

Neki Ki Da'wat (Gujarati)

નેકી કી દા'વત

હિસ્સાએ અવધ

ફેઝાને સુન્નાત
જિહ્દ 2 કી
એક બાબ

નેકી કી દા'વત કી જરૂરત

નેકી કી દા'વત કી ફઝીલત

નેકી કી દા'વત તર્ક કરને કે નુકસાનાત

- ખાત કરને વાલા અઘળ શકલ આ જાનવર
- કસમઔર ઈસ કે કફફરે આ ખવાન (હન્ફી)
- કયા વાકેઈ મૂસીકી રૂઢ કી પિગલ હે ?
- રિયાકરી કી 80 મિસાલે
- સુરમા લગાને કી ખ-ર-કત સે બુઢપે મેં બી બીનાઈ તેઝ વી
- ઝાલિમ આ ચેલરા દેખને સે દિલ કાલા હોતા હે
- ઈબાદત કી તા'લીફ
- બરસાત કે પાની સે બીમારિયોં આ ઈલાજ
- જહન્નમ કી લરઝ ખેઝ કલામી જિખઈલ કી ઝખાની

શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નાત, ડાહિયે દા'વતે ઇસ્લામી, હઝરત અલ્લામા મૌલાના અબૂ દિલાવ
મુહમ્મદ ઇબ્રાહીમ અત્તાર કાદિરી ર-મવી

دامت برکاتہم العالیہ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

કિતાબ પઢને કી દુઆ

અઝ : શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત, બાનિયે દા'વતે ઇસ્લામી, હઝરત અલ્લામા મૌલાના અબૂ બિલાલ મુહમ્મદ ઇલ્યાસ અત્તાર કાદિરી ર-ઝવી دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَةِ

દીની કિતાબ યા ઇસ્લામી સબક પઢને સે પહલે ઝૈલ મેં દી હુઈ દુઆ પઢ લીજિયે
إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ જો કુછ પઢેંગે યાદ રહેગા. દુઆ યેહ હૈ :

اللَّهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا حِكْمَتَكَ وَأَنْشُرْ
عَلَيْنَا رَحْمَتَكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

તરજમા : ઐ અલ્લાહ ! હમ પર ઇલ્મો હિક્મત કે દરવાઝે ખોલ દે ઓર હમ પર
અપની રહમત નાઝિલ ફરમા ! ઐ અ-ઝમત ઓર બુઝૂર્ગી વાલે. (المُسْتَطَرَف ج ١ ص ٤٠٤ دار الفكر بيروت)

નોટ : અવ્વલ આખિર એક એક બાર દુરુદ શરીફ પઢ લીજિયે.

તાલિબે ગમે મદીના

વ બકીઅ

વ મગિરત

13 શવાલુલ મુકર્રમ 1428 હિ.

નેકી કી દા'વત

યેહ કિતાબ (નેકી કી દા'વત)

શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત, બાનિયે દા'વતે ઇસ્લામી હઝરત અલ્લામા મૌલાના અબૂ બિલાલ મુહમ્મદ ઇલ્યાસ અત્તાર કાદિરી ર-ઝવી ઝિયાઈ دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَةِ ને ઉર્દૂ ઝબાન મેં તહરીર ફરમાઈ હૈ.

મજલિસે તરાજિમ (દા'વતે ઇસ્લામી) ને ઇસ કિતાબ કો ગુજરાતી રસ્મુલ ખત મેં તરતીબ દે કર પેશ કિયા હૈ ઓર મક-ત-બતુલ મદીના સે શાએઅ કરવાયા હૈ. ઇસ મેં અગર કિસી જગહ કમી બેશી પાએં તો મજલિસે તરાજિમ કો (બ ઝરીઅએ મક્તૂબ, ઈ-મેઈલ યા SMS) મુત્તલઅ ફરમા કર સવાબ કમાઈયે.

રાબિતા : મજલિસે તરાજિમ (દા'વતે ઇસ્લામી)

મક-ત-બતુલ મદીના

સિલેક્ટેડ હાઉસ, અલિફ કી મસ્જિદ કે સામને, તીન દરવાઝા,

અહમદઆબાદ-1, ગુજરાત, ઈન્ડિયા

MO. 9374031409

E-mail : translationmaktabhind@dawateislami.net

[illegible]

[illegible]

ਨੇੜੀ ਕੀ ਫਾ'ਵਜ਼

દિસ્ત્રાને અવ્યક્ત

ફેરફેર સુગત
જિલ્લો ૨ કા
એક બાબ

ਨੇਕੀ ਕੀ ਫਾ'ਵਤ ਕੀ ਝਰੂਰਤ

ਨੇਕੀ ਕੀ ਟਾ'ਵਤ ਕੀ ਝੰਜੀਲਤ

નેડી કી ઘા'વત તર્ક કરને કે નુકસાનાત

- ☐ ખાત કરને વાલા અલખ શકલ કા જાનવર ☐ કસમ ઓર ઈસ કે કકશરે કા ખયાન (હન્સી) ☐ કયા વાકેઈ મુસીકી રૂપ કી ગિયાત હે?
- ☐ રિયાઝરી કી 80 મિસાલે ☐ સુરમા લખાને કી બરકત સે મુઝમે મેં બી ખીનાઈ નેઝ થી ☐ ઝાલિમ કા ચેહરા દેખને સે દિલ કાલા હોના હે
- ☐ ઈબાદત કી તા'રીક ☐ ખરસાત કે પાની સે બીઝારિયોં કા ઈલાજ ☐ જલનામ કી લરઝા બેઝ કલાઈ રિખાઈલ કી ઝખાની

શ્રીખે તરીકત, અમીરે અહલે સુખ્યત, જાનિયે દા'વતે ઇસ્લામી, દુઝરત અલ્લામા મૌલાના અબૂ ઝિલાલ મુહમ્મદ ઇબ્રાહિમ અત્તાર કાદિરી ર-ઝવી

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

નામ કિતાબ : નેકી કી દા'વત (હિસ્સા અવ્વલ)

મુઅલ્લિફ : શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નાત, બાનિયે દા'વતે ઇસ્લામી હઝરતે અલ્લામા

મૌલાના અબૂ બિલાલ મુહમ્મદ ઇલ્યાસ અત્તાર કાદિરી ર-ઝવી دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَهُ

તારીખે ઇશાઅત : શા'બાનુલ મુઅઝ્ઝમ 1434 સિ.હિ. જુલાઈ, 2013 સિ.ઈ.

તા'દાદ : પહલી બાર, 5000

નાશિર : મક-ત-બતુલ મદીના, અહમદ આબાદ

મક-ત-બતુલ મદીના કી શાખે

સૂરત : વલિયા ભાઈ મસ્જિદ, ખ્વાજા દાના દરગાહ કે પાસ, સૂરત.

જામનગર : પાંચ હાટડી, જામનગર.

મોડાસા : સુકા બજાર, મોડાસા.

ગાંધીધામ : સપના નગર, મદીના મસ્જિદ કે પાસ, ગાંધીધામ.

ધોલકા : તાજદારે મદીના મસ્જિદ કે સામને, ટાવર બાઝાર, ધોલકા.

Ph : 9327168200 - Email : maktabaahmedabad@gmail.com

www.dawateislami.net

મ-દની ઇલ્તિજા : કિસી ઓર કો યેહ કિતાબ છાપને કી ઇજાઝત નહીં હે.

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ط

ઇસ કિતાબ કે બારે મેં અહમ મ-દની ફૂલ

ખા-તમુલ મુર-સલીન, રહમતુલ્લિલ આ-લમીન صَلَّی اللہ تعالیٰ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم کا ફરમાને દિલ નશીન હૈ : “કિયામત કે દિન સબ નબિયોં સે ઝિયાદા મેરી ઉમ્મત હોગી.” (મુસ્લમ ૧૨૮૧ હદિથ ૩૩૧) મુફ્સિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَیْہِ رَحْمَةُ الْخَنَّانِ ઇસ હદીસે પાક કે તહ્ત ફરમાતે હૈં : જન્નતિયોં કી 120 સફે હોંગી જિન મેં સે 80 સફે હુઝૂર صَلَّی اللہ تعالیٰ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી ઉમ્મત કી હોંગી બાકી 40 સફોં મેં સારે નબિયોં عَلَیْہِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَام કી ઉમ્મતોં . (તરમ્ઝી ૪૮૦૦ ૨૪૦૦ હદિથ ૨૦૦૦) મુફ્તી સાહિબ એક ઔર જગહ લિખતે હૈં : જૈસે હુઝૂરે અન્વર صَلَّی اللہ تعالیٰ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم તમામ નબિયોં عَلَیْہِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَام કે સરદાર હૈં, એસે હી હુઝૂરે અકરમ صَلَّی اللہ تعالیٰ عَلَیْہِ وَاٰલِہٖ وَسَلَّم કી ઉમ્મત સારી ઉમ્મતોં કી સરદાર હૈ. (મિરઆતુલ મનાજ્જહ, જિ. 8, સ. 5, 586)

અલ્લાહુ રબ્બુલ આ-લમીન جَلَّ جَلَّالَهُ کا કરોડ હા કરોડ એહસાન કે ઉસ ને હમેં ઇન્સાન ઔર મુસલ્માન બનાયા ઔર અપને પ્યારે હબીબ, હબીબે લબીબ صَلَّی اللہ تعالیٰ عَلَیْہِ وَاٰલِہٖ وَسَلَّم કી ઉમ્મત મેં પૈદા કિયા. અલ્લાહુ જَلَّ જَلَّالَهُ ને ઇસ ઉમ્મત કો દુન્યા વ આબિરત મેં જો રિફઅત વ મન્જિલત, શાનો અ-ઝમત ઔર સઆદત વ શરાફત ઇનાયત ફરમાઈ હૈ ઇસ કા એક સબબ ઇસ ઉમ્મત કા **أَمْرٌ بِالْمَعْرُوفِ وَنَهْيٌ عَنِ الْمُنْكَرِ** (યા'ની નેકી કા હુકમ કરને ઔર બુરાઈ સે મન્અ કરને) કે ફરીઝે કો અદા કરના ભી હૈ, યુનાન્થે દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કે મતબૂઆ તરજમે વાલે પાકીઝા કુરઆન, “**كَتُوبُ الْإِيمَانِ مِثْلُ الْإِيمَانِ**” સફહા 129 પર પારહ 4 સૂરએ આલે ઇમરાન કી આયત નમ્બર 110 મેં ઇશાદિ હોતા હૈ :

كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ
تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ
الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ ط

તર-જ-મએ ક-તુલ ઇમાન : તુમ બેહતર હો ઉન સબ ઉમ્મતોં મેં જો લોગોં મેં ઝાહિર હુઈ, ભલાઈ કા હુકમ દેતે હો ઔર બુરાઈ સે મન્અ કરતે હો ઔર અલ્લાહ (عَزَّوَجَلَّ) પર ઇમાન રખતે હો.

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! હર મુસલ્માન અપની અપની જગહ મુબલિગ હૈ ખ્વાહ વોહ કિસી ભી શો'બે સે તઅલ્લુક રખતા હો, યા'ની વોહ આલિમ હો યા મુ-તઅલિમ (યા'ની તાલિબે ઇલ્મ) ઇમામે મસ્જિદ હો યા મુઅઝ્ઝિન, પીર હો યા મુરીદ, તાજિર હો યા ગાહક, સેઠ હો યા મુલાઝિમ, અફસર હો યા મઝદૂર, હાકિમ હો યા મહકૂમ, અલ ગરઝ જહાં જહાં વોહ રહતા હો, કામકાજ કરતા હો, રિઝાએ ઇલાહી عَزَّوَجَلَّ કે લિયે અચ્છી અચ્છી નિયતોં કે સાથ અપની સલાહિયત કે મુતાબિક અપને ગિર્દો પેશ કે માહોલ કો સુન્નતોં કે સાંચે મેં ઢાલને કે લિયે કોશાં (યા'ની કોશિશ કરને વાલા) રહે ઔર **નેકી કી દા'વત** કા મ-દની કામ જારી રખે, મગર

અફસોસ ! ફી ઝમાના યેહ અઝીમ મ-દની કામ બહુત ઝિયાદા સુસ્તી કા શિકાર હે, ઇસ સુસ્તી કો યુસ્તી સે બદલને કે લિયે તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નાત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક દા'વતે ઇસ્લામી સુન્નાતો ભરે ઇજતિમાઆત, મ-દની કાફિલો, અલાકાઈ દૌરા બરાએ નેકી કી દા'વત, મ-દની તરબિયતી કોર્સ, ફર્ઝ ઉલૂમ કોર્સ, મ-દની ચેનલ ઓર દર્સે ફૈઝાને સુન્નાત વગૈરા કે ઝરીએ ખૂબ સરગમે અમલ હૈ. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ “ફૈઝાને સુન્નાત” કે તા દમે તહરીર પાંચ અબ્વાબ : (1) ફૈઝાને બિસ્મિલ્લાહ (2) આદાબે તઆમ (3) પેટ કા કુફલે મદીના (4) ફૈઝાને ર-મઝાન ઓર (5) ગીબત કી તબાહ કારિયાં મન્ઝરે આમ પર આ ચુકે હૈ, અબ છટા બાબ “નેકી કી દા'વત (હિસ્સએ અવ્વલ)” આપ કે હાથો મેં હૈ જિસ મેં નેકી કી દા'વત દેને કી અહમ્મિયત વ ફઝીલત ઓર ન દેને કે નુક્સાનાત કા બયાન હૈ (યેહ બાબ કાફી વસીઅ હૈ ઇસ મેં હિકાયાતુલ અમ્બિયા, નેકી કી દા'વત કે લિયે સહાબએ કિરામ કી કુરબાનિયાં, કરામત કે ઝરીએ નેકી કી દા'વત, મક્તૂબાત કે ઝરીએ નેકી કી દા'વત, બા'દે વફાત નેકી કી દા'વત, કમસિન મુબલ્લિગીન વગૈરા વગૈરા પર કામ કરને કી નિયત હૈ, ઝિન્દગી કા ભરોસા નહીં, અલ્લાહ જ્વલ્લે એઝીઝે મેરી ચહીતી મ-દની મજલિસ “અલ મદીનતુલ ઇલ્મિયા” કો સલામત બા કરામત રખે. ઇસ મજલિસ કો વસિયત કરતા હૂં કે મેરે બા'દ ભી ઇસ કામ કો જારી રખતે હુએ મઝકૂરા મૌઝૂઆત કી તકમીલ કર કે ઇન્હે ફૈઝાને સુન્નાત મેં શામિલ કર દે). ઇસ કિતાબ કો તકરીબન 125 કુરઆની આયાત, મ-દની આકા صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે 249 ઇર્શાદાત, 113 ઇબ્રત અંગેઝ હિકાયાત, 51 મ-દની બહારો ઓર મુખ્તલિફ મૌઝૂઆત પર સેકડો મ-દની ફૂલોં સે મુઝય્યન ક્રિયા ગયા હૈ. અલ્લાહ તઆલા કી રહમત સે ઉમ્મીદ હૈ કે યેહ કિતાબ પઢને સે ઇસ્લામી ભાઈયોં ઓર ઇસ્લામી બહનોં મેં નેકી કી દા'વત કે અઝીમ મ-દની કામ કે જઝબે કો મઝીદ તકિવિયત મિલેગી. કિતાબે હાઝા કો અગલાત સે બચાને કી બહુત કોશિશ કી ગઈ હૈ ઓર દા'વતે ઇસ્લામી કે તહ્ત ચલને વાલે દારુલ ઇફ્તા અહલે સુન્નાત કે મુફ્તી સાહિબ સે બા કાઈદા શર-ઈ તફ્તીશ ભી કરવાઈ ગઈ હૈ. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ મેરી કોશિશ રહતી હૈ કે અપની કુતુબ વ રસાઈલ ઓર ના'તિયા કલામ કો ઉ-લમાએ કિરામ کَثَرَهُمُ اللّٰهُ السَّلَام કી નઝર સે ગુઝાર કર હી મન્ઝરે આમ પર લાયા જાએ, ગ-લતિયોં સે ડર લગતા હૈ કે કહીં એસા ન હો કોઈ ગલત મસ્અલા છપ જાએ લોગ ઉસ પર અમલ કરતે રહેં ઓર مَعَادُ اللّٰهِ આબિરત મેં મેરી ગિરિફ્ત હો જાએ. બહર હાલ અપની કોશિશ પૂરી હૈ તાહમ મુમ્કિન હૈ કે ગ-લતિયાં રહ ગઈ હોં, લિહાઝા ઇસ મેં અગર કોઈ શર-ઈ ગ-લતી પાએં તો બરાએ મેહરબાની બ નિચ્યતે સવાબ મુઝે ઝરૂર બિઝૂઝર ખબરદાર ફરમાએં ઓર ખુદ કો અજ્ઞે અઝીમ કા હકદાર બનાએ. اِنْ شَاءَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ સગે મદીના غُفَّی કો બિલા વજહ અડતા નહીં શુક્રિયા કે સાથ રુજૂઅ કરતા પાએંગે.

ઇલ્તિજાએ અત્તાર : તમામ ઇસ્લામી ભાઈયોં ઓર ઇસ્લામી બહનોં કી ખિદમતોં મેં મ-દની ઇલ્તિજા હૈ કે ઇસ કિતાબે મુસ્તતાબ કે ઝરીએ રિઝાએ ઇલાહી جَزَّوَجَلَّ પાને કે લિયે અચ્છી

અચ્છી નિયતોં કે સાથ રોજાના કમ અઝ કમ દો દર્સ (ઈન મેં સે એક ઘર મેં ઝર) દીજિયે યા'ની મુખ્તલિફ દો અવકાત મેં પઢ પઢ કર મુસલમાનોં કો સુનાઈયે અગર કિસી કા દિલ ચોટ ખા ગયા ઔર વોહ કુરઆનો સુન્નત કી રાહ પર આ ગયા તો **إِنَّ شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ** આપ કા ભી બેડા પાર હોગા. નબિય્યે હાશિર, રસૂલે સાબિરો શાકિર, મહબૂબે રબ્બે કાદિર **صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** ને ફરમાયા : અગર અલ્લાહ **عَزَّوَجَلَّ** તુમ્હારે ઝરીએ કિસી એક શખ્સ કો હિદાયત અતા ફરમાએ તો યેહ તુમ્હારે લિયે ઈસ સે અચ્છા હૈ કે તુમ્હારે પાસ સુર્ખ ઊંટ હોં. (۱۳۱۱ م. ۱۶۰۶ هـ) હઝરતે અલ્લામા યહ્યા બિન શરફ ન-વવી **رَحْمَةُ اللَّهِ الْوَدِيُّ** ઈસ હદીસે ન-બવી કી શર્હ મેં લિખતે હેં : સુર્ખ ઊંટ અહલે અરબ કા બેશ કીમત માલ સમજા જાતા થા, ઈસ લિયે ઝર્બુલ મસલ (યા'ની કહાવત) કે તૌર પર સુર્ખ ઊંટોં કા ઝિક ક્રિયા ગયા. ઉખરવી ઉમૂર કો દુન્યવી ચીઝોં સે તશબીહ (યા'ની મિસાલ) દેના સિર્ફ સમજાને કે લિયે હૈ વરના હકીકત યેહી હૈ કે હમેશા બાકી રહને વાલી આખિરત કા એક ઝર્ફ ભી દુન્યા ઔર ઈસ જૈસી જિતની દુન્યાએં તસવ્વુર કી જા સકે, ઉન સબ સે બેહતર હૈ. (شرح مُسْلِمٍ لِلنَّوَوِيِّ ج ۱ ص ۱۷۸)

દુઆએ અતાર : યા રબ્બે મુસ્તફા **عَزَّوَجَلَّ** જો કોઈ રોજાના ફેઝાને સુન્નત કે દો દર્સ દિયા યા સુના કરે નીઝ 25 દિન કે અન્દર અન્દર ઈસ કિતાબ (નેકી કી દા'વત (હિસ્સએ અવ્વલ)) કા અઝ ઇન્તિદા તા ઇન્તિહા મુતા-લઆ ભી કર લે ઉસે ઇમાન પર ઇસ્તિકામત, સકરાત મેં સરવરે કિશવરે રિસાલત **صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** કી ઝિયારત, કલિમા પઢ કર ઇમાન પર દુન્યા સે રિહલત, કબ્રો હશર મેં રાહત ઔર અપની રહમત સે બે હિસાબ મગ્ફિરત સે નવાઝ કર જન્નતુલ ફિરદૌસ મેં અપને મ-દની હબીબ **صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** કા પડોસ ઇનાયત ફરમા ઔર સગે મદીના **غُفَى عَنْهُ**, મુઆવિનીન, મુફતિશીન ઉ-લમાએ દીન, મજલિસે મક-ત-બતુલ મદીના કે નિગરાન વ અરાકીન ઔર મક્તબે કે મ-દની અમલે કે હક મેં ભી યેહ તમામ દુઆએ કબૂલ કર ઔર સારી ઉમ્મત કી મગ્ફિરત ફરમા. **أَمِينَ بِجَاهِ النَّبِيِّ الْأَمِينِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ**

હે તુઝ સે દુઆ રબ્બે રહમત, મકબૂલ હો ફેઝાને સુન્નત

ઘર ઘર મસ્જિદ મસ્જિદ પઢ કર ઇસ્લામી ભાઈ સુનાતા રહે

أَمِينَ بِجَاهِ النَّبِيِّ الْأَمِينِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّيْ اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ! أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّيْ اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

તાલિબે ગમે મદીના વ

બકીઅ વ મગ્ફિરત વ

બે હિસાબ જન્નતુલ

ફિરદૌસ મેં આકા

કા પડોસ

2 ર-મઝાનુલ મુબારક 1432 સિ.હિ.

03 અગસ્ટ 2011 સિ.ઈ.

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ط بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ط

“યા અલ્લાહ ! ફૈઝાને સુન્નત આમ હો જાએ” કે તેઈસ હુરફ કી નિસ્બત સે ઈસ કિતાબ કો પઢને કી 23 નિયતે

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : **مُسْلِمَانُ كِي نِييَّت** ઉસ કે અમલ સે બેહતર હે. (الْمُعْجَمُ الْكَبِيرُ لِلطَّبْرَانِيِّ ج ٦ ص ١٨٥ حَدِيث ٥٩٤٢)

દો મ-દની ફૂલ : ﴿1﴾ બિગૈર અચ્છી નિયત કે કિસી ભી અ-મલે ખૈર કા સવાબ નહીં મિલતા.

﴿2﴾ જિતની અચ્છી નિયતે ઝિયાદા, ઉતના સવાબ ભી ઝિયાદા.

﴿1﴾ હર બાર હમ્દ વ ﴿2﴾ સલાત ઓર ﴿3﴾ તઅવ્વુઝ વ ﴿4﴾ તસ્મિયા સે આગાઝ કરૂંગા (ઈસી સફહે પર ઊપર દી હુઈ દો અ-રબી ઇબારત પઢ લેને સે ચારોં નિયતોં પર અમલ હો જાએગા) ﴿5﴾ રિઝાએ ઇલાહી عَزَّوَجَلَّ કે લિયે ઈસ કિતાબ કા અવ્વલ તા આખિર મુતા-લઆ કરૂંગા ﴿6﴾ હત્તલ વસ્અ ઈસ કા બા વુઝૂ ઓર ﴿7﴾ કિબ્લા રૂ મુતા-લઆ કરૂંગા ﴿8﴾ કુરઆની આયાત ઓર ﴿9﴾ અહાદીસે મુબા-રકા કી ઝિયારત કરૂંગા ﴿10﴾ જહાં જહાં “અલ્લાહ” કા નામે પાક આએગા વહાં عَزَّوَجَلَّ ઓર ﴿11﴾ જહાં જહાં “સરકાર” કા ઈસ્મે મુબારક આએગા વહાં صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ પઢૂંગા ﴿12﴾ શર-ઈ મસાઈલ સીખૂંગા ﴿13﴾ અગર કોઈ બાત સમઝ ન આઈ તો ઉ-લમા સે પૂછ લૂંગા ﴿14﴾ હઝરતે સુફ્યાન બિન ઉયૈના رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ કે ઈસ કૌલ “عِنْدَ ذِكْرِ الصَّالِحِينَ تَنْزِلُ الرَّحْمَةُ” યા’ની નેક લોગોં કે ઝિક કે વક્ત રહમત નાઝિલ હોતી હૈ. (جَلِيلَةُ الْاَوَلِيَاء ج ٧ ص ٣٣٠ رقم ١٠٧٥٠) પર અમલ કરતે હુએ ઝિકે સાલિહીન કી બ-ર-કતે લૂટૂંગા ﴿15﴾ (અપને ઝાતી નુસ્બે પર) ઇન્દઝૂઝરત ખાસ ખાસ મકામાત અન્દર લાઈન કરૂંગા ﴿16﴾ (અપને ઝાતી નુસ્બે પર) “યાદ દાશત” વાલે સફહે પર ઝરૂરી નિકાત લિખૂંગા ﴿17﴾ કિતાબ મુકમ્મલ પઢને કે લિયે બ નિયતે હુસૂલે ઇલ્મે દીન રોઝાના ચન્દ સફહાત પઢ કર ઇલ્મે દીન હાસિલ કરને કે સવાબ કા હકદાર બનૂંગા ﴿18﴾ દૂસરોં કો યેહ કિતાબ પઢને કી તરગીબ દિલાઊંગા ﴿19﴾ ઈસ હદીસે પાક تَهَادَرًا تَحَابُّرًا યા’ની એક દૂસરે કો તોહફા દો આપસ મેં મહબ્બત બઢેગી. (موطأ امام مالك ج ٢ ص ٤٠٧ رقم ١٧٣١) પર અમલ કી નિયત સે (એક યા હરબે તૌફીક તા’દાદ મેં) યેહ કિતાબ ખરીદ કર દૂસરોં કો તોહફતન દૂંગા ﴿20﴾ જિન કો દૂંગા હત્તલ ઇમ્કાન ઉન્હેં યેહ હદફ ભી દૂંગા કે આપ ઇતને (મ-સલન 25) દિન કે અન્દર અન્દર મુકમ્મલ પઢ લીજિયે ﴿21﴾ જો નહીં જાનતે ઉન્હેં સિખાઊંગા ﴿22﴾ ઈસ કિતાબ કે મુતા-લઆ કા સવાબ સારી ઉમ્મત કો ઈસાલ કરૂંગા ﴿23﴾ કિતાબત વગૈરા મેં શર-ઈ ગ-લતી મિલી તો નાશિરીન કો તહરીરી તૌર પર મુત્તલઅ કરૂંગા (નાશિરીન વ મુસન્નિફ વગૈરા કો કિતાબોં કી અગ્લાત સિર્ફ ઝબાની બતાના ખાસ મુફીદ નહીં હોતા)

ઉન્વાન	સંક્રા	ઉન્વાન	સંક્રા
નેકી કી દા'વત કી ઝરુરત	27	ખ્વાબ મેં રબ કી કરમ નવાઝિયાં	46
મઝિફરતોં ભરા ઇજતિમાઅ	27	વફાત કા અજબ વાકિઆ	46
મસ્જિદ આબાદ કરને કે તીન ફઝાઈલ	27	શરાબી આયા મુઅઝ્ઝિન બન ગયા !	47
અલ્લાહ ﷻ કિસી કા મોહતાજ નહીં	28	બયાન કર્દા મ-દની બહાર કે ઝરીએ નેકી કી દા'વત	48
કુરઆન મેં નેકી કી દા'વત કા હુકમ	29	જો ખુદ ખાઓ પહનો વોહી ખુદામ કો ભી દો	49
હર એક અપને અપને મસબકે મુતાબિક નેકી કી દા'વત દે	30	અઝીમુશ્શાન નદામત ઔર અનોખા કફ્ફારા	49
હર મુસલ્માન મુબલિગ હૈ	30	અબૂ ઝર ગિફારી ﷻ પૈકરે પરહેઝ ગારી થે	50
અફઝલ અમલ વોહ હૈ જિસ કા ફાએદા દૂસરોં કો પહોંચે	31	સય્યિદુના અબૂ ઝર ગિફારી ﷻ કી ઇસ્તિકામત	51
ગુનાહોં ભરી ઝિન્દગી પર નદામત	32	કિયામત કે કરીબ એક ખૌફનાક જાનવર નિકલેગા	51
ગુનાહોં કી દવા	33	ભાત કરને વાલા અજબ શકલ કા જાનવર	52
ખાઓ પિયો ઔર જાન બનાઓ !	34	જો રોએગા વોહ જન્નત મેં દાખિલ હોગા	52
દુન્યા ના પસન્દ હોને કા પુરકૈફ સબબ	35	કાબિલે રશ્ક મ-દની મુન્ના	53
ઈસ્લામ કા સિર્ફ નામ રહ જાએગા	35	આકા ﷻ ને રોતે રોતે નેકી કી દા'વત દી	55
સિર્ફ નામ કે મુસલ્માન રહ જાએંગે	36	કબ્ર દેખ કર સય્યિદુના ઉસ્માને ગની ગિર્યાવઝારી ફરમાતે	55
કફ્રન ચોર ને જબ ગૈબી આવાઝ સુની.....	37	કિસી કી કબ્ર બાગ ઔર કિસી કી કબ્ર મેં આગ	56
ક્યા ગૈર મુસ્લિમ ભી હમારી નક્લ કરતે હૈં ?	38	કબ્ર કી તન્હાઈ	57
નાકામ આશિક	39	તેરી જવાની કહીં ધોકે મેં ન ડાલ દે !	58
ગૈર શર-ઈ ઇશ્કે મજાઝી કી તબાહ કારિયાં	40	કલ્બે સલીમ કિસે કહતે હૈં	59
યૂસુફ ﷻ કા દામન ઇશ્કે મજાઝી સે પાક હૈ	41	પાંચ સે મહબ્બત ઔર પાંચ સે ગફલત	59
આશિકાને નાદાન કા રદ હો ગયા !	43	ગાને બાજોં સે તૌબા નસીબ હો ગઈ	60
ઈમામ ઔઝાઈ કા રિક્કત અંગેઝ બયાન	44	નેકી કી દા'વત દેતે હુએ ખૌફે ખુદા સે રો પડે	62
ઈમામ ઔઝાઈ કૌન થે	46	કિસી કો રોતા દેખો તો રો પડો	63

ઉત્ત્વાન	સંક્રા	ઉત્ત્વાન	સંક્રા
રિયાકાર બે વુકૂફીં કા સરદાર હૈ	63	રિયાકારી સે તૌબા કી બ-ર-કત	82
આ'માલ જાએઅ હો જાએંગે	64	મ-ર-જે રિયા કા ઇલાજ કીજિયે	83
રિયા કારાના અમલ કબૂલ નહીં હોતા	65	રિયાકારી કે 10 ઇલાજ	83
રિયાકાર પર જન્નત હરામ હૈ	65	﴿પહલા ઇલાજ﴾ અલ્લાહ તઆલા સે દુઆ કે ઝરીએ મદદ તલબ કીજિયે	84
રિયાકારી કો ઇસ મિસાલ સે સમજિયે	66	﴿દૂસરા ઇલાજ﴾ રિયાકારી કે નુક્સાનાત પેશે નઝર રખિયે	84
રિયા કી તા'રીફ	66	દિખાવે કે લિયે અમલ કરને વાલે કી મિસાલ	86
રિયાકારી કી 80 મિસાલેં	67	﴿ત્રીસરા ઇલાજ﴾ રિયા કે અસ્બાબ કા ખાતિમા કીજિયે	86
નમાઝ કે મુ-તઅલ્લિક રિયાકારી કી 11 મિસાલેં	67	﴿1﴾ શોહરત કી ખ્વાહિશ	87
મુબલ્લિગીન કે લિયે રિયાકારી કી 18 મિસાલેં	68	હુબે જાહ કે નુક્સાનાત પર મુશ્તમિલ 4 ફરામીને મુસ્તફા	87
ના'ત શરીફ પઢને, મુનને વાલોં કે લિયે રિયાકારી કી 16 મિસાલેં	71	“ફિકે મદીના કીજિયે”	87
રાહે ખુદા મેં ખર્ચ કરને વાલોં કે લિયે રિયાકારી કી 3 મિસાલેં	73	અપની ઝૂટી તા'રીફ પસન્દ કરના હરામ હૈ	88
રિયાકારી કે મુ-તઅલ્લિક મુ-તફર્રક 32 મિસાલેં	73	﴿2﴾ લોગોં કી મઝમ્મત કા ખૌફ	88
રિયા કી તા'રીફ કે તહ્ત મઝહૂરા મિસાલોં પર ગૌર કીજિયે	78	﴿3﴾ માલ વ દૌલત કી હિર્સ	89
રિયાકારી કી મિસાલોં કે બારે મેં એક ઝરૂરી વજાહત	78	﴿ચૌથા ઇલાજ﴾ અપને આ'માલ મેં ઇખ્લાસ પૈદા કીજિયે	89
ખુદ કો રિયાકારી કે અઝાબ સે ડરાઈયે !	78	ઇખ્લાસ કે બિગૌર સવાબ નહીં મિલતા	90
રિયાકાર કી અલામાત	79	મુખ્લિસ કે આ'માલ કો અલ્લાહ ﷻ મશહૂર કરતા હૈ	90
લોગોં મેં અપની મઝમ્મત કરના બી રિયા કી અલામાત હૈ	80	મુખ્લિસ કિસે કહતે હૈં ?	91
રોઝે કે બારે મેં ન પૂછો	80	﴿પાંચવાં ઇલાજ﴾ નિયત કી હિફાઝત કીજિયે	92
ઝરૂરતન રોઝે કા ઇઝહાર કર દીજિયે	80	નિયત કી તા'રીફ	92
નેકી કે સબબ થીઝેં સસ્તી મિલના	81	અચ્છી નિયત કી ફઝીલત પર મબ્ની 7 ફરામીને મુસ્તફા	92
મુખ્લિસીન કા રિયા સે બચને કા અન્દાઝ	81	﴿છઠા ઇલાજ﴾ દૌરાને ઇબાદત શૈતાની વસ્વસોં સે બચિયે	93
કહીં હમ રિયાકાર તો નહીં ?	82	ઇબાદત મેં વસ્વસોં સે નજાત કે લિયે ત્રીન થીઝેં ઝરૂરી હૈં	94

ઉત્ત્વાન	સંક્રા	ઉત્ત્વાન	સંક્રા
૧૧સાતવાં ઇલાજ૧૧ તન્હાઈ હો યા હુજૂમ યક્સાં અમલ કીજિયે	95	અચ્છી નિયતોં કે મુતઅલ્લિક 2 ફરામીને મુસ્તફા	109
ઇમામ સિર્સી નમાઝ મેં ભી ક્વાઈદે તજવીદ કી રિઆયત કરે	95	નિયત કિસે કહતે હૈં	109
૧૧આઠવાં ઇલાજ૧૧ નેકિયાં છુપાઈયે	96	મુબાહ કામ અચ્છી નિયત સે ઇબાદત હો જાતા હૈ	109
પોશીદા અમલ અફઝલ હૈ	96	મુબાહ કામ મેં અચ્છી નિયતેં ન કરને વાલે નુક્સાન મેં હૈં	110
અમલ કે ઇઝહાર કી એક સૂરત	97	નિયત ન કરને કે નુક્સાન ઔર કરને કે ફાએદે કી રિવાયત	110
આજિઝી કી ઇન્તિહા	97	અનોખી ગાય	112
બસરે કી હર ગલી સે તિલાવત કી આવાઝ આતી થી	97	ગન્ને કા ઠન્ડા મીઠા રસ	112
અબ તો ન કિયે હુએ અમલ મેં ભી રિયાકારી કી જાતી હૈ	98	નિયત કે મુતઅલ્લિક એક મા'લૂમાતી ફતવા	113
૧૧નવાં ઇલાજ૧૧ સિર્ફ અચ્છી સોહબત મેં રહિયે	98	અચ્છી નિયતોં કી તૌફીક કિસે મિલતી હૈ	114
સોહબત કે ફૌરી અ-સરાત કી મિસાલેં	99	વોશરૂમ જાને મેં ભી નિયતેં કરની યાહિએં	115
અચ્છી બુરી સોહબત કે અ-સરાત	99	પહલે કે મુસલ્માન બા કાઈદા ઇલ્મે નિયત સીખતે થે	115
દા'વતે ઇસ્લામી કા મ-દની માહોલ	100	ગાર કા આબિદ	116
દિલ ઔર નાક કે મરઝ સે નજાત	101	નિયત કી બ-ર-કત સે મઝિરત કી દિલચસ્પ હિકાયત	116
અજવા ખજૂર કી ગુઠલી સે દિલ કા ઇલાજ	102	અચ્છી નિયતેં દુશ્વાર હૈં ઇસ સે તો પીઠ પર કોડે ખાના આસાન હૈ	116
મ-દની ઇન્આમાત	103	દુન્યવી ને'મતોં કે સબબ આબિરત કી ને'મતોં મેં કમી આએગી	117
આમિલીને મ-દની ઇન્આમાત કે લિયે બિશારતે ઊઝ્મા	104	ખુશ્બૂ લગાને કી નિયતેં	117
૧૧દસવાં ઇલાજ૧૧ અવરાદો વઝાઈફ કા મા'મૂલ બના લીજિયે	104	ખુશ્બૂ લગાને કી ગલત નિયતોં કી નિશાન દેહી	118
ઇલાજ કે બા વુજૂદ ઇફાકા ન હો તો ?	106	મ-દની કાફિલે મેં સફર કી નિયત કી બ-ર-કત	119
ઇબાદત કી તા'રીફ	107	જબ જૂતા પહનને મેં ઉલટે પાઉ સે પહલ કી તો.....	121
રિઝાએ રબ્બુલ અનામ વાલા હર કામ ઇબાદત હૈ	107	જૂતે પહનને કી નિયતેં	121
કબૂલિયતે અમલ કી શરાઈત	108	લોટા કિબ્લા રુખ હો ગયા	122
હર અમલ કા દારો મદાર નિયત પર હૈ	109	અચ્છોં કી નકલ ભી અચ્છી હોતી હૈ	122

ઉત્ત્વાન	સંક્ર્હા	ઉત્ત્વાન	સંક્ર્હા
જૂતે પહનને કે 7 મ-દની ફૂલ	123	ફવ્વારે કી એહતિયાતે	140
આ'લા હઝરત કી ખિદમત મેં સુવાલ	124	W.C. કા રુખ દુરુસ્ત કીજિયે	141
આ'લા હઝરત કા જવાબ	125	કબ કબ ગુસ્લ કરના સુન્નત હૈ	141
સુખ ઊંટોં સે ક્યા મુરાદ હૈ	126	બારિશ મેં ગુસ્લ	141
મ-દની કાફિલે મેં સફર કી 44 નિયતે	127	તંગ લિબાસ વાલે કી તરફ નઝર કરના કેસા ?	141
ઉમ્મતે મુસ્તફા કી ખુસૂસિયત	129	નંગે નહાતે વક્ત ખૂબ એહતિયાત	142
اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ હમ ખુશ નસીબ હૈ	129	બાલટી સે નહાતે વક્ત એહતિયાત	142
اَمْرٌ بِالْمَعْرُوفِ وَنَهْيٌ عَنِ الْمُنْكَرِ કી તા'રીફ	130	સારા ગાઉ હી દાઢી મુન્ડા !	142
મુસલમાનોં કી ભારી અકસરિયત બે અ-મલી કા શિકાર હૈ	131	મસ્જિદ કો આબાદ રખના વાજિબ હૈ	142
ગુનાહ કરને વાલોં કા દૂસરોં પર ભી વબાલ	132	જંગલ મેં મસ્જિદ	143
મસ્જિદ પર તાલા થા	132	9 ગૈર મુસ્લિમોં કા કબૂલે ઇસ્લામ	144
મસ્જિદ કી હૈરત અંગેઝ રૌનકે	133	મ-દની કાફિલે કી બ-ર-કત મરહબા !	145
નમાઝે બા જમાઅત કા અજબ જઝબા	134	નેકી કી દા'વત કી ફઝીલત	147
બૂઢા રોને લગા	135	દુરુદ શરીફ કી ફઝીલત	147
સબ સે પહલે ક્યા સીખના ફર્જ હૈ	135	صَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّدٍ (કી ફઝીલત)	147
ગુસ્લ કા તરીકા (હ-નફી)	137	ખિઝર વ ઇલ્યાસ عَلَيْهِمَا السَّلَام કે બારે મેં દિલચસ્પ મા'લૂમાત	148
ગુસ્લ કે ત્રીન ફરાઈઝ	138	અમ્બિયાએ કિરામ عَلَيْهِمُ السَّلَام ઝિન્દા હૈ	149
﴿1﴾ ફુલ્લી કરના	138	સબ કો મૌત કા ઝાએકા ચખના હૈ	149
﴿2﴾ નાક મેં પાની ચઢાના	139	નેકી કી દા'વત દેને વાલે કી તા'રીફ	151
﴿3﴾ તમામ ઝાહિરી બદન પર પાની બહાના	139	બેહતરીન આદમી કી ખુસૂસિયાત	151
બહતે પાની મેં ગુસ્લ કા તરીકા	140	તિલાવત, પરહેઝ ગારી, નેકી કી દા'વત ઔર સિલએ રેહમી	152
ફવ્વારા જારી પાની કે હુકમ મેં હૈ	140	ઉમ્ર વ રિઝ્ક મેં ઝિયાદતી કે મા'ના	153

ઉત્ત્વાન	સંક્રા	ઉત્ત્વાન	સંક્રા
હાથોં હાથ ફૂંકી સે સુલ્હ કર લી	153	સાત ઝમીનોં કા હાર	165
સાસ બહૂ મેં સુલ્હ કા રાઝ	154	શારેએ આમ પર બિલા હાજતે શર-ઈ રાસ્તા મત ઘેરિયે	166
જહાંરિશ્તા તોડને વાલા મૌજૂદ હો વહાં રહમત નહીં ઉતરતી	155	ઝૂટી કસમ ઘરોં કો વીરાન કર છોડતી હૈ	167
સિલએ રેહ્મી કે સાત મ-દની ફૂલ	156	યહૂદિયોં ને શાને મુસ્તફા છુપાને કે લિયે ઝૂટી કસમ ખાઈ	167
﴿1﴾ કિસ રિશ્તેદાર સે ક્યા બરતાવ કરે	156	નીલી આંખોં વાલા મુનાફિક	168
﴿2﴾ રિશ્તેદાર સે સુલૂક કી સૂરતેં	156	જહન્નમ મેં લે જાને કા હુકમ હોગા	169
﴿3﴾ પરદેસ હો તો ખત ભેજા કરે	157	ઝૂટી કસમ ખાને વાલે તાજિર કે લિયે દર્દનાક અઝાબ હૈ	169
﴿4﴾ પરદેસ મેં હો, માં બાપ બુલાએં તો આના પડેગા	157	ઝૂટી કસમ સે બ-ર-કત મિટ જાતી હૈ	169
﴿5﴾ કિસ કિસ રિશ્તેદાર સે કબ કબ મિલે	157	ખિન્જીર નુમા મુદર્	170
﴿6﴾ રિશ્તેદાર હાજત પેશ કરે તો રદ કર દેના ગુનાહ હૈ	158	દિલ પર સિયાહ નુક્તા	171
﴿7﴾ સિલએ રેહ્મ યેહ હૈ કે વોહ તોડે તબ બી તુમ જોડો	158	કસમ સિર્ફ સચ્ચી હી ખાઈ જાએ	171
હુસ્ને ઝન રખને કા તરીકા	158	મુસલ્માન કી કસમ કા યકીન કર લેના ચાહિયે	171
જન્નત કા મહલ ઉસ કો મિલેગા જો.....	159	તૂને ચોરી નહીં કી	171
દુશ્મની છુપાને વાલે રિશ્તેદાર કો સ-દકા દેના અફઝલ તરીન હૈ	159	મોમિન અલ્લાહ કી ઝૂટી કસમ કેસે ખા સકતા હૈ !	172
રિશ્તેદાર સે જબ સખ્ત દુખ પહોંચા	160	કુરઆન ઉઠાના કસમ હૈ યા નહીં ?	172
કસમ ઔર ઉસ કે કફ્ફારે કા બયાન (હ-નફી)	161	દો ઇબ્રત નાક ફતાવા	173
કસમ કી તા'રીફ	162	(1) શરાબી ને કુરઆન ઉઠા કર કસમ ખાઈ ફિર તોડ દી!!!	173
કસમ કી તીન અક્સામ	162	(2) ઝૂટી કસમ ખાને વાલા જહન્નમ કે ખૌલતે	
ઝૂટી કસમ ખાના ગુનાહે કબીરા હૈ	163	દરિયા મેં ગોતે દિયા જાએગા	173
સબ સે પહલે ઝૂટી કસમ શૈતાન ને ખાઈ	163	બ કસરત કસમ ખાને કી મુમા-ન-અત	174
કિસી કા હક મારને કે લિયે ઝૂટી કસમ ખાને વાલા જહન્નમી હૈ	164	કસમ કે મુ-તઅલ્લિક 15 મ-દની ફૂલ	175
ઝૂટી કસમ ખાને વાલે કે હશર મેં હાથ પાઉ કટે હુએ હોંગે	165	બાત બાત પર કસમ નહીં ખાની ચાહિયે	175

ઉત્ત્વાન	સંક્રા	ઉત્ત્વાન	સંક્રા
ગ-લતી સે કસમ ખા લી તો ?	175	કફ્ફારે કે લિયે કસમ કી શરાઈત	186
ઐસે અલ્લાહ જિન સે કસમ નહીં હોતી	176	કસમ કા કફ્ફારા	186
કસમ કી ચાર અક્સામ	176	કફ્ફારા અદા કરને કા તરીકા	187
ઐસી કસમ જિન કે તોડને મેં કુફ્ર કા અન્દેશા હૈ	177	કફ્ફારે કે લિયે નિયત શર્ત હૈ	187
કિસી ચીઝ કો અપને ઊપર હરામ કર લેના	177	કફ્ફારે મેં ત્રીન રોઝોં કી ઈજાઝત કી સૂરત	188
ગૈરે ખુદા કી કસમ “કસમ” નહીં	177	કફ્ફારા અદા કરતે વક્ત કી હૈસિયત કા એતિબાર હે કે રોઝે રખે યા.....	188
દૂસરે કે કસમ દિવાને સે કસમ નહીં હોતી	178	કફ્ફારે કે ત્રીનોં રોઝે પૈ દર પૈ હોના ઝરૂરી હૈ	188
કસમ મેં નિયત ઔર ગરઝ કા એતિબાર નહીં	178	રોઝોં સે કફ્ફારે કી એક ઝરૂરી શર્ત	189
અન્ડા ન ખાને કી કસમ ખા લી	179	કફ્ફારે કે રોઝે કી નિયત કે દો અહકામ	189
કસમ કે બા'ઝ અલ્લાહ	179	કસમ તોડને સે પહલે કફ્ફારા દિયા તો અદા ન હુવા	189
સરકારે મદીના ﷺ કી કસમ કે અલ્લાહ	179	કફ્ફારે કા મુસ્તહિક કૌન ?	189
હુઝૂર ﷺ કી કસમ ખાના	180	દીની યા સમાજ ઈદારે કો કફ્ફારે કી રકમ દેને કા અહમ મસ્અલા	190
બાપ કી કસમ ખાના કેસા ?	180	વાહ ક્યા બાત હૈ મ-દની તરબિયતી કોર્સ કી !	190
કસમ મેં ﷻ કહા તો કસમ હોગી યા નહીં ?	181	ઘર વાલોં કી ઈસ્લાહ કી કોશિશ કરની ચાહિયે	192
બડી બડી મૂંછોં વાલા બદ મઆશ	181	ઘર મેં “મ-દની માહોલ” બનાને કે 19 મ-દની ફૂલ	192
કસમ કી હિફાઝત કીજિયે	182	વાકિઅએ ઈફક	196
બેહતર કામ કરને કે લિયે કસમ તોડના	183	ઈજતિમાઅ કી બ-ર-કત સે જન્નત મિલ ગઈ	198
બેહતર કામ કે લિયે કસમ તોડના જઈઝ હૈ મગર કફ્ફારા દેના હોગા	183	ખ્વાબ મેં બારગાહે રિસાલત મેં તિલાવત કી સઆદત	200
ઝુલ્મન ઈઝા દેને કી કસમ ખા લી તો ક્યા કરે ?	184	તિલાવત મેં રોના કારે સવાબ હૈ	201
તલાક કી કસમ ખાના, ખિલાના કેસા ?	185	મરને સે ચન્દ માહ પહલે ઈન્ફિરાદી કોશિશ	201
કસમ કા કફ્ફારા	185	મુબલિગ હર જગહ મુબલિગ હોતા હૈ	203
કસમ કે કફ્ફારે કે 13 મ-દની ફૂલ	186	અલ્લાહ ﷻ કા પ્યારા બનાને વાલે લોગ	204

ઉન્વાન	સંક્રા	ઉન્વાન	સંક્રા
મુબલિગ મહબૂબ હી નહીં મહબૂબ ગર હોતા હૈ	204	ઈમાન લાને કે બા'દ સહાબએ કિરામ કે જઝબાત	221
સચ્ચિદુના હસન બસરી ઔર એક સરમાયા દાર	205	મુઝે તીન દિન ધોબી કા કામ કરના પડા !	222
નમાઝ મેં કેસા લિબાસ હોના ચાહિયે	206	પીરે કામિલ કી બ-ર-કતેં	223
નમાઝ કે લિયે ઇત્ર લગાના મુસ્તહબ હૈ	207	ઊંટ જબ ચૂહે કા હો ગયા	223
નમાઝ મેં લિબાસ કે અહકામ પર મબની 14 મ-દની ફૂલ	208	મેંડક કો દેખ કર ભાગ ખડા હુવા !	224
દૌરાને નમાઝ લિબાસ પહનના	208	મુરીદ કી “પીઠ મઝબૂત” હોતી હૈ	224
કન્થો પર ચાદર લટકાના	208	બૈઅત કે મા'ના	225
મકરૂહે તહરીમી કી તા'રીફ	209	સઝાએ મૌત કે મૌકઅ પર એક મુરીદ કી અપને પીર સે અક્રીદત	225
અ-મલે કસીર કી તા'રીફ	209	દુકાન ઉલટ દૂગા	226
હાફ આસ્તીન મેં નમાઝ પઢના કેસા ?	210	કિયામત તક આને વાલે મુરીદીન	226
મકરૂહે તન્જીહી કી તા'રીફ	210	એક ઇશકાલ ઔર ઉસ કા જવાબ	226
મ-દની કાફિલે ને મુઝે બદલ કર રખ દિયા !	211	હૈરત અંગેઝ મુકદ્દમએ કત્લ	227
અલ જામિઅતુલ અશરફિયા ઔર ઇસ કે બાની કા મુખતસર તઆરુફ	212	કૌન નેકી કરને વાલે કી તરહ હૈ ?	228
સુન્નત કી મહબ્બત	213	તમામ અમલ કરને વાલોં કા સવાબ	229
હાફિઝે મિલ્લત કી કરામત	213	લાખોં નેકિયાં ઔર લાખોં ગુનાહ	229
હાફિઝે મિલ્લત કી બા'ઝ આદાતે મુબા-રકા	214	“નેક” બનાને કી મશીન બન જાઈયે	230
સુરમા લગાને કી બ-ર-કત સે બુઢાપે મેં ભી બીનાઈ તેઝ થી	214	હર કલિમે પર સાલ ભર કી ઇબાદત કા સવાબ ઔર...	231
સુરમા લગાને કે 4 મ-દની ફૂલ	215	નેકિયોં કા અમ્બાર	231
નેકી કી દા'વત લઝ્ઝત વાલી ઇબાદત હૈ	216	દર્સ દેને કા સવાબ	232
નેકી કી દા'વત સે મહરૂમી કી સૂરત મેં મૌત કી તમન્ના	217	દર્સ કી બ-ર-કત	232
બદ મઝહબિયત સે તૌબા	217	દીન કા કુલ્બે આ'ઝમ	234
ક્યા ખૂબ નિરાલી શાન હૈ !	220	અર્શ કા સાયા મિલેગા	234

ઉત્ત્વાન	સંક્રા	ઉત્ત્વાન	સંક્રા
સૂરજ એક મીલ પર હોગા	234	નમાઝ મેં હંસને કે અહકામ	250
અચ્છાઈ, બુરાઈ કા પેશવા	236	મુસલ્માન ભાઈ કે લિયે મુસ્કુરાના સ-દકા હૈ	251
નેકી કે ઈમામ કા ખુશ અન્જામ	236	માલી સ-દકે કી તા'રીફ	251
કેસિટકે “એક જુમ્લે” ને દિલ પર એસી ચોટ લગાઈકે...	238	અન્દરૂની અમરાઝ એક દમ ગાઈબ હો ગએ !	252
મસ્જિદ કા ઈમામ ગોયા અલાકે કા બેતાજ બાદશાહ	239	દુઆ કી કબૂલિયત મેં તાખીર સે ન ઘબરાઈયે	253
સાત કે લિયે સાત કાફી	240	દુઆ કી કબૂલિયત કા નુસ્ખા	254
ધ્રુપ કર બે હયાઈ કરને વાલે કી ગલત ફલમી	241	નાકારા ગુદોં કા ઈલાજ હો ગયા	254
ફિરિશ્તે કો રફીકે સફર બનાને કા અમલ	242	દો નશે	255
નેકી કી દા'વત દેના ભી જિહાદ હૈ	24	પઢે લિખોં કી જહાલતેં	255
ફાસિક કે “ફિસ્ક” સે નફરત હોની ચાહિયે	243	અગલોં કી મિસ્લ અજ	256
ફાસિક કી સોહબત સખ્ત નુકસાન દેહ હૈ	244	કોઈ મુબલિગ કિસી સહાબી કે બરાબર હો હી નહીં સકતા	257
નેકી કી દા'વત દેને કે લિયે ફાસિકોં કે પાસ જાના જાઈઝ હૈ	245	ઈસ્લામ કી હૈબત દિલોં સે નિકલને કા સબબ	259
નેકી કી દા'વત દેના સ-દકા હૈ	245	દુન્યા કે બારે મેં ખુસૂસી મા'લૂમાત પર મબની મ-દની ફૂલ	259
બાત કરતે હુએ મુસ્કુરાના સુન્નત હૈ	245	દુન્યા ખેલકૂદ હૈ	259
હાથ મિલાને મેં મુસ્કુરાના મઝ્કિરત કા બાઈસ હૈ	247	દુન્યા કા મા'ના	260
મુસ્કુરાને કી અચ્છી બુરી નિયતેં	248	દુન્યા ક્યા હૈ ?	260
કહ્કહા શૈતાન કી તરફ સે હૈ	248	કૌન સી દુન્યા અચ્છી કૌન સી કાબિલે મઝમ્મત ?	261
કહ્કહા ગુનાહ નહીં	249	દુન્યા કા કૌન સા કામ અલ્લાહ તઆલા કે લિયે હૈ ઓર કૌન સા નહીં ?	261
ખામોશી ઝિયાદા હંસી કમ	249	દુન્યાદાર કી તા'રીફ	262
ક્યા સહાબા હંસતે થે ?	249	દુન્યાવી અશ્યા કી લઝ્ઝતોં કી હૈરત અંગેઝ હકીકત	262
કિસી કો હંસતા દેખ કર પઢને કી દુઆ	250	ઈબ્લીસ કી બેટી	263
મુબલિગ એ'લાન કે ઝરીએ મસ્જિદ મેં હંસને કી મુમા-ન-અત કરે	250	નીલી આંખોં વાલી બદ સૂરત બુદિયા	263

ઉત્ત્વાન	સંક્ર્હા	ઉત્ત્વાન	સંક્ર્હા
દુન્યા મીઠી સર સજ્જ હૈ	263	મૂસલા ધાર બારિશ શુરૂઅ હો ગઈ	277
દુન્યા કે તીન બેહતરીન કામ	264	બરસાત કે પાની સે બીમારિયોં કા ઇલાજ	278
ચાર ચીઝોં કે ઇલાવા દુન્યા મલગિન હૈ	265	ખૌફે ખુદા સે રોના સુન્નત હૈ	279
દુન્યા મચ્છર કે પર સે ભી બઢ કર ઝલીલ હૈ	265	રોને જૈસી સૂરત બના લે	280
ગૈર મુસ્લિમોં કી ખુશહાલી આરિઝી હૈ	267	સર ઔર દાઢી મેં આટા છિડકને કી અનોખી વસિયત	281
મુદર્દા બકરી	268	સફેદ બાલ કિયામત મેં નૂર હોંગે	281
દો મછલિયાં પકડને વાલોં કી હિકાયત	268	આંસૂ ન પોંછને કી ફઝીલત	282
નાફરમાન કો પસન્દીદા ચીઝેં મિલના ખતરે કી ઘન્ટી હૈ	269	ઘર મેં છુપ કર રોના અચ્છા હૈ	282
હાથોં હાથ સઝા કી હિકમત	270	આંસૂઓં કો દાઢી સે સાફ કરતે	283
મુબલિગ કી ભી બખ્શિશ હો ગઈ	270	રોના ન આએ તો બ કોશિશ રોએં	283
જો રોતા હૈ ઉસ કા કામ હોતા હૈ	271	अब्बाह جُنتِ اَعَزْ اَعَزْ اَعَزْ اَعَزْ اَعَزْ اَعَزْ اَعَزْ اَعَزْ اَعَزْ اَعَزْ	284
રોને કે ફઝાઈલ	272	એક હઝાર દીનાર સન્દકા કરને સે બેહતર એક કત્રએ અશક	284
રોને વાલોં કે સદકે ન રોને વાલોં કી બખ્શિશ	272	ઝમીન પર ગિરને વાલે આંસૂ કે કતરે કી ફઝીલત	284
મખ્ખી કે સર બરાબર આંસૂ	273	ખૌફે ખુદા સે નિકલે હુએ આંસૂ કા કતરા હૂર ને ચેહરે પર મલ લિયા	285
એક મીલ તક સીને કી ગડ-ગડાહટ કી આવાઝ સુનાઈ દેતી !	273	ગુનાહ કે બા વુજૂદ ખુશ રહના જહન્નમ મેં ગિરા સકતા હૈ !	285
સરકારે મદીના ﷺ કે બા'દ કિસ કા રુત્બા હૈ ?	274	બેબાકી સે ગુનાહ કરના બહુત સખ્ત બાત હૈ	286
શજર વ હજર ભી રોને લગતે	274તો થોડા હંસતે ઔર ઝિયાદા રોતે	286
જન્નત વ જહન્નમ કે દરમિયાન ઘાટી હૈ	275	ઐ હંસ હંસ કર ગુનાહ કરને વાલો !	287
આંસૂ કે હર કતરે સે એક ફિરિશ્તે કી પૈદાઈશ	276	રિક્કત અંગેઝ દુઆ કી ચોટ ને કહાં સે કહાં પહોંચા દિયા !	287
રોને વાલા હરગિઝ જહન્નમ મેં દાખિલ નહીં હોગા	276	કલેજા હિલા દેને વાલી એક સચ્ચી દાસ્તાન	289
ખૌફે ખુદા સે રોને વાલા બખ્શ દિયા જાએગા	277	ખુદા સે ન ડરના સબ સે બડા ગુનાહ હૈ	291
અગર આપ નજાત ચાહતે હોં તો.....	277	ગુનાહ કે બારે મેં નેક ઔર બદ કી અપની અપની કૈફિયત	291

ઉત્ત્વાન	સંક્રા	ઉત્ત્વાન	સંક્રા
રીછ બન્દર કા તમાશા દેખના હરામ હૈ	292	ગુનાહોં કે 6 ઇલાજ	307
લોગોં કે સામને “નેક બનને” વાલે કી કબ્ર કા અહવાલ	292	અલ્લાહ દેખ રહા હૈ	309
ગુનાહોં પર નદામત કા નામ તૌબા હૈ	294	અમ્રદ કે ફિતને સે બચો	310
નદામત કી વજાહત	294	અમ્રદ કે સાથ તન્હાઈ ખતરનાક	311
સત્તર હઝાર કનીઝોં કે ઝુરમટ મેં ચલને વાલી હૂર	295	અમ્રદ ઔરત સે ભી ખતરનાક હૈ	311
હૂરોં કે મુન્તઅલ્લિક તીન ફરામીને મુસ્તફા	295	અમ્રદ કે સાથ 17 શયાતીન	311
મર્દ કો હૂર મિલેગી જન્તી ઔરત કો ક્યા મિલેગા ?	296	અમ્રદ કે સાથ તન્હાઈ જાઈઝ હોને કી સૂરત	312
કમસિન બચ્ચે કા જન્નત મેં નિકાહ	296	નફસિયાતી અસર	312
કુંવારે ફૌત હોને વાલોં કા નિકાહ	296	નેકી કી દા’વત કે ગ્યારહ મ-દની ફૂલ	313
જન્તી ઔરતેં અફઝલ યા હૂરેં ?	297	રાસ્તોં મેં બૈઠને કે હુકૂક	314
કઈ શોહરોં વાલી જન્નત મેં કિસ કે સાથ હોગી ?	297	ઈધર ઉધર દેખને કા ભી કિયામત મેં હિસાબ હોગા	314
લોગોં કો નફઅ પહોંચાના	299	નિગાહોં કી હિફાઝત કા કુરઆની હુકમ	315
ડાકૂઓં ને સારી બસ લૂટ લી મગર મુઝે છોડ દિયા	299	આંખોં મેં આગ ભર દી જાએગી	315
ડાકૂઓં સે હિફાઝત કા રાઝ	300	આગ કી સલાઈ	315
સુબહ વ શામ કી તા’રીફ	301	નઝર કે બારે મેં 4 અહાદીસે મુબા-રકા	316
ના ફરમાનોં સે લોગ નફરત કરતે હેં	302	નઝર ફૈર લો	316
ઈન્સાનિયત કી સબ સે બડી ખિદમત કૌન સી હૈ ?	303	જાન બૂઝ કર નઝર મત ડાલો	316
દુન્યા ભર સે બેહતર	304	નઝર કી હિફાઝત કી ફઝીલત	316
સુર્ખ ઊંટોં સે બેહતર	304	ઈબ્લીસ કા ઝહરીલા તીર	317
સુર્ખ ઊંટોં સે ક્યા મુરાદ હૈ ?	304	ઔરત કી ચાદર ભી મત દેખો	317
12 માહ મ-દની કાફિલે મેં સફર કી નિયત કી બ-રકત સે “કેન્સર” ચલા ગયા !	305	ગુફત-ગૂ મેં નિગાહ કહાં હો ?	317
કેન્સર ઔર બીમારી કે લિયે મ-દની નુસ્ખા	306	મ-દની ચેનલ સે મુન્તઅસ્સિર હો કર 12 અફરાદ કા કબૂલે ઈસ્લામ	318

ઉત્ત્વાન	સંક્રહ	ઉત્ત્વાન	સંક્રહ
નિગાહે મુસ્તફા કી અદાએ	319	નેકી કી દા'વત દેના ખામોશ રહને સે બેહતર હૈ	341
પિઘલા હુવા સીસા આંખોં મેં ડાલા જાએગા	321	સવાબ મિલને કી ઉમ્મીદ	341
મેં T.B. કા મરીઝ થા	321	કબ્ર કી રોશની કા સામાન	341
બીમારી કી અઝીમુશ્શાન ફઝીલત	323	મુબલ્લિગીન કી કબ્રે ۞ جہنم جہنم جہنم ۞ જગ-મગાએંગી	341
રાસ્તે કા હક નમ્બર (2) તકલીફ દેહ ચીઝ દૂર કરના	324	મરીઝ તબીબ બન ગયા	342
કાંટેદાર શાખ હટાને વાલે કી મર્ફિરત હો ગઈ	324	ઝુન્નાર કિસે કહતે હૈં	343
રાસ્તે સે તકલીફ દેહ ચીઝ હટાને કા સવાબ	324	ખલીફા સુલૈમાન રો પડા	344
રાસ્તે કી તકલીફ દેહ ચીઝોં કી નિશાન દેહી	325	મા તહ્તોં કે બારે મેં સભી સે પૂછા જાએગા	344
રાસ્તે કા હક નમ્બર (3) “સલામ કા જવાબ દેના”	326	ઈક્તિદાર મિલને પર રોના	345
100 મેં સે 90 રહમતેં ઉસે મિલતી હૈં જો.....	326	અંગૂર ખાને સે ભી ખૌફ	345
સલામ કે 11 મ-દની ફૂલ	327	અંગૂર કે હિસાબે આખિરત કા ડર	346
હાથ મિલાને કે 14 મ-દની ફૂલ	329	આયતે મુબા-રકા કી તફસીર મેં ત્રીન અહાદીસ	347
ગૈર ઔરત સે હાથ મિલાને કા અઝાબ	330	દો અક્સામે ને'મત ઔર સુવાલાતે આખિરત	347
રાસ્તે કા હક નમ્બર (4) નેકી કા હુકમ કરના ઔર બુરાઈ સે મન્ઝ કરના	331	આહ ! ઉમ્દા ઉમ્દા ગિઝાએ	348
ઈન્ફિરાદી કોશિશ “નેકી કી દા'વત” કી રૂહ હૈ	332	માલ ખાને કે શાઈકીન ગૌર ફરમાએ	348
ઈન્ફિરાદી કોશિશ કી 15 નિયતેં	332	નઝૂઅ કી સખ્તિયોં કી ઝલક	349
મુબલ્લિગ કે લિયે અહમ તરીન મ-દની ફૂલ	334	હિસાબે ને'મત કે બારે મેં લરઝા ખૈઝ 9 ફરામીને મુસ્તફા	349
મુસલ્સલ ઈન્ફિરાદી કોશિશ કા ફલ	334	માલ ઝિયાદા વખાલ ઝિયાદા	351
આયતે મુબા-રકા કી તફસીર	337	12 સાલ તક હિસાબો કિતાબ	352
સબ સે પ્યારે આ'માલ	338	સહાબા મેં સબ સે માલદાર સહાબી કે હિસાબે કિયામત કા અહવાલ	353
ઐ કા'બા ! તેરી ફઝા કિતની અચ્છી હૈ	338	માલદારોં કે લિયે લમ્હએ ફિક્કિયા	354
જહન્નમ કી દિલ હિલા દેને વાલી કેફિયત	339	માલો દૌલત કે મુન્તઅલિક અચ્છી અચ્છી નિયતેં	354

ઉત્વાન	સફલા	ઉત્વાન	સફલા
ઝખ્મી દિલ વાલે બુઝુર્ગ	355	લૌહે મહફૂઝ સફેદ મોતી સે બની હૈ	376
નફરત મહબ્બત મેં બદલ ગઈ	356	સબ સે પહલે લૌહે મહફૂઝ મેં કયા લિખા ગયા ?	376
એક બન્દએ નેક કે સબબ પડોસ કે 100 ઘરોં સે બલાએં દૂર હોં	358	તુમ નફસ કે પીછે લગ ગએ હો	377
તીન મ-દની ફીસેં	359	કિયામત તક હોને વાલી હર બાત લૌહે મહફૂઝ મેં લિખી હુઈ હૈ	377
મહશર કી હોલનાક મન્ઝર કશી	361	﴿مَنْ يَرْجُوا﴾ કી ગવાહી દેને વાલા દાખિલે જન્નત હોગા	377
પૈદા ન હોને વાલા કાબિલે રશક હૈ	362	જન્નત કા હકદાર કૌન ?	378
કાશ ! કે મેં દુન્યા મેં પૈદા ન હુવા હોતા	363	બેટા પૈદા હોને કી બિશારત	378
અગર ઉલ્ટે હાથ મેં આ'માલ નામા મિલા તો કયા હોગા !	364	પહલે ખયાલ પર ક્યૂં ન નિકલે ?	379
ફારૂક વ મુશ્તાક કે મઝાર કી મ-દની બહાર	365	વફાત કે બા'દ ભી નેકી કી દા'વત	380
સાબિત બુનાની કા મઝાર મેં નમાઝ પઢના	366	એક હઝાર રક્અત નમાઝ સે અફઝલ	381
અમ્બિયા કબ્રોં મેં નમાઝેં પઢતે હૈં	366	ચૂલે ઔર મેંડક કી દોસ્તી	381
રૌઝએ અન્વર સે અઝાન વ ઇકામત કી આવાઝ	367	હદીસે પાક બયાન કરને વાલે મુબલિગ કી હિકાયત	382
મોમિન કી ફિરાસત સે ડરો	368	વાલિદે મર્દૂમ સબઝ લિબાસ મેં મલ્બૂસ મુસ્કુરા રહે થે	383
અલ્લાહ અપને ઔલિયા કો ઇલ્મે ગૈબ અતા ફરમાતા હૈ	369	કયા ખ્વાબ સે ચકીની ઇલ્મ હાસિલ હો જાતા હૈ ?	384
ફિરાસત કી તા'રીફ	370	ખ્વાબ મેં શરાબ નોશી કા હુકમ દિયા યા મન્અ ફરમાયા ?	384
મેરે દોસ્ત કા ખ્વાબ	370	જબ એક નૌ જવાન કો વુઝૂ ગલત કરતે દેખા	385
એક ઠોકર મેં ઉહુદ કા ઝલ્ઝલા જાતા રહા	372	બે જા તન્કીદ કી બજાએ ઇસ્લાહ કરને વાલે બનેં	386
મઝકૂરા હદીસ સે ઇલ્મે ગૈબ સાબિત હોતા હૈ	373	વુઝૂ કા તરીકા (હ-નફી)	387
ગૈબ કી તા'રીફ	373	વુઝૂ કે બચે હુએ પાની મેં 70 બીમારિયોં સે શિફા	390
ઇલ્મે ગૈબ કે મુત-અલ્લિક અકાબિરીને ઉમ્મત કે અકવાલ	374	જન્નત કે આઠોં દરવાઝે ખુલ જાતે હૈં	390
લૌહે મહફૂઝ કે બારે મેં દિલ ચસ્પ મા'લૂમાત	376	નઝર કભી કમઝોર ન હો	391
લૌહે મહફૂઝ કહાં હૈ ?	376	વુઝૂ કે બા'દ તીન બાર સૂરએ કદ્ર પઢને કે ફઝાઈલ	391

ઉત્ત્વાન	સંક્રા	ઉત્ત્વાન	સંક્રા
વુઝૂ કે બા'દ પઢને કી દુઆ	391	જબ મસ્જિદ મેં ઝોર સે કદમ રખ કર ચલના ભી મન્ઝ હૈ તો.....	415
વુઝૂ કે બા'દ યેહ દુઆ ભી પઢ લીજિયે	391	મસ્જિદ મેં મોબાઈલ ફોન કી ઘન્ટી બન્દ રખિયે	416
40 મ-દની ફૂલોં કા ર-ઝવી ગુલદસ્તા	392	મસ્જિદ કે મુન્તઅલ્લિક 19 મ-દની ફૂલ	416
ગુનાહ સે મન્ઝ કરના કબ ફર્ઝ હૈ ?	395	કેન્સર કા મરીઝ ઠીક હો ગયા	420
ઈમામે આ'ઝમ કો ગુનાહ નઝર આ જાતે થે !	396	મ-દની કાફિલે કે મરીઝ મુસાફિરોં કે બારે મેં 5 મ-દની ફૂલ	421
જાનબૂઝ કર કિસી કા ઐબ મા'લૂમ કરના કેસા ?	397	હર બીમારી કી દવા હૈ	423
આલિમ કી ગ-લતી બયાન કરના દો વજહ સે હરામ હૈ	397	ગૈર મુસ્લિમ સે ઇલાજ કી ઇબ્રત આમોઝ હિકાયત	424
ઐબ પોશી કે મુ-તઅલ્લિક 3 ફરામીને મુસ્તફા	398	શિક્ષા મિલને ન મિલને કા રાઝ	424
ઐબ ઢૂંડને કી 59 મિસાલેં	398	કેન્સર કા રૂહાની ઇલાજ	425
શીરીં મકાલી ને દિલ કી દુન્યા બદલ ડાલી	402	સીધે હાથ સે પિયેં કે સુન્નત હૈ	427
નરમી કી અમ્મિયત	403	ઉલ્લે હાથ સે ખાના, પીના લેના દેના શૈતાન કા તરીકા હૈ	428
ફિરઔન કો નેકી કી દા'વત કે લિયે ભેજને પર નરમી કા હુક્મ	404	હર કામ મેં ઉલ્ટા હાથ ક્યૂં...?	428
શરાબી કો પોલીસ કે હવાલે કરના કેસા ?	404	વાલિદૈન કા ફરમાં બરદાર બન ગયા	430
શરાબ ખુદ બ ખુદ સિર્કા બન ગઈ ! કેસે ?	405	મઝફૂરા મ-દની બહાર કે ઝિમ્મ મેં નેકી કી દા'વત કે મ-દની ફૂલ	432
શરાબી નૌ જવાન વિલાયત કી મન્જિલ પર	406	માં કી દુઆ સે બેટે કો કલિમા નસીબ હો ગયા	432
સોને કી અંગૂઠી પહનને વાલે કી ઇસ્લાહ	408	મરતે વક્ત કલિમા પઢને વાલા જન્નતી હૈ	433
કાશ ! હમ ભી ગુનાહોં સે બચાને વાલે બનેં	409	કલિમા પઢને વાલે કી હિકાયત	433
સોને કી અંગૂઠી.... અંગારા	409	મકબૂલ હજ કા સવાબ	433
બુતોં ઔર જહન્નમિયોં કા ઝેવર	409	માં કો તન્હા છોડ દેને વાલે કી ઇબ્રત નાક મૌત	434
અંગૂઠી કે 19 મ-દની ફૂલ	410	બચપન મેં માં ભી તો ઔલાદ કી ગન્દગી બરદાશત કરતી હૈ	436
જામિઅતુલ મદીના મેં દાખિલા લે લિયા	412	નઝૂઅ મેં ખૌફનાક ચીખેં મારને વાલા નૌ જવાન	436
હમ દુન્યા મેં કિસ લિયે આએ હેં ?	414	માં કો જવાબ ન દેને વાલા ગૂંગા હો ગયા	437

ઉત્ત્વાન	સંક્રા	ઉત્ત્વાન	સંક્રા
માં બાપ કે ના ફરમાન કી ઇબાદતેં ના મકબૂલ	437	કુરઆન સે શફાઅત કા સુબૂત	452
ગધા નુમા ઇન્સાન કા મુદર્	438	કૌન કૌન શફાઅત કરેગા ?	452
માં કે ગુસ્તાખ કો ઝમીન ઝિન્દા નિગલ ગઈ !	438	શફાઅત કી 8 અક્સામ	454
તૌબા ! તૌબા !!	439	શફાઅત કી ઉમ્મીદ પર ગુનાહ કરને વાલા કેસા હૈ ?	455
આગ કી શાખોં સે લટકને વાલે	440	કશ્તી કે મુસાફિર	457
બારિશ કે કતરોં જિતને અંગારે	440	ગુનાહોં કી નુહૂસત દૂસરોં કો ભી અપની લપેટ મેં લેતી હૈ	457
કબ્ર પસ્લિયાં તોડ દેતી હૈ	440	યા શૈખ ! અપની અપની દેખ !	458
પાઉ પકડ કર માં બાપ સે મુઆફી માંગ લીજિયે	440	ગુનાહોં કે પાંચ દુન્યવી નુક્સાનાત	458
માં કી બદ દુઆ સે ટાંગ કટ ગઈ	441	દુઆ કબૂલ ન હોગી	459
માં બાપ કી મહબ્બત કે ઔલાદ પર તિબ્બી અ-સરાત	441	મેં ગુનાહોં કી તારીકિયોં મેં ગુમ થા	460
ઓહ હાઉસ ઔર એક લાયાર બુદિયા	442	ઈન્ફિરાદી કોશિશ કરના સુન્નત હૈ	461
ઓહ હાઉસ કે મુકીમ દો પાકિસ્તાની બુઝુર્ગોં કી ફરિયાદ	444	મ-દની બેગ ઔર લંગરે રસાઈલ	462
માં કો કન્યોં પર ઉઠાએ ગર્મ પથ્થરોં પર છ મીલ.....	445	અઝાબ નાઝિલ હોને કા સબબ	462
હમ્લ કી તકાલીફ	445	નેક શપ્સ ભી અઝાબ મેં	464
ડ્રાઈવર કી જાન બચ ગઈ	446	મુઆ-શ-રતી બુરાઈયોં કે સબબ પરેશાન હોના ઈમાન કા તકાઝા હૈ	464
સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ મેં રહમતોં કા નુઝૂલ હોતા હૈ	447	નેક લોગોં કી હલાકત કી વજહ	465
ઝિક કિસે કહતે હેં ?	448	અપને દિલ મેં બુરા જાને	465
નેકી કી દા'વત તર્ક કરને કે નુક્સાનાત	450	કયા હમ દિલ મેં બુરા જાનતે હેં ?	466
દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત કી હિકાયત	450	ત્રીન શરાબી ભાઈ મ-દની માહોલ મેં આ ગએ !	467
હિકાયતે દુરૂદ કે ઝિમ્ન મેં "શફાઅત" કે મુતઅલ્લિક મ-દની ફૂલ	450	ઈસ મ-દની બહાર કે ઝિમ્ન મેં નેકી કી દા'વત	469
ઉ-લમાએ કિરામ શફાઅત ફરમાએંગે	450	જાદૂ કે બારે મેં	469
જિન આયાત મેં શફાઅત કા ઈન્કાર હૈ ઉન કી વઝાહત	451	જાદૂ ઔર જિન્ન કે વુજૂદ કા ઈન્કાર કુફ હૈ	469

ઉત્ત્વાન	સંક્ર્હા	ઉત્ત્વાન	સંક્ર્હા
માલિક બિન દીનાર عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْعَظِيمُ کی तश्वीश	470	કયા વાકેઈ મૂસીકી રૂહ કી ગિઝા હૈ	488
આતશ પરસ્ત પડોસી મુસલ્માન હો ગયા	470	ગુલૂકારોં ઔર કોમેડિયનોં કી બિદમત મેં મ-દની ઇત્તિજા	488
મેં આગ કે અન્દર પૂરે 20 મિનટ ખડા રહા !	472	ડાન્સ ડાયરેક્ટર કી તૌબા	489
મશામે જાં મુઅત્તર હો ગએ	474	મુઝે દુરૂદો સલામ સે મહબ્બત થી	490
મ-દની બહાર કે ઝિન્ન મેં “નેકી” કે મુ-તઅલ્લિક નેકી કી દા’વત	475	મઈૂમ વાલિદૈન આગ કી લપેટ મેં થે	490
દો ફરામીને મુસ્તફા ﷺ	476	દાતા દરબાર મેં કરમ બાલાએ કરમ	490
ગુનાહ મિટાને કા નુસ્ખા	476	જબ મેં ને મ-દની કાફિલે મેં સફર ક્રિયા.....	491
તૌબા કે ઈરાદે સે ગુનાહ કરના કુફ હૈ	477	મેં ને ઈમાન અફરોઝ ખ્વાબ દેખા	491
પડોસી કો બુરાઈ સે ન રોકને કા વબાલ	477	લોહે કી સલાખ મેરે બાઝૂ કે આર પાર કર દી	492
પડોસી ક્રિયામત કે દિન દા’વા કરેગા	478	મેં ને મ-દની મર્કઝ મેં મુપ્તલિફ કોર્સિઝ ક્રિયે	492
બે નમાઝી પડોસી કો નમાઝ કી દા’વત દીજિયે	478	મેરી પેન્ટ શર્ટ વાલી મોડર્ન બીવી	493
ઈમામ કો ચાહિયે કે મુક્તદી કી નિગરાની કરે	479	મ-દની મર્કઝ મેં એ’તિકાફ ક્રિયા તો રોઝગાર મિલ ગયા	493
ફારૂકે આ’ઝમ ને ફજ મેં ગૈર હાઝિર રહને વાલે કી મા’લૂમાત કી	479	મ-દની બહાર કે ઝરીએ મ-દની બહાર	494
ઈજતિમાએ ઝિક્રો ના’ત વગૈરા કે સબબ જમાઅત નહીં જાની ચાહિયે	479	ઈસ મઝકૂરા મ-દની બહાર કે મુ-તઅલ્લિક મ-દની ફૂલ	494
નમાઝ કે વક્ત સો જાને વાલે કે લિયે સર કુચલને કા અઝાબ	480	અહલે ખાના કો દોઝખ સે કેસે બચાએ ?	495
ફિલ્મોં કી 2000 V.C.Ds તોડ દી	480	ઔલાદ કે આ’માલ કી પેશી	496
નેક બન્દોં કી શાનેં	482	ડાન્સ કો જાઈઝ કહના કેસા ?	497
હઝરતે બરાઅ બિન માલિક કી કબૂલિયતે દુઆ કી હિકાયત	482	નેકી કી દા’વત કા તારિક હુઝૂર ﷺ કે તરીકે પર નહીં	497
ગવચ્યા, મુહદ્દિસ કેસે બના !	483	નેકી કી દા’વત સિફ ઉ-લમા પર નહીં અવામ પર ભી લાઝિમ હૈ	498
ગાને બાજે કી મઝમ્મત પર ચાર રિવાયાત	485	આ’રાબી ને જબ મસ્જિદ મેં પેશાબ કર દિયા.....	498
ગાને કે રસિયા કા ઈબ્રત નાક અન્જામ	485	નેકી કી દા’વત મેં નરમી ઝરૂરી હૈ	499
લાશોં કે અમ્બાર	486	પેશાબ કરતે કરતે અચાનક રુક જાને કે તિબ્બી નુકસાનાત	499

ઉત્ત્વાન	સંક્રા	ઉત્ત્વાન	સંક્રા
ખડે ખડે પેશાબ કરના સુન્નત નહીં	500	સગે મદીના ઓર શખ્સિયાત	517
ખડે ખડે પેશાબ કરને કે નુક્સાનાત	500	શખ્સિયાત સે મ-દની કાફિલોં કે લિયે ખિદમાત લેને કા તરીકા	518
પેશાબ કે છીંટોં સે ન બચને કા અઝાબ	501	ઝિમ્મેદારાન ભી મ-દની કાફિલે વાલોં કી તરકીબ બનાઓં	519
આકા صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કો ઇલ્મે ગૈબ હૈ	501	મ-દની કાફિલેસે વાપસી પર “ઈસ્તિફાલિયા ઇજતિમાઅ”	519
શરાબી પર ઇન્ફિરાદી કોશિશ કા નતીજા	502	મ-દની કાફિલોં કી ખૈર ખ્વાહી કી હિકમતેં	520
મેં ને ઉસે કતલ કર કે ખુદકુશી કર લેની થી...	503	લોગ હમારી નહીં માનતે !	522
મુબલિગીન જુમુઆ કો બયાન કિયા કરેં	505	મુખા-લ-ફતોં કે ઝોર મેં કિસ તરહ મ-દની કામ કરેં ?	524
હર દો મિનટ મેં તીન ખુદ કુશિયાં	506	તાલૂત જાલૂત કી કુરઆની હિકાયત	525
ક્યા ખુદકુશી સે જાન છૂટ જાતી હૈ ?	506	બાદશાહ કે ગુનાહોં કે બરાબર દોઝખ મેં ઘુસા	527
આગ મેં અઝાબ	506	ઝાલિમ કા ચેહરા દેખને સે દિલ કાલા હોતા હૈ	527
ઉસી હથિયાર સે અઝાબ	507	મુક્તિયે આ’ઝમે હિન્દ હુકમરાનોં સે દૂર રહતે થે	527
ગલા ઘોંટને કા અઝાબ	507	વાલિદ સાહિબ કી તરકીબ બની તો ઘર મેં મ-દની માહોલ બન ગયા	528
ખાલી થેલા	507	મ-દની ચેનલ	529
દિલ કે “અન્ધે” ઓર “ઓંધે” હોને કે મા’ના	507	જબ મુઝે મ-દની ચેનલ દેખને કી સઆદત મિલી	532
મુઆફી નહીં મિલેગી ?	508	બની ઇસ્રાઈલ કી તબાહી કે અસ્બાબ	533
બુરી બાતોં સે રોકો વરના.....!	509	દીન કે દો હિસ્સે ઝાઈલ કર દિયે	535
ઝૌજા કી ઇન્ફિરાદી કોશિશ સે મ-દની માહોલ મિલ ગયા	510	બેચારા મુસલ્માન !	535
નરમી ઓર પ્યાર મ-દની હથિયાર હૈં	512	ઔલાદ કો સુન્નતેં સિખાઈયે વરના પછતાઓંગે	536
શાદી કે ફઝાઈલ પર મબની 4 અહાદીસે મુબા-રકા	512	મુસલ્માનાને ઇરાક કી દિલ ખરાશ દાસ્તાન	537
નિકાહ કે બારે મેં ફરમાને સિદ્દીકી	513	જાએ નમાઝ મેં ગાને બાજે !	537
સારા કબીલા મુસલ્માન હો ગયા	514	કૂફે કી જામેઅ મસ્જિદ મેં જુમુઆ નહીં હોતા !	538
શખ્સિયાત પર ઇન્ફિરાદી કોશિશ કી અહમ્મિયત	516		

ઉત્ત્વાન	સંક્રા	ઉત્ત્વાન	સંક્રા
સભી દાઢી મુન્હે	538	દાઢી મુન્હે સે આકા ^{الله} کی نافرત کا ઇબ્રત નાક વાકિઆ	556
શહાદત કી ખુશી મેં ખવાતીન કા રક્સ	538	કિયામત કા દિલ હિલા દેને વાલા મન્ઝર	557
કુરતુબા કી જામેઅ મસ્જિદ મેં નમાઝ પર પાબન્દી હૈ	539	અગર આકા ^{الله} રૂઠ ગએ તો.....!	559
18સાલ સે કમ ઉમ્મર નૌ જવાનો કા મસ્જિદ મેં દાખિલા બન્દ	540	મરને સે પહલે શામત	559
મસાજિદ કા વુજૂદ ખત્મ કિયા જા રહા હૈ	540	ફેશન પરસ્તોં કી સોહબત કી નુહૂસત	560
“મસ્જિદ ભરો તહરીક” ચલાઈયે	541	દાઢી સિર્ફ મુસ્તફા ^{محمد} کی پسند کی رہو	561
ઈન્ફિરાદી કોશિશ કી બ-ર-કત	542	દાઢી મુન્હે કી 30 શામતેં	561
મુહદિસે આ'ઝમ પાકિસ્તાન કી ઈન્ફિરાદી કોશિશ	543	મેં નિહાયત હી બિગડે હુએ કિરદાર કા માલિક થા	563
મરને સે કબલ નૌ જવાન કી દાઢી ઘર વાલોં ને કાટ ગલી !	544	દા'વતે ઈસ્લામી કે જામિઆત વ મદારિસ કી તા'દાદ	564
મુસલ્માન કહલાને વાલોં કી સુન્નતોં સે દૂરી	545	તા'લીમે કુરઆને કરીમ કે મુન્તઅલ્લિક દો અહમ મ-દની ફૂલ	565
મ-દની માહોલ સે રોકા તો હરોઈન્થી બન ગયા, બાપ પછતા રહા હૈ	546	કયા ફેશન પરસ્ત હી મુઅઝ્ઝલ હૈ ?	566
ઔલાદ કી દુરુસ્ત તરબિયત કી જિયે વરના પછતાએંગે	547	દુન્યા કી મહબ્બત તમામ ગુનાહોં કી જડ હૈ	566
ઈરતિકાબે ગુનાહ કી માદર પિદર આઝાદી	548	બદ તરીન, અઝીઝ તરીન કેસે બના ?	567
કયા બેટા ભી કભી બાપ કો મારતા હૈ ?	549	ઘર વાલોં કો નેકી કી દા'વત કી તાકીદ	569
મહશર મેં પિટાઈ સે બાપ કા ગોશત પોસ્ત ઝડ જાએગા	550	ખૌફે ખુદા કી ઈમાન અફરોઝ હિકાયત	569
જો ઘર વાલોં કી વજહ સે મ-દની માહોલ સે દૂર હો ગએ	551	અઝાબ સે કિસ તરહ બચાએં ?	570
ગિર ગિર કર સંભલ ગયા	552	અહલે ખાના કો નેકી કી બાતેં બતાઓ	571
મૌત કે બા'દ કી હોશરુબા મન્ઝર કશી	553	બાલિગ ઔલાદ કી ઈસ્લાહ કે મુન્તઅલ્લિક આ'લા હઝરત કા ફતવા	571
દાઢી મુંડવાતે હી મૌત	556	જહન્નમ કા તઆરુફ	571

ઉત્ત્વાન	સંક્રહ	ઉત્ત્વાન	સંક્રહ
જહન્નમ કી લરઝા ખૈઝ કહાની જિઝઈલ કી ઝબાની	572	કલિમએ તય્યિબા નફઅ દેગા જબ તક.....	590
અફસોસ ! હમારા દિલ નહીં લરઝતા !	574	ઇસ્લામ કે 8 હિસ્સે	590
રાત કી તન્હાઈ મેં આયાત સુન કર વફાત	574	દુન્યા મેં ભી સઝા મિલેગી	591
ઘર વાલોં કો ભી નેકી કી દા'વત દીજિયે	576	આખિરત મેં ભી સઝા મિલેગી	591
બચ્ચે કો સબ સે પહલે દીન સિખાઈયે	577	આપ કા દિલ નહીં લરઝતા !	591
ઔલાદ કો સખાવત વ એહસાન કી તા'લીમ દેના વાજિબ હૈ	577	મુદ્દે કી બે બસી	592
બે ઔલાદ કો જબ ઔલાદ મિલી !	577	કબ્ર કી દિલ હિલા દેને વાલી નેકી કી દા'વત	593
ઔલાદ કે તલબ ગારોં કી ખિદમત મેં નેકી કી દા'વત	578	ઇઝ્ઝત વાલે ઝલીલ કર દિયે જાતે હેં	595
એક આલિમ બાપ કા ઇબ્રત નાક અન્જામ	580	કટે હુએ કાનોં વાલા બહરા	595
પેન્સિલ કી ચોરી સે ફાંસી કે ફન્દે તક	580	ગુનાહ સે ન રોકના કબ ગુનાહ હૈ	595
આખિરત કી સઝા કે મુકાબલે મેં દુન્યા કી સઝા કુછ ભી નહીં !	581	સોને કી અંગૂઠી મદ્દ કો હરામ હૈ	596
બાપ કો જલાને કે લિયે લકડિયાં લે આઊં	582	બન્દર ઔર ખિન્જીર કી શકલ વાલે	597
ઈસાલે સવાબ કા ઇન્તિઝાર	583	બન્દર ઔર ખિન્જીર જૈસે ચેહરે	597
મુઝે મેરે બાપ ને બરબાદ કર દિયા !	584	આજ ચેહરે કે કીલ મુહાસે તો પરેશાન કરેં મગર.....	598
હકીકી મ-દની મુન્ને કા ખૌફે ખુદા	585	મેરી તારીક રાહેં રોશન હો ગઈ	598
દીની મુઆ-મલે મેં હોસલા શિ-કની કરને વાલી માં કા પછતાવા	587	દર્સે ફૈઝાને સુન્નત કે 22 મ-દની ફૂલ	602
સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ કી ફઝીલત	587	દર્સ દેને કા તરીકા	604
ગાફિલ નૌ જવાન	588	મઆખિઝ વ મરાજેઅ	608
ઈસ મ-દની બહાર કે ઝિમ્ન મેં નેકી કી દા'વત	589	☆☆☆	

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

નેકી કી 'દા'વત કી ઝરુરત

મઙ્ગિરતોં ભરા ઇજતિમાઅ : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા રઝી અલ્લે તૈઆલી ૯નૈ સે મરવી હૈ કે સરકારે મદીનએ મુનવ્વરહ, સરદારે મક્કએ મુકર્રમા ૧૧ વસંતી ૬૨૦૦ કા ફરમાને

અ-ઝમત નિશાન હૈ : અલ્લાહ કે ૬૦૦ સચ્ચાહ (યા'ની સૈર કરને વાલે) ફિરિશ્તે હૈં, જબ વોહ મહાફિલે ઝિક્ર કે પાસ સે ગુઝરતે હૈં તો એક દૂસરે સે કહતે હૈં : (યહાં) બૈઠો. જબ ઝાકિરીન (યા'ની ઝિક્ર કરને વાલે) દુઆ માંગતે હૈં તો ફિરિશ્તે ઉન કી દુઆ પર આમીન (યા'ની “એસા હી હો”) કહતે હૈં. જબ વોહ નબી પર દુરૂદ ભેજતે હૈં તો વોહ ફિરિશ્તે ભી ઉન કે સાથ મિલ કર દુરૂદ ભેજતે હૈં હત્તા કે વોહ મુન્તશિર (યા'ની ઇધર ઉધર) હો જાતે હૈં, ફિર ફિરિશ્તે એક દૂસરે કો કહતે હૈં કે ઇન ખુશ નસીબોં કે લિયે ખુશ ખબરી હૈ કે વોહ મઙ્ગિરત કે સાથ વાપસ જા રહે હૈં. (જમૈ'તુલ જામૈ'તુલ ૩/૧૦૫૦ હદીથ ૧૧૦૦)

મસ્જિદ આબાદ કરને કે ત્રીન ફઝાઇલ : સُبْحન અલ્લે ! ઝિક્રો દુરૂદ કી મહફિલોં કી ભી કયા બાત હૈ ! યાદ રહે ! સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઆત, દર્સ કે મ-દની હલ્કે ઔર ઇજતિમાએ ઝિક્રો ના'ત વગૈરા ભી ઝિક્ર હી કી મહફિલેં હૈં. કિસ કદર ખુશ નસીબ હૈં વોહ મુસલ્માન જો અચ્છી અચ્છી નિયતોં કે સાથ ઇસ તરહ કે રહમતોં ભરે ઇજતિમાઆત મેં દિલ લગા કર શિર્કત ફરમાતે હૈં ઔર ફિર અલ્લાહ ૬૦૦ કી રહમત સે મઙ્ગિરત યાફતા ઉઠતે હૈં. અલબત્તા એસે મઙ્ગિરત ભરે ઇજતિમાઆત મેં શિર્કત કી સઆદત હર એક કો નહીં મિલા કરતી યેહ ફક્ત ખુશ કિસ્મત હઝરાત હી કા હિસ્સા હૈ. ઉમૂમન દર્સ વ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِس نے مُوڑ پَر اَک بار دُڑدے پاک پَٹا اَٹلّا اُٹ اُس پَر دس رَહ مَرتے بَہ جاتا ہے۔ (م)

બયાન મસાજિદ મેં હુવા કરતે હેં ઓર મસાજિદ કે અન્દર હોને વાલે મ-દની હલકોં મેં બૈઠના ચૂંકે બહુત ઝિયાદા સવાબ કા બાઈસ હોતા હૈ લિહાઝા શૈતાન મસ્જિદ મેં દિલ લગને હી નહીં દેતા. **“મસ્જિદ ભરો તહરીક”** જારી ફરમાઈયે ઓર મસ્જિદે ખૂબ ખૂબ આબાદ કીજિયે ઓર શૈતાન કો નાકામ વ ના મુરાદ કીજિયે. હઝરતે સચ્ચિદુના અબ્દુર્રહમાન બિન મા'કિલ **اَلْمَسْجِدُ حَصْنٌ حَصِيْنٌ مِنَ الشَّيْطَانِ** કે ફરમાતે હેં કે હમ સે બયાન કિયા જાતા થા કે **مُصَنَّف ابْنِ أَبِي شَيْبَةَ ج ٨ ص ١٧٢** યા'ની મસ્જિદ શૈતાન સે બચને કે લિયે એક મઝબૂત કલ્યા હૈ. **مُزَيَّن** તહરીસ (યા'ની હિર્સ દિલાને) કે લિયે મસ્જિદ કે ફઝાઈલ પર મબની **ત્રીન ફરામીને મુસ્તફા** ﷺ પેશ કિયે જાતે હેં : **﴿1﴾** બેશક અલ્લાહ **عَزَّوَجَلَّ** કે ઘરોં કો આબાદ કરને વાલે હી અલ્લાહ વાલે હેં. **﴿2﴾** **اَلْمُعْجَمُ الْأَوْسَطُ ج ٢ ص ٨٠٨** હદિથ ૨૦૦૨. જો મસ્જિદ સે મહબૂબત કરતા હૈ અલ્લાહ **عَزَّوَجَلَّ** ઉસે અપના મહબૂબ બના લેતા હૈ **﴿3﴾** **اَيْضًا ج ٤ ص ٤٠٠** હદિથ ૧૨૮૩. જબ કોઈ બન્દા ઝિક્ર યા નમાઝ કે લિયે મસ્જિદ કો ઠિકાના બના લેતા હૈ તો અલ્લાહ **عَزَّوَجَلَّ** ઉસ કી તરફ રહમત કી નઝર ફરમાતા હૈ જૈસા કે જબ કોઈ ગાઈબ આતા હૈ તો ઉસ કે ઘર વાલે ઉસ સે ખુશ હોતે હેં. **(ابن ماجه ١ ج ٤٢٨ ص ٨٠٠** હદિથ ૪૦૦)

વોહ સલામત રહા કિયામત મેં પઢ લિયે જિસ ને દિલ સે ચાર સલામ
મેરે પ્યારે પે મેરે આકા પર મેરી જાનિબ સે લાખ બાર સલામ
મેરી બિગડી બનાને વાલે પર
ભેજ એ મેરે કિદિગાર સલામ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

અલ્લાહ **عَزَّوَجَلَّ કિસી કા મોહતાજ નહીં : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો !**

અલ્લાહ **عَزَّوَجَلَّ** હર ચીઝ પર કાદિર હૈ, વોહ હરગિઝ હરગિઝ કિસી કા મોહતાજ નહીં, ઉસ ને અપની કુદરતે કામિલા સે ઇસ દુન્યા કો બનાયા, ઇસે તરહ તરહ સે સજાયા ઓર ફિર ઇસ મેં ઇન્સાનોં કો બસાયા. અલ્લાહ તઆલા ને લોગોં કી હિદાયત કે લિયે વક્તન ફ વક્તન **રુસુલ વ અમ્બિયા** عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَام કો મબૂસ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો શપ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (طرائف)

ફરમાયા (યા'ની ભેજા). વોહ અગર ચાહે તો અમ્બિયાએ કિરામ ﷺ કે બિગૈર ભી બિગડે હુએ ઈન્સાનોં કી ઈસ્લાહ કર સકતા હૈ, લેકિન ઉસ કી મશિયત (યા'ની મરઝી) કુછ ઈસ તરહ હૈ કે મેરે બન્દે નેકી કી દા'વત દેં, મેરી રાહ મેં મશકતેં ઝેલેં ઓર મેરી બારગાહે આલી સે દ-રજાતે રફીઆ (યા'ની બુલન્દ દ-રજે) હાસિલ કરેં. યુનાન્હે અલ્લાહ અપને રસૂલોં ઓર નબિયોં ﷺ કો નેકી કી દા'વત કે લિયે દુન્યા મેં ભેજતા રહા ઓર આબિર મેં અપને પ્યારે હબીબ, હબીબે લબીબ ﷺ કો صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ પર સિલ્સિલએ નુબુવત ખત્મ ફરમાયા. ફિર યેહ અઝીમુશ્શાન મન્સબ અપને પ્યારે મહબૂબ ﷺ કી પ્યારી ઉમ્મત કે સિપુદ કિયા કે ખુદ હી આપસ મેં એક દૂસરે કી ઈસ્લાહ કરતે રહેં ઓર નેકી કી દા'વત કે ઈસ અહમ ફરીઝે કો સર અન્જામ દેં. યૂં રહતી દુન્યા તક હર મુસલ્માન અપની અપની જગહ મુબલ્લિગ હૈ જ્વાહ વોહ કિસી ભી શો'બે સે તઅલ્લુક રખતા હો, યા'ની વોહ આલિમ હો યા ઈમામે મસ્જિદ, પીર હો યા મુરીદ, તાજિર હો યા મુલાઝિમ, અફસર હો યા મઝદૂર, હાકિમ હો યા મહકૂમ, અલ ગરઝ જહાં જહાં વોહ રહતા હો, કામ કાજ કરતા હો, અપની સલાહિયત કે મુતાબિક અપને ગિદ્દો પેશ કે માહોલ કો સુન્નતોં કે સાંચે મેં ઢાલને કે લિયે કોશાં રહે ઓર નેકી કી દા'વત કા મ-દની કામ જારી રખે.

મેં મુબલ્લિગ બનૂં સુન્નતોં કા, ખૂબ ચરચા કરૂં સુન્નતોં કા

યા ખુદા દર્સ દૂં સુન્નતોં કા, હો કરમ બહરે ખાકે મદીના

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّد

કુરઆન મેં નેકી કી દા'વત કા હુકમ : ખુદાએ રહમાન ﷻ ને અપને પાક કુરઆન મેં મુખ્તલિફ મકામાત પર નેકી કી દા'વત કી જાનિબ રખત દિલાઈ હૈ, યુનાન્હે દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે મક-ત-બતુલ મદીના કે મતબૂઆ તરજમે વાલે પાકીઝા કુરઆન, “કન્જુલ ઈમાન મઅ ખઝાઈનુલ ઈરફાન” સફહા 128 પર

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક હુવા ઓર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢા તહકીક વોહ બદ બખ્ત હો ગયા. (ઉજા)

પારહ 4 સૂરએ આલે ઇમરાન કી આયત નમ્બર 104 મેં ઇશાદિ હોતા હૈ :

وَلْتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ
وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ
الْمُنْكَرِ ۚ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઇમાન : ઓર તુમ મેં એક ગુરૌહ
એસા હોના ચાહિયે કે ભલાઈ કી તરફ બુલાએં ઓર
અચ્છી બાત કા હુકમ દેં ઓર બુરી સે મન્અ કરેં ઓર
યેહી લોગ મુરાદ કો પહોંચે.

હર એક અપને અપને મન્સબ કે મુતાબિક નેકી કી દા'વત દે : મુફ્સિરે

શહીર, હકીમુલ ઉમ્મત, હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَقَّان "તફ્સીરે નઈમી" મેં
ઇસ આયતે કરીમા કે તહ્ત ફરમાતે હેં : **એ મુસલ્માનો !** તુમ સબ કો એસા ગુરૌહ હોના
ચાહિયે યા એસી તન્જીમ બનો યા એસી તન્જીમ બન કર રહો જો તમામ ટેઢે (યા'ની બિગડે
હુએ) લોગોં કો ખૈર (યા'ની નેકી) કી દા'વત દે, કાફિરોં કો ઇમાન કી, ફાસિકોં કો તકવે કી,
ગાફિલોં કો બેદારી કી, જાહિલોં કો ઇલ્મ વ મા'રિફત કી, ખુશ્ક મિઝાજોં કો **લઝઝતે ઇશક** કી,
સોને વાલોં કો બેદારી કી ઓર અચ્છી બાતોં, અચ્છે અકીદોં, અચ્છે અ-મલોં કા ઝબાની,
ક-લમી, અ-મલી, કુવ્વત સે, નરમી સે (ઓર હાકિમ અપને મહકૂમ વ મા' તહ્ત કો) ગરમી સે
હુકમ દે ઓર બુરી બાતોં, બુરે અકીદે, બુરે કામોં, બુરે ખયાલાત સે લોગોં કો (અપને અપને
મન્સબ કે મુતાબિક) ઝબાન, દિલ, અમલ, કલમ, તલવાર સે રોકે. **મઝીદ ફરમાતે હેં :**

હર મુસલ્માન મુબત્લિગ હૈ : સારે મુસલ્માન મુબત્લિગ હેં, સબ પર હી ફર્જ હૈ કે
લોગોં કો અચ્છી બાતોં કા હુકમ દેં ઓર બુરી બાતોં સે રોકેં. (તફ્સીરે નઈમી, જિ. 4, સ. 72,
બિ તગયુર) કુછ આગે ચલ કર હઝરતે કિબ્લા મુફ્તી સાહિબ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى ને અપની
તફ્સીરે નઈમી મેં **બુખારી શરીફ** કી યેહ હદીસે પાક નક્લ કી હૈ કે તાજદારે રિસાલત,
શહ-શાહે નુબુવ્વત, મખ્ઝને જૂદો સખાવત, પૈકરે અ-ઝ-મતો શરાફત, મોહસિને
ઇન્સાનિયત عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى ને ઇશાદિ ફરમાયા : **يَا'ની મેરી તરફ સે**
پَلْفُوا عَنِّي وَلَوْ آيَةً : પહોંચા દો અગર્યે એક હી આયત હો.

(صحيح بخارى ج ٢ ص ٤٦٢ حديث ٣٤٦١)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : जिस ने मुझ पर दस मरतबा सुब्ह और दस मरतबा शाम दुइटे पाक पढा उसे कियामत के दिन मेरी शफाअत मिलेगी. (मु'तावाअ)

में नेकी की दा'वत की धूमें मया हूँ

હો તૌફીક એસી અતા યા ઇલાહી

અફઝલ અમલ વોહ હૈ જિસ કા ફાએદા દૂસરોં કો પહોંચે : મુફ્ફિસિરે શહીર

હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન ﷺ મઝીદ ફરમાતે હેં : “ઈસ્લામ

में तब्दीग बडी अहम ईबादत है के तमाम ईबादतों का फायेदा जुद अपने को (या'नी

અપની ઝાત કો) હોતા હૈ મગર તબ્દીગ કા ફાએદા દૂસરોં કો ભી. “લાઝિમ” (યા'ની સિફ

અપની ઝાત કો ફાએદા પહોંચાને વાલે અમલ) સે “મુ-તઅદી” (એસા અમલ જો દૂસરોં કો ભી

ફાએદા દે વોહ) અફઝલ હૈ. (રિવાયત મેં હૈ કે) કિસી ને હુઝૂરે અન્વર ﷺ સે

પૂછા કે બેહતરીન બન્દા કૌન હૈ ? ફરમાયા : અલ્લાહ તઆલા સે ડરને વાલા, સિલએ રેહ્મી

(યા'ની રિશ્તેદારોં કે સાથ અચ્છા સુલૂક) કરને વાલા, અચ્છી બાતેં બતાને વાલા ઓર બુરાઈયોં

સે રોકને વાલા. (અલ્ફકીરુલ્કબીર ૩૨૪૪ હદીથ ૮૭૪૪) હઝરતે સય્યિદુના હસન (બસરી

ફરમાતે હેં કે “જો અચ્છી બાતોં કા હુકમ દે, બુરાઈયોં સે રોકે વોહ અલ્લાહ

તઆલા કા ભી ખલીફા હૈ, ઉસ કે રસૂલ (ﷺ) કા ભી ઓર ઉસ કી કિતાબ

(યા'ની કુરઆને કરીમ) કા ભી.” (હદીસે પાક મેં હૈ) અગર મુસલ્માનોં ને તબ્દીગ છોડ દી તો

ઉન પર ઝાલિમ બાદશાહ મુસલ્લત હોંગે, ઓર ઉન કી દુઆએં કબૂલ ન હોંગી.

رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ اَمْبِیْرُک سِیدِیْک (رُوْعُ السَّعَانِ ج ٤ ص ٢٢٦) અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બક્ર સિદીક

ફરમાતે હેં કે એ લોગો ! ભલાઈ કા હુકમ દો, બુરાઈ સે મન્અ કરો તુમ્હારી ઝિન્દગી બખેર

ગુઝરેગી. અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે મૌલાએ કાએનાત, અલિય્યુલ મુર્તઝા શેરે ખુદા

(તફસીર કબીર જ ૩૧૧) જેસે તબ્દીગ બેહતરીન જિહાદ હૈ (૩૧૧) જેસે તબ્દીગ કરના બેહતરીન

ઈબાદત હૈ એસે હી તબ્દીગ છોડ દેના બદ તરીન જુર્મ ઓર છોડને

વાલા ઝલીલો ખ્વાર.” (તફસીર નઈમી, જિ. 4, સ. 72, બિ તગય્યુર) અમીરુલ મુઅમિનીન

હઝરતે મૌલાએ કાએનાત, અલિય્યુલ મુર્તઝા શેરે ખુદા કَرَّمَ اللّٰهُ تَعَالٰى وَجْهَهُ الْکَرِیْم

ફરમાતે હેં કે તબ્દીગ બેહતરીન જિહાદ હૈ (૩૧૧) જેસે તબ્દીગ કરના બેહતરીન

ઈબાદત હૈ એસે હી તબ્દીગ છોડ દેના બદ તરીન જુર્મ ઓર છોડને

વાલા ઝલીલો ખ્વાર.” (તફસીર નઈમી, જિ. 4, સ. 72, બિ તગય્યુર) અમીરુલ મુઅમિનીન

હઝરતે મૌલાએ કાએનાત, અલિય્યુલ મુર્તઝા શેરે ખુદા કَرَّمَ اللّٰهُ تَعَالٰى وَجْهَهُ الْکَرِیْم

ફરમાતે હેં કે તબ્દીગ બેહતરીન જિહાદ હૈ (૩૧૧) જેસે તબ્દીગ કરના બેહતરીન

ઈબાદત હૈ એસે હી તબ્દીગ છોડ દેના બદ તરીન જુર્મ ઓર છોડને

વાલા ઝલીલો ખ્વાર.” (તફસીર નઈમી, જિ. 4, સ. 72, બિ તગય્યુર) અમીરુલ મુઅમિનીન

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جسے کے پاس میرا لیک لیا اور اس نے مجھ پر دھڑک شریک نہ
 پڑا (اس نے جફا کی). (عمر الزواق)

ગુનાહોં ભરી ઝિન્દગી પર નદામત : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! આજ કલ ચારોં તરફ ગુનાહ હી ગુનાહ કિયે જા રહે હેં હત્તા કે બ ઝાહિર કિસી નેક નઝર આને વાલે શખ્સ કે કરીબ જાએં તો વોહ ભી બસા અવકાત અકીદે કી ખરાબિયોં, ઝબાન કી બે એહતિયાતિયોં, બદ નિગાહિયોં ઓર બદ અખ્લાકિયોં કી આફતોં મેં મુખ્તલા નઝર આતા હૈ, આહ ! હર સમ્ત ગુનાહ ગુનાહ ઓર બસ ગુનાહ હી નઝર આ રહે હેં ! નેક બન્દે બેશક મૌજૂદ હેં મગર ઇન કી તા'દાદ કાફી કમ હો ચુકી હૈ. એસે ના મુસાઈદ હાલાત મેં ﷺ સુન્નતોં ભરી તહરીક, **“દા'વતે ઇસ્લામી”** કા વુજૂદ મસ્જિદ કિસી ને'મતે ગૈર મુ-તરક્કબા સે કમ નહીં. આઈયે ! ઓર દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા હો કર અપને ઇમાન કી હિફાઝત ઓર આ'માલ કી ઇસ્લાહ કા સામાન કીજિયે. આપ કી તરગીબ વ તહરીસ કે લિયે એક **મ-દની બહાર** આપ કે ગોશ ગુઝાર કરતા હું ચુનાચે **બાબુલ મદીના** (કરાચી) કે અલાકા કેમાડી મેં મુકીમ એક ઇસ્લામી ભાઈ કે બયાન કા લુબ્બે લુબાબ હૈ : અર્સએ દરાઝ સે મેં ગુનાહોં કે મરઝ મેં મુખ્તલા થા, બાત બાત પર ગાલી ગલોચ, લડાઈ ઝગડા ઓર દંગા ફસાદ જૈસી ના પસન્દીદા હ-ર-કતેં મેરી આદત મેં શામિલ હો ચુકી થીં ઓર ફિલ્મેં ડિરામે દેખને, ગાને બાજે સુનને કા શૌક તો જુનૂન કી હદ તક થા. મેરી તૌબા કી સબીલ (યા'ની રાહ) કુછ ઇસ તરહ બની કે મેં એક બંગલે પર બતૌરે ડ્રાઈવર મુલા-ઝમત કરતા થા, એક દિન કામ સે ફારિગ હો કર T.V રૂમ મેં બૈઠ ગયા. વહાં મુઝે બ ઝરીઅએ **મ-દની ચેનલ** સુન્નતોં ભરા બયાન સુનને કી સઆદત હાસિલ હુઈ, બયાન ને મુઝે સર તા પા હિલા કર રખ દિયા, મુઝે અપની ગુનાહોં ભરી ઝિન્દગી પર નદામત હોને લગી, મેં ને અલ્લાહ ﷻ કી બારગાહ મેં અપને ગુનાહોં સે સચ્ચે દિલ સે તૌબા કી ઓર રાહે સુન્નત અપના લી. જબ મ-દની ચેનલ પર ૨-મઝાનુલ મુબારક કે 30 દિન કે તરબિયતી એ'તિકાફ કી રગબત દિલાઈ ગઈ તો લબ્બૈક કહતે હુએ મેં ને 30 દિન કે તરબિયતી એ'તિકાફ કી નિયત કર લી. તા દમે તહરીર ﷻ ઇસ નિયત કો અ-મલી જામા પહનાતે હુએ દા'વતે ઇસ્લામી કે **આ-લમી મ-દની મર્કઝ ફૈઝાને મદીના બાબુલ મદીના** (કરાચી) મેં એ'તિકાફ કી બ-ર-કતેં હાસિલ કર રહા હું.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : عَلَى اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالهِ وَسَلَّمَ : જો મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દુરુદ શરીફ પઢેગા મેં ક્રિયામત કે દિન ઉસ કી શફાઅત કરૂંગા. (કઝાઅલ)

એ'તિકાફ સે ફારિગ હોતે હી મેં હાથોં હાથ યક મુશ્ત 12 માહ કે મ-દની કાફિલે મેં ભી સફર કરૂંગા.

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ગુનાહોં કી દવા : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! મ-દની ચેનલ કી બ-ર-કત સે ગુનાહોં કી બીમારી મેં ઇફાકા હુવા ઓર મુકમ્મલ માહે ર-મઝાનુલ મુબારક કે એ'તિકાફ કી ઓર વોહ ભી દા'વતે ઇસ્લામી કે આલમી મ-દની મર્કઝ ફેઝાને મદીના બાબુલ મદીના કરાચી મેં સઆદત મિલ ગઈ ઓર હાથોં હાથ 12 માહ કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મ-દની કાફિલોં કા મુસાફિર બનને કી ભી નિયત નસીબ હુઈ બહર હાલ સભી કો ચાહિયે કે ગુનાહોં કી બીમારી કા ઇલાજ કરેં, અગર ગુનાહ કરતે કરતે બિગૈર તૌબા મર ગએ ઓર અલ્લાહ ﷻ નારાઝ હુવા તો યકીન જાનિયે કહીં કે ન રહેંગે. અલ્લાહ ﷻ કે નેક બન્દોં કી અદાએં ભી ખૂબ હુવા કરતી હેં, વોહ નેકિયાં કરને કે બા વુજૂદ અલ્લાહ ﷻ સે ડરતે ઓર ગુનાહોં કી દવા તલાશ કરતે ફિરતે હેં, યુનાન્થે હઝરતે સય્યિદુના હસન બસરી ﷺ ફરમાતે હેં કે મેં એક મર્તબા, કિસી ઇબાદત ગુઝાર નૌ જવાન કે સાથ બસરે મેં કહીં સે ગુઝર રહા થા કે એક તબીબ પર નઝર પડી, જિસ કે સામને બહુત સે મર્દ વ ઓરત ઓર બચ્ચે હાથોં મેં પાની સે ભરી શીશિયાં લિયે અપની બીમારી કે ઇલાજ કે તલબ ગાર થે. મેરે સાથ જો ઇબાદત ગુઝાર નૌ જવાન થા ઉસ ને કહા : ઐ તબીબ ! ક્યા આપ કે પાસ કોઈ ગુનાહોં કી દવા ભી હે ? વોહ બોલા : હે. નૌ જવાન ને કહા : મુઝે ઇનાયત ફરમા દીજિયે. ઉસ ને જવાબ દિયા : ગુનાહોં કી દવા કા નુસ્ખા દસ ચીઝોં પર મુશ્તમિલ હે : ﴿1﴾ ફકર ઓર ઇન્કિસારી કે દરખ્ત કી જરેં લો. ફિર ﴿2﴾ ઉસ મેં તૌબા કા હલીલા (યા'ની હડ નામી દેસી દવા) મિલા લો. ફિર ﴿3﴾ ઉસે રિઝાએ ઇલાહી કી ખરલ (યા'ની દવા કૂટને કી પથ્થર કી કૂંડી) મેં ડાલો ઓર ﴿4﴾ કનાઅત કે હાવન દસ્તે સે ખૂબ અચ્છી તરહ પીસ લો. ફિર ﴿5﴾ ઉસે તક્વા વ પરહેઝ ગારી કી દેગ મેં ડાલ દો ઓર ﴿6﴾ સાથ હી ઉસ મેં હયા કા પાની ભી મિલા લો. ફિર ﴿7﴾ ઉસે મહબ્બતે ઇલાહી કી આગ સે જોશ દો ﴿8﴾ ઇસ કે બા'દ ઉસે શુક કે પિયાલે મેં ડાલ લો. ઓર ﴿9﴾ ઉમ્મીદ વ રજા

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક યેહ તુમ્હારે લિયે તહારત હૈ. (અબુ યીસા)

કે પંખે સે હવા દો ઔર ફિર ﴿10﴾ હમ્દો સના કે ચમચે સે પી જાઓ. અગર તુમ ને યેહ સબ કુછ કર લિયા તો યાદ રખો કે યેહ નુસ્ખા તુમ્હેં, દુન્યા વ આખિરત કી હર બીમારી વ મુસીબત મેં નફઅ પહોંચાએગા.

(الْمُنَبِّهَات ص ۱۱۱)

કબ ગુનાહોં સે કનારા મેં કરૂંગા યા રબ ! નેક કબ ઐ મેરે અલ્લાહ ! બનૂંગા યા રબ !

કબ ગુનાહોં કે મરજ સે મેં શિફા પાઊંગા કબ મેં બીમાર, મદીને કા બનૂંગા યા રબ !

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ખાઓ પિયો ઔર જાન બનાઓ ! : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! આજ ગૈર મુસ્લિમોં કી મઝમૂમ તહરીકેં દુન્યા મેં હર જગહ અપને મઝહબ કી સાલિમિયત વ બકા બલ્કે ઇરતિકા (યા'ની તરક્કી) કે લિયે સરગમેં અમલ હેં મગર અફસોસ ! દુન્યા કી મહબ્બત મેં મસ્ત મુસલ્માન કો દુન્યા કે ધન્દોં હી સે ફુરસત નહીં, અફસોસ સદ કરોડ અફસોસ ! ઇસ દૌર કે મુસલ્માનોં કી અક્સરિયત ને ફક્ત “ખાઓ પિયો ઔર જાન બનાઓ” કો હી ગોયા મક્સદે હયાત સમજ રખા હૈ, દૂસરોં કો સલાતો સુન્નત કી તલ્કીન કી કિસ કો પડી હૈ ! બલ્કે ઇન કે પાસ તો આખિરત કી ભલાઈ પાને કે લિયે ઇતના વક્ત ભી નહીં જો ઇત્મીનાન સે નમાઝ હી પઢ સકેં ઔર વોહ દર્દ ભરા દિલ ભી કહાં સે લાએં જો સુન્નત કી મહબ્બત સે લબરેઝ હો. બસ હર વક્ત દુન્યા, દુન્યા હી કી બેહતરિયોં કા તસવ્વુર હૈ ! દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મતબૂઆ 125 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “શુક કે ફઝાઈલ” સફહા નંબર 103 પર હૈ : હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ હસન બસરી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِي ફરમાતે હેં : જો ફક્ત ખાને, પીને ઔર લિબાસ હી કો અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ને'મત સમજે તો ચકીનન ઉસ કા ઇલ્મ કમ હૈ.

(الْزُهْد لابن المبارك ص ۱۳۴ رقم ۳۹۷)

દેતા હું તુઝે વાસિતા મેં પ્યારે નબી કા

ઉમ્મત કો ખુદાયા રહે સુન્નત પે ચલા દે

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 100)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : તુમ જહાં બી હો મુઝ પર દુરુદ પઢો કે તુમહારા દુરુદ મુઝ તક પહોંચતા હૈ. (ટર્કી)

દુન્યા ના પસન્દ હોને કા પુરકૈફ સબબ : હમારી હાલત યેહ હૈ કે દુન્યા કી મહબ્બત દિલ સે કમ હોને કા નામ નહીં લેતી ઔર હર વક્ત દુન્યા કી ને'મતેં ઔર આસાઈશેં બઢાને હી કી ધુન હૈ જબ કે અલ્લાહ ﷻ કે નેક બન્દે ઔર હકીકી આશિકાને રસૂલ ખ્વાહિશાતે દુન્યા સે મહફૂઝી ઔર દુન્યા કી ને'મતોં કી કમી પર શુક ગુઝાર હોતે થે યુનાન્યે “શુક કે ફઝાઈલ” સફહા નમ્બર 68 પર દી હુઈ એક ઇબ્રત નાક રિવાયત સુનિયે ઔર ઇબ્રત સે સર ધુનિયે : હઝરતે સય્યિદુના મજમઅ અન્સારી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْبَارِئِ એક બુરુગા رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى કે મુ-તઅલ્લિક બયાન કરતે હેં કે ઉન્હોં ને ફરમાયા : “અલ્લાહ ﷻ કા મુઝે દુન્યા (કી આસાઈશેં) સે બચા લેને કા એહસાન, ઇસ (યા'ની દુન્યા) કી કુશા-દગી (મ-સલન માલ વ દૌલત વગૈરા) કી સૂરત મેં મિલને વાલી ને'મત સે અફઝલ હૈ. કયૂંકે અલ્લાહ ﷻ ને અપને પ્યારે નબી ﷺ કે લિયે દુન્યા કો પસન્દ નહીં ફરમાયા, ઇસ લિયે મુઝે વોહ ને'મતેં જો અલ્લાહ ﷻ ને અપને નબી ﷺ કે લિયે પસન્દ ફરમાઈ, ઉન ને'મતોં સે ઝિયાદા પ્યારી હેં, જો ઉસ ને અપને નબી ﷺ કે લિયે ના પસન્દ ફરમાઈ.” (شُعَبُ الْإِيمَان ج ٤ ص ١١٧ حديث ٤٤٨٩ مَلْخَصًا) દુન્યા કે માલ વ દૌલત કી કસરત ઔર ઇસ કી ખૂબ આસાઈશેં હોના બેશક ને'મત હૈ મગર ઇન ચીઝોં સે બચ કર રહના યેહ બડી ને'મત હૈ.

પીછા મેરા દુન્યા કી મહબ્બત સે છુડા દે

યા રબ ! મુઝે દીવાના મુહમ્મદ કા બના દે

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ઇસ્લામ કા સિર્ફ નામ રહ જાએગા : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! વાકેઈ હાલાત બદ સે બદતર હોતે જા રહે હેં, ઐસા લગતા હૈ કે અબ ઇસ્લામ કા તો સિર્ફ નામ હી નામ રહ ગયા હૈ, સદ કરોડ અફસોસ ! મુસલ્માનોં કા અન્દાઝે ઝિન્દગી ઝિયાદા તર ગૈર મુસ્લિમોં વાલા હો ચુકા હૈ, નિહાયત તવજ્જોહ સે યેહ રિવાયત સમાઅત ફરમાઈયે ઔર દિલ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِلْسِی نِه مُوْجِ پَر دَس مَرَتَبَا دُورُ دِه پَاک پَہَا اَدَلَاہ اِوَس اِوَس پَر سَو رَحْمَتِ نَازِلِی فَرِمَاتَا هَی. (طبرانی)

જલાઈયે બલકે હો સકે તો આંસૂ બહાઈયે, યુનાન્યે હઝરતે મૌલાએ કાએનાત, અલિય્યુલ મુર્તઝા શેરે ખુદા جَزْمَ اللّٰہِ تَعَالٰی وَجْہُہُ الْکَرِیْم سے રિવાયત હૈ : અલ્લાહ કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, મુનઝઝહુન અનિલ ઉયૂબ صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ફરમાને ગૈબ નિશાન હૈ : અન્કરીબ લોગોં પર વોહ વક્ત આએગા, જબ ઇસ્લામ કા સિર્ફ નામ ઓર કુરઆન કા સિર્ફ (રસ્મ વ) રવાજ હી રહ જાએગા, ઉન કી મસ્જિદેં આબાદ હોંગી મગર હિદાયત સે ખાલી, ઉન કે ઉ-લમા આસ્માન કે નીચે બદ તરીન ખલક હોંગે, ઉન સે ફિતના નિકલેગા ઓર ઉન્હીં મેં લૌટ જાએગા. (شُعَبُ الْإِيمَان ج ۲ ص ۳۱۱ حدیث ۱۹۰۸)

સિર્ફ નામ કે મુસલ્માન રહ જાએંગે : મુફ્સિરે શહીર, હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફતી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰہِ تَعَالٰی ઇસ હદીસે પાક કે તહ્ત ફરમાતે હેં : “(ઇસ્લામ કા સિર્ફ નામ હી રહ જાએગા યા’ની વોહ) ઇસ તરહ કે મુસલ્માનોં કે નામ ઇસ્લામી હોંગે ઓર અપને (આપ) કો મુસલ્માન (ભી) કહતે હોંગે મગર રંગ ઢંગ સબ કાફિરોં કે સે (હોંગે) જૈસા (કે) આજ (કલ) દેખા જા રહા હૈ યા અરકાને ઇસ્લામ કે નામ વ શકલ તો બાકી રહેંગે મગર મક્સૂદ ફૌત હો જાએગા, (મ-સલન) નમાઝ કા ઢાંચા હોગા ખુશૂઅ ખુઝૂઅ નહીં (હોગા), ઝકાત દેંગે મગર કૌમ પરવરી ખત્મ હો જાએગી, હજ કરેંગે મગર સિર્ફ સૈર (વ તફરીહ) કે લિયે, જિહાદ હોગા મગર સિર્ફ મુલક ગીરી (હુકૂમત વ સલ્તનત કે હુસૂલ) કે લિયે.” મુફતી સાહિબ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰہِ تَعَالٰی હદીસે પાક કે ઇસ હિસ્સે (કુરઆન કા સિર્ફ રસ્મ વ રવાજ હી રહ જાએગા) કી વઝાહત કરતે હુએ ફરમાતે હેં : રસ્મ નકશ કો ભી કહતે હેં ઓર તરીકે કો ભી, યહાં દોનોં મા’ના દુરુસ્ત હેં યા’ની કુરઆન કે નુકૂશ કાગઝ મેં ઓર અલ્ફાઝ ઝબાન પર હોંગે મગર એહતિરામ કલબ (યા’ની દિલ) મેં ઓર અમલ કાલિબ (યા’ની બદન) મેં ન હોગા યા રસ્મન કુરઆન પઢા યા રખ્યા જાએગા, કચહરિયોં (યા’ની કોટી) મેં જૂટી કસમેં ખાને કે લિયે ઓર ઘરોં મેં મચ્ચિત પર પઢને કે લિયે (તો ઇસ કા ઇસ્તિ’માલ હોગા મગર) અમલ (કરને) કે લિયે ઇસાઈયોં (યા’ની ક્રિસ્ચેનોં) કે કવાનીન હોંગે. (ઇસ હિસ્સએ હદીસ, “ઉન કી મસ્જિદેં આબાદ હોંગી મગર હિદાયત સે ખાલી” સે મુરાદ યેહ હૈ કે) મસ્જિદોં કી ઇમારત આલીશાન, દરો દીવાર નકશીં,

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جسے اللہ تعالیٰ علیہ و آلہ وسلم : जिस के पास मेरा जिक्र हो और वोह मुज पर दुइद शरीफ न पड़े तो वोह लोगो में से क्यूँस तरीन शप्स है. (ज़िब्रिया)

(યા'ની નકશો નિગાર સે આરાસ્તા) બિજલી કી ફિટિંગ (ભી) ખૂબ મગર નમાઝી કોઈ નહીં, ઉન કે ઇમામ બે દીન, ગોયા મસ્જિદે બજાએ હિદાયત કે બે દીનિયોં કા સર ચશમા બન જાએંગી, હર મસ્જિદ સે લાઉડ સ્પીકર કે ઝરીએ દર્સ કી આવાઝેં (તો) આએંગી મગર (ઉન બે દીન ઉ-લમા કે) વોહ દર્સ ઝહરે કાતિલ હોંગે, જિન મેં કુરઆન કે નામ પર કુફ વ તુગ્યાન (તુગ્યાન યા'ની બગાવત, સરકશી) ફેલાયા જાએગા. (હદીસે પાક કે આખિરી હિસ્સે કી શર્હ કરતે હુએ ફરમાતે હેં :) યા'ની બે દીન ઉ-લમાએ સૂઅ (યા'ની બદ મઝહબ ઓર બદ અમલ આલિમોં) કી કસરત હોગી, જિન કા ફિતના સારે મુસલ્માનોં કો (એસે) ઘેર લેગા જૈસે દાએરે કા ખત (કે) જહાં સે શુરૂઆ હોતા હૈ વહીં પહોંચ કર દાએરે કો મુકમ્મલ બના દેતા હૈ. (મિરઆતુલ મનાજીહ, જિ. 1, સ. 229)

કફન ચોર ને જબ ગૈબી આવાઝ સુની.....: યાદ રહે! મસાજિદ મેં હોને વાલે ઉ-લમાએ હક કે દર્સે કુરઆનો હદીસ ઓર ઇમાન અફરોઝ બયાન કી યહાં હરગિઝ મઝમ્મત મુરાદ નહીં, ઇન હઝરાત કે દુરૂસ વ બયાનાત ઉમ્મત કે લિયે સર ચશમએ હિદાયત ઓર બાઈસે નુઝૂલે રહમત વ સબબે મઝ્ફિરત હોતે હેં યુનાન્યે મશહૂર બુરુગ હઝરતે સય્યિદુના હાતિમે અસમ ﷺ એક બાર “બલખ” શહૂર મેં બયાન ફરમા રહે થે, દૌરાને બયાન ગુનહગારોં કી ખૈર ખ્વાહી કે જઝબે કે તહ્ત દુઆ માંગી : “એ પરવર દગાર عَزَّوَجَلَّ ઇસ ઇજતિમાઅ મેં જો સબ સે બડા ગુનહગાર હૈ, અપની રહમત સે ઉસ કી મઝ્ફિરત ફરમા.” એક કફન ચોર ભી વહાં મૌજૂદ થા, જબ રાત હુઈ તો વોહ કફન ચુરાને કી ગરઝ સે કબ્રિસ્તાન ગયા મગર જૂં હી કબ્ર ખોદી એક ગૈબી આવાઝ ગૂંજ ઉઠી : “એ કફન ચોર ! તૂ આજ દિન કે વક્ત હાતિમે અસમ કે ઇજતિમાઅ મેં બખ્શા જા ચુકા હૈ ફિર આજ રાત યેહ ગુનાહ ક્યૂં કરને લગા હૈ !” યેહ સુન કર વોહ રો પડા ઓર ઉસ ને સચ્ચે દિલ સે તૌબા કર લી.

(تذكرة الاولياء من ٢٢٢ ملخصاً)

મુઝે દે દે ઇમાન પર ઇસ્તિકામત

પએ સચ્ચિદે મુહ્તશમ યા ઇલાહી

મેરે સર પે ઇચ્છાં કા બાર આહ મૌલા !

બઢા જાતા હૈ દમ બદમ યા ઇલાહી

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : ઉસ શખ્સ કી નાક ખાક આવૂદ હો જિસ કે પાસ મેરા ઝિક હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢે. (૧૬)

ઝમીં બોઝ સે મેરે ફટતી નહીં હે
યેહ તેરા હી તો હે કરમ યા ઇલાહી

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 82)

سَلُّوْا عَلَيَّ الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيَّ مُحَمَّدٍ

કયા ગૈર મુસ્લિમ ભી હમારી નક્લ કરતે હૈં ? : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો !

દેખા આપ ને ! વાકેઈ નેક બન્દોં કી ઝિયારત વ સોહબત, ઇન કે બયાન કી બ-ર-કત ઔર આશિકાને રસૂલ કે ઇજતિમાઆત મેં શિર્કત દોનોં જહાનોં કે લિયે બાઈસે સઆદત હૈ. ઇસ હિકાયત સે યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે મુબલ્લિગ કો બિગડે હુએ મુસલ્માનોં સે હમદદી હોની ચાહિયે, ગુનહગારોં કો સમજાને કે સાથ સાથ ઉન કે હક મેં દુઆએ ખૈર સે ભી ગફલત નહીં કરની ચાહિયે. યેહ તો તબ્બે તાબિઈન કે ઝર્રી (યા'ની સુનહરે) દૌર કા વાકિઆ થા. અફસોસ અબ તો અ-મલી તૌર પર દીન સે કુછ ઝિયાદા હી દૂરી હો ચુકી હૈ, આજ કલ કે અક્સર મુસલ્માનોં કો ન જાને કયા હો ગયા હૈ કે વોહ સુન્નતોં કો ભુલા કર અગ્યાર (યા'ની ગૈરોં) કે ફેશન અપનાને હી મેં ફઝ્ર મહસૂસ કરતે હૈં, ગૈર મુસ્લિમોં જૈસે લિબાસ મેં મલ્બૂસ હોના હી ઇન કે નઝદીક શાયદ ઐન સઆદત હૈ ! કયા કિસી ગૈર મુસ્લિમ કો ભી આપ ને દેખા હૈ જો મુસલ્માન કી હકીકી વઝૂઅ કત્અ (જૈસા કે એક મુઝી દાઢી, સુન્નત કે મુતાબિક ઝુલ્ફેં, ઇમામા શરીફ ઔર સુન્નતોં ભરા લિબાસ વગૈરા) અપનાએ હુએ હો ! હરગિઝ નહીં દેખા હોગા. યેહ લોગ બડે અચ્ચાર વ મક્કાર હૈં, વોહ અપને બાતિલ વ બદબૂદાર અત્વાર છોડ કર મુસલ્માનોં કી નક્લ હરગિઝ નહીં કરતે મગર સદ કરોડ અફસોસ ! ગૈરોં કી નક્કાલી વાલી હમાકત તો અબ મુસલ્માનોં કે દિમાગોં મેં ઘુસ ગઈ હૈ.

ઐ મેરે ગફલત કી નીંદ સોને વાલે ઇસ્લામી ભાઈયો ! ખુદારા હોશ કીજિયે !!

ઇસ સે પહલે, કે મૌત કા ફિરિશ્તા આપ કા રિશ્તએ હયાત ઇસ દુન્યા સે હમેશા હમેશા કે લિયે મુન્કતઅ કર દે (યા'ની કાટ કર રખ દે), જાગ ઉઠિયે ! ઔર દૂસરે ઇસ્લામી ભાઈયોં કો ભી બેદાર કીજિયે !! વરના યાદ રખિયે

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर रोके जुमुआ दो सो बार दुइदे पाक पढा उस के दो सो साल के गुनाह मुआफ़ होंगे. (अल-अम)

ન સમજોગે તો મિટ જાઓગે સુન લો એ મુસલ્માનો !

તુમ્હારી દાસ્તાં તક ભી ન હોગી દાસ્તાનોં મેં

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

નાકામ આશિક : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! મુસલ્માનોં કે હાલાત આજ ના ગુફ્તા

બિહ હેં, ગુનાહોં કા ઝોરદાર સૈલાબ જિસે દેખો બહાએ લિયે જા રહા હૈ, એસે મેં તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, દા'વતે ઇસ્લામી કા મ-દની માહોલ કિસી ને'મતે ઉઝ્મા સે કમ નહીં, ઇસ સે હર દમ વાબસ્તા રહિયે. ઇસ સે મુન્સલિક હોને વાલોં કી ઝિન્દગિયોં મેં હૈરત અંગેઝ તબ્દીલિયાં બલ્કે મ-દની ઇન્કિલાબ બરપા હો જાતા હૈ. ઇસ ઝિમ્ન મેં એક મ-દની બહાર મુલા-હઝા હો, યુનાન્યે બાબુલ મદીના (કરાચી) કે અલાકે મલીર કે એક ઇસ્લામી ભાઈ અપની ઝિન્દગી મેં આને વાલે મ-દની ઇન્કિલાબ કે બારે મેં કુછ યૂં તહરીર ફરમાતે હેં : મેં શૂમિયે કિસ્મત સે ઇશકે મજાઝી મેં ગિરિફતાર હો કર ગુનાહોં મેં બદ મસ્ત હો ગયા થા, એક રોઝ મુઝે ખબર મિલી કે ઘર વાલોં ને “ઉસ” કી શાદી કહીં ઓર કર દી હૈ. ઇસ વુકૂએ (યા'ની સદમે) કે બા'દ મેરી ઝિન્દગી અજરન (યા'ની દુશ્વાર) હો કર રહ ગઈ, બિલ આબિર મેરા ભી અન્જામ વોહી હુવા જો ઇશકે મજાઝી મેં શૈતાન કે હાથોં ખિલોના બનને વાલે સેંકડોં નાકામ વ ના મુરાદ આશિકોં કા હુવા કરતા હૈ યુનાન્યે બેઝાર હો કર મેં ચરસ, અફૂન, શરાબ, હેરોઈન ઓર નશા આવર ઇન્જેક્શન જૈસી મોહલિક મુનશિશ્યાત કા આદી બન ગયા. અપને ફાસિદ ગુમાન મેં કલ્બી સુકૂન પાને કી ખાતિર શાયદ હી કોઈ નશા હો જો મેં ને ન કિયા હો. ઝિન્દગી સે ઇસ કદર તંગ આ ચુકા થા કે کَافِرٌ کَافِرٌ કઈ બાર તો ખુદકુશી કી ભી નાકામ કોશિશ કી, ખુદ કો ખત્મ કરને કી ખાતિર ડેટોલ, પેટ્રોલ ઓર તેઝાબ તક પિયા લેકિન સાંસોં કી ગિનતી અભી પૂરી ન હુઈ થી. રબ્બુલ આ-લમીન عَزَّوَجَلَّ કી બે નિયાઝી પર કુરબાન જાઊં કે ઇતની ના ફરમાનિયોં કે બા વુજૂદ ઉસ ને મુઝ પર બાબે રહમત બન્દ ન કિયા, સબબે કરમ કુછ યૂં હુવા કે મેરી મુલાકાત

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર દુરુદ શરીફ પઢો અલ્લાહ ઇંજલ તુમ પર રહમત ભેજેગા. (અનુદા.)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

દા'વતે ઇસ્લામી કે મહકે મહકે મુશ્કબાર મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા એક આશિકે રસૂલ સે હો ગઈ. ઉન કે મીઠે બોલ સુન કર મેરે દિલ મેં અઝ સરે નૌ જીને કી ઉમંગ જાગ ઉઠી, ઉન કી ઇન્ફિરાદી કોશિશ કી બ-ર-કત સે 29 શા'બાનુલ મુઅઝ્ઝમ 1427 સિ.હિ. બ મુતાબિક 2006 સિ.ઈ. કો મુઝે દા'વતે ઇસ્લામી કે આલમી મ-દની મર્કઝ ફેઝાને મદીના કી રૂહાનિયત સે ભરપૂર ફઝાઓં મેં આને કી સઆદત હાસિલ હુઈ. યહાં હર સૂ સબ્જ સબ્જ ઇમામે વાલે આશિકાને રસૂલ કો દેખ કર મેરા ઇમાન તાઝા હો ગયા ઔર હાથોં હાથ 1427 સિ.હિ. કે માહે ર-મઝાનુલ મુબારક કે 30 રોઝા ઇજતિમાઈ એ'તિકાફ મેં બૈઠ ગયા. અલ્હમ્દુલિલ્હે રઝૂજલ મુઝ ગુનાહગાર કો ભી ર-મઝાનુલ મુબારક કે રોઝે રખને કી સઆદત હાસિલ હુઈ, મ-દની માહોલ કી બ-ર-કત સે મેરે સર સે ઇશકે મજાઝી કા ભૂત ઉતર ગયા, દિલ સે બુરે ખયાલાત જાતે રહે, મેં ને ચેહરે પર દાઢી, સર પર સબ્જ સબ્જ ઇમામા શરીફ ઔર બદન પર સુન્નત કે મુતાબિક મ-દની લિબાસ સજા લિયા ઔર અલ્હમ્દુલિલ્હે રઝૂજલ પંજ વક્તા નમાઝ કા પાબન્દ બન ગયા ઔર તા દમે તહરીર “મુઝે અપની ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઇસ્લાહ કી કોશિશ કરની હૈ” કે મુકદ્દસ જઝબે કે તહ્ત મ-દની કામોં કે લિયે કોશાં હૂં.

મક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીયામદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીયામદીનતુલ
મુનવ્વરહે

અતાએ હબીબે ખુદા મ-દની માહોલ

હે ફેઝાને ગૌસો રઝા મ-દની માહોલ

બ ફેઝાને અહમદ રઝા

યેહ ફૂલે ફૂલેગા સદા મ-દની માહોલ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 604)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ગૌર શર-ઈ ઇશકે મજાઝી કી તબાહ કારિયાં : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો !

દેખા આપ ને ! ઇશકે મજાઝી કી આગ મેં સુલગને વાલા આશિકે નાશાદ એક આશિકે રસૂલ કી ઇન્ફિરાદી કોશિશ કે નતીજે મેં દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ મેં આ કર ઇશકે રસૂલ કા જામ પીને મેં કામ્યાબ હો ગયા. બસ ઇસ પર અલ્લાહ ઇંજલ કા કરમ હો ગયા વરના ઇશકે મજાઝી કા એસા અજબો ગરીબ મુઆ-મલા હૈ કે ઉમૂમન જો એક બાર ઇસ કી લપેટ મેં આ ગયા, ઉસ કા બચ નિકલના

મદીનતુલ
મુનવ્વરહેજન્નતુલ
બકીયામદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહે

ફરમાને મુસ્તફા : ﷺ : મુઝ પર કસરત સે દુરુદે પાક પઢો બેશક તુમહારા મુઝ પર દુરુદે પાક પઢના તુમહારે ગુનાહો કે લિયે મગ્ફિરત હૈ. (ખુદા)

મદીનતુલ
મુનવ્વારહમક્કતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વારહમક્કતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીઅ

દુશ્વાર હોતા હૈ. આજ કલ ઇશકે મજાઝી કી ખૂબ હવા ચલ રહી હૈ, ઇસ કી સબ સે બડી વજહ અકસર મુસલમાનોં મેં ઇસ્લામી મા'લૂમાત કી કમી ઓર દીની માહોલ સે દૂરી હૈ. ઇસી સબબ સે હર તરફ ગુનાહોં કા સૈલાબ ઉમંડ આયા હૈ ! T.V., V.C.R. ઓર ઇન્ટરનેટ વગૈરા મેં ઇશકિયા ફિલ્મોં ઓર ફિસ્કિયા ડિરામોં કો દેખ કર યા ઇશક બાઝિયોં કી મુબા-લગા આમેઝ અખ્બારી ખબરોં નીઝ નાવિલોં, બાઝારી માહનામોં ડાઈજસ્ટોં મેં ફર્જી ઇશકિયા અફસાનોં કો પઢ કર યા કોલેજોં ઓર યૂનીવર્સિટિયોં કી મખ્લૂત (જહાં લડકા લડકી સાથ હોં એસી) ક્લાસોં મેં બૈઠ કર યા ના મહરમ રિશ્તેદારોં કે સાથ ખલ્ત મલ્ત હો કર આપસ મેં બે તકલ્લુફી કી દલદલ કે અન્દર ઉતર કર અકસર નૌ જવાનોં કો કિસી ન કિસી સે ઇશક હો જાતા હૈ. પહલે યક તરફા હોતા હૈ ફિર જબ ફરીકે અવ્વલ ફરીકે સાની કો મુત્તલઅ કરતા હૈ તો બા'ઝ અવકાત દો તરફા હો જાતા હૈ ઓર ફિર ઉમૂમન ગુનાહ વ ઇસ્યાન કા તૂફાન ખડા હો જાતા હૈ. ફોન પર જી ભર કર બે શરમાના બાત બલ્કે બે હિજાબાના મુલાકાત કે સિલ્સિલે હોતે હૈં, મક્તૂબાત વ સૌગાત કે તબા-દલે હોતે હૈં, શાદી કે ખુફ્યા કૌલ વ કરાર હો જાતે હૈં, અગર ઘર વાલે દીવાર બનેં તો બસા અવકાત દોનોં ફિરાર હો જાતે હૈં, બા'દહૂ (યા'ની ઉસ કે બા'દ) અખ્બાર મેં ઉન કે ઇશ્તિહાર છપતે હૈં, ખાનદાન કી આબરૂ કા સરે બાઝાર નીલામ હોતા હૈ, કમી “કોર્ટ મેરેજ” કી તરકીબ બનતી હૈ તો ﷺ કમી યૂં હી બિગૈર નિકાહ કે..... ઓર એસે બે રહમોં કે ના જાઈઝ બચ્ચોં કી લાશેં કચરા કૂડિયોં મેં મિલતી હૈં નીઝ એસા ભી હોતા રહતા હૈ કે ભાગતે નહીં બનતી તો ખુદકુશી કી રાહ લી જાતી હૈ જિસ કી ખબરેં આએ દિન અખ્બારાત મેં છપતી રહતી હૈં.

યૂસુફ ﷺ કા દામન ઇશકે મજાઝી સે પાક હૈ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો !

આજ કલ ઇસ્લામી મા'લૂમાત કી કમી કા દૌર દૌરા હૈ, જહાલત ડેરા ડાલ કર પડી હૈ, બા'ઝ આશિકાને નાશાદ, અપની ગન્દી ઇશક બાઝિયોં પર પર્દા ડાલને કે લિયે યહાં તક કહતે સુનાઈ દેતે હૈં કે હઝરતે સય્યિદુના યૂસુફ ﷺ ને ભી ઝુલ્ફેખા સે ઇશક કિયા થા ! (ﷺ) એસા હરગિઝ નહીં, યકીનન ઇસ તરહ બકને વાલે આશિકાને નાદાન સખ્ત ખતા પર હૈં. અપને નફસ કી શરારતોં કે મુઆ-મલે મેં શૈતાન કી બાતોં મેં આ કર બે સોચે સમઝે કિસી ભી નબી ﷺ નબી

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો મુઝ પર એક દુરૂદ શરીફ પઢતા હૈ અલ્લાહ ઓઝ ઉસ કે લિયે એક કીરાત અજ લખતા હૈ ઓર કીરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (તર્મઝી)

કે બારે મેં ઝબાન ખોલના ઈમાન કે લિયે ઇન્તિહાઈ ખતરનાક હોતા હૈ. યાદ રખિયે ! નબી ﷺ કી અદના ગુસ્તાખી ભી કુફ હૈ. હઝરતે સય્યિદુના યૂસુફ ﷺ અલ્લાહ ઓઝ ઓર હર નબી મા'સૂમ. નબી સે હરગિઝ કોઈ મઝમૂમ હ-ર-કત સાદિર નહીં હો સકતી. યુનાન્થે દા'વતે ઈસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કે મતબૂઆ તરજમે વાલે પાકીઝા કુરઆન, “કન્ઝુલ ઈમાન મઅ ખઝાઈનુલ ઇરફાન” સફહા 445 પર પારહ 12 સૂરઅ યૂસુફ કી આયત નમ્બર 24 મેં અલ્લાહ તબા-ર-ક વ તઆલા ઇશાદિ ફરમાતા હૈ :

وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهٖ وَهَمَّ بِهَا لَوْلَا اَنْرَا
بُرْهَانَ رَبِّهٖ

તર-જ-મઅ કન્ઝુલ ઈમાન : ઓર બેશક ઓરત ને ઉસ કા ઇરાદા કિયા ઓર વોહ ભી ઓરત કા ઇરાદા કરતા અગર અપને રબ કી દલીલ ન દેખ લેતા.

સદરુલ અફાઝિલ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદીન મુરાદઆબાદી ﷺ ફરમાતે હૈં : અલ્લાહ તઆલા ને અમ્મિયા ﷺ કે નુફૂસે તાહિરા કો અપ્લાકે ઝમીમા વ અફઆલે રઝીલા (યા'ની મઝમૂમ અપ્લાક ઓર ઝલીલ કામો) સે પાક પૈદા કિયા હૈ ઓર અપ્લાકે શરીફ તાહિરા મુકદ્દસા પર ઉન કી ખિલ્કત (યા'ની પૈદાઈશ) ફરમાઈ હૈ ઇસ લિયે વોહ હર ના કદની (યા'ની હર બુરે) ફે'લ સે બાઝ રહતે હૈં. એક રિવાયત યેહ ભી હૈ કે જિસ વક્ત ઝુલૈખા આપ ﷺ કે દરપૈ હુઈ ઉસ વક્ત આપ ﷺ ને અપને વાલિદે માજિદ હઝરતે સય્યિદુના યા'કૂબ ﷺ કો દેખા કે અંગુશ્તે (યા'ની ઉંગલી) મુબારક દન્દાને અકદસ (યા'ની પાકીઝા દાંતો) કે નીચે દબા કર ઇજતિનાબ (યા'ની બાઝ રહને) કા ઇશારા ફરમાતે હૈં.

(ખઝાઈનુલ ઇરફાન)

હકીકત યેહી હૈ કે ઇશક સિર્ફ ઝુલૈખા કી તરફ સે થા હઝરતે સય્યિદુના યૂસુફ ﷺ કા દામન ઇસ સે કત્અન યકીનન પાક થા. પારહ 12 સૂરઅ યૂસુફ આયત નમ્બર 30 મેં શુ-રફાએ મિસ્ર કી બા'ઝ ઓરતોં કા કૌલ ઇસ તરહ નક્લ કિયા ગયા હૈ :

મહત્વ
મુકરમહ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर એક બાર દુરૂદ પાક પઢા અલ્લાહ ઉસ પર દસ રહમતો ભેજતા હૈ. (સ્મ)

કી ચાહત હમારે દિલ સે નિકાલ દે. યા અલ્લાહ غَزَّوَجَلَّ ! જો મુસલમાન ગુનાહોં ભરે “ઇશકે મજાઝી” કે જાલ મેં ફંસે હુએ હૈં ઉન્હેં રિહાઈ દે કર અપને મ-દની મહબૂબ ﷺ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી ટુલ્કોં કા અસીર (કેદી) બના દે.

اٰمِیْن بِجَاہِ النَّبِیِّ الْاَمِیْن صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

મહબ્બત ગૈર કી દિલ સે નિકાલો યા રસૂલલ્લાહ

મુઝે અપના હી દીવાના બના લો યા રસૂલલ્લાહ

(ઇશકે મજાઝી કે મુ-તઅલ્લિક દિલયસ્પ મા'લૂમાત કે લિયે દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ કી મત્બૂઆ કિતાબ, “પદે કે બારે મેં સુવાલ જવાબ” સફહા 318 તા 356 કા મુતા-લઆ ફરમાઈયે)

ઇમામ ઔઝાઈ કા રિક્કત અંગેઝ બયાન : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! આઈયે મશહૂર મુહદિસ હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ ઔઝાઈ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِی કા નેકી કી દા'વત પર મુશ્તમિલ ગાફિલોં કો ઝંઝોડ ઝંઝોડ કર બેદાર કરને વાલા, પુરસોઝ ઔર ઇબ્રત અંગેઝ બયાન સુનતે હૈં ચુનાચે દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 125 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “શુક કે ફઝાઈલ” સફહા નમ્બર 32 તા 33 પર હૈ : હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ ઔઝાઈ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِی ને બયાન કરતે હુએ ઇશાદિ ફરમાયા : “ઐ લોગો ! (દુન્યા મેં મિલી હુઈ) ઇન ને'મતોં કે ઝરીએ અલ્લાહ غَزَّوَجَلَّ કી ભડકતી હુઈ ઉસ આગ સે ભાગને પર મદદ હાસિલ કરો જો દિલોં પર ચઢ જાએગી, બેશક તુમ ઐસે ઘર (યા'ની દુન્યાએ ના પાએદાર) મેં હો જિસ મેં (લમ્બી ઉમ્મર કે ઝરીએ મિલી હુઈ) કિયામ કી તવીલ મુદત ભી કલીલ (યા'ની થોડી) હૈ ઔર ઇસ મેં તુમ્હેં મુકર્રર મુદત તક ઉન ગુઝશ્તા લોગોં કા જા નશીન બના કર ભેજા ગયા હૈ, જિન્હોં ને દુન્યા કી ખુશ નુમાઈ ઔર ઇસ કી રૌનક વ બહાર કા રુખ કિયા, ઉન કી ઉમ્મેં તુમ સે તવીલ ઔર કદ તુમ સે દરાઝ થે ઔર નિશાનાત અઝીમ થે. ઉન્હોં ને પહાડોં કો ચીર ડાલા, પથ્થર કી ચટાનેં કાટીં, શહરોં મેં ઘૂમતે રહે, ઝિયાદા કુવ્વત વાલે, ઉન કે જિસ્મ સુતૂન કી તરહ થે. ઇસ કે બા વુજૂદ ઝમાને ને જલ્દ હી ઉન કી મુદતોં કો લપેટ દિયા, ઉન કે

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો શાંપસ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (ટર્મી)

નિશાનાત કો મિટા દિયા. ઉન કે ઘરોં કો નેસ્તો નાબૂદ કર દિયા ઓર ઉન કે ઝિક કો ભુલા દિયા. અબ તુમ ન ઉન કો દેખતે હો ન ઉન કી આવાઝ સુનતે હો. વોહ ઝૂટી ઉમ્મીદોં પર ખુશ, ગફલત મેં રાત દિન બસર કરતે થે. ફિર તુમ જાનતે હો કે રાત કે વક્ત ઉન કે ઘરોં મેં અલ્લાહ ﷻ કા અઝાબ ઉતરા તો સુબહ ઉન મેં સે અકસર અપને ઘરોં મેં મુંહ કે બલ ઓંધે પડે રહ ગએ ઓર જો બચ ગએ વોહ અલ્લાહ ﷻ કે અઝાબ, ઉસ કી ને'મતોં કે ઝવાલ ઓર હલાકત મેં મુબ્તલા હોને વાલોં કે મુન્હદિમ (યા'ની ગિરે હુએ) ઘરોં કે આસાર દેખતે રહ ગએ. ઇસ મેં નિશાની હૈ ઉન લોગોં કે લિયે જો દર્દનાક અઝાબ સે ડરતે હૈં ઓર ઇબ્રત હૈ ઉન કે લિયે જો દિલ મેં ખોફે ખુદા રખતે હૈં. ઓર અબ ઉન કે બા'દ તુમ્હારી મુદત કમ હૈ ઓર દુન્યા આરિઝી હૈ ઓર ઝમાના એસા આ ગયા હૈ કે ન અફ્વો દર ગુઝર રહા ઓર ન હી નરમી બલ્કે બુરાઈ કી કીયડ, બાકી માંદા રન્જો ગમ, ઇબ્રત નાક હોલ નાકિયાં, બચી કુચી સઝાઓં કે અ-સરાત, ફિતનોં કે સૈલાબ, પૈ દર પૈ ઝલ્લલોં ઓર બદ તરીન જા નશીનોં કા દૌર દૌરા હૈ. ઉન કી બુરાઈયોં કી વજહ સે ખુશકી વ તરી મેં ખરાબી ઝાહિર હુઈ. પસ તુમ ઉન કી તરહ ન હોના જિન્હેં લમ્બી ઉમ્મીદોં ઓર લમ્બી મુદતોં નેં ધોકે મેં ડાલ દિયા ઓર વોહ ખ્વાહિશાત કે હો કર રહ ગએ. હમ અલ્લાહ ﷻ સે સુવાલ કરતે હૈં કે હમેં ઓર તુમ્હેં ઉન લોગોં મેં કર દે જો અપની નઝર કી હિફાઝત કરતે હુએ ઉસે પૂરા કરતે હૈં ઓર અપને (હકીકી) ઠિકાને કો પહચાન કર ખુદ કો તય્યાર રખતે હૈં.”

(તારિખ મશ્ક લાઇન દાસ્કર જ ૩૦ વ ૨૦૮ રફ ૩૧૦૭)

મૌત ઠહરી આને વાલી આએગી

જાન ઠહરી જાને વાલી જાએગી

રૂહ રગ રગ સે નિકાલી જાએગી

તુઝ પે ઇક દિન ખાક ડાલી જાએગી

કબ્ર મેં મયિત ઉતરની હૈ ઝરૂર

જૈસી કરની વૈસી ભરની હૈ ઝરૂર

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّد

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِلْسِ كَيْ پَاسِ مِرا لِكِ هُوا اُور اُس نے مُوڙ پَر دُڑدے پاڪ ن پڌا
تَلَكِ كِ وَوُڙ بَد بَپْت ٿو گَيا. (عَنْ)

ઇમામ ઔઝાઈ કૌન થે : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ અબ્દુરહમાન ઔઝાઈ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِي જિન કા અભી અભી રિક્કત અંગેઝ બયાન સુના, યેહ જયિદ આલિમ, ઝબર દસ્ત મુફતી ઔર અહલે શામ કે બહુત બડે ઇમામ ગુઝરે હેં, આપ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی ને સત્તર હઝાર ફતવે દિયે હેં, તખ્તે તાબિઈન મેં સે થે. વિલાદતે બા સઆદત 88 સિ.હિ. મેં ઔર વફાત શરીફ રબીઉન્નૂર 157 સિ.હિ. મેં હુઈ. (حياة الحيوان ج ١ ص ١٩٨)

ખ્વાબ મેં રબ કી કરમ નવાઝિયા : હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ ઔઝાઈ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِي ફરમાતે હેં : મેં ને એક બાર ખુદાએ ગફ્ફાર عَزَّوَجَلَّ કા ખ્વાબ મેં દીદાર કિયા, અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ને ફરમાયા : ઔ અબ્દુરહમાન ! તૂ હી નેકી કી દા'વત દેતા ઔર બુરાઈ સે રોકતા હૈ ? મેં ને અર્ઝ કી : જી હાં મેરે પ્યારે પ્યારે પાક પરવર દગાર عَزَّوَجَلَّ તેરે હી ફઝલો કરમ સે ઇસ કી તૌફીક મિલી હૈ. મેરે મૌલા عَزَّوَجَلَّ ! મુઝે દુન્યા સે ઇસ્લામ પર ઉઠાના. ઇસ પર અલ્લાહ તઆલા ને ફરમાયા : સુન્નત પર ભી. (حليّة الأولياء ج ٦ ص ١٠٣ رقم ٨١٣)

વફાત કા અજુબ વાકિઆ : હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ ઔઝાઈ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِي બૈરૂત મેં રહતે થે, એક મર્તબા બૈરૂત કે હમ્મામ મેં દાખિલ હુએ હમ્મામ કા માલિક બે ખયાલી મેં દરવાઝા બાહર સે બન્દ કર કે ચલા ગયા. કુછ દિનોં કે બા'દ આ કર જબ ઉસ ને હમ્મામ કા દરવાઝા ખોલા તો હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ ઔઝાઈ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِي સીધા હાથ રુખ્સાર (ગાલ) કે નીચે રખ કર કિબ્લા રૂ લૈટે હુએ થે ઔર આપ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی કી રૂહ ક-ફસે ઉન્સુરી સે પરવાઝ કર ચુકી થી. (ابن عساکر ج ٣ ص ٢٢٢) **અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મફિરત હો.**

اٰمِيْنَ بِجَاوِزِ النَّبِيِّ الْاٰمِيْنَ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

सरकारे मदीना की सुन्नत पे जो चलते हैं

अल्लाह के वोह बन्दे जिन्दा हैं मजारों में

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَى مُحَمَّدٍ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर એક બાર દુરૂદ પાક પઢા અલ્લાહ ઊંસ પર દસ રહમતો ભેજતા હૈ. (મ)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅ

શરાબી આયા મુઅઝ્ઝિન બન ગયા ! : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! ઝિન્દગી કા મક્સદ સમજને, ઇસે હાસિલ કરને, મૌત કી તય્યારી કા ઝેહન બનાને ઔર શરીઅત કે દાઅરે મેં રહતે હુએ દુન્યા કે સાથ સાથ અપની આખિરત સંવારને કા જઝબા પાને કે લિયે તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે હર દમ વાબસ્તા રહિયે. દેખિયે તો સહી ! દા'વતે ઇસ્લામી કા મ-દની માહોલ કેસે કેસે બિગડે હુઓં કો સુધાર દેતા હૈ ! સુન્નતોં કી તરબિયત કે મ-દની કાફિલોં મેં આશિકાને રસૂલ કી સોહબતોં સે માલામાલ સુન્નતોં ભરા સફર મુઆ-શરે કે હુકરાએ હુઓં કો કહાં સે કહાં પહોંચા દેતા હૈ ! યુનાન્યે મહારાષ્ટ્ર (હિન્દ) કે ઇસ્લામી ભાઈ કે બયાન કા લુબ્બે લુબાબ હૈ : દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે વાબસ્તગી સે કબ્લ મેં મ-રઝે ઇસ્યાં (યા'ની ગુનાહોં કી બીમારી) મેં ઇન્તિહા દ-રજે તક મુબ્તલા હો ચુકા થા. દિન ભર મઝદૂરી કરને કે બા'દ જો રકમ હાસિલ હોતી રાત કો ઊસી સે શરાબ ખરીદ કર ખૂબ અથ્યાશી કરતા, શોર શરાબા કરતા, ગાલિયાં બકતા ઔર વાલિદૈન વ અહલે મહલ્લા કો ખૂબ તંગ કરતા ઇસ કે ઇલાવા મેં પરલે દ-રજે કા જૂઆરી વ બદ તરીન બે નમાઝી ભી થા. ઇસી ગફલત મેં મેરી ઝિન્દગી કે કીમતી અથ્યામ ઝાએઝ હોતે રહે, આખિરે કાર મેરે મુકદ્દર કા સિતારા ચમકા. હુવા યૂં કે ખુશ કિસ્મતી સે મેરી મુલાકાત દા'વતે ઇસ્લામી કે એક ઝિમ્મેદાર ઇસ્લામી ભાઈ સે હુઈ. ઉન્હોં ને **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કરતે હુએ મુઝે મ-દની કાફિલે મેં સુન્નતોં ભરે સફર કી તરગીબ દી, ઉન કે મીઠે બોલ ને કુછ ઐસા રંગ જમાયા કે મુઝ સે ઇન્કાર ન હો સકા ઔર મેં હાથોં હાથ ત્રીન દિન કે **મ-દની કાફિલે** કા મુસાફિર બન ગયા. મ-દની કાફિલે મેં આશિકાને રસૂલ કી સોહબત મિલી ઔર દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે **મક-ત-બતુલ મદીના** કે મતબૂઆ રસાઈલ ભી સુનને કો મિલે. જિસ કી યેહ બ-ર-કત હાસિલ હુઈ કે મુઝ જૈસા પક્કા બે નમાઝી, શરાબી વ જૂઆરી તાઈબ હો કર ન સિર્ફ નમાઝ પઢને વાલા બન ગયા બલ્કે સદાએ **મદીના** લગાને (યા'ની ફજ કી નમાઝ કે લિયે મુસલ્માનોં કો જગાને) ઔર દૂસરોં કો મ-દની કાફિલોં કા મુસાફિર બનાને વાલા બન ગયા.

મદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો શખ્સ મુઝ પર દુરુદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (ટર્મી)

મેરી ઇન્ફિરાદી કોશિશ સે (તા દમે બયાન) 30 ઇસ્લામી ભાઈ મ-દની કાફિલોં કે મુસાફિર બન ચુકે હેં ઓર ઇસ વક્ત મેં એક મસ્જિદ મેં મુઅઝ્ઝિઝન હૂં ઓર મ-દની કામોં કી ધૂમેં મયાને કી કોશિશ કર રહા હૂં.

છોડેં મેં નોશિયાં મત બકેં ગાલિયાં આએં તૌબા કરેં કાફિલે મેં ચલો
એ શરાબી તૂ આ, આ જૂઆરી તૂ આ છૂટેં બદ આદતેં કાફિલે મેં ચલો
હોગા લુત્કે ખુદા, આઓ ભાઈ દુઆ મિલ કે સારે કરેં, કાફિલે મેં ચલો

(વસાઇલે બખ્શિશ, સ. 615)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

બયાન કર્દા મ-દની બહાર કે ઝરીએ નેકી કી દા'વત : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી

ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! બે નમાઝી, શરાબી, જૂઆરી, માં બાપ કા દિલ દુખાને ઓર પડોસિયોં કો સતાને, ગાલી ગલોચ કરને વાલા, અલ્લહઽ નૌ જવાન મુબલ્લિગે દા'વતે ઇસ્લામી કી “ઇન્ફિરાદી કોશિશ” કે નતીજે મેં મ-દની કાફિલે કા મુસાફિર બના, વહાં આશિકાને રસૂલ કી સોહબતોં મેં સુન્નતોં ભરે મ-દની રસાઇલ સુનને ઓર તાઇબ હો કર સુન્નતોં કે મ-દની ફૂલ લુટાને વાલા, સદાએ મદીના લગાને વાલા, મસ્જિદ મેં અઝાનેં દે કર નમાઝોં કે લિયે બુલાને વાલા બના ઓર મ-દની કાફિલોં કા મુસાફિર બન કર દૂસરોં કો બનાને વાલા બન ગયા. એ આશિકાને રસૂલ ! યાદ રખિયે ! નમાઝ હર આકિલ બાલિગ મુસલ્માન મર્દ વ ઓરત પર ફર્જ હૈ, નમાઝ અદા કરને વાલા જન્નત કા મુસ્તહિક હૈ જબ કે બિલા ઉઝર એક વક્ત કી નમાઝ ભી જો કઝા કરને વાલા હૈ, વોહ હઝારોં સાલ અઝાબે નાર કા હકદાર હૈ. શરાબી વ જૂઆરી કી દોનોં જહાનોં મેં ઝિલ્લતો ખ્વારી ઓર દોઝખ કી ખૌફનાક સઝાઓં કી હકદારી હૈ, માં બાપ કો બુરા ભલા કહને વાલોં કો સરકારે મદીના ﷺ ને શબે મે'રાજ ઇસ હાલ મેં મુલા-હઝા ફરમાયા કે વોહ આગ કી શાખોં સે લટકે હુએ થે. પડોસી કે બહુત સારે હુકૂક હેં ! ફરમાને મુસ્તફા ﷺ હૈ : વોહ જન્નત મેં નહીં જાએગા, જિસ કા પડોસી ઉસ કી આફતોં સે અમ્ન મેં નહીં હૈ. ((મુસ્લિમ ૬૩, હદિથ ૬૧૧૭)) કિસી મુસલ્માન કો

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुइदे पाक न पड़ा तलकीक वोह बढ भप्त हो गया. (उज्ज)

ગાલી નિકાલના હરામ વ જહન્નમ મેં લે જાને વાલા કામ હે.

જો ખુદ ખાઓ પહનો વોહી ખુદામ કો ભી દો : દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે

મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 246 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “મુન્તખબ હદીસે”

સફહા 156 તા 160 પર ગાલી કે સુદૂર ઔર ઇસ પર નદામત વગૈરા કે મુ-તઅલ્લિક દિયે

ગએ મઝમૂન સે કુછ હિસ્સા બિત્તસરૂફ પેશ કિયા જાતા હૈ, સુનિયે ઔર ઇસ મેં સે ખૂબ

ખૂબ ઇમાન અફરોઝ મ-દની ફૂલ યુનિયે યુનાન્યે બુખારી શરીફ મેં હૈ : હઝરતે સય્યિદુના

مَا رَزَقَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ : મેં ને હઝરતે સય્યિદુના અબૂ ઝર ગિફારી

مَا رَزَقَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ : મેં ને હઝરતે સય્યિદુના અબૂ ઝર ગિફારી

સે “ર-બઝા” (નામી મકામ જો કે મદીને શરીફ સે ત્રીન મન્ઝિલ દૂર હૈ) મેં મુલાકાત કી, વોહ

ઔર ઉન કા ગુલામ એક હી જૈસા જોડા પહને હુએ થે તો મેં ને ઇસ કે બારે મેં ઉન સે સુવાલ

કિયા તો હઝરતે સય્યિદુના અબૂ ઝર ગિફારી

مَا رَزَقَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ : મેં ને એક શખ્સ

સે ઝગડા કિયા ઔર ઉસ કો માં કે હવાલે સે બુરા કહા તો હુઝૂરે પુરનૂર, શાહે ગયૂર

مَا رَزَقَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ : મેં ને ફરમાયા કે એ અબૂ ઝર ! તુમ ને ઉસ કી માં કી નિસ્બત બુરે અલ્ફાઝ કહે

તુમ એસે આદમી હો કે તુમ્હારે અન્દર જાહિલિય્યત કી ખસ્લત હૈ. તુમ્હારે લોંડી ગુલામ તુમ્હારે

(દીની) ભાઈ હૈં, અલ્લાહ તઆલા ને ઇન લોગોં કો તુમ્હારા મા તહ્ત બના દિયા હૈ તો જિસ કા

ભાઈ ઉસ કે મા તહ્ત હો, ઉસ કો ચાહિયે કે જો ખુદ ખાએ ઉસ કો બિલાએ ઔર જો ખુદ પહને ઉસ

કો પહનાએ ઔર તુમ ઉન ખાદિમોં કો એસે કામોં કી તકલીફ મત દો જો ઉન્હેં લાચાર કર દે ઔર

અગર તુમ એસી તકલીફ દો (યા'ની કોઈ મશક્કત કા કામ દો) તો ખુદ ભી કામ મેં ઉન કી મદદ કરો.

(صحيح بخارى ج ١ ص ٢٣ حديث ٣٠)

અઝીમુશાન નદામત ઔર અનોખા કફ્ફારા : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈઓ ! હઝરતે

સય્યિદુના અબૂ ઝર

مَا رَزَقَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ : મેં ને જિસ શખ્સ કો ગલત અલ્ફાઝ કહે થે, વોહ હઝરતે સય્યિદુના

બિલાલે હબશી

مَا رَزَقَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ : મેં ને વોહ અલ્ફાઝ

مَا رَزَقَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ : મેં ને કોઈ મુરવ્વજા ગન્દી ગાલી નહીં થી, બસ

ઇતના કહ દિયા થા કે (એ કાલી માં કે બેટે) હઝરતે સય્યિદુના બિલાલે હબશી

مَا رَزَقَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ : મેં ને જબ દરબારે રિસાલત મેં ઇસ કી શિકાયત કી તો સરકારે મદીના

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَسَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَالْهَ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર દસ મરતબા સુબહ ઓર દસ મરતબા શામ દુરૂદે પાક પઢા ઉસે કિયામત કે દિન મેરી શફાઅત મિલેગી. (مُعْتَمَد)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહે

ને હઝરતે સય્યિદુના અબૂ ઝર ગિફારી رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ કો ડાંટા ઓર નસીહત ફરમાઈ. ઈસ કે બા'દ હઝરતે સય્યિદુના અબૂ ઝર ગિફારી رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ પર ઈસ કા ક્યા રહે અમલ હુવા, યેહ બહુત હી લરઝા બર અન્દામ કર દેને વાલી દાસ્તાન હૈ, ઈસ કો સુનિયે ઓર ખુદા عَزَّوَجَلَّ કે ખૌફ સે લરઝિયે : યુનાન્યે દરબારે રિસાલત કી મલામત સુન કર ફૌરન હી હઝરતે સય્યિદુના અબૂ ઝર ગિફારી رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ હઝરતે સય્યિદુના બિલાલે હબશી رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ કી ખિદમત મેં નદામત કે સાથ હાઝિર હુએ ઓર એક દમ અપના હસીન રુખસાર (યા'ની ગાલ) ઝમીન પર રખ કર ઇન્તિહાઈ લજાજત કે સાથ રોતે ઓર ગિડગિડાતે હુએ કહા : “એ બિલાલ ! જબ તક તુમ અપને કદમ કે તલ્વે સે મેરે ઈસ રુખસાર (યા'ની ગાલ) કો ન રૌંદોગે મેં ઉસ વક્ત તક અપના યેહ યેહરા હરગિઝ હરગિઝ ઝમીન સે નહીં ઉઠાડિંગા.” હઝરતે સય્યિદુના અબૂ ઝર ગિફારી رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ કે શદીદ ઈસ્સાર સે મજબૂર હો કર હઝરતે સય્યિદુના બિલાલ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ ને બા દિલે ના ખ્વાસ્તા અપના કદમ સય્યિદુના અબૂ ઝર ગિફારી رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ કે મુબારક ચેહરે પર રખ કર ફૌરન હી હટા લિયા ઓર હઝરતે સય્યિદુના અબૂ ઝર ગિફારી رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ કો મુઆફ કર દિયા. (ارشاد الساري ج ١ ص ١٩٧)

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

જન્મતુલ
બકીયા

મહીનતુલ
મુનવ્વરહે

અબૂ ઝર ગિફારી رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ પૈકરે પરહેઝ ગારી થે : હઝરતે સય્યિદુના અલ્લામા કસ્તલાની قُدْسُ سَيِّدُ التُّوَرَانِ ને ઈસ વાકિએ કે બારે મેં યેહ ભી તહરીર ફરમાયા હૈ કે હઝરતે સય્યિદુના અબૂ ઝર ગિફારી رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ ને યેહ આર (યા'ની ગૈરત) દિલાને વાલી બાત હઝરતે સય્યિદુના બિલાલે હબશી رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ કે લિયે ઉસ વક્ત કહી થી જબ કે હઝરતે સય્યિદુના અબૂ ઝર ગિફારી رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ કો ઈસ કિસ્મ કે અલ્ફાઝ કી હુરમત (યા'ની હરામ હોને) કા ઈલ્મ નહીં હુવા થા. વરના હઝરતે સય્યિદુના અબૂ ઝર ગિફારી رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ જૈસે પૈકરે તકવા વ પરહેઝ ગારી સે એસી બાત કા તસવ્વુર ભી નહીં કિયા જા સકતા. ઈસી લિયે હુઝૂરે પુરનૂર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَالْهَ وَسَلَّم ને સિર્ફ યેહ લફઝ કહ કર ઉન કી સર-ઝનિશ (યા'ની મલામત) ફરમાઈ કે “તુમ્હારે અન્દર અભી જાહિલિયત કી ખસલત બાકી હૈ.” ઓર યેહ ઝજ્જ વ તૌબીખ (યા'ની ડાંટ ડપટ) ભી ઉન કે બુલન્દ મરાતિખ કી વજહ સે હુઈ કે ઇતને બડે આદમી કી ઝબાન સે ઇતની છોટી ઓર ગિરી હુઈ બાત નહીં નિકલની ચાહિયે થી. (ايضاً)

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

જન્મતુલ
બકીયા

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुइद शरीफ न पढ़ा उस ने जफ़ा की. (عبدالرزاق)

સચ્ચિદુના અબૂ ઝર ગિફારી ﷺ કી ઇસ્તિકામત : હઝરતે સચ્ચિદુના અબૂ ઝર

ગિફારી رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ બહુત હી કદીમુલ ઇસ્લામ સહાબી હૈં, યહાં તક કે બા'ઝ ઉ-લમાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللّٰهُ السَّلَام کا કૌલ હૈ કે ઇસ્લામ કબૂલ કરને મેં બાહરી (ગૈર હિજાઝી) સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان કે અન્દર આપ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ کا પાંચવાં નમ્બર હૈ. આપ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ કે મુસલ્માન હોને કા પૂરા હાલ બુખારી શરીફ મેં મુફસ્સલ મઝકૂર હૈ. આપ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ કે ઇમાની જઝબે કા હાલ યેહ થા કે કબૂલે ઇસ્લામ કે બા'દ ચન્દ દિન તક બુલન્દ આવાઝ સે રોઝાના મજમએ કુફરાર મેં અપને ઇસ્લામ કા એ'લાન ફરમાતે ઔર કુફરારે મક્કા આપ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ પર પિલ પડતે ઔર ઇસ કદર ઝદો કોબ યા'ની મારપીટ કરતે કે આપ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ લહૂ લુહાન હો કર બેહોશ હો જાતે મગર જૂં હી હોશ મેં આતે ફિર અપને ઇસ્લામ કા એ'લાન ફરમાતે. (મુન્તાખબ હદીસેં, સ. 157) **અલ્લાહ કી ઉન પર રહમત હો**

ઔર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મઘ્ફિરત હો. اٰمِيْنَ بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاٰمِيْنَ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

બુદાયા બ હક્કે બિલાલો અબૂ ઝર મુઝે દીન પર ઇસ્તિકામત અતા કર

ઇલાહી ન કુછ પૂછના રોઝે મહશર મુઝે બખ્શ બહરે બિલાલો અબૂ ઝર

ઇલાહી બરાએ બિલાલો અબૂ ઝર

મુઝે ખુલ્લ મેં દે જવારે પયમ્બર

صَلُّوْا عَلَيَّ الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

કિયામત કે કરીબ એક ખોફનાક જાનવર નિકલેગા : બરાએ કરમ ! નેકી કી

દા'વત કી અહમ્મિયત કો સમઝને કી કોશિશ કીજિયે. જબ કિયામત કરીબ આ જાએગી તો લોગ નેકી કી દા'વત તર્ક કર દેંગે, ઉન કી ઇસ્લાહ કી કોઈ ઉમ્મીદ બાકી ન રહેગી.

દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કે મતબૂઆ તરજમે વાલે પાકીઝા કુરઆન, “કન્ઝુલ ઇમાન મઅ ખઝાઈનુલ ઇરફાન” સફહા 712 પર પારહ 20 સૂ-રતુન્નામ્લ કી આયત નમ્બર 82 મેં રબ્બે કરીમ غَزَّوَجَلَّ کا ફરમાને અઝીમ હૈ :

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દુરૂદ શરીફ પઢેગા મેં કિયામત કે દિન ઉસ કી શફાઅત કરૂંગા. (કુત્રામલ)

وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ
دَابَّةً مِّنَ الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ
كَاذِبُونَ ۝

તર-જ-મએ ક-જુલ ઈમાન : ઔર જબ બાત ઉન પર આ પડેગી હમ ઝમીન સે ઉન કે લિયે એક ચૌપાયા નિકાલેંગે જો લોગોં સે કલામ કરેગા ઈસ લિયે કે લોગ હમારી આયતોં પર ઈમાન ન લાતે થે.

બાત કરને વાલા અજુબ શકલ કા જાનવર : હઝરતે સદરુલ અફઝિલ મૌલાના સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદીન મુરાદઆબાદી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْهَادِي ઈસ આયત કી તફસીર મેં ફરમાતે હેં : યા'ની ઉન પર ગ-ઝબે ઈલાહી હોગા ઔર અઝાબ વાજિબ હો જાએગા ઔર હુજાત પૂરી હો ચુકેગી, ઈસ તરહ કે લોગ أَمْزٍ بِالْمَعْرُوفِ وَنَبِيٍّ عَنِ الْمُنْكَرِ (યા'ની નેકી કા હુકમ દેના ઔર બુરાઈ સે મન્ચ કરના) તર્ક કર દેંગે ઔર ઉન કી દુરુસ્તી કી કોઈ ઉમ્મીદ બાકી ન રહેગી યા'ની કિયામત કરીબ હો જાએગી ઔર ઉસ કી અલામતેં ઝાહિર હોને લગેંગી ઔર ઉસ વક્ત તૌબા નફઅ ન દેગી. મઝીદ ફરમાતે હેં : ઉસ ચૌપાએ કો દાબ્બતુલ અર્દ કહતે હેં, યેહ અજુબ શકલ કા જાનવર હોગા જો કોહે સફા (વાકેઅ મક્કતુલ મુકર્રમા إِذَاهَا اللَّهُ شَرَفًا وَغَظِيمًا સે બરઆમદ હો કર તમામ શહરોં મેં બહુત જલ્દ ફિરેગા, ફસાહત કે સાથ કલામ કરેગા, હર શખ્સ કી પેશાની પર એક નિશાન લગાએગા, ઈમાનદારોં કી પેશાની પર અસાએ મૂસા عَلَيْهِ السَّلَام સે નૂરાની ખત (યા'ની રોશન લકીર) ખીંચેગા, કાફિર કી પેશાની પર હઝરતે સુલૈમાન عَلَيْهِ السَّلَام કી અંગુશ્તરી (યા'ની અંગૂઠી) સે સિયાહ મોહર લગાએગા. મઝીદ ફરમાતે હેં : ઔર બ ઝબાને ફસીહ (યા'ની સાફ અલ્લાઝ મેં) કહેગા : هَذَا مُؤْمِنٌ وَهَذَا كَافِرٌ (યા'ની) યેહ મોમિન હૈ ઔર યેહ કાફિર હૈ. મઝીદ ફરમાતે હેં : યા'ની કુરઆને પાક પર ઈમાન ન લાતે થે, જિસ મેં બઅસ (યા'ની કિયામત મેં ઉઠાએ જાને) વ હિસાબ વ અઝાબ વ ખુરુજે દાબ્બતુલ અર્દ (યા'ની ચૌપાયા નિકલને) કા બયાન હૈ.

જો રોએગા વોહ જન્નત મેં દાખિલ હોગા : મક્કી મ-દની આકા صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને ખૌફે ખુદા સે રોતે હુએ સૂ-રતુતકાસુર પઢને કે તઅલ્લુક સે નિહાયત દિલરુબા અન્દાઝ મેં નેકી કી દા'વત ઈશાદ ફરમાઈ. યુનાન્થે હઝરતે સય્યિદુના જરીર બિન અબ્દુલ્લાહ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે રિવાયત હૈ, નબિયોં કે સરવર, મદીને કે તાજવર,

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક યેહ તુમ્હારે લિયે તહારત હૈ. (અબુ યીસા)

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મહબૂબે રબ્બે અકબર ﷺ ને હમ સે ફરમાયા : મેં તુમ્હારે સામને સૂ-રતુતકાસુર પઢતા હું તુમ મેં સે જો રોએગા વોહ જન્નત મેં દાખિલ હોગા. યુનાન્યે સરકારે મદીના ﷺ ને ઉસે પઢા. હમ મેં સે કુછ તો રોએ ઔર કુછ ન રોએ. જો નહીં રો સકે થે ઉન્હોં ને અર્ઝ કી : યા રસૂલલ્લાહ ﷺ હમ ને રોને કી કોશિશ કી મગર ન રો સકે. સરકારે નામદાર ﷺ ને ફરમાયા : મેં તુમ્હારે સામને ઇસે દોબારા પઢતા હું જો રોએગા, ઉસ કે લિયે જન્નત હોગી ઔર જો ન રો સકે વોહ રોને કી સી શકલ હી બના લે.

(નવાઝુલ અવૉલ જ ૧૫૧૧ હદીથ ૧૧૨)

મક્કતુલ મુકર્રમહ

કાબિલે રશક મ-દની મુન્ના : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! ઇસ રિવાયત મેં હમારે મીઠે આકા, મક્કી મ-દની મુસ્તફા ﷺ કે નિહાયત અદ્ભૂતે અન્દાઝ મેં નેકી કી દા'વત દેને કા રિક્કત અંગેઝ બયાન હૈ. ઇસ રિવાયત સે મા'લૂમ હુવા કે મેરે આકા ﷺ અલ્લાહ ઈઝ્ઝંજલ કી અતા સે જિસે યાહેં જો યાહેં ઇનાયત ફરમા દેં, જભી તો ફરમાયા : “જો રોએગા વોહ જન્નત મેં દાખિલ હોગા.” ઇસ રિવાયત મેં કુરઆને કરીમ કે આખિરી પારે કી ૮ આયતોં પર મુશ્તમિલ સૂ-રતુતકાસુર કા તઝકિરા હૈ, જિસ કે પઢને વાલે કો એક હઝાર આયતેં પઢને કા સવાબ મિલતા હૈ, ઇસ મેં કબ્ર વ આખિરત ઔર જહન્નમ કા ઇન્તિહાઈ લરઝા ખૈઝ બયાન હૈ, કાશ ! હમ કન્ઝુલ ઇમાન સે ઇસ કા તરજમા ઝેહન નશીન કર લેં ઔર જબ ભી યેહ સૂરત પઢેં યા સુનેં ખૌફે ખુદા સે રોના નસીબ હો જાએ. આઈયે ! ઇસ સૂરત કે હવાલે સે એક ઐસે મ-દની મુન્ને કી પુરસોઝ હિકાયત સુનતે હેં, જિસ ને અ-મલી તૌર પર ખૌફે ખુદા ભરી નેકી કી દા'વત દે કર હર એક કો હૈરત મેં ડાલ દિયા ! યુનાન્યે એક બુઝુર્ગ ને કિસી મદ્રસે કે બાહર એક મ-દની મુન્ના દેખા જો ખડા રો રહા થા. ઇસ્તિફસાર (યા'ની પૂછને) પર ઉસ ને બતાયા, હમારે ઉસ્તાઝ સાહિબ ને આજ કે સબક મેં તપ્તી પર બા'ઝ આયાતે કરીમા લિખવાઈ હેં, જો મુઝે રુલા રહી હેં, યેહ કહતે હુએ ઉસ ને તપ્તી આગે બઢા દી. ઉસ મેં લિખા થા :

જન્નતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : તુમ જહાં ભી હો મુજ પર દુરુદ પઢો કે તુમહારા દુરુદ મુજ તક પહોંચતા હૈ. (ટર્મીન)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
أَلْهِكُمُ التَّكَاثُرُ ۖ حَتَّى زُرْتُمُ
الْمَقَابِرَ ۚ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ۚ ثُمَّ
كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ۚ كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ
عِلْمَ الْيَقِينِ ۚ (پ. ۳۰، التكاثر: ۱ تا ۵)

તર-જ-મએ ક-જુલ ઈમાન : અલ્લાહ કે નામ સે શુરૂઅ જો નિહાયત મેહરબાન રહ્મ વાલા. તુમ્હેં ગાફિલ રખા માલ કી ઝિયાદા ત-લબી ને યહાં તક કે તુમ ને કબ્રોં કા મુંહ દેખા. હાં હાં જલ્દ જાન જાઓગે. ફિર હાં હાં જલ્દ જાન જાઓગે. હાં હાં અગર યકીન કા જાનના જાનતે તો માલ કી મહબ્બત ન રખતે.

મ-દની મુન્ના બરાબર રોએ જા રહા થા, વોહ બુરુર્ગ ઉસ કી યેહ રિક્કત દેખ કર બેહદ મુ-તઅસ્સિર હુએ ઓર ફરમાને લગે : બેટા ઈસ સૂરત કા સબક યહાં તક પૂરા નહીં હો જાતા બલ્કે આગે ભી હૈ, જો શાયદ તુમ્હેં કલ દિયા જાએ. યેહ કહતે હુએ ઉન્હોં ને સૂ-રતુતકાસુર કી બકિયા આયાતે કરીમા ભી સુના દી જો યેહ હૈં :

لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ ۚ ثُمَّ لَتَرَوْهَا عَيْنِ
الْيَقِينِ ۚ ثُمَّ لَتَسْلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ
النَّعِيمِ ۚ (پ. ۳۰، التكاثر: ۶ تا ۹)

તર-જ-મએ ક-જુલ ઈમાન : બેશક ઝરૂર જહન્નમ કો દેખોગે. ફિર બેશક ઝરૂર ઉસે યકીની દેખના દેખોગે. ફિર બેશક ઝરૂર ઉસ દિન તુમ સે ને'મતોં સે પુરસિશ હોગી.

મ-દની મુન્ના જહન્નમ કા તઝકિરા સુન કર થર્કા ઉઠા, કાંપતા હુવા ગિરા ઓર તડપને લગા ઓર પછાડેં ખા ખા કર ઠન્ડા હો ગયા. ઉસ કા ઉસ્તાઝ લપક કર આયા ઓર ઉસ ને ઉન બુરુર્ગ કો પકડ લિયા. લોગ ઇકઠે હો ગએ, મહૂમ મ-દની મુન્ને કે માં બાપ ભી આ પહોંચે. ઉન બુરુર્ગ કો બતૌરે કાતિલ અદાલત મેં પેશ કર દિયા ગયા. કાઝી સાહિબ ને ઉન બુરુર્ગ સે સફાઈ તલબ કી તો ઉન્હોં ને સારા માજરા કહ સુનાયા. યેહ સુન કર કાઝી સાહિબ ને ફરમાયા : યેહ મ-દની મુન્ના ઇન્તિહાઈ સઆદત મન્દ થા ઓર ખોફે ઇલાહી દુરુદ કી તલવાર સે શહીદ હુવા હૈ. ઉન બુરુર્ગ કો બા ઇઝ્ઝત બરી કર દિયા ગયા. (مُلَخَّصٌ از نَزَاهَةِ الْمَجَالِسِ ج ۲ ص ۹۶) અલ્લાહ કી ઉન પર રહમત હો ઓર ઉન

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर इस मरतबा दुर्रदे पाक पढा अल्लाह उस पर सो रહमत नाज़िल फरमाता है. (طرائف)

કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.

امین بجاہ النبی الامین صلی اللہ تعالیٰ علیہ والہ وسلم

મ-દની મુન્ને કે ખોફે ખુદા પર ફિદા,

સુનતે હી આયતેં ઢેર જો હો ગયા

કાશ ! મિલ જાએ મુઝ કો ભી એસી વિલા,

મેરે મરને કા બાઈસ હો ખોફે ખુદા

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّد

આકા ﷺ ને રોતે રોતે નેકી કી દા'વત દી : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો !

હમારે પ્યારે પ્યારે આકા, મદીને વાલે મુસ્તફા ﷺ સે ખોફે ખુદા
હુએ નેકી કી દા'વત ઇશાદિ ફરમાને કી એક રિકત અંગેઝ
રિવાયત મુલા-હઝા કીજિયે યુનાન્યે “ઇબ્ને માજહ” કી હદીસે પાક હૈ : હઝરતે
સય્યિદુના બરાઅ બિન આઝિબ રَضِیَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ ફરમાતે હૈં કે હમ સરકારે મદીના
ﷺ કે હમરાહ એક જનાઝે મેં શરીક થે, આપ ﷺ કે
કબ્ર કે કનારે બેઠે ઔર ઇતના રોએ કે આપ ﷺ કી ચશમાને અકદસ
(યા'ની પાકીઝા આંખો) સે નિકલને વાલે આંસૂઓં સે મિટ્ટી નમ (યા'ની ગીલી) હો
ગઈ. ફિર ફરમાયા : ઇસ (કબ્ર) કે લિયે તથ્યારી કરો.

(سَنَنِ ابْنِ مَاجَه ٤ ج ص ٤٦٦ حديث ٤١٩٥)

કબ્ર દેખ કર સય્યિદુના ઉસ્માને ગની ગિર્યા વ ઝારી ફરમાતે : મીઠે મીઠે

ઇસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! હમારે મીઠે મીઠે આકા, મક્કી મ-દની મુસ્તફા
ﷺ ને ખોફે ખુદા સે રોતે હુએ નેકી કી દા'વત ઇશાદિ ફરમાઈ, મેરે મીઠે
મીઠે આકા ﷺ કબ્ર વ હશર કે મુઆ-મલાત મેં હર તરહ કે અઝાબ સે
યકીની કત્ઈ તૌર પર મહફૂઝી કે બા વુજૂદ કબ્ર કે હાલાત કી હકીકી મા'રિફત (યા'ની
પહચાન) કી વજહ સે ખોફે ખુદા કે સબબ ઇસ કે તઝકિરે પર રો દિયે. અમીરુલ મુઅમિનીન
ઝુન્નૂરૈન, જામિઉલ કુરઆન હઝરતે સય્યિદુના ઉસ્માન ઇબ્ને અફફાન رَضِیَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ કત્ઈ
જન્નતી હોને કે બા વુજૂદ ભી કબ્ર કી ઝિયારત કે મૌકઅ પર આંસૂ રોક ન સકતે થે યુનાન્યે

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हो और वोह मुज पर दुइद शरीफ न पड़े तो वोह लोगों में से कन्जूस तरीन शप्स है. (तर्जुमा)

દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 695 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “અલ્લાહ વાલોં કી બાતે” (જિલ્દ અવ્વલ) કે સફહા 139 પર હે : અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના ઉસ્માને ગની رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ કે ગુલામ (હઝરતે સય્યિદુના) હાની رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ફરમાતે હેં કે અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના ઉસ્માને ગની رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ જબ કિસી કબ્ર કે પાસ ખડે હોતે તો ઇસ કદર રોતે કે આંસૂઓં સે આપ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ કી રીશ (યા'ની દાઢી) મુબારક તર હો જાતી. (ترمذی ૬૮ ص ૧૩૮ حدیث ૨૩૧૦) અલ મવાઈઝુલ અસ્ફૂરિયા મેં ઇસ હિકાયત કો કદરે તફસીલ સે બયાન કિયા ગયા હે ઓર ઉસ મેં કુછ યૂં ભી હે કે જબ હઝરતે સય્યિદુના ઉસ્માને ગની رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ સે કબ્ર કો દેખ કર બહુત ઝિયાદા રોને કા સબબ પૂછા ગયા તો ફરમાયા : મુઝે અપની તન્હાઈ યાદ આ જાતી હે ક્યૂંકે કબ્ર મેં મેરે સાથ લોગોં મેં સે કોઈ ભી ન હોગા, (ફિર નેકી કી દા'વત કે મ-દની ફૂલ ઇનાયત કરતે હુએ) ફરમાયા : जिस के लिये उस की दुनिया कैदખाना है उस के लिये उस की कब्र जन्नत और जिस के लिये उस की दुनिया जन्नत है उस की कब्र उस के लिये कैदखाना है, जिस के लिये दुनिया की जिन्दगी बतौरે कैद थी मौत उस की रिहाई का पैगाम है, जिस ने दुनिया में नफ्सानी ज्वालिशात को तर्क किया वोह आभिरत में पूरा पूरा હિસ્સા પાએગા, બેહતર શપ્સ વોહ હે જો કે ઇસ સે પહલે, કે દુન્યા ઇસે છોડે વોહ ખુદ દુન્યા કો તર્ક કર (યા'ની છોડ) ચુકા હો ઓર અપને પરવર દગાર غَرْوَجَل سے मिलने से कबल उस غَرْوَجَل से राजी हो गया हो. હર શપ્સ કી કબ્ર કા મુઆ-મલા ઉસ કી દુન્યવી જિન્દગી કે મુતાબિક હે યા'ની નેકિયોં મેં જિન્દગી ગુઝારી તો કબ્ર મેં રાહતેં ઓર અગર બદિયાં કરતે હુએ મરા તો હલાકતેં હી હલાકતેં. (موعظة حسنة، ص ۶۱-۶۲)

કિસી કી કબ્ર બાગ ઓર કિસી કી કબ્ર મેં આગ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી

ભાઈયો ! અલ્લાહ غَرْوَجَل કે નેક બન્દે કબ્ર કે અન્દરૂની હાલાત પર ખૂબ ગૌર ફરમાયા કરતે હેં ઓર અફસોસ ! હમ બારહા કબ્રોં દેખતે હેં મગર ઇબ્રત નહીં પકડતે, કાશ ! હમ ભી સન્જ-દગી સે ગૌર કરને વાલે બનેં. બાહર સે બ ઝાહિર યક્સાં નઝર આને વાલી કબ્રોં અન્દર સે એક જૈસી નહીં હોતી, કિસી કી કબ્ર અન્દર સે ગુલો ગુલઝાર ઓર બાગો બહાર હોતી હે જબ કે કિસી કી કબ્ર મેં સુલગતી

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : ઉસ શખ્સ કી નાક પાક આવૂદ હો જિસ કે પાસ મેરા ઝિક હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢે. (૧૯)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

અંગાર હોતી ઔર વોહ કબ્ર સાંપ બિચ્છૂઓં કા ગાર હોતી હૈ ઔર યેહ ભી યાદ રહે ! કબ્ર મેં અક્લ સલામત રહેગી, લિહાઝા જો નેક બન્દે ઈમાન સલામત લિયે અલ્લાહ વ રસૂલ મેં અક્લ સલામત રહેગી, લિહાઝા જો નેક બન્દે ઈમાન સલામત લિયે અલ્લાહ વ રસૂલ عَزَّوَجَلَّ وَصَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કી રિઝા પર દુન્યા સે રુખ્સત હોતે હૈં, વોહ બા'દે વફાત અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી રહમત કો પહોંચતે હૈં ઔર ઉન કે બસ મઝે હી મઝે હોતે હૈં મગર ગુનાહોં ભરી ઝિન્દગી ગુઝાર કર અલ્લાહ વ રસૂલ عَزَّوَجَلَّ وَصَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કી નારાઝી કે સાથ જો લોગ મરતે ઔર કબ્ર મેં ઉતરતે હૈં, ઉન કી બસ શામત હી આ જાતી હૈ. ચૂંકે અક્લ વ હોશ સબ સલામત હોતે હૈં લિહાઝા મરને વાલે કો કબ્ર મેં સબ કુછ સમઝ આ રહી હોતી હૈ, દેખને સુનને કી કુવ્વત ખત્મ હોના કુજા મઝીદ બઢ જાતી હૈ ઔર મુદ્દા બહુત કુછ દેખ ઔર સુન રહા હોતા હૈ, ઉસ કે દોસ્ત અહબાબ દફન કરને કે બા'દ ઉસે વાપસ જાતે સાફ સાફ દિખાઈ દે રહે હોતે હૈં યહાં તક કે ઉન કે કદમોં કી ચાપ ભી સુનાઈ દે રહી હોતી હૈ.

મક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીયામદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીયા

કબ્ર કી તન્હાઈ : સિર્ફ ઈતના સોચિયે કે ગુનાહોં કે સબબ કબ્ર મેં બિલફઝ્ઝ ઔર કોઈ અઝાબ ન ભી હો સિર્ફ ઈતના હી મુઆ-મલા હો કે બસ યૂં હી બન્દા ઘુપ અંધેરી કબ્ર મેં તન્હા બન્દ પડા રહે, ખુદા કી કસમ ! ઈસ મેં ભી બહુત કુછ ઇશ્રત હૈ, સોચિયે તો સહી ! ઉસ કા વક્ત કેસે પાસ હોગા નીઝ કબ્ર કે ઐસે ખોઈનાક અંધેરે ઔર તન્હાઈ કે વહ્શત ભરે હોશરુબા માહોલ મેં ગુનહગાર ઈન્સાન પર કયા ગુઝરેગી ! ઈસ કા હર ઝી શુઊર કુછ ન કુછ અન્દાઝા લગા સકતા હૈ. યેહ તો સિર્ફ એહસાસ દિલાને કે લિયે અઝ ક્રિયા હૈ વરના કબ્ર કે ઐસે ઐસે અઝાબાત મન્કૂલ હૈં કે સુન કર આદમી કે રૂંગટે ખડે હો જાએ. યુનાન્યે હઝરતે સય્યિદુના મસરૂક عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْفُؤُوس સે રિવાયત હૈ : જો શખ્સ ચોરી યા શરાબ ખોરી યા ઝિના મેં મુખ્તલા હો કર મરતા હૈ ઉસ પર દો સાંપ મુકર્રર કર દિયે જાતે હૈં જો ઉસ કા ગોશ્ત નોચ નોચ કર ખાતે રહતે હૈં. (کتابُ ذِکْرِ الْمَوْتِ مَعَ مَوْسُوْعَةِ اِمَامِ ابْنِ اَبِي الدُّنْيَا ج ٤ ص ٤٧٦ رقم ٢٠٧)

સિર્ફ એક નમાઝ તર્ક કરને પર યા એક બાર ઝૂટ બોલને પર યા એક બાર ગીબત કરને કે સબબ યા એક બદ નિગાહી કે બાઈસ યા એક બાર ગાના સુનને યા એક ફિલ્મ દેખને યા એક ગાલી

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर रोझे जुमुआ दो सो बार दुइदे पाक पढा उस के दो सो साल के गुनाह मुआफ़ होंगे. (अल-अमल)

નિકાલને યા એક બાર ગુસ્સે સે બિલા ઈજાઝતે શર-ઈ કિસી કો ઝાડને યા એક બાર દાઢી મુંડાને કી સજા મેં અગર પકડ કર તંગ કબ્ર કે અન્દર ઘુપ અંધેરે ઔર ખોઈનાક તન્હાઈ મેં રખ દિયા જાએ તો ક્યા ગુઝરેગી ! યકીનન ખાઈફીન (યા'ની અલ્લાહ ﷻ સે ડરને વાલો) કે લિયે યેહ તસવ્વુર હી લરઝા દેને વાલા હૈ. યેહ તો સિર્ફ દુન્યવી તસવ્વુર હૈ વરના અલ્લાહ ﷻ કી નારાઝી કી સૂરત મેં મરને કે બા'દ જિન અઝાબાતે કબ્ર કા સામના હોગા વોહ કૌન બરદાશત કર સકેગા ! “હિલ્યતુલ ઔલિયા” મેં રિવાયત હૈ : “જબ બન્દા કબ્ર મેં દાખિલ હોતા હૈ તો ઉસ કો ડરાને કે લિયે વોહ તમામ ચીઝેં આ જાતી હૈં જિન સે વોહ દુન્યા મેં ડરતા થા ઔર અલ્લાહ ﷻ સે ન ડરતા થા.” (જલ્દે الاولیه، ج ۱۰ ص ۱۲ رقم ۱۶۳)

હમ અઝાબે કબ્ર વ જહન્નમ સે અલ્લાહ ﷻ કી અમાન ચાહતે હૈં.

કર લે તૌબા રબ કી રહમત હૈ બકી

કબ્ર મેં વરના સજા હોગી કકી

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 667)

તેરી જવાની કહીં ઘોકે મેં ન ડાલ દે ! : મશહૂર વલિયુલ્લાહ હઝરતે સય્યિદુના મન્સૂર બિન અમ્માર عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْكَفَّار ને એક નૌ જવાન પર ઈન્ફિરાદી કોશિશ કર કે ઉસે નેકી કી દા'વત દેતે હુએ ફરમાયા : ઐ જવાન ! તુઝે તેરી જવાની ઘોકે મેં ન ડાલ દે, કઈ જવાનોં ને તૌબા મેં દેર કર દી, લમ્બી ઉમ્મીદ રખી, મૌત કો યાદ ન કિયા ઔર કહા : મેં કલ યા પરસોં તૌબા કર લૂંગા, વોહ તૌબા સે ગાફિલ રહે. આખિર કબ્ર કે પેટ મેં ચલે ગએ. ઉન કો માલ, ગુલામ, માં બાપ ઔર ઔલાદ ને કુછ નફઅ ન દિયા જૈસા કે કુરઆને કરીમ મેં પારહ 19 સૂ-રતુશ્શુ-અરાઅ કી આયત નમ્બર 88 તા 89 મેં ઈશાદિ હૈ :

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ۚ
مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ۝

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : जिस दिन न माल काम आयेगा न बेटे मगर वोह जो अल्लाह के हुजूर छात्रिरे हुवा सलामत दिल ले कर.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર કસરત સે દુરુદે પાક પઢો બેશક તુમહારા મુઝ પર દુરુદે પાક પઢના તુમહારે ગુનાહો કે લિયે મગ્ફિરત હૈ. (ખતિર)

- (1) دُنْيَا سے مَحْبُوبَت رهنے اور آبخیرت کو ભૂલ જાએ
- (2) مَال سے مَحْبُوبَت رهنے اور મુહા-સબે કો ભૂલ જાએ
- (3) مَحْبُوبَت رهنے اور ખાલિક કો ભૂલ જાએ
- (4) گُناہوں سے مَحْبُوبَت رهنے और तौबा को ભૂલ જાએ
- (5) مَحْبُوبَت رهنے और કખ્રિસ્તાન કો ભૂલ જાએ.

(مُكَاشَفَةُ الْقُلُوبِ ص ۳۴)

વોહ હે એશો ઇશરત કા કોઈ મહલ ભી જહાં તાક મેં હર ઘડી હો અજલ ભી
બસ અબ અપને ઇસ જહલ સે તૂ નિકલ ભી યેહ જને કા અન્દાઝ અપના બદલ ભી

જગહ જ લગાને કી દુન્યા નહીં હે

યેહ ઇબ્રત કી જા હે તમાશા નહીં હે

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ગાને બાજોં સે તૌબા નસીબ હો ગઈ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! રિઝાએ ઇલાહી પાને, દિલ મેં ખૌફે ખુદા عزوجل જગાને, ઇમાન કી હિફાઝત કી કુદન બઢાને, મૌત કા તસવ્વુર જમાને, ખુદ કો અઝાબે કબ્ર વ જહન્નમ સે ડરાને, ગુનાહોં કી આદત મિટાને, અપને આપ કો સુન્નતોં કા પાબન્દ બનાને, દિલ મેં ઇશકે રસૂલ કી શમ્મ જલાને ઓર જન્નતુલ ફિરદૌસ મેં મક્કી મ-દની મુસ્તફા ﷺ કા પડોસ પાને કા શૌક બઢાને કે લિયે તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઇસ્લામી** કે મ-દની માહોલ સે હર દમ વાબસ્તા રહિયે, હર માહ કમ અઝ કમ ત્રીન દિન કે લિયે આશિકાને રસૂલ કે હમરાહ મ-દની કાફિલે મેં સુન્નતોં ભરા સફર કરતે રહિયે ઓર ફિકે મદીના કે ઝરીએ રોઝાના મ-દની ઇન્આમાત કા રિસાલા પુર કર કે હર મ-દની માહ કી ઇબ્તિદાઈ દસ તારીખ કે અન્દર અન્દર અપને ઝિમ્મેદાર કો જમ્મ કરવાતે રહિયે. આઈયે આપ કી તરગીબ વ તહરીસ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો મુઝ પર એક દુરૂદ શરીફ પઢતા હૈ અલ્લાહ ઈસ કે લિયે એક કીરાત અજ લખતા હૈ ઓર કીરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (ખુરૂઝ)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

કે લિયે આપ કો એક મ-દની બહાર સુનાઈ : બાબુલ ઈસ્લામ (સિન્ધ) હૈદરઆબાદ કે એક ઈસ્લામી ભાઈ કી તહરીર કા ખુલાસા હૈ કે મેં દુન્યા કી રંગીનિયોં મેં ઝિન્દગી ગુઝારને વાલા એક છેલ છબીલા નૌ જવાન થા, નમાઝોં સે કોસોં દૂર ઓર સુન્નતોં સે મહરૂમ થા, દુન્યા કી બે શુમાર ના ઝૈબા હ-ર-કતોં જૈસા કે ગાને બાજોં, ફિલ્મોં ડિરામોં વગૈરા વગૈરા કી લપેટ મેં થા. મેરે મ-દની માહોલ મેં આને કા સબબ કુછ ઈસ તરહ બના કે ખુશ કિસ્મતી સે ૨-મઝાનુલ મુબારક 1429 સિ.હિ. બ મુતાબિક 2008 સિ.ઈ. મેં મ-દની ચેનલ કા આગાઝ હુવા ઓર કેબલ પર ઈસ કે મ-દની સિલ્સિલે જારી હો ગએ, અલ્લાહ જ્ઞંજ્ઞ કી રહમત સે મેં ને ઈન સિલ્સિલોં કો દેખા તો મુઝે બહુત અચ્છે લગે, અબ મેં અક્સરો બેશ્તર મ-દની ચેનલ હી દેખને લગા, એક બાર મ-દની ચેનલ પર સુન્નતોં ભરા બયાન “કાલે બિચ્છૂ” સુનને કી સઆદત નસીબ હુઈ. મેં ખૌફે ખુદા સે લરઝા ઉઠા, મેં ને હાથોં હાથ અપને ચેહરે પર દાઢી સજાને કી નિયત કર લી ઓર મ-દની ચેનલ પર જબ “ગાનોં કે 35 કુફિયા અશઆર” નામી બયાન સુના તો મેં ને ઘબરા કર હાથોં હાથ ગાને સુનને સે ભી તૌબા કર લી. મ-દની ચેનલ પર જબ બૈઅત કરવાઈ ગઈ તો قَدْ سَمِعْنَا رُؤُوسَ الرِّبَاقِ મેં હુઝૂરે ગૌસે આ'ઝમ સય્યિદુના શૈખ અબ્દુલ કાદિર જુલાની કા મુરીદ હો કર કાદિરી બન ગયા, અલ્લાહ જ્ઞંજ્ઞ કી રહમત સે નમાઝે બા જમાઅત કી પાબન્દી શુરૂઅ કર દી હૈ. કરમ બાલાએ કરમ ! યેહ તહરીર પેશ કરતે વક્ત આલમી મ-દની મર્કઝ ફૈઝાને મદીના બાબુલ મદીના (કરાચી) મેં દા'વતે ઈસ્લામી કે તહ્ત હોને વાલે માહે ૨-મઝાનુલ મુબારક કે 30 રોઝા સુન્નતોં ભરે એ'તિકાફ મેં શરીફ હું.

મક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅ

મ-દની ચેનલ સુન્નતોં કી લાએગા ઘર ઘર બહાર
ઐ ગુનાહોં કે મરીઝો ! યાહતે હો ગર શિફા
ઈસ મેં ઈસ્યાં સે હિફાઝત કા બહુત સામાન હૈ

મ-દની ચેનલ સે હમેં કયૂં વાલિહાના હો ન પ્યાર
ઑન કરતે હી રહો તુમ મ-દની ચેનલ કો સદા
ખુદ મેં ભી દાખિલા આસાન હૈ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 605, 606)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने किताब में मुझ पर दुइदे पाक लिखा तो जब तक मेरा नाम उस में रहेगा फिरिश्ते उस के लिये इस्तिफ़ार करते रहेंगे. (طبرانی)

નેકી કી દા'વત દેતે હુએ ખૌફે ખુદા સે રો પડે : હમારે બુઝુગાને દીન رَحْمَةُ اللهِ السَّيِّئِينَ

“નેકી કી દા'વત” દેને કા કોઈ મૌકઅ હાથ સે ન જાને દેતે, અગર રાહ ચલતે બલકે દૌરાને સફર ભી મૌકઅ મિલતા તો “નેકી કી દા'વત” ઇશાદિ ફરમાતે યુનાન્યે હઝરતે સય્યિદુના ઇબ્રાહીમ બિન અશશાર عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْعَفَّار ફરમાતે હૈં કે મૈં ફ-સવી رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِي કે હમરાહ મુલ્કે શામ કી તરફ જા રહા થા કે રાસ્તે મૈં એક શખ્સ લપક કર આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْهِ કે સામને આયા ઔર સલામ કરને કે બા'દ અર્જ કરને લગા : “**એ અબૂ યૂસુફ ! મુઝે કુછ નસીહત ફરમા દીજિયે.**” યેહ સુન કર આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْهِ રો પડે ઔર (નેકી કી દા'વત પેશ કરતે હુએ) ફરમાયા : **એ ભાઈ ! બેશક શબો રોઝ કા (જલ્દ જલ્દ) આના જાના, આપ કે બદન કે ઘુલને, ઉમ્ર કે ખત્મ હોને ઔર હર દમ મૌત કે કરીબ સે કરીબ તર હોતે ચલે જાને કા પતા દે રહા હૈ.** ઇસ લિયે મેરે ભાઈ ! આપ કો ઉસ વક્ત તક હરગિઝ મુત્મઈન હો કર ન બૈઠ રહના ચાહિયે જબ તક કે અપને અચ્છે ખાતિમે કા મા'લૂમ ન હો જાએ નીઝ યેહ પતા ન ચલ જાએ કે જન્નત મૈં જાના હૈ યા કે જહન્નમ ઠિકાના હૈ ? ઔર યેહ ખબર ન હો જાએ કે આપ કા પરવર દગાર عَزَّ وَجَلَّ આપ કે ગુનાહોં ઔર ગફલતોં કી વજહ સે નારાઝ હૈ યા અપને ફઝલ વં રહમત કે સબબ આપ સે રાઝી હૈ. **એ કમઝોર ઇન્સાન ! અપની ઔકાત મત ભૂલિયે ! આપ કા આગાઝ એક “નાપાક કતરા” હૈ જબ કે અન્જામ સડા હુવા મુદ્દા. અગર અભી યેહ નસીહત સમઝ નહીં ભી આ રહી તો અન્કરીબ સમઝ મૈં આ જાએગી જિસ વક્ત આપ કબ્ર મૈં જાએંગે. વહાં ગુનાહોં પર નદામત તો હોગી મગર કામ ન દેગી. યેહ ફરમા કર આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْهِ રોને લગે ઔર વોહ શખ્સ ભી જઝબાતે તઅસ્સુર સે રોને લગા. રાવી કહતે હૈં : ઉન દોનોં કો રોતા દેખ કર મૈં ભી રોને લગા યહાં તક કે વોહ દોનોં બેહોશ હો કર ગિર ગએ.**

(دَمُ الْهَوَى ص ٤٣٧ مَخْصَصًا)

મુઝે સચ્ચી તૌબા કી તૌફીક દે દે

પએ તાજદારે હરમ યા ઇલાહી

જો નારાઝ તૂ હો ગયા તો કહીં કા

રહૂંગા ન તેરી કસમ યા ઇલાહી

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 82)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर एक बार दुर्रदे पाक पढा अल्लाह उस पर दस रलमते भेजता है. (स्म)

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

કિસી કો રોતા દેખો તો રો પડો : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! હમારે બુરુગાને દીન رَحْمَةُ اللهِ الْبَرِّين کا ખોફે ખુદા ! કે બસા અવકાત નેકી કી દા'વત દેતે હુએ ઉન્હે ખોફે ખુદા કે સબબ રોના આ જાતા થા. આજ ભી અગર નેકી કી દા'વત દેતે હુએ ખોફે ખુદા સે કોઈ રો પડે, રોતે હુએ બયાન કરે, રો રો કર દુઆ કરે, તિલાવતે કુરઆન યા ના'ત શરીફ સુન કર રો પડે તો યેહ ઉસ કે લિયે બડી સઆદત કી બાત હૈ. ઉસ કો રિયાકાર સમજતે હુએ ઉસ પર હરગિઝ બદ ગુમાની ન કી જાએ કે મુસલ્માન પર બદ ગુમાની કરના હરામ ઔર જહન્નમ મેં લે જાને વાલા કામ હૈ. દૂસરોં પર બદ ગુમાની કર કે અપને દિલ જલાને વાલોં કી ખુદ અપની હી બરબાદી હૈ, હઝરતે સય્યિદુના મકહૂલ દિમશકી رَحْمَةُ اللهِ الْبَرِّين ફરમાતે હૈં : જબ કિસી કો રોતા હુવા દેખો તો તુમ ભી રો પડો ઔર ઉસે રિયાકાર ન સમજો, મેં ને એક દફઆ કિસી રોને વાલે શખ્સ કો “રિયાકાર” તસવ્વુર કિયા તો મેં એક સાલ તક રોને સે મહરૂમ રહા.

(تنبيه المغترين ص ۱۰۷)

યાદે નબી મેં રોને વાલા હમ દીવાનોં કો

લાખ પરાયા હો વોહ ફિર ભી અપના લગતા હૈ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

રિયાકાર બે વુફૂફોં કા સરદાર હૈ : કિસી કો દુઆ વગૈરા મેં રોતા દેખ કર બિગૈર વાઝેહ કરીને કે ઉસે રિયાકાર સમજને વાલા બેશક ગુનહગાર ઔર નારે જહન્નમ કા હકદાર હૈ અલબત્તા ખુદ રોને વાલે કો 112 બાર ગૌર કર લેના યાહિયે કે વોહ ક્યૂં રો રહા હૈ ! અગર રિયા કા શાઈબા ભી હો તો જબ તક ઇસ્લાહ ન હો લે રોને સે બાઝ રહે. યકીનન રિયાકાર બે વુફૂફોં કા સરદાર હૈ કે કિસી ઇન્સાન કો અપની ઝાત સે મુ-તઅસ્સિર કરને, ઉસ કી તરફ સે તારીફી કલિમાત સુનને કી આરિઝી લઝઝત પાને, અપને આપ કો ઉસ કી નઝર મેં નેક બન્દા બનાને કી તમન્ના પર, કે વોહ ઇસ કી તરફ બ નિગાહે તદ્દસીન (યા'ની પસન્દી-દગી કી નઝર સે) દેખે ઔર યેહ દિલ હી દિલ મેં લુલ્ફ અન્દોઝ હો ઔર મહૂઝ ઇસ મા'મૂલી સી લઝઝત કે લિયે રબ્બે કાએનાત جَزَّوَجَزَّ કી તરફ સે મિલને વાલે અઝીમુશ્શાન

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો શપ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (ખૂર્આન)

ઈન્આમાત કો દાવ પર લગા દેતા હૈ ઓર ઈસ કી મહરૂમી કી ઈન્તિહા દુન્યા મેં ભી યેહ હૈ કે અકસર ખુદ ઈસ ફિટકાર કે હકદાર રિયાકાર કો પતા તક નહીં ચલ પાતા કે દિખાવા કર કે જિસ કી નઝર મેં નેક બનના ચાહતા થા વોહ મુ-તઅસ્સિર ભી હુવા યા નહીં ! બિલફર્જ વોહ મુ-તઅસ્સિર હો ભી ગયા ઓર ઉસ ને પીછે સે કોઈ તા'રીફ કર ભી દી તબ ભી આમ તૌર પર અપને બારે મેં તા'રીફી કલિમાત સુનના કમ હી કિસી કો નસીબ હોતા હૈ ! ઓર અગર કિસી ને મુંહ પર તા'રીફ કર ભી દી તો હલાકત હી મેં ઈઝાફા હોગા. યકીન માનિયે ! અગર કિસી આહો ઝારી કરને ઓર રોને વાલે યા ઈબાદત કા ઈઝહાર કરને વાલે કે બારે મેં લોગોં કો પતા ચલ જાએ કે યેહ રિયાકારી કર રહા હૈ તો ઉસ સે ઠીકઠાક બદઝન હો જાએ તો અબ ગૌર કર લે કે અલ્લાહ ﷻ કો સબ કુછ મા'લૂમ હૈ તો એસી સૂરત મેં ઉસ ﷻ કી નારાઝી કિસ કદર શદીદ હોતી હોગી !

આજ બનતા હું મુઅઝ્ઝઝ જો ખુલે હરર મેં ઔબ
હાએ રુસ્વાઈ કી આફત મેં ફસૂંગા યા રબ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 91)

આ'માલ ઝાએઅ હો જાએંગે : રિયાકારી સે બચને બચાને કા જઝબા બઢાને કી નિયત સે ઈસ ઝિમ્ન મેં બતૌરે “નેકી કી દા'વત” ચન્દ આયાત વ રિવાયાત પેશ કી જાતી હૈ. યકીનન દુન્યા કો આખિરત પર તરજીહ દેને વાલે નાદાન રિયાકારોં કે અમલ કા સવાબ ઝાએઅ હો જાએગા. યુનાન્યે દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે મક-ત-બતુલ મદીના કે મતબૂઆ તરજમે વાલે પાકીઝા કુરઆન, “કન્ઝુલ ઈમાન મઅ બઝાઈનુલ ઈરફાન” સફહા 418 તા 419 પર પારહ 12 સૂરએ હૂદ આયત નમ્બર 15 મેં રબ્બુલ ઈબાદ ﷻ કા ઈશદિ ઈબ્રત બુન્યાદ હૈ :

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزَيَّنَهَا
نُوفَّ إِلَيْهِمْ أَعْمَالُهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا
لَا يُبْخَسُونَ ۝

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : જો દુન્યા કી ઝિન્દગી ઓર આરાઈશ ચાહતા હો હમ ઉસ મેં ઉન કા પૂરા ફલ દે દેંગે ઓર ઈસ મેં કમી ન દેંગે.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِئِى اللّٰهَ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક હુવા ઓર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢે તહકીક વોહ બદ બખ્ત હો ગયા. (ઉઝ્ઝ)

હઝરતે સય્યિદુના ઇબ્ને અબ્બાસ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُمَا ઇસ આયત કી તફસીર મેં ફરમાતે હેં કે રિયાકારોં કો દુન્યા મેં હી ઉન કી નેકિયોં કા બદલા દે દિયા જાતા હે ઓર ઉન પર ઝર્રા ભર સુલ્મ નહીં કિયા જાતા. (તફસીરખૂરી ج ٧ ص ١٣)

રિયાકારિયોં સે બચા યા ઇલાહી

બના મુઝ કો મુખ્લિસ બના યા ઇલાહી

રિયા કારના અમલ કબૂલ નહીં હોતા : દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 166 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “રિયાકારી” સફહા 16 પર હે : તાજદારે રિસાલત, શહન્શાહે નુબુવ્વત, મખ્જને જૂદો સખાવત, પૈકરે અ-ઝ-મતો શરાફત, મોહસિને ઇન્સાનિયત ﷺ ને ઇશાદ ફરમાયા : “અલ્લાહ ઇસ અમલ કો કબૂલ નહીં કરતા જિસ મેં રાઈ કે દાને કે બરાબર ભી રિયા (યા'ની દિખાવા) હો.” (اَلْاَتْرَغِيبُ وَالتَّرْهِيْبُ ج ١ ص ٣٦ حديث ٢٧)

દિખાવે સે મુઝ કો ઇલાહી બચાના

મુઝે અપની રહમત સે મુખ્લિસ બનાના

રિયાકાર પર જન્નત હરામ હૈ : શહન્શાહે દો જહાન, મક્કે મદીને કે સુલ્તાન ﷺ કા ફરમાને ઇબ્રત નિશાન હૈ : اَللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને હર રિયાકાર પર જન્નત હરામ કર દી હૈ. (جَمْعُ الْجَوَامِعِ لِلْسُّيُوطِيِّ ج ٢ ص ٢٤٢ حديث ٥٢٢٩)

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! જો ઇમાન કે સાથ દુન્યા સે જાએ, અલ્લાહ યાહે તો બે હિસાબ બખ્શા જાએ, અગર વોહ ઇબ્રત યાહે તો સજા દે કર જન્નત મેં દાખિલ ફરમાએ. લિહાઝા રિયાકાર પર જન્નત હરામ હૈ, કી શર્હ બયાન કરતે હુએ હઝરતે અલ્લામા મુહમ્મદ અબ્દુર્રઝીફ મુનાવી رَحْمَةُ اللّٰهِ الْفَوْى બયાન કદા હદીસે પાક કે તહ્ત ફરમાતે હેં : યા'ની રિયાકાર મુસલ્માન ઇબ્તિદાઅન જન્નત મેં

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर એક બાર દુરૂદ પાક પઢા અલ્લાહ ઉસ પર દસ રહમતે ભેજતા હૈ. (મ)

દાખિલ ન હોગા.

(فَيْضُ الْقُدَيْرِ لِلْمَنَافِعِ ج ٢ ص ٢٨٦ تَحْتَ الْحَدِيثِ ١٧٢٥)

ખતાએં મેરી અફવ ગફફાર કર દે

રિયાકારિયોં સે તૂ બેઝાર કર દે

રિયાકારી કો ઇસ મિસાલ સે સમઝિયે : હુજૂતુલ ઇસ્લામ હઝરતે સય્યિદુના

ઇમામ અબૂ હામિદ મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْوَالِي ઇમામ અબૂ હામિદ મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગઝાલી રિયાકારી કો ઇસ મિસાલ સે સમઝાતે હેં : મ-સલન કોઈ શખ્સ સારા દિન બાદશાહ કે સામને ખડા રહે જિસ તરહ ખુદામ કી આદત હોતી હૈ લેકિન ઉસ કા મક્સૂદ બાદશાહ કા કુર્બ હાસિલ કરના ન હો બલ્કે ઉસ કી કિસી કનીઝ કો દેખના હો તો યેહ (યા'ની ઉસ શખ્સ કા ખડા હોના) બાદશાહ કે સાથ યકીનન મઝાક હૈ. તો ઇસ સે ઝિયાદા કાબિલે હકારત વ નફરત ઔર કયા બાત હોગી કે કોઈ શખ્સ અલ્લાહ તઆલા કી ઇબાદત ઉસ કે કમઝોર વ લાચાર બન્દે કો દિખાને કે લિયે કરે જો ઉસ કો બિઝૂઝાત (યા'ની ઝાતી તૌર પર) ન નફઅ પહોંચા સકતા હૈ ન નુક્સાન.

(أَحْيَاءُ الْقُلُومِ ج ٣ ص ٣٦٩ مَلْخَصًا)

ઇખ્લાસ નેકિયોં મેં એ રબ્બે કરીમ દે

અક્લે સલીમ દે મુઝે કલ્બે સલીમ દે

રિયા કી તા'રીફ : રિયાકારી કે બા'ઝ નુક્સાનાત કી મા'લૂમાત તો હુઈ, આઈયે !

અબ યેહ મા'લૂમ કરતે હેં કે ગુનાહોં ભરી રિયાકારી કહતે કિસે હેં ! તો સુનિયે : રિયા કી તા'રીફ યેહ હૈ : “અલ્લાહ ﷻ કી રિઝા કે ઇલાવા કિસી ઔર ઇરાદે સે ઇબાદત કરના.” ગોયા ઇબાદત સે યેહ ગરઝ હો કે લોગ ઇસ કી ઇબાદત પર આગાહ હોં તાકે વોહ ઉન લોગોં સે માલ બટોરે યા લોગ ઉસ કી તા'રીફ કરેં યા ઉસે નેક આદમી સમઝેં યા ઉસે ઇઝૂઝત વગૈરા દેં.

(الزَّوْجَرُ ج ١ ص ٧٦)

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : જો શખ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (ટ્રાવેલ)

રિયાકારી કી 80 મિસાલેં

(જો મિસાલેં પેશ કી જા રહી હેં વોહ અગર્યે રિયાકારી હી કી હેં તાહમ કઈ જગહ નિયત કે ફર્ક સે અહકામ મેં તબ્દીલી હો સકતી હૈ)

નમાઝ કે મુ-તઅલ્લિક રિયાકારી કી 11 મિસાલેં

- ❶ કિસી શખ્સ કા ઇસ લિયે પાબન્દી સે નમાઝ પઢના કે લોગ ઉસ કો પક્કા નમાઝી કહેં.
- ❷ કિસી હાફિઝ કા તરાવીહ મેં ઇસ લિયે “મુસલ્લા સુનાના” યા’ની કુરઆને કરીમ પઢના કે પૈસે મિલેંગે.
- ❸ અપની શાદી વાલે દિન યા ઘર મેં મયિત કે મૌકઅ પર સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ મેં હાઝિરી દેના યા બા જમાઅત નમાઝ કી પાબન્દી કરના યા સદાએ મદીના લગાના (યા’ની મુસલ્માનોં કો નમાઝે ફજ કે લિયે જગાને કે લિયે ઘર સે નિકલના) તોકે લોગ અશ અશ કરેં કે વાહ ભઈ ! એસે મૌકઅ પર ભી ઇસ ને ઇન નેક કામોં કી છુટ્ટી નહીં કી ! (ખ્વાહ ઇસ કે ઇલાવા બિલા તકલ્લુફ નાગે હોતે હોં !)
- ❹ લોગોં કો મુ-તઅસ્સિર કરને કે લિયે ઉન કે સામને ઇત્મીનાન ઔર ખુશૂઓ ખુજૂઅ કે સાથ નમાઝ પઢના.*
- ❺ અગર બડી રાત કે ઇજતિમાએ ઝિકો ના’ત મેં શબ બેદારી કરને યા કિસી રાત તહજજુદ પઢને કા મૌકઅ મિલે તો દિન મેં લોગોં કે સામને ઇસ લિયે આંખેં મલના યા અંગડાઈયાં વગૈરા લેના કે સબ કો પતા ચલ જાએ કે યેહ રાત સોયા નહીં બલ્કે નેકિયોં કે લિયે જાગતા રહા હૈ.
- ❻ દૂસરોં કી મૌજૂ-દગી મેં ઇસ લિયે ઇશરાક વ યાશત ઔર અવ્વાબીન વ તહજજુદ અદા કરના તોકે લોગ નફલેં પઢને વાલા તસ્લીમ કરેં.
- ❼ કિસી કે લિયે લોગોં કા હુસ્ને ઝન હો કે યેહ તહજજુદ ગુઝાર ઔર નફલ રોઝોં કા આદી હૈ. જબ કે હકીકતન એસા ન હો મગર ઉસ કે સામને કોઈ ઇન ખુસૂસિયાત કે સાથ તઆરુફ કરવાએ તો યેહ ઇસ નિયત કે સાથ મુસ્કુરા કર સર ઝુકા લે કે ઇન પર મેરી નેકૂકારી કા તઅસ્સુર કાઈમ રહે.

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક હુવા ઓર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢા તહકીક વોહ બદ બખ્ત હો ગયા. (ઉઝ્ઝ)

❧ તહજજુદ મેં ઉઠને કી સઆદત મિલને પર ઈસ લિયે ઝોર ઝોર સે ખાંસના યા ઐસે મુઆ-મલાત કરના કે ઝૌજા યા ઘર કે દીગર અફરાદ જાગ જાએં ઓર દેખ કર મુ-તઅસ્સિર હોં કે ઓહો ! યેહ તહજજુદ કે લિયે ઉઠા હૈ !

❧ નમાઝ કે બા'દ મસ્જિદ મેં ઈસ લિયે દેર તક ઠહરા રહના કે લોગ નેક આદમી કરાર દેં.

❧ નમાઝ મેં પહલી સફ કા ઈસ લિયે એહતિમામ કરના કે લોગ મુ-તઅસ્સિર હોં, તા'રીફ કરેં.

❧ અપની પહલી સફ યા જમાઅત રહ જાને પર લોગોં કે સામને ઈઝહારે અફસોસ કરના તાકે લોગ મુ-તઅસ્સિર હોં ઓર ઈસ કો પહલી સફ ઓર જમાઅત કા હરીસ સમઝેં.

મુબલ્લિગીન કે લિયે રિયાકારી કી 18 મિસાલેં

❧ ઈજતિમાઅ વગૈરા મેં ઈસ લિયે બયાન કરના કે લોગ ઈસ કે બયાન કી તા'રીફ કરેં ઓર અચ્છા મુબલ્લિગ કહેં.

❧ મુબલ્લિગ કા બયાન કે દૌરાન દિલ પર ચોટ કરને વાલે જુમ્લે ગરજ દાર આવાઝ મેં બોલના યા પુરજોશ અન્દાઝ મેં અશઆર પઢના તાકે સામિઈન તા'રીફી અન્દાઝ મેં ના'રા લગાએં, બુલન્દ આવાઝ સે સُبْحِ اللَّهِ કહેં, વાહ વાહ ! મરહબા ! કહ કર દાદ દેં, બયાન કી તા'રીફ કરેં, શો'લા બયાન મુબલ્લિગ કહેં.

❧ બયાન મેં ઈસ લિયે ઉમ્દા જુમ્લે, દકીક અલ્ફાઝ, અ-રબી વ ઈંગ્રેઝી મકૂલે વગૈરા શામિલ કરના કે લોગ પઢા લિખા સમઝેં ઓર ઈસ સે મુ-તઅસ્સિર હોં.

❧ સુનને વાલે ઉસે રાહે ખુદા عَزَّوَجَلَّ મેં કુરબાનિયાં દેને વાલા તસવ્વુર કરેં ઈસ લિયે બયાન કે આગાઝ મેં મુબલ્લિગ કા મ-સલન ઈસ તરહ કે કલિમાત કહના : મેં 6 દિન સે મુસલ્સલ સફર પર હૂં, ઈસ વક્ત ભી 13 ઘન્ટે કા સફર કર કે યહાં પહોંચા હૂં, બહુત થકા હુવા હૂં, અભી ખાના ભી નહીં ખાયા મગર બયાન કરને હાઝિર હો ગયા હૂં વગૈરહા.

❧ ઈસ્લામી ભાઈયોં કો મ-સલન ઈસ તરહ કહના : મેં તો 25 માહ સે મ-દની કાફિલે કા મુસાફિર હૂં, વક્ફે મદીના હૂં, ઈસી રોઝ સે રોઝાના બયાન કર રહા હૂં,

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर इस मरतबा सुब्ह और इस मरतबा शाम दुइटे पाक पढा उसे कियामत के दिन मेरी शफाअत मिलेगी. (अत्र १/१)

આજ કલ કઈ રોઝ સે મુસલ્લલ મ-દની મશ્વરોં કી તરકીબ હૈ, હર માહ દો (યા ચાર) મ-દની કાફિલોં મેં તીન તીન દિન કે લિયે સફર કર રહા હૂં, ઇતને બરસ સે હર માહ તીન રોઝા મ-દની કાફિલે મેં સફર કી તરકીબ હૈ ઔર ઇન બાતોં કા સબબ લોગોં મેં ઇઝ્ઝત બનાના હો કે ખૂબ શાબાશ મિલે, ઇસ્લામી ભાઈ ઇસ કી મિસાલેં દેં, દીન કે લિયે ખૂબ કુરબાનિયાં દેને વાલા કહેં.

❖ જોશ મેં આ કર એક હી દિન મેં **કૈઝાને સુન્નત** સે પચાસ યા સો બાર દર્સ દે ડાલના તાકે ખૂબ વાહ વાહ હો, હોસલા અફઝાઈ કે નામ પર તા'રીફ હો, દા'વતે ઇસ્લામી કે બડે ઝિમ્મેદારાન સે પીઠ થપકવાને ઔર તોહફે પાને કી તરકીબ હો.

❖ કિસી બડી શખ્સિયત કે સામને સુન્નતોં ભરા બયાન કરને કા મૌકઅ મિલે તો ખૂબ બના સંવાર કર ઉમ્દગી સે બયાન કરના તાકે વોહ ઇસ સે મુન્તઅસ્સિર હો, ઇસ કી તા'રીફ કરે.

❖ મુબલ્લિગ કા સિયાસી, હુકૂમતી યા દુન્યવી શખ્સિયાત કે સાથ મુરાસિમ રખના તાકે લોગોં કો મા'લૂમ હો યા ખુદ બતા સકે કે ફુલાં ફુલાં શખ્સિયત મુઝ સે મુન્તઅસ્સિર હૈ, યેહ લોગ મુઝે દુઆઓં કા કહતે હૈં, ફુલાં ને તો મેરે હાથ ચૂમ લિયે, ઇન કે યહાં મેરા બડા એહતિરામ હૈ.*

❖ કિસી મુબલ્લિગ કા તરકીબેં બનાના કે કિસી તરહ કોઈ અફસર યા વઝીર વગૈરા ઉન કે ઘર આ જાએ તાકે લોગોં પર ઝાહિર હો કે ભઈ ! બડે બડે લોગ ઇસ કે અકીદત મન્દ હૈં ઇસ સે દુઆ કરવાને યા બન્-કત હાસિલ કરને કે લિયે હાઝિર હોતે હૈં.

❖ કિસી દુન્યવી બડી શખ્સિયત કો ઇસ લિયે ઇસ્લાહ કી બાત કહના યા ખતા પર ટોકના કે લોગોં પર યેહ અસર પડે કે વાહ ભઈ વાહ ! યેહ તો બડે બડોં સે મરઊબ નહીં હોતા ઔર હુકમે શરીઅત બયાન કરને મેં કિસી કા ભી લિહાઝ નહીં કરતા.

❖ કિસી બડે આદમી કો દાઢી રખવા દી યા બદનામ શખ્સ કો તૌબા પર આમાદા કર લિયા તો અપની ઝાત સે મુન્તઅસ્સિર કરને કે લિયે બયાન મેં યા ઇસ્લામી ભાઈયોં મેં અપને ઇસ કારનામે (યા મ-દની બહાર) કા તઝકિરા કરના.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِلْسِ كَيْ پَاس مِرا جِیکِ هُوا اُور اُس نے مُوڙ پَر دُرُود شَرِیکِ نہ پَڑا اُس نے جَکَا کِی. (عہدِ اَزَال)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

❖12❖ લોગોં મેં બેઠે હુએ યા દૌરાને બયાન યા ગુફત-ગૂ કરતે હુએ ઇસ લિયે નિગાહેં નીચી રખના કે દેખને વાલે મુ-તઅસ્સિર હોં, હયા સે નઝરેં ઝુકાને વાલા ઔર આંખોં કા કુફલે મદીના લગાને વાલા કહેં. (ખ્વાહ જબ લોગોં સે જુદા હો તો આંખેં હર તરફ ધૂમતી, ફિરતી ઔર ખૂબ ભટકતી હોં)

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

❖13❖ તન્હાઈ મેં ખાશિઆના નમાઝ પઢને યા નિગાહેં નીચી રખને કી મશક કરના તાકે દૂસરોં કી મૌજૂ-દગી મેં ભી નમાઝ મેં ખુશૂઅ કાઈમ રહે, નિગાહેં નીચી રખ સકે ઔર લોગોં કે દિલોં મેં મકામ બના સકે. (યેહ દૂની રિયા હૈ યા'ની તન્હાઈ વાલી મશક ભી રિયા હૈ કે ઇસ કા મક્સૂદ રિઝાએ ઇલાહી નહીં, બન્દોં પર અપની પારસાઈ કા સિક્કા જમાના હૈ)

જન્નતુલ
બકીઅ

❖14❖ પાબન્દી સે ફિકે મદીના કરતે હુએ મ-દની ઇન્આમાત કી ખાના પુરી કરને ઔર દૂસરોં પર મ-દની ઇન્આમાત પર અમલ કી તા'દાદ ઝાહિર કરને સે મક્સૂદ યેહ હો કે ઇસ કી તા'રીફ હો, મિસાલ દી જાએ કે ફુલોં મ-દની ઇન્આમાત કા પક્કા આમિલ હૈ, ઓસ કા ઇતને ઇતને મ-દની ઇન્આમાત પર અમલ હૈ.

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

❖15❖ કિસી કા ઇસ લિયે દીન કી ખિદમત કરના, મ-દની કાફિલોં મેં સફર કરના, દીની કામોં કે લિયે ખૂબ વક્ત દેના ઔર ઇસ કી ખાતિર મશક્કતેં બરદાશ્ત કરના કે લોગ ઇસ કી કુરબાનિયોં કી વાહ વાહ કરેં, દીની કામોં કે લિયે ઇસ કો ખૂબ મુ-તહર્રિક (ACTIVE) તસવ્વુર કરેં.

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

❖16❖ દુન્યા કે મુખ્તલિફ મમાલિક કે અન્દર રાહે ખુદા મેં ઇસ નિયત સે સફર કરના કે ઇસ્લામી ભાઈ ઇસ કી કુરબાનિયોં કી દાદ દેં, ઇસ કી મિસાલેં બયાન કરેં, ઇસ કો બૈનલ અક્વામી મુબત્લિગ કહેં.

જન્નતુલ
બકીઅ

❖17❖ ઇસ લિયે પાબન્દી સે સદાએ મદીના લગાના યા'ની લોગોં કો નમાઝે ફજ્ર કે લિયે જાગને કે લિયે ઘર સે નિકલના કે ઇસ કી તા'રીફ હો કે યેહ ન અંધેરે સે ઘબરાતા હૈ, ન કુત્તોં કે ભોંકને સે ડરતા હૈ, ન હી સર્દી ઔર બારિશ કી પરવાહ કરતા હૈ નીઝ રાત સોને મેં યાહે કિતની હી તાખીર હો જાએ યેહ ફિર ભી સદાએ મદીના કા નાગા નહીં કરતા.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَالْوَسْلَمُ : જો મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દુરુદ શરીફ પઢેગા મેં કિયામત કે દિન ઉસ કી શફાઅત કરૂંગા. (કઝાઅલ)

❖18❖ કિસી કો નેકી કી દા'વત ઇસ નિયત સે દેના કે લોગ ઇસે મુસલ્માનોં કા અઝીમ ખૈર ખ્વાહ તસવ્વુર કરેં યા કિસી કો બુરાઈ સે ઇસ લિયે મન્અ કરના કે લોગ ઇસ સે મુ-તઅસ્સિર હોં કે “બડા ગૈરત મન્દ શખ્સ હૈ, બુરાઈ દેખ કર બિલ્કુલ ખામોશ નહીં રહ સકતા.” (કાશ ! અપને ઘર મેં હોને વાલી બુરાઈ દેખ કર ભી ગૈરત આયા કરે, દિલ જલા કરે ઓર ઇસ્લાહ કી સઆદત કી કોશિશ નસીબ હો)

ના'ત શરીફ પઢને, સુનને વાલોં કે લિયે રિયાકારી કી 16 મિસાલેં

❖1❖ ઇજતિમાઅ વગૈરા મેં ઇસ ગરઝ સે તિલાવત કરના, ના'ત શરીફ પઢના કે લોગ નોટેં ચલાએં, ઇસે ખાના ખિલાએં, લિફાફા પેશ કરેં, સૂટપીસ હાઝિર કરેં, આવાઝ વ અન્દાઝ વગૈરા કી દાદ દેં, તલફ્ફુઝ કી અદાએગી કે ઉસ્લૂબ ઓર પઢે ગએ કલામ કી તા'રીફ કરેં.

❖2❖ ના'ત શરીફ પઢતે હુએ મુખ્તલિફ અશ્આર પર હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ વગૈરા કે બ કસરત અશ્આર ઇસ લિયે મિલાના કે લોગ કહેં : વાહ વાહ ! ઇસ કો તો બહુત સારે ઓર કેસે મુશ્કિલ મુશ્કિલ અશ્આર યાદ હેં !

❖3❖ કિતાબ સે દેખે બિગૈર ઇસ લિયે ના'તેં પઢના કે સુનને વાલે કહેં વાહ ભઈ વાહ ! ઇસ કો બહુત સી ના'તેં ઝબાની યાદ હેં !

❖4❖ ના'ત ખ્વાન (યા મુબલ્લિગ) કા કિસી મુશ્કિલ શે'ર કી ઇસ લિયે શર્હ બયાન કરના તાકે લોગ ઇસે ઝહીન સમઝેં ઓર ઇસ કી મા'લૂમાત કી દાદ દેં.

❖5❖ નાયાબ કલામ તલાશ કર કે યા કિસી કલામ કી નઈ તર્જ બના કર (યા ચુરા કર) છુપા કર રખ કર બડી રાત વગૈરા કિસી ખાસ મૌકઅ પર કસીર ઇજતિમાઅ મેં ના'ત ખ્વાં કા ઇસ લિયે પઢના કે સામિઈન ઝૂમ ઉઠેં ઓર ઝોર ઝોર સે سُبْحَانَ اللَّهِ કહ કર દાદ દેં, ખૂબ ના'રે લગાએં ઓર દૂસરે ના'ત ખ્વાન ભી તા'રીફ કરને પર મજબૂર હોં.

❖6❖ ના'ત ખ્વાની, તિલાવતે કુરઆન, બયાન વગૈરા પર બ-યક વક્ત ઇસ લિયે ઉબૂર હાસિલ કરના કે લોગ ઇસ કો “હર ફન મૌલા” કહેં.

❖7❖ માલદારોં કે યહાં રગ્બત કે સાથ જાના, ઉન કી યા કિસી ભી દીની વ દુન્યવી શખ્સિયત

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક યેહ તુમ્હારે લિયે તહારત હૈ. (અબુડાવુદ)

કી મૌજૂ-દગી મેં ઇસ લિયે ના'ત શરીફ પઢના કે માલદાર “નોટે” ચલાએ, શખ્સિયત કી સદાએ દાદો તહસીન સે નફસ “લઝ્ઝત” પાએ.

﴿8﴾ બૈરૂની મમાલિક મેં ઇઝ્ઝત વ શોહરત યા નઝરાનોં કી ખ્વાહિશ પર ના'ત પઢને જાના નીઝ ઇસ સે યેહ ભી મક્સૂદ હો કે અપને નામ કે સાથ “બૈનલ અકવામી શોહરત યાફતા ના'ત ખ્વાં” કહા ઔર ઇશ્તિહારાત મેં લિખા જાએ.

﴿9﴾ T.V. ચેનલ પર ઇસ લિયે ના'ત પઢના (યા બયાન કરના) કે ખૂબ શોહરત મિલે, લોગ રાસ્તે મેં રોક કર ઇઝ્ઝત સે મિલે, અપને યહાં મહાફિલ મેં મદ્દુલિ કર કે આવ ભગત કરે, મીડિયા, યા ફુલાં ચેનલ કા મશહૂરો મા'રૂફ ના'ત ખ્વાં (યા મુબલ્લિગ) કહેં યા ઇશ્તિહારાત મેં લિખેં, V.C.D જારી હો કે જિસ સે ખૂબ નામ ચમકે.

﴿10﴾ ના'ત ખ્વાં (યા મુબલ્લિગ) કા શોહરત ઔર વાહ વાહ ! કે લિયે c.d. યા v.c.d જારી કરવાના.

﴿11﴾ બયાન કરતે યા સુનતે હુએ યા દુઆ કરતે યા દુઆ કરવાતે, યા મુનાજાત યા ના'ત શરીફ પઢતે યા સુનતે હુએ ઇસ લિયે રોને જૈસી આવાઝ નિકાલના, રોની સૂરત બનાના, આંખેં પટ-પટા કર યા ઝોર સે મીચ કર ઝબર દસ્તી આંસૂ છલકાના યા બાર બાર આંખેં પોંછના કે લોગ ઇસ કી તરફ મુ*તવજજેહ હોં ઔર ઇસે બ નિગાહે તહસીન (યા'ની તા'રીફી નઝર સે) દેખેં.

﴿12﴾ ઇજતિમાએ ઝિકો ના'ત મેં ઇસ લિયે આગે આગે બૈઠના, ના'તેં સુન કર ખૂબ ઝૂમના, બુલન્દ આવાઝ સે વાહ વાહ ! ﷻ કહના, ના'રે લગાના કે લોગ આશિકે રસૂલ સમઝેં.

﴿13﴾ મુનાજાત યા ના'ત શરીફ સુન કર ચીખો પુકાર ઔર ઉછલ કૂદ કર કે હાઝિરીન કી તવજજેહ ચાહના, અગર રિક્કત તારી હો ગઈ થી ઔર જોશ મેં ખડા હો ગયા થા, મગર અબ કૈફિયત સે બાહર આ જાને કે બા વુજૂદ ઇસ લિયે ખડે ખડે હાથ પૈર હિલાને કા સિલ્સિલા જારી રખના કે લોગ યેહ ન કહ સકેં કે અરે ઇતની જલ્દી યેહ નોર્મલ હો ગયા ! યા ઇસ લિયે ઝમીન પર ગિરના તડપના કે લોગ પકડેં સહલાએં, હોશ મેં લાને કે લિયે જતન કરેં, પાની પિલાએં ઔર યેહ “હૂ હૂ” કરતા હુવા આહિસ્તા આહિસ્તા હોશ મેં આને કા અન્દાઝ ઇપ્તિયાર કરે ઔર યૂં લોગોં કી નઝર મેં ખુદ કો ઉશ્શાક મેં ખપા લે.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : તુમ જહાં ભી હો મુજ પર હુરૂદ પઢો કે તુમહારા હુરૂદ મુજ તક પહોંચતા હૈ. (طبرانی)

❖14❖ ના'ત વગૈરા સુન કર ઇસ લિયે ફિરાકે મદીના મેં આહેં ભરના બાર બાર મદીના મદીના કહના તાકે લોગ “મદીને કા દીવાના” સમજેં.

❖15❖ ઇજતિમાએ ઝિકો ના'ત મેં સિફ બિરયાની યા ખિચડા વગૈરા ખાને કે લિયે શર્કત કરના.

❖16❖ મુનાજાત, ના'ત વ મન્કબત વગૈરા લિખને વાલે કા ઇસ કે મક્તઅ મેં અપના તખલ્લુસ ઇસ લિયે ડાલના કે નેક નામી હો, દાદ મિલે, લોગોં પર છાપ પડે કે વાહ ભઈ વાહ ! યેહ તો બહુત અચ્છા શાઈર હૈ.

રાહે ખુદા મેં ખર્ચ કરને વાલોં કે લિયે રિયાકારી કી 3 મિસાલેં

❖1❖ દીની કામોં મેં ઇસ લિયે ચન્દા દેના કે લોગ સખી કહેં.

❖2❖ ઇસ લિયે ગરીબોં મેં ખૈરાત બાંટના કે વોહ ઇસ કે ગિદ્દી હાજી સાહિબ ! સેઠ સાહિબ ! કહ કર હુજૂમ કરેં, ઇસ કી મિન્નત સમાજત કરેં, ઇસ કે સામને ગિડ-ગિડાએં.

❖3❖ મરીઝોં, દુખિયારોં ઔર સૈલાબ ઝઢોં વગૈરા કી ખિદમત કે લિયે ઇસ લિયે ભાગદૌડ કરે કે લોગ મુસીબત ઝઢોં કા ખૈર ખ્વાહ યા બેહતરીન સમાજી કારકુન કહેં.

રિયાકારી કે મુતઅલ્લિક મુતફર્રક 32 મિસાલેં

❖1❖ ફન્ને કિરાઅત ઇસ લિયે સીખના કે લોગ “કારી સાહિબ” કહેં.

❖2❖ કારી સાહિબ કા ઇજતિમાઆત મેં હાઝિરીન કી મિકદાર કે મુતાબિક (ઔર ઇમામ સાહિબ કા જહરી નમાઝોં મેં મુક્તદિયોં કી કિલ્લત વ કસરત કો મદે નઝર રખતે હુએ) તજવીદ કે કવાઈદ કી રિઆયત ઔર આવાઝ કે ઉતાર ચઢાવ મેં કમી બેશી કરને સે મક્સૂદ હાઝિરીન કી ખુશનૂદી હો. (કાશ ! અલ્લાહ جَعَزَّوَجَلَّ કી રિઝા કે લિયે સિર્સી નમાઝોં મેં ભી હસ્બે ઝરૂરત તજવીદ કે કવાઈદ કી રિઆયત કી આદત બને)

❖3❖ અપને લિયે આજિઝી કે અલ્ફાઝ મ-સલન ફકીર, ગુનહગાર, નાકારા વગૈરા ઇસ લિયે બોલના યા લિખના કે લોગ મુન્કસિરુલ મિઝાજ સમજેં, આજિઝી કી

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જિસ ને મુઝ પર દસ મરતબા દુરૂદ પાક પઢા અલ્લાહ ઉસ પર સો રહમતો નાઝિલ ફરમાતા હૈ. (ખાતમ)

તા'રીફ કરે. (દિલ કી તાઈદ કે બિગૈર અપને લિયે ઐસે અલ્ફાઝ કી અદાએગી મુના-ફ-કત ભી હૈ)

❖4❖ લોગોં સે ઈસ લિયે પુર તપાક તરીકે સે મિલના કે મિલન-સાર ઓર બા અપ્લાક કહલાએ.

❖5❖ દુઆ વગૈરા મેં સબ કે સામને રોના આ જાએ તો ઈસ લિયે આંસૂ પોંછતે રહના કે લોગોં પર યેહ તઅસ્સુર કાઈમ હો કે યેહ રિયાકારી સે બચને કે લિયે જલ્દી જલ્દી આંસૂ પોંછ લેતા હૈ.

❖6❖ લોગોં કે દિલોં મેં જગહ બનાને કે લિયે ઈસ તરહ કે જુમ્લે કહના : મુઝે ગુનાહોં સે બડા ડર લગતા હૈ, મુઝે બુરે ખાતિમે કા ખોફ રહતા હૈ, હાએ ! અંધેરી કબ્ર મેં ક્યા હોગા ! આહ ! કિયામત મેં હિસાબ કેસે દૂંગા !

❖7❖ લોગોં પર અપની દુન્યા સે લા તઅલ્લુકી ઓર પારસાઈ કી છાપ ડાલને કે લિયે કહના : મેં તો માલદારોં ઓર શખ્સિયાત સે મિલને સે બચતા હૂં (અગર યેહ ફિક્રા માલદાર વગૈરા કો અપને સે હકીર સમઝ કર કહ રહા હૈ તો તકબ્બુર કી આફત મેં ભી ફંસા)

❖8❖ કિસી કી મુસીબત કા સુન કર ઈસ લિયે મુંહ બનાના યા હમ દદના જુમ્લે કહના કે લોગ રહમ દિલ કહે. (અલબત્તા દુખિયારે મુસલ્માન કી દિલજૂઈ કી નિયત સે રિઝાએ ઈલાહી કે લિયે ઉસ કે સામને ઐસા કરના ઈબાદત ઓર બાઈસે સવાબે આખિરત હૈ)

❖9❖ હાથ મેં ઈસ લિયે તસ્બીહ રખના, ઓર નુમાયાં કરના, યા લોગોં કે સામને ઈસ લિયે હોંટ હિલા હિલા કર યા ઉન્હેં આવાઝ પહોંચે ઈસ તરહ દુરૂદ વ અઝકાર પઢના કે નેક સમઝા જાએ.

❖10❖ જલ્વત મેં (યા'ની લોગોં કે સામને) ખાતે પીતે, ઉઠતે બેઠતે વગૈરા વગૈરા મવાકેઅ પર સુન્નતોં કા અચ્છી તરહ ખયાલ રખના તાકે લોગ સુન્નતોં પર અમલ કરને વાલા કરાર દે. (કાશ ! અકેલે મેં ભી ખાને પીને ઓર દીગર અફઆલ મેં ખૂબ સુન્નતેં અપનાને કા ઝેહન બન જાએ)

❖11❖ દા'વત મેં યા દૂસરોં કી મૌજૂ-દગી મેં ઈસ લિયે કમ ખાના કે દેખને વાલે ઈસે મુતબેએ સુન્નત (યા'ની સુન્નત કી પૈરવી કરને વાલા) ઓર કલીલુલ ગિઝા (યા'ની કમ ખાને વાલા) તસવ્વુર કરે. (અફસોસ ! યેહ રિયાકાર જબ ઘર મેં યા બે તકલ્લુફ દોસ્તોં કે દરમિયાન હો

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हो और वोह मुज पर दुर्इद शरीफ न पड़े तो वोह लोगों में से क्यूँस तरीन शप्स है. (ज़िब्रइल)

તો દૂસરોં કા હિસ્સા ભી ચટ કર જાએ)

﴿12﴾ કિસી કો અપને નેક કામ બતા કર ચેહ કહના કે “આપ કિસી ઔર કો મત બતાના.” તાકે સામને વાલા મુ-તઅસ્સિર હો કે બહુત મુખ્લિસ શપ્સ હૈ કે કિસી પર અપના નેક અમલ ઝાહિર નહીં કરના ચાહતા.

﴿13﴾ અપને નામ કે સાથ હાફિઝ બોલને યા લિખને કા ઇસ લિયે એહતિમામ કરના કે લોગ બ નઝરે તહ્સીન દેખે ﷻ બોલે, એહતિરામન હાફિઝ સાહિબ યા હાફિઝ જી કહેં, દુઆઓં કી ઇત્તિજાએ કરે. (અગર રિયા કી નિયત ન હો તો હાફિઝ કા અપને મુંહ સે ખુદ કો હાફિઝ બોલના લિખના મન્અ નહીં)

﴿14﴾ ર-મઝાનુલ મુબારક કા એ'તિકાફ કરના યા સબ કે સામને ઇસ લિયે તિલાવત કરના, યા ખૂબ ગિડગિડા કર દુઆએ માંગના કે લોગ નેક આદમી સમઝેં.

﴿15﴾ ર-મઝાનુલ મુબારક કા ઇસ લિયે એ'તિકાફ કરના કે મુફત મેં સ-હરી ઔર ઇફતારી કી તરકીબ બન જાએ.

﴿16﴾ મૌત મય્યિત કે મૌકઅ પર ભાગદૌડ કરના નીઝ જનાઝે કે જુલૂસ ઔર તદફીન વગૈરા મેં આગે આગે રહના તાકે લોગોં મેં નુમાયાં હો, અહલે મય્યિત મુ-તઅસ્સિર હોં, ઉન કી નઝર મેં અચ્છા ઇન્સાન બને.

﴿17﴾ નેક કામોં મેં ખૂબ બઢ ચઢ કર હિસ્સા લેના તાકે લોગ નેકિયોં કા હરીસ સમઝેં.

﴿18﴾ અપને દીની કારનામે ઇસ લિયે બયાન કરના કે સુનને વાલે ઇસે દીન કા બહુત બડા ખાદિમ તસવ્વુર કરેં ઔર ઇસ કી અ-ઝ-મતોં કે મો'તરિફ હોં. મ-સલન અપને ફઝાઇલ કા કાઇલ કરને કે લિયે યૂં કહના : મુઝે તો 15 સાલ હો ગએ નેકી કી દા'વત આમ કરતે હુએ, મેં ઇતને અર્સે તક દા'વતે ઇસ્લામી કી ફુલાં ફુલાં ઝિમ્મેદારી પર ફાઇઝ રહા, મેં ને ઇતને અલાકોં બલ્કે મુલ્કોં મેં જા કર મ-દની કામ કિયા, મેં ને સેંકડોં કો દાઢી રખવાઈ, ઇમામે સજવાએ, મ-દની કામ કરને પર આમાદા કિયા, ઉન કી તરબિયત કી, ફુલાં ફુલાં ઝિમ્મેદારાન કો ભી મેં મ-દની માહોલ મેં લાયા હૂં વગૈરા વગૈરા.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : उस शप्स की नाक आक आलूद हो जिस के पास मेरा जिक्र हो और वोह मुज पर दुरुहे पाक न पड़े. (१७)

❧19❧ મુતા-લએ કે દૌરાન કોઈ હિક્મત ભરા ઉમ્દા મ-દની ફૂલ મિલ ગયા તો દૂસરોં સે પોશીદા રખ કર બડે ઈજતિમાઅ મેં ઈસ લિયે બયાન કરના તાકે વાહ વાહ سُبْحَنَ اللَّهِ કા શોર હો, કસીર અફરાદ પર અપની કસરતે મા'લૂમાત કા સિક્કા બેઠે ઔર તા'રીફ હો.

❧20❧ અપની ફી સબીલિલ્લાહ ઈમામત યા દીની તદરીસ કા ઈસ લિયે દૂસરોં સે તઝકિરા કરના કે લોગ ઈસ સે મુ-તઅસ્સિર હોં, કદ્ર કી નિગાહ સે દેખેં.

❧21❧ બડી રાત યા ઈજતિમાઆત વગૈરા મેં ઈસ લિયે ખૂબ લહજે કે સાથ અઝાન દેના કે લોગ આવાઝ વ અન્દાઝ કી વાહ વાહ કરેં.

❧22❧ ખરીદારી કરતે વક્ત યા ઉજરત પર કિસી સે કોઈ કામ કરવાતે વક્ત અપને દીની મન્સબ મ-સલન દીની તાલિબે ઈલ્મ યા હાફિઝે કુરઆન યા ઈમામે મસ્જિદ યા મુઅઝ્ઝમ યા મુબલ્લિગ વગૈરા હોને કા ઈસ લિયે ઈઝહાર કરના કે વોહ રિઆયત કર દે યા ફિર પૈસે હી ન લે.

❧23❧ કિતાબ યા રિસાલા લિખતે વક્ત ઈસ નિયત સે ઈબ્રત અંગેઝ રિવાયાત વ ખૂબ દિલચસ્પ હિકાયાત ઔર ઉમ્દા ઉમ્દા મ-દની ફૂલ શામિલ કરના કે પઢને વાલે દાદો તહ્સીન દેને પર મંજબૂર હો જાએં.

❧24❧ અપને હજ વ ઉમ્રે કી તા'દાદ, તિલાવતે કુરઆન કી યૌમિયા મિકદાર, ૨-જબુલ મુરજજબ વ શા'બાનુલ મુઅઝ્ઝમ કે મુકમ્મલ ઔર દીગર નફલી રોઝોં, નવાફિલ, દુરૂદ શરીફ કી કસરત વગૈરા કા ઈસ લિયે ઈઝહાર કરના કે વાહ વાહ હો ઔર લોગોં કે દિલોં મેં એહતિરામ પૈદા હો.

❧25❧ છોટી બડી દીની કિતાબોં કે નામોં કે સાથ યા બિગૈર નામ બતાએ અપને કસરતે મુતા-લઆ કા ઈઝહાર કરના તાકે ઈસ્લામી ભાઈ ઈલ્મે દીન કા શૈદાઈ સમજેં, દૂસરોં કો ઈસ કી મિસાલ દેં.

❧26❧ ઈસ લિયે હજ કરના યા અપને હજ કા ઈઝહાર કરના કે લોગ હાજી કહેં, મુલાકાત કે લિયે હાઝિર હોં, ગિડગિડા કર દુઆઓં કી ઈલ્તિજાએં કરેં, ગજરા પહનાએં, તહાઈફ વગૈરા પેશ કરેં. (અગર અપની ઈઝ્ઝત કરવાના યા તોહફે વગૈરા હાસિલ કરના મક્સૂદ ન હો બલ્કે તહ્દીસે

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर रोझे जुमुआ दो सो बार दुइदे पाक पढा उस के दो सो साल के गुनाह मुआफ़ होंगे. (अल-अम)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

ને'મત વગૈરા અચ્છી અચ્છી નિયતે હોં તો હજ વ ઉમ્મે કા ઇઝહાર કરને અઝીઝોં ઔર રિશ્તેદારોં કો જમ્મ કરને, “મહફિલે મદીના” સજાને કી મુમા-ન-અત નહીં બલ્કે કારે સવાબે આખિરત હૈ)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહમક્કતુલ
મુકર્રમહ

﴿27﴾ સાદાતે કિરામ કા ઇસ લિયે એહતિરામ બજા લાએ, દસ્ત બોસી વગૈરા કરે કે સચ્ચિદોં કે દિલોં મેં ઇઝ્ઝત પૈદા હો યા લોગ મુહિબ્બે અહલે બૈત કહેં.

મક્કતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીઅ

﴿28﴾ મઝારાત કી ઇસ લિયે બ કસરત ઝિયારતેં કરે, હર જગહ ઉસોં મેં પેશ પેશ રહે કે લોગ ઔલિયાએ કિરામ رَحْمَةُ اللَّهِ الْإِسْلَام کા આશિક કહેં.

જન્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વરહ

﴿29﴾ સરકારે ગૌસે આ'ઝમ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْإِسْلَام کા ઇસ લિયે બાર બાર તઝકિરા કરે યા ગ્યારહવીં શરીફ કી નિયાઝ કરે યા આપ કી મન્કબત મેં ખૂબ ઝૂમે કે લોગ ગૌસે પાક رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى દીવાના સમઝેં.

મદીનતુલ
મુનવ્વરહમક્કતુલ
મુકર્રમહ

﴿30﴾ અપને પીર કી ઇસ લિયે ખૂબ ખિદમત કરે, લોગોં કે સામને ઇન ખિદમાત કા તઝકિરા કરે, ઉન કે કરીબ નઝર આએ તાકે ઇસે લોગ અપને મુશિદ કા મુકર્રબ, મન્ઝૂરે નઝર ઔર ખાદિમે ખાસ સમઝેં, ઇઝ્ઝત કરેં, હાથ ચૂમેં, નુમાયાં જગહ પર બિઠાએં, દુઆઓં કી ઇલ્તિજાએં કરેં, તોહફે નઝરાને પેશ કરેં, પીર સાહિબ કે લિયે સિફારિશી બનાએં.

મક્કતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીઅ

﴿31﴾ પીરો મુશિદ કી બચી હુઈ ચીઝ દૂસરોં કી મૌજૂ-દગી મેં ઇસ લિયે ઝટપટ ખાએ કે લોગ “તબરુક કા હરીસ” તસવ્વુર કરેં. (ઔર અગર કોઈ દેખતા ન હો તો તબરુક કો હાથ ભી ન લગાએ યા દૂસરોં કી તરફ સરકા દે)

જન્નતુલ
બકીઅ

﴿32﴾ દૂસરોં કી મૌજૂ-દગી મેં ઇસ લિયે ચુપચાપ રહના યા ઇશારે સે યા લિખ કર ગુફ્ત-ગૂ કરના કે લોગ સન્જોદા, ખામોશ તબીઅત ઔર ઝબાન કા ફુફલે મદીના લગાને વાલા તસવ્વુર કરેં. (ખ્વાહ ઘર મેં ઔર બે તકલ્લુફ દોસ્તોં મેં ખૂબ કહ્કહે લગાતા ઔર શેરે બબર કી તરહ દહાડતા યા'ની ચીખતા હો)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર દુરુદ શરીફ પઢો અલ્લાહ ઈંજલ તુમ પર રહમત ભેજેગા. (અનુદા.)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહે

રિયા કી તા'રીફ કે તહત મઝકૂરા મિસાલોં પર ગૌર કીજિયે : મીઠે મીઠે

ઈસ્લામી ભાઈયો ! મઝકૂરા મિસાલોં કો ઝેહન મેં રખતે હુએ રિયાકારી કી તા'રીફ પર એક બાર ફિર નઝર ડાલ લીજિયે જૈસા કે બહારે શરીઅત જિલ્દ ૩ સફહા 629 પર હૈ : “રિયા યા'ની દિખાવે કે લિયે (નેક) કામ કરના ઔર “સુમ્મા” યા'ની ઈસ લિયે (નેક) કામ કરના કે લોગ સુનેંગે ઔર અચ્છા જાનેંગે, યેહ દોનોં ચીઝેં બહુત બુરી હૈં, ઈન કી વજહ સે ઈબાદત કા સવાબ નહીં મિલતા બલ્કે ગુનાહ હોતા હૈ ઔર યેહ શખ્સ મુસ્તહિકે અઝાબ હોતા હૈ.” રિયાકારી કી તા'રીફ મેં યેહ ભી શામિલ હૈ કે લોગોં પર અપની ઈબાદત ગુઝારી કી ધાક બિઠાના, અપની તા'રીફ, વાહ વાહ ઔર ઈઝ્ઝત ચાહના યા ઉસ નેક કામ સે સૂટપીસ, યા રકમ કા લિફાફા યા ખાના યા મિઠાઈ યા કિસી કિસ્મ કે નઝરાને કા હુસૂલ મક્સૂદ હોના. નીઝ પેશ કર્દા મિસાલોં મેં “હુબ્બે જાહ” યા'ની “ઈઝ્ઝત વ શોહરત કી મહબ્બત” ભી મૌજૂદ હૈ. ક્યૂંકે રિયાકારી કા એક બહુત બડા સબબ “હુબ્બે જાહ” હૈ.

મહકતુલ
મુકર્રમહેજવ્નતુલ
બકીઅમહીનતુલ
મુનવ્વરહેમહકતુલ
મુકર્રમહેજવ્નતુલ
બકીઅમહીનતુલ
મુનવ્વરહે

રિયાકારી કી મિસાલોં કે બારે મેં એક ઝરૂરી વઝાહત : યાદ રહે ! રિયાકારી કી યેહ તમામ મિસાલોં પઢને સુનને વાલે કે અપને આપ મેં રિયાકારી તલાશ કરને કે લિયે હૈં, કિસી દૂસરે કો રિયાકાર કરાર દેને કે લિયે નહીં ક્યૂંકે રિયાકારી કા તઅલ્લુક દિલ સે હૈ ઔર કિસી કે દિલ કે હાલાત પર હર કોઈ મુતલઅ નહીં હો સકતા. લિહાઝા ઈન મિસાલોં પર કિયાસ કરતે હુએ કિસી મુસલમાન પર બદ ગુમાની ન કી જાએ, બદ ગુમાની હરામ ઔર જહન્નમ મેં લે વાલા કામ હૈ ઔર ઈસી તરહ કિસી કે બારે મેં તજસ્સુસ (યા'ની ગુનાહ કી તલાશ) કરના, ઉસ કી પર્દા દરી કરના (યા'ની ઐબ ખોલના) ઔર ઉસ મેં યેહ (યા'ની રિયાકારી કી) અલામાત તલાશ કરના તાકે ઉસ કો બદનામ કિયા જાએ યેહ ભી હરામ હૈ.

મહકતુલ
મુકર્રમહેજવ્નતુલ
બકીઅમહીનતુલ
મુનવ્વરહેમહકતુલ
મુકર્રમહેજવ્નતુલ
બકીઅ

ખુદ કો રિયાકારી કે અઝાબ સે ડરાઈયે ! : બરાએ કરમ ! અપની નેકિયોં કો ટટોલિયે કે કહીં ઈસ મેં રિયા તો છુપી હુઈ નહીં ! ક્યૂંકે રિયા ચ્યૂટી કી ચાલ સે ભી બારીક ચાલ કે ઝરીએ અ-મલે ખૈર મેં દાખિલ હો જાતી હૈ, હકીકત યેહ હૈ કે “રિયા” મેં જો “લઝ્ઝત” હૈ વોહ ન ઉમ્દા ગિઝાઓં મેં હૈ ન હી

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર કસરત સે હુરૂદે પાક પઢો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર હુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે ગુનાહો કે લિયે મઝિરત હૈ. (મખમૂ)

[illegible]

બચા લે રિયા સે બચા યા ઈલાહી

તૂ ઈખ્લાસ કર દે અતા યા ઈલાહી

أَمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْأَمِين صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

(તરુસીલી મા'લૂમાત કે લિયે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 166 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ
“રિયાકારી” કા મુતા-લઆ ફરમાઈયે)

صَلُّوْا عَلَيَّ الْحَبِيبُ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيَّ مُحَمَّدٌ

تُوبُوا إِلَى اللَّهِ ! أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

રિયાકાર કી અલામાત : અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે મૌલાએ કાએનાત, અલિય્યુલ મુર્તઝા શેરે ખુદા **كَرَّمَ اللهُ تَعَالَى وَجْهَهُ الْكَرِيم** ને ઇશદિ ફરમાયા : રિયાકાર કી ત્રીન અલામતે હેં :

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો મુઝ પર એક દુરુદ શરીફ પઢતા હૈ અલ્લાહ ઓઝ ઉસ કે લિયે એક કીરાત અજ લખતા હૈ ઓર કીરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (ખુર્રાઝ)

﴿1﴾ તન્હાઈ મેં હો તો અમલ મેં સુસ્તી કરે ઓર લોગોં કે સામને હો તો યુસ્તી દિખાએ
﴿2﴾ તા'રીફ કી જાએ તો અમલ મેં ઇઝાફા કર દે ઓર ﴿3﴾ મઝમ્મત કી જાએ તો અમલ મેં કમી કર દે.

(الْزَّوْجَرُ عَنْ أَقْرَابِ الْكِبَارِ ج ۱ ص ۸۶)

લોગોં મેં અપની મઝમ્મત કરના ભી રિયા કી અલામત હૈ : હઝરતે સય્યિદુના

ખ્વાજા હસન બસરી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِي ફરમાતે હૈં : જો શખ્સ કિસી મજમઅ મેં અપની મઝમ્મત કરતા (યા'ની ખુદ કો ગુનહગાર, બદકાર, સિયાહ કાર વગૈરા કહતા) હૈ વોહ દર હકીકત અપની તા'રીફ કરતા હૈ (કે લોગ એસે શખ્સ કો મુતવાઝેઅ ઓર મુન્કસિરુલ મિઝાજ કહ કર ઉસ કી આજિઝી કી તા'રીફ કરતે હૈં) ઓર યેહ ભી રિયા કી અલામતોં મેં સે એક અલામત હૈ.

(تَنْبِيهِ الْمُفْتَزِينَ ص ۲۴)

યાદ રહે ! અપને લિયે આજિઝી કે અલ્ફાઝ કા ઇસ્તિ'માલ ઉસ સૂરત મેં રિયાકારી હૈ જબ કે રિયાકારી કી નિયત હો ઓર અબ યેહ ગુનાહ હૈ ઓર ઇસી તરહ અગર સિફ ઝબાન સે આજિઝી કે અલ્ફાઝ કહ રહા હો ઓર દિલ મેં યેહ કેફિયત ન હો તો મુના-ફ-કત હૈ ઓર યેહ ભી ગુનાહ હૈ.

રોઝે કે બારે મેં ન પૂછો : હઝરતે સય્યિદુના ઇબ્રાહીમ બિન અદ્દહમ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْأَكْرَم ફરમાતે હૈં : અપને ભાઈ સે ઉસ કે રોઝે કે બારે મેં ન પૂછો, ક્યૂંકે અગર વોહ કહતા હૈ કે મેં રોઝાદાર હૂં તો ઉસ કા નફસ ખુશ હોગા ઓર અગર કહે કે મેં રોઝાદાર નહીં હૂં તો ઉસ કા નફસ ગમગીન હોગા ઓર યેહ દોનોં રિયા કી અલામતોં મેં સે હૈં.

(تَنْبِيهِ الْمُفْتَزِينَ ص ۲۴)

ઝરતન રોઝે કા ઇઝહાર કર દીજિયે : ઝરતન રોઝે કે ઇઝહાર મેં મુઝા-યકા

નહીં જૈસા કે ફરમાને મુસ્તફા ﷺ હૈ : જબ કિસી કો દા'વત દી જાએ ઓર વોહ રોઝે સે હો તો ઉસે ચાહિયે કે કહ દે : મેં રોઝાદાર હૂં. (صَحِيحُ مُسْلِمِ حَدِيثُ ۱۱۰۰ ص ۵۷۹)

મુફ્ફરિસે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَان ફરમાતે હૈં : ખયાલ રહે કે નફલી રોઝે કા છુપાના બેહતર હૈ ઇસ હદીસે પાક કે તહ્ત ફરમાતે હૈં : ખયાલ રહે કે નફલી રોઝે કા છુપાના બેહતર હૈ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જિસ ને કિતાબ મેં મુઝ પર દુરૂદ પાક લિખા તો જબ તક મેરા નામ ઉસ મેં રહેગા ફિરિશ્તે ઉસ કે લિયે ઇસ્તિઘ્ફાર કરતે રહેગે. (હાઠ)

મગર ચૂંકે યહાં (મ-સલન કિસી કે ઘર જાના હુવા હો તો વહાં) છુપાને સે યા સાહિબે ખાના કે દિલ મેં અદાવત પૈદા હોગી યા રન્જો ગમ, (રિઝાએ ઇલાહી કી નિયત સે) મુસલમાન કે દિલ કો ખુશ કરના ભી ઇબાદત હૈ ઇસ લિયે રોઝે કે ઇઝહાર કા હુકમ દિયા ગયા.

(મિરઆતુલ મનાજીહ, જિ. ૩, સ. ૧૯૯)

નેકી કે સબબ ચીઝેં સસ્તી મિલના : હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ અહમદ બિન હજર મક્કી શાફેઈ رَحْمَةُ اللهِ الْفَوْى رِયાકારી કી અક્સામ બયાન કરતે હુએ ફરમાતે હૈં : ઇસ સે ભી બઢ કર ખફી (યા'ની પોશીદા) રિયા યેહ હૈ કે (અપની નેકિયોં પર) ન તો લોગોં કે આગાહ હોને કી ખ્વાહિશ હો ઔર ન હી ઇબાદત કે ઝાહિર હોને પર ખુશી (પૈદા હોતી) હો, અલબત્તા ઇસ બાત પર મસરત હો કે મુલાકાત કે વક્ત લોગ સલામ મેં પહલ કરેં ઔર ઉસ સે ખન્દા પેશાની સે મિલેં, નીઝ ઇસ કી તા'રીફ કરેં ઔર ઇસ કી ઝરૂરિયાત પૂરી કરને મેં જલ્દી કરેં, ખરીદો ફરોખ્ત મેં ઇસ કી રિઆયત કરેં (મ-સલન વોહ કુછ ખરીદના યાહે તો ઉસે સસ્તા દેં યા મુફ્ત પેશ કર દેં) ઔર જબ વોહ લોગોં કે પાસ આએ તો વોહ ઇસ કે લિયે જગહ છોડ દેં. (ઉસ કો એહતિરામ કી જગહ બિઠાએં, દુઆઓં કે લિયે ઇલ્તિજાએં કરેં, ઉસ કે લિયે આવાઝ પંસ્ત રખેં, હાથ જોરેં, ગિડ-ગિડાએં વગૈરા) જબ કોઈ શખ્સ ઇન મુઆ-મલાત મેં કોતાહી કરે તો યેહ બાત અપની પોશીદા નેકિયોં કો બડા સમઝને કે સબબ ઇસ કે દિલ પર ગિરાં ગુઝરે. ગોયા ઉસ કા નફ્સ ઉસ ઇબાદત કે મુકાબલે મેં અપના એહતિરામ ચાહતા હૈ, યહાં તક કે અગર યેહ ફર્જ કર લિયા જાએ કે ઇસ ને યેહ નેકિયાં નહીં કીં તો ઇસ કા નફ્સ ઇસ એહતિરામ કી ખ્વાહિશ ભી ન રખતા.

(الْزَّوْجَرُ عَنْ أَقْبَرِ الْكِبَارِ ج ١ ص ٩٣)

મુખ્લિસીન કા રિયા સે બચને કા અન્દાઝ : મઝીદ ફરમાતે હૈં : લિહાઝા મુખ્લિસ બન્દે હમેશા ખફી (યા'ની પોશીદા) રિયા સે ડરતે રહતે હૈં ઔર દીગર લોગ જિતની કોશિશ અપને ગુનાહ છુપાને મેં કરતે હૈં યેહ ઉન સે ઝિયાદા અપની નેકિયાં છુપાને કે હરીસ હોતે હૈં ઔર ઇસ કી વજહ સિર્ફ યેહ હૈ કે યેહ લોગ અપની નેકિયોં કો ખાલિસ કરના ચાહતે હૈં તાકે અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કિયામત કે દિન લોગોં કે સામને ઇન્હેં અજ અતા ફરમાએ કયૂંકે ઇન્હેં ઇસ બાત પર યકીન હૈ કે

કરમાને મુસ્તફા : صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ نے મુઝા પર એક બાર દુરુદે પાક પढا اَللّٰہُ اَعْلٰہُ (उस पर दस रछमतें भेजता है. (سَلَم).

અલ્લાહ ﷻ સિર્ફ વોહી આ'માલ કબૂલ ફરમાતા હૈ જો ઈખ્લાસ કે સાથ ક્રિયે ગએ હોં
 और वोह येह भी जानते हैं કે क्रियामत के दिन लोग सप्त मोहताज और ભૂકે હોંગે और
 ઈન કે માલ વ ઔલાદ ઈન્હેં કુછ કામ ન આએંગે સિવાએ ઈસ કે, કે જો અલ્લાહ ﷻ કી
 બારગાહ મેં કલ્મે સલીમ (યા'ની ગુનાહોં સે મહફૂઝ દિલ) લે કર હાઝિર હોગા.

(الزَّوْاجُ عَنِ اقْتِرَافِ الْكِبَائِرِ ج ١ ص ٩٣)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

કહીં હમ રિયાકાર તો નહીં ? : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! હમે ચાહિયે કે દિયાનત દારી સે ખુદ પર ગૌર કરેં કે કહીં હમ તન્હાઈ મેં ઇબાદત કે મુઆ-મલે મેં સુસ્તી ઔર લોગોં કે સામને ચુસ્તી કા મુઝા-હરા તો નહીં કરતે ? કહીં હમ નેકી કરને કે બા'દ ઇસ કા લોગોં પર બિલા ઝડુરત ઇજહાર તો નહીં કર દિયા કરતે ? ફિર અગર કોઈ ઇસ પર હમારી તા'રીફ કર દે તો “ફૂલ કર” અમલ મેં ઇઝાફા તો નહીં કર દેતે ? ઔર તા'રીફ ન હોને કી સૂરત મેં કહીં હમ ગમગીન તો નહીં હો જાતે ઔર ઇસ અમલ મેં કમી તો નહીં આ જાતી ? કહીં ઐસા તો નહીં કે હમે લોગોં કે સામને નેકી કરને મેં બડી લઝઝત મિલતી હો મગર તન્હાઈ મેં મઝા ન આતા હો ? કહીં હમ લોગોં કે સામને (ખુદ કો સિયાહ કાર, ગુનાહગાર, મુજરિમ, ફકીર, હકીર ઔર આજિઝ વ મિસ્કીન વગૈરા કહ કર) અપની મઝમ્મત ઉન્હે મુ-તઅસ્સિર કરને કે લિયે તો નહીં કરતે ? હમ કહીં અપને મુબલ્લિગ યા સુન્નતોં ભરે મ-દની હુલ્લે વગૈરા સે ફાએદા ઉઠાતે હુએ અપને સે મુ-તઅસ્સિર હોને વાલે દુકાન દારોં સે ઇસ લિયે તો સૌદા નહીં લેતે કે વોહ હમેં મુફત મેં યા સસ્તે દામોં દે ? અગર ઇન સુવાલાત કે જવાબાત હાં મેં આએં તો ફૌરન સે પેશ્તર તૌબા કર લીજિયે ઔર હુસૂલે ઇખ્લાસ કી કોશિશોં મેં લગ જાઈયે કે કહીં ઐસા ન હો કે તૌબા સે પહલે મૌત આ જાએ ઔર રિયાકારી કે સબબ દોઝખ મેં ડાલ દિયા જાએ.

રિયાઝારી સે તૌબા કી બ-ર-કત : મુફ્સિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْخَنَّان વિખતે હૈં : ખયાલ રહે કે રિયા સે ઈબાદત ના જાઈઝ નહીં

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો શખ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (ખુરૂફ)

હો જાતી (યા'ની ઐસા નહીં કે રિયાકારી સે નમાઝ પઢી તો ઉસે તર્કે નમાઝ સમજા જાએ) બલકે ના મકબૂલ હોને કા અન્દેશા હોતા હૈ અગર રિયાકાર આખિર મેં રિયા સે (સચ્ચી) તૌબા કરે તો ઉસ પર રિયા કી ઇબાદત કી કઝા વાજિબ નહીં બલકે ઇસ તૌબા કી બ-ર-કત સે ગુઝશતા ના મકબૂલ રિયા કી ઇબાદત ભી કબૂલ હો જાએંગી. મુત્લકન રિયા સે ખાલી હોના બહુત મુશ્કિલ હૈ કોઈ શખ્સ રિયા કે અન્દેશે સે ઇબાદત ન છોડે બલકે રિયા સે બચને કી દુઆ કરે. (મિરઆતુલ મનાજ્જહ, જિ. 7, સ. 127)

તેરે રહમો કરમ પર આસ મેં ને બાંધ રખી હૈ

બડી ઉમ્મીદ હૈ આકા ! કરમ રોઝે જઝા હોગા

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 188)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

મ-રઝે રિયા કા ઇલાજ કીજિયે : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! અગર હમ અપને દિલ મેં ઇસ મ-રઝે રિયા કી અલામાત મહસૂસ કરેં તો બા'દે તૌબા ઇલાજ મેં દેર નહીં કરની ચાહિયે. જબ હમ અપને બાતિન કો પાકીઝા કરને કી કોશિશ કરેંગે તો إِنَّ شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ તો હમારા ઝાહિર ભી સુથરા હો જાએગા. શહન્શાહે મદીના, કરારે કલ્બો સીના ﷺ કા ફરમાને બા કરીના હૈ : “જો અપને બાતિન કી ઇસ્લાહ કરેગા તો અલ્લાહ ઇસ કે ઝાહિર કી (ભી) ઇસ્લાહ ફરમા દેગા.”

(الْجَامِعُ الصَّغِيرُ لِلشُّيُوعِيِّ ص ٥٠٨ حَدِيث ٨٣٣٩)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

“ઇખ્લાસ કા નૂર” કે દસ હુરૂફ કી નિસબત સે રિયાકારી કે 10 ઇલાજ

﴿1﴾ અલ્લાહ તઆલા સે દુઆ કે ઝરીએ મદદ તલબ કીજિયે ﴿2﴾ રિયાકારી કે નુકસાનાત પેશે નઝર રખિયે ﴿3﴾ રિયા કે અસ્બાબ કા ખાતિમા કીજિયે ﴿4﴾ અપને આ'માલ મેં ઇખ્લાસ પૈદા કીજિયે ﴿5﴾ નિયત કી હિફઝત કીજિયે ﴿6﴾ દૌરાને ઇબાદત શૈતાની વસ્વસોં સે બચિયે

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुइदे पाक न पढा तलकीक वोह बढ भप्त हो गया. (उज्ज)

﴿7﴾ તન્હાઈ હો યા હુજૂમ યક્સાં અમલ કીજિયે ﴿8﴾ નેકિયાં છુપાઈયે ﴿9﴾ સિફ અચ્છી સોહબત મેં રહિયે ﴿10﴾ અવરાદો વઝાઈફ કા મા'મૂલ બના લીજિયે. અબ ઇન મુઆ-લજાત કી વઝાહત મુલા-હઝા ફરમાઈયે :

﴿પહલા ઇલાજ﴾ **અલ્લાહ તઆલા સે દુઆ કે ઝરીએ મદદ તલબ કીજિયે**

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : يَا نَبِيَّ اللَّهِ صَلَّي اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : شَيْطَانُكَ لِلْحَاكِمِ ۚ (الْمُسْتَدْرَكُ لِلْحَاكِمِ ج ٢ ص ١٦٢ حديث ١٨٠٠) શૈતાન કે ખિલાફ જંગ મેં યેહ હથિયાર ઇસ્તિ'માલ કરતે હુએ ખુદાએ ગફફાર કે દરબારે કરમ બાર મેં યૂં દુઆ કીજિયે : યા રબ્બે મુસ્તફા ! મુઝે રિયાકારી કી બીમારી સે શિફા અતા ફરમા, મેરી ખાલી ઝોલી ઇખ્લાસ કી લા ઝવાલ દૌલત સે ભર દે. મેરા સામના ઉસ દુશ્મન (યા'ની શૈતાન) સે હૈ જો મુઝે દેખતા હૈ મગર ખુદ ખિદાઈ નહીં દેતા લેકિન તૂં ઉસ કો મુલા-હઝા ફરમા રહા હૈ, ઐ અલ્લાહ ! મુઝે ઇસ દુશ્મન કે મકો ફરેબ સે બચા લે, ઐ અલ્લાહ ! મેં ઇસ બાત સે તેરી પનાહ ચાહતા હૂં કે લોગોં કી નઝર મેં તો મેરા હાલ બહુત અચ્છા હો, વોહ મુઝે નેક ઔર પરહેઝ ગાર સમઝતે રહેં મગર તેરે દરબાર મેં સજા કા હકદાર ઠહરૂં.

મેરા હર અમલ બસ તેરે વાસિતે હો

કર ઇખ્લાસ ઐસા અતા યા ઇલાહી

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 78)

اٰمِيْنَ بِجَاۗءِ النَّبِيِّ الْاٰمِيْنَ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

صَلُّوْا عَلَيَّ الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

﴿દ્વસરા ઇલાજ﴾ **રિયાકારી કે નુકસાનાત પેશે નઝર રખિયે**

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! હમેં ચાહિયે કે રિયાકારી કી આફાત ઔર ઇસ કે નુકસાનાત અપને પેશે નઝર રખેં ક્યૂંકે આદમી કા દિલ કિસી ચીઝ કો ઉસ વક્ત તક હી પસન્દ કરતા હૈ જબ તક વોહ ઉસે નફઅ બખ્શ નઝર આતી હૈ મગર જબ ઉસે ઉસ શૈ

મહત્વના
મુકરમહ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો શખ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (ટર્મીન)

અતા કર દે ઇખ્લાસ કી મુઝ કો ને'મત

ન નઝદીક આએ રિયા યા ઇલાહી

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 77)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

દિખાવે કે લિયે અમલ કરને વાલે કી મિસાલ : લોગોં કો દિખાને ઔર સુનાને કે લિયે અમલ કરને વાલે કી મિસાલ ઉસ શખ્સ કી તરહ હૈ જો અપની જેબ મેં ખૂબ કંકરિયાં ભર કર ઉસે નુમાયાં કરતે ખરીદારી કે લિયે બાઝાર ચલા ગયા, જબ લોગોં ને ઉસ કી ઉભરી હુઈ જેબ દેખી તો હૈરત સે કહને લગે : “વાહ ભઈ ! દેખો તો સહી ! ઇસ કી જેબ કિસ કદર રકમ સે ભરી હુઈ હૈ !” મગર ઉસે લોગોં કી ઇસ વાહ વાહ કે ઇલાવા કોઈ ફાએદા નહીં મિલેગા ક્યૂંકે વોહ જૂં હી દુકાન દાર કો દામ અદા કરને કે લિયે અપની જેબ સે રકમ કે બદલે પથ્થર નિકાલેગા, ઝલીલો રુસ્વા હો જાએગા. ઇસી તરહ દિખાને ઔર સુનાને કે લિયે અમલ કરને વાલે રિયાકાર કો લોગોં કી તરફ સે બોલે જાને વાલે તા'રીફી કલિમાત કે ઇલાવા કોઈ નફઅ હાસિલ નહીં હોગા ઔર નહીં ઉસે કિયામત કે દિન કોઈ સવાબ મિલેગા.

(الزَّوْجَرُ عَنْ أَقْرَابِ الْكَبَائِرِ ج ١ ص ٨٦ بِتَضَرُّفٍ)

બડી કોશિશોં કી ગુનહ છોડને કી

રહે આહ ! નાકામ હમ યા ઇલાહી

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 82)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ત્રીસરા ઇલાજ રિયા કે અસ્બાબ કા ખાતિમા કીજિયે

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! હર બીમારી કા કોઈ ન કોઈ સબબ હોતા હૈ અગર સબબ મિટા દિયા જાએ તો બીમારી ભી રુખ્સત હો જાતી હૈ. ઇસી તરહ રિયાકારી કે ભી બુન્યાદી તૌર પર ત્રીન અસ્બાબ હૈં, અગર ઇન ત્રીન ચીઝોં સે જાન ઘુડા લી જાએ તો

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुइदे पाक न पड़ा तलकीक वोह बढे भक्त हो गया. (उज्जैन)

રિયાકારી સે બચના બેહદ આસાન હો જાએગા. વોહ તીન અસ્બાબ યેહ હૈં : (1) હુબ્બે જાહ યા'ની શોહરત કી ખ્વાહિશ (2) મઝમ્મત કા ખૌફ ઓર (3) માલ વ દૌલત કી હિર્સ.

﴿1﴾ શોહરત કી ખ્વાહિશ : હુબ્બે જાહ કી તા'રીફ હૈ, “શોહરત વ ઇઝ્જત કી ખ્વાહિશ કરના.” હુબ્બે જાહ કી મઝમ્મત કરતે હુએ હુજજતુલ ઇસ્લામ ઇમામ ગઝાલી رحمه الله تعالى ફરમાતે હૈં : શોહરત કા મક્સદ લોગોં કે દિલોં મેં મકામ બનાના હૈ ઓર યેહ ખ્વાહિશ હર ફસાદ કી જડ હૈ. હમેં ચાહિયે કે “હુબ્બે જાહ” યા'ની શોહરત કી ખ્વાહિશ પર કાબૂ પાને કે લિયે અહાદીસે મુબારકા મેં વારિદ ઇસ કે નુક્સાનાત પર ગૌરો ફિક કરેં, ચુનાન્ચે ઇસ ઝિમ્ન મેં ચાર ફરામીને મુસ્તફા ﷺ મુલા-હઝા ફરમાઈયે : ﴿1﴾ અલ્લાહ عزوجل કી તાઅત કો બન્દોં કી તરફ સે કી જાને વાલી તા'રીફ કી મહબ્બત સે મિલાને સે બચતે રહો, કહીં તુમ્હારે આ'માલ બરબાદ ન હો જાએ (۱۰۶۷ حدیث ۲۲۳ ج ۱) ﴿2﴾ માલ ઓર મર્તબે કી મહબ્બત મોમિન કે દિલ મેં મુના-ફકત કો ઇસ તરહ બઢાતી હૈ જૈસે પાની સબ્જા ઉગાતા હૈ (۳۴۲۰۲۸۶ ج ۳ احیاء العلوم) ﴿3﴾ દો ભૂકે ભેડિયે બકરિયોં કે રેવડ મેં ઇતની તબાહી નહીં મચાતે જિતની તબાહી હુબ્બે માલ વ જાહ (યા'ની માલ વ દૌલત ઓર ઇઝ્જત વ શોહરત કી મહબ્બત) મુસલમાન કે દીન મેં મચાતી હૈ (۲۳۸۳ حدیث ۱۶۶ ج ۴ ترمذی) ﴿4﴾ અપની તા'રીફ પસન્દ કરના આદમી કો અન્વા બહરા કર દેતા હૈ.

(فردوس الاخبار للديلمي ج ۱ ص ۳۴۷ حدیث ۲۰۴۸)

યૂં ફિકે મદીના કીજિયે : કોશિશ કર કે ઇસ તરહ ગૌરો ખૌઝ (ફિકે મદીના) કીજિયે : લોગોં કા મેરી તા'રીફ મેં ચન્દ જુમ્લે બોલ દેના યા મુઝે તા'રીફી નિગાહોં સે દેખના, યા શોહરત મિલ જાના નફસ કે લિયે યકીનન બાઈસે લઝ્જત હૈ મગર લોગોં કી તરફ સે કી જાને વાલી તા'રીફ મુઝે બરોઝે હશર બારગાહે ઇલાહી عزوجل મેં કામ્યાબી વ કામરાની નહીં દિલવા સકતી ક્યૂંકે યેહ તા'રીફે કરને વાલે લોગ તો ખુદ ખૌફે ઇતાબ સે લરઝા બર અન્દામ હોંગે.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर दस मरतबा सुब्ह और दस मरतबा शाम दुइटे पाक पढा उसे कियामत के दिन मेरी शफाअत मिलेगी. (मु'तावा)

ઇન કે તા'રીફ કરને સે ન મેરા રિઝૂક બઢેગા ન ઉમ્મ મેં ઇઝાફા હોગા ઓર ન હી આખિરત મેં કોઈ મકામ વ મર્તબા નસીબ હો સકેગા, લિહાઝા એસે લોગોં કી તરફ સે કી જાને વાલી તા'રીફ કી ખ્વાહિશ કા ક્યા ફાએદા ! મેં ક્યૂં ઇન લોગોં કો દિખાને કે લિયે નેક અમલ કરૂં બલકે મેં સિર્ફ અપને રબ ેઝ્ઝલ કી રિઝા કે લિયે ઇબાદત કરૂંગા. إِنَّ شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ

અપની ઝૂટી તા'રીફ પસન્દ કરના હરામ છે : ઇમામે અહલે સુન્નત આ'લા હઝરત મૌલાના શાહ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن ફતાવા ર-ઝવિયા જિલ્દ 21 સફહા 597 પર લિખતે હેં : अगर (कोई आदमी) अपनी झूटी ता'रीफ को दोस्त रखे (या'नी पसन्द करे) के लोग उन फ़ाईल से उस की सना (या'नी ता'रीफ) करें जो (ફઝીલત વ ખૂબી) ઇસ મેં નહીં, જબ તો સરીહ હરામે કઠી છે. قَالَ اللَّهُ (યા'ની અલ્લાહ તઆલા ને ફરમાયા)

તર-જ-મએ ક-ઝુલ ઇમાન : હરગિઝ ન સમઝના ઉન્હે જો ખુશ હોતે હેં અપને કિયે પર ઓર યાહતે હેં કે બે કિયે ઉન કી તા'રીફ હો એસોં કો હરગિઝ અઝાબ સે દૂર ન જાનના ઓર ઉન કે લિયે દર્દનાક અઝાબ છે.

لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَفْرَحُونَ بِمَا آتَوْا وَيُجِبُونَ أَنْ يُحْسَدُوا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا أَفْلا تَحْسَبَنَّهُمْ بِمَفَازَةٍ مِنَ الْعَذَابِ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٨٨﴾

(પ'દાલ એઝન: 188)

આજ બનતા હૂં મુઅઝ્ઝલ જો ખુલે હશર મેં એબ હાએ રુસ્વાઈ કી આફત મેં ફંસૂંગા યો રબ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 91)

«2» લોગોં કી મઝમ્મત કા ખૌફ : લોગોં કી તરફ સે મઝમ્મત હોને (યા'ની બુરા ભલા કહે જાને) કા ખૌફ ઇસ તરહ દૂર કિયા જા સકતા હે કે આપ અપના ઝેહન બના લીજિયે કે કિસી કે મઝમ્મત કરને (યા'ની બુરા ભલા કહને) સે ન મેરી મૌત જલ્દી આ જાએગી ઓર ન મેરે રિઝૂક મેં કમી બેશી હોગી, અગર મેરા રબ ેઝ્ઝલ મુઝ સે રાઝી હે તો ફિર લોગોં કી મઝમ્મત ઓર ઇન કી તરફ સે કિયા જાને વાલા ઇઝહારે નારાઝી મેરા બાલ ભી બીકા નહીં કર સકતી. યેહ લોગ તો ખુદ મજબૂર વ આજિઝ હેં

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهٖ وَسَلَّمَ : જો મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દુરુદ શરીફ પઢેગા મેં કિયામત કે દિન ઉસ કી શફાઅત કરૂંગા. (કત્રાઅલ)

ઘખ્લાસ કે બિગૈર સવાબ નહીં મિલતા : દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કે મતબૂઆ તરજમે વાલે પાકીઝા કુરઆન, “કન્ઝુલ ઈમાન મઅ ખઝાઈનુલ ઇરફાન” સફહા 892 તા 893 પર પારહ 25 સૂ-રતુશૂરા આયત નમ્બર 20 મેં અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ઇશાદ ફરમાતા હૈ :

مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ وَمَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ તર-જ-મઅ કન્ઝુલ ઈમાન : જો આખિરત કી ખેતી ચાહે હમ ઉસ કે લિયે ખેતી બઢાએં ઓર જો દુન્યા કી ખેતી ચાહે હમ ઉસે ઉસ મેં સે કુછ દેંગે ઓર આખિરત મેં ઉસ કા કુછ હિસ્સા નહીં.

તફસીરે નૂરુલ ઇરફાન સે ઇસ આયતે મુબા-રકા કે મુખ્તલિફ હિસ્સોં કી તફસીર મુલા-હઝા હો : જો આખિરત કી ખેતી ચાહે યા'ની અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી રિઝા ઓર જનાબે મુસ્તફા ﷺ કી ખુશનૂદી ચાહે, રિયા કે લિયે આ'માલ ન કરે હમ ઉસ કી ખેતી બઢાએં યા'ની ઉસે ઝિયાદા નેકિયોં કી તૌફીક દેંગે, નેક કામ આસાન કર દેંગે, આ'માલ કા સવાબ બે હિસાબ બખ્શેંગે. ઓર જો દુન્યા કી ખેતી ચાહે કે મહૂઝ દુન્યા કમાને કે લિયે નેકિયાં કરે, ઇઝ્ઝત વ જાહ (ઓર શોહરત વ વાહ વાહ) કે લિયે આલિમ, હાજી બને, (માલે) ગનીમત (પાને) કે લિયે ગાઝી (બને), ઓર આખિરત મેં ઉસ કા કુછ હિસ્સા નહીં ક્યૂંકે ઉસ ને આખિરત કે લિયે અમલ કિયે હી નહીં. મા'લૂમ હુવા કે રિયાકાર સવાબ સે મહઝૂમ રહતા હૈ મગર શરઅન ઇસ કા અમલ દુરુસ્ત હૈ, રિયા કી નમાઝ સે ફર્જ અદા હો જાએગા, મગર સવાબ ન મિલેગા ઇસ લિયે **فِي الْآخِرَةِ** (યા'ની આખિરત મેં ઉસ કા કુછ હિસ્સા નહીં) કી કેદ લગાઈ.

(નૂરુલ ઇરફાન, સ. 774)

મુખ્તિસ કે આ'માલ કો અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ મશહૂર કરતા હૈ : હુઝૂરે પાક, સાહિબે લૌલાક, સય્યાહે અફલાક **صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهٖ وَسَلَّمَ** કા ફરમાને આલીશાન હૈ : “અગર તુમ મેં સે કોઈ શખ્સ કિસી ઐસી સખ્ત ચઢ્ઢાન મેં કોઈ અમલ કરે જિસ કા ન તો કોઈ દરવાઝા હો

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક યેહ તુમ્હારે લિયે તહારત હૈ. (અબુ ડાવુદ)

और न ही रोशन दान, तब भी उस का अमल जाहिर हो जाएगा और जो होना है हो कर रहेगा.”

(مسند الإمام أحمد بن حنبل ج ٤ ص ٥٧ حديث ١١٢٣٠)

મુફસ્સિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફતી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْخَيْرَانِ ઇસ હદીસે પાક કે તહત લિખતે હૈં : ઇસ ફરમાને આલી કા મક્સદ યેહ હૈ કે તુમ રિયા કર કે સવાબ ક્યૂં બરબાદ કરતે હો ! તુમ ઇખ્લાસ સે નેકિયાં કરો, ખુફ્યા (યા'ની છુપ કર ઇબાદત) કરો. અલ્લાહ તઆલા તુમ્હારી નેકિયાં ખુદ બખુદ લોગોં કો બતા દેગા લોગોં કે દિલ તુમ્હેં નેક માનને લગેંગે. યેહ નિહાયત હી મુજરબ (યા'ની આઝમાયા હુવા) હૈ, બા'ઝ લોગ ખુફ્યા (યા'ની છુપ કર) તહજજુદ પઢતે હૈં લોગ ખ્વાહ મ ખ્વાહ ઉન્હેં તહજજુદ ખ્વાં કહને લગતે હૈં. તહજજુદ બલ્કે હર નેકી કા નૂર ચેહરે પર નુમૂદાર હો જાતા હૈ જિસ કા દિન રાત મુશા-હદા હો (યા'ની દેખા જા) રહા હૈ, લોગ હુઝૂરે ગૌસે પાક (ઔર) ખ્વાજા અજમેરી (رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِمَا) કો વલી કહતે હૈં, ક્યૂંકે રબ તઆલા કહલવા રહા હૈ. યેહ હૈ ઇસ ફરમાને આલી કા ઝુહૂર. (મિરઆતુલ મનાજ્જહ, જિ. 7, સ. 145)

મુખ્લિસ કિસે કહતે હૈં ? : “ઇન્સાન મુખ્લિસ કબ હોતા હૈ” ઇસ બારે મેં અસ્લાફે કિરામ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى لَهُمْ કે ચાર અકવાલ મુલા-હઝા હોં : ﴿1﴾ હઝરતે સય્યિદુના યહ્યા બિન મુઆઝ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ સે સુવાલ હુવા : ઇન્સાન કબ મુખ્લિસ હોતા હૈ ? ફરમાયા : જબ શીર ખ્વાર (યા'ની દૂધ પીતે) બચ્ચે કી તરહ ઉસ કી આદત હો, શીર ખ્વાર બચ્ચે કી કોઈ તા'રીફ કરે તો ઉસે અચ્છી નહીં લગતી ઔર મઝમ્મત કરે તો બુરી નહીં લગતી. તો જિસ તરહ વોહ અપની તા'રીફ વ મઝમ્મત સે બે પરવાહ હોતા હૈ ઇસી તરહ ઇન્સાન જબ અપની તા'રીફ વ મઝમ્મત કી પરવાહ ન કરે તો મુખ્લિસ કહા જા સકતા હૈ (تَنْبِيهُ الْمُفْتَزِينَ ص ٢٤) ﴿2﴾ હઝરતે ઝુન્નૂન મિસરી رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ સે કિસી ને પૂછા : આદમી કો કિસ તરહ મા'લૂમ હો કે વોહ મુખ્લિસ હૈ ? ફરમાયા : જબ વોહ આ'માલે સાલિહા (યા'ની નેકિયાં) મેં પૂરી કોશિશ સર્ફ કર દેને કે બા વુજૂદ ઇસ બાત કો પસન્દ કરે કે મેં મુઅઝ્ઝઝ (યા'ની ઇઝ્ઝત વાલા) ન સમઝા જાગિં (أَيْضًا ص ٢٣) ﴿3﴾ કિસી ઇમામ સે પૂછા ગયા : મુખ્લિસ કૌન હૈ ? ફરમાયા : મુખ્લિસ વોહ હૈ જો અપની નેકિયાં ઇસ તરહ છુપાએ જિસ તરહ અપની બુરાઈયાં છુપાતા હૈ (الرَّوَا ج ١ ص ١٠٢) ﴿4﴾ એક ઔર બુઝુર્ગ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ સે અઝ્ઝ કી ગઈ : ઇખ્લાસ કી હદ કહાં

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : તુમ જહાં ભી હો મુઝ પર હુરૂદ પઢો કે તુમહારા હુરૂદ મુઝ તક પહોંચતા હૈ. (ભરૂન)

તક હૈ ? ફરમાયા : યેહ કે તુમહેં યેહ ખ્વાહિશ હી ન રહે કે લોગ તુમહારી તા'રીફ કરે. (આંસ)

યક્સાં હો મદ્હો ઝમ મુઝ પે કર દો કરમ

ન ખુશી હો ન ગમ તાજદારે હરમ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 271)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

«પાંચવાં ઇલાજ» નિયત કી હિફાઝત કીજિયે

રિયાકારી સે બચને કે લિયે અપની નિયત કી હિફાઝત ઝરૂરી હૈ કે આપ જો અમલ કરને લગે હેં ઉસ કા મક્સદ ક્યા હૈ ! અગર દિખાવે કી બૂ પાએં તો ફૌરન અપની નિયત કી ઇસ્લાહ ફરમાએં ઓર યેહ ઝેહન બનાએં કે સિફ વોહી અમલ મક્બૂલ હોગા જો રિઝાએ ઇલાહી કે લિયે કિયા જાએગા અગર મેં ને લોગોં કો દિખાને યા સુનાને કી ખાતિર કોઈ નેકી કી તો કબૂલ હોના તો એક તરફ રહા, જહન્નમ કે અઝાબ કા હકદાર હો જાઊંગા ! શૈતાન અગર્યે લાખ રુકાવટ ડાલે મગર રિયા ઓર દિખાવે કી નિયત સે બચના ઓર અચ્છી નિયત કરની હી હોગી. હઝરતે સય્યિદુના નુઐમ બિન હમ્માદ ફરમાતે હેં : હમારી પીઠ કા કોડોં કી માર ખાના હમારે લિયે (અચ્છી) નિયત કરને કે મુકાબલે મેં આસાન તર હૈ. (તَنْبِيْهُ الْمَغْتَرِبِينَ ص ૧૦)

નિયત કી તા'રીફ : નિયત લુ-ગવી તૌર પર દિલ કે પુખ્તા (યા'ની પક્કે) ઇરાદે કો કહતે હેં ઓર શરઅન ઇબાદત કે ઇરાદે કો નિયત કહા જાતા હૈ. (માખૂઝ અઝ નુઝહતુલ કારી શર્હે સહીહુલ ખુખારી, જિ. 1, સ. 226) નિયત કી અહમિયત દિલ મેં ઉજાગર કરને કે લિયે સાત રિવાયાત મુલા-હઝા ફરમાઈયે :

“ચલ મદીના” કે સાત હુરૂફ કી નિસ્બત સે અચ્છી નિયત કી ફઝીલત પર મઘની 7 ફરામીને મુસ્તફા

﴿1﴾ આ'માલ કા દારો મદાર નિયતોં પર હૈ ઓર હર શખ્સ કે લિયે વોહી હૈ જિસ કી વોહ નિયત કરે (بخاری ج 1 ص 1 حدیث 1) ﴿2﴾ મુસલમાન કી નિયત ઉસ કે

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर दस मरतबा दुरुहे पाक पढा अल्लाह उस पर उस गुरुजल उस पर सो रહमतें नाज़िल फरमाता है. (ط)

અમલ સે બેહતર હૈ (السُّعْمُ الْكَبِيرُ ج ٦ ص ١٨٥ حدیث ٥٩٤٢) ﴿3﴾ સચ્ચી નિયત સબ સે અફઝલ અમલ હૈ (الْجَامِعُ الصَّغِيرُ ص ٨١ حدیث ١٢٨٤) ﴿4﴾ અચ્છી નિયત બન્દે કો જન્નત મેં દાખલ કરેગી (الْفُرْدَوْسُ بِمَأْثُورِ الْخُطَابِ ج ٤ ص ٣٠٥ حدیث ٦٨٩٥) ﴿5﴾ અલ્લાહ عُزَّوَجَلَّ આખિરત કી નિયત પર દુન્યા અતા ફરમા દેતા હૈ લેકિન દુન્યા કી નિયત પર આખિરત અતા ફરમાને સે ઇન્કાર કર દેતા હૈ (الرُّهُدَالُ بَيْنَ مَبَارَكِ ص ١٩٣ حدیث ٥٤٩) ﴿6﴾ સચ્ચી નિયત અર્શ સે મુઅલ્લક હૈ પસ જબ કોઈ બન્દા સચ્ચી નિયત કરતા હૈ તો અર્શ હિલને લગ જાતા હૈ, ફિર ઉસ બન્દે કો બખ્શ દિયા જાતા હૈ (تَارِيخُ بَغْدَادِ ج ١٢ ص ٤٤٤ حدیث ٦٩٢٦) ﴿7﴾ जिस ने नेकी का धरादा किया फिर उसे न किया तो उस के लिये ओक नेकी लिखी जायेगी.

(صَحِيحُ مُسْلِمٍ ص ٧٩ حدیث ١٣٠)

અચ્છી અચ્છી નિયતોં કા હો ખુદા જઝબા અતા

બન્દએ મુખ્લિસ બના, કર અફવ મેરી હર ખતા

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

﴿છટા ઇલાજ﴾ દૌરાને ઇબાદત શૈતાની વસ્વસોં સે બચિયે

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! ઇખ્લાસ કબૂલિયત કી કુન્જ (ચાબી) હૈ, લિહાઝા જિસ તરહ નેક અમલ સે પહલે દિલ મેં ઇખ્લાસ હોના ઝરૂરી હૈ ઇસી તરહ હર નેકી વ ઇબાદત કે દૌરાન ઇસે કાઈમ રખના ભી ઝરૂરી હૈ ક્યૂંકે શૈતાન મુસલ્સલ હમારે દિલ મેં વસ્વસે ડાલને કી કોશિશ મેં લગા રહતા હૈ. હઝરતે સચ્ચિદુના ફુઝૈલ બિન ઇયાઝ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الرَّزَّاق ફરમાતે હૈં : જો શખ્સ અપને આ'માલ મેં સાહિર (યા'ની જાદૂગર) સે ઝિયાદા હોશિયાર ન હોગા (શૈતાન કે ઝાંસે મેં આ કર) ઝરૂર રિયાકારી મેં ફંસ જાએગા.

(تَنْبِيهُ الْمَغْتَرِبِينَ ص ٢٣)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिसके पास मेरा जिक्र हो और वोह मुज पर दुइए शरीफ न पड़े तो वोह लोगों में से क्यूँस तरीन शप्स है. (अरबी)

ઘબાદત મેં વસ્વસોં સે નજાત કે લિયે તીન ચીઝેં ઝરૂરી હેં : ઇબાદત કે દૌરાન શૈતાની વસ્વસોં સે છુટકારે કે લિયે તીન ચીઝેં ઝરૂરી હેં : ﴿1﴾ ઉસ વસ્વસે કો પહયાનના ﴿2﴾ ઉસે ના પસન્દ કરના ઓર ﴿3﴾ ઉસે કબૂલ કરને સે ઇન્કાર કરના. મ-સલન કિસી ને અચ્છી અચ્છી નિયતેં કર કે નમાઝે તહજજુદ શુરૂઅ કી, અબ દૌરાને નમાઝ શૈતાન ને દિલ મેં રિયાકારી કા વસ્વસા ડાલા કે જબ લોગોં કો મેરી તહજજુદ ગુઝારી કા પતા ચલેગા તો વોહ મુઝ સે બહુત મુ-તઅસ્સિર હોંગે, અબ ઇસ વસ્વસે કો ફૌરી તૌર પર પહયાનના કે યેહ શૈતાન કી તરફ સે હૈ ઉસ નમાઝી કે લિયે બહુત ઝરૂરી હૈ. ફિર ઇસે ના પસન્દ ભી જાને કે ખાલિક ેઝ્ઝલ્ કી રિઝા કે લિયે કિયે જાને વાલે અમલ સે મખ્લૂક કો મુ-તઅસ્સિર કરને કી કોશિશ કરના ગ-ઝબે ઇલાહી કો દા'વત દેને કે મુ-તરાદિફ હૈ, ફિર ઉસ વસ્વસે સે અપની તવજજોહ હટા લે. અગર્યે યેહ કામ મુશ્કિલ ઝરૂર હૈ મગર ના મુશ્કિન નહીં, આગાઝ મેં યેહ કામ બેહદ કઠિન મહસૂસ હોતા હૈ, લેકિન જબ તકલ્લુફ કર કે એક અર્સે તક ઇસ પર સબ્ર કરે તો અલ્લાહ તઆલા કે ફઝલો કરમ ઓર હુસ્ને તૌફીક સે યેહ કામ આસાન હો જાતા હૈ, હમારા કામ કોશિશ કરના હૈ, કામ્યાબી દેને વાલી ઝાત રખ્ખે કાએનાત ેઝ્ઝલ્ કી હૈ : પારહ 21 સૂ-રતુલ અન્કબૂત આયત નમ્બર 69 મેં અલ્લાહ તઆલા ઇશાદિ ફરમાતા હૈ :

وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَهُمْ

سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَكَنَ الْخُسِينِ

(٢١٦: العنكبوت)

તર-જ-મએ કજુલ ઇમાન : ઓર જિન્હોં ને હમારી રાહ મેં કોશિશ કી ઝરૂર હમ ઉન્હેં અપને રાસ્તે દિખા દેંગે ઓર બેશક અલ્લાહ નેકોં કે સાથ હૈ.

તૂ શૈતાં કે શર સે બચા યા ઇલાહી

હો દિલ વસ્વસોં સે સફા યા ઇલાહી

મુઝે વસ્વસોં સે બચા યા ઇલાહી

હો શર દૂર શૈતાન કા યા ઇલાહી

أَمِينَ بِجَاةِ النَّبِيِّ الْأَمِينِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : उस शप्स की नाक भाक आवूह हो जिस के पास मेरा जिक्र हो और वोह मुज पर दुइदे पाक न पड़े. (फ)

સાતવાં ઇલાજ તન્હાઈ હો યા હુજૂમ યક્સાં અમલ કીજિયે

હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા રَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ફરમાતે હૈં કે રસૂલે અકરમ, નૂરે મુજસ્સમ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કા ફરમાને મુકર્રમ હૈ : જબ બન્દા અલાનિયા નમાઝ પઢે તો ભી અચ્છી ઔર ખુફ્યા (યા'ની પોશીદા) નમાઝ પઢે તો ભી અચ્છી તો અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હૈ કે યેહ મેરા સચ્ચા બન્દા હૈ.

(سَنَنِ ابْنِ مَاجَه ص ٤٦٨ حَدِيث ٤٢٠٠)

મુફર્રિસે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફતી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَان ફરમાતે હૈં : યા'ની ઇસ બન્દે મેં રિયાકારી નહીં હૈ યેહ બન્દા મુખ્લિસ હૈ અગર રિયાકાર હોતા તો અલાનિયા નમાઝ અચ્છી તરહ પઢતા ખુફ્યા (યા'ની તન્હાઈ) મેં મા'બૂલી તરહ, જબ યેહ ખુફ્યા (યા'ની તન્હાઈ) મેં ભી અચ્છી તરહ પઢતા હૈ તો મુખ્લિસ હી હૈ.

(મિરઆતુલ મનાજ્જહ, જિ. 7, સ. 140)

ઇમામ સિર્રી નમાઝ મેં ભી ક્વાઈદે તજવીદ કી રિઆયત કરે : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો !

હમેં યાહિયે કે તન્હાઈ મેં હોં યા ઇસ્લામી ભાઈયોં કે દરમિયાન, દોનોં જગહ અમલ કો યક્સાં અન્દાઝ મેં કરને કી ખૂબ કોશિશ કરેં. મ-સલન જિસ ખુશૂઓ ખુશૂએ સે લોગોં કે સામને નમાઝ પઢતે હૈં વોહી અન્દાઝ અકેલે મેં ભી કાઈમ રખેં, ઇમામ સાહિબ કો યાહિયે કે જિસ તરહ જહરી (યા'ની બુલન્દ આવાઝ વાલી કિરાઅત કી) નમાઝોં મેં ક્વાઈદે તજવીદ કી રિઆયત કરતે હૈં, સિર્રી (યા'ની આહિસ્તા કિરાઅત વાલી) નમાઝોં મેં ભી યેહી કરેં. નીઝ હમ જો કામ લોગોં કે સામને કરના પસન્દ નહીં કરતે તન્હાઈ મેં ભી ન કિયા કરેં. શફીઉલ મુઝ્નિબીન, અનીસુલ ગરીબીન, સિરાજુસ્સાલિકીન મુબીન હૈ : “જો કામ લોગોં કે સામને કરના ના પસન્દ કરતે હો વોહ તન્હાઈ મેં ભી ન કિયા કરો.”

(أَلْجَامِعُ الصَّغِيرُ لِلْسُّيُوطِي ص ٤٨٧ حَدِيث ٧٩٧٣)

બયા મુઝ કો શૈતાં કી મક્કારિયોં સે

ખુદા બહરે હૈદર રિયાકારિયોં સે

أَمِينَ بِجَاهِ النَّبِيِّ الْأَمِينِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर रोझे जुमुआ दो सो बार दुइदे पाक पढा उस के दो सो साल के गुनाह मुआफ़ होंगे. (अल)

આઠવાં ઇલાજ નેકિયાં છુપાછે

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! કાશ ! યેહ સઆદત મિલ જાએ કે હમ અપની નેકિયોં

કો ભી ઇસ તરહ છુપાએ જિસ તરહ અપને ગુનાહોં કો છુપાતે હેં ઓર બસ ઇસી કો કાફી સમજેં કે અલ્લાહ તઆલા હમારી નેકિયાં જાનતા હે. બિલ ખુસૂસ પોશીદા નેકી કરને કે બા'દ નફસ કી ખૂબ નિગરાની કી જાએ ક્યૂંકે હો સકતા હે યેહ ઇબાદત ઝાહિર કરને કી હિર્સ નફસ કે અન્દર જોશ મારે ઓર વોહ કુછ ઇસ તરહ ફંસાને કી તરકીબ કરે કે અપની યેહ ઇબાદત લોગોં પર ઝાહિર કર દે કે ઇસ તરહ નેકિયાં છુપાએ રખને સે જબ લોગોં કો તેરે મકામ વ મર્તબે કા ઇલ્મ હી નહીં હોગા તો વોહ બેચારે તેરી પૈરવી સે મહરૂમ રહ જાએંગે, એસે મેં તૂ લોગોં કા મુક્તદા (યા'ની પેશ્વા વ રહનુમા) કેસે બનેગા ? તેરે ઝરીએ નેકી કી દા'વત કેસે આમ હોગી ? વગૈરા. એસી સૂરત મેં અલ્લાહ તઆલા સે ઇસ્તિકામત વ સાબિત ક-દમી કી દુઆ કરની ચાહિયે ઓર અપને અમલ કે બદલે મેં મિલને વાલી જન્નત કી અઝીમુશ્શાન દાઈમી ને'મત યાદ કરની ચાહિયે. ખુદ કો ડરાના ચાહિયે કે જો શખ્સ અલ્લાહ તઆલા કી ઇબાદત કે ઝરીએ ઉસ કે બન્દોં સે અજ (યા'ની બદલે) કા તાલિબ હોતા હે ઉસ પર અલ્લાહ તઆલા કા ગઝબ નાઝિલ હોતા હે ઓર યેહ ભી હો સકતા હે કે દૂસરોં કે સામને અપના અમલ ઝાહિર કરને કી વજહ સે વોહ ઉન કે નઝદીક તો મહબૂબ (યા'ની પ્યારા) હો જાએ લેકિન અલ્લાહ તઆલા કે નઝદીક ઉસ કા મકામ વ મર્તબા ગિર જાએ ! તો કહીં ઇસ તરહ મેરા અમલ ભી ઝાએઅ ન હો જાએ ! ફિર નફસ કો ઇસ તરહ સમજાએ કે મેં કિસ તરહ ઇસ અમલ કો લોગોં કી તારીફ કે બદલે બેચ દૂં વોહ તો ખુદ આજિઝ વ લાચાર હેં ન તો વોહ મુઝે રિઝ્ક દે સકતે હેં ઓર ન હી મૌત વ હયાત કે માલિક હેં.

પોશીદા અમલ અફઝલ હૈ : પોશીદા અમલ કે ફઝાઈલ પર ભી ગૌર કરે જૈસા કે નબિયે પાક, સાહિબે લૌલાક, સય્યાહે અફલાક ﷺ કા ફરમાને ફઝીલત નિશાન હૈ : ઝાહિરી અમલ કે મુકાબલે મેં પોશીદા અમલ અફઝલ હૈ.

(شُعَبُ الْإِيمَان ج ٥ ص ٣٧٦ حديث ٧٠١٢)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : मुठ पर दुइए शरीफ पढो अल्लाह तुम पर रहमत भेजेगा. (अनसूरी)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહ

અમલ કે ઇઝહાર કી એક સૂરત : એસા શખ્સ કે જિસ કી પૈરવી કી જાતી હો વોહ લોગોં કો રગબત દિલાને કી નિયત સે એસા અમલ ઝાહિર કર સકતા હૈ જબ કે ઇસ ઇઝહાર મેં રિયા કી આમૈઝિશ ન હો. ઇસ તરહ ઇખ્લાસ કે સાથ અમલ કે ઇઝહાર સે વોહ સવાબે અઝીમ કા હકદાર હૈ. યુનાન્યે એક હદીસે પાક મેં હૈ : જબ અલાનિયા અમલ કી પૈરવી કી જાએ તો વોહ (ઝાહિર કિયા જાને વાલા અમલ) છુપ કર કિયે જાને વાલે અમલ સે અફઝલ હૈ. (अيضاً)

મહકતુલ
મુકર્રમહજન્મતુલ
બકીઅ

આજીઝી કી ઇન્તિહા : અપના પોશીદા અમલ તહદીસે ને'મત યા દૂસરોં કી રગબત કે લિયે ઝાહિર કરને સે પહલે ખૂબ અચ્છી તરહ ગૌર કર લેને કી હાજત હૈ કે કહીં યેહ શૈતાન કી ચાલ તો નહીં ! કહીં મેં રિયાકારી મેં તો નહીં જા પડુંગા. ઇસ ઝિમ્ન મેં હમારે બુરુગાને દીન رَحْمَةُ اللهِ الْبَرِّين کی ઇન્કિસારી બે મિસાલ હૈ યુનાન્યે હઝરતે સય્યિદુના સુફ્યાન સૌરી سَوْرِي عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِي ફરમાતે હૈં મેં ને જિસ કદર આ'માલ ઝાહિર કર કે કિયે હૈં, ઉન કો ન હોને કે બરાબર સમઝતા હૂં ક્યૂંકે જબ લોગ દેખ રહે હોં ઉસ વક્ત ઇખ્લાસ કા બાકી રખના હમ જૈસોં કી કુદરત સે બાહર હૈ. (تنبيه المغترين ص ١٦)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહમહકતુલ
મુકર્રમહજન્મતુલ
બકીઅ

બસરે કી હર ગલી સે તિલાવત કી આવાઝ આતી થી : હુજજતુલ ઇસ્લામ હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ અબૂ હામિદ મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગઝાલી હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ અબૂ હામિદ મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગઝાલી લિખતે હૈં : કિસી ઝમાને મેં બસરે કી હર ગલી સે ઝિકે ઇલાહી ઔર તિલાવતે કુરઆને કરીમ કી આવાઝેં બુલન્દ હોતી થીં ઔર ઇસ તરહ લોગોં કો ઝિકો અઝકાર કી રગબત મિલતી થી. ઇત્તિફાકન ઉસ ઝમાને મેં કિસી આલિમ સાહિબ ને “રિયા કી બારીકિયોં” કે બારે મેં એક રિસાલા તહરીર ફરમાયા, તો તમામ લોગોં ને બુલન્દ આવાઝ સે ઝિકો તિલાવત કરના બન્દ કર દિયા. ઇસ પર કઈ લોગોં ને કહા : કાશ ! ઉન આલિમ સાહિબ ને યેહ રિસાલા ન લિખા હોતા !

(کیمیائے سعادت ج ٢ ص ٦٩٢)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર કસરત સે દુરુદે પાક પઢો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરુદે પાક પઢના તુમ્હારે ગુનાહો કે લિયે મગ્ફિરત હૈ. (ખૂબ)

અબ તો ન કિયે હુએ અમલ મેં ભી રિયાકારી કી જાતી હૈ : હઝરતે સય્યિદુના હુઝૈલ બિન ઈયાઝ ﷺ ફરમાતે હૈં : હમ ને પહલે તો લોગોં કો ઈસ હાલત મેં પાયા થા કે વોહ ઉન નેકિયોં મેં રિયા કરતે થે જો વોહ કરતે થે ઓર અબ લોગોં કી યેહ હાલત હૈ કે વોહ ઉન બાતોં મેં રિયા કરતે હૈં જો વોહ નહીં કરતે. (تَنْبِيْهُ الْمُفْتَزِينَ ص ૨૦) યા'ની પહલે લોગ મખ્લૂક કો રાઝી કરને કે લિયે નેક કામ કરતે થે ઓર અબ નેક કામ ભી નહીં કરતે બલકે નેકોં કી સૂરત બના કર ઈસ કા યકીન દિલાના ચાહતે હૈં કે વોહ નેક કામ કરતે હૈં પસ યેહ પહલે કે રિયાકારોં સે ભી બદતર હૈં.

નેકિયાં છુપ કર કરેં એસી હિદાયત દે ખુદા

હમ કો પોશીદા ઈબાદત કી તૂ લઝઝત દે ખુદા

أَمِينَ بِجَاهِ النَّبِيِّ الْأَمِينِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

નવાં ઈલાજ સિફ અચ્છી સોહબત મેં રહિયે

અલ્લાહ તઆલા કે મુખ્લિસ બન્દોં ઓર આશિકાને રસૂલ કી સોહબત અગર નસીબ હો જાએ તો એન સઆદત હૈ, ઉન કે કુર્બ ઓર ઉન કી તરફ સે વક્તન ફ વક્તન મિલને વાલી નેકી કી દા'વત કી બ-ર-કત સે દીગર ફવાઈદ કે સાથ સાથ ઈશ્વારકારી કા ઈલાજ ભી હોતા રહેગા. યેહ યાદ રહે કે સિફ વ સિફ અચ્છી સોહબત ઇજ્તિયાર કરની ચાહિયે જબ કે બુરે લોગોં કે સાએ સે ભી ભાગના ચાહિયે. મક્કી મ-દની સુલ્તાન, રહમતે આ-લમિય્યાન ﷺ કા ફરમાને આલીશાન હૈ : અચ્છે ઓર બુરે મુસાહિબ કી મિસાલ, મુશક (યા'ની કસ્તૂરી) ઉઠાને વાલે ઓર ભટ્ટી ધોંકને વાલે કી તરહ હૈ, કસ્તૂરી ઉઠાને વાલા તુમ્હેં તોહફા દેગા યા તુમ ઉસ સે ખરીદોગે યા તુમ્હેં ઉસ સે ઉમ્દા ખુશબૂ આએગી, જબ કે ભટ્ટી ધોંકને વાલા

ફરમાને મુસ્તફા : ﷺ : જો મુઝ પર એક દુરુદ શરીફ પઢતા હૈ અલ્લાહ ﷻ ઉસ કે લિયે એક કીરાત અજ લખતા હૈ ઓર કીરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (ખુદાઈ)

યા તુમ્હારે કપડે જલાએગા યા તુમ્હે ઉસ સે ના ગવાર બૂ આએગી. (صحيح مسلم 4161 حديث 2128)

ચંગે બન્દે દી સોહબત યારો જીવીં દુકાન અત્તારાં સૌદા ભાવેં મુલ ન લય્યે હુલ્લે આન હઝારાં

બુરે બન્દે દી સોહબત યારો જીવીં દુકાન લોહારાં કપડે ભાવેં કુંજ કુંજ બય્યે ચિંગા પૈન હઝારાં

(યા'ની અચ્છે શખ્સ કી સોહબત અત્તાર (યા'ની ઇત્ત ફરોશ) કી દુકાન કી તરહ હૈ કે જહાં સે આદમી કુછ ન ભી ખરીદે મગર ઉસે ખુશ્બૂ તો આ હી જાતી હૈ ઓર બુરે શખ્સ કી સોહબત લોહાર કી દુકાન કી મિસ્લ હૈ, જહાં અપને કપડોં કો જિતના ભી સમેટ કર રખેં, ચિંગારિયાં ઉસ તક પહોંચ હી જાતી હૈં)

સોહબત કે ફૌરી અ-સરાત કી મિસાલેં : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! હર

સોહબત અપના અસર ઝરૂર રખતી હૈ, મ-સલન અગર આપ કી મુલાકાત કિસી એસે ઇસ્લામી ભાઈ સે હો, જિસ કી આંખોં મેં અપને કિસી અઝીઝ કી મૌત કી વજહ સે નમી હો, ચેહરે પર આસારે ગમ ખૂબ નુમાયાં હોં ઓર લહજે સે ઉદાસી ઝલક રહી હો તો ઉસ કી ચેહ હાલત દેખ કર કુછ દેર કે લિયે આપ ભી ગમગીન હો જાએંગે. ઓર અગર આપ કો કિસી એસે ઇસ્લામી ભાઈ કે પાસ બેઠને કા ઇત્તિફાક હો જિસ કા ચેહરા કિસી કામ્યાબી કી વજહ સે ખુશી સે દમક રહા હો, લબોં પર મુસ્કુરાહટ ખેલ રહી હો ઓર ઉસ કી બાતોં સે મસરત કા ઇઝહાર હો રહા હો તો ખ્વાહી ન ખ્વાહી આપ ભી કુછ દેર કે લિયે ઉસ કી ખુશી મેં શરીક હો જાએંગે.

અચ્છી બુરી સોહબત કે અ-સરાત : ઇસી તરહ અગર કોઈ શખ્સ એસે લોગોં કી સોહબત ઇખ્તિયાર કરેગા જો ફિકે આખિરત સે યક્સર ગાફિલ હોં ઓર ગુનાહોં કે ઇરતિકાબ મેં કિસી કિસ્મ કી ઝિજક મહસૂસ ન કરતે હોં તો ગાલિબ ગુમાન હૈ કે વોહ ભી બહુત જલ્દ ઉન્હી કી માનિન્દ હો જાએગા ઓર અગર કોઈ આદમી આશિકાને રસૂલ કી સોહબત ઇખ્તિયાર કરે જિન કે દિલ ફિકે મદીના સે મા'મૂર હોં, વોહ દિન રાત આખિરત કી ફલાહ (યા'ની કામ્યાબી) કે લિયે અપની ઇસ્લાહ કી કોશિશ મેં મસરૂફ રહતે હોં, ઉન કી આંખેં અલ્લાહ તઆલા કે ખૌફ સે રોતી હોં, તો બહુત ઉમ્મીદ હૈ કે ચેહી કેફિયાત ઉસ શખ્સ કે દિલ મેં ભી સરાયત (યા'ની અસર) કર જાએ. اِنَّ شَاءَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِس نے کِتاب مِں مُؤَلّٰہ پَر دُرُودِہ پَاک لِہِیا تُو جَب تَک مِہرا نَام اُس مِں رَہےگا کِہ رِشِہے اُس کَہ لِہِیے اِستِغفار کَرتے رَہےگے. (طہ)

બુરી સોહબતોં સે બચા યા ઇલાહી

બના મુઝ કો અચ્છા બના યા ઇલાહી

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

દા'વતે ઇસ્લામી કા મ-દની માહોલ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! અચ્છી

અચ્છી મ-દની સોહબત પાને કે લિયે આપ કો પરેશાન હોને કી કત્તન ઝરૂરત નહીં, તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા હો જાઈયે, ઇસ કી બ-ર-કત સે اِنَّ اللّٰهَ عَزَّوَجَلَّ આ'લા અખ્લાકી ઔસાફ ગૈર મહસૂસ તૌર પર આપ કે કિરદાર કા હિસ્સા બનતે ચલે જાઅંગે. હર ઇસ્લામી ભાઈ કો ચાહિયે કે વોહ અપને શહર મેં હોને વાલે દા'વતે ઇસ્લામી કે હફતાવાર **સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ** મેં શિર્કત કરે ઔર સુન્નતોં કી તરબિયત કે **મ-દની કાફિલોં** મેં આશિકાને રસૂલ કે હમરાહ સુન્નતોં ભરા સફર કરે. ઇન મ-દની કાફિલોં મેં સફર કી બ-ર-કત સે اِنَّ اللّٰهَ عَزَّوَجَلَّ અપને સાબિકા તર્જે ઝિન્દગી પર ગૌરો ફિક કા મૌકઅ મિલેગા ઔર દિલ આકિબત કી બેહતરી કે લિયે બેચૈન હો જાએગા, જિસ કે નતીજે મેં ગુનાહોં કી કસરત પર નદામત હોગી ઔર તૌબા કી સઆદત મિલેગી. આશિકાને રસૂલ કે હમરાહ મ-દની કાફિલોં મેં મુસલ્સલ સફર કરને કે નતીજે મેં ફોહ્શ કલામી ઔર ફુઝૂલ ગોઈ કી જગહ લબ પર દુરૂદે પાક કા વિર્દ હોગા ઔર ઝબાન તિલાવતે કુરઆન ઔર ઝિકો ના'ત કી આદી બન જાએગી, ગુસ્સે કી જગહ નરમી, બે સબ્રી કી જગહ સબ્રો તહમ્મુલ, તકબ્બુર કી જગહ આજિઝી ઔર એહતિરામે મુસ્લિમ કા જઝબા મિલેગા. દુન્યાવી માલ વ દૌલત કે લાલચ સે પીછા છૂટેગા ઔર નેકિયોં કી હિર્સ મિલેગી, અલ ગરઝ બાર બાર રાહે ખુદા عَزَّوَجَلَّ મેં સફર કરને વાલે કી ઝિન્દગી મેં મ-દની ઇન્કિલાબ બરપા હો જાએગા, اِنَّ اللّٰهَ عَزَّوَجَلَّ. ઇસ્લામી બહનોં કો ભી ચાહિયે કે અપને શહર મેં હોને વાલે ઇસ્લામી બહનોં કે હફતાવાર સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ મેં પાબન્દી સે શિર્કત કરેં.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर एक बार दुर्रदे पाक पढा अल्लाह उस पर दस रलमतें भेजता है. (स्)

દિલ ઔર નાક કે મરઝ સે નજાત : આપ કી તરગીબ વ તહરીસ કે લિયે આશિકાને રસૂલ કી સોહબત કી બ-ર-કત સે મમ્લૂ એક **મ-દની બહાર** આપ કે ગોશ ગુઝાર કરતા હું યુનાન્યે મુરાદઆબાદ (યૂપી, હિન્દ) કે એક ઈસ્લામી ભાઈ કી તહરીર કા ખુલાસા હૈ : તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, “દા’વતે ઈસ્લામી” કે મુશ્કબાર મ-દની માહોલ સે વાબસ્તગી સે કબ્લ મૈં ગુનાહોં કે સમુન્દર મૈં ગરક થા. નમાઝોં સે દૂરી, ફેશન પરસ્તી ઔર બે હયાઈ કી નુહૂસતોં મૈં જકડા હુવા હોને કે સબબ મેરી ઝિન્દગી કે અથ્યામ જો કે યકીનન અનમોલ હીરે હૈં ગફલત કી નઝર થે. રહાની અમરાઝ કે ઇલાવા મૈં જિસ્માની અમરાઝ મૈં ભી ગિરિફતાર થા, યુનાન્યે મુઝે નાક કી હડી બઢ જાને કે સાથ સાથ દિલ કી બીમારી ભી થી, જિસ કી વજહ સે મૈં કાફી અઝિયત કા શિકાર રહતા થા. બિલ આબિર ઈસ્યાં કી તારીક રાત કે સિયાહ બાદલ છટે. હુવા યૂં કે મુઝે દા’વતે ઈસ્લામી કે તહ્ત સુન્નતોં કી તરબિયત કે લિયે સફર કરને વાલે **મ-દની કાફિલે** મૈં સફર કી સઆદત નસીબ હુઈ, આશિકાને રસૂલ કી સોહબત કી બદૌલત મેરી ઝિન્દગી કે અન્દર મ-દની ઇન્કિલાબ બરપા હો ગયા ઔર મૈં ને તમામ સાબિકા ગુનાહોં સે તૌબા કર કે અપને આપ કો સુન્નતોં કે રાસ્તે પર ડાલ દિયા, **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ عَظِيمًا** યેહ બ-ર-કત ભી નસીબ હુઈ કે **મ-દની કાફિલે** સે વાપસી પર મેરી નાક કી બઢી હુઈ હડી દુરુસ્ત હો ચુકી થી ઔર કુછ દિનોં કે બા’દ મેરા દિલ કા મરઝ ભી ખતમ હો ગયા.

દિલ મૈં ગર દર્દ હો ડર સે રુખ ઝદ હો પાઓગે ફરહતેં કાફિલે મૈં ચલો
હે શિકા હી શિકા, મરહબા ! મરહબા ! આ કે ખુદ દેખ લેં, કાફિલે મૈં ચલો

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 612)

سَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّد

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને મુઆ-શરે કે એક બિગડે હુએ ફર્દ કો જબ **મ-દની કાફિલે** મૈં સફર કી સઆદત ઔર ઈસ દૌરાન આશિકાને રસૂલ કી સોહબત મુયસ્સર આઈ તો ઉન કી ઈસ્લાહ કે ભી અસ્બાબ હુએ ઔર બિ ફઝિલહી તઆલા

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો શખ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નાત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (ખુર્રાન)

વોહ જિસ્માની બીમારિયોં સે ભી સિહ્હત યાબ હુએ. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ ઉન કી નાક કી બઢી હુઈ હડી ભી દુરુસ્ત હુઈ ઔર દિલ કે મોહલિક મરઝ સે ભી ઉન્હેં નજાત મિલી. ઝિમ્નન સવાબ કમાને કી નિયત સે દિલ કે ઇલાજ કા એક મ-દની નુસ્ખા હાઝિરે ખિદમત કરતા હૂં. યુનાન્હે

અજવા ખજૂર કી ગુઠલી સે દિલ કા ઇલાજ : એક મકામી અખ્બાર કે “કોલમ” મેં દિયે હુએ એક વાકિએ કો બિત્તસરુફ અર્જ કરતા હૂં : 84 સાલહ એક બહુત બડે સાબિક ફૌજી અફસર કા બયાન હૈ કે 56 સાલ કી ઉમ્ર મેં મુઝે દિલ કા આરિઝા લાહિક હુવા, મેં અપને મરઝ કો ખુફ્યા રખના ચાહતા થા ક્યૂંકે ઇસ કે ઇઝહાર સે મેરે ફૌજી કેરિયર પર ઝદ પડ સક્તી થી યુનાન્હે મેં ડોક્ટરી ઇલાજ સે કતરા રહા થા. એસે મેં મુઝે કિસી સાહિબ ને બતાયા કે મહીનએ મુનવ્વરહ ﷺ કી મશહૂર ખજૂર “અજવા” કી ગુઠલિયાં બારીક પીસ કર ઉસ કા પાઉડર (યા’ની સુફૂફ) રોઝાના સુબહ આધી ચમ્મચ પાની કે સાથ નિગલ લીજિયે. મેં ને ઉસ મ-દની નુસ્ખે પર અમલ કિયા. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ હૈરત અંગેઝ તૌર પર મેરી સિહ્હત મેં બેહતરી આ ગઈ. યેહ નુસ્ખા વોહ (23-12-2010 કે અખ્બાર કે મુતાબિક) આજ ભી ઇસ્તિ’માલ કર રહે હૈં ઔર શાયદ ઇસી કી બ-ર-કત સે 84 સાલ કી ઉમ્ર મેં ભી વોહ ન સિફ સિહ્હત મન્દ ઔર રોઝ મર્રા કે કામોં મેં મુ-તહર્રિક (ACTIVE) હૈં બલકે ઉન કા દિલ ભી જવાનોં કી તરહ મઝબૂત હૈ. ઉસી અખ્બારી કોલમ મેં યેહ ભી હૈ કે 1995 સિ.ઈ. મેં પાકિસ્તાન કી એક મશહૂર તરીન શખ્સિયત કો ડોક્ટરોં ને બતાયા કે આપ કે દિલ કી ત્રીન નાલિયાં બન્દ હો ચુકી હૈં. ઇસ પર ઉન્હોં ને એન્જિયો પ્લાસ્ટી (Angioplasty) કરવાને કે લિયે લન્દન જાને કા ફૈસલા કિયા. મેં ને (યા’ની મઝકૂરા સાબિક ફૌજી અફસર ને) ઉન્હેં ભી યેહ મ-દની નુસ્ખા બતાયા ઔર મશ્વરા દિયા કે આપ 30 દિન તક યેહ ઇલાજ કર લીજિયે, અગર ફાએદા ન હો તો બેશક એન્જિયો પ્લાસ્ટી કરવા લીજિયે. યુનાન્હે ઉન્હોં ને યેહ મ-દની નુસ્ખા લિયા ઔર ઇસ કા ઇસ્તિ’માલ શુરૂઅ કર દિયા, એક મહીને કે બા’દ યેહ લન્દન ગએ, વહાં ઉન્હોં ને દુન્યા કે એક નામવર કોર્ડિયો લોજિસ્ટ (યા’ની માહિરે અમરાઝે કલબ) સે રાબિતા કિયા, ઉસ ને ઉન કે ટેસ્ટ કરાએ ઔર ટેસ્ટોં કે નતાઈજ દેખ કર ઉન્હેં બતાયા આપ કા દિલ મુકમ્મલ તૌર પર ઠીક હૈ, આપ કો કિસી કિસ્મ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुर्इ पाक न पड़ा तलकीक वोह बढ भज्त्त हो गया. (उज्ज)

કે ઇલાજ કી ઝરૂરત નહીં. ઉન્હોં ને અપને પુરાને ટેસ્ટ કી રિપોર્ટ્સ ઉસ કે સામને રખ દીં, ઉસ ને દોનોં ટેસ્ટ મેય કિયે ઔર યેહ માનને સે ઇન્કાર કર દિયા કે યેહ દોનોં ટેસ્ટ એક હી શખ્સ કે હેં. કિસ્સા મુખ્તસર વોહ વાપસ પાકિસ્તાન આએ ઔર ઉન્હોં ને ઇસ મ-દની નુસ્ખે કો અપના મા'મૂલ બના લિયા. 2009 સિ.ઈ. મેં ઉન્હોં ને દોબારા ટેસ્ટ કરવાએ, પુરાને ટેસ્ટ કી રિપોર્ટ્સ મિલા કર દેખી ઔર ઇસ કે બા'દ યેહ બતા કર હૈરાન કર દિયા કે 1995 સિ.ઈ. સે લે કર 2009 સિ.ઈ. તક ઉન કે દિલ મેં કિસી કિસ્મ કા કોઈ ફર્ક નહીં આયા, ઉન કા દિલ મુકમ્મલ તૌર પર સિદ્દહત મન્દ હે. વોહ યેહ મ-દની નુસ્ખા આજ ભી ઇસ્તિ'માલ કર રહે હેં ઔર અપને બે શુમાર દોસ્તોં કો ભી કરવા રહે હેં.

ન હો આરામ जिस भीमार को सारे ठमाने से
उठा ले जाये थोड़ी भाक उन के आस्ताने से

(ઝૈકે ના'ત)

મ-દની ઇન્આમાત : દા'વતે ઇસ્લામી ને ઇસ પુર કિતન દૌર મેં “નેક બનને કા નુસ્ખા” બનામ “મ-દની ઇન્આમાત” બ સૂરતે સુવાલાત ઇનાયત ફરમાયા હે. ઇસ્લામી ભાઈયોં કે લિયે 72, ઇસ્લામી બહનોં કે લિયે 63 ઔર ત-લ-બએ ઇલ્મે દીન કે લિયે 92, દીની તાલિબાત કે લિયે 83 ઔર મ-દની મુન્નોં ઔર મુન્નિયોં કે લિયે 40 ઔર ખુસૂસી ઇસ્લામી ભાઈયોં (યા'ની ગૂંગે બહરોં) કે લિયે 27 મ-દની ઇન્આમાત હેં. બે શુમાર ઇસ્લામી ભાઈ, ઇસ્લામી બહનેં ઔર ત-લબા વગૈરા મ-દની ઇન્આમાત કે મુતાબિક અમલ કર કે રોઝાના સોને સે કબ્લ (યા કિસી ભી મુનાસિબ વક્ત પર) “ફિકે મદીના” યા'ની અપને આ'માલ કા જાએઝા લે કર મ-દની ઇન્આમાત કે “જેબી સાઈઝ રિસાલે” મેં દિયે ગએ ખાને પુર કરતે હેં. ઇન મ-દની ઇન્આમાત કો અપના લેને કે બા'દ નેક બનને ઔર ગુનાહોં સે બચને કી રાહ મેં હાઈલ રુકાવટે અલ્લાહ તઆલા કે ફઝલો કરમ સે દૂર હોતી ચલી જાતી હેં ઔર ઇસ કી બ-ર-કત સે પાબન્દે સુન્નત બનને, ગુનાહોં સે નફરત કરને ઔર ઇમાન કી હિફાઝત કે લિયે કુઢને કા ઝેહન બનતા હે. બા કિરદાર મુસલ્માન બનને કે લિયે મક-ત-બતુલ મદીના કી કિસી ભી શાખ સે મ-દની ઇન્આમાત કા રિસાલા હાસિલ કીજિયે ઔર રોઝાના ફિકે મદીના (યા'ની અપના મુહા-સબા) કરતે હુએ ઉસ મેં દિયે ગએ ખાને પુર કીજિયે ઔર હિજરી સિન કે મુતાબિક હર મ-દની માહ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर दस मरतबा सुबह और दस मरतबा शाम दुइदे पाक पढा उसे कियामत के दिन मेरी शफाअत मिलेगी. (अहमद)

કે ઇબ્તિદાઈ દસ દિન કે અન્દર અન્દર અપને યહાં કે મ-દની ઇન્આમાત કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્મ કરવાને કા મા'મૂલ બના લીજિયે.

આમિલીને મ-દની ઇન્આમાત કે લિયે બિશારતે ઉમ્મા : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી

ભાઈયો ! મ-દની ઇન્આમાત કા રિસાલા પુર કરને વાલે કિસ કદર ખુશ કિસ્મત હોતે હૈં ઇસ કા અન્દાજા ઇસ **મ-દની બહાર** સે લગાઈયે, યુનાન્થે હૈદરઆબાદ (બાબુલ ઇસ્લામ સિન્ધ પાકિસ્તાન) કે એક ઇસ્લામી ભાઈ કા કુછ ઇસ તરહ હલ્ફિયા (યા'ની કસમ ખા કર) બયાન હૈ કે માહે ૨-જબુલ મુરજજબ ૧૪૨૬ સિ.હિ. કી એક શબ મુઝે ખ્વાબ મેં **મુસ્તફા જાને રહમત** ﷺ કી ઝિયારત કી અઝીમ સઆદત મિલી. લબહાએ મુબારકા કો જુમ્બિશ હુઈ ઔર રહમત કે ફૂલ ઝડને લગે, અલ્ફાઝ કુછ યૂં તરતીબ પાએ : જો ઇસ માહ રોઝાના પાબન્દી સે મ-દની ઇન્આમાત સે મુ-તઅલ્લિક ફિકે મદીના કરેગા, અલ્લાહ **عَزَّوَجَلَّ** ઉસ કી મઘ્ફિરત ફરમા દેગા.

મ-દની ઇન્આમાત કી ભી મરહબા ક્યા ખાત હૈ

કુબો હક કે તાલિબોં કે વાસિતે સોગાત હૈ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

«દસવાં ઇલાજ» અવરાદો વઝાઈફ કા મા'મૂલ બના લીજિયે

પ્યારે ઇસ્લામી ભાઈયો ! રિયાકારી સે બચને કે લિયે બયાન કર્દા મુઆ-લજાત કે સાથ સાથ હરબે તૌફીક અવ્વલ આખિર એક બાર દુરૂદ શરીફ કે સાથ યેહ ૮ રહાની ઇલાજ ભી કીજિયે, જિન સે રિયાકારી કે વસ્વસે દૂર હોંગે.

﴿1﴾ રોઝાના યેહ દુઆ ત્રીન બાર પઢ લીજિયે અલ્લાહ **عَزَّوَجَلَّ** છોટી બડી હર તરહ કી રિયા દૂર રખેગા. દુઆ યેહ હૈ : (1) **«اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَشْرِكَ بِكَ وَأَنَا أَعْلَمُ وَأَسْتَغْفِرُكَ لِمَا لَا أَعْلَمُ»**»

1. ઐ અલ્લાહ **عَزَّوَجَلَّ** ! મેં જાન બૂઝ કર તેરા શરીક ઠહરાને સે તેરી પનાહ ચાહતા હૂં ઔર લા ઇલ્મી મેં ઐસા અમલ કરને પર તુઝ સે મઘ્ફિરત કા સુવાલ કરતા હૂં.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुश्मद शरीफ़ न पड़ा उस ने जफ़ा की. (महारज़)

﴿2﴾ જબ ભી દિલ મેં રિયાકારી કા ખયાલ આએ તો “أَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ” એક બાર પઢને કે બા'દ ઉલટે કન્ધે કી તરફ ત્રીન બાર થૂ થૂ કર દીજીયે.

﴿3﴾ રોઝાના દસ બાર “أَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ” પઢને વાલે પર શૈતાન સે હિફાઝત કરને કે લિયે અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ એક ફિરિશ્તા મુકર્રર કર દેતા હૈ.

﴿4﴾ સૂ-રતુલ ઇખ્લાસ ગ્યારહ બાર સુબહ (આધી રાત ઢલે સે સૂરજ કી પહલી કિરન ચમકને તક સુબહ હૈ) પઢને વાલે પર અગર શૈતાન મઅ લશ્કર કે કોશિશ કરે કે ઇસ સે ગુનાહ કરાએ તો ન કરા સકે જબ તક કે યેહ (પઢને વાલા) ખુદ ન કરે. (અલ વઝી-ફતુલ કરીમા, સ. 21)

﴿5﴾ સૂ-રતુન્નાસ પઢ લેને સે ભી વસ્વસે દૂર હોતે હૈં.

﴿6﴾ મુફસ્સિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત મુફતી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ وَرَحْمَةُ الرَّحْمٰن ફરમાતે હૈં : “સૂફિયાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللّٰهُ السَّلَام ફરમાતે હૈં કે જો કોઈ સુબહ શામ ઇક્કીસ ઇક્કીસ બાર “લાહૌલ શરીફ” પાની પર દમ કર કે પી લિયા કરે તો إِنَّ شَاءَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ વસ્વસાએ શૈતાની સે બહુત હદ તક અમ્ન મેં રહેગા.”

(મિરઆતુલ મનાજીહ, જિ. 1, સ. 87)

﴿7﴾ هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ (٢٧٧ الحديد) કહને સો ફૌર ન વસ્વસા દૂર હો જાતા હૈ.

﴿8﴾ سُبْحَنَ الْمَلِكِ الْخَلَاقِ، إِنَّ يَسَائِدَ هَيْكَلِكُمْ وَيَاتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ۝ وَمَا لَكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ ۝ (١٢٢١ ابراهيم آیت ٢٠١) કી કસરત ઇસે યા'ની વસ્વસે કો જડ સે કત્અ કર (યા'ની કાટ) દેતી હૈ. (મુલખ્ખસ અઝ ફતાવા ર-ઝવિયા મુખર્રજ, જિ. 1, સ. 770) (ઇસ દુઆ કે હિસ્સાએ આયત કો આપ કી મા'લૂમાત કે લિયે મુનક્કશ હિલાલૈન ઔર રસ્મુલ ખત કી તબ્દીલી કે ઝરીએ વાઝેહ કિયા હૈ)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દુરુદ શરીફ પઢેગા મેં ક્રિયામત કે દિન ઉસ કી શફાઅત કરૂંગા. (કઝાઅલ)

રિયાકારી સે હર દમ તૂ બચાના

ખુદાયા બન્દએ મુખ્લિસ બનાના

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِیْب ! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

ઇલાજ કે બા વુજૂદ ઇફાકા ન હો તો ? : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! અગર ભરપૂર ઇલાજ કે બા'દ ભી ઇફાકા ન હો તો ઘબરાઈયે નહીં બલ્કે ઇલાજ જારી રખિયે કે “દિલ કો ભી આરામ હો હી જાએગા.” ક્યૂંકે અગર હમ ને ઇલાજ તર્ક કર દિયા તો ગોયા ખુદ કો મુકમ્મલ તૌર પર શૈતાન કે હવાલે કર દિયા કે ઇસ તરહ તો વોહ હમેં કહીં કા ન છોડેગા. લિહાઝા હમેં ચાહિયે કે રિયાકારી સે જાન છુડાને કી કોશિશ જારી રખે. દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મતબૂઆ મિન્હાજુલ આબિદીન મેં હુજજતુલ ઇસ્લામ હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ અબૂ હામિદ મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગઝાલી رَحْمَةُ اللَّهِ تَوَالِي ને જો કુછ ફરમાયા ઉસ કા ખુલાસા હૈ : અગર આપ યેહ મહસૂસ કરેં કે શૈતાન, અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ સે પનાહ માંગને કે બા વુજૂદ પીછા નહીં છોડ રહા ઔર ગાલિબ આને કી કોશિશ મેં હૈ તો ઇસ કા મતલબ યેહ હૈ કે અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કો આપ કે મુજા-હદે, કુવ્વત ઔર સબ્ર કા ઇમ્તિહાન મતલૂબ હૈ, યા'ની અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ આઝમા રહા હૈ કે આપ શૈતાન સે મુકાબલા ઔર મુહા-રબા (યા'ની જંગ) કરતે હેં યા ઉસ સે મગ્લૂબ હો (યા'ની હાર) જાતે હેં.

(منهاج العابدین (عربی) ص ۶۱)

રિયાકારિયોં સે બચા યા ઇલાહી

સિયહકારિયોં સે બચા યા ઇલાહી

أَمِين بِجَاوِزِ النَّبِيِّ الْأَمِين صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِیْب ! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

تُوبُوا إِلَى اللَّهِ! اَسْتَغْفِرُ اللَّهَ صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ઇબાદત કી તા'રીફ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! અભી રિયાકારી કા બયાન કિયા ગયા ઓર યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે રિયાકારી ઇબાદત મેં કી જાતી હૈ લિહાઝા ઇબાદત કી તા'રીફ ભી અઝ કરતા હૂં, ફિર મજીદ નેકી કી દા'વત પેશ કરતે હુએ **اِنَّ شَاءَ اللَّهُ** ! ઇબાદત કી અક્સામ ઓર કુછ નિયત કે મુ-તઅલ્લિક ભી અઝ કરને કી નિયત હૈ. ઇબાદત કી તા'રીફ બયાન કરતે હુએ ઉ-લમાએ કિરામ ફરમાતે હૈં : કિસી કો ઇબાદત કે લાઈક સમઝતે હુએ ઉસ કી કિસી કિસ્મ કી તા'ઝીમ કરના “ઇબાદત” હૈ ઓર અગર ઇબાદત કે લાઈક ન સમઝે તો વોહ મહ્ઝ (યા'ની સિફ) તા'ઝીમ હોગી ઇબાદત નહીં કહલાએગી, જૈસે નમાઝ મેં હાથ બાંધ કર બઝા હોના ઇબાદત હૈ લેકિન હાથ બાંધને કા યેહી અમલ બારગાહે રિસાલત મેં સુનહરી જાલિયોં કે રૂ બરૂ હો, યા સલાતો સલામ પઢને મેં હો, કિસી બુઝુર્ગ કી તશરીફ આ-વરી કે મૌકઅ પર હો, તબરુકાત કી ઝિયારત કરતે હુએ હો, કિસી વલિય્યુલ્લાહ કે મઝાર શરીફ કે સામને હો, અપને પીર સાહિબ, ઉસ્તાદ યા માં બાપ વગૈરા કે લિયે હો તો યેહ ઇબાદત નહીં ફક્ત તા'ઝીમ હૈ.

રિઝાએ રબ્બુલ અનામ વાલા હર કામ ઇબાદત હૈ : ઇબાદત કા મફ્હૂમ બહુત વસીઅ હૈ ઓર યેહ રિઝાએ રબ્બુલ અનામ **عَزَّوَجَلَّ** કે લિયે કિયે જાને વાલે હર કામ કો મુહીત (યા'ની ઘેરે હુએ) હૈ, જૈસા કે ફતાવા ર-ઝવિયા જિલ્દ 29 મેં ગમ્મુલ ઉયૂન ઓર રદુલ મુહતાર કે હવાલે સે લિખા હૈ : “ઇબાદત વોહ હૈ કે જિસ કે કરને પર સવાબ દિયા જાતા હૈ ઓર વોહ સવાબ કી નિયત પર મૌકૂફ હોતી હૈ.” તાજુલ અરૂસ મેં નક્લ કિયા : “ઇબાદત વોહ ફે'લ હૈ જિસ કે કરને પર રબ રાઝી હોતા હૈ.” (ફતાવા ર-ઝવિયા, જિ. 29, સ. 647, 648) મુફ્સિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન **رَحْمَةُ الْحَنَانِ** યાર ખાન કી તહરીર કા ખુલાસા હૈ : જો ભી કામ રબ **عَزَّوَجَلَّ** કો રાઝી કરને કે લિયે કિયા જાએ ઇબાદત હૈ.

(મુલખ્ખસ અઝ તફ્સીરે નઈમી, જિ. 1, સ. 77)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : તુમ જહાં ભી હો મુજ પર હુરૂદ પઢો કે તુમહારા હુરૂદ મુજ તક પહોંચતા હૈ. (طبرانی)

કબૂલિય્યતે અમલ કી શરાઈત : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! યાદ રખિયે ! અમલ કી કબૂલિય્યત કે લિયે સવાબે આખિરત કી નિય્યત ના ગુઝીર (યા'ની ઝરૂરી) હૈ યુનાન્યે દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કે મત્બૂઆ તરજમે વાલે પાકીઝા કુરઆન, “કન્ઝુલ ઈમાન મઅ ખઝાઈનુલ ઈરફાન” સફહા 529 પર પારહ 15 સૂરએ બની ઇસ્રાઈલ કી ઉન્નીસવીં આયતે કરીમા મેં અલ્લાહ તબા-ર-ક વ તઆલા ઇશાદિ ફરમાતા હૈ :

وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ وَسَعَىٰ لَهَا سَعْيَهَا
وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ كَانَ سَعْيُهُمْ
مَشْكُورًا ﴿١٩﴾

તર-જ-મઅ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર જો આખિરત ચાહે ઔર ઉસ કી સી કોશિશ કરે ઔર હો ઈમાન વાલા તો ઉન્હીં કી કોશિશ ઠિકાને લગી.

ઈસ આયતે કરીમા કે તહત સદરુલ અફઝિલ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદ્દીન મુરાદઆબાદી ﷺ ફરમાતે હૈં : અમલ કી કબૂલિય્યત કે લિયે ત્રીન ચીઝેં દરકાર હૈં : (1) તાલિબે આખિરત હોના યા'ની નિય્યત નેક (અચ્છી નિય્યત હો) (2) સઅય (કોશિશ) યા'ની અમલ કો બ*એહતિમામ ઉસ કે હુકૂક કે સાથ અદા કરના (3) ઈમાન જો સબ સે ઝિયાદા ઝરૂરી હૈ.

(ખઝાઈનુલ ઈરફાન, સ. 554)

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! દા'વતે ઇસ્લામી કે સુન્નતોં કી તરબિય્યત કે મ-દની કાફિલોં મેં સફર ઔર રોઝાના ફિકે મદીના કે ઝરીએ મ-દની ઈન્આમાત કા રિસાલા પુર કર કે હર મ-દની માહ કે દસ દિન કે અન્દર અન્દર અપને યહાં કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્મ કરવાને કા મા'મૂલ બના લીજિયે. اِنَّ شَاءَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ બ તુફૈલે મુસ્તફા ﷺ બુરી નિય્યતોં સે નજાત ઔર અચ્છી અચ્છી નિય્યતોં કી આદાત નસીબ હોંગી.

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَى مُحَمَّدٍ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर दस मरतबा दुर्रहे पाक पढा अल्लाह उस पर सो रહमतें नाज़िल फरमाता है. (طبرانی)

હર અમલ કા દારો મદાર નિયત પર હૈ : કુરઆને કરીમ કે બા'દ સબ સે ઝિયાદા મો'તબર કિતાબ બુખારી શરીફ હૈ, ઇસ કી સબ સે પહલી હદીસે પાક હૈ : **إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ** યા'ની આ'માલ કા દારો મદાર નિયતોં પર હૈ.

(بخاری ૧૮૭૫) ઇસ હદીસે પાક કે બારે મેં શારેહે બુખારી હઝરતે મુફતી શરીફુલ હક અમજદી ﷺ ફરમાતે હેં : ઇસ હદીસ કા યેહ મતલબ હુવા કે આ'માલ કા સવાબ નિયત હી પર હૈ, બિગૈર નિયત કિસી સવાબ કા ઇસ્તિહકાક (યા'ની હકદાર) નહીં.

(નુઝ્હતુલ કારી, જિ. 1, સ. 172)

અચ્છી નિયતોં કે મુ-તઅલ્લિક 2 ફરામીને મુસ્તફા ﷺ

દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મબૂઆ 853 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, **“જહન્નમ મેં લે જાને વાલે આ'માલ”** સફહા 173 તા 174 સે અચ્છી નિયતોં કે ફઝાઈલ પર દો ફરામીને મુસ્તફા ﷺ મુલા-હઝા ફરમાઈયે : ﴿1﴾ સચ્ચી નિયત સબ સે અફઝલ અમલ હૈ. (الْجَامِعُ الصَّغِيرُ ص ૧૮૪) ﴿2﴾ અચ્છી નિયત બન્દે કો જન્નત મેં દાખિલ કરેગી.

(الْجَامِعُ الصَّغِيرُ ص ૧૦૭ હદીથ ૧૨૨૧)

નિયત કિસે કહતે હૈ : નિયત, દિલ કે પુખ્તા ઇરાદે કો કહતે હૈં ખ્વાહ વોહ કિસી ચીઝ કા હો. ઔર શરીઅત મેં (નિયત) ઇબાદત કે ઇરાદે કો કહતે હૈં.

(નુઝ્હતુલ કારી, જિ. 1, સ. 169)

મુબાહ કામ અચ્છી નિયત સે ઇબાદત હો જાતા હૈ : બહુત સારે કામ મુબાહ હૈં, મુબાહ ઇસ જાઈઝ અમલ યા ફે'લ (યા'ની કામ) કો બોલતે હૈં જિસ કા કરના ન કરના યક્સાં હો યા'ની ઔસા કામ કરને સે ન સવાબ મિલે ન ગુનાહ. મ-સલન ખાના પીના, સોના, ટહલના, દૌલત ઇકઢી કરના, તોહફા દેના, ઉમ્દા યા ઝાઈદ લિબાસ પહનના વગૈરા કામ મુબાહ હૈં. અગર થોડી સી તવજજોહ દી જાએ તો મુબાહ કામ કો ઇબાદત બના કર ઇસ પર સવાબ કમાયા જા સકતા હૈ, ઇસ કા

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهٖ وَسَلَّمَ : जिस के पास मेरा जिक्र हो और वोह मुज पर दुइद शरीफ न पड़े तो वोह लोगो में से कजूस तरीन शप्स है. (ज़ियेज़िया)

તરીકા બયાન કરતે હુએ મેરે આકા આ'લા હઝરત, ઇમામે અહલે સુન્નત, મુજદિદે દીનો મિલ્લત, મૌલાના શાહ ઇમામ અહમદ રઝા ખાન رَحْمَةُ الرَّحْمٰن فَرમાતે હે : હર મુબાહ (યા'ની એસા જાઈઝ અમલ જિસ કા કરના ન કરના યક્સાં હો) નિય્યતે હસન (યા'ની અચ્છી નિય્યત) સે મુસ્તહબ હો જાતા હૈ. (ફતાવા ર-ઝવિયા મુબર્રજા, જિ. 8, સ. 452) ફુ-કહાએ કિરામ رَحْمَةُ اللّٰهُ السَّلَام فَرમાતે હે : મુબાહાત (યા'ની એસે જાઈઝ કામ જિન પર ન સવાબ હો ન ગુનાહ ઉન) કા હુકમ અલગ અલગ નિય્યતોં કે એ'તિબાર સે મુખ્તલિફ હો જાતા હૈ, ઇસ લિયે જબ ઇસ સે (યા'ની કિસી મુબાહ સે) તાઆત (યા'ની ઇબાદાત) પર કુવ્વત હાસિલ કરના યા તાઆત (યા'ની ઇબાદાત) તક પહોંચના મક્સૂદ હો તો યેહ (મુબાહાત યા'ની જાઈઝ ચીઝેં ભી) ઇબાદાત હોંગી મ-સલન ખાના પીના, સોના હુસૂલે માલ ઓર વતી¹ કરના.

(ایضاً ج ۷، ص ۱۸۹، رَدُّ الْمُحْتَار ج ۴ ص ۷۰)

મુબાહ કામ મેં અચ્છી નિય્યતેં ન કરને વાલે નુકસાન મેં હે : અગર કોઈ મુબાહ કામ બુરી નિય્યત સે કિયા જાએ તો બુરા હો જાએગા ઓર અચ્છી નિય્યત સે કિયા જાએ તો અચ્છા ઓર કુછ ભી નિય્યત ન હો તો મુબાહ રહેગા ઓર કિયામત કે હિસાબ કી દુશ્વારી દરપેશ હોગી. લિહાઝા અકલ મન્દ વોહી હૈ કે હર મુબાહ કામ મેં કમ અઝ કમ એક આધ અચ્છી નિય્યત કર હી લિયા કરે, હો સકે તો ઝિયાદા નિય્યતેં કરે કે જિતની અચ્છી નિય્યતેં ઝિયાદા હોંગી ઉતના હી સવાબ ઝિયાદા મિલેગા. નિય્યત કા યેહ ભી ફાએદા હૈ કે નિય્યત કરને કે બા'દ અગર વોહ કામ કિસી વજહ સે ન કર સકા તબ ભી નિય્યત કા સવાબ મિલ જાએગા જૈસા કે ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهٖ وَسَلَّمَ : يا'ની મુસલ્માન કી નિય્યત ઉસ કે અમલ સે બેહતર હૈ.

(الْمُعْجَمُ الْكَبِيرُ لِلطَّبْرَانِي ج ۶ ص ۱۸۵، حَدِيث ۵۹۴۲)

નિય્યત ન કરને કે નુકસાન ઓર કરને કે ફાએદે કી રિવાયત :

મુહકિક્ક અલલ ઇત્લાક, ખાતિમુલ મુહદિસીન, હઝરતે અલ્લામા શૈખ અબ્દુલ હક મુહદિસ દેહલવી رَحْمَةُ اللّٰهُ الْقَوِی فَرમાતે હે રિવાયત મેં આયા હૈ, જબ ફિરિશ્તે બન્દોં કે આ'માલ નામોં કો આસ્માનોં પર લે કર જાતે ઓર દરબારે ઇલાહી

دينه
1 : يا'ની મિયાં બીવી કા “મિલાપ”

(اشعة اللعقات ج ١ ص ٣٩)

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : जिस ने मुझ पर रोके जुमुआ दो सो बार दुइदे पाक पढा उस के दो सो साल के गुनाह मुआफ़ होंगे. (अल-अमाल)

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! અચ્છી નિયત અચ્છા ઔર બુરી નિયત બુરા ફલ લાતી હૈ. બલ્કે બસા અવકાત બુરી નિયત કા બુરા ફલ હાથોં હાથ ઝાહિર હો જાતા હૈ. ઈસ ઝિમ્ન મેં દો હિકાયાત પેશે ખિદમત હેં યુનાન્યે

❶ અનોખી ગાય : હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ બિન અબ્બાસ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا ફરમાતે હેં : એક બાદશાહ એક બાર અપની સલ્તનત કે દૌરે પર નિકલા. ઈસ દૌરાન એક શખ્સ કે પાસ ઉસ કા કિયામ હુવા, (મેઝબાન બાદશાહ કો જાનતા ન થા) મેઝબાન ને શામ કો અપની ગાય કો દોહા તો બાદશાહ યેહ દેખ કર હૈરાન રહ ગયા કે ઉસ સે 30 ગાયોં કે બરાબર દૂધ નિકલા ! ઉસ ને દિલ હી દિલ મેં વોહ અનોખી ગાય છીન લેને કી બુરી નિયત કર લી. દૂસરે રોઝ શામ કો ઉસ ગાય સે આધા દૂધ નિકલા, બાદશાહ ને જબ તઅજજુબ કા ઇંઝહાર કિયા તો મેઝબાન કહને લગા : “બાદશાહ ને અપની રિઆયા કે સાથ ઝુલ્મ કી નિયત કી હૈ જિસ કી નુહૂસત સે આજ દૂધ આધા હો ગયા હૈ કે જબ બાદશાહ ઝાલિમ હો તો બ-ર-કત ખત્મ હો જાતી હૈ” યેહ હૈરત અંગેઝ ઇન્કિશાફ સુન કર બાદશાહ ને અનોખી ગાય ઝુલ્મન છીન લેને કી નિયત ખત્મ કર દી. યુનાન્યે દૂસરે દિન ગાય ને ફિર ઉતના હી દૂધ દિયા જિતના પહલે દિયા થા. ઈસ વાકિએ સે બાદશાહ કો બહુત ઇબ્રત હાસિલ હુઈ ઔર ઉસ ને અપની રિઆયા પર ઝુલ્મ કરના બન્દ કર દિયા.

(مُلَخَّصُ اَرْشَافِ الْإِيمَانِ ج ٦ ص ٥٣ رقم ٧٤٧٠)

❷ ગન્ને કા ઠન્ડા મીઠા રસ : ઈરાન કે બાદશાહોં કા લકબ પહલે “કિસ્રા” હુવા કરતા થા જિસ તરહ મિસ્ર કે તમામ બાદશાહ “ફિરઔન” કહલાતે થે. એક બાર એક બાદશાહે કિસ્રા અપને લશ્કર સે બિછડ કર કિસી બાગ કે દરવાઝે પર જા પહોંચા, ઉસ ને પીને કે લિયે પાની માંગા તો એક બચ્ચી ગન્ને કા ઠન્ડા મીઠા રસ લે આઈ. બાદશાહ ને પિયા તો બહુત લઝીઝ થા, ઉસ ને બચ્ચી સે ઇસ્તિફસાર કિયા (યા'ની પૂછા) : કેસે બનાતી હો ? ઉસ ને બતાયા કે ઈસ બાગ મેં બહુત આ'લા કિસ્મ કે ગન્નોં કી પૈદાવાર હોતી હૈ, હમ અપને હાથોં સે ગન્ને નિયોડ કર રસ નિકાલ લેતે હેં ! બાદશાહ ને એક ઔર ગિલાસ કી ફરમાઈશ કી, વોહ લેને ગઈ, ઈસ દૌરાન બાદશાહ કી નિયત ખરાબ હો ગઈ ઔર ઉસ ને તે કર લિયા કે મેં યેહ બાગ ઝબર દસ્તી લે કર દૂસરા

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : मुअ पर दुइए शरीफ पढो अल्लाह तुम पर रहमत भेजेगा. (अनसरी)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

બાગ ઇન કો દે દૂંગા. ઇતને મેં વોહ બચ્ચી રોતી હુઈ આઈ ઔર કહને લગી : હમારે બાદશાહ કી નિયત ખરાબ હો ગઈ હૈ. બાદશાહ બોલા : તુમ્હેં ઇસ કા કેસે ઇસ્મ હુવા ? કહને લગી : “પહલે બ આસાની રસ નિચુડ જાતા થા લેકિન અબ કી બાર ખૂબ ઝોર લગાને કે બા વુજૂદ ભી મેં રસ ન નિકાલ સકી.” બાદશાહ ને ફૌરન બાગ છીનને કી બુરી નિયત તર્ક કર દી ઔર કહા : એક બાર ફિર જાઓ ઔર કોશિશ કરો. ચુનાચ્ચે વોહ ગઈ ઔર બ આસાની રસ નિકાલ કર લાને મેં કામ્યાબ હો ગઈ.

મક્કતુલ
મુકર્રમહમદીનતુલ
મુનવ્વરહમક્કતુલ
મુકર્રમહ

(حياة الحيوان الكبرى ج ١ ص ٢١٦، المنتظم في تاريخ الملوك والامم لابن الجوزي ج ١ ص ٣١٠)

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! જબ ભી કિસી સુન્નત વગૈરા પર અમલ કરને કા

જન્નતુલ
બકીઅ

મૌકઅ હો ઉસ વક્ત દિલ મેં નિયત હાઝિર હોની ઝરૂરી હૈ. મ-સલન કપડે પહનતે વક્ત પહલે સીધી આસ્તીન મેં હાથ ડાલા, યા ઉતારતે વક્ત ઉલટી આસ્તીન સે પહલ કી, ઇસી તરહ જૂતે પહનને ઉતારને મેં હસ્બે આદત યેહી તરકીબ બની યેહ સબ સુન્નતેં હેં મગર અમલ કરતે વક્ત સુન્નત પર અમલ કી બિલ્કુલ હી નિયત દિલ મેં નહીં થી તો યેહ અમલ “ઇબાદત” નહીં, “આદત” કહલાએગા સુન્નત કા સવાબ નહીં મિલેગા.

જન્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વરહમદીનતુલ
મુનવ્વરહ

નિયત કે મુ-તઅલ્લિક એક મા'લૂમાતી ફતવા : દા'વતે ઇસ્લામી કે મા તહત ચલને વાલે “દારુલ ઇફતા અહલે સુન્નત” કા નિયત કે મુ-તઅલ્લિક એક મા'લૂમાતી ફતવા મુલા-હજા ફરમાઈયે : બેશક બિગૈર નિયત કે કિસી અ-મલે ખૈર કા સવાબ નહીં મિલતા બલ્કે ઇસ તરહ યેહ (બિલા નિયત કી જાને વાલી) ઇબાદતેં “આદતેં” બન જાતી હેં. કિસી અ-મલે ખૈર મેં નિયત કા મતલબ યેહ હૈ કે જો અમલ કિયા જા રહા હૈ દિલ ઉસ કી તરફ મુ-તવજ્જહેહ હો ઔર વોહ અમલ અલ્લાહ તઆલા કી રિઝા કે લિયે કિયા જા રહા હો, ઇસ નિયત સે ઇબાદત ઔર આદત મેં ફર્ક કરના મક્સૂદ હોતા હૈ. ઇસ સે પતા ચલા કે દિલ કા મુ-તવજ્જહેહ હોના ઔર અલ્લાહ તઆલા કી રિઝા પેશે નઝર હોના હી નિયત હૈ ઔર ઇસી સે ઇબાદત ઔર આદત મેં ફર્ક હોતા હૈ લિહાઝા અગર ઇબાદત મેં નિયત કર લી જાએ તો સવાબ મિલતા હૈ ઔર અગર નિયત ન કી જાએ તો અમલ આદત બન જાતા હૈ ઔર ઇસ પર સવાબ ભી નહીં મિલતા જૈસા કે હઝરતે અલ્લામા અલી કારી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْبَارِ

જન્નતુલ
બકીઅજન્નતુલ
બકીઅ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર કસરત સે દુરૂદે પાક પઢો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમ્હારે ગુનાહો કે લિયે મઝિફરત હૈ. (ખૂનિઝ)

મદીનતુલ મુનવ્વારહે

ફરમાતે હૈં : **النَّيَّةُ لُغَةً: الْقَصْدُ وَشَرْعًا تَوَجُّهُ الْقَلْبِ نَحْوَ الْفِعْلِ ابْتِغَاءً لِّوَجْهِ اللَّهِ وَالْقَصْدُ بِهَا تَمْيِيزُ الْعِبَادَةِ عَنِ الْعَادَةِ** : યા'ની નિયત કે લુ-ગવી મા'ના હૈં : “કસદ વ ઇરાદા” ઓર શર-ઈ મા'ના હૈં : જો અમલ કરને લગે હૈં, દિલ કો ઉસ કી તરફ મુ-તવજજેહ કરના ઓર વોહ અમલ અલ્લાહ કી **عَزَّ وَجَلَّ** કી રિઝા કે લિયે કિયા જા રહા હો ઓર નિયત સે “ઈબાદત” ઓર “આદત” મેં ફર્ક કરના મક્સૂદ હોતા હૈ. (مرقاة المفاتيح ج ١ ص ٩٤) લેકિન ઇસ કે સાથ યેહ યાદ રહે કે બહુત સે આ'માલ એસે હૈં કે જિન મેં હમ મહસૂસ કરતે હૈં કે યેહ મહૂઝ આદત કે તૌર પર કર રહે હૈં હાલાં કે ઇસ મેં ભી “ઈબાદત કી નિયત” મૌજૂદ હોતી હૈ ઓર ઇસ કા એહસાસ ઇસ લિયે કમ હોતા હૈ કે ઇબ્તિદાઅન યા બતૌરે ખાસ જિસ કદર તવજજેહ દી જાતી હૈ વોહ બારહા અમલ કરને કી વજહ સે બર કરાર નહીં રહતી. હાં અગર અસ્લન (યા'ની બિલ્કુલ) હી નિયત કુછ ન હો તો ઉસ પર વાકેઈ કોઈ સવાબ નહીં. ﷺ

મક્કતુલ મુકર્રમહે

જન્નતુલ બકીઅ

અચ્છી નિયતોં કી તોફીક કિસે મિલતી હૈ : હુજજતુલ ઇસ્લામ હઝરતે સયિદુના ઇમામ અબૂ હામિદ મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગઝાલી **رَحْمَةُ اللَّهِ الْوَالِي** ફરમાતે હૈં : હર મુબાહ કામ (યા'ની જાઈઝ કામ જિસ કે કરને મેં ન સવાબ હો ન ગુનાહ) એક યા ઝિયાદા નિયતોં કા એહતિમાલ (યા'ની ઇમ્કાન) રખતા હૈ જિસ કે ઝરીએ વોહ મુબાહ કામ ઉમ્દા ઇબાદાત મેં સે હો જાતા હૈ ઓર ઉસ કે ઝરીએ બુલન્દ દ-રજાત હાસિલ હોતે હૈં. વોહ ઇન્સાન કિતને બડે નુક્સાન મેં હૈ જો મુબાહ કામોં કો અચ્છી નિયતોં કે ઝરીએ સવાબ વાલે કામ બનાને કે બજાએ જાનવરોં કી તરહ ગફલત સે બજા લાતા ઓર ખુદ કો સવાબોં સે મહરૂમ રખતા હૈ. બન્દે કે લિયે મુનાસિબ નહીં કે કિસી ખતરે (યા'ની ઝેહન મેં આને વાલે ખયાલ) લહૂઝે (યા'ની લમ્હે) ઓર ઉદાએ જાને વાલે કદમ કો હકીર યા'ની ગૈર અહમ જાને, ક્યૂંકે ઇન તમામ કામોં કે બારે મેં કિયામત કે દિન સુવાલ હોગા કે ક્યૂં કિયા થા ? ઓર ઇસ સે મક્સૂદ ક્યા થા ? યેહ બાત (યા'ની મુબાહ કા અચ્છી નિયત કે ઝરીએ ઇબાદત બન જાના) સિર્ફ ઉન મુબાહ ઉમૂર કે બારે મેં હૈ જિન મેં કરાહત ન હો. ઇસી લિયે નબિયે અકરમ **صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** ને ફરમાયા : **يَا'ની ઇસ કે હલાલ મેં હિસાબ હૈ ઓર હરામ મેં અઝાબ. (ألفردوس بمأثور الخطاب ج ٥ ص ٢٨٣ حديث ٨١٩٢)** મઝીદ ફરમાતે હૈં : જિસ કે દિલ મેં આખિરત કી ભલાઈયાં ઇકઠ્ઠી કરને કા જઝબા હોતા હૈ ઉસ કે લિયે ઇસ તરહ

મદીનતુલ મુનવ્વારહે

મક્કતુલ મુકર્રમહે

જન્નતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વારહે

મક્કતુલ મુકર્રમહે

જન્નતુલ બકીઅ

ફરમાને મુસ્તફા : **حَسْبِيَ اللَّهُ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ** : જો મુઝ પર એક દુરુદ શરીફ પઢતા હૈ અલ્લાહ ઉસ કે લિયે એક કીરાત અજ લખતા હૈ ઓર કીરાત ઉદુદ પહાડ જિતના હૈ. (ખુદાઈ)

કી નિયતે કરના આસાન હોતા હૈ અલબત્તા જિસ કે દિલ મેં દુન્યવી ને'મતોં કા ગ-લબા હો ઉસ કે દિલ મેં ઇસ તરહ કી નિયતે નહીં આતીં બલકે કોઈ યાદ દિલાએ તબ ભી ઉસ કે અન્દર ઇસ કિસ્મ કી નિયતોં કા જઝબા પૈદા નહીં હોતા ઓર અગર નિયત હો ભી તો મહૂઝ એક ખયાલ સા હોતા હૈ હકીકી નિયત સે ઇસ કા કોઈ તઅલ્લુક નહીં હોતા !

(احیاء القلوب ج ૦ ص ૧૮)

વોશરૂમ જાને મેં ભી નિયતે કરની યાહિએં : બૈતુલ ખલા જાને મેં ભી નિયતે કરની યાહિએં એક બુરુગ **رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ** ફરમાતે હૈં : મેં હર કામ મેં નિયત પસન્દ કરતા હૂં હત્તા કે ખાને, પીને, સોને ઓર બૈતુલ ખલા (યા'ની લેટ્રીન) મેં દાખિલ હોને કે લિયે ભી.

(احیاء القلوب ج ૦ ص ૧૮)

એક સાહિબ છત પર બાલ બના રહે થે, ઉન્હોં ને અપની બીવી કો આવાઝ દી કે મેરી કંઘી લાના. ઓરત ને પૂછા : ક્યા આઈના ભી લેતી આઊં ? વોહ થોડી દેર ખામોશ રહે. ફિર ફરમાયા : હાં. કિસી સુનને વાલે ને જવાબ ફોરન ન દેને કી વજહ દરયાફત કી તો ફરમાયા : મેં ને એક નિયત કે સાથ અપની ઝોજા કો કંઘી લાને કે લિયે કહા થા, જબ ઉન્હોં ને આઈના લાને કા પૂછા તો ઉસ વક્ત આઈને કે સિલ્સિલે મેં મેરી કોઈ નિયત ન થી લિહાઝા મેં ને નિયત બનાને કે લિયે ગૌરો ફિક કિયા, હત્તા કે અલ્લાહ તઆલા ને મુઝે નિયત ઇનાયત ફરમાઈ ઇસ પર મેં ને કહ દિયા : હાં. વોહ ભી લે આઈયે.

(قَوْتُ الْقُلُوب ج ૨ ص ૧૭૬)

પહલે કે મુસલ્માન બા કાદદા ઇલ્મે નિયત સીખતે થે : હઝરતે સય્યિદુના સુફ્યાન સૌરી **رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى الْقَوِيُّ** ને ફરમાયા : “જૈસે સલફ (યા'ની પહલે કે મુસલ્માન) ઇલ્મ હાસિલ કરતે થે ઇસી તરહ અમલ કે લિયે ઇલ્મે નિયત ભી સીખતે થે.” (ایضاً ص ૧૧૮) હઝરતે સય્યિદુના સરી સ-કતી **رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ** ને ફરમાયા : “ખુલૂસે નિયત કે સાથ દો રક્ઝતેં પઢના તેરે લિયે સત્તર અહાદીસ લિખને સે બેહતર હૈ.” યા યેહ ફરમાયા કે “સાત સો અહાદીસ લિખને સે બેહતર હૈ.” (ایضاً ص ૧૧૯) હઝરતે સય્યિદુના ઇબ્ને મુબારક **رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ** ને ફરમાયા : “કઈ છોટે અમલ એસે હૈં જિન કો નિયત બડા અમલ બના દેતી હૈ.”

(ایضاً ص ૧૧૦)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جس نے کتاب میں مومن پر دھڑکے پاک لکھا تو جب تک میرا نام
 (اس میں) રહેગા ફિરિશ્તે (સ) કે લિયે ઇસ્તિઝ્કાર કરતે રહેંગે. (ખટ્ર)

ગાર કા આબિદ : લોગોં કો દિખાને ઔર વાહ વાહ કરવાને કી નિયત સે કિયે જાને વાલે પહાડ જિતને બડે બડે આ'માલ ભી ના મકબૂલ હોતે હેં યુનાન્યે મન્કૂલ હૈ : બની ઇસ્રાઈલ કે એક આબિદ (યા'ની ઇબાદત કરને વાલે) ને એક ગાર મેં ચાલીસ બરસ તક અલ્લાહ તઆલા કી ઇબાદત કી. ફિરિશ્તે (સ) કે આ'માલ લે કર આસ્માનોં પર જાતે ઔર વોહ કબૂલ ન કિયે જાતે. ફિરિશ્તોં ને અર્ઝ કી : “ઐ હમારે પરવર દગાર તેરી ઇઝ્ઝત કી કસમ ! હમ ને તેરી તરફ સહીહ (આ'માલ) ઉઠાએ હેં.” અલ્લાહ ﷻ ફરમાતા હૈ : ઐ મેરે ફિરિશ્તો ! તુમ ને સચ કહા, મગર (ઇબાદત મેં (સ) કી નિયત બુરી હોતી હૈ) વોહ ચાહતા હૈ કે (સ) કા મકામ (સબ કો) મા'લૂમ હો જાએ (યા'ની રિયા વ શોહરત કા તલબ ગાર હૈ)

(ایضاً ص ૧૧૬)

નિયત કી બ-ર-કત સે મઝિરત કી દિલચસ્પ હિકાયત : મન્કૂલ હૈ કે એક અ-જમી (યા'ની ગૈર અ-રબી શખ્સ) ચન્દ આદમિયોં (અ-રબિયોં) કે પાસ સે ગુઝરા જો બૈઠે મઝાક ઔર છોડછાડ મેં મસરૂફ થે. (અ-રબી કે જુમ્લે સુન કર) વોહ ગરીબ સમજા કે ચેહ લોગ ઝિકુલ્લાહ ﷻ કર રહે હેં, (સ) ને હુસ્ને નિયત કે મુતાબિક (યા'ની અચ્છી નિયત કે સાથ) (સ) કી તરહ કહના શુરૂઅ કર દિયા. કહા જાતા હૈ કે અલ્લાહ તઆલા ને અચ્છી નિયત કી વજહ સે (સ) અ-જમી કો બખ્શ દિયા.

(ایضاً ص ૧૧૩)

અચ્છી નિયતેં દુશ્વાર હેં ઘસ સે તો પીઠ પર કોડે ખાના આસાન હૈ :

અચ્છી અચ્છી નિયતેં કરને કે લિયે ઝરૂરી હૈ કે ઝેહન હાઝિર રહે, જો અચ્છી નિયતોં કા આદી નહીં હૈ (સ) શુરૂઅ મેં બ તકલ્લુફ (સ) કી આદત બનાની પડેગી લિહાઝા ઇબ્તિદાઅન (સ) કે લિયે સર ઝુકાએ, આંખેં બન્દ કર કે ઝેહન કો મુખ્તલિફ ખયાલાત સે ખાલી કર કે યક્સૂ હો જાના મુફીદ હૈ. ઇધર ઉધર નઝરેં ઘુમાતે હુએ, બદન સહલાતે ખુજાતે હુએ, કોઈ ચીઝ રખતે ઉઠાતે હુએ યા જલ્દ બાઝી કે સાથ નિયતેં કરના ચાહેંગે તો શાયદ હો નહીં પાએંગી. નિયતોં કી આદત બનાને કે લિયે (સ) કી અહમિયત પર નઝર રખતે હુએ આપ કો સન્જી-દગી કે સાથ પહલે અપના ઝેહન બનાના પડેગા. હઝરતે સય્યિદુના નુઐમ બિન

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَسَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : जिस ने मुझ पर एक बार दुरदे पाक पढा अल्लाह उस पर दस रजमते भेजता है. (स्म)

હમ્માદ عَلَیْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْجَوَاد ફરમાતે હે : “હમારી પીઠ કા કોડે ખાના અચ્છી નિચ્ચત કે મુકાબલે મેં આસાન હૈ.”

(تنبيه المغترين ص ۲۰)

દુન્યવી ને'મતોં કે સબબ આખિરત કી ને'મતોં મેં કમી આએગી : હુજજતુલ

ઈસ્લામ હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ અબૂ હામિદ મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગઝાલી رَحْمَةُ اللّٰهِ الْوَالِي કા ઈશદિ આલી હૈ : “અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ને'મતોં સે લુન્ફ અન્દોઝ હોના ગુનાહ નહીં હૈ, લેકિન ઈસ સે સુવાલ ઝરૂર હોગા ઔર જિસ સે હિસાબ મેં પૂછગછ હુઈ વોહ હલાક હો જાએગા ઔર જો આદમી દુન્યા મેં મુબાહ ચીઝોં કો ઈસ્તિ'માલ કરતા હૈ અગર્યે ઈસે કિયામત મેં ઈસ પર અઝાબ નહીં હોગા લેકિન ઈસી મિકદાર મેં આખિરત કી ને'મતોં કમ હો જાએગી, ગૌર તો કીજિયે ! કિતને બડે નુક્સાન કી બાત હૈ કે ઈન્સાન ફાની ને'મતોં કે હુસૂલ મેં બહુત જલ્દી કરે ઔર ઈસ કે બદલે ઉખરવી ને'મતોં મેં કમી કે ઝરીએ નુક્સાન ઉઠાએ.”

(احياء العلوم ج ۹ ص ۹۸)

દુન્યવી લઝ્ઝાત કા દિલ સે મિટા દે શૌક તૂ

કર અતા અપની ઈબાદત કા ઈલાહી ઝૌક તૂ

أَمِين بِجَاوِزِ النَّبِيِّ الْأَمِين صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

પુશ્બૂ લગાને કી નિચ્ચતે : અલ્લાહ તઆલા કી બે શુમાર ને'મતોં મેં સે પુશ્બૂ ભી

એક બહુત પ્યારી ને'મત હૈ, ઈસ કા ઈસ્તિ'માલ કરના મુબાહ (યા'ની ન સવાબ ન ગુનાહ) હૈ, યેહ ને'મત ઈસ તરહ ઈસ્તિ'માલ કરની ચાહિયે કે ઈબાદત બન જાએ ઔર સવાબ હાથ આએ. ચુનાન્ચે ઈસ કો “ઈબાદત” બનાને કે લિયે અચ્છી અચ્છી નિચ્ચતેં કરની હોંગી. જબ ભી કોઈ કામ કરને લગેં તો એક દમ શુરૂઅ મત કર દીજિયે, પહલે કુછ ઠહર જાઈયે ઔર ઝેહન પર ઝોર દે કર અચ્છી અચ્છી નિચ્ચતેં કર લીજિયે. મ-સલન પુશ્બૂ લગાની હૈ તો ઈસ કી શીશી ઉઠાને સે કબ્લ ઔર અગર ઉઠા હી લી હૈ તો ખોલને સે પહલે યકસૂઈ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَالسَّلَام : જો શપ્સ મુઝ પર દુરૂદ પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (طبرانی)

મદીનતુલ મુનવ્વારહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વારહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

કે સાથ, સર ઝુકા કર હો સકે તો આંખે બન્દ કર કે ઇત્મીનાન સે ઓર ખૂબ તવજ્જોહ કે સાથ નિયતે કીજીયે. ઇત્ર લગાને કે ઝરીએ મુખ્તલિફ સવાબાત કમાને કા મશ્વરા દેતે હુએ આરિફ બિલ્લાહ, મુહકિક અલલ ઇત્લાક, ખાતિમુલ મુહદિસીન, હઝરતે અલ્લામા શૈખ અબ્દુલ હક મુહદિસ દેહલવી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِي લિખતે હૈં : મુબાહ કામોં મેં ભી અચ્છી નિયત કરને સે સવાબ મિલેગા, મ-સલન ખુશ્બૂ લગાને મેં ઇતિબાએ સુન્નત ઓર (મસ્જિદ મેં જાતે હુએ લગાને પર) તા'ઝીમે મસ્જિદ (કી નિયત ભી કી જા સકતી હૈ), ફરહતે દિમાગ (યા'ની દિમાગ કી તાઝગી) ઓર અપને ઇસ્લામી ભાઈયોં સે ના પસન્દીદા બૂ દૂર કરને કી નિયતે હોં તો હર નિયત કા અલગ સવાબ મિલેગા. (اشعة اللمعات ج ١ ص ٢٧) યહાં હસ્બે હાલ મઝીદ નિયતે ભી શામિલ કી જા સકતી હૈં મ-સલન બિસ્મિલ્લાહ પઢ કર શીશી ઉઠાડિંગા, બિસ્મિલ્લાહ પઢ કર ઢક્કન ખોલુંગા, બિસ્મિલ્લાહ પઢ કર લગાડિંગા, મુસલ્માનોં ઓર ફિરિશ્તોં કો ખુશ્બૂ સે ફરહત (યા'ની સુરૂર વ ખુશી) પહોંચાડિંગા, (ખુસૂસન ગરમી મેં કપડોં કે અન્દર અગર પસીને કી બદબૂ હો જાતી હો તો યેહ નિયત ભી કી જા સકતી હૈ કે) ખુદ સે બદબૂ દૂર કર કે મુસલ્માનોં કો ગીબત સે બચાડિંગા, (નમાઝ સે કબ્લ લગાને મેં યેહ નિયત ભી શામિલ કર સકતે હૈં કે) નમાઝ કે લિયે ઝીનત હાસિલ કરુંગા. ખુશ્બૂ સૂંઘ કર દુરૂદ શરીફ પઢુંગા, (ખુશ્બૂ ને'મત હૈ ઇસ લિયે ઇસ્તિ'માલ કરને ઓર સૂંઘને મેં બતૌરે શુકે ઇલાહી) ﷻ કહુંગા. ખુશ્બૂ લગાડિંગા તાકે અક્લ મેં ઇઝાફા હો, ઇસ સે દીની અહકામ (દીની તા'લીમ, દીની તદરીસ, સુન્નતોં ભરે બયાન વગૈરા) સમઝને મેં મદદ હાસિલ કરુંગા. “એહયાઉલ ઉલૂમ” મેં હૈ : હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ શાફેઈ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِي ફરમાતે હૈં : “જિસ કી ખુશ્બૂ અચ્છી હો ઉસ કી અક્લ મેં ઇઝાફા હોતા હૈ.” (احياء العلوم ج ٥ ص ٩٨)

ખુશ્બૂ લગાને કી ગલત નિયતોં કી નિશાન દેહી : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! ખુશ્બૂ લગાને મેં અક્સર શૈતાન ગલત નિયત મેં મુખ્તલા કર દેતા હૈ. લિહાઝા ઇત્ર લગાને મેં અચ્છી નિયતોં કા ખુસૂસી એહતિમામ હોના ચાહિયે. યુનાન્યે હુજજતુલ ઇસ્લામ હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હામિદ ઇમામ મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْوَالِي કા ફરમાને આલી હૈ : ઇસ નિયત સે ખુશ્બૂ લગાના કે લોગ વાહ વાહ કરેં યા કીમતી ખુશ્બૂ લગા કર લોગોં પર અપની માલદારી કા સિક્કા બિઠાને

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક હુવા ઓર ઉસ ને મુઝ પર દુરુદે પાક ન પઢા તહકીક વોહ બદ બખ્ત હો ગયા. (ઈબ્રાહીમ)

કી નિયત હો તો ઇન સૂરતોં મેં ખુશબૂ લગાને વાલા ગુનહગાર હોગા ઓર ખુશબૂ બરોઝે કિયામત મુદારિ સે ભી ઝિયાદા બદબૂદાર હોગી. (ایضاً)

દુન્યા પસન્દ કરતી હે ઇન્ને ગુલાબ કો

લેકિન મુઝે નબી કા પસીના પસન્દ હે

صَلُّوْا عَلَيَّ الْحَبِيبُ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيَّ مُحَمَّدٍ

મ-દની કાફિલે મેં સફર કી નિયત કી બ-ર-કત : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી

ભાઈયો ! દા'વતે ઇસ્લામી કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મ-દની કાફિલોં મેં સફર ઓર રોઝાના ફિકે મદીના કે ઝરીએ મ-દની ઇન્આમાત કા રિસાલા પુર કર કે હર મ-દની માહ કે દસ દિન કે અન્દર અન્દર અપને યહાં કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્મ કરવાને કા મા'મૂલ બના લીજીયે. **اِنْ شَاءَ اللهُ عَزَّوَجَلَّ** બ તુફેલે મુસ્તફા ﷺ બુરી નિયતોં સે નજાત ઓર અચ્છી નિયતોં કી આદાત નસીબ હોંગી. કોરંગી (બાબુલ મદીના કરાચી) કે એક ઇસ્લામી ભાઈ કે બયાન કા ખુલાસા હે, મેરી ફૌજ મેં મુલા-ઝમત થી ઓર મેં મોડર્ન નૌ જવાન થા, અલબત્તા નમાઝ પઢા કરતા થા. અમ્મીજાન કી બીમારી કે બાઈસ સપ્ત તશવીશ થી, એક ઇસ્લામી ભાઈ ને ઇન્ફિરાદી કોશિશ કરતે હુએ મ-દની કાફિલે મેં સફર કી તરગીબ દી, મેં ને મા'ઝિરત ચાહતે હુએ ઉન સે કહા : અમ્મીજાન સપ્ત બીમાર હેં એસી હાલત મેં ઉન્હેં છોડ કર સફર નહીં કર સકતા. ઉન્હોં ને મશવરા દિયા : “આપ સિર્ફ મ-દની કાફિલે મેં સફર કી નિયત કર લીજીયે કે જબ ભી મૌકઅ મિલા, કર લૂંગા ઓર આજ નમાઝે તહજજુદ અદા કર કે ગિડગિડા કર અમ્મીજાન કી સિદ્દહત યાબી કે લિયે દુઆ ફરમાઈયે **اِنْ شَاءَ اللهُ عَزَّوَجَلَّ** ઝરૂર કરમ હોગા.” ઉન્હોં ને યેહ બાત કુછ એસે દિલ નશીન અન્દાઝ મેં કહી કે દિલ કો લગ ગઈ ઓર મેં ને સફર કી નિયત કર લી. રાત ઉઠ કર તહજજુદ અદા કર કે ખૂબ રો રો કર દુઆ માંગી, ફિર નમાઝે ફજ કે લિયે મસ્જિદ કા રુખ કિયા, વાપસી પર જબ ઘર પહોંચા તો હૈરત સે ખડે કા ખડા હી રહ ગયા ! ક્યા દેખતા હૂં કે મેરી વોહ ઝાર નઝાર (યા'ની કમઝોર) ઓર સપ્ત બીમાર અમ્મીજાન જો ખુદ ઉઠ કર

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِس نے مُوڙ ۛر اِڪ ٻار ڏوڙهه ۛاڪ ۛڊا اٺلاو اِڪ عِوَجَل اِڪ ۛر ڏس رڊمته ٻهڙتا هُئ. (م)

બૈતુલ ખલા (યા'ની વૉશરૂમ) ભી નહીં જા સકતી થીં બૈઠી ઇત્મીનાન સે કપડે ધો રહી હૈં ! મૈં ને અર્ઝ કી ! અમ્મીજાન ! આપ આરામ ફરમાઈયે કહીં તબીઅત ઝિયાદા ન બિગડ જાએ, મૈં ખુદ કપડે ધો લૂંગા. ઇસ ۛર ફરમાયા : બેટા ! اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ આજ મુઝે ન કોઈ દર્દ હૈ ન તક્લીફ, મૈં અપને આપ કો બહુત હલકી ફુલકી મહસૂસ કર રહી હૂં. યેહ સુન કર મેરી આંખોં મેં ખુશી કે આંસૂ આ ગએ, મેરે દિલ મેં એક ઇત્મીનાન કી કેફિયત ۛૈદા હુઈ કે સફર કી નિયત કી બ-ર-કત સે દુઆ કો મકબૂલિયત મિલ ગઈ હૈ. ઇસ્લામી ભાઈ સે મુલાકાત ۛર તફસીલ અર્ઝ કી, તો ઉન્હોં ને ખૂબ હૉસલા બઢાયા ઔર હમ-દર્દના મશ્વરા દિયા કે બિલા તાખીર **મ-દની કાફિલે** મેં સફર કર લીજીયે. લિહાઝા મૈં **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ દા'વતે ઇસ્લામી કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મ-દની કાફિલે કા મુસાફિર બન ગયા. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ મ-દની કાફિલે મેં સુન્નતોં ભરે સફર ઔર ઇસ દૉરાન આશિકાને રસૂલ કી સોહબત કી બ-ર-કત સે હમારે ઘર મેં **મ-દની માહોલ** બન ગયા, મુઝ જૈસા મોડર્ન નૉ જવાન દાઢી ઔર ઇમામા સજા કર સુન્નતોં કી ખિદમત મેં લગ ગયા, અમ્મીજાન ઔર મેરે બચ્ચોં કી માં દોનોં ઇસ્લામી બહનોં કે ઇજતિમાઅ મેં શિર્કત કરતી હૈં. ગૉર ફરમાઈયે ! મૈં ને સિર્ફ મ-દની કાફિલે મેં સફર કી નિયત કી ઔર ઇસ કે સબબ બ-ર-કત હી બ-ર-કત હો ગઈ તો ન જાને મ-દની કાફિલોં મેં સુન્નતોં ભરે સફર કી ક્યા ક્યા મ-દની બહારેં હોંગી ! કાશ ! હર ઇસ્લામી ભાઈ હર માહ કમ અઝ કમ ત્રીન દિન કે **મ-દની કાફિલે** મેં સફર કા આદી બન જાએ.

અચ્છી નિયત કા ફલ ۛાઓગે બે બદલ સબ કરો નિયતેં કાફિલે મેં ચલો
દૂર બીમારિયાં ઔર ના દારિયાં હોં, ટલેં મુશ્કિલેં કાફિલે મેં ચલો

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِیْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! મ-દની કાફિલે કી નિયત કરને વાલે કા બેડા ۛાર હો ગયા. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ માં કી સિહ્હત કે સાથ સાથ ઘર ભર કે લિયે આખિરત કી રાહત કે હુસૂલ કે લિયે તય્યારિયોં કા ભી સામાન હો ગયા. વાકેઈ અચ્છી નિયત ફિર અચ્છી નિયત હોતી હૈ. અચ્છી નિયત સે **મ-દની કાફિલે** મેં સફર કરને કે ક્યા કહને !

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો શપ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (طبرانی)

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

જબ જૂતા પહનને મેં ઉલટે પાઉં તે પહલ કી તો.....: હુઝૂર મુહદિસે આ'ઝમે પાકિસ્તાન હઝરતે અલ્લામા મૌલાના સરદાર અહમદ કાદિરી ચિશ્તી رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوٰى કે એક શાગિર્દે રશીદ ફરમાતે હૈં કે મેં 1955 સિ.ઈ. મેં જબ દૌરએ હદીસ શરીફ સે ફારિગ હુવા ઔર આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْهِ સે રુખ્સત લે કર આને લગા, મેં ને ગ-લતી સે અપના જૂતા પહલે બાએ (યા'ની ઉલટે) પાઉં મેં પહન લિયા. આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْهِ ને દેખ કર મુઝે ફૌરન વાપસ બુલા લિયા, મુઝે અપની ગ-લતી કા એહસાસ હો ગયા, આપ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْهِ ને (મુઝે નેકી કી દા'વત દેતે હુએ) ફરમાયા : “જૂતા પહનને મેં સુન્નત યેહ હૈં કે પહલે દાએ (યા'ની સીધે) પાઉં મેં પહના જાએ ઔર જૂતા ઉતારને કી સુન્નત યેહ હૈં કે પહલે બાએ (યા'ની ઉલટે) પાઉં સે ઉતારા જાએ.” (હયાતે મુહદિસે આ'ઝમ, સ. 85)

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

જૂતે પહનને કી નિયતેં : કોઈ સા ભી કામ હો એક દમ શુરૂઅ કર દેને કે બજાએ પહલે કુછ ઠહર કર નિયત કરને કી આદત બનાની ચાહિયે મ-સલન જૂતે પહનને લગે હૈં તો રુક જાઈયે ઔર હસ્બે હાલ પહલે યેહ નિયતેં કર લીજિયે : ❁ ઇતિબાએ સુન્નત મેં જૂતે પહનૂંગા ❁ ચલને વાલે કે જૂતોં કી આવાઝ ચૂકે સરકારે મદીના صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કો ના પસન્દ થી ઈસ લિયે રાહ ચલતે યા સીઢી ચઢતે ઉતરતે હુએ આવાઝ ન પૈદા હો ઈસ કા ખયાલ રખૂંગા ❁ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ પઢ કર પહનૂંગા ❁ જૂતે કે ઝરીએ પાઉં કો ઝખ્મ યા ગન્દગી વગૈરા સે મહફૂઝ રખને કી કોશિશ કે ઝરીએ ઇબાદત પર મદદ હાસિલ કરૂંગા ❁ પહનને મેં સીધે જૂતે સે પહલ કરને કી સુન્નત અદા કરૂંગા ❁ સુન્નતે તન્ઝીફ અદા કરૂંગા યા'ની પાઉં કો મૈલ કુચૈલ સે બચાગિંગા. ઈસી તરીકે પર હસ્બે હાલ મઝીદ નિયતેં ભી કી જા સકતી હૈં. ઈસી તરહ જૂતે ઉતારતે વક્ત ભી بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ પઢને, ઉલટે સે પહલ કરને, મૌકઅ હો તો બુઝુર્ગોં કી અદા કી મુશા-બહત કરતે હુએ જૂતોં કા અગલા રુખ કિબ્લે કી તરફ રખને વગૈરા કી નિયતેં હો સકતી હૈં. જૂતે કિબ્લા રુખ રખને કે મુ-તઅલ્લિક અર્ઝ હૈં, હુઝૂર મુહદિસે આ'ઝમે પાકિસ્તાન હઝરત મૌલાના સરદાર અહમદ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوٰى કે શાગિર્દ વ મુરીદ મેરે મખ્દૂમ

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुइदे पाक न पड़ा तलकीक वोह बह भण्त हो गया. (उज्ज)

વ મોહતરમ હઝરતે કિબ્લા મુફતી અબ્દુલ્લતીફ સાહિબ كَانَ اللَّهُ غَمْرَهُ કી સોહબત મેં ચન્દ રોઝ ગુઝારને કી સગે મદીના عَفَى عَنْهُ કો સઆદત મિલી, ઉન દિનોં મુફતી સાહિબ مَدَّ ظُلُّهُ કા યેહ અમલ દેખા કે હમારે બે તરતીબ રખે હુએ જૂતોં, ચપ્પલોં કા રુખ અપને દસ્તે મુબારક સે જાનિબે કિબ્લા ફરમા દેતે થે મેં ને મુ-તઅજિજબ હો કર સબબ દરયાફત કિયા તો ફરમાયા કે મેં ને કિબ્લા ઉસ્તાઝે ગિરામી હુઝૂરે મુહદિસે આ'ઝમ મૌલાના સરદાર અહમદ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْكَرِيم કો દેખા હૈ કે આપ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ન સિર્ફ જૂતે બલકે હર ચીઝ કિબ્લા રૂ રખના પસન્દ ફરમાતે થે ઓર ઇસ અમલ મેં **સરકારે ગૌસે આ'ઝમ** عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْكَرِيم કી ઇસ હિકાયત કી તરફ ઇશારા કિયા : યુનાન્થે

લોટા કિબ્લા રુખ હો ગયા : એક બાર જહાન શરીફ કે મશાઈબે કિરામ رَحْمَهُمُ اللَّهُ تَعَالَى કા એક વફદ હુઝૂર સચ્ચિદુના ગૌસે આ'ઝમ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْكَرِيم કી ખિદમતે સરાપા અ-ઝમત મેં હાઝિર હુવા, ઉન્હોં ને આપ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ કે લોટે શરીફ કો ગૈરે કિબ્લા રુખ પાયા (તો ઉસ કી તરફ આપ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ કી તવજજોહ દિલાઈ ઇસ પર) આપ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ને અપને ખાદિમ કો જલાલ ભરી નઝર સે દેખા. વોહ આપ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ કે જલાલ કી તાબ ન લાતે હુએ એક દમ ગિરા ઓર તડપ તડપ કર જાન દે દી. અબ એક નઝર લોટે પર ડાલી તો વોહ ખુદ બખુદ કિબ્લા રુખ હો ગયા. (نَهْجُ الْإِسْرَار ص ۱۰۱)

અચ્છોં કી નક્લ બી અચ્છી હોતી હૈ : યેહ આમ દસ્તૂર હૈ કે જિસ સે મહબ્બત હોતી હૈ ઉસ કી હર અદા પ્યારી લગતી હૈ, يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا સગે મદીના عَفَى عَنْهُ કો સરકારે ગૌસે આ'ઝમ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْكَرِيم ઓર, હુઝૂરે મુહદિસે આ'ઝમે પાકિસ્તાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْمَنَان સે બહુત મહબ્બત હૈ. લિહાઝા જબ સે આપ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ કી યેહ અદા મા'લૂમ હુઈ હૈ ઇસ અદા કો અદા કરને કી આદત બના લી હૈ ઓર અપને લોટે, ચપ્પલ ઓર દીગર ચીઝોં કા અગલા રુખ જાનિબે કિબ્લા રહે ઇસ કી કોશિશ રહતી હૈ. અચ્છી અચ્છી નિયતોં કે સાથ અલ્લાહ વાલોં કી નક્કાલી મેં યકીનન બ-ર-કત હી બ-ર-કત હૈ ઓર ક્યૂં ન હો કે કાએનાત કે તમામ અલ્લાહ વાલોં કે સરદાર, મદીને કે તાજદાર صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કા ફરમાને મુશ્કબાર હૈ : **الْبَرَكَةُ مَعَ الْكَابِرُكُم** યા'ની બ-ર-કત તુમહારે બુઝુર્ગોં કે સાથ હૈ.

(الْمُعْجَمُ الْأَوْسَطُ ج ۶ ص ۳۴۲ حَدِيث ۸۹۹۱)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَسَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهٖ وَسَلَّمَ : جِس نے مَؤُج پَر دس مَرَتَبَا سُبُحْ اُور دس مَرَتَبَا شَام دُڑدے پاک پढا اُسے کِیَا مَت کَے دِن مَہرِی شَفَا مَت مِلے گی۔ (ابن ماجہ)

“ચલ મદીના” કે સાત હુરૂફ કી નિસ્ખત સે જૂતે પહનને કે 7 મ-દની ફૂલ

દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કા મત્બૂઆ 32 સફહાત પર મુશ્તમિલ રિસાલા, “101 મ-દની ફૂલ” સફહા 20 તા 22 સે (મઅ તસરુફ) અર્ઝ હૈ :

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : ﴿1﴾ જૂતે બ કસરત ઇસ્તિ'માલ કરો કે આદમી જબ તક જૂતે પહને હોતા હૈ ગોયા વોહ સુવાર હોતા હૈ. (યા'ની કમ થકતા હૈ)

﴿2﴾ જૂતે પહનને સે પહલે ઝાડ લીજીયે તાકે કીડા યા કંકર વગૈરા હો તો નિકલ જાએ, કહતે હૈં કિસી જગહ દા'વત મેં ફારિગ હો કર એક સાહિબ ને જૂં હી જૂતા પહના ચીખ નિકલ ગઈ ઓર પાઉં લહૂ લુહાન હો ગયા. દર અસ્લ બાત યેહ હુઈ કે ખાને કે દૌરાન કિસી ને નોકદાર હડી ફેંકી તો વોહ જૂતે કે અન્દર ચલી ગઈ ઓર પહનને વાલે ને જૂતે ઝાડે બિગૈર પહને તો પાઉં ઝખ્મી હો ગયા ﴿3﴾ સુન્નત યેહ હૈ કે પહલે સીધા જૂતા પહનિયે ફિર ઉલટા ઓર ઉતારતે વક્ત પહલે ઉલટા જૂતા ઉતારિયે ફિર સીધા.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જબ તુમ મેં સે કોઈ જૂતે પહને તો દાઈ (યા'ની સીધી) જાનિબ સે ઇબ્તિદા કરની ચાહિયે ઓર જબ ઉતારે તો બાઈ (યા'ની ઉલટી) જાનિબ સે ઇબ્તિદા કરની ચાહિયે તાકે દાયાં (યા'ની સીધા) પાઉં પહનને મેં અવ્વલ ઓર ઉતારને મેં આખિરી રહે. (بخاری ج 4 ص 10 حدیث 5800)

નુઝહતુલ કારી મેં હૈ : મસ્જિદ મેં દાખિલ હોતે વક્ત હુકમ યેહ હૈ પહલે સીધા પાઉં મસ્જિદ મેં રખે ઓર જબ મસ્જિદ સે નિકલે તો પહલે ઉલટા પાઉં નિકાલે. મસ્જિદ કે દાખિલે કે વક્ત ઇસ (જૂતે પહનને કી તરતીબ વાલી) હદીસ પર અમલ દુશ્વાર હૈ. આ'લા હઝરત ઇમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن ને ઇસ કા હલ યેહ ઇશાદિ ફરમાયા હૈ :

જબ મસ્જિદ મેં જાના હો તો પહલે ઉલટે પાઉં કો નિકાલ કર જૂતે પર રખ લીજીયે ફિર સીધે પાઉં સે જૂતા નિકાલ કર મસ્જિદ મેં દાખિલ હોં. ઓર જબ મસ્જિદ સે બાહર હોં તો ઉલટા પાઉં નિકાલ કર જૂતે પર રખ લીજીયે ફિર સીધા પાઉં નિકાલ કર સીધા જૂતા પહન લીજીયે ફિર ઉલટા પહન લીજીયે. (નુઝહતુલ કારી, જિ. 5, સ. 530) હઝરતે સય્યિદુના ઇબ્ને જૌઝી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِی ફરમાતે હૈં : જો શખ્સ હમેશા જૂતા પહનતે વક્ત

આ'લા હઝરત કી ખિદમત મેં સુવાલ : મેરે આકા આ'લા હઝરત, ઈમામે અહલે સુન્નત, મુજદિદે દીનો મિલ્લત મૌલાના શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન
કી ખિદમત મેં કુછ યૂં અર્ઝ કી ગઈ : કુછ ગરીબ મુસલમાન બ ગ-રઝે તબ્લીગે સલાત (યા'ની નમાઝ કી તબ્લીગ કે લિયે) શહર સે બાહર મવા-ઝઆત (યા'ની બા'ઝ દેહાત) મેં પૈદલ, ધૂપ ઓર પ્યાસ કી તક્લીફ ઉઠા કર બિલા કિસી ઝાતી નફ્અ કે લાલચ કે ફી સબીલિલ્લાહ આધી રાત સે ઉઠ કર ગએ ઓર દૂસરે દિન વાપસ આએ, બા'ઝ લોગ ઉન મેં ભૂકે પ્યાસે ભી શામિલ થે, ઉન કી કોશિશ સે તક્રીબન એક સો મુસલમાન મુસ્તઈદે નમાઝ (યા'ની નમાઝ કે લિયે તય્યાર) હુએ. બયાન કિયા જાએ કે ઉન કે લિયે ક્યા અજ્જ હૈ તાકે આગે હિમ્મત બઢે. હમારે ઈસ નેક કામ કરને પર એક શપ્સ ને કહા : “ઈસ મેં રખા હી

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهٖ وَسَلَّمَ : જો મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દુરૂદ શરીફ પઢેગા મેં કિયામત કે દિન ઉસ કી શફાઅત કરૂંગા. (કત્રાઅલ)

ક્યા હૈ ! કોઈ અપને લિયે નમાઝ પઢેગા તુમ ક્યૂં કોશિશ કરતે હો.” વોહ શખ્સ કેસા હૈ જો લોગોં કા હૌસલા પસ્ત કરતા હૈ ?

આ'લા હઝરત કા જવાબ : મેરે આકા આ'લા હઝરત, ઇમામે અહલે સુન્નાત, મુજદિદે દીનો મિલ્લત મૌલાના શાહ ઇમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن ने कुछ इस तरह जवाब ईशाद फरमाया : नमाज़ की दा'वत देने वालों के लिये उन की निश्चय पर अजब अजीब है, नबी ﷺ फरमाते हैं : “अगर अल्लाह عزَّوَجَلَّ तुम्हारे जरीअे किसी अेक शख्स को हिदायत अता फरमाअे तो येअ तुम्हारे लिये इस से अख्श हे के तुम्हारे पास सुर्ष ठिंट हों.” (صَحِيح مُسْلِم ص ١٣١١ حديث ٢٤٠٦) हिदायत को जाने के लिये आते जाते जितने कदम उन के पडे हर कदम पर दस नेकियां हैं, (युनान्हे अल्लाह तआला पारह 22 सूअे यासीन की आयत नम्बर 12 में ईशाद फरमाता है :)

وَكُتِبَ مَا قَدَّمُوا وَإِنَّا لَهُمْ

(پ ٢٢ سورة يس: ١٢)

તર-જ-મઅે ક-જુલ ઇમાન : ઔર હમ લિખ રહે હેં જો ઉન્હોં ને આગે ભેજા ઔર જો નિશાનિયાં પીછે છોડ ગઅે.

येह कहना के “तुम क्यूं कोशिश करते हो” शैतानी कौल है. **أَمَرَ بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَى عَنِ الْمُنْكَرِ** (या'नी नेकी का हुक्म देना और बुराई से मन्अ करना) ईर्ज है, ईर्ज से रोकना शैतानी काम है. (शिकार की मुमा-न-अत के बा वुजूद) બની ઇસ્રાઈલ મેં સે જિન્હોં ને (હફતે કો) મછલી કા શિકાર કિયા થા વોહ ભી બન્દર કર દિયે ગઅે ઔર જિન્હોં ને ઉન્હેં નસીહત કરને કો મન્અ કિયા થા (વોહ ભી તબાહ હો ગઅે) (મન્અ કરને વાલોં કા કૌલ પારહ 9 સૂ-રતુલ આ'રાફ કી આયત નમ્બર 164 મેં બયાન કિયા ગયા હૈ :)

لَمْ تَعْظَوْنَ قَوْمًا إِلَّا اللَّهُ مُهْلِكُهُمْ أَوْ

مُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا

તર-જ-મઅે ક-જુલ ઇમાન : ક્યૂં નસીહત કરતે હો ઉન લોગોં કો જિન્હેં અલ્લાહ હલાક કરને વાલા હૈ યા ઉન્હેં સપ્ત અઝાબ દેને વાલા.

(તો ગુનાહ સે રોકને વાલોં કો ગુનાહ સે રોકને કે કારે ખૈર સે મન્અ કરને વાલે) ભી તબાહ હુઅે ઔર નસીહત કરને વાલોં ને નજાત પાઈ. ઔર યેહ કહના કે “ઇસ (યા'ની નમાઝ કી દા'વત દેને કે કામ) મેં રખા હી ક્યા હૈ !” સબ સે સપ્ત કલિમા હૈ, કહને

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક યેહ તુમ્હારે લિયે તહારત હૈ. (અબુલ)

વાલે કો તજદીદે ઇસ્લામ વ તજદીદે નિકાહ ચાહિયે. **وَاللّٰهُ تَعَالٰی اَعْلَمُ۔**

(મુલખખસ અઝ ફતાવા ર-ઝવિયા મુખર્રજા, જિ. 5, સ. 117)

સુખ ઊંટોં સે ક્યા મુરાદ હૈ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! આ'લા હઝરત **عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالٰی**

કે ઇસ મુબારક ફતવે મેં નેકી કી દા'વત દેને વાલોં કી હૌસલા શિ-કની કરને વાલોં કે ઇસ જુમ્લે “તુમ ક્યૂં કોશિશ કરતે હો” કો શૈતાની કૌલ કરાર દે કર ઇસ કી મઝમ્મત કી ગઈ હૈ, યહાં વોહ લોગ ઇબ્રત હાસિલ કરે જો બસા અવકાત મુબલ્લિગીન સે કહ દેતે હેં કે “છોડો છોડો ઇસ કો સમજાને કા ક્યા ફાએદા. યેહ તો નેકી કી બાત માનતા હી નહીં” (ગુનાહ છોડતા હી નહીં, સુધરતા હી નહીં, રાહે રાસ્ત પર આતા હી નહીં) યેહ જુમ્લા બિલ્કુલ ગલત ગલત ઔર ગલત હૈ યકીનન સમજાના ફાએદે સે ખાલી હોતા હી નહીં, અચ્છી નિચ્ચત હો તો ઇસ્લાહ કે લિયે સમજાના કારે સવાબ હૈ તો ક્યા “સવાબ” મિલને મેં “ફાએદા” નહીં? “યેહ માનતા હી નહીં!” બોલ કર આપ ક્યા કહના ચાહતે હેં? ક્યા આપ નહીં જાનતે કે મુબલ્લિગ કી ઝિમ્મેદારી “મનવાના” નહીં ફક્ત “પહોંચાના” હૈ મનવાને વાલી ઝાત રબ્બે કાએનાત **اَلْاِئِمَّة** કી હૈ. ઇસ ફતવે મેં “મુસ્લિમ શરીફ” કી યેહ હદીસે પાક બયાન કી ગઈ હૈ કે અગર અલ્લાહ **عَزَّ وَجَلَّ** તુમ્હારે ઝરીએ કિસી એક શખ્સ કો હિદાયત અતા ફરમાએ તો યેહ તુમ્હારે લિયે ઇસ સે અચ્છા હૈ કે તુમ્હારે પાસ સુખ ઊંટ હોં. (ઈસ **عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالٰی** ન-બવી કી શર્હ મેં લિખતે હેં : “સુખ ઊંટ અહલે અરબ કા બેશ કીમત માલ સમજા જાતા થા, ઇસ લિયે ઝબુલ મસલ (યા'ની કહાવત) કે તૌર પર સુખ ઊંટોં કા ઝિક ક્રિયા ગયા. ઉખરવી ઉમૂર કી દુન્યવી ચીઝોં સે તશબીહ (યા'ની મિસાલ) સિર્ફ સમજાને કે લિયે હૈ વરના હકીકત યેહી હૈ કે હમેશા બાકી રહને વાલી આખિરત કા એક ઝર્આ ભી દુન્યા ઔર ઇસ જૈસી જિતની દુન્યાએં તસવ્વુર કી જા સકે, ઉન સબ સે બેહતર હૈ.” (શરહ મુસ્લિમ **عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالٰی** ૧૦૬ ૧૪૮)

મુફર્રિસે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફતી અહમદ યાર ખાન **عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالٰی** ઇસ હદીસે પાક કે તહત ફરમાતે હેં : યા'ની એક કાફિર કો મુસલ્માન બનાના દુન્યા કી બડી દૌલત સે ભી બેહતર હૈ બલ્કે કાફિર કો કતલ કરને સે બેહતર હૈ કે ઉસે રગબત દે કર

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : તુમ જહાં ભી હો મુઝ પર દુરુદ પઢો કે તુમહારા દુરુદ મુઝ તક પહોંચતા હૈ. (طبرانی)

મુસલ્માન કર લિયા જાવે કે (અલ્લાહ ને ચાહ્યા તો) ઇસ સે ઉસ કી (આયન્દા) સારી નસ્લ મુસલ્માન હોગી. (મિરઆતુલ મનાજીહ, જિ. 8, સ. 416)

સીખને સુન્નતેં કાફિલે મેં ચલો લૂટને રહમતેં કાફિલે મેં ચલો
હોંગી હલ મુશ્કિલેં કાફિલે મેં ચલો પાઓગે બ-ર-કતેં કાફિલે મેં ચલો

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

મ-દની કાફિલે મેં સફર કી 44 નિયતેં : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! આ'લા

હઝરત રુઝુલ્લાહ ﷺ સે કિયે જાને વાલે સુવાલ કે ઝરીએ યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે નમાઝોં કા જઝબા રખને વાલે ઉસ દૌર કે મુસલ્માન ભી નેકી કી દા'વત કે લિયે કાફિલે મેં સફર કિયા કરતે થે ઔર અબ તો ફૈઝાને રઝા સે ઇસ મ-દની કામ કે લિયે તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી મ-દની તહરીક, **દા'વતે ઇસ્લામી** ભી કાઈમ હો ગઈ હૈ. જિસ કા મ-દની પૈગામ તા દમે તહરીર કમો બેશ દુન્યા કે 150 મુલ્કોં મેં પહોંચ ચુકા હૈ ! સુન્નતોં કી તરબિયત કે મ-દની કાફિલે કે મુસાફિરોં કે તો બસ વારે હી ન્યારે હો જાતે ઔર નેકિયોં કે ઢેર લગ જાતે હેં, ઇસ મ-દની સફર મેં જિસ કદર અચ્છી અચ્છી નિયતેં કરેંગે **إِنَّ صَلَاةَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ** ઉસી કદર સવાબ ભી બઢતા ચલા જાએગા. મ-સલન હસ્બે હાલ ઇન મેં યેહ નિયતેં કી જા સકતી હેં : ❀ અગર શર-ઈ મિકદાર કા સફર હુવા તો ઘર મેં રવાનગિયે સફર કી દો રક્ઝત નફલ અદા કરુંગા ❀ અપને ઝાતી ખર્ચ પર સફર કરુંગા ❀ પલ્લે સે ખાઝોંગા ❀ હર બાર સુવારી કી દુઆ પઢુંગા ઔર મૌકઅ મિલા તો પઢાઝોંગા ❀ અગર કિસી ઇસ્લામી ભાઈ કો જગહ નહીં મિલેગી તો અપની નિશસ્ત તર્ક કર કે ઉસ પર ઉસ કો બ ઇસ્સાર બિઠાઝોંગા ❀ બસ યા રેલગાડી મેં કોઈ બૂઢા યા બીમાર મુસલ્માન નઝર આએગા તો ઉસ કે લિયે નિશસ્ત ખાલી કર દૂંગા ❀ મ-દની કાફિલે વાલોં કી ખિદમત કરુંગા ❀ અમીરે કાફિલા કી ઇતાઅત કરુંગા ❀ ઝબાન, આંખોં ઔર પેટ કા ફુફલે મદીના લગાઝોંગા યા'ની ફુઝૂલ ગોઈ, ફુઝૂલ નિગાહી સે બચુંગા ઔર ખ્વાહિશ સે કમ ખાઝોંગા ❀ સફર મેં ભી હર મૌકઅ પર “મ-દની ઇન્આમાત” પર અમલ જારી રખુંગા ❀ વુઝૂ, નમાઝ ઔર કુરઆને પાક પઢને મેં જો ગ-લતિયાં હોંગી વોહ આશિકાને રસૂલ કી

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर दस मरतबा दुइदे पाक पढा अल्लाह उस पर सो रહमत नाज़िल फरमाता है. (طبر)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

સોહબત મેં રહ કર દુરુસ્ત કરૂંગા. (જો જાનતા હો વોહ યેહ નિયત કરે કે સિખાઊંગા) ❀ સુન્નતેં
ઔર દુઆએં સીખૂંગા ઔર ❀ દૂસરોં કો સિખાઊંગા ઔર ❀ ઇન પર ઝિન્દગી ભર અમલ
કરતા રહૂંગા ❀ તમામ ફર્જ નમાઝેં મસ્જિદ કી પહલી સફ મેં તકબીરે ઊલા કે સાથ બા
જમાઅત અદા કરૂંગા ❀ તહજજુદ, ઇશરાક, યાશત ઔર અવ્વાબીન કી નમાઝેં પઢૂંગા
❀ એક લમ્હા ભી ઝાએઅ નહીં હોને દૂંગા, ફારિગ અવકાત મિલે તો અલ્લાહ અલ્લાહ કરતા
રહૂંગા, દુરૂદ શરીફ પઢતા રહૂંગા. (દૌરાને દર્સો બયાન વગૈરા બિગૈર કુછ પઢે ખામોશી સે સુનના હોતા
હે) ❀ “સદાએ મદીના” લગાઊંગા યા’ની નમાઝે ફજ કે લિયે મુસલ્માનોં કો જગાઊંગા
❀ રાસ્તે મેં જબ જબ મસ્જિદ નઝર આએગી તો બુલન્દ આવાઝ સે **صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ!**
કહ કર **صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ** કહૂંગા ઔર કહલવાઊંગા ❀ બાઝાર મેં જાના પડા તો બિલ
ખુસૂસ નીચી નિગાહેં કિયે ગુઝરતે હુએ બાઝાર કી દુઆ પઢૂંગા ઔર મૌકઅ મિલા તો
પઢાઊંગા ❀ મુસલ્માનોં સે પુર તપાક તરીકે પર મુલાકાત કરૂંગા ❀ ખૂબ ઇન્ફિરાદી કોશિશ
કરૂંગા ❀ હાથોં હાથ મ-દની કાફિલે મેં સફર કે લિયે મુસલ્માનોં કો તય્યાર કરૂંગા ❀ નેકી
કી દા'વત દૂંગા ❀ દર્સ દૂંગા ❀ મૌકઅ મિલા તો સુન્નતોં ભરા બયાન કરૂંગા ❀ જહાં
કાફિલા જાએગા વહાં કે કિસી બુઝુર્ગ કે મઝાર શરીફ પર મ-દની કાફિલે કે હમરાહ હાઝિરી
દૂંગા ❀ સુન્ની આલિમ કી ઝિયારત કરૂંગા ❀ અગર મ-દની કાફિલે કા કોઈ મુસાફિર
બીમાર હો ગયા તો તીમાર દારી કરૂંગા ❀ અગર કિસી મુસાફિર કે પાસ ખર્ચ ખત્મ હો ગયા
તો અમીરે કાફિલા કે મશ્વરે સે ઉસ કી માલી ઇમદાદ કરૂંગા ❀ સફર મેં અપને લિયે, ઘર
વાલોં કે લિયે ઔર ઉમ્મતે મુસ્લિમા કે લિયે દુઆએ ખૈર કરૂંગા ❀ જિસ મસ્જિદ મેં કિયામ
હોગા વહાં વુઝૂખાને ઔર મસ્જિદ કી સફાઈ કરૂંગા ❀ અગર કિસી ને બિલા વજહ સખ્તી
કી તબ ભી સબ્ર કરૂંગા ❀ થકન વગૈરા કે સબબ ગુસ્સા આ ગયા તો ઝબાન કા કુફલે
મદીના લગાતે હુએ ઝબ્ત કરૂંગા ❀ અગર મસ્જિદ મેં મ-દની કાફિલે કો કિયામ કી
ઇજાઝત ન મિલી તો કિસી સે ઉલઝને કે બજાએ ઇસ કો અપને ઇખ્લાસ કી કમી તસવ્વુર
કરૂંગા ઔર મ-દની કાફિલે કે સાથ હાથ ઉઠા કર દુઆએ ખૈર કરતા હુવા પલટૂંગા
❀ અગર કોઈ ઝગડા કરેગા તો હક પર હોને કે બા વુજૂદ ઉસ સે ઝગડા ન કર કે હદીસે પાક
મેં દી હુઈ ઇસ બિશારત કા હકદાર બનૂંગા, જિસ મેં નબિય્હે કરીમ ﷺ

મહત્વના
મુકરમ્મલ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : اِنَّ شَيْءًا مِنْ نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدٌ فِي سِتْرٍ مِنْ اَنْفُسِكُمْ فَاصْبِرُوا فِيهِ وَاصْبِرُوا فِي شَيْءٍ مِنْ اَنْفُسِكُمْ (١٦)

કી ઉમ્મત ભી તમામ ઉ-મમે સાબિકા (યા'ની પિછલી ઉમ્મતોં) સે અફઝલ હૈ. અફઝલિયત કા સબબ હરગિઝ હરગિઝ યેહ નહીં કે ઇસ ઉમ્મત મેં સરમાયા દારોં કી કસરત હોગી યા યેહ લોગ દુન્યવી તૌર પર બહુત ઝિયાદા તા'લીમ યાફતા હોંગે, ઇન મેં ઇન્જનિયર ઔર ડોક્ટર બ કસરત હોંગે, ન હી ફઝીલત કી યેહ વજહ હૈ કે યેહ જંગજૂ, બહાદુર ઔર તાકત વર હોંગે યા યેહ ઇસ લિયે અફઝલ હૈં કે નિહાયત હી ચાલાક વ ઝીરક (યા'ની હોશિયાર) હોંગે બલકે ઇન કી અફઝલિયત કી વજહ તો યેહ હૈ કે યેહ اَمْرًا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهْيًا عَنِ الْمُنْكَر (યા'ની ભલાઈ કા હુકમ દેને ઔર બુરાઈ સે મન્અ કરને) કે અહમ મન્સબ પર ફાઈઝ હૈં. અલ્લાહ ેઝ કરે કે હમ અપને ઇસ મન્સબે આલી કી અહમિયત સમઝને મેં કામ્યાબ હો જાએ.

કી તા'રીફ : મુફસ્સિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફતી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن “તફસીરે નઈમી” મેં ઇન આયાતે કરીમા કે તહત ફરમાતે હૈં : “અલ મા'રૂફ” ઔર “અલ મુન્કર” મેં સારી ભલાઈયાં અઝ મુસ્તહબ્બાત તા ઇમાનિય્યાત (યા'ની મુસ્તહબ્બાત સે લે કર ઇસ્લામી અકાઈદ તક) દાખિલ હૈં, ઔર સારી બુરાઈયાં અઝ મકરૂહાત તા ફુઝિય્યાત (યા'ની ના પસન્દીદા બાતોં સે લે કર હર કિસ્મ કે ફુઝ તક) શામિલ હૈં. ઔર “અમ્ર” (કે મા'ના હૈં હુકમ) યા'ની (યહાં) હુકમ સે મુરાદ હર કિસ્મ કા હુકમ હૈ, ઝબાની હો યા ક-લમી યા તાકત વાલા, ખ્વાહ બડોં સે અઝ કર કે હો યા સાથિયોં કો મશ્વરા દે કર, યા છોટોં કો દબાવ સે હુકમ દે કર, યા'ની તુમ્હારી શાન યેહ હૈ કે હર ભલાઈ કા હર તરહ હુકમ દો ઔર હર ખૂબી હર તરહ ફૈલાઓ ઔર હર બુરાઈ કો હર તરહ મિટાઓ ઔર લોગોં કો ઇસ (યા'ની બુરાઈ) સે બાઝ રખો. મઝીદ ફરમાતે હૈં : ઇસ આયતે મુકદ્દસા મેં ગોયા ફરમાયા ગયા કે اِنَّ مَدْبُوءًا مِّنْ اَنْفُسِكُمْ فَاصْبِرُوا فِيهِ وَاصْبِرُوا فِي شَيْءٍ مِنْ اَنْفُسِكُمْ ﷺ કી ઉમ્મત ! તુમ મેરી સિ-ફતે હિદાયત કે મઝહર (યા'ની ઝાહિર કરને વાલે) હો, લિહાઝા તુમ બેહતરીન ઉમ્મત હો, તુમ્હારે દમ સે તમામ લોગ ફાએદા ઉઠાતે રહેંગે, મેં તુમ્હારે ઝરીએ લોગોં કો ઇમાન, કુરઆન ઔર ઇરફાન (યા'ની અપની પહચાન) બખ્શૂંગા ઔર તુમ્હારી હી રોશની સે ઉન્હેં રાહે જિનાન (યા'ની જન્નત કા રાસ્તા) દિખલાડિંગા, જો મુઝ તક પહોંચના ચાહે તુમ્હારે ઝુમરે (યા'ની ગુરૌહ) મેં આ જાએ.

(તફસીરે નઈમી, જિ. 4, સ. 89, 95)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर रोके जुमुआ दो सो बार दुइदे पाक पढा उस के दो सो साल के गुनाह मुआफ़ होंगे. (अहमद)

સુન્નતેં આમ કરેં દીન કા હમ કામ કરેં

નેક હો જાએં મુસલ્માન મદીને વાલે

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

મુસલ્માનોં કી ભારી અક્સરિય્યત બે અ-મલી કા શિકાર હૈ : મીઠે મીઠે

ઈસ્લામી ભાઈયો ! મુસલ્માનોં મેં “નેકી કી દા'વત” આમ કરને કી જિતની ઝરૂરત આજ હૈ શાયદ પહલે કભી ન થી. અફસોસ સદ કરોડ અફસોસ ! આજ મુસલ્માનોં કી ભારી અક્સરિય્યત બે અ-મલી કા શિકાર હૈ, નેકિયાં કરના નફસ કે લિયે બેહદ દુશ્વાર ઔર ઈરતિકાબે ગુનાહ બહુત આસાન હો ચુકા હૈ, મસ્જિદોં કી વીરાની ઔર સિનેમા ઘરોં ઔર ડિરામા ગાહોં કી રૌનક, દીન કા દર્દ રખને વાલોં કો આઠ આઠ આંસૂ રુલાતી હૈ. ટીવી, વીસીઆર, ડિશ એન્ટીના, ઇન્ટરનેટ ઔર કેબલ કા ગલત ઇસ્તિ'માલ કરને વાલોં ને ગોયા અપની આંખોં સે હયા ધો ડાલી હૈ, તકમીલે ઝરૂરિયાત વ હુસૂલે સહૂલિયાત કી હદ સે ઝિયાદા જિદો જહ્દ ને મુસલ્માનોં કી ભારી તા'દાદ કો ફિકે આખિરત સે ચક્સર ગાફિલ કર દિયા હૈ. ગાલી દેના, તોહમત લગાના, બદ ગુમાની કરના, ગીબત કરના, ચુગલી ખાના, લોગોં કે ઐબ જાનને કી જુસ્ત-જૂ મેં રહના, લોગોં કે ઐબ ઉછાલના, ઝૂટ બોલના, ઝૂટે વા'દે કરના, કિસી કા માલ નાહક ખાના, ખૂન બહાના, કિસી કો બિલા ઇજાઝતે શર-ઈ તક્લીફ દેના, કર્ઝ દબા લેના, કિસી કી ચીઝ આરિયતન (યા'ની વક્તી તૌર પર) લે કર વાપસ ન કરના, મુસલ્માનોં કો બુરે અલ્કાબ સે પુકારના, કિસી કી ચીઝ ઉસે ના ગવાર ગુઝરને કે બા વુજૂદ બિલા ઇજાઝત ઇસ્તિ'માલ કરના, શરાબ પીના, જૂઆ ખેલના, ચોરી કરના, ઝિના કરના, ફિલ્મેં ડિરામે દેખના, ગાને બાજે સુનના, સૂદ વ રિશ્વત કા લૈન દૈન કરના, માં બાપ કી ના ફરમાની કરના ઔર ઇન્હેં સતાના, અમાનત મેં ખિયાનત કરના, બદ નિગાહી કરના, ઔરતોં કા મર્દોં કી ઔર મર્દોં કા ઔરતોં કી મુશા-બહત (યા'ની નક્કાલી) કરના, બે પર્દગી, ગુરૂર, તકબ્બુર, હસદ, રિયાકારી, અપને દિલ મેં કિસી મુસલ્માન કા બુઝ્ઝ વ કીના રખના, શુમાતત (યા'ની કિસી મુસલ્માન કો મરઝ, તક્લીફ યા નુક્સાન પહોંચને પર

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર દુરૂદ શરીફ પઢો અલ્લાહ ઈજ્ઞાલુમ તુમ પર રહમત ભેજેગા. (અનન્ય)

પુશ હોના), ગુસ્સા આ જાને પર શરીઅત કી હદ તોડ ડાલના, ગુનાહોં કી હિર્સ હુબ્બે જાહ, બુખ્લ, ખુદ પસન્દી વગેરા મુઆ-મલાત હમારે મુઆ-શરે મેં બડી બેબાકી કે સાથ કિયે જાતે હેં.

ગુનાહ કરને વાલોં કા દૂસરોં પર બી વબાલ : કસીર ગુનાહ એસે હેં, કે જિન કી વજહ સે બરાહે રાસ્ત દૂસરોં કો નુક્સાન ઉઠાના પડતા હૈ, મ-સલન અગર કોઈ શખ્સ ચોરી કા ગુનાહ કરેગા તો ઉસ શખ્સ કા નુક્સાન હોગા જિસ કી ચીઝ ચુરાઈ જાએગી, બિલ્કુલ યેહી મુઆ-મલા ડાકા ડાલને, અસ્લિહા દિખા કર મોબાઈલ ફોન વગેરા છીન લેને વાલોં કા હૈ. દુન્યવી નુક્સાનાત તો એક તરફ રહે ગુનાહ કરને વાલે કા અસ્લ બડા નુક્સાન તો આખિરત કા હૈ. **એ સુન્નતોં કા દર્દ રખને વાલે આશિકાને રસૂલ !** ઝરા સોચિયે !! ગુનાહોં કી દલદલ મેં ફંસને વાલોં કો કૌન નિકાલેગા ? અપ્લાકી તનઝૂલોં ઔર પસ્તિયોં કી તરફ ગિરતે ચલે જાને વાલોં કો કિરદાર કી બુલન્દિયોં કી જાનિબ કૌન ઉભારેગા ? જહન્નમ મેં લે જાને વાલે આ'માલ મેં મસરૂફ રહને વાલોં કો જન્નત મેં લે જાને વાલે આ'માલ પર કૌન લગાએગા ? **મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો !** હમેં ખુદ હી એક દૂસરે કી ઈસ્લાહ કી કોશિશ કરની હોગી. ચન્દ સચ્ચી હિકાયાત મુલા-હઝા ફરમાઈયે ઔર “નેકી કી દા'વત” કા દિલ મેં જઝબા બઢાઈયે.

મસ્જિદ પર તાલા થા : તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, દા'વતે ઈસ્લામી કે આશિકાને રસૂલ કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે **મ-દની કાફિલે** 3 દિન, 12 દિન, 30 દિન ઔર 12 માહ કે લિયે રાહે ખુદા ﷻ મેં સફર કરતે રહતે હેં. આશિકાને રસૂલ કા એક **મ-દની કાફિલા** સુન્નતોં કી તરબિયત કી ગરઝ સે બાબુલ ઈસ્લામ (સિન્ધ) કે એક ગાઉ મેં પહોંચા વહાં કી **મસ્જિદ પર તાલા** પડા થા, લોગોં સે તરકીબ બના કર જબ મસ્જિદ કા દરવાઝા ખોલા તો મ-દની કાફિલે કે મુસાફિર યેહ દેખ કર ગમગીન હો ગએ કે તવીલ અર્સે સે સફાઈ ન કિયે જાને કે સબબ મસ્જિદ કે દરો દીવાર ગર્દો ગુબાર સે અટે પડે હેં ઔર હર તરફ મકડિયોં કે જાલે તને હુએ હેં. મ-દની કાફિલે વાલોં કે ઈસ્તિફસાર (યા'ની પૂછને) પર બતાયા ગયા કે “કાફી

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર કસરત સે દુરૂદે પાક પઢો બેશક તુમહારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમહારે ગુનાહોં કે લિયે મગ્ફિરત હૈ. (જિંઝ)

અસા હુવા યહાં કે મુસલમાનોં ને નમાઝ પઢની છોડ દી હૈ જિસ કી બિના પર ઇમામ સાહિબ ભી જા ચુકે હૈં, ઇસી વજહ સે મસ્જિદ પર તાલા લગા દિયા ગયા હૈ.” અફસોસ ! મસ્જિદ બન્દ કર દી ગઈ થી ઔર ગાઉં મેં હર તરફ ગુનાહોં કી ગર્મ બાઝારી થી, અક્સર દુકાનોં પર ગાને બાજે ઔર T.V. પર ફિલ્મોં દિખાને કા સિલ્સિલા જારી થા.

મસ્જિદ કી હૈરત અંગેઝ રૌનકેં : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને !

અબ મુસલમાનોં કી હાલત કિસ કદર અપ્તર (યા'ની બુરી) હોતી જા રહી હૈ ! હાલાં કે એક દૌર એસા ભી થા કે રાત દિન મસ્જિદેં આબાદ હુવા કરતી થીં, યુનાન્યે હુજજતુલ ઇસ્લામ હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ અબૂ હામિદ મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગઝાલી رحمة الله عليه ફરમાતે હૈં : “નેક લોગ ફિકે આબિરત કી વજહ સે મસ્જિદોં મેં પડે રહતે થે તાકે જિતના ઝિયાદા હો સકે ઇસ મુખ્તસર તરીન ઝિન્દગી કી મોહલત સે ફાએદા ઉઠા કર આબિરત કી અ-બદી (યા'ની હમેશગી વાલી) ને'મતેં જમ્મ કર લેં. ઇબાદત કરને વાલોં કી કસરત કે સબબ મસ્જિદ કે બાહર લડકે વગૈરા અશ્યાએ ખુદોં નોશ (યા'ની ખાને પીને કી ચીઝેં) ફરોખ્ત કરતે, યૂં ખાને પીને કી અશ્યા ભી ઇબાદત ગુઝારોં કો બ આસાની દસ્ત-યાબ હો જાતીં.” سُبْحَانَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ ! વોહ કેસા પાકીઝા દૌર થા કે મસ્જિદોં મેં રાત દિન રૌનક હોતી થી ઔર આહ ! આજ તો મસાજિદ કી વીરાની દેખ કર કલેજા મુંહ કો આતા હૈ. ઐ મૌત કા યકીન રખને વાલે ઇસ્લામી ભાઈયો ! જિસ સે બન પડે વોહ કસ્બે હલાલ ઔર વાલિદૈન વ ઔલાદ વગૈરા કી દેખભાલ નીઝ દીગર હુકૂકુલ ઇબાદ કી બજા આ-વરી કે બા'દ જો વક્ત ફારિગ બચે ઉસે ઝરૂર ઝિકો દુરૂદ, ફિકે આબિરત ઔર અચ્છી સોહબત મેં ગુઝારને કી કોશિશ કરે. (કિમ્બાલૈ સલાત જ ૧૪૧) હમારે પ્યારે આકા, મદીને વાલે મુસ્તફા ﷺ કા કોઈ લમ્હા ઝિકુલ્લાહ سُبْحَانَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ સે ખાલી ન ગુઝરતા થા. કાશ ! હમેં ભી અનમોલ વક્ત કી કદ્ર નસીબ હો જાતી.

યા ખુદા કદ્ર વક્ત કી દે દે

કોઈ લમ્હા ન ફાલતૂ ગુઝરે

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : જો મુઝ પર એક દુરૂદ શરીફ પઢતા હૈ અલ્લાહ (عَزَّوَجَلَّ) ઉસ કે લિયે એક કીરાત અજ લખતા હૈ ઓર કીરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (ખુલાત)

નમાઝે બા જમાઅત કા અજુબ જઝબા : પહલે કે મુસલમાન બા જમાઅત નમાઝોં કા ભી નિહાયત ઝબર દસ્ત એહતિમામ ફરમાયા કરતે થે યુનાન્યે હુજજતુલ ઈસ્લામ હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ અબૂ હામિદ મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْوَالِي ફરમાતે હેં : (પારહ 18 સૂરતુનૂર આયત નમ્બર 37 મેં રબ્બે ગફૂર (عَزَّوَجَلَّ) કા ફરમાને નૂરુન અલા નૂર હૈ :)

رَجَالٌ لَا تُلْهِيمُهُمْ تِجَارَةً وَلَا بَيْعًا
عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَاقَامِ الصَّلَاةَ وَآتَاءَ
الزَّكَاةَ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ
فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : વોહ મર્દ જિન્હેં ગાફિલ નહીં કરતા કોઈ સૌદા ઓર ન ખરીદો ફરોખ્ત અલ્લાહ (عَزَّوَجَلَّ) કી યાદ ઓર નમાઝ બરપા રખને ઓર ઝકાત દેને સે, ડરતે હેં ઉસ દિન સે જિસ મેં ઉલટ જાએંગે દિલ ઓર આંખેં.

યેહ આયતે કરીમા નક્લ કરને કે બા'દ સય્યિદુના ઈમામ અબૂ હામિદ મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْوَالِي કા બયાન હૈ કે બા'ઝ મુફસ્સિરીન رَحْمَةُ اللَّهِ الْوَالِي ને લિખા હૈ કે ઈસ મેં ઉન નેક લોગોં કી તરફ ઈશારા હૈ કે ઉન મેં સે જો લોહાર હોતા થા વોહ અગર ઝર્બ (યા'ની ચોટ) લગાને કે લિયે હથોડા ઊપર ઉઠાએ હુએ હોતા ઓર ઈસી હાલત મેં અઝાન કી આવાઝ સુનતા તો અબ હથોડા લોહે વગૈરા પર મારને કે બજાએ ફૌરન રખ દેતા નીઝ અગર મોચી યા'ની ચમડા સીને વાલા સૂઈ ચમડે મેં ડાલે હુએ હોતા ઓર જૂં હી અઝાન કી આવાઝ ઉસ કે કાનોં મેં પડતી તો સૂઈ કો બાહર નિકાલે બિગૈર ચમડા ઓર સૂઈ વહીં છોડ કર બિલા તાખીર મસ્જિદ કી તરફ ચલ પડતા. યા'ની ઉઠે હુએ હથોડે કી એક ઝર્બ લગા દેના યા સૂઈ કો દૂસરી તરફ નિકાલના ભી ઉન કે નઝદીક તાખીર મેં શામિલ થા હાલાં કે ઈસ મેં વક્ત હી કિતના લગતા હૈ !

(કિયાતી સેઅત ૧/૨૩૧)

મેં પાંચોં નમાઝેં પઢૂં બા જમાઅત હો તૌફીક એસી અતા યા ઈલાહી

મેં પઢતા રહૂં સુન્નતેં વક્ત હી પર હોં સારે નવાફિલ અદા યા ઈલાહી

દે શૌકે તિલાવત દે ઝૌકે ઈબાદત

રહૂં બા વુઝૂ મેં સદા યા ઈલાહી

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

કરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : जिस ने क़िताब में मुज़ पर हुज़्दे पाक लिखा तो जब तक मेरा नाम उस में रहेगा किश्ते उस के लिये ईस्तिफ़ार करते रहेंगे. (ग़ज़)

બૂટા રોને લગા : આશિકાને રસૂલ કા 30 દિન કા એક મ-દની કાફિલા રાહે ખુદા عَزَّوَجَلَّ મેં સફર પર થા. ઈસ દૌરાન એક મકામ પર સુન્નતેં સીખને સિખાને કે મ-દની હલ્કે મેં જબ “ગુસ્લ કે ફરાઈઝ” સિખાએ ગએ તો એક બુઝુર્ગ રોતે હુએ કહને લગે કે “મેરી ઉમ્મ 70 સાલ હો ચુકી હૈ મગર મુઝે ગુસ્લ કે ફરાઈઝ કી મા’લૂમાત ન થી, આજ મ-દની કાફિલે કી બ-ર-કત સે મુઝે ગુસ્લ કે ફરાઈઝ સીખને કો મિલે, અફ્સોસ ! મુઝે તો યેહ તક પતા ન થા કે ગુસ્લ મેં ફરાઈઝ ભી હોતે હૈં !”

સબ સે પહલે કયા સીખના ફર્ક હૈ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! ગુસ્લ કે ફરાઈઝ તક સે લા ઈભ્મી કા એ'તિરાફ કરને વાલે 70 સાલહ ઇસ્લામી ભાઈ કે વાકિએ સે મ-દની કાફિલોં કી ઝરૂરત વ અહમ્મિયત કા આપ બખૂબી અન્દાઝા લગા સકતે હૈં. કિસી મુસલ્માન કો બીમાર યા ભૂક પ્યાસ મેં ગિરિફતાર યા બે રોઝગાર વ કર્ઝદાર યા આફતો મેં ગિરિફતાર યા દુન્યવી મુસીબતોં કા શિકાર યા મુશ્કિલાત સે દો ચાર દેખ કર હમેં તર્સ આતા હૈં ઓર આના ભી ચાહિયે લેકિન ગુનાહોં કી ભરમાર કે સબબ આખિરત કો દાવ પર લગાને વાલે ઓર અપને આપ કો કબ્ર વ જહન્નમ કે અઝાબ કા હકદાર બનાને વાલે મુસલ્માન પર બિલ્કુલ હી તર્સ નહીં આતા યેહ કાબિલે અફસોસ હૈં ગોયા દુન્યવી મુસીબતોં કે મુકાબલે મેં આખિરત કી મુસીબતોં કો કમતર સમઝ લિયા ગયા હૈં ! હાલાં કે “જિસ્માની મરીઝ” કે મુકાબલે મેં રૂહાની યા'ની ગુનાહોં કા મરીઝ ઝિયાદા તવજજોહ કા મુસ્તહિક હૈં કે મુસલ્માન કો દુન્યા કી તક્લીફેં આખિરત મેં રાહતેં દિલા સકતી હૈં મગર ગુનહગાર કો ઉસ કે ગુનાહ દોઝખ કે ગાર મેં પહોંચા સકતે હૈં. લિહાઝા ઈસ બાત કી શિદત કે સાથ ઝરૂરત હૈં કે ઈલ્મે દીન કી રોશની ફેલાઈ જાએ કે મા'લૂમાત હોંગી જભી તો બન્દા ગુનાહોં સે બચેગા, અગર ગુનાહ વ સવાબ કી શુદ્ધબુદ્ધ હી ન હોગી તો યેહ સુન્નતોં ભરી ઝિન્દગી ક્યૂંકર ગુઝાર સકેગા ! સદ કરોઝ અફસોસ ! આજ કલ નાદાન મુસલ્માન નફસો શૈતાન કે બહકાવે મેં આ કર ઈસ ફાની જહાન પર તો દિલો જાન સે કુરબાન હૈં મગર ઉસે ફરાઈઝ તક કા ઈલ્મ નહીં હાલાં કે

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर एक बार दुइरे पाक पढा अल्लाह उस पर दस रહमतें बेजता है. (स्म.)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

સરકારે દો² આલમ, નૂરે મુજસ્સમ, શાહે બની આદમ, રસૂલે મુહ્તશમ ﷺ ને ઇર્શાદ ફરમાયા : **يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ كُنْ لِلْعَالَمِ قَرِيضَةً عَلَى كُلِّ مَسْلَمٍ** ઇસ હદીસે પાક સે સ્કૂલ કોલેજ કી મુરવ્વજા દુન્યવી તા'લીમ નહીં

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

(ابن ماجه 1/161 ص 161 حديث 224) ઇસ હદીસે પાક સે સ્કૂલ કોલેજ કી મુરવ્વજા દુન્યવી તા'લીમ નહીં બલ્કે ઝરૂરી દીની ઇલ્મ મુરાદ હૈ. લિહાઝા સબ સે પહલે ઇસ્લામી અકાઈદ કા સીખના ફર્જ હૈ,

જવ્નતુલ
બકીઅ

ઇસ કે બા'દ નમાઝ કે ફરાઈઝ વ શરાઈત વ મુફ્સિદાત (યા'ની નમાઝ કિસ તરહ દુરુસ્ત હોતી હૈ ઔર કિસ તરહ ટૂટ જાતી હૈ) ફિર ર-મઝાનુલ મુબારક કી તશરીફ આ-વરી હો તો જિસ પર રોઝે ફર્જ હોં ઉસ કે લિયે રોઝોં કે ઝરૂરી મસાઈલ, જિસ પર ઝકાત ફર્જ હો ઉસ કે લિયે ઝકાત કે ઝરૂરી મસાઈલ, ઇસી તરહ હજ ફર્જ હોને કી સૂરત મેં હજ કે, નિકાહ કરના ચાહે તો ઇસ કે, તાજિર કો

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

તિજારત કે, ખરીદાર કો ખરીદને કે, નોકરી કરને વાલે ઔર નોકર રખને વાલે કો ઇજારે કે, **وَعَلَى هَذَا الْقِيَاس** (યા'ની ઔર ઇસી પર કિયાસ કરતે હુએ) હર મુસલ્માન આકિલ વ બાલિગ મર્દ વ ઔરત પર ઉસ કી મૌજૂદા હાલત કે મુતાબિક મસ્અલે સીખના ફર્જે એન હૈ. ઇસી તરહ હર એક કે લિયે મસાઈલે હલાલ વ હરામ ભી સીખના ફર્જ હૈ. નીઝ મસાઈલે કલ્બ (બાતિની મસાઈલ)

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

યા'ની ફરાઈઝે કલ્બિયા (બાતિની ફરાઈઝ) મ-સલન આજિઝી વ ઇખ્લાસ ઔર તવક્કુલ વગૈરહા ઔર ઇન કો હાસિલ કરને કા તરીકા ઔર બાતિની ગુનાહ મ-સલન તકબ્બુર, રિયાકારી, હસદ, બદ્ ગુમાની, બુઝ્ઝ વ કીના, શુમાતત (યા'ની કિસી કી મુસીબત પર ખુશ હોના) વગૈરહા ઔર ઇન કા ઇલાજ સીખના હર મુસલ્માન પર ફર્જ હૈ. (તફસીલી મા'લૂમાત કે લિયે ફતાવા ર-ઝવિયા જિલ્દ 23 સફહા 613-624 મુલા-હઝા ફરમાઈયે) મોહલિકાત યા'ની

જવ્નતુલ
બકીઅ

હલાકત મેં ડાલને વાલી ચીઝોં જૈસા કે વા'દા ખિલાફી, ઝૂટ, ગીબત, યુગલી, બોહતાન, બદ્ નિગાહી, ધોકા, ઇઝાએ મુસ્લિમ વગૈરા વગૈરા તમામ સગીરા વ કબીરા ગુનાહોં કે બારે મેં ઝરૂરી અહકામ સીખના ભી ફર્જ હૈ તાકે ઇન સે બચા જા સકે. ડ્રાઈવર વ પેસેન્જર, મિયાં બીવી, વાલિદૈન વ ઔલાદ, ભાઈ ઔર બહન, પડોસી વ રિશ્તેદાર, કર્ઝ ખ્વાહ વ કર્ઝદાર, સુપર વાઈઝર વ ઠેકેદાર, મઝદૂર વ મિ'માર, કિસાન વ ઝમીન દાર, કિરાએ પર લેને વાલા ઔર કિરાએ પર દેને વાલા, હાકિમ વ મહ્કૂમ, ઉસ્તાઝ વ શાગિર્દ, ડોક્ટર વ હકીમ, મુકીમ વ મુસાફિર, કસ્સાબ વ માહીગીર, ચન્દા કરને વાલા ઔર ચન્દા દેને વાલા, મસ્જિદ યા મદ્રસા યા કબ્રિસ્તાન યા સમાજી ઇદારે વગૈરા કે મુ-તવલ્લિયાન, જાનવર બેચને વાલા

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો શપ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (ખૂર્આન)

ઔર પાલને વાલા, ચરવાહા, ધોબી, દરઝી, બઢઈ (CARPENTER), લોહાર, કારીગર આખિરુઝ્ઝિક પાંચોં સે ધુલવાને, સિલવાને ઔર બનવાને વાલે વગૈરા વગૈરા હર એક કે લિયે ઉસ કી મૌજૂદા હાલત કે મુતાબિક ઝરૂરી મસાઈલ જાનના ફર્જે એન હૈ. શૈતાન કે ઈસ વસ્વસે પર હરગિઝ તવજ્જોહ મત દીજિયે કે સીખેંગે તો અમલ કરના પડેગા બલ્કે ઈસ હુકમે શર-ઈ કો ઝેહન મેં રખ લીજિયે કે હસ્બે હાલ ફર્જ ઉલૂમ ન જાનના ગુનાહ ઔર ન જાનને કે સબબ કર ગુઝરના ગુનાહ દર ગુનાહ વ હરામ ઔર જહન્નમ મેં લે જાલા કામ હૈ.

ખુદાયા હમ ઈસ્લામી અહકામ સીખેં

બચાએં જો દોઝખ સે વોહ કામ સીખેં

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ગુસ્લ કા તરીકા (હ-નફી)

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! અભી આપ ને સુના કે એક 70 સાલહ ઈસ્લામી ભાઈ મ-દની કાફિલે વાલોં કે મ-દની હલ્કે મેં શરીક હુએ તો ઉન્હેં ગુસ્લ કે ફરાઈઝ કા પહલી બાર પતા ચલા, ઈસી તરહ ન જાને કિતને મુસલ્માન એસે હોંગે જો યેહ અહકામ નહીં જાનતે હોંગે. લિહાઝા ઈસ ઝિમ્ન મેં **નેકી કી દા'વત** કા સવાબ લૂટને કી નિયત સે ગુસ્લ કા તરીકા (હ-નફી) પેશ કરતા હૂં, યુનાન્થે દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 496 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, **“નમાઝ કે અહકામ”** સફહા 100 પર સે શુરૂઅ હોને વાલે મઝમૂન સે ઝરૂરતન રદો બદલ કરતે હુએ અર્ઝ હૈ : નિયત કે બિગૈર ભી ગુસ્લ હો જાએગા મગર સવાબ નહીં મિલેગા, ઈસ લિયે બિગૈર ઝબાન હિલાએ દિલ મેં ઈસ તરહ નિયત કીજિયે કે “મેં પાકી હાસિલ કરને કે લિયે ગુસ્લ કરતા હૂં.” પહલે દોનોં હાથ પહોંચોં તક તીન તીન બાર ધોઈયે, ફિર ઈસ્તિન્જે કી જગહ ધોઈયે ખ્વાહ નજાસત

ફરમાને મુસ્તફા : صلى الله تعالى عليه و آله وسلم : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुइदे पाक न पड़ा तबकीक वोह बढे भूषत हो गया. (उज्ज)।

હો યા ન હો, ફિર જિસ્મ પર અગર કહીં નજાસત હો તો ઉસ કો દૂર કીજિયે ફિર નમાઝ કા સા વુઝૂ કીજિયે મગર પાઉ ન ધોઈયે, હાં અગર ચૌકી વગૈરા પર ગુસ્લ કર રહે હૈં તો પાઉ ભી ધો લીજિયે, ફિર બદન પર તેલ કી તરહ પાની ચુપડ લીજિયે, ખુસૂસન સદિયોં મેં (ઈસ દૌરાન સાબુન ભી લગા સકતે હૈં) ફિર તીન બાર સીધે કન્ધે પર પાની બહાઈયે, ફિર તીન બાર ઉલટે કન્ધે પર, ફિર સર પર ઔર તમામ બદન પર તીન બાર, ફિર ગુસ્લ કી જગહ સે અલગ હો જાઈયે, અગર વુઝૂ કરને મેં પાઉ નહીં ધોએ થે તો અબ ધો લીજિયે. નહાને મેં કિબ્લા રુખ ન હોં, તમામ બદન પર હાથ ફેર કર મલ કર નહાઈયે. ઔસી જગહ નહાના ચાહિયે જહાં કિસી કી નઝર ન પડે અગર યેહ મુશ્કિન ન હો તો મદ અપના સત્ર (નાફ સે લે કર દોનોં ઘુટનોં સમેત) કિસી મોટે કપડે સે છુપા લે, મોટા કપડા ન હો તો હસ્બે ઝરૂરત દો યા તીન કપડે લપેટ લે ક્યૂંકે બારીક કપડા હોગા તો પાની સે બદન પર ચિપક જાએગા ઔર مَعَالِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ ઘુટનોં યા રાનોં વગૈરા કી રંગત ઝાહિર હોગી, ઔરત કો તો ઔર ભી ઝિયાદા એહતિયાત કી હાજત હૈ. દૌરાને ગુસ્લ કિસી કિસ્મ કી ગુફત-ગૂ મત કીજિયે, કોઈ દુઆ ભી ન પઢિયે, નહાને કે બા'દ તોલિયે વગૈરા સે બદન પોંછને મેં હરજ નહીં. નહાને કે બા'દ ફૌરન કપડે પહન લીજિયે. અગર મકરૂહ વક્ત ન હો તો દો રકઅત નફલ અદા કરના મુસ્તહબ હૈ. (૧૬૫૧ عالمگیری, માખૂઝન બહારે શરીઅત, જિ. ૧, સ. ૩૧૯ વગૈરા)

ગુસ્લ કે તીન ફરાઈઝ

﴿૧﴾ કુલ્લી કરના ﴿૨﴾ નાક મેં પાની ચઢાના ﴿૩﴾ તમામ ઝાહિર બદન પર પાની બહાના. (فتاوى عالمگیری ج ۱ ص ۱۳)

﴿૧﴾ કુલ્લી કરના

મુંહ મેં થોડા સા પાની લે કર પચ કર કે ડાલ દેને કા નામ કુલ્લી નહીં બલકે મુંહ કે હર પુર્જે, ગોશે, હોંટ સે હલક કી જડ તક હર જગહ પાની બહ જાએ. ઈસી તરહ દાઢોં કે પીછે ગાલોં કી તહ મેં, દાંતોં કી ખિડકિયોં ઔર જડોં ઔર ઝબાન કી હર કરવટ પર બલકે હલક કે કનારે તક પાની બહે. રોઝા ન હો તો ગર-ગરા ભી કર લીજિયે કે સુન્નત હૈ. દાંતોં મેં

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर एक बार दुरुहे पाक पढा अल्लाह उस पर दस रहमतें बेजता है. (स्)

છાલિયા કે દાને યા બોટી કે રેશે વગૈરા હોં તો ઉન કો છુડાના ઝરૂરી હૈ. હાં અગર છુડાને મેં ઝરર (યા'ની નુક્સાન) કા અન્દેશા હો તો મુઆફ હૈ, ગુસ્લ સે કબલ દાંતોં મેં રેશે વગૈરા મહસૂસ ન હુએ ઔર રહ ગએ નમાઝ ભી પઢ લી બા'દ કો મા'લૂમ હોને પર છુડા કર પાની બહાના ફર્જ હૈ, પહલે જો નમાઝ પઢી થી વોહ હો ગઈ. જો હિલતા દાંત મસાલે સે જમાયા ગયા યા તાર સે બાંધા ગયા ઔર તાર યા મસાલે કે નીચે પાની ન પહોંચતા હો તો મુઆફ હૈ. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 316, ફતાવા ર-ઝવિયા મુખર્રજા, જિ. 1, સ. 439, 440) जिस तरह की एक कुल्ली गुस्ल के लिये फर्ज है इसी तरह की तीन कुल्लियां वुजू के लिये सुन्नत हैं.

❧ 2 ❧ નાક મેં પાની ચઢાના

જલ્દી જલ્દી નાક કી નોક પર પાની લગા લેને સે કામ નહીં ચલેગા બલ્કે જહાં તક નર્મ જગહ હૈ યા'ની સપ્ત હઝી કે શુરૂઅ તક ધુલના લાઝિમી હૈ. ઔર યેહ યૂં હો સકેગા કે પાની કો સૂંઘ કર ઊપર ખીચિયે. યેહ ખયાલ રખિયે કે બાલ બરાબર ભી જગહ ધુલને સે ન રહ જાએ વરના ગુસ્લ ન હોગા. નાક કે અન્દર અગર રીંઠ સૂખ ગઈ હૈ તો ઇસ કા છુડાના ફર્જ હૈ, નીઝ નાક કે બાલોં કા ધોના ભી ફર્જ હૈ. (એઝન, સ. 442, 443)

❧ 3 ❧ તમામ ઝાહિરી બદન પર પાની બહાના

સર કે બાલોં સે લે કર પાઉ કે તલ્વોં તક જિસ્મ કે હર પુર્જે ઔર હર હર રૂંગટે પર (કમ અઝ કમ દો દો કતરે) પાની બહ જાના ઝરૂરી હૈ, જિસ્મ કી બા'ઝ જગહેં ઐસી હેં કે અગર એહતિયાત ન કી તો વોહ સૂખી રહ જાએંગી ઔર ગુસ્લ ન હોગા. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 317) વુઝૂ વ ગુસ્લ ઔર નમાઝ, નમાઝે જુમુઆ, કઝા નમાઝ, સફર કી નમાઝ, નમાઝે જનાઝા વગૈરા કે મુ-તઅલ્લિક ઝરૂરી અહકામ જાનને કે લિયે દા'વતે ઈસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 496 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “નમાઝ કે અહકામ” કા મુતા-લઆ ફરમાઈયે.

ફરમાને મુસ્તફા : صلى الله تعالى عليه وآله وسلم : જો શપ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (પ્રાન)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

બહતે પાની મેં ગુસ્લ કા તરીકા : અગર બહતે પાની મ-સલન દરિયા, યા નહર મેં નહાયા તો થોડી દેર ઉસ મેં રુકને સે તીન બાર ધોને, તરતીબ ઓર વુઝૂ યેહ સબ સુન્નતેં અદા હો ગઈ. ઇસ કી ભી ઝરૂરત નહીં કે આ'ઝા કો તીન બાર હ-ર-કત દે. અગર તાલાબ વગેરા ઠહરે પાની મેં નહાયા તો આ'ઝા કો તીન બાર હ-ર-કત દેને યા જગહ બદલને સે તસ્લીસ યા'ની તીન બાર ધોને કી સુન્નત અદા હો જાએગી. બરસાત મેં (નલ યા ફવ્વારે કે નીચે) બઝા હોના બહતે પાની મેં ખડે હોને કે હુકમ મેં હૈ. બહતે પાની મેં વુઝૂ ક્રિયા તો વોહી થોડી દેર ઉસ મેં ઉઝૂવ કો રહને દેના ઓર ઠહરે પાની મેં હ-ર-કત દેના તીન બાર ધોને કે કાઈમ મકામ હૈ. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 320) વુઝૂ ઓર ગુસ્લ કી ઇન તમામ સૂરતોં મેં કુલ્લી કરના ઓર નાક મેં પાની ચઢાના હોગા.

મક્કતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીઅ

ફવ્વારા જારી પાની કે હુકમ મેં હૈ : ફતાવા અહલે સુન્નત (ગૈર મત્બૂઆ) મેં હૈ : ફવ્વારે (યા નલ કી ધાર) કે નીચે ગુસ્લ કરના જારી પાની મેં ગુસ્લ કરને કે હુકમ મેં હૈ લિહાઝા ઇસ કે નીચે ગુસ્લ કરતે હુએ વુઝૂ ઓર ગુસ્લ કરતે વક્ત કી મુદત તક ઠહરા તો તસ્લીસ (યા'ની તીન બાર ધોને) કી સુન્નત અદા હો જાએગી. યુનાન્યે “દુર્રે મુખ્તાર” મેં હૈ : અગર જારી પાની યા ખડે હોઝ યા બારિશ મેં વુઝૂ ઓર ગુસ્લ કરને કે વક્ત કી મુદત તક ઠહરા તો ઉસ ને પૂરી સુન્નત અદા કી. (تَرْغِيْلُ الْفَتْوَا ص ۳۲۰) યાદ રહે ! ગુસ્લ યા વુઝૂ મેં કુલ્લી કરના ઓર નાક મેં પાની ચઢાના હૈ.

મદીનતુલ
મુનવ્વરહમક્કતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીઅ

ફવ્વારે કી એહતિયાતેં : અગર આપ કે હમ્મામ મેં ફવ્વારા (SHOWER) હો તો ઉસે અચ્છી તરહ દેખ લીજિયે કે ઉસ કી તરફ મુંહ કર કે નંગે નહાને મેં મુંહ યા પીઠ કિબ્લે શરીફ કી તરફ તો નહીં હો રહી ! ઇસ્તિન્જા ખાને મેં ભી ઇસ કી એહતિયાત ફરમાઈયે. કિબ્લે કી તરફ મુંહ યા પીઠ હોને કા મા'ના યેહ હૈ કે 45 દ-રજે કે ઝાવિયે કે અન્દર અન્દર હો. લિહાઝા યેહ એહતિયાત ભી ઝરૂરી હૈ કે 45 ડિગ્રી કે ઝાવિયે (ANGLE) કે બાહર હો. ઇસ મસ્અલે સે અકસર લોગ ના વાકિફ હેં.

મદીનતુલ
મુનવ્વરહજન્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વરહમક્કતુલ
મુકર્રમહ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક હુવા ઓર ઉસ ને મુઝ પર દુરુદે પાક ન પઢા તહકીક વોહ બદ બખ્ત હો ગયા. (ઉજ્જા)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

W.C. કા રુખ દુરુસ્ત કીજિયે : મેહરબાની ફરમા કર અપને ઘર વગૈરા કે ડબ્લયૂ.સી (W.C.) ઓર ફવ્વારે કા રુખ અગર ગલત હો તો ઉસ કી ઈસ્લાહ ફરમા લીજિયે. ઝિયાદા એહતિયાત ઈસ મેં હૈ કે W.C. કિબ્લે સે 90 કે દ-રજે પર યા'ની નમાઝ પઢને મેં સલામ ફૈરને કે રુખ કર દીજિયે. મિ'માર ઉમૂમન તા'મીરાતી સહૂલત ઓર ખૂબ સૂરતી કા લિહાઝ કરતે હેં આદાબે કિબ્લા કી પરવાહ નહીં કરતે. મુસલ્માનોં કો મકાન કી ગૈર વાજિબી બેહતરી કે બજાએ આપિરત કી હકીકી બેહતરી પર નઝર રખની ચાહિયે.

મક્કતુલ
મુકર્રમહેજવ્નતુલ
બકીયા

કુછ નેકિયાં કમા લે જલ્દ આપિરત બના લે
ભાઈ નહીં ભરોસા હૈ કોઈ ઝિન્દગી કા

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 185)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

કબ કબ ગુસ્લ કરના સુન્નત હૈ : જુમુઆ, ઈદુલ ફિત્ર, બકર ઈદ, અ-રફે કે દિન (યા'ની 9 જુલ હિજજતિલ હરામ) ઓર એહરામ બાંધતે વક્ત નહાના સુન્નત હૈ.

(ફતાવૈ આલમગીરૈ, ૧/૧૬૭)

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

બારિશ મેં ગુસ્લ : લોગોં કે સામને સિત્ર ખોલ કર નહાના હરામ હૈ. (ફતાવા ર-ઝવિયા મુખર્રજા, જિ. ૩, સ. ૩૦૬) બારિશ વગૈરા મેં ભી નહાએં તો પાજામા યા શલવાર કે ઊપર મઝીદ રંગીન મોટી ચાદર લપેટ લીજિયે તાકે પાજામા પાની સે ચિપક ભી જાએ તો રાનોં વગૈરા કી રંગત ઝાહિર ન હો.

જવ્નતુલ
બકીયા

તંગ લિબાસ વાલે કી તરફ નઝર કરના કૈસા ? : ઝોર સે હવા ચલને કે સબબ યા બારિશ યા સાહિલે સમુન્દર યા નહર વગૈરા મેં કોઈ અગર્યે મોટે કપડે મેં નહાએ ઓર કપડા ઈસ તરહ ચિપક જાએ કે સત્ર કે કિસી કામિલ ઉઝ્વ મ-સલન રાન કી મુકમ્મલ ગોલાઈ કી હૈઅત (ઉભાર) ઝાહિર હો જાએ એસી સૂરત મેં ઉસ (મખ્સૂસ) ઉઝ્વ

મદીનતુલ
મુનવ્વરહેમદીનતુલ
મુનવ્વરહેજવ્નતુલ
બકીયામદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહે

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَالْوَٰسَلَمُ : જિસ ને મુઝ પર દસ મરતબા સુબહ ઓર દસ મરતબા શામ દુરૂદે પાક પઢા ઉસે કિયામત કે દિન મેરી શફાઅત મિલેગી. (મુસ્તદ્રૃક)

કી તરફ દૂસરે કો નઝર કરને કી ઇજાઝત નહીં. યેહી હુકમ તંગ લિબાસ વાલે કે સિત્ર કે ઉભરે હુએ ઉઝ્ઘે કામિલ કી તરફ નઝર કરને કા હે.

નંગે નહાતે વક્ત ખૂબ એહતિયાત : હમ્મામ મેં તન્હા નંગે નહાએં યા ઐસા પાજામા પહન કર નહાએં કે ઉસ કે ચિપક જાને સે રાનોં વગૈરા કી રંગત ઝાહિર હો સકતી હે તો ઐસી સૂરત મેં કિબ્લે કી તરફ મુંહ યા પીઠ મત કીજિયે.

બાલટી સે નહાતે વક્ત એહતિયાત : અગર બાલટી કે ઝરીએ ગુસ્લ કરેં તો એહતિયાતન ઉસે તિપાઈ (STOOL) વગૈરા પર રખ લીજિયે તાકે બાલટી મેં છીંટે ન આએં. નીઝ ગુસ્લ મેં ઇસ્તિ'માલ કરને કા મગ ભી ફર્શ પર ન રખિયે.

સારા ગાઈ હી દાઢી મુન્ડા ! : સુન્નતોં કી તરબિય્યત કા 30 રોઝા મ-દની કાફિલા સફર કરતા હુવા (બાબુલ ઇસ્લામ, સિન્ધ) ઝિલઅ દાદૂ કે કિસી ગાઉ કી એક મસ્જિદ મેં પહોંચા, વહાં મુઅઝ્ઝિન સાહિબ મૌજૂદ ન થે લિહાઝા ખુદ હી અઝાન દી, જબ જમાઅત કા વક્ત હુવા તો યન્દ નમાઝી મસ્જિદ મેં આએ ઓર મ-દની કાફિલે વાલોં સે કહા કે આપ હી નમાઝ ભી પઢા દીજિયે “યહાં મસ્જિદ મેં નમાઝ કી જમાઅત નહીં હોતી, સબ લોગ અપની અપની નમાઝ પઢતે હૈં ક્યૂંકે પૂરે ગાઉ મેં એક ભી શખ્સ ઐસા નહીં હે જો દાઢી વાલા હો ઓર ઇમામ બન સકે.”

મસ્જિદ કો આબાદ રખના વાજિબ હૈ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! વાકેઈ મકામે ઇબ્રત હૈ. દુન્યા કી મહબ્બત મેં બડી નુહૂસત હૈ કે ઇસ કી મસરૂફિય્યત ને મઝકૂરા ગાઉ કે બાશિન્દોં કો અલ્લાહ ﷻ કી ઇબાદત સે મહરૂમ કર દિયા ઓર ખાનએ ખુદા ﷻ યા'ની મસ્જિદ વીરાન હો ગઈ ! યાદ રખિયે ! મસ્જિદ કો આબાદ રખના મહલ્લે કે મુસલ્માનોં પર વાજિબ હૈ યુનાન્હે **ફતાવા ર-ઝવિયા શરીફ** મેં સાબિકા શરાબ ફરોશોં કી બનાઈ હુઈ મસ્જિદ કે બારે મેં સુવાલ હુવા જિન્હોં ને તૌબા

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : जिस के पास मेरा जिक्र हुवा और उस ने मुझ पर दुश्म शरीफ न पढा उस ने जफ़ा की. (मदरज़ज़ल)

કરને કે બા'દ હલાલ માલ સે બનાઈ થી. ઈસ કા જવાબ દેતે હુએ મેરે આકા આ'લા હઝરત, ઈમામે અહલે સુન્નત, મૌલાના શાહ **ઈમામ અહમદ રઝા ખાન** عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن “ફતાવા ર-ઝવિયા” જિલ્દ 8 સફહા 125 પર ફરમાતે હૈં : વોહ મસ્જિદ, કે ઉન લોગોં ને બા'દે તૌબા માલે હલાલ સે બનાઈ હૈ બેશક મસ્જિદે શર-ઈ હૈ ઔર ઉસ મેં નમાઝ ફકત હો સકતી હી નહીં બલ્કે ઉસ કે કુર્બો જવાર વાલોં અહલે મહલ્લા પર ઉસ કા આબાદ રખના વાજિબ હૈ, ઉસ મેં (પાંચોં વક્ત) અઝાન વ ઈકામત વ જમાઅત વ ઈમામત કરના ઝરૂર હૈ, અગર ઐસા ન કરેંગે ગુનહગાર હોંગે ઔર જો ઉસ મેં નમાઝ સે રોકેગા વોહ ઉન સખ્ત ઝાલિમોં મેં દાખિલ હોગા જિન કી નિસ્બત અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ફરમાતા હૈ :

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسْجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعَىٰ فِي خَرَابِهَا

(પ. ૧, البقرة: ١١٤)

તર-જ-મએ ક-ઝુલ ઈમાન : ઔર ઉસ સે બઢ કર ઝાલિમ કૌન જો અલ્લાહ કી મસ્જિદોં કો રોકે ઉન મેં નામે ખુદા લિયે જાને સે ઔર ઉન કી વીરાની મેં કોશિશ કરે.

(ફતાવા ર-ઝવિયા, જિ. 8, સ. 125)

જંગલ મેં મસ્જિદ : મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઝિમ્નન અર્ઝ કરતા ચલૂં કે જહાં મુસલ્માન રહતે હી ન હોં ઐસી વીરાન વ ગૈર આબાદ જગહ પર બનાઈ જાને વાલી મસ્જિદ સિરે સે મસ્જિદ કે હુકમ મેં હી નહીં ચુનાન્થે એક સુવાલ કે જવાબ મેં મેરે આકા આ'લા હઝરત, ઈમામે અહલે સુન્નત, મૌલાના શાહ **ઈમામ અહમદ રઝા ખાન** عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن “ફતાવા ર-ઝવિયા” જિલ્દ 16 સફહા 505 પર ફરમાતે હૈં : જબ કે ચેહ સહીહ હો કે વોહ જગહ આબાદ નહીં હો સકતી ઔર વોહ મસ્જિદ કામ મેં ભી ન આએગી તો વોહ મસ્જિદ ન હુઈ, ઉન ઈટોં ઔર રૂપૈ કો દૂસરી મસ્જિદ મેં સર્ફ (યા'ની ઈસ્તિ'માલ) કર સકતે હૈં, “આલમગીરી” મેં હૈ : “કિસી શખ્સ ને જંગલ યા વીરાને મેં મસ્જિદ બનાઈ જહાં કિસી કી રિહાઈશ ન હો ઔર લોગોં કા વહાં સે ગુઝર ભી કમ હો તો વોહ મસ્જિદ ન હોગી ક્યૂંકે ઉસ જગહ મસ્જિદ બનાને કી હાજત નહીં હૈ.”

(فتاوى عالمگیری ج ٥ ص ٣٢٠)

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : જો મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દુરૂદ શરીફ પઢેગા મેં કિયામત કે દિન ઉસ કી શફાઅત કરૂંગા। (કુબરા)

કરે મસ્જિદેં જો ભી આબાદ મૌલા

તૂ રખ ઉસ મુસલ્માન કો શાદ મૌલા

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

9 ગૈર મુસ્લિમોં કા કબૂલે ઇસ્લામ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! આઈયે

ઔર સારી દુન્યા મેં **નેકી કી દા'વત** આમ કરને કા દર્દ રખને વાલી **“મ-દની તહરીક”** યા'ની તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક,

દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા હો કર **“અપની ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઇસ્લાહ કી કોશિશ”** મેં લગ જાઈયે. અપની ઇસ્લાહ કી કોશિશ કે

લિયે **મ-દની ઇ-આમાત** કે મુતાબિક અમલ ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઇસ્લાહ કી કોશિશ કે લિયે આશિકાને રસૂલ કે **મ-દની કાફિલોં** મેં સફર કો અપના મા'મૂલ

બના લીજિયે. આપ કી તરગીબ વ તહરીસ કે લિયે એક મુશકબાર **“મ-દની બહાર”** આપ કે ગોશ ગુઝાર કી જાતી હૈ ચુનાચે બાબુલ ઇસ્લામ (સિન્ધ) કે

મશહૂર શહૂર હૈદરઆબાદ સે એક **3 રોઝા મ-દની કાફિલા** **“ટન્ડો આદમ”** નામી શહૂર મેં પહોંચા, તીસરે દિન એક શખ્સ ને મસ્જિદ કે બાહર ખડે હો કર અમીરે કાફિલા સે

મિલને કી ખ્વાલિશ ઝાહિર કી, મુલાકાત હોને પર ઉસ આદમી ને બતૌરે ગૈર મુસ્લિમ અપના તઆરુફ કરવાને કે બા'દ **ઇસ્લામ** કી બહુત તા'રીફ કી. અમીરે કાફિલા ને

ઇસ્લામ કી તરફ માઈલ દેખ કર ઉસ પર **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કી જિસ કી બ-ર-કત સે કુછ હી દેર મેં **اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ** ઉસ ને ઇસ્લામ કબૂલ કર લિયા ઔર કહને લગા કે મેરે ઘર વાલોં

કો ભી ચલ કર ઇસ્લામ કી દા'વત પેશ કીજિયે. **મ-દની કાફિલે વાલે ઉસ કે ઘર ગએ ઔર ઉન પર ઇસ્લામ પેશ કિયા જિસ કી બ-ર-કત સે** **اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ** **9 અફરાદ પર**

મુશતમિલ સારા ઘરાના મુસલ્માન હો ગયા. અમીરે કાફિલા ને ઉસ નૌ મુસ્લિમ સે દરયાફત કિયા કે જબ આપ પહલે હી સે દીને ઇસ્લામ સે મહબ્બત કરતે થે તો મુસલ્માન હોને

મેં ઇતની દેર ક્યૂં લગાઈ ? ઉસ ને જવાબ દિયા કે જિસ ઇસ્લામ સે મેં મુ-તઅસ્સિર

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક યેહ તુમહારે લિયે તહારત હૈ. (અહીં)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

હુવા વોહ કિતાબોં મેં તો લિખા થા લેકિન મુઝે મૌજૂદા મુસલમાનોં મેં નઝર નહીં આ રહા થા. જબ આશિકાને રસૂલ કે સુન્નતોં ભરે **મ-દની કાફિલે** કો દેખા તો મેરા દિલ ઇસ તરફ ખિંચા ઓર મેં ને આપ હઝરાત કી હ-રકાતો સ-કનાત કા જાએઝા લેના શુરૂઅ કર દિયા, મેં 3 દિન સે આપ લોગોં કે મુઆ-મલાત વ મા'મૂલાત દેખ રહા હૂં. આતે જાતે નઝરેં ઝુકાએ રખના, મુસ્કુરા કર મુલાકાત કરના ફિર આપ લોગોં કા સફેદ લિખાસ, સર પર ઇમામા શરીફ કા તાજ, ચેહરે પર નૂર, વગૈરા દેખ કર **મુઝે કિતાબોં વાલા હકીકી ઇસ્લામ આપ લોગોં કે કિરદાર મેં નઝર આ ગયા.** જિસ કી વજહ સે મેં ને ઝેહન બના લિયા કે અબ ઇન કે હાથોં પર મુસલમાન હો જાના ચાહિયે. **اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ** યેહ બયાન દેતે વક્ત આજ કલ યેહ નૌ મુસ્લિમ ઇસ્લામી ભાઈ એક મસ્જિદ મેં મુઅઝ્ઝિન હૈં ઓર મુસલમાનોં કો નેકી ઓર નમાઝ કી દા'વત ભી દેતે હૈં ઓર ઇન કે મ-દની મુન્ને દા'વતે ઇસ્લામી કે મદ્ર-સતુલ મદીના મેં કુરઆને કરીમ કી તા'લીમ હાસિલ કર રહે હૈં.

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

જન્નતુલ
બકીઆ

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

આઇયે આશિકીં, મિલ કે તબ્લીગે દીં કાફિરોં કો કરેં, કાફિલે મેં ચલો

કાફિર આ જાએંગે, રાહે હક પાએંગે **اِنَّ شَاءَ اللّٰهُ** ચલે, કાફિલે મેં ચલો

કુફ્ર કા સર ઝુકે, દીં કા ડંકા બજે

اِنَّ شَاءَ اللّٰهُ ચલે, કાફિલે મેં ચલો

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

જન્નતુલ
બકીઆ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّدٍ

મ-દની કાફિલે કી બ-ર-કત મરહબા ! : **سُبْحَنَ اللّٰهُ !** મ-દની કાફિલે કી બ-ર-કત સદ કરોડ મરહબા ! તમામ ઇસ્લામી ભાઈ પાબન્દી કે સાથ હર માહ કમ અઝ કમ ત્રીન દિન ઓર સાલાના યક મુશ્ત 30 દિન કે **મ-દની કાફિલે** મેં આશિકાને રસૂલ કે સાથ સુન્નતોં ભરે સફર કી ઝરૂર સઆદત હાસિલ કિયા કરેં. બયાન કદા ખુશ ગવાર

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : તુમ જહાં ભી હો મુઝ પર દુરુદ પઢો કે તુમહારા દુરુદ મુઝ તક પહોંચતા હૈ. (ટર્કી)

વ ખુશબૂદાર “મ-દની બહાર” મેં 9 مَا شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ ગૈર મુસ્લિમોં કે હિદાયત પાને ઔર દામને ઇસ્લામ મેં આને કા ઈમાન અફરોઝ બયાન હૈ. વાકેઈ બડે સઆદત મન્દ હૈં વોહ ઇસ્લામી ભાઈ જિન કી કોશિશોં સે કોઈ ગૈર મુસ્લિમ કુફ્ર કે અંધેરે સે ઈમાન કી રોશની કી તરફ નિકલ આએ યા કોઈ મુસલ્માન ગુનાહોં સે તાઈબ હો કર સુન્નતોં ભરી ઝિન્દગી ગુઝારને પર કમર બસ્તા હો જાએ.

યા રબ્બે મુસ્તફા ﷺ ! હમારી બે હિસાબ બખ્શિશ ફરમા. હમેં સુન્નતોં કા મુખ્લિસ મુબલ્લિગ બના, પાબન્દી સે મ-દની કાફિલોં મેં સફર કી સઆદત દે ઔર મ-દની ઈન્આમાત કા આમિલ બન કર દૂસરોં કો ભી મ-દની ઈન્આમાત પર અમલ કરને વાલા બનાને કી તૌફીકે રફીક મહમત ફરમા.

ન નેકી કી દા'વત મેં સુસ્તી હો મુઝ સે
બના શાઈકે કાફિલા યા ઈલાહી

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 85)

أَمِينُ بِجَاةِ النَّبِيِّ الْأَمِينِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ગીબત કી તા'રીફ

કિસી શખ્સ કે પોશીદા ઐબ કો ઉસ કી બુરાઈ કરને કે તૌર પર ઝિક્ર કરના.

(બહારે શરીઅત, જિ. 3, સ. 532)

યુગલી કી તા'રીફ

કિસી કી બાત ઝરર (યા'ની નુક્સાન) પહોંચાને કે ઈરાદે સે દૂસરોં કો પહોંચાના યુગલી હૈ.

(عُمدَةُ الْقَارِي ج ٢ ص ٥٩٤ تَحْتَ الْحَدِيث ٢١٦)

મણિવંશ
મણિવંશ

મળીનત્વ
મળવ્યક્ત

ਨੇੜੀ ਕੀ ਦਾ'ਪਤ ਕੀ ਝੁੰਮਿਤ

દુરુદ શરીફ કી ફઝીલત

(مَدَنی کی زندگی)

હઝરતે સચ્ચિદુના અબુલ મુઝફ્ફર મુહમ્મદ બિન અબ્દુલ્લાહ ખયામ સમર કન્દી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِيٰ ફરમાતે હૈં : મૈં એક રોઝ રાસ્તા ભૂલ ગયા, અયાનક એક સાહિબ નઝર આએ ઔર ઉન્હોં ને કહા : “મેરે સાથ આઓ.” મૈં ઉન કે સાથ હો લિયા. મુઝે ગુમાન હુવા કે યેહ હઝરતે સચ્ચિદુના ખિઝર عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَام હૈં. મેરે ઇસ્તિફસાર (યા’ની પૂછને) પર ઉન્હોં ને અપના નામ ખિઝર બતાયા, ઉન કે સાથ એક ઔર બુરુર્ગ ભી થે, મૈં ને ઉન કા નામ દરયાફત કિયા તો ફરમાયા : યેહ ઇલ્યાસ (علي نَبِيْنَا وَعَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَام) હૈં. મૈં ને અર્ઝ કી : અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ આપ પર રહમત ફરમાએ, કયા આપ દોનોં હઝરાત ને સરવરે કાએનાત, શહન્શાહે મૌજૂદાત, મહબૂબે રબ્બુલ અર્દે વસ્સમાવાત, અહમદે મુજતબા, મુહમ્મદે મુસ્તફા صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી ઝિયારત કી હૈ ? ઉન્હોં ને ફરમાયા : હાં. મૈં ને અર્ઝ કી : સરકારે મદીના صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم સે સુના હુવા ઇશાદિ પાક બતાઈયે તાકે મૈં આપ સે રિવાયત કર સકૂં. ઉન્હોં ને ફરમાયા કે હમ ને રસૂલે ખુદા صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કો યેહ

જાનવૃત્ત
બકીર

Help

ଅଣିଆଁ
ଅଣିଆଁ

મહાનગરપાલિકા

ਮੁਕਤੀ ਮੰਤਰ

महेश्वर

જાળના
બાકીમાં

අවසාන

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर दस मरतबा दुर्रदे पाक पढा अल्लाह उस पर सो रहमतें नाज़िल फरमाता है. (طبرانی)

ફરમાતે સુના કે જો શખ્સ મુઝ પર દુર્રદે પાક પઢે ઉસ કા દિલ નિફાક સે ઇસી તરહ પાક કિયા જાતા હૈ જિસ તરહ પાની સે કપડા પાક કિયા જાતા હૈ. નીઝ જો શખ્સ “صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ” પઢતા હૈ તો વોહ અપને ઊપર રહમત કે 70 દરવાઝે ખોલ લેતા હૈ.

(الْقَوْلُ الْبَدِيعُ ص 277، جَذْبُ الْقُلُوبِ ص 130)

સાકિયે હોઝે કોસર પે લાખોં સલામ દોનોં આલમ કે સરવર પે લાખોં સલામ

જિસ કા અબ્રે કરમ સબ પે સાયા ફિગન એસે પ્યારે પયમ્બર પે લાખોં સલામ

જિસ કી ખુશ્બૂ સે તયબા કી ગલિયાં બસીં

એસે જિસ્મે મુઅત્તર પે લાખોં સલામ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ખિઝર વ ઇલ્યાસ عَلَيْهِمَا السَّلَام કે બારે મેં દિલચસ્પ મા'લૂમાત : મીઠે મીઠે

ઈસ્લામી ભાઈયો ! * “صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ” પઢને કી આદત બનાઈયે. ઔર અપને ઊપર રહમતોં કે ખૂબ ખૂબ દરવાઝે ખુલવાઈયે. બયાન કર્દા રિવાયત મેં હઝરાતે ખિઝર વ ઇલ્યાસ عَلَيْهِمَا السَّلَام કા ઝિક્રે ખૈર હૈ. રહમતોં કે નુઝૂલ ઔર બ-ર-કતોં કે હુસૂલ કી ઉમ્મીદ પર ઇન હઝરાત કે બારે મેં ઈમાન અફરોઝ મા'લૂમાત કે લિયે દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 561 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “મલ્ફૂઝાતે આ'લા હઝરત” સે દો અઝલ વ ઇશાદ પેશ કરતા હૂં, સુનિયે ઔર ઈમાન તાઝા કીજિયે.

અઝલ : હઝરતે ખિઝર عَلَيْهِ السَّلَام નબી હેં યા નહીં ?

ઈશાદ : જમ્હૂર (યા'ની અક્સર) કા મઝહબ યેહી હૈ ઔર સહીહ ભી યેહી હૈ કે વોહ નબી હેં, ઝિન્દા હેં.

(عَمْدَةُ الْقَارِئِ ج 2، ص 84)

ફરમાને મુસ્તફા : ﷺ : جلى الله تعالى عليه وآله وسلم : जिस के पास मेरा जिक्र हो और वो छ मुज पर दुइद शरीफ न पड़े तो वो छ लोगों में से कजूस तरीन शप्स है. (ज़िन्निया)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહ

અમ્બિયાએ કિરામ عَلَيْهِمُ السَّلَام ઝિન્દા હૈં : (આ'લા હઝરત عَلَيْهِ રહ્માતુલ્લાહ ને ફિર ફરમાયા) ચાર નબી ઝિન્દા હૈં, કે ઉન કો (વફાત કી સૂરત મેં) વા'દએ ઇલાહિય્હ અભી આયા હી નહીં, યૂં તો હર નબી ઝિન્દા હૈ (જૈસા કે હદીસે પાક મેં આતા હૈ) :

મહકુતુલ
મુકર્રમહ

(عَزَّوَجَلَّ) યા'ની બેશક અલ્લાહ (عَزَّوَجَلَّ) ને હરામ ક્રિયા હૈ ઝમીન પર, કે અમ્બિયા صَلَّوْهُ وَالسَّلَامُ કે જિસ્મોં કો ખરાબ કરે તો અલ્લાહ (عَزَّوَجَلَّ) કે નબી ઝિન્દા હૈં રોઝી દિયે જાતે હૈં. (ابن ماجه 2/291 حديث 1637) અમ્બિયા صَلَّوْهُ وَالسَّلَامُ પર એક આન કો મહૂઝ તસ્દીકે વા'દએ ઇલાહિય્હ કે લિયે મૌત તારી હોતી હૈ બા'દ ઇસ કે ફિર ઉન કો હયાતે હકીકી હિસ્સી દુન્યવી (યા'ની દુન્યા જૈસી ઝિન્દગી) અતા હોતી હૈ. ખૈર ઇન ચારોં મેં સે દો આસ્માન પર હૈં ઓર દો ઝમીન પર. બિઝર વ ઇલ્યાસ عَلَيْهِمَا السَّلَام ઝમીન પર હૈં ઓર ઇદરીસ વ ઇસા (عليهما السلام) આસ્માન પર. (تفسير رُؤس منثور ج 5 ص 432)

જવ્નતુલ
બકીયા

સબ કો મૌત કા ઝાએકા ચખના હૈ : અઝ : હુઝૂર ઇન (ચારોં નબિયોં) પર મૌત તારી હોગી ?

મહીનતુલ
મુનવ્વરહ

ઈશાદ : ઝરૂર હોગી. (પારહ 4 આલે ઇમરાન કી આયત નમ્બર 185 મેં હૈ) : **كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ** (તર-જ-મએ ક-ઝુલ ઇમાન : હર જાન કો મૌત ચખની હૈ) (ફિર ફરમાયા) જબ યે હ (યા'ની પારહ 27 સૂરએ રહમાન કી) આયત (નમ્બર 26) નાઝિલ હુઈ. **كُلٌّ مِنْ عَالِيهَا قَانٍ** (તર-જ-મએ ક-ઝુલ ઇમાન : ઝમીન પર જિતને હૈં સબ કો ફના હૈ) ફિરિશ્તે ખુશ હુએ કે હમ બયે કે હમ ઝમીન પર નહીં, જબ દૂસરી (યા'ની પારહ 4 આલે ઇમરાન કી) આયત (નમ્બર 185) નાઝિલ હુઈ : **كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ** (તર-જ-મએ ક-ઝુલ ઇમાન : હર જાન કો મૌત ચખની હૈ) મલાએકા ને કહા : અબ હમ ભી ગએ. (યા'ની હમેં ભી મૌત આએગી)

મહકુતુલ
મુકર્રમહજવ્નતુલ
બકીયા

(رُؤس التبيان ج 9 ص 297-298) , مذكّرات آ'લા હઝરત, સ. 483, 485)

અમ્બિયા કો ભી અજલ આની હૈ મગર એસી કે ફકત આની હૈ

ફિર ઉસી આન કે બા'દ ઇન કી હયાત મિસ્લે સાબિક વોહી જિસ્માની હૈ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : उस शप्स की नाक पाक आवूह हो जिस के पास मेरा तिक हो और वोह मुज पर दुरुदे पाक न पड़े. (म)

રૂહ તો સબ કી હૈ જિન્દા ઉન કા
જિસ્મે પુરનૂર ભી રૂહાની હૈ

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

શર્હ કલામે રઝા : સરકારે આ'લા હઝરત રَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْهِ કે મઝકૂરા અશઆર કા ખુલાસા યેહ હૈ કે પારહ 4 સૂરએ આલે ઇમરાન આયત નમ્બર 185 મેં વારિદ શુદા રબુલ અનામ ગ્રંથ કે ઇશદિ ગિરામી “**تَر-જ-મએ ક-તુલ ઇમાન :** હર જાન કો મૌત ચખની હૈ.” કે મુતાબિક અમ્બિયાએ કિરામ عَلَيْهِمُ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام પર મૌત તારી હોતી હૈ મગર સિર્ફ એક આન યા'ની લમ્હે ભર કે લિયે ફિર પહલે હી કી તરહ રૂહ લૌટા દી જાતી હૈ. હર ઇન્સાન કી રૂહ જિન્દા રહતી હૈ મગર અમ્બિયાએ કિરામ عَلَيْهِمُ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام કે મુબારક જિસ્મ ભી સલામત રહતે હૈં : હદીસે પાક મેં હૈ : **الْأَنْبِيَاءُ أَحْيَاءُ فِي قُبُورِهِمْ يُصَلُّونَ :** યા'ની અમ્બિયાએ કિરામ عَلَيْهِمُ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام અપની કબ્રોં મેં જિન્દા હૈં ઓર નમાઝ ભી પઢતે હૈં (અબુ યેલી ૩૬: ૨૧૧) એક ઓર હદીસે પાક મેં હૈ : “બેશક અલ્લાહ ગ્રંથ ને ઝમીન પર હરામ ફરમા દિયા હૈ કે વોહ અમ્બિયાએ કિરામ કે બદન ખાએ. અલ્લાહ કે નબી જિન્દા હૈં ઓર ઉન કો રોઝી દી જાતી હૈ.” (અબુ યેલી ૩૬: ૨૧૧) હર નબી જિન્દા હૈ જબ હર નબી જિન્દા હૈ તો ફિર મેરે પ્યારે પ્યારે આકા, મક્કી મ-દની મુસ્તફા ﷺ કયું જિન્દા ન હોંગે ! ઓર આશિકે રસૂલ આ'લા હઝરત ﷺ બારગાહે રિસાલત રહ્યા રહ્યા ﷺ મેં ઝૂમ ઝૂમ કર કયું ન અઝા કરે :

તૂ જિન્દા હૈ વલ્લાહ તૂ જિન્દા હૈ વલ્લાહ
મેરે યશમે આલમ સે છુપ જાને વાલે

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

શર્હ કલામે રઝા : દુન્યવી ઓર ઝાહિરી આંખોં સે ઐ મેરે છુપ જાને વાલે ઓર મુઝે બ ઝાહિર નઝર ન આને વાલે ! ખુદા કી કસમ ! આપ જિન્દા હૈં, અલ્લાહ પાક કી કસમ આપ જિન્દા હૈં.

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर रोजे जुमुआ दो सो बार दुइटे पाक पढा उस के दो सो साल के गुनाह मुआफ़ होंगे. (क़ुरआन)

નેકી કી દા'વત દેને વાલે કી તા'રીફ

અલ્લાહ عزوجل કા કુરઆને મજીદ મેં ફરમાને આલીશાન હે :

وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ

صَالِحًا وَقَالَ إِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٢٤﴾

(પૃ ૨૪ હમ સુજ્દા ૨૩)

ઈસ આયતે મુબારકા કે તહત સદરુલ અફઝિલ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદીન મુરાદઆબાદી رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهَا લિખતે હૈં : હઝરતે આઈશા સિદીકા મુહમ્મદ રઝી અલ્લાહુ અન્હા ને ફરમાયા કે મેરે નઝદીક યેહ આયત મુઅજ્જિનોં કે હક મેં નાઝિલ હુઈ ઓર એક કૌલ યેહ ભી હૈ કે જો કોઈ કિસી તરીકે પર ભી અલ્લાહ તઆલા કી તરફ દા'વત દે વોહ (યા'ની હર નેકી કી દા'વત દેને વાલા) ઈસ મેં દાખિલ હૈ.

જો નેકી કી દા'વત કી ધૂમેં મચાએ
મેં દેતા હૂં ઉસ કો દુઆએ મદીના

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 152)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

બેહતરીન આદમી કી ખુસુસિયાત : સાહિબે કુરઆને મુબીન, મહબૂબે રબ્બુલ આ-લમીન, જનાબે સાદિકો અમીન ﷺ એક મર્તબા મિમ્બરે અકદસ પર જલ્વા ફરમા થે કે એક સહાબી رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهَا ને અઝ્ઝ કી : “યા રસૂલલ્લાહ ﷺ લોગોં મેં સબ સે અચ્છા કૌન હૈ ?” ફરમાયા : લોગોં મેં સે વોહ શખ્સ સબ સે અચ્છા હૈ જો કસરત સે કુરઆને કરીમ કી તિલાવત કરે, ઝિયાદા મુત્તકી હો, **સબ સે ઝિયાદા નેકી કા હુકમ દેને ઓર બુરાઈ સે મન્અ કરને વાલા હો** ઓર સબ સે ઝિયાદા સિલએ રેહ્મી (યા'ની રિશ્તેદારોં કે સાથ અચ્છા બરતાવ) કરને વાલા હો.

(مسند الإمام أحمد ج ١٠ ص ٤٠٢ حديث ٢٧٥٠)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર દુરુદ શરીફ પઢો અલ્લાહ ઇંજલ તુમ પર રહમત ભેજેગા. (અનનસ)

તિલાવત, પરહેઝ ગારી, નેકી કી દા'વત ઔર સિલએ રેહમી : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી

ભાઈયો ! ખૂબ સવાબ લૂટને કી નિયત સે બયાન કર્દા હદીસે મુબા-રકા કી રોશની મેં કુદ્ર “નેકી

કી દા'વત” પેશ કરને કી સઆદત હાસિલ કરતા હું. ઇસ રિવાયત મેં સબ સે અચ્છે આદમી કી

ચાર ખુસૂસિયાત બયાન કી ગઈ હેં : (1) બ કરસત તિલાવત (2) ખૂબ પરહેઝ ગારી (3) સબ સે

ઝિયાદા નેકી કી દા'વત દેના ઔર બુરાઈ સે મુબા-ન-અત કરના ઔર (4) રિશ્તેદારોં સે હુસ્ને

સુલૂક. વાકેઈ યેહ ચારોં નિહાયત હી ઉમ્દા સિફાત હેં અલ્લાહ ઇંજલ નસીબ કરે. આમીન. ઇન

ચારોં કે ફઝાઈલ મુલા-હઝા હોં ﴿1﴾ હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે મરવી હૈ

કે નબિયે મુકર્રમ, નૂરે મુજસ્સમ, રસૂલે અકરમ, શહન્શાહે આદમ વ બની આદમ

ﷺ ને ફરમાયા : કિયામત કે દિન કુરઆન પઢને વાલા આએગા તો કુરઆન અર્ઝ

કરેગા : યા રબ ્رَوِّجْ ! ઇસે હુલ્લા (યા'ની જન્નત કા લિબાસ) પહના. તો ઉસે કરામત કા

હુલ્લા (યા'ની બુઝુર્ગી કા જન્નતી લિબાસ) પહનાયા જાએગા. ફિર કુરઆન અર્ઝ કરેગા : “યા

રબ ્رَوِّجْ ! ઇસ મેં ઇઝાફા ફરમા,” તો ઉસે કરામત કા તાજ પહનાયા જાએગા, ફિર કુરઆન

અર્ઝ કરેગા : “યા રબ ્رَوِّجْ ! ઇસ સે રાઝી હો જા.” તો અલ્લાહ ઇંજલ ઉસ સે રાઝી હો જાએગા.

ફિર ઇસ કુરઆન પઢને વાલે સે કહા જાએગા : કુરઆન પઢતા જા ઔર જન્નત કે દર-રજાત તૈ

કરતા જા ઔર હર આયત પર ઉસે એક ને'મત અતા કી જાએગી. (તરમ્ઝીઃ ૧/૧૧૬ હદીથ ૨૧૧૬)

﴿2﴾ પરહેઝ ગારોં કો આબિરત મેં કામ્યાબી કી નવીદ (યા'ની ખુશ ખબરી) સુનાઈ

ગઈ હૈ યુનાન્થે પારહ 25 સૂ-રતુઝ્ઝુરુફ આયત નમ્બર 35 મેં ઇશાદિ હોતા હૈ :

وَالْآخِرَةُ عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُتَّقِينَ ﴿3﴾ ઔર આબિરત તુમ્હારે રબ કે પાસ

પરહેઝ ગારોં કે લિયે હૈ. (પ ૨૦: الزخرف) ﴿3﴾ હઝરતે સય્યિદુના કા'બુલ અહબાર

કા ઇશાદિ હૈ : “જન્નતુલ ફિરદૌસ ખાસ ઉસ શખ્સ કે લિયે હૈ જો

أَمْرًا بِالمَعْرُوفِ وَنَهْيًا عَنِ الْمُنْكَرِ કરે.” (યા'ની નેકી કા હુકમ દે ઔર બુરાઈ સે મન્અ કરે)

﴿4﴾ ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જિસે યેહ પસન્દ હો કે ઉસ

કી ઉમ્મ ઔર રિઝ્ક મેં ઇઝાફા કર દિયા જાએ તો ઉસે ચાહિયે કે અપને વાલિદૈન કે સાથ અચ્છા

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર કસરત સે દુરુદે પાક પઢો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરુદે પાક પઢના તુમ્હારે ગુનાહો કે લિયે મઝિફરત હૈ. (મુજીઝ)

બરતાવ કરે ઓર અપને રિશ્તેદારોં કે સાથ સિલએ રેહ્મી ક્રિયા કરે.

(الترغيب والترهيب ج ٣ ص ٢١٧ حديث ١٦)

ઉમ્ર વ રિઝ્ક મેં ઝિયાદતી કે મા'ના : દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 1197 સફહાત પર મુશ્તમિલ ક્રિતાબ, “બહારે શરીઅત” જિલ્દ 3 સફહા 560 પર સદરુશરીઅહ, બદરુતરીકહ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના મુફતી મુહમ્મદ અમજદ અલી આ'ઝમી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِی ફરમાતે હેં : હદીસ મેં આયા હૈ કે “સિલએ રેહ્મ સે ઉમ્ર ઝિયાદા હોતી હૈ ઓર રિઝ્ક મેં વુસ્અત (યા'ની ઝિયાદતી) હોતી હૈ.” બા'ઝ ઉ-લમા ને ઇસ હદીસ કો ઝાહિર પર હમ્લ ક્રિયા હૈ (યા'ની હદીસ કે ઝાહિરી મા'ના હી મુરાદ હૈ) યા'ની યહાં કઝા મુઅલ્લક મુરાદ હૈ ક્યૂંકે કઝા મુબરમ ટલ નહીં સકતી.¹

إِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ فَلَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً
وَلَا يَسْتَقْدِرُونَ ﴿١٩﴾

(پ ١١-يونس: ٤٩)

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઇમાન : જબ ઉન કા વા'દા આએગા તો એક ઘડી ન પીછે હટ્ટે ન આગે બઢે.

ઓર બા'ઝ (ઉ-લમાએ કિરામ رَحْمَةُ اللَّهِ السَّلَام) ને ફરમાયા કે ઝિયાદતિયે ઉમ્ર કા યેહ મતલબ હૈ કે મરને કે બા'દ ભી ઇસ કા સવાબ લિખા જાતા હૈ ગોયા વોહ અબ ભી ઝિન્દા હૈ યા યેહ મુરાદ હૈ કે મરને કે બા'દ ભી ઇસ કા ઝિક્રે ખૈર લોગોં મેં બાકી રહતા હૈ. (રુદ્દાલ્નહતાર ૧૬૪૪)

હાથોં હાથ ફૂફી સે સુલ્હ કર લી : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! આજ કલ બાત બાત પર લોગ રિશ્તેદારિયાં કાટ કર રખ દેતે હેં, લિહાઝા આપસ મેં મહબ્બત કી ફઝા કાઈમ હોને કી ખ્વાહિશ કી અચ્છી નિચ્ચત કે સાથ મઝીદ સવાબ કમાને કે લિયે રિશ્તેદારોં કે સાથ હુસ્ને સુલૂક કે ઝિમ્ન મેં નેકી કી દા'વત પેશ કરતે હુએ મઝીદ **મ-દની ફૂલ** પેશ કરને કી સઅ્ય કરતા હૂં : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ એક મર્તબા **સરકારે મદીના** صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ **દિને** 1 : કઝા સે મુરાદ યહાં કિસ્મત હૈ. કઝા કી અક્સામ ઓર ઇસ કે બારે મેં તફસીલાત જાનને કે લિયે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ બહારે શરીઅત જિલ્દ અવ્વલ સફહા 14 તા 17 કા મુતા-લઆ કીજિયે, ખુસૂસન મજલિસ, અલ મદીનતુલ ઇલ્મિયા કી તરફ સે દિયે ગએ હવાશી બે મિસાલ ઓર મુ-તઅદિદ વસાવિસ કા ઇલાજ હૈં.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો મુઝ પર એક દુરુદ શરીફ પઢતા હૈ અલ્લાહ ઈસ કે લિયે એક કીરાત અજ લખતા હૈ ઓર કીરાત ઉદુદ પહાડ જિતના હૈ. (ખુરૂશ)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

કી અહાદીસે મુબા-રકા બયાન ફરમા રહે થે, ઈસ દૌરાન ફરમાયા : હર કાતેએ રેહ્મ (યા'ની રિશ્તેદારી તોડને વાલા) હમારી મહફિલ સે ઉઠ જાએ. એક નૌ જવાન ઉઠ કર અપની ફૂફી કે હાં ગયા જિસ સે ઈસ કા કઈ સાલ પુરાના ઝગડા થા, જબ દોનોં એક દૂસરે સે રાઝી હો ગએ તો ઈસ નૌ જવાન સે ફૂફી ને કહા : તુમ જા કર ઈસ કા સબબ પૂછો, આખિર ઐસા કયું હુવા ? (યા'ની સચ્ચિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ કે એ'લાન કી કયા હિક્મત હૈ ?) નૌ જવાન ને હાઝિર હો કર જબ પૂછા તો હઝરતે સચ્ચિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ ને ફરમાયા કે મૈં ને **હુઝૂરે અન્વર** صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ સે યેહ સુના હૈ : “જિસ કૌમ મેં કાતેએ રેહ્મ (યા'ની રિશ્તેદારી તોડને વાલા) હો, ઈસ (કૌમ) પર અલ્લાહ કી રહમત કા નુઝૂલ નહીં હોતા.”

મક્કતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીઅ

(الْزَّوْجَرُ عَنْ أَقْرَابِ الْكِبَائِرِ ج ٢ ص ١٥٣)

સાસ બહૂ મેં સુલ્હ કા રાઝ : મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! પહલે કે મુસલ્માન કિસ કદર ખૌફે ખુદા રખને વાલે હુવા કરતે થે ! ખુશ નસીબ નૌ જવાન ને અલ્લાહ કે ઈરઝાદા કે ડર કે સબબ ફૌરન અપની ફૂફી કે પાસ ખુદ હાઝિર હો કર સુલ્હ કી તરકીબ કર લી. સભી કો ચાહિયે કે ગૌર કરેં કે ખાનદાન મેં કિસ કિસ સે અનબન હૈ જબ મા'લૂમ હો જાએ તો અબ અગર શર-ઈ ઉઝર ન હો તો ફૌરન નારાઝ રિશ્તેદારોં સે “સુલ્હો સફાઈ” કી તરકીબ શુરૂઅ કર દેં. અગર ઝુકના ભી પડે તો બેશક રિઝાએ ઈલાહી કે લિયે ઝુક જાએ. ﷺ સર બુલન્દી પાએંગે. ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : **يَا'ની જો અલ્લાહ કે ઈરઝાદા કે લિયે આજિઝી કરતા હૈ અલ્લાહ તઆલા ઈસે બુલન્દી અતા ફરમાતા હૈ.** (شُعَبُ الْإِيمَان ج ٦ ص ٢٧٦ حديث ٨١٤) અપને ઘરોં ઓર મુઆ-શરે કો **અમ્ન કા ગહવારા** બનાને કે લિયે દા'વતે ઈસ્લામી કે મુશ્કબાર મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા હો જાઈયે, ઓર હર માહ કમ અઝ કમ ત્રીન દિન કે લિયે **મ-દની કાફિલે** મેં સુન્નતોં ભરા સફર કીજિયે નીઝ **મ-દની ઈન્આમાત** કે મુતાબિક ઝિન્દગી ગુઝારિયે. આપ કી તરગીબ વ તહરીસ કે લિયે એક **મ-દની બહાર** પેશ કરતા હૂં, યુનાન્થે બાબુલ મદીના (કરાચી) કે એક ઈસ્લામી ભાઈ કે બયાન કા ખુલાસા હૈ કે તવીલ અર્સે સે મેરી ઝૌજા ઓર વાલિદા યા'ની સાસ બહૂ મેં ખૂબ ઠની હુઈ થી, નતીજતન

મદીનતુલ
મુનવ્વરહમક્કતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીઅ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને કિતાબ મેં મુઝ પર દુરૂદ પાક લિખા તો જબ તક મેરા નામ ઉસ મેં રહેગા ફિરિશ્તે ઉસ કે લિયે ઈસ્તિઘ્કાર કરતે રહેંગે. (ખૂબ)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

ઝોજા રૂઠ કર મયકે જા બૈઠી. મેં સપ્ત પરેશાન થા, સમઝ મેં નહીં આતા થા કે ઈસ મસ્અલે કો કેસે હલ કરું. એસે મેં દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી જારી કર્દા “મ-દની મુઝા-કરે” કી VCD “ઘર અમ્ન કા ગહવારા કેસે બને !” મેરે હાથ આઈ.

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

મૌઝૂઅ દેખા તો બડી ઉમ્મીદ કે સાથ યેહ VCD ખુદ ભી દેખી ઔર અપની વાલિદાએ મોહ-ત-રમા કો ભી દિખાઈ ઔર એક VCD અપને સુસરાલ ભી ભેજ દી. મેરી વાલિદા કો યેહ VCD ઈતની પસન્દ આઈ કે ઉન્હોં ને ઈસે દો બાર દેખા ઔર હૈરત અંગેઝ તૌર પર મુઝ સે ફરમાને લર્ગી : “ચલ બેટા ! તેરે સુસરાલ ચલતે હૈં.” મેં ને સુકૂન કા સાંસ લિયા કે લગતા હૈં જો કામ મેં ભરપૂર ઈન્ફિરાદી કોશિશ કે બા વુજૂદ ન કર સકા વોહ ઈસ VCD ને કર દિયા.

જન્નતુલ
બકીઆ

મેરે સુસરાલ પહોંચ કર વાલિદા સાહિબા ને બડી મહબ્બત સે મેરી ઝોજા કો મનાયા ઔર ઉસે વાપસ ઘર લે આઈ. દૂસરી જાનિબ મેરી ઝોજા ને ભી મુસ્બત તર્જે અમલ કા મુઝા-હરા કિયા ઔર ઘર પહોંચને કે બા'દ દૂસરે હી દિન અપની સાસ (યા'ની મેરી વાલિદા) સે કહને લર્ગી : અમ્મીજાન ! મેરા કમરા બહુત બડા હૈ, જબ કે દીગર ઘર વાલે જિસ કમરે મેં રહતે હૈં વોહ કદરે છોટા હૈ, આપ મેરા કમરા લે લીજિયે ઔર મેં ઉસ છોટે કમરે મેં રિહાઈશ ઈપ્તિયાર કર લેતી હૂં. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ હમારા ઘર જો ફિતને ઔર ફસાદ કા શિકાર થા, દા'વતે ઈસ્લામી કી બ-ર-કત સે અમ્ન કા ગહવારા બન ગયા. (મ-દની મુઝા-કરે કી મઝકૂરા VCD “ઘર અમ્ન કા ગહવારા કેસે બને” મક-ત-બતુલ મદીના સે હદિયતન લી જા સકતી ઔર દા'વતે ઈસ્લામી કી વેબ સાઈટ www.dawateislami.net પર દેખી ઔર સુની જા સકતી હૈં.)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

જહાં રિશ્તા તોડને વાલા મૌજૂદ હો વહાં રહમત નહીં ઉતરતી : “ત-બરાની” મેં હઝરતે સય્યિદુના આ'મશ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْهِ સે મન્કૂલ હૈ, હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને મસ્ઉદ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ એક બાર સુબહ કે વક્ત મજલિસ મેં તશરીફ ફરમા થે, ઉન્હોં ને ફરમાયા : મેં કાતેએ રેહ્મ (યા'ની રિશ્તા તોડને વાલે) કો અલ્લાહ કી કસમ દેતા હૂં કે વોહ યહાં સે ઉઠ જાએ તાકે હમ અલ્લાહ તઆલા સે મગ્ફિરત કી દુઆ કરેં ક્યૂંકે કાતેએ રેહ્મ (યા'ની રિશ્તા તોડને વાલે) પર આસ્માન કે દરવાઝે બન્દ રહતે હૈં. (યા'ની અગર વોહ યહાં મૌજૂદ રહેગા તો રહમત નહીં ઉતરેગી ઔર હમારી દુઆ કબૂલ નહીં હોગી)

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

الْمَنْعَمُ الْكَبِيرُ ج ٩ ص ١٠٨ رقم ٨٧٩٣

જન્નતુલ
બકીઆ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِلْسِ نِے مُوْجِ پَر اَکَ بَار دُڑدَہ پَاک پِٹَا اَٹلَا اَکَ اُسِ پَر دَس رَکَ مَرتَے بَہِجَ تَا ہِے . (س)

“હુસ્ને સુલૂક” કે 7 હુરૂફ કી નિસ્બત સે સિલઅ રેહ્મી કે સાત મ-દની ફૂલ

દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મતબૂઆ 1312 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “બહારે શરીઅત” જિલ્દ 3 સફહા 559 તા 560 પર સે “હુસ્ને સુલૂક” કે સાત હુરૂફ કી નિસ્બત સે સાત મ-દની ફૂલ કબૂલ ફરમાઈયે :

❶ કિસ રિશ્તેદાર સે કયા બરતાવ કરે : અહાદીસ મેં મુત્લકન (યા'ની બિગૈર કિસી કૈદ કે) રિશ્તે વાલોં કે સાથ સિલા (યા'ની સુલૂક) કરને કા હુકમ આતા હૈ, કુરઆને મજીદ મેં મુત્લકન (યા'ની બિલા કૈદ) ذُو الْقُرْبَى (યા'ની કરાબત વાલે) ફરમાયા ગયા મગર યેહ બાત ઝરૂર હૈ કે રિશ્તે મેં ચૂંકે મુખ્તલિફ દ-રજાત હૈં (ઇસી તરહ) સિલઅ રેહ્મ (યા'ની રિશ્તેદારોં સે હુસ્ને સુલૂક) કે દ-રજાત મેં ભી તફાવુત (યા'ની ફર્ક) હોતા હૈ. વાલિદૈન કા મર્તબા સબ સે બઢ કર હૈ, ઇન કે બા'દ જૂ રેહ્મ મહરમ કા, (યા'ની વોહ રિશ્તેદાર જિન સે ન-સબી રિશ્તા હોને કી વજહ સે નિકાહ હમેશા કે લિયે હરામ હો) ઇન કે બા'દ બકિયા રિશ્તે વાલોં કા અલા ક-દરે મરાતિબ. (યા'ની રિશ્તે મેં નઝદીકી કી તરતીબ કે મુતાબિક)

(رَدُّ الْمَحْتَار ج ٩ ص ١٧٨)

❷ રિશ્તેદાર સે સુલૂક કી સૂરતેં : સિલઅ રેહ્મ (યા'ની રિશ્તેદારોં કે સાથ સુલૂક) કી મુખ્તલિફ સૂરતેં હૈં, ઇન કો હદિયા વ તોહફા દેના ઓર અગર ઇન કો કિસી બાત મેં તુમ્હારી ઇઆનત (યા'ની ઇમદાદ) દરકાર હો તો ઇસ કામ મેં ઇન કી મદદ કરના, ઇન્હેં સલામ કરના, ઇન કી મુલાકાત કો જાના, ઇન કે પાસ ઉઠના બૈઠના, ઇન સે બાતચીત કરના, ઇન કે સાથ લુટ્ફ વ મેહરબાની સે પેશ આના.

(نَزْهٔ ج ١ ص ٢٢٢)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો શખ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (ખૂરાન)

મહીનતુલ
મુનવ્વારહ

﴿3﴾ પરદેસ હો તો ખત ભેજ કરે : અગર યેહ શખ્સ પરદેસ મેં હૈ તો રિશ્તે વાલોં કે પાસ ખત ભેજ કરે, ઇન સે ખત વ કિતાબત જારી રખે તાકે બે તઅલ્લુકી પૈદા ન હોને પાએ ઓર હો સકે તો વતન આએ ઓર રિશ્તેદારોં સે તઅલ્લુકાત તાઝા કર લે, ઇસ તરહ કરને સે મહબ્બત મેં ઇઝાફા હોગા. (રૂઝાલ્મહત્તાર ૧૬૪૮) (ફોન યા ઇન્ટરનેટ કે ઝરીએ ભી રાખિતે કી તરકીબ મુફીદ હૈ)

મહકતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીઅમહીનતુલ
મુનવ્વારહ

﴿4﴾ પરદેસ મેં હો, માં બાપ બુલાએ તો આના પડેગા : યેહ પરદેસ મેં હૈ વાલિદૈન ઇસે બુલાતે હૈં તો આના હી હોગા, ખત લિખના કાફી નહીં હૈ. યૂહીં વાલિદૈન કો ઇસ કી ખિદમત કી હાજત હો તો આએ ઓર ઉન કી ખિદમત કરે, બાપ કે બા'દ દાદા ઓર બડે ભાઈ કા મર્તબા હૈ કે બડા ભાઈ બ મન્જિલા બાપ કે હોતા હૈ, બકી બહન ઓર ખાલા માં કી જગહ પર હૈં, બા'ઝ ઉ-લમા ને ચચા કો બાપ કી મિસ્લ બતાયા ઓર હદીસ : **عَمُّ الرَّجُلِ صِنُّ أَبِيهِ** (યા'ની આદમી કા ચચા બાપ કી મિસ્લ હોતા હૈ) સે ભી યેહી મુસ્તફાદ હોતા (યા'ની નતીજા નિકલતા) હૈ. ઇન કે ઇલાવા ઓરોં કે પાસ ખત ભેજના યા હદિથ્યા (યા'ની તોહફા) ભેજના કિફાયત કરતા હૈ.

મહકતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીઅમહીનતુલ
મુનવ્વારહ

(રૂઝાલ્મહત્તાર ૧૬૪૮)

મહકતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીઅ

﴿5﴾ કિસ કિસ રિશ્તેદાર સે કબ કબ મિલે : રિશ્તેદારોં સે નાગા દે કર મિલતા રહે યા'ની એક દિન મિલને કો જાએ દૂસરે દિન ન જાએ **وَعَلَىٰ هَذَا الْقِيَاس** (યા'ની ઇસી પર અન્દાઝા લગા કર), કે ઇસ સે મહબ્બત વ ઉલ્લત ઝિયાદા હોતી હૈ, બલ્કે અકરિબા (યા'ની કરાબત દારોં) સે જુમુઆ જુમુઆ મિલતા રહે યા મહીને મેં એક બાર ઓર તમામ કબીલે ઓર ખાનદાન કો એક (યા'ની મુત્તહિદ) હોના ચાહિયે, જબ હક ઉન કે સાથ હો (યા'ની વોહ હક પર હોં) તો દૂસરોં સે મુકાબલા ઓર ઇઝહારે હક મેં સબ મુત્તહિદ હો કર કામ કરેં.

મહકતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીઅ

(તર્ઝૂમા ૧૬૪૩)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुर्इदे पाक न पड़ा तलकीक वोह बढ भप्त हो गया. (उज्ज)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

❖ **રિશ્તેદાર હાજત પેશ કરે તો રદ કર દેના ગુનાહ છે :** જબ અપના કોઈ રિશ્તેદાર કોઈ હાજત પેશ કરે તો ઉસ કી હાજત રવાઈ કરે, ઉસ કો રદ કર દેના કત્એ રેહ્મ (યા'ની રિશ્તા તોડના) હૈ. (ایضا) (યાદ રહે ! સિલએ રેહ્મ વાજિબ હૈ ઓર કત્એ રેહ્મ હરામ ઓર જહન્નમ મેં લે જાને વાલા કામ હૈ)

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

❖ **સિલએ રેહ્મ યેહ હૈ કે વોહ તોડે તબ ભી તુમ જોડો :** સિલએ રેહ્મી (રિશ્તેદારોં કે સાથ અચ્છા સુલૂક) ઈસી કા નામ નહીં કે વોહ સુલૂક કરે તો તુમ ભી કરો, યેહ ચીઝ તો હકીકત મેં મુકાફાત યા'ની અદલા બદલા કરના હૈ કે ઉસ ને તુમ્હારે પાસ ચીઝ ભેજ દી તુમ ને ઉસ કે પાસ ભેજ દી, વોહ તુમ્હારે યહાં આયા તુમ ઉસ કે પાસ ચલે ગએ. હકીકતન સિલએ રેહ્મ (યા'ની રિશ્તેદારોં સે હુસ્ને સુલૂક) યેહ હૈ કે વોહ કાટે ઓર તુમ જોડો, વોહ તુમ સે જુદા હોના ચાહતા હૈ, બે એ'તનાઈ (યા'ની લા પરવાહી) કરતા હૈ ઓર તુમ ઉસ કે સાથ રિશ્તે કે હુકૂક કી મુરાઆત (યા'ની લિહાઝ વ રિઆયત) કરો.

જન્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વરહ

હુસ્ને ઝન રખને કા તરીકા : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! મઝકૂરા સાતોં

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

મ-દની ફૂલ નિહાયત તવજજોહ કે કાબિલ હેં, બિલ ખુસૂસ સાતવેં **મ-દની ફૂલ** જિસ મેં “અદલે બદલે” કા ઝિક્ર હૈ ઇસ કે બારે મેં અર્ઝ હૈ કે આજ કલ ઉમૂમન યેહી “અદલા બદલા” હો રહા હૈ. એક રિશ્તેદાર અગર ઇસ કો શાદી કી દા'વત દેતા હૈ જભી યેહ ઉસ કો દેતા હૈ અગર વોહ ન દે તો યેહ ભી નહીં દેતા. અગર ઉસ એક ને ઇસ કો ઝિયાદા અફરાદ કી દા'વત દી ઓર યેહ અગર ઉસ કો કમ અફરાદ કી દા'વત દે તો ઇસ કા ઠીકઠાક નોટિસ લિયા જાતા, ખૂબ તન્કીદેં ઓર ગીબતેં કી જાતી હેં. ઇસી તરહ જો રિશ્તેદાર ઇસ કે યહાં કિસી તકરીબ મેં શિર્કત નહીં કરતા તો યેહ ઉસ કે યહાં હોને વાલી તકરીબ કા બાયકાટ કર દેતા હૈ ઓર યૂં ફાસિલે મઝીદ બઢાએ જાતે હેં. હાલાં કે કોઈ હમારે યહાં શરીક ન હુવા હો તો ઉસ કે બારે મેં અચ્છા ગુમાન

જન્નતુલ
બકીઅ

करमाने मुस्तफ़ा: **عَنْ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ**: जिस ने मुझ पर ओक बार दुरुद्वे पाक पढा अदवाछ उस पर दस रडभतें लेजता है. (مسلم)

રખને કે કઈ પહલૂ નિકલ સકતે હેં, મ-સલન વોહ ન આને વાલા બીમાર હો ગયા હોગા, ભૂલ ગયા હોગા, ઝરૂરી કામ આ પડા હોગા, યા કોઈ સખ્ત મજબૂરી હોગી જિસ કી વઝાહત ઉસ કે લિયે દુશ્વાર હોગી વગૈરા. વોહ અપની ગૈર હાઝિરી કા સબબ બતાએ યા ન બતાએ, હમેં હુસ્ને ઝન રખ કર સવાબ કમાના ઔર જન્નત મેં જાને કા સામાન કરતે રહના ચાહિયે. યુનાન્યે **ફરમાને મુસ્તફા** صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ **يَا'نِي حُسْنُ الظَّنِّ مِنْ حُسْنِ الْعِبَادَةِ** : **મુફ્સિરે** શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફ્તી **અહમદ યાર ખાન** عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَقَّ ઇસ હદીસે પાક કે મુખ્તલિફ મતાલિબ બયાન કરતે હુએ લિખતે હેં : યા'ની મુસલ્માનોં સે અચ્છા ગુમાન કરના, ઇન પર બદ ગુમાની ન કરના યેહ ભી અચ્છી ઇબાદત મેં સે એક ઇબાદત હૈ. (મિરઆતુલ મનાજીહ, જિ. 6, સ. 621)

જન્મત કા મહલ ઉસ કો મિલેગા જો.....: બિલફર્ઝ હમારા રિશ્તેદાર સુસ્તી કે સબબ યા કિસી ભી વજહ સે જાન બૂઝ કર હમારે યહાં નહીં આયા યા હમં અપને યહાં મદ્દગી નહીં કિયા બલકે ઉસ ને ખુલ્લમ ખુલ્લા હમારે સાથ બદ સુલૂકી કી તબ ભી હમં બડા હૌસલા રખતે હુએ તઅલ્લુકાત બર કરાર રખને ચાહિએં, હઝરતે સય્યિદુના ઉબય્ય બિન કા'બ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ સે રિવાયત હૈ કે સુલ્તાને દો જહાન, શહન્શાહે કૌનો મકાન, રહમતે આ-લમિય્યાન صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કા ફરમાને અઝીમુશ્શાન હૈ : જિસે યેહ પસન્દ હો કે ઉસ કે લિયે (જન્મત મેં) મહલ બનાયા જાએ ઓર ઉસ કે દર-રજાત ખુલન્દ કિયે જાએં, ઉસે ચાહિયે કે જો ઉસ પર તુલ્મ કરે યેહ ઉસે મુઆફ કરે ઓર જો ઉસે મહરૂમ કરે યેહ ઉસે અતા કરે ઓર જો ઉસ સે કત્બે તઅલ્લુક કરે યેહ ઉસ સે નાતા (યા'ની તઅલ્લુક) જોડે. (الْمُسْتَدْرَكُ الْحَكِيم ج ٣ ص ١٢ حديث ٢٢١٥)

દુશ્મની છુપાને વાલે રિશ્તેદાર કો સ-દકા દેના અફઝલ તરીન હૈ : બહર હાલ કોઈ હમારે સાથ હુસ્ને સુલૂક કરે યા ન કરે હમં હુસ્ને સુલૂક જારી રખના ચાહિયે. “**مَنْ أَخْفَى عَدُوَّهُ كَفَّرَ عَنْهُ رَجْمُ اللَّهِ**” કી હદીસે પાક મેં હૈ : **إِنَّ أَفْضَلَ الصَّدَقَةِ الصَّدَقَةُ عَلَى نِزَى الرَّجْمِ الْكَاشِحِ** બેશક અફઝલ તરીન સ-દકા વોહ હૈ જો દુશ્મની છુપાને વાલે રિશ્તેદાર પર ક્રિયા જાએ.

(مُسْنَدُ إِمَامِ أَحْمَد ج ٩ ص ١٣٨ حَدِيثُ ٢٣٥٨٩)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો શપ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (પ્રાન)

રિશ્તેદાર સે જબ સપ્ત દુખ પહોંચ્યા : અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બક્ર સિદીક રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ કો અપને ખાલાઝાદ ભાઈ ગરીબ વ નાદાર વ મુહાજિર ઔર બદ્રી સહાબી હઝરતે સય્યિદુના મિસ્તહ રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ જિન કા આપ ખર્ચ ઉઠાતે થે ઉન સે સપ્ત રન્જ પહોંચ્યા ઔર વોહ યેહ કે ઉન્હોં ને આપ રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ કી ખ્યારી બેટી યા'ની ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિ-દતુના આઈશા સિદીકા રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ પર તોહમત લગાને વાલોં કે સાથ મુવા-ફકત કી થી (વોહ તવીલ કિસ્સા હૈ જો કે “વાકિઅએ ઇફક” કહલાતા હૈ ઇસ કા તઝકિરા સફહા 196 પર આ રહા હૈ) ઇસ પર આપ (રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ) ને ખર્ચ ન દેને કી કસમ ખાઈ. ઇસ પર પારહ 18 સૂ-રતુનૂર કી આયત નમ્બર 22 નાઝિલ હુઈ. વોહ આયતે મુબા-રકા યેહ હૈ :

وَلَا يَأْتَلِ أُولُو الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ أَنْ
يُؤْتُوا أُولِي الْقُرْبَىٰ وَالسَّكِينِ وَالْمُهَاجِرِينَ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا أَلَا
تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَاللَّهُ عَفْوٌ
رَحِيمٌ ﴿٣٧﴾

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઇમાન : ઔર કસમ ન ખાએ વોહ જો તુમ મેં ફઝીલત વાલે ઔર ગુન્જાઈશ વાલે હેં કરાબત વાલોં ઔર મિસ્કીનોં ઔર અલ્લાહ કી રાહ મેં હિજરત કરને વાલોં કો દેને કી ઔર યાહિયે કે મુઆફ કરે ઔર દર ગુઝરેં કયા તુમ ઇસે દોસ્ત નહીં રખતે કે અલ્લાહ તુમ્હારી બખ્શિશ કરે ઔર અલ્લાહ બખ્શને વાલા મેહરબાન હૈ.

જબ યેહ આયત સય્યિદે આલમ રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ ને પઢી તો હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બક્ર સિદીક રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہુ ને કહા : બેશક મેરી આરઝૂ હૈ કે અલ્લાહ ઈઝ્જલ મેરી મઝિરત કરે ઔર મેં મિસ્તહ (રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہુ) કે સાથ જો સુલૂક કરતા થા ઉસ કો કભી મોફૂફ (યા'ની બન્દ) ન કરૂંગા યુનાન્યે આપ (રَضِیَ اللہُ تَعَالٰી عَنْہુ) ને ઉસ (માલી તઆવુન) કો જારી ફરમા દિયા. ઇસ આયત સે મા'લૂમ હુવા કે જો શપ્સ કિસી કામ પર કસમ ખાએ ફિર મા'લૂમ હો કે ઉસ કા કરના હી બેહતર હૈ તો યાહિયે કે ઉસ કામ કો કરે ઔર કસમ કા કફફારા દે, હદીસે સહીહ મેં યેહી વારિદ હૈ. મઝીદ ફરમાતે હેં : ઇસ આયત સે હઝરતે સિદીકે અકબર રَضِیَ اللہُ تَعَالٰી عَنْہુ કી ફઝીલત સાબિત હુઈ, ઇસ સે આપ કી ઉલુવ્વે શાન વ મર્તબત (યા'ની રુત્બે કી અ-ઝમત) ઝાહિર હોતી હૈ કે અલ્લાહ તઆલા

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुर्दे पाक न पड़ा तबकीक वो छ बह भक्त हो गया. (उर्दू)

ને આપ ﷺ કો (આયતે કુરઆની મેં) ઊલુલ ફઝ્લ (યા'ની ફઝીલત વાલા ઇશાદિ) ફરમાયા. (ખઝાઈનુલ ઇરફાન, સ. 563) **اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْأَلُكَ اَنْ تَجْعَلَ لِّىْ رَحْمَةً مِنْ رَحْمَتِكَ وَتَجْعَلَ لِّىْ رَحْمَةً مِنْ رَحْمَتِكَ وَتَجْعَلَ لِّىْ رَحْمَةً مِنْ رَحْمَتِكَ** સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.

امین بجاء النبى الامین صلی اللہ تعالیٰ علیہ والہ وسلم
 બયાં હો કિસ ઝબાં સે મર્તબા સિદ્દીકે અકબર કા હૈં યારે ગાર મહબૂબે ખુદા સિદ્દીકે અકબર કા
 મકામે ખ્વાબે રાહત થૈન સે આરામ કરને કો
 બના પહલૂએ મહબૂબે ખુદા સિદ્દીકે અકબર કા

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّدٍ

(ઝૈકે ના'ત)

કસમ ઓર ઇસ કે કફ્ફારે કા બયાન (હ-નફી)

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! અમીરુલ મુઅમિનીન આશિકે અકબર, હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર ﷺ કે વાકિએ મેં કસમ કા ઓર તફસીર મેં કસમ કે કફ્ફારે કા તઝકિરા હૈ, ચૂંકે આજ કલ કસીર લોગોં કા બાત બાત પર કસમેં ખાને કી તરફ રુજહાન દેખા જા રહા હૈ, બારહા જૂટી કસમ ભી ખા લી જાતી હૈ, ન તૌબા કા શુઊર ન કફ્ફારા દેને કી કોઈ શુદબુદ, લિહાઝા ઉમ્મત કી ખૈર ખ્વાહી કા સવાબ કમાને કી હિર્સ કે સબબ બતૌરે **નેકી કી દા'વત** કદરે તફસીલ કે સાથ કસમ ઓર ઇસ કે કફ્ફારે કે બારે મેં **મ-દની ફૂલ** પેશ કરતા હૂં, કબૂલ ફરમાઈયે. ઇસ કા અઝ ઇબ્તિદા તા ઇન્તિહા મુતા-લઆ યા બા'ઝ ઇસ્લામી ભાઈયોં કા મિલ બૈઠ કર દર્સ દેના સિર્ફ મુફીદ હી નહીં, **اِنْ شَاءَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ** મુફીદ તરીન સાબિત હોગા.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَالْوَسْلَمُ : जिस ने मुझ पर दस मरतबा सुब्ह और दस मरतबा शाम दुइदे पाक पढा उसे क्रियामत के दिन मेरी शफाअत मिलेगी. (अबुअर्रह्म)

કસમ કી તા'રીફ : કસમ કો અ-રબી ઝબાન મેં “યમીન” કહતે હેં જિસ કા મતલબ હે : “દાહિની (યા'ની સીધી) જાનિબ”, ચૂંકે અહલે અરબ ઉમૂમન કસમ ખાતે યા કસમ લેતે વક્ત એક દૂસરે સે દાહિના (યા'ની સીધા) હાથ મિલાતે થે ઇસ લિયે કસમ કો “યમીન” કહને લગે, યા ફિર યમીન “યુમ્ન” સે બના હૈ જિસ કે મા'ના હેં “બ-ર-કત વ કુવ્વત”, ચૂંકે કસમ મેં અલ્લાહ તઆલા કા બા બ-ર-કત નામ ભી લેતે હેં ઓર ઇસ સે અપને કલામ કો કુવ્વત દેતે હેં ઇસ લિયે ઇસે યમીન કહતે હેં યા'ની બ-ર-કત વ કુવ્વત વાલી ગુફત-ગૂ. (મુલખ્ખસ અઝ મિરઆતુલ મનાજીહ, જિ. 5, સ. 194) શર-ઈ એ'તિબાર સે કસમ ઉસ અક્દ (યા'ની અહ્દો પૈમાં) કો કહતે હેં જિસ કે ઝરીએ કસમ ખાને વાલા કિસી કામ કે કરને યા ન કરને કા પુખ્તા (પક્કા) ઇરાદા કરતા હૈ. (ફત્વૈલ મુહમ્મદીયૈન ૫/૨૮૮) મ-સલન કિસી ને યૂં કહા : “અલ્લાહ જ્ઞુઝ્ કી કસમ ! મૈં કલ તુમ્હારા સારા કર્ઝ અદા કર દૂંગા” તો યેહ કસમ હૈ.

કસમ કી તીન અક્સામ : કસમ તીન તરહ કી હોતી હૈ :

(1) લગ્વ (2) ગમૂસ (3) મુન્અકિદા.

❶ **લગ્વ** યેહ હૈ કે કિસી ગુઝરે હુએ યા મૌજૂદા અમ્ર (યા'ની મુઆ-મલે) પર અપને ખયાલ મેં (યા'ની ગલત ફહમી કી વજહ સે) સહીહ જાન કર કસમ ખાએ ઓર દર હકીકત વોહ બાત ઉસ કે ખિલાફ (યા'ની ઉલટ) હો, મ-સલન કિસી ને કસમ ખાઈ : “અલ્લાહ જ્ઞુઝ્ કી કસમ ! જૈદ ઘર પર નહીં હૈ” ઓર ઇસ કી મા'લૂમાત મેં યેહી થા કે જૈદ ઘર પર નહીં હૈ ઓર ઇસ ને અપને ગુમાન મેં સચ્ચી કસમ ખાઈ થી મગર હકીકત મેં જૈદ ઘર પર થા તો યેહ કસમ “લગ્વ” કહલાએગી, યેહ મુઆફ હૈ ઓર ઇસ પર કફ્ફારા નહીં ❷ **ગમૂસ** યેહ હૈ કે કિસી ગુઝરે હુએ યા મૌજૂદા અમ્ર (યા'ની મુઆ-મલે) પર દાનિસ્તા (યા'ની જાન બૂઝ કર) ઝૂટી કસમ ખાએ મ-સલન કિસી ને કસમ ખાઈ : “અલ્લાહ જ્ઞુઝ્ કી કસમ ! જૈદ ઘર પર હૈ,” ઓર વોહ જાનતા હૈ કે હકીકત મેં જૈદ ઘર પર નહીં હૈ તો યેહ કસમ “ગમૂસ” કહલાએગી ઓર કસમ ખાને વાલા સખ્ત ગુનહગાર હુવા, ઇસ્તિઝ્ફાર વ તૌબા ફર્ઝ હૈ મગર કફ્ફારા લાઝિમ નહીં ❸ **મુન્અકિદા** યેહ હૈ કે આયન્દા કે લિયે કસમ ખાઈ મ-સલન યૂં કહા : “રબ જ્ઞુઝ્ કી કસમ ! મૈં કલ તુમ્હારે ઘર ઝરૂર આઊંગા.” મગર દૂસરે દિન ન આયા તો કસમ ટૂટ ગઈ, ઉસે કફ્ફારા દેના પડેગા ઓર બા'ઝ સૂરતોં મેં ગુનહગાર ભી હોગા. (ફત્વૈલ આલમીયૈર ૫/૨૮૮)

કરમાને મુસ્તફા : حَسْبِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुइद शरीफ न पढा उस ने जफ़ा की। (عبدالرزاق)

ખુલાસા યેહ હુવા કે કસમ ખાને વાલા કિસી ગુઝરી હુઈ યા મૌજૂદા બાત કે બારે મેં કસમ ખાએગા તો વોહ યા તો સચ્ચા હોગા યા ફિર ઝૂટા, અગર સચ્ચા હોગા તો કોઈ હરજ નહીં ઔર અગર ઝૂટા હોગા તો ઉસ ને વોહ કસમ અપને ખયાલ કે મુતાબિક અગર સચ્ચી ખાઈ થી તો અબ ભી હરજ નહીં યા'ની ગુનાહ ભી નહીં ઔર કફ્ફારા ભી નહીં હાં અગર ઉસે પતા થા કે મેં ઝૂટી કસમ ખા રહા હૂં તો ગુનહગાર હોગા મગર કફ્ફારા નહીં હૈ, ઔર અગર ઈસ ને આયન્દા કે લિયે કિસી કામ કે કરને યા ન કરને કી કસમ ખાઈ તો અગર વોહ કસમ પૂરી કર દેતા હૈ ફિબિહા (યા'ની ખૂબ બેહતર) વરના કફ્ફારા દેના હોગા ઔર બા'ઝ સૂરતોં મેં કસમ તોડને કી વજહ સે ગુનહગાર ભી હોગા. (ઈન સૂરતોં કી તફ્સીલ આગે આ રહી હૈ)

ઝૂટી કસમ ખાના ગુનાહે કબીરા છે : રસૂલે બે મિસાલ, બીબી આમિના કે લાલ
 صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم کا ફરમાને આલીશાન છે : “અલ્લાહ کے साथ શર્ક کرنا, વાલિદૈન
 کی ના ફરમાની કરના, કિસી જાન کو કતલ કરના और ઝૂટી કસમ ખાના કબીરા ગુનાહ હૈં.”

(بُخاری ج ۴ ص ۲۹۵ حدیث ۶۶۷۵)

ਸਭ ਸੇ ਪਹਲੇ ਜੂਟੀ ਕਸਮ ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੇ ਆਈ : ਫਰਮਾਏ ਸਯਿਦੁਨਾ ਆਦਮ ਸਕਿਯੁਲਲਾਹ
 عَلَى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ ਕੀ ਸਜ਼ਦਾ ਨ ਕਰਨੇ ਕੀ ਵਜ਼ਹ ਸੇ ਸ਼ੈਤਾਨ ਮਰਦੂਦ ਹੁਵਾ ਥਾ ਲਿਛਾਤਾ
 ਵੀਹ ਆਪ عَلَى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ ਕੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੋਂਚਾਨੇ ਕੀ ਤਾਕ ਮੈਂ ਰਹਾ. ਅਲਲਾਹ
 عَلَى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ وَرَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا ਨੇ ਫਰਮਾਏ ਸਯਿਦੁਨਾ ਆਦਮ ਵ ਹੁਵਾ
 ਫਰਮਾਏ ਕੇ ਜੰਨਤ ਮੈਂ ਰਹੀ ਔਰ ਜਹਾਂ ਦਿਲ ਕਰੇ ਭੇ ਰੋਕ ਟੋਕ ਆਓ ਅਲਭਤਾ ਈਸ
 “ਫਰਿਸ਼ਤ” ਕੇ ਕਰੀਬ ਨ ਜਾਨਾ. ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੇ ਕਿਸੀ ਟਰਹ ਫਰਮਾਏ ਸਯਿਦੁਨਾ ਆਦਮ ਵ ਹੁਵਾ
 عَلَى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ وَرَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا ਕੇ ਪਾਸ ਪਹੋਂਚ ਕਰ ਕਹਾ ਕੇ ਮੈਂ ਤੁਮ੍ਹੇ “ਸ਼-ਜ਼ਰੇ ਖੁਲਦ”
 ਭਤਾ ਫੁੰ, ਫਰਮਾਏ ਸਯਿਦੁਨਾ ਆਦਮ ਸਕਿਯੁਲਲਾਹ عَلَى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ ਨੇ ਮਨ੍ਹ
 ਫਰਮਾਏ ਤੀ ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੇ ਕਸਮ ਆਈ ਕੇ ਮੈਂ ਤੁਮ੍ਹਾਰਾ ਖੈਰ ਖਵਾਹ (ਧਾ’ਨੀ ਭਵਾਈ ਥਾਫਨੇ
 ਵਾਲਾ) ਫੁੰ. ਈਨ੍ਹੇ ਖਵਾਹ ਹੁਵਾ ਕੇ ਅਲਲਾਹ ਪਾਕ ਕੀ ਜੂਟੀ ਕਸਮ ਕੀਨ ਆ ਸਕਤਾ ਹੈ ! ਧੇਫ ਸੋਧ
 ਕਰ ਫਰਮਾਏ ਸਯਿਦੁਨਾ ਹੁਵਾ وَرَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا ਨੇ ਈਸ ਮੈਂ ਸੇ ਕੁਝ ਆਧਾ ਫਿਰ ਫਰਮਾਏ ਸਯਿਦੁਨਾ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهٖ وَسَلَّمَ : જો મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દુરૂદ શરીફ પઢેગા મેં કિયામત કે દિન ઉસ કી શફાઅત કરૂંગા. (ترمذی)

આદમ સાર્ફિયુલ્લાહ (عَلَى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَام) કો દિયા ઉન્હોં ને ભી ખા લિયા. (مُلَخَّصٌ مِنْ تَفْسِيرِ عَبْدِ الرَّزَّاقِ ج ٢ ص ٧٦) જૈસા કે પારહ 8 સૂ-રતુલ આ'રાફ કી આયત 20 ઓર 21 મેં ઇશાદિ હોતા હૈ :

فَوَسَّوَسَ لَهَا الشَّيْطَانُ لِيُبْدِيَ لَهَا مَا
وَرَى عَنْهَا مِنْ سَوَاتِهَا وَقَالَ مَا
تَهْكُمَانِ إِنِّي بُكِّمْتُ عَنْ هَذِهِ الشَّجَرَةِ إِلَّا
أَنْ تَكُونَا مَلَكَتَيْنِ أَوْ تَكُونَا مِنَ الْخَالِدِينَ
وَقَاسَمَهُمَا إِنِّي لَكُمَا لَمِنَ النَّاصِحِينَ ۝

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઇમાન : ફિર શૈતાન ને ઉન કે જી મેં ખતરા ડાલા કે ઉન પર ખોલ દે ઉન કી શર્મ કી ચીઝેં જો ઉન સે છુપી થીં ઓર બોલા : તુમહેં તુમહારે રબ ને ઇસ પેડ સે ઇસી લિયે મન્અ ફરમાયા હૈ કે કહીં તુમ દો ફિરિશ્તે હો જાઓ યા હમેશા જીને વાલે ઓર ઉન સે કસમ ખાઈ કે મેં તુમ દોનોં કા ખૈર ખવાહ હૂં.

સદરુલ અફાઝિલ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદ્દીન મુરાદઆબાદી (عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْهَادِي) તફસીરે ખઝાઈનુલ ઇરફાન મેં લિખતે હૈં : મા'ના યેહ હૈં કે ઇબ્લીસે મલ્ગીન ને ઝૂટી કસમ ખા કર હઝરતે (સય્યિદુના) આદમ (عَلَى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَام) કો ધોકા દિયા ઓર પહલા ઝૂટી કસમ ખાને વાલા ઇબ્લીસ હી હૈ, હઝરતે આદમ (عَلَى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَام) કો ગુમાન ભી ન થા કે કોઈ અલ્લાહ ઈબ્લીસ કી કસમ ખા કર ઝૂટ બોલ સકતા હૈ, ઇસ લિયે આપ ને ઉસ કી બાત કા એ'તિબાર કિયા.

કિસી કા હક મારને કે લિયે ઝૂટી કસમ ખાને વાલા જહન્નમી હૈ :

રસૂલે કરીમ, રઊકુર્રહીમ (عَلَيْهِ أَفْضَلُ الصَّلَاةِ وَالتَّسْلِيمِ) કા ફરમાને અઝીમ હૈ : જો કસમ ખા કર કિસી મુસલ્માન કા હક માર લે અલ્લાહ ઈબ્લીસ ઉસ કે લિયે જહન્નમ વાજિબ કર દેતા ઓર ઉસ પર જન્નત હરામ ફરમા દેતા હૈ. અર્ઝ કી ગઈ : યા રસૂલલ્લાહ (صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهٖ وَسَلَّمَ) ! અગર્યે વોહ થોડી સી ચીઝ હી હો ? ઇશાદિ ફરમાયા : “અગર્યે પીલૂ કી શાખ હી હો.” (مُسْلِمٌ مِنْ ٨٢ حَدِيثِ ٢١٨-١٣٧) પીલૂ એક દરખ્ત હૈ જિસ કી શાખ ઓર જડ સે મિસ્વાક બનાતે હૈં.

فرمانہ مستفی: صلی اللہ تعالیٰ علیہ و آلہ وسلم: مؤمنان پر دھڑدے پاک کی کسر کر بے شک یہ کہ تمہارے دیئے تھارت ہے۔ (البیہ)

ઝૂટી કસમ ખાને વાલે કે હશર મેં હાથ પાઉં કટે હુએ હોંગે : એક હઝૂરમી (યા'ની મુલકે યમન કે શહર “હઝૂર મૌત” કે બાશિન્દે) ઔર એક કિન્દી (યા'ની કબીલએ કિન્દા સે વાબસ્તા એક શખ્સ) ને મદીને કે તાજવર صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કી બારગાહે અન્વર મેં યમન કી એક ઝમીન કે મુતઅલ્લિક અપના ઝગડા પેશ કિયા, હઝૂરમી ને અર્જ કી : “યા રસૂલલ્લાહ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ! મેરી ઝમીન ઇસ કે બાપ ને છીન લી થી, અબ વોહ ઇસ કે કબ્જે મેં હૈ.” તો નબિયે મુકર્રમ, નૂરે મુજસ્સમ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને દરયાફત ફરમાયા : “ક્યા તુમ્હારે પાસ કોઈ ગવાહી હૈ ?” અર્જ કી : “નહીં, લેકિન મેં ઇસ સે કસમ લૂંગા કે અલ્લાહ કી કસમ ખા કર કહે કે વોહ નહીં જાનતા કે વોહ મેરી ઝમીન હૈ જો ઇસ કે બાપ ને ગરબ કર લી થી.” કિન્દી કસમ ખાને કે લિયે તય્યાર હો ગયા તો રસૂલે અકરમ, શહન્શાહે આદમ વ બની આદમ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને ઇશાદિ ફરમાયા : “જો (ઝૂટી) કસમ ખા કર કિસી કા માલ દબાએગા વોહ બારગાહે ઇલાહી عَزَّوَجَلَّ મેં ઇસ હાલત મેં પેશ હોગા કે ઉસ કે હાથ પાઉં કટે હુએ હોંગે.” યેહ સુન કર કિન્દી ને કહ દિયા કે યેહ ઝમીન ઉસી (યા'ની હઝૂરમી) કી હૈ.

(سُنَنِ ابوداؤد ج ۳ ص ۲۹۸ حدیث ۳۲۴۴)

मुहसिरे शहीर उकीमुल उम्मत હઝરતે મુફતી **અહમદ યાર ખાન** عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَان
 ઇસ હદીસે પાક કે તહત ફરમાતે હૈં : سُبْحَانَ اللَّهِ ! ये हूँ असर उस जमाने कै तरजुमान
 का के दो कलिमात में उस (इन्दी) के दिल का हाल बदल गया और सच्ची बात कह कर
 जमीन से ला दवा हो गया. (मिरआतुल मनाज्जिह, जि. 5, स. 403)

સાત ઝમીનોં કા હાર : રિશ્વતોં કે ઝરીએ દૂસરોં કી જગહોં પર કબ્જા કર કે ઇમારતેં બનાને વાલોં, લોગોં કી તરફ સે ઠેકે પર મિલી હુઈ ઝર-ઈ ઝમીનેં દબા લેને વાલે કિસાનોં, વહેરોં ઔર ખાઈન ઝમીન દારોં કો ઘબરા કર ઝટપટ તૌબા કર લેની ચાહિયે ઔર જિન જિન કે હુકૂક દબાએ હેં વોહ ફૌરન અદા કર દેને ચાહિએં કે “મુસ્લિમ શરીફ” મેં સરકારે નામદાર صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કા ફરમાને ઇબ્રત નિશાન હૈ : “જો શખ્સ કિસી કી બાલિશત ભર ઝમીન નાહક તૌર પર લેગા તો ઉસે કિયામત કે રોઝ સાત ઝમીનોં કા તૌક (યા’ની હાર) પહનાયા જાએગા.”

(صحيح مسلم ص ۸۶۹ حديث ۱۶۱۰)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : તુમ જહાં ભી હો મુઝ પર દુરુદ પઢો કે તુમહારા દુરુદ મુઝ તક પહોંચતા હૈ. (ટર્મન)

શારેએ આમ પર બિલા હાજતે શર-ઈ રાસ્તા મત ઘેરિયે : બા'ઝ લોગ શારેએ આમ પર બિલા હાજત રાસ્તા ઘેર લેતે હૈં જિન મેં કઈ સૂરતેં લોગોં કે લિયે સખ્ત તક્લીફ કા બાઈસ બનતી હૈં, મ-સલન ﴿1﴾ બકર ઈદ કે દિનોં મેં કુરબાની કે જાનવર બેયને યા કિરાએ પર રખને યા ઝબ્હ કરને કે લિયે બા'ઝ જગહ બિલા ઝરૂરત પૂરી પૂરી ગલિયાં ઘેર લેતે હૈં ﴿2﴾ રાસ્તે મેં તક્લીફ દેહ હદ તક કચરા યા મલ્બા ડાલતે, તા'મીરાત કે લિયે ગૈર ઝરૂરી તૌર પર બજરી ઔર સરિયોં કા ઢેર લગા દેતે હૈં ઔર યૂંહી તા'મીરાત કે બા'દ મહીનોં તક બચા હુવા સામાન વ મલ્બા પડા રહતા હૈં ﴿3﴾ શાદી વ ગમી કી તક્રીબોં, નિયાઝોં વગૈરા કે મૌકઓં પર ગલિયોં મેં દેગેં પકાતે હૈં જિન સે બા'ઝ અવકાત ઝમીન પર ગઢે પડ જાતે હૈં, ફિર ઉન મેં કીચડ ઔર ગન્દે પાની કે ઝખીરે કે ઝરીએ મચ્છર પૈદા હોતે ઔર બીમારિયાં ફેલતી હૈં ﴿4﴾ આમ રાસ્તોં મેં ખુદાઈ કરવા દેતે હૈં મગર ઝરૂરત પૂરી હો જાને કે બા વુજૂદ ભરવા કર હસ્બે સાબિક હમવાર નહીં કરતે ﴿5﴾ રિહાઈશ યા કારોબાર કે લિયે ના જાઈઝ કબ્જા જમા કર ઈસ તરહ જગહ ઘેર લેતે હૈં કે લોગોં કા રાસ્તા તંગ હો જાતા હૈ. ઈન સબ કે લિયે લમ્હએ ફિકિય્યા હૈ.

દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 853 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “જહન્નમ મેં લે જાને વાલે આ'માલ (જિલ્દ અવ્વલ)” સફહા 816 પર ઈમામ ઈબ્ને હજર મક્કી શાફેઈ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِیْ કબીરા ગુનાહ નમ્બર 215 મેં ઈસ ફે'લ (યા'ની કામ) કો ગુનાહે કબીરા કરાર દેતે હુએ ફરમાતે હૈં : “શારેએ આમ મેં ગૈર શર-ઈ તસરુફ (મુદા-ખલત) કરના યા'ની ઐસા તસરુફ (યા'ની દખ્લ દેના યા અમલ ઈખ્તિયાર) કરના જિસ સે ગુઝરને વાલોં કો સખ્ત નુક્સાન પહોંચે” ઈસ કા સબબ બયાન કરતે હુએ તહરીર કરતે હૈં કે ઈસ મેં લોગોં કી ઈઝા રસાની ઔર ઝુલ્મન ઉન કે હુકૂક કા દબાના પાયા જા રહા હૈ. **ફરમાને મુસ્તફા** ﷺ : “જિસ ને એક બાલિશ્ત ઝમીન ઝુલ્મ કે તૌર પર લે લી કિયામત કે દિન સાતોં ઝમીનોં સે ઈતના હિસ્સા તૌક બના કર ઉસ કે ગલે મેં ડાલ દિયા જાએગા.”

(صَحِيحُ بُخَارِي ج ٢ ص ٣٧٧ حَدِيث ٣١٩٨)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर दस मरतबा दुरदे पाक पढा अल्लाह उस पर सो रहमतें नाज़िल फ़रमाता है. (طبرانی)

ઝૂટી કસમ ઘરોં કો વીરાન કર છોડતી હૈ : ઝૂટી કસમ કે નુકસાનાત કા નકશા ખીંચતે હુએ મેરે આકા આ'લા હઝરત, ઇમામે અહલે સુન્નત, મૌલાના શાહ ઇમામ

અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن ફરમાતે હૈં : ઝૂટી કસમ ઘરોં કો વીરાન કર છોડતી હૈ (ફતાવા ર-ઝવિયા મુબર્રજા, જિ. 6, સ. 602) એક ઔર મકામ પર લિખતે હૈં : ઝૂટી કસમ

ગુઝશ્તા બાત પર દાનિસ્તા (યા'ની જાન બૂઝ કર ખાને વાલે પર અગર્યો) ઇસ કા કોઈ કફ્કારા નહીં, (મગર) ઇસ કી સઝા યેહ હૈ કે **જહન્નમ કે ખોલતે દરિયા મેં ગોતે દિયા જાએગા.** (ફતાવા ર-ઝવિયા, જિ. 13, સ. 611) **મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો !** ઝરા ગૌર કીજિયે કે **અલ્લાહ** ﷻ जिस ने हमें पैदा किया, पूरी काअेनात को तप्लीक किया (યા'ની બનાયા), जिस पर हर हर बात जाहिर है, કોઈ ચીઝ ઉસ સે પોશીદા નહીં, હત્તા કે દિલોં કે ભેદ ભી વોહ ખૂબ જાનતા હૈ, જો રહમાન વ રહીમ ભી હૈ ઔર કહ્હાર વ જબ્બાર ભી હૈ, ઉસ રબ્બુલ અનામ કા નામ લે કર ઝૂટી કસમ ખાના કિતની બડી નાદાની કી બાત હૈ ઔર વોહ ભી દુન્યા કે કિસી આરિઝી (વક્તી) ફાએદે યા ચન્દ સિક્કોં કે લિયે !

યહૂદિયોં ને શાને મુસ્તફા છુપાને કે લિયે ઝૂટી કસમ ખાઈ : યહૂદ કે અહ્બાર (યા'ની ઉ-લમા) ઔર ઇન કે રઈસોં (યા'ની સરદારોં) અબૂ રાફેઅ વ કિનાના બિન અબિલ હુકેક ઔર કા'બ બિન અશરફ ઔર હુયયિબિન અખ્તબ ને અલ્લાહ ﷻ કા વોહ અહ્દ છુપાયા જો સચ્ચિદે આલમ, રસૂલે મોહતરમ ﷺ પર ઇમાન લાને કે **મુ-તઅલ્લિક** ઇન સે તૌરૈત શરીફ મેં લિયા ગયા. વોહ ઇસ તરહ કે ઉન્હોં ને ઇસ કો બદલ દિયા ઔર ઇસ કી જગહ અપને હાથોં સે કુછ કા કુછ લિખ દિયા ઔર ઝૂટી કસમ ખાઈ કે યેહ **અલ્લાહ** ﷻ કી તરફ સે હૈ, યેહ સબ કુછ ઉન્હોં ને અપની જમાઅત કે જાહિલોં સે રિશ્વતેં ઔર માલો ઝર હાસિલ કરને કે લિયે કિયા. ઉન કે બારે મેં યેહ આયતે મુબારકા નાઝિલ હુઈ :

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हो और वो छ मुज पर दुइद शरीफ न पड़े तो वो छ लोगों में से क-जूस तरीन शप्स है. (अर्ब-रबी)

إِنَّ الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَأَيَّانِهِمْ
ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَٰئِكَ لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ
وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ وَلَا يَزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝

(પૃ ૩, આલ-અઝન: ૪૪)

તર-જ-મએ ક-જુલ ઈમાન : જો અલ્લાહ કે અહ્દ
और अपनी कसमों के बदले जलील दाम लेते हैं
आभिरत में उन का कुछ हिस्सा नहीं और
अल्लाह न उन से बात करे, न उन की तरफ नजर
ફરમાએ કિયામત કે દિન ઓર ન ઉન્હેં પાક કરે
और उन के लिये दर्दनाक अजाब है.

(تفسير خازن ج ١ ص ٢٦٥)

નીલી આંખોં વાલા મુનાફિક : અબ્દુલ્લાહ બિન નબ્તલ (નામી એક) મુનાફિક
(था) जो रसूले करीम ﷺ की मजलिस में हाजिर रहता और यहां की
बात यहूद के पास पहुँचाता (था), એક રોજ હુઝૂરે અકદસ ﷺ
દોલત સરાએ અકદસ મેં તશરીફ ફરમા થે, હુઝૂરે અલ્લાહ તૈઆલી ઓરે
ઇસ વક્ત એક આદમી આએગા જિસ કા દિલ નિહાયત સખ્ત ઓર શૈતાન કી આંખોં સે
દેખતા હૈ, થોડી હી દેર બા'દ અબ્દુલ્લાહ બિન નબ્તલ આયા, ઉસ કી આંખેં નીલી
થીં, હુઝૂર સચ્ચિદે આલમ અલ્લાહ તૈઆલી ઓરે ઉસ સે ફરમાયા : તૂ ઓર તેરે સાથી
ક્યૂં હમેં ગાલિયાં દેતે હેં ? વોહ કસમ ખા ગયા કે ઐસા નહીં કરતા ઓર અપને યારોં
કો લે આયા, ઉન્હોં ને ભી કસમ ખાઈ કે હમ ને આપ કો ગાલી નહીં દી, ઇસ પર
યેહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ :

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ تَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ
اللَّهُ عَلَيْهِمْ مَاهُمْ مِنْكُمْ وَلَا مِنْهُمْ وَلَا
يُخْلِفُونَ عَلَى الْكَذِبِ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ۝

(પૃ ૨૮, મજાદલ: ૧૬)

તર-જ-મએ ક-જુલ ઈમાન : क्या तुम ने उन्हें न
देखा जो अैसों के दोस्त हुआ जिन पर अल्लाह
का गज़ब है, वोह न तुम में से न उन में से,
वोह दानिस्ता जूटी कसम खाते हैं.

(ખજાઈનુલ ઇરફાન)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : اِس شَهِسْ كِى نَاك پَاك آوُودُ هُوَ جِيسْ كَے پاس مَہرَا جِيكْ هُوَ اُورِ
 وَہِ هُوَ مُوْجِ پَر دُورِہِ پَاك نَ پَدَہِ. (۱۶)

જહન્નમ મેં લે જાને કા હુકમ હોગા : મન્ફૂલ હૈ કે કિયામત કે દિન એક શખ્સ કો અલ્લાહ ﷻ કી બારગાહ મેં ખડા કિયા જાએગા, અલ્લાહ ﷻ ઉસે જહન્નમ મેં લે જાને કા હુકમ ફરમાએગા. વોહ અર્જ કરેગા : **یا અલ્લાહ ﷻ ! મુઝે કિસ લિયે જહન્નમ મેં ભેજા જા રહા હૈ ?** ઇશાદિ હોગા : નમાઝોં કો ઉન કા વક્ત ગુઝાર કર પઢને ઓર મેરે નામ કી ઝૂટી કસમેં ખાને કી વજહ સે.

(مُكَاشَفَةُ الْقُلُوبِ ص ۱۸۹)

ઝૂટી કસમ ખાને વાલે તાજિર કે લિયે દર્દનાક અઝાબ હૈ : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ ઝર ગિફારી رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ સે મરવી હૈ કે અલ્લાહ ﷻ કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, મુનઝઝહુન અનિલ ઉયૂબ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَآلِهٖ وَسَلَّم ને ઇશાદિ ફરમાયા : “ત્રીન શખ્સ એસે હૈં જિન સે અલ્લાહ તઆલા ન કલામ ફરમાએગા, ન ઉન કી તરફ નઝરે કરમ ફરમાએગા ઓર ન હી ઉન્હેં પાક કરેગા બલકે ઉન કે લિયે દર્દનાક અઝાબ હૈ.” આપ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ ફરમાતે હૈં કે અલ્લાહ ﷻ કે હબીબ, હબીબે લબીબ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَآلِهٖ وَسَلَّم ને યેહ બાત ત્રીન બાર ઇશાદિ ફરમાઈ તો મૈં ને અર્જ કી : વોહ તો તબાહ વ બરબાદ હો ગએ, વોહ કૌન લોગ હૈં ? ઇશાદિ ફરમાયા : «1» તકબ્બુર સે અપના તહબન્દ લટકાને વાલા ઓર «2» એહસાન જતલાને વાલા ઓર «3» ઝૂટી કસમ ખા કર અપના માલ બેચને વાલા.

(صَحِيحُ مُسْلِمٍ ۱۷/۱۷۱ حَدِيثُ ۱۷۱۰)

ઝૂટી કસમ સે બ-ર-કત મિટ જાતી હૈ : ઇસ રિવાયત સે ખુસૂસન વોહ તાજિર વ દુકાન દાર હઝરાત ઇબ્રત પકડે જો ઝૂટી કસમેં ખા કર અપના માલ ફરોપ્ત કરતે હૈં, અશ્યા કે ઉયૂબ (યા'ની ખામિયાં) છુપાને ઓર નાકિસ વ ઘટિયા માલ પર ઝિયાદા નફઅ કમાને કી ખાતિર પૈ દર પૈ કસમેં ખાએ ચલે જાતે હૈં ઓર ઇસ મેં કિસી કિસ્મ કી આર (યા'ની શર્મ વ ઝિજક) મહસૂસ નહીં કરતે, ઇન કે લિયે લમ્હએ ફિકિય્યા હૈ કે શફીએ રોઝે શુમાર, દો આલમ કે માલિકો મુખ્તાર બિ ઇઝ્ને પરવર દગાર رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ وَآلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને ઇબ્રત નિશાન હૈ : ઝૂટી કસમ સે સૌદા ફરોપ્ત હો જાતા હૈ ઓર બ-ર-કત મિટ જાતી હૈ. (کِتَابُ الْقِتَالِ ۱/۱۶ ص ۲۹۷ حَدِيثُ ۱۶۳۷۶) એક ઓર જગહ ફરમાયા : “કસમ સામાન બિકવાને વાલી હૈ ઓર બ-ર-કત મિટાને વાલી હૈ.”

(صَحِيحُ بُخَارِي ۲/۱۰ ص ۸۷ حَدِيثُ ۲۰۸۷)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : जिस ने मुझ पर रोझे जुमुआ दो सो बार दुइदे पाक पढा उस के दो सो साल के गुनाह मुआफ़ होंगे. (अल-अमाल)

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જવ્નતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જવ્નતુલ બકીઅ

मुह्रिसिरे शहीर हकीमुल उम्मत हजरते मुह्रती अहमद यार ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَّان

ઈસ હદીસે પાક કે તહત ફરમાતે હેં : બ-ર-કત (મિટ જાને) સે મુરાદ આયન્દા કારોબાર બન્દ હો જાના હો યા કિયે હુએ બ્યોપાર મેં ઘાટા (યા'ની નુક્સાન) પડ જાના યા'ની અગર તુમ ને કિસી કો ઝૂટી કસમ ખા કર ધોકે સે ખરાબ માલ દે દિયા વોહ એક બાર તો ધોકા ખા જાએગા મગર દોબારા ન આએગા ન કિસી કો આને દેગા, યા જો રકમ તુમ ને ઉસ સે હાસિલ કર લી ઉસ મેં બ-ર-કત ન હોગી કે હરામ મેં બે બ-ર-કતી હૈ.

(મિરઆતુલ મનાજ્જહ, જિ. 4, સ. 344)

ખિન્જીર નુમા મુદા' : દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશ્આતી ઈદારે મક-ત-બતુલ મદીના કા (32 સફહાત) પર મુશ્તમિલ રિસાલા “કફન ચોરોં કે ઈન્કિશાફત” મેં હૈ : એક બાર ખલીફા અબ્દુલ મલિક કે પાસ એક શખ્સ ઘબરાયા હુવા હાઝિર હુવા ઔર કહને લગા : આલીજાહ ! મેં બેહદ ગુનાહગાર હૂં ઔર જાનના ચાહતા હૂં કે આયા મેરે લિયે મુઆફી હૈ યા નહીં ? ખલીફા ને કહા : ક્યા તેરા ગુનાહ ઝમીન વ આસ્માન સે ભી બડા હૈ ? ઉસ ને કહા : બડા હૈ. ખલીફા ને પૂછા : ક્યા તેરા ગુનાહ લૌહ વ કલમ સે ભી બડા હૈ ? જવાબ દિયા : બડા હૈ. પૂછા : ક્યા તેરા ગુનાહ અર્શ વ કુર્સી સે ભી બડા હૈ ? જવાબ દિયા : બડા હૈ. ખલીફા ને કહા : ભાઈ યકીનન તેરા ગુનાહ અલ્લાહ ﷻ કી રહમત સે તો બડા નહીં હો સકતા. યેહ સુન કર ઉસ કે સીને મેં થમા હુવા તૂફાન આંખોં કે ઝરીએ ઉમંડ આયા ઔર વોહ દહાડેં માર માર કર રોને લગા. ખલીફા ને કહા : ભાઈ આખિર પતા ભી તો ચલે કે તુમ્હારા ગુનાહ ક્યા હૈ ! ઈસ પર ઉસ ને કહા : હુઝૂર ! મુઝે આપ કો બતાતે હુએ બેહદ નદામત હો રહી હૈ તાહમ અર્ઝ કિયે દેતા હૂં, શાયદ મેરી તૌબા કી કોઈ સૂરત નિકલ આએ. યેહ કહ કર ઉસ ને અપની દાસ્તાને વહ્શત નિશાન સુનાની શુરૂઅ કી. કહને લગા : આલીજાહ ! મેં એક કફન ચોર હૂં, આજ રાત મેં ને પાંચ કબ્રોં સે ઈબ્રત હાસિલ કી ઔર તૌબા પર આમાદા હુવા. ફિર ઉસ ને પાંચ કબ્રોં કે ઈબ્રત નાક અહવાલ સુનાએ, એક કબ્ર કા હાલ સુનાતે હુએ ઉસ ને કહા : કફન ચુરાને કી ગરઝ સે મેં ને જબ દૂસરી કબ્ર ખોદી તો એક દિલ હિલા દેને વાલા મન્જર મેરી આંખોં કે સામને થા ! ક્યા દેખતા હૂં કે મુદે કા મુંહ ખિન્જીર જૈસા હો ચુકા

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરુદ શરીફ પઢો અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ તુમ પર રહમત ભેજેગા. (ابن سعد)

હે ઓર વોહ તૌક વ ઝઝર મેં જકડા હુવા હે. ગૈબ સે આવાઝ આઈ : યેહ જૂટી કસમેં ખાતા ઓર હરામ રોઝી કમાતા થા. (ماخوذ از تذکرة الواعظین ص ۱۱۲)

દિલ પર સિયાહ નુક્તા : ખા-તમુલ મુર-સલીન, રહમતુલિલ આ-લમીન ﷺ કા ફરમાને ઇબ્રત નિશાન હે : “જો શખ્સ કસમ ખાએ ઓર ઉસ મેં મચ્છર કે પર કે બરાબર જૂટ મિલા દે તો વોહ “કસમ” તા યૌમે કિયામત ઉસ કે દિલ પર (સિયાહ) નુક્તા બન જાએગી.” (اتحاف السادة للزبيدي ج ۱ ص ۲۴۹)

કસમ સિર્ફ સચ્ચી હી ખાઈ જાએ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! લરઝ જાઈયે ! કાંપ ઉઠિયે !! યકીનન અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કા અઝાબ બરદાશત નહીં હો સકેગા અગર માઝી મેં જૂટી કસમેં ખાઈ હેં તો ઉન સે ફૌરન સે પેશ્તર તૌબા કર લીજિયે ઓર યેહ બાત ખૂબ ઝેહન નશીન ફરમા લીજિયે કે અગર બ વકતે ઝરૂરત કસમ ખાની હી પડે તો સિર્ફ વ સિર્ફ સચ્ચી કસમ ખાઈયે.

મુસલ્માન કી કસમ કા યકીન કર લેના ચાહિયે : અગર કોઈ મુસલ્માન હમારે સામને કિસી બાત કી કસમ ખાએ તો હુસ્ને ઝન રખતે હુએ હમેં ઉસ કી બાત કા યકીન કર લેના ચાહિયે, ઇમામ શ-રફુદ્દીન ન-વવી ﷺ ફરમાતે હેં કે મુસલ્માન ભાઈ કી કસમ કા એ'તિબાર કરના ઓર ઉસ કો પૂરા કરના મુસ્તહબ હે બશર્તે કે ઉસ મેં ફિતને વગૈરા કા ઇમ્કાન ન હો. (شرح مسلم للنووي ج ۱ ص ۳۲)

તૂને ચોરી નહીં કી : હઝરતે સચ્ચિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِيَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હેં : અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, મુનઝઝહુન અનિલ ઉયૂબ ﷺ કા ફરમાને આલીશાન હે : (હઝરતે) ઇસા ઇબને મરયમ ને એક શખ્સ કો ચોરી કરતે દેખા તો ઉસ સે ફરમાયા : “તૂને ચોરી કી,” વોહ બોલા : “હરગિઝ નહીં ઉસ કી કસમ જિસ કે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં” તો (હઝરતે) ઇસા ને ફરમાયા : મેં અલ્લાહ પર ઇમાન લાયા ઓર મેં ને અપને કો આપ ઝુટલાયા.

(صحيح مسلم ص ۱۲۸۸ حدیث ۲۳۶۸)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર કસરત સે દુરુદે પાક પઢો બેશક તુમહારા મુઝ પર દુરુદે પાક પઢના તુમહારે ગુનાહો કે લિયે મગ્ફિરત હૈ. (ખાતમ)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહ

મોમિન અલ્લાહ તઆલા કી ઝૂટી કસમ કેસે ખા સકતા હૈ ! : અલ્લાહુ

અકબર ! દેખા આપ ને ! હઝરતે સય્યિદુના ઈસા રૂહુલ્લાહ ﷺ ને કસમ ખા લેને વાલે કે સાથ કિતના અઝીમ બરતાવ કિયા. મુફસ્સિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફતી અહમદ યાર ખાન ﷺ ઉસ કસમ ખાને વાલે કો છોડ દેને કે મુ-તઅલ્લિક હઝરતે સય્યિદુના ઈસા રૂહુલ્લાહ ﷺ કે મુકદ્દસ જઝબાત કી અક્કાસી કરતે હુએ તહરીર ફરમાતે હૈં : યા'ની ઈસ કસમ કી વજહ સે તુઝે સચ્ચા સમઝતા હૂં કે મોમિન બન્દા અલ્લાહ (عَزَّوَجَلَّ) કી “ઝૂટી કસમ” નહીં ખા સકતા, (કયૂં કે) ઉસ કે દિલ મેં અલ્લાહ કે નામ કી તા'ઝીમ હોતી હૈ, અપને મુ-તઅલ્લિક ગલત ફહમી કા ખયાલ કર લેતા હૂં કે મેરી આંખોં ને દેખને મેં ગ-લતી કી. (મિરઆત, જિ. 6, સ. 623) અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઓર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.

મહકતુલ
મુકર્રમહ

જવ્નતુલ
બકીઆ

મહીનતુલ
મુનવ્વરહ

મહકતુલ
મુકર્રમહ

જવ્નતુલ
બકીઆ

أَمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْأَمِين صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

મહીનતુલ
મુનવ્વરહ

કુરઆન ઉઠાના કસમ હૈ યા નહીં ? : કુરઆને કરીમ કી કસમ ખાના, કસમ હૈ, અલબત્તા સિર્ફ કુરઆને કરીમ ઉઠા કર યા બીચ મેં રખ કર યા ઉસ પર હાથ રખ કર કોઈ બાત કરની કસમ નહીં. “ફતાવા ર-ઝવિયા” જિલ્દ 13 સફહા 574 પર હૈ : ઝૂટી બાત પર કુરઆને મજ્હદ કી કસમ ઉઠાના સખ્ત અઝીમ ગુનાહે કબીરા હૈ ઓર સચ્ચી બાત પર કુરઆને અઝીમ કી કસમ ખાને મેં હરજ નહીં ઓર ઝરૂરત હો તો ઉઠા ભી સકતા હૈ મગર યેહ કસમ કો બહુત સખ્ત કરતા હૈ, બિલા ઝરૂરતે ખાસ્સા ન ચાહિયે. નીઝ સફહા 575 પર હૈ : હાં મુસ્હફ (યા'ની કુરઆન) શરીફ હાથ મેં લે કર યા ઉસ પર હાથ રખ કર કોઈ બાત કહની અગર લફઝન હલ્ફ વ કસમ કે સાથ ન હો હલ્ફે શર-ઈ ન હોગા (યા'ની કુરઆને કરીમ કો સિર્ફ ઉઠાને યા ઉસ પર હાથ રખને યા ઉસે બીચ મેં રખને કો શરઅન કસમ કરાર ન દિયા જાએગા) મ-સલન કહે કે મેં કુરઆને મજ્હદ પર હાથ રખ કર કહતા હૂં કે ઐસા કરૂંગા ઓર ફિર ન કિયા તો (ચૂંકે કસમ હી નહીં હુઈ થી ઈસ લિયે) કફ્ફારા ન આએગા. وَاللَّهُ تَعَالَى أَعْلَم

મહકતુલ
મુકર્રમહ

જવ્નતુલ
બકીઆ

મહીનતુલ
મુનવ્વરહ

મહકતુલ
મુકર્રમહ

જવ્નતુલ
બકીઆ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક દુરુદ શરીફ પઢતા હૈ અલ્લાહ عُزَّوَجَلَّ ઉસ કે લિયે એક કીરાત અજ લખતા હૈ ઓર કીરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (મુવાઝઝ)

દો ઇલાત નાક ફતાવા

(1) શરાબી ને કુરઆન ઉઠા કર કસમ ખાઈ ફિર તોડ દી!!! : ફતાવા

ર-ઝવિયા જિલ્લ 13 સફહા 609 પર એક શરાબી કે બારે મેં હુકમ દરયાફત કરતે હુએ કુછ ઇસ તરહ પૂછા ગયા હૈ કે ઉસ ને ચાર ગવાહોં કે સામને કુરઆને કરીમ ઉઠા કર કસમ ખાઈ કે આયન્દા શરાબ ન પિયૂંગા મગર ફિર પી લી. ઉસ કે તફસીલી જવાબ કે આખિર મેં આ'લા હઝરત رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْهِ ફરમાતે હૈં : અગર ઉસ ને કુરઆન ઉઠા કર કુરઆન કે નામ સે કસમ ખાઈ યા અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે કસમ ખાઈ ઓર ઝબાન સે અદા ભી કી હો ફિર કસમ તોડ દી હૈ તો ઉસ પર કફફારા લાઝિમ હૈ. ઓર અગર ઉસ ને કુરઆને મજ્હુદ ઉઠા કર કસમ ખાઈ હૈ ઓર બહુત સખ્ત મુઆ-મલા હૈ કે કુરઆન ઉઠા કર ઉસ ને ઇસ કી ખિલાફ વર્જી કરતે હુએ ફિર સે શરાબ નોશી કી હૈ જિસ સે કુરઆને પાક કી તૌહીદ તક મુઆ-મલા પહોંચા ઓર (ઉસ ને) કુરઆન કે અઝીમ હક કી પામાલી કી હૈ તો ઇસ સખ્ત કારવાઈ (યા'ની જબ કે લફઝે કસમ ન કહા હો સિર્ફ કુરઆને કરીમ ઉઠાયા હો ઇસ) પર કફફારા નહીં હૈ બલકે ઇસ કે લિયે ઉસ પર લાઝિમ હૈ કે ફૌરન તૌબા કરે ઓર ઉસ બુરે ફે'લ (યા'ની શરાબ નોશી) કો આયન્દા ન કરને કા પુખ્તા કસ્દ (યા'ની પક્કી નિયત) કરે વરના ફિર અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે દર્દનાક અઝાબ ઓર જહન્નમ કી આગ કા ઇન્તિઝાર કરે. وَالْعِيَاذُ بِاللّٰهِ تَعَالٰى (યા'ની ઓર ઇસ સે અલ્લાહ તઆલા કી પનાહ). ઓર અગર ઝબાન સે કસમ અદા નહીં કી બલકે ઉસી કુરઆન ઉઠાને કો કસમ કરાર દિયા તો ઇસ કસમ કા વોહી હુકમ હૈ કે ઇસ પર કફફારા નહીં બલકે અઝાબે અલીમ કા ઇન્તિઝાર કરે.

(2) ઝૂટી કસમ ખાને વાલા જહન્નમ કે ખોલતે દરિયા મેં ગોતે દિયા

ખામેગા : સુવાલ : ખુદા કી ઝૂટી કસમ ખાને પર કયા કફફારા દેના ચાહિયે ? અગર એક હી વક્ત મેં કઈ મર્તબા ઝૂટી કસમ ખુદા કી ખામે તો એક કફફારા દે યા હર એક કસમ કા અલા-હદા અલા-હદા ?

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने किताब में मुज़ पर दुड़दे पाक लिखा तो जब तक मेरा नाम उस में रहेगा इरिशते उस के लिये इस्तिफ़ार करते रहेंगे. (अ. 1)

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

જવાબ : જૂટી કસમ ગુઝશ્તા બાત પર દાનિસ્તા (યા'ની જાન બૂઝ કર ખાઈ તો), ઉસ કા કોઈ કફ્ફારા નહીં, ઇસ (જૂટી કસમ) કી સઝા યેહ હૈ કે **જહન્નમ કે ખોલતે દરિયા મેં ગોતે દિયા જાએગા.** ઓર આયન્દા (કી) કિસી બાત પર કસમ ખાઈ ઓર વોહ ન હો સકી તો ઉસ કા કફ્ફારા હૈ, એક કસમ ખાઈ હો તો એક ઓર દસ (ખાઈ હો) તો દસ. **وَاللّٰهُ تَعَالٰی اَعْلَمُ** (યા'ની ઓર અલ્લાહ તઆલા સબ સે ઝિયાદા જાનને વાલા હૈ)

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જવ્નતુલ બકીયા

બ કસરત કસમ ખાને કી મુમા-ન-અત

રબ્બે કરીમ ﷻ કા પારહ 2 સૂ-રતુલ બ-કરહ કી આયત 224 મેં ફરમાને અઝીમ હૈ :

وَلَا تَجْعَلُوا لِلّٰهِ عُرْضَةً لِّآيَاتِكُمْ

તર-જ-મએ કન્જુલ ઈમાન : ઓર અલ્લાહ કો અપની કસમોં કા નિશાના ન બના લો.

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

સદરુલ અફઝિલ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદ્દીન મુરાદઆબાદી **عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْهَادِي** ઇસ આયત કે તહ્ત લિખતે હેં : *બા'ઝ મુફસ્સિરીન (رَحْمَتُهُمُ اللَّهُ السَّيِّئِينَ) ને યેહ ભી કહા હૈ કે ઇસ આયત સે બ કસરત કસમ ખાને કી મુમા-ન-અત સાબિત હોતી હૈ.

મક્કતુલ મુકર્રમહ

હઝરતે સય્યિદુના ઇબ્રાહીમ ન-ખ-ઈ **عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِي** ફરમાતે હેં : જબ હમ છોટે છોટે થે તો હમારે બુઝુર્ગ કસમ ખાને ઓર વા'દા કરને પર હમારી પિટાઈ કરતે થે.

જવ્નતુલ બકીયા

(حاشية الصاوي ج ١ ص ١٩٠)

તૂ જૂટી કસમોં સે મુઝ કો સદા બયા યા રબ !

ન બાત બાત પે ખાઝોં કસમ, ખુદા યા રબ !

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّد

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर एक बार दुइरे पाक पढा अल्लाह उस पर दस रહमतें बेजता है. (स्)

“યુપ રહો સલામત રહોગે” કે પન્દરહ હુરફ કી નિસ્બત સે કસમ કે મુ-તઅલ્લિક 15 મ-દની ફૂલ

દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 1182 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ “બહારે શરીઅત” જિલ્દ 2 સફહા 298 તા 311 ઓર 319 સે કસમ ઓર કફફારે સે મુ-તઅલ્લિક 15 મ-દની ફૂલ પેશ કિયે જાતે હેં,

(ઝરરતન કહીં કહીં તસરુફ કિયા ગયા હે)

બાત બાત પર કસમ નહીં ખાની યાહિયે : ﴿1﴾ કસમ ખાના જાઈઝ હે મગર જહાં તક હો કમી બેહતર હે ઓર બાત બાત પર કસમ ખાની ન યાહિયે ઓર બા'ઝ લોગોં ને કસમ કો તક્યા કલામ બના રખા હે (યા'ની દૌરાને ગુફ્ત-ગૂ બાર બાર કસમ ખાને કી આદત બના રખી હે) કે કર્દ વ બે કર્દ (યા'ની ઈરાદતન ઓર બિગૈર ઈરાદે કે) ઝબાન સે (કસમ) જારી હોતી હે ઓર ઈસ કા ભી ખયાલ નહીં રખતે કે બાત સચ્ચી હે યા ઝૂટી ! યેહ સખ્ત મા'યૂબ (યા'ની બહુત બુરી બાત) હે ઓર ગૈર ખુદા કી કસમ મકરૂહ હે ઓર યેહ શરઅન કસમ ભી નહીં યા'ની ઈસ કે તોડને સે કફફારા લાઝિમ નહીં.

ગ-લતી સે કસમ ખા લી તો ? : ﴿2﴾ ગ-લતી સે કસમ ખા બૈઠા મ-સલન કહના યાહતા થા કે પાની લાઓ યા પાની પિયૂંગા ઓર ઝબાન સે નિકલ ગયા કે “ખુદા કી કસમ પાની નહીં પિયૂંગા” તો યેહ ભી કસમ હે અગર તોડેગા કફફારા દેના હોગા.

(બહારે શરીઅત, જિ. 2, સ. 300)

﴿3﴾ કસમ તોડના ઈપ્તિયાર સે હો યા દૂસરે કે મજબૂર કરને સે, કર્દન (યા'ની જાન બૂઝ કર) હો યા ભૂલચૂક સે હર સૂરત મેં કફફારા હે બલ્કે અગર બેહોશી યા જુનૂન મેં કસમ તોડના હુવા જબ ભી કફફારા વાજિબ હે જબ કે હોશ મેં કસમ ખાઈ હો ઓર અગર બેહોશી યા જુનૂન (યા'ની પાગલ પન) મેં કસમ ખાઈ તો કસમ નહીં કે આકિલ હોના શર્ત હે ઓર યેહ આકિલ નહીં.

(તبيين الحقائق ج ٣ ص ٤٢٣)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : જો શપ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (طبرانی)

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

ઐસે અલ્ફઝ જિન સે કસમ નહીં હોતી : ﴿4﴾ યેહ અલ્ફઝ કસમ નહીં અગર્યે ઇન કે બોલને સે ગુનાહગાર હોગા જબ કે અપની બાત મેં જૂટા હૈ : અગર ઐસા કરું તો મુઝ પર અલ્લાહ (عَزَّوَجَلَّ) કા ગઝબ હો. ઉસ કી લા'નત હો. ઉસ કા અઝાબ હો. ખુદા કા કહર ટૂટે. મુઝ પર આસ્માન ફટ પડે. મુઝે ઝમીન નિગલ જાએ. મુઝ પર ખુદા કી માર હો. ખુદા કી ફિટકાર હો. રસૂલુલ્લાહ ﷺ કી શફાઅત ન મિલે. મુઝે ખુદા કા દીદાર ન નસીબ હો. મરતે વક્ત કલિમા ન નસીબ હો. (فتاوى عالمگیری ج ۲ ص ۴۴)

કસમ કી યાર અકસામ : ﴿5﴾ બા'ઝ કસમેં ઐસી હૈં કે ઉન કા પૂરા કરના ઝરૂરી હૈ, મ-સલન કિસી ઐસે કામ કે કરને કી કસમ ખાઈ જિસ કા બિગૈર કસમ (ભી) કરના ઝરૂરી થા યા ગુનાહ સે બચને કી કસમ ખાઈ (કે ગુનાહ સે બચને કી કસમ ન ભી ખાએં તબ ભી ગુનાહ સે બચના ઝરૂરી હી હૈ) તો ઇસ સૂરત મેં કસમ સચ્ચી કરના ઝરૂર હૈ. મ-સલન (કહા) ખુદા કી કસમ ઝોહર પઢૂંગા યા ચોરી યા ઝિના ન કરૂંગા. (કસમ કી) દૂસરી (કિસ્મ) વોહ કે ઉસ કા તોડના ઝરૂરી હૈ મ-સલન ગુનાહ કરને યા ફરાઈઝ વ વાજિબાત (પૂરે) ન કરને કી કસમ ખાઈ, જૈસે કસમ ખાઈ કે નમાઝ ન પઢૂંગા યા ચોરી કરૂંગા યા માં બાપ સે કલામ (યા'ની બાતચીત) ન કરૂંગા તો કસમ તોડ દે. તીસરી વોહ કે ઉસ કા તોડના મુસ્તહબ હૈ મ-સલન ઐસે અમ્ર (યા'ની મુઆ-મલે યા કામ) કી કસમ ખાઈ કે ઉસ કે ગૈર (યા'ની ઇલાવા) મેં બેહતરી હૈ તો ઐસી કસમ કો તોડ કર વોહ કરે જો બેહતર હૈ. ચૌથી વોહ કે મુબાહ કી કસમ ખાઈ યા'ની (જિસ કા) કરના ઔર ન કરના દોનોં યક્સાં હૈ ઇસ મેં કસમ કા બાકી રખના અફઝલ હૈ. (المبسوط للسرخسي ج ۴ ص ۱۳۳)

﴿6﴾ અલ્લાહ (عَزَّوَجَلَّ) કે જિતને નામ હૈં ઉન મેં સે જિસ નામ કે સાથ કસમ ખાએગા કસમ હો જાએગી ખ્વાહ બોલચાલ મેં ઉસ નામ કે સાથ કસમ ખાતે હોં યા નહીં. મ-સલન અલ્લાહ (عَزَّوَجَلَّ) કી કસમ, ખુદા કી કસમ, રહમાન કી કસમ, રહીમ કી કસમ, પરવર દગાર કી કસમ. યૂહીં ખુદા કી જિસ સિફત કી કસમ ખાઈ જાતી હો ઉસ કી કસમ ખાઈ, હો ગઈ મ-સલન ખુદા કી ઇઝ્ઝતો જલાલ કી કસમ, ઉસ કી કિબ્રિયાઈ (અ-ઝમત, બડાઈ) કી કસમ, ઉસ કી બુઝુર્ગી યા બડાઈ કી કસમ, ઉસ કી અ-ઝમત કી કસમ, ઉસ કી કુદરત વ કુવ્વત કી કસમ, કુરઆન કી કસમ, કલામુલ્લાહ કી કસમ. (فتاوى عالمگیری ج ۲ ص ۵۲)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِس کے پاس میرا لڑیکہ ہوا اور اُس نے میرے ہاتھ پر دھڑکے پاؤں نہ پڑا۔
તહકીક વોહ બદ બખ્ત હો ગયા. (ઉઝ્)

﴿7﴾ ઇન અલ્ફઝલ સે ભી કસમ હો જાતી હૈ : હલ્ફ કરતા હૂં. કસમ ખાતા હૂં. મેં શહાદત દેતા હૂં. ખુદા કો ગવાહ કર કે કહતા હૂં. મુઝ પર કસમ હૈ. اَللّٰهُمَّ مِیં યેહ કામ ન કરુંગા. (أَيْضًا)

ઐસી કસમ જિન કે તોડને મેં ફુફ્ફ કા અન્દેશા હૈ : ﴿8﴾ અગર યેહ કામ કરે યા ક્રિયા હો તો યહૂદી હૈ યા નસરાની યા કાફિર યા કાફિરોં કા શરીક. મરતે વક્ત ઈમાન નસીબ ન હો. બે ઈમાન મરે. કાફિર હો કર મરે. ઔર યેહ અલ્ફઝલ બહુત સખ્ત હૈં કે અગર જૂટી કસમ ખાઈ યા કસમ તોડ દી તો બા'ઝ સૂરત મેં કાફિર હો જાએગા. જો શખ્સ ઈસ કિસ્મ કી જૂટી કસમ ખાએ ઉસ કી નિસ્બત હદીસ મેં ફરમાયા : “વોહ વૈસા હી હૈ જૈસા ઉસ ને કહા.” યા'ની યહૂદી હોને કી કસમ ખાઈ તો યહૂદી હો ગયા. યૂંહી અગર કહા : “ખુદા જાનતા હૈ કે મેં ને ઐસા નહીં ક્રિયા હૈ.” ઔર યેહ બાત ઉસ ને જૂટ કહી હૈ તો અક્સર ઉ-લમા કે નઝદીક કાફિર હૈ. (બહારે શરીઅત, જિ. 2, સ. 301)

કિસી ચીઝ કો અપને ઊપર હરામ કર લેના : ﴿9﴾ જો શખ્સ કિસી ચીઝ કો અપને ઊપર હરામ કરે મ-સલન કહે કે ફુલાં ચીઝ મુઝ પર હરામ હૈ તો ઈસ કહ દેને સે વોહ શૈ હરામ નહીં હોગી કે અલ્લાહ (عَزَّوَجَلَّ) ને જિસ ચીઝ કો હલાલ ક્રિયા ઉસે કૌન હરામ કર સકે ? મગર (જિસ ચીઝ કો અપને ઊપર હરામ ક્રિયા) ઉસ કે બરત્તને (યા'ની ઇસ્તિ'માલ કરને) સે કફ્ફારા લાઝિમ આએગા યા'ની યેહ ભી કસમ હૈ. (تَبْيِيْنُ الْحَقَائِقِ ج ٣ ص ٤٣٦) તુઝ સે બાત કરના હરામ હૈ યેહ (ભી) યમીન (યા'ની કસમ) હૈ. બાત કરેગા તો કફ્ફારા લાઝિમ હોગા. (فتاوى عالمگیری ج ٢ ص ٥٨)

ગૈરે ખુદા કી કસમ “કસમ” નહીં : ﴿10﴾ ગૈરે ખુદા કી કસમ, “કસમ” નહીં મ-સલન તુમ્હારી કસમ. અપની કસમ. તુમ્હારી જાન કી કસમ. અપની જાન કી કસમ. તુમ્હારે સર કી કસમ. અપને સર કી કસમ. આંખોં કી કસમ. જવાની કી કસમ. માં બાપ કી કસમ. ઔલાદ કી કસમ. મઝહબ કી કસમ. દીન કી કસમ. ઇલ્મ કી કસમ. કા'બે કી કસમ. અર્શે ઇલાહી કી કસમ. રસૂલુલ્લાહ કી કસમ. (أَيْضًا ص ٥١)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर एक बार दुर्रदे पाक पढा अल्लाह उस पर दस रહमतें बेजता है. (म)

﴿11﴾ ખુદા વ રસૂલ કી કસમ યેહ કામ ન કરૂંગા યેહ કસમ નહીં. (ایضاً ص ۵۸۰۵۷)

﴿12﴾ અગર યેહ કામ કરૂં તો કાફિરોં સે બદતર હો જાઊં (કહા) તો (યેહ) કસમ હૈ ઓર અગર કહા કે યેહ કામ કરે (યા'ની કરૂં) તો કાફિર કો ઇસ (યા'ની મુઝ) પર શરફ હો (યા'ની ફઝીલત હો) તો કસમ નહીં. (ایضاً ص ۵۸)

દૂસરે કે કસમ દિલાને સે કસમ નહીં હોતી : ﴿13﴾ દૂસરે કે કસમ દિલાને સે કસમ નહીં હોતી મ-સલન કહા : **તુમ્હેં ખુદા કી કસમ યેહ કામ કર દો.** તો ઇસ કહને સે (જિસ સે કહા) ઉસ પર કસમ ન હુઈ યા'ની ન કરને સે કફ્ફારા લાઝિમ નહીં. એક શખ્સ કિસી કે પાસ ગયા ઉસ ને ઉઠના ચાહા ઉસ ને કહા : ખુદા કી કસમ ન ઉઠના ઓર (જિસ સે કહા) વોહ ખડા હો ગયા તો ઉસ કસમ ખાને વાલે પર કફ્ફારા નહીં. (ایضاً ص ۶۰.۵۹)

﴿14﴾ યહાં એક કાઈદા યાદ રખના ચાહિયે જિસ કા કસમ મેં હર જગહ લિહાઝ ઝરૂર હૈ વોહ યેહ કે કસમ કે તમામ અલ્ફાઝ સે વોહ મા'ને લિયે જાએંગે જિન મેં અહલે ઉફ્ ઇસ્તિમાલ કરતે હોં મ-સલન કિસી ને કસમ ખાઈ કે કિસી મકાન મેં નહીં જાએગા ઓર મસ્જિદ મેં યા કા'બએ મુઅઝ્ઝમા મેં ગયા તો કસમ નહીં ટૂટી અગર્યે યેહ ભી મકાન હૈં, યૂં હી હમ્મામ મેં જાને સે ભી કસમ નહીં ટૂટેગી. (فتاوى عالمگیری ج ۲ ص ۶۸)

કસમ મેં નિય્યત ઓર ગરઝ કા એ'તિબાર નહીં : ﴿15﴾ કસમ મેં અલ્ફાઝ કા લિહાઝ હોગા, ઇસ કા લિહાઝ ન હોગા કે ઇસ કસમ સે ગરઝ ક્યા હૈ યા'ની ઉન લફ્ઝોં કે બોલચાલ મેં જો મા'ના હૈં વોહ મુરાદ લિયે જાએંગે કસમ ખાને વાલે કી નિય્યત ઓર મક્સદ કા એ'તિબાર ન હોગા મ-સલન કસમ ખાઈ કે “ફુલાં કે લિયે એક પૈસે કી કોઈ ચીઝ નહીં ખરીદૂંગા” ઓર એક રૂપૈ કી ખરીદી તો કસમ નહીં ટૂટી હાલાં કે ઇસ કલામ સે મક્સદ યેહ હુવા કરતા હૈ કે ન પૈસે કી ખરીદૂંગા ન રૂપૈ કી મગર ચૂંકે લફ્ઝ સે યેહ નહીં સમજા જાતા લિહાઝા ઇસ કા એ'તિબાર નહીં યા કસમ ખાઈ કે “દરવાઝે સે બાહર ન જાઊંગા” ઓર દીવાર કૂદ કર યા સીઢી લગા કર બાહર ચલા ગયા તો કસમ નહીં ટૂટી અગર્યે ઇસ સે મુરાદ યેહ હૈ કે ઘર સે બાહર ન જાઊંગા. (دَرْمَخْتَار وَرَدُّ الْمُحْتَار ج ۵ ص ۵۰۰)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો શપ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (પ્રબુ)

ઇસ ઝિમ્ન મેં હઝરતે સય્યિદુના ઇમામે આ'ઝમ રَحْمَةُ اللهِ الْكَرِيم کی એક હિકાયત સુનિયે
ઔર ઝૂમિયે યુનાન્હે

અન્ડા ન ખાને કી કસમ ખા લી : એક શપ્સ ને કસમ ખાઈ કે અન્ડા ન
ખાઈંગા ઔર ફિર યેહ કસમ ખાઈ કે જો ચીઝ ફુલાં શપ્સ કી જેબ મેં હૈ વોહ ઝરૂર
ખાઈંગા. અબ દેખા તો ઉસ કી જેબ મેં અન્ડા હી થા. કરોડોં હ-નફિય્યોં કે અઝીમ
પેશવા હઝરતે સય્યિદુના ઇમામે આ'ઝમ અબૂ હનીફા رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی سے پૂછا गया
તો ફરમાયા : ઉસ અન્ડે કો કિસી મુર્ગી કે નીચે રખ દે ઔર જબ ચૂઝા નિકલ
આએ તો ઉસે ભૂન કર ખા લે યા શોરબે મેં પકા કર શોરબે સમેત ખા લે. (ઇસ
સૂરત મેં કસમ પૂરી હો જાએગી) (الخيرات الحسان ص ۱۸۰) **અલ્લાહ કી ઉન પર રહમત**
હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.

اٰمِيْنَ بِجَاہِ النَّبِيِّ الْاَمِيْنَ صَلَّى اللهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

કસમ કે બા'ઝ અલ્લાહ : અગર વલ્લાહ બિલ્લાહ તલ્લાહ કહા તો ત્રીન કસમેં હુઈ.
બખુદા. કસમ સે. બ હલ્કે શર-ઈ કહતા હૂં. અલ્લાહ કો હાઝિર નાઝિર જાન કર કહતા
હૂં. અલ્લાહ કો સમીઅ બસીર જાન કર કહતા હૂં. BY GOD યેહ સંબ કસમ કે અલ્લાહ
હૈં. “અલ્લાહ કો હાઝિર નાઝિર જાન કર કહતા હૂં” ઇસ તરહ કહને સે કસમ તો હો
જાએગી મગર અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કો હાઝિર નાઝિર કહના મમ્નૂઅ હૈં.

સરકારે મદીના ﷺ કી કસમ કે અલ્લાહ : નબિય્યે કરીમ
ﷺ અકસર “مُقَلِّبِ الْقُلُوب” (યા'ની કસમ હૈ દિલોં કે બદલને વાલે કી) યા
“وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ” (યા'ની કસમ ઉસ કી જિસ કે દસ્તે કુદરત મેં મેરી જાન હૈ) કે અલ્લાહ કે સાથ
કસમ ઇશાદિ ફરમાયા કરતે થે જૈસા કે હઝરતે સય્યિદુના ઇબ્ને ઉમર (رضي الله تعالى عَنْهُمَا) સે
રિવાયત હૈ કે રસૂલે અકરમ ﷺ ઝિયાદા તર જો કસમ ઇશાદિ ફરમાતે થે
વોહ યેહ થી : **مُقَلِّبِ الْقُلُوب** યાની કસમ હૈ દિલોં કો બદલને વાલે કી.

(بخاری ج ۴ ص ۲۷۸ حدیث ۶۶۱۷)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुइदे पाक न पड़ा तबकीक वोह बढ भप्त हो गया. (अब्द)

મદીનતુલ મુનવ્વરહે

હુઝૂર ﷺ કી કસમ ખાના : દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે

મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 561 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “મલ્ફૂઝાતે આ'લા

હઝરત” કે સફહા 528 પર હૈ કે મેરે આકા આ'લા હઝરત, ઇમામે અહલે સુન્નાત,

મૌલાના શાહ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن سے અર્ઝ કી ગઈ : હુઝૂર

(ﷺ) કી કસમ ખા કર ખિલાફ કરને સે કફફારા લાઝિમ આએગા યા

નહીં ? તો ફરમાયા : નહીં. (فتاوى عالمگیری ج ۲ ص ۵۱)

મક્કતુલ મુકર્રમહે

બાપ કી કસમ ખાના કેસા ? : અલ્લાહ عزوجل કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ,

મુનઝૂહુન અનિલ ઉયૂબ ﷺ ને હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે

આ'ઝમ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ કો સુવારી પર ચલતે હુએ મુલા-હઝા ફરમાયા જબ કે આપ

ﷺ અપને બાપ કી કસમ ખા રહે થે. આપ ﷺ ને ઇશાદિ

ફરમાયા : “અલ્લાહ عزوجل તુમ કો બાપ કી કસમ ખાને સે મન્અ કરતા હૈ, જો શપ્સ

કસમ ખાએ તો અલ્લાહ عزوجل કી કસમ ખાએ યા ચુપ રહે.”

જન્નતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વરહે

(صحيح بخارى ج ۴ ص ۲۸۶ حديث ۱۱۶۱)

મક્કતુલ મુકર્રમહે

મુફર્રિસરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફતી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن

ઇસ હદીસે પાક કે તહ્ત ફરમાતે હૈં : યા'ની ગૈરે ખુદા કી કસમ ખાને સે મન્અ ફરમાયા

ગયા. ચૂંકે અહલે અરબ ઉમૂમન બાપ દાદોં કી કસમ ખાતે થે ઇસ લિયે ઇસી કા ઝિક

હુવા, ગૈરે ખુદા કી કસમ ખાના મકરૂહ હૈ, (مرقاة المفاتيح ج ۱ ص ۵۷۹), અલ્લાહ عزوجل સે મુરાદ

રબ તઆલા કે ઝાતી વ સિફાતી નામ હૈં લિહાઝા કુરઆન શરીફ કી કસમ ખાના

જાઇઝ હૈ કે કુરઆન શરીફ કલામુલ્લાહ કા નામ હૈ ઔર કલામુલ્લાહ સિ-ફતે ઇલાહી

હૈ, કુરઆને મજીદ મેં ઝમાના, ઇન્જીર, ઝૈતૂન વગૈરા કી કસમેં ઇશાદિ હુઈ વોહ શર-ઈ

કસમેં નહીં નીઝ ચેહ અહકામ હમ પર જારી હૈં ન કે રબ તઆલા પર.

જન્નતુલ બકીઅ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुज पर दस मरतबा सुब्ह और दस मरतबा शाम दुइदे पाक पढा उसे कियामत के दिन मेरी शफाअत मिलेगी. (अ/ग/१)

કસમ મેં إِنَّ شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ કહા તો કસમ હોગી યા નહીં ? : હુ-કહાએ કિરામ

فَرَمَاتِهِ هُيَ : کَسَم مِےِنَّ شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ کَہَا تُو اُس کا پُرا کرنا واજیب نہیٰ بَشَرَتِے کَہِنَّ شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ کا لَکڑا اِس کَلام سے مُتَسَلِل (یا'نی میલા હુવા) હો ઓર અગર ફાસિલા હો ગયા મ-સલન કસમ ખા કર ચુપ હો ગયા યા દરમિયાન મેં કુછ ઓર બાત કી ફિર إِنَّ شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ કહા તો કસમ બાતિલ ન હુઈ. (لُزْمَةُ رُوْدُ الْمُحْتَار ج ٥ ص ٥١٨) હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ ઉમર رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا سے रिवायत है के रसूले अकरम, नूरे मुजस्सम, शाહે आदम व बनी आदम صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ने फरमाया : “जो शप्स कसम खाये और उस के साथ إِنَّ शَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ कह ले तो हानिस (या'नी कसम तोउने वाला) न होगी.”

(ترمذی ج ٣، ص ١٨٣ حدیث ١٥٣٦)

મુફસ્સિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે **મુફતી અહમદ યાર ખાન** عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَقَّان ઈસ હદીસે પાક કે તહ્ત ફરમાતે હેં : યા'ની કસમ સે મુત્તસિલ (યા'ની ફૌરન બા'દ) કહ દે ખુલાસા યેહ હૈ કે અગર વા'દે યા કસમ સે મુત્તસિલ إِنَّ شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ કહ દિયા જાએ તો ઈસ કે ખિલાફ કરને પર ન ગુનાહ હૈ ન કફ્ફારા. (મિરઆતુલ મનાજીહ, જિ. 5, સ. 201)

બડી બડી મૂંઘોં વાલા બદ મઆશ : મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હુસૂલે ઈલ્મે

દીન કે લિયે દા'વતે ઈસ્લામી કે સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઆત ભી અહમ ઝરીઆ હેં, આપ ભી અપને શહર મેં હોને વાલે હફતાવાર સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઆત મેં શિર્કત કીજિયે, ઈન ઈજતિમાઆત કી બ-ર-કત સે કેસે કેસે બિગડે હુએ લોગોં કી ઝિન્દગી મેં મ-દની ઈન્કિલાબ બરપા હો ગયા, ઈસ કી એક ઝલક ઈસ **મ-દની બહાર** મેં મુલા-હજા કીજિયે, યુનાન્યે એક આલિમ સાહિબ જો કે દા'વતે ઈસ્લામી કે મુબત્લિગ હેં ઉન્હોં ને બતાયા કે 1995 સિ.ઈ. મેં એક શપ્સ જિસ પર કમો બેશ 11 ડકેતિયોં કે કેસ થે જિન મેં એક કત્લ કા મુકદ્દમા ભી શામિલ હૈ. એક સાલ જેલ કી સલાખોં કે પીછે ભી રહા થા. મહ-ક-મએ નહર મેં મુલા-ઝમત ભી થી. તન-પ્વાહ 3000 થી મગર વોહ ના જાઈઝ ઝરાએઅ સે મ-સલન દરખ્ત ફરોખ્ત કર કે, ચોરી કા પાની વગૈરા દે

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुश्म शरीफ न पड़ा (उस ने जफ़ा की). (मेहरारज़)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહે

કર માહાના 10000 તક કર લેતા. ઉસ ને બડી બડી મૂંછેં રખી થીં, દેખને વાલે કો ઉસ સે વહ્શત હોતી. એક રોઝ મેં ને **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કરતે હુએ ઉસે દા'વતે ઈસ્લામી કે સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ કી દા'વત પેશ કી મગર ઉસ ને મેરી દા'વત ટાલ દી, મેં ને હિમ્મત નહીં હારી વક્તન ફ વક્તન દા'વત પેશ કરતા રહા. આખિરે કાર કમો બેશ દો સાલ બા'દ ઉસ ને દા'વત કબૂલ કર લી ઔર વોહ **“રિવોલ્વર”** કે સાથ ઈજતિમાઅ મેં શરીફ હો ગયા. ઈત્તિફાક સે ઉસ દિન મેરા હી બયાન થા જો કે જહન્નમ કે અઝાબ કે મુતઅસ્લિક થા. **જહન્નમ કી તબાહ કારિયાં** સુન કર સખ્ત સદ્દિયોં કા મૌસિમ હોને કે બા વુજૂદ **બદ મઆશ** પસીને સે શરાબોર હો ગયા. બા'દે ઈજતિમાઅ વોહ રોતા જાતા ઔર કહતા જાતા : હાએ ! મેરા ક્યા બનેગા ! મેં ને બહુત સારે ગુનાહ કિયે હેં. ફિર વોહ તીન દિન બુખાર કે આલમ મેં રહા. ઉસે અપને ગુનાહોં કા શિદ્દત સે એહસાસ હો ચુકા થા, ઉસ ને તૌબા કર લી ઔર નમાઝેં ભી પઢને લગા. દૂસરી જુમા'રાત ઉસે ફિર ઈજતિમાઅ મેં શિર્કત કી સઆદત મિલી ઔર **જન્નત** કે મૌઝૂઅ પર બયાન સુન કર ઉસ કો ઢારસ મિલી. આહિસ્તા આહિસ્તા ઉસ પર **મ-દની રંગ** ચઢતા ચલા ગયા. યહાં તક કે વોહ **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા હો ગયા. ઉસ ને ઘર સે T.V. નિકાલ બાહર કિયા. (ક્યૂંકે ઉસ મેં સિર્ફ ગુનાહોં ભરે ચેનલ્સ હી દેખે જાતે થે, “મ-દની ચેનલ” શુરૂઅ ન હુવા થા) **દાઢી** ઔર **સબ્ઝ ઈમામા** સજાને કી સઆદત ભી હાસિલ કર લી. ચેહ બયાન દેતે વક્ત વોહ દા'વતે ઈસ્લામી કે મ-દની કામોં મેં મશગૂલ તન્ઝીમી તૌર પર સૂબાઈ સત્હ પર મજલિસે **બુદામુલ મસાજિદ** કી ઝિમ્મેદારી પર ફાઈઝ હે.

મહકતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅમહીનતુલ
મુનવ્વરહેમહકતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅમહીનતુલ
મુનવ્વરહેમહકતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅમહીનતુલ
મુનવ્વરહેમહકતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅ

अगर थोर डाकू भी आ जायेंगे तो

सुधर जायेंगे गर मिला म-दनी माहोल

गुनहगारो आओ, सियह कारो आओ

गुनाहों को देगा छुड़ा म-दनी माहोल

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 203)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

કસમ કી હિફઝત કીજિયે : દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે મક-ત-બતુલ મદીના કે મતબૂઆ તરજમે વાલે પાકીઝા કુરઆન, **“કન્ઝુલ ઈમાન મઅ ખઝાઈનુલ**

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : જો મુઝ પર રોકે જુમુઆ દુરુદ શરીફ પઢેગા મેં કિયામત કે દિન ઉસ કી શફાઅત કરૂંગા. (કુઝાલ)

‘ઈરફાન’ સફહા 516 તા 517 પર પારહ 14 સૂ-રતુન્નહલ આયત નમ્બર 91 મેં ઇશદિ રબુલ ઇબાદ હે :

وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَفْضُوا

الْأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلَهُ اللَّهُ

عَلَيْكُمْ كَفِيلًا ۚ إِنَّ اللَّهَ يُعَلِّمُ مَا تُفْعَلُونَ ۝

ઔર પારહ 7 સૂ-રતુલ માઈદહ કી આયત 89 મેં અલ્લાહ ﷻ ફરમાતા હે :

وَاحْفَظُوا أَيْمَانَكُمْ

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઇમાન : ઔર અલ્લાહ કા અહ્દ પૂરા કરો જબ કૌલ બાંધો ઔર કસમેં મઝબૂત કર કે ન તોડો ઔર તુમ અલ્લાહ કો અપને ઊપર ઝામિન કર ચુકે હો, બેશક અલ્લાહ તુમ્હારે કામ જાનતા હે.

સદરુલ અફાઝિલ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદ્દીન મુરાદઆબાદી તફસીરે “ખઝાઈનુલ ઇરફાન” મેં ઇસ આયત કે તહ્ત લિખતે હેં : યા’ની ઇન્હેં પૂરા કરો અગર ઇસ મેં શરઅન કોઈ હરજ ન હો ઔર યેહ ભી હિફાઝત હે કે કસમ ખાને કી આદત તર્ક કી જાએ.

બેહતર કામ કરને કે લિયે કસમ તોડના : હઝરતે સય્યિદુના અદી બિન હાતિમ રઝી અલ્લાહ તૈઆલી ઇન્હેં કે મેરે પાસ એક શખ્સ 100 દિરહમ માંગને આયા, મેં ને નારાઝ હોતે હુએ કહા : તુમ મુઝ સે સિર્ફ 100 દિરહમ માંગ રહે હો હાલાં કે મેં હાતિમ (તાઈ) કા બેટા હૂં, અલ્લાહ કી કસમ ! મેં તુમ્હેં નહીં દૂંગા. ફિર મેં ને કહા : અગર મેં ને રસૂલુલ્લાહ ﷺ કા યેહ ઇશદિ પાક ન સુના હોતા કે “જિસ શખ્સ ને કિસી કામ કી કસમ ખાઈ ફિર ઉસ ને ઇસ સે બેહતર ચીઝ કા ખયાલ કિયા તો વોહ ઉસ બેહતર કામ કો કરે.” યુનાન્હે મેં તુમ્હેં 400 દિરહમ દૂંગા. (صحيح مسلم ص ٨٩٩ حديث ١٦٥١)

બેહતર કામ કે લિયે કસમ તોડના જાઘઝ હે મગર કફ્ફારા દેના હોગા :

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! બેહતર કામ કે લિયે કસમ તોડને કી ઇજાઝત ઝરૂર હે મગર તોડને કે બા’દ કફ્ફારા દેના હોતા હે જૈસા કે હઝરતે સય્યિદુના અબુલ અહ્વસ ઔફ ઇબ્ને માલિક રઝી અલ્લાહ તૈઆલી ઇન્હેંમ્ અપને વાલિદ સે રિવાયત ફરમાતે હેં : મેં

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક યેહ તુમહારે લિયે તહારત હૈ. (અબુ ડાવુદ)

ને અઝ્કી કી : યા રસૂલલ્લાહ ﷺ ! ફરમાઈયે કે મેં અપને ચચાઝાદ ભાઈ કે પાસ કુછ માંગને જાતા હૂં તો વોહ મુઝે નહીં દેતા, ન સિલએ રેહ્મી કરતા હૈ, ફિર ઇસે (જબ) મેરી ઝરરત પડતી હૈ તો મેરે પાસ આતા હૈ, મુઝ સે કુછ માંગતા હૈ. મેં કસમ ખા ચુકા હૂં કે ન ઇસે કુછ દૂંગા ન સિલએ રેહ્મી કરૂંગા. તો મુઝે હુઝૂર સરાપા નૂર ﷺ ને હુકમ દિયા કે જો કામ અચ્છા હૈ વોહ કરૂં ઔર અપની કસમ કા કફ્ફારા દે દૂં.

(સંત્રિ નસાઈ ص ૧૧૯ حدિથ ૩૪૧૩)

મુલ્મન ઈઝા દેને કી કસમ ખા લી તો કયા કરે ? : અગર કિસી કો મુલ્મન ઈઝા દેને કી કસમ ખાઈ તો ઇસ કસમ કા પૂરા કરના ગુનાહ હૈ. ઇસ કસમ કે બદલે કફ્ફારા દેના હોગા. યુનાન્યે બુખારી શરીફ મેં હૈ, રહમતે આલમ, નૂરે મુજરસમ ﷺ કા ફરમાને મુઅઝ્ઝમ હૈ : અગર કોઈ શખ્સ અપને અહ્લ કે મુ-તઅલ્લિક ઇસ કો અઝિય્ત ઔર ઝરર (યા'ની નુક્સાન) પહોંચાને કે લિયે કસમ ખાએ પસ બખુદા ઇસ કો ઝરર દેના ઔર કસમ કો પૂરા કરના ઈન્દલ્લાહ (યા'ની અલ્લાહ કે નઝદીક) ઝિયાદા ગુનાહ હૈ ઇસ સે કે વોહ ઇસ કસમ કે બદલે કફ્ફારા દે જો અલ્લાહ તઆલા ને ઇસ પર મુકર્રર ફરમાયા હૈ. (ખુઝા'ત ૪: ૧૧૨, ઇતવા ૨-ઝવિયા, જિ. 13, સ. 549)

મુફર્રિસે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન ઇસે ઇન્દિસે પાક કે તહ્ત ફરમાતે હૈં : યા'ની જો શખ્સ અપને ઘર વાલોં મેં સે કિસી કા હક ફૌત (યા'ની હક ત-લફી) કરને પર કસમ ખા લે મ-સલન યેહ કે મેં અપની માં કી ખિદમત ન કરૂંગા યા માં બાપ સે બાતચીત ન કરૂંગા, ઐસી કસમોં કા પૂરા કરના ગુનાહ હૈ. ઇસ પર વાજિબ હૈ કે ઐસી કસમેં તોડે ઔર ઘર વાલોં કે હુકૂક અદા કરે, ખયાલ રહે યહાં યેહ મતલબ નહીં કે યેહ કસમ પૂરી ન કરના ભી ગુનાહ મગર પૂરી કરના ઝિયાદા ગુનાહ હૈ બલકે મતલબ યેહ હૈ કે ઐસી કસમ પૂરી કરના બહુત બડા ગુનાહ હૈ, પૂરી ન કરના સવાબ, કે અગર્યે રબ તઆલા કે નામ કી બે અ-દબી કસમ તોડને મેં હોતી હૈ ઇસી લિયે ઇસ પર કફ્ફારા વાજિબ હોતા હૈ મગર યહાં કસમ ન તોડના ઝિયાદા ગુનાહ કા મૂજિબ હૈ.

(મિરઆતુલ મનાજિહ, જિ. 5, સ. 198 મુલખસન)

મહત્ત્વ
મુકરમ્મહ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर दस मरतबा दुइदे पाक पढा अल्लाह उस पर सो रહमत नालिह फरमाता है. (अ. 1)

“યા રહમતલ્લિલ આ-લમીન” કે તેરહ હુરફ કી નિસ્બત સે કસમ કે કફ્ફારે કે 13 મ-દની ફૂલ

કફ્ફારે કે લિયે કસમ કી શરાયત : ﴿1﴾ કસમ કે લિયે ચન્દ શર્તે હેં, કે અગર વોહ ન હોં તો કફ્ફારા નહીં. કસમ ખાને વાલા (1) મુસલ્માન (2) આકિલ (3) બાલિગ હો. કાફિર કી કસમ, કસમ નહીં યા'ની અગર ઝમાનએ કુફ્ર મેં કસમ ખાઈ ફિર મુસલ્માન હુવા તો ઉસ કસમ કે તોડને પર કફ્ફારા વાજિબ ન હોગા. ઔર مَعَاذَ اللَّهِ ﷻ (યા'ની અલ્લાહ કી પનાહ) કસમ ખાને કે બા'દ મુરતદ હો ગયા તો કસમ બાતિલ હો ગઈ યા'ની અગર ફિર મુસલ્માન હુવા ઔર કસમ તોડ દી તો કફ્ફારા નહીં ઔર (4) કસમ મેં યેહ ભી શર્ત હૈ કે વોહ ચીઝ જિસ કી કસમ ખાઈ અક્લન મુમ્કિન હો યા'ની હો સકતી હો, અગર્યે મુહાલે આદી હો ઔર (5) યેહ ભી શર્ત હૈ કે કસમ ઔર જિસ ચીઝ કી કસમ ખાઈ દોનોં કો એક સાથ કહા હો દરમિયાન મેં ફાસિલા હોગા તો કસમ ન હોગી મ-સલન કિસી ને ઈસ સે કહલાયા કે કહ, ખુદા કી કસમ ! ઈસ ને કહા : ખુદા કી કસમ ! ઉસ ને કહા : કહ, ફુલાં કામ કરૂંગા, ઈસ ને કહા તો યેહ કસમ ન હુઈ.

(فتاوى عالمگیری ج ۲ ص ۵۱)

કસમ કા કફ્ફારા : ﴿2﴾ ગુલામ આઝાદ કરના યા દસ મિસ્કીનોં કો ખાના ખિલાના યા ઉન કો કપડે પહનાના હૈ યા'ની યેહ ઈજ્તિયાર હૈ કે ઈન તીન બાતોં મેં સે જો ચાહે કરે. (تَبْيِيْنُ الْحَقَائِقِ ج ۳ ص ۴۳۰) (યાદ રહે ! જહાં કફ્ફારા હૈ ભી તો વોહ સિર્ફ આયન્દા કે લિયે ખાઈ ગઈ કસમ પર હૈ, ગુઝશ્તા યા મૌજૂદા કે મુન્તઅલ્લિક ખાઈ હુઈ કસમ પર કફ્ફારા નહીં. મ-સલન કહા : “ખુદા કી કસમ ! મેં ને કલ એક ભી ગિલાસ ઠન્ડા પાની નહીં પિયા.” અગર પિયા થા ઔર યાદ હોને કે બા વુજૂદ જૂટી કસમ ખાઈ થી તો ગુનહગાર હુવા તૌબા કરે, કફ્ફારા નહીં)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جس کے پاس میرا ٹیکہ ہو اور وہ صحت پر دُرُودِ شریف نہ پڑھے تو وہ لوگوں میں سے کَنْجُوسِ تَرِینِ شائِس ہے۔ (ترمذیہ)

કફ્ફારા અદા કરને કા તરીકા : ﴿૩﴾ (દસ) મસાકીન કો દોનોં વક્ત પેટ ભર કર ખિલાના હોગા ઓર જિન મસાકીન કો સુબહ કે વક્ત ખિલાયા ઉન્હીં કો શામ કે વક્ત ભી ખિલાએ, દૂસરે દસ મસાકીન કો ખિલાને સે (કફ્ફારા) અદા ન હોગા. ઓર યેહ હો સક્તા હૈ કે દસોં કો એક હી દિન (દોનોં વક્ત) ખિલા દે યા હર રોઝ એક એક કો (દો વક્ત) યા એક હી કો દસ દિન તક દોનોં વક્ત ખિલાએ. ઓર મસાકીન જિન કો ખિલાયા ઉન મેં કોઈ બચ્ચા ન હો ઓર ખિલાને મેં ઇબાહત (ખાને કી ઇજાઝત દે દેના) વ તમ્લીક (યા'ની માલિક બના દેના કે ચાહે ખાએ ચાહે લે જાએ) દોનોં સૂરતેં હો સક્તી હૈં ઓર યેહ ભી હો સક્તા હૈ કે ખિલાને કે ઇવઝ (યા'ની બજાએ) હર મિસ્કીન કો નિસ્ફ (યા'ની આધા) સાઅ ગેહૂં યા એક સાઅ જવ (એક સાઅ 4 કિલો મેં સે 160 ગ્રામ કમ ઓર નિસ્ફ યા'ની આધા સાઅ 2 કિલો મેં સે 80 ગ્રામ કમ કા હોતા હૈ) યા ઇન કી કીમત કા માલિક કર દે યા દસ રોઝ તક એક હી મિસ્કીન કો હર રોઝ બ ક-દરે સ-દ-કએ ફિત્ર દે દિયા કરે યા બા'ઝ કો ખિલાએ ઓર બા'ઝ કો દે દે. ગરઝ યેહ કે ઉસ કી (યા'ની કફ્ફારા અદા કરને કી) તમામ સૂરતેં વહીં સે (યા'ની મક-ત-બતુલ મદીના કી મતબૂઆ બહારે શરીઅત જિલ્દ 2 સફહા 205 તા 217 પર દિયે હુએ (ઝિહાર કે) કફ્ફારે કે બયાન સે) મા'લૂમ કરેં ફર્ક ઇતના હૈ કે વહાં (યા'ની ઝિહાર કે કફ્ફારે મેં) સાઠ મિસ્કીન થે (જબ કે) યહાં (યા'ની કસમ કે કફ્ફારે મેં) દસ હૈં.

(دُرُْمُخْتَارَوْرُ الْمُخْتَارِج ص ૧૨૩)

કફ્ફારે કે લિયે નિયત શર્ત હૈ : ﴿૪﴾ કફ્ફારા અદા હોને કે લિયે નિયત શર્ત હૈ બિગૈર નિયત અદા ન હોગા હાં અગર વોહ શૈ જો મિસ્કીન કો દી ઓર દેતે વક્ત નિયત ન કી મગર વોહ ચીઝ અભી મિસ્કીન કે પાસ મૌજૂદ હૈ ઓર અબ નિયત કર લી તો અદા હો ગયા જૈસા કે ઝકાત મેં ફકીર કો દેને કે બા'દ નિયત કરને મેં યેહી શર્ત હૈ કે હુનૂઝ (યા'ની અભી તક) વોહ ચીઝ ફકીર કે પાસ બાકી હો તો નિયત કામ કરેગી વરના નહીં.

(حَاشِيَةُ الطَّحْطَاوِي عَلَى الدَّرَالْمُخْتَارِج ص ૧૯૮)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : उस शप्स की नाक पाक आवूह हो जिस के पास मेरा जिक्र हो और वोह मुज पर दुरुहे पाक न पड़े. (१७)

﴿5﴾ ર-મઝાન મેં અગર કફ્ફારે કા ખાના ખિલાના ચાહતા હે તો શામ ઓર સ-હરી દોનોં વક્ત ખિલાએ યા એક મિસ્કીન કો 20 દિન શામ કા ખાના ખિલાએ.

(الجوهرة النيرة ص ۲۰۳)

કફ્ફારે મેં તીન રોઝોં કી ઇજાઝત કી સૂરત : ﴿6﴾ અગર ગુલામ આઝાદ કરને યા 10 મિસ્કીન કો ખાના યા કપડે દેને પર કાદિર ન હો તો પૈ દર પૈ (યા'ની લગાતાર) તીન રોઝે રખે.

(أَيْضاً)

કફ્ફારા અદા કરતે વક્ત કી હૈસિયત કા એ'તિબાર હૈ કે રોઝે રખે યા..... : ﴿7﴾ આજિઝ (યા'ની મજબૂર) હોના ઉસ વક્ત કા મો'તબર હૈ જબ કફ્ફારા અદા કરના ચાહતા હૈ મ-સલન જિસ વક્ત કસમ તોડી થી ઉસ વક્ત માલદાર થા મગર કફ્ફારા અદા કરને કે વક્ત (માલી એ'તિબાર સે) મોહતાજ હૈ તો રોઝે સે કફ્ફારા અદા કર સકતા હૈ ઓર અગર (કસમ) તોડને કે વક્ત મુફલિસ (વ મિસ્કીન) થા ઓર અબ (કફ્ફારા અદા કરને કે વક્ત) માલદાર હૈ તો રોઝે સે (કફ્ફારા) નહીં અદા કર સકતા.

(الجوهرة النيرة ص ۲۰۳ و غيرها)

કફ્ફારે કે તીનોં રોઝે પૈ દર પૈ હોના ઝરૂરી હૈ : ﴿8﴾ એક સાથ (અગર) તીન રોઝે ન રખે યા'ની દરમિયાન મેં ફાસિલા કર દિયા તો કફ્ફારા અદા ન હુવા અગર્યે કિસી મજબૂરી કે સબબ નાગા હુવા હો, યહાં તક કે ઓરત કો અગર હૈઝ આ ગયા તો પહલે કે રોઝે કા એ'તિબાર ન હોગા યા'ની અબ પાક હોને કે બા'દ (નએ સિરે સે) લગાતાર તીન રોઝે રખે.

(دَرْمُخْتَار ج ص ۵۲۶)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَسَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દો સો બાર દુરુદે પાક પઢા ઉસ કે દો સો સાલ કે ગુનાહ મુઆફ હોંગે. (ખતમ)

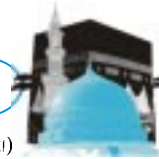
રોઝોં સે કફ્ફારે કી એક ઝરૂરી શર્ત : ﴿9﴾ રોઝોં સે કફ્ફારા અદા હોને કે લિયે યેહ ભી શર્ત હૈ કે ખત્મ તક (યા'ની તીનોં રોઝે મુકમ્મલ હોને તક) માલ પર કુદરત ન હો મ-સલન અગર દો રોઝે રખને કે બા'દ ઇતના માલ મિલ ગયા કે કફ્ફારા અદા કર સકતા હૈ તો અબ રોઝોં સે (કફ્ફારા અદા) નહીં હો સકતા બલ્કે અગર તીસરા રોઝા ભી રખ લિયા હૈ ઔર ગુરૂબે આફતાબ સે પહલે માલ પર કાદિર હો ગયા તો રોઝે નાકાફી હૈં અગર્યે માલ પર કાદિર હોના યૂં હુવા કે ઉસ કે મૂરિસ (યા'ની વારિસ બનાને વાલે) કા ઇન્તિકાલ હો ગયા ઔર ઉસ કો તર્કા (યા'ની વિસા) ઇતના મિલેગા જો કફ્ફારે કે લિયે કાફી હૈ. (દરમુખ્તાર ૧૦૪:૧)

કફ્ફારે કે રોઝે કી નિયત કે દો અહકામ : ﴿10﴾ ઇન રોઝોં મેં રાત સે નિયત શર્ત હૈ ઔર યેહ ભી ઝરૂર હૈ કે કફ્ફારે કી નિયત સે હોં મુત્લક રોઝે કી નિયત કાફી નહીં. (મિસૂત ૬૮:૧૧)

કસમ તોડને સે પહલે કફ્ફારા દિયા તો અદા ન હુવા : ﴿11﴾ કસમ તોડને સે પહલે કફ્ફારા નહીં, ઔર (અગર દે ભી) દિયા તો અદા ન હુવા યા'ની અગર કફ્ફારા દેને કે બા'દ કસમ તોડી તો અબ ફિર દે, કે જો પહલે દિયા હૈ વોહ કફ્ફારા નહીં, મગર ફકીર સે દિયે હુએ કો વાપસ નહીં લે સકતા. (ફત્વાઈ આલમકીરી ૨:૧૬)

કફ્ફારે કા મુસ્તહિક કૌન ? : ﴿12﴾ કફ્ફારા ઉન્હીં મસાકીન કો દે સકતા હૈ જિન કો ઝકાત દે સકતા હૈ યા'ની અપને બાપ, માં, ઔલાદ વગૈરહુમ કો જિન કો ઝકાત નહીં દે સકતા કફ્ફારા ભી નહીં દે સકતા. (દરમુખ્તાર ૧૦૪:૧૧) ﴿13﴾ કફ્ફારએ કસમ કી કીમત મસ્જિદ મેં સર્ફ (યા'ની ખર્ચ) નહીં કર સકતા ન મુદ્દે કે કફન મેં લગા સકતા હૈ યા'ની જહાં જહાં ઝકાત નહીં ખર્ચ કર સકતા વહાં કફ્ફારે કી કીમત નહીં દી જા સકતી. (આલમકીરી ૨:૧૨) (કસમ ઔર કફ્ફારે કે બારે મેં તફ્સીલી મા'લૂમાત કે લિયે દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશ્આતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 1182 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ બહારે શરીઅત જિલ્દ 2 સફહા 298 તા 311 કા મુતા-લઆ ઝરૂરી હૈ)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : مَوْلَى اللَّهِ تَعَالَى عَبْدُ اللَّهِ وَسَلَّمَ : مُؤَلَّاهُ عَلَى شَرِيعَةِ الْإِسْلَامِ وَهُوَ عَلَى مَا رَوَاهُ الْإِسْلَامُ مِنْ رِوَايَاتِهِ (ابن سعد).

દીની યા સમાજી ઇદારે કો કફ્ફારે કી રકમ દેને કા અહમ મસ્યલા :

અગર કિસી દીની યા મુસલ્માનોં કે સમાજી ઇદારે કો કફ્ફારે કી રકમ દેના યાહે તો દે સકતા હૈ મગર બતાના હોગા કે યેહ કફ્ફારે કી રકમ હૈ તાકે વોહ ઉસ રકમ કો અલગ રખ કર ઉસે બયાન કર્દા તરીકે પર કામ મેં લાએં યા'ની એક હી મિસ્કીન કો દસ દિન તક દોનોં વક્ત ખિલાના યા દસ મસાકીન કો દોનોં વક્ત ખિલાના વગૈરા. અગર દીની ઇદારા દીની કામોં મેં સર્ફ કરના યાહે તો હીલા કરને કા તરીકા યેહ હૈ, મ-સલન એક હી મિસ્કીન કો રોઝાના એક સ-દ-કએ ફિત્ર યા દસ મિસ્કીનોં કો એક હી દિન મેં એક એક સ-દ-કએ ફિત્ર કા માલિક બનાયા જાએ ઓર વોહ અપની તરફ સે દીની કામોં કે લિયે પેશ કરેં.

તૂ જૂટી કસમ સે બચા યા ઇલાહી !

મુઝે સચ કા આદી બના યા ઇલાહી !

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

تُوبُوا إِلَى اللَّهِ! أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

વાહ ક્યા બાત હૈ મ-દની તરબિયતી કોર્સ કી ! : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો !

જૂટી કસમોં સે તૌબા કા જઝબા પાને, બાત બાત પર કસમ ખાને કી ખસ્લત મિટાને, ઝરૂરી દીની મા'લૂમાત પાને ઓર સુન્નતોં પર અમલ કી આદત બનાને કે લિયે “દા'વતે ઇસ્લામી” કે મ-દની માહોલ મેં 63 દિન કા મ-દની તરબિયતી કોર્સ કરવાયા જાતા હૈ, જિસ સે બન પડે વોહ યેહ મુફીદ તરીન મ-દની તરબિયતી કોર્સ ઝરૂર કરે, આપ કી તરગીબ વ તહરીસ કે લિયે એક મ-દની બહાર પેશ કી જાતી હૈ, યુનાન્ચે એક ઇસ્લામી ભાઈ કે બયાન કા ખુલાસા હૈ : હમારે અલાકે કા એક નૌ જવાન જો કે વાલિદૈન કા ઇકલૌતા (યા'ની એક હી) બેટા થા, ગલત સોહબત કે સબબ ચરસ કા આદી બન ગયા, ઘર સે બાહર રહના ઉસ કા મા'મૂલ થા, વાલિદ સાહિબ અક્સર ઉસ કો કબ્રિસ્તાન જા કર ચરસિયોં કે દરમિયાન સે ઉઠા કર ઘર લાતે. તમામ ઘર વાલે ઉસ કે

ફરમાને મુસ્તફા : ﷺ : મુઝ પર કસરત સે દુરુદે પાક પઢો બેશક તુમહારા મુઝ પર દુરુદે પાક પઢના તુમહારે ગુનાહોં કે લિયે મઝિફરત હૈ. (મુજીબ)

મહીનતુલ મુનવ્વરહ

મહકતુલ મુકર્રમહ

જવ્નતુલ બકીયા

મહીનતુલ મુનવ્વરહ

મહકતુલ મુકર્રમહ

જવ્નતુલ બકીયા

સબબ પરેશાન થે. એક દિન એક ઈસ્લામી ભાઈ ને ઉસ નૌ જવાન પર **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કરતે હુએ ઉસે **મ-દની તરબિયતી કોર્સ** કરને કી તરગીબ દી, ખુશ કિસ્મતી સે ઉસ ને હામી ભર લી ઔર તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક **દા'વતે ઈસ્લામી** કે આલમી મ-દની મર્કઝ **ફૈઝાને મદીના** મેં આ ગયા. ઘર મેં ખુશી કી લહર દૌડ ગઈ ! સભી ઘર વાલે દુઆ કર રહે થે કે યેહ નેક બન જાએ મગર અબ ભી ડરે હુએ થે કે કહીં યેહ વાપસ ન આ જાએ. **اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ** ચન્દ દિનોં બા'દ કુછ ઈસ તરહ ફોન આયા કે “તરબિયતી કોર્સ ઔર **ફૈઝાને મદીના** મેં બહુત મઝા આ રહા હૈ, **ફૈઝાને મદીના** મેં ઐસા લગતા હૈ કે **મદીનએ મુનવ્વરહ** **رَدَاكَاهَا اللّٰهُ شَرَفًا وَنَعْمَةً** સે બરાહે રાસ્ત ફૈઝા આ રહા હૈ, મેં ને અપને તમામ ગુનાહોં સે તૌબા કર લી હૈ, અબ મેં બા જમાઅત નમાઝેં અદા કર રહા હૂં, સુન્નતેં સીખ રહા હૂં ઔર મુઝે બહુત સુફૂન મિલ રહા હૈ.” **اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ** **મ-દની તરબિયતી કોર્સ** સે વાપસી પર વોહ વાકેઈ બિલ્કુલ બદલ ચુકા થા. ઉસ કી હૈરત અંગેઝ તબ્લીલી સે સબ ઘર વાલે બલ્કે સારા મહલ્લા હૈરાન થા. યેહરે પર નૂર બરસાતી દાઢી ઔર સર પર સબ્ઝ ઈમામા શરીફ કા તાજ જગમગા રહા થા. ઉસ ને આતે હી ઘર વાલોં પર ભી **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** શુરૂઅ કર દી જિસ કી બ-ર-કત સે વાલિદ સાહિબ ને યેહરે પર **દાઢી** ઔર સર પર **ઈમામા શરીફ** કા તાજ સજા લિયા ઔર પાબન્દી સે હફતાવાર **સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ** મેં શિર્કત ફરમાને લગે. વાલિદએ મોહ-ત-રમા **“દર્સે નિઝામી”** ઔર બહન **“શરીઅત કોર્સ”** કરને કે લિયે કમર બસ્તા હો ગઈ. ઉસ નૌ જવાન કે વાલિદ સાહિબ ને મુબલ્લિગે દા'વતે ઈસ્લામી કો કુછ ઈસ તરહ બતાયા કે મેં દા'વતે ઈસ્લામી વાલોં કે લિયે બ-ર-કત કી દુઆ કરતા હૂં, ખુસૂસન ઉન કે લિયે જિન્હોં ને મેરે બેટે પર “ઈન્ફિરાદી કોશિશ” કી ઔર **63 દિન કે મ-દની તરબિયતી કોર્સ** મેં હાથોં હાથ લે ગએ ક્યૂંકે હમ ઈસ કી આદતોં સે બહુત પરેશાન થે, ઈસ કી વાલિદા તો ઈતની બેઝાર હો ચુકી થી કે એક દિન જઝબાત સે મગ્લૂબ હો કર કીડે મકોડે મારને કી દવાઈ ઉઠા લાઈ કે યા તો મેં ખા કર મર જાગિંગી યા ઈસ કો ખિલા કર માર દૂંગી. અબ ઈસ કી વાલિદા રો રો કર દુઆએં દેતી હેં કે **اَللّٰهُمَّ** દા'વતે ઈસ્લામી વાલોં કો સલામત રખે કે ઈન કી કોશિશોં સે **મેરા બિગડા હુવા બેટા નેક બન ગયા.**

મહીનતુલ મુનવ્વરહ

મહકતુલ મુકર્રમહ

જવ્નતુલ બકીયા

મહીનતુલ મુનવ્વરહ

મહકતુલ મુકર્રમહ

જવ્નતુલ બકીયા

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો મુઝ પર એક દુરૂદ શરીફ પઢતા હૈ અલ્લાહ ઓસ કે લિયે એક કીરાત અજ લખતા હૈ ઓર કીરાત ઉદુદ પહાડ જિતના હૈ. (ખુદાઈ)

અગર સુન્નતેં સીખને કા હૈ જઝબા
તૂ દાઢી બઢા લે ઈમામા સજા લે

તુમ આ જાઓ દેગા સિખા મ-દની માહોલ
નહીં હૈ યેહ હરગિઝ બુરા મ-દની માહોલ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 604)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ઘર વાલોં કી ઇસ્લાહ કી કોશિશ કરની યાહિયે : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો !

દેખા આપ ને ! ઇન્ફિરાદી કોશિશ કી ભી ક્યા ખૂબ બહારેં હેં ! કે એક બિગડા હુવા નૌ જવાન 63 રોઝા મ-દની તરબિય્યતી કોર્સ મેં શરીફ હો ગયા ઓર ઇસ કી બ-ર-કત સે ગુનાહોં સે તાઈબ હો કર ઘર વાલોં કી ઇસ્લાહ મેં લગ ગયા. વાકેઈ હમ સભી કો અપની ઓર સાથ હી સાથ અપને ઘર વાલોં કી સુધાર કી ભી કોશિશ કરની યાહિયે, આઈયે ! ઘર મેં મ-દની માહોલ બનાને કી કોશિશ કે લિયે “બાગે સુન્નત” સે રહમત કે મ-દની ફૂલ યુનતે હેં.

“યા રબ્બે કરીમ ! હમેં મુતકી બના” કે ઉન્નીસ દુરૂદ કી નિસ્બત સે ઘર મેં “મ-દની માહોલ” બનાને કે 19 મ-દની ફૂલ

- ❶ ઘર મેં આતે જાતે બુલન્દ આવાઝ સે સલામ કીજિયે.
- ❷ વાલિદા યા વાલિદ સાહિબ કો આતે દેખ કર તા'ઝીમન ખડે હો જાઈયે.
- ❸ દિન મેં કમ અઝ કમ એક બાર ઇસ્લામી ભાઈ વાલિદ સાહિબ કે ઓર ઇસ્લામી બહનેં માં કે હાથ ઓર પાઉ ચૂમા કરેં.
- ❹ વાલિદૈન કે સામને આવાઝ ધીમી રખિયે, ઉન સે આંખેં હરગિઝ ન મિલાઈયે, નીચી નિગાહેં રખ કર હી બાતચીત કીજિયે.
- ❺ ઉન કા સોંપા હુવા હર વોહ કામ જો ખિલાફે શર-અ ન હો ફૌરન કર ડાલિયે.
- ❻ સન્જ-દગી અપનાઈયે. ઘર મેં તૂ તુકાર, અબે તબે ઓર મઝાક મસ્ખરી કરને, બાત બાત પર ગુસ્સે હો જાને, ખાને મેં ઐબ નિકાલને, છોટે ભાઈ બહનોં કો ઝાડને,

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने किताब में मुझ पर दुइद पाक लिखा तो जब तक मेरा नाम उस में रहेगा फिरिश्ते उस के लिये इस्तिफ़ार करते रहेंगे. (अ. 1)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

મારને, ઘર કે બાજોં સે ઉલઝને, બહસેં કરતે રહને કી અગર આપ કી આદતેં હોં તો અપના રવયા યકસર તબ્દીલ કર દીજીયે, હર એક સે મુઆફી તલાફી કર લીજીયે.

﴿7﴾ ઘર મેં ઔર બાહર હર જગહ આપ સન્જદા હો જાએંગે તો ۞ ۞ ۞ ઘર કે અન્દર ભી ઝરૂર ઇસ કી બ-ર-કતેં ઝાહિર હોંગી.

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

﴿8﴾ માં બલ્કે બચ્ચોં કી અમ્મી હો તો ઉસે નીઝ ઘર (ઔર બાહર) કે એક દિન કે બચ્ચે કો ભી “આપ” કહ કર હી મુખાતિબ હોં.

જન્નતુલ
બકીઆ

﴿9﴾ અપને મહલ્લે કી મસ્જિદ મેં ઇશા કી જમાઅત કે વક્ત સે લે કર દો ઘન્ટે કે અન્દર અન્દર સો જાઈયે. કાશ ! તહજજુદ મેં આંખ ખુલ જાએ વરના કમ અઝ કમ નમાઝે ફજ તો બ આસાની (મસ્જિદ કી પહલી સફ મેં બા જમાઅત) મુયસ્સર આએ ઔર ફિર કામકાજ મેં ભી સુસ્તી ન હો.

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

﴿10﴾ ઘર કે અફરાદ મેં અગર નમાઝોં કી સુસ્તી, બે પદગી, ફિલ્મોં ડિરામોં ઔર ગાને બાજોં કા સિલ્સિલા હો ઔર આપ અગર સર પરસ્ત નહીં હેં, નીઝ ઝન્ને ગાલિબ હે કે આપ કી નહીં સુની જાએગી તો બાર બાર ટોકા ટોક કે બજાએ, સબ કો નરમી કે સાથ મક-ત-બતુલ મદીના સે જારી શુદા સુન્નતોં ભરે બયાનાત કી ઓડિયો કેસિટેં, ઓડિયો / વિડિયો સીડીઝ સુનાઈયે દિખાઈયે, મ-દની ચેનલ દિખાઈયે. ۞ ۞ ۞ “મ-દની નતાઈજ” બરઆમદ હોંગે.

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

﴿11﴾ ઘર મેં કિતની હી ડાંટ બલ્કે માર ભી પડે, સબ્ર સબ્ર ઔર સબ્ર કીજીયે. અગર આપ ઝબાન ચલાએંગે તો “મ-દની માહોલ” બનને કી કોઈ ઉમ્મીદ નહીં બલ્કે મઝીદ બિગાડ પૈદા હો સકતા હે કે બે જા સપ્તી કરને સે બસા અવકાત શૈતાન લોગોં કો ઝિદ્દી બના દેતા હે.

જન્નતુલ
બકીઆ

﴿12﴾ મ-દની માહોલ બનાને કા એક બેહતરીન ઝરીઆ યેહ ભી હે કે ઘર મેં રોઝાના ફેઝાને સુન્નત કા દર્સ ઝરૂર ઝરૂર ઝરૂર દીજીયે યા સુનિયે.

﴿13﴾ અપને ઘર વાલોં કી દુન્યા વ આખિરત કી બેહતરી કે લિયે દિલસોઝી કે સાથ દુઆ ભી કરતે રહિયે કે ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا سَلِّحُوا الْمُؤْمِنِينَ : (الْمُسْتَدْرَكُ لِلْحَاكِم ج ٢ ص ١٦٢ حديث ١٨٥٥)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِس نے مُوڑ પર એક બાર દુરૂદ પાક પઢા અલ્લાહ ઉસ પર દસ રહમતો ભેજતા હૈ. (مسلم)

﴿14﴾ સુસરાલ મેં રહને વાલિયાં જહાં ઘર કા ઝિક હૈ વહાં સુસરાલ ઔર જહાં વાલિદૈન કા ઝિક હૈ વહાં સાસ ઔર સુસર કે સાથ વોહી હુસ્ને સુલૂક બજા લાએં જબ કે કોઈ માનેએ શર-ઈ ન હો. હાં યેહ એહતિયાત ઝરૂરી હૈ કે બહૂ સુસર કે હાથ પાઉં ન ચૂમે, ચૂંહી દામાદ સાસ કે.

﴿15﴾ મસાઈલુલ કુરઆન સફહા 290 પર હૈ : હર નમાઝ કે બા'દ યેહ દુઆ અવ્વલ વ આબિર દુરૂદ શરીફ કે સાથ એક બાર પઢ લીજીયે, اِنْ شَاءَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ બાલ બચ્ચે સુન્નતોં કે પાબન્દ બનેંગે ઔર ઘર મેં મ-દની માહોલ કાઈમ હોગા. (દુઆ યેહ હૈ :)

(اللَّهُمَّ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا ذُرِّيَّتًا قَوَّارَةً أَعْيُنٌ وَاجِعَةً لِّلْمُتَّقِينَ إِمَامًا) ¹ (પ ૧૧, الفرقان ૧૬)

(“اللَّهُمَّ” આયતે કુરઆની કા હિસ્સા નહી)

﴿16﴾ ના ફરમાન બચ્ચા યા બડા જબ સોયા હો તો 11 યા 21 દિન તક ઉસ કે સિરહાને ખડે હો કર યેહ આયાતે મુબારકા સિર્ફ એક બાર ઇતની આવાઝ સે પઢિયે કે ઉસ કી આંખ ન ખુલે :

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۝ بَلْ هُوَ قُرْآنٌ مَّجِیدٌ ۝ فِی لَوْحٍ مَّحْفُوظٍ ² (પ ૩૦, البروج: ૨૧, ૨૨)

(અવ્વલ, આબિર, એક મર્તબા દુરૂદ શરીફ) યાદ રહે ! બડા ના ફરમાન હો તો સોતે સોતે સિરહાને વઝીફા પઢને મેં ઉસ કે જાગને કા અન્દેશા હૈ ખુસૂસન જબ કે ઉસ કી નીંદ ગહરી ન હો, યેહ પતા ચલના મુશ્કિલ હૈ કે સિર્ફ આંખે બન્દ હૈં યા સો રહા હૈ લિહાઝા જહાં ફિતને કા ખોફ હો વહાં યેહ અમલ ન ક્રિયા જાએ ખાસ કર બીવી અપને શોહર પર યેહ અમલ ન કરે.

﴿17﴾ નીઝ ના ફરમાન ઔલાદ કો ફરમાં બરદાર બનાને કે લિયે તા હુસૂલે મુરાદ નમાઝે ફજા કે બા'દ આસ્માન કી તરફ રુખ કર કે “يَاشْهَدُ” 21 બાર પઢિયે. (અવ્વલ વ આબિર, એક બાર દુરૂદ શરીફ).

﴿18﴾ મ-દની ઈન્આમાત કે મુતાબિક અમલ કી આદત બનાઈયે ઔર ઘર કે જિન અફરાદ

1 : તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : એ હમારે રબ હમેં દે હમારી બીબિયોં ઔર હમારી ઔલાદ સે આંખોં કી ઠન્ડક ઔર હમેં પરહેઝ ગારોં કા પેશવા બના.

2 : તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : બલ્કે વોહ કમાલ શરફ વાલા કુરઆન હૈ લૌહે મહફૂઝ મેં.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો શપ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (ખૂરાન)

કે અન્દર નર્મ ગોશા પાએં ઉન મેં ઓર આપ અગર બાપ હેં તો ઔલાદ મેં નરમી ઓર હિકમતે અ-મલી કે સાથ **મ-દની ઈન્આમાત** કા નિફાઝ કીજિયે, અલ્લાહ ﷻ કી રહમત સે ઘર મેં મ-દની ઈન્કિલાબ બરપા હો જાએગા.

﴿19﴾ પાબન્દી સે હર માહ કમ અઝ કમ ત્રીન દિન કે **મ-દની કાફિલે** મેં આશિકાને રસૂલ કે સાથ સુન્નતોં ભરા સફર કર કે ઘર વાલોં કે લિયે ભી દુઆ કીજિયે. મ-દની કાફિલે મેં સફર કી બ-ર-કત સે ભી ઘરોં મેં **મ-દની માહોલ** બનને કી “**મ-દની બહારેં**” સુનને કો મિલતી હેં.

રવયે સે તેરે હેં ઘર વાલે બદઝન
તૂ કરના ન ઘર મેં લડાઈ ભિડાઈ
તૂ બક બક ન કર, લબ પે કુફલે મદીના
તૂ નરમી વ હિકમત કો અપના લે ભાઈ!
ન કર મસ્ખરી ખૂબ સન્જીદા હો જા
જો અખ્લાક સે તેરે માં બાપ હેં ખુશ
તૂ નઝરેં ઝુકા કર કે કર બાત સબ સે
તૂ ઘર મેં સભી કો દિખા મ-દની ચેનલ
સદા ઘર મેં દે દરેં ફેઝાને સુન્નત
તૂ માં બાપ કી દસ્ત બોસી ક્રિયા કર
તૂ છોટોં પે શફકત બડોં કા અદબ કર
પડે ડાંટ કેસી હી તૂ સહ લિયા કર
અગર હો પિટાઈ ન કર લબ કુશાઈ

તો કેસે બનેગા ભલા મ-દની માહોલ
વગર્ના ન બન પાએગા મ-દની માહોલ
લગા ઘર મેં બન જાએગા મ-દની માહોલ
તેરે ઘર મેં બન જાએગા મ-દની માહોલ
તેરે ઘર મેં બન જાએગા મ-દની માહોલ
તેરે ઘર મેં બન જાએગા મ-દની માહોલ
તેરે ઘર મેં બન જાએગા મ-દની માહોલ
તેરે ઘર મેં બન જાએગા મ-દની માહોલ
તેરે ઘર મેં બન જાએગા મ-દની માહોલ
તેરે ઘર મેં બન જાએગા મ-દની માહોલ
તેરે ઘર મેં બન જાએગા મ-દની માહોલ
તેરે ઘર મેં બન જાએગા મ-દની માહોલ
તેરે ઘર મેં બન જાએગા મ-દની માહોલ
તેરે ઘર મેં બન જાએગા મ-દની માહોલ

દુઆ કર યેહ શામો સહર ગિડગિડા કર
બને મેરે ઘર મેં ખુદા મ-દની માહોલ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुर्इदे पाक न पड़ा तबकीक वोह बढ भन्त हो गया. (उर्ह)

વાકિઅએ ઇફક : સફહા 160 પર સચ્ચિદુના સિદ્દીકે અકબર رَضِيَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ کی હિકાયત મેં જિસ **વાકિઅએ ઇફક** કા ઇશારા દિયા ગયા થા વોહ ખઝાઈનુલ ઇરફાન મેં ઇસ તરહ બયાન કિયા ગયા હૈ : 5 સિ.હિ. મેં ગઝવએ બનિલ મુસ્તલિક સે વાપસી કે વક્ત કાફિલા કરીબે મદીના એક પડાવ પર ઠહરા તો ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે આઈશા સિદ્દીકા رَضِيَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ ઝરત કે લિયે કિસી ગોશે (યા'ની કોને) મેં તશરીફ લે ગઈ, વહાં આપ (رَضِيَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ) કા હાર ટૂટ ગયા ઉસ કી તલાશ મેં મસરૂફ હો ગઈ, ઉધર કાફિલે ને કૂચ કિયા ઓર આપ (رَضِيَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ) કા મહમિલ શરીફ (યા'ની કજાવા) ઊંટ પર કસ દિયા ઓર ઉન્હેં યેહી ખયાલ રહા કે ઉમ્મુલ મુઅમિનીન (رَضِيَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ) ઇસ (પર્દે વાલે કજાવે) મેં હેં, કાફિલા ચલ દિયા. આપ (رَضِيَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ) આ કર કાફિલે કી જગહ બૈઠ ગઈ ઓર આપ (رَضِيَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ) ને ખયાલ કિયા કે મેરી તલાશ મેં કાફિલા ઝર વાપસ હોગા, કાફિલે કે પીછે પડી ગિરી ચીઝ ઉઠાને કે લિયે એક સાહિબ રહા કરતે થે, ઇસ મૌકઅ પર હઝરતે સફવાન (رَضِيَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ) ઇસ કામ પર થે, જબ વોહ આએ ઓર ઉન્હોં ને આપ (رَضِيَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ) કો દેખા તો બુલન્દ આવાઝ સે **”إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ”** પુકારા. આપ (رَضِيَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ) ને કપડે સે પર્દા કર લિયા, ઉન્હોં ને અપની ઊંટની બિઠાઈ આપ (رَضِيَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ) ઉસ પર સુવાર હો કર લશ્કર મેં પહોંચી. મુનાફિકીને સિયાહ બાતિન ને અવહામે ફાસિદા (યા'ની ફિતના અંગેઝ શુક્રો શુબુહાત) ફૈલાએ ઓર આપ (رَضِيَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ) કી શાન મેં બદગોઈ શુરૂઆ કી, બા'ઝ મુસલમાન ભી ઉન કે ફરેબ (યા'ની ધોકે) મેં આ ગએ ઓર ઉન (સાહિબાન) કી ઝબાન સે ભી કોઈ કલિમએ બે જા (યા'ની ના મુનાસિબ જુમ્લા) સરઝદ હુવા, ઉમ્મુલ મુઅમિનીન (رَضِيَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ) બીમાર હો ગઈ ઓર એક માહ તક બીમાર રહી, ઇસ ઝમાને મેં ઉન્હેં ઇતિલાઅ ન હુઈ કે ઉન કી નિસ્બત મુનાફિકીન ક્યા બક રહે હેં. એક રોઝ ઉમ્મે મિસ્તહ સે ઉન્હેં યેહ ખબર મા'લૂમ હુઈ ઓર ઇસ (કે સદમે) સે આપ (رَضِيَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ) કા મરઝ ઓર બઢ ગયા ઓર ઇસ સદમે મેં ઇસ તરહ રોઈ કે આપ કા આંસૂ ન થમતા થા ઓર ન એક લમ્હે કે લિયે નીંદ આતી થી, ઇસ હાલ મેં સચ્ચિદે આલમ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم પર વહ્ય નાઝિલ હુઈ ઓર હઝરતે ઉમ્મુલ મુઅમિનીન (رَضِيَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ) કી તહારત (યા'ની પાક

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर एक बार दुरदे पाक पढा अल्लाह उस पर दस रजमतें बेजता है. (स्म)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

દામની) મેં યેહ આયતેં (યા'ની સૂરએ નૂર કી કઈ આયાત) ઉતરીં ઔર આપ (رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا) કા શરફ વ મર્તબા અલ્લાહ તઆલા ને ઇતના બઢાયા કે કુરઆને કરીમ કી બહુત સી આયાત મેં આપ (رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا) કી તહારત (યા'ની પાક દામની) વ ફઝીલત બયાન ફરમાઈ ગઈ. ઇસ દૌરાન મેં સચ્ચિદે આલમ صَلَّی اللہُ تَعَالَى عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને બર સરે મિમ્બર બ કસમ ફરમા દિયા થા : “મુઝે અપને અહ્લ કી પાકી વ ખૂબી બિલ યકીન મા'લૂમ હૈ, તો જિસ શખ્સ ને ઇન કે હક મેં બદગોઈ કી હૈ ઉસ કી તરફ સે મેરે પાસ કૌન મા'ઝિરત પેશ કર સકતા હૈ.” હઝરતે ઉમર رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْہُ ને ફરમાયા કે મુનાફિકીન બિલ યકીન ઝૂટે હૈં, ઉમ્મુલ મુઅમિનીન બિલ યકીન પાક હૈં, અલ્લાહ તઆલા ને (તો) સચ્ચિદે આલમ صَلَّی اللہُ تَعَالَى عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે જિસ્મે પાક કો મખ્ખી કે બૈઠને સે (ભી) મહફૂઝ રખા (હે ક્યું) કે વોહ નજાસતોં પર બૈઠતી હૈ (ફિર યેહ) કેસે હો સકતા હૈ કે વોહ આપ (صَلَّى اللہُ تَعَالَى عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم) કો બદ ઔરત કી સોહબત સે મહફૂઝ ન રખે ! હઝરતે ઉસ્માને ગની رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْہُ ને ભી ઇસ તરહ આપ (صَلَّى اللہُ تَعَالَى عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم) કી તહારત (પાક દામની) બયાન કી ઔર ફરમાયા કે અલ્લાહ તઆલા ને આપ صَلَّی اللہُ تَعَالَى عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા સાયા ઝમીન પર ન પડને દિયા તાકે ઇસ સાએ પર કિસી કા કદમ ન પડે, તો જો પરવર દગાર (عَزَّوَجَلَّ) આપ કે સાએ કો મહફૂઝ રખતા હૈ કિસ તરહ મુમ્કિન હૈ કે વોહ આપ صَلَّی اللہُ تَعَالَى عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે અહ્લ (યા'ની અઝવાજે મુતહ્હરાત) કો મહફૂઝ ન ફરમાએ ! હઝરતે અલી મુર્તઝા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْہُ ને ફરમાયા કે એક જૂં કા ખૂન લગને સે પરવર દગારે આલમ (عَزَّوَجَلَّ) ને આપ صَلَّی اللہُ تَعَالَى عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કો ના'લૈન ઉતાર દેને કા હુકમ દિયા, જો પરવર દગાર (عَزَّوَجَلَّ) આપ صَلَّی اللہُ تَعَالَى عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી ના'લૈન શરીફ કી ઇતની સી આલૂ-દગી કો ગવારા ન ફરમાએ (ઉસ કે લિયે) મુમ્કિન નહીં કે વોહ આપ صَلَّی اللہُ تَعَالَى عَلَیْہِ وَاٰલِہٖ وَسَلَّم કે અહ્લ (યા'ની અઝવાજે મુતહ્હરાત) કી આલૂ-દગી ગવારા કરે. ઇસ તરહ બહુત સે સહાબા (عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان) ઔર બહુત સી સહાબિય્યાત (رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْہُ) ને કસમેં ખાઈ, આયત નાઝિલ હોને સે કબ્લ હી હઝરતે ઉમ્મુલ મુઅમિનીન (رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْہُ) કી તરફ સે કુલૂબ મુત્મઈન થે, આયત કે નુઝૂલ ને ઇન કા ઇઝ્ઝો શરફ ઔર ઝિયાદા કર દિયા તો બદગોયોં કી બદગોઈ અલ્લાહ ઔર ઉસ કે રસૂલ ઔર સહાબએ કિબાર (عَزَّوَجَلَّ وَصَلَّى اللہُ تَعَالَى عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم وَرَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْہُمْ أَجْمَعِينَ) કે નઝદીક ખાતિલ હૈ ઔર

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો શપ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (طبرانی)

બદગોઈ કરને વાલોં કે લિયે સપ્ત તરીન મુસીબત હૈ. (ખઝાઈનુલ ઇસ્ફાન, સ. 562)

બિન્તે સિદીક આરામે જાને નબી ઉસ હરીમે બરાઅત પે લાખોં સલામ

યા'ની હૈ સૂરએ નૂર જિન કી ગવાહ

ઉન કી પુરનૂર સૂરત પે લાખોં સલામ

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

મુશ્કિલ અલ્ફાઝ કે મઆની : હરીમ : ઝૌજ. બરાઅત : છુટકારા, નજાત.

શહે કલામે રઝા : મેરે આકા આ'લા હઝરત ﷺ કે દોનોં અશઆર કા બિત્તરતીબ ખુલાસા યેહ હૈ : (1) ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના આઈશા સિદીકા رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهَا જો કે અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના સિદીકે અકબર رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ કી કાબિલે એહતિરામ શહઝાદી હૈં ઓર હમારે પ્યારે પ્યારે આકા, મક્કી મ-દની મુસ્તફા કે મુબારક દિલો જાન કા આરામ હૈં, અલ્લાહ તઆલા કી રહમત વાલી બારગાહે આલી સે જિન કી પાક દામની બયાન ફરમાઈ ગઈ, ઉન પર હમારે લાખોં સલામ હોં (2) હમારી પ્યારી પ્યારી અમ્મીજાન પર જબ મુનાફિકીન ને તોહમત લગાઈ તો અલ્લાહ તઆ-ર-ક વ તઆલા ને સૂરએ નૂર કી આયાતે મુબા-રકા નાઝિલ ફરમા કર ઉન કી પાકીઝગી ઓર તહારત કા એ'લાન ફરમાયા ઓર તા કિયામે કિયામત ઉન કી ઇફફત વ પારસાઈ પર મોહર સબ્ત ફરમા દી. હમારી એસી અ-ઝમત વાલી પાક દામન અમ્મીજાન કી પુરનૂર સૂરત પર લાખોં સલામ હોં.

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَى مُحَمَّدٍ

ઘજતિમાઅ કી બ-ર-કત સે જન્નત મિલ ગઈ : દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 132 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “તૌબા કી રિવાયાત વ હિકાયાત” સફહા 75 તા 77 પર હૈ : હઝરતે સય્યિદુના સાલેહ મુર્રી ﷺ ને એક ઇજતિમાઅ મેં અપને બયાન કે દૌરાન સામને બેઠે હુએ એક નૌ જવાન સે ફરમાયા : “કોઈ આયત પઢો.” તો ઉસ ને સૂ-રતુલ મુઅમિન કી આયત નમ્બર 18 તિલાવત કી :

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुर्इदे पाक न पड़ा तबकीक वोह बढे भप्त हो गया. (अहमद)

وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْأَرْفَةِ إِذِ الْقُلُوبُ لَدَى
الْحَنَاجِرِ كُظُيِّنَ مَالِ الظَّالِمِينَ مِنْ حَيْثُ
وَلَا شَفِيعَ يُطَاعُ ﴿١٧﴾ (پ ٢٤، المؤمن ١٨)

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : और उन्हें उराओ
उस नजदीक आने वाली आइत के दिन से जब दिल
गलों के पास आ जायेंगे गम में लरे. और जालिमों
का न कोई दोस्त न कोई सिफारिशि जिस का कडा
माना जाये.

येह आयते मुभा-रका सुन कर आप ﷺ ने फरमाया : कोई जालिम का
दोस्त या मददगार किस तरह हो सकता है ? क्यूंके वोह तो अद्लाह तआला की गिरिफ्त
(या'नी पकड) में होगी. बेशक तुम सरकशी करने वाले गुनहगारों को देखोगे के उन्हें
जन्जूरों में जकड कर जहन्नम की तरफ ले जाया जा रहा होगा और वोह बरहना (या'नी
नंगे) होंगे, उन के जिस्म बोजल, येहरे सियाह (या'नी काले) और आंभें ખોફ से नीली
होंगी. वोह चिद्लाअेंगे : हम हलाक हो गअे ! हम बरबाद हो गअे ! हमें जन्जूरों में
क्यूं जकडा गया है ? हमें कहां ले जाया जा रहा है ? और हमारे साथ येह सभ क्या हो रहा
है ? फिरिश्ते उन्हें आग के कोडों से मारते हुअे लाडेंगे, कभी वोह मुंह के बल गिरेंगे और
कभी उन्हें घसीट कर ले जाया जायेगा. जब रो रो कर उन के आंसू ખत्म हो जायेंगे तो
भून के आंसू बहने लगेंगे, उन के दिल दहल जायेंगे और हैरान व परेशान होंगे अगर
कोई उन्हें देख ले तो उन पर निगाह न जमा सके, न ही अपना दिल संभाल सके, येह
होलनाक मन्जर देखने वाले के बदन पर लरजा तारी हो जाये.

येह फरमाने के बा'द हजरते सय्यिदुना सावेह मुर्री عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِی बहुत
रोअे और अेक आह सई दिले पुरदई से ખीय कर फरमाया : “अफ्सोस ! कैसा दिल
हिला देने वाला मन्जर होगा.” येह कह कर फिर रोने लगे, आप ﷺ को
रोता देख कर हाजिरीन भी रोने लगे. इतने में अेक नौ जवान ખडा हो गया
और कहने लगा : “या सय्यिदी ! क्या येह सारा मन्जर बरोअे डियामत होगा ?”
आप ﷺ ने जवाब दिया : “हां, येह मन्जर जियादा तवील नहीं होगा
क्यूंके जब उन्हें जहन्नम में डाल दिया जायेगा तो उन की आवाजें आना बन्द हो
जायेंगी.” येह सुन कर नौ जवान ने अेक खीખ मारी और कहा : “अफ्सोस !

इरमाने मुस्तफ़ा ﷺ : जिस ने मुज़ पर दस मरतबा सुब्ह और दस मरतबा शाम दुइदे पाक पढा उसे कियामत के दिन मेरी शफ़ाअत मिलेगी. (अहमद)

महीनतुल
मुनव्वरह

मैं ने अपनी जिन्दगी ग़़लत में गुज़ार दी, अफ़सोस ! मैं कोताहियों का शिकार रहा, अफ़सोस ! मैं जुदाअे बारी عَزَّوَجَلَّ की इताअत व इरमां बरदारी में सुस्ती करता रहा, आह ! मैं ने अपनी जिन्दगी बेकार जाअेअ कर दी.” येह कह कर वोह रोने लगा. कुछ देर बाद उस ने रब्बे काअेनात عَزَّوَجَلَّ की बारगाहे बेकस पनाह में यूं मुनाज़ात की : “अै मेरे परवर दगार عَزَّوَجَلَّ ! मैं गुनहगार तौबा के लिये लाज़िरे दरबार हूं, मुझे तेरे सिवा किसी से कोई सरोकार नहीं, गुनाहों से मुआफ़ी दे कर मुझे कबूल इरमा ले, मुज़ समेत तमाम लाज़िरीन पर अपना इज़लो करम इरमा और हमें जूदो नवाव (या'नी अता व बज़िश) से मालामाल कर दे, या अर-हमराहिमीन ! (या'नी अै सब से बढ कर रहम इरमाने वाले) मैं ने गुनाहों की गठडी तेरे सामने रख दी है और सय्ये दिल से तेरी बारगाह में लाज़िर हूं, अगर तू मुझे कबूल नहीं इरमाअेगा तो यकीनन मैं हलाक हो जाउंगी.” इतना कह कर वोह नौ जवान गश भा कर गिर पडा. और यन्द रोज़ बिस्तरे अलावत पर गुज़ार कर (या'नी बीमार रह कर) मौत से हम-कनार हो गया. उस के जनाजे में बे शुमार लोग शरीक हुअे, रो रो कर उस के लिये दुआओं की गई. हज़रते सय्यिदुना सावेह मुर्री عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِي अकसर उस का जिक्र अपने बयान में किया करते. अेक दिन किसी ने उस नौ जवान को ज्वाब में देभा तो पूछा : या'नी अल्लाह عَزَّوَجَلَّ ने आप के साथ क्या मुआ-मला इरमाया ? तो उस ने जवाब दिया : “मुझे हज़रते सय्यिदुना सावेह मुर्री عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِي के इजतिमाअ से ब-र-कतें मिलीं और मुझे जन्नत में दाखिल कर दिया गया.” (کتاب التَّوْبَاتِین ص ۲۰۰. ۲۰۲)

अल्लाह की उन पर रहमत हो और उन के सहके हमारी बे हिसाब भक्ति रह हो.

मस्कुतुल
मुकर्रमह

जव्वतुल
बकीअ

महीनतुल
मुनव्वरह

मस्कुतुल
मुकर्रमह

महीनतुल
मुनव्वरह

मस्कुतुल
मुकर्रमह

जव्वतुल
बकीअ

महीनतुल
मुनव्वरह

मस्कुतुल
मुकर्रमह

اٰمِيْنَ بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاٰمِيْنَ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

ज्वाब में बारगाहे रिसावत में तिलावत की सआदत : भीठे भीठे ईस्लामी भाईयो ! देभा आप ने ! बा अमल मुबल्लिगीन का बयान किस कदर पुर असर होता है, भौंके जुदा रखने वाले मुबल्लिग का बयान तासीर का तीर बन कर गुनहगार के जिगर से आर पार हो जाता और बसा अवकात उस की दुन्या व आबिरत संवार देता है. सय्यिदुना सावेह मुर्री عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِي अे जबर दस्त कारी भी थे, आप عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالٰی की किराअत में सोज़ ही सोज़ होता था

जव्वतुल
बकीअ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर एक बार दुरदे पाक पढा अल्लाह उस पर दस रહमतें भेजता है. (مسلم)

આપ રَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ફરમાતે હૈં : એક બાર મૈં ને ખ્વાબ મેં જનાબે રિસાલત મઆબ ﷺ કે સામને કુરઆને કરીમ કી તિલાવત કી સઆદત પાઈ, તાજદારે રિસાલત રَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને ફરમાયા : **ઐ સાલેહ ! યેહ તો કિરાઅત હુઈ રોના કહાં હૈ ?** (احياء العلوم ج ۱ ص ۳۶۸) **અલ્લાહ ઈં ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મફિરત હો.**

તિલાવત મેં રોના કારે સવાબ હૈ : મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! કુરઆને કરીમ કી તિલાવત કરતે હુએ રોના મુસ્તહબ હૈ. **ફરમાને મુસ્તફા ﷺ** હૈ : કુરઆને પાક કી તિલાવત કરતે હુએ રોઓ ઔર અગર રો ન સકો તો રોને કી સી શકલ બનાઓ.

(سُنَنِ ابْنِ مَاجَه ج ۲ ص ۱۲۹ حدیث ۱۳۳۷)

अता कर मुझे ऐसी रिक्त भुदाया

करूं रोते रोते तिलावत भुदाया

اَمِيْن بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِيْن صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّد

મરને સે ચન્દ માહ પહલે ઘઙ્ઙિરાદી કોશિશ : મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો !

તિલાવત કરતે યા સુનતે હુએ રિક્કત તારી હોના, આંખોં સે આંસૂ જારી હોના યકીનન બડી સઆદત કી બાત હૈ મગર શૈતાન કે વાર સે ખબરદાર ! રોના એક ઐસા અમલ હૈ કે ઈસ મેં રિયા કા ખતરા બહુત ઝિયાદા રહતા હૈ. લિહાઝા દુઆ વગૈરા મેં બિલ ખુસૂસ દૂસરોં કે સામને રોને મેં રિયા સે બચના ઝરૂરી હૈ કે રિયાકાર અઝાબે નાર કા હકદાર હોતા હૈ. તિલાવત વ ના'ત મેં ઈખ્લાસ કે સાથ રોને રુલાને કા શૌક બઢાને કે લિયે, તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મ-દની માહોલ સે હર દમ વાબસ્તા રહિયે, અપને ઈમાન કી હિફાઝત કે લિયે કુઢતે રહિયે, નમાઝોં કી પાબન્દી જારી રખિયે, સુન્નતોં પર અમલ કરતે રહિયે,

ફરમાને મુસ્તફા : صلى الله تعالى عليه وآله وسلم : જો શખ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (પ્રબંધ)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહેમહકતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીયામહીનતુલ
મુનવ્વરહેમહકતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીયા

મ-દની ઇન્આમાત કે મુતાબિક ઝિન્દગી ગુઝારિયે ઔર ઇસ પર ઇસ્તિકામત પાને કે લિયે હર રોઝ **“ફિકે મદીના”** કર કે મ-દની ઇન્આમાત કા રિસાલા પુર કરતે રહિયે ઔર હર મ-દની માહ કી ઇબ્તિદાઈ દસ તારીખ કે અન્દર અન્દર અપને યહાં કે દા'વતે ઇસ્લામી કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્મ કરવા દીજિયે ઔર અપને ઇસ મ-દની મક્સદ **“મુઝે અપની ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઇસ્લાહ કી કોશિશ કરની હે”** કે હુસૂલ કી ખાતિર પાબન્દી સે હર માહ કમ અઝ કમ ત્રીન દિન કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે **મ-દની કાફિલે** મેં આશિકાને રસૂલ કે હમરાહ સુન્નતોં ભરા સફર કીજિયે. આઈયે ! આપ કી તરગીબ વ તહરીસ કે લિયે એક **મ-દની બહાર** સુનતે હેં : **બાબુલ મદીના** (કરાચી) કે એક મુબલ્લિગ જો કે રોઝાના પાબન્દી સે **ચૌકદર્સ** દેતે થે. એક શખ્સ જો કે સુન્નતોં ભરી તહરીક, “દા'વતે ઇસ્લામી” કો પસન્દ નહીં કરતા થા, ઉસ ને બર બિનાએ તઅસ્સુબ (યા'ની તઅસ્સુબ કી વજહ સે) થાને મેં મુબલ્લિગ કે ખિલાફ ઝૂટી રપટ દર્જ કરવાઈ કે યેહ અલાકે મેં ઇન્તિશાર ફેલા રહા હે. પોલીસ આઈ ઔર ઉસ **આશિકે રસૂલ** કો થાને લે ગઈ. **હા'વતે ઇસ્લામી** કા **“મુબલ્લિગ”** હર જગહ મુબલ્લિગ હી હોતા હે યુનાન્યે એક **“મુજરિમ”** સે મુલાકાત પર ઉન્હોં ને **“ઈન્ફિરાદી કોશિશ”** કર કે ઉસ કો તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, દા'વતે ઇસ્લામી કે હફતાવાર સુન્નતોં ભરે **ઇજતિમાઅ** મેં શિર્કત કે લિયે તય્યાર કર લિયા, ઉસ ને કહા : મેં કેદ સે રિહા હોઉંગા તો ઝરૂર હાઝિરી દૂંગા, ક્યા આપ મુઝે વહાં મિલેંગે ? **મુબલ્લિગ** ને કહા : **الله اعلم** ! ફિર ઉન્હોં ને અપના હલ્કા નમ્બર વગૈરા બતાયા કે મેં ઇજતિમાઅ મેં વહાં હોતા હૂં. પોલીસ ને ઉસ કા હુસ્ને અખ્લાક વગૈરા દેખ કર હકીકતે હાલ જાન લી ઔર મા'ઝિરત તલબ કરતે હુએ ઉસ **“આશિકે રસૂલ”** કો બા ઇઝ્ઝત રુખ્સત કર દિયા. ચન્દ માહ બા'દ વોહ **મુજરિમ** જબ જેલ સે રિહા હુવા તો તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, દા'વતે ઇસ્લામી કે આલમી મ-દની મર્કઝ **ફેઝાને મદીના** બાબુલ મદીના કરાચી કે અન્દર હફતાવાર સુન્નતોં ભરે **ઇજતિમાઅ** મેં પહોંચા, ઉસ ને બયાન સુના, ઝિક ઔર દુઆ મેં ઉસ પર રિક્કત તારી હો ગઈ ઉસ ને રો રો કર અપને ગુનાહોં સે તૌબા કી. દુઆ કે બા'દ ઉસ મુબલ્લિગ કો જિન્હોં ને થાને મેં નેકી કી દા'વત દી થી તલાશતે હુએ જબ ઉન કે બતાએ હુએ હલ્કે મેં પહોંચા તો એક ઇસ્લામી ભાઈ ને બતાયા કે અભી પિછલે મંગલ હી ઉન મુબલ્લિગ કા ઇન્તિકાલ હુવા હે.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुर्इ पाक न पड़ा तबकीक वोह बढ भप्त हो गया. (उज्ज)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહ

યેહ સુનના થા કે વોહ દહારેં માર માર કર રોને લગા કે ઝિન્દગી મેં કિસી ને પહલી બાર “નેકી કી દા'વત” દી ઓર ઉસ કી વજહ સે મેં ને તૌબા કી, હાએ અફસોસ ! મેં અપને ઉસ મોહસિન સે દોબારા મિલ ભી ન સકા. એક આશિકે રસૂલ ને ઈન્ફિરાદી કોશિશ કરતે હુએ ઉન કા ઝેહન બનાયા કે અબ આપ ઉન સે મિલ તો નહીં સકતે મગર ઉન કો ફાએદા પહોંચા સકતે હેં ઓર ઈસ કા એક તરીકા યેહ ભી હૈ કે ઉન કે ઈસાલે સવાબ કે લિયે આજ સુબહ હી હાથો હાથ સુન્નતોં કી તરબિયત કે 30 દિન કે મ-દની કાફિલે મેં આશિકાને રસૂલ કે સાથ સુન્નતોં ભરા સફર કર લીજિયે. الْحَمْدُ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ વોહ હાથો હાથ 30 દિન કે લિયે આશિકાને રસૂલ કે સાથ મ-દની કાફિલે મેં સફર પર રવાના હો ગયા. الْحَمْدُ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ આજ વોહ “મુજરિમ” દા'વતે ઈસ્લામી કે મુબલ્લિગ હેં જબ કે ઈસ સે પહલે مَعَادَ اللَّهِ વોહ શરાબ કે અડે ચલાતે થે.

મહકતુલ
મુકર્રમહ

જન્મતુલ
બકીયા

આપ થાને મેં ભી, જેલખાને મેં ભી

હર જગહ પર કહે, કાફિલે મેં ચલો

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

મહીનતુલ
મુનવ્વરહ

મહકતુલ
મુકર્રમહ

જન્મતુલ
બકીયા

મુબલ્લિગ હર જગહ મુબલ્લિગ હોતા હૈ : મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! વાકેઈ મુબલ્લિગ હર જગહ મુબલ્લિગ હોતા હૈ, હર વક્ત હર જગહ અપના લિબાસ ઓર અપના અન્દાઝ સુન્નતોં ભરા રખતા હૈ, ચાહે મહલ્લે મેં હો યા બાઝાર મેં, જનાઝે મેં હો યા શાદી કી બારાત મેં, દવાખાને મેં હો યા અસ્પતાલ મેં, બાગ મેં હો યા કિસી કી તદફીન કે લિયે કબ્રિસ્તાન મેં, જહાં મૌકઅ મિલા ઝટ નેકી કી દા'વત કે મ-દની ફૂલ બરસાના શુરૂઅ કર દેતા ઓર અપને લિયે સવાબ કા ખૂબ ઝખીરા કર લેતા હૈ. મઝફૂરા મ-દની બહાર સે મા'લૂમ હુવા કે મહૂમ આશિકે રસૂલ મુબલ્લિગ કા જઝબા ભી કયા ખૂબ થા કે ઝુલ્મન કિસી ને થાને મેં લા ખડા કિયા તો વહાં ભી નેકી કી દા'વત કે મ-દની કામ મેં લગ ગએ ઓર એક શરાબ કા અફા ચલાને વાલે કી તૌબા ઓર ઉસ કે મુબલ્લિગે દા'વતે ઈસ્લામી બનને કા સબબ બન કર ખુદ સદા કે લિયે આંખેં મૂંદ લીં. અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી મહૂમ આશિકે રસૂલ મુબલ્લિગ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुज पर दस मरतबा सुब्ह और दस मरतबा शाम दुइदे पाक पढा उसे कियामत के दिन मेरी शफाअत मिलेगी. (मुक़द्दમ)

પર રહમત હો ઓર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મફિરત હો.

اٰمِيْنَ بِجَاۓِ النَّبِيِّ الْاٰمِيْنَ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

તેરી સુન્નતોં પે ચલ કર મેરી રહ જબ નિકલ કર

ચલે તૂ ગલે લગાના મ-દની મદીને વાલે

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 287)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَى مُحَمَّدٍ

અલ્લાહ ગ્રંથલ્લે કા પ્યારા બનાને વાલે લોગ : બેચેન દિલોં કે ચેન, રહમતે દારૈન, તાજદારે હ-રમૈન, સરવરે કૌનૈન, નાનાએ હ-સનૈન ﷺ કા ફરમાને આલીશાન હૈ : “કયા મૈં તુમ્હેં એસે લોગોં કે બારે મૈં બબર ન દૂં જો ન અમ્બિયા (عليهم الصلوة والسلام) મૈં સે હૈં ન શુ-હદા મૈં સે લેકિન બરોઝે કિયામત અમ્બિયા ﷺ ઓર શુ-હદા ઉન કે મકામ કો દેખ કર રશક કરેંગે, વોહ લોગ નૂર કે મિખરોં પર બુલન્દ હોંગે, યેહ વોહ લોગ હૈં જો અલ્લાહ ગ્રંથલ્લે કા મહબૂબ (યા'ની પ્યારા) બન્દા બના દેતે હૈં ઓર વોહ ઝમીન પર (લોગોં કો) નસીહતેં કરતે ચલતે હૈં.” અર્ઝ કી ગઈ : વોહ કિસ તરહ લોગોં કો અલ્લાહ તઆલા કા મહબૂબ (યા'ની પ્યારા) બના દેતે હૈં ? ફરમાયા : વોહ લોગોં કો અલ્લાહ ગ્રંથલ્લે કી મહબૂબ (યા'ની પસન્દીદા) બાતોં કા હુકમ દેતે હૈં ઓર અલ્લાહ ગ્રંથલ્લે કી ના પસન્દીદા બાતોં સે મન્અ કરતે હૈં, પસ જબ લોગ ઉન કી ઈતાઅત કરેંગે તો અલ્લાહ ગ્રંથલ્લે ઈન્હેં અપના મહબૂબ બના લેગા.

(شُعَبُ الْإِيمَان ج ١ ص ٣٦٧ حديث ٤٠٩)

મુબત્લિગ મહબૂબ હી નહીં મહબૂબ ગર હોતા હૈ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈઓ !

દેખા આપ ને ! નેકી કી દા'વત કી ધૂમેં મયાને વાલોં કી ભી કેસી બુલન્દો બાલા શાનેં હૈં, બરોઝે કિયામત ઉન પર રબુલ અનામ ગ્રંથલ્લે કા ઈન્આમો ઈકરામ દેખ કર અમ્બિયાએ કિરામ ﷺ ઓર શુ-હદાએ ઉઝ્ઝામ ભી રશક કરેંગે. ઇસ અ-ઝ-મતો શાન કા સબબ કયા હોગા ? યેહી કે વોહ નેકી કી દા'વત ઓર બદી કી મુમા-ન-અત કે ઝરીએ લોગોં કો બા અમલ બના કર ઉન્હેં “અલ્લાહ ગ્રંથલ્લે કા મહબૂબ” બનાતે હોંગે. જબ વોહ દૂસરોં કો અલ્લાહ ગ્રંથલ્લે કા મહબૂબ બનાતે હોંગે તો ખુદ કયૂં ન મહબૂબ હોંગે !

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِلِّيَّ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुश्म शरीफ न पड़ा उस ने जफ़ा की. (महारज़ा)

અલ્લાહ કા મહબૂબ બને જો તુમ્હેં યાહે

ઉસ કા તો બયાં હી નહીં કુછ તુમ જિસે યાહો

(ઝૈકે ના'ત)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

સચ્ચિદુના હસન બસરી ઝૌર એક સરમાયા દાર : “નેકી કી દા'વત” કા

સવાબ કમાને મેં હમારે ઔલિયાએ કિરામ رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ બહુત પેશ પેશ હુવા કરતે થે ઝૌર ઇસ મુઆ-મલે મેં કિસી સે મરઊબ ભી નહીં હોતે (યા'ની રો'બ મેં ભી ન આતે) થે યુનાન્યે હઝરતે સચ્ચિદુના હસન બસરી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِی અપને શાગિદોં કે હમરાહ કહીં તશરીફ લિયે જા રહે થે કે એક રઈસ (યા'ની સરમાયા દાર) કો નિહાયત સજ્ઘજ કે સાથ અપને ગુલામોં કે ઝુરમટ મેં ઘોડે પર સુવાર ગુઝરતા દેખા. આપ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ને ઉસ સે ઇસ્તિફસાર ફરમાયા : કહાં કા ઇરાદા હૈ ? અઝ કી : બાદશાહ કે દરબાર મેં જા રહા હૂં. આપ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ને ઉસ પર “ઈન્ફિરાદી કોશિશ” કરતે હુએ ફરમાયા : ઐ ભાઈ ! આપ ને ખૂબ ઉમ્દા લિબાસ ઝૈબે તન ફરમાયા હૈ ફિર ઇસે ખુશબૂઓં સે ભી બસાયા હૈ ઝૌર હર તરહ સે અપને “ઝાહિર” કો ભી સજાયા હૈ, યકીનન યેહ મહૂઝ ઇસ લિયે હૈ કે શાહી દરબાર મેં આપ કો શર્મસાર ન હોના પડે હાલાં કે યેહ બાદશાહે દારે ના પાએદાર (યા'ની કમઝોર દુન્યા કા બાદશાહ) ઝૌર ઉસ કે અહલે દરબાર આપ જૈસે હી ઇન્સાને ગૌર મુખ્તાર (યા'ની બે ઇખ્તિયાર) હેં. અબ ઝરા ગૌર ફરમાઈયે ! કલ બરોઝે કિયામત અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કે દરબારે શાહી મેં જબ હાઝિરી હોગી, વહાં અમ્બિયાએ કિરામ رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ ઝૌર ઔલિયાએ ઉઝ્ઝામ رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ ભી હોંગે, વહાં કે લિયે આપ ને “બાતિન” કી આરાઈશ વ ઝૈબાઈશ કા ભી કુછ ઇન્તિઝામ ફરમાયા હૈ ? ક્યા વહાં ગુનાહોં કી ગન્દગિયોં ઝૌર બદકારિયોં કી બદબૂઓં કે સાથ આપ હાઝિરી દેંગે ? વોહ માલદાર શખ્સ નિહાયત તવજ્જોહ કે સાથ આપ કે ઇર્શાદાત સુન રહા થા, આપ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ને ઉસ સે પૂછા : ક્યા આપ ને કભી અપને ઘોડે પર ઉસ કી તાકત સે ઝિયાદા

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દુરુદ શરીફ પઢેગા મેં કિયામત કે દિન ઉસ કી શફાઅત કરુંગા. (કુઝાલ)

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

બોઝ લાદા હૈ ? અર્ઝ કી : જી નહીં. ફરમાયા : આપ અપને ઘોડે પર તો તર્સ ખાતે હેં મગર અપને કમઝોર વુજૂદ પર રહ્મ નહીં કરતે કે મુસલ્સલ ઉસ પર ગુનાહોં કા બોઝ લાદે ચલે જા રહે હેં, સોચિયે તો સહી ! ઇસી તરહ ગુનાહોં ભરી ઝિન્દગી ગુઝારી તો મરને કે બા'દ ક્યા અન્જામ હોગા ! માલદાર આદમી આપ કી “ઈન્ફિરાદી કોશિશ” ઔર નેકી કી દા'વત સે બેહદ મુન્તઅસ્સિર હુવા, ઘોડે સે ઉતર કર આપ કા મુરીદ હુવા ઔર અલ્લાહ વાલા બન ગયા. (સચ્ચી હિકાયાત, જિ. 5, સ. 208 બિ તસરુફ) **અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.**

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જવ્નતુલ બકીઅ

نَفْسَ يَهْدِي كَمَا نُوَلِّمُ هَلْ يَدْعُو تَأْذِي جُورِمْ هَلْ
نَا تُوَا' كَ سَرِ يَ عِثْنَا بَوَازِ بَارِي وَاهِ وَاهِ !

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

શહેં કલામે રઝા : મેરે આકા આ'લા હઝરત ﷺ ઇસ શે'ર મેં ફરમાતે હેં : ઐ બદકાર નફસ ! તેરે સુલ્મો સિતમ કી ભી અબ હદ હો ગઈ ! તૂ હર લમ્હા મેરી ખતાઓં મેં બરાબર ઇઝાફા કરવાતા ઔર મુઝ કમઝોર તરીન બન્દે કે સર ગુનાહોં કા ભારી બોઝ લદવાતા ચલા જા રહા હૈ. (મા'લૂમ હુવા નફસે અમ્મારા યા'ની ગુનાહ વ બુરાઈ પર ઉભારને વાલા નફસ હમારા દુશ્મન હૈ, હમેં હર આન ઇસ કી ચાલોં સે ચૌકન્ના રહના ઝરૂરી હૈ)

મક્કતુલ મુકર્રમહ

आह ! हर लम्हा गुनह की करतों भरमार है
ग-ल-ब-अ-शैतान है और नफ़से बह अत्वार है

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 128)

જવ્નતુલ બકીઅ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَى مُحَمَّدٍ
નમાઝ મેં કેસા લિબાસ હોના ચાહિયે : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! ઔલિયાઉલ્લાહ ﷺ સરમાયા દારોં ઔર માલદારોં કી ખુશામદોં ઔર ચાપલૂસિયોં કે બજાએ ઉન કો ઇસ્લાહ કે મન્દની ફૂલોં સે નવાઝતે ઔર ઉન્હેં દો ટોક નસીહતેં ફરમાતે થે. દૌલત મન્દોં કી ખુશામદ વોહ કરે જિસ કો ઉન સે દુન્યા

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર દુરુદે પાક કી કસરત કરો બેશક યેહ તુમહારે લિયે તહારત હૈ. (અહલ)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅ

કી ઝલીલ દૌલત પાને કી હવસ હો, અહલુલ્લાહ કનાઅત કી મ-દની દૌલત સે માલામાલ હોતે હૈ, ઇન કી નઝર દૌલત મન્દોં કે ફાની માલ પર નહીં, રહમતે રબ્બે ઝુલ જલાલ غَزَّوَجَلَّ પર હોતી હૈ. યાદ રહે ! અહલે માલ વ સરવત કી બ સ-બબે દૌલત તા'ઝીમ કી સખ્ત મુમા-ન-અત હૈ યુનાન્યે મન્કૂલ હૈ : જો કિસી ગની (યા'ની માલદાર) કી ઇસ કે ગના (યા'ની માલદારી) કે સબબ તવાઝોઅ કરે ઉસ કા દો તિહાઈ દીન જાતા રહા. (کَشْفُ الْخِفَاءِ ج ۲ ص ۲۱۰ رقم ۲۴۴) બયાન કર્દા હિકાયત મેં આખિરત કી ફિક દિલાઈ ગઈ હૈ કે હુકમરાનોં, વઝીરોં ઔર અફસરોં કે સામને જાતે હુએ તો લિબાસ વગૈરા દુરુસ્ત કિયા જાતા ઔર ખૂબ ટિપટોપ ઔર ઝીનત ઇખ્તિયાર કી જાતી હૈ મગર અલ્લાહ કી મુકદ્દસ બારગાહ મેં પેશ હોને કે લિયે એહતિમામ કા કોઈ ઝેહન હી નહીં. હમ દુન્યા કે કિસી “બડે આદમી” કે પાસ જાતે હૈં યા ઐસી જગહ જાના હોતા હૈ જહાં બહુત સારે લોગ હમેં દેખને વાલે હોં તો સર કે બાલ, લિબાસ, ઇમામા, ચાદર વગૈરા ખૂબ એહતિયાત કે સાથ દુરુસ્ત કરતે હૈં મગર “નમાઝ” જો કે પરવર દગાર غَزَّوَجَلَّ કે અ-ઝમત વાલે દરબાર કી હાઝિરી કા મૌકઅ હૈં ઉસ વક્ત ઝીનત કા કોઈ એહતિમામ નહીં કરતે ! કમ અઝ કમ ઇતના તો હો કે કિસી “બડે આદમી” કે પાસ યા દા'વતે તઆમ મેં જાતે હુએ ઇન્સાન જો લિબાસ પહનતા હૈ વોહી મસ્જિદ કી હાઝિરી મેં પહન લિયા કરે. મસ્જિદ કી હાઝિરી કે લિયે ઝીનત કરને કે મુતઅલ્લિક કુરઆને કરીમ પારહ 8 સૂ-રતુલ આ'રાફ આયત નમ્બર 31 મેં ઇર્શાદ હોતા હૈ :

خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઇમાન : અપની ઝીનત લો જબ મસ્જિદ મેં જાઓ.

નમાઝ કે લિયે ઇત્ર લગાના મુસ્તહબ હૈ : સદરુલ અફઝિલ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના સયિદ મુહમ્મદ નઈમુદીન મુરાદઆબાદી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْهَادِي ઇસ આયતે કરીમા કે તહ્ત ફરમાતે હૈં : યા'ની લિબાસે ઝીનત ઔર એક કૌલ યેહ હૈ કે કંઘી કરના, ખુશ્બૂ લગાના દાખિલે ઝીનત હૈ ઔર સુન્નત યેહ હૈ કે આદમી બેહતર હેઅત (યા'ની ઉમ્દા સૂરત વ હાલત) કે સાથ નમાઝ કે લિયે હાઝિર હો ક્યૂંકે નમાઝ મેં રબ સે મુનાજાત હૈ તો ઇસ કે લિયે ઝીનત કરના ઇત્ર લગાના મુસ્તહબ હૈ. મુસ્લિમ શરીફ કી હદીસ મેં હૈ કે ઝમાનએ જાહિલિયત મેં દિન મેં મર્દ ઔર ઔરતેં રાત મેં નંગે હો કર તવાફ કરતે થે. ઇસ

આયત મેં સત્ર છુપાને ઔર કપડે પહનને કા હુકમ દિયા ગયા ઔર ઈસ મેં દલીલ હૈ કે સત્રે ઔરત નમાઝ વ તવાફ્ ઔર હર હાલ મેં વાજિબ હૈ.

(ખાઈનુલ ઈરફાન, સ. 248)

“ਯਾ ਅਲ਼ਾਹ ਨਮਾਜ਼ੀ ਯਨਾ” ਦੇ ਧੌਦਹ ਫੁੜਫ਼ ਦੀ ਨਿਸ਼ਪਤ ਸੇ
ਨਮਾਜ਼ ਮੇਂ ਲਿਯਾਸ ਦੇ ਅਹਕਾਮ ਪਰ ਮਯਨੀ 14 ਮ-ਦਨੀ ਝੁਲ

દૌરાને નમાઝ લિખાસ પહનના : ﴿1﴾ દૌરાને નમાઝ કુરતા યા પાજામા પહનને યા તહબન્દ બાંધને સે નમાઝ ટૂટ જાતી હૈ. (غُنَّاهُ ص ٤٥٢، وغيرها)

❦૨❧ દૌરાને નમાઝ સત્ર ખુલ જાને ઔર ઇસી હાલત મેં કોઈ રુક્ન અદા કરને યા તીન બાર سُبْحَانَ اللَّهِ કહને કી મિકદાર વક્ફા ગુઝર જાને સે ભી નમાઝ ફાસિદ હો (યા'ની ટૂટ) જાતી હે. (دَرْمُخْتَار ۲ص ۶۷)

કન્ધોં પર ચાદર લટકાના : ﴿૩﴾ નમાઝ મેં સદલ યા'ની કપડા લટકાના મકરૂહે તહરીમી હૈ. મ-સલન સર યા કન્ધે પર ઈસ તરહ સે ચાદર યા રુમાલ વગૈરા ડાલના કે દોનોં કનારે લટકતે હોં. હાં, અગર એક કનારા દૂસરે કન્ધે પર ડાલ દિયા ઔર દૂસરા લટક રહા હૈ તો હરજ નહીં.

❖**4**❖ આજ કલ બા'જ લોગ એક કન્ધે પર ઈસ તરહ રુમાલ રખતે હેં કે ઈસ કા એક સિરા પેટ પર લટક રહા હોતા હૈ ઔર દૂસરા પીઠ પર. ઈસ તરહ નમાઝ પઢના મકરૂહે તહરીમી હૈ (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 624) ❖**5**❖ દોનોં આસ્તીનોં મેં સે અગર એક આસ્તીન ભી આધી કલાઈ સે ઝિયાદા ચઢી હુઈ હો તો નમાઝ મકરૂહે તહરીમી હોગી.

(۶۹۰ص ۲مختار ج ۶) ﴿6﴾ दूसरा कपडा होने के बाद पुजूद सिर्फ पाजामे या तहबन्द में नमाज़ पढ़ना मक़रूहे तहरीमी है. (۱۰۶ص ۱عالمگیری ج ۷) ﴿7﴾ (नमाज़ में) कुरते वगैरा के बटन खुले होना जिस से सीना खुला रहे मक़रूहे तहरीमी है हां अगर नीचे कोई और कपडा है जिस से सीना नहीं खुला तो मक़रूहे तन्जीही है. (बहारे शरीअत, जि. 1, स. 630)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुज पर दस मरतबा दुरुदे पाक पढा अल्लाह उस पर सो रહमत नाज़िल फरमाता है. (طبر)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

﴿8﴾ જાનદાર કી તસ્વીર વાલા લિબાસ પહન કર નમાઝ પઢના મકર્રહે તહરીમી હૈ નમાઝ કે ઇલાવા ભી એસા કપડા પહનના જાઈઝ નહીં. (ઐઝન, સ. 627)

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

મકર્રહે તહરીમી કી તા'રીફ : યેહ વાજિબ કા મુકાબિલ (યા'ની ઉલટ) હૈ ઇસ કે કરને સે ઇબાદત નાકિસ હો જાતી હૈ ઔર કરને વાલા ગુનહગાર હોતા હૈ અગર્યે ઇસ કા ગુનાહ હરામ સે કમ હૈ ઔર ચન્દ બાર ઇસ કા ઇરતિકાબ (યા'ની અમલ મેં લાના) કબીરા (ગુનાહ) હૈ. (બહારે શરીઅત, જિલ્દ અવ્વલ, સ. 283) મકર્રહે તહરીમી હો જાને વાલી નમાઝ વાજિબુલ ઇઆદા હોતી હૈ યા'ની એસી નમાઝ કો નએ સિરે સે પઢના વાજિબ હોતા હૈ. મકર્રહે તહરીમી કી એસી સૂરતેં ભી હેં જિન મેં સજદએ સહ્વ કર લેને સે નમાઝ દુરુસ્ત હો જાતી હૈ. ઇસ કી તફ્સીલી મા'લૂમાત કે લિયે દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 496 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “નમાઝ કે અહકામ” કા મુતા-લઆ કીજિયે.

જવ્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વરહે

﴿9﴾ દૂસરે કપડે મુયસ્સર હોને કે બા વુજૂદ કામકાજ કે લિબાસ મેં નમાઝ પઢના મકર્રહે તન્ઝીહી હૈ. (شَرْحُ الْوَقَايَةِ ج ١ ص ١٩٨)

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

﴿10﴾ ઉલટા કપડા પહન કર યા ઓઢ કર નમાઝ મકર્રહે તન્ઝીહી હૈ. (इतावा र-ऊविष्वा, जि. 7, स. 358 ता 360)

જવ્નતુલ
બકીઅ

﴿11﴾ સુસ્તી સે નંગે સર નમાઝ પઢના મકર્રહે તન્ઝીહી હૈ. (دُرْمُخْتَار ج ٢ ص ٤٩١) નમાઝ મેં ટોપી યા ઇમામા શરીફ ગિર પડા તો ઉઠા લેના અફઝલ હૈ જબ કે અ-મલે કસીર કી હાજત ન પડે વરના નમાઝ ફાસિદ હો જાએગી. ઔર બાર બાર ઉઠાના પડે તો છોડ દેં ઔર ન ઉઠાને સે ખુશૂઓ ખુઝૂઅ મક્સૂદ હો તો ન ઉઠાના અફઝલ હૈ. (دُرْمُخْتَار وَرْدُ الْمُحْتَار ج ٢ ص ٤٩١)

જવ્નતુલ
બકીઅ

﴿12﴾ અગર કોઈ નંગે સર નમાઝ પઢ રહા હો યા ઉસ કી ટોપી ગિર પડી હો તો ઉસ કો દૂસરા શખ્સ ટોપી ન પહનાએ.

અ-મલે કસીર કી તા'રીફ : અ-મલે કસીર નમાઝ કો ફાસિદ કર (યા'ની તોડ) દેતા હૈ જબ કે ન નમાઝ કે આ'માલ સે હો ન હી ઇસ્લાહે નમાઝ કે લિયે કિયા ગયા હો. जिस काम के करने वाले को दूर से देखने से ऐसा लगे के

મદીનતુલ
મુનવ્વરહેજવ્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહે

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَسَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : जिस के पास मेरा जिक्र हो और वोह मुज पर दुर्इद शरीफ न पड़े तो वोह लोगो में से कन्जूस तरीन शप्स है. (ज़िज़िया)

येह नमाज़ में नहीं है बल्के अगर गुमाने गालिब हो के नमाज़ में नहीं तब भी अ-मले कसीर है. और अगर दूर से देखने वाले को शक व शुबा है के नमाज़ में है या नहीं तो अ-मले कलील है और नमाज़ फ़ासिद न होगी. (दुर्मुख्तार ज २, ६१६)

હાફ આસ્તીન મેં નમાઝ પઢના કેસા ? : ﴿13﴾ આધી આસ્તીન વાલા કુરતા યા કમીસ પહન કર નમાઝ પઢના મકરૂહે તન્જીહી હૈ જબ કે ઉસ કે પાસ દૂસરે કપડે મૌજૂદ હોં. હઝરતે સદરુશરીઅહ મુફતી મુહમ્મદ અમજદ અલી આ'ઝમી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِی ફરમાતે હૈં : “જિસ કે પાસ કપડે મૌજૂદ હોં ઓર સિફ નીમ આસ્તીન (યા'ની આધી આસ્તીન) યા બનિયાન પહન કર નમાઝ પઢતા હૈ તો કરાહતે તન્જીહી હૈ ઓર કપડે મૌજૂદ નહીં તો કરાહત ભી નહીં.” (ફતાવા અમ્મદિયા, જિ. 1, સ. 193)

﴿14﴾ મુફતિયે આ'ઝમે પાકિસ્તાન હઝરતે કિબ્લા મુફતી વકારુદીન કાદિરી ર-ઝવી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِی ફરમાતે હૈં : હાફ આસ્તીન વાલા કુરતા, કમીસ યા શર્ટ કામકાજ કરને વાલે લિબાસ (કે હુકમ) મેં શામિલ હૈં (કે કામકાજ વાલા લિબાસ પહન કર ઇન્સાન મુઅઝ્જિઝીન કે સામને જાતે હુએ કતરાતા હૈ) ઇસ લિયે જો હાફ આસ્તીન વાલા કુરતા પહન કર દૂસરે લોગોં કે સામને જાના ગવારા નહીં કરતે, ઉન કી નમાઝ મકરૂહે તન્જીહી હૈ ઓર જો લોગ ઐસા લિબાસ પહન કર સબ કે સામને જાને મેં કોઈ બુરાઈ મહસૂસ નહીં કરતે, ઉન કી નમાઝ મકરૂહ નહીં. (વકારુલ ફતાવા, જિ. 2, સ. 246)

મકરૂહે તન્જીહી કી તા'રીફ : જિસ કા કરના શર-અ કો પસન્દ નહીં મગર ન ઇસ હદ તક (ના પસન્દ) કે ઇસ પર વઈદે અઝાબ ફરમાએ. યેહ સુન્નતે ગૈર મુઅક્કદા કે મુકાબિલ હૈ. (બહારે શરીઅત, જિલ્દ અવ્વલ, સ. 284) મકરૂહે તન્જીહી હો જાને વાલી નમાઝ દોબારા પઢ લેના બેહતર હૈ અગર ન પઢી તો ગુનહગાર નહીં.

મેરે દિલ સે દુન્યા કી ચાહત મિટા કર

કર ઉલ્ફત મેં અપની ફના યા ઇલાહી

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 78)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰی مُحَمَّد

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : उस शप्स की नाक भाक आवूह हो जिस के पास मेरा जिक्र हो और वोह मुज पर दुरहे पाक न पड़े. (१७)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

મ-દની કાફિલે ને મુઝે બદલ કર રખ દિયા ! : નેકી કી દા'વત કા બે અન્દાજા

સવાબ કમાને કી અપને અન્દર હિસ ઉજાગર કરને કે લિયે દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે હર દમ વાબસ્તા રહિયે ઓર પાબન્દી કે સાથ હર માહ કમ અઝ કમ ત્રીન દિન આશિકાને રસૂલ કે સાથ **મ-દની કાફિલે** મેં સુન્નતોં ભરા સફર કરતે રહિયે. આઈયે !

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

આપ કા શૌક બઢાને કે લિયે આપ કો એક **મ-દની બહાર** સુનાતા હૂં યુનાન્યે અલાકા અંધેરી (બમ્બઈ, અલ હિન્દ) કે એક ઇસ્લામી ભાઈ કે બયાન કા લુબ્બે લુબાબ હૈ : મેં સ્કૂલ

જવ્નતુલ
બકીઅ

કી નવીં ક્લાસ મેં ઝેરે તા'લીમ થા, મોડર્ન ઓર બિગડે હુએ લડકોં સે દોસ્તી હો ગઈ ઓર મેં તરહ તરહ કી બુરાઈયોં મેં ગિરિફતાર હો ગયા જિન મેં ચરસ, ગાંજા, શરાબ ઓર લડકિયોં સે ઇશક લડાના વગૈરા શામિલ હૈ. હત્તા કે એક બાર ઘર કી પેટી (યા'ની નક્દી રખને કા સન્દૂક્યા) તોડ કર રકમ નિકાલ કર “ગોવા” (નામી શહર) ભાગ ગયા. બિલ

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

આખિર વાપસ ઘર આ ગયા. સ્કૂલ કો ખૈરબાદ કહ કર A.C. કી રિપેરિંગ કા કામ સીખના શુરૂઅ કર દિયા. ચન્દ માહ કે બા'દ **દા'વતે ઇસ્લામી** વાલે એક આશિકે રસૂલ ને મુઝે હફતાવાર **સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ** કી દા'વત દી મગર મેં ને ટાલ દિયા. ઉસ બેચારે ને

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

કઈ બાર મુલાકાતેં કર કે મુઝ પર **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કી મગર મેં ઇજતિમાઅ મેં જાને કે લિયે રાઝી ન હુવા. એક બાર વોહી ઇસ્લામી ભાઈ મેરે બડે ભાઈ પર “ઈન્ફિરાદી કોશિશ” કર રહે થે કે મેં વહાં પહોંચ ગયા. ભાઈજાન ને ઉસ ઇસ્લામી ભાઈ સે અપને લિયે મા'ઝિરત ચાહતે હુએ મેરી તરફ રુખ કર કે કહા : તુમ **મ-દની કાફિલે** મેં ચલે જાઓ. મેં “ના” કહને વાલા થા કે મુંહ સે બે સાપ્તા “હાં” નિકલ ગઈ હાલાં કે મેં યેહ તક નહીં

જવ્નતુલ
બકીઅ

જાનતા થા કે **મ-દની કાફિલા** હોતા ક્યા હૈ ! બહર હાલ મેં ને તય્યારી કર લી ઓર **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ સુન્નતોં કી તરબિયત કે **મ-દની કાફિલે** મેં સફર પર રવાના હો ગયા. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ **મ-દની કાફિલે ને મુઝે બદલ કર રખ દિયા !** મેરી આંખેં ખુલ ગઈ, ગુનાહોં સે નફરત ઓર નેકિયોં સે પ્યાર હો ગયા, મેં ને ગુનાહોં ભરી ઝિન્દગી સે તૌબા કી, નમાઝોં કી પાબન્દી શુરૂઅ કર દી, **મ-દની કાફિલે** ને ગુનાહોં ભરે માહોલ મેં

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर रोझे जुमुआ दो सो बार दुइदे पाक पढा उस के दो सो साल के गुनाह मुआफ़ होंगे. (अल-अम)

પલને વાલે મુઝ સપ્ત ના ફરમાન બન્દે કો નમાઝી ઔર સુન્નતોં કા આદી બના દિયા. યેહ બયાન દેતે વક્ત الْحَمْدُ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ મેં દુન્યાએ અહલે સુન્નત કી અઝીમ તરીન દર્સગાહ જામિઆ અશરફિયા મુબારક પૂર (યૂપી હિન્દ) મેં દર્સે નિઝામી કરને કી સઆદત પા રહા હું.

छूट जायें गुनाह, आप पायें पनाह थोड़ी हिम्मत करें, काफ़िले में यलो
तुम सुधर जाओगे गर धंधर आओगे सीजने सुन्नतें, काफ़िले में यलो
ફઝલે મૌલા સે જબ આયેંગે પાએંગે
જઝબએ ઇલ્મે દીં કાફિલે મેં ચલો

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

અલ જામિઅતુલ અશરફિયા ઔર ઇસ કે બાની કા મુખ્તસર તઆરુફ :
મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! મુબલ્લિગે દા'વતે ઇસ્લામી કી ઇન્ફિરાદી કોશિશ કી ઇસ્તિકામત કી બ-ર-કત સે બિલ આબિર મુઆ-શરે કા બિગડા હુવા, ગુનાહોં મેં લિથડા હુવા ન-શ-ઈ નૌ જવાન મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા હો કર જામિઅતુલ અશરફિયા (મુબારક પૂર અલ હિન્દ) મેં દાખિલા લે કર તાલિબે ઇલ્મે દીન બન ગયા. હુસૂલે બ-ર-કત કે લિયે બ નિયતે સવાબ માહનામા અશરફિયા “હાફિઝે મિલ્લત નમ્બર” (ર-જબુલ મુરજજબ 1398 સિ.હિ. બ મુતાબિક 1978 સિ.ઈ.) કી મદદ સે જામિઅતુલ અશરફિયા ઔર ઇસ કે બાની કા ઝિક્રે ખૈર કરને કી સઆદત હાસિલ કરતા હું. અલ જામિઅતુલ અશરફિયા (મુબારક પૂર) દુન્યાએ અહલે સુન્નત કી અઝીમુશ્શાન દીની દર્સગાહ હે. જો “હિન્દ” કે સૂબા યૂપી કે ઝિલઅ આ'ઝમ ગઢ કે કરબે મુબારક પૂર શરીફ મેં વાકેઅ હૈ. ઇસ અઝીમુશ્શાન દીની દર્સગાહ કે બાની ઉસ્તાઝુલ ઉ-લમા, જલા-લતુલ ઇલ્મ, હાફિઝે મિલ્લત હઝરતે અલ્લામા શાહ અબ્દુલ અઝીઝ મુહદિસ મુરાદઆબાદી رَحْمَةُ اللهِ الْهَادِي هُ. આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِ 29 શવ્વાલુલ મુકર્રમ 1352 સિ.હિ. બ મુતાબિક 14 જાનવરી 1934 સિ.ઈ. મેં અપને ઉસ્તાઝે મુકર્રમ સદરુશ્શરીઅહ બદરુત્તરીકહ હઝરતે અલ્લામા મુફ્તી મુહમ્મદ અમજદ અલી આ'ઝમી رَحْمَةُ اللهِ الْفَوِي કે હુકમ પર તકમીલે દરસિયાત કે બા'દ મુબારક પૂર તશરીફ લાએ.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર દુરુદ શરીફ પઢો અલ્લાહ ઝંજલ તુમ પર રહમત ભેજેગા. (અનનદી)

ઉસ વક્ત યહાં એક મદ્રસા “મિસ્બાહુલ ઉલૂમ” કે નામ સે કાઈમ થા. હઝરતે હાફિઝે મિલ્લત ﷺ કી અનથક કોશિશોં કે બાઈસ અલ્લાહ ઝંજલ ને ઈસી છોટે સે મદ્રસે મેં બ-ર-કત અતા ફરમાઈ ઔર બિલ આબિર યેહ મદ્રસા એક કદઆવર ફલદાર દરખ્ત કી હૈસિયત ઈખ્તિયાર કર ગયા ઔર જામિઆ અશરફિયા કે નામ સે મુ-તઆરિફ હુવા. ઈસ ઈદારે સે ફારિગુત્તહસીલ હોને વાલે (હઝરાત) ઈસ કે કદીમ નામ “મિસ્બાહુલ ઉલૂમ” કી નિસ્બત સે મિસ્બાહી કહલાતે હૈં.

સુન્નત કી મહબ્બત : હાફિઝે મિલ્લત ﷺ અપને હર અમલ મેં સુન્નત કા બહુત ઝિયાદા ખયાલ રખતે થે. એક બાર હઝરત ﷺ કે દાઅેં પાઉં મેં ઝખ્મ હો ગયા, એક સાહિબ દવા લે કર પહોંચે ઔર કહા : હઝરત ! દવા હાઝિર હૈ. જાડે (યા'ની સર્દિયોં) કા ઝમાના થા હઝરત ﷺ મોઝા પહને હુએ થે, આપ ﷺ ને પહલે બાઅેં (યા'ની ઉલટે) પાઉં કા મોઝા ઉતારા, વોહ સાહિબ બોલ પડે : હઝરત ! ઝખ્મ તો દાહિને (યા'ની સીધે) પાઉં મેં હૈ ! આપ ﷺ ને ફરમાયા : બાઅેં (યા'ની ઉલટે) પાઉં કા પહલે ઉતારના સુન્નત હૈ.

હાફિઝે મિલ્લત કી કરામત : અલ જામિઅતુલ અશરફિયા કે બાની મબાની હાફિઝે મિલ્લત હઝરતે અલ્લામા શાહ અબ્દુલ અઝીઝ મુહદિસ મુરાદઆબાદી ﷺ બડે પાઅેં કે બુઝુર્ગ થે. સવાનેહ નિગારોં ને આપ કી કઈ કરામાત બયાન કી હૈં. ઈન મેં એક યેહ ભી હૈ, જામેઅ મસ્જિદ મુબારક શાહ ભી પહલે મુખ્તસર હી થી ઔર બોસીદા ભી હો ગઈ થી, આબાદી કી વુસ્અત કે લિહાઝ સે મસ્જિદ કા વસીઅ હોના ભી ઝરૂરી થા, બહર હાલ પુરાની મસ્જિદ શહીદ કર કે નઈ બુન્યાદેં ભરી ગઈ ઔર મસ્જિદ કી તૌસીઅ કા કામ શુરૂઅ હુવા. મુબારક પૂર કે મુસલમાનોં ને બડી દિલચસ્પી ઔર લગન કે સાથ ઈસ તા'મીર મેં ભી હિસ્સા લિયા, હઝરતે હાફિઝે મિલ્લત ﷺ ઈસ કામ કે ભી રહનુમા ઔર સર બરાહ થે, હઝરત ﷺ ને જામેઅ મસ્જિદ કે લિયે પૂરી તવજ્જોહ ઔર મેહનત સે ચન્દે કી ફરાહમી કી, મુબારક પૂર મેં કાફી જોશો ખરોશ થા, ગુરબત કે બા વુજૂદ મુસલમાન અપની દીની હમિયત કા પૂરા પૂરા સુબૂત દે રહે થે, મદોં ને અપની કમાઈ ઔર ઔરતોં ને અપને ઝેવરાત વગૈરા સે

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર કસરત સે દુરુદે પાક પઢો બેશક તુમહારા મુઝ પર દુરુદે પાક પઢના તુમહારે ગુનાહો કે લિયે મઝિરત હૈ. (ખૂબ)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહ

ઇમદાદ કી. છત પડને કે બા'દ હાજી મુહમ્મદ ઉમર નિહાયત પરેશાની કે આલમ મેં દૌડે હુએ હઝરત રَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْهِ કે પાસ આએ ઔર કહા : હાફિઝ સાહિબ ! જામેઅ મસ્જિદ કી છત નીચે આ રહી હૈ અબ કયા હોગા ! હાજી સાહિબ યેહ કહતે કહતે રો પડે. હઝરતે હાફિઝે મિલ્લત રَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْهِ ફૌરન ઉઠે વુઝૂ કિયા ઔર હાજી સાહિબ કે સાથ ઘર સે બાહર નિકલે, ઔર અપને પડોસી ખાન મુહમ્મદ સાહિબ કો હમરાહ લિયા, જામેઅ મસ્જિદ પહોંચ કર بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ પઢતે હુએ લકડી કી ચન્દ બલ્લિયાં લગા દી (યા'ની લમ્બે બાંસ યા લકડી કે થમ લગા દિયે). الْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ કે છત ન સિર્ફ બરાબર ઔર દુરુસ્ત હો ગઈ, બલ્કે આજ દેખિયે તો યેહ પતા ભી ન લગ સકેગા કે કિસ હિસ્સે કી છત ઝુક રહી થી !

મહકતુલ
મુકર્રમહ

જવ્નતુલ
બકીઆ

હાફિઝે મિલ્લત કી બા'ઝ આદાતે મુબારક : વુઝૂ કરને કે લિયે બૈઠના હોતા તો કિબ્લા રુખ બૈઠતે. હઝરત રَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْهِ કા પાજામા કભી ઇતના લમ્બા ન દેખા ગયા કે ટપ્પા છુપ જાએ. સચ તો યેહ હૈ કે આપ રَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْهِ કી વઝૂઅ ઔર લિબાસ કા અન્દાઝ દેખ કર લોગોં કો શર-ઈ વઝૂઅ સમઝ મેં આ જાતી થી. સફર વ હઝર મેં (યા'ની સફર મેં હોતે યા વતન કે અન્દર હર જગહ) હુઝૂર હાફિઝે મિલ્લત રَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْهِ કી પ્યારી પ્યારી અદાઓં મેં સે યેહ ભી થા કે ખાને સે પહલે ઔર બા'દ દોનોં હાથ ગિટ્ટે તક ધોતે ઔર લુકમા ખૂબ ચબા કર ખાતે, ખાના ખ્વાહ મિઝાજ કે મુવાફિક હો યા ના મુવાફિક, ઉસ મેં ઐબ ન નિકાલતે, ખાને કે બા'દ ફૌરન પાની ન પીતે બલ્કે કુછ વકફે કે બા'દ પીતે. ઇસી તરહ પાની જબ ભી પીતે, ચૂસ કર ત્રીન સાંસ મેં પીતે.

મહીનતુલ
મુનવ્વરહ

મહકતુલ
મુકર્રમહ

જવ્નતુલ
બકીઆ

સુરમા લગાને કી બ-ર-કત સે બુટાપે મેં ભી બીનાઈ તેઝ થી : હુઝૂર હાફિઝે મિલ્લત રَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْهِ કી ઉમ્ર શરીફ સત્તર સાલ સે મુ-તજાવિઝ (યા'ની ઊપર) હો ચુકી થી, ઉસ વક્ત કા વાકિઆ હૈ, ટ્રેન સે સફર કર રહે થે જિસ બર્થ પર તશરીફ ફરમા થે, ઇત્તિફાક સે ઉસ પર એક ડોક્ટર સાહિબ ભી બૈઠે થે, ડોક્ટર સાહિબ ને સિલ્સિલએ કલામ શુરૂઆ કિયા તો આપ રَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْهِ કી જલાલતે ઇલ્મી સે બહુત મુ-તઅસ્સિર હુએ, ઔર બાર બાર આપ રَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰી عَلَيْهِ કી તરફ હૈરત સે દેખતે રહે,

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો મુઝ પર એક દુરુદ શરીફ પઢતા હૈ અલ્લાહ ઓસ કે લિયે એક કીરાત અજ લખતા હૈ ઓર કીરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (ખુવારઝા)

દૌરાને ગુફત-ગૂ ડોક્ટર સાહિબ ને તઅજજુબ કા ઇઝહાર કરતે હુએ કહા : મૌલાના સાહિબ ! મૈં આંખોં કા ડોક્ટર હૂં, મૈં દેખ રહા હૂં કે ઇસ ઉમ્ર મેં ભી આપ કી બીનાઈ મેં કોઈ ફર્ક નહીં, બલ્કે આપ કી આંખોં મેં બચ્ચોં કી આંખોં જૈસી ચમક હૈ, મુઝે બતાઈયે કે ઇસ કે લિયે આખિર ક્યા ચીઝ ઇસ્તિ'માલ કરતે હૈં ? ફરમાયા : ડોક્ટર સાહિબ ! મૈં કોઈ ખાસ દવા વગૈરા તો ઇસ્તિ'માલ નહીં કરતા, હાં એક અમલ હૈ જિસે મૈં બિલા નાગા કરતા હૂં, રાત કો સોને કે વક્ત સુન્નત કે મુતાબિક સુરમા ઇસ્તિ'માલ કરતા હૂં ઓર મેરા યકીન હૈ કે ઇસ અમલ સે બેહતર આંખોં કે લિયે દુન્યા કી કોઈ દવા નહીં હો સકતી. અલ્લાહ ﷻ કી ઉન પર રહમત હો ઓર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.

امین بجاہ النبی الامین صَلَّی اللہ تعالیٰ علیہ والہ وسلم
મસ્લકે આ'લા હઝરત કા ઇક ગુલસિતાં ઇલ્મ સદરુશરીઅહ કા બહરે રવાં
ઇલ્મ સે જિસ કે સૌરાબ સારા જહાં લહ-લહાને લગા દીન કા બૂસ્તાં
જિસ તરફ દેખિયે ઇસ કદમ કે નિશાં
હાફિઝે દીનો મિલ્લત પે લાખોં સલામ
صَلُّوْا عَلَى الْحَبِیْب! صَلَّی اللہ تعالیٰ عَلَى مُحَمَّد

“ઇસ્મિદ” કે ચાર દુરુદ કી નિરખત સે સુરમા લગાને કે 4 મ-દની ફૂલ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! હુઝૂર હાફિઝે મિલ્લત કી સુન્નત સે મહબ્બત મરહબા ! ઓર સુન્નત કી મહબ્બત મેં સુન્નત કે મુતાબિક સુરમા લગાને કી બ-ર-કત દુન્યા મેં ભી બીનાઈ કી હિફાઝત કી સૂરત મેં ઝાહિર હુઈ, અગર કોઈ મજબૂરી ન હો તો આપ ભી રોઝાના સુન્નત કે મુતાબિક સુરમા લગાને કી નિયત કીજિયે. આપ કી આસાની કે લિયે દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કે મત્બૂઆ રિસાલે, “101 મ-દની ફૂલ” સફહા 27 તા 28 સે સુરમે કે બારે મેં 4 મ-દની ફૂલ આપ કી

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَالْاِهٖ وَسَلَّمَ : जिस ने किताब में मुज़ पर दुज़्दे पाक लिखा तो जब तक मेरा नाम उस में रहेगा फिरिश्ते उस के लिये इस्तिफ़ार करते रहेंगे. (طبرانی)

તરફ બઢાતા હું કબૂલ ફરમા કર અપને દિલ કે મ-દની ગુલદસ્તે મેં સજા લીજિયે : ﴿1﴾

“સુ-નને ઇબ્ને માજહ” કી રિવાયત મેં હૈ “તમામ સુરમોં મેં બેહતર સુરમા “ઇસ્મિદ” હૈ કે યેહ નિગાહ કો રોશન કરતા ઔર પલકેં ઉગાતા હૈ.” (ابن ماجه ج ٤ ص ١١٠ حدیث ٣٤٩٧)

﴿2﴾ પથ્થર કા સુરમા ઇસ્તિ'માલ કરને મેં હરજ નહીં ઔર સિયાહ સુરમા યા કાજલ બ કસ્તે ઝીનત (યા'ની ઝીનત કી નિયત સે) મર્દ કો લગાના મકરૂહ હૈ ઔર ઝીનત મક્સૂદ ન હો તો કરાહત નહીં. (عالمگیری ج ٥ ص ٣٠٩)

﴿3﴾ સુરમા સોતે વક્ત ઇસ્તિ'માલ કરના સુન્નત હૈ. (મિરઆતુલ મનાજીહ, જિ. 6, સ. 180) ﴿4﴾ સુરમા ઇસ્તિ'માલ કરને કે ત્રીન મન્કૂલ તરીકોં કા ખુલાસા પેશે ખિદમત હૈ : (1) કભી દોનોં આંખોં મેં ત્રીન ત્રીન સલાઈયાં (2) કભી દાઈ (સીધી) આંખ મેં ત્રીન ઔર બાઈ (ઉલટી) મેં દો, (3) તો કભી દોનોં આંખોં મેં દો દો ઔર ફિર આખિર મેં એક સલાઈ કો સુરમે વાલી કર કે ઉસી કો બારી બારી દોનોં આંખોં મેં લગાઈયે. (أنظر: شُعَبُ الْإِيمَان ج ٥ ص ٢١٨. ٢١٩)

ત્રીનોં પર અમલ હોતા રહેગા. **મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો!** તકરીમ કે જિતને ભી કામ હોતે સબ હમારે પ્યારે આકા ﷺ સીધી જાનિબ સે શુરૂઆ ક્રિયા કરતે, લિહાજા પહલે સીધી આંખ મેં સુરમા લગાઈયે ફિર બાઈ આંખ મેં. તરહ તરહ કી હઝારોં સુન્નતેં સીખને કે લિયે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ દો કુતુબ બહારે શરીઅત હિસ્સા 16 (312 સફહાત) નીઝ 120 સફહાત કી કિતાબ “સુન્નતેં ઔર આદાબ” હદિથ્યતન હાસિલ કીજિયે ઔર પઢિયે. સુન્નતોં કી તરબિય્યત કા એક બેહતરીન ઝરીઆ **દા'વતે ઇસ્લામી** કે **મ-દની કાફિલોં** મેં આશિકાને રસૂલ કે સાથ સુન્નતોં ભરા સફર ભી હૈ.

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَى مُحَمَّدٍ

નેકી કી દા'વત લઝ્ઝત વાલી ઇબાદત હૈ : નેકી કી દા'વત દેને મેં કભી ભી સુસ્તી નહીં કરની ચાહિયે અગર યેહ મ-દની કામ ઇખ્લાસ કે સાથ રિઝાએ ઇલાહી કે લિયે ક્રિયા જાએ તો બેશક ખૂબ લઝ્ઝત વાલી ઇબાદત હૈ. યુનાન્હે અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના ઉસ્માને ગની رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ કા ઇર્શાદ હૈ : મેં ને ઇબાદત કી લઝ્ઝત ચાર અશ્યા મેં

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : जिस ने मुझ पर एक बार दुरदे पाक पढा अल्लाह उस पर दस रहमते भेजता है. (स्म)

પાઈ : ﴿1﴾ અલ્લાહ તઆલા કે ફરાઈઝ કી અદાએગી મેં ﴿2﴾ અલ્લાહ તઆલા કી હરામ કી હુઈ ચીઝોં સે બચને મેં ﴿3﴾ અલ્લાહ તઆલા કી રિઝા કે હુસૂલ કી ગરઝ સે નેકી કા હુકમ દેને મેં ﴿4﴾ અલ્લાહ તઆલા કે ગઝબ સે મહફૂઝ રહને કે લિયે બુરાઈ સે મન્અ કરને મેં.

(الْمُنَبِّهَات ص ૩૭)

નેકી કી દા'વત સે મહરૂમી કી સૂરત મેં મૌત કી તમન્ના : સહાબિયે રસૂલ હઝરતે સય્યિદુના અબી બકરહ ﷺ ને એક મૌકઅ પર ફરમાયા : કિસી જાનદાર કી મૌત કે બજાએ મુઝે અપની મૌત પસન્દ હૈ, યેહ સુન કર હાઝિરીન ને ઘબરા કર અઝ કી : એસા કયૂં ? ફરમાયા : મુઝે ડર હૈ કે કહીં જીતે જી એસા ઝમાના ન દેખૂં જિસ મેં નેકી કા હુકમ ન કર સફૂં ઓર બુરાઈ સે મન્અ ન કર સફૂં કયૂંકે એસે ઝમાને મેં કોઈ ખૈર (યા'ની ભલાઈ) નહીં.

(شَرْحُ الصُّوَر ص ૧૧ ابن عساکر ج ૧૨ ص ૨૧૦)

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી બાઈયો ! હમારે અસ્લાફ કા ભી કયા ખૂબ જઝબા થા ! કેસી મ-દની સોચ હુવા કરતી થી ઓર નેકી કી દા'વત સે કેસા વાલિહાના લગાવ થા કે ઉન કે યહાં નેકી કી દા'વત કે બિગૈર ગોયા જીને કા તસવ્વુર નહીં થા ઓર એક આજ હમારી હાલત હૈ કે નેકી કી દા'વત કે હઝાર મવાકેઅ મિલતે હૈં ફિર ભી પરવાહ નહીં કી જાતી. હાલાં કે કઈ મવાકેઅ એસે ભી આ જાતે હૈં જિન મેં **يَا'نِي عَنِ الْمُنْكَرِ** બુરાઈ સે મન્અ કરના વાજિબ હો જાતા હૈ મગર અફસોસ ઇસ કી તરફ ભી હમારી કોઈ તવજજોહ નહીં હોતી.

બદ મમ્હબિયત સે તૌબા : નેકી કી દા'વત કા જઝબા પાને, મિલે હુએ જઝબે કો ખૂબ બઢાને, બદ અકી-દગી મિટાને કી દિલ મેં તડપ જગાને ઓર બિગડે હુએ લોગોં કી ઇસ્લાહ કા બાઈસ બન કર ખુદ કો જન્નત કા હકદાર બનાને કે લિયે તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઇસ્લામી** કે મ-દની માહોલ સે હર દમ વાબસ્તા રહિયે, અપને ઈમાન કી હિફાઝત કે લિયે કુઢતે રહિયે, નમાઝોં કી પાબન્દી જારી રખિયે, સુન્નતોં પર અમલ કરતે રહિયે,

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો શપ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (ખૂરાન)

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મ-દની ઇન્આમાત કે મુતાબિક ઝિન્દગી ગુઝારિયે ઔર ઇસ પર ઇસ્તિકામત પાને કે લિયે હર રોઝ **“ફિકે મદીના”** કર કે મ-દની ઇન્આમાત કા રિસાલા પુર કરતે રહિયે ઔર હર મ-દની માહ કી ઇબ્તિદાઈ દસ તારીખ કે અન્દર અન્દર અપને યહાં કે દા'વતે ઇસ્લામી કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્મ કરવા દીજિયે ઔર અપને ઇસ મ-દની મક્સદ **“મુઝે અપની ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઇસ્લાહ કી કોશિશ કરની હૈ”** કે હુસૂલ કી ખાતિર પાબન્દી સે હર માહ કમ અઝ કમ ત્રીન દિન કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે **મ-દની કાફિલે** મેં આશિકાને રસૂલ કે હમરાહ સુન્નતોં ભરા સફર કીજિયે. આઈયે ! આપ કી તરગીબ વ તહરીસ કે લિયે આપ કો એક **મ-દની બહાર** સુનાઝિં, પંજાબ (પાકિસ્તાન) કે એક ઇસ્લામી ભાઈ કે તહરીરી બયાન કા ખુલાસા હૈ : દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા હોને સે કબ્લ મેરા ઉઠના બૈઠના બદ અકીદા લોગોં કે સાથ થા. કમો બેશ 13 બરસ ઉન કી સોહબતે સરાપા ઝલાલત મેં રહ કર મેરે અકાઈદ ભી ﷺ ઉન્હી જૈસે હો ચુકે થે ઔર અ-મલી હાલત ભી કુછ અચ્છી ન થી, ફિલ્મોં ડિરામોં ઔર ગાનોં બાજોં કા શૈદાઈ થા ઔર મેરે ચેહરે પર દાઢી ભી સુન્નત કે મુતાબિક નહીં બલ્કે ખશખશી થી. મેરે જનરલ સ્ટોર કે કરીબ વાકેઅ મસ્જિદ મેં એક દીની તાલિબે ઇલ્મ ઇસ્લામી ભાઈ **ફૈઝાને સુન્નત** કા દર્સ દેને ઔર મદ્ર-સતુલ મદીના (બરાએ બાલિગાન) પઢાને આયા કરતે થે. ગાલિબન સ-ફરુલ મુઝફ્ફર 1420 સિ.હિ. બ મુતાબિક જૂન 1999 સિ.ઈ. કા વાકિઆ હૈ કે શહર સત્લ પર દા'વતે ઇસ્લામી કે તહ્લ હોને વાલે સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ કી હમારે યહાં ધૂમ થી. ઉન્હી દિનોં વોહી દીની તાલિબે ઇલ્મ એક દૂસરે ઇસ્લામી ભાઈ કે હમરાહ મેરી દુકાન પર તશરીફ લાએ, ઉન્હોં ને મુઝે સલામ કિયા મૈં ચૂંકે દા'વતે ઇસ્લામી વાલોં કો ગુમરાહ સમઝને કી વજહ સે ઉન્હેં નફરત કી નિગાહ સે દેખતા થા, ઇસ લિયે ઉન કે સલામ કા જવાબ ન દિયા ઔર NO LIFT કરવાતે હુએ દુકાન કે સામાન કી સફાઈ મેં મશગૂલ હો ગયા. ઉન્હોં ને થોડા સા તવક્કુફ કિયા (યા'ની કુછ રુકે) ફિર બડે નર્મ લહજે મેં મુસ્કુરાતે હુએ શહર મેં હોને વાલે સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ કી દા'વત પેશ કી, જિસે કબૂલ કરને સે મૈં ને ન સિર્ફ ઇન્કાર કિયા બલ્કે ઉન્હેં બુરા ભલા કહના શુરૂઅ કર દિયા. મેરે ઇસ રવચ્ચે કી વજહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

से उन के येहरों पर उदासी छा गई मगर उन के सभ्रो तहम्मल पे लाजों सलाम ! बेयारे
 ज़मान से कुछ न बोले. उन का येह अन्दाज़ ज़ासा **मु-तअस्सिर** कुन था. जब शाम को दुकान
 बन्द कर के घर गया और रात के ज़ाने से झरिग हुवा तो मुझे उन दोनों आशिकाने रसूल का
 दा'वत देना याद आ गया मैं ने सोचा के यल के देभूं तो सही येह लोग अपने ईजतिमाअ में
 करते क्या हैं ! युनान्हे मैं यूँ ही देभने के लिये यला गया और मैं देभने तो क्या गया, मेरा सोचा
 हुवा नसीब अंगड़ाई ले कर जाग उठा ! **الْحَمْدُ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ** दौराने ईजतिमाअ मुझे जागती आंजों
 से मदीने के ताजवर, मलबूबे रब्बे अकबर **صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم** के रौज़ाअे अन्वर की रूह
 परवर सुनहरी ज़ालियों की ज़ियारत हो गई ! उस ईजतिमाअ में सरदारआबाद
 (कैसलआबाद) से तशरीफ़ लाओ हुओ मुबल्लिगे दा'वते ईस्लामी ने सुन्नतों लरा बयान
 फ़रमाया. ईजतिमाअ के बा'द उन्होंने ने शक़्त लरे अन्दाज़ में मुज पर ईन्किरादी कोशिश
 की जिस के नतीजे में **म-दनी काङ़िले** में सफ़र की मैं ने निश्चय कर ली और जल्द ही मुझे
आशिकाने रसूल के साथ 3 दिन के लिये म-दनी काङ़िले में सुन्नतों लरे सफ़र की सआदत
 नसीब हो गई. हमारा म-दनी काङ़िला ओक मस्जिद में ठहरा. **الْحَمْدُ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ** पहली ही रात
 मुज गुनहगार पर करम बालाओ करम हो गया. क्या देभता हूं के **मस्जिदुन्न-बविग्यिशरीफ़**
صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم का सेह्न है और मैं जाडू दे रहा हूं. ईतने में सुनहरी ज़ालियां फुलती हैं
 और उम्मत के गम ज़वार, मक्की म-दनी सरकार, गैबों पर ज़बरदार बि ईज़ने परवर
 दगार **صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم** बाहर तशरीफ़ लाओ और मेरा नाम ले कर ईशार्द फ़रमाया :
 “अपना अन्दर (बातिन) ली साफ़ करो.” ईस ज़वाज से मेरे दिल में म-दनी ईन्किलाब
 बरपा हो गया ! लावां के कबल अज़ी मैं **مَعَادُ اللّٰهِ** हयातुन्नबी का मुन्किर था और **مَعَادُ اللّٰهِ** मेरा
 येह ली अकीदा था के सरकारे मदीना **صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم** हमें देभते सुनते नहीं और न ही
 हमारी बातिनी डालत से आगाह हैं. **الْحَمْدُ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ** मुज पर हक़ आशकार (या'नी ज़ाहिर)
 हो गया के सरकारे नामदार, मदीने के ताजदार **صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم** हमारे नाम तो क्या,
 दिलों की कैफ़ियत से ली ज़बरदार हैं. **الْحَمْدُ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ** मैं ने अकाईदे बातिला से सख़ी तौबा

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर एक बार दुरंदे पाक पढा अल्लाह उस पर दस
रहमतें भेजता है. (म)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહે

કર લી. વોહ દિન ઔર આજ કા દિન મેરે ચેહરે પર એક મુઢી દાઢી હૈ, સર પર ઇમામે
કા તાજ ઔર જિસ્મ પર સુન્નત કે મુતાબિક મ-દની લિબાસ રહતા હૈ ઔર હમારા
સારા ઘરાના મ-દની રંગ મેં રંગ ચુકા હૈ. અલ્લાહ ﷻ કી શાન દેખિયે કે જિસ
આશિકે રસૂલ ને મુઝે દુકાન પર આ કર દા'વત દી થી ઔર જિન્હોં ને બા'દે ઇજતિમાઅ
મુઝ પર ઇન્કિરાદી કોશિશ ફરમાઈ થી વોહ તરક્કી કરતે કરતે દા'વતે ઇસ્લામી કી
મર્કઝી મજલિસે શૂરા કે રુક્ન બન ચુકે હેં ! યેહ બયાન દેતે વક્ત મેં તકરીબન દસ સાલ
સે **મ-દની માહોલ** મેં હૂં ઔર ત્રીન સાલ સે મુસલ્સલ મ-દની કાફિલોં મેં સફર કી
સઆદત મુયસ્સર હો રહી હૈ. ઇસ દૌરાન તહસીલ મુશા-રવત કે નિગરાન કી ઝિમ્મેદારી
ઔર ત્રીન બાર બંગલાદેશ મેં આશિકાને રસૂલ કે હમરાહ મ-દની કાફિલોં મેં સફર સે
મુશર્ફ હો ચુકા હૂં. અલ્લાહ ﷻ મુઝે દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ મેં ઇસ્તિકામત
ઇનાયત ફરમાએ, ઇખ્લાસ કે સાથ મ-દની કામ કરને કી સઆદત ઔર ઇમાન વ
આફિયત કે સાથ મદીને કી ગલી મેં શહાદત નસીબ કરે.

મહકતુલ
મુકર્રમહેજવ્નતુલ
બકીઆમહીનતુલ
મુનવ્વરહેમહકતુલ
મુકર્રમહેમહીનતુલ
મુનવ્વરહેમહકતુલ
મુકર્રમહેજવ્નતુલ
બકીઆમહીનતુલ
મુનવ્વરહેમહકતુલ
મુકર્રમહે

સીખને સુન્નતેં, મસ્જિદ આઓ ચલેં લાએ હેં કાફિલા આશિકાને રસૂલ
યાદ રખના સભી છોડના મત કબી દામને મુસ્તફા આશિકાને રસૂલ
કાશ ! દુન્યા મેં તુમ દો બ ફઝલે ખુદા
દીં કા ડંકા બજા આશિકાને રસૂલ

(વસાઇલે બખ્શિશ, સ. 489)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

કયા ખૂબ નિરાલી શાન હૈ ! : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને !
ખુદાએ રહમાન રહીમ ﷻ કી ભી કયા ખૂબ નિરાલી શાન હૈ ! જબ કિસી પર મેહરબાન
હોતા હૈ તો અપની રહમત સે ઉસ કી બિગડી હુઈ કિસ્મત સંવાર કર રખ દેતા હૈ, જો
ઉસ કે પ્યારે હબીબ ﷺ કી શાને અ-ઝમત નિશાન સે બે ખબર

જવ્નતુલ
બકીઆમહીનતુલ
મુનવ્વરહેમહીનતુલ
મુનવ્વરહેજવ્નતુલ
બકીઆમહીનતુલ
મુનવ્વરહેમહકતુલ
મુકર્રમહેજવ્નતુલ
બકીઆમહીનતુલ
મુનવ્વરહે

ઈમાન લાને કે બા'દ સહાબએ કિરામ કે જઝબાત : ﴿૧﴾ હઝરતે સય્યિદુના સુમામા બિન ઉસાલ યમામી જો અહલે યમામા કે સરદાર થે, ઈમાન લા કર ફરમાને લગે : “ખુદા ﷺ કી કસમ ! મેરે નઝદીક રૂએ ઝમીન પર કોઈ ચેહરા આપ ﷺ કે ચેહરે સે ઝિયાદા મબગૂઝ (યા'ની કાબિલે નફરત) ન થા આજ વોહી ચેહરા મુઝે સબ ચેહરોં સે ઝિયાદા મહબૂબ (યા'ની પ્યારા) હૈ. અલ્લાહ ﷺ કી કસમ ! મેરે નઝદીક કોઈ દીન આપ ﷺ કે દીન સે ઝિયાદા બુરા ન થા, અબ વોહી દીન મેરે નઝદીક સબ દીનોં સે ઝિયાદા મહબૂબ (યા'ની પસન્દીદા) હૈ. અલ્લાહ ﷺ કી કસમ ! મેરે નઝદીક કોઈ શહર આપ ﷺ કે શહર સે ઝિયાદા મબગૂઝ (યા'ની કાબિલે નફરત) ન થા, અલ્લાહ ﷺ કી કસમ ! અબ વોહી શહર મેરે નઝદીક સબ શહરોં સે ઝિયાદા મહબૂબ (યા'ની પ્યારા) હૈ.” (بخاری ج ۳ ص ۱۳۲ حدیث ۴۳۷۲)

﴿૨﴾ હઝરતે સય્યિદ-દતુના હિન્દ બિન્તે ઉત્તમા (ઝૌજએ અબૂ સુફ્યાન બિન હબ) જો હઝરતે સય્યિદુના અમીર હમ્મા રઝી ﷺ કા કલેજા ચબા ગઈ થીં, ઈમાન લા કર કહને લર્ગી : “યા રસૂલલ્લાહ ﷺ ! ﷺ કે ચેહરે સે ઝિયાદા મબગૂઝ (કાબિલે નફરત) ન થે લેકિન આજ મેરી નિગાહ મેં અહલે પૈમા સે ઝિયાદા મબગૂઝ (કાબિલે નફરત) ન થે લેકિન આજ મેરી નિગાહ મેં

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुर्इदे पाक न पड़ा तबकीक वोह बढ भप्त हो गया. (उत्तर)

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

રૂએ ઝમીન પર કોઈ અહલે ખૈમા આપ ﷺ કે અહલે ખૈમા સે ઝિયાદા મહબૂબ (યા'ની પ્યારે) નહીં.” (ایضاً ج ۲ ص ۵۱۷ حدیث ۳۸۲) ﴿3﴾ હઝરતે સય્યિદુના સફવાન બિન ઉમય્યા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ का बयान है के (गज़वअे) हुनैन के दिन रसूलुल्लाह ﷺ ने मुझे माल अता फरमाया, હાલાં કે આપ મેરી નઝર મેં મહબૂબ તરીન ખલક (સારી મખ્લૂક મેં સબ સે ઝિયાદા બુરે) થે. આપ ﷺ મુઝે અતા ફરમાતે રહે યહાં તક કે આપ મેરી નઝર મેં મહબૂબ તરીન ખલક (યા'ની જહાન મેં સબ સે પ્યારે) હો ગઅે. (سَنَنِ تِرْمِذِي ج ۲ ص ۱۴۷ حدیث ۶۶۶)

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જવ્નતુલ બકીઅ

शराबे ईशके अहमद में कुछ ऐसी कैफो मस्ती है
के जं दे कर भी ईक दो धूंट मिल जाये तो सस्ती है
صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મુઝે તીન દિન ધોબી કા કામ કરના પડા ! : હમારે ઔલિયાએ કિરામ رَحْمَةُ اللَّهِ السَّلَام ઝાહિરી કે સાથ સાથ બાતિની તૌર પર ભી નેકી કી દા'વત કી તરકીબ ફરમાયા કરતે થે, યુનાન્યે ઇમામુત્તાઈફા હઝરતે સય્યિદુના જુનૈદ બગદાદી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْهَادِي કે એક મુરીદ જો કે બસરા શરીફ મેં ગોશા નશીન થે, ઉન કે દિલ મેં એક રોઝ કિસી ગુનાહ કા ખયાલ આયા, ઈસ બુરે ખયાલ કી નુહૂસત સે ઉન કા ચેહરા સિયાહ પડ ગયા, વોહ બડે ઘબરાઅે, તીન દિન કે બા'દ સિયાહી ખત્મ હો ગઈ, ઉસી દિન ઉન કે પીરો મુર્શિદ કા રુક્આ મૌસૂલ હુવા, ઉસ મેં મરકૂમ (યા'ની લિખા) થા : અપને દિલ કો કાબૂ મેં રખો, ચેહરે કી સિયાહી (કાલક) ધોને કે લિયે તીન દિન તક મુઝે ધોબી કા કામ કરના પડા હૈ. (تَذْكُرَةُ الْأَوَّلِيَاءِ، الجزء الثاني ص ۱۸). **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.**

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જવ્નતુલ બકીઅ

اٰمِيْن بِجَاذِ النَّبِيِّ الْاَمِيْن صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर दस मरतबा सुब्ह और दस मरतबा शाम दुइदे पाक पढा उसे कियामत के दिन मेरी शफाअत मिलेगी. (अ. 1/1)

પીરે કામિલ કી બ-ર-કતેં : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! ઇસ હિકાયત સે મા'લૂમ હુવા કે સય્યિદુના જુનેદ બગદાદી رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه પીરે રોશન ઝમીર થે, અલ્લાહ عزوجل ને ઉન કો બહુત દૂર કી નઝર સે નવાઝા થા જભી તો આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی ને બસરા શરીફ મેં મૌજૂદ મુરીદ કે દિલ કી કેફિયત મુલા-હઝા ફરમા લી, સિયાહ ચેહરા ભી દેખ લિયા ઓર દૂર હી સે બાતિની તવજજોહ ડાલ કર મુરીદ કે ચેહરે કી સિયાહી ભી ધો ડાલી ! ઇસ હિકાયત સે ચેહ ભી દર્સ મિલા કે કામિલ પીર કી બદૌલત ઇન્સાન ગુનાહોં સે બચા રહતા હૈ ઓર અગર કોઈ લગ્ગિશ વાકેઅ હો ભી જાએ તો બિ ઇઝ્ઝિનલ્લાહિ તઆલા પીરો મુશિદ કી તવજજોહ કે સબબ ઇસ કા તદારુક (યા'ની ઇસ્લાહ કા સામાન) ભી હો જાતા હૈ લિહાઝા ઝરૂર કિસી કામિલ પીર કા મુરીદ હો જાના ચાહિયે ઓર ચેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે ખુદા عزوجل કી યાદ સે મુંહ પર એક ખાસ નૂરાનિયત કા જલ્વા નઝર આતા હૈ જબ કે ગુનાહોં કે ઇરતિકાબ સે દિલ ભી સિયાહ હો જાતા ઓર મુંહ પર ભી નુહૂસત છા જાતી હૈ.

तेरे हाथ में हाथ में ने दिया है तेरे हाथ है लाज या गौसे आ'उम
मुरीदों को * ખતરા નહીં બહરે ગમ સે * કે બેડે કે હેં નાખુદા * ગૌસે આ'ઝમ
નિકાલા થા પહલે તો રૂબે હુઓં કો
और अब रूबतों को बचा गौसे आ'उम

(ઝૈકે ના'ત)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ઊંટ જબ ચૂહે કા હો ગયા : કિસી જામેએ શરાઈત પીર કા મુરીદ હો જાને મેં ઓર કિસી કે હો રહને મેં નફઅ હી નફઅ હૈ ચુનાચે મુહકિકક અલલ ઇત્લાક, ખાતિમુલ મુહદિસીન, હઝરતે અલ્લામા શૈખ અબ્દુલ હક મુહદિસ દેહલવી رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی કી ઔલિયાએ કિરામ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی કી સીરત પર મબ્ની કિતાબે મુસ્તતાબ, “અખ્બારુલ અખ્યાર” મેં હઝરતે સય્યિદુના શૈખ હુસામુદ્દીન رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی કે હાલાત મેં બયાન કર્દા દો દિલચસ્પ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جس کے پاس میرا جिक हुवा और उस ने मुझ पर दुश्म शरीफ न पढा (उस ने जफ़ा की). (عبدالرزاق)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

ફર્જી હિકાયતોં કે ઝરીએ પીરે કામિલ કે ઝરીએ મુરીદ કો પહોંચને વાલે ફવાઈદ સમઝે જા સકતે હૈં. યુનાન્યે ફરમાતે હૈં : એક ઊંટ કો ચૂહે ને જંગલ મેં ચરતે દેખ કર કહા : ઐ ઊંટ તુમ કિસી કે હો રહો. ઊંટ ને જવાબ દિયા : “મેં તુમ્હારા હો ગયા.” એક દિન ઊંટ કિસી દરખ્ત કે હરે હરે પત્તે ખા રહા થા કે ઉસ કી નકીલ (યા'ની નાક કી રસ્સી) દરખ્ત કી શાખ મેં બુરી તરહ અટક ગઈ ઔર ઊંટ ફંસ કર આજિઝ હો ગયા. ઉસ ને ઈસ બુરે વક્ત મેં ચૂહે કો પુકારા ! યુનાન્યે વોહ ચૂહા અપને દૂસરે ચૂહોં કે સાથ આયા. સબ ને મિલ કર દરખ્ત મેં ફંસી હુઈ રસ્સી કુતર દી, ઈસ તરહ ઊંટ ને નજાત પાઈ.

મદીનતુલ
મુનવ્વરહમક્કતુલ
મુકર્રમહ

(اخبار الاختيار ص ۱۷۷)

જવ્નતુલ
બકીયા

મેંડક કો દેખ કર ભાગ ખડા હુવા ! : મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ ફર્જી હિકાયત મેં નિહાયત દિલચસ્પ પૈરાએ મેં સમજાયા ગયા હૈ કે “આઝાદ” રહને કે બજાએ “કિસી કે હો રહો.” તો જો કોઈ શખ્સ કિસી પીરે કામિલ કા “હો રહતા હૈ” તો આડે વક્ત કામિલ પીર કી બ-ર-કત સે નજાત કા સામાન હો જાતા હૈ. ઈસ ઝિમ્ન મેં એક ઔર દિલચસ્પ હિકાયત સમાઅત ફરમાઈયે : એક મજલિસ મેં ચન્દ અશખાસ જમ્મ થે, અયાનક એક મેંડક ફુદકતા હુવા આ નિકલા, ચેહ દેખ કર એક દાના શખ્સ ઉસ મજલિસ સે ભાગ ખડા હુવા. લોગ (ઉસ કો બુઝદિલ સમઝ કર) હંસને લગે. જબ ઉસ સે મેંડક સે ડરને કા સબબ દરયાફત ક્રિયા ગયા તો ઉસ દાના ને કહા કે મૈં મેંડક સે નહીં ડરતા, અલબત્તા ઈસ બાત સે ડરતા હૂં કે ઈસ કે પીછે કહીં કોઈ સાંપ ન આ રહા હો ! ઈસી તરહ અગર કોઈ દરવેશ ખુદ કમઝોર હો મગર ઉસ કા સિલ્સિલા નિહાયત મઝબૂત હો તો ઉસ સે ડરના ચાહિયે ક્યૂંકે ઉસ કો રન્જદા કરને સે ઉસ કે સિલ્સિલે કે તમામ મશાઈખ કબીદા ખાતિર ઔર રન્જદા દિલ હો જાએંગે.

જવ્નતુલ
બકીયામદીનતુલ
મુનવ્વરહમક્કતુલ
મુકર્રમહ

(اخبار الاختيار ص ۱۷۶)

જવ્નતુલ
બકીયા

મુરીદ કી “પીઠ મઝબૂત” હોતી હૈ : મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મેંડક કો સાંપ ખા જાતા હૈ ઈસી લિયે વોહ દાના શખ્સ મેંડક કો દેખ કર ભાગ ખડા હુવા કે કહીં ઐસા ન હો કે ઈસ કા શિકાર કરને કે લિયે પીછે સાંપ લગા હો જો મુઝે ડસ

જવ્નતુલ
બકીયા

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દુરુદ શરીફ પઢેગા મેં કિયામત કે દિન ઉસ કી શફાઅત કરૂંગા. (તઝક્રાઅલ)

લે. યેહ મિસાલ દે કર હઝરતે સય્યિદુના શૈખ હુસામુદ્દીન عليه رَحْمَةُ اللهِ التَّامِين ને કમઝોર દરવેશ ઔર ઉસ કે કવી મુર્શિદીન કી મિસાલ દી હૈ તો વાકેઈ જો આદમી કિસી પીરે કામિલ કા મુરીદ હો જાતા હૈ ઉસ કી “પીઠ મઝબૂત” હો જાતી હૈ કે અગર ઉસ કા અપના પીર “કમઝોર” હુવા ભી તો ક્યા હુવા ! અપને પીર કા પીર યા ફિર ઉસ કા પીર તો મઝબૂત હોગા ઔર યૂં દુન્યા વ આબિરત કી ભલાઈયાં હાથ આએંગી.

દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે મકત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 504 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “મલ્ફૂઝાતે આ'લા હઝરત” સફહા 260 તા 263 પર સે બા'ઝ દિલચસ્પ વ મા'લૂમાતી અર્ઝ વ ઈર્શાદ પેશ કિયે જાતે હૈં સુનિયે ઔર ઈમાન તાઝા કીજિયે :

બૈઅત કે મા'ના : અર્ઝ : બૈઅત કે ક્યા મા'ના હૈં ?

ઈર્શાદ : બૈઅત કે મા'ના “બિક જાના.”

સઝાએ મૌત કે મૌકઅ પર એક મુરીદ કી અપને પીર સે અકીદત :

(આ'લા હઝરત عليه رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى ને ફરમાયા) સબ્એ સનાબિલ શરીફ મેં હૈ : એક સાહિબ કો સઝાએ મૌત કા હુકમ બાદશાહ ને દિયા. જલ્લાદ ને તલવાર ખીચી, યેહ અપને શૈખ કે મઝાર કી તરફ રુખ કર કે ખડે હો ગએ, જલ્લાદ ને કહા : ઈસ વક્ત કિબ્લે કો મુંહ કરતે હૈં. ફરમાયા : “તૂ અપના કામ કર ! મેં ને કિબ્લે કો મુંહ કર લિયા હૈ.” ઔર હૈ ભી યેહી બાત કે કા'બા કિબ્લા હૈ જિસ્મ કા ઔર શૈખ કિબ્લા હૈ રૂહ કા. ઈસ કા નામ ઈરાદત (યા'ની મુરીદી) હૈ ! અગર ઈસ તરહ સિદ્કે અકીદત કે સાથ એક દરવાઝા પકડ લે તો ઉસ કો ફૈઝ ઝરૂર આએગા. અગર ઈસ કા શૈખ ખાલી હૈ તો શૈખ કા શૈખ તો ખાલી ન હોગા ઔર બિલફર્ઝ વોહ ભી ન સહી તો હુઝૂર ગૌસે આ'ઝમ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ તો મા'દિને ફૈઝ (યા'ની ફૈઝ કી કાન) વ મમ્બએ અન્વાર (યા'ની અન્વાર કા સર ચશ્મા) હૈં ઉન સે ફૈઝ આએગા. (બસ) સિલ્સિલા સહીહ વ મુત્તસિલ (યા'ની મિલા હુવા) હોના ચાહિયે.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક યેહ તુમ્હારે લિયે તહારત હૈ.

(અરબી)

દુકાન ઉલટ દૂંગા : ઇસ ઝિમ્ન મેં આ'લા હઝરત રَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْهِ કી બયાન ફરમૂદા એક હિકાયત અપને અન્દાઝ મેં અર્જ કરતા હૂં કે એક ફકીર કિસી દુકાન પર આયા ઔર કહને લગા : એક રુપિયા દે ! દુકાન દાર ને ઇન્કાર કિયા. ફકીર ને કહા : રુપિયા દેતા હૈ તો દે વરના તેરી દુકાન ઉલટ દૂંગા, લોગ ઇકઠ્ઠે હો ગએ, ઇત્તિફાકન એક રોશન ઝમીર બુઝુર્ગ ઉધર આ નિકલે, ઉન્હોં ને દુકાન દાર સે ફરમાયા : ઇસ કો જલ્દ રુપિયા દે દીજિયે વરના દુકાન ઉલટ જાએગી, ક્યૂંકે મેં ને ઇસ ફકીર કે બાતિન પર નઝર ડાલી કે કુછ હૈ ભી ! મા'લૂમ હુવા બિલ્કુલ “ખાલી” હૈ, ફિર ઇસ કે પીર કો દેખા, ઉસે ભી ખાલી પાયા, ઇસ કે પીર કે પીર યા'ની દાદાપીર કો દેખા તો વોહ અહલુલ્લાહ સે હૈં ઔર દેખા કે વોહ મુન્તઝિર ખડે હૈં કે કબ ઇસ કી ઝબાન સે નિકલે ઔર મેં દુકાન ઉલટ દૂં. યેહ હિકાયત બયાન કર કે આ'લા હઝરત (رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْهِ) ને ફરમાયા કે ઉસ ફકીર ને અપને પીર કા દામન મઝબૂતી સે થામા હુવા થા.

કિયામત તક આને વાલે મુરીદીન : અઈમ્મએ દીન (رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْهِ) ફરમાતે હૈં કે હુઝૂર ગૌસે આ'ઝમ رَضِيَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ કે દફતર (યા'ની રજિસ્ટર) મેં કિયામત તક કે મુરીદીન કે નામ દર્જ હૈં જિસ કદર ગુલામી મેં હૈં યા આને વાલે હૈં. હુઝૂરે પુરનૂર (ગૌસે આ'ઝમ) رَضِيَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ ફરમાતે હૈં : રબ عَزَّ وَجَلَّ ને મુઝે એક દફતર અતા ફરમાયા કે મુન્તહાએ નઝર (યા'ની જહાં તક નઝર જા સકે વહાં) તક વસીઅ થા ઔર ઉસ મેં કિયામત તક કે મેરે મુરીદીન કે નામ થે ઔર મુઝ સે ફરમાયા : “فَدِّ وَهْبُكَ” (યા'ની) યેહ સબ તુમ્હેં બખ્શ દિયે (યા'ની દે દિયે) ગએ.”

(نَهْجُ الْاَسْرَارِ ص ۱۹۳)

એક ઘરકાલ ઔર ઉસ કા જવાબ : અર્જ : હુઝૂર ! યેહ તો જબ્રન રુપિયા લેના હુવા. ઉન વલિયુલ્લાહ ને અગર ઉસ કી દુકાન બચાને કો દેને કી તાકીદ ફરમાઈ,

ફરમાને મુસ્તફા : صلى الله تعالى عليه وآله وسلم : તુમ જહાં ભી હો મુજ પર દુરુદ પઢો કે તુમહારા દુરુદ મુજ તક પહોંચતા હૈ. (طبرانی)

મુમ્કિન થા જૈસે દફએ સુલ્મ કે લિયે રિશ્વત દેના મગર ઉસ ફકીર કે દાદાપીર ને, કે અહલુલ્લાહ સે થે, ઈસ સુલ્મ કી તાઈદ ક્યૂંકર રવા (યા'ની જાઈઝ) રખી ?

ઘશાદ : શરીઅતે મુતહ્હરા કે દો હુકમ હૈં : ઝાહિર વ બાતિન, કાઝી વ આમ્મએ નાસ (યા'ની આમ લોગ) ઉન કી રસાઈ ઝાહિર અહવાલ હી તક હૈ, ઉન પર ઉસ કી પાબન્દી લાઝિમ અગર્યે વાકિફે હકીકતે હાલ કે નઝદીક હુકમ બિલ અક્સ (યા'ની ઉલટ) હો.

હૈરત અંગેઝ મુકદ્દમએ કત્ત : (મઝીદ ફરમાયા) ઈસ કી નઝીર (યા'ની મિસાલ) ઝમાનએ સચ્ચિદુના દાવૂદ عليه الصلوة والسلام મેં વાકેઅ હો ચુકી. એક ફકીર મુફલિસ, બે નવા, નાને શબીના (યા'ની રાત કી રોટી) કો મોહતાજ, શબ કો દુઆ કિયા કરતા કે “ઈલાહી (عزَّوجلَّ) રિઝકે હલાલ અતા ફરમા.” ઈત્તિફાકન કિસી શબ એક ગાય ઉસ કે ઘર મેં ઘુસ આઈ, યેહ સમઝા કે મેરી દુઆ કબૂલ હુઈ, યેહ રિઝકે હલાલ ગૈબ સે મુઝે અતા હુવા હૈ, ગાય પછાડ કર ઝબ્હ કી, ઉસ કા ગોશ્ત પકાયા ઓર ખાયા. સુબ્હ કો માલિક કો ખબર હુઈ. વોહ સરકારે નુબુવ્વત (علي نبينا وعليه الصلوة والسلام) મેં નાલિશી (યા'ની ફરિયાદી) હુવા. સચ્ચિદુના દાવૂદ عليه الصلوة والسلام ને ફરમાયા : “જાને દે ! તૂ માલદાર હૈ ઉસ મોહતાજ ને એક ગાય ઝબ્હ કર લી તો ક્યા હુવા ?” વોહ બિગડા ઓર કહા : યા નબિય્યલ્લાહ ! મૈં હક ચાહતા હૂં. ફરમાયા : અગર હક ચાહતા હૈ તો ગાય ઉસી કી થી.

વોહ ઓર બરહમ (યા'ની ગુસ્સે) હુવા. ફરમાયા : ન સિર્ફ ગાય (બલ્કે) જિતના માલ તેરે પાસ હૈ સબ ઉસી કા હૈ. વોહ ઓર ઝિયાદા ફરિયાદી હુવા તો ફરમાયા : તૂ ભી ઉસી કી મિલ્ક હૈ ઓર ઉસી કા ગુલામ હૈ. અબ તો ઉસ કી બેતાબી કી હદ ન થી. ફરમાયા : અગર તસ્દીક ચાહતા હૈ અભી હમારે સાથ ચલ. ઉસ ફકીર ઓર ઉસ ગાય વાલે કો હમરાહે રિકાબ (યા'ની સાથ) લે કર જંગલ કો તશરીફ લે ગએ. વાકિઆ અજીબ થા, ખલ્ક કા હુજૂમ સાથ હો લિયા. એક દરખ્ત કે નીચે હુકમ દિયા કે યહાં ખોદો. ખોદને સે ઈન્સાન કા સર ઓર એક ખન્જર જિસ પર મક્તૂલ કા નામ કન્દા (યા'ની લિખા) થા, બરઆમદ હુવા. નબિય્યલ્લાહ (عليه الصلوة والسلام) ને ઉસ દરખ્ત સે ઈશદિ ફરમાયા : શહાદત (યા'ની ગવાહી) અદા કર તૂને ક્યા દેખા ? પેડ ને અર્ઝ કી : યા નબિય્યલ્લાહ ! (عليه السلام) યેહ ઈસ ફકીર કે બાપ કા સર હૈ, યેહ ગાય વાલા ઉસ કા ગુલામ થા. ઈસ (યા'ની ગાય વાલે) ને મૌકઅ પા કર મેરે નીચે

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर दस मरतबा दुर्रदे पाक पढा अल्लाह उस पर सो रહमतें नाज़िल फ़रमाता है. (अ. 1)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહ

અપને આકા (યા'ની ફકીર કે વાલિદ) કો ઉસી કે ખન્જર સે ઝબ્હ ક્રિયા ઔર ઝમીન મેં મઅ ખન્જર (યા'ની ખન્જર કે સાથ) દબા દિયા ઔર ઉસ કે તમામ અમ્વાલ પર કાબિઝ હો ગયા. ઉસ કા યેહ બેટા બહુત સગીર સિન (યા'ની કમ ઉમ્ર) થા, ઈસ ને હોશ સંભાલા તો અપને આપ કો બેક્સ વ બે ઝર (યા'ની મુફલિસ વ તંગદસ્ત) હી પાયા ઔર યેહ ભી ન જાના કે ઈસ કા બાપ કૌન થા ઔર ઉસ કા કુછ માલ ભી થા યા નહીં? હુકમે બાતિન સાબિત હુવા, ગુલામ (યા'ની ગાય વાલા ચૂકે ફકીર કે બાપ કા કાતિલ થા ઈસ લિયે) ગરદન મારા ગયા (યા'ની કતલ ક્રિયા ગયા) ઔર વોહ તમામ અમ્વાલ (જો ગાય વાલે કે થે) વિરા-સતન ફકીર કો મિલે.

(મ્તનૌય શરીફ ડફતર સુમ વ ૨૪૬ તા ૨૪૬)

મહકતુલ
મુકર્રમહજવ્નતુલ
બકીયા

(આ'લા હઝરત અલ્લાહ તૈઆલી ઉપર ને યેહ હિકાયત બયાન કર કે ફરમાયા) વોહી યહાં ભી મુમ્કિન કે દુકાન દાર ઈસ ફકીર કે મૂરિસ (યા'ની જિસ કા યેહ ફકીર વારિસ હૈ) કા મદયૂન (યા'ની કર્ઝદાર) હો, અગર્યે વોહ ફકીર ભી ઉસ સે વાકિફ ન હો, ન યેહ દુકાન દાર ઈસે પહચાનતા હો તો યેહ જબ્રન દિલાના જબ્ર નહીં બલકે **حَقِّ بَحَقِّ دَارِ سَائِينَ** (યા'ની હકદાર કો ઉસ કા હક પહોંચાના હૈ).

મહીનતુલ
મુનવ્વરહમહકતુલ
મુકર્રમહજવ્નતુલ
બકીયા

હર હર ઝર હર કતરા શાહિદ હૈ હર હર લમ્હા
ઉસ કી કુદરતો સન્નત કા યક્તાઈ વ વહ્દત કા
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ طَامَنَّا بِرَسُولِ اللَّهِ

(સામાને બખ્શિશ શરીફ)

કૌન નેકી કરને વાલે કી તરહ હૈ ? : સરકારે નામદાર, દો આલમ કે માલિકો **إِنَّ الدَّالَّ عَلَى الْخَيْرِ كَفَاعِلُهُ** : ﷺ ને ફરમાયા : يا'ની બેશક નેકી કી રાહ દિખાને વાલા નેકી કરને વાલે કી તરહ હૈ. (ત્રમ્ઝી ૪૮: ૨૦૦ હાદિથ ૨૧૧૧) : મુફર્રિસે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફતી અહમદ યાર ખાન ખાન **رَحْمَةُ الْحَنَانِ** ફરમાતે હૈં : યા'ની નેકી કરને વાલા, કરાને વાલા, બતાને વાલા (ઔર) મશ્વરા દેને વાલા સબ સવાબ કે મુસ્તહિક (યા'ની હકદાર) હૈં.

(મિરઆતુલ મનાજીહ, જિ. 1, સ. 194)

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! سُبْحَنَ اللَّهِ ! “નેકી કી દા'વત” કે મ-દની કામ મેં

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हो और वोह मुज पर दुइद शरीफ न पड़े तो वोह लोगों में से कजूस तरीन शप्स है. (अरबी)

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

અચ્છી અચ્છી નિયતોં કે સાથ જાઈઝ તરીકે પર તઆવુન કરને વાલા ભી અજરો સવાબ કા હકદાર હોતા હૈ. ઈસ મેં ઈસ હુકમે કુરઆની પર અમલ કી ભી નિયત કી જા સકતી હૈ જૈસા કે પારહ 6 સૂ-રતુલ માઈદહ કી આયત નમ્બર 2 મેં ઇર્શાદ હૈ :

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ
وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : और नेकी और परहेज गारी पर अेक दूसरे की मदद करो और गुनाह और जियादती पर बाहम मदद न दो.

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જવ્નતુલ બકીઅ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّد
તમામ અમલ કરને વાલોં કા સવાબ : સયિદુલ મુર-સલીન, ખા-તમુન્નબિય્થીન, જનાબે રહ્મતુલ્લિલ આ-લમીન ﷺ કા ફરમાને દિલ નશીન હૈ : જો હિદાયત કી તરફ બુલાએ ઉસ કો તમામ આમિલીન (યા'ની અમલ કરને વાલોં) કી તરહ સવાબ મિલેગા ઓર ઈસ સે ઉન (અમલ કરને વાલોં) કે અપને સવાબ સે કુછ કમ ન હોગા. ઓર જો ગુમરાહી કી તરફ બુલાએ તો ઉસ પર તમામ પૈરવી કરને વાલે ગુમરાહોં કે બરાબર ગુનાહ હોગા ઓર યેહ ઉન કે ગુનાહોં સે કુછ કમ ન કરેગા. (મુસ્લિમ ૧૬૩૮ હદીથ ૨૧૧૪)

જવ્નતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

લાખોં નેકિયાં ઓર લાખોં ગુનાહ : મુફ્સિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન ﷺ ફરમાતે હેં : યેહ હુકમ (આમ હૈ યા'ની) નબી ﷺ ઓર ઈન કે સદકે સે તમામ સહાબા, અઈમ્મએ મુજતહિદીન, ઉ-લમાએ મુ-તકદિમીન વ મુ-તઅખ્બીરીન સબ કો શામિલ હૈ મ-સલન અગર કિસી કી તબ્લીગ સે એક લાખ નમાઝી બનેં તો ઉસ મુબલ્લિગ કો હર વક્ત એક લાખ નમાઝોં કા સવાબ હોગા ઓર ઉન નમાઝિયોં કો અપની અપની નમાઝોં કા સવાબ, ઈસ સે મા'લૂમ હુવા કે હુઝૂર (ﷺ) કા સવાબ મખ્લૂક કે અન્દાઝે સે વરા હૈ. રબ (عَزَّوَجَلَّ) ફરમાતા હૈ : (تَر-ج-مأه كَنُزُولُ إِمَان : और وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ ﴿٢٩﴾ الْقَلَم ٣) : (और तुम्हारे लिये बे इन्तिहा सवाब है) जैसे ही वोह मुसन्निफीन जिन की किताबों से लोग हिदायत पा रहे हैं कियामत तक लाखों का सवाब उन्हें पछोयता रहेगा, येह

मदीनतुल मुनव्वरह

मक्कतुल मुक़र्रमह

जव्नतुल बक़ीअ

मक्कतुल मुक़र्रमह

जव्नतुल बक़ीअ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : *عسى الله تعالى عليه و آله وسلم* : ઉસ શાખ્સ કી નાક ખાક આલૂદ હો જિસ કે પાસ મેરા ઝિક હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરુદે પાક ન પડે. (૧૬)

હદીસ ઇસ આયત કે ખિલાફ નહીં : (૨૪-જ-મએ ૨૭૫૧) **لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى** (તર-જ-મએ ૨૭૫૧) **કન્ઝુલ ઈમાન** : આદમી ન પાએગા મગર અપની કોશિશ) કયૂંકે યેહ સવાબોં કી ઝિયાદતી ઇસ કે અ-મલે તબ્લીગ કા નતીજા હૈ. મઝીદ ફરમાતે હેં : ઇસ મેં ગુમરાહિયોં કે મૂજિદીન મુબલ્લિગીન (યા'ની ગુમરાહી ઈજાદ કરને ઔર ગુમરાહી દૂસરોં કો પહોંચાને વાલે) સબ શામિલ હેં તા કિયામત ઇન કો હર વક્ત લાખોં ગુનાહ પહોંચતે રહેંગે. (મિરઆતુલ મનાજીહ, જિ. 1, સ. 160)

“નેક” બનાને કી મશીન બન જાઇયે : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! નેકિયોં કે હરીસ બન જાઈયે, દૂસરોં કો નમાઝી બનાને કી મુહિમ તેઝ સે તેઝ તર કર દીજિયે, જબ ભી નમાઝે બા જમાઅત કે લિયે સૂએ મસ્જિદ જાને લગે, દૂસરોં કો તરગીબ દે કર સાથ લેતે જાઈયે, જિન્હેં નમાઝ નહીં આતી ઉન્હેં નમાઝ સિખાઈયે. અગર આપ કે સબબ એક ભી નમાઝી બન ગયા તો જબ તક વોહ નમાઝે પઢતા રહેગા ઉસ કી હર હર નમાઝ કા આપ કો ભી સવાબ મિલતા રહેગા. ઉમૂમન ઇશા કે બા'દ કમો બેશ 40 મિનટ ચલને વાલે દા'વતે ઇસ્લામી કે **મદ્ર-સતુલ મદીના (બાલિગાન)** મેં દાખિલા લે લીજિયે, ઇસ મેં ખુદ ભી કુરઆને કરીમ સીખિયે ઔર દૂસરોં કો ભી સિખાઈયે. આપ સે સીખને વાલા જબ જબ તિલાવત કરેગા આપ કો ભી ઉસ કી તિલાવત કા સવાબ મિલતા રહેગા. આપ ભી સુન્નતોં પર અમલ કીજિયે ઔર દૂસરોં કો ભી અમલ પર આમાદા કીજિયે. અગર આપ ને કિસી કો એક સુન્નત સિખા દી તો અબ વોહ જબ જબ ઉસ સુન્નત પર અમલ કરેગા આપ કો ભી ઉસ સુન્નત પર અમલ કરને વાલે કી તરહ સવાબ મિલતા રહેગા. અલાકાઈ દૌરા બરાએ **નેકી કી દા'વત** ઔર મ-દની કાફિલોં મેં સુન્નતોં ભરે સફર કે ઝરીએ અપની ઔર દૂસરોં કી ઇસ્લાહ કી ઝોરદાર મુહિમ ચલા કર મુસલ્માનોં કો “નેક” બનાને કી “મશીન” બન જાઈયે, **سَلِّ عَلَى سَائِدَةِ الْاَنْبِيَاءِ** સવાબ કા અમ્બાર લગ જાએગા ઔર દોનોં જહાનોં મેં બેડા પાર હો જાએગા.

તેરે કરમ સે ઐ કરીમ ! મુઝે કૌન સી શૈ મિલી નહીં

ઝોલી હી મેરી તંગ હે તેરે યહાં કમી નહીં

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّد

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : जिस ने मुझ पर रोझे जुमुआ दो सो बार दुइदे पाक पढा उस के दो सो साल के गुनाह मुआफ़ होंगे. (अल-अल)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

હર કલિમે પર સાલ ભર કી ઇબાદત કા સવાબ ઔર : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી

ભાઈયો ! જબ કોઈ મુસલમાન નેકી કી દા'વત દેતા હૈ તો અલ્લાહ ﷻ કી રહમત જોશ મેં આતી હૈ. યુનાન્યે હુજજતુલ ઇસ્લામ હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ અબૂ હામિદ મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગઝાલી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى ફરમાતે હેં : એક બાર હઝરતે સય્યિદુના મૂસા કલીમુલ્લાહ صَلَوَاتُ اللّٰهِ وَسَلَامُهُ عَلَيْهِ ને બારગાહે ખુદા વન્દી ﷻ મેં અઝ કી : યા અલ્લાહ ﷻ ! જો અપને ભાઈ કો નેકી કા હુકમ કરે ઔર બુરાઈ સે રોકે. ઉસ કી જઝા ક્યા હૈ ? અલ્લાહ તબા-ર-ક વ તઆલા ને ઇશાદિ ફરમાયા : મેં ઉસ કે હર કલિમે કે બદલે એક એક સાલ કી ઇબાદત કા સવાબ લિખતા હૂં ઔર ઉસે જહન્નમ કી સઝા દેને મેં મુઝે હયા આતી હૈ.

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

જન્નતુલ
બકીઅ

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

જન્નતુલ
બકીઅ

નેકીયોં કા અખ્બાર : سُبْحَنَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ ! अगर आप किसी को नैकी की दा'वत देंगे तो एक एक कलिमे (लफ्ज़, कौल या बात) के बदले एक एक साल की इबादत का सवाब पाएंगे, ફર્ઝ કીજિયે ! આપ ને કિસી દિન મસ્જિદ મેં સિફ એક ઇસ્લામી ભાઈ કે સામને **“ફૈઝાને સુન્નત”** સે દર્સ દિયા ઔર ઉસ મેં દો સફહાત પઢ કર સુનાએ, અબ અગર ઉન મેં બીસ બાતેં નેકી વ ભલાઈ કી બયાન હુઈ તો દર્સ સુનને વાલા વોહ ઇસ્લામી ભાઈ ઉન પર અમલ કરે યા ન કરે આપ કે નામએ આ'માલ મેં **إِنَّ شَآءَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ** **બીસ સાલ કી ઇબાદત કા સવાબ** લિખા જાએગા ઔર અગર આપ સે દર્સ સુન કર ઉસ ઇસ્લામી ભાઈ ને અમલ કરના શુરૂઅ કર દિયા તો વોહ જબ તક અમલ કરતા રહેગા આપ કો ભી બરાબર ઉસ અમલ કરને વાલે જિતના સવાબ મિલતા રહેગા ઔર અગર ઉસ ને આપ કે દર્સ સે સીખી હુઈ કોઈ સુન્નત કિસી ઔર તક પહોંચાઈ તો ઇસ કા સવાબ ઉસ પહોંચાને વાલે કો ભી મિલેગા ઔર આપ કો ભી. ઇસ તરહ **إِنَّ شَآءَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ** આપ કા સવાબ બઢતા હી ચલા જાએગા. **નેકી કી દા'વત** કા આખિરત મેં મિલને વાલા સવાબ બન્દા અગર દુન્યા હી મેં દેખ લે તો કોઈ લમ્હા બેકાર ન જાને દે, હર વક્ત હી **નેકી કી દા'વત** કી ધૂમેં મચાતા રહે.

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

જન્નતુલ
બકીઅ

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

જન્નતુલ
બકીઅ

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : મુઝ પર દુરુદ શરીફ પઢો અલ્લાહ ઈઝુઝલ તુમ પર રહમત ભેજેગા. (અનનસ)

મૈં નેકી કી દા'વત કી ધૂમૈં મચાગી

તૂ કર ઐસા જઝબા અતા યા ઈલાહી

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّد

દર્સ દેને કા સવાબ : મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! બેશક ફૈઝાને સુન્નત સે દર્સ

દેના ભી “નેકી કી દા'વત” હી કા એક ઝરીઆ હૈ. લિહાઝા હિમ્મત કીજિયે, શૈતાન સે પીછા છુડાઈયે, સુસ્તી ઉડાઈયે ઓર રોઝાના કમ અઝ કમ “દો દર્સ” ઝરૂર દીજિયે. મસ્જિદ દર્સ, ચૌકદર્સ, બાઝાર દર્સ વગૈરા મૈં સે કમ અઝ કમ કિસી એક કી

તરકીબ ફરમાઈયે નીઝ વક્ત મુકર્રર કર કે રોઝાના ઝરૂર બિઝૂઝરૂર ઘર દર્સ કે ઝરીએ ભી ખૂબ ખૂબ સુન્નતોં કે મ-દની ફૂલ લુટાઈયે ઓર ઢેરોં ઢેર સવાબ કમાઈયે. ઈસ ઝિમ્ન મૈં દો અહાદીસે મુબારકા સુનિયે ઓર ઝૂમિયે :

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : જો શખ્સ મેરી ઉમ્મત તક કોઈ ઈસ્લામી બાત પહોંચાએ તાકે ઉસ સે સુન્નત કાઈમ કી જાએ યા ઉસ સે બદ મઝહબી દૂર કી જાએ તો વોહ જન્નતી હૈ.

“અલ્લાહ તઆલા : صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ **દુઆએ મુસ્તફા** (حَلِيَّةُ الْأَوْلِيَاءِ ج ١٠ ص ٤٠ حديث ١٤١٦) ઉસ કો તરો તાઝા રખે જો મેરી હદીસ કો સુને, યાદ રખે ઓર દૂસરોં તક પહોંચાએ.”

(سُنَنِ تِرْمِذِي ج ٤ ص ٢٩٨ حديث ٢٦٦٥)

દર્સ કી બ-ર-કત : મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દર્સે ફૈઝાને સુન્નત કા જઝબા

બઢાને કે લિયે આઈયે ! આપ કો એક મ-દની બહાર સુનાતા હૂં યુનાન્ચે બાબુલ મદીના (કરાચી) કે મુકીમ એક ઈસ્લામી ભાઈ કે બયાન કા ખુલાસા હૈ : 1410 સિ.હિ. બ

મુતાબિક 1990 સિ.ઈ. કી બાત હૈ કે મૈં મર્કઝુલ ઔલિયા (લાહોર) મૈં એક જગહ મુલા-ઝમત કરતા થા. ઈસી દૌરાન દા'વતે ઈસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા એક ઈસ્લામી ભાઈ ભી વહીં મુલાઝિમ હુએ. એક બાર મૈં ને ઉન સે કહા કે કિસી ઐસી કિતાબ કી તરફ મેરી રહનુમાઈ ફરમાઈયે જિસે પઢ કર ઈસ્લામી તર્ઝ પર

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર કસરત સે દુરુદે પાક પઢો બેશક તુમહારા મુઝ પર દુરુદે પાક પઢના તુમહારે ગુનાહો કે લિયે મગ્ફિરત હૈ. (મુજીબ)

મદીનતુલ મુનવ્વરહે

મક્કતુલ મુકર્રમહે

જન્નતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વરહે

મક્કતુલ મુકર્રમહે

જન્નતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વરહે

મક્કતુલ મુકર્રમહે

જન્નતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વરહે

મક્કતુલ મુકર્રમહે

જન્નતુલ બકીઅ

ઝિન્દગી ગુઝારી જા સકે. ઉન્હોં ને કહા કે આપ દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી “ફૈઝાને સુન્નત” ખરીદ ફરમા લીજીયે. બાત આઈ ગઈ હો ગઈ. ઝિન્દગી કા પહિચ્ચા અપની તેઝ રફતારી સે ધૂમતા રહા, ગર્દિશે લૈલો નહાર સે બે ખબર મેં મા'મૂલ કે મુતાબિક ઝિન્દગી ગુઝારતા રહા ઔર દુન્યાવી મસરૂફિયાત કી વજહ સે વોહ કિતાબ ન ખરીદ સકા. કુછ અર્સે બા'દ ખુદા કા કરના ઐસા હુવા કે મેં મુસ્તકિલ તૌર પર બાબુલ મદીના (કરાચી) મુન્તકિલ હો ગયા. એક રોઝ નમાઝે મગરિબ કે લિયે એક મસ્જિદ મેં ગયા તો નમાઝ અદા કરને કે બા'દ મેં ને દેખા કે સફેદ લિબાસ ઝૈબે તન કિયે સર પર સજ્જ સજ્જ ઇમામા શરીફ કા તાજ સજાએ એક ઇસ્લામી ભાઈ કિસી કિતાબ સે દર્સ દે રહે થે ઔર કઈ ઇસ્લામી ભાઈ દર્સ સુનને મેં મસરૂફ થે. મેં ભી ઉસ દર્સ મેં બેઠ ગયા, જબ મેરી નઝર ઉસ કિતાબ પર પડી જિસ સે વોહ ઇસ્લામી ભાઈ દર્સ દે રહે થે તો ઉસ પર “ફૈઝાને સુન્નત” લિખા થા, જિસે દેખ કર મેરા ઝેહન માઝી કે ધુંદલકોં મેં ખો ગયા ઔર મેરે ઝેહન કે પર્દે પર ચેહ બાત ઉભરી કે ચેહ તો વોહી કિતાબ હૈ જિસે ખરીદને કા મુઝે મર્કઝુલ ઔલિયા (લાહોર) મેં ફુલાં ઇસ્લામી ભાઈ ને મશવરા દિયા થા. દર્સ કે બા'દ મેં ને ઇસ્લામી ભાઈયોં સે મુલાકાત કી ઔર ઉન સે “ફૈઝાને સુન્નત” મુતા-લઆ કરને કે લિયે માંગી, ઉન્હોં ને દે દી. ઇસ કા મુતા-લઆ કરને સે મેરે અન્દર સુન્નતોં પર અમલ કરને કા જઝબા પૈદા હુવા ઔર ﷺ રફતા રફતા દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા હો કર સુન્નતોં પર અમલ કે લિયે કમર બસ્તા હો ગયા. નીઝ મેરે સાથ સાથ મેરે તીન ભાઈ ભી ﷺ દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા હો ગએ.

ન નેકી કી દા'વત મેં સુસ્તી હો મુઝ સે

સઆદત મિલે દર્સે ફૈઝાને સુન્નત

صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّدٍ

બના શાઈકે કાફિલા યા ઇલાહી

કી રોઝાના દો મર્તબા યા ઇલાહી

صَلُّوْا عَلٰى الْحَبِيْب !

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : જો મુઝ પર એક દુરુદ શરીફ પઢતા હૈ અલ્લાહ ઓસ કે લિયે એક કીરાત અજ લખતા હૈ ઓર કીરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (ખુવારઝા)

દીન કા કુત્બે આ'ઝમ : હુજજતુલ ઇસ્લામ હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ અબૂ હામિદ મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْوَالِي ફરમાતે હૈં : નેકી કા હુકમ દેના ઓર બુરાઈ સે રોકના દીન કા કુત્બે આ'ઝમ હૈ, (યા'ની એસા અહમ રુક્ન હૈ કે ઇસ સે દીન કી તમામ ચીઝેં વાબસ્તા હૈં) ઇસી અહમ કામ કે લિયે અલ્લાહ તઆલા ને તમામ અમ્બિયાએ કિરામ عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَام કો મઝહીસ ફરમાયા (યા'ની ભેજા).

(أَحْيَاءُ الْقُلُوب ۲ ص ૨૪૪)

અર્શ કા સાચા મિલેગા : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! મૈદાને મહશર કે હોલનાક માહોલ મેં, કે જિસ દિન અર્શે ઇલાહી કે સાએ કે ઇલાવા કોઈ સાચા ન હોગા, ઓસ દિન અલ્લાહ તઆલા અપને જિન મુતીઅ વ ફરમાં બરદાર ખાસ બન્દોં કો અર્શે અઝીમ કે સાએ મેં જગહ ઓર જન્નતુલ ફિરદૌસ મેં દાખિલા અતા ફરમાએગા ઓન ખુશ નસીબોં મેં નેકી કી દા'વત દેને ઓર બુરાઈ સે મન્અ કરને વાલે ઇસ્લામી ભાઈયોં ઓર ઇસ્લામી બહનોં કા ભી શુમૂલ હોગા. યુનાન્ચે અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ને હઝરતે સય્યિદુના મૂસા કલીમુલ્લાહ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْوَالِي કી તરફ વહ્ય ફરમાઈ કે જિસ ને ભલાઈ કા હુકમ દિયા ઓર બુરાઈ સે મન્અ કિયા ઓર લોગોં કો મેરી ઇતાઅત (યા'ની ફરમાં બરદારી) કી તરફ બુલાયા, કિયામત કે દિન મેરે અર્શ કે સાએ મેં હોગા.

(جَلِّيَةُ الْأَوَّلِيَّة ۶ ص ૩૧ رقم ૧૧૧)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّد

સૂરજ એક મીલ પર હોગા : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! જબ કિયામત કા દિન હોગા ઓર સૂરજ એક મીલ પર રહ કર આગ બરસા રહા હોગા, શિદ્દતે પ્યાસ સે ઝબાનેં બાહર નિકલ પડી હોંગી, લોગ પસીને મેં ડુબ્કિયાં ખા રહે હોંગે, અર્શ કે સાએ કી સહીહ મા'નોં મેં ઓસી વક્ત અહમ્મિયત પતા ચલેગી, ઇસ કી તલબ અપને દિલ મેં પૈદા કીજિયે, ગર્મિયોં કી દોપહર હો ઓર આપ ચિલચિલાતી ધૂપ મેં લકો દક સહરા કે અન્દર નંગે પાઉ ચલ રહે હોં અગર એસે મેં કોઈ સાએબાન યા સાએ કી જગહ નઝર આ જાએ ઓસ વક્ત આપ કો કિસ કદર ખુશી હોગી ઇસ કા આપ બખૂબી

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने किताब में मुझ पर दुइइ पाक लिखा तो जब तक मेरा नाम उस में रहेगा फिरिश्ते उस के लिये इस्तिफ़ार करते रहेंगे. (अबू)

મદીનતુલ મુનવ્વરહે

અન્ટાઝા કર સકતે હેં હાલાં કે કિયામત કી તમાઝત (યા'ની ગરમી) કે મુકાબલે મેં દુન્યા કી ધૂપ કોઈ હૈસિયત નહીં રખતી. લિહાઝા બરોઝે કિયામત અલ્લાહ ﷻ કી રહમત સે “સાયએ અર્શ” પાને કે લિયે આજ દુન્યા મેં ખૂબ ખૂબ નેકી કી દા'વત કી ધૂમેં ભી મચાઈયે ઔર અલ્લાહ ﷻ કી જનાબ મેં સાયએ અર્શ કી ભીક ભી માંગતે રહિયે.

મક્કતુલ મુકર્રમહે

યા ઈલાહી ગર્મિયે મહશર સે જબ ભડકેં બદન દામને મહબૂબ કી ઠન્ડી હવા કા સાથ હો
યા ઈલાહી જબ ઝબાનેં બાહર આએં પ્યાસ સે સાહિબે કૌસર શહે જૂદો અતા કા સાથ હો

યા ઈલાહી સર્દ મેહરી પર હો જબ ખુરશીદે હશર

સચ્ચિદે બે સાયા કે ઝિલ્લે લિવા કા સાથ હો

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

જન્નતુલ બકીઅ

શર્હે કલામે રઝા : મેરે આકા આ'લા હઝરત ﷺ કી મુનાજાત કે

મદીનતુલ મુનવ્વરહે

તીનોં અશઆર કા નમ્બર વાર ખુલાસા મુલા-હઝા ફરમાઈયે : (1) ઐ મેરે મા'બૂદ ! જબ મહશર બપા હોગા ઔર વહાં કી હોશરુબા ગરમી સે લોગોં કે બદન તપ ઔર જલ રહે હોંગે ઉસ વક્ત હમ ગુલામાને મુસ્તફા કો અપને પ્યારે મહબૂબ ﷺ કે દામને કરમ કી ઠન્ડી ઠન્ડી હવા નસીબ કરના (2) ઐ મેરે પાક પરવર દગાર ! કિયામત કી ખૌફનાક તપિશ ઔર જાન લેવા પ્યાસ કી શિદ્દત સે જબ ઝબાનેં સૂખ કર કાંટા હો જાએં ઔર બાહર નિકલ પડેં ! ઐસે દિલ હિલા દેને વાલે માહોલ મેં સાહિબે જૂદો સખાવત, માલિકે કૌસરો જન્નત ﷺ કા સાથ નસીબ કરના, કાશ ! કાશ ! કાશ ! હમ પ્યાસ કે મારોં કો સાહિબે કૌસર ﷺ કે પ્યારે પ્યારે હાથોં સે કૌસર કે છલકતે જામ નસીબ હો જાએં (3) ઐ રબ્બે કરીમ ! કિયામત કે તપતે હુએ મૈદાન મેં, કે જબ સૂરજ ખૂબ બિફરા હુવા આગ બરસા રહા હો, આહ ! ઐસી જાન ઘુલાને વાલી સખ્ત કડી ધૂપ મેં જબ કે ભેજે ખૌલ રહે હોં, હમારે ઉસ સચ્ચિદો સરદાર ﷺ જિન કા ધૂપ મેં સાયા ઝમીન પર ન પડતા થા કે અઝીમુશ્શાન ઝન્ડે કા હમેં સાયા અતા કરના.

મક્કતુલ મુકર્રમહે

જન્નતુલ બકીઅ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِس نے مُؤَلَّہ پَر اَک بار دُور دے پاک پڑا اَولَہ اَک اَوس پَر دس رَہ مَرتے بَہ جَتا ہِے . (مسلم)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

અચ્છાઈ, બુરાઈ કા પેશ્વા : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! કિસી કો અપના કાઈદ, પેશ્વા ઓર લીડર બનાને સે પહલે આબિરત કે નફઅ વ નુક્સાન કે તઅલ્લુક સે ખૂબ ગૌર કર લેના ચાહિયે, જો ખુશ નસીબ કિસી ખુદા રસીદા નેક બન્દે કો અપના પેશ્વા બનાએગા ઉસ કી બાતોં પર અમલ કરેગા વોહ બરોઝે કિયામત ઉસી કે સાથ હોગા ઓર જો બદ નસીબ દુન્યા કી રંગીનિયોં મેં બદ મસ્ત હો કર, દૌલત વ મન્સબ કી હવસ કે સબબ બુરે પેશ્વા (લીડર) કે ફન્દે મેં ફંસ જાએગા ઓર દુન્યા મેં ઉસ કી બાતોં પર ચલેગા તો મહશર મેં ઉસી પેશ્વા (લીડર) કે સાથ હોગા. હમ સબી કો કિયામત કી રુસ્વાઈ સે ડરના ચાહિયે. દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક્ત-બતુલ મદીના કે મત્બૂઆ તરજમે વાલે પાકીઝા કુરઆન, “કન્ઝુલ ઇમાન મઅ ખઝાઈનુલ ઇરફાન” સફહા 539 પર પારહ 15 સૂરઅે બની ઇસ્રાઈલ આયત નમ્બર 71 મેં અલ્લાહ ﷻ ઇશાદિ ફરમાતા હૈ :

મક્કતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વરહમક્કતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીઅ

يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ اُنَاسٍ بِمَا مِمْهٖ

તર-જ-મઅે કન્ઝુલ ઇમાન : જિસ દિન હમ હર જમાઅત કો ઉસ કે ઇમામ કે સાથ બુલાએંગે.

મદીનતુલ
મુનવ્વરહમક્કતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વરહમક્કતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીઅ

સદરુલ અફઝિલ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદ્દીન મુરાદઆબાદી ﷺ ઇસ આયતે કરીમા કે તહ્ત ફરમાતે હૈં : (ઉસ ઇમામ કે સાથ બુલાએંગે) જિસ કા વોહ દુન્યા મેં ઇતિબાઅ (યા'ની પૈરવી) કરતા થા. હઝરતે ઇબ્ને અબ્બાસ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُمَا ને ફરમાયા : ઇસ સે વોહ ઇમામે ઝમાં (યા'ની અપને દૌર કા પેશ્વા) મુરાદ હૈ જિસ કી દા'વત પર દુન્યા મેં લોગ ચલે, ખ્વાહ ઉસ ને હક કી દા'વત દી હો યા બાતિલ કી. હાસિલ યેહ હૈ કે હર કૌમ અપને સરદાર કે પાસ જમ્અ હોગી જિસ કે હુક્મ પર દુન્યા મેં ચલતી રહી ઓર ઉન્હેં ઉસી કે નામ સે પુકારા જાએગા કે ફુલાં કે મુતબિઈન (યા'ની ઇતિબાઅ વ પૈરવી કરને વાલે) (ખઝાઈનુલ ઇરફાન)

નેકી કે ઇમામ કા ખુશ અખ્બામ : જિન ખુશ નસીબોં કો તબ્લીગ વ ઇશાદિ ઓર નેકી કી દા'વત કે હવાલે સે દુન્યા મેં મન્સબે વજાહત મિલા હોગા ઓર ઉન્હેં ને બસદ ઇખ્લાસ ખુશ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો શપ્સ મુઝ પર દુરૂદ પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (ખૂન)

મહીનતુલ
મુનવ્વારહ

ઉસ્લૂબી કે સાથ અપની ઝિમ્મેદારી નિભાઈ હોગી ઉન કે ઔર નેકી ઔર ભલાઈ કે કામોં મેં ઉન કા તઆવુન કરને વાલે મુખ્લિસીન કે આખિરત મેં ખૂબ વારે ન્યારે હોંગે. ઈસ ઝિમ્ન મેં એક ઈમાન અફરોઝ રિવાયત સુનિયે ઔર ઝૂમિયે ચુનાન્યે હઝરતે સય્યિદુના કા'બ ઈસ્લામ કે અપને પરવર દગાર દુરૂદ કે દરબાર મેં હાઝિરી દો તો વોહ હાઝિરી દેગા કે દરમિયાન સે હિજાબાત (યા'ની પદે) ઉઠ જાએંગે, ઉસ કો જન્નત મેં જાને કા હુકમ હોગા, વોહ જન્નત મેં જા કર અપની મન્જિલ (યા'ની મકામ) ઔર ભલાઈ કે કામોં મેં તઆવુન કરને વાલે દોસ્તોં કી મન્જિલ (યા'ની મકામાત) દેખેગા, ઉસ સે કહા જાએગા કે યેહ ફુલાં કી મન્જિલ હૈ ઔર યેહ ફુલાં કી, તો વોહ જન્નત મેં ઉન તમામ ચીઝોં કો દેખેગા જો ખુદ ઈસ કે લિયે ઔર ઈસ કે દોસ્તોં કે વાસિતે તય્યાર હૈં ઔર અપની મન્જિલ (યા'ની મકામ) ઉન સબ (દોસ્તોં કી મન્જિલોં) સે અફઝલ પાએગા, ફિર ઉસે જન્નત કે હુલ્લોં (યા'ની મલ્બૂસાત) સે એક હુલ્લા (યા'ની લિબાસ) પહનાયા જાએગા ઔર ઉસ કે સર પર જન્નત કે તાજોં મેં સે એક તાજ રખા જાએગા ઔર ઉસ કા ચેહરા ચમકના શુરૂઆ હોગા યહાં તક કે ચાંદ જૈસા હો જાએગા, જો ભી ઉસે દેખેગા તો કહેગા : યા અલ્લાહ ! ઈસે હમ મેં સે બના દે યહાં તક કે વોહ અપને ઉન દોસ્તોં કે પાસ આએગા જો ખૈરો ભલાઈ મેં ઉસ કા સાથ દિયા કરતે ઔર નેકી કે કામોં મેં હાથ બટાતે થે. ઉન્હેં કહેગા : ઐ ફુલાં ! ખુશ હો જા જન્નત મેં અલ્લાહ તઆલા ને તેરે લિયે ઐસે ઐસે ઈન્આમાત તય્યાર કર રખે હૈં, ઉન્હેં ઈસ તરહ કી ખુશ ખબરિયાં સુનાતા રહેગા યહાં તક કે ઉસ કે અપને રોશન ચેહરે હી કી તરહ ઉન દોસ્તોં કે ચેહરે ભી ખુશી સે ચમક ઉઠેંગે ઔર ઈસ તરહ સે લોગ ઉન્હેં ચમકતે ચેહરોં સે પહચાનેંગે. (الْبُدُورُ السَّافِرَةُ فِي أُمُورِ الْآخِرَةِ ص ૧૬૦)

મહીનતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીયામહીનતુલ
મુનવ્વારહમહીનતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીયામહીનતુલ
મુનવ્વારહમહીનતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીયામહીનતુલ
મુનવ્વારહમહીનતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીયા

પુર ઝિયા કર મેરા ચેહરા હશર મેં ઐ કિબ્રિયા

શહ ઝિયાઉદ્દીન પીરે બા સફા કે વાસિતે

أَمِينَ بِجَاهِ النَّبِيِّ الْأَمِينِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुइदे पाक न पड़ा तबकीक वोह बढे बप्त हो गया. (अहल)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

કેસિટ કે “એક જુલે” ને દિલ પર ઝૈસી ચોટ લગાઈ કે : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી

ભાઈયો ! “દા’વતે ઇસ્લામી” કે મહકે મહકે “મ-દની માહોલ” સે હર દમ વાબસ્તા

રહિયે, ઇસી **મ-દની માહોલ** કી બ-ર-કત સે બે શુમાર ઇસ્લામી ભાઈ ઓર ઇસ્લામી

બહનેં ગુનાહોં સે તૌબા કર કે નેકી કી દા’વત કી ધૂમેં મયાને મેં મશગૂલ હો ગએ, આપ કી

તરગીબ વ તહ્રીસ કે લિયે એક **મ-દની બહાર** ગોશ ગુઝાર કી જાતી હૈ, યુનાન્યે પંજાબ

(પાકિસ્તાન) કે શહર ચિશિયાં શરીફ કે એક ઇસ્લામી ભાઈ કે બયાન કા લુબ્બે લુબાબ હૈ :

નમાઝોં સે જી ચુરાના, દાઢી મુંડાના, વાલિદૈન કો સતાના વગૈરા વગૈરા ગુનાહ મેરી

ઝિન્દગી કા હિસ્સા બન ચુકે થે, ગાને બાજે સુનને કા તો મુઝે જુનૂન (યા’ની પાગલ પન)

કી હદ તક શૌક થા, તરહ તરહ કે ગાને મેરે મોબાઈલ ફોન ઓર કમ્પ્યુટર મેં હર વક્ત

મૌજૂદ રહતે. ઇન્ટરનેટ કે ગલત ઇસ્તિ’માલ કે ગુનાહ મેં ભી મુલવ્વસ થા. જીન્ઝ

(JEANS) કે સિવા કિસી ઓર કપડે કી પતલૂન ન પહનતા હતા કે એક મર્તબા ઈદ

કે મૌકઅ પર મેરે લિયે વાલિદ સાહિબ ને સૂટ સિલવા લિયા લેકિન મેં ને ઉસે

પહનને સે ઇન્કાર કર દિયા ઓર નફસ કી ખ્વાહિશ કે મુતાબિક પેન્ટ શર્ટ ખરીદ કર

ઈદ કે પુર મસરૈત મૌકઅ પર ઇસી લિબાસ મેં મલબૂસ હુવા. ફેશન કા દિલદાદા

હોને કી વજહ સે મેં ને ઇમામા ઓર કુરતે પાજામે કે બારે મેં તો કભી સોચા ભી ન

થા. મેરે સુધરને કે અસ્બાબ કુછ યૂં હુએ કે હમારી મસ્જિદ મેં જો નએ ઇમામ સાહિબ

તશરીફ લાએ વોહ ખુશ કિસ્મતી સે તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર

સિયાસી તહરીક, “દા’વતે ઇસ્લામી” કે મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા થે. એક દિન ઉન્હોં

ને મુઝ પર “ઈન્ફિરાદી કોશિશ” કરતે હુએ હફતાવાર સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ મેં શિર્કત

કી રગબત દિલાઈ, ઉન કી “ઈન્ફિરાદી કોશિશ” કે સબબ મેં ને દો એક બાર હફતાવાર

સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ મેં શિર્કત કર હી લી. એક દિન ઉન્હોં ને મેરે વાલિદ સાહિબ

કો “દા’વતે ઇસ્લામી” કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના સે જારી હોને

વાલે સુન્નતોં ભરે બયાન કી કેસિટ **“મુર્દે કી બે બસી”** તોહફતન દી. **عَزَّوَجَلَّ**

કરમાને મુસ્તફા ﷺ : جیسا نے میں پر ایک بار دھڑدھاک پڑا اے وہاں اس پر دس رُخماتیں بھیجتا ہے۔ (مسلم)

કી રહમત સે એક રાત મુઝે યેહ કેસિટ સુનને કી સઆદત હાસિલ હુઈ. الْحَمْدُ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ
 ઈસ બયાન કી બ-ર-કત સે મેરે દિલ કી દુન્યા ઝેરો ઝબર હોને લગી, ખાસ કર ઈસ
 “જુમ્લે” : “ઈન્સાન કો મરને કે બા’દ અંધેરી કબ્ર મેં ઉતાર દિયા જાએગા, ગાડી હુઈ તો
 વોહ ભી ગેરેજ મેં ખડી રહ જાએગી.” ને મેરે દિલ મેં મ-દની ઈન્કિલાબ બરપા કર
 દિયા. الْحَمْدُ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ મેં ને હાથો હાથ અપને તમામ સાબિકા ગુનાહોં સે તૌબા કર લી,
 અપના મોબાઈલ ઔર કમ્પ્યુટર ભી ગાનોં કી નુહૂસતોં સે પાક કર દિયા ઔર “દા’વતે
 ઈસ્લામી” કે મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા હો ગયા. ઈસ “મ-દની માહોલ” ને મુઝે
 યક્સર બદલ કર રખ દિયા, મેં ને અપને ચેહરે પર પ્યારે પ્યારે આકા, મક્કી મ-દની
 મુસ્તફા صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી મહબ્બત કી નિશાની દાઢી મુબારક ઔર સર પર
 ઈમામા શરીફ કા તાજ સજા લિયા ઔર સુન્નત કે મુતાબિક મ-દની લિબાસ ઝૈબે તન
 કર લિયા. الْحَمْدُ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ તા દમે તહરીર મેં યૂનિવર્સિટી કે હોસ્ટલ મેં દા’વતે ઈસ્લામી કે
 શો’બએ તા’લીમ કે ઝિમ્મેદાર કી હેસિયત સે મ-દની કામોં કી ધૂમેં મચાને કી કોશિશોં
 મેં મસરૂફ હું.

યકીનન મુકદ્દર કા વાહ હે સિકન્દર જિસે ખૈર સે મિલ ગયા મ-દની માહોલ
 યહાં સુન્નતેં સીખને કો મિલેંગી દિલાએગા ખોફે ખુદા મ-દની માહોલ
 ગુનહગારો આઓ સિયહકારો આઓ

ગુનહ તુમ સે દેગા છુડા મ-દની માહોલ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

મસ્જિદ કા ઇમામ ગોચા અલાકે કા બેતાજ બાદશાહ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! મસ્જિદ કે પેશ ઇમામ ઇસ્લામી ભાઈ કી **ઇન્કિરાદી કોશિશ** ને એક મોડર્ન ઓર ફેશન પરસ્ત નૌ જવાન કો સુન્નતોં કા પૈકર બના દિયા ! મસાજિદ કે ઇમામ સાહિબાન આમ ઇસ્લામી ભાઈયોં કી નિસ્બત ઉમ્મન ઝિયાદા બા

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો શખ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (પ્રા.)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહમહકતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીઅમહીનતુલ
મુનવ્વરહમહકતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીઅ

અસર હોતે હૈં, ખુસૂસન ખુશ અપ્લાક ઔર મિલન-સાર ઇમામે મસ્જિદ ઉસ અલાકે કા ગોયા **“બેતાજ બાદશાહ”** હોતા હૈ, લોગ ઉસ કા બેહદ એહતિરામ કરતે ઔર ઉસ કી બાત દિલો જાન સે માનતે ઔર સર આંખોં પર લેતે હૈં. અઈમ્મએ કિરામ કી ખિદમત મેં મેરી **“મ-દની ઇસ્તિજા”** હૈ કે વોહ સિફ જુમુઅતુલ મુબારક કે બયાન હી પર ઇક્તિફા ન ફરમાએં, મૌકઅ કી મુના-સબત સે રોઝાના હી **ફૈઝાને સુન્નત** કે દર્સ કી તરકીબ બનાએં, ઔર દર્સ દેને વાલે **“મુઅલિમ”** કી હૌસલા અફઝાઈ કે લિયે ઉસ મેં શિર્કત ફરમાએં, ખૂબ **“ઈન્ફિરાદી કોશિશ”** બઢાએં, **અલાકાઈ દૌરા બરાએ નેકી કી દા'વત** મેં અપની શિર્કત યકીની બનાએં, હર માહ કમ અઝ કમ ત્રીન દિન કે લિયે આશિકાને રસૂલ કે **મ-દની કાફિલે** મેં સુન્નતોં ભરે સફર કી સઆદત ભી પાએં, વાકેઈ અગર ઇમામ સાહિબ ખુદ સફર કરેંગે તો **إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ** ઉન કી દેખા દેખી ઉન કે મુક્તદી ભી બ આસાની **મ-દની કાફિલોં** કે મુસાફિર બન જાએંગે. બહર હાલ હર ઇમામે મસ્જિદ કો અપને ઇસ મન્સબે વજાહત સે **“જાઈઝ ફાએદા”** ઉઠાતે હુએ અપને અલાકે મેં **મ-દની કામોં** કી ધૂમેં મયા કર સુન્નતોં કી બહારોં કા મ-દની સમાં ખડા કર દેના ચાહિયે ઔર અપને લિયે સવાબે આખિરત કા ખૂબ ખૂબ ઝખીરા ઇકઠ્ઠા કર લેના ચાહિયે. અપને મુક્તદિયોં સે ઝિયાદા બે તકલ્લુફ બન કર અપના વકાર ખરાબ કરને કે બજાએ ફાલતૂ બાતોં સે બચ કર ઉન્હેં સુન્નતોં ભરે મહકે મહકે **મ-દની ફૂલ** પેશ કરતે રહને મેં દોનોં જહાનોં કી ભલાઈ હૈ. ઇસ ઝિમ્ન મેં એક નસીહત આમોઝ હિકાયત સમાઅત કીજિયે ચુનાચે

સાત' કે લિયે સાત' કાફી : હઝરતે સય્યિદુના હાતિમ અસમ **رَحْمَةُ اللَّهِ الْاَكْرَم** કી ખિદમતે મુઅઝ્ઝમ મેં એક શખ્સ હાઝિર હો કર નસીહત કા તાલિબ હુવા. આપ **رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ** ને ફરમાયા : **﴿1﴾** અગર તૂ રફીક ચાહતા હૈ તો અલ્લાહ તઆલા (કી યાદ) તેરા રફીક (યા'ની સાથી) કાફી હૈ **﴿2﴾** હમરાહી ચાહતા હૈ તો **“કિરામન કાતિબીન”** (યા'ની આ'માલ લિખને વાલે બુરુર્ગ ફિરિશ્તે) તેરે લિયે કાફી હૈં **﴿3﴾** અગર ઇબ્રત ચાહતા હૈ તો **“દુન્યા કા ફાની હોના”** ઇબ્રત કે લિયે કાફી હૈ **﴿4﴾** અગર મૂનિસ વ ગમ ખ્વાર દરકાર હૈ તો **“કુરઆને કરીમ”** કાફી હૈ **﴿5﴾** અગર શગલ (યા'ની કામ) ચાહિયે તો **“ઈબાદત”** કાફી હૈ **﴿6﴾** અગર વાઈઝ (યા'ની નસીહત કરને વાલા) ચાહતા હૈ તો

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِلْسِ كَيْ پَاس مِیْرَا جِیْك لُہْوَ اُورِ اُس نِیْ مُوْجِ پَر دُڑدِیْ پَاك نِ پَہَا تِلْكِیْك وَہْ اِدھ بَہْت ہُو گَیَا. (ابنِ)

“મૌત” કાફી હૈ. યેહ છ મ-દની ફૂલ ઇનાયત કરને કે બા'દ સાતવેં નમ્બર પર ઇશાદિ ફરમાયા : યેહ બાતેં અગર તુઝે પસન્દ નહીં હેં તો દોઝખ તેરે વાસિતે કાફી હૈ. (تذكرة الاولياء الجزء الاول ص ۲۴) **અલ્લાહ ઈ'ઝ્જલ્ ઈ'ઝલ્ ઉન પર રહમત હો ઓર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મફિરત હો.**

اٰمِيْنَ بِجَاہِ النَّبِيِّ الْاَمِيْنَ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

છુપ કર બે હયાઈ કરને વાલે કી ગલત ફહમી : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો !

દેખા આપ ને ! હમારે બુઝુગાને દીન رَحْمَةُ اللّٰهِ النَّبِيِّ نِકી કી દા'વત કા કોઈ મોકઅ હાથ સે ન જાને દેતે થે, અગર ઉન સે કોઈ નસીહત કા તાલિબ હોતા તો ઉસ કો આખિરત મેં કામ આને વાલે “મ-દની ફૂલ” ઇનાયત ફરમાયા કરતે થે. વાકેઈ અગર સફર વ હઝર હર જગહ યાદે ઇલાહી عَزَّ وَجَلَّ કા સાથ હો, હર દમ એહસાસ હો, **“અલ્લાહ દેખ રહા હૈ.”** જૈસા કે પારહ 30 સૂરતુલ અલક કી 14 વીં આયતે કરીમા મેં ઇશાદિ હોતા હૈ :

اَلَمْ يَعْلَم بِاَنَّ اللّٰهَ يَرٰى ۝

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : કયા ન જાના કે અલ્લાહ (عَزَّ وَجَلَّ) દેખ રહા હૈ.

તો ફિર ઇન્સાન ગુનાહોં કે મુઆ-મલે મેં ખોઈઝદા ઓર ચૌકન્ના રહતા હૈ ઓર ઝાહિરન ઓર ખુફયતન (યા'ની પોશીદા તૌર પર) **અલ્લાહ વ રસૂલ** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી ના ફરમાનિયોં સે બચતા હૈ. જો લોગ અપને નાકિસ ખયાલ મેં છુપ કર બુરાઈયાં કરતે હેં ઉન કો યેહ બાત ખૂબ ઝેહન નશીન કર લેની ચાહિયે કે જિન ખતાઓં કો યેહ પોશીદા સમઝ બૈઠે હેં વોહ સબ કી સબ બુરાઈયાં ઓર બે હયાઈયાં બદિયાં લિખને વાલા ફિરિશ્તા જાનતા હૈ ઓર લિખ ભી રહા હૈ ! અગર કિસી બન્દે કો ઇસ બાત કા કમા હક્કુહૂ એહસાસ હો જાએ તો ઉસ કો ઇસ કદર શરમિન્દગી ઓર નદામત હો કે જી ચાહે બસ અભી ઝમીન ફટ જાએ ઓર મેં ઇસ મેં સમા જાઊં ! પારહ 26 સૂરએ **ق** આયત નમ્બર 18 મેં ઇશાદિ હોતા હૈ :

مَا يَلْفُظُ مِنْ قَوْلٍ اِلَّا لَدَيْهِ رَاقِبٌ عَتِيدٌ ۝

(۲۶: ق ۱۸)

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : કોઈ બાત વોહ ઝબાન સે નહીં નિકાલતા કે ઉસ કે પાસ એક મુહાફિઝ તથ્યાર ન બૈઠા હો.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَسَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهٖ وَسَلَّمَ : जिस ने मुज पर दस मरतबा सुब्ह और दस मरतबा शाम दुइदे पाक पढा उसे कियामत के दिन मेरी शफाअत मिलेगी. (अल्-मुत्ताह)

પારહ 30 સૂ-રતુલ ઇન્ફિતાર આયત નમ્બર 10 તા 12 મેં હે :

तर-ज-मअ क-ज़ुल ईमान : और बेशक तुम पर कुछ निगड़बान हैं मुअज़्ज़ज़ लिखने वाले, जानते हैं जो कुछ तुम करो.

وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ ۝ كَرَامًا كَاتِبِينَ ۝ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ۝

મુફ્સિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْخَنَان યાર ફરમાતે હેં : પતા લગા કે આ'માલ નામા લિખને વાલે ફિરિશ્તે હમારે છુપે ઓર આહિર અમલ કો જાનતે હેં વરના તહરીર કેસે કરે. (ઇલ્મુલ કુરઆન, સ. 85) سُبْحَنَ اللّٰهُ ! જબ આ'માલ લિખને વાલે ફિરિશ્તે હમારે છુપે હુએ આ'માલ જાનતે હેં તો ફિર તમામ ફિરિશ્તો બલ્કે જમીઅ મખ્લૂકાત કે સરદાર, મક્કે મદીને કે તાજદાર صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهٖ وَسَلَّمَ બારગાહે રિસાલત મેં અર્ઝ ગુઝાર હેં : આ'લા હઝરત عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهُ تَعَالٰى

સરે અર્શ પર હેં તેરી ગુઝર, દિલે ફર્શ પર હેં તેરી નઝર

મ-લકૂતો મુલક મેં કોઈ શૈ, નહીં વોહ જો તુઝ પે ઇયાં નહીં

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

મુશ્કિલ અલ્ફાઝ કે મઆની : **સરે અર્શ :** અર્શ કે ઊપર. **મ-લકૂત :** ફિરિશ્તો કે રહને કી જગહ. **ઇયાં :** આહિર.

શર્હે કલામે રઝા : યા રસૂલલ્લાહ صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهٖ وَسَلَّمَ ! અર્શ કે ઊપર ઓર ફર્શ યા'ની ઝમીન કે અન્દર કા સબ કુછ આપ صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآલِهٖ وَسَلَّمَ કે પેશે નઝર હૈ. દુન્યા જહાન મેં કોઈ ભી એસી શૈ નહીં જો આપ صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآલِهٖ وَسَلَّمَ પર આહિર ન હો.

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَى مُحَمَّد

ફિરિશ્તે કો રફીકે સફર બનાને કા અમલ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! જિસે દુન્યા કે બે વફા હોને કા એહસાસ હો, હર દમ મૌત કા તસવ્વુર બંધા હો, તિલાવત વ ઇબાદત ઉસ કા મશગલા હો ઝિકો દુરૂદ કા સિલ્સિલા હો તો દોનોં જહાનોં મેં ઉસ કા બેડા પાર હો જાએ. મુકીમ હો યા મુસાફિર હર એક કો ચાહિયે કે વોહ ફુઝૂલ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِلْسِ كَيْ فَاسِ مَعَا لِكَيْ هُوَا اَوْرَ اُسَ نَ مُؤَلِّ بِرَ شَرِيفَ نَ
 پَدا اُسَ نَ جَافَا كِي. (مَعَارِزِ)

બક બક કે બજાએ **ઝિકો દુરૂદ** ઓર સુન્નતોં ભરી પ્યારી પ્યારી બાતોં મેં અપના વક્ત ગુઝારે. ખુસૂસન સફર સે મુ-તઅલ્લિક એક **મ-દની ફૂલ** કબૂલ ફરમાઈયે. યુનાન્યે મુસ્તફા જાને રહમત, શમ્મે બઝમે હિદાયત, નોશાએ બઝમે જન્નત, મમ્બએ જૂદો સખાવત, સરાપા ફઝલો રહમત **صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** કા ફરમાને હિફાઝત નિશાન હૈ :

જો શખ્સ સફર કે દૌરાન અલ્લાહ **عَزَّوَجَلَّ** કી તરફ તવજજોહ રખે ઓર ઉસ કે ઝિક મેં મશગૂલ રહે, અલ્લાહ **عَزَّوَجَلَّ** ઉસ કે લિયે એક ફિરિશ્તા મુહાફિઝ (યા'ની હિફાઝત કરને વાલા) મુકર્રર કર દેતા હૈ ઓર જો બેહુદા શે'રો શાઈરી ઓર ફુઝૂલ બાતોં મેં મસરૂફ રહે તો અલ્લાહ **عَزَّوَجَلَّ** ઉસ કે પીછે એક શૈતાન લગા દેતા હૈ.

सरवरें हों लीजें अपने ना तुवानों की ખબર

नफ़सों शैतान सख़ियेदा कब तक दबाते जायेंगे

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَى مُحَمَّدٍ

નેકી કી દા'વત દેના બી જિહાદ હૈ : હઝરતે મૌલાએ કાએનાત, અલિયુલ મુર્તઝા શેરે ખુદા **كَرَّمَ اللّٰهُ تَعَالٰى وَجْهَهُ الْكَرِيم** સે રિવાયત હૈ કે હુઝૂરે અકરમ, નૂરે મુજસ્સમ, શાહે આદમ વ બની આદમ, રસૂલે મુહ્તશમ, શાફેએ ઉમમ **صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** કા ઈશદિ મુઅઝ્ઝમ હૈ : જિહાદ કી ચાર કિસ્મેં હેં : 1) નેકી કા હુકમ દેના ઓર 2) બુરાઈ સે મન્અ કરના ઓર 3) સબ્ર કે મકામ પર સચ કહના ઓર 4) ફાસિકોં સે બુગ્ઝ રખના. જિસ ને નેકી કા હુકમ દિયા ઉસ ને મુઅમિનીન કે હાથ મઝબૂત કિયે ઓર જિસ ને બુરાઈ સે મન્અ કિયા ઉસ ને ફાસિકોં કી નાક ખાક આલૂદ કી.

ફાસિક કે “ફિસ્ક” સે નફરત હોની ચાહિયે : હઝરતે સચ્ચિદુના અબ્દુલ અઝીઝ દબ્બાગ **رَحِمَهُ اللّٰهُ الْعَفَّار** ફરમાતે હેં : કિસી ફાસિક મુસલ્માન સે ઈસ તરહ નફરત નહીં કરની ચાહિયે કે ઉસ કી ઝાત હી સે નફરત હો જાએ, હાં ! ઉસ કે ગલત અમલ ઓર ના જાઈઝ કામ કો બુરા જાનના ચાહિયે. ક્યૂંકે ઉસ કે યેહ ગુનાહ જો બાઈસે નફરત હેં આરિઝી હેં લેકિન ઉસ કે દિલ મેં મૌજૂદ ઈમાન મુસ્તકિલ હૈ. યેહ ખુદ એક મોમિન હૈ ઓર યેહ એસે ઉમૂર હેં

करमाने मुस्तफ़। عَلَى اللَّهِ تَعَالَى غَيْرُهُ وَاللَّهُ سَمْعٌ وَبَصَرٌ ॥ जो मुज़ पर रोज़े ज़ुमुआ दुरुद शरीफ़ पढ़ेगा मैं किया मत के दिन उस की शज़ा मत कइँगा. (क़ुरआन)

જો મહબ્બત કો લાઝિમ કરને વાલે હૈં લિહાઝા ઈન પાકીઝા ખસ્લતોં કી વજહ સે ઉસ કી ઝાત સે મહબ્બત હોની ચાહિયે ઔર ઉસ કે બુરે કામોં ઔર ગુનાહોં સે નફરત હોની ચાહિયે.

(અબુ યુસુફ, ૪૭૮:૧૫૫)

(ابریز ص ۴۷۸ ملخصاً)

ਫ਼ਾਸਿਕ ਦੀ ਸੋਹਜਤ ਸਪੱਤ ਗੁਰੁਸਾਨ ਦੇਹ ਹੈ : ਮੀਠੇ ਮੀਠੇ ਈਸ਼ਵਾਮੀ ਭਾਈਯੋ ! ਧੰਨ

ઝેહન મેં રહે કે ફાસિક કે ફિસ્ક સે નફરત રખની હૈ ઇસ કે મા'ના હરગિઝ યેહ નહીં કે ફાસિક કી સોહબત ભી ઇખ્તિયાર કરેં. **દા'વતે ઇસ્લામી** કે ઇશાઅતી ઇદારે **મક-ત-બતુલ**

महीना की मत्बूआ 504 सङ्ख्यात पर भुशतमिल किताब, “गीबत की तबाह कारियां”

સફા 172 પર છે : બુરી સોહબતોં સે બચના બેહદ ઝરૂરી હૈ વરના આખિરત તબાહ હો.

સકતી છે. મેરે આકા આ'લા હઝરત, ઇમામે અહલે સુન્નત, મૌલાના શાહ ઇમામ અહમદ

રસ્તા ખાન **رَحْمَةُ الرَّحْمَنِ عَلَيْهِ** ફરમાતે હૈં : “શરીઅતે મુતહ્હરા ને નમાઝ મેં કોઈ ઝિક્ર ઐસા

नहीं रखा है जिस में “सिई ज़मान” से कुछ निकाले जाएं और मा’ना मुराद न हों.”

(ફતાવા ર-ઝવિયા, જિ. 29, સ. 567) તો (આ'લા હઝરત કે ઈસ ફરમાન કી રોશની મેં) આપ

કી યાદ દિહાની કે લિયે અર્ઝ હૈ કે નમાઝે વિત્ર મેં આપ દુઆએ કુનૂત તો પઢતે હી હોંગે

ਜਿਸ ਮੇਂ (ਧੇਫ਼ ਭੀ) ਹੈ : **وَاَنْخَلْعُ وَتَرْكُ مَنْ يُنْفِرُكُ** “(ਧਾ ਅਲਵਾਫ਼ ! ਫ਼ਮ) ਅਲਗ਼ ਕਰਤੇ ਹੈਂ

और छोड़ते हैं उस को जो तेरी ना इरमान्नी करे.” अगर आज से पहले मा'ना मा'लूम नहीं

થે તો ચલિયે અબ પતા ચલ ગયા લિહાઝા અપને રબ **عَزَّوَجَلَّ** સે કિયે જાને વાલે રોઝ રોઝ

કે ઇસ વા'દે કો અબ અ-મલી જામા પહના હી દીજિયે ઔર નમાઝ ન પઢને વાલોં,

गादियों, बट गुमानियों, तोहमतों, गीबतों, युग्लियों और तरह तरह से ना इरमानियों

में मुलव्यस रहने वालो फ़ासिकों और फ़ाजिरो की बैठकों और उन की सोहबतों से तौबा

कर लीजिये. और कुरआने करीम भी ऐसों की सोछबत से मन्अ इरमाता है, जैसा के

પાર ૭ સૂ-રતુલ અન્આમ આયત નમ્બર 68 મે ઈશાદ હોતા હે :

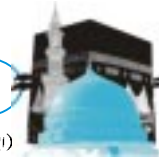
وَأَمَّا نُسَبِّحُكَ الشُّطُنُ فَلَا تَقْعُدُ بَعْدَ

ਸ਼ੇਤਾਨ ਭੁਲਾਵੇ ਤੇ ਯਾਦ ਆਗੇ ਪਰ ਆਵਿਮੋ ਕੇ ਪਾਸ

٢٩. اَلَّذِي يَمُرُّ بِالْقَوْمِ الطَّيِّبِينَ

الذِّكْرَىٰ مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢٨﴾

તર-જ-મએ ક-જુલ ઈમાન : ઔર જો કહીં તુઝે
શૈતાન ભુલાવે તો યાદ આએ પર ઝાલિમોં કે પાસ.
ન બૈઠ.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક યેહ તુમ્હારે લિયે તહારત હૈ. (અબુ ડાવુદ)

તફસીરાતે અહમદિયા મેં ઇસ આયતે મુબા-રકા કે તહત લિખા હૈ : યહાં ઝાલિમીન સે મુરાદ કાફિરીન, મુબતદિઈન યા'ની ગુમરાહ વ બદ દીન ઓર ફાસિકીન હૈં.

(તફસીરાત અહમદિયે ૧૮૮૪) “ગીબત કી તબાહ કારિયાં” સફહા ૧૭૩ પર હૈ :

નેકી કી દા'વત દેને કે લિયે ફાસિકોં કે પાસ જના જાઝ હૈ : જો ઇસ્લામી ભાઈ મુત્તકી પરહેઝ ગાર હો, વોહ ભી યારી દોસ્તી મેં નહીં બલ્કે સિફ નેકી કી દા'વત કી હદ તક ના ફરમાનો ઓર બિગડે હુએ લોગોં કે સાથ બેઠ સકતા હૈ યુનાન્થે દા'વતે

ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કે મત્બૂઆ તરજમે વાલે પાકીઝા કુરઆન, “કન્ઝુલ ઈમાન મઅ ખઝાઈનુલ ઈરફાન” સફહા ૨૬૦ પર પારહ ૭ સૂ-રતુલ અન્આમ આયત નમ્બર ૬૯ મેં રબ્બુલ ઈબાદ ઈશાદિ ફરમાતા હૈ :

وَمَا عَلَى الَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنْ جَسَابِهِمْ تَرْ-જ-મઅ કન્ઝુલ ઈમાન : ઓર પરહેઝ ગારોં પર ઉન કે હિસાબ સે કુછ નહીં, હાં નસીહત દેના શાયદ વોહ બાઝ આએ.

હઝરતે સદરુલ અફઝિલ મૌલાના સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદ્દીન મુરાદઆબાદી ડહાદુર અઝાઈનુલ ઈરફાન મેં ઇસ આયતે કરીમા કે તહત ફરમાતે હૈં : “ઇસ આયત સે મા'લૂમ હુવા કે પન્દો નસીહત ઓર ઇઝહારે હક કે લિયે ઉન કે પાસ બેઠના જાઈઝ હૈ.”

નેકી કી દા'વત દેના સ-દકા હૈ : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ ઝર ગિફારી رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે રિવાયત હૈ કે હાદિયે રાહે નજાત, સરવરે કાએનાત, શાહે મૌજૂદાત ﷺ કા ફરમાને રહમત નિશાન હૈ : “અપને (દીની) ભાઈ સે મુસ્કુરા કર મિલના તુમ્હારે લિયે સ-દકા હૈ ઓર નેકી કી દા'વત દેના ઓર બુરાઈ સે મન્અ કરના સ-દકા હૈ.” (સનિ ટ્રોમ્બી જ ૩ વ ૩૮૬ હદિથ ૧૧૧૨)

બાત કરતે હુએ મુસ્કુરાના સુન્નત હૈ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! બયાન કદા હદીસે મુબા-રકા મેં મુસ્કુરા કર મિલને, નેકી કી દા'વત દેને ઓર બુરાઈ સે મન્અ કરને કો સ-દકા કહા ગયા. سُبْحَنَ اللَّهِ ! મુસ્કુરા કર મિલને કી તો કયા બાત હૈ ! મુસ્કુરા કર મિલના, મુસ્કુરા કર કિસી કો સમજાના ઉમૂમન નેકી કી દા'વત

કે મ-દની કામ કો નિહાયત સહુલ વ આસાન બના દેતા ઔર હૈરત અંગેઝ નતાઈજ કા સબબ બનતા હૈ. જી હાં આપ કી મા'મૂલી સી **મુસ્કુરાહટ** કિસી કા દિલ જીત કર ઉસ કી ગુનાહોં ભરી ઝિન્દગી મેં **મ-દની ઈન્કિલાબ** બરપા કર સક્તી હૈ ઔર મિલતે વક્ત બે રુખી ઔર લા પરવાહી સે ઈધર ઉધર દેખતે હુએ હાથ મિલાના કિસી કા દિલ તોડ કર ઉસ કો **مَعَادُ اللَّهِ** ગુમરાહી કે ગહરે ગઢે મેં ગિરા સક્તા હૈ, લિહાઝા જબ ભી કિસી સે મિલેં, ગુફત-ગૂ કરેં ઉસ વક્ત હત્તલ ઈસ્કાન **મુસ્કુરાતે** રહિયે. અગર ખુશક મિઝાજી યા બે તવજજોહી સે મિલને કી ખસ્લત હૈ તો મિલન-સારી ઔર **મુસ્કુરા** કર મિલને કી આદત બનાને કે લિયે ખૂબ કોશિશ કીજિયે, બલકે **મુસ્કુરાને** કી આદત પક્કી કરને કે લિયે ઝરૂરતન કિસી કી ઝિમ્મેદારી ભી લગાઈયે કે વોહ દૂસરોં સે બાત કરતે હુએ આપ કા મુંહ ફૂલા હુવા યા સપાટ મહસૂસ કરે તો ગાહે બ ગાહે યાદ દિહાની કરવાતે હુએ કહતા રહે યા આપ કો ઈસ તરહ કી તહરીર દિખા દિયા કરે : **“બાત કરતે હુએ મુસ્કુરાના સુન્નત હૈ.”** જી હાં વાકેઈ યેહ સુન્નત હૈ. યુનાન્યે **દા'વતે ઈસ્લામી** કે ઈશ્આતી ઈદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મતબૂઆ 73 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, **“હુસ્ને અખ્લાક”** સફહા 15 પર હૈ : હઝરતે સય્યિ-દતુના ઉમ્મે દરદા **رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا** હઝરતે સય્યિદુના અબૂ દરદા **رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ** કે મુ-તઅલ્લિક ફરમાતી હૈં કે વોહ હર બાત **મુસ્કુરા** કર કિયા કરતે, જબ મૈં ને ઉન સે ઈસ બારે મેં પૂછા તો ઉન્હોં ને જવાબ દિયા : **“મૈં ને હુસ્ને અખ્લાક કે પૈકર, મિલન-સારોં કે રહબર, ગમઝદોં કે યાવર, મહબૂબે રખબે અકબર صَلَّی اللہُ تَعَالَى عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم** કો દેખા કે આપ **مَكَارِمُ الْأَخْلَاقِ لِلطَّبْرَانِی** (۳۱۹ رقم ۲۱) **مُસ્کُورَاتِ** રહતે થે.”

ਉਸ ਤਬਲਸ਼ੁਮ ਦੀ ਆਦਤ ਪੇ ਲਾਘੋਂ ਸਲਾਮ

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

શહે કલામે રઝા : હદાઈકે બખ્ષિશ શરીફ મેં શામિલ “સલામે રઝા” કે ઈસ મિસ્રએ “જિસ કી તસ્કીં સે રોતે હુએ હંસ પરેં” કા આખિરી લફઝ, “પરેં” આ’લા હઝરત **رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى** કી મ-દની સોચ કા અઝીમ શહપારા હૈ. ક્યુંકે અગર “પરેં” કે બજાએ “પરે”

इरमाने मुस्तफ़ा ﷺ : जिस ने मुज़ पर दस मरतबा दुरदे पाक पढा अल्लाह उस पर सो रहमते नाज़िल इरमाता है. (अ. ३)

लिखते तो मा'नन किसी अेक वाकिअे की तरफ़ ईशारा माना जाता ! मगर आ'ला हज़रत ने “पड़ें” लिख कर सरकारे मदीना ﷺ की अज़ीम सिफ़त बयान इरमा दी. युनान्ये ईस मिस्रअ का मा'ना है : हयाते ज़ाहिरी में तो तस्कीन देने से गमज़दा दिलों की कलियां ज़िल उठती थीं मगर आज़ भी सरकारे नामदार ﷺ ने तो वोह पुर सुकून हो जाता है. ईस मिस्रअ में येह भी ईशारा है के महशर में भी अपने गुनहगार उम्मतियों को ढारस बंधा कर यैन व करार बज्शोंगे दूसरे मिस्रअ के मा'ना हैं : उस तस्कीन बज्श आदते करीमा पर लाजों सलाम हों. हज़रत मौलाना सय्यिद अफ़्तरुल हामिदी ने ईस शे'र पर क्या ज़ूब तज़्मीन बांधी है :

मुज़तरिब गम से होते हुअे हंस पड़ें र-ज से ज़ान जोते हुअे हंस पड़ें
बफ़्त ज़ाग उहें सोते हुअे हंस पड़ें जिस की तस्कीं से रते हुअे हंस पड़ें
उस तबस्सुम की आदत पे लाजों सलाम

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

हाथ मिलाने में मुस्कुराना मज़ि़रत का बाधस है : अेक रिवायत में है के सय्यिदुना नुफ़ैअ आ'मा رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ इरमाते हैं के हज़रते सय्यिदुना बराअ बिन आज़िब رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ से मेरी मुलाकात हुई तो उन्हों ने मेरा हाथ पकड़ कर मुज़ से मुसा-इहा इरमाया (या'नी हाथ मिलाअे) और मुस्कुराने लगे, फिर पूछा : ज़ानते हो मैं ने अैसा क्यूं किया ? मैं ने अर्ज़ की : नहीं. तो इरमाने लगे के नबिय्ये करीम, रज़ि़रुह्मीम عَلَيْهِ أَفْضَلُ الصَّلَاةِ وَالتَّسْلِيمِ ने मुझे श-रफ़े मुलाकात बज्शा तो मेरे साथ अैसे ही किया फिर मुज़ से पूछा : ज़ानते हो मैं ने अैसा क्यूं किया ? तो मैं ने अर्ज़ की : नहीं. तो आप ﷺ ने इरमाया के ज़ब दो मुसल्मान मुलाकात करते वक्त मुसा-इहा करते (या'नी हाथ मिलाते) हैं और दोनों अेक दूसरे के सामने अल्लाह عَزَّوَجَلَّ के लिये मुस्कुराते हैं तो उन के जुदा होने से पडले ही उन की मज़ि़रत कर दी जाती है.

(الْمُعْجَمُ الْأَوْسَطُ لِلطَّبْرَانِيِّ ج ٥ ص ٣٦٦ حديث ٧٦٣)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِس کے پاس میرا جِک હો ઓર વોહ મુઝ પર દુરદ શરીફ ન પડે
તો વોહ લોગોં મેં સે કન્જૂસ તરીન શખ્સ હૈ. (ઝબીર રીપા)

બાગે જન્નત મેં મુહમ્મદ મુસ્કુરાતે જાએંગે

ફૂલ રહમત કે ઝડેંગે હમ ઉઠાતે જાએંગે

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

મુસ્કુરાને કી અચ્છી બુરી નિયતેં : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! મઝકૂરા હદીસે પાક મેં લફઝ “અલ્લાહ કે લિયે” અચ્છી નિયત કી સરાહત કરતા હૈ. બહર હાલ કિસી મુસલ્માન સે હાથ મિલાના ઓર દૌરાને ગુફત-ગૂ મુસ્કુરાના સિર્ફ ઇસી સૂરત મેં બાઈસે સવાબે આખિરત વ મગ્ફિરત હૈ જબ કે યેહ હાથ મિલાના ઓર મુસ્કુરાના સિર્ફ અલ્લાહ ﷻ કી રિઝા પાને કી નિયત સે હો. અપની મિલન-સારી કા સિક્કા જમાને, કિસી માલદાર યા સિયાસી “શખ્સિયત” કી ખુશનૂદી પાને, દુન્યવી મઝમૂમ મફાદ પરસ્તી વાલી “ઝાતી દોસ્તી” બઢાને ઓર مَعَاذَ اللَّهِ ﷻ અમરદ કે હાથોં કે મસાસ (યા’ની છૂને) ઓર ઉસ કી જવાબી મુસ્કુરાહટ કે ઝરીએ ગુનાહોં ભરી લઝઝત પાને વગૈરા બુરી નિયતોં કે સાથ ન હો. વાકેઈ વોહ ઇસ્લામી ભાઈ બડે ખુશ નસીબ હેં જો રિઝાએ ઇલાહી ﷻ પાને, અપની મગ્ફિરત કરવાને, ઇતિબાએ સુન્નત કા સવાબ કમાને, મુસલ્માન કે દિલ મેં ખુશી દાખિલ ફરમાને, **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કે ઝરીએ ઇસ્લામી ભાઈયોં કો **મ-દની ઇન્આમાત** કા આમિલ ઓર સુન્નતોં કી તરબિયત કે **મ-દની કાફિલોં** કા મુસાફિર બનાને વગૈરા હરબે હાલ અચ્છી અચ્છી નિયતોં કે સાથ મુલાકાત વ બાત કરતે હુએ મુસ્કુરાતે રહતે હેં.

કહ્કહા શૈતાન કી તરફ સે હૈ : ખિલખિલા કર હંસના મુનાસિબ નહીં ક્યૂંકે યેહ સુન્નત નહીં હૈ બલ્કે યેહ તો શૈતાન કી જાનિબ સે હૈ. જૈસા કે હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે મરવી હૈ કે અલ્લાહ ﷻ કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, મુનઝઝહુન અનિલ ઉયૂબ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ઇશાદ ફરમાતે હેં : “**أَلْفَهْفَهَةُ مِنَ الشَّيْطَانِ وَالتَّبَسُّمُ مِنَ اللَّهِ**” : “**યા’ની કહ્કહા શૈતાન કી તરફ સે હૈ ઓર મુસ્કુરાના અલ્લાહ ﷻ કી તરફ સે હૈ.**”

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : उस शप्स की नाक भाक आवूह हो जिस के पास मेरा जिक्र हो और वोह मुज पर दुइहे पाक न पड़े. (म.)

(الْمَغْجَمُ الصَّغِيرُ لِلطَّبْرَانِيِّ ج ٢ ص ١٠٤ حديث ١٠٥٣) હઝરતે અલ્લામા અબ્દુરઊફ મુનાવી મુસ્કુરાના ઉમ્મત હઝરતે મુફતી અહમદ યાર ખાન ﷺ ફરમાતે હૈં : કહ્કહા સે મુરાદ આવાઝ કે સાથ હંસના હૈ, શૈતાન ઇસે પસન્દ કરતા હૈ ઓર ઉસ પર સુવાર હો જાતા હૈ જબ કે તબસ્સુમ સે મુરાદ બિગૈર આવાઝ કે થોડી મિકદાર મેં હંસના હૈ. (فَيْضُ الْقُدَيْرِ لِلْمُنَاوِيِّ ج ٤ ص ٧٠٦ تحت الحديث ٦١٩٦) મુફસ્સિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફતી અહમદ યાર ખાન ﷺ ફરમાતે હૈં : મુસ્કુરાના અચ્છી ચીઝ હૈ (ઓર) કહ્કહા બુરી ચીઝ, તબસ્સુમ હુઝૂર ﷺ કી આદતે કરીમા થી (લિહાઝા) જબ કિસી સે મિલો મુસ્કુરા કર મિલો.

(મિરઆતુલ મનાજીહ, જિ. 7, સ. 14)

કહ્કહા ગુનાહ નહીં : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! યાદ રહે ! કહ્કહા લગાના અગર્યે શૈતાન કી તરફ સે હૈ, બુરા ભી હૈ ઓર સુન્નત ભી નહીં તાહમ ગુનાહ નહીં હૈ. બિલફર્જ કિસી આલિમ સાહિબ યા બુઝુર્ગ કો કહ્કહા લગાતા પાઁ તો ઉન કી તરફ સે અપને દિલ મેં હરગિઝ કિસી કિસ્મ કા મૈલ ન લાઁ.

ખામોશી ઝિયાદા હંસી કમ : રસૂલુલ્લાહ ﷺ ઝિયાદા ખામોશી ઇજ્તિયાર કરને વાલે ઓર કમ હંસને વાલે થે. (مُسْنَدُ إِمَامِ أَحْمَد ج ٧ ص ٤٠٧ حديث ٢٠٨٥٣) હાફિઝ ઇબ્ને હજર ﷺ ફરમાતે હૈં : અહાદીસે મુબા-રકા કો જમ્મ કરને સે જો બાત ઝાહિર હુઈ વોહ યેહ હૈ કે આપ ﷺ આમ તૌર પર તબસ્સુમ સે ઝિયાદા નહીં હંસતે ઓર કભી ઝિયાદા હો જાતા તો વોહ હંસી હોતી ઓર ઝાહિર યેહી હૈ કે કહ્કહા ન હોતા.

કયા સહાબા હંસતે થે ? : હઝરતે સય્યિદુના ઇબ્ને ઉમર રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْهُمَا સે પૂછા ગયા કે કયા રસૂલુલ્લાહ ﷺ કે સહાબા હંસતે થે ? ફરમાયા : હાં ઓર ઉન કે દિલોં મેં ઇમાન પહાડ સે મઝબૂત થા.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَسَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهٖ وَسَلَّمَ : जिस ने मुझ पर रोझे जुमुआ दो सो बार दुइदे पाक पढा उस के दो सो साल के गुनाह मुआफ़ होंगे. (अल-अल)

મુફર્રસિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફતી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَانِ ઇસ હદીસે પાક કે તહ્ત ફરમાતે હૈં : શાયદ સાઈલ (યા'ની પૂછને વાલે) ને વોહ હદીસ સુની હોગી, “ઝિયાદા હંસના દિલ મુદ્દા કરતા હૈ” તો ઉસ ને સોચા હોગા કે હઝરતે સહાબા (عليهم الرضوان) કભી ન હંસતે હોંગે (કયૂં કે) વોહ હઝરાત (તો) ઝિન્દા દિલ થે ફિર ઉન્હેં હંસી સે કયા તઅલ્લુક ! (સચ્ચિદુના ઇબ્ને ઉમર رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُمَا કે “હાં” મેં) જવાબ (દેને) કા મક્સદ યેહ હૈ કે હંસના હરામ નહીં હલાલ હૈ, વોહ હઝરાત (યા'ની સહાબએ કિરામ عليهم الرضوان) વોહ હંસી ન હંસતે થે જો દિલ મુદ્દા કર દે યા'ની હર વક્ત હંસતે રહના બલ્કે વોહ હંસી હંસતે થે જો દિલ કો શિગુફતા (યા'ની તરો તાઝા) રખે ઔર સામને વાલે કો ભી શિગુફતા (યા'ની તરો તાઝા) બના દે. (મિરઆત, જિ. 6, સ. 404)

કિસી કો હંસતા દેખ કર પઢને કી દુઆ : મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! જબ કિસી કો હંસતા દેખે તો “બુખારી શરીફ” મેં વારિદ યેહ દુઆ પઢ લેની ચાહિયે : أَضْحَكَ اللّٰهُ سِتْكَ (صحيح بخارى ج ٤ ص ١٢٣ حديث ٦٠٨٥)

મુબલ્લિગ એ'લાન કે ઝરીએ મસ્જિદ મેં હંસને કી મુમા-ન-અત કરે : મસ્જિદ મેં મૌકઅ કી મુના-સબત સે મુસ્કુરાને કી તો ઇજાઝત હૈ મગર હંસને યા કહ્કહા લગાને કી ઇજાઝત નહીં. લિહાઝા મસ્જિદ મેં દૌરાને બયાન કોઈ એસી બાત આને લગે જિસ મેં હાઝિરીન કે હંસને કા ઇમ્કાન હો તો મુબલ્લિગ કો ચાહિયે કે વોહ ઇસ તરહ એ'લાન કરે :

તવજજોહ ફરમાઈયે ! અભી હમ મસ્જિદ મેં હૈં ઔર મસ્જિદ મેં ઝરૂરતન સિર્ફ મુસ્કુરાહટ કી ઇજાઝત હૈ યા'ની ફક્ત એસી હંસી જિસ કી ખુદ કો ભી આવાઝ ન આએ, આવાઝ સે હરગિઝ ન હંસિયે. ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهٖ وَسَلَّمَ : “મસ્જિદ મેં હંસના કબ્ર મેં અંધેરા લાતા હૈ.” (أَلْجَامِعُ الصَّغِيرُ لِلْسُّيُوطِيِّ ص ٣٢٢ حديث ٥٢٣١)

નમાઝ મેં હંસને કે અહકામ : દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મતબૂઆ 496 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “નમાઝ કે અહકામ” સફહા

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર દુરૂદ શરીફ પઢો અલ્લાહ ઇઝ્જલ તુમ પર રહમત ભેજેગા. (અનનુસાર)

મદીનતુલ મુનવ્વારહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વારહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વારહ

30 તા 31 પર હૈ : ﴿1﴾ રુકૂઅ વ સુજૂદ વાલી નમાઝ મેં બાલિગ ને કહ્કહા લગા દિયા યા'ની ઇતની આવાઝ સે હંસા કે આસ પાસ વાલોં ને સુના તો વુઝૂ ભી ગયા ઔર નમાઝ ભી ગઈ, અગર ઇતની આવાઝ સે હંસા કે સિર્ફ ખુદ સુના તો નમાઝ ગઈ વુઝૂ બાકી હૈ, મુસ્કુરાને સે ન નમાઝ જાએગી ન વુઝૂ. (મરાફી ફલાહ વ 91) મુસ્કુરાને મેં આવાઝ બિલ્કુલ નહીં હોતી સિર્ફ દાંત ઝાહિર હોતે હૈં ﴿2﴾ બાલિગ ને નમાઝે જનાઝા મેં કહ્કહા લગાયા તો નમાઝ ટૂટ ગઈ વુઝૂ બાકી હૈ. (અિફા) ﴿3﴾ નમાઝ કે ઇલાવા કહ્કહા લગાને સે વુઝૂ નહીં જાતા મગર દોબારા કર લેના મુસ્તહબ હૈ. (અિફા વ 84) હમારે મીઠે મીઠે આકા યાહિયે કે યેહ (કહ્કહા ન લગાને કી) સુન્નત ભી ઝિન્દા હો ઔર હમ ઝોર ઝોર સે ન હંસેં.

મુસલ્માન ભાઈ કે લિયે મુસ્કુરાના સ-દકા હૈ : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ ઝર ે રિવાયત હૈ, નૂર કે પૈકર, તમામ નબિયોં કે સરવર, દો જહાં કે તાજવર, સુલ્તાને બહ્રો બર ે રિવાયત હૈ, તુમ્હારા અપને ભાઈ કે લિયે મુસ્કુરાના ભી “સ-દકા” હૈ, નેકી કા હુકમ દેના ભી સ-દકા હૈ, **બુરાઈ સે મન્અ કરના** ભી સ-દકા હૈ, ભટકે હુએ કી રાહનુમાઈ કરના ભી સ-દકા હૈ, કમઝોર નિગાહ વાલે કી મદદ કરના ભી સ-દકા હૈ, રાસ્તે સે પથ્થર, કાંટા ઔર હડી કા હટા દેના ભી સ-દકા હૈ, અપને ડોલ સે અપને ભાઈ કે ડોલ મેં પાની ડોલ દેના ભી સ-દકા હૈ. (તરમિઝી વ 3, 384 હદિથ 1113) નીઝ એક રિવાયત મેં ફરમાને મુસ્તફા ﷺ હૈ : હર કર્ઝ સ-દકા હૈ.

(શુબુ ઇમાન વ 3, 284 હદિથ 3063)

માલી સ-દકે કી તા'રીફ : ઉમૂમન જબ લફઝ “સ-દકા” બોલા જાતા હૈ તો ઝેહન “ખૈરાત” કી તરફ જાતા હૈ. બેશક ખૈરાત કો ભી સ-દકા બોલતે હૈં, આઈયે ! લગે હાથોં “માલી સ-દકે” કી તા'રીફ મા'લૂમ કરતે હૈં. યુનાન્થે **દા'વતે ઇસ્લામી** કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 415 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “**ઝિયાએ સ-દકાત**” સફહા 32 તા 33 પર હૈ : લુગત મેં સ-દકા સે મુરાદ (المنجد) عَطِيَّةٌ يُرَادُّ بِهَا الْمَوْثُوبَةُ لَا الْمَكْرَمَةُ

મદીનતુલ મુનવ્વારહ

જન્નતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વારહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વારહ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર કસરત સે દુરુદે પાક પઢો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરુદે પાક પઢના તુમ્હારે ગુનાહો કે લિયે મઝિફરત હૈ. (મુજીઝ)

યા'ની, “સ-દકા” વોહ અતિય્યા (GIFT) હૈ જિસ કે ઝરીએ અપની ઇઝ્જત બઢાને કે બજાએ સવાબ કા ઇરાદા કિયા જાએ. (મતલબ યેહ હૈ કે વોહ અતિય્યા (યા'ની ઇન્આમ) સ-દકા કહલાતા હૈ, જિસ કે દેને કા મક્સદ અપની ઇઝ્જત બઢાના ઓર વાહ વાહ ચાહના ન હો સિફ સવાબ કી નિયત સે દિયા ગયા હો) અલ્લામા સય્યિદ શરીફ જુરજાની હ-નફી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِی ने स-दका की ता'रीफ़ इन अल्फ़ाज़ में बयान की : **يَا'नी, स-दका वोह अतिय्या (GIFT) हॆ जो अल्लाह तआला की बारगाह से सवाब की उम्मीद पर दिया जाॆ.**

(کتابُ التَّعْرِیفات ص ۹۰)

સદકે ઇસ ઇન્આમ કે કુરબાન ઇસ ઇકરામ કે હો રહી હૈ દોનોં આલમ મેં તુમ્હારી વાહ વાહ

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

શહે કલામે રઝા : મેરે આકા આ'લા હઝરત عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالٰی ઇસ ના'તિયા શે'ર મેં ફરમાતે હૈં : **يَا رَسُولَ اللَّهِ ! رُبُّهُ بَارِي عَزَّ وَجَلَّ** કે ઇસ ઇન્આમો ઇકરામ પર મેં વારી જાઊં કે ઉસ ને આપ કો તમામ મખ્લૂકાત મેં સબ સે બુલન્દ શાન કા માલિક કિયા હૈ ઓર યેહ ઉસી કા કરમ હૈ કે દોનોં જહાનોં મેં આપ કી અ-ઝ-મતોં ઓર રિફઅતોં કે ડંકે બજ રહે હૈં.

સબ સે ઓલા વ આ'લા હમારા નબી

સબ સે બાલા વ વાલા હમારા નબી

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِیْب ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّدٍ

અન્દરૂની અમરાઝ એક દમ ગાઘબ હો ગએ ! : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! નમાઝોં ઓર સુન્નતોં પર અમલ કી આદત ડાલને કે લિયે દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે હર દમ વાબસ્તા રહિયે, નેક બનને કે નુરખે પર મબ્ની મ-દની ઇન્આમાત કે મુતાબિક ઝિન્દગી કે શબો રોઝ ગુઝાર કર અપને આપ કો સુન્નતોં કે

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો મુઝ પર એક દુરુદ શરીફ પઢતા હૈ અલ્લાહ ઈસ કે લિયે એક કીરાત અજ લખતા હૈ ઔર કીરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (ખુદાઈ)

સાંચે મેં ઢાલને કી કોશિશ કરતે રહિયે, સુન્નતોં કી તરબિયત કે લિયે **મ-દની કાફિલોં** મેં **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ સુન્નતોં ભરા સફર કીજિયે. આપ કી તરગીબ વ તહરીસ કે લિયે મ-દની કાફિલે મેં સફર કી બ-ર-કત સે એક અન્દરૂની અમરાઝ સે દો ચાર મરીઝ કી શિફાયાબી કી એક **મ-દની બહાર** આપ કે ગોશ ગુઝાર કરતા હૂં યુનાન્ચે એક ઈસ્લામી ભાઈ કા કુછ ઈસ તરહ બયાન હૈ કે મેં એક અર્સે સે બા'ઝ અન્દરૂની અમરાઝ કા શિકાર થા. મરઝ કી શિદત કા યેહ આલમ થા કે જબ ભી સોતા આઝમાઈશ હો જાતી. ઈલાજ પર કસીર રકમ ખર્ચ કરને કે બા વુજૂદ ઈફકા ન હુવા, મેં ઈસ મરઝ સે તંગ આ યુકા થા. મેં ને જબ સુના કે **મ-દની કાફિલોં** મેં દુઆએ કબૂલ હોતી હૈં તો હિમ્મત કર કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મ-દની કાફિલે કા મુસાફિર બન ગયા. **મ-દની કાફિલે** મેં સફર કે દૌરાન મેં ને દુઆ કી ઔર ઈસ કી બ-ર-કત સે મેરા મરઝ ઐસા ખત્મ હુવા કે ગોયા કભી થા હી નહીં !

કલ્બ પર ઝંગ હો, કાફિલે મેં ચલો

નફસ સે જંગ હો, કાફિલે મેં ચલો

પાઉં મેં લંગ હો, કાફિલે મેં ચલો

દર્દ સે તંગ હો, કાફિલે મેં ચલો

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

મ-દની અલ્હમ્દુલિલ્લાહુઝ્ઝાલ : દુઆ કી કબૂલિયત મેં તાખીર સે ન ઘબરાઈયે : **મ-દની કાફિલે** મેં સુન્નતોં ભરા સફર શિફા કા સબબ બન ગયા ઔર કયૂં ન બનતા કે દૌરાને સફર ઔર વોહ ભી **આશિકાને રસૂલ** કે કુર્બ મેં દુઆએ જો માંગી થીં. અલ્લાહ ઈસ કે નેક બન્દોં કે કુર્બ મેં માંગી જાને વાલી દુઆ રદ નહીં કી જાતી. અગર કભી કબૂલિયતે દુઆ મેં તાખીર હો તો ઘબરાના ઔર જલ્દી મયાના ન ચાહિયે. **દા'વતે ઈસ્લામી** કે ઈશાઅતી ઈદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મતબૂઆ 318 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, **“ફઝાઈલે દુઆ”** સફહા 97 પર હૈ : દુઆ કે કબૂલ મેં જલ્દી ન કરે હદીસે શરીફ મેં હૈ કે ખુદાએ તઆલા ત્રીન આદમિયોં કી દુઆ કબૂલ નહીં કરતા. એક વોહ કે ગુનાહ કી દુઆ માંગે, દૂસરા વોહ કે ઐસી બાત ચાહે કે કત્એ રેહ્મ (યા'ની રિશ્તા કાટના) હો, ત્રીસરા વોહ કે કબૂલ મેં જલ્દી કરે, કે મેં ને દુઆ માંગી અબ તક

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने किताब में मुझ पर दुइदे पाक लिखा तो जब तक मेरा नाम उस में रहेगा इरिशते उस के लिये ईस्तिफ़ार करते रहेंगे. (अ. 1)

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

કબૂલ ન હુઈ. એસા શખ્સ ઘબરા કર દુઆ છોડ દેતા હૈ ઔર મતલબ સે મહરૂમ રહતા હૈ.

મક્કતુલ મુકર્રમહ

દુઆ કી કબૂલિયત કા નુસ્ખા : કિસી મરીઝ કો શિફા ન હોતી હો તો પહલે કુછ ખૈરાત કર દીજિયે ફિર ગૈર મકરૂહ વક્ત મેં દો રક્અત નફલ અદા કર કે ગિઝગિઝા કર દુઆ માંગિયે اللَّهُمَّ إِنِّي دُعَا کَبُولُ હોગી. **“ફઝાઈલે દુઆ”** સફહા 59 તા 60 પર હૈ : (કબૂલિયતે દુઆ કે આદાબ મેં સે) : અદબ 5 : દુઆ સે પહલે કોઈ અ-મલે સાલેહ (યા'ની નેક અમલ) કરે કે ખુદાએ કરીમ કી રહમત ઉસ (દુઆ કરને વાલે) કી તરફ મુ-તવજજેહ હો. સ-દકા, ખુસૂસન પોશીદા, ઈસ અમ્ર મેં અ-સરે તમામ રખતા હૈ (યા'ની બિલ ખુસૂસ છુપા કર ખૈરાત કરના દુઆ કી કબૂલિયત મેં બહુત મુઅસ્સિર હૈ) (પારહ 28 સૂ-રતુલ મુજા-દલહ આયત નમ્બર 12 મેં હૈ :)

જન્નતુલ બકીઅ

فَقَدْ مُؤَابَّيْنِي يَدِي نَجْوَاكُمْ صَدَقَةٌ

તર-જ-મએ કઝુલ ઈમાન : અપની અર્ઝ સે પહલે કુછ સ-દકા દે લો.

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

(દુઆ સે કબૂલ સ-દકા દેના વાજિબ નહીં મુસ્તહબ હૈ) સફહા 61 પર હૈ : અદબ 9 : વક્તે કરાહત ન હો તો દો રક્અત નમાઝ ખુલૂસે કલ્બ સે પઢે કે જાલિબે રહમત (યા'ની રહમત કા સબબ) હૈ ઔર રહમત, મૂજિબે ને'મત. (12 વક્તોં મેં નવાફિલ પઢના મન્અ હૈ ઈન 12 અવકાત કી તફસીલ મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ કિતાબ, ફઝાઈલે દુઆ સફહા 61 તા 62 પર હાશિયે મેં દેખ લીજિયે)

મક્કતુલ મુકર્રમહ

નાકારા ગુઈઁ કા ઇલાજ હો ગયા : બાબુલ મદીના કરાચી કી એક “શખ્સિયત” કો યરકાન (પીલિયા) હો ગયા, પેટ મેં પાની ભર ગયા, ગુઈ ભી ફેલ હો ગએ, ઔર બેહોશી છા ગઈ, બહુત બડા આદમી થા ઔર માં બાપ કા ઈકલૌતા (યા'ની એક હી બેટા) ઔર ઈન કે બુદાપે કા સહારા ભી યેહી થા, કોહરામ મય ગયા 18 ડોક્ટર દેખ કર ચલે ગએ, સભી ને લા ઈલાજ કરાર દિયા, 19 વાં ડોક્ટર આયા, ઉસ ને ઉસ કે વાલિદૈન કો બતાયા કે તરીકએ ઈલાજ મેં એક કમી હૈ ઔર વોહ આપ હી પૂરી કર સકતે હૈં, મુઝે ઉમ્મીદ હૈ અલ્લાહ કી રહમત હો જાએગી. હસબે તૌફીક કુછ સ-દકા યાની ખૈરાત કર દીજિયે ફિર દો રક્અત નફલ અદા કર કે ગિઝગિઝા કર દુઆ માંગિયે. ખૈરાત, નવાફિલ ઔર દુઆ કી તરકીબ શુરૂઅ કર દી ગઈ,

જન્નતુલ બકીઅ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर एक बार दुरदे पाक पढा अल्लाह उस पर दस रહमतें बेजता है. (स्)

વાલિદૈન ત્રીન દિન તક ગિડગિડા કર અપને બેટે કી સિદ્દહત કી બારગાહે ઇલાહી મેં ભીક માંગતે રહે, ત્રીસરે દિન ﷺ ગુદોં ને કામ કરના શુરૂઅ કર દિયા, યરકાન ઓર પેટ કે પાની મેં કમી આની શુરૂઅ હુઈ ઓર એક હફતે કે અન્દર અન્દર હૈરત અંગેઝ તૌર પર મરીઝ બિલ્કુલ સિદ્દહત યાબ હો ગયા.

શિક્ષા દે ઇલાહી શિક્ષા દે ઇલાહી

ગુનહ કે મરઝ કો મિટા દે ઇલાહી

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

દો² નશે : હઝરતે સય્યિદુના મુઆઝ બિન જબલ રઝી અલ્લે તૈઆલિ એ સે રિવાયત હૈ કે અલ્લાહ કે પ્યારે રસૂલ, રસૂલે મકબૂલ, સય્યિદહ આમિના રઝી અલ્લે તૈઆલિ એ સે ગુલશન કે મહકતે ફૂલ ﷺ કા ફરમાને આલીશાન હૈ : બેશક તુમ લોગ અપને રબ (ઁઝ્ઝ) કી તરફ સે દલીલ (યા'ની હિદાયત) પર હો જબ તક તુમ મેં દો નશે ઝાહિર ન હો, એક જહાલત કા નશા દૂસરા દુન્યવી ઝિન્દગી સે મહબ્બત કા નશા. પસ તુમ લોગ (અભી તો) નેકી કા હુકમ દેતે હો ઓર બુરાઈયો સે મન્અ કરતે હો ઓર અલ્લાહ ઁઝ્ઝ કી રાહ મેં જિહાદ કરતે હો (લેકિન) જબ તુમ મેં દુન્યા કી મહબ્બત પૈદા હો જાએગી તો તુમ ન તો નેકી કા હુકમ દોગે ઓર ન બુરાઈયો સે મન્અ કરોગે ઓર ન અલ્લાહ ઁઝ્ઝ કી રાહ મેં જિહાદ કરોગે. પસ ઓસ વક્ત કુરઆન વ સુન્નત કી બાત કહને વાલા મુહાજિરીન ઓર અન્સાર મેં સબ સે પહલે ઇમાન લાને વાલોં કી તરહ હોગા.

(مَجْمَعُ الزَّوَايِد ج ٧ ص ٥٣٣ حديث ١٢١٠٩)

પટે લિખોં કી જહાલતેં : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! અફસોસ ! ફી ઝમાના યેહ દોનોં “મઝમૂમ નશે” આમ દેખે જા રહે હેં. જહાલત કે નશે મેં આજ હમારી ગાલિબ અક્સરિયત બદ મસ્ત હૈ. શાયદ આપ સમઝેં કે તા'લીમ તો ખૂબ આમ હો ગઈ હૈ ઓર જગહ બ જગહ સ્કૂલ ઓર કોલેજ ખુલ ચુકે હેં અબ જહાલત કહાં રહી હૈ ?

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : જો શપ્ત મુઝ પર દુરૂદ પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (طبرانی)

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

તો મુઆફ કીજિયે દુન્યવી તા'લીમ “જહાલત” કા ઇલાજ નહીં. સહીહ યેહી હૈ કે ઇસ્લામી અહકામ પર મબ્ની ફઝ ઉલૂમ હાસિલ કરને હી સે દીન સે જહાલત દૂર હો સકતી હૈ. ફી ઝમાના મુસલ્માનોં કી ભારી અક્સરિય્યત મેં ઝરૂરી દીની મા'લૂમાત કા બેહદ ફુકદાન (યા'ની ન હોના) હૈ. આજ દુન્યા જિન લોગોં કો “તા'લીમ યાફતા” કહતી હૈ ઉન કી અક્સરિય્યત દુરુસ્ત મખારિજ સે **કુરઆને કરીમ** નહીં પઢ સકતી ! યેહ જહાલત નહીં તો ક્યા હૈ ? “પઢે લિખો” સે **વુઝૂ** ઔર **ગુસ્લ** કા સહીહ તરીકા યા નમાઝ કે અરકાન પૂછ લીજિયે શાયદ હી કોઈ બતા પાએ, ઇન સે **જનાઝે કી દુઆ** સુનાને કી ફરમાઈશ કર દેખિયે શાયદ બગલેં ઝાંકને લગેં ! અફસોસ ! સદ કરોડ અફસોસ ! આજ કલ અક્સર મુસલ્માનોં કી તવજજોહ સિર્ફ વ સિર્ફ **દુન્યવી તા'લીમ** કી તરફ હૈ, ઇસી કી હર તરફ પઝીરાઈ (યા'ની મક્બૂલિયત) હૈ, સારી દૌલત વ કુવ્વત ઇસી પર સર્ફ કી જા રહી હૈ જબ કે દીની તા'લીમ કે ઇદારે મુફત પઢાને, મુફત ખિલાને ઔર કિયામ કી મુફત સહૂલતેં બહમ પહોંચાને કે બા વુજૂદ વીરાન પડે હેં. યકીનન યેહ સબ “દુન્યાવી ઝિન્દગી કે નશે” કે કરિશમે હેં.

મુઝે દર પે ફિર બુલાના મ-દની મદીને વાલે

મએ ઇશક ભી પિલાના મ-દની મદીને વાલે

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 283)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَى مُحَمَّدٍ

અગલોં કી મિસ્લ અજ : હુઝૂર નબિયે કરીમ, રઊકુર્હીમ ﷺ કા **اَللّٰهُ عَلَيْهِ اَفْضَلُ الصَّلٰوةِ وَالتَّسْلِيْمِ** ઇશાદિ અઝીમ હૈ : “બેશક મેરી ઉમ્મત મેં સે બા'ઝ લોગ એસે ભી હોંગે, જો અપને અગલોં (યા'ની સહાબએ કિરામ **رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُمْ**) કી મિસ્લ અજ દિયે જાએંગે. **يُنْكِرُوْنَ الْمُنْكَرَ** વોહ બુરાઈ સે મન્અ કરતે હોંગે.”

(مسند الإمام احمد ج ٥ ص ٥٧٦ حديث ١٦٥٩٢)

હઝરતે અલ્લામા મૌલાના અબ્દુરરઊફ મુનાવી **رَحِمَهُ اللّٰهُ الْقَوِي** ઇસ હદીસે પાક કે તહ્ત ફરમાતે હેં : યા'ની અલ્લાહ તઆલા મુસલ્માનોં કી ઉસ કૌમ કો જિન કે ઝરીએ દીન કો તક્વિયત મિલેગી, સહાબએ કિરામ **الرَّضَوْنَ** કી મિસ્લ સવાબ અતા ફરમાએગા.

(مُلَخَّصٌ اَزْ فَيْضِ الْقَدِيْرِ ج ١ ص ٦٨٠ تَحْتَ الْحَدِيْث ٢٤٨٥)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुर्इदे पाक न पड़ा तलक़ीक वोह बढ भण्त हो गया. (उर्ज़)

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્મતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્મતુલ બકીઅ

કોઈ મુબલ્લિગ કિસી સહાબી કે બરાબર હો હી નહીં સકતા : મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મઝફૂરા રિવાયત સે કોઈ યેહ ન સમઝ લે કે બુરાઈ સે મન્અ કરને વાલે મુબલ્લિગીન કો સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان સે બરાબરી હાસિલ હો જાએગી હરગિઝ એસા નહીં, યેહ તૈ શુદ્દા અમ્મ હૈ કે સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان કો જો શ-રફે સહાબિયત હાસિલ હૈ ઈસ કા મુકાબલા ગૈરે સહાબી ઉમ્મતી કો મિલને વાલી કોઈ ભી ફઝીલત નહીં કર સકતી. સરવરે દો આલમ, નૂરે મુજસ્સમ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઈશાદિ ફરમાયા : **يَا'نِي مَرَّةً كَيْسِي سَهَابِي قُلُوْا اَنْ اُحَدِّثْكُمْ اَنْفَقَ مِثْلَ اَحَدٍ ذَهَبًا مَا يَبْلُغُ مَدَّ اَحَدِهِمْ وَلَا نَصِيْفَهُ** યા'ની મેરે કિસી સહાબી કો ગાલી ન દો અગર તુમ મેં સે કોઈ ઉહુદ પહાડ કે બરાબર ભી સોના ખર્ચ કરે તો વોહ ઉન કે એક યા નિસ્ફ મુદ્દ કો નહીં પહોંચેગા. (بخاری ۲۶ ص ۵۲۲ حدیث ۳۱۷۳) મુદ્દ એક પૈમાના હૈ જો દો હિજાઝી રતલ કા હોતા હૈ ઓર રતલ તકરીબન આધે સેર વઝન કા હોતા હૈ ઓર કોઈ ગૈરે સહાબી કરોડોં નેકિયાં કર કે ભી કિસી એક સહાબી رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ કે મર્તબે કો નહીં પહોંચ સકતા જૈસા કે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ “બહારે શરીઅત” જિલ્દ 1 સફહા 253 પર સદરુશરીઅહ, બદરુતરીકહ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના મુફતી મુહમ્મદ અમજદ અલી આ'ઝમી رَحْمَةُ اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ લખતે હૈ : “કોઈ વલી رَحْمَةُ اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ કિતને હી બડે મર્તબે કા હો, કિસી સહાબી رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ કે રુત્બે કો નહીં પહોંચતા.” સફહા 247 પર ફરમાતે હૈ : હદીસ મેં હમ-રાહિયાને સચ્ચિદુના ઇમામ મહદી (رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ) કી નિસ્બત આયા કે : “ઉન મેં એક કે લિયે પયાસ કા અજા હૈ, સહાબા (رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ) ને અર્ઝ કી : ઉન મેં કે પયાસ કા યા હમ મેં કે ? ફરમાયા : બલકે તુમ મેં કે.” તો અજા ઉન (યા'ની સચ્ચિદુના ઇમામ મહદી رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ કે સાથિયોં) કા ઝાઈદ હુવા, મગર અફઝલિયત મેં વોહ (લોગ) સહાબા (عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان) કે હમસર (યા'ની બરાબર) ભી નહીં હો સકતે, ઝિયાદત (યા'ની ઝાઈદ હોના) દર કનાર, કહાં ઇમામ મહદી (رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ) કી રફાકત (યા'ની સાથી હોના) ઓર કહાં હુઝૂર સચ્ચિદે આલમ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી સહાબિયત ! ઈસ કી નઝીર (યા'ની મિસાલ) બિલા તશ્બીહ યૂં સમઝિયે કે સુલ્તાન (યા'ની બાદશાહ) ને કિસી મુહિમ (યા'ની જંગ) પર વઝીર ઓર બા'ઝ દીગર અફસરોં કો ભેજા, ઉસ (જંગ) કી ફત્હ પર હર અફસર કો લાખ લાખ રૂપૈ ઇન્આમ દિયે ઓર વઝીર કો ખાલી પરવાનએ ખુશનૂદિયે મિઝાજ દિયા તો ઇન્આમ ઉન્હીં (અફસરોં) કો ઝાઈદ મિલા, મગર કહાં વોહ (લાખ લાખ રૂપૈ પાને

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِلْسِ نِي مُوْجِ پَر اَک بار دُورِ دِه پَاک پَدا اَولَلا اَک اِکس پَر دَس رَک مَرتِ بَہ جَاتا هَے. (م)

વાલે અફસરાન) ઔર કહાં (બાદશાહ કી ખુશનૂદી કી સનદ પાને વાલા) વઝીરે આ'ઝમ કા એ'ઝાઝ !
(બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 247, 253)

સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان کی શાને અ-ઝમત નિશાન કો હઝરતે સય્યિદુના અમીરે મુઆવિયા رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ કે બારે મેં મન્કૂલ ઇન દો હિકાયતોં સે સમઝિયે : ﴿1﴾ હઝરતે સય્યિદુના મુઆફા બિન ઇમરાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْحَنَان સે પૂછા ગયા : કયા હઝરતે સય્યિદુના ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ اَلْحَفِیْظ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْحَفِیْظ હઝરતે સય્યિદુના અમીરે મુઆવિયા رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ સે બેહતર હેં ? તો આપ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ કો જલાલ આ ગયા ઔર ફરમાને લગે કે હુઝૂરે અકરમ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે સહાબી પર કિસી (ગૈરે સહાબી) કો ક્રિયાસ ન ક્રિયા જાએ, હઝરતે સય્યિદુના અમીરે મુઆવિયા رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ રસૂલે અન્વર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે કાતિબે વહ્ય ઔર વહ્ય પર આપ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કે અમીન હેં.

(તારિખ બગદાદ જ ૧, વ ૨૪૬ તારિખ દમશ્ક જ ૯૯ વ ૨૦૮)

﴿2﴾ કિસી ને હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ બિન મુબારક عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْحَق સે પૂછા : હઝરતે સય્યિદુના અમીરે મુઆવિયા رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ ઔર હઝરતે સય્યિદુના ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ اَلْحَفِیْظ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْحَفِیْظ મેં સે કૌન અફઝલ હૈ ? ફરમાયા : “અલ્લાહ અઝલ્ કી કસમ ! રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી હમરાહી મેં હઝરતે સય્યિદુના અમીરે મુઆવિયા رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ કે ઘોડે કી નાક મેં દાખિલ હોને વાલા ગુબાર હઝરતે સય્યિદુના ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ اَلْحَفِیْظ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْحَفِیْظ સે હઝાર ગુના બેહતર હૈ.” (فتاوى حديثه ص ૬૦૧) શૈખુલ ઇસ્લામ હઝરતે અલ્લામા ઇબ્ને હજર હૈતમી શાફેઈ હિકાયત નમ્બર 2 કી વઝાહત કરતે હુએ તહરીર ફરમાતે હેં કે ઇસ સે હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ બિન મુબારક عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْحَق કી મુરાદ યેહ હૈ કે હઝરતે સય્યિદુના અમીરે મુઆવિયા رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ ને હુઝૂરે નબિય્યે કરીમ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી ઝિયારત વ સોહબત કા જો શરફ પાયા હૈ ઇસ કે બરાબર કોઈ અમલ યા શરફ હો હી નહીં સકતા.

(ایضاً)

હમ કો અસ્હાબે મહબૂબે ખુદા સે પ્યાર હૈ

اِنْ شَاءَ اللّٰهُ દો જહાં મેં અપના બેડા પાર હૈ

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

કરમાને મુસ્તફા : عَلَى اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : જો શાપ્સ મુઝ પર દુરુદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (بخاری)

ઇસ્લામ કી હૈબત દિલોં સે નિકલને કા સબબ : અફસોસ! આજ ઉમ્મત કી અક્સરિય્યત દુન્યા કો બહુત ઝિયાદા અહમ્મિય્યત દેને કે સબબ ઇસ્લામ કી હકીકી મહબ્બત સે મહરૂમ હોતી જા રહી હૈ, ઇસ કે ભયાનક નતાઈજ કે ઝિમ્ન મેં એક હદીસે પાક મુલા-હઝા હો ચુનાન્થે હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે મરવી હૈ કે તાજદારે મક્કએ મુકર્રમા, સુલ્તાને મદીનએ મુનવ્વરહ صَلَّی اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કા ફરમાને ઇબ્રત નિશાન હૈ : જબ મેરી ઉમ્મત દુન્યા કો બડી ચીઝ સમઝને લગેગી તો **ઇસ્લામ કી હૈબત** ઉસ સે નિકલ જાએગી ઔર જબ **નેકી કા હુકમ દેના** ઔર બુરાઈ સે મન્અ કરના છોડ દેગી તો **વહ્ય કી બ-ર-કત** સે મહરૂમ હો જાએગી ઔર જબ આપસ મેં **ગાલી ગલોચ** ઇપ્તિયાર કરેગી તો અલ્લાહ جَلَّ وَجَلَّ કે હાં મકામે ઇઝ્જત સે ગિર જાએગી.

(نوادِرُ الاصول ج ۱ ص ۲۷۹ حدیث ۹۳۳)

દુન્યા કી મહબ્બત સે દિલ પાક મેરા કર દો
બુલવા કે શહન્શાહે અબરાર મદીને મેં

(વસાઈલે બખ્ષિશ, સ. 198)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

દુન્યા કે બારે મેં ખુસૂસી મા'લૂમાત પર મળ્ની મ-દની ફૂલ
 દુન્યા ખેલફૂદ હૈ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! ઇસ રિવાયત મેં બયાન કિયા ગયા
 હૈ કે જબ ઉમ્મત દુન્યા કો ખૂબ અહમ્મિયત દેને લગેગી તો ઇસ્લામ કી હૈબત ઉસ સે
 નિકલ જાએગી. વાકેઈ દુન્યા કો “બડી ચીઝ” સમજના બહુત બુરા હૈ. સવાબે આખિરત
 કમાને કી નિયત સે દુન્યા કે બારે મેં ખુસૂસી મા'લૂમાત પર મળ્ની કુછ મ-દની ફૂલ પેશ
 કરને કી સઆદત હાસિલ કરતા હૂં, દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશ્આતી ઇંદારે મક-ત-બતુલ
 મદીના કે મતબૂઆ તરજમે વાલે પાકીઝા કુરઆન, “કન્ઝુલ ઈમાન મઅ ખઝાઈનુલ
 ઈરફાન” સફહા 252 પર પારહ 7 સૂ-રતુલ અન્આમ આયત નમ્બર 32 મેં ફરમાને
 રબ્બુલ અનામ عَزَّوَجَلَّ હૈ :

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुर्इदे पाक न पड़ा तलकीक वोह बह भप्त हो गया. (उर्न)

وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَعِبٌ وَلَهْوٌ
وَلَدَائِرُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ
أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٣١﴾

તર-જ-મએ ક-જુલ ઈમાન : ઓર દુન્યા કી ઝિન્દગી નહીં મગર ખેલકૂદ ઓર બેશક પિછલા ઘર ભલા ઉન કે લિયે જો ડરતે હૈં તો ક્યા તુમ્હેં સમજ નહીં.

સદરુલ અફઝિલ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદીન મુરાદઆબાદી عليه رَحْمَةُ اللَّهِ الْهَادِي ખઝાઈનુલ ઈરફાન મેં ઈસ આયતે મુબારકા કે તહ્ત ફરમાતે હૈં : નેકિયાં ઓર તાઅતેં (યા'ની ઈબાદતેં) અગર્યે મુઅમિનીન સે દુન્યા હી મેં વાકેઅ હોં લેકિન વોહ ઉમૂરે આખિરત મેં સે હૈં. ઈસ સે સાબિત હુવા કે આ'માલે મુત્તકીન (યા'ની નેક બન્દોં કે આ'માલ) કે સિવા દુન્યા મેં જો કુછ હૈ સબ લહ્વો લઈબ (યા'ની ખેલકૂદ) હૈ.

દુન્યા કે ગમોં કી તુમ લિલ્લાહ દવા દે દો
બુલવા કે ગમ અપના દો સરકાર મદીને મેં

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 196)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 868 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “ઈસ્લાહે આ'માલ” (જિલ્દ અવ્વલ) સફહા 128 તા 129 પર હૈ :

દુન્યા કા મા'ના : દુન્યા કે લુ-ગવી મા'ના હૈ : “કરીબ” ઓર દુન્યા કો દુન્યા ઈસ લિયે કહતે હૈં કે યેહ આખિરત કી નિસ્બત ઈન્સાન કે ઝિયાદા કરીબ હૈ યા ઈસ વજહ સે કે યેહ અપની ખ્વાહિશાત વ લઝ્ઝાત કે સબબ દિલ કે ઝિયાદા કરીબ હૈ.

(الْحَدِيثُ النَّوَيِّي ١ ص ١٧)

દુન્યા ક્યા હૈ ? : હઝરતે સય્યિદુના અલ્લામા બદરુદ્દીન ઐની رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ બુખારી શરીફ કી શર્હ “ઉમ્દતુલ કારી” જિલ્દ 1 સફહા 52 પર લિખતે હૈં : “દારે આખિરત સે

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर दस मरतबा सुबह और दस मरतबा शाम दुइदे पाक पढा उसे कियामत के दिन मेरी शफाअत मिलेगी. (अ. 1/1)

પહલે તમામ મખ્લૂક દુન્યા હૈ.” (عُذَّةُ الْقَارِیٰ ۱ ص ۵۲) પસ ઇસ એ'તિબાર સે સોના ચાંદી ઓર ઇન સે ખરીદી જાને વાલી તમામ ઝરૂરી વ ગૈર ઝરૂરી અશ્યા દુન્યા મેં દાખિલ હૈં.

(الْحَقِيقَةُ النَّوِيَّةُ ۱ ص ۱۷)

કૌન સી દુન્યા અચ્છી કૌન સી કાબિલે મઝમ્મત ? : દુન્યાવી અશ્યા કી તીન કિસ્મેં

હેં : ﴿1﴾ વોહ દુન્યાવી અશ્યા જો આખિરત મેં સાથ દેતી હૈં ઓર ઉન કા નફઅ મૌત કે બા'દ ભી મિલતા હૈ, એસી ચીઝેં સિફ દો હૈં : ઇલ્મ ઓર અમલ, અમલ સે મુરાદ હૈ, ઇખ્લાસ કે સાથ અલ્લાહ તઆલા કી ઇબાદત કરના ઓર દુન્યા કી યેહ કિસ્મ મહમૂદ (યા'ની બહુત ઉમ્દા) હૈ ﴿2﴾ વોહ ચીઝેં જિન કા ફાએદા સિફ દુન્યા તક હી મહદૂદ રહતા હૈ આખિરત મેં ઉન કા કોઈ ફલ નહીં મિલતા જૈસે ગુનાહોં સે લઝ્ઝત હાસિલ કરના, જાઈઝ ચીઝોં સે ઝરૂરત સે ઝિયાદા ફાએદા ઉઠાના મ-સલન ઝમીન, જાએદાદ, સોના ચાંદી, ઉમ્દા કપડે ઓર અચ્છે અચ્છે ખાને ખાના ઓર યેહ દુન્યા કી મઝમૂમ (યા'ની કાબિલે મઝમ્મત) કિસ્મ મેં શામિલ હૈં ﴿3﴾ વોહ અશ્યા જો નેકિયોં પર મદદગાર હોં જૈસે ઝરૂરી ગિઝા, કપડે વગૈરા. યેહ કિસ્મ ભી મહમૂદ (અચ્છી) હૈ લેકિન અગર મહ્ઝ દુન્યા કા ફૌરી ફાએદા ઓર લઝ્ઝત મક્સૂદ હો તો અબ યેહ દુન્યા મઝમૂમ (કાબિલે મઝમ્મત) કહલાએગી. (مُلَخَّصُ أَرْحَاحِ الْعُلُوم ۳ ص ۲۷۱-۲۷۰)

દુન્યા કે નઝારોં સે ભલા ક્યા હો સરોકાર

ઉશ્શાક કો બસ ઇશક હૈ ગુલઝારે નબી સે

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 202)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

દુન્યા કા કૌન સા કામ અલ્લાહ તઆલા કે લિયે હૈ ઓર કૌન સા નહીં ?

દુન્યાવી કામોં કી તીન અક્સામ હૈં : ﴿1﴾ બા'ઝ કામ વોહ હૈં જિન કે બારે મેં યેહ તસવ્વુર ભી નહીં કિયા જા સકતા કે યેહ અલ્લાહ તઆલા કે લિયે કિયે ગએ હૈં મ-સલન ના જાઈઝ વ હરામ કામ ﴿2﴾ બા'ઝ વોહ હૈં જો અલ્લાહ તઆલા કે લિયે ભી હો સકતે હૈં ઓર ઉસ કે ગૈર કે લિયે ભી મ-સલન ગૌરો તફક્કુર કરના ઓર ખ્વાહિશાત સે રુકના

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुश्म शरीफ न पड़ा (उस ने जफा की). (عبدالرزاق)

ક્યૂંકે અગર લોગોં મેં અપની મકબૂલિયત બઢાને કે લિયે ઓર બુઝુર્ગી કે હુસૂલ કી ખાતિર ગૌરો ફિક કિયા યા ખ્વાહિશાત કો સિર્ફ ઇસ લિયે છોડા કે માલ કી બચત હો યા સિદ્દહત અચ્છી રહે તો અબ યેહ કામ રિઝાએ ઇલાહી કે લિયે ન હોંગે ﴿૩﴾ બા'ઝ કામ વોહ હેં જો બ ઝાહિર નફસ કે લિયે હોં મગર હકીકત મેં અલ્લાહ તઆલા કી રિઝા કી નિયત સે કિયે ગએ હોં જૈસે ગિઝા ખાના, નિકાહ કરના વગૈરા.

(ایضاً ص ۲۷۳)

તાજે શાહી ઉસ કે આગે હેય હે

મુસ્તફા કી જિસ કો ઉલ્લત મિલ ગઈ

(वसाईले बप्पिश, स. 209)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

દુન્યાદાર કી તા'રીફ : જબ બન્દા આખિરત કી બેહતરી કી ગરઝ સે દુન્યા મેં સે કુછ લેગા તો ઉસે દુન્યાદાર નહીં કહેંગે બલ્કે ઉસ કે હક મેં દુન્યા આખિરત કી ખેતી હોગી ઓર અગર ઝાતી ખ્વાહિશ ઓર હુસૂલે લઝઝત કે તૌર પર યેહ ચીઝેં હાસિલ કરતા હૈ તો વોહ દુન્યાદાર હૈ.

(ایضاً ص ۲۷۲)

દુન્યાવી અશ્યા કી લઝઝતોં કી હૈસ્ત અંગેઝ હકીકત : દુન્યા મેં હકીકી લઝઝત કિસી શૈ મેં નહીં, અલબત્તા લોગ તકલીફ કા ખાતિમા કરને વાલી ચીઝોં કો લઝઝત કા નામ દેતે હેં મ-સલન ખાને મેં ઇસ લિયે લઝઝત હૈ કે વોહ ભૂક કી તક્લીફ કો ખત્મ કરતા હૈ યેહી વજહ હૈ કે જબ ભૂક ખત્મ હો જાએ તો ખાને મેં લઝઝત મહસૂસ નહીં હોતી. ઇસી તરહ પાની ઇસ લિયે લઝઝત લગતા હૈ કે પ્યાસ કો ખત્મ કરતા હૈ, જબ પ્યાસ બુઝ ગઈ તો લઝઝત ભી જાતી રહી. હકીકી લઝઝતેં તો જન્નત મેં નસીબ હોંગી ક્યૂંકે અહલે જન્નત કો જબ કોઈ તક્લીફ હી ન હોગી તો ઇસ સે છુટકારા દેને વાલી અશ્યા કા વુજૂદ કહાં સે હોગા ? વિહાઝા ઉન કી લઝઝત હકીકી હોંગી મ-સલન ઉન કે ખાને પીને કી લઝઝતેં અસ્લી હોંગી, મહ્ઝ ભૂક ઓર પ્યાસ ખત્મ કરને કે લિયે ન હોંગી.

(الْحَدِيثُ النَّوِيَّ ج ۱ ص ۱۹ مَخْصَصاً)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દુરૂદ શરીફ પઢેગા મેં કિયામત કે દિન ઉસ કી શફાઅત કરૂંગા. (કુત્રાબાલ)

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

ઘબ્લીસ કી બેટી : હઝરતે સય્યિદુના અલી ખવ્વાસ રَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْهِ ફરમાતે હેં : દુન્યા ઇબ્લીસે લઈન (યા'ની લા'નતી શૈતાન) કી બેટી હૈ ઓર ઇસ (યા'ની દુન્યા) સે મહબ્બત કરને વાલા હર શખ્સ ઉસ કી બેટી કા ખાવન્દ હૈ, ઇબ્લીસ અપની બેટી કી વજહ સે ઉસ દુન્યાદાર શખ્સ કે પાસ આતા જાતા રહતા હૈ, લિહાઝા મેરે ભાઈ ! અગર તુમ શૈતાન સે મહફૂઝ રહના ચાહતે હો તો ઉસ કી બેટી (યા'ની દુન્યા) સે રિશ્તા કાઈમ ન કરો. (الْحَدِيثُ النَّدِيَّةُ ١٤ ص ١٩)

મક્કતુલ મુકર્રમહ

નીલી આંખોં વાલી બદ સૂરત બુઢિયા : હઝરતે સય્યિદુના ફુઝૈલ બિન ઇયાઝ રَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْهِ કહતે હેં, હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ ઇબ્ને અબ્બાસ رَضِيَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُمَا ને ફરમાયા : બરોઝે કિયામત એક નીલી આંખોં વાલી નિહાયત બદ સૂરત બુઢિયા જિસ કે દાંત આગે કી તરફ નિકલે હોંગે લોગોં કે સામને ઝાહિર હોગી ઓર ઉન સે પૂછા જાએગા : ઇસ કો જાનતે હો ? લોગ કહેંગે : હમ ઇસ કી પહચાન સે અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી પનાહ ચાહતે હેં. કહા જાએગા : યેહ વોહી દુન્યા હૈ જિસ પર તુમ ફખ્ર કિયા કરતે થે, ઇસી કી વજહ સે કત્એ રેહ્મી કરતે યા'ની રિશ્તેદારિયાં કાટતે થે, ઇસી કે સબબ એક દૂસરે સે હસદ ઓર દુશ્મની કરતે થે. ફિર ઉસ (બુઢિયા નુમા દુન્યા) કો જહન્નમ મેં ડાલા જાએગા તો પુકારેગી : ઐ મેરે પરવર દગાર ! મેરી પૈરવી કરને વાલે ઓર મેરી જમાઅત કહાં હૈ ? અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ફરમાએગા : ઉન કો ભી ઇસ કે સાથ કર દો.

જન્નતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

(ذُمُّ الدُّنْيَا مَعَ مَوْسُوْعَةِ الْاِمَامِ ابْنِ اَبِي الدُّنْيَا ج ٥ ص ٧٢ رقم ١٢٣)

દોલતે દુન્યા સે બે રગ્બત મુઝે કર દીજિયે

મેરી હાજત સે મુઝે ઝાઈદ ન કરના માલદાર

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 398)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

જન્નતુલ બકીઅ

દુન્યા મીઠી સર સબ્જ હૈ : રહમતે આલમ, નૂરે મુજસ્સમ ﷺ મુજશ્સમ હૈ : દુન્યા મીઠી સર સબ્જ હૈ, જો ઇસ મેં હલાલ તરીકે સે માલ કમાતા હૈ ઓર સહીહ હુકૂક મેં ખર્ચ કરતા હૈ અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ઉસ કો સવાબ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક યેહ તુમહારે લિયે તહારત હૈ. (અબુ ડાવુદ)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

અતા ફરમાએગા ઔર ઉસ કો જન્નત મેં દાખિલ ફરમાએગા ઔર જો ઇસ મેં **હરામ તરીકે** સે માલ કમાતા હૈ ઔર ઉસ કો ગૈરે હક મેં ખર્ચ કરતા હૈ, અલ્લાહ **ઘરૂજલ** ઉસ કો **દારુલ હવાન** (યા'ની ઝિલ્લત કે ઘર) મેં દાખિલ ફરમાએગા.

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

(**شُعَبُ الْإِيمَان** ج ٤ ص ٣٩٦ حديث ٥٠٢٧) હઝરતે અલ્લામા અબ્દુર્રઝિફ મુનાવી **عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِي** ઇસ હદીસે પાક કે તહત **“ફૈઝુલ કદીર”** મેં તહરીર ફરમાતે હેં : મા'લૂમ હુવા કે દુન્યા ફી નફિસહી (યા'ની દર અસ્લ, ફિલ હકીકત) મઝમૂમ નહીં હૈ ચૂંકે યેહ આખિરત કી ખેતી હૈ, ઇસ લિયે જો શખ્સ શરીઅત કી ઇજાઝત સે દુન્યા કી કોઈ ચીઝ હાસિલ કરે તો યેહ ચીઝ આખિરત મેં ઉસ કી મદદ કરતી હૈ.

જન્નતુલ
બકીઅ

(**فيض القدير** ج ٣ ص ٧٢٨ تحت الحديث ٤٢٧٣)

હુસ્ને ગુલશન મેં સરાસર હૈ ફરેબ ઔ દોસ્તો !

દેખના હૈ હુસ્ન તો દેખો અરબ કે રેગઝાર

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 399)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

દુન્યા કે તીન બેહતરીન કામ : સરકારે મદીના, સુરૂરે કલ્બો સીના
 ﷺ ને ફરમાયા : દુન્યા ઔર જો કુછ ઇસ મેં હૈ મલ્કિન (યા'ની લા'નતી) હૈ સિવાએ નેકી કા હુકમ દેને યા બુરાઈ સે મન્અ કરને યા અલ્લાહ **ઘરૂજલ** કા ઝિક કરને કે.
 (અલ્લામા અબ્દુર્રઝિફ મુનાવી **عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِي** ઇસ હદીસ કે તહત **“ફૈઝુલ કદીર”** મેં તહરીર ફરમાતે હેં : બિલા શુબા યેહ કામ (યા'ની નેકી કા હુકમ કરના, બુરાઈ સે મન્અ કરના ઔર ઝિકુલ્લાહ) અગર્યે દુન્યા હી મેં કિયે જાતે હેં લેકિન યેહ દુન્યાવી કામ નહીં હેં બલ્કે યેહ તો આ'માલે આખિરત હેં જો કે જન્નત કી ને'મતોં તક પહોંચને કા વસીલા હેં, લિહાઝા હર વોહ કામ જિસ સે રિઝાએ ઇલાહી મકસૂદ હો વોહ ઇસ લા'નત સે **મુસ્તસ્ના** (યા'ની અલગ) હૈ.

જન્નતુલ
બકીઅ

(**فيض القدير** ج ٣ ص ٧٣٥ تحت الحديث ٤٢٨٢)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : તુમ જહાં ભી હો મુઝ પર હુરૂદ પઢો કે તુમહારા હુરૂદ મુઝ તક પહોંચતા હૈ. (ભરૂન)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

ચાર⁴ ચીઝોં કે ઘલાવા દુન્યા મલ્હીન હૈ : સુલ્તાને મદીના, સુરરે કલ્બો સીના. ﷺ કા ફરમાને બા કરીના હૈ : હોશિયાર રહો, દુન્યા લા'નતી ચીઝ હૈ ઓર જો કુછ દુન્યા મેં હૈ વોહ મલ્હીન હૈ સિવાએ અલ્લાહ તઆલા કે ઝિક્ર ઓર ઉસ (ચીઝ) કે જો રબ તઆલા કે કરીબ કર દે ઓર આલિમ ઓર તાલિબે ઈલ્મ કે. (સન્નિ ટરિમ્દી ૬૮૫૦ ૧૬૬૫ ૧૩૨૧)

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

મુફસ્સિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફતી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْخَيْرَان કહે છે : જો ચીઝ અલ્લાહ વ રસૂલ સે ગાફિલ કર દે વોહ ઈસ હદીસે પાક કે તહત ફરમાતે હૈં : જો ચીઝ અલ્લાહ વ રસૂલ સે ગાફિલ કર દે વોહ દુન્યા હૈ યા જો અલ્લાહ વ રસૂલ કી નારાઝી કા સબબ હો વોહ દુન્યા હૈ. બાલ બચ્ચોં કી પરવરિશ, ગિઝા, લિબાસ, ઘર વગૈરા (શરીઅત કી ના ફરમાની સે બચતે હુએ) હાસિલ કરના સુન્નતે અમ્બિયાએ કિરામ હૈ યેહ દુન્યા નહીં. (મિરઆતુલ મનાજ્જહ, જિ. 7, સ. 17)

જન્નતુલ
બકીઅ

દુન્યા મચ્છર કે પર સે ભી બઢ કર ઝલીલ હૈ : મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો! દુન્યા નિહાયત ઝલીલ વ હકીર હૈ ઈસ કો અહમ સમઝ બૈઠના અકલ મન્દી નહીં કે યેહ તો મચ્છર કે પર સે ભી બઢ કર ઝલીલ હૈ. **દા'વતે ઈસ્લામી** કે ઈશાઅતી ઈદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મતબૂઆ 561 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, **“મલ્કૂઝાતે આ'લા હઝરત”** સફહા 464 તા 465 પર મેરે આકા આ'લા હઝરત عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْخَيْرَان દુન્યા કી મઝમ્મત કે મુ-તઅલ્લિક ફરમાતે હૈં : હદીસ મેં હૈ : “અગર દુન્યા કી કદ્ર અલ્લાહ (عَزَّوَجَلَّ) કે નઝદીક એક મચ્છર કે પર કે બરાબર (ભી) હોતી તો (પાની કા) એક ઘૂંટ (ભી) ઈસ મેં સે કાફિર કો ન દેતા.” (ટરિમ્દી ૬૮૫૦ ૧૬૬૫ ૧૩૨૧) (દુન્યા) ઝલીલ હૈ (ઈસી લિયે) ઝલીલોં કો દી ગઈ, જબ સે ઈસે બનાયા હૈ કબી ઈસ કી તરફ નઝર ન ફરમાઈ, દુન્યા, આસ્માન વ ઝમીન કે દરમિયાન જવ્વ (યા'ની ફઝા) મેં મુઅલ્લક (યા'ની લટકી હુઈ) હૈ. ફરિયાદ વ ઝારી કરતી (યા'ની રોતી ધોતી) હૈ ઓર કહતી હૈ : ઐ મેરે રબ ! તૂ મુઝ સે કયૂં નારાઝ હૈ ? મુદતોં કે બા'દ ઈશાદ હોતા હૈ : “યુપ ખબીસા !” ﴿ફિર ફરમાયા﴾ **સોના ચાંદી ખુદા કે દુશ્મન હૈં.** વોહ લોગ જો દુન્યા મેં સોને ચાંદી સે મહબ્બત રખતે હૈં કિયામત કે દિન પુકારે જાએંગે કહાં હૈં વોહ

મદીનતુલ
મુનવ્વરહમક્કતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વરહમક્કતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વરહમક્કતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીઅ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : जिस ने मुझ पर दस मरतबा दुरदे पाक पढा अल्लाह उस पर सो रहमतें नाज़िल फ़रमाता है. (طبرانی)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહ

લોગ જો ખુદા કે દુશ્મન સે મહબ્બત રખતે થે. અલ્લાહ તઆલા દુન્યા કો અપને મહબૂબ (યા'ની પ્યારે બન્દો) સે ઐસા દૂર ફરમાતા હૈ જૈસે બિલા તશબીહ બીમાર બચ્ચે કો ઉસ સે મુઝિર (યા'ની નુક્સાન દેહ) ચીઝોં સે માં દૂર રખતી હૈ. (પારહ 15 સૂરએ બની ઇસ્રાઈલ આયત નમ્બર 11 મેં ઇશાદિ હોતા હૈ)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહમહકતુલ
મુકર્રમહ

وَيَذَرُ الْإِنْسَانَ بِالشَّرِّ دُعَاءَهُ بِالْخَيْرِ
وَكَانَ الْإِنْسَانُ عَجُولًا ۝

તર-જ-મએ ક-ઝુલ ઈમાન : और आदमी बुराई की दुआ करता है जैसे ભલાઈ માંગતા હૈ और आदमी बड़ा जल्द बाज़ है.

મહકતુલ
મુકર્રમહજન્મતુલ
બકીઆ

આદમી અપને મુંહ સે બુરાઈ માંગતા હૈ જિસ તરહ કે અપને લિયે ભલાઈ માંગતા હૈ, અલ્લાહ (عَزَّوَجَلَّ) જાનતા હૈ કે (જો કુછ વોહ માંગ રહા હૈ) ઇસ મેં કિતના ઝરર (યા'ની નુક્સાન) હૈ (લિહાઝા) યેહ (બન્દા) દુઆ માંગતા હૈ और वोह (परवर दगार عَزَّوَجَلَّ बन्दे को नुकसान से बचाने के लिये उस की मांगी हुई शै) નહીં દેતા.

જન્મતુલ
બકીઆમહીનતુલ
મુનવ્વરહ

(ફિર ફરમાયા : પારહ 4 સૂરએ આલે ઇમરાન કી આયત નમ્બર 196 और 197 મેં) ઇશાદિ હોતા હૈ :

મહીનતુલ
મુનવ્વરહમહકતુલ
મુકર્રમહ

لَا يَعْزُرُكَ تَقَلُّبُ الْأَيِّنِ كَفَرُوا فِي الْبِلَادِ
مَتَاءً قَلِيلًا تَمَّ مَاؤُهُمْ جَهَنَّمَ ۖ وَيُسَّ

તુમ કો ધોકે મેં ન ડાલ દે કાફિરોં કા અહલે ગહલે¹ શહરોં મેં ફિરના, યેહ થોડી પૂંજી હૈ ફિર ઇન કા ઠિકાના જહન્નમ હૈ और बुरा ठिकाना है.

મહકતુલ
મુકર્રમહ

الْبَهَادِ ۝

(મહ્કૂઝાતે આ'લા હઝરત, સ. 464 તા 465)

યા રબ ! ગમે હબીબ મેં રોના નસીબ હો

આંસૂ ન રાએગાં હોં ગમે રૂઝગાર મેં

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 407)

જન્મતુલ
બકીઆ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَى مُحَمَّدٍ

ﷺ

1 : યા'ની ઇતરાતે હુએ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हो और वोह मुज पर दुइद शरीफ न पड़े तो वोह लोगों में से क-जूस तरीन शप्स है. (ज़ीब/ज़ीब)

ગૈર મુસ્લિમોં કી ખુશહાલી આરિઝી હૈ

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! હરગિઝ ઇસ વસ્વસે કો ઝેહન મેં મત જમાઈયે કે હમ મુસલ્માન હો કર દુન્યા કી બહુત સારી ને'મતોં સે મહરૂમ વ બેહાલ હૈં જબ કે ગૈર મુસ્લિમ કોમૈં દુન્યવી તૌર પર નિહાયત ખુશહાલ વ માલામાલ હૈં. યકીન રખિયે કે મુસલ્માનોં કે લિયે જન્નત કી અ-બદી યા'ની હમેશા હમેશા રહને વાલી ને'મતોં હૈં જબ કે ગૈર મુસ્લિમોં કે લિયે મરને કે બા'દ કોઈ રાહત નહીં ઓર ઇન કે લિયે આખિરત મેં ભડકતી આગ ઓર જહન્નમ કા દાઈમી યા'ની હમેશગી કા અઝાબ હૈ. દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કે મતબૂઆ તરજમે વાલે પાકીઝા કુરઆન, “ક-જુલ ઇમાન મઅ ખઝાઈનુલ ઇરફાન” સફહા 904 પર પારહ 25 સૂ-રતુઝ્ઝુખ્રફ આયત નમ્બર 33 તા 35 મેં ઇશદિ રબુલ ઇબાદ છૂંકે હૈ :

وَلَوْلَا أَنْ يَكُونَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً
لَجَعَلْنَا بَيْنَ يَكْفُرٍ بِالرَّحْمَنِ لِيُؤْتِيَهُمْ سُقُطًا
مِّنْ فِصَّةٍ وَمَعَارِجَ عَلَيْهَا يَظْهَرُونَ ﴿٣٣﴾
وَلِيُؤْتِيَهُمْ أَبُوَابًا وَسُرًّا عَلَيْهَا يَتَكُونُونَ ﴿٣٤﴾
وَزُخْرُفًا ۚ وَإِنْ كُلُّ ذَلِكَ لَمَّا مَتَاعُ الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا ۚ وَالْآخِرَةُ عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٣٥﴾

તર-જ-મઅ ક-જુલ ઇમાન : ઓર અગર યેહ ન હોતા કે સબ લોગ એક દીન પર હો જાઓ¹ તો હમ ઝરૂર રહમાન કે મુન્કિરોં કે લિયે ચાંદી કી છતેં ઓર સીદિયાં બનાતે જિન પર ચઢતે ઓર ઇન કે ઘરોં કે લિયે ચાંદી કે દરવાઝે ઓર ચાંદી કે તખ્ત જિન પર તકિયા લગાતે ઓર તરહ તરહ કી આરાઈશ ઓર યેહ જો કુદ હૈ જીતી દુન્યા હી કા અસ્બાબ હૈ ઓર આખિરત તુમ્હારે રબ કે પાસ પરહેઝ ગારોં કે લિયે હૈ.

કર મગ્ફિરત મેરી તેરી રહમત કે સામને

મેરે ગુનાહ યા ખુદા હૈં કિસ શુમાર મેં

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 408)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

હે

1: યા'ની અગર ઇસ કા લિહાઝ ન હોતા કે કાફિરોં કો ફરાખિયે ઐશ મેં દેખ કર સબ લોગ કાફિર હો જાએગે. (ખઝાઈનુલ ઇરફાન)

इरमाने मुस्तफ़ा صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : उस शप्स की नाक पाक आवूह हो जिस के पास मेरा जिक्र हो और वोह मुज पर दुरदे पाक न पड़े. (ह)

मुर्दा बकरी : मजकूर आयाते करीमा में मुत्तकीन या'नी "परहेज गार लोगों" की वजाहत करते हुअे सदरुल अफ़जिल हज़रते अल्लामा मौलाना सय्यिद मुहम्मद नईमुद्दीन

मुरादआबादी عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْهَادِي इरमाते हैं : "(परहेज गार लोग वोह हैं) जिन्हें दुन्या की याहत (या'नी ज्वाहिश) नहीं." **तिरमिज़ी** की हदीस में है के अगर अल्लाह तआला के नज़दीक दुन्या मय्यूर के पर के बराबर भी कद्र रખती तो काफ़िर को उस से अक प्यास पानी न देता. (२३२७ हदीथ १६६ ज ६) दूसरी हदीस में है के **सय्यिदे आलम**

नियाज़ मन्दी की अक जमाअत के साथ तशरीफ़ ले जा रहे थे, रास्ते में अक मुर्दा बकरी देखी, इरमाया : देखते हो ! इस के मालिकों ने इसे बहुत बे कद्री से ईक दिया ! दुन्या की अल्लाह तआला के नज़दीक इतनी भी कद्र नहीं जितनी बकरी वालों के नज़दीक इस मरी बकरी की हो. (अय़ुह हदीथ २३२८) **हदीस** : सय्यिदे आलम عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام ने इरमाया के जब अल्लाह तआला अपने किसी बन्दे पर करम इरमाता है तो उसे दुन्या से औसा बयाता है जैसा तुम अपने बीमार को पानी से बयाते हो. (अय़ुह हदीथ २०६६) **हदीस** : दुन्या मोमिन के लिये कैदखाना और काफ़िर के लिये जन्नत है.*

[अय़ुह हदीथ २३३१] (अज़ाधनुल इरफ़ान, स. 782)

कयूँ करें न रश्क उस पे येह जहां के ताजदार

हाथ जिस के ईशके अहमद का जज़ीना आ गया

(वसाधले बज्शिश, स. 318)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَی مُحَمَّد

दो^२ मछलियां पकड़ने वालों की हिकायत : हज़रते सय्यिदुना इकीह अबुद्वैस समर कन्दी عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِي नकल करते हैं : अक रिवायत में आया है के गुज़श्ता ज़माने में अक मोमिन और अक काफ़िर, मछली का शिकार करने निकले, काफ़िर अपने जूटे मा'बूदों का नाम ले कर जूब मछलियां पकड़ता रहा और मछलियों का ढेर लग गया. मोमिन अल्लाह का नाम ले कर ज़ाल ईकता रहा, लेकिन हाथ कुछ न आया. शाम को सिर्फ़ अक मछली इंसी, वोह

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर रोझे जुमुआ दो सो बार दुइदे पाक पढा उस के दो सो साल के गुनाह मुआफ़ होंगे. (अल-अमाल)

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

ભી તડપી, ઉછલી ઔર ફુદક કર પાની મેં જા પડી. મોમિન પલટા તો ખાલી થા ઔર કાફિર ટોકરી ભર કર લૌટા. મોમિન પર મામૂર (યા'ની મુકર્રર કદા) ફિરિશ્તા અફસોસ કરને લગા, અલ્લાહ તઆલા ને ઉસ ફિરિશ્તે કો જન્નત મેં મોમિન કા મહલ (ઔર આલીશાન મકામ) દિખાયા તો વોહ ફિરિશ્તા બે ઇજ્તિયાર પુકાર ઉઠા : ખુદા કી કસમ ! ઇસ અઝીમુશ્શાન મહલ મેં દાખિલે કે બા'દ ઇસ મુસલ્માન મછેરે કો મછલિયોં કે શિકાર મેં નાકામી વાલી મુસીબત કી બિલ્કુલ હી પરવાહ ન હોગી ઔર ફિરિશ્તે કો જબ અલ્લાહ તઆલા ને જહન્નમ મેં કાફિર કા ઠિકાના દિખાયા તો વોહ બોલા : ખુદા કી કસમ ! ઇસ અઝાબ કે મકામ પર જબ યેહ પહોંચેગા તો ઇસે (ઢેર સારી મછલિયાં હાથ આને વાલી) દુન્યા કી (આરિઝી) ખુશી કોઈ ફાએદા નહીં દેગી. (تنبيه الغافلين ص ۱۳۶)

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

ના ફરમાન કો પસન્દીદા ચીઝેં મિલના ખતરે કી ઘન્ટી હૈ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! ઇસ હિકાયત સે દર્સ મિલા કે ગૈર મુસ્લિમોં કી દુન્યવી તરકિક્યાં ઔર દૌલત કી ફરાવાનિયાં (યા'ની માલ કી કસરત) કાબિલે રશક નહીં, ગરીબ વ તંગદસ્ત ઔર દુખિયારે મુસલ્માનોં કી મહશર મેં ઇદ હોગી નેક મુસલ્માન કો અપની ખ્વાહિશ કી અશ્યા ન મિલને પર દિલ બરદાશ્તા નહીં હોના ચાહિયે કે બે નમાઝોં ઔર ગુનાહોં મેં રૂબે રહને વાલોં કી હર દુન્યવી આરઝૂ પૂરી હોતી ચલી જાના ભલાઈ કી દલીલ નહીં, ખતરે કી ઘન્ટી હૈ. જૈસા કે હઝરતે સય્યિદુના ઉકબા બિન આમિર رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ સે રિવાયત હૈ, નબિયે અકરમ, નૂરે મુજસ્સમ, રસૂલે મુહ્તશમ, શાહે બની આદમ ﷺ કા ફરમાને ઇબ્રત નિશાન હૈ : જબ તુમ દેખો કે અલ્લાહ عَزَّ وَجَلَّ દુન્યા મેં ગુનાહગાર બન્દે કો વોહ ચીઝેં દે રહા હૈ જો ઉસે પસન્દ હેં તો યેહ ઉસ કી તરફ સે ઢીલ હૈ. (مسند الإمام أحمد ج ۶ ص ۱۲۲ حدیث ۱۷۳۱۳)

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

હુકૂમત કી તલબ દિલ મેં, ન ખ્વાહિશ તાજે શાહી કી

નઝર મેં આશિકોં કે બસ મદીના હી સમાતા હૈ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 312)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ફરમાને મુસ્તફા. ﷺ : મુઝ પર દુરુદ શરીફ પઢો અલ્લાહ તુમ પર રહમત ભેજેગા. (અબુ દાઉદ)

ઢાથોં ઢાથ સઝા કી હિંકમત : મીઢે મીઢે ઇસ્લામી ભાઈયો ! રબ્બુલ અનામ **عَزَّ وَجَلَّ** કે હર કામ મેં હિકમત હોતી હૈ. ગુરબત બલ્કે હર તરહ કી દુન્યવી તકલીફ વ મુસીબત પર સબ્ર કર કે અજ્ઞ હાસિલ કરના યાહિયે ક્યૂંકે આફાત વ બલિય્યાત (યા'ની બલાઅેં ઔર આફતેં), **કફ્ફારએ સય્યિઆત** (યા'ની ગુનાહોં કે કફ્ફારે) ઔર બાઈસે તરકકિયે દ-રજાત હોતી હૈં. યુનાન્યે તાજદારે રિસાલત, શહન્શાહે નુબુવ્વત, પૈકરે જૂદો સખાવત, સરાપા રહમત વ રાફત **صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم** ને ફરમાયા : **“અલ્લાહ **عَزَّ وَجَلَّ** જબ કિસી બન્દે સે ભલાઈ કા ઇરાદા કરતા હૈ તો ઉસ કે ગુનાહ કી સઝા ફોરી તૌર પર ઉસે દુન્યા હી મેં દે દેતા હૈ.”**

(مُسْنَدُ إِمَامِ أَحْمَد ج ٥ ص ٦٣٠ حَدِيث ١٦٨٠٦)

હઝરતે મૌલાના રૂમ **عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَيُّوم** ફરમાતે હૈં :

ہم خدا خواہی و ہم دُنیا ئے دُوں ایں خیال است و مُحال است و جُنوں

(તૂ ખુદા કો ભી ચાહતા હૈ ઔર ઝલીલ દુન્યા કો ભી. તેરા યેહ ખયાલ, જુનૂન યા'ની પાગલ પન
ઔર મુહાલ યા'ની ના મુશ્કિન બાત હૈ)

મુઝ કો દુન્યા કી દૌલત ન ઝર ચાહિયે

શાહે કૌસર કી મીઠી નઝર ચાહિયે

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 289)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

મુબત્લિગ કી બી બખ્શિશ હો ગઈ : હઝરતે સય્યિદુના સુલૈમ બિન મન્સૂર عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْغَفُور ફરમાતે હૈં કે મૈં ને અપને વાલિદ મન્સૂર બિન અમ્માર عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْغَفُور કો બા'દે વફાત ખ્વાબ મેં દેખ કર પૂછા : **مَا فَعَلَ اللَّهُ بِكَ** યા'ની અલ્લાહ ઈશ્ક તુજે આપ કે સાથ કયા મુઆ-મલા ફરમાયા ? તો ઉન્હોં ને બતાયા : મેરે રબ **عَزَّوَجَلَّ** ને કરમ કરને કે બા'દ મુઝ સે ફરમાયા : “ઐ બદ અમલ બુદ્દે ! મા'લૂમ હૈં કે મૈં ને તુજે કયૂં બખ્શ દિયા ?” મૈં ને અર્જ કી : નહીં ઐ મેરે મા'બૂદ **عَزَّوَجَلَّ** ! તો મેરે રબ **عَزَّوَجَلَّ** ને ઈશાદ ફરમાયા : તૂને એક ઈજતિમાઅ મેં અપને **રિક્ત અંગેઝ બયાન** સે

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : મુઝ પર કસરત સે દુરુદે પાક પઢો બેશક તુમહારા મુઝ પર દુરુદે પાક પઢના તુમહારે ગુનાહો કે લિયે મગ્ફિરત હૈ. (૪૫/૧)

હાઝિરીન કો રુલા દિયા થા ઓર ઉસ બયાન મેં મેરા એક એસા બન્દા ભી થા જો કભી ભી મેરે ખૌફ સે નહીં રોયા થા મગર તેરા બયાન સુન કર વોહ ભી રોને લગા. તો મેં ને ઉસ બન્દે કી ગિર્યા વ ઝારી પર રહ્મ ફરમા કર ઉસ કો ઓર તમામ શુ-રકાએ ઇજતિમાઅ કો બખ્શ દિયા ઇસી લિયે તેરી ભી મગ્ફિરત હો ગઈ. (شَرَحُ الصُّدُور ص ۲۸۳) **અલ્લાહ કી** **عَزَّوَجَلَّ** **ઉન પર રહમત હો ઓર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.**

امین بجاؤ النَّبِیِّ الْاَمین صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم
મેરે અશક બહતે રહેં કાશ હર દમ તેરે ખૌફ સે યા ખુદા યા ઇલાહી
તેરે ખૌફ સે તેરે ડર સે હમેશા મેં થરથર રહૂં કાંપતા યા ઇલાહી
(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 78)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْ مُحَمَّد

જો રોતા હૈ ઉસ કા કામ હોતા હૈ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! ઇસ મેં કોઈ શક નહીં કે ઉન મુબલ્લિગીન કા દ-રજા બહુત હી બુલન્દો બાલા ઓર અ-ઝમત વાલા હૈ જો અપને રિક્ત અંગેઝ સુન્નતોં ભરે બયાન સે લોગોં કે દિલોં મેં રિક્ત પૈદા કરતે હેં ઓર અલ્લાહ **عَزَّوَجَلَّ** કી બારગાહે બેકસ પનાહ સે બિછડે હુએ બન્દોં કો અપને પુરસોઝ બયાન કી કશિશ સે ખીંચ ખીંચ કર દરબારે ઇલાહી **عَزَّوَجَلَّ** મેં લાતે હેં. યકીનન ઇખ્લાસ કે સાથ અચ્છી અચ્છી નિયતેં કર કે **નેકી કી દા'વત** કી ધૂમેં મચાને વાલે સઆદત મન્દ ઇસ્લામી ભાઈ દોનોં જહાનોં મેં કામ્યાબ હેં. ઇસ હિકાયત સે યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે **ખૌફે ખુદા** **عَزَّوَجَلَّ** સે જો રોતા હૈ ઉસ કા કામ હોતા હૈ. ખૌફે ખુદા **عَزَّوَجَلَّ** સે રોના નિહાયત સઆદત કી બાત હૈ બલ્કે રોને વાલે કી બ-ર-કત સે ન રોને વાલોં કા ભી બેઝા પાર હો જાતા હૈ લિહાઝા સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ મેં શિર્કત કરને ઓર એસે ઇજતિમાઆત મેં માંગી જાને વાલી રિક્ત અંગેઝ દુઆ મેં હાઝિર રહને કી બહુત બ-ર-કતેં હોતી હેં ન જાને કિસ રોને વાલે કે સદકે સબ હાઝિરીન કી મગ્ફિરત કે અસ્બાબ હો જાએ !

તડપને ફડકને કા દે દે સલીકા

તેરે ડર સે રોને કા સિખલા તરીકા

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْ مُحَمَّد

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો મુઝ પર એક દુરુદ શરીફ પઢતા હૈ અલ્લાહ ઓસ કે લિયે એક કીરાત અજ લખતા હૈ ઓર કીરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (ખુદા રાઝી)

રોને કે ફઝાઇલ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! ખૌફે ખુદા ઈઝ્જલ ઓર ઇશકે મુસ્તફા ﷺ મેં રોના એક અઝીમુશ્શાન “નેકી” હૈ, ઇસ લિયે હુસૂલે સવાબ કી નિયત સે ઇસ નેકી કી તરગીબ પર મબ્ની નેકી કી દા'વત પેશ કરતે હુએ રોને કે ફઝાઇલ બયાન કિયે જાતે હૈં. કાશ ! કહીં હમ ભી સન્જ-દગી અપનાને ઓર ખૌફે ખુદા ઈઝ્જલ વ ઇશકે મુસ્તફા ﷺ મેં આંસૂ બહાને વાલે બનેં.

રોને વાલી આંખે માંગો રોના સબ કા કામ નહીં

ઝિક્રે મહબ્બત આમ હૈ લેકિન સોઝે મહબ્બત આમ નહીં

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

રોને વાલોં કે સદકે ન રોને વાલોં કી બખ્શિશ : સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઆત, સીખને સિખાને કે મ-દની હલકોં ઓર ઇજતિમાઆતે ઝિક્રો ના'ત કી ભી ક્યા બાત હૈ ! કોશિશ કર કે અઝ ઇન્તિહા તા ઇન્તિહા ઇન મેં શિર્કત કરની ચાહિયે, ન જાને કબ કિસી કા દિલ ચોટ ખા જાએ, ઓસ પર રિક્કત તારી હો ઓર ઇખ્લાસે કલ્બી કે સાથ ઓસ કી આંખે છલક પરે ઓર ઓસ કો રહમત અપની આગોશ મેં લે લે ઓર ઓસ મુખ્લિસ બન્દે કે ઇખ્લાસ કી બ-ર-કત સે વહાં મૌજૂદ હર મુસલમાન કી મગ્ફિરત કર દી જાએ. ઇજતિમાએ ખૈર મેં રોને વાલે કી બ-ર-કત સે અહલે મગ્ફિરત કી કસરત કા ઇસ હદીસે મુબા-રકા સે અન્દાજા લગાઈયે. યુનાન્યે એક મર્તબા સરવરે કૌનૈન, રહમતે દારૈન, નાનાએ હ-સનૈન صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને ખુત્બા દિયા તો હાઝિરીન મેં સે એક શખ્સ રો પડા. યેહ દેખ કર આપ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને ફરમાયા : અગર આજ તુમ્હારે દરમિયાન વોહ તમામ મોમિન મૌજૂદ હોતે જિન કે ગુનાહ પહાડોં કે બરાબર હૈં તો ઉન્હેં ઇસ એક શખ્સ કે રોને કી વજહ સે બખ્શ દિયા જાતા ક્યૂંકે ફિરિશ્તે ભી ઇસ કે સાથ રો રહે થે ઓર દુઆ કર રહે થે : يَا'نِي اللَّهُمَّ شَفِّعِ الْبَكَائِينَ فِيمَنْ لَمْ يَبْكْ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने किताब में मुझ पर दुइदे पाक लिखा तो जब तक मेरा नाम उस में रहेगा इरिश्ते उस के लिये इस्तिफ़ार करते रहेंगे. (طبرانی)

ઐ અલ્લાહ! عزَّوَجَلَّ ! ન રોને વાલોં કે હક મેં રોને વાલોં કી શફાઅત કબૂલ ફરમા.

(شُعَبُ الْإِيمَان ج ١ ص ٤٩٤ حديث ٨١٠)

હઝરતે મૌલાના રુમ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْيَوْم ફરમાતે હેં :

هر گجا آب رواں غنچه بُود هر گجا اشک رواں رحمت بُود

(જબ આસ્માન સે બારિશ બરસતી હૈ તો ઝમીન પર ગુન્યે ઔર ગુલ ખિલતે હૈં ઔર જબ ખૌફે ખુદા સે કિસી કે આંસૂ જારી હોતે હૈં તો રહમત કે ફૂલ ખિલતે હૈં)

મખ્ખી કે સર બરાબર આંસૂ : ફરમાને મુસ્તફા ﷺ હૈ : जिस से صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : जिस से आंखों से अल्लाह عزَّوَجَلَّ के पौफ से आंसू निकलते हैं अगर ये मक्खी के सर के बराबर हों, फिर वोह आंसू उस के चेहरे के आखिरी हिस्से को पड़ोंयें तो अल्लाह عزَّوَجَلَّ उसे जहन्नम पर हाराम कर देता है.

(ایضاً ص ٤٩١ حديث ٨٠٢)

કલ્બે મુજતર ચશમે તર સોઝે જિગર સીના તપાં

તાલિબે આહો ફુગાં જાને જહાં ! અતાર હે

(वसाईले बप्तिश, स. 222)

એક મીલ તક સીને કી ગડ-ગડાહટ કી આવાઝ સુનાઈ દેતી ! : હુજજતુલ ઈસ્લામ હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ અબૂ હામિદ મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْوَالِي નકલ ફરમાતે હૈં : હઝરતે સય્યિદુના ઈબ્રાહીમ ખલીલુલ્લાહ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَام જાબ નમાઝ કે લિયે ખડે હોતે તો ખૌફે ખુદા કે સબબ ઈસ કદર ગિર્યા વ ઝારી ફરમાતે (યા'ની રોતે) કે એક મીલ કે ફાસિલે સે ઉન કે સીને મેં હોને વાલી ગડ-ગડાહટ કી આવાઝ સુનાઈ દેતી.

(إحياء العلوم ج ٤ ص ٢٢٤)

જાહતા હે ફૂટ કે રોગિં તેરે ડર સે

અલ્લાહ ! મગર દિલ સે કસાવત¹ નહીં જાતી

دینہ

1 : या'नी सप्ती

કરમાને મુસ્તફા ﷺ : على الله تعالى عليه وآله وسلم : जिस ने मुझ पर ओक बार दुर्रदे पाक पढा अल्लाह उस पर दस रडमतें भेजता है. (مسلم)

[illegible]

(ઈસ્લામી તા'લીમ, સ. 195, બિ તગચ્યુર)

શજર વ હજર ભી રોને લગતે : ધા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મતબૂઆ 160 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, **“ખોફે ખુદા”** સફહા 45 પર હૈ : હઝરતે સય્યિદુના યહ્યા **عَلَى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَام** જબ નમાઝ કે લિયે ખડે હોતે તો (ખોફે ખુદા સે) ઈસ કદર રોતે કે દરખ્ત ઓર મિટ્ટી કે ઢેલે ભી સાથ રોને લગતે હતા કે આપ **عَلَى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَام** કે વાલિદે મોહતરમ હઝરતે સય્યિદુના ઝ-કરિય્યા **عَلَى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَام** ભી દેખ કર રોને લગતે યહાં તક કે બેહોશ હો જાતે. મુસલ્સલ બહને વાલે આંસૂઓં કે સબબ હઝરતે સય્યિદુના યહ્યા **عَلَى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَام** કે રુખ્સારે મુબારક (યા'ની બા બ-ર-કત ગાલોં) પર ઝખ્મ હો ગએ થે. વાલિદા માજિદા **رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهَا** આપ **عَلَى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَام** કે પાકીઝા રુખ્સારોં પર પશ્મીને (યા'ની ઊન) કી પટ્ટિયાં ચિપટા દેતી થીં. જબ ભી આપ **عَلَى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَام**

ફરમાને મુસ્તફા : ﷺ : جَلَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَالسَّلَام : જો શપ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (طبرانی)

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

નમાઝ કે લિયે ખડે હોતે તો રોના શુરૂઅ કર દેતે, જિસ કે નતીજે મેં વોહ ઊની પક્ટિયાં ભીગ જાતીં. વાલિદએ મોહ-ત-રમા ﷺ : وَحَمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْهِمْ : ઉન્હેં ખુશ્ક કરને કે લિયે જબ નિયોડતીં ઔર આપ ﷺ : اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام : અપની આંખોં સે નિકલને વાલે પાની કો અપની માં કે બાઝૂ પર ગિરતા હુવા દેખતે તો બારગાહે ઇલાહી ેઝ્ઝલ્લ મેં ઇસ તરહ અઝ્ઝ કરતે : “ઐ અલ્લાહ ેઝ્ઝલ્લ ! યેહ મેરે આંસૂ હેં, યેહ મેરી માં હેં ઔર મેં તેરા બન્દા હૂં જબ કે તૂ અર-હમુરાહિમીન યા'ની સબ સે ઝિયાદા રહ્મ ફરમાને વાલા હે.”

મક્કતુલ મુકર્રમહ

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

(احياء العلوم ج ٤ ص ٢٢٥)

શરાબે મહબ્બત કુછ ઐસી પિલા દે
કભી ભી નશા હો ન કમ યા ઇલાહી

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 81)

જન્નતુલ બકીઅ

જન્નતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

જન્નત વ જહન્નમ કે દરમિયાન ઘાટી હે : નબી ઇબ્ને નબી, હઝરતે સય્યિદુના યહ્યા ંﷺ : اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام : એક મર્તબા કહીં ખો ગએ. આપ ﷺ : اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام : કે વાલિદે મોહતરમ હઝરતે સય્યિદુના ઝ-કરિય્યા ંﷺ : اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام : તીન દિન તક તલાશતે રહે, આખિરે કાર એક મકામ પર ઇસ હાલ મેં નઝર આએ કે એક ખુદી હુઈ કબ્ર મેં ખડે રો રહે હેં. ફરમાયા : ઐ મેરે લાલ ! મેં તીન દિન સે ઢૂંડ રહા હૂં ઔર તુમ યહાં કબ્ર મેં ખડે આંસૂ બહા રહે હો ? અઝ્ઝ કી : બાબાજાન ! ક્યા આપ ﷺ : اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام : ને મુઝે નહીં બતાયા થા કે જન્નત ઔર દોઝખ કે દરમિયાન એક ઘાટી હે જિસે વોહી તૈ કર સકતા હે જો બહુત રોને વાલા હો, તો આપ ﷺ : اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام : ને ફરમાયા : મેરે બેટે ! રોઓ ઔર યેહ ફરમા કર ખુદ ભી ઉન કે સાથ મિલ કર રોને લગે.

મક્કતુલ મુકર્રમહ

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

(شعَبُ الْإِيمَان ج ١ ص ٤٩٣ حديث ٨٠٩)

સરફરાઝ ઔર સુખ-રૂ મોલા
મુઝ કો તૂ રોઝે આખિરત ફરમા

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 113)

જન્નતુલ બકીઅ

જન્નતુલ બકીઅ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुर्इ पाक न पड़ा तलकीक वोह बढ भप्त हो गया. (उज्ज)

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

આંસૂ કે હર કતરે સે એક ફિરિશ્તે કી પૈદાઈશ : સુલ્તાને અમ્બિયાએ કિરામ, શાહે ખૈરુલ અનામ ﷺ કા ફરમાને આલીશાન હૈ : અલ્લાહ (عَزَّوَجَلَّ) કે કુછ ફિરિશ્તે એસે હૈ જિન કે પહલૂ ઉસ (عَزَّوَجَلَّ) કે ખૌફ સે લરઝતે રહતે હૈ, ઉન કી આંખ સે ગિરને વાલે હર આંસૂ કે કતરે સે એક ફિરિશ્તા પૈદા હોતા હૈ, જો ખડે હો કર અપને રબ (عَزَّوَجَلَّ) કી પાકી બયાન કરના શુરૂઅ કર દેતા હૈ.

મક્કતુલ મુકર્રમહ

(شُعَبُ الْإِيمَان ج ١ ص ٥٢١ حديث ٩١٤)

તેરે ખૌફ સે તેરે ડર સે હમૈશા

મૈં થરથર રહૂં કાંપતા યા ઇલાહી

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 78)

જવ્નતુલ બકીઅ

રોને વાલા હરગિઝ જહન્નમ મૈં દાખિલ નહીં હોગા : રહમતે આ-લમિયાન, સરદારે દો જહાન, મહબૂબે રહમાન ﷺ ને ફરમાયા : “ખૌફે ખુદા સે રોને વાલા હરગિઝ જહન્નમ મૈં દાખિલ નહીં હોગા હત્તા કે દૂધ થન મૈં વાપસ આ જાએ.” (شُعَبُ الْإِيمَان ج ١ ص ٤٩٠ حديث ٨٠٠) મુફ્સિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન (رحمةُ الحَنَّانِ) ઇસ હદીસે પાક કે તહ્ત ફરમાતે હૈ : યા'ની જૈસે દોહે હુએ દૂધ કા થન મૈં વાપસ હોના ના મુમ્કિન હૈ એસે હી ઉસ શખ્સ કા દોઝખ મૈં જાના ના મુમ્કિન હૈ. જૈસે રબ તઆલા ફરમાતા હૈ :

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

حَتَّى يَلْبِغَ الْجَلُّ فِي سَمِّ الْخِيَاطِ

(پ ١٨ الاعراف ٤٠)

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : જબ તક સૂઈ કે નાકે ઊંટ ન દાખિલ હો.

મક્કતુલ મુકર્રમહ

ખૌફે ખુદા મૈં રોને કે બડે ફઝાઈલ હૈ અલ્લાહ તઆલા નસીબ ફરમા દે.

(મિરઆત, જિ. 5, સ. 436)

જવ્નતુલ બકીઅ

કલ્બો મુઝ્તર કી લાજ રખ મૌલા

યેહ સદા મેરી યશમે નમ કી હૈ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 125)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِس نے مُوڙ ۛر اَڪ ٻار ڏوڙ ڏے ۛاڪ ۛڏا اڌلا ڏے اُس ۛر ڏس رڏم ٽے ٻے ڄتا ڏے. (مسلم)

ખોફે ખુદા સે રોને વાલા બખ્શ દિયા જાએગા : હઝરતે સય્યિદુના અનસ રઝી ﷺ સે મરવી હૈ કે સરકારે નામદાર, દો આલમ કે માલિકો મુખ્તાર, શહન્શાહે અબરાર ﷺ કા ઇશદિ ખુશ ગવાર હૈ : જો શખ્સ અલ્લાહ ઈઝ્ઝલ્ કે ખોફ સે રોએ, અલ્લાહ ઈઝ્ઝલ્ ઈસ કી બખ્શિશ ફરમા દેગા. (ابن عدی ج ۵ ص ۲۹۶)

સોઝિશો સીના વ જિગર દે દે

આરઝૂ મુઝ કો યશ્મે નમ કી હૈ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 125)

અગર આપ નજાત યાહતે હૈં તો.....: હઝરતે સય્યિદુના ઉકબા બિન આમિર રઝી ﷺ ને અર્ઝ કી : یا رسولલ્લાહ ﷺ ! નજાત કયા હૈ ? ફરમાયા : ﴿1﴾ अपनी ڄٻان کي روڪ رڻو (યા'ની अपनी ڄٻان वहां ٻولو ڄڻاं ڦاٽو ڏو, ڻوڪسان ڻ ڏو) और ﴿2﴾ تڻهرا ڏر تڻهڻ ڪڍايٽ ڪرے (યા'ની ٻيلا ڏررٽ ڏر سē ڻ ڻيڪلو) और ﴿3﴾ ڻوناڏي ۛر روٺا ڀڄتييار ڪرے.

(سَنَنِ تَرْمِذِي ج ۴ ص ۱۸۲ حَدِيث ۲۴۱۴)

લાઈકે નાર હૈં મેરે આ'માલ

ઇલ્તિજા યા ખુદા કરમ કી હૈ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 125)

મૂસલા ઘાર બારિશ શુરૂઆ હો ગઈ : ખોફે ખુદા ઔર ઇશકે મુસ્તફા મેં રોના મુકદ્દર વાલોં કા હિસ્સા હૈ, રોને કી સઆદત પાને કે લિયે રોને વાલોં કી સોહબત નિહાયત મુફીદ હોતી હૈ. તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ મેં આપ કો બ કસરત રોને વાલે મિલેંગે. આપ ભી આશિકાને રસૂલ કી સોહબત ઇખ્તિયાર કીજિયે ઇન કે સાથ મ-દની કાફિલોં કે મુસાફિર બનિયે, અગર રોના નહીં આતા થા તો આપ કો ભી ﷻ રોના આ જાએગા. આપ કી તરગીબ કે લિયે એક મ-દની બહાર પેશ કી

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો શખ્સ મુઝ પર દુરુદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (બ્રહ્મ)

મદીનતુલ મુનવ્વરહે

જાતી હૈ યુનાન્યે સુન્નતોં કી તરબિયત કા એક મ-દની કાફિલા 12 દિન કે લિયે બાબુલ ઇસ્લામ સિન્ધ કે ઝિલઅ “થર પારકર” કે એક ગાઉ ઇસ્માઈલ કી ઢાની પહોંચા. યેહ અલાકા કઈ સાલોં સે બરસાત કી બ-રકાત સે મહરૂમ થા, ઔર ઇસ સબબ સે લોગ બહુત પરેશાન થે. નમાઝ કે બા'દ લોગોં ને મ-દની કાફિલે વાલોં સે **બારિશ કી દુઆ** કે લિયે કહા, આશિકાને રસૂલ ને હાથ ઉઠા દિયે, સારે નમાઝી ભી દુઆ મેં શામિલ થે, અભી દુઆ જારી થી કે એક દમ કાલે કાલે બાદલ ઉમંડ આએ, રહમત કી ઘન્ધોર ઘટા છા ગઈ ઔર દેખતે હી દેખતે **મૂસલા ધાર બારિશ** શુરૂઅ હો ગઈ જબ કે કુછ દેર કબલ મત્લઅ બિલ્કુલ સાફ થા ઔર સૂરજ પૂરી આબો તાબ સે ચમક રહા થા. સારે ગાઉ મેં **મ-દની કાફિલે** કી ઇસ બ-ર-કત કી ધૂમ મચ ગઈ. વહાં કે ઉ-લમા વ અઈમ્માએ કિરામ ને ઇસ બરસને વાલી બારિશ કો **દા'વતે ઇસ્લામી** કે મ-દની કાફિલે વાલે **આશિકાને રસૂલ** કી દુઆ કા સમર (યા'ની નતીજા) કરાર દિયા.

મક્કતુલ મુકર્રમહે

જન્નતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વરહે

ખૂબ હોં બારિશોં, દૂર હોં બારિશોં કહૂત કે દિન ટલેં, કાફિલે મેં ચલો
બરસે બરસાત જબ, બાગો ગુલઝાર સબ લહ-લહાને લગેં, કાફિલે મેં ચલો

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

મક્કતુલ મુકર્રમહે

બરસાત કે પાની સે બીમારિયોં કા ઇલાજ : **سُبْحَنَ اللّٰه!** મ-દની કાફિલે કી ભી ક્યા ખૂબ બ-ર-કતે હેં ! વાકેઈ બારિશ ભી અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ને'મત હૈ, કુરઆને પાક પારહ 26 સૂરએ **ق** આયત 9 મેં બારિશ કો **“مَاءٌ مُّبَارَكٌ”** તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : “બ-ર-કત વાલા પાની” કહા ગયા હૈ.

જન્નતુલ બકીઅ

દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 40 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, **“રાહે ખુદા عَزَّوَجَلَّ મેં ખર્ચ કરને કે ફઝાઈલ”** સફહા 30 પર હૈ : હઝરતે મૌલા અલી રَضِیَ اللّٰهُ تَعَالَى عَنْهُ ને એક બાર ફરમાયા : જબ તુમ મેં સે કોઈ શખ્સ શિફા ચાહે તો કુરઆને અઝીમ કી કોઈ આયત રિકાબી મેં લિખે ઔર બારિશ કે પાની સે ધોએ ઔર અપની ઔરત સે ઉસ કે મહર

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِلْسِ كَيْه پَاس مِیْرَا جِیْك ڈُہَا اُور اُس نِیْ مُوْج پَر ڈُڑدِیْ پَاك نِ پِڈَا تَلَكِیْك وَوِیْڈ بَد بَپْت اُیْ گَیَا. (فتح)

મૈં સે એક દિરહમ ઉસ કી ખુશી સે લે ઉસ કા શહદ ખરીદ કર પિયે કે બેશક શિફા હૈ.

(الْمَوَاهِبُ اللَّدُنِيَّةُ ج ۳ ص ۴۸) , ફતાવા ર-ઝવિયા, જિ. 23, સ. 155

એક તબીબ કા કહના હૈ : મૈં ને કઈ મરીઝોં કો મુખ્તલિફ અમરાઝ મૈં શહદ ઓર બારિશ કા પાની દિયા હૈ ઇસે દીગર નુસ્ખોં સે બઢ કર નફઅ બખ્શ પાયા હૈ.

صَلُّوْا عَلَيَّ الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّدٍ

ખોફે ખુદા સે રોના સુન્નત હૈ

હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ સે મરવી હૈ કે જબ યેહ આયતે મુબારકા નાઝિલ હુઈ :

أَفِیْنْ هَذَا الْحَدِیْثِ تَعَجُّبُوْنَ ۙ

وَتَصْحَكُوْنَ وَلَا تَبْكُوْنَ ۚ (پ ۲۷، النجم ۶۰، ۵۹)

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઇમાન : તો ક્યા ઇસ બાત સે તુમ તઅજજુબ કરતે હો, ઓર હંસતે હો ઓર રોતે નહીં.

તો અસ્હાબે સુફફા رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُمْ ઇસ કદર રોએ કે ઉન કે મુબારક રુખ્સાર (યા'ની પાકીઝા ગાલ) આંસૂઓં સે તર હો ગએ. ઉન્હેં રોતા દેખ કર રહમતે આલમ صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ભી રોને લગે. આપ صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَآલِهِ وَسَلَّمَ ને ઇશાદિ વોહ સાહિબાન ઓર ભી ઝિયાદા રોને લગે. ફિર આપ صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَآલِهِ وَسَلَّمَ ને ઇશાદિ ફરમાયા : વોહ શખ્સ જહન્નમ મૈં દાખિલ નહીં હોગા જો અલ્લાહ તઆલા કે ડર સે રોયા હો.

(شُعَبُ الْإِيمَان ج ۱ ص ۴۸۹ حدیث ۷۹۸)

અલ્લાહ ! ક્યા જહન્નમ અબ ભી ન સદ્ હોગા ?

રો રો કે મુસ્તફા ને દરિયા બહા દિયે હૈં

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

શહે કલામે રઝા : ઇસ શે'ર મૈં મેરે આકા આ'લા હઝરત, મૌલાના શાહ ઇમામ

અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن ખુદાએ ગફફાર કે દરબારે ગુહર બાર મૈં અર્ઝ ગુઝાર હૈં : يَا اَللّٰهُ اَللّٰهُ ! عَزَّوَجَلَّ ! کَیَا جَهَنَّم کی آگ گولامانے مۇستفّا کے لک مૈં અબ ભી

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर दस मरतबा सुब्ह और दस मरतबा शाम दुइदे पाक पढा उसे कियामत के दिन मेरी शफाअत मिलेगी. (अहमद)

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

સદ્દ ન હોગી ! મેરે પ્યારે પ્યારે પરવર દગાર ! તેરે પ્યારે હબીબ ﷺ અપની ઉમ્મત કી બખ્શિશ કે લિયે દુઆએ કરતે હુએ ઇતના રોએ હેં ઇતના રોએ હેં ગોયા રો રો કર દરિયા બહા દિયે હેં.

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

ખુદાએ ગફફાર બખ્શ દે અબ તૂ લાજે મહબૂબ રખ હી લે અબ

હમારા ગમ ખ્વાર ફિકે ઉમ્મત મેં દેખ આંસૂ બહા રહા હેં

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 310)

મક્કતુલ મુકર્રમહ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

જન્મતુલ બકીઅ

રોને જૈસી સૂરત બના લે : અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બક્ર સિદીક રઝી ﷺ ને ફરમાયા : “જો શખ્સ રો સકતા હો તો રોએ ઓર અગર રોના ન આતા હો તો રોને જૈસી સૂરત બના લે.” (احياء العلوم ૬૮ ص ૨૦૧) **મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો !** યકીનન અચ્છોં કી નક્લ ભી અચ્છી હોતી હૈ : **દા'વતે ઇસ્લામી** કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 318 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, **“ફઝાઈલે દુઆ”** સફહા 81 પર દુઆ કી કબૂલિયત કે આદાબ મેં અદબ નમ્બર 33 હૈ : (દુઆ કે દૌરાન) “આંસૂ ટપકને મેં કોશિશ કરે અગર્યે એક હી કતરા હો કે દલીલે ઇજાબત (યા'ની કબૂલિયત કી દલીલ) હૈ. રોના ન આએ તો રોને કા સા મુંહ બનાએ કે નેકોં કી સૂરત ભી નેક (યા'ની અચ્છી) હૈ.” દુઆ કે બયાન કર્દા અદબ કી શર્હ મેં આ'લા હઝરત رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ફરમાતે હેં : યેહ (રોની) સૂરત બનાના બ નિયતે તશબ્બોહ (યા'ની રોને વાલોં કી નક્કાલી) અલ્લાહ ﷻ કે હુઝૂર (યા'ની બારગાહે ઇલાહી મેં) હૈ ન કે ઔરોં કે દિખાને કો કે વોહ (યા'ની લોગોં કો દિખાને કે લિયે કરના) રિયા હૈ ઔર હરામ, યેહ નુક્તા યાદ રહે.

જન્મતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્મતુલ બકીઅ

જન્મતુલ બકીઅ

નદામત સે ગુનાહોં કા ઇઝાલા કુછ તો હો જાતા

મુઝે રોના ભી તો આતા નહીં હાએ નદામત સે

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 238)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुरद शरीफ न पड़ा
उस ने जफ़ा की. (महारज़)

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જવ્નતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જવ્નતુલ બકીઅ

સર ઔર દાઢી મેં આટા છિડકને કી અનોખી વસિયત : અચ્છોં કી નક્કાલી કે ઝિમ્ન મેં “મા’દને અખ્લાક” હિસ્સએ અવ્વલ સફહા 54 પર દી હુઈ એક દિલચસ્પ હિકાયત કુછ તબ્દીલી કે સાથ અર્જ કરતા હું : એક મસ્ખરે ને મરતે વક્ત અપને દોસ્ત કો વસિયત કી કે જબ મુજે દફન કરને લગો તો મેરી દાઢી ઔર સર કે બાલોં મેં “આટા છિડક દેના” દોસ્ત ને કહા : યાર ! તુમ ઝિન્દગી મેં તો મઝાક મસ્ખરી કરતે રહે હો અબ આખિરી વક્ત મેં તો ઈસ સે બાઝ રહો ! ઉસ ને કહા : અગર તુમ વાકેઈ મેરે ખૈર ખ્વાહ હો તો મૈં જો કહતા હું વોહ કર દેના. દોસ્ત હંસ કર રાઝી હો ગયા ઔર ઈન્તિકાલ કે બા’દ ઉસ ને દફન કરતે વક્ત ઉસ કી દાઢી ઔર સર કે બાલોં પર આટા છિડક દિયા. ચન્દ રોઝ બા’દ અપને મહૂમ દોસ્ત કો ખ્વાબ મેં દેખ કર પૂછા : **يَا’نِي اَللّٰهُ مَا فَعَلَ اللّٰهُ بِكَ** યા’ની અલ્લાહ એઝ્જલ્ એઝ્જલ્ ને તુમ્હારે સાથ કયા મુઆ-મલા ફરમાયા ? મહૂમ બોલા : મુઝ સે સુવાલ હુવા, તુમ ને આટા છિડકને કી વસિયત કયૂં કી થી ? મૈં ને અર્જ કી : યા અલ્લાહ એઝ્જલ્ એઝ્જલ્ મૈં ને તેરે મહબૂબ મુહમ્મદુર્રસૂલુલ્લાહ ﷺ કા ઈશાદિ સુના થા : **إِنَّ اللَّهَ يَسْتَحْيِي عَنْ ذِي الشَّيْبَةِ الْمُسْلِمَ** (યા’ની બિલા શુબા અલ્લાહ તઆલા મુસલ્માન કે બુઢાપે સે હયા ફરમાતા હે) બૂઢા હોના મેરે ઈખ્તિયાર મેં ન થા ઈસ લિયે સોચા કે લાઓ “બુઢાપે કી સૂરત” હી બના લૂં. તો અલ્લાહ તઆલા ને ફરમાયા : જાઓ ! મૈં ને તુજે બખ્શ દિયા.

رحمت حق بها، نه عى بخيد
رحمت حق بهانه عى بخيد

(અલ્લાહ કી રહમત કીમત નહીં માંગતી. અલ્લાહ કી રહમત બહાના ચાહતી હે)

સફેદ બાલ કિયામત મેં નૂર હોંગે : આજ કલ ઉમૂમન સિન રસીદા ઈસ્લામી ભાઈ સફેદ બાલોં સે કતરાતે હેં હાલાં કે મુસલ્માન હોને કી હાલત મેં બુઢાપે કી વજહ સે સફેદ બાલ આના બડી સઆદત કી બાત હે ચુનાન્થે ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : **صَلَّى اللّٰهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ**

1. (الْمُعْجَمُ الْاَوْسَطُ ج ٤ ص ٨٢ حديث ٥٢٨٦)

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : જો મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દુરૂદ શરીફ પઢેગા મેં કિયામત કે દિન ઉસ કી શફાઅત કરૂંગા. (ક્રાબલ)

હૈ : સફેદ બાલોં કો ન ઉખાડો કયૂંકે યેહ કિયામત કે દિન નૂર હોંગે. જિસ કા એક બાલ સફેદ હુવા અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ઉસ કે લિયે એક નેકી લિખેગા ઓર ઉસ કા એક ગુનાહ મુઆફ ફરમાએગા ઓર ઉસ કા એક દ-રજા બુલન્દ ફરમાએગા.

(التَّوْبَةُ وَالْتَّوْبَةُ ج ٣ ص ٨٦ حديث ٦)

આંસૂન પોંછને કી ફઝીલત : અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે મૌલાએ કાએનાત, અલિયુલ મુર્તઝા શેરે ખુદા عَزَّوَجَلَّ ખૌફે ખુદા عَزَّوَجَلَّ ને ફરમાયા : “જબ તુમ મેં સે કિસી કો ખૌફે ખુદા عَزَّوَجَلَّ સે રોના આએ તો વોહ આંસૂઓં કો કપડે સે સાફ ન કરે બલ્કે રુખ્સારોં પર બહ જાને દે કે વોહ ઇસી હાલત મેં રબ તઆલા કી બારગાહ મેં હાઝિર હોગા.” (شُعَبُ الْإِيمَان ج ١ ص ٤٩٣ حديث ٨٠٨)

રોતા હુવા મેં આઊં દાગે જિગર દિખાઊં
અફસાના ભી સુનાઊં મેં અપની બે કસી કા

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 194)

ઘર મેં છુપ કર રોના અચ્છા હૈ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! ખૌફે ખુદા عَزَّوَجَلَّ ઓર ઇશ્કે મુસ્તફા صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ મેં બહને વાલે આંસૂ બેશક નહીં પોંછને ચાહિએં મગર દૂસરોં કી મૌજૂ-દગી મેં રોતે હુએ યેહ ગૌર કર લેના ઝરૂરી હૈ કે ન પોંછને સે મક્સૂદ કહીં યેહ તો નહીં કે લોગ મેરે આંસૂ દેખ લેં તાકે મુઝ સે મુ-તઅસ્સિર હોં કે વાહ ! વાહ ! બહુત નેક આદમી યા બડા આશિકે રસૂલ હૈ ! અગર عَمَّاذُ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ એસા હૈ તો યેહ રિયાકારી હૈ અબ આંસૂ ન પોંછને કી ફઝીલત કેસી ! ઉલટા જહન્નમ કી હકદારી હૈ. જિસ કો સબ કે સામને રોને મેં “રિયાકારી” કા અન્દેશા હો ઉસે ચાહિયે કે દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મતબૂઆ 74 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “અખ્લાકે સાલિહીન” સફહા 30 પર દી હુઈ ઇસ હિકાયત કો પેશે નઝર રખે યુનાન્યે હઝરતે સય્યિદુના અબૂ ઉમામા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ ને એક શખ્સ કો દેખા કે વોહ સજદે મેં રો રહા હૈ, ફરમાયા : نِعَمَ هَذَا الْوَكَّانَ فِي بَيْتِكَ حَيْثُ لَا يَرَاكَ النَّاسُ યા'ની યેહ (રોના) અચ્છા કામ હૈ અગર ઘર મેં હોતા, જહાં લોગ ન દેખતે.

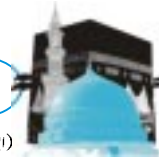
(تَنْبِيهِ الْمُعْتَرِينَ ص ٢٢)

મેરે ચેહરે પર કફન ઢક દીજિયે
બઢતે જાતે હેં ગુનાહ અત્તાર આહ !

સાથિયો રુસ્વા મુઝે મત કીજિયે
કુછ તો ઇઝહારે નદામત કીજિયે

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 219)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક યેહ તુમહારે લિયે તહારત હૈ.. (અબુ ડાવુદ)

આંસૂઓં કો દાઢી સે સાફ કરતે : હઝરતે સય્યિદુના મુહમ્મદ બિન મુન્કદિર ﷺ જબ રોતે તો અપને ચેહરે ઓર દાઢી પર આંસૂ મલ લેતે ઓર ફરમાતે કે મુઝે મા'લૂમ હુવા હૈ કે આગ ઉસ જગહ કો ન છૂએગી જહાં ખોફે ખુદા સે નિકલને વાલે આંસૂ લગે હોં. (અહીલ્ ફલોમ જ ૬ વ ૨૦૧). અલ્લાહ કી ઉન પર રહમત હો ઓર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.

أَمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْأَمِين صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

યા ખુદા બહરે રઝા અત્તાર કો વોહ આંખ દે

હો ગમે મહબૂબ મેં આંસૂ બહાના જિસ કા કામ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 154)

રોના ન આએ તો બ કોશિશ રોએં : હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ બિન અમ્ર બિન આસ રહીને ﷺ ને ફરમાયા : “રોયા કરો ! અગર રોના ન આએ તો રોને કી કોશિશ કરો, ઉસ ઝાત કી કસમ જિસ કે કબ્જાએ કુદરત મેં મેરી જાન હૈ ! અગર તુમ મેં સે કિસી કો ઇલ્મ હોતા તો વોહ ઇસ કદર ચીખતા કે ઉસ કી આવાઝ ફટ જાતી ઓર ઇસ તરહ નમાઝ પઢતા કે ઉસ કી પીઠ ટૂટ જાતી.” (અલઝહાબીન મુબારક વ ૩૦૧ રફમ ૧૦૦૭). યેહ નક્લ કરને કે બા'દ હુજજતુલ ઇસ્લામ હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ અબૂ હામિદ મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગઝાલી રહીને ﷺ એહયાઉલ ઉલૂમ જિલ્દ 4 સફહા 230 પર ફરમાતે હૈં : ગોયા ઉન્હોં ને નબિય્યે કરીમ ﷺ કી ઇસ હદીસે મુબારક કી તરફ ઇશારા ક્રિયા જિસ મેં આપ ﷺ ને ઇશાર્દ ફરમાયા : “અગર તુમ વોહ બાત જાનતે જો મૈં જાનતા હૂં તો તુમ હંસતે કમ ઓર રોતે ઝિયાદા.”

(બુખારી જ ૬ વ ૨૬૩ હદીથ ૧૬૪૦)

સોઝિશે ઇશક મેં જલતા હી રહૂં મેં હર દમ

આંખ સે ગમ મેં તેરે ખૂન બરસતા દેખૂં

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 121)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : تُم جहां لمی હો મુજ પર દુરુદ પઢો કે તુમહારા દુરુદ મુજ તક પહોંચતા હૈ. (طبرانی)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

અલ્લાહ غَزَّوَجَلَّ એક કતરએ આંસૂ સે આગ કે કઈ સમુન્દર બુઝા દેગા :

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

હઝરતે સય્યિદુના અબૂ સુલૈમાન દારાની قُدَّسَ سِرُّهُ التَّوْرَانِ ફરમાતે હેં : (ખૌફે ખુદા غَزَّوَجَلَّ કે બાઈસ) જો આંખેં ડબ-ડબાએંગી (યા'ની આંસૂઓં સે ભર જાએંગી), ઉસ ચેહરે પર કિયામત કે દિન સિયાહી ઔર ઝિલ્લત નહીં ચઢેંગી ઔર અગર ઉન ડબ-ડબાને વાલી આંખોં સે આંસૂ જારી હો જાએંગે તો અલ્લાહ તઆલા ઉન આંસૂઓં કે પહલે કતરે કે સાથ હી આગ કે કઈ સમુન્દર બુઝા દેગા ઔર જિસ કૌમ મેં સે કોઈ શખ્સ (ખૌફે ખુદા غَزَّوَجَلَّ સે) રોતા હૈ, ઉસ કૌમ પર રહમ કિયા જાતા હૈ.

(احیاء العلوم ج ٤ ص ٢٠١)

જવ્નતુલ
બકીઆ

આગ દોઝખ કી જલા હી નહીં સકતી ઉન કો
ઈશક કી આગ મેં દિલ જિન કે જલા કરતે હેં

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 143)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

એક હઝાર દીનાર સ-દકા કરને સે બેહતર એક કતરએ અશક :

હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ બિન અમ્ર બિન આસ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمَا ને ફરમાયા : “અલ્લાહ તઆલા કે ખૌફ સે આંસૂ કા એક કતરા બહના મેરે નઝદીક એક હઝાર દીનાર સ-દકા કરને સે બેહતર હૈ.”

(شُعَبُ الْإِيمَان ج ١ ص ٥٠٢ حدیث ٨٤٢)

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

દુરેં નાયાબ બિલાશક હેં વોહ હીરે અનમોલ

અશક આકા કી જો યાદોં મેં બહા કરતે હેં

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 143)

જવ્નતુલ
બકીઆ

ઝમીન પર ગિરને વાલે આંસૂ કે કતરે કી ફઝીલત :

હઝરતે સય્યિદુના કા'બુલ અહબાર رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ને ફરમાયા : ખૌફે ખુદા غَزَّوَجَلَّ સે આંસૂ બહાના મુઝે અપને વઝૂન કે બરાબર સોના સ-દકા કરને સે ભી ઝિયાદા પસન્દીદા હૈ કયૂંકે જો શખ્સ અલ્લાહ غَزَّوَجَلَّ કે ડર સે રોએ ઔર ઉસ કે આંસૂઓં કા એક કતરા ભી ઝમીન પર ગિર જાએ તો આગ ઉસ (રોને વાલે) કો ન ધૂએગી.

(دُرَّةُ النَّاصِحِينَ ص ٢٠٣)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर दस मरतबा दुर्रदे पाक पढा अल्लाह उस पर सो रહमत नाज़िल फरमाता है. (طرائف)

યા રબ બચા લે તૂ મુઝે નારે જહીમ સે
ઔલાદ પે ભી બલ્કે જહન્નમ હરામ હો

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 189)

ખોફે ખુદા સે નિકલે હુએ આંસૂ કા કતરા હૂર ને ચેહરે પર મલ લિયા :

હઝરતે સય્યિદુના અહમદ બિન અબુલ હવારી قُدَس سِرُّهُ التَّوَرَانِي ફરમાતે હૈં : મૈં ને ખ્વાબ મેં એક હૂર કો દેખા जिस के चेहरे पर नूर की यमक थी मैं ने पूछा : तुम्हारे चेहरे की ये यमक हमक किस वजह से है ? वोह बोली : तुम्हें वोह रात याद है जिस में तुम रोओ थे ? मैं ने कहा : हां. उस ने कहा : तुम्हारे आंसू मुझे ला कर दिये गये तो मैं ने उन को अपने चेहरे पर मल लिया युनान्थे **मेरे चेहरे की ये यमक हमक आप के उसी आंसू की वजह से है.** (رساله قشیریه ص ۴۲۲) **अल्लाह عُزَّوَجَلَّ की उन पर रहमत हो और उन के सहेके हमारी बे हिसाब मज्दिरत हो.**

اٰمِيْنَ بِجَاذِ النَّبِيِّ الْاٰمِيْنَ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

ગુનાહ કે બા ખુજૂદ ખુશ રહના જહન્નમ મેં ગિરા સકતા હૈ ! : એક
ઈબાદત ગુઝાર કા કૌલ હૈ : अगर कोई शप्स गुनाह करे और हंसे तो यकीन जानो के अल्लाह तआला उस बेबाक को जहन्नम में डाल देगा और वहां वोह रोओगा और अगर कोई शप्स ताअत व बन्दगी बजा लाओ फिर भी ખોફે ખુદા عَزَّوَجَلَّ કે બાઈસ રોએ તો બિલ યકીન અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ઉસે જન્નત મેં દાખિલ ફરમાએગા ઔર વોહ વહાં ખુશી સે રહેગા.

(المنبهات على الاستعداد ليوم المعاد من هـ ملخصاً)

ઉમ્ર બદિયોં મેં સારી ગુઝારી

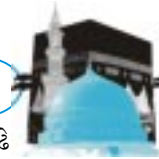
હાએ ફિર ભી નહીં શર્મસારી

બખ્શ મહબૂબ કા વાસિતા હે

યા ખુદા તુઝ સે મેરી દુઆ હે

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 134)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِلَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهٖ وَسَلَّمَ : जिस के पास मेरा जिक्र हो और वोह मुज पर दुरद शरीफ न पड़े तो वोह लोगों में से कन्जूस तरीन शप्स है. (तर्जुमा)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહ

બેબાકી સે ગુનાહ કરના બહુત સખ્ત બાત હૈ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! યું

મહકતુલ
મુકર્રમહ

તો હર ગુનાહ બુરા ઓર જહન્નમ મેં લે જાને વાલા કામ હૈ મગર હંસ હંસ કર ઓર બેબાકી (યા'ની બે ખૌફી) કે સાથ ગુનાહ કરના યેહ બહુત ઝિયાદા તબાહ કુન હોતા હૈ, બે ધડક ગુનાહ કર ડાલને વાલોં કો અલ્લાહ ﷻ કે કહરો ગઝબ સે ડર જાના ચાહિયે, ખુદા કી કસમ ! જહન્નમ કી ગરમી કોઈ બરદાશત નહીં કર સકેગા. અલ્લાહ તબા-ર-ક વ તઆલા પારહ 10 સૂ-રતુત્તૌબહ કી આયત નમ્બર 81 તા 82 મેં જહન્નમ કી હાલત કે બારે મેં ઇશાદિ ફરમાતા હૈ :

જન્નતુલ
બકીયા

قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ أَشَدُّ حَرًّا لَوْ كَانُوا يَفْقَهُونَ ۖ
فَلْيَضْحَكُوا قَلِيلًا وَلْيَبْكُوا كَثِيرًا ۖ

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : તુમ ફરમાઓ જહન્નમ કી આગ સબ સે સખ્ત ગર્મ હૈ કિસી તરહ ઉન્હેં સમજ હોતી તો ઉન્હેં ચાહિયે કે થોડા હંસેં ઓર બહુત રોએં.

મહીનતુલ
મુનવ્વરહ

.....તો થોડા હંસતે ઓર ઝિયાદા રોતે : સદરુલ અફઝિલ હઝરતે અલ્લામા

મહકતુલ
મુકર્રમહ

મૌલાના સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદ્દીન મુરાદઆબાદી ﷺ મઝકૂરા આયાતે કરીમા કે તહ્ત ફરમાતે હૈં : દુન્યા મેં ખુશ હોના ઓર હંસના ચાહે કિતની હી દરાઝ મુદત કે લિયે હો મગર વોહ આખિરત કે રોને કે મુકાબિલ થોડા હૈ ક્યૂંકે દુન્યા ફાની (યા'ની ફના હોને વાલી) હૈ ઓર આખિરત દાઈમ (યા'ની હમેશા રહને વાલી) હૈ ઓર બાકી હૈ. યા'ની આખિરત કા રોના દુન્યા મેં હંસને ઓર ખબીસ અમલ (યા'ની ગુનાહ) કરને કા બદલા હૈ.

જન્નતુલ
બકીયા

હદીસ શરીફ મેં હૈ : **સય્યિદે આલમ** ﷺ ને ફરમાયા કે અગર તુમ જાનતે વોહ જો મેં જાનતા હું તો થોડા હંસતે ઓર બહુત રોતે. (صحيح بخارى ج ٤ ص ٢٤٣ حديث ٦٤٨٥)

મેરે અશક બહતે રહેં કાશ ! હર દમ

તેરે ખૌફ સે યા ખુદા યા ઈલાહી

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 78)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : उस शब्द की नाक भाक आवूह हो जिस के पास मेरा जिक्र हो और वोह मुज पर दुरहे पाक न पड़े. (ह)

ઐ હંસ હંસ કર ગુનાહ કરને વાલો ! : ઐ હંસ હંસ કર ગુનાહ કરને વાલે નાદાનો ! ઇસ સે કબ્લ કે મૌત તુમ્હારી ગફલત ભરી હંસી કા ખાતિમા કર દે સચ્ચી તૌબા કર લો ! ખુદ કો ડરાને, સન્જોદા બનાને ઓર જહન્નમ મેં રોતે હુએ જાને સે બયાને કે લિયે ઇસ રિવાયત પર ગૌર કરો ! જિસ મેં સરવરે આલમ, નૂરે મુજસ્સમ, શહન્શાહે આદમ વ બની આદમ ﷺ ને ફરમાયા હૈ : ઐ લોગો ! રોયા કરો ઓર અગર ન હો સકે તો રોને કી કોશિશ કિયા કરો ક્યૂંકે જહન્નમ મેં જહન્નમી રોએંગે યહાં તક કે ઉન કે આંસૂ ઉન કે ચેહરોં પર ઐસે બહેંગે ગોયા વોહ નાલિયાં હેં, જબ આંસૂ ખત્મ હો જાએંગે તો ખૂન બહને લગેગા ઓર આંખેં ઝખ્મી હો જાએંગી કે ઉન મેં અગર કશિયાં ડાલી જાએં તો ચલને લગેં. (شرح السنة للبغوی ۷ ص ۵۶۰ حدیث ۴۱۶) મુફ્ફિસિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન ઈબ્રાહીમ હાસન ઇસ હદીસે પાક કે તહ્ત ફરમાતે હેં : યા'ની જોતે જો અપને ગુનાહોં કે ડર, રબ (عَزَّوَجَلَّ) કે ખૌફ, ઉસ કી રહમત કે શૌક, ઉસ કે હબીબ (ﷺ) કે ઇશ્ક મેં જિતના હો સકે રો લો ઐસે રોને કા અન્જામ (عَزَّوَجَلَّ) اِنْ شَاءَ اللّٰهُ ખુશી વ શાદમાની હૈ.*

(મિરઆતુલ મનાજીહ, જિ. 7, સ. 545)

મુજ ખતાકાર પર ભી અતા કર

બે હિસાબ બખ્શા દે રબ્બે અકબર

મુજ કો દોઝખ સે ડર લગ રહા હૈ

યા ખુદા તુજ સે મેરી દુઆ હૈ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 132)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّد

રિસ્કત અંગેઝ દુઆ કી ચોટ ને કહાં સે કહાં પહોંચા દિયા ! : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! શૈતાન કો ભગાને, સોઈ હુઈ કિસ્મત જગાને, ખૌફે ખુદા (عَزَّوَجَلَّ) મેં રોને કા જઝબા બઢાને સચ્ચી તૌબા કી સઆદત પાને, ગમે મુસ્તફા ﷺ મેં આંસૂ બહાને ઓર અપના સીના મદીના બનાને કે લિયે તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નાત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે હર દમ વાબસ્તા રહિયે,

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर रोझे जुमुआ दो सो बार दुइदे पाक पढा उस के दो सो साल के गुनाह मुआफ होगे. (अल-अम)

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

અપને ઈમાન કી હિફાઝત કે લિયે કુઢતે રહિયે, નમાઝોં કી પાબન્દી જારી રખિયે, સુન્નતોં પર અમલ કરતે રહિયે, **મ-દની ઈન્આમાત** કે મુતાબિક ઝિન્દગી ગુઝારિયે ઔર ઇસ પર ઇસ્તિકામત પાને કે લિયે હર રોઝ **“ફિકે મદીના”** કર કે મ-દની ઈન્આમાત કા રિસાલા પુર કરતે રહિયે ઔર હર મ-દની માહ કી ઇબ્તિદાઈ દસ તારીખ કે અન્દર અન્દર અપને યહાં કે દા'વતે ઇસ્લામી કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્મ કરવા દીજિયે ઔર અપને ઇસ મ-દની મક્સદ **“મુઝે અપની ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઇસ્લાહ કી કોશિશ કરની હૈ”** કે હુસૂલ કી ખાતિર પાબન્દી સે હર માહ કમ અઝ કમ ત્રીન દિન કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે **મ-દની કાફિલે** મેં આશિકાને રસૂલ કે હમરાહ સુન્નતોં ભરા સફર કીજિયે. આઈયે ! આપ કી તરગીબ વ તહ્રીસ કે લિયે આપ કો એક **મ-દની બહાર** સુનાઊં : તાંદલિયા નવાલા (ઝિલઅ સરદારઆબાદ પંજાબ પાકિસ્તાન) કે એક ઇસ્લામી ભાઈ કે બયાન કા ખુલાસા હૈ : **الحمد لله عز وجل** મેં ને જબ પહલી બાર (1426 સિ.હિ. બ મુતાબિક 2005 સિ.ઈ.) મેં તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઇસ્લામી** કે બૈનલ અક્વામી ત્રીન રોઝા સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ (સહરાએ મદીના, મદીનતુલ ઔલિયા મુલતાન શરીફ પાકિસ્તાન) મેં શિર્કત કી તો **મ-દની માહોલ** સે વાબસ્તા હો ગયા ઔર ઇસ કદર જઝબા મિલા કે બાબુલ મદીના કરાચી આ કર **દા'વતે ઇસ્લામી** કે જામિઅતુલ મદીના મેં **દર્સે નિઝામી** કે અન્દર દાખિલા લે લિયા ઔર યેહ બયાન દેતે વક્ત **الحمد لله عز وجل** દોરએ હદીસ કર રહા હૂં. મેરા એક દોસ્ત પહલે **મ-દની માહોલ** મેં થા મગર વોહ શરાબી દોસ્તોં કી સોહબત કે સબબ ખરાબ હો ગયા ઔર **الحمد لله عز وجل** નમાઝ પઢની ભી છોડ દી. મુઝે ઇસ કા બહુત કલક (યા'ની દુખ) થા. મેં જબ ભી અપને ગાઉ મસરીરા ચક, તાંદલિયા નવાલા જાતા ઉસ પર **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કરતા, વોહ સુની અનસુની કર દેતા, મગર મેં ને હિમ્મત ન હારી. **الحمد لله عز وجل** મેં ને (1427 સિ.હિ. બ મુતાબિક 2006 સિ.ઈ.) મેં ફિર ઉસ કો બૈનલ અક્વામી ત્રીન રોઝા **સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ** (સહરાએ મદીના, મદીનતુલ ઔલિયા મુલતાન શરીફ પાકિસ્તાન) કી દા'વત પેશ કી. ઇજતિમાઅ આયા ઔર ગુઝર ગયા મેરી ઉન સે મુલાકાત ન હો સકી. ઈદ કે દિન મેં ને અપને ઘર મેં સે ઝાંકા તો એક હલકી સી દાઢી વાલે બા ઇમામા ઇસ્લામી ભાઈ દૂર સે હમારે ઘર કી તરફ બઢે ચલે આ રહે થે, મેં ઉન કો પહચાન ન સકા, જબ વોહ કરીબ આએ તો મેં ખુશી સે ઉછલ પડા ક્યૂંકે યેહ તો મેરે વોહી બિછડે હુએ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર દુરુદ શરીફ પઢો અલ્લાહ ઇજ્ઞાલુમ તુમ પર રહમત ભેજેગા. (અનહી)

મદીનતુલ
મુનવ્વારહ

દોસ્ત થે, મૈં ને દૌડ કર જોશે મહબ્બત મેં ઉન કો સીને સે ચિમટા લિયા. ઔર મ-દની માહોલ મેં વાપસી પર મુબારક બાદ પેશ કી. જબ ઇસ મ-દની ઇન્કિલાબ કા સબબ દરયાફત કિયા તો કહને લગે : આપ કી દા'વત પર ત્રીન રોઝા સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ (સહરાએ મદીના મુલતાન શરીફ પાકિસ્તાન) મેં હાઝિર હુવા થા, વહાં ઇખ્તિતામી રિક્કત અંગેઝ દુઆ મેં મેરે દિલ પર મ-દની ચોટ લગ ગઈ, દુઆ મેં ખૌફે ખુદા ﷻ કે સબબ રોના ધોના મયા હુવા થા, મેરે ઝમીર ને મુઝે ઝંઝોડા કે દેખ તો સહી ! નેક પરહેઝ ગાર આશિકાને રસૂલ તો ગુનાહોં સે તૌબા કરતે હુએ અપને પરવર દગાર ﷻ કે દરબાર મેં ગિડગિડા રહે ઔર આંસૂ બહા રહે હૈં જબ કે તૂ તો યકીની તૌર પર સર તા પા ગુનાહોં મેં ઘિરા હુવા હૈ મગર તુઝે ઇસ કા કોઈ એહસાસ નહીં ! બસ ભાઈ ! મેરા ભી બન્દ ટૂટા, મૈં ભી ખૂબ રોયા ઔર રો રો કર મૈં ને અપને સાબિકા ગુનાહોં સે તૌબા કી ઔર ઉસી વક્ત દાઢી શરીફ બઢાને ઔર ઇમામએ પાક સજાને કી પક્કી નિય્યત કર લી. ﷻ ઉન્હોં ને પુરજોશ અન્દાઝ મેં “દા'વતે ઇસ્લામી” કે મ-દની કામોં કી ધૂમેં મયાની શુરૂઅ કર દીં. આલમી મ-દની મર્કઝ ફૈઝાને મદીના બાબુલ મદીના કરાચી હાઝિર હો કર મ-દની કાફિલા કોર્સ કરને કી ભી સઆદત હાસિલ કી ઔર તરક્કી કરતે કરતે આઠ નવ માહ મેં દા'વતે ઇસ્લામી કી ઝૈલી મુશા-વરત કે નિગરાન બન ગએ.

મક્કતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વારહમક્કતુલ
મુકર્રમહ

બુરી સોહબતોં સે કનારા કશી કર કે અચ્છોં કે પાસ આ કે પા મ-દની માહોલ
તનઝ્ઝુલ કે ગહરે ગઢે મેં થે ઉન કી તરક્કી કા બાઈસ બના મ-દની માહોલ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 604)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

કલેખા હિલા દેને વાલી એક સચ્ચી દાસ્તાન : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! ઇસ મ-દની બહાર સે હમેં યેહ દર્સ મિલા કે બિલ ખુસૂસ અપને જાનને પહચાનને વાલોં કી બદ આ'માલિયોં પર દિલ જલાતે રહના ઔર ઉન પર ઇન્કિરાદી કોશિશ કા સિલ્સિલા જારી રખના ચાહિયે કે ન જાને કબ કિસી કા દિલ ચોટ ખા જાએ ! નીઝ યેહ ભી દર્સ મિલા કે બુરી સોહબત સે હમેશા બચ કર રહના ચાહિયે કે યેહ અચ્છે ભલે નેક ઇન્સાન કો ભી શૈતાન કે

જન્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વારહજન્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વારહમક્કતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીઅ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર કસરત સે દુરુદે પાક પઢો બેશક તુમહારા મુઝ પર દુરુદે પાક પઢના તુમહારે ગુનાહો કે લિયે મગ્ફિરત હૈ. (મુજીબ)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહમહકતુલ
મુકર્રમહજન્મતુલ
બકીયામહીનતુલ
મુનવ્વરહમહકતુલ
મુકર્રમહજન્મતુલ
બકીયામહીનતુલ
મુનવ્વરહમહકતુલ
મુકર્રમહજન્મતુલ
બકીયામહીનતુલ
મુનવ્વરહમહકતુલ
મુકર્રમહજન્મતુલ
બકીયા

કદમોં મેં લા પટખ્તી હૈ. યેહ તો ઉન ઇસ્લામી ભાઈ કી ખુશ નસીબી, કે અપને હમદદ ઇસ્લામી ભાઈ કી કુદન ઔર ઇન્ફિરાદી કોશિશ કે સદકે શરાબિયોં કી સોહબતોં સે બચ નિકલને મેં કામ્યાબ હો ગએ, વરના બુરી સોહબત ઔર બિલ ખુસૂસ શરાબિયોં ઔર જૂઆરિયોં કી સંગત ઐસા તબાહ કરતી હૈ કે તબાહી ભી લરઝ ઉઠતી હૈ ! જૂઆરિયોં કી સોહબત કે ભયાનક અન્જામ કી એક સચ્ચી દાસ્તાન સુનાતા હૂં, કલેજા થામ કર સુનિયે ઔર બુરી સોહબત સે હમેશા હમેશા કે લિયે તૌબા કીજિયે યુનાન્યે પંજાબ (પાકિસ્તાન) કે એક મહલ્લે મેં એક અજબો ગરીબ બદબૂ મહસૂસ હોને લગી, અલાકે વાલોં કી ખૂબ જુસ્ત-જૂ કે બા'દ કહી જા કર બદબૂ કા સુરાગ મિલા, વોહ બદબૂ એક બન્દ ઘર સે આ રહી થી. યુનાન્યે પોલીસ કો ઇત્તિલાઅ દી ગઈ. જબ પોલીસ વાલે લોગોં કી મૌજૂ-દગી મેં તાલા તોડ કર ઘર કે અન્દર દાખિલ હુએ તો યેહ દેખ કર સબ કે રૂંગટે ખડે હો ગએ કે વહાં ચારપાઈ પર એક જવાન આદમી કી લાશ પડી થી ઔર ઉસ કે બા'ઝ હિસ્સે ગલ સડ ચુકે થે ઔર ઉન મેં કીડે રેંગ રહે થે. યેહ મન્ઝર દેખ કર બચ્ચોં સમેત કઈ અફરાદ બેહોશ હો ગએ. તહકીક કરને પર પતા ચલા કે યેહ નૌ જવાન મેહનત મઝદૂરી કરને કે લિયે ઇસ અલાકે મેં આયા થા, કિરાએ કે મકાન મેં રિહાઈશ પઝીર થા ઔર બા'ઝ જૂઆરિયોં સે ઇસ કી દોસ્તી થી. એક દિન યેહ નૌ જવાન અપને દોસ્તોં સે જૂઆ મેં બહુત સારી રકમ જીત ગયા, હારે હુએ જૂઆરી દોસ્તોં ને હારી હુઈ રકમ લૂટને કે લિયે ઇસ કે ગલે મેં ફન્દા કસા ઔર બિજલી કે કરન્ટ લગા લગા કર મૌત કે ઘાટ ઉતાર દિયા, ફિર ઇસે બે ગોરો કફન છોડ કર તાલા લગા કર ફિરાર હો ગએ.

ઐ જૂઆરી તૂ જૂએ સે બાઝ આ વરના ફંસ જાએગા જિસ દિન તૂ મરા
તૂ નશો સે બાઝ આ મત પી શરાબ દો જહાં હો જાએંગે વરના ખરાબ
હો ગયા તુઝ સે ખુદા નારાઝ અગર
કબ્ર સુન લે આગ સે જાએગી ભર

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 668, 669)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો મુઝ પર એક દુરુદ શરીફ પઢતા હૈ અલ્લાહ ઈસ કે લિયે એક કીરાત અજ લખતા હૈ ઓર કીરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (ખુર્રાઝ)

ખુદા સે ન ડરના સબ સે બડા ગુનાહ હૈ : હઝરતે સય્યિદુના ઇબ્ને અબ્બાસ

رضي الله تعالى عنهم (નેકી કી દા'વત દેતે હુએ ગુનાહોં સે ડરાને કે લિયે) ઇશાદિ ફરમાતે હૈં : **ઐ ગુનાહ**

કરને વાલે ! તૂ “બુરે ખાતિમે” સે બે ખોફ ન હો ઓર જબ તૂ કોઈ ગુનાહ કર લે તો ઈસ કે

બા'દ ઈસ સે બડા ગુનાહ ન કર, તેરા દાઈ, બાઈ જાનિબ કે ફિરિશતોં સે હયા મેં કમી

કરના ઈસ ગુનાહ સે બડા ગુનાહ હૈ જો તૂને કિયા, ઓર તેરા ગુનાહ કર લેને પર ખુશ

હોના ઈસ સે ભી બડા ગુનાહ હૈ હાલાં કે તૂ નહીં જાનતા કે અલ્લાહ عزوجل તેરે સાથ કયા

સુલૂક ફરમાને વાલા હૈ, ઓર તેરા કિસી **ગુનાહ કે છૂટને પર ગમગીન હો જાના** ઈસ સે ભી

બડા ગુનાહ હૈ ઓર તૂ (કિસ કદર નાદાન હૈ કે છુપ કર) ગુનાહ (યા બદકારી) કરતે હુએ તેઝ

હવા સે **દરવાઝે કા પર્દા ઉઠ જાએ** તો ડર જાતા હૈ મગર તેરા દિલ ઈસ બાત સે નહીં ડરતા

કે અલ્લાહ عزوجل તુઝે દેખ રહા હૈ. તેરા (ખુદા સે ન ડરને કા) યેહ અમલ ઈસ સે ભી બડા

ગુનાહ હૈ. (ابن عساکر ج ١ ص ٦٠، جُمُعُ الْجَوَامِعُ لِلشَّيْطَانِي ص ١٠٥، ١٠٦، ١٠٧، ١٠٨، ١٠٩، ١١٠، ١١١، ١١٢، ١١٣، ١١٤، ١١٥، ١١٦، ١١٧، ١١٨، ١١٩، ١٢٠، ١٢١، ١٢٢، ١٢٣، ١٢٤، ١٢٥، ١٢٦، ١٢٧، ١٢٨، ١٢٩، ١٣٠، ١٣١، ١٣٢، ١٣٣، ١٣٤، ١٣٥، ١٣٦، ١٣٧، ١٣٨، ١٣٩، ١٤٠، ١٤١، ١٤٢، ١٤٣، ١٤٤، ١٤٥، ١٤٦، ١٤٧، ١٤٨، ١٤٩، ١٥٠، ١٥١، ١٥٢، ١٥٣، ١٥٤، ١٥٥، ١٥٦، ١٥٧، ١٥٨، ١٥٩، ١٦٠، ١٦١، ١٦٢، ١٦٣، ١٦٤، ١٦٥، ١٦٦، ١٦٧، ١٦٨، ١٦٩، ١٧٠، ١٧١، ١٧٢، ١٧٣، ١٧٤، ١٧٥، ١٧٦، ١٧٧، ١٧٨، ١٧٩، ١٨٠، ١٨١، ١٨٢، ١٨٣، ١٨٤، ١٨٥، ١٨٦، ١٨٧، ١٨٨، ١٨٩، ١٩٠، ١٩١، ١٩٢، ١٩٣، ١٩٤، ١٩٥، ١٩٦، ١٩٧، ١٩٨، ١٩٩، ٢٠٠، ٢٠١، ٢٠٢، ٢٠٣، ٢٠٤، ٢٠٥، ٢٠٦، ٢٠٧، ٢٠٨، ٢٠٩، ٢١٠، ٢١١، ٢١٢، ٢١٣، ٢١٤، ٢١٥، ٢١٦، ٢١٧، ٢١٨، ٢١٩، ٢٢٠، ٢٢١، ٢٢٢، ٢٢٣، ٢٢٤، ٢٢٥، ٢٢٦، ٢٢٧، ٢٢٨، ٢٢٩، ٢٣٠، ٢٣١، ٢٣٢، ٢٣٣، ٢٣٤، ٢٣٥، ٢٣٦، ٢٣٧، ٢٣٨، ٢٣٩، ٢٤٠، ٢٤١، ٢٤٢، ٢٤٣، ٢٤٤، ٢٤٥، ٢٤٦، ٢٤٧، ٢٤٨، ٢٤٩، ٢٥٠، ٢٥١، ٢٥٢، ٢٥٣، ٢٥٤، ٢٥٥، ٢٥٦، ٢٥٧، ٢٥٨، ٢٥٩، ٢٦٠، ٢٦١، ٢٦٢، ٢٦٣، ٢٦٤، ٢٦٥، ٢٦٦، ٢٦٧، ٢٦٨، ٢٦٩، ٢٧٠، ٢٧١، ٢٧٢، ٢٧٣، ٢٧٤، ٢٧٥، ٢٧٦، ٢٧٧، ٢٧٨، ٢٧٩، ٢٨٠، ٢٨١، ٢٨٢، ٢٨٣، ٢٨٤، ٢٨٥، ٢٨٦، ٢٨٧، ٢٨٨، ٢٨٩، ٢٩٠، ٢٩١، ٢٩٢، ٢٩٣، ٢٩٤، ٢٩٥، ٢٩٦، ٢٩٧، ٢٩٨، ٢٩٩، ٣٠٠، ٣٠١، ٣٠٢، ٣٠٣، ٣٠٤، ٣٠٥، ٣٠٦، ٣٠٧، ٣٠٨، ٣٠٩، ٣١٠، ٣١١، ٣١٢، ٣١٣، ٣١٤، ٣١٥، ٣١٦، ٣١٧، ٣١٨، ٣١٩، ٣٢٠، ٣٢١، ٣٢٢، ٣٢٣، ٣٢٤، ٣٢٥، ٣٢٦، ٣٢٧، ٣٢٨، ٣٢٩، ٣٣٠، ٣٣١، ٣٣٢، ٣٣٣، ٣٣٤، ٣٣٥، ٣٣٦، ٣٣٧، ٣٣٨، ٣٣٩، ٣٤٠، ٣٤١، ٣٤٢، ٣٤٣، ٣٤٤، ٣٤٥، ٣٤٦، ٣٤٧، ٣٤٨، ٣٤٩، ٣٥٠، ٣٥١، ٣٥٢، ٣٥٣، ٣٥٤، ٣٥٥، ٣٥٦، ٣٥٧، ٣٥٨، ٣٥٩، ٣٦٠، ٣٦١، ٣٦٢، ٣٦٣، ٣٦٤، ٣٦٥، ٣٦٦، ٣٦٧، ٣٦٨، ٣٦٩، ٣٧٠، ٣٧١، ٣٧٢، ٣٧٣، ٣٧٤، ٣٧٥، ٣٧٦، ٣٧٧، ٣٧٨، ٣٧٩، ٣٨٠، ٣٨١، ٣٨٢، ٣٨٣، ٣٨٤، ٣٨٥، ٣٨٦، ٣٨٧، ٣٨٨، ٣٨٩، ٣٩٠، ٣٩١، ٣٩٢، ٣٩٣، ٣٩٤، ٣٩٥، ٣٩٦، ٣٩٧، ٣٩٨، ٣٩٩، ٤٠٠، ٤٠١، ٤٠٢، ٤٠٣، ٤٠٤، ٤٠٥، ٤٠٦، ٤٠٧، ٤٠٨، ٤٠٩، ٤١٠، ٤١١، ٤١٢، ٤١٣، ٤١٤، ٤١٥، ٤١٦، ٤١٧، ٤١٨، ٤١٩، ٤٢٠، ٤٢١، ٤٢٢، ٤٢٣، ٤٢٤، ٤٢٥، ٤٢٦، ٤٢٧، ٤٢٨، ٤٢٩، ٤٣٠، ٤٣١، ٤٣٢، ٤٣٣، ٤٣٤، ٤٣٥، ٤٣٦، ٤٣٧، ٤٣٨، ٤٣٩، ٤٤٠، ٤٤١، ٤٤٢، ٤٤٣، ٤٤٤، ٤٤٥، ٤٤٦، ٤٤٧، ٤٤٨، ٤٤٩، ٤٥٠، ٤٥١، ٤٥٢، ٤٥٣، ٤٥٤، ٤٥٥، ٤٥٦، ٤٥٧، ٤٥٨، ٤٥٩، ٤٦٠، ٤٦١، ٤٦٢، ٤٦٣، ٤٦٤، ٤٦٥، ٤٦٦، ٤٦٧، ٤٦٨، ٤٦٩، ٤٧٠، ٤٧١، ٤٧٢، ٤٧٣، ٤٧٤، ٤٧٥، ٤٧٦، ٤٧٧، ٤٧٨، ٤٧٩، ٤٨٠، ٤٨١، ٤٨٢، ٤٨٣، ٤٨٤، ٤٨٥، ٤٨٦، ٤٨٧، ٤٨٨، ٤٨٩، ٤٩٠، ٤٩١، ٤٩٢، ٤٩٣، ٤٩٤، ٤٩٥، ٤٩٦، ٤٩٧، ٤٩٨، ٤٩٩، ٥٠٠، ٥٠١، ٥٠٢، ٥٠٣، ٥٠٤، ٥٠٥، ٥٠٦، ٥٠٧، ٥٠٨، ٥٠٩، ٥١٠، ٥١١، ٥١٢، ٥١٣، ٥١٤، ٥١٥، ٥١٦، ٥١٧، ٥١٨، ٥١٩، ٥٢٠، ٥٢١، ٥٢٢، ٥٢٣، ٥٢٤، ٥٢٥، ٥٢٦، ٥٢٧، ٥٢٨، ٥٢٩، ٥٣٠، ٥٣١، ٥٣٢، ٥٣٣، ٥٣٤، ٥٣٥، ٥٣٦، ٥٣٧، ٥٣٨، ٥٣٩، ٥٤٠، ٥٤١، ٥٤٢، ٥٤٣، ٥٤٤، ٥٤٥، ٥٤٦، ٥٤٧، ٥٤٨، ٥٤٩، ٥٥٠، ٥٥١، ٥٥٢، ٥٥٣، ٥٥٤، ٥٥٥، ٥٥٦، ٥٥٧، ٥٥٨، ٥٥٩، ٥٦٠، ٥٦١، ٥٦٢، ٥٦٣، ٥٦٤، ٥٦٥، ٥٦٦، ٥٦٧، ٥٦٨، ٥٦٩، ٥٧٠، ٥٧١، ٥٧٢، ٥٧٣، ٥٧٤، ٥٧٥، ٥٧٦، ٥٧٧، ٥٧٨، ٥٧٩، ٥٨٠، ٥٨١، ٥٨٢، ٥٨٣، ٥٨٤، ٥٨٥، ٥٨٦، ٥٨٧، ٥٨٨، ٥٨٩، ٥٩٠، ٥٩١، ٥٩٢، ٥٩٣، ٥٩٤، ٥٩٥، ٥٩٦، ٥٩٧، ٥٩٨، ٥٩٩، ٦٠٠، ٦٠١، ٦٠٢، ٦٠٣، ٦٠٤، ٦٠٥، ٦٠٦، ٦٠٧، ٦٠٨، ٦٠٩، ٦١٠، ٦١١، ٦١٢، ٦١٣، ٦١٤، ٦١٥، ٦١٦، ٦١٧، ٦١٨، ٦١٩، ٦٢٠، ٦٢١، ٦٢٢، ٦٢٣، ٦٢٤، ٦٢٥، ٦٢٦، ٦٢٧، ٦٢٨، ٦٢٩، ٦٣٠، ٦٣١، ٦٣٢، ٦٣٣، ٦٣٤، ٦٣٥، ٦٣٦، ٦٣٧، ٦٣٨، ٦٣٩، ٦٤٠، ٦٤١، ٦٤٢، ٦٤٣، ٦٤٤، ٦٤٥، ٦٤٦، ٦٤٧، ٦٤٨، ٦٤٩، ٦٥٠، ٦٥١، ٦٥٢، ٦٥٣، ٦٥٤، ٦٥٥، ٦٥٦، ٦٥٧، ٦٥٨، ٦٥٩، ٦٦٠، ٦٦١، ٦٦٢، ٦٦٣، ٦٦٤، ٦٦٥، ٦٦٦، ٦٦٧، ٦٦٨، ٦٦٩، ٦٧٠، ٦٧١، ٦٧٢، ٦٧٣، ٦٧٤، ٦٧٥، ٦٧٦، ٦٧٧، ٦٧٨، ٦٧٩، ٦٨٠، ٦٨١، ٦٨٢، ٦٨٣، ٦٨٤، ٦٨٥، ٦٨٦، ٦٨٧، ٦٨٨، ٦٨٩، ٦٩٠، ٦٩١، ٦٩٢، ٦٩٣، ٦٩٤، ٦٩٥، ٦٩٦، ٦٩٧، ٦٩٨، ٦٩٩، ٧٠٠، ٧٠١، ٧٠٢، ٧٠٣، ٧٠٤، ٧٠٥، ٧٠٦، ٧٠٧، ٧٠٨، ٧٠٩، ٧١٠، ٧١١، ٧١٢، ٧١٣، ٧١٤، ٧١٥، ٧١٦، ٧١٧، ٧١٨، ٧١٩، ٧٢٠، ٧٢١، ٧٢٢، ٧٢٣، ٧٢٤، ٧٢٥، ٧٢٦، ٧٢٧، ٧٢٨، ٧٢٩، ٧٣٠، ٧٣١، ٧٣٢، ٧٣٣، ٧٣٤، ٧٣٥، ٧٣٦، ٧٣٧، ٧٣٨، ٧٣٩، ٧٤٠، ٧٤١، ٧٤٢، ٧٤٣، ٧٤٤، ٧٤٥، ٧٤٦، ٧٤٧، ٧٤٨، ٧٤٩، ٧٥٠، ٧٥١، ٧٥٢، ٧٥٣، ٧٥٤، ٧٥٥، ٧٥٦، ٧٥٧، ٧٥٨، ٧٥٩، ٧٦٠، ٧٦١، ٧٦٢، ٧٦٣، ٧٦٤، ٧٦٥، ٧٦٦، ٧٦٧، ٧٦٨، ٧٦٩، ٧٧٠، ٧٧١، ٧٧٢، ٧٧٣، ٧٧٤، ٧٧٥، ٧٧٦، ٧٧٧، ٧٧٨، ٧٧٩، ٧٨٠، ٧٨١، ٧٨٢، ٧٨٣، ٧٨٤، ٧٨٥، ٧٨٦، ٧٨٧، ٧٨٨، ٧٨٩، ٧٩٠، ٧٩١، ٧٩٢، ٧٩٣، ٧٩٤، ٧٩٥، ٧٩٦، ٧٩٧، ٧٩٨، ٧٩٩، ٨٠٠، ٨٠١، ٨٠٢، ٨٠٣، ٨٠٤، ٨٠٥، ٨٠٦، ٨٠٧، ٨٠٨، ٨٠٩، ٨١٠، ٨١١، ٨١٢، ٨١٣، ٨١٤، ٨١٥، ٨١٦، ٨١٧، ٨١٨، ٨١٩، ٨٢٠، ٨٢١، ٨٢٢، ٨٢٣، ٨٢٤، ٨٢٥، ٨٢٦، ٨٢٧، ٨٢٨، ٨٢٩، ٨٣٠، ٨٣١، ٨٣٢، ٨٣٣، ٨٣٤، ٨٣٥، ٨٣٦، ٨٣٧، ٨٣٨، ٨٣٩، ٨٤٠، ٨٤١، ٨٤٢، ٨٤٣، ٨٤٤، ٨٤٥، ٨٤٦، ٨٤٧، ٨٤٨، ٨٤٩، ٨٥٠، ٨٥١، ٨٥٢، ٨٥٣، ٨٥٤، ٨٥٥، ٨٥٦، ٨٥٧، ٨٥٨، ٨٥٩، ٨٦٠، ٨٦١، ٨٦٢، ٨٦٣، ٨٦٤، ٨٦٥، ٨٦٦، ٨٦٧، ٨٦٨، ٨٦٩، ٨٧٠، ٨٧١، ٨٧٢، ٨٧٣، ٨٧٤، ٨٧٥، ٨٧٦، ٨٧٧، ٨٧٨، ٨٧٩، ٨٨٠، ٨٨١، ٨٨٢، ٨٨٣، ٨٨٤، ٨٨٥، ٨٨٦، ٨٨٧، ٨٨٨، ٨٨٩، ٨٩٠، ٨٩١، ٨٩٢، ٨٩٣، ٨٩٤، ٨٩٥، ٨٩٦، ٨٩٧، ٨٩٨، ٨٩٩، ٩٠٠، ٩٠١، ٩٠٢، ٩٠٣، ٩٠٤، ٩٠٥، ٩٠٦، ٩٠٧، ٩٠٨، ٩٠٩، ٩١٠، ٩١١، ٩١٢، ٩١٣، ٩١٤، ٩١٥، ٩١٦، ٩١٧، ٩١٨، ٩١٩، ٩٢٠، ٩٢١، ٩٢٢، ٩٢٣، ٩٢٤، ٩٢٥، ٩٢٦، ٩٢٧، ٩٢٨، ٩٢٩، ٩٣٠، ٩٣١، ٩٣٢، ٩٣٣، ٩٣٤، ٩٣٥، ٩٣٦، ٩٣٧، ٩٣٨، ٩٣٩، ٩٤٠، ٩٤١، ٩٤٢، ٩٤٣، ٩٤٤، ٩٤٥، ٩٤٦، ٩٤٧، ٩٤٨، ٩٤٩، ٩٥٠، ٩٥١، ٩٥٢، ٩٥٣، ٩٥٤، ٩٥٥، ٩٥٦، ٩٥٧، ٩٥٨، ٩٥٩، ٩٦٠، ٩٦١، ٩٦٢، ٩٦٣، ٩٦٤، ٩٦٥، ٩٦٦، ٩٦٧، ٩٦٨، ٩٦٩، ٩٧٠، ٩٧١، ٩٧٢، ٩٧٣، ٩٧٤، ٩٧٥، ٩٧٦، ٩٧٧، ٩٧٨، ٩٧٩، ٩٨٠، ٩٨١، ٩٨٢، ٩٨٣، ٩٨٤، ٩٨٥، ٩٨٦، ٩٨٧، ٩٨٨، ٩٨٩، ٩٩٠، ٩٩١، ٩٩٢، ٩٩٣، ٩٩٤، ٩٩٥، ٩٩٦، ٩٩٧، ٩٩٨، ٩٩٩، ١٠٠٠، ١٠٠١، ١٠٠٢، ١٠٠٣، ١٠٠٤، ١٠٠٥، ١٠٠٦، ١٠٠٧، ١٠٠٨، ١٠٠٩، ١٠١٠، ١٠١١، ١٠١٢، ١٠١٣، ١٠١٤، ١٠١٥، ١٠١٦، ١٠١٧، ١٠١٨، ١٠١٩، ١٠٢٠، ١٠٢١، ١٠٢٢، ١٠٢٣، ١٠٢٤، ١٠٢٥، ١٠٢٦، ١٠٢٧، ١٠٢٨، ١٠٢٩، ١٠٣٠، ١٠٣١، ١٠٣٢، ١٠٣٣، ١٠٣٤، ١٠٣٥، ١٠٣٦، ١٠٣٧، ١٠٣٨، ١٠٣٩، ١٠٤٠، ١٠٤١، ١٠٤٢، ١٠٤٣، ١٠٤٤، ١٠٤٥، ١٠٤٦، ١٠٤٧، ١٠٤٨، ١٠٤٩، ١٠٥٠، ١٠٥١، ١٠٥٢، ١٠٥٣، ١٠٥٤، ١٠٥٥، ١٠٥٦، ١٠٥٧، ١٠٥٨، ١٠٥٩، ١٠٦٠، ١٠٦١، ١٠٦٢، ١٠٦٣، ١٠٦٤، ١٠٦٥، ١٠٦٦، ١٠٦٧، ١٠٦٨، ١٠٦٩، ١٠٧٠، ١٠٧١، ١٠٧٢، ١٠٧٣، ١٠٧٤، ١٠٧٥، ١٠٧٦، ١٠٧٧، ١٠٧٨، ١٠٧٩، ١٠٨٠، ١٠٨١، ١٠٨٢، ١٠٨٣، ١٠٨٤، ١٠٨٥، ١٠٨٦، ١٠٨٧، ١٠٨٨، ١٠٨٩، ١٠٩٠، ١٠٩١، ١٠٩٢، ١٠٩٣، ١٠٩٤، ١٠٩٥، ١٠٩٦، ١٠٩٧، ١٠٩٨، ١٠٩٩، ١١٠٠، ١١٠١، ١١٠٢، ١١٠٣، ١١٠٤، ١١٠٥، ١١٠٦، ١١٠٧، ١١٠٨، ١١٠٩، ١١١٠، ١١١١، ١١١٢، ١١١٣، ١١١٤، ١١١٥، ١١١٦، ١١١٧، ١١١٨، ١١١٩، ١١٢٠، ١١٢١، ١١٢٢، ١١٢٣، ١١٢٤، ١١٢٥، ١١٢٦، ١١٢٧، ١١٢٨، ١١٢٩، ١١٣٠، ١١٣١، ١١٣٢، ١١٣٣، ١١٣٤، ١١٣٥، ١١٣٦، ١١٣٧، ١١٣٨، ١١٣٩، ١١٤٠، ١١٤١، ١١٤٢، ١١٤٣، ١١٤٤، ١١٤٥، ١١٤٦، ١١٤٧، ١١٤٨، ١١٤٩، ١١٥٠، ١١٥١، ١١٥٢، ١١٥٣، ١١٥٤، ١١٥٥، ١١٥٦، ١١٥٧، ١١٥٨، ١١٥٩، ١١٦٠، ١١٦١، ١١٦٢، ١١٦٣، ١١٦٤، ١١٦٥، ١١٦٦، ١١٦٧، ١١٦٨، ١١٦٩، ١١٧٠، ١١٧١، ١١٧٢، ١١٧٣، ١١٧٤، ١١٧٥، ١١٧٦، ١١٧٧، ١١٧٨، ١١٧٩، ١١٨٠، ١١٨١، ١١٨٢، ١١٨٣، ١١٨٤، ١١٨٥، ١١٨٦، ١١٨٧، ١١٨٨، ١١٨٩، ١١٩٠، ١١٩١، ١١٩٢، ١١٩٣، ١١٩٤، ١١٩٥، ١١٩٦، ١١٩٧، ١١٩٨، ١١٩٩، ١٢٠٠، ١٢٠١، ١٢٠٢، ١٢٠٣، ١٢٠٤، ١٢٠٥، ١٢٠٦، ١٢٠٧، ١٢٠٨، ١٢٠٩، ١٢١٠، ١٢١١، ١٢١٢، ١٢١٣، ١٢١٤، ١٢١٥، ١٢١٦، ١٢١٧، ١٢١٨، ١٢١٩، ١٢٢٠، ١٢٢١، ١٢٢٢، ١٢٢٣، ١٢٢٤، ١٢٢٥، ١٢٢٦، ١٢٢٧، ١٢٢٨، ١٢٢٩، ١٢٣٠، ١٢٣١، ١٢٣٢، ١٢٣٣، ١٢٣٤، ١٢٣٥، ١٢٣٦، ١٢٣٧، ١٢٣٨، ١٢٣٩، ١٢٤٠، ١٢٤١، ١٢٤٢، ١٢٤٣، ١٢٤٤، ١٢٤٥، ١٢٤٦، ١٢٤٧، ١٢٤٨، ١٢٤٩، ١٢٥٠، ١٢٥١، ١٢٥٢، ١٢٥٣، ١٢٥٤، ١٢٥٥، ١٢٥٦، ١٢٥٧، ١٢٥٨، ١٢٥٩، ١٢٦٠، ١٢٦١، ١٢٦٢، ١٢٦٣، ١٢٦٤، ١٢٦٥، ١٢٦٦، ١٢٦٧، ١٢٦٨، ١٢٦٩، ١٢٧٠، ١٢٧١، ١٢٧٢، ١٢٧٣، ١٢٧٤، ١٢٧٥، ١٢٧٦، ١٢٧٧، ١٢٧٨، ١٢٧٩، ١٢٨٠، ١٢٨١، ١٢٨٢، ١٢٨٣، ١٢٨٤، ١٢٨٥، ١٢٨٦، ١٢٨٧، ١٢٨٨، ١٢٨٩، ١٢٩٠، ١٢٩١، ١٢٩٢، ١٢٩٣، ١٢٩٤، ١٢٩٥، ١٢٩٦، ١٢٩٧، ١٢٩٨، ١٢٩٩، ١٣٠٠، ١٣٠١، ١٣٠٢، ١٣٠٣، ١٣٠٤، ١٣٠٥، ١٣٠٦، ١٣٠٧، ١٣٠٨، ١٣٠٩، ١٣١٠، ١٣١١، ١٣١٢، ١٣١٣، ١٣١٤، ١٣١٥، ١٣١٦، ١٣١٧، ١٣١٨، ١٣١٩، ١٣٢٠، ١٣٢١، ١٣٢٢، ١٣٢٣، ١٣٢٤، ١٣٢٥، ١٣٢٦، ١٣٢٧، ١٣٢٨، ١٣٢٩، ١٣٣٠، ١٣٣١، ١٣٣٢، ١٣٣٣، ١٣٣٤، ١٣٣٥، ١٣٣٦، ١٣٣٧، ١٣٣٨، ١٣٣٩، ١٣٤٠، ١٣٤١، ١٣٤٢، ١٣٤٣، ١٣٤٤، ١٣٤٥، ١٣٤٦، ١٣٤٧، ١٣٤٨، ١٣٤٩، ١٣٥٠، ١٣٥١، ١٣٥٢، ١٣٥٣، ١٣٥٤، ١٣٥٥، ١٣٥٦، ١٣٥٧، ١٣٥٨، ١٣٥٩، ١٣٦٠، ١٣٦١، ١٣٦٢، ١٣٦٣، ١٣٦٤، ١٣٦٥، ١٣٦٦، ١٣٦٧، ١٣٦٨،

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने किताब में मुज़ पर दुज़्दे पाक लिखा तो जब तक मेरा नाम उस में रहेगा इरिशते उस के लिये इस्तिफ़ार करते रहेंगे. (ખાતમ)

રીછ બન્દર કા તમાશા દેખના હરામ છે : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! હઝરતે સય્યિદુના ઇબ્ને અબ્બાસ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمَا કી **નેકી કી દા'વત** મેં ગુનાહ કરને સે રહ જાને પર ગમગીન હોને કે મુ-તઅલ્લિક ભી ઝિક હૈ, ઇસ ઝિમ્ન મેં દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 561 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, **“મલ્ફૂઝાતે આ'લા હઝરત”** સફહા 286 પર દિયે હુએ ઇબ્રત કે “મ-દની ફૂલ” મુલા-હઝા હોં : યુનાન્યે મેરે આકા આ'લા હઝરત, ઇમામે અહલે સુન્નત, મૌલાના શાહ ઇમામ અહમદ રઝા ખાન રચ્યાના હરામ હૈ, ઇસ કા તમાશા દેખના ભી હરામ હૈ. દુરે મુખ્તાર વ હાશિયએ અલ્લામા તહતાવી મેં ઇન મસાઈલ કી તસરીહ (યા'ની વાઝેહ બયાન) હૈ. આજ કલ લોગ ઇન (અહકામ) સે ગાફિલ હેં. મુત્તકી લોગ જિન કો શરીઅત કી એહતિયાત હૈ, ના વાકિફી સે રીછ યા બન્દર કા તમાશા યા મુર્ગો કી પાલી (યા'ની તરકીબ સે કરવાઈ જાને વાલી મુર્ગો કી લડાઈ) દેખતે હેં ઓર નહીં જાનતે કે ઇસ સે ગુનહગાર હોતે હેં. હદીસ મેં ઇશાદિ હૈ કે “અગર કોઈ મજમઅ ખૈર (યા'ની ભલાઈ કા ઇજતિમાઅ વગૈરા) કા હો ઓર વોહ ન જાને પાયા ઓર ખબર મિલને પર ઇસ ને અફ્સોસ કિયા તો ઉતના હી સવાબ મિલેગા જિતના હાઝિરીન કો ઓર અગર મજમઅ શર (યા'ની બુરાઈ કા મજમઅ મ-સલન મ્યૂઝીકલ પ્રોગ્રામ) હો ઉસ ને અપને ન જાને પર અફ્સોસ કિયા તો જો ગુનાહ ઉન હાઝિરીન પર હોગા વોહ ઇસ પર ભી (હોગા).”

મૌલા મુઝ કો નેક બના દે અપની ઉલ્લેત દિલ મેં બસા દે

બહરે સફા ઓર બહરે મર્વહ યા અલ્લાહ મેરી ઝોલી ભર દે

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 107)

લોગોં કે સામને “નેક બનને” વાલે કી કબ્ર કા અહવાલ : હઝરતે સય્યિદુના ઇબ્રાહીમ તૈમી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِی (ઇખ્લાસ કે મુ-તઅલ્લિક નેકી કી દા'વત દેતે હુએ ઇશાદિ) ફરમાતે હેં : મેં મૌત ઓર અપને મિટ જાને કો યાદ કરને કે લિયે કસરત સે કબ્રિસ્તાન આતા જાતા થા, એક રાત કબ્રિસ્તાન મેં મુઝે નીંદ ને ઘેર લિયા

કરમાને મુસ્તફા ﷺ : حَسْبِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَعَلَيْهِ وَسَلَّمَ : जिस ने मुझ पर ओक बार दुर्रदे पाक पढा अल्लाह उंस पर दस रडमतें भेजता है. (مسلم)

और मैं ने ज्वाब में देखा के ओक कब्र इटी और आवाज आई : “येह जन्जर पकड़ो और
 इस के मुंह में दायिल कर के इस की पिछली शर्मगाह से निकालो.” तो वोह मुर्दा (घबरा
 कर) कहने लगा : “**يَا رَبِّ عَزَّوَجَلَّ !** क्या मैं **कुरआन** नहीं पढा करता था ? क्या मैं
बैतुल्लाह का **उज** नहीं करता था ?” इस तरह यके बा’द टी-गरे वोह अपनी नेकियां
 गिनवाने लगा तो फिर आवाज गूंज उठी : **बेशक तू लोगों के सामने तो येह आ’माव**
करता था मगर जब तन्हाई में होता तो ना इरमानियों के जरीअे मुज से अे’वाने जंग
करता और मुज से नहीं उरता था.

(الزَّوْجُ عَنْ أَقْبَارِ الْكِبَائِرِ ج ۱ ص ۳۱)

મેરા હર અમલ બસ તેરે વાસિતે હો
કર ઈખ્લાસ એસા અતા યા ઈલાહી

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 78)

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! લરજ ઉઠિયે ! ઘબરા કર તૌબા કર લીજિયે !! યહાં વોહ નેક નમાઝી ઓર બ ઝાહિર સુન્નતોં કે આદી ઈસ્લામી ભાઈ ભી ઇબ્રત હાસિલ કરે જો સબ કે સામને મહૂઝ દિખાવે કે લિયે ફર્જ તો ફર્જ નફલ ભી અદા કરતે હૈં મગર તન્હાઈ મેં અમલ સે ગફલત બરતતે હૈં, નેક નઝર આને કે લિયે અવામ મેં તો ખૂબ **હુસ્ને અખ્લાક** કે પૈકર બનતે હર એક કો એહતિરામ સે રુક કર સલામ કરતે ઓર “જી જનાબ” સે મુખાતિબ હોતે હૈં મગર ઘર મેં “શેરે બબર” કી તરહ દહાડતે, ખૂબ તૂ તુકાર ઓર દિલ આઝાર ગૂફત-ગૂ કરતે બલ્કે મારઘાડ તક સે ભી નહીં ચૂકતે હૈં.

ਧੁਪ ਤੇ ਵੀਹੀਂ ਸੇ ਕੀਏ ਜਿਸ ਤੇ ਗੁਨਾਭ
ਵੀਹ ਪਘਰਦਾਰ ਹੈ ਕਯਾ ਛੋਨਾ ਹੈ

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

શહે કલામે રઝા : ઈસ શે'ર મેં આ'લા હઝરત عليه السلام **નેકી કી દા'વત** દેતે હુએ ફરમાતે હેં : ઐ ગુનાહ કરને વાલે ! તૂને લોગોં સે તો અપને ગુનાહ ઘુપા લિયે, મગર યેહ ભૂલ ગયા કે જિસ પરવર દગાર دُجُر કી ના ફરમાનિયાં કી હેં વોહ તેરે ઈન કારનામોં સે વાકિફ હૈ. આહ ! અબ મહશર મેં તેરા ક્યા હોગા !

द्विभावे के आ'भाल से तौभा कर लीजिये, अद्लाह عَزَّوَجَلَّ तौभा कबूल करने वाला

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِئِ شَافِسَ مُؤْتٍ پَر دُرُودِ پَاک پَہَنَا بُلُغَا وَہُ لَہُ جَنَنَاتِ کَا رَاہِستَا (طہران)

મદીનતુલ મુનવ્વરહે

મેહરબાન હૈ, દા'વતે ઈસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 1012 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “જહન્નમ મેં લે જાને વાલે આ'માલ” (જિલ્દ 2)

મક્કતુલ મુકર્રમહે

સફહા 866 તા 867 પર હૈ : તાજદારે રિસાલત, શહન્શાહે નુબુવ્વત ﷺ નુબુવ્વત કી તરફ સે રહમત કા ઇન્તિઝાર કરતા હૈ ઓર ગુનાહ પર ઇતરાને (યા'ની નાદિમ ન હોને) વાલા નારાઝી કા ઇન્તિઝાર કરતા હૈ ઓર ઐ અલ્લાહ ﷻ કે બન્દો ! યાદ રખો ! અન્કરીબ હર (અચ્છા યા બુરા)

જન્નતુલ બકીઅ

અમલ કરને વાલા અપને અમલ કી બિના પર આગે બઢેગા ઓર દુન્યા સે જાને સે પહલે અપને અચ્છે ઓર બુરે અમલ કા બદલા દેખ લેગા **ઓર આ'માલ કા દારો મદાર ખાતિમોં પર હૈ ઓર**

મદીનતુલ મુનવ્વરહે

દિન ઓર રાત દો સુવારિયાં હૈં લિહાઝા ઇન કે ઝરીએ આખિરત કી તરફ અચ્છા સફર ઇતિયાર કરો ઓર તૌબા મેં તાખીર કરને સે બચો, ક્યૂંકે મૌત અચાનક આ જાતી હૈ ઓર તુમ મેં સે કોઈ અલ્લાહ ﷻ કે હિલ્મ (યા'ની નરમી) સે હરગિઝ ધોકે મેં ન રહે, બેશક આગ તુમ મેં સે હર એક કે જૂતે કે તસ્મે સે ભી ઝિયાદા કરીબ હે.” ફિર શહન્શાહે મદીના, કરારે કલ્બો સીના આયાતે મુબા-રકા તિલાવત ફરમાઈ :

મક્કતુલ મુકર્રમહે

فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ۖ

وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ۖ

તર-જ-મએ ક-જુલ ઈમાન : તો જો એક ઝર્રા ભર ભલાઈ કરે ઉસે દેખેગા ઓર જો એક ઝર્રા ભર બુરાઈ કરે ઉસે દેખેગા.

જન્નતુલ બકીઅ

ગુનાહોં પર નદામત કા નામ તૌબા હૈ : અલ્લાહ ﷻ કે પ્યારે હબીબ (سَنَنِ ابْنِ مَاجَه ج ٤ ص ٤٩٢ حدیث ٤٢٠٢) ﷺ કા ફરમાને આલીશાન હૈ : **يَا'نِي النَّدْمُ تَوْبَةٌ** (ગુનાહ પર) નાદિમ હોના હી તૌબા હૈ.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुर्इ पाक न पड़ा तलकीक वोह बढ भप्त हो गया. (उज्ज)

બે ઇઝ્ઝતી યા ગુનાહ મેં માલ ઝાએઝ હોને કી વજહ સે ન હો.

નૂર કે પૈકર, તમામ નબિયોં કે સરવર ﷺ કા ફરમાને રહ પરવર હે : “અલ્લાહ ઈઝ્ઝલ કિસી બન્દે કે ગુનાહ પર નાદિમ (યા'ની શરમિન્દા) હોને કો મુલા-હઝા ફરમા કર ઉસ કે તૌબા કરને સે પહલે હી ઉસે મુઆફ ફરમા દેતા હૈ.”

(اَلْمُسْتَدْرَكُ لِلْحَاكِمِ ج ٥ ص ٣٦٠ حديث ٧٧٢١)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

સત્તર હઝાર કનીઝોં કે મુરમટ મેં ચલને વાલી હૂર : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! જો ખુશ નસીબ અપની નેકિયોં પર ફૂલેગા નહીં, અલ્લાહ ઈઝ્ઝલ કી બે નિયાઝી કો ભૂલેગા નહીં, નેકિયાં કરને કે બા વુજૂદ ઇખ્લાસ કી કમી કે ખોફ સે લરઝેગા ઓર અશકબારી કરેગા વોહ કામ્યાબ હૈ, અલ્લાહ ઈઝ્ઝલ કી રહમત સે હંસતા હુવા દાખિલે જન્નત હોગા. જન્નત કી આરઝૂ મેં આશિકાને રસૂલ કે સાથ સુન્નતોં કી તરબિયત કે મ-દની કાફિલોં મેં સફર કીજિયે. મ-દની ઇન્આમાત કે મુતાબિક અમલ કીજિયે ઓર નેકી કી દા'વત કી ધૂમેં મચાતે રહિયે. નેકી કી દા'વત દેને વાલોં કી ભી કયા ખૂબ શાન હૈ કે જન્નત કી અઝીમુશ્શાન હૂર ઉસ કી મુન્તઝિર હૈ યુનાન્યે હુજ્જતુલ ઇસ્લામ હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ અબૂ હામિદ મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગઝાલી رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ નકલ કરતે હેં, હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ફરમાતે હેં : જન્નત મેં એક હૂર જિસે “ઐનાઅ” કહા જાતા હૈ, જબ વોહ ચલતી હૈ તો ઉસ કી દાઈ બાઈ તરફ 70 હઝાર કનીઝોં ચલતી હેં, વોહ હૂર કહતી હૈ : **નેકી કા હુકમ દેને વાલે ઓર બુરાઈ સે રોકને વાલે કહાં હેં ?**

(احياءُ القلوب ج ٥ ص ٣١٠)

હૂરોં કે મુ-તઅલ્લિક તીન³ ફરામીને મુસ્તફા ﷺ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! મરહબા ! નેકી કી દા'વત દેને વાલોં કા રુત્બા કિતના બુલન્દો બાલા હૈ કે ઐના જૈસી અઝીમુશ્શાન હૂર જન્નત મેં ઉસ કી મુન્તઝિર હૈ ! “હૂર” ભી અલ્લાહ ઈઝ્ઝલ કી કયા ખૂબ મખ્લૂક હૈ ! ઇસ ઝિમ્ન મેં **તીન ફરામીને મુસ્તફા ﷺ**

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर एक बार दुरदे पाक पढा अल्लाह उस पर दस रહमतें बेजता है. (مسلم)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

મુલા-હઝા ફરમાઈયે : ﴿1﴾ જન્નતી ઔરતોં કે સર કા દુપટ્ટા દુન્યા વ મા ફીહા (યા'ની દુન્યા ઔર જો કુછ ઇસ મેં હૈ) સે બેહતર હૈ (بخاری ج ۲ ص ۲۰۲ حدیث ۲۷۹۶) ﴿2﴾ હર જન્નતી કો બડી બડી આંખોં વાલી હૂરોં મેં સે દો બીવિયાં એસી મિલેંગી કે 70 જોડે પહને હોંગી ફિર ભી ઉન લિબાસોં ઔર ગોશત કે બાહર સે ઉન કી પિંડલિયોં કા મગ્ગ દિખાઈ દેગા જેસે સફેદ શીશે મેં સુર્ખ શરાબ દિખાઈ દેતી હૈ (۱۰۳۲۱ حدیث ۱۶۰ ص ۱۰) ﴿3﴾ અદના જન્નતી કે પાસ દુન્યા કી બીવિયોં કે ઇલાવા 72 હૂરેં હોંગી.

મક્કતુલ
મુકર્રમહમદીનતુલ
મુનવ્વરહમક્કતુલ
મુકર્રમહ

(مُسْنَدُ إِمَامِ أَحْمَدُ بْنُ حَنْبَلٍ ج ۳ ص ۱۶۰ حدیث ۱۰۹۳۲)

મર્દ કો હૂર મિલેગી જન્નતી ઔરત કો ક્યા મિલેગા ?

જન્નતુલ
બકીઅ

સુવાલ : જન્નતી મર્દ કો હૂર મિલેગી, જન્નતી ઔરત કે લિયે ક્યા તરકીબ હોગી ?

જવાબ : જો મિયાં બીવી જન્નત મેં જાએંગે વોહ વહાં ભી ઇકઠ્ઠે રહેંગે ઔર જિસ ઔરત કા શોહર ﷻ જહન્નમ મેં જાએગા ઉસ કા કિસી જન્નતી મર્દ કે સાથ નિકાહ કર દિયા જાએગા.

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

કમસિન બચ્ચે કા જન્નત મેં નિકાહ

સુવાલ : કમસિન બચ્ચા જન્નત મેં જાએગા તો ક્યા ઉસ કા ભી નિકાહ હોગા ?

જવાબ : જી હાં. હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ અહમદ બિન હજર મક્કી શાફેઈ ﷺ ફરમાતે હૈં : કમસિન બચ્ચા હશર મેં દુન્યાવી ઉમ્મ ઔર જસામત પર ઉઠાયા જાએગા ફિર જન્નત મેં દાખિલે કે વક્ત ઉસ કી જસામત બઢા દી જાએગી ઔર વોહ બાલિગ કી તરહ દાખિલે જન્નત હોગા ઔર દુન્યાવી ઔરતોં ઔર હૂરોં કે સાથ ઉસ કા નિકાહ કર દિયા જાએગા.

(فتاوى حديثه ص ۲۴۵)

મક્કતુલ
મુકર્રમહમદીનતુલ
મુનવ્વરહમક્કતુલ
મુકર્રમહ

કુંવારે ફૌત હોને વાલોં કા નિકાહ

જન્નતુલ
બકીઅ

સુવાલ : જો મુસલ્માન મર્દ વ ઔરત કુંવાર પન મેં રુખ્સત હુએ હોં ક્યા ઉન કે ભી નિકાહ કી કોઈ સૂરત હોગી ?

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : જો શપ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (طبرانی)

જવાબ : જિન મદ્દોં યા ઔરતોં કા સારી ઝિન્દગી નિકાહ નહીં હોતા ઉન કા ભી જન્નત મેં એક દૂસરે સે નિકાહ કર દિયા જાએગા.

જન્નતી ઔરતેં અફઝલ યા હૂરેં ?

સુવાલ : દુન્યા કી જન્નતી ઔરતેં અફઝલ હેં યા હૂરેં ?

જવાબ : દુન્યા કી જન્નતી ઔરતેં હૂરોં સે અફઝલ હેં. યુનાન્હે “ત-બરાની” કી એક તવીલ હદીસે પાક મેં યેહ ભી હે : ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિ-દતુના ઉમ્મે સ-લમહ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا ને અર્ઝ કી : “યા રસૂલલ્લાહ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ! દુન્યા કી ઔરતેં અફઝલ હેં યા બડી આંખોં વાલી જન્નતી હૂરેં ?” તો આપ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને ઇશદિ ફરમાયા : “દુન્યા કી ઔરતેં બડી આંખોં વાલી જન્નતી હૂરોં સે અફઝલ હેં.” ઉમ્મુલ મુઅમિનીન ને અર્ઝ કી : યા રસૂલલ્લાહ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ! કિસ વજહ સે ? તો આપ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને ઇશદિ ફરમાયા : “યેહ ઇન કે નમાઝ ઔર રોઝે ઔર અલ્લાહ عَزَّ وَجَلَّ કી ઇબાદત કરને કી વજહ સે હે.” (التَّائِمَةُ الْكَبِيرُ لِلطَّبْرَانِيِّ ج ٢٣ ص ٣٦٧ حديث ٨٧٠) એક ઔર હદીસે પાક મેં હે : દુન્યા કી જન્નતી ઔરતેં હૂરોં સે 70 હઝાર દ-રજે અફઝલ હેં. (التَّذَكُّرَةُ لِلْقُرْطُبِيِّ ص ٤٠٨) જલીલુલ કદ્ર તાબેઈ હઝરતે સય્યિદુના હિબાન બિન અબૂ જ-બલહ رَحِمَهُ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ ફરમાતે હેં : દુન્યા કી વોહ ઔરતેં જો જન્નત મેં જાએગી અપને નેક કામોં કી વજહ સે જન્નત કી હૂરોં સે અફઝલ હોંગી.

(تفسير قرطبي ج ١٦ ص ١١٣)

કઈ શોહરોં વાલી જન્નત મેં કિસ કે સાથ હોગી ?

સુવાલ : અગલે શોહર કી ફૌતગી યા તલાક વગૈરા કી સૂરત મેં જિસ ઔરત ને એક સે ઝિયાદા શાદિયાં કી હોં વોહ જન્નત મેં કૌન સે શોહર કે સાથ રહેગી ?

જવાબ : અગર કોઈ ઔરત યકે બા'દ દી-ગરે એક સે ઝિયાદા મદ્દોં કે નિકાહ મેં આઈ તો એક કૌલ કે મુતાબિક જિસ કે નિકાહ મેં સબ સે આખિર મેં થી જન્નત મેં ઉસી

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुर्इदे पाक न पड़ा तलकीक वोह बढ भप्त हो गया. (उज्ज)

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

કે સાથ હોગી. જૈસા કે હઝરતે સય્યિદુના અબુદરદાઅ રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે રિવાયત હૈ કે હુસ્ને અખ્લાક કે પૈકર, નબિયોં કે તાજવર, મહબૂબે રબ્બે અકબર રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ કા ફરમાને રૂહ પરવર હૈ : “औरत जन्नत में अपने उस शोहर के निकाल में दी जायेगी जो दुन्या में उस का सब से आभिरि शोहर था.” (مسند الشاميين للطبرانی ج ۲ ص ۳۰۹ حدیث ۱۴۹۶)

दूसरा कौल येह है जिस का अख्लाक ज़ियादा अख्श होगा उसे मिलेगी जैसा के उम्मुल मुअमिनीन हज़रते सय्यि-दतुना उम्मे स-लमह रَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ ने अर्ज़ की : या रसूलल्लाह ﷺ ! બા'ઝ ઔરતે દુન્યા મેં દો, તીન યા ચાર શોહરોં સે (યકે બા'દ દી-ગરે) શાદી કરતી હેં, ફિર મરને કે બા'દ વોહ જન્નત મેં ઇકદ્દે હોં તો વોહ ઔરત કિસ શોહર કે લિયે હોગી ? ઇશ્દ ફરમાયા : उसे इज्तिहार दिया जायेगा और जिस भावन्द का अख्लाक दुन्या में सब से अख्श होगा वोह उस को इज्तिहार करेगी, वोह कहेगी : मैं मेरे रब के पास भावन्द का अख्लाक सब से अख्श था लिहाज़ा इस के साथ मेरा निकाल फरमा दे. (الْمُنَجِّمُ الْكَبِيرُ ج ۲۳ ص ۳۶۷ حدیث ۸۷۰)

ઇન દોનોં અહાદીસ વ અકવાલ મેં કોઈ તઆરુઝ (યા'ની ટકરાવ) નહીં. જૈસા કે હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ અહમદ બિન હજર મક્કી શાફેઈ رَحْمَةُ اللہِ الْقَوِیُّ ફરમાતે હેં : जिस औरत ने यके बा'द दी-गरे कई निकाल किये हों तो अक सूरत येह है के हर शोहर ने उस को तलाक दे दी हो और जब वोह झौत हुई तो किसी के निकाल में न थी तो सिर्फ इसी हालत में इस को इज्तिहार दिया जायेगा और जिस भावन्द का अख्लाक दुन्या में सब से अख्श होगा उसे मिलेगी. जैसा के हज़रते सय्यि-दतुना उम्मे स-लमह रَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ की हदीस में मज़हूर है. और दूसरी सूरत येह है के इस ने मु-तअदिद निकाल किये हों और आभिरि भावन्द ने इस को तलाक न दी हो और वोह इस के निकाल में झौत हुई इस सूरत में वोह जन्नत में आभिरि भावन्द के निकाल में होगी जैसा के हज़रते सय्यिदुना अबुदरदાઅ رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ की हदीस में है.

(مُلَخَّصٌ از فتاویٰ حدیثیہ ص ۷۰، ۷۱)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुज पर दस मरतबा सुब्ह और दस मरतबा शाम दुइदे पाक पढा उसे कियामत के दिन मेरी शफाअत मिलेगी. (अहमद)

અખ્લાક હોં અચ્છે મેરા કિરદાર હો સુથરા

મહબૂબ કા સદકા તૂ મુઝે નેક બના દે

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 103)

أَمِينٌ بِجَاهِ النَّبِيِّ الْأَمِينِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

લોગોં કો નફઅ પહોંચાના : હઝરતે સય્યિદુના જાબિર રઝી રિવાયત હૈ કે સુલ્તાને મક્કએ મુકર્રમા, તાજદારે મદીનએ મુનવ્વરહ ﷺ કા ફરમાને મન્ફઅત નિશાન હૈ : મોમિન સે ઉલ્લત કી જાતી હૈ ઓર ઉસ (શખ્સ) મેં કોઈ ભલાઈ નહીં જો ન કિસી સે ઉલ્લત (યા'ની મહબ્બત) રખે ન ઉસ સે ઉલ્લત કી જાએ ઓર લોગોં મેં સે બેહતર વોહ હૈ જો લોગોં કો નફઅ પહોંચાએ. (شُعَبُ الْإِيمَان ج ٦ ص ١١٧ حديث ٧٦٥٨)

ડાકૂઓં ને સારી બસ લૂટ લી મગર મુઝે છોડ દિયા : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! નેક બન્દોં સે લોગ મહબ્બત કરતે હેં યહાં તક કે બસા અવકાત ડાકૂ ભી નેક બન્દોં કા એહતિરામ કરતે હુએ ઉન્હેં લૂટને સે બાઝ રહતે હેં યુનાન્ચે દાઢી, ઝુલ્ફોં સે મુઝય્યન સુન્નતોં ભરે લિબાસ મેં મલ્બૂસ બા ઇમામા રહને વાંલે એક મુબલ્લિગે દા'વતે ઇસ્લામી જો કે **“મ-દની ઇન્આમાત”** કે આમિલ હોને કે સાથ સાથ તન્જીમી તૌર પર ઇસ કે ઝિમ્મેદાર ભી હેં. ઉન કા કુછ ઇસ તરહ બયાન હૈ કે એક બાર મેં જેબ મેં કાફી રકમ લિયે હૈદરઆબાદ (બાબુલ ઇસ્લામ સિન્ધ પાકિસ્તાન) સે બાબુલ મદીના કરાચી આને કે લિયે બસ મેં સુવાર હુવા. બસ અભી બ મુશ્કિલ આધા ઘન્ટા ચલી હોગી કે અયાનક મુખ્તલિફ નિશસ્તોં સે ચાર પાંચ અફરાદ એક દમ અસ્લહા તાન કર ખડે હો ગએ. ઉન મેં જો સબ સે કદઆવર થા ઉસ ને લપક કર ડ્રાઈવર કો એક ઝોરદાર તમાંચા જડ દિયા ઓર ઉસે ધકેલ કર ડ્રાઈવિંગ સીટ પર કાબિઝ હો ગયા, બસ એક કચ્ચે રાસ્તે મેં ઉતાર દી ગઈ, અબ ડાકૂઓં ને ચલતી બસ મેં હર એક કી જામા તલાશી લેની ઓર લૂટના શુરૂઅ કર દિયા. બસ મેં શદીદ ખૌફો હિરાસ થા,

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुश्म शरीफ न पड़ा (उस ने जफा की. (عبدالرزاق))

મહીનતુલ
મુનવ્વરહ

મैं ભી એક દમ સહમા હુવા થા, મેરી અગલી નિશસ્ત પર મઝબૂત કદો કામત કે નૌ જવાન બૈઠે થે ઔર મુઝે અન્દેશા થા કે કહીં એસા ન હો કે યેહ ડાકૂઓં કે ખિલાફ મુઝા-હમત કરેં ઔર વોહ ગોલી ચલા દેં. બહર હાલ મૈં ને એહતિયાતન તજદીદે ઈમાન કરને કે બા'દ આંખેં બન્દ કર લીં, મેરે બરાબર જો સાહિબ બૈઠે હુએ થે એક ડાકૂ ને ઉન કી તલાશી લી ઔર જો હાથ આયા ધીન લિયા. મગર મુઝે હાથ ન લગાયા, દૂસરા ડાકૂ આયા ઉસ ને ભી ઉન્હીં સાહિબ કી તલાશી લી, મઝીદ ઉન કી કિસી જેબ સે 100 રૂપૈં કા નોટ બરઆમદ હુવા વોહ ભી લૂટ લિયા ઔર મુઝે છોડે બિગૈર જાને લગા, તીસરે ડાકૂ ને મેરી તરફ ઈશારા કર કે આવાઝ દી **મૌલાના સાહિબ કો મત લૂટના** યેહ દેખ કર મેરે પીછે બૈઠે હુએ કિસી પેસેન્જર ને મૌકઅ પા કર અપની રકમ કી ગડી મેરી પીઠ કી તરફ કુરતે કે અન્દર સરકા દી, કિસી ખાતૂન ને પીછે સે સોને કા લોકિટ નીચે મેરે પાઉં કી તરફ ફેંક દિયા (ઇસ કા ઇલ્મ મુઝે બા'દ મૈં હુવા) બહર હાલ ડાકૂ લૂટમાર કરને કે બા'દ બસ સે ઉતરે ઔર ફિરાર હો ગએ. અબ બસ કે લુટે હુએ પેસેન્જરોં કી આવાઝ નિકલી, શોરો ગુલ ઔર વાવેલા શુરૂઅ હો ગયા, કિસી ને મેરી તરફ ઈશારા કર કે ચિલ્લા કર કહા : ઇસ મૌલાના કો પકડ લો યેહ **ડાકૂઓં કા આદમી** મા'લૂમ હોતા હૈ ક્યૂંકે હમ સબ કો લૂટા ઇસ કો નહીં લૂટા, મૈં ડર ગયા કે અબ ગએ ! યેહ લોગ કહીં મુઝે તોડફોડ ન ડાલેં, યકાયક ગૈબી મદદ યૂં આઈ કે ઉન્હીં મુસાફિરોં મૈં સે કિસી ને કુછ ઇસ તરહ કહા : નહીં નહીં ભાઈયો ! યેહ શરીફ આદમી હૈ, ઇસ કા લિબાસ ઔર ચેહરા નહીં દેખતે ! બસ ઇસ કી નેકી આડે આ ગઈ ઔર બચ ગયા, હમ લોગ ગુનહગાર હૈં, હમૈં ગુનાહોં કી સઝા મિલી હૈ.

મહીનતુલ
મુકર્રમહજન્મતુલ
બકીઅમહીનતુલ
મુનવ્વરહમહીનતુલ
મુકર્રમહ

ડાકૂઓં સે હિફાઝત કા રાઝ : ઉન ઇસ્લામી ભાઈ કા મઝીદ બયાન હૈ : الْحَمْدُ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ : પહલે ડાકૂઓં સે હિફાઝત હુઈ ઔર બા'દ મૈં લુટે હુએ મુસાફિરોં કી તરફ સે આને વાલી શામત દૂર હુઈ. યેહ **દા'વતે ઇસ્લામી** કે મ-દની માહોલ કી બ-ર-કત કી **“મ-દની બહાર”** હૈ કે મૈં દાઢી, ઝુલ્ફોં ઔર ઈમામા શરીફ કા તાજ સજાએ સુન્નતોં ભરે લિબાસ મૈં મલ્બૂસ રહતા હૂં વરના મુઝે ભી શાયદ બે દર્દી સે લૂટ લિયા જાતા. મ-દની માહોલ સે વાબસ્તગી સે કબ્લ મૈં ફુલ મોડર્ન રહતા ઔર સ્ટેજ ડિરામોં મૈં કામ કિયા કરતા થા. **અલ્લાહ વ રસૂલ** ﷺ

જન્મતુલ
બકીઅમહીનતુલ
મુનવ્વરહજન્મતુલ
બકીઅમહીનતુલ
મુકર્રમહમહીનતુલ
મુનવ્વરહજન્મતુલ
બકીઅમહીનતુલ
મુકર્રમહમહીનતુલ
મુનવ્વરહ

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : जिस ने मुझ पर एक बार दुर्रदे पाक पढा अल्लाह उस पर दस रलमतें बेजता है. (स्)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

કા કરમ હુવા કે મુઝ ગુનહગાર કો દા'વતે ઇસ્લામી ને તૌબા કા રાસ્તા દિખાયા, નમાઝી બનાયા, સુન્નતોં કા રંગ ચઢાયા, હુઝૂર ગૌસે પાક رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ કે સિલ્સિલે મેં મુરીદ બનને કા શરફ દિલાયા, નેક બનને કે નુસ્ખે યા'ની મ-દની ઇન્આમાત કા આમિલ ઔર અપને પીર સાહિબ કી તરફ સે મિલને વાલે “શ-જ-રએ કાદિરિયા ર-ઝવિયા” કે કુછ ન કુછ અવરાદ પઢને વાલા બનાયા જિસ મેં એક વિદ યેહ ભી હૈ :

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

بِسْمِ اللَّهِ عَلَى دِينِي بِسْمِ اللَّهِ عَلَى نَفْسِي وَوُلْدِي وَأَهْلِي وَمَا لِي
યા'ની અલ્લાહ તઆલા કે નામ કી બ-ર-કત સે મેરે દીન, જાન, ઔલાદ ઔર અહલ વ માલ કી હિફાઝત હો. (તરજમા પઢના ઝરૂરી નહીં, અવ્વલ આખિર એક બાર દુર્રદ શરીફ પઢ લીજિયે) ફઝીલત : યેહ દુઆ જો રોઝાના સુબહ વ શામ તીન તીન બાર પઢ લે ઉસ કે દીન, ઇમાન, જાન, માલ, બચ્ચે સબ મહફૂઝ રહે. (إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ) મેં રોઝાના સુબહ વ શામ યેહ વિદ પઢતા હું, મેરા હુસ્ને ઝન હૈ કે ડાકૂઓં સે હિફાઝત અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી રહમત સે ઇસી વિદ કી બ-ર-કત સે હુઈ હૈ. જબ દુન્યા મેં ઇસ કા યેહ સમર (યા'ની ફાએદા) હૈ તો اِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ મરતે વક્ત ઇમાન ભી સલામત રહેગા. મેરી તમામ ઇસ્લામી ભાઈયોં ઔર ઇસ્લામી બહનોં સે મ-દની ઇલ્તિજા હૈ કે દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે હર દમ વાબસ્તા રહેં ઔર મક-ત-બતુલ મદીના સે મ-દની ઇન્આમાત કા રિસાલા હાસિલ કર કે ઉસ કે મુતાબિક ઝિન્દગી ગુઝારને કી કોશિશ કરેં, اِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ દોનોં જહાનોં મેં બેડા પાર હોગા.

જન્નતુલ
બકીયામદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહે

સુબહ વ શામ કી તા'રીફ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ કી ભી ક્યા ખૂબ મ-દની બહારેં હેં ! મઝકૂરા વિદ કરને કે અવકાત યા'ની “સુબહ વ શામ” કી તા'રીફ ભી સમઝ લીજિયે, યુનાન્યે મક-ત-બતુલ મદીના કે મતબૂઆ શ-જ-રએ કાદિરિયા ર-ઝવિયા સફહા 10 પર હૈ : આધી રાત ઢલે સે સૂરજ કી પહલી કિરન ચમકને તક “સુબહ” હૈ. ઇસ સારે વર્કે મેં જો કુછ પઢા જાએ ઉસે સુબહ મેં પઢના કહેંગે ઔર દો પહર ઢલે (યા'ની ઇબ્તિદાએ વક્તે ઝોહર) સે લે કર ગુરૂબે આફતાબ તક “શામ” હૈ. ઇસ પૂરે વર્કે મેં જો કુછ પઢા જાએ ઉસે શામ મેં પઢના કહેંગે.

જન્નતુલ
બકીયા

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો શખ્સ મુઝ પર દુરુદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (ખૂરાન)

મહીનતુલ મુનવ્વરહ

મહકતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

મહીનતુલ મુનવ્વરહ

મહકતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

ના ફરમાનોં સે લોગ નફરત કરતે હૈં : ગુનાહ કરના દોનોં જહાનોં કે લિયે બાઈસે નુક્સાન વ ખુસરાન હૈ ઓર ગુનહગારોં કે લિયે લોગોં કે દિલોં સે ભી એહતિરામ નિકલ જાતા હૈ, ઈસ ઝિમ્ન મેં દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મતબૂઆ 853 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “જહન્નમ મેં લે જાને વાલે આ'માલ” જિહ્દ અવ્વલ સફહા 66 તા 67 પર “નેકી કી દા'વત” કે મ-દની ફૂલોં કી ખુશબૂઓં સે મહકતી 6 રિવાયાત મુલા-હઝા ફરમાઈયે : ﴿1﴾ ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિ-દતુના આઈશા સિદીકા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا ને હઝરતે સય્યિદુના અમીરે મુઆવિયા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ કો તહરીર મિજવાઈ : **أَتَابَعُ** (યા'ની હમ્દો સલાત કે બા'દ) જબ બન્દા અલ્લાહ عَزَّ وَجَلَّ કી ના ફરમાની કા કોઈ અમલ કરતા હૈ તો ઉસ કી તા'રીફ કરને વાલે લોગ ઉસ કી મઝમ્મત કરને લગતે હૈં ﴿2﴾ હઝરતે સય્યિદુના અબૂ દરદા الزهد للامام احمد بن حنبل ص ۱۸۶ حدیث ۹۱۷) (۱) હઝરતે સય્યિદુના અબૂ દરદા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ ફરમાતે હૈં : ઈસ બાત સે ડરો કે મુઅમિનીન કે દિલ તુમ સે નફરત કરને લગેં ઓર તુમ્હે ઈસ કા શુઊર (પતા) ભી ન હો (الزهد لابی داود ص ۲۰۰ رقم ۲۲۹) ﴿3﴾ હઝરતે સય્યિદુના ફુઝૈલ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ ફરમાતે હૈં : જો બન્દા તન્હાઈ મેં અલ્લાહ عَزَّ وَجَلَّ કી ના ફરમાની કરતા હૈ અલ્લાહ عَزَّ وَجَلَّ મુઅમિનીન કે દિલોં મેં ઉસ કે લિયે અપની નારાઝી ઈસ તરહ ડાલ દેતા હૈ કે ઉસે ઈસ કા શુઊર (પતા) ભી નહીં હોતા. ﴿4﴾ ઈમામ મુહમ્મદ બિન સીરીન رَحِمَهُ اللَّهُ السَّيِّدُ બિન સીરીન رَحِمَهُ اللَّهُ السَّيِّدُ જબ મકરૂઝ હુએ ઓર ઉન્હેં કર્ઝ કે સબબ શદીદ ગમ લાહિક હુવા તો ફરમાયા : મેં અપને ઈસ ગમ કા સબબ ચાલીસ સાલ પહલે સરઝદ હોને વાલે એક ગુનાહ કો સમઝતા હૂં. ﴿5﴾ હઝરતે સય્યિદુના સુલૈમાન તૈમી رَحِمَهُ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ ફરમાતે હૈં : આદમી પોશીદા તૌર પર એક ગુનાહ કરતા હૈ તો ઈસ કી વજહ સે ઉસ પર ઝિલ્લત તારી હો જાતી હૈ (کتاب التوبة مع موسوعة ابن أبي الدنيا ج ۳ ص ۴۲۴ رقم ۹۰) ﴿6﴾ હઝરતે સય્યિદુના યહ્યા બિન મુઆઝ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ ફરમાતે હૈં : મુઝે ઉસ આકિલ પર તઅજજુબ હૈ જો અપની દુઆ મેં તો યેહ કહતા હૈ કે યા અલ્લાહ عَزَّ وَجَلَّ ! મુઝે મુસીબત મેં મુબ્તલા કર કે મેરે દુશ્મનોં કો ખુશ ન કરના, હાલાં કે દુશ્મન કો અપની મુસીબત પર ખુશ કરને કે અસ્બાબ વોહ ખુદ હી પૈદા કરતા હૈ ! આપ رَحِمَهُ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે પૂછા ગયા :

મહીનતુલ મુનવ્વરહ

મહકતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

મહીનતુલ મુનવ્વરહ

મહકતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક હુવા ઓર ઉસ ને મુઝ પર દુરુદે પાક ન પઢા તહકીક વોહ બદ બખ્ત હો ગયા. (ઉજી)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

વોહ કેસે ? તો જવાબન ફરમાયા : વોહ અલ્લાહ ﷻ કી ના ફરમાની કરતા હૈ ઓર ઇસ તરહ કિયામત કે દિન અપને દુશ્મનોં કો ખુશ કરેગા.

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

(الرَّوَاغِرُ عَنْ أَقْرَابِ الْكِبَائِرِ ج ١ ص ٢٩، ٣٠)

યહાં ભી દે ઇઝ્ઝત, વહાં ભી દે ઇઝ્ઝત

ઇલાહી ! પએ મુસ્તફા જાને રહમત

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ઇન્સાનિયત કી સબ સે બડી ખિદમત કૌન સી હૈ ? : મીઠે મીઠે

જન્નતુલ
બકીઆ

ઇસ્લામી ભાઈયો ! લોગોં કો નેકી કી દા'વત દેના ઓર ઇન કો ગુનાહોં સે બચાના ભી યકીનન બહુત બડા નફઅ પહોંચાને વાલા કામ હૈ, બીમારી, બે રોઝગારી, કર્ઝદારી વગૈરા પરેશાનિયોં કે મવાકેઅ પર પ્યારે આકા ﷺ કી દુખ્યારી ઉમ્મત કી હાજત બરઆરી ભી બેશક નેકોકારી હૈ ઓર ઉસ મેં જન્નત કી હકદારી હૈ મંગર ઇન્સાનિયત કી સબ સે બડી ખિદમત યેહી હૈ કે ઉસ કો જહન્નમ સે બચાને કી તદબીર કી જાએ. યેહ ઇન્સાન કો પહોંચાયા જાને વાલા સબ સે બડા નફઅ હૈ. મન્કૂલ હૈ : દો ખસ્લતેં ઐસી હૈં કે ઉન સે અફઝલ કોઈ ખસ્લત નહીં ❶ અલ્લાહ તઆલા પર ઇમાન લાના ❷ મુસલ્માનોં કો નફઅ પહોંચાના ઓર દો ખસ્લતેં ઐસી હૈં કે ઉન સે ઝિયાદા બુરી કોઈ ખસ્લત નહીં ❶ અલ્લાહ ﷻ કે સાથ કિસી કો શરીક ઠહરાના ❷ મુસલ્માનોં કો તક્લીફ દેના.

જન્નતુલ
બકીઆ

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

(الْمُنْبَهَات ٣)

કરૂં યા ખુદા મોમિનોં કી મેં ખિદમત

ન પહોંચે કિસી કો ભી મુઝ સે અઝિયત

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर दस मरतबा सुब्ह और दस मरतबा शाम दुइते पाक पढा उसे कियामत के दिन मेरी शफाअत मिलेगी. (अल्-બુઝ)।

દુન્યા ભર સે બેહતર : હુઝૂર તાજદારે મદીના, સુરૂરે કલ્બો સીના ﷺ. એ ને હઝરતે અલિયુલ મુર્તઝા શેરે ખુદા કર્મલ્લાહી સે ઇશ્દિ ફરમાયા : ઐ અલી ! અલ્લાહ ઇજ્જતુમ્હારે ઝરીએ કિસી શખ્સ કો રાહે રાસ્ત પર લે આએ તો યેહ તુમ્હારે લિયે ઉન તમામ ચીઝોં સે બેહતર હૈ જિન પર સૂરજ તુલૂઅ હોતા હૈ. (યા'ની દુન્યા કી તમામ ચીઝોં સે બેહતર હૈ)

(الْمُعْجَمُ الْكَبِيرُ لِلطَّبْرَانِيِّ ج ١ ص ٣٣٢ حديث ٩٩٤)

સુર્ખ ઊંટોં સે બેહતર : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! ખૂબ ખૂબ નેકી કી દા'વત કી ધૂમેં મચાતે રહિયે, આપ કી નેકી કી દા'વત સે અગર સિફ્ એક ફદ્ હી ઇશ્કે રસૂલ કા જામ ગટગટા ગયા, રાહે હિદાયત પા ગયા, ઉસે દા'વતે ઇસ્લામી કા મ-દની માહોલ ભા ગયા, વોહ સુન્નત કી શાહરાહ પર આ ગયા, નમાઝોં કી લઝઝતેં પા ગયા, અપને આપ કો નેક બન્દોં મેં ખપા ગયા તો ﷺ આપ કા ભી બેડા પાર હો જાએગા. એક ઔર રિવાયત મેં હૈ : નબિયે હાશિર, રસૂલે સાબિરો શાકિર, મહબૂબે રબ્બે કાદિર સે ફરમાયા : અગર અલ્લાહ ઇજ્જતુમ્હારે ઝરીએ કિસી એક શખ્સ કો હિદાયત અતા ફરમાએ તો યેહ તુમ્હારે લિયે ઇસ સે અચ્છા હૈ કે તુન્હારે પાસ સુર્ખ ઊંટ હોં.

(صحيح مسلم من ١٣١١ حديث ٢٤٠٦)

સુર્ખ ઊંટોં સે ક્યા મુસાદ હૈ ? : હઝરતે અલ્લામા યહ્યા બિન શરફ ન-વવી ઇસ હદીસે ન-બવી કી શર્હ મેં લિખતે હૈં : સુર્ખ ઊંટ અહલે અરબ કા બેશ કીમત માલ સમજા જાતા થા, ઇસ લિયે ઝબૂલ મસલ (યા'ની કહાવત) કે તૌર પર સુર્ખ ઊંટોં કા ઝિક્ર ક્રિયા ગયા. ઉખરવી ઉમૂર કો દુન્યવી ચીઝોં સે તશબીહ (યા'ની મિસાલ) દેના સિફ્ સમજાને કે લિયે હૈ, વરના હકીકત યેહી હૈ કે હમેશા બાકી રહને વાલી આખિરત (કી ને'મત) કા એક ઝર્આ ભી દુન્યા ઔર ઇસ જૈસી જિતની દુન્યાએં તસવ્વુર કી જા સકેં, ઉન સબ સે બેહતર હૈ.

(شرح مسلم للنَوَوِيِّ ج ١٥ ص ١٧٨)

મુફ્સિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન ﷺ અહમદ યાર ખાન ઇસ હદીસે પાક કે તહ્ત ફરમાતે હૈં : યા'ની એક કાફિર કો મુસલ્માન બનાના,

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुश्म शरीफ न पड़ा उस ने जफ़ा की. (महा/ज़ा)

દુન્યા કી બડી (સે બડી) દૌલત સે ભી બેહતર હૈ બલકે કાફિર કો કત્લ કરને સે બેહતર (યેહ) હૈ કે ઉસે રગબત દે કર મુસલ્માન કર લિયા જાવે કે (અલ્લાહ ને ચાહા તો) ઇસ સે ઉસ કી (આયન્દા) સારી નસલ મુસલ્માન હોગી. (મિરઆતુલ મનાજીહ, જિ. 8, સ. 416)

મુબલ્લિગ બનૂં કાશ ! મૈં સુન્નતોં કા

સદા દીં કી ખિદમત કરૂં યેહ દુઆ હૈ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 332)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

12 માહ મ-દની કાફિલે મેં સફર કી નિયત કી બ-ર-કત સે “કેન્સર” ચલા ગયા ! : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! નેકી કી દા'વત કા જઝબા પાને, સુન્નતોં પર અમલ કરને, નેકિયોં કા સવાબ કમાને, દિલ મેં ઇશકે રસૂલ કી શમ્મ જલાને કે લિયે તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઇસ્લામી** કે મ-દની માહોલ સે હર દમ વાબસ્તા રહિયે, અપને ઇમાન કી હિફાઝત કે લિયે કુઢતે રહિયે, નમાઝોં કી પાબન્દી જારી રખિયે, સુન્નતોં પર અમલ કરતે રહિયે, **મ-દની ઇન્આમાત** કે મુતાબિક ઝિન્દગી ગુઝારિયે ઓર ઇસ પર ઇસ્તિકામત પાને કે લિયે હર રોઝ **“ફિકે મદીના”** કર કે મ-દની ઇન્આમાત કા રિસાલા પુર કરતે રહિયે ઓર હર મ-દની માહ કી ઇબ્તિદાઈ દસ તારીખ કે અન્દર અન્દર અપને યહાં કે દા'વતે ઇસ્લામી કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્મ કરવા દીજિયે ઓર અપને ઇસ **મ-દની મક્સદ** **“મુઝે અપની ઓર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઇસ્લાહ કી કોશિશ કરની હૈ”** કે હુસૂલ કી ખાતિર પાબન્દી સે હર માહ કમ અઝ કમ ત્રીન દિન કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે **મ-દની કાફિલે** મેં આશિકાને રસૂલ કે હમરાહ સુન્નતોં ભરા સફર કીજિયે. આઈયે ! આપ કી તરગીબ વ તહરીસ કે લિયે આપ કો એક **મ-દની બહાર** સુનાગિં, મર્કઝુલ ઔલિયા (લાહોર) કે એક ઇસ્લામી ભાઈ કા બયાન કુછ યૂં હૈ કે તકરીબન ત્રીન સાલ સે મેરી અમ્મીજાન કેન્સર કે મરઝ મેં મુબતલા થીં, હર દો માહ બા'દ ઉન કે ટેસ્ટ હોતે થે. અમ્મીજાન કે બઢતે હુએ મરઝ ઓર રોઝ રોઝ ડોક્ટરોં કે પાસ ચક્કર લગાને કી પરેશાની મુઝ સે દેખી નહીં જાતી થી. એસે મેં **ર-મઝાનુલ મુબારક** (1430 સિ.હિ.) કી તશરીફ આ-વરી હુઈ ઓર મૈં ને આશિકાને રસૂલ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દુરુદ શરીફ પઢેગા મેં કિયામત કે દિન ઉસ કી શફાઅત કરુંગા. (ક્રાશાલ)

કે સાથ એ'તિકાફ કરને કી સઆદત હાસિલ કી, વહાં અપની અમ્મીજાન કે લિયે ખૂબ દુઆ કી ઓર મ-દની માહોલ કી બ-ર-કત સે આશિકાને રસૂલ કે સાથ 12 માહ મ-દની કાફિલે મેં સફર કી નિયત કર લી. 21 ર-મઝાનુલ મુબારક કો વાલિદા કે ટેસ્ટ હુએ ઓર દો દિન બા'દ જબ રિપોર્ટ્સ મિલીં તો પઢ કર મેરી ખુશી કી ઇન્તિહા ન રહી ક્યૂંકે રિપોર્ટ્સ બિલ્કુલ નોર્મલ થીં ઓર તીન સાલ સે કેન્સર કા જો મરઝ અમ્મીજાન કી જાન નહીં છોડ રહા થા વોહ ﷻ મેરા હુસ્ને ઝન હે કે મ-દની કાફિલે મેં 12 માહ સફર કી નિયત કરને કી બ-ર-કત સે ખત્મ હો ચુકા થા.

કેન્સર ઓર બીમારી કે લિયે મ-દની નુસ્ખા : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો !

દેખા આપ ને ! કેન્સર જો કે ડોક્ટરોં કે નઝદીક લા ઇલાજ બીમારી માની જાતી હે, અલ્લાહ ﷻ કી રહમત સે દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ મેં ઉસ કા ઇલાજ હો ગયા. આઈયે ! કેન્સર, શૂગર, T.B., દિલ ઓર ગુર્દે કે અમરાઝ બલ્કે હર બીમારી કે ઇલાજ કે લિયે એક મ-દની નુસ્ખા સુનતે હેં. હઝરતે સય્યિદુના વહ્બ બિન મુનબ્બહ ﷺ કી કિતાબ મેં હે કે સહર ઝદા (યા'ની જિસ પર કિસી ને જાદૂ કરવાયા હો વોહ) શખ્સ, બેરી (યા'ની બેર કે દરખ્ત) કે 7 સબ્ઝ પત્તે લે કર ઉન્હેં દો પથ્થરોં કે દરમિયાન (મ-સલન પથ્થર કી સિલ પર રખ કર દૂસરે પથ્થર સે) કૂટ લે, ફિર ઉન્હેં પાની મેં મિલા કર આ-યતુલ કુર્સી ઓર ચાર કુલ પઢ કર દમ કરે, ફિર ઉસ પાની સે ૩ ઘૂંટ પી કર બકિયા સે ગુસ્લ કરે તો ﷻ ઉસ સે બીમારી દૂર હો જાએગી. યેહ અમલ ઉસ શખ્સ કે લિયે (ભી) ઇન્તિહાઈ મુફીદ હે જિસે (જાદૂ કે ઝરીએ) બીવી સે રોક દિયા ગયા હો.

(جامع معمر بن راشد مع مُصَنَّف عَبْد الرَّزَّاق ج ١٠ ص ٧٧ رقم ١٩٩٣)

કિસ્મત મેં લાખ પેય હોં સો બલ હઝાર કજ

યેહ સારી ગુથ્થી ઇક તેરી સીધી નઝર કી હે

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

શહેં કલામે રઝા : ઇસ શે'ર મેં મેરે આકા આ'લા હઝરત ﷻ ફરમાતે હેં :

યા રસૂલલ્લાહ ﷺ ! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર દુરુદે પાક કી કસરત કરો બેશક યેહ તુમહારે લિયે તહારત હૈ.

(અરબી)

લિખી હોં, આપ ﷺ બસ લુફો કરમ કી એક સીધી નઝર ફરમા દીજિયે
 إِنَّ شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ તકદીર કી સારી ગુથિયાં ખુલ ઔર પેચીદગિયાં હલ હો જાએંગી.

તાજે શાહી કા મેં નહીં તાલિબ

કર દો રહમત કી ઇક નઝર આકા

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 350)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ગુનાહોં કે 6 ઇલાજ : હમારે બુઝુર્ગાને દીન રَحْمَةُ اللهِ الْبَرِّينَ કી “નેકી કી દા'વત” દેને કા એક અપના અન્દાઝ હુવા કરતા થા યુનાન્થે હઝરતે સય્યિદુના ઇબ્રાહીમ બિન અદહમ ﷺ કી ખિદમતે સરાપા અ-ઝમત મેં એક શખ્સ હાઝિર હુવા ઔર અર્ઝ કી : યા સય્યિદી ! મુઝ સે બહુત ગુનાહ સરઝદ હોતે હેં, બરાએ કરમ ! **ગુનાહોં કા ઇલાજ** તજવીઝ ફરમા દીજિયે. આપ ﷺ ને **પહલી નસીહત** કરતે હુએ ફરમાયા : જબ ગુનાહ કરને કા પક્કા ઇરાદા હો જાએ તો અલ્લાહ ﷻ કા રિઝ્ક ખાના છોડ દો. ઉસ શખ્સ ને હૈરત સે અર્ઝ કી : હઝરત ! આપ કેસી નસીહત ફરમા રહે હેં ! યેહ કેસે હો સકતા હૈ ? જબ કે રઝઝાક ﷻ વોહી હૈ, તો મેં ઉસ કી રોઝી છોડ કર ભલા કિસ કી રોઝી ખાઊંગા ! ફરમાયા : દેખો, કિતની બુરી બાત હૈ કે જિસ પરવર દગાર ﷻ કી રોઝી ખાઓ ઉસી કી ના ફરમાની ભી કરો ! ફિર **દૂસરી નસીહત** ફરમાઈ : જબ ભી ગુનાહ કા ઇરાદા હો જાએ તો અલ્લાહ ﷻ કે મુલક સે બાહર નિકલ જાઓ. અર્ઝ કી : હુઝૂર ! યેહ ભી કેસે હો સકતા હૈ ! મશરિક, મગરિબ, શિમાલ, જુનૂબ, દાએં, બાએં, ઊપર, નીચે અલ ગરઝ જિધર જાઊં ઉધર અલ્લાહ ﷻ હી કા મુલક પાઊં, અલ્લાહ ﷻ કે મુલક સે બાહર કિસ તરહ જાઊં ! ફરમાયા : દેખો ! કિતની બુરી બાત હૈ કે અલ્લાહ ﷻ કે મુલક મેં ભી રહો ઔર ફિર ઉસ કી ના ફરમાની ભી કરો. **તીસરી નસીહત** યેહ ઇશાદિ ફરમાઈ : જબ પુખ્તા ઇરાદા હો જાએ કે બસ અબ ગુનાહ કર હી ડાલના હૈ તો અપને આપ કો ઇતના છુપા લો કે અલ્લાહ ﷻ દેખ ન સકે. અર્ઝ કી : હુઝૂર ! યેહ ક્યૂંકર મુમ્કિન હૈ કે અલ્લાહ ﷻ મુઝે દેખ ન સકે, વોહ તો દિલોં કે અહવાલ સે ભી બા ખબર હૈ.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : તુમ જહાં ભી હો મુઝ પર દુરુદ પઢો કે તુમહારા દુરુદ મુઝ તક પહોંચતા હૈ. (ટર્કન)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહે

ફરમાયા : દેખો ! કિતની બુરી બાત હૈ કે તુમ અલ્લાહ ﷻ કો સમીઅ વ બસીર (યા'ની સુનને વાલા ઓર દેખને વાલા) ભી તસ્લીમ કરતે હો ઓર યેહ ભી યકીન કે સાથ કહ રહે હો કે હર લમ્હે મુઝે અલ્લાહ ﷻ દેખ રહા હૈ મગર ફિર ભી ગુનાહ કિયે જા રહે હો. **ચોથી નસીહત** યેહ ઇશાદિ ફરમાઈ :

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

જબ મ-લકુલ મૌત સચ્ચિદુના ઇઝરાઈલ ﷺ તુમહારી રૂહ કબ્જ કરને કે લિયે તશરીફ લાએં તો ઉન સે કહ દેના, થોડી સી મોહલત દે દીજિયે તાકે મૈં તૌબા કર લૂં. અર્ઝ કી : હુઝૂર ! મેરી ક્યા ઓકાત ઓર મેરી સુને કૌન ? મૌત કા વક્ત મુકર્રર હૈ ઓર મુઝે એક લમ્હે ભી મોહલત નહીં મિલ સકેગી ફૌરન મેરી રૂહ કબ્જ કર લી જાએગી. ફરમાયા : જબ તુમ યેહ જાનતે હો કે મૈં બે ઇખ્તિયાર હૂં ઓર તૌબા કી મોહલત હાસિલ નહીં કર સકતા તો ફિલહાલ મિલે હુએ લમ્હાત કો ગનીમત જાનતે હુએ મ-લકુલ મૌત ﷻ કી તશરીફ આ-વરી સે પહલે પહલે તૌબા ક્યૂં નહીં કર લેતે ? ફિર આપ ﷺ ને **પાંચવીં નસીહત** યેહ ફરમાઈ :

જન્નતુલ
બકીઆ

જબ તુમહારી મૌત વાકેઅ હો જાએ ઓર કબ્ર મૈં મુન્કર નકીર તશરીફ લે આએં તો ઉન કો કબ્ર સે હટા દેના. અર્ઝ કી : **સરકાર !** યેહ ક્યા ફરમા રહે હૈં ! મૈં ઉન્હેં કેસે હટા સકૂંગા ! મુઝ મૈં ઇતની તાકત કહાં ! આપ ﷺ ને ઇશાદિ ફરમાયા :

મહીનતુલ
મુનવ્વરહે

જબ તુમ નકીરૈન કો હટા નહીં સકતે તો ઉન કે સુવાલાત કે જવાબાત કી તથ્યારી અભી સે ક્યૂં નહીં કર લેતે ? છટી ઓર **આખિરી નસીહત** કરતે હુએ ફરમાયા : અગર કિયામત કે દિન તુમ્હે જહન્નમ કા હુકમ સુનાયા જાએ તો કહ દેના : “નહીં જાતા.” અર્ઝ કી : હુઝૂર ! વહાં તો ગુનહગારોં કો ઘસીટ કર દોઝખ મૈં ડાલ દિયા જાએગા. ફરમાયા : જબ તુમ અલ્લાહ ﷻ કી રોઝી ખાને સે ભી બાઝ નહીં આ સકતે ઉસ કે મુલક સે બાહર ભી નહીં નિકલ સકતે, ઉસ સે નઝર ભી નહીં બચા સકતે, મુન્કર નકીર કો ભી નહીં હટા સકતે ઓર અગર જહન્નમ કા હુકમ સુના દિયા જાએ તો ઉસે ભી નહીં ટાલ સકતે તો ફિર ગુનાહ કરના હી ક્યૂં નહીં છોડ દેતે ! ઉસ શખ્સ પર સચ્ચિદુના ઇબ્રાહીમ બિન અદહમ

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

ﷺ કે તજવીઝ કદર્દા **ગુનાહોં કે ઇલાજ** કે ઇન છ નસીહત આમોઝ **મ-દની ફૂલોં** કી ખુશબૂઓં ને બહુત અસર કિયા, ઝારો કિતાર રોતે હુએ ઉસ ને અપને તમામ ગુનાહોં સે સચ્ચી તૌબા કર લી ઓર મરતે દમ તક તૌબા પર કાઈમ રહા. (مُلَخَّصٌ از تذکرة الاولیاء ص ۱۰۰)

જન્નતુલ
બકીઆ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِس نے مُوڑ પર દસ મરતબા દુરુદે પાક પઢા અલ્લાહ ઉસ પર સો રહમતો નાઝિલ ફરમાતા હૈ. (ખટ)

અલ્લાહ દેખ રહા હૈ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! મઝકૂરા હિકાયત મેં તજવીઝ કદાં ગુનાહોં કે 6 ઈલાજ નિહાયત મુઅસ્સિર હૈં, ગુનાહ કા ઈરાદા હોને પર અગર ઈન કો પેશે નઝર રખ લિયા જાએ તો ગુનાહોં સે બચને કા બઝા ઝબર દસ્ત સામાન હો સકતા હૈ. યકીનન સિફ યેહી બાત અગર ઝેહન મેં રાસિખ (યા'ની પક્કી) હો જાએ કે **“અલ્લાહ દેખ રહા હૈ”** તો બન્દા ગુનાહોં કે કરીબ ભી ન ફટકે. દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કે મત્બૂઆ રિસાલે, **“ગુનાહોં કા ઈલાજ”** સફહા 12 તા 14 પર હૈ : વાકેઈ અગર કોઈ અપને અન્દર યેહ એહસાસ ઉજાગર કર લે કે ગુનાહ કરતે વક્ત મેરા પાલને વાલા **“પરવર દગાર ﷻ મુઝે દેખ રહા હૈ”** ઝૂટ બોલતે વક્ત ફૌરન ખયાલ આ જાએ કે મેં ઝૂટ બોલ કર બન્દે કો તો ધોકા દે રહા હૂં ઔર યેહ બેચારા મુઝે સચ્ચા ભી જાન રહા હૈ મગર **અલ્લાહ ﷻ મુઝે દેખ રહા હૈ**, જી હાં, અલ્લાહ તઆલા પર હર એક કી નિયત આશકાર (યા'ની ઝાહિર) હૈ. દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કે મત્બૂઆ તરજમે વાલે પાકીઝા કુરઆન, **“કન્ઝુલ ઈમાન મઅ ખઝાઈનુલ ઈરફાન”** સફહા 866 પર પારહ 24 સૂ-રતુલ મુઅમિન આયત નમ્બર 19 મેં હૈ :

يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ ^① **તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન :** અલ્લાહ જાનતા હૈ ચોરી છુપે કી નિગાહ ઔર જો કુછ સીનોં મેં છુપા હૈ.
(٢٤٦ المؤمن: ١٩)

સદરુલ અફઝિલ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના સયિદ મુહમ્મદ નઈમુદ્દીન મુરાદઆબાદી આયત કે તહ્ફત ફરમાતે હૈં : યા'ની નિગાહોં કી ખિયાનત ઔર ચોરી ના મહરમ કો દેખના ઔર મમ્નૂઆત પર નઝર ડાલના. અલ્લાહ તઆલા કે ઈલ્મ મેં હૈં. (ખઝાઈનુલ ઈરફાન સ. 866) ઝબાન સે ગાલી નિકાલતે વક્ત યેહ બાત ઝેહન મેં રચ બસ જાએ કે મેરા રખ જૈઝ સમીઅ વ બસીર હૈ ઔર વોહ સુન ઔર દેખ રહા હૈ, યા બદ નિગાહી કરતે વક્ત ભી યેહ તસવ્વુર બંધ જાએ કે મેં જિસ કે સાથ બદ નિગાહી કર રહા હૂં અગર્યેં ઉસ કો નહીં મા'લૂમ મગર **અલ્લાહ ﷻ મુઝે દેખ રહા હૈ** ઔર ઉસ જૈઝ પર મેરી નિયત ભી ઝાહિર વ આશકાર હૈ. બા'ઝ લોગ અમ્રદ (ખૂબ સૂરત લડકે) સે બદ નિગાહી કરતે ઔર અપની આંખોં કો હરામ સે પુર કરતે હૈં ઔર અમ્રદ યા વહાં મૌજૂદ દીગર અફરાદ કો ઈસ કા પતા

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हो और वोह मुज पर दुइद शरीफ न पड़े तो वोह लोगों में से कन्हूस तरीन शप्स है. (ज़िज़िया)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

નહીં લગતા બલકે વોહ બદ નઝરી કરને વાલે કો નેક બન્દા સમઝ રહે હોતે હૈં લેકિન રબ્બે કાએનાત عَزَّوَجَلَّ દિલોં કે હાલાત જાનતા હૈ. કાશ ! અમરદ કે સાથ બદ નિગાહી કરતે વક્ત, બુરી નિયત કે સાથ ઉસ સે અપના જિસ્મ ટકરાતે વક્ત, ગન્દી ઝેહનિયત કે સાથ ઉસ કે સામને હંસ કર ઉસ કી જવાબી મુસ્કુરાહટ સે લુત્ફ અન્દોઝ હો કર, ઉસ સે લઝઝત કે સાથ બાતેં કરતે વક્ત, શહ્વત કે બા વુજૂદ ઉસ કે સાથ આગે યા પીછે સ્કૂટર યા સાઈકલ પર બેઠતે યા બિઠાતે વક્ત યેહ એહસાસ હો જાએ કે મેં ભી કિતના બે ગૈરત વ કમીના હૂં કે મેરા અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ મુઝે દેખ રહા હૈ ઓર ફિર ભી મેં બે હયાઈ કા કામ કર રહા હૂં, અગર કલ કિયામત કે દિન અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ને મુઝ સે પૂછ લિયા તો મેરે પાસ ક્યા જવાબ હોગા ? ઓર મેં કિસ તરહ અપને આપ કો ઉસ કે કહરો ગઝબ સે બયા સફૂગા ? યાદ રહે ! મવેશિયોં, જાનવરોં ઓર પરિન્દોં કી શર્મગાહોં ઓર ઉન કે “મિલાપોં” બલકે મખ્ખિયોં ઓર કીડે મકોડોં કે “મિલન” કે મનાઝિર ભી ગન્દી લઝઝતોં કે સાથ દેખના ના જાઈઝ વ ગુનાહ હૈ, એસે મવાકેઅ પર ફૌરન નઝર હટા લે બલકે જૂં હી ઈસ કે “આસાર” મહસૂસ હોં ફૌરન વહાં સે હટ જાએ. જો લોગ મવેશી યા પરિન્દે ઓર મુર્ગિયાં બેચતે યા પાલતે હૈં ઉન કો ઈસ હવાલે સે બહુત મોહતાત રહને કી ઝરૂરત હૈ.

મક્કતુલ
મુકર્રમહેજવ્નતુલ
બકીઆમદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહેજવ્નતુલ
બકીઆ

બબરદાર ભાઈ ! ખુદા દેખતા હૈ

બલાઈ બુરાઈ ખુદા દેખતા હૈ

અમરદ કે ફિતને સે બચો : અમરદ યા'ની બે રીશ લડકા, મર્દ કે લિયે ઉમૂમન પુર કશિશ હોતા હૈ, ઈસ મેં બઝાતે ખુદ અમરદ બે કુસૂર હૈ ઈસ હવાલે સે ઈસ કી દિલ આઝારી ગુનાહ હૈ બસ મર્દ કો ચાહિયે કે વોહ ઈસ સે મોહતાત રહે. ઈસ લિયે બુલુગાને દીન رَحِمَهُمُ اللهُ الْبَرِيَّتِينَ ને અમરદ સે દૂર રહને કી તાકીદ ફરમાઈ હૈ. દા'વતે ઈસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 1012 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “જહન્નમ મેં લે જાને વાલે આ'માલ” (જિલ્દ 2) સફહા 31 તા 32 પર હૈ : ઈસી લિયે સાલિહીન ને અમરદોં (યા'ની જિન્હેં દેખ કર શહ્વત આએ ઉન) કો

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : ઉસ શખ્સ કી નાક ખાક આલૂદ હો જિસ કે પાસ મેરા ઝિક હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરુદે પાક ન પઢે. (૫૮)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

દેખને, ઉન સે ખલ્ત મલ્ત હોને ઔર ઉન કે સાથ બેઠને સે બચને કે મુ-તઅલ્લિક મુબા-લગા ફરમાયા.

મદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહે

અમરદ કે સાથ તન્હાઈ ખતરનાક : એક તાબેઈ ફરમાતે હૈં : “મૈં નૌ જવાન સાલિક (યા'ની આબિદો ઝાહિદ નૌ જવાન) કે સાથ બે રીશ લડકે કે બેઠને કો સાત દરિન્દોં સે ઝિયાદા ખતરનાક સમઝતા હૂં.” મઝીદ ફરમાતે હૈં : “કોઈ શખ્સ એક મકાન મેં કિસી અમરદ કે સાથ તન્હા રાત ન ગુઝારે.” બા'ઝ ઉ-લમાએ કિરામ રઝમ્મલ્લહેસલામ ને ઔરત પર કિયાસ કરતે હુએ ઘર, દુકાન યા હમામ મેં અમરદ કે સાથ ખલ્વત (યા'ની તન્હાઈ) કો હરામ કરાર દિયા ક્યૂં કે, શફીઉલ મુઝિનબીન, અનીસુલ ગરીબીન ﷺ કા ફરમાને હકીકત નિશાન હૈ : “જો શખ્સ કિસી ઔરત (અજનબિય્યા) કે સાથ તન્હા હોતા હૈ તો વહાં તીસરા શૈતાન હોતા હૈ.”

મક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅ

(سُنَنُ التِّرْمِذِيِّ ج ٤ ص ٦٧ حديث ٢١٧٢)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

અમરદ ઔરત સે ભી ખતરનાક હૈ : હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ ઇબ્ને હજર મક્કી શાફેઈ ﷺ લિખતે હૈં : જો અમરદ ઔરતોં સે ઝિયાદા ખૂબ સૂરત હોતા હૈ ઉસ મેં ફિતના ભી ઝિયાદા હોતા હૈ, ઇસ લિયે કે ઉસ સે ઔરતોં કી નિસ્ખત બુરાઈ કા ઝિયાદા ઇમ્કાન હોતા હૈ લિહાઝા ઉસ કે સાથ તન્હાઈ ઇખ્તિયાર કરના બ દ-ર-જાએ ઔલા હરામ હૈ.

મદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહે

(مُلَخَّصُ اَزْ اَلْاَوَاجِرُ عَنِ اقْتِرَافِ الْكِبَارِيِّ ج ٢ ص ١٠)

જન્નતુલ
બકીઅ

અમરદ કે સાથ 17 શયાતીન : હઝરતે સય્યિદુના સુફ્યાન સૌરી ﷺ એક હમામ મેં દાખિલ હુએ. આપ કે પાસ અમરદ યા'ની એક બે રીશ લડકા આયા તો ઇશાદિ ફરમાયા : ઇસે મુઝ સે દૂર કર દો ક્યૂંકે મૈં હર ઔરત કે સાથ એક શૈતાન જબ કે હર અમરદ કે સાથ 17 શયાતીન દેખતા હૂં.

જન્નતુલ
બકીઅ

(ايضاً)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर रोझे जुमुआ दो सो बार दुइदे पाक पढा उस के दो सो साल के गुनाह मुआफ़ होंगे. (अल-अम)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

અમરદ કે સાથ તન્હાઈ જાઘઝા હોને કી સૂરત : દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી
ઈદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મતબૂઆ 1197 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ **“બહારે**
શરીઅત (જિલ્દ ૩)” સફહા 442 પર હૈ : લડકા જબ મુરાહિક (યા'ની બાલિગ હોને કે કરીબ)
હો જાએ ઔર વોહ ખૂબ સૂરત ન હો તો નઝર કે બારે મેં ઈસ કા વોહી હુકમ હૈ જો મર્દ કા હૈ
ઔર ખૂબ સૂરત હો તો ઔરત કા જો હુકમ હૈ વોહ ઉસ કે લિયે હૈ યા'ની શહ્વત કે સાથ ઉસ
કી તરફ નઝર કરના હરામ હૈ ઔર શહ્વત ન હો તો ઉસ કી તરફ ભી નઝર કર સકતા હૈ
ઔર ઉસ કે સાથ તન્હાઈ ભી જાઈઝ હૈ. શહ્વત ન હોને કા મતલબ યેહ હૈ કે ઉસે યકીન હો
કે નઝર કરને સે શહ્વત ન હોગી ઔર અગર ઈસ કા શુબા ભી હો તો હરગિઝ નઝર ન કરે,
બોસા કી ખ્વાહિશ પૈદા હોના ભી શહ્વત કી હદ મેં દાખિલ હૈ. (રુદાલ્નઘતાર ૧૮૫૨)

મક્કતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વરહમક્કતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીઅ

નફિસયાતી અસર : મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા જાએ તો ઈન્સાન કો ઈન્સાન સે
બહુત ડર લગતા હૈ. મ-સલન વાલિદૈન યા અસાતિઝાએ કિરામ કે સામને ગાલી દેતે હુએ ડરતે
હેં મગર અફસોસ અલ્લાહ ﷻ સે કમા હક્કુલૂ (યા'ની જૈસા કે ઉસ કા હક હૈ) નહીં ડરતે, અગર
કોઈ રો'બદાર શખ્સ સામને મૌજૂદ હો તો ઉસ સે ઈતના ડરતે હેં કે આવાઝ તક નહીં નિકલતી,
ઉસ સે આજિઝી કે સાથ બોલને સુનને કી કોશિશ કરતે હેં. ઐ કાશ ! અલ્લાહ ﷻ કા ખૌફ
હમારે દિલોં મેં જા ગુઝીં હો જાએ, હર વક્ત ઉસી કે ખૌફ કા ગ-લબા રહે ઔર હમ જિસ તરહ
લોગોં કે સામને બુરે કામ કરના પસન્દ નહીં કરતે ઉસી તરહ તન્હાઈ મેં ભી બચતે રહેં. ઐ
કાશ ! સદ કરોડ કાશ ! હમારે ઝેહન મેં હર વક્ત યેહ બાત રાસિખ રહે કે **અલ્લાહ ﷻ દેખ**
રહા હૈ ઔર યૂં હમ અપને ગુનાહોં કા ઈલાજ કરને મેં કામ્યાબ હો જાએં.

મદીનતુલ
મુનવ્વરહમક્કતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વરહમક્કતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીઅ

છુપ કે લોગોં સે કિયે જિસ કે ગુનાહ વોહ ખબરદાર હૈ ક્યા હોના હૈ

અરે ઓ મુજરિમે બે પરવાહ દેખ સર પે તલવાર હૈ ક્યા હોના હૈ

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

શર્હે કલામે રઝા : આ'લા હઝરત ﷺ ને ઈન અશઆર કે અન્દર એક
મખસૂસ અન્દાઝ મેં **“નેકી કી દા'વત”** ઈશાદિ ફરમાઈ હૈ યુનાન્યે ઈન અશઆર કા

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર દુરુદ શરીફ પઢો અલ્લાહ ઈજ્ઞલ તુમ પર રહમત ભેજેગા.

(અનૈસ)

મફ્હૂમ હે : ﴿1﴾ એ ગુનાહ કરને વાલે ! તૂને લોગોં સે તો અપને ગુનાહ છુપા લિયે મગર યેહ ભૂલ ગયા કે જિસ પરવર દગાર ેઝ્ઝુલ્ કી ના ફરમાનિયાં કી હેં વોહ તેરે ઈન કારનામોં સે વાકિફ હે. અબ ગૌર કર મહશર મેં તેરા ક્યા હોગા ! ﴿2﴾ એ ગફલત શિઆર મુજરિમ ! હોશ કર ! તેરે સર પર હર વક્ત મૌત કી તલવાર લટક રહી હે, ખુદા સે ડર ! ગુનાહોં સે કનારા કર, અગર તૂ લા પરવાહી સે ગુનાહોં ભરી ઝિન્દગી ગુઝાર કર મર ગયા તો તેરા ક્યા બનેગા !

ઝિન્દગી કી શામ ઢલતી જા રહી હે હાએ નફ્સ ! ગર્મ રોઝો શબ ગુનાહોં કા હી બસ બાઝાર હે મુજરિમોં કે વાસિતે દોઝખ ભી શો'લાબાર હે હર ગુનાહ કસ્દન ક્રિયા હે ઈસ કા ભી ઈકરાર હે

બન્દએ બદકાર હૂં બેહદ ઝલીલો ખ્વાર હૂં મગ્ફિરત ફરમા ઈલાહી ! તૂ બડા ગફ્ફાર હે

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 128, 129)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

નેકી કી દા'વત કે ગ્યારહ મ-દની ફૂલ : દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે મક-ત-બતુલ મદીના કા મત્બૂઆ 54 સફહાત પર મુશ્તમિલ રિસાલા, “નસીહતોં કે મ-દની ફૂલ” સફહા 5 તા 6 પર હુજ્જતુલ ઈસ્લામ હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ અબૂ હામિદ મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْوَالِي નક્લ કરતે હેં : અલ્લાહ ેઝ્ઝુલ્ ઈશાદ ફરમાતા હે : ﴿1﴾ એ આદમી ! તઅજ્જુબ હે ઉસ પર જો મૌત પર યકીન રખને કે બા વુજૂદ ભી ખુશ હોતા હે ﴿2﴾ તઅજ્જુબ હે ઉસ પર જો (કિયામત કે) હિસાબો કિતાબ પર યકીન રખતા હે ફિર ભી માલ જમ્મ કરને મેં મસરૂફ હે ﴿3﴾ તઅજ્જુબ હે ઉસ પર જો કબ્ર (મેં દફન હોને) પર યકીન રખને કે બા વુજૂદ હંસતા હે ﴿4﴾ તઅજ્જુબ હે ઉસ પર જિસે આખિરત (કી હોલ નાકિયોં) પર યકીન હે ફિર ભી પુર સુફૂન હે ﴿5﴾ તઅજ્જુબ હે ઉસ પર જો દુન્યા (કી હકીકત કો જાનતા) ઔર ઉસ કે ઝવાલ (યા'ની ખાતિમે) પર યકીન રખતા હે ફિર ભી ઉસ પર મુત્મઈન હે ﴿6﴾ તઅજ્જુબ હે ઉસ પર જો ગુફ્ત-ગૂ તો આલિમોં જૈસી કરતા હે લેકિન ઉસ કા દિલ જાહિલોં જૈસા હે ﴿7﴾ તઅજ્જુબ હે ઉસ પર જો પાની કે ઝરીએ પાકી તો

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર કસરત સે હુરૂદે પાક પઢો બેશક તુમહારા મુઝ પર હુરૂદે પાક પઢના તુમહારે ગુનાહોં કે લિયે મઘિરત હૈ. (મુજીબ)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહ

હાસિલ કરતા હૈ મગર ઉસ કા દિલ (ગુનાહોં ઓર ગફલતોં કી ગલાઝતોં સે) આલૂદા હૈ ﴿8﴾ તઅજજુબ હૈ ઉસ પર જો લોગોં કે ઉયૂબ તલાશ કરને મેં તો મસ્રૂફ રહતા હૈ લેકિન અપને ઐબોં સે ગાફિલ હૈ ﴿9﴾ તઅજજુબ હૈ ઉસ પર જો જાનતા હૈ કે અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ મેરે હર અમલ સે બા ખબર હૈ ફિર ભી ઉસ કી ના ફરમાની કરતા હૈ ﴿10﴾ તઅજજુબ હૈ ઉસ પર જો જાનતા હૈ કે ઉસે અકેલે મરના, અકેલે કબ્ર મેં દાખિલ હોના ઓર અકેલે હી હિસાબ દેના હૈ ફિર ભી લોગોં સે ઉન્સિયત રખતા હૈ ﴿11﴾ (ઐ આદમી ! સુન !) મેં હી મા'બૂદે હકીકી હૂં ઓર મુહમ્મદ મેરે ખાસ બન્દે ઓર રસૂલ હૈં.

મહકતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીયા

રાસ્તોં મેં બૈઠને કે હુકૂક : “બુખારી શરીફ” મેં હૈ, હઝરતે સય્યિદુના અબૂ સઈદ ખુદરી رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ સે રિવાયત હૈ કે સરકારે વાલા તબાર, હમ બે કસોં કે મદદગાર, શફીએ રોઝે શુમાર, દો આલમ કે માલિકો મુખ્તાર, હબીબે પરવર દગાર ﷺ ને (સહાબએ કિરામ સે) ઈર્શાદ ફરમાયા : તુમ લોગ રાસ્તોં મેં બૈઠને સે બચો ! સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان ને અર્ઝ કી : હમ ઈન મજલિસોં મેં બૈઠ કર (ઝરૂરી) ગુફ્ત-ગૂ કરતે હૈં ઓર યેહ હમારે લિયે ઝરૂરી હૈં. ફરમાયા : જબ તુમ મજલિસ મેં આયા કરો તો રાસ્તે કો ઈસ કા હક દો. અર્ઝ કી ગઈ : રાસ્તે કા હક ક્યા હૈ ? ઈર્શાદ ફરમાયા : ﴿1﴾ નિગાહેં નીચી રખના ﴿2﴾ તક્લીફ દેહ શૈ દૂર કરના ﴿3﴾ સલામ કા જવાબ દેના ﴿4﴾ નેકી કા હુકમ દેના ઓર બુરાઈ સે મન્ઝ કરના. (صحيح بخارى ج ٤ ص ١٦٥ حديث ٦٢٢٩)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહમહકતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીયા

ઘઘર ઉઘર દેખને કા ભી કિયામત મેં હિસાબ હોગા : મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ હદીસે પાક મેં રાસ્તે કે “ચાર હુકૂક” બયાન કિયે ગએ હૈં : રાસ્તે કા હક (1) નિગાહેં નીચી રખના : વાકેઈ ઈસ કી બેહદ અહમ્મિયત હૈ. લિહાઝા હુસૂલે સવાબે આખિરત કી નિયત સે આંખોં કે મુ-તઅલ્લિક “નેકી કી દા'વત” પેશ કરતા હૂં. હુજજતુલ ઈસ્લામ હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ અબૂ હામિદ મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْوَالِي ફરમાતે હૈં : આંખ કો હર ફુઝૂલ બાત (યા'ની જિસ કી ઝરૂરત ન હો ઉસ) સે બચાએ, ક્યૂંકે અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ

ફરમાને મુસ્તફા : ﷺ : જો મુઝ પર એક દુરૂદ શરીફ પઢતા હૈ અલ્લાહ ﷻ ઓસ કે લિયે એક કીરાત અજ લખતા હૈ ઓર કીરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (તર્ગીબ)

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

જિસ તરહ “ફુઝૂલ ગુફત-ગૂ” કે બારે મેં પૂછેગા ઈસી તરહ બરોજે કિયામત બન્દે સે “ફુઝૂલ નઝર” (મ-સલન બિલા ઝરરત ઈધર ઉધર દેખને) કે બારે મેં ભી સુવાલ કરેગા.

મક્કતુલ મુકર્રમહ

(أَحْيَاةُ الْغُلَامِ ج ૧ ص ૧૨૬) અજનબિય્યા (યા'ની જિસ સે શાદી હમેશા કે લિયે હરામ ન હો ઓસ) કો દેખને સે ખુદ કો બચાના ઝરૂરી હૈ. હદીસ શરીફ મેં ઈશાદિ હુવા : “الْعَيْنَانِ تَزَيَّان” યા'ની આંખેં ઝિના કરતી હેં. (مسند الإمام أحمد ج ૩ ص ૩૦૦ حدیث ૪૪૦૨) અગર રાહ મેં નિગાહેં ચારોં તરફ દૌડાતે રહેં તો બદ નિગાહી સે બચના બેહદ દુશ્વાર હો જાતા હૈ, ખુદા કી કસમ બદ નિગાહી કા અઝાબ બરદાશત નહીં હો સકેગા.

જવ્નતુલ બકીઅ

નિગાહોં કી હિફઝત કા કુરઆની હુકમ : દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 397 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “પર્દે કે બારે મેં સુવાલ જવાબ” સે બા'ઝ મુન-દ-રજાત મુલા-હઝા હોં : અલ્લાહ ﷻ મદોં કો નિગાહોં કી હિફઝત કી તાકીદ કરતે હુએ પારહ 18 સૂ-રતુન્નૂર કી આયત નમ્બર 30 મેં ઈશાદિ ફરમાતા હૈ :

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَعْضُوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ (النور ૧૮, ૨૦)

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : * મુસલમાન મદોં કો હુકમ દો અપની નિગાહેં કુછ નીચી રખેં.

મક્કતુલ મુકર્રમહ

ઔરતોં કે લિયે ઈશાદિ કુરઆની હૈ :

وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَعْصُنْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ (النور ૩૧)

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર મુસલમાન ઔરતોં કો હુકમ દો અપની નિગાહેં કુછ નીચી રખેં.

જવ્નતુલ બકીઅ

આંખોં મેં આગ ભર દી જાએગી : હુજજતુલ ઈસ્લામ હઝરતે સચ્ચિદુના ઈમામ અબૂ હામિદ મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગઝાલી ﷺ નકલ કરતે હેં : જો કોઈ અપની આંખોં કો નઝરે હરામ સે પુર કરેગા કિયામત કે રોઝ ઓસ કી આંખોં મેં આગ ભર દી જાએગી.

(مُكَاشَفَةُ الْقُلُوبِ ص ૧૦)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِس نے کِتاب میں مِٹھ پر دُڑدے پاک لیا تو جب تک میرا نام اُس میں رہے گا کِشِرتے اُس کے لیے اِستِغفار کرتے رہے گا۔ (طبرانی)

આગ કી સલાઈ : હઝરતે અલ્લામા અબુલ ફરજ અબ્દુર્રહમાન બિન જૌઝી નકલ કરતે હૈં : औरत के महासिन (या'नी हुस्नो जमाલ) को देखना धुलीस के जहर में जुझे हुअे तीरों में से ओक तीर है, जिस ने ना महरम से आंખ की खिजात न की उस की आंख में बरोजे क्रियामत **आग की सलाई** ફેરી જાએગી.

(بحرُ الدُّمُوع ص ۱۷۱)

“ઝૈનબ” કે ચાર હુરફ કી નિસ્બત સે નઝર કે બારે મેં 4 અહાદીસે મુબા-રફા

નઝર ફૈર લો : ﴿1﴾ હઝરતે સય્યિદુના જરીર બિન અબ્દુલ્લાહ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ રિવાયત ફરમાતે હૈં : मैं ने सरकारे दो आलम, नूरे मुजस्सम, शाहे बनी आदम, रसूले मुहत्तशम से अयानक नजर पड जाने के मु-तअल्लिक दरयाफ्त किया : तो ईशदि फरमाया : अपनी निगाह फैर लो. (صَحِيحُ مُسْلِم ص ۱۱۹۰ حديث ۲۱۵۹)

જાન બૂઝ કર નઝર મત ડાલો : ﴿2﴾ સરકારે મદીનએ મુનવ્વરહ, સરદારે મક્કએ મુકર્રમા ﷺ ને હઝરતે અલિય્યુલ મુર્તઝા શેરે ખુદા સે ફરમાયા : ओक नजर के बा'द दूसरी नजर न करो (या'नी अगर अयानक बिला कस्द किसी औरत पर नजर पडी तो औरन नजर हटा ले और दोबारा नजर न करे) કે પહલી નઝર જાઈઝ હૈં ઓર દૂસરી નઝર જાઈઝ નહીં.

(سُنَنُ أَبِي دَاوُد ج ۲ ص ۳۵۸ حديث ۲۱۴۹)

નઝર કી હિફઝત કી ફઝીલત : ﴿3﴾ તાજદારે મદીના, કરારે કલ્બો સીના મુસલ્માન કિસી ઓરત કી ખૂબિયોં કી તરફ પહલી બાર નઝર કરે (યા'ની બે ખયાલી મેં નઝર પડ જાએ) ફિર અપની આંખ નીચી કર લે અલ્લાહ عزَّوجلَّ ઉસે ઐસી ઇબાદત અતા ફરમાએગા જિસ કી વોહ લઝ્ઝત પાએગા.

(مُسْنَدُ إِمَامِ أَحْمَد بن حَنْبَل ج ۸ ص ۲۹۹ حديث ۲۲۳۴۱)

ઇબ્લીસ કા ઝઠરીલા તીર : ﴿4﴾ اَعْرَاجِلْ مَلَكُوتِ، دَانَاوے گُیُوتِ،
 مُنْجُزْجُوتِ اَنِیلِ اُیُوتِ اَللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم کَا ફَرْمَانِے اَلَاوَاتِ نِشَانِ هَے کِے اَدِیَسِے
 کُદِسی (یا'ની ફَرْمَانِے چُદَاوے رَحْمَانِ) هَے : نَزَرِ اِیْبِلِیس کِے تِیَرِوِں مِے سِے اِکِ اَکْکَرِ مِے
 બુઝા હુવા તીર હે પસ જો શખ્સ મેરે ખોફ સે ઇસે તર્ક કર દે તો મેં ઉસે ઐસા ઈમાન અતા
 કરુંગા જિસ કી હલાવત (યા'ની મિઠાસ) વોહ અપને દિલ મેં પાએગા.

(الْمُعْجَمُ الْكَبِيرُ لِلطَّبْرَانِيِّ ج ١٠ ص ١٧٣ حَدِيث ١٠٣٦٢)

औरत की यादर भी मत देखो : હઝરતે સચ્ચિદ્રના અલા બિન ઝિયાદ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْخَوَّاد ફરમાતે હેં : અપની નઝર કો ઔરત કી યાદર પર ભી ન ડાલો ક્યૂંકે નઝર દિલ મેં શહવત પેદા કરતી હે. (جلسة الاولياء ۲۶ ص ۲۷۷)

ગુસ્ત-ગૂ મેં નિગાહ ક્યાં હો ?

સુવાલ : ક્યા ગુફત-ગૂ કરતે હુએ નઝર નીચી રખની ઝડરી હૈ ?

જવાબ : ઈસ કી સૂરતે હૈં મ-સલન મર્દ કા મુખાતબ (યા'ની જિસ સે ખાત કર રહે હૈં વોહ) **અમરદ** હો ઔર ઉસ કો દેખને સે શહૂવત આતી હો (યા ઈજાઝતે શર-ઈ સે મર્દ કિસી અજનબિયા સે યા ઔરત કિસી અજનબી મર્દ સે ખાત કર રહી હો) તો નઝર ઈસ તરહ નીચી રખ કર ગુફત-ગૂ કરે કે ઉસ કે ચેહરે બલકે બદન કે કિસી ઉઝૂવ હત્તા કે લિબાસ પર ભી ન પડે. અગર કોઈ માનેએ શર-ઈ (યા'ની શર-ઈ રુકાવટ) ન હો તો મુખાતબ (યા'ની જિસ સે ખાત કર રહે હૈં ઉસ) કે ચેહરે કી તરફ દેખ કર ભી ગુફત-ગૂ કરને મેં શરઅન કોઈ હરજ નહીં. અગર નિગાહોં કી હિફાઝત કી આદત બનાને કી નિયત સે હર એક સે નીચી નઝર કિયે ખાત કરને કા મા'મૂલ બનાએ તો બહુત હી અચ્છી ખાત હૈ ક્યૂંકે મુશા-હદા ચેહી હૈ કે ફી ઝમાના જિસ કી નીચી નિગાહેં રખ કર ગુફત-ગૂ કરને કી આદત નહીં હોતી. ઉસે જબ અમરદ યા અજનબિયા સે ખાત કરને કી નૌબત આતી હૈ ઉસ વક્ત નીચી નિગાહેં રખના ઉસ કે લિયે સપ્ત દુશ્વાર હોતા હૈ.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : عَلَى اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالْوَاسِعُ : જો શાખ્સ મુઝ પર દુરુદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (طبرانی)

મ-દની ચેનલ સે મુ-તઅસ્સિર હો કર 12 અફરાદ કા કબૂલે ઇસ્લામ¹ :

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! નિગાહેં નીચી રખને કી બ-ર-કતેં મરહબા ! આઈયે !

ઇસ ઝિમ્ન મેં એક અનોખી **મ-દની બહાર** સુનતે હેં ચુનાચે બાબુલ મદીના (કરાચી) કે એક મુબલિગે દા'વતે ઇસ્લામી કે બયાન કા ખુલાસા હૈ કે મદીનતુલ મુનવ્વરહ રાઝા મેં બરોઝ જુમુઅતુલ મુબારક (2 જુમાદલ ઉર્રા 1432 સિ.હિ. બ મુતાબિક 6 મઈ 2011 સિ.ઈ.) કમો બેશ 4 બજે દિન સબ્ઝ ઇમામે વાલે એક નૌ જવાન સે મુલાકાત હુઈ દૌરાને ગુફ્ત-ગૂ ઉન્હોં ને ઇન્કિશાફ કિયા : મૈં બમ્બઈ (હિન્દ) કા રહને વાલા હૂં મુઝ સમેત હમારે ઘર કે તમામ યા'ની 12 અફરાદ ને (બરોઝ જુમુઅતુલ મુબારક 5 રુલ હિજજતિલ હરામ 1431 સિ.હિ. બ મુતાબિક (12-11-2010)) ઇસ્લામ કબૂલ કિયા. કબૂલે ઇસ્લામ કી વુજૂહાત બતાતે હુએ ઉન્હોં ને કુછ યૂં કહા : હમારે ઘર વાલે કુછ અર્સે સે દા'વતે ઇસ્લામી કા **મ-દની ચેનલ** દેખને લગે થે. ઇસ કે સિલ્સિલોં મેં મુસલ્માનોં કા ઇસ્લામી હુલ્યા, ઉન કે મુસ્કુરાતે ચેહરે ઔર બયાન કી સા-દગી હમેં બહુત અચ્છી લગતી થી. હાલાં કે ઇસ સે પહલે હમ લોગ બે અમલ મુસલ્માનોં કી હ-ર-કતેં દેખ કર ઇન્તિહાઈ બદઝન થે મગર અબ “મ-દની ચેનલ” પર ઇસ્લામ કી હકીકી તસ્વીર દેખ કર હમ ઇસ્લામ સે **મુ-તઅસ્સિર** હોને લગે. બિલ ખુસૂસ દા'વતે ઇસ્લામી કે મુબલિગીન કા બાર બાર નિગાહેં રુકાને કી તરગીબ દેના હમેં બહુત ભાતા ઔર **આંખોં કે કુફલે મદીના** કે ફવાઈદ કા તઝકિરા સુન કર હમ બહુત ખુશ હોતે, મેરી વાલિદા સબ સે કહતીં : ઇસ ગએ ગુઝરે ઝમાને મેં ભી યેહ લોગ નિગાહેં નીચી રખને કા દર્સ દેતે હેં, વાકેઈ નિગાહેં રુકા કર હી રખની ચાહિએં. મ-દની ચેનલ કે સિલ્સિલે દેખતે દેખતે હમારે દિલ મેં ઇસ્લામ કી મહબ્બત ઇતની બઢ ગઈ કે ઘર મેં ઇસ્લામ કબૂલ કરને કી બાતેં હોને લગીં મગર હમ ખૌફઝદા થે કે **લોગ ક્યા કહેંગે ?** ઇસ સુવાલ કા જવાબ ભી હમેં મ-દની ચેનલ સે હી મિલા, હુવા યૂં કે નિગરાને શૂરા વ મુબલિગે દા'વતે ઇસ્લામી હાજી અબૂ હામિદ મુહમ્મદ ઇમરાન અત્તારી سَلَّمَ اللهُ عَلَيْهِ ने जब “लोग क्या कहेंगे ?” के मौजूअ पर सुन्तों भरा बयान

1. યેહ મ-દની બહાર “પદેં કે બારે મેં સુવાલ જવાબ” મેં નહીં હૈ, અલગ સે શામિલ કી ગઈ હૈ.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुइदे पाक न पड़ा तबकीक वोह बह भण्ट हो गया. (उज्ज)

મદીનતુલ મુનવ્વરહે

ફરમાયા તો સબ ઘર વાલોં કા ઝેહન બન ગયા કે અબ હમેં લોગોં કી પરવા નહીં કરની યાહિયે ઔર اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ હમ કલિમા પઢ કર ઇસ્લામ કે દામન મેં આ ગએ. મેં ગવર્નમેન્ટ મુલાજિમ હૂં, કબૂલે ઇસ્લામ કે બા'દ મેરા નામ મુહમ્મદ ઇબ્રાહીમ રખા ગયા ઔર اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ મેં હુઝૂરે ગૌસે પાક اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ કે સિલ્સિલે મેં મુરીદ ભી બન ચુકા હૂં. મુબલ્લિગે દા'વતે ઇસ્લામી કા મઝીદ બયાન હૈ કે જબ ઉસ નૌ મુસ્લિમ નૌ જવાન ને હમારે સાથ સુનહરી જાલિયોં કે રૂ બરૂ હાઝિરી દી તો ઉન પર અજબ રિક્કત તારી હો ગઈ ઔર રો રો કર ઇસ અર્ઝ કી તકરાર કરને લગે : يَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ! મુઝે આંખોં કા કુફલે મદીના અતા કર દીજિયે.” ફિર ઉન્હોં ને ગુમ્બદે ખઝરા કે સાએ મેં અપને અઝ્મ કા ઇઝહાર કિયા કે اِنِّىْ شَآءَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ અબ મેં દીગર ગૈર મુસ્લિમોં કો ભી દામને ઇસ્લામ સે વાબસ્તા કરને કી ભરપૂર કોશિશ કરુંગા. અલ્લાહ તઆલા ઉન્હેં ઔર ઉન કે તુફૈલ હમ સભી કો ઇસ્લામ ઔર દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ મેં ઇસ્તિકામત નસીબ ફરમાએ. 12 અફરાદ કી ઇસ્લામ આ-વરી કા સબબ બનને વાલે સુન્નતોં ભરે બયાન “લોગ ક્યા કહેંગે” કી V.C.D. મક-ત-બતુલ મદીના સે હાસિલ કી જા સક્તી હૈ નીઝ દા'વતે ઇસ્લામી કી વેબ સાઈટ www.dawateislami.net પર ભી દેખી ઔર સુની જા સક્તી હૈ.

મક્કતુલ મુકર્રમહે

જન્નતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વરહે

મક્કતુલ મુકર્રમહે

જન્નતુલ બકીઅ

अल्लाह करम ऐसा करे तुज पे जहां में
औं दा'वते इस्लामी तेरी धूम मथी हो

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 193)

اٰمِيْنَ بِجَاۗءِ النَّبِيِّ الْاٰمِيْنَ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَى مُحَمَّد

નિગાહે મુસ્તાફા કી અદાએ

સુવાલ : સરકારે મદીના ﷺ કે નઝર ફરમાને કે મુખ્તાલિફ અન્દાઝ બતા દીજિયે.

જવાબ : ﴿1﴾ કિસી કે ચેહરે પર નઝરેં ન ગાડતે થે ﴿2﴾ કિસી ચીઝ કી તરફ ન દેખને કી

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِلِّيَّ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : जिस ने मुझ पर એક બાર દુરુદે પાક પઢા અલ્લાહ ઉસ પર દસ રહમતે ભેજતા હૈ. (મ)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહે

હાલત મેં નિગાહેં નીચી રખતે ﴿૩﴾ આપ કી નઝરેં આસ્માન કી નિસ્બત ઝમીન કી તરફ અક્સર રહતી થીં. મુરાદ યેહ હૈ કે અક્સર ખામોશી કે વક્ત મુબારક નિગાહેં ઝુકી હોતીં ﴿૪﴾ અક્સર ગોશએ ચશ્મ (યા'ની આંખોં કે વોહ કનારે જો કનપટ્ટી સે મિલે હોતે હૈં) સે દેખતે. મતલબ યેહ હૈ કે હદ દ-રજા શર્મો હયા કી વજહ સે પૂરી આંખ ભર કર ન દેખતે થે. ﴿૫﴾ જબ કિસી તરફ તવજજોહ ફરમાતે તો પૂરે મુ-તવજજોહ હોતે, યા'ની નઝર ચુરાતે નહીં થે ઓર બા'ઝ ને યેહ ફરમાયા કે સિર્ફ ગરદન ફેર કર કિસી કી તરફ મુ-તવજજોહ ન હોતે બલ્કે પૂરે બદન મુબારક સે ફિર કર મુ-તવજજોહ હોતે.

મક્કતુલ
મુકર્રમહેજવ્નતુલ
બકીયા

(مُلَخَّصٌ از جمع الوسائل في شرح الشرائع للقارى ص ٥٢٠٠٢ / احياء العلوم ج ٢ ص ٤٤٢)

જિસ તરફ ઉઠ ગઈ દમ મેં દમ આ ગયા

ઉસ નિગાહે ઈનાયત પે લાખોં સલામ

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહે

શહે કલામે રઝા' : મેરે આકા આ'લા હઝરત રَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ઈસ શે'ર મેં ફરમાતે હૈં : હમારે પ્યારે પ્યારે આકા ﷺ કી નિગાહે કરમ દુન્યા વ આખિરત મેં જિસ તરફ ઉઠી મુદા જિસ્મોં મેં જાન ઓર રૂહોં મેં તાઝગી આ ગઈ, હમારે મક્કી મ-દની આકા ﷺ કી રહમતોં ઓર ઈનાયતોં ભરી પાકીઝા નઝર પર લાખોં સલામ હોં. આ'લા હઝરત રَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ કે શે'ર પર હઝરત મૌલાના અખ્તરુલ હામિદી હોં. આ'લા હઝરત રَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ને કયા ખૂબ તઝમીન બાંધી હૈ :

મક્કતુલ
મુકર્રમહેજવ્નતુલ
બકીયા

પડ ગઈ જિસ પે મહશર મેં બખ્શા ગયા દેખા જિસ સમત અબ્રે કરમ છા ગયા

રુખ જિધર હો ગયા ઝિન્દગી પા ગયા જિસ તરફ ઉઠ ગઈ દમ મેં દમ આ ગયા

ઉસ નિગાહે ઈનાયત પે લાખોં સલામ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

لَدِينِهِ

1. શહે કલામે રઝા “પરે કે બારે મેં સુવાલ જવાબ” મેં શામિલ નહીં હૈ, ઈસ કો અલગ સે શામિલ કિયા હૈ.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો શખ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (પ્રાન)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહે

પિઘલા હુવા સીસા આંખોં મેં ડાલા જાએગા : મન્કૂલ હે : “જો શખ્સ શહૂવત સે કિસી અજનબિયા કે હુસ્નો જમાલ કો દેખેગા કિયામત કે દિન ઉસ કી આંખોં મેં સીસા પિઘલા કર ડાલા જાએગા.” (હદાયે ૨૮ ૩૧૪)

મહકતુલ
મુકર્રમહે

યકીનન ભાભી ભી અજનબિયા હી હે. જો દેવર વ જેઠ અપની ભાભી કો કસ્દન દેખતે રહે હોં, બે તકલ્લુફ બને રહે હોં, મઝાક મસ્ખરી કરતે રહે હોં, વોહ અલ્લાહ ﷻ કે અઝાબ સે ડર કર ફૌરન સે પેશતર સચ્ચી તૌબા કર લેં. ભાભી અગર દેવર કો છોટા ભાઈ ઓર જેઠ કો બડા ભાઈ કહ દે ઇસ સે બે પર્દગી ઓર બે તકલ્લુફી જાઈઝ નહીં હો જાતી ઓર દેવર વ ભાભી બદ નિગાહી, આપસી બે તકલ્લુફી વ હંસી મઝાક વગૈરા ગુનાહોં કી દલદલ મેં મઝીદ ધંસતે ચલે જાતે હૈં. યાદ રખિયે ! જેઠ ઓર દેવર વ ભાભી કા આપસ મેં બિલા ઝરૂરત વ બે તકલ્લુફી સે ગુફત-ગૂ કરના ભી મુસલ્સલ ખતરે કી ઘન્ટી બજાતા રહતા હે ! ભલાઈ ઇસી મેં હે કે ન એક દૂસરે કો દેખેં ઓર ન હી આપસ મેં બિલા ઝરૂરત ઓર બે તકલ્લુફી સે બાતચીત કરેં.

જન્નતુલ
બકીયામહીનતુલ
મુનવ્વરહે

દેખના હૈં તો મહીના દેખિયે

કરે શાહી કા નઝારા કુછ નહીં

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِیْب! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّد

મહકતુલ
મુકર્રમહે

મેં T.B. કા મરીઝ થા : શર્મો હયા કા જઝબા પાને, બદ નિગાહી કી આફતોં સે ખુદ કો ડરાને, નિગાહોં કી હિફાઝત કી તડપ બઢાને, બાત કરતે હુએ નીચી નિગાહેં રખને કી આદત બનાને કી ખાતિર તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, દા'વતે ઈસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે હર દમ વાબસ્તા રહિયે ઓર અપને ઇસ મ-દની મક્સદ, “મુઝે અપની ઓર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઈસ્લાહ કી કોશિશ કરની હે” કે હુસૂલ કી ખાતિર અપને ઇમાન કી હિફાઝત કે લિયે

જન્નતુલ
બકીયા

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક હુવા ઓર ઉસ ને મુઝ પર દુરુદે પાક ન પઢે। તહકીક વોહ બદ બખ્ત હો ગયા. (ઉર્દુ)

ફિક મન્દ રહિયે, નમાઝોં કી પાબન્દી જારી રખિયે, **સુન્નોતોં** પર અમલ કરતે રહિયે, **મ-દની ઈન્આમાત** કે મુતાબિક ઝિન્દગી ગુઝારિયે ઓર ઈસ પર ઈસ્તિકામત પાને કે લિયે હર રોઝ “ફિકે મદીના” કર કે મ-દની ઈન્આમાત કા રિસાલા પુર કરતે રહિયે ઓર હર મ-દની માહ કી ઈખ્તિદાઈ દસ તારીખ કે અન્દર અન્દર અપને યહાં કે દા'વતે ઈસ્લામી કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્મ કરવા દીજિયે ઓર પાબન્દી સે હર માહ કમ અઝ કમ ત્રીન દિન કે સુન્નોતોં કી તરબિયત કે **મ-દની કાફિલે** મેં આશિકાને રસૂલ કે હમરાહ સુન્નોતોં ભરા સફર કીજિયે. આઈયે ! આપ કી તરગીબ વ તહરીસ કે લિયે આપ કો એક **મ-દની બહાર** સુનાઊં, ઝિલઅ નન્કાના (પંજાબ પાકિસ્તાન) કે એક ઈસ્લામી ભાઈ કે બયાન કો અપને અન્દાઝ મેં પેશ કરને કી સમૂય કરતા હૂં. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ (યેહ બયાન દેતે વક્ત) મેં તકરીબન 12 સાલ સે તખ્લીગે કુરઆનો સુન્નોત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા હૂં. વાબસ્તગી કા સબબ બૈનલ અક્વામી ત્રીન રોઝા સુન્નોતોં ભરે ઈજતિમાઅ (સહરાએ મદીના મદીનતુલ ઓલિયા મુલતાન શરીફ) મેં હાઝિરી હૈ. ઈજતિમાઅ કે તકરીબન સાઢે સાત માહ બા'દ સખ્ત બીમાર હો ગયા, ડોક્ટરોં ને મેરે મરઝ કો T.B. કરાર દિયા. બીમારી ભુગતતે હુએ લગભગ સાઢે ચાર માહ ગુઝર ગએ ઓર એક બાર ફિર ત્રીન રોઝા સુન્નોતોં ભરે ઈજતિમાઅ કા મૌસિમે બહાર આ પહોંચા. મેં જાને કે લિયે બે કરાર હુવા મગર ઘર વાલે માનેઅ (યા'ની રુકાવટ) હુએ. મેં ને અમ્મીજાન કા ઝેહન બનાયા કે વહાં કસીર તા'દાદ મેં **આશિકાને રસૂલ** તશરીફ લાતે હૈં, મુઝે જાને દીજિયે, નેક બન્દોં કી સોહબત ઓર વહાં હોને વાલી **રિક્કત અંગેઝ દુઆ** કી બ-ર-કત સે اِنَّ شَاءَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ મેં સિહ્દત કી ને'મત લે કર પલટૂંગા. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ મુઝે ઈજાઝત મિલ ગઈ. દવાએં વગૈરા સાથ લે કર **ઈજતિમાઅ** મેં શરીફ હુવા. ઈખ્તિમામી **રિક્કત અંગેઝ દુઆ** ખત્મ હોને વાલી થી. મેરે દિલ મેં હસરત પૈદા હુઈ દુઆએં તો બહુત હુઈ મગર મેરે મરઝ T.B. કે લિયે સરા-હતન (યા'ની સાફ સાફ અલ્ફાઝ મેં) દુઆ નહીં માંગી ગઈ, કાશ ! T.B. કે મરીઝોં કે લિયે ભી દુઆ હો જાતી. અભી યેહ બાત ઝેહન મેં આઈ થી કે કમાલ હો ગયા ! દુઆ કરવાને વાલે કી કુછ ઈસ તરહ આવાઝ માઈક પર ગૂંજ ઉઠી : **યા અલ્લાહ !** જો કેન્સર કે મરીઝ હૈં, જો T.B. કે મરીઝ હૈં ઉન કો ભી શિફાએ કામિલા અતા ફરમા. દુઆ મેં દો એક ઓર બીમારિયોં કે ભી નામ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर दस मरतबा सुब्ह और दस मरतबा शाम दुइदे पाक पढा उसे कियामत के दिन मेरी शफाअत मिलेगी. (अ. 1/1)

લિયે ગએ જો મેં ભૂલ ગયા હું. ખૈર T.B. સે શિક્ષા કી દુઆ સુનતે હી મેરે દિલ ને ગોયા પુકાર કર કહા : “બસ અબ તૂ ઠીક હો ગયા.” ઇજતિમાઅ સે વાપસી કે દૂસરે હી દિન “ચેકઅપ” કરવાને કે લિયે પંજાબ કે શહર “શૈખપૂરા” ગયા, એકસરે વગૈરા કરવાએ, XRAY દેખ કર સ્પેશલિસ્ટ ડોક્ટર હૈરત ઝઢા હો ગયા ઓર કહને લગા : મુબારક હો આપ કી T.B. ખત્મ હો ચુકી હૈ !

અગર્યો હો ટીબી ન ઘબરાઓ ફિર ભી શિક્ષા હક સે દિલવાએગા મ-દની માહોલ તુમ્હેં સિદ્દતો આફિયત હોગી હાસિલ તુમ અપના કે દેખો ઝરા મ-દની માહોલ

બીમારી કી અઝીમુશ્શાન ફઝીલત : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને !

અલ્લાહ عزوجل કી રહમત સે સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ મેં શર્કત કરને વાલે ઇસ્લામી ભાઈ કી T.B. કી બીમારી જાતી રહી. હમ અલ્લાહ عزوجل સે ઇબાદત પર કુવ્વત હાસિલ કરને કે લિયે સિદ્દત કે તલબ ગાર હૈં, તાહમ અગર કોઈ બીમારી હો ભી જાએ તો હિમ્મત ન હારિયે, સબ્ર કરતે હુએ બીમારી પર મિલને વાલે સવાબે આખિરત પર નઝર રખિયે યુનાન્યે હઝરતે સય્યિદુના અનસ બિન માલિક رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ સે રિવાયત હૈ કે નૂર કે પૈકર, તમામ નબિયોં કે સરવર, દો જહાં કે તાજવર, સુલ્તાને બહ્રો બર صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને ફરમાયા : જબ મુસલ્માન કિસી જિસ્માની બીમારી મેં મુબતલા હોતા હૈ તો ફિરિશ્તે કો હુકમ હોતા હૈ : “તૂ ઇસ કી વોહી નેકિયાં લિખ જો યેહ પહલે કિયા કરતા થા.” અગર ઉસે શિક્ષા દેતા હૈ તો ધો દેતા ઓર પાક કર દેતા હૈ ઓર અગર ઉસે મૌત દેતા હૈ તો બખ્શ દેતા હૈ ઓર રહ્મ ફરમાતા હૈ.

(شرح السنة للبغوی ج ۳ ص ۱۸۷ حدیث ۱۴۲۴)

આરિઝી આફતે દુન્યા સે તો દિલ ડરતા હૈ હાએ બે ખોફ અઝાબોં સે હુવા જાતા હૈ
યેહ તેરા જિસ્મ જો બીમાર હૈ તશવીશ ન કર યેહ મરઝ તેરે ગુનાહોં કો મિટા જાતા હૈ
અરલ બરબાદ કુન અમરાઝ ગુનાહોં કે હૈં
ભાઈ ! ક્યું ઇસ કો ફરામોશ કિયા જાતા હૈ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 126)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुश्म शरीफ न पड़ा (उस ने जफा की). (عبدالرزاق)

રાસ્તે કા હક નમ્બર (2) તકલીફ દેહ થીઝ દૂર કરના

કાંટેદાર શાખ હટાને વાલે કી મઁફિરત હો ગઈ : ઈસી કિતાબ કે સફહા

નમ્બર 314 પર દી હુઈ બુખારી શરીફ કી હદીસે પાક “રાસ્તોં મેં બૈઠને કે હુકૂક” મેં

મઝકૂરા હક નમ્બર (1) “નિગાહેં નીચી રખના” કે મુ-તઅલ્લિક “નેકી કી દા'વત”

કે ઢેરોં મ-દની ફૂલ હાઝિર કિયે ગએ, અબ ઉસી રિવાયત મેં બયાન કર્દા રાસ્તે કા

હક નમ્બર (2) “તકલીફ દેહ શૈ દૂર કરના” કે ઝિમ્ન મેં નેકી કી દા'વત કે કુછ

મ-દની ફૂલ પેશ કિયે જાતે હૈં, સમાઅત ફરમાઈયે : યકીનન મુસલ્માનોં કી રાહોં સે

તકલીફ દેહ ચીઝેં દૂર કરને કી બડી ફઝીલત હૈ યુનાન્યે દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી

ઈદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 743 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “જન્નત

મેં લે જાને વાલે આ'માલ” સફહા 623 પર ફરમાને મુસ્તફા ﷺ :

“એક શખ્સ કિસી રાસ્તે સે ગુઝર રહા થા, ઉસ ને ઉસ રાસ્તે પર એક કાંટેદાર શાખ પાઈ તો ઉસે

રાસ્તે સે હટા દિયા, અલ્લાહ عزوجل્ કો ઉસ શખ્સ કા યેહ અમલ પસન્દ આયા ઓર ઉસ બન્દે કી

મઁફિરત ફરમા દી.” (صحيح مسلم ص ١٠٦٠ حديث ١٩١٤)

سَبَقْتُ رَحْمَتِي عَلَى غَضَبِي 1 તૂ ને જબ સે સુના દિયા યા રબ

આસરા હમ ગુનાહ ગારોં કા ઓર મઝબૂત હો ગયા યા રબ

(ઝૈકે ના'ત)

રાસ્તે સે તકલીફ દેહ ચીઝ હટાને કા સવાબ : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ દરદા

رضی الله تعالى عنه સે રિવાયત હૈ : जिस ने मुसलमानों के रास्ते से ઈઝા પહોંચાને વાલી ચીઝ

હટા દી ઉસ કે લિયે એક નેકી લિખી જાએગી ઓર जिस के लिये अल्लाह عزوجل के पास એક

નેકી લિખી જાએ તો અલ્લાહ عزوجل્ ઉસ નેકી કે સબબ ઉસે જન્નત મેં દાખિલ ફરમા દેગા.

(الْمُعْجَمُ الْأَوْسَطُ ج ١ ص ١٩ رقم ٣٢)

1. یا'ની

1. યા'ની મેરી રહમત મેરે ગઝબ સે બઢ કર હૈ.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દુરૂદ શરીફ પઢેગા મેં કિયામત કે દિન ઉસ કી શફાઅત કરૂંગા. (કુત્રામલ)

રાસ્તે કી તક્લીફ દેહ ચીઝોં કી નિશાન દેહી : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો !

મુસલ્માનોં કી રાહ મેં એસા રોડા, પથ્થર વગૈરા હો જિસ સે ઠોકર લગ સકતી હો યા ટૂટે હુએ કાંચ પડે હોં જિસ સે કિસી કા પાઘિં ઝખ્મી હો સકતા હો, યા સડક પર કેલે, પપીતે યા આમ વગૈરા કે છિલકે કિસી ને ફેંકે હોં જિસ સે આદમી ફિસલ કર ગિર સકતા હો યેહ ઔર ઇસી તરહ કી એસી ચીઝેં રિઝાએ ઇલાહી ﷻ કી નિયત સે હટા દેના કારે સવાબ હૈ. ઇસી તરહ સરે રાહ ગઢા હો યા ગટર કા ઢક્કન ખુલા હો તો મુઝિના સૂરત મેં ઉસ કા ભી મુનાસિબ બન્દો બસ્ત કર દેના ચાહિયે. ખુલે ગટર તો ઇસ કદર ખતરનાક હોતે હૈં કે બા'ઝ અવકાત બચ્ચે વગૈરા ઇસ મેં ગિર કર મર જાતે હૈં, જહાં લોહે કે ઢક્કન ચોરી હોને કા ખતરા હો વહાં સિમેન્ટ કે ઢક્કન લગાના મુનાસિબ હૈ. હર શખ્સ કો ચાહિયે કે જો ચીઝેં દૂસરોં કે લિયે તક્લીફ દેહ હોં મ-સલન છિલકે, ગન્દગી વગૈરા રાસ્તે મેં ન ફેંકે. અગર અપને ઘર કા ગટર ભર ગયા, ગન્દા પાની ગલી મેં આ ગયા, યા ગન્દે પાની કા બાહરી પાઈપ ટૂટ ગયા, ઇસ તરહ કે મસાઈલ ફૌરન હલ કર લેને ચાહિએ, નીઝ કપડે વગૈરા ભી ધો કર ઘરોં કે બરઆમદે મેં ઇસ તરહ ન સુખાએ જાએં કે રાહગીરોં પર પાની ટપકે. કિસી કે ઘર કે આગે ઇસ તરહ કચરા ડાલના કે ઉસે તક્લીફ પહોંચે યેહ ગુનાહ હૈ. હુકૂમે આમ્મા તલફ કરના મ-સલન ઇજતિમાએ ઝિકો ના'ત, ચૌક ઇજતિમાએ યા કિસી તરહ કી દીની યા દુન્યવી તક્રીબ કે લિયે આમ ગુઝર ગાહોં કા રાસ્તા બન્દ કર દેના ના જાઈઝ વ ગુનાહ હૈ. ઇસી તરહ ચીઝેં બેચને કે લિયે ઠેલા યા બસ્તા (STALL) લગા કર યા કસ્દન ગાડી પાર્ક કર કે કિસી કે ઘર, દુકાન યા રાહગીરોં કા રાસ્તા તંગ કર દેના ભી શરઅન જાઈઝ નહીં. હાં કિસી નમાઝ મેં મસ્જિદ ભર ગઈ ઔર બાહર સફેં બના દી ગઈ યા જનાઝે કે જુલૂસ કી વજહ સે રાસ્તા ઘિર ગયા યેહ ગુનાહ નહીં. ઇસી તરહ હાજિયોં કી રુખ્સત વ ઇસ્તિકબાલ કે જુલૂસ ઔર જુલૂસે મીલાદ મેં ભી હરજ નહીં.

મુસલ્માં કી રાહત કા સામાન કીજે

યૂં ખુદ પર રહે ખુલ્દ આસાન કીજે

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّد

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર દુરુદે પાક કી કસરત કરો બેશક યેહ તુમ્હારે લિયે તહારત હૈ.
(અરબી)

રાસ્તે કા હક નમ્બર (૩) “સલામ કા જવાબ દેના”

100 મેં સે 90 રહમતેં ઉસે મિલતી હૈં જો.....: ઇસી કિતાબ કે સફહા નમ્બર

314 પર દી હુઈ બુખારી શરીફ કી હદીસે પાક “રાસ્તોં મેં બૈઠને કે હુકૂક” મેં રાસ્તે કા હક નમ્બર (૩) “સલામ કા જવાબ દેના” કે મુ-તઅલ્લિક નેકી કી દા'વત પર મુશ્તમિલ મ-દની ફૂલ કબૂલ ફરમાઈયે : જબ કોઈ મુસલ્માન સલામ કરે તો ઉસ કા જવાબ ફૌરન ઔર ઇતની આવાઝ સે દેના વાજિબ હૈં કે સલામ કરને વાલા સુન લે.

સલામ વ મુલાકાત કી બડી ફઝીલત હૈ. ફરમાને મુસ્તફા ﷺ હૈ :

જબ દો મુસલ્માન મુલાકાત કરતે હૈં ઔર ઉન મેં સે એક અપને સાથી કો સલામ કરતા હૈ તો ઉન મેં સે અલ્લાહ ﷻ કે નઝદીક ઝિયાદા મહબૂબ (યા'ની પ્યારા) વોહ હોતા હૈ જો અપને સાથી સે ઝિયાદા ગર્મ જોશી સે મુલાકાત કરતા હૈ, ફિર જબ વોહ મુસા-ફહા કરતે (યા'ની હાથ મિલાતે) હૈં તો ઉન પર સો રહમતેં નાઝિલ હોતી હૈં ઉન મેં સે નવ્વે રહમતેં (સલામ મેં) પહલ કરને વાલે કે લિયે ઔર દસ મુસા-ફહા (યા'ની હાથ મિલાને) મેં પહલ કરને વાલે કે લિયે હૈં. (૨૦૮ હદીથ ૬૩૪) ફરમાને મુસ્તફા ﷺ હૈ : જબ દો મુસલ્માન મુલાકાત કે વક્ત આપસ મેં મુસા-ફહા કરતે હૈં તો ઉન દોનોં કે જુદા હોને સે પહલે હી ઉન કી મઘ્ફિરત હો જાતી હૈ. (તરમ્ઝી ૬૪૩ હદીથ ૨૪૩૬) હઝરતે અલ્લામા મૌલાના અબ્દુર્રઝીફ મુનાવી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِی ઇસ હદીસે પાક કે અલ્ફાઝ “જબ દો મુસલ્માન મુલાકાત કે વક્ત આપસ મેં મુસા-ફહા કરતે (યા'ની હાથ મિલાતે) હૈં” કે તહ્ત ફરમાતે હૈં : યા'ની મર્દ મર્દ સે યા ઔરત ઔરત સે (હાથ મિલાતે હૈં).

(فَيْضُ الْقَدِيرِ شرح الجامع الصغير ج ٥ ص ٢٣٧ تحت الحديث ٨١٠٩)

તેરી રહમતોં પે મૈં કુરબાન યા રબ

મેરે બાલ બરયે મેરી જાન યા રબ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : تُمْ جَلَا لِي لَوْ جِئْتُكُمْ بِدَعْوَةٍ مِثْلِ دَعْوَةِ الْيَهُودِ لَكُنْتُ مِنْهُمْ (طبرانی)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! હર મુસલમાન કો ઉમૂમન સલામ વ જવાબે સલામ ઔર મુસા-ફહા કરને યા'ની હાથ મિલાને કી સઆદત મિલતી રહતી હૈ. આઈયે ! “નેકી કી દા'વત” કા મઝીદ સવાબ લૂટને કે લિયે ઇસ બારે મેં દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કે મતબૂઆ રિસાલે, “**101 મ-દની ફૂલ**” સે કુછ મહકે મહકે મ-દની ફૂલ યુનને કા શરફ હાસિલ કરતે હૈં : પેશ કર્દા હર મ-દની ફૂલ કો સુન્નતે રસૂલે મકબૂલ **عَلَى صَاحِبِهَا الصَّلَاةُ وَالسَّلَام** પર મહમૂલ ન ફરમાઈયે, ઇન મેં સુન્નતોં કે ઇલાવા હો સકતા હૈ બુઝુર્ગાને દીન **رَحِمَهُمُ اللَّهُ تَبَيَّنَ** સે મન્કૂલ **મ-દની ફૂલ** કા ભી શુમૂલ હો. જબ તક યકીની તૌર પર મા'લૂમ ન હો કિસી અમલ કો “સુન્નતે રસૂલ” નહીં કહ સકતે.

મક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅ

“السلام عليكم” કે ગ્યારહ દુરૂફ કી નિસ્બત સે સલામ કે 11 મ-દની ફૂલ

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

﴿1﴾ મુસલમાન સે મુલાકાત કરતે વક્ત ઉસે સલામ કરના સુન્નત હૈ. (ઇસ્લામી બહનેં ભી ઇસ્લામી બહનોં નીઝ મહારિમ કો સલામ કરેં) ﴿2﴾ મક-ત-બતુલ મદીના કી મતબૂઆ 1332 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ બહારે શરીઅત (જિલ્દ 3) સફહા 459 પર લિખે હુએ જુઝઈયે કા ખુલાસા હૈ : “સલામ કરતે વક્ત દિલ મેં યેહ નિયત હો કે જિસ કો સલામ કરને લગા હૂં ઇસ કા માલ ઔર ઇઝ્ઝત વ આબરૂ સબ કુછ મેરી હિફાઝત મેં હૈ ઔર મેં ઇન મેં સે કિસી ચીઝ મેં દખ્લ અન્દાઝી કરના હરામ જાનતા હૂં” ﴿3﴾ દિન મેં કિતની હી બાર મુલાકાત હો, એક કમરે સે દૂસરે કમરે મેં બાર બાર આના જાના હો વહાં મૌજૂદ મુસલમાનોં કો સલામ કરના કારે સવાબ હૈ ﴿4﴾ સલામ મેં પહલ કરના સુન્નત હૈ ﴿5﴾ સલામ મેં પહલ કરને વાલા અલ્લાહ **عَزَّوَجَلَّ** કા મુકર્રબ (યા'ની નઝદીકી પાને વાલા બન્દા) હૈ ﴿6﴾ સલામ મેં પહલ કરને વાલા તકબ્બુર સે ભી બરી (યા'ની આઝાદ) હૈ. જૈસા કે મેરે મક્કી મ-દની આકા

મક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِيسَ نَے مُوڙ پَر دَس مَرَتَبَا دُورِ دَے پاڪ پَڌا اَصلًا حُ وُجُلُ اُوس پَر سَو رَہ مَرتَے نَاجِیل فَرماتا ھِے. (طرائف)

મીઠે મીઠે મુસ્તફા ﷺ કા ફરમાને બા સફા હૈ : પહલે સલામ કહને વાલા તકબુર સે બરી હૈ. (شُعَبُ الْاِيْمَان ج ٦ ص ٤٣٣ حديث ٨٧٨٦) સલામ (મૈં પહલ) કરને વાલે પર 90 રહમતૈં ઓર જવાબ દેને વાલે પર 10 રહમતૈં નાજિલ હોતી હૈં. (کیمیائے سعادت ج ١ ص ٣٩٤) **8** ﴿اَلْسَّلَامُ عَلَیْکُمْ﴾ (યા'ની તુમ પર સલામતી હો) કહને સે 10 નેકિયાં મિલતી હૈં. સાથ મૈં **وَرَحْمَةُ اللّٰهِ** (ઓર અલ્લાહ કી રહમત હો) ભી કહેંગે તો 20 નેકિયાં હો જાએંગી. ઓર **وَبَرَکَّتُهُ** (ઓર ઉસ કી બ-ર-કતૈં હો) શામિલ કરેંગે તો 30 નેકિયાં હો જાએંગી. બા'ઝ લોગ સલામ કે સાથ “જન્નતુલ મકામ ઓર દોઝખુલ હરામ” કે અલ્ફાઝ બઢા દેતે હૈં યેહ ગલત તરીકા હૈ. બલ્કે બા'ઝ મન-ચલે તો **مَعَاذَ اللّٰهِ** યહાં તક બક જાતે હૈં : “આપ કે બચ્ચે હમારે ગુલામ.” મેરે આકા આ'લા હઝરત, ઈમામે અહલે સુન્નત, મૌલાના શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન **رَحْمَةُ الرَّحْمٰن** ફતાવા ર-ઝવિયા જિલ્દ 22 સફહા 409 પર ફરમાતે હૈં : કમ અઝ કમ **اَلْسَّلَامُ عَلَیْکُمْ** ઓર ઈસ સે બેહતર **وَرَحْمَةُ اللّٰهِ** મિલાના ઓર સબ સે બેહતર **وَبَرَکَّتُهُ** શામિલ કરના ઓર ઈસ પર ઝિયાદત (યા'ની ઝિયાદા) નહીં. ઉસ ને **اَلْسَّلَامُ عَلَیْکُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ** કહા તો યેહ **وَعَلَیْکُمُ السَّلَامُ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ** કહે. ઓર અગર ઉસ ને **اَلْسَّلَامُ عَلَیْکُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ** કહા તો યેહ **وَعَلَیْکُمُ السَّلَامُ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَکَّتُهُ** કહે ઓર અગર ઉસ ને **وَبَرَکَّتُهُ** તક કહા તો યેહ **ભી ઈતના હી કહે કે ઈસ સે ઝિયાદત નહીં. وَاللّٰهُ تَعَالٰی اَعْلَمُ** **9** ઈસી તરહ જવાબ મૈં **10** ﴿اَلْسَّلَامُ عَلَیْکُمْ﴾ સલામ કહ કર 30 નેકિયાં હાસિલ કી જા સકતી હૈં **11** સલામ કા જવાબ ફૌરન ઓર ઈતની આવાઝ સે દેના વાજિબ હૈ કે સલામ કરને વાલા સુન લે **11** સલામ ઓર જવાબે સલામ કા દુરુસ્ત તલફુઝ યાદ ફરમા લીજિયે. પહલે મૈં કહતા હૂં આપ સુન કર દોહરાઈયે : (اَس- سَلَام- عَلَی- کُمْ) : **اَلْسَّلَامُ عَلَیْکُمْ** અબ પહલે મૈં જવાબ સુનાતા હૂં ફિર આપ ઈસ કો દોહરાઈયે : (وَع- لَیک- مُس- سَلَام) : **وَعَلَیْکُمُ السَّلَام**

રિઝાએ હક કે લિયે તુમ સલામ આમ કરો

સલામતી કે તલબ ગાર હો સલામ કરો

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

کَرمانہ مورت کف : صَلَّى اللہ تعالیٰ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : جس کے پاس میرا ٹیکہ ہو اور وہ مجھ پر دُڑد شریک نہ پدے
 تو وہ لوگوں میں سے کُنْجس ترین شخص ہے . (ترجمہ)

**“हाथ मिलाना सुन्नत है” के चौदह हज़र की
निरणत से हाथ मिलाने के 14 म-दनी हूल**

﴿1﴾ દો મુસલમાનોં કા બ વક્તે મુલાકાત દોનોં હાથોં સે મુસા-ફહા કરના
યા'ની દોનોં હાથ મિલાના સુન્નત હૈ ﴿2﴾ હાથ મિલાને સે પહલે સલામ કીજિયે ﴿3﴾
રુખ્સત હોતે વક્ત ભી સલામ કીજિયે ઔર (સાથ મેં) હાથ ભી મિલા સકતે હૈં ﴿4﴾
નબિય્યે મુકર્રમ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા ઇશાદિ મુઅઝ્ઝમ હૈ : “જબ દો મુસલમાન
મુલાકાત કરતે હુએ મુસા-ફહા કરતે હૈં ઔર એક દૂસરે સે ખૈરિયત દરયાફત કરતે હૈં તો
અલ્લાહ عزوجل ઉન કે દરમિયાન સો રહમતેં નાઝિલ ફરમાતા હૈ જિન મેં સે નિન્નાનવે રહમતેં
ઝિયાદા પુર તપાક તરીકે સે મિલને વાલે ઔર અચ્છે તરીકે સે અપને ભાઈ સે ખૈરિયત દરયાફત
કરને વાલે કે લિયે હોતી હૈં.” (۷۱۷۲ حدیث ۳۸۰ ص ۵۰) ﴿5﴾ હાથ મિલાને કે
દૌરાન દુરુદ શરીફ પઢિયે હાથ જુદા હોને સે પહલે اِنَّ شَاءَ اللہُ عَزَّوَجَلَّ અગલે પિછલે
ગુનાહ બખ્શ દિયે જાએંગે ﴿6﴾ હાથ મિલાતે વક્ત દુરુદ શરીફ પઢ કર હો સકે તો
યેહ દુઆ ભી પઢ લીજિયે : “يَغْفِرُ اللّٰهُ لَنَا وَلَكُمْ” (યા'ની અલ્લાહ તઆલા હમારી ઔર
તુમ્હારી મઝિરત ફરમાએ) ﴿7﴾ દો મુસલમાન હાથ મિલાને કે દૌરાન જો દુઆ માંગેંગે
اِنَّ شَاءَ اللہُ عَزَّوَجَلَّ કબૂલ હોગી ઔર હાથ જુદા હોને સે પહલે પહલે દોનોં કી મઝિરત હો
જાએગી اِنَّ شَاءَ اللہُ عَزَّوَجَلَّ ﴿8﴾ આપસ મેં હાથ મિલાને સે દુશ્મની દૂર હોતી હૈ ﴿9﴾
મુસલમાન કો સલામ કરને, હાથ મિલાને બલકે મહબ્બત કે સાથ ઉસ કા દીદાર કરને સે
ભી સવાબ મિલતા હૈ. હદીસે પાક મેં હૈ : જો કોઈ અપને મુસલમાન ભાઈ કી તરફ મહબ્બત
ભરી નઝર સે દેખે ઔર ઉસ કે દિલ મેં અદાવત ન હો તો નિગાહ લૌટને સે પહલે દોનોં કે પિછલે
ગુનાહ બખ્શ દિયે જાએંગે. (۸۲۵۱ حدیث ۳۱ ص ۶) ﴿10﴾ જિતની બાર

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : **وَسَلِّ عَلَى شَافِسِ كِي نَاكِ بَاكِ آلاؤْدِ هُوَ جِيسِ كِ پَاسِ مِہَرَا جِئِكِ هُوَ اَوْرِ**
وَوَلِ هُوَ مُوْجِ پَرِ دُورِ دِہِ پَاكِ نِ پَدِہِ. (۴۶)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

મુલાકાત હો હર બાર હાથ મિલા સકતે હૈં ﴿11﴾ આજ કલ બા'ઝ લોગ દોનોં તરફ
 સે એક હાથ મિલાતે બલ્કે સિર્ફ ઉંગિલયાં હી આપસ મેં ટકરા દેતે હૈં યેહ સબ ખિલાફે
 સુન્નત હૈં ﴿12﴾ હાથ મિલાને કે બા'દ ખુદ અપના હી હાથ યૂમ લેના મકરૂહ હૈં.

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

(બહારે શરીઅત જિ. ૩ સ. 472) (હાથ મિલાને કે બા'દ અપની હથેલી યૂમ લેને વાલે ઇસ્લામી
 ભાઈ અપની આદત નિકાલે) હાં અગર કિસી બુઝુર્ગ સે હાથ મિલાને કે બા'દ હુસૂલે
 બ-ર-કત કે લિયે અપના હાથ યૂમ લિયા તો કરાહત નહીં, જૈસા કે આ'લા હઝરત
 رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی ફરમાતે હૈં : અગર કિસી સે મુસા-ફહા કિયા ફિર બ-ર-કત કે લિયે
 અપના હાથ યૂમ લિયા તો મુમા-ન-અત કી કોઈ વજહ નહીં જબ કે જિસ સે હાથ
 મિલાએ વોહ ઉન હસ્તિયોં મેં સે હો જિન સે બ-ર-કત હાસિલ કી જાતી હો.

જન્નતુલ
બકીઅ

﴿13﴾ અગર અમરદ (جَدُّ الْمُتَنَارِ، كِتَابُ الْحَظَرِ وَالْإِبَاحَةِ، بَابُ الْاِسْتِبْرَاءِ وَغَيْرِهِ مَقُولُهُ ٤٥٥١، غَيْرِ مَطْبُوعَةٍ)
 (યા'ની ખૂબ સૂરત લડકે) સે (યા કિસી ભી મદ સે) હાથ મિલાને મેં શહવત આતી હો તો ઉસ
 સે હાથ મિલાના જાઈઝ નહીં બલ્કે અગર દેખને સે શહવત આતી હો તો અબ દેખના ભી
 ગુનાહ હૈં (۱۸ ص ۲۰۰) ﴿14﴾ મુસા-ફહા કરતે (યા'ની હાથ મિલાતે) વક્ત સુન્નત યેહ હૈં
 કે હાથ મેં રૂમાલ વગૈરા હાઈલ ન હો, દોનોં હથેલિયાં ખાલી હોં ઔર હથેલી સે હથેલી
 મિલની ચાહિયે. (બહારે શરીઅત જિ. ૩ સ. 471)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

ગૈર ઔરત સે હાથ મિલાને કા અઝાબ : એક તવીલ હદીસે પાક મેં યેહ ભી હૈં :

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

જિસ ને કિસી અજનબિયા (યા'ની ઔસી ઔરત જિસ સે નિકાહ હમેશા કે લિયે હરામ ન હો) ઔરત
 સે મુસા-ફહા કિયા (યા'ની હાથ મિલાયા) તો વોહ બરોઝે કિયામત ઇસ હાલ મેં આએગા કે ઉસ
 કા હાથ આગ કી ઝન્જીર સે ગરદન કે સાથ બંધા હુવા હોગા. (۲۸۹ ص ۲۸۹) **દા'વતે ઇસ્લામી**

જન્નતુલ
બકીઅ

કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મતબૂઆ 1197 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ,
“બહારે શરીઅત” (જિલ્દ 3) સફહા 446 પર હૈં : (અજનબિયા) સે મુસા-ફહા (યા'ની
 હાથ મિલાના) જાઈઝ નહીં ઇસી લિયે હુઝૂરે અકદસ ﷺ બ વક્તે બૈઅત
 ભી ઔરતોં સે મુસા-ફહા ન ફરમાતે સિર્ફ ઝબાન સે બૈઅત લેતે. હાં અગર વોહ બહુત
 ઝિયાદા બૂઢી હો કે મહલ્લે શહવત ન હો તો ઉસ સે મુસા-ફહા મેં હરજ નહીં. યૂહીં

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर रोझे जुमुआ दो सो बार दुइदे पाक पढा उस के दो सो साल के गुनाह मुआफ़ होंगे. (ज़ि. 3)

અગર મદ્ બહુત ઝિયાદા બૂઢા હો કે ફિતને કા અન્દેશા હી ન હો તો મુસા-ફહા કર સકતા હૈ. (બહારે શરીઅત, જિ. 3, સ. 446)

ઝનાને ગૈર સે ભાઈ મુસા-ફહા મત કર

હુવા હૈ જુર્મ યેહ ગર કર લે તૌબા હક સે ડર

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

રાસ્તે કા હક નમ્બર (4) નેકી કા હુકમ કરના ઔર બુરાઈ સે મન્અ કરના

ઈસી કિતાબ કે સફહા નમ્બર 314 પર દી હુઈ બુખારી શરીફ કી હદીસે પાક “રાસ્તોં મેં બૈઠને કે હુકૂક” મેં સે રાસ્તે કા હક નમ્બર (4) “નેકી કા હુકમ કરના ઔર બુરાઈ સે મન્અ કરના” કે મુ-તઅલ્લિક નેકી કી દા'વત કે મ-દની ફૂલ હાઝિર હૈં : નેકી કા હુકમ દેને ઔર બુરાઈ સે મન્અ કરને કે સવાબ કી તો કોઈ ઈન્તિહા નહીં, રાસ્તે મેં અક્સર ઈસ કા બહુત મૌકઅ મિલતા હૈ. મ-સલન આપ બૈઠે થે, કોઈ મુલાકાત કે લિયે આયા બિગૈર સલામ કિયે હાથ મિલાને લગા તો ઉસ કો ઈસ તરહ નેકી કા દા'વત દી જા સકતી હૈ કે ભાઈજાન ! મુલાકાત કે લિયે આને વાલે કે લિયે હાથ મિલાને સે કબ્લ સલામ કરના સુન્નત હૈ. બા'ઝ લોગ સલામ કરતે વક્ત ઝુક જાતે હૈં ઉન કો ભી મૌકઅ કી મુના-સબત સે ઔર ઉન કે ઝર્ફ (યા'ની હૌસલે) કે મુતાબિક સમઝાયા જા સકતા હૈ, મ-સલન ઉન સે કહા જાએ : દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મતબૂઆ 1197 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “બહારે શરીઅત” (જિલ્દ 3) સફહા 464 પર મસ્અલા નમ્બર 31 હૈ : “બા'ઝ લોગ સલામ કરતે વક્ત ઝુક ભી જાતે હૈં, યેહ ઝુકના અગર હદ્દે રુક્ૂઅ તક હો તો હરામ હૈ ઔર ઈસ સે કમ હો તો મકરૂહ હૈ.” (બહારે શરીઅત જિ. 3 સ. 464) હાં દસ્ત બોસી કે લિયે ઝુકને મેં હરજ નહીં બલ્કે બિગૈર ઝુકે હાથ ચૂમના હી દુશ્વાર હૈ. ઈસ કી નેકી કી દા'વત કા અહ્સન તરીકા યેહ હો સકતા હૈ કે આપ કે પાસ “મ-દની બેગ” ઔર ઉસ મેં મક-ત-બતુલ મદીના કે મતબૂઆ દીગર રિસાલોં કે સાથ સાથ 101 મ-દની ફૂલ નામી ચન્દ રસાઈલ ભી મૌજૂદ હોં ઔર આપ ઉસી રિસાલે મેં સે નિકાલ કર યેહ “મ-દની ફૂલ” દિખા દેં. ઝહે નસીબ ! દિખાને કે બા'દ અચ્છી અચ્છી નિયતોં કે સાથ વોહ રિસાલા હી ઉસ મુલાકાતી કો તોહફે મેં પેશ કર દેં. જી હાં ! અચ્છી

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર હુરુદ શરીફ પઢો અલ્લાહ ઇંજિલ તુમ પર રહમત ભેજેગા.

(અનિસ)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

અચ્છી નિયતેં તો હર કામ સે કબ્લ કરની હી હોંગી અગર એક ભી અચ્છી નિયત ન હુઈ તો સવાબ નહીં મિલેગા. મ-સલન રિસાલા દેતે વક્ત યેહી નિયત કર લીજીયે કે “રિઝાએ ઇલાહી કે લિયે તોહફા પેશ કર કે એક મુસલ્માન કા દિલ ખુશ કર રહા હૂં” અગર બિગૈર અચ્છી નિયત કે નેકી કી દા'વત દેંગે, “ઈન્ફિરાદી કોશિશ” કરેંગે, સુન્નતેં બતાએંગે, સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ ઓર મ-દની કાફિલોં મેં સફર કી દા'વત દેંગે, મ-દની ઇન્આમાત કી તરગીબ દિલાએંગે સવાબ નહીં મિલેગા.

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

ઈન્ફિરાદી કોશિશ “નેકી કી દા'વત” કી રૂહ હૈ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો !

જવ્નતુલ
બકીઅ

નેકી કી દા'વત કી રૂહ “ઈન્ફિરાદી કોશિશ” હૈ. જિસ મુસલ્માન પર નેકી કી દા'વત પેશ કરને કે લિયે ઇન્ફિરાદી કોશિશ કરની હો ઉસ કે લિયે યેહ ઝેહન બનાના ચાહિયે કે મેં જિસ સે મિલને લગા હૂં વોહ એક મુસલ્માન હૈ, મુસલ્માન ચાહે કિતના હી ગુનહગાર હો મગર દૌલતે ઇમાન સે મુશર્ફ હોને કી વજહ સે ઉસ કા અપના એક મકામ હૈ ઓર મેં ને મિલના ભી અલ્લાહ ઇંજિલ કે દીન કી સર બુલન્દી ઓર આખિરત કી બેહતરી કે લિયે હૈ, ઇસ નિયત સે મેરા મિલના ઇબાદત કા દ-રજા રખતા હૈ, અગર ઇન નિયતોં કે સાથ મુલાકાત કરેંગે તો ઇસ મૌકઅ પર ﷻ રહમતોં કા નુઝૂલ હોગા ઓર બ-ર-કતેં મિલેંગી. એક ખાસ મ-દની ફૂલ યેહ ભી ઝેહન મેં રહે કે ઉસ કે ઉયૂબ કી ટટોલ મેં મત પરિયે, ઉસ કી અક્લ સે મા વરા (યા'ની ઉસ કી સમઝ મેં ન આએ એસી) બાત મત કીજીયે ઓર ગહરે મસાઈલ મત છોડિયે.

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

જવ્નતુલ
બકીઅ

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

“ચા ખુદા મુઝે નરમી દે” કે પન્દરહ હુરુફ કી નિસ્બત સે ઇન્ફિરાદી કોશિશ કી 15 નિયતેં

જવ્નતુલ
બકીઅ

ઈન્ફિરાદી કોશિશ કરતે હુએ હસ્બે હાલ યા'ની મૌકઅ કી મુના-સબત સે બે શુમાર નિયતેં કી જા સકતી હેં, ઉન મેં સે 15 પેશ કી જાતી હેં :

જવ્નતુલ
બકીઅ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર કસરત સે દુરૂદે પાક પઢો બેશક તુમહારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમહારે ગુનાહો કે લિયે મર્ફિરત હૈ. (ખતિમ)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહમક્કતુલ
મુકર્રમહજવ્નતુલ
બકીયામદીનતુલ
મુનવ્વરહમક્કતુલ
મુકર્રમહજવ્નતુલ
બકીયામદીનતુલ
મુનવ્વરહમક્કતુલ
મુકર્રમહજવ્નતુલ
બકીયામદીનતુલ
મુનવ્વરહમક્કતુલ
મુકર્રમહજવ્નતુલ
બકીયા

﴿1﴾ અલ્લાહ કી રિઝા કે લિયે નેકી કી દા'વત દેને કે લિયે ઇન્ફિરાદી કોશિશ કરતા હું. ﴿2﴾ સલામ વ જવાબે સલામ કે બા'દ ગર્મ જોશી સે હાથ મિલાડિંગા. ﴿3﴾ صَلَّوْا عَلَى الْحَبِيب! કહ કર દુરૂદ શરીફ પઢાડિંગા ઓર પઢૂંગા. ﴿4﴾ ચૂંકે સામને વાલે કે ચેહરે પર નઝરેં ગાડ કર ગુફત-ગૂ કરના સુન્નત નહીં લિહાઝા હત્તલ ઇમ્કાન નીચી નિગાહેં કિયે બાતચીત કરૂંગા (નીચી નિગાહેં કર કે ઇન્ફિરાદી કોશિશ કરને સે નેકી કી દા'વત કા ફાએદા اِنَّ شَاءَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ કઈ ગુના બઢ જાએગા). ﴿5﴾ સુન્નત પર અમલ કી નિયત સે મુસ્કુરા કર બાત કરૂંગા. ﴿6﴾ તન્ઝ બાઝી ઓર ગૈર સન્જીદા ગુફત-ગૂ સે બચૂંગા. ﴿7﴾ સામને વાલે કી નફિસિયાત કે મુતાબિક ગુફત-ગૂ કી કોશિશ કરૂંગા. ﴿8﴾ ગહરે મસાઈલ છોડ કર ઉસ કો તશવીશ મેં નહીં ડાલૂંગા. ﴿9﴾ બિલા ઝરૂરત મૌજૂદા સિયાસત ઓર દહશત ગર્દી વગૈરા કે તઝકિરે નહીં કરૂંગા. ﴿10 તા 12﴾ સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ મેં શિર્કત, મ-દની કાફિલે મેં સફર ઓર મ-દની ઇન્આમાત પર અમલ કા ઝેહન દેને કી સઅય કરૂંગા. ﴿13﴾ નઅે ઇસ્લામી ભાઈ કો એક દમ સે દાઢી રખને ઓર ઇમામા શરીફ પહનને કી તલ્કીન કે બજાએ નમાઝ કી ફઝીલત વગૈરા બતાડિંગા. (હાં જિસ સે બાત કર રહે હેં વોહ “શેવ” હૈ ઓર ઝન્ને ગાલિબ હૈ કે ઇસ કો દાઢી બઢાને કા કહેંગે તો માન જાએગા તબ*તો ઉસ કો દાઢી મુંડાને સે મન્અ કરના વાજિબ હો જાએગા, મગર ઉમૂમન નઅે ઇસ્લામી ભાઈ પર “ઝન્ને ગાલિબ” હોના દુશ્વાર હોતા હૈ, અમલ કે જઝબે કી કમી કા દૌર હૈ, નઅે ઇસ્લામી ભાઈ કો દાઢી રખને કા ઇસરાર કરને પર હો સકતા હૈ આયન્દા આપ કે સામને આને હી સે કતરાએ). ﴿14﴾ સામને વાલે કા લહજા અગર ના ગવાર યા તન્ઝ ભરા હુવા તો સમઝ જાને કે બા વુજૂદ ઇસ કા ઉસ પર ઇઝહાર કિયે બિગૈર સબ્ર ઓર નરમી કે સાથ આજિઝાના અન્દાઝ મેં બાત જારી રખૂંગા. ﴿15﴾ અગર ઇન્ફિરાદી કોશિશ કા અચ્છા નતીજા સામને આયા તો અલ્લાહ جَزَّوَجَلَّ કા કરમ સમઝૂંગા ઓર શુકે ઇલાહી બજા લાડિંગા, ઓર અગર કોઈ ના ખુશ ગવાર બાત પેશ આઈ તો સામને વાલે કો સપ્ત દિલ વગૈરા સમઝને કે બજાએ ઇસે અપને ઇખ્લાસ કી કમી તસવ્વુર કરૂંગા.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો મુઝ પર એક દુરૂદ શરીફ પઢતા હૈ અલ્લાહ ઈસ કે લિયે એક કીરાત અજ લખતા હૈ ઓર કીરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (ખુર્રાઝ)

મુબત્લિગ કે લિયે અહમ તરીન મ-દની ફૂલ : હૌસલા બડા રખના ચાહિયે, નાકામી કી તો કોઈ વજહ હી નહીં ક્યૂંકે અચ્છી નિયત કી સૂરત મેં નેકી કી દા'વત પર મુશ્તમિલ ઇન્ફિરાદી કોશિશ કરને વાલા સવાબે આખિરત કા હકદાર તો હો હી ગયા. હુજજતુલ ઇસ્લામ હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ અબૂ હામિદ મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْوَالِي નક્લ ફરમાતે હેં : કિસી બુઝુર્ગ ને અપને ફરઝન્દ કો નસીહત કા મ-દની ફૂલ ઇનાયત કરતે હુએ ફરમાયા : “નેકી કી દા'વત” દેને વાલે કો ચાહિયે કે અપને આપ કો સબ્ર કા ખૂગર (યા'ની આદી) બનાએ ઓર અલ્લાહ ﷻ કી તરફ સે નેકી કી દા'વત કે મિલને વાલે સવાબ પર યકીન રખે. જિસ કો સવાબ કા કામિલ યકીન હો ઈસ કો ઇસ મુબારક કામ મેં તક્લીફ મહસૂસ નહીં હોતી. (احياء العلوم ૨૯ ص ૬૧૦)

મેં નેકી કી દા'વત કી ધૂમેં મચાગી

બદી સે બચૂં ઓર સબ કો બચાગી

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

મુસત્સલ ઇન્ફિરાદી કોશિશ કા ફલ : ઝિયાકોટ (સિયાલ કોટ પંજાબ, પાકિસ્તાન) કે એક ઇસ્લામી ભાઈ કા બયાન કુછ ઇસ તરહ હૈ : નેકી કી રાહ પર ગામઝન હોને સે કબલ મેરી હાલત ના ગુફ્તા બેહ થી, મેરા વુજૂદ સર તા પા ગુનાહોં સે આલૂદ થા. લોગોં સે ઝગડા વગૈરા કરને કે લિયે મેં ને અપના એક અલા-હદા ગ્રૂપ બના રખા થા, મેરી બદ કલામી ઓર ફોહ્શ ગોઈ સે મેરે સ્કૂલ કે ત-લબા, અસાતિઝા ઓર હેડ માસ્ટર વગૈરા સભી તંગ થે, રાહ ચલતે બદ નિગાહી કરના મેરા મા'મૂલ થા, ન સિર્ફ ઇશ્કે મજાઝી મેં ગિરિફતાર થા બલ્કે ૐ ઐસી ના ઝૈબા હ-રકાત કા મુર-તકિબ થા જિન કો બયાન કરને કી અબ હિમ્મત નહીં પાતા. શર-ઈ મા'લૂમાત સે ના બલદ (યા'ની ના વાકિફ) હોને કી વજહ સે મેં ઇતના ભી ન જાનતા થા કે ફર્જ ગુસ્લ કિસ તરહ ઉતરતા હૈ ઓર ર-મઝાનુલ મુબારક મેં બડે બડે ગુનહગાર ભી અપને ગુનાહોં કા સિદ્ધિલા ખત્મ કર કે અલ્લાહ ﷻ કી ઇબાદત મેં મસરૂફ હો જાતે હેં મગર અફસોસ સદ અફસોસ ! મેં ર-મઝાનુલ મુબારક મેં ભી

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જિસ ને કિતાબ મેં મુઝ પર દુરૂદ પાક લિખા તો જબ તક મેરા નામ ઉસ મેં રહેગા ફિરિશ્તે ઉસ કે લિયે ઇસ્તિઘ્ફાર કરતે રહેગે. (ખૂબ)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહે

બાઝારોં કી ઝીનત બના રહતા ઓર બદ નિગાહી કે ઝરીએ અપને કલ્બે સિયાહ કી તસ્કીન કા સામાન કરતા, મેરી ઈદેં પાર્કોં મેં ઓર 12 રબીઉન્નૂર શરીફ કા મુબારક દિન બાઝારોં ઓર મુખ્તલિફ તફરીહ ગાહોં મેં ગુઝરતા, જબ બસંત આતી તો સારી સારી રાત અપને ટ્રૂપ કે સાથ બસંત મનાને વાલોં કી તરહ ઝદ લિબાસ મેં મલ્બૂસ નાયરંગ કી મહાફિલ મેં મશગૂલ રહતા.

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

અલ્લાહ ﷻ કી યાદ સે ગફલત કા યેહ આલમ થા કે મહીનોં મસ્જિદ કા રુખ ન કરતા. મેરે વાલિદ સાહિબ એક નમાઝી ઓર પરહેઝ ગાર શખ્સ થે, વોહ લાખ પન્દો નસીહત કરતે મગર મેરે કાન પર જૂં તક ન રેંગતી, મેરે ગુનાહોં કી નુહૂસત ઇતની ઝિયાદા થી કે જો કોઈ મેરી સોહબત ઇખ્તિયાર કરતા વોહ ભી પૈકરે ગુનાહ બન જાતા. અપને ઇન્દીં કાલે કરતૂતોં કે સબબ

જવ્નતુલ
બકીઆ

મેં સબ કી નઝરોં મેં કાબિલે નફરત બન કર રહ ગયા થા. આખિર કાર મેરી કાયા કુછ ઇસ તરહ પલટી કે એક રોઝ મસ્જિદ કે કરીબ સે ગુઝરતે હુએ એક આશિકે રસૂલ ને મુઝે નમાઝ કી દા'વત દી, મેરે ઇન્કાર કરને પર ઉસ ને ઇસરાર કિયા ઓર મેરા હાથ પકડ કર મુઝે મહબ્બત સે મસ્જિદ મેં લે ગયા. જબ નમાઝ સે ફારિગ હુએ તો એક ઇસ્લામી ભાઈ ને દર્સ શુરૂઆ કિયા, મેં ભી ઉસ મેં શરીક હો ગયા, દર્સ કે દોરાન મેં ને અલ્લાહ ﷻ કી રહમત વ મઘ્ફિરત કે મુતઅલ્લિક

મહીનતુલ
મુનવ્વરહે

હિકાયત સુનીં તો મુઝે કુછ હૌસલા મિલા, દર્સ કે બા'દ જબ ઇસ્લામી ભાઈયોં ને ઇન્તિહાઈ મહબ્બત ભરે અન્દાઝ મેં મુઝે નેકી કી દા'વત દી તો મેરે દિલ કી દુન્યા ઝેરો ઝબર હો ગઈ, ક્યૂંકે અકલો શુગિર કી દેહલીઝ પર કદમ રખને કે બા'દ મેરી ઝિન્દગી કા યેહ પહલા મૌકઅ થા કે મુઝ જૈસે કાબિલે નફરત શખ્સ કો કિસી ને ઇસ કદર મહબ્બત સે નવાઝા થા. મુઝ પર ઇન્ફિરાદી કોશિશ કરને વાલે અપને હમ ઉમ્ર મુબલિગ સે મેં ને અપને ગુનાહોં કા ફસાના બયાન કિયા તો ઉસ ને રહમતોં ભરી બાતોં કે ઝરીએ કુછ ઇસ અન્દાઝ મેં ઢારસ બંધાઈ કે મેરા દિલ મુત્મઈન હો ગયા, કે નહીં નહીં મેરે લિયે તૌબા કા દરવાઝા બન્દ નહીં હુવા હૈ, અલ્લાહ

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

ﷻ બખ્શને વાલા મેહરબાન હૈ યુનાન્યે મેં ને અપને તમામ સાબિકા ગુનાહોં સે તૌબા કર લી. મેરી ઝિન્દગી કા પહલા દિન થા કે જિસ મેં મેં ને પહલી બાર પાંચોં નમાઝોં અદા કરી. ફિર જબ સાલાના ઇમ્તિહાન કે બા'દ છુટ્ટિયાં હુઈ તો મેરા યેહ મા'મૂલ બન ગયા કે ઉસ આશિકે રસૂલ કે સાથ સુબહ મસ્જિદ મેં જાતા તો તકરીબન બારહ બજે તક મસાઈલે નમાઝ ઓર સુન્નતેં સીબને

જવ્નતુલ
બકીઆ

મેરે ઇન્દીં કાલે કરતૂતોં કે સબબ મેં સબ કી નઝરોં મેં કાબિલે નફરત બન કર રહ ગયા થા. આખિર કાર મેરી કાયા કુછ ઇસ તરહ પલટી કે એક રોઝ મસ્જિદ કે કરીબ સે ગુઝરતે હુએ એક આશિકે રસૂલ ને મુઝે નમાઝ કી દા'વત દી, મેરે ઇન્કાર કરને પર ઉસ ને ઇસરાર કિયા ઓર મેરા હાથ પકડ કર મુઝે મહબ્બત સે મસ્જિદ મેં લે ગયા. જબ નમાઝ સે ફારિગ હુએ તો એક ઇસ્લામી ભાઈ ને દર્સ શુરૂઆ કિયા, મેં ભી ઉસ મેં શરીક હો ગયા, દર્સ કે દોરાન મેં ને અલ્લાહ ﷻ કી રહમત વ મઘ્ફિરત કે મુતઅલ્લિક હિકાયત સુનીં તો મુઝે કુછ હૌસલા મિલા, દર્સ કે બા'દ જબ ઇસ્લામી ભાઈયોં ને ઇન્તિહાઈ મહબ્બત ભરે અન્દાઝ મેં મુઝે નેકી કી દા'વત દી તો મેરે દિલ કી દુન્યા ઝેરો ઝબર હો ગઈ, ક્યૂંકે અકલો શુગિર કી દેહલીઝ પર કદમ રખને કે બા'દ મેરી ઝિન્દગી કા યેહ પહલા મૌકઅ થા કે મુઝ જૈસે કાબિલે નફરત શખ્સ કો કિસી ને ઇસ કદર મહબ્બત સે નવાઝા થા. મુઝ પર ઇન્ફિરાદી કોશિશ કરને વાલે અપને હમ ઉમ્ર મુબલિગ સે મેં ને અપને ગુનાહોં કા ફસાના બયાન કિયા તો ઉસ ને રહમતોં ભરી બાતોં કે ઝરીએ કુછ ઇસ અન્દાઝ મેં ઢારસ બંધાઈ કે મેરા દિલ મુત્મઈન હો ગયા, કે નહીં નહીં મેરે લિયે તૌબા કા દરવાઝા બન્દ નહીં હુવા હૈ, અલ્લાહ

જવ્નતુલ
બકીઆ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِس نے مُوڙ ۛر اَڪ ٻار ڏوڙه ۛاڪ ۛڏا اءلا ۛا ۛس ۛر ۛس رۛمته ٻهڙتا هُ. (مسلم)

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્મતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્મતુલ બકીઅ

સિખાને કા સિલ્સિલા જારી રહતા. કુછ અર્સે બા'દ શૈતાન ને એક ચાલ ચલી ઔર મુઝે કુછ ઐસે નાદાનોં કી સોહબત મુયસ્સર આઈ કે જિન્હોં ને મુઝે ۛસ મુબલ્લિગે દા'વતે ઇસ્લામી સે બદઝન કર દિયા આહ ! મેં અપને ۛસ મોહસિન ઔર ખૈર ખ્વાહ કો અપના દુશ્મન ઔર બદ ખ્વાહ સમઝ બૈઠા ઔર એક આશિકે રસૂલ કી ગીબતેં સુનને કે બાઈસ અચ્છી સોહબતેં છોડ કર તકરીબન એક સાલ તક ફિર બુરે લોગોં કી સંગત મેં ગિરિફતાર રહા ઔર ઇસ દોરાન મેં ને ફિર વોહી “હ-ર-કતેં” શુરૂઅ કર દી. મગર સરકારે ગૌસે આ'ઝમ ۛلله ۛرحمة ۛلهم ગૌસે આ'ઝમ ۛલله ۛرحمة ۛલهم કી ગુલામી મુકદ્દર મેં લિખ દી ગઈ થી, લિહાઝા કિસ્મત ને એક બાર ફિર યા-વરી કી, વોહ યૂં કે એક દિન મેં ફેકટરી સે છુટ્ટી કર કે વાપસ આ રહા થા ઔર હસબે આદત પરેશાન નઝરી કા શિકાર, બદ નિગાહી કી આફતે બદ મેં ગિરિફતાર રાહ ચલતે લોગોં સે છેડછાડ કરતા જા રહા થા કે અચાનક મેરી નઝર સફેદ લિબાસ મેં મલબૂસ, સબ્ઝ સબ્ઝ ઇમામા શરીફ કા તાજ સજાએ, હયા સે અપની નિગાહોં કો ઝુકાએ, અપની તરફ આતે હુએ એક આશિકે રસૂલ ۛર ۛડી, ۛન કે ચેહરે ۛર તકવે કા નૂર દેખ કર મુઝે અપને ગુનાહોં ۛર નદામત સી હોને લગી, મેં ને ۛન સે મુલાકાત કી, વોહ નિહાયત ગર્મ જોશી સે મિલે, ۛન સે તઆરુફ હુવા ઔર ફિર રફતા રફતા મેં ۛન કી સોહબત મેં રહને લગા, ۛન ઇસ્લામી ભાઈ કી નમાઝોં મેં ઇસ્તિકામત કાબિલે રશક થી. દા'વતે ઇસ્લામી કે બારે મેં મેરા હુસ્ને ઝન અઝ સરે નૌ કાઈમ હો ગયા, વોહ ઇસ્લામી ભાઈ મુઝે બૈનલ અક્વામી સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ મેં ભી અપને હમરાહ લે ગએ, ઇજતિમાઅ સે વાપસી ۛર મેરે સર ۛર સફેદ ટોપી થી, બા'દ મેં ઇમામા શરીફ ભી સજા લિયા ઔર ચેહ લિખતે વક્ત ۛلله ۛرحمة ۛلهم દા'વતે ઇસ્લામી કે આલમી મ-દની મર્કઝ ફેઝાને મદીના બાબુલ મદીના કરાચી મેં કાફિલા કોર્સ કર રહા હું.

મો'તરિફ હું ગુનાહ કરને મેં કોઈ છોડી નહીં કસર આકા

ફંસ ગયા હું ગુનાહ કી દલદલ મેં હો કરમ શાહે બહરો બર આકા

મેં ગુનાહગાર હું મગર કુરબાં

તેરી રહમત કી હૈ નઝર આકા

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 350, 351)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَىٰ شَهِسْ مُؤْجَ پَر دُرْدَہِ پَاک پَہْنا بھُل گیا वोह जन्मत का रास्ता भूल गया. (طرائف)

મહીનતુલ મુનવ્વરહ

મહકતુલ મુકર્રમહ

જન્મતુલ બકીયા

મહીનતુલ મુનવ્વરહ

મહકતુલ મુકર્રમહ

જન્મતુલ બકીયા

મહીનતુલ મુનવ્વરહ

મહકતુલ મુકર્રમહ

જન્મતુલ બકીયા

મહીનતુલ મુનવ્વરહ

મહકતુલ મુકર્રમહ

જન્મતુલ બકીયા

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! બાર બાર ગુનાહોં મેં પડને વાલા બિલ આબિર **દા'વતે ઇસ્લામી** કે મ-દની માહોલ કી બ-ર-કત સે રાહે રાસ્ત પર આ હી ગયા. યકીનન સારે હી ગુનાહ કાબિલે તર્ક હેં, ઇન મેં કિસી કિસ્મ કી ભલાઈ નહીં. ગુનાહોં સે બચને વાલોં કી પઝીરાઈ ઓર અપની ઇબાદતોં કી તા'રીફ સે બચને કી તલ્કીન પર મબ્ની કુરઆની “નેકી કી દા'વત” મુલા-હઝા હો. ચુનાચે **દા'વતે ઇસ્લામી** કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કે મતબૂઆ તરજમે વાલે પાકીઝા કુરઆન, “**કન્ઝુલ ઈમાન મઅ ખઝાઈનુલ ઈરફાન**” સફહા 973 પર પારહ 27 સૂ-રતુન્નજમ આયત નમ્બર 32 મેં ઇશદિ હોતા હે :

الَّذِينَ يَجْتَبُونَ كِبْرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشِ
إِلَّا اللَّهَ إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ هُوَ
أَعْلَمُ بِكُمْ إِذْ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَإِذْ
أَنْتُمْ أَجْنَةٌ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ فَلَا تُزَكُّوْا
أَنْفُسَكُمْ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَى ۖ

તર-જ-મઅ કન્ઝુલ ઈમાન : વોહ જો બડે ગુનાહોં ઓર બે હયાઈયોં સે બચતે હેં મગર ઇતના કે ગુનાહ કે પાસ ગઅે ઓર રુક ગઅે બેશક તુમ્હારે રબ કી મફિરત વસીઅ હૈ વોહ તુમ્હેં ખૂબ જાનતા હૈ તુમ્હેં મિટ્ટી સે પૈદા કિયા ઓર જબ તુમ અપની માંઓં કે પેટ મેં હમ્લ થે તો આપ અપની જાનોં કો સુથરા ન બતાઓ. વોહ ખૂબ જાનતા હૈ જો પરહેઝ ગાર હેં.

આયતે મુબા-રકા કી તફસીર : સદરુલ અફઝિલ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદ્દીન મુરાદઆબાદી رَحْمَةُ اللهِ الْهَادِي ફરમાતે હેં : ગુનાહ વોહ અમલ હૈ જિસ કા કરને વાલા અઝાબ કા મુસ્તહિક હો. બહર હાલ ગુનાહ કી દો કિસ્મેં હેં સગીરા ઓર કબીરા. કબીરા વોહ જિસ કા અઝાબ સપ્ત હો ઓર બા'ઝ ઉ-લમા ને ફરમાયા કે સગીરા વોહ જિસ પર વઈદ ન હો કબીરા વોહ જિસ પર વઈદ હો ઓર ફવાહિશ વોહ જિન પર હદ હો. આયતે મુબા-રકા કે ઇસ હિસ્સે “મગર ઇતના કે ગુનાહ કે પાસ ગઅે ઓર રુક ગઅે” કે તહ્ત ફરમાતે હેં : કે ઇતના તો કબાઈર સે બચને કી બ-ર-કત સે મુઆફ હો જાતા હૈ. ઇસ હિસ્સઅે આયત : “બેશક તુમ્હારે રબ કી મફિરત વસીઅ હૈ વોહ તુમ્હેં ખૂબ જાનતા હૈ” કે તહ્ત ફરમાતે હેં : **શાને નુઝૂલ :** યેહ આયત ઉન લોગોં કે હક મેં નાઝિલ હુઈ જો નેકિયાં કરતે થે ઓર અપને અ-મલોં કી તા'રીફ કરતે થે ઓર કહતે થે હમારી નમાઝેં, હમારે રોઝે, હમારે હજ. ઇસ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِس کے پاس میرا جِیک لُہوا اُور اُس نے مُوڑ پَر دُڑدے پاک نہ پڑا
તહકીક વોહ બદ બખ્ત હો ગયા. (ઈબ્ન)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહે

હિસ્સએ આયત “તો આપ અપની જાનોં કો સુથરા ન બતાઓ” કે તહત ફરમાતે હેં : યા’ની તફાખુરન (બતોરે ફખ્ર) અપની નેકિયોં કી તારીફ ન કરો ક્યૂંકે અલ્લાહ તઆલા અપને બન્દોં કે હાલાત કા ખુદ જાનને વાલા હૈ. વોહ ઇન કી ઇબ્તિદાએ હસ્તી સે આખિરે અધ્યામ (યા’ની શુરૂઅ સે લે કર મૌત તક) કે જુમ્લા અહવાલ જાનતા હૈ. ઇસ આયત મેં રિયા ઓર ખુદ નુમાઈ ઓર ખુદ સરાઈ કી મુમા-ન-અત ફરમાઈ ગઈ લેકિન અગર ને’મતે ઇલાહી કે એ’તિરાફ ઓર ઇતાઅત વ ઇબાદત પર મસરત ઓર ઉસ કે અદાએ શુક કે લિયે નેકિયોં કા જિક કિયા જાએ તો જાઈઝ હૈ. ઇસ હિસ્સએ આયત, “વોહ ખૂબ જાનતા હૈ જો પરહેઝ ગાર હેં” કે તહત ફરમાતે હેં : ઓર ઉસી કા જાનના કાફી, વોહી જઝા દેને વાલા હૈ, દૂસરોં પર ઇઝહાર ઓર નામો નુમૂદ સે ક્યા ફાએદા ! (ખઝાઈનુલ ઇરફાન સ. 840, 841)

મહકતુલ
મુકર્રમહેજવ્નતુલ
બકીઆ

સબ સે પ્યારે આ’માલ : કબીલએ ખસઅમ કા એક આદમી બારગાહે નુબુવ્વત મેં હાઝિર હુવા, કહને લગા : “વોહ આપ હી હેં જો અલ્લાહ غَزْوَجَل્ કા રસૂલ મલ્લે ﷺ હોને કા દા’વા રખતે હેં?” ફરમાયા : “હાં.” પૂછા : અલ્લાહ ગَزْوَجَل્ કે યહાં સબ સે ઝિયાદા પ્યારા અમલ ક્યા હૈ ? ઇશાદિ ફરમાયા : અલ્લાહ ગَزْوَجَل્ પર ઇમાન લાના. અર્ઝ કી : ફિર કૌન સા ? ઇશાદિ હુવા, સિલએ રેહ્મી (યા’ની રિશ્તેદારોં કે સાથ હુસ્ને સુલૂક) કરના. અર્ઝ કી, ફિર કૌન સા ? ઇશાદિ ફરમાયા : નેકી કા હુકમ દેના ઓર બુરાઈ સે મન્અ કરના. (مَجْمَعُ الرَوَايَات ج ٨ ص ٢٧٧ حديث ١٣٤٠٤، مُسْنَدُ أَبِي يَعْقُوب ج ٦ ص ٥٥٠ حديث ٦٨٠٤)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહેમહકતુલ
મુકર્રમહેજવ્નતુલ
બકીઆ

ઐ કા’બા ! તેરી ફઝા કિતની અચ્છી હૈ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! બેશક અફઝલ વ અહમ તરીન અમલ ઇમાન હૈ ઓર તમામ નેક આ’માલ કે ઉપરવી ફવાઈદ ભી ઇમાન પર ખાતિમે કે સાથ હી મશરૂત હેં જૈસા કે “બુખારી શરીફ” મેં હૈ : اِنَّمَا الْاَعْمَالُ بِالْخَوَاتِيمِ યા’ની આ’માલ કા દારો મદાર ખાતિમે પર હૈ. (بخاری ج ٤ حديث ٦١٠٧) યકીનન જો મુસલ્માન હૈ વોહ બડા હી ખુશ કિસ્મત હૈ. મુસલ્માન કી ફઝીલત કે ભી ક્યા કહને ! શહન્શાહે મદીના, કરારે કલ્બો સીના, બાઈસે નુઝૂલે સકીના ﷺ ને કા’બએ મુઅઝ્ઝમા કો મુખાતબ કર કે ઇશાદિ ફરમાયા : “તૂ ખુદ ઓર તેરી ફઝા કિતની અચ્છી હૈ, તૂ કિસ કદર અ-ઝમત વાલા હૈ ઓર તેરી હુરમત (યા’ની ઇઝ્ઝત) કેસી અઝીમ હૈ, ઉસ ઝાતે પાક કી કસમ જિસ કે

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुज पर एक बार दुरदे पाक पढा अल्लाह उस पर दस रહमतें भेजता है. (स्म)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહે

કબૂલો કુદરત મેં મુહમ્મદ ﷺ કી જાન હૈ ! અલ્લાહ ઈંજલ કે નઝદીક મોમિન કી જાન વ માલ ઓર ઉસ સે અચ્છા ગુમાન રખને કી હુરમત તેરી હુરમત સે ભી ઝિયાદા હૈ.” (૨૧૩૨ હદીથ ૩૧૧ વ ૬ માજે હ ૬) જો બદ કિસ્મત ઇમાન કી દૌલત સે મહરૂમ હૈ ઉસ કો આખિરત મેં કિસી કિસ્મ કી ભલાઈ ઓર રાહત નહીં મિલેગી વોહ હમેશા હમેશા જહન્નમ મેં અઝાબ પાતા રહેગા. જહન્નમ કી કેફિયત પઢિયે ઓર લરઝિયે યુનાન્યે

મહકતુલ
મુકર્રમહે

જહન્નમ કી દિલ દિલા દેને વાલી કેફિયત : દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મતબૂઆ 853 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “જહન્નમ મેં લે જાને વાલે આ'માલ” જિલ્દ અવ્વલ સફહા 97 તા 98 પર હૈ : અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના ઉમર બિન ખત્તાબ રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ ને હઝરતે સય્યિદુના કા'બુલ અહબાર રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ (મશહૂર તાબેઈ બુઝુર્ગી) સે ઇશાદિ ફરમાયા : **એ કા'બ (રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ) ! હમેં ડર વાલી કુછ બાતેં સુનાઈયે !** હઝરતે સય્યિદુના કા'બ રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ ને તા'મીલે ઇશાદિ કરતે હુએ અર્ઝ કી : **યા અમીરલ મુઅમિનીન !** અગર આપ રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہુ કિયામત કે દિન સત્તર અમ્બિયાએ કિરામ **عليهم الصلوة والسلام** કે આ'માલ લે કર આએં તબ ભી મહશર કે અહવાલ દેખ કર ઉન્હેં બહુત હી કમ જાનને લગેંગે. યેહ સુન કર અમીરુલ મુઅમિનીન રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہુ ને કુછ દેર કે લિયે સર ઝુકા લિયા ફિર જબ (રિક્કત મેં) ઇફાકા હુવા (યા'ની કમી આઈ) તો ઇશાદિ ફરમાયા : **એ કા'બ (રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہુ) ! મઝીદ સુનાઈયે. અર્ઝ કી : યા અમીરલ મુઅમિનીન !** અગર જહન્નમ મેં સે બૈલ કે નથને (યા'ની બૈલ કી નાક કે સૂરાખ) જિતના હિસ્સા મશરિક મેં ખોલ દિયા જાએ તો મગરિબ મેં મૌજૂદ શખ્સ કા દિમાગ ઉસ કી ગર્મી કી વજહ સે ઉબલ કર બહ જાએ. ઇસ પર અમીરુલ મુઅમિનીન રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہુ ને (રિક્કત કે સબબ) કુછ દેર કે લિયે સર ઝુકા લિયા ફિર જબ ઇફાકા હુવા (યા'ની કમી હુઈ) તો ઇશાદિ ફરમાયા : **એ કા'બ (રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہુ) ! ઓર સુનાઈયે. અર્ઝ કી : યા અમીરલ મુઅમિનીન !** કિયામત કે દિન જહન્નમ ઇસ તરહ ગરજેગી કે કોઈ મુકર્રબ ફિરિશ્તા યા નબિય્યે મુરસલ એસા ન હોગા જો ઘુટનોં કે બલ ગિર કર યેહ ન કહે : **رَبِّ! نَفْسِي! نَفْسِي!** (યા'ની ઓ મેરે રબ ઈંજલ મેં ! મેં તુઝ સે અપને લિયે સુવાલ કરતા હૂં) હઝરતે સય્યિદુના કા'બુલ અહબાર રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہુ

જવ્નતુલ
બકીઆમહીનતુલ
મુનવ્વરહેમહકતુલ
મુકર્રમહેજવ્નતુલ
બકીઆ

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : જો શપ્સ મુઝ પર દુરંદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (طريق)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહ

ને મઝીદ બતાયા : જબ કિયામત કા દિન આએગા તો અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ અવ્વલીન વ આખિરીન (યા'ની સબ અગલોં પિછલોં) કો એક મૈદાન મેં જમ્અ ફરમાએગા, ફિર ફિરિશ્તે નાઝિલ હો કર સફેં બનાએંગે. ઇસ કે બા'દ અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ઇશાદિ ફરમાએગા : ઐ જિબ્રાઈલ (عَلَيْهِ السَّلَام) ! જહન્નમ કો લે આઓ. તો હઝરતે જિબ્રાઈલ عَلَيْهِ السَّلَام જહન્નમ કો ઇસ તરહ લે કર આએંગે કે ઉસ કી સત્તર હઝાર લગામોં કો ખીયા જા રહા હોગા, ફિર જબ જહન્નમ મખ્લૂક સે સો બરસ કી રાહ કે ફાસિલે પર રહ જાએગી તો ઇસ ઝોર સે ગરજેગી કે જિસ સે મખ્લૂક કે દિલ દહલ જાએંગે, ફિર જબ દોબારા ગરજેગી તો હર મુકર્રબ ફિરિશ્તા ઓર નબિયે મુરસલ ઘુટનોં કે બલ ગિર જાએગા, ફિર જબ તીસરી મરતબા ગરજેગી તો લોગોં કે દિલ ગલે તક પહોંચ જાએંગે ઓર અકલેં ઘબરા જાએંગી, યહાં તક કે હઝરતે સય્યિદુના ઇબ્રાહીમ ખલીલુલ્લાહ عَلَيْهِ السَّلَام અઝ્ઝ કરેંગે : યા ઇલાહી ! મૈં તેરે ખલીલ હોને કે સદકે સે સિફ અપને લિયે સુવાલ કરતા હૂં. હઝરતે સય્યિદુના મૂસા કલીમુલ્લાહ عَلَيْهِ السَّلَام અઝ્ઝ ગુઝાર હોંગે : યા ઇલાહી ! મૈં અપની મુનાજાત કે સદકે સિફ અપને લિયે સુવાલ કરતા હૂં. હઝરતે સય્યિદુના ઇસા રુહુલ્લાહ عَلَيْهِ السَّلَام અઝ્ઝ કરેંગે : યા ઇલાહી ! તૂ ને મુઝે જો ઇઝ્ઝત દી હૈ ઉસ કે સદકે મૈં સિફ અપને લિયે સુવાલ કરતા હૂં, ઉસ મરયમ عَنْهَا رَضِيَ اللهُ تَعَالَى مِنْهَا મુઝે જો ઇઝ્ઝત દી હૈ ઉસ કે સદકે મૈં સિફ અપને લિયે સુવાલ કરતા હૂં, ઉસ મરયમ عَنْهَا رَضِيَ اللهُ تَعَالَى مِنْهَا મુઝે જો ઇઝ્ઝત દી હૈ ઉસ કે સદકે મૈં સિફ અપને લિયે સુવાલ કરતા હૂં, ઉસ મરયમ عَنْهَا رَضِيَ اللهُ تَعَالَى مِنْهَا મુઝે જો ઇઝ્ઝત દી હૈ ઉસ કે સદકે મૈં સિફ અપને લિયે સુવાલ કરતા હૂં. (الروايج عن اقتراف الكبائر ج ١ ص ٤٩)

મક્કતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીયામહીનતુલ
મુનવ્વરહમક્કતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીયામહીનતુલ
મુનવ્વરહમક્કતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીયામહીનતુલ
મુનવ્વરહમક્કતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીયા

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! ઇસ રિવાયત સે જહન્નમ કી હોલ નાકિયોં કા

બખૂબી અન્દાઝા લગાયા જા સકતા હૈ. ઇસ રિવાયત મેં અમ્બિયાએ કિરામ عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَام કે મકામે ખોફ કા ભી બયાન હૈ, મગર યાદ રહે કે યેહ હઝરાત મા'સૂમ હૈં ઓર રિવાયત મેં બયાન કદા સૂરતે હાલ કિયામત કે બા'ઝ અવકાત મેં હોગી વરના ઉન્હેં મહશર મેં કિસી કિસ્મ કી કોઈ તક્લીફ ન હોગી બલકે અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઇનાયત સે લોગોં કી શફાઅત ફરમાએંગે ઓર ખુદ બુલન્દ તરીન મકામાત પર જલ્વા ફરમા હોંગે.

મુઝે નારે દોઝખ સે ડર લગ રહા હૈ હો મુઝ ના તુવાં પર કરમ યા ઇલાહી

જલા દે ન મુઝ કો કહીં નારે દોઝખ કરમ બહરે શાહે ઉમમ યા ઇલાહી

તૂ અત્તાર કો બે સબબ બખ્શ મૌલા

કરમ કર કરમ કર કરમ યા ઇલાહી

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 82, 83)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुइदे पाक न पड़ा तहकीक वोह बढ भप्त हो गया. (उज्ज)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

નેકી કી દા'વત દેના ખામોશ રહને સે બેહતર હૈ : ઝબાન કી આફતેં બે શુમાર હેંં ઓર ઈન સે બચને કા બેહતરીન તરીકા યેહી હૈ કે ઝબાન પર કુફલે મદીના લગા લિયા જાએ, યા'ની આદમી ખામોશી કી આદત બના લે, અલબત્તા જો ઝબાન કી લગ્ગિશોં સે બચના જાનતા હો ઓર શરીઅત કે એન તકાઝે કે મુતાબિક બોલને પર કુદરત રખતા હો ઉસ કે લિયે નેકી કી દા'વત દેના ખામોશી સે અફઝલ તરીન અમલ હૈ. જૈસા કે ખા-તમુલ મુર-સલીન, રહમતુલ્લિલ આ-લમીન ﷺ કા ફરમાને દિલ નશીન હૈ : અગર તુમ **أَمْرٌ بِالْمَعْرُوفِ وَنَهْيٌ عَنِ الْمُنْكَرِ** (યા'ની નેકી કા હુકમ દેના ઓર બુરાઈ સે મન્અ કરના) કરો તો યેહ ખામોશ રહને સે ઝિયાદા બેહતર હૈ. (شُعْبُ الْإِيمَان ج ٦ ص ٩٢ حديث ٧٠٧٨)

સવાબ મિલને કી ઉમ્મીદ : હઝરતે સય્યિદુના અબુદરદાઅ રહીએ ફરમાતે હેં : મેં દૂસરોં કો નેકી કા હુકમ દેતા હૂં ઓર ખુદ અગર્યે વોહ કામ નહીં કરતા લેકિન ફિર ભી મુઝે અલ્લાહ **عَزَّوَجَلَّ** સે અજ મિલને કી ઉમ્મીદ હૈ. (کنز العمال ج ٣ ص ٢٧٠ رقم ٨٤٣٨) યા'ની જબ કિસી કો નેક કામ કરને કા હુકમ દિયા તો મુઝે અજ મિલ ગયા અગર્યે મેં વોહ કામ ખુદ ન ભી કરતા હૂં.

કબ્ર કી રોશની કા સામાન : અલ્લાહ તબા-ર-ક વ તઆલા ને હઝરતે સય્યિદુના મૂસા કલીમુલ્લાહ **عَلَيْهِ السَّلَام** કી તરફ વહૂય ફરમાઈ : “ભલાઈ કી બાતેં ખુદ ભી સીખો ઓર દૂસરોં કો ભી સિખાઓ, મેં ભલાઈ સીખને ઓર સિખાને વાલોં કી કબ્રોં કો રોશન ફરમાગિંગા તાકે ઉન કો કિસી કિસ્મ કી વહૂશત ન હો.”

(جُلَّةُ الْأَوْلِيَاء ج ٦ ص ٥٠٠ رقم ٧٦٢٢)

મુબત્લિગીન કી કબ્રેં إِنَّ شَاءَ اللَّهُ જગ-મગાએંગી : મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ રિવાયત સે નેકી કી બાત સીખને સિખાને કા અજરો સવાબ મા'લૂમ હુવા. સુન્નતોં ભરા બયાન કરને યા દર્સ દેને ઓર સુનને વાલોં કે તો વારે હી ન્યારે હો જાએંગે, **إِنَّ شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ** ઉન કી કબ્રેં અન્દર સે જગમગ જગમગ કર રહી હોંગી ઓર ઉન્હેં

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर इस मरतबा सुब्ह और इस मरतबा शाम दुइटे पाक पढा उसे कियामत के दिन मेरी शफाअत मिलेगी. (मु'तावा)

કિસી કિસ્મ કા ખૌફ મહસૂસ નહીં હોગા. ઇન્ફિરાદી કોશિશ કરતે હુએ નેકી કી દા'વત દેને વાલોં, સુન્નતોં કી તરબિયત કે મ-દની કાફિલે મેં સફર ઓર ફિકે મદીના કર કે મ-દની ઇઆમાત કા રિસાલા રોઝાના પુર કરને કી તરગીબ દેને વાલોં ઓર સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ કી દા'વત પેશ કરને વાલોં નીઝ મુબલ્લિગીન કી નેકી કી દા'વત સુનને વાલોં કી કુબૂર ભી إِنَّ شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ હુઝૂર મુફીઝુનૂર ﷺ કે નૂર કે સદકે નૂરુન અલા નૂર હોંગી.

કબ્ર મેં લહરાએંગે તા હશર યશમે નૂર કે જલ્વા ફરમા હોગી જબ તલ્અત રસૂલુલ્લાહ કી

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

મુશ્કિલ અલ્ફાઝ કે મઆની : તલ્અત : યા'ની ચેહરા. સૂરત. નઝારા

શહે કલામે રઝા : ઐ આશિકાને રસૂલ ! ઝૂમ ઉઠો ! જબ મહબૂબે રબ, તાજદારે

અરબ ﷺ અપના નૂરાની ચેહરા ચમકાતે હુએ મોમિન કી કબ્ર મેં જલ્વા ફરમા હોંગે, તો રોશની હી રોશની હો જાએગી ઓર તા કિયામે કિયામત કબ્ર મેં નૂર કે યશમે લહરાતે રહેંગે.*

અંધેરા ઘુપ અંધેરા હે શહા વહ્શત કા ડેરા હે કરમ સે કબ્ર મેં તુમ આઓગે તો રોશની હોગી

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 280)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

મરીઝ તબીબ બન ગયા : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બક શિબ્લી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِي એક મરતબા બીમાર હો ગએ. લોગોં ને શિફાખાને મેં દાખિલ કરવા દિયા. આપ કે અકીદત મન્દ વઝીર અલી બિન ઈસા કી દર-ખ્વાસ્ત પર ખલીફએ બગદાદ ને દરબારે શાહી કે નસરાની (કિસ્યેન) રઈસુલ અતિબ્બા (યા'ની ડોકટરોં કે સરદાર) કો આપ ﷺ કે ઇલાજ કે લિયે ભેજ દિયા. ઉસ ને બડી તવજ્જોહ સે ઇલાજ કિયા મગર કોઈ ફાએદા

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : صَلَّي اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરુદ શરીફ ન પઢા ઉસ ને જફા કી. (ઘેરાઝાન)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહ

નહીં હુવા. એક દિન રઈસુલ અતિબ્બા ને કહા : اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى رَحْمَةِ اللّٰهِ الْقَوِي ! अगर मुझे ये लमा'लूम हो जाये के मेरे बदन के किसी टुकड़े में आप का इलाज है तो मुझे आप के लिये अपना उज्ज्व काट देने में ली कोई तरदुद (या'नी इन्कार) नहीं होगा. छतरते सय्यिदुना शिब्ली عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِي ने फरमाया : “मेरा इलाज आप के एक उज्ज्व काटने के मुकाबले में बहुत ही आसान चीज में है.” उस ने पूछा : वोह क्या है ? . फरमाया के तुम अपना रुन्नार काट डालो और इस्लाम कबूल कर लो اِنْ شَاءَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ मारे ખુશી કે મેરા મરઝ જાતા રહેગા. તબીબ ને ફૌરન રુન્નાર કાટા, કુફ્ર સે તૌબા કી, કલિમા પઢા ઔર મુસલમાન હો ગયા ઉસી વક્ત છતરતે સય્યિદુના શિબલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِي તન્દુસ્ત હો કર બિસ્તરે બીમારી સે ઉઠ ખડે હુએ. ખલીફએ બગદાદ કો જબ યેહ ખબર પહોંચી તો ઉસ ને તઅજજુબ સે કહા કે મૈં ને તો તબીબ કો મરીઝ કે પાસ ભેજા થા, મુઝે કયા ખબર થી કે મરીઝ કો તબીબ કે પાસ ભેજ રહા હૂં. (رُوحُ الْبَيَان ٢ ص ٤٦١) **અલ્લાહ અઝ્જલ ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.**

મહકતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીયામહીનતુલ
મુનવ્વરહ

મુન્નાર કિસે કહતે હૈં : મીઠે મીઠે ઇસ્લામ ભાઈયો ! એક ધાગા હિન્દૂ અપને ગલે ઔર બગલ કે દરમિયાન ડાલે રહતે હૈં ઉસે રુન્નાર યા જનીવ કહતે હૈં ઇસી તરહ વોહ ધાગા યા ઝન્જીર જો કિસ્ચેન, મજૂસી (યા'ની આતશ પરસ્ત) ઔર યહૂદી અપની કમર મેં બાંધતે હૈં રુન્નાર કહલાતા હૈ. رَحِمَهُمُ اللّٰهُ السَّلَام ઇસ હિકાયત સે મા'લૂમ હુવા કે હમારે ઔલિયાએ કિરામ **اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى رَحْمَةِ اللّٰهِ الْقَوِي** નેકી કી દા'વત, ખલ્કે ખુદા કી હિદાયત ઔર ઇસ્લામ કી ઇશ્આત કે નિહાયત હી શૈદાઈ થે, કિસી ગૈર મુસ્લિમ કે ઇસ્લામ કબૂલ કર લેને સે ઉન્હેં ઇતની અઝીમ મસરત હાસિલ હોતી થી કે ખુશી કે મારે બસા અવકાત ઉન કી ખતરનાક બીમારિયાં દૂર હો જાતી થી.

મહકતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીયા

મુઝે તુમ એસી દો હિમ્મત આકા

હૂં સબ કો નેકી કી દા'વત આકા

બના દો મુઝ કો ભી નેક ખસલત

નબિય્યે રહમત શફીએ ઉમ્મત

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 191)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّي اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَى مُحَمَّد

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દુરૂદ શરીફ પઢેગા મેં કિયામત કે દિન ઉસ કી શફાઅત કરૂંગા। (કુશર)।

મહીનતુલ મુનવ્વરહે

ખલીફા સુલૈમાન રો પડા : ખલીફાએ દિમશક સુલૈમાન બિન અબ્દુલ મલિક ઉ-મવી બડે કરો ફર (યા'ની શાનો શૌકત) કા બાદશાહ થા. ઉસ ને એક મરતબા મશહૂર મુહદિસ સય્યિદુના ઇમામ તાઉસ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِ કો દરબાર મેં બુલાયા, આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ને મૌકઅ પા કર “નેકી કી દા'વત” દેતે હુએ ઇસ્તિફસાર ફરમાયા (યા'ની પૂછા) : **એ**

મહકતુલ મુકર્રમેહ

અમીરુલ મુઅમિનીન ! ક્યા આપ કો મા'લૂમ હૈ કે સબ સે ઝિયાદા અઝાબ કિસ કો હોગા ?

જવ્નતુલ બકીઅ

ખલીફા ને કહા : આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِ હી ઇશાદિ ફરમાઈયે ! તો આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ને યેહ હદીસે પાક પઢ કર સુનાઈ : “જિસ કો અલ્લાહ તઆલા ને અપની સલ્તનત મેં બાદશાહી અતા ફરમાઈ ફિર ઉસ ને ઝુલ્મ કિયા તો ઉસ શખ્સ કો કિયામત કે દિન સબ સે ઝિયાદા અઝાબ દિયા જાએગા.” યેહ સુન કર ખલીફા ખૌફે ખુદા عَزَّ وَجَلَّ સે લરઝ ઉઠા ઔર દહાડે માર કર રોને લગા યહાં તક કે રોતે રોતે તપ્ત પર ચિત લૈટ ગયા. ઉસ કે તમામ દરબારી ઉસ કો ઇસી હાલત મેં છોડ કર ચલે ગએ. (مُسْتَرْف ج ١ ص ١٦٩)

મહીનતુલ મુનવ્વરહે

મા તહતોં કે બારે મેં સબી સે પૂછા જાએગા : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! ઇસ હિકાયત સે મા'લૂમ હુવા કે બયાન કી તાસીર કે લિયે જહાં સુનને વાલોં કો દિલો દિમાગ હાઝિર રખતે હુએ સુનના ઝરૂરી હૈ વહાં મુબલ્લિગ કા ભી બા અમલ, ઇખ્લાસ કા પૈકર ઔર હર કિસ્મ કી હિર્સ ઔર ઝાતી ગરઝ સે પાક હોના લાઝિમી હૈ. જહાં યેહ દોનોં ચીઝેં જમ્મ હોંગી, وَاللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ વહાં બયાન કા ખૂબ અસર ઝાહિર હોગા ઔર અગર ઇન દોનોં મેં સે કોઈ એક ચીઝ મફકૂદ (યા'ની ગાઈબ) હોગી તો બયાન કે સ-મરાત (યા'ની ફવાઈદ) મિલના દુશ્વાર હોંગે. ઇસ હિકાયત સે યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે બાદશાહ અગર ઝુલ્મ કરેગા તો અઝાબે નાર કા સબ સે ઝિયાદા હકદાર બનેગા. જો લોગ ઇક્તિદાર કે તલબ ગાર રહતે હેં વોહ એક તરહ સે અપને આપ કો બહુત બડે પુર ખતર ગાર મેં ધકેલને કે દર પૈ હોતે હેં. ઇસ ઝિમ્ન મેં **દો ફરામીને મુસ્તફા**

મહકતુલ મુકર્રમેહ

મુલા-હઝા હોં : **﴿1﴾** જિસ કો રિઆયા કા ઝિમ્મેદાર બનાયા ગયા ફિર ઉસ ને રિઆયા કી ખૈર ખ્વાહી ન કી તો વોહ જન્નત કી ખુશ્બૂ તક ન પા સકેગા. (بخاری ج ٤ ص ٤٠٦ حديث ٧١٥٠)

જવ્નતુલ બકીઅ

﴿2﴾ તુમ સબ નિગહબાન હો ઔર હર એક સે ઉસ કી રિઆયા

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર દુરુદે પાક કી કસરત કરો બેશક યેહ તુમ્હારે લિયે તહારત હૈ. (અબુ ડાવુદ)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહ

(યા'ની મા તહત્તોં ઓર મહકૂમ લોગોં) કે બારે મેં પૂછા જાએગા. જિસે લોગોં પર અમીર બનાયા ગયા વોહ નિગહબાન હૈ, ઉસ સે ઉન કે બારે મેં પૂછા જાએગા. મર્દ અપને અહલે ખાના પર નિગહબાન હૈ, ઉસ સે અહલે ખાના કે બારે મેં સુવાલ ક્રિયા જાએગા, ઓરત અપને શોહર કે ઘર ઓર ઉસ કી ઔલાદ પર નિગહબાન હૈ, વોહ ઉન કે બારે મેં જવાબ દેહ હોગી, ગુલામ અપને આકા કે માલ પર નિગહબાન હૈ, ઉસ સે ઈસ બારે મેં પૂછગછ હોગી. સુન લો ! **તુમ મેં સે હર એક નિગહબાન હૈ** ઓર હર એક સે ઉસ કી રિઆયા (મા તહત્તોં ઓર મહકૂમ લોગોં) કે બારે મેં પુરસિશ (યા'ની પૂછગછ) હોગી.

મહીનતુલ
મુકર્રમહમહીનતુલ
મુનવ્વરહમહીનતુલ
મુકર્રમહ

(صحیح بخاری ج ۲ ص ۱۵۹ حدیث ۲۵۵۴)

જન્મતુલ
બકીઆ

ઇક્તિદાર મિલને પર રોના : અબ એક હિકાયત મુલા-હઝા હો જો કે અરબાબે ઇક્તિદાર કે લિયે નિહાયત ઇબ્રત ખૈઝ હૈ યુનાન્થે તારીખુલ ખુ-લફા મેં હૈ : અતા બિન અબી રબાહ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْهِ ફરમાતે હૈં : હઝરતે સય્યિદુના ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ رَضِيَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ કી ઝૌજએ મોહ-ત-રમા ફાતિમા બિન્તે અબ્દુલ મલિક رَضِيَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ ને મુઝ સે ફરમાયા કે જબ હઝરતે સય્યિદુના ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ رَضِيَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ કો ખિલાફત તફવીઝ કી ગઈ (યા'ની મિલી) તો આપ رَضِيَ اللهُ تَعَالٰی عَنْهُ ઘર મેં આએ ઓર મુસલ્લે પર બૈઠ કર ગિર્યા વ ઝારી કરને લગે ઓર ઇતના રોએ કે **દાદી મુબારક આસૂંઓં સે તર હો ગઈ.** મેં ને અઝ કી : યા અમીરલ મુઅમિનીન ! આપ ક્યૂં રો રહે હૈં ? ફરમાયા : ઐ ફાતિમા ! મુસલ્માનોં કી નિગહ દાશત (યા'ની નિગરાની) ઓર ઉન કી ફલાહ વ બેહબૂદ (યા'ની ભલાઈ ઓર ખૈર ખ્વાહી) કા સારા બોઝ મેરી ગરદન પર ડાલ દિયા ગયા હૈ. મેં નંગે, ભૂકોં, ફકીરોં, મરીઝોં, મઝલૂમ કેદિયોં, મુસાફિરોં, ઝઈફોં, બચ્ચોં ઓર ઇયાલ દારોં (યા'ની બાલ બચ્ચે દારોં) ગરઝ કે અપની રિઆયા કે તમામ મુસીબત ઝઘોં કી ખબર ગીરી કે બારે મેં ગૌર કરતા હૂં ઓર સોચતા હૂં કે કહીં ઇન મેં સે કિસી એક કે બારે મેં ભી અલ્લાહ તઆલા ને મુઝ સે બાઝપુર્સ (યા'ની પૂછગછ) ફરમા લી ઓર મુઝ સે જવાબ ન બન પડા તો મેરા ક્યા બનેગા ! મેં ઇસી ફિક મેં રો રહા હૂં.

મહીનતુલ
મુનવ્વરહમહીનતુલ
મુકર્રમહજન્મતુલ
બકીઆમહીનતુલ
મુનવ્વરહમહીનતુલ
મુકર્રમહ

(تاريخ الخلفاء ص ۱۸۹)

જન્મતુલ
બકીઆ

અંગૂર ખાને સે ભી ખોફ : મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! અફસોસ ! આજ કલ ઉમૂમન ઇક્તિદાર કે ઝરીએ માલ વ મનાલ (યા'ની જાએદાદ વ માલ) હાસિલ ક્રિયા જાતા હૈ મગર રબ્બે ઝુલ જલાલ جَزَّوَجَلَّ કે નેક બન્દોં કા હાલ ઇસ સે મુખ્તલિફ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : તુમ જહાં ભી હો મુઝ પર દુરુદ પઢો કે તુમહારા દુરુદ મુઝ તક પહોંચતા હૈ. (ટર્કી)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

હોતા હૈ, ખોફે ખુદા ﷻ સે માલામાલ હોને કે સબબ વોહ એસે મૌકઅ પર રો રો કર નિઢાલ હો જાતે હૈં. વોહ હઝરાત ફૂંક ફૂંક કર કદમ રખતે ઓર બાત બાત પર ડરતે હૈં.

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

યુનાન્યે હઝરતે સય્યિદુના ઓન બિન મુઅમ્મર رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى کا بیان હૈ કે એક રોઝ હઝરતે સય્યિદુના ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ अपनी मौजमे मोह-त-रमा

જન્મતુલ
બકીઅ

سے فرمانے لگے : کاتیمہ ! तुम्हारे पास एक दिरहम हो तो दे दो आज अंगूर खाने को जो खाता है, उन्होंने ने अर्ज की : मेरे पास दिरहम कहां ! क्या आप अभीरुल मुअमिनीन हो कर एक दिरहम की भी हैसियत नहीं रखते ? (बे करार हो कर) फरमाया : अंगूर न खाना इस से कहीं ज़ियादा आसान है કે કલ મૈં જહન્નમ કી ઝન્જરેં પહનું. (تاریخ الخلفاء ص ۱۷۱) **અલ્લાહ ﷻ કી ઉન પર રહમત હો ઓર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મફિરત હો.**

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

અંગૂર કે હિસાબે આખિરત કા ડર : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! હઝરતે સય્યિદુના ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ کا ખોફે ખુદા ﷻ મરહબા !

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

અંગૂર બેશક હલાલ વ તય્યિબ હૈં લેકિન અલ્લાહ ﷻ કી ને'મત હૈં ઓર બરોઝે કિયામત હર ને'મત કા હિસાબ દેના હોગા, આપ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ کا ખોફે આખિરત કે સબબ અંગૂર ખાને સે બાઝ રહે. આહ ! આજ હમ એક સે એક લઝીઝ ને'મતે ખાતે ઓર બરતતે (યા'ની ઇસ્તિ'માલ કરતે) હૈં ઓર મઝીદ બેહતર સે બેહતરીન કી જુસ્ત-જૂ (યા'ની તલાશ) મેં રહતે હૈં, ઉમ્દા સે ઉમ્દા તરીન કોઠી ભી નાકાફી મહસૂસ હોતી હૈ, બડે સે બડા બંગલા (VILLA) હાસિલ કરને કે દર પૈ રહતે હૈં જબ કે પારહ 30 સૂ-રતુતકાસુર કી આખિરી આયત ખોફે ખુદા રખને વાલોં કો બે કરાર કિયે દેતી હૈ. યુનાન્યે દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કે મત્બૂઆ તરજમે વાલે પાકીઝા કુરઆન, “કન્જુલ ઇમાન મઅ ખઝાઈનુલ ઇરફાન” સફહા 1118 પર ઇશાદિ હોતા હૈ :

જન્મતુલ
બકીઅ

ثُمَّ لَتُسْأَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ ﴿٨﴾
(پ ۳۰، التكاثر ۸)

તર-જ-મએ કન્જુલ ઇમાન : ફિર બેશક ઝરૂર ઉસ દિન તુમ સે ને'મતોં સે પુરસિશ હોગી.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِس نے مُوڑ પર દસ મરતબા દુરુદે પાક પઢા અલ્લાહ ઉસ પર સો રહમતો નાઝિલ ફરમાતા હૈ. (ટાંઠા)

આયતે મુબા-રકા કી તફસીર મેં ત્રીન અહાદીસ : ﴿1﴾ ઇફ્રિમા ને કહા : જબ

યેહ આયતે મુબા-રકા નાઝિલ હુઈ તો સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان ને અર્ઝ કી : યા રસૂલલ્લાહ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ! હમ કૌન સી ને'મતોં મેં હૈં ! હમેં તો જવ કી રોટી ઓર વોહ ભી સિફ આધા પેટ નસીબ હોતી હૈ ! વહ્ય આઈ : ક્યા તુમ જૂતે નહીં પહનતે ?

ઠન્ડા પાની નહીં પીતે ? યેહ ભી ને'મતેં હૈં (تفسيره منثور ج ٨ ص ١١٢) ﴿2﴾ હઝરતે મૌલાએ

કાએનાત, અલિય્યુલ મુર્તઝા શેરે ખુદા کَرَّمَ اللہُ تَعَالٰی وَجْہُہُ الْکَرِیْم ને મઝકૂરા આયત કી તફસીર મેં ફરમાયા : જિસ ને ગન્દુમ (યા'ની કનક, ગેહૂં) કી રોટી ખાઈ ઓર ફુરાત કા ઠન્ડા પાની પિયા નીઝ રહને કે લિયે મકાન ભી હો, યેહ વોહ ને'મતેં હૈં જિન કે મુ-તઅલ્લિક સુવાલ

હોગા (ایضاً ص ١١٢) ﴿3﴾ જલીલુલ કદ્ર તાબેઈ હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ મુજાહિદ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللہُ تَعَالٰی ને ઇસ આયતે મુબા-રકા કે બારે મેં ફરમાયા કે ઇસ સે દુન્યા કી હર લઝ્ઝત વાલી શૈ મુરાદ હૈ. (ایضاً)

સૂ-રતુતકાસુર કી મઝકૂરા આખિરી આયતે મુબા-રકા કે તહત સદરુલ અફઝિલ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદ્દીન મુરાદઆબાદી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللہُ الْاٰلِہٖ وَسَلَّم ફરમાતે હૈં : જો અલ્લાહ તઆલા ને તુમ્હેં અતા ફરમાઈ થીં સિહ્દત વ ફરાગ (યા'ની ખુશહાલી) વ અમ્ન વ ઐશ વ માલ વગૈરા જિન સે દુન્યા મેં લઝ્ઝતેં ઉઠાતે થે, પૂછા જાએગા : યેહ ચીઝેં કિસ કામ મેં ખર્ચ કીં ? ઇન કા ક્યા શુક અદા કિયા ? ઓર તર્કે શુક પર અઝાબ કિયા જાએગા.

દો² અક્સામે ને'મત ઓર સુવાલાતે આખિરત : મુફસ્સિરે શહીર હકીમુલ

ઉમ્મત હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللہُ الْاٰلِہٖ وَسَلَّم કી સૂરએ તકાસુર કી મઝકૂરા આખિરી આયત કે તહત બયાન કર્દા તફસીર મેં યેહ ભી હૈ : કર્બી ને'મત (યા'ની અપની કોશિશ સે હાસિલ કર્દા ને'મત મ-સલન મિઠાઈયાં, લઝીઝ ગિઝાએં, ઠન્ડે મશરૂબાત, ઉમ્દા મલ્બૂસાત, દૌલત, સલ્તનત વગૈરા) કે બારે મેં ત્રીન સુવાલાત હોંગે (1) કહાં સે હાસિલ કી ? (2) કહાં ખર્ચ કી ? (3) ઇસ કા ક્યા શુકિયા અદા કિયા ? વહ્બી ને'મત (યા'ની અલ્લાહ عَزَّ وَجَلَّ કી ઇનાયત કી હુઈ વોહ ને'મત જિસ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हो और वो छ मुज पर दुर्इद शरीफ न पड़े तो वो छ लोगों में से कन्हूस तरीन शप्स है. (ज़िद्दिया)

મેં બન્દે કી અપની કોશિશ કા દખ્લ ન હો. જૈસા કે ચાંદ, સૂરજ, હાથ, પાઉં, આંખ, કાન વગૈરા) કે બારે મેં દો સુવાલાત હોંગે : (1) કહાં ખર્ચ કી ? (2) ઇસ કા ક્યા શુક્રિયા અદા કિયા ?

(નૂરુલ ઇસ્કાન સ. 966)

આહ ! ઉમ્દા ઉમ્દા ગિઝાએં : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! વાકેઈ બડે ખૌફ કી બાત હૈ, આજ હમ ઉમ્દા સે ઉમ્દા તરીન ગિઝાઓં ઔર ને'મતોં કે હરીસ બને હુએ હૈં મગર કબ્ર મેં કીડોં કી ગિઝા બનને ઔર હિસાબે આખિરત મેં ફંસને કે અન્દેશે કો ભૂલે હુએ હૈં. હમેં અચ્છે મેં અચ્છા ઔર લઝીઝ તરીન ખાના ચાહિયે ઔર વોહ ભી ગર્મ હો, એક તો “ઉમ્દા ગિઝા” બઝાતે ખુદ ને'મત ઔર ઉસ કા ગર્મ હોના ને'મત દર ને'મત, સાદા ચાચ સે ભી ગુઝારા નહીં, દૂધ પત્તી હો ઔર વોહ ભી મીઠી મીઠી ઔર ગરમા ગર્મ હો, યું હમારી એક ચાચ ભી કઈ ને'મતોં કા મજમૂઆ બન જાતી હૈ ! ઇસી તરહ હલ્વા પૂરી, પિઝ્ઝે, પરાઠે, અન્વાઓ અક્સામ કી મિઠાઈયાં, તરહ તરહ કે તાઝા ફલ ઔર ખુશ્ક મેવે (ચા'ની ડ્રાયફ્રૂટ), ખુશ ઝાએકા ફાલૂદે, ઠન્ડે મીઠે મઝેદાર શરબત, બાદામ પિસ્તે વાલા શીર ખુર્મા, ઠન્ડી બોતલેં (COLD DRINKS), આઈસક્રીમેં, મખ્ખન, મલાઈ, કસ્ટર્ડ, કબાબ સમોસે, ગરમા ગર્મ પકોડે, તલી હુઈ મછલી, તલી હુઈ ચાંપેં, તન્દૂરી રાન, ચિકન તિક્કા, સીખ કબાબ, બર્ગર ઔર ન જાને ક્યા ક્યા હમારા લાલચી નફસ તલબ કરતા ઔર ખાતા પીતા હૈ. અગર્યે મઝકૂરા તમામ ગિઝાએં ખાના હલાલ હૈં મગર ઇન પર ઔર તમામ ને'મતોં પર બરોઝે આખિરત સુવાલાત કિયે જાએંગે. કાશ ! હમારા ખાઊ પિયૂ નફસ કાબૂ મેં આ જાએ. કાશ ! અચ્છી અચ્છી નિચ્ચતોં કે ન હોને કી સૂરત મેં ફકત તફરીહન ઔર મહ્ઝ હુસૂલે લઝ્ઝત કે લિયે ખાને પીને કી આદત સે હમારી જાન છૂટ જાએ.

માલ ખાને કે શાઘકીન ગૌર ફરમાએં : હમ ચન્દ મિનટ કી લઝ્ઝત કી ખાતિર કિતના બડા ખતરા મોલ લે રહે હૈં ઇસ બાત કો ઇસ રિવાયત સે સમઝને કી કોશિશ કીજિયે યુનાન્યે દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 504 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “મિન્હાજુલ આબિદીન” સફહા 141 પર હુજજતુલ ઇસ્લામ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : उस शप्स की नाक भाक आलूद हो जिस के पास मेरा जिक्र हो और वोह मुज पर दुरुहे पाक न पड़े. (१६)

હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ અબૂ હામિદ મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગઝાલી
હઝરતે અલ્લામા જલાલુદ્દીન સુયૂતી શાફેઈ રَحْمَةُ اللهِ الْوَالِي ફરમાતે હેં : મન્કૂલ હે : “બેશક સ-કરાતે મૌત કી શિદત દુન્યા કી લઝ્ઝતોં
કે મુતાબિક હે.” તો જિસ ને ઝિયાદા લઝ્ઝતોં ઉઠાઈ ઉસે નઝ્ઝ કી તક્લીફ ભી ઝિયાદા
હોગી. (منهاج العابدین ص ۹۶)

નઝ્ઝ કી સખ્તિયોં કી ઝલક : નઝ્ઝ કી સખ્તિયોં કી ઝલક મુલા-હઝા હો યુનાન્હે
હઝરતે અલ્લામા જલાલુદ્દીન સુયૂતી શાફેઈ رَحْمَةُ اللهِ الْوَالِي નકલ કરતે હેં : મૌત દુન્યા વ
આખિરત કી હોલ નાકિયોં મેં સબ સે ઝાઈદ હોલનાક હે, યેહ આરોં કે ચીરને સે, કેંચિયોં
કે કાટને સે, હાંડિયોં કે ઉબાલને સે ઝાઈદ હે. અગર મુદા ઝિન્દા હો કર શદાઈદે મૌત
(યા'ની મૌત કી સખ્તિયાં) લોગોં કો બતા દેતા તો ઉન કા ઐશ ઓર નીંદ સબ કુદ્ર ખત્મ હો
જાતા. (شَرْحُ الصُّنُور ص ۳۳)

કાશ ! કે મેં દુન્યા મેં પૈદા ન હુવા હોતા કશ્રો હશર કા હર ગમ ખત્મ હો ગયા હોતા
જાં કની કી તક્લીફેં ઝબ્હ સે હેં બઢ કર કાશ ! મુર્ગ બન કે તયબા મેં ઝબ્હ હો ગયા હોતા
આહ ! કસરતે ઈસ્યાં હાએ ! ખોફ દોઝખ કા કાશ ! ઈસ જહાં કા મેં ન બશર બના હોતા
શોર ઉઠા યેહ મહશર મેં ખુલ્હ મેં ગયા અત્તાર
ગર ન વોહ બચાતે તો નાર મેં ગયા હોતા

(वसाईले बज्जिश, स. 256, 258)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

હિસાબે ને'મત કે બારે મેં લરઝા ખૈઝ 9 ફરામીને મુસ્તફા ﷺ :

ફાની લઝ્ઝતોં સે અપને આપ કો બચાને કા જઝબા બઢાને ઓર દુન્યવી ને'મતોં કે
સબબ હોને વાલે હિસાબે આખિરત સે ખુદ કો ડરાને કે લિયે દિલ હિલા દેને વાલે
9 ફરામીને મુસ્તફા ﷺ મુલા-હઝા હોં : ﴿1﴾ જબ કિયામત કા દિન
હોગા તો અલ્લાહ તઆલા અપને બન્દોં મેં સે એક બન્દે કો બુલા કર અપને સામને ખડા કર

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर रोझे जुमुआ दो सो बार दुइदे पाक पढा उस के दो सो साल के गुनाह मुआफ़ होगे. (ترمذی)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહ

દેગા ઔર ઉસ સે ઉસ કે જાહ વ મર્તબે કે મુ-તઅલ્લિક ઇસી તરહ સુવાલ કરેગા જિસ તરહ ઉસ કે માલ કે બારે મેં સુવાલ ફરમાએગા. (المعجم الاوسط ج ١ ص ١٤٠ حديث ٤٤٨)

મહકતુલ
મુકર્રમહ

ભી કદમ ઉઠાતા હૈ તો કિયામત મેં ઉસ સે સુવાલ હોગા કે વોહ કદમ કિસ લિયે ઉઠાયા થા ? (تاريخ دمشق ج ٦ ص ٥٤)

જવ્નતુલ
બકીઆ

ક્યા મેં ને તેરા જિસ્મ તન્દુરુસ્ત નહીં રખા થા ? ક્યા મેં ને તુજે ઠન્ડે પાની સે સૈરાબ ન કિયા થા ? (तूने धन के लुकूक अदा किये या नहीं?) (المستدرک ج ٥ ص ١٩١ حديث ٧٢٨)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહ

માલિક ઔર મમ્લૂક (યા'ની ગુલામ) કો ઔર ઝૌજ (યા'ની શોહર) ઔર ઝૌજા કો લાયા જાએગા ફિર ઉન સે હિસાબ હોગા, યહાં તક કે મર્દ સે કહા જાએગા તૂને ફુલાં ફુલાં દિન લઝ્ઝત કે સાથ પાની પિયા ઔર શોહર સે કહા જાએગા કે ફુલાં ઔરત સે નિકાહ કે ઔર ભી તલબ ગાર થે લેકિન તૂને ઉસ કા નિકાહ ચાહા તો મેં ને ઉન સબ કો છોડ કર ઉસ કા નિકાહ તેરે સાથ કર દિયા. (क्या तू ने धन ने'मतों का लक अदा किया?)

મહકતુલ
મુકર્રમહ

(مجمع الزوائد ج ١ ص ٦٣٣ حديث ١٨٣٩٠)

જવ્નતુલ
બકીઆ

કિયામત મેં મોમિન સે હર અમલ કા સુવાલ હોગા યહાં તક કે ઉસ સે અપની આંખોં મેં સુરમા ડાલને કે મુ-તઅલ્લિક ભી સુવાલ કિયા જાએગા. (حليّة الاولياء ج ١ ص ٣١)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહ

બન્દા જો ખુન્બા પઢતા (યા'ની વા'ઝ ઔર બયાન કરતા) હૈ ઇસ કે બારે મેં ભી ઉસ સે સુવાલ હોગા કે ઇસ સે તેરા ક્યા ઇરાદા થા ? (الصمتع موسوعة ابن أبي الدنيا ج ٧ ص ٢٩٤ حديث ٥١٤)

મહકતુલ
મુકર્રમહ

બયાન કા મક્સૂદ નેકી કી દા'વત થી યા બયાન કી તા'રીફ ઔર વાહ વાહ કી તલબ યા હુસૂલે શોહરત યા દૌલત ? (ابن ماجه ج ١ ص ١٣٧ حديث ٢٠٨)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહ

જો શપ્સ કિસી શૈ કી જાનિબ બુલાએગા કિયામત કે દિન ઉસે ઉસ કી દા'વત (યા'ની બુલાને) કે સાથ ખડા કિયા જાએગા, ખ્વાહ એક હી આદમી કો દા'વત ક્યૂં ન દી હો. (این ماجه ج ١ ص ١٣٧ حديث ٢٠٨)

જવ્નતુલ
બકીઆ

(ઇસ રિવાયત મેં ખુલૂસ કી તરફ ઇશારા હૈ મ-સલન નેકી કી દા'વત મહ્ઝ રિઝાએ ઇલાહી કે લિયે દી થી યા કોઈ ઔર મક્સદ થા !

મહીનતુલ
મુનવ્વરહ

ઇન્ફિરાદી કોશિશ કરને વાલે મુબલ્લિગીન ભી ગૌર ફરમાએ) (ترمذی ج ٤ ص ٦٣٧٦ حديث ٢٣)

મહકતુલ
મુકર્રમહ

કસમ હૈ ઉસ ઝાત કી જિસ કે કબ્જાએ કુદરત મેં મેરી જાન હૈ, તુમ જિસ ને'મત કે મુ-તઅલ્લિક કિયામત મેં સુવાલ કિયે જાઓગે વોહ ઠન્ડા સાચા ઔર ઉમ્દા ખજૂર ઔર ઠન્ડા પાની હૈ.

મહીનતુલ
મુનવ્વરહ

જવ્નતુલ બકીઆ

મહીનતુલ
મુનવ્વરહ

મહકતુલ મુકર્રમહ

મહીનતુલ
મુનવ્વરહ

મહકતુલ મુકર્રમહ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : मुळ पर दुर्देद शरीफ पढो अल्लाह عزوجل तुम पर रहमत भेजेगा. (अबु दौद)

﴿9﴾ કિયામત મેં હર ગની વ ફકીર (યા'ની હર અમીર વ ગરીબ) આરઝૂ કરેગા કે કાશ ! દુન્યા મેં ઇસ કે પાસ સિર્ફ ફૂત હોતા (અબુ મજાહ ૬૪૨ વ ૬૧૬ હદીથ) (ફૂત યા'ની સિર્ફ ઇતના ખાના હોતા જિસ સે જિન્દગી બચ સકે ઓર બસ)

માલ ઝિયાદા વખાલ ઝિયાદા : ﴿1﴾ હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ બિન અમીરહ રહ્માને ફરમાયા : જિતના માલ ઝિયાદા હોગા ઉતના હિસાબ ઝિયાદા હોગા.

﴿2﴾ હઝરતે સય્યિદુના અબૂ ઝર રહ્માને ફરમાયા : કિયામત મેં એક દિરહમ વાલે કે મુકાબલે મેં દો દિરહમ વાલે કા હિસાબ ઝિયાદા સખ્ત હોગા. (અઝહદ લામામ અમદ બિન હનિલ ૧૭૦ હદીથ ૭૧૧) ﴿3﴾ જલીલુલ કદ્ર તાબેઈ સય્યિદુના મુઆવિયા બિન કુર્રહ રહ્માને ફરમાયા : કિયામત મેં સબ સે સખ્ત હિસાબ તન્દુરુસ્ત ફારિગુલ બાલ (યા'ની ખુશહાલ) શખ્સ સે હોગા. (તારિખ મદીને દમશ્ક ૭૯ વ ૨૧૧)

સદકા પ્યારે કી હયા કા કે ન લે મુઝ સે હિસાબ

બખ્શ બે પૂછે લજાએ કો લજાના ક્યા હે

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

મુશ્કિલ અલ્ફાઝ કે મઆની : સદકા : વસીલા. બે પૂછે : બે હિસાબ. લજાએ : શરમિન્દા. લજાના : શરમિન્દા કરના.

શહેં કલામે રઝા : મેરે આકા આ'લા હઝરત રહ્માને ફરમાયે ઇસ શે'ર કે અન્દર બારગાહે ખુદા વન્દી મેં અઝ્ઝ કર રહે હેં : યા અલ્લાહ عزوجل તુજે તેરે પ્યારે હબીબ મુઝે મહશર મેં પૂછગછ કિયે બિગૈર હી બખ્શ દે, મેં તો અપને ગુનાહોં પર પહલે હી શરમિન્દા હૂં મેરે આ'માલ કા હિસાબ લે કર મઝીદ શરમિન્દા ન ફરમા.

ઈસ્તિહાં કે કહાં કાબિલ હૂં મેં પ્યારે અલ્લાહ

બે સબબ બખ્શ દે મૌલા તેરા ક્યા જતા હે

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 126)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો મુઝ પર એક દુરુદ શરીફ પઢતા હૈ અલ્લાહ ઓસ કે લિયે એક કીરાત અજ લખતા હૈ ઓર કીરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (ખુલ્લાત)

સહાબા મેં સબ સે માલદાર સહાબી કે હિસાબે કિયામત કા અહવાલ :

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! અદલો ઇન્સાફ કે પૈકર, પરહેઝ ગારોં કે અફસર, મુત્તકિયોં કે રહબર હઝરતે સય્યિદુના ઉમર રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ કી યેહ હિકાયત હમેં બહુત કુછ સમજા રહી હૈ.

અ-શ-રએ મુબશ્શરા કે રોશન સિતારે હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુર્રહમાન બિન ઓફ રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہુ ઓફ કા સારા જો કે સહાબએ કિરામ રِضْوَانُ عَلَیْہِમ્‌ રાઝુમાં મેં સબ સે ઝિયાદા માલદાર થે આપ રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہુ કા સારા હી માલ યકીની તૌર પર હલાલ થા ઓર કસરતે માલ ગફલત શિઆરી કે બજાએ આપ રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہુ કે લિયે ખશિયતે ઇલાહી કા સબબ બન ગઈ થી. આપ રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہુ કે હિસાબે કિયામત કી હિકાયત ભી સરાપા ઇબ્રત હૈ, મુલા-હઝા ફરમાઈયે યુનાન્યે એક બાર સરકારે આલી વકાર ﷺ ને સહાબએ કિરામ રِضْوَانُ عَلَیْہِમ્‌ રાઝુમાં કે પાસ તશરીફ લા કર ફરમાયા : “એ અસ્હાબે મુહમ્મદ ! આજ રાત અલ્લાહ તઆલા ને જન્નત મેં તુમ્હારે મકાન ઓર મન્જિલેં નીઝ મેરે મકાન સે કિસ કા કિતના દૂર મકાન હૈ સબ મુઝે દિખાએ.” ફિર આપ રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہુ ને જલીલુલ કદ્ર અસ્હાબે કિરામ કી મન્જિલેં ફર્દન ફર્દન બયાન કરને કે બા'દ હઝરતે અબ્દુર્રહમાન બિન ઓફ રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہુ સે ફરમાયા : “એ અબ્દુર્રહમાન (મેં ને દેખા) કે તુમ મુઝ સે બહુત દૂર હો ગએ યહાં તક કે મુઝે તુમ્હારી હલાકત કા ખદશા હોને લગા ફિર કુછ દેર બા'દ તુમ પસીને મેં શરાબોર મુઝ તક પહોંચે તો મેરે પૂછને પર તુમ ને બતાયા : “મુઝે હિસાબ કે લિયે રોક લેને કે બા'દ મુઝ સે પૂછગછ શુરૂઅ હો ગઈ કે માલ કહાં સે કમાયા ઓર કહાં ખર્ચ કિયા ? રાવી કહતે હૈં, હઝરતે અબ્દુર્રહમાન રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہુ યેહ સુન કર રો પડે ઓર અર્ઝ કી : યા રસૂલલ્લાહ ﷺ ! યેહ સો ઊંટ જો આજ હી રાત મિસ્ર સે માલે તિજારત સમેત આએ હૈં, આપ રَضِیَ اللہُ تَعَالٰી عَنْہુ કો ગવાહ બના કર ઇન્હેં મદીનએ પાક કે ગરીબોં ઓર યતીમોં પર સ-દકા કરતા હૂં. (તારીખ મશ્કુ ૩૦૯ વ ૨૧૧). હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુર્રહમાન બિન ઓફ રَضِیَ اللہُ تَعَالٰી عَنْہુ ને ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદ-દતુના ઉમ્મે સ-લમા રَضِیَ اللہُ تَعَالٰી عَنْہા કી ખિદમત મેં અર્ઝ કી : મુઝે અન્દેશા હૈ કે કસરતે માલ કહીં (આખિરત મેં) મુઝે હલાકત મેં ન ડાલ દે ! ઉન્હોં ને ફરમાયા : અપના માલ રાહે ખુદા મેં ખર્ચ કરતે રહા કરો.

(استيعاب في معرفة الاصحاب ج ٢ ص ٣٨٩)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने किताब में मुझ पर दुइइ पाक लिखा तो जब तक मेरा नाम उस में रहेगा किश्ते उस के लिये इस्तिफ़ार करते रहेंगे. (अ. 1)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહે

માલદારોં કે લિયે લમ્હએ ફિક્કિયા : મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! યકીની કત્ઈ હલાલ માલ રખને વાલે અપના માલે હલાલ દોનોં હાથોં સે રાહે ખુદા جلال میں લુટાને વાલે કે હિસાબે કિયામત કી ઈસ લરજા ખેઝ હિકાયત પર નઝર રખતે હુએ માલદારોં કો ગૌર કરના ઔર કિયામત કે હોશરુબા અહવાલ (યા'ની દહ્શતોં ઔર ઘબરાહતોં) સે ડરના ચાહિયે ઔર જો લોગ મહ્ઝ દુન્યવી હિર્સ કે સબબ માલ ઇકઠ્ઠા કિયે જાતે, ઈસ કે લિયે દર બદર ભટકતે ફિરતે ઔર માલ બઢાને કે નિઝામ કો બેહતર સે બેહતરીન બનાતે ચલે જાતે હૈં ઉન્હેં અપની ઈસ રવિશ પર નઝરે સાની કર લેની ચાહિયે ઔર જો સૂરત દુન્યા વ આખિરત દોનોં કે લિયે બેહતર હો વોહ ઇખ્તિયાર કરની ચાહિયે.

મહકતુલ
મુકર્રમહેજવ્નતુલ
બકીયા

માલો દૌલત કે મુ-તઅલ્લિક અચ્છી અચ્છી નિય્યતેં : હલાલ માલ જમ્મ કરના ફી નફિસહી મુબાહ હૈ (યા'ની ન ઈસ મેં સવાબ હૈ ન ગુનાહ). અગર કોઈ ઇલ્મે નિય્યત રખને વાલા ઈસ કી અચ્છી અચ્છી નિય્યતેં કર લે તો ખ્વાહ માલે હલાલ કે ઝરીએ અરબોં પતી બન જાએ ઉસ કા માલ ઉસ કી આખિરત કે લિયે નુક્સાન દેહ નહીં. મગર યાદ રહે ! રસ્મી તૌર પર સિર્ફ ઝબાન સે નિય્યત કે અલ્ફાઝ અદા કર લેને કો નિય્યત નહીં કહતે, નિય્યત દિલ કે ઉમાર ઔર પક્કે ઇરાદે કા નામ હૈ યા'ની જો નિય્યત કર રહા હૈ વોહ ઉસ કે દિલ મેં ઈસ તરહ મૌજૂદ હો કે મેં ને 100 ફી સદી એસા કરના હી કરના હૈ. માલો દૌલત કે બારે મેં નિય્યત કી રખત દિલાતે હુએ હુજજતુલ ઈસ્લામ હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ અબૂ હામિદ મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْوَالِي ફરમાતે હૈં : માલ લેને, છોડને, ખર્ચ કરને ઔર રોકને મેં નિય્યત સહીહ હોની ચાહિયે. માલ ઈસ લિયે હાસિલ કરે કે ઇબાદત પર મદદ હાસિલ હો ઔર માલ છોડના હો તો ઝોહ્દ (યા'ની દુન્યા સે બે રખતી) કી નિય્યત સે ઔર ઉસે હકીર સમઝતે હુએ છોડે. જબ યેહ તરીકા ઇખ્તિયાર કરેગા તો માલ કા મૌજૂદ હોના ઉસે નુક્સાન નહીં પહોંચાએગા, ઈસી લિયે અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે મૌલાએ કાએનાત, અલિય્યુલ મુર્તઝા શેરે ખુદા وَجْهَهُ الْكَرِيم ને ફરમાયા : “अगर कोई शप्स तमाम इअे जमीन का माल हासिल करे और उस का इरादा

મહકતુલ
મુકર્રમહેજવ્નતુલ
બકીયામહીનતુલ
મુનવ્વરહે

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर एक बार दुर्रदे पाक पढा अल्लाह उस पर दस रजमते भेजता है. (स्म)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહેજવ્નતુલ
બકીયામદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહેજવ્નતુલ
બકીયા

રિઝાએ ઇલાહી કા હુસૂલ હો તો વોહ ઝાહિદ (યા'ની દુન્યા સે બે રખત) હૈ ઓર અગર તમામ માલ છોડ દે લેકિન રિઝાએ ખુદા વન્દી મક્સૂદ ન હો તો વોહ ઝાહિદ નહીં હૈ.” પસ આપ કી તમામ હ-રકાત વ સ-કનાત અલ્લાહ તઆલા કે લિયે હોં ઓર **ઇબાદત** સે બાહર ન હોં યા ઇબાદત પર મદદગાર હોં. જો ચીઝેં ઇબાદત સે ઝિયાદા દૂર હેં વોહ ખાના ખાના ઓર કઝાએ હાજત (યા'ની ઇસ્તિજા) હૈ લેકિન યેહ દોનોં ભી ઇબાદત પર મદદગાર હેં જબ ઇન સે આપ કા મક્સૂદ યેહ હોગા યા'ની ઇબાદત પર કુવ્વત ઓર દિલ જમ્ઈ હાસિલ કરને કી **નિયત** હોગી તો યેહ કામ ભી આપ કે હક મેં **ઇબાદત** હોંગે. ઇસી તરહ જો ચીઝેં આપ કી હિફઝત કરતી હેં મ-સલન કમીસ, ઇઝાર (યા'ની પાજામા), બિછોના ઓર બરતન વગેરા તો ઇન સબ મેં ભી અચ્છી નિયત હોની ચાહિયે ક્યૂંકે દીન કે સિલ્સિલે મેં ઇન તમામ ચીઝોં કી ઝરૂરત હોતી હૈ ઓર જો કુછ ઝરૂરત સે ઝાઈદ હો ઉસ સે બન્દગાને ખુદા કો નફ્અ પહોંચાને કી નિયત હોની ચાહિયે ઓર જબ કિસી શખ્સ કો ઉસ કી ઝરૂરત હો તો ઇન્કાર ન કરે જો શખ્સ ઇસ તરહ કા અમલ કરેગા ઉસ ને માલ કે સાંપ (યહાં માલ કો “સાંપ” સે તશ્બીહ દી ગઈ હૈ) સે ઉસ કા (મુફીદ હિસ્સા યા'ની) જૌહર ઓર તિરયાક (ઝહ્ર મોહરા યા'ની ઝહ્ર કી દવા જો ઝહ્ર કા ઉતાર કરતી હૈ) ભી લે લિયા ઓર (ખુદ સાંપ કે) ઝહ્ર સે મહફૂઝ (ભી) રહા, એસે આદમી કો માલ કી કસરત નુક્સાન નહીં પહોંચાતી લેકિન યેહ કામ વોહી શખ્સ કર સકતા હૈ જિસ કે કદમ દીન મેં મઝબૂત હોં ઓર ઉસ કે પાસ કસીર ઇલ્મે દીન હો. ઇમામ ગઝાલી رحمه الله تعالى આગે ચલ કર માલો દૌલત સે બચ કર રહને કી તલ્કીન કરતે હુએ ફરમાતે હેં : जिस तरह नाबीना का बीना (या'नी आंभ वाले) की तरह पछाड़ों की योटियों और दरियाओं के कनारों तक पहुंचना और कांटेदार रास्तों से गुजरना मुश्किन नहीं इसी तरह आम आदमी का मालो दौलत की आइतों से बचना भी ना मुश्किन है. (احیة العلوم ج ۲ ص ۳۱۰) માલો દૌલત પરહેઝ ગાર ઓર બ કસરત ઇલ્મે દીન રખને વાલા હી ચાહે તો લે સકતા હૈ કે શરીઅત કે મુતાબિક ઇસે હાસિલ ઓર શરીઅત હી કે મુતાબિક ઇસે ઇસ્તિ'માલ કર સકતા હૈ ઓર માલ કી આફતોં સે ખુદ કો બચા સકતા હૈ.

ઝખ્મી દિલ વાલે બુમુર્ગ : હુજજતુલ ઇસ્લામ હઝરતે સચ્ચિદુના ઇમામ અબૂ હામિદ મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગઝાલી رحمه الله تعالى નકલ કરતે હેં : એક બુમુર્ગ رحمه الله تعالى રો રહે થે, લોગ ઉન કે ગિર્દ ઇકઢે હો ગએ ઓર તર્સ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો શખ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (ટર્મી)

ખાતે હુએ કહને લગે : અલ્લાહ ેઝ્ઝુલ આપ પર રહમ ફરમાએ, કયા મસ્મલા હો ગયા હૈ, કયું રો રહે હૈં ? ફરમાયા : મેરે દિલ મેં એક ઝખ્મ હૈ જિસે ખાઈફીન (યા'ની અલ્લાહ ેઝ્ઝુલ સે ડરને વાલે લોગ) અપને દિલોં મેં પાતે હૈં, લોગોં ને અઝ્ઝ કી : વોહ ઝખ્મ કિસ તરહ કા હોતા હૈ ? ફરમાયા : ઉસ પેશી કે ખૌફ કા ઝખ્મ જબ બરોઝે કિયામત બારગાહે ઇલાહી મેં હિસાબ કિતાબ કે લિયે પેશ હોને કે લિયે એ'લાન હોગા. (إحياء العلوم ج ٤ ص ٢٣٠) અલ્લાહ ેઝ્ઝુલ કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મઝિરત હો.

ઔબ દુન્યા મેં તૂ ને છુપાએ
આહ ! નામા મેરા ખુલ રહા હૈ

હશર મેં ભી ન અબ આંચ આએ
યા ખુદા તુઝ સે મેરી દુઆ હૈ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 134)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

નફરત મહબ્બત મેં બદલ ગઈ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈઓ ! મા'લૂમાત બઢાને, દુરુસ્ત ઇસ્લામી અકાઈદ ઝેહન મેં બિઠાને, શૈતાન કો દૂર ભગાને, ઇમાનિયાત કે બારે મેં આને વાલે વસાવિસ સે જાન છુડાને, ગફલત કી નીંદ ઉડાને, રૂહાની કેફો સુરર પાને ઔર અપને આપ કો બા કિરદાર મુસલ્માન બનાને કે લિયે તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે હર દમ વાબસ્તા રહિયે ઔર અપને ઇસ મ-દની મક્સદ “મુઝે અપની ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઇસ્લાહ કી કોશિશ કરની હૈ” કે હુસૂલ કી ખાતિર અપને ઇમાન કી હિફાઝત કે લિયે ફિક મન્દ રહિયે, નમાઝોં કી પાબન્દી જારી રખિયે, સુન્નતોં પર અમલ કરતે રહિયે, મ-દની ઇન્આમાત કે મુતાબિક ઝિન્દગી ગુઝારિયે ઔર ઇસ પર ઇસ્તિકામત પાને કે લિયે હર રોઝ “ફિકે મદીના” કર કે મ-દની ઇન્આમાત કા રિસાલા પુર કરતે રહિયે ઔર હર મ-દની માહ કી ઇબ્તિદાઈ દસ તારીખ કે અન્દર અન્દર અપને યહાં કે દા'વતે ઇસ્લામી કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્મ કરવા દીજિયે ઔર પાબન્દી સે હર માહ કમ અઝ કમ ત્રીન દિન કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મ-દની કાફિલે મેં આશિકાને રસૂલ કે હમરાહ સુન્નતોં ભરા સફર કીજિયે.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुइदे पाक न पड़ा तहकीक वोह बढ भन्त हो गया. (उज्ज)

આઈયે ! આપ કી તરગીબ વ તહરીસ કે લિયે આપ કો એક **મ-દની બહાર** સુનાઈ ચીયા **વતની** (જિલઅ સાહેવાલ, પાકિસ્તાન) કે એક ઈસ્લામી ભાઈ ને ગફલતોં કી વાદી મેં ગુઝરે હુએ અપને લમ્હાતે જિન્દગી કે બારે મેં કુછ ઈસ તરહ બયાન કિયા : મેરી જિન્દગી ભરપૂર ગફલત મેં ગુઝર રહી થી, મેરે ઉજડે હુએ ગુલઝાર મેં રુશ્દો હિદાયત કી બાદે બહાર **દા'વતે ઈસ્લામી** સે વાબસ્તા એક આશિકે રસૂલ કી બા બ-ર-કત સોહબત કી બદૌલત ચલી. ઉન કી **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** ને મુઝે દા'વતે ઈસ્લામી કે કરીબ તર કર દિયા ઔર મેં મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા હો ગયા. જબ મેં પહલી બાર હફતાવાર સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ મેં શરીફ હુવા તો મેં ને અવ્વલ તા આખિર બયાન સુનને કી સઆદત હાસિલ કી, યેહ સબ કુછ મુઝે બહુત અચ્છા લગા લેકિન જબ ઈજતિમાઅ મેં શરીફ ઈસ્લામી ભાઈ બ-યક આવાઝ દીવાના વાર જિફુલ્લાહ મેં મસરૂફ હુએ તો મુઝે બે ઈજ્તિયાર હંસી આ ગઈ કે યેહ લોગ કયા પાગલોં કી તરહ શુરૂઅ હો ગએ હેં ! (اَلْبِدَافِلَةُ) મેં ઈસી તરહ કે અહમકાના વસ્વસોં મેં મગન થા કે યકાયક રૂહાનિયત કા એક ઐસા ઝોંકા આયા કે મેં ખુદ બખુદ જિફુલ્લાહ મેં લગ ગયા ઔર ઐસા મસ્ત હુવા કે અપને ગિદ્દો પેશ કી ખબર હી ન રહી, દિલ પર અજબ કેફો સુરૂર તારી હો ગયા, اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ ઈસ જિક વ દુઆ કી બ-ર-કત સે મેરી તબીઅત મેં સન્જ-દગી પૈદા હો ગઈ ઔર સાબિકા ગુનાહોં સે તૌબા કર કે મેં સલાતો સુન્નત કી રાહ પર ગામઝન હો ગયા. મેં ને ચેહરે પર દાઢી મુબારક ઔર સર પર સબ્જ સબ્જ ઈમામા શરીફ કા તાજ સજા લિયા. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ ૨-મઝાનુલ મુબારક મેં ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ કી બ-ર-કતેં હાસિલ કરને કી સઆદત ભી મુયસ્સર આઈ, અબ મેરે વાલિદે મોહતરમ ને ભી દાઢી શરીફ સજા લી હૈ ઔર તમામ ઘર વાલે સિલ્સિલએ આલિયા કાદિરિયા ૨-ઝવિયા મેં દાખિલ હો ચુકે હેં. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ તા દમે તહરીર મેં **મ-દની ઈન્આમાત** કે ખાદિમ કી હૈસિયત સે મ-દની કામ કરને કી સઆદત હાસિલ કર રહા હૂં.

ઈસી માહોલ ને અદના કો આ'લા કર દિયા દેખો અંધેરા હી અંધેરા થા ઉજાલા કર દિયા દેખો

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

इरमाने मुस्तफ़ा صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : जिस ने मुअ पर अक बार दुरदे पाक पढा अल्लाह उस पर दस रलमतें बेजता है. (स्म)

अक बन्दे नेक के सबब पडोस के 100 घरों से बलाओं दूर हों : भीठे

भीठे ईस्लामी भाईयो ! येह बात हमेशा याद रबिये ! अगर आप मज़हबी वज़ूअ कत्अ के मालिक हैं तो सन्जहा रहिये और भूब मिलन सार बन जाईये, आप का मन्सब औसा है के आप की अक मुस्कुराहट किसी की आयन्दा नस्लों की तकदीर बदल सकती है और अक बार की बे रुपी या जिउक किसी की आने वाली नस्लों को भी ٱللّٰہِ गुमराही के गढे में जोंक सकती है लिहाजा हमेशा हर मिलने जुलने वाले के साथ नरमी नरमी और नरमी से पेश आईये और उन को **नेकी की दा'वत** देने में सुस्ती न इरमाईये. क्या पता आप की अक पर **ईन्फिरादी कोशिश** किसी के भानदान भर की ईस्लाह का बाईस बन जाये ! जैसा के अम्मी आप ने **म-दनी बहार** में मुला-हजा इरमाया के जब अक ईद पर ईन्फिरादी कोशिश कारगर छुई तो ٱلْحَمْدُ لِلّٰہِ عَزَّوَجَلَّ घर भर को ईस का इँजान पछोंया. अखों की ब-र-कतों के भी क्या कहने ! **दा'वते ईस्लामी** के ईशाअती ईदारे मक-त-बतुल मदीना की मत्बूआ 853 सईहात पर मुश्तमिल किताब, **"जहन्नम में ले जाने वाले आ'माल"** जिल्द अव्वल सईहा 809 पर है : हुस्ने अज्लाक के पैकर, नबियों के ताजवर, महबूबे रब्बे अकबर صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ने ईशाद इरमाया : अल्लाह ٱللّٰہِ عَزَّوَجَلَّ नेक मुसल्मान की वजह से उस के पडोस के 100 घरों से बला दूर इरमा देता है." इर आप صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ने येह आयते मुबा-रका तिलावत इरमाई :
وَلَوْلَا دَفْعُ اللّٰهِ النَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَّفَسَدَتِ الْاَرْضُ

त-ज-म अक क़ुल ईमान : और अगर अल्लाह

लोगों में बा'अ से बा'अ को दफ़अ न करे तो ज़रूर जमीन तबाह हो जाये.

(٢٥١، البقرة: ٢٥١)

(ٱلْمُعْجَمُ ٱلْاَوْسَطُ لِلطَّبْرَانِی ج ٢ ص ١٢٩ حدیث ٤٠٨٠)

तू नेकों का इँजान मौला अता कर

मुआफ़ इज़ल से मेरी हर ईक पता कर

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَی مُحَمَّد

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો શપ્સ મુઝ પર દુરુદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (ટ્રાન્)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

ત્રીન મ-દની ફીસેં : અલ્લાહ વાલોં કે નેકી કી દા'વત દેને કા અન્દાઝ ભી નિરાલા હોતા હૈ. ઇસ ઝિમ્ન મેં એક ઈમાન અફરોઝ હિકાયત સુનિયે ઔર ઇબ્રત સે સર ધુનિયે : હઝરતે સય્યિદુના હાતિમે અસમ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْكَرِيم કો એક માલદાર શપ્સ ને બ ઈસરાર દા'વતે તઆમ દી, ફરમાયા : મેરી યેહ ત્રીન શર્તે માનો તો આઊંગા, **﴿1﴾** મેં જહાં ચાહૂંગા બૈદૂંગા **﴿2﴾** જો ચાહૂંગા ખાઊંગા **﴿3﴾** જો કહૂંગા વોહ તુમ્હેં કરના પડેગા. ઉસ માલદાર ને વોહ ત્રીનોં³ શર્તે મન્ઝૂર કર લીં. વલિય્યુલ્લાહ કી ઝિયારત કે લિયે બહુત સારે લોગ જમ્અ હો ગએ. વક્તે મુકર્રરા પર હઝરતે સય્યિદુના હાતિમે અસમ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْكَرِيم ભી તશરીફ લે આએ ઔર જહાં લોગોં કે જૂતે પડે થે વહાં બૈઠ ગએ. જબ ખાના શુરૂઅ હુવા, સય્યિદુના હાતિમે અસમ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْكَرِيم ને અપની ઝોલી મેં હાથ ડાલ કર સૂખી રોટી નિકાલ કર તનાવુલ ફરમાઈ. જબ સિલ્સિલએ તઆમ કા ઇખ્તિતામ હુવા, મેઝબાન સે ફરમાયા : “ચૂલ્હા લાઓ ઔર ઉસ પર તવા રખો.” હુકમ કી તા'મીલ હુઈ, જબ આગ કી તપિશ સે તવા સુર્ખ અંગારા બન ગયા તો આપ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ઉસ પર નંગે પાઉં ખડે હો ગએ ઔર ફરમાયા : “મેં ને આજ કે ખાને મેં સૂખી રોટી ખાઈ હૈ.” યેહ ફરમા કર તવે સે નીચે ઉતર આએ ઔર હાઝિરીન સે ફરમાયા : અબ આપ હઝરાત ભી બારી બારી ઇસ તવે પર ખડે હો કર જો કુછ અભી ખાયા હૈ ઉસ કા હિસાબ દીજિયે. યેહ સુન કર લોગોં કી ચીખેં નિકલ ગઈ, બ-ચક ઝબાન બોલ ઉઠે : યા સય્યિદી ! હમ મેં ઇસ કી તાકત નહીં, (કહાં યેહ ગર્મ ગર્મ તવા ઔર કહાં હમારે નર્મ નર્મ કદમ ! હમ તો ગુનહગાર દુન્યાદાર લોગ હૈં) આપ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ને ફરમાયા : જબ ઇસ દુન્યવી ગર્મ તવે પર ખડે હો કર આજ સિર્ફ એક વક્ત કે ખાને

મક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा झिक हुआ और उस ने मुझ पर दुइडे पाक न पढा तलकीक वोह बढ भप्त हो गया. (उज्ज)

કી ને'મત કા હિસાબ નહીં દે સકતે તો કલ બરોઝે કિયામત આપ હઝરાત ઝિન્દગી ભર કી ને'મતોં કા હિસાબ કિસ તરહ દેંગે ! ફિર આપ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ने पारह 30 सू-रतुताकासुर की आभिरि आयत की तिलावत इरमाई :

ثُمَّ تَسْأَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ ۝ ۸ તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : ફિર બેશક ઝરૂર ઉસ દિન તુમ સે ને'મતોં સે પુરસિશ હોગી.

येह रिक्त अंगेज ईशाई सुन कर लोग दहाड़े मार कर रोने और गुनाहों से तौबा तौबा पुकारने लगे.

(مُلَخَّصٌ از تذكرة الاولياء، الجزء الاول ص ۲۲۲)

या ईवाही ! जब हिसाबे भन्दअ बे जा रुलाये
यश्मे गिर्याने शकीअे मुर्तजा का साथ हो
या ईवाही ! जब बहें आंभें हिसाबे जुर्म में
उन तबस्सुम रैज होंटों की हुआ का साथ हो

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

मुश्किल अल्फाज के भयानी : तबस्सुम रैज : मुस्कराने वाले. भन्दअ बे जा : झूठल हंसी.
यश्मे गिर्या : रोने वाली आंभें. शकीअे मुर्तजा : शकाअत करने वाला जिस से उम्मीदें वाबस्ता की जाअें.

शहँ कलामे रजा : “હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ” કી મુનાજાત કે મઝકૂરા દૂસરે શે'ર મેં યેહ અઝ્ઝ કી ગઈ હે : या अल्फाज बरोजे महशर जब मेरी ना इरमानियों का हिसाब मुजे भौझछदा करे और आंभों से सैले अश्क रवां हो जाअे, औ काश ! उस वक्त दुबिया दिलों के यैन, सरवरे कौनैन, नानाअे ह-सनैन صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ के मुस्कराते होंटों की हुआ मेरे

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर इस मरतबा सुब्ह और इस मरतबा शाम दुइटे पाक पढा उसे कियामत के दिन मेरी शफ़ाअत मिलेगी. (मु'तावा)

શામિલે હાલ હો જાએ. પહલે શે'ર મેં અર્ઝ કી ગઈ હૈ : યા અલ્લાહ જબ યૌમે આખિરત મેરી ફુઝૂલ હંસી કા હિસાબ કિતાબ મુઝે રુલાએ ! કાશ ! ઉસ વક્ત શફાઅતે કુબ્રા કા તાજ પહનને વાલે મહબૂબ ﷺ, કે જિન કી તરફ ઉમ્મીદેં વાબસ્તા કી જાતી હૈં વોહ તશરીફ લા કર મેરી શફાઅત ફરમાએ. યા રસૂલલ્લાહ ﷺ !

હાએ ! ફિર ખન્દએ બે જા મેરે લબ પર આયા

હાએ ! ફિર ભૂલ ગયા રાતોં કા રોના તેરા

(ઝોકે ના'ત)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

મહશર કી હોલનાક મન્ઝર કશી : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! વલિયે કામિલ હઝરતે સય્યિદુના હાતિમે અસમ ﷺ ને કિસ કદર અદ્દૂતે અન્દાઝ મેં હિસાબે આખિરત કે મુ-તઅલ્લિક “નેકી કી દા'વત” ઇનાયત ફરમાઈ ! વાકેઈ હશર વ નશર કે મુઆ-મલાત ઇન્તિહાઈ તશ્વીશ નાક હૈં, ઇન કા નકશા ખીંચતે હુએ હુજજતુલ ઇસ્લામ હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ અબૂ હામિદ મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગઝાલી ﷺ કીમિયાએ સઆદત મેં ફરમાતે હૈં : (ઇન્સાન) મરને કે બા'દ એસા બદબૂદાર મુદ્દાર હો જાએગા કે સબ ઉસ કો દેખ કર અપની નાક બન્દ કરેંગે ઓર વોહ કબ્ર મેં કીડે મકોડોં કી ખૂરાક બનેગા ઓર ફિર રફતા રફતા ખાક હો જાએગા જો કે બિલ્કુલ હકીર વ ઝલીલ ચીઝ હૈ અલબત્તા મરને કે બા'દ વોહ જાનવરોં કી તરહ ખાક હી રહતા તો ગનીમત થા મગર અફસોસ કે એસા ન હોગા ઓર યેહ ખાક રહને વાલી દૌલત ઉસે મુયસ્સર ન હોગી બલ્કે કિયામત મેં ઉસ કો કબ્ર સે ઉઠાયા જાએગા, હૈબત વ દહશત કે મકામ પર રખા જાએગા, ઉસ વક્ત વોહ આસ્માનોં કો દેખેગા કે ફટે હુએ હૈં, સિતારે ગિર પડે હૈં, ચાંદ વ સૂરજ બે નૂર હો ચુકે હૈં ઓર પહાડ રૂઈ કે ગાલોં (યા'ની રૂઈ કે ગોલોં) કી તરહ પરાગન્દા (યા'ની મુન્તશિર) હૈં, ઝમીન બદલી હુઈ હૈ, દોઝખ કે ફિરિશ્તે કમન્દે (યા'ની ફન્દે) ફેંક રહે હૈં, દોઝખ ગરજ રહા હૈ, ફિરિશ્તે હર એક કે હાથ મેં આ'માલ નામા દે રહે હૈં, વોહ તમામ ઉમ્ર મેં જો બુરે કામ ક્રિયે

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुश्म शरीफ न पड़ा (उस ने जफ़ा की). (عبدالرزاق)

હોંગે ઉન કો દેખતા હોગા, હર એક અપને અપને ગુનાહોં કો પઠ કર પરેશાન હો રહા હોગા, ઉસ સે કહા જાએગા કે આ ઓર જવાબ દે કે તૂ ને એસા ક્યૂં કિયા ? વૈસા ક્યૂં કહા ? ક્યૂં બૈઠા ઓર ક્યૂં ઉઠા ? ક્યૂં દેખા ઓર ક્યૂં સોચા ? અગર ﷺ જવાબ ન દે સકેગા તો ઉસ કો દોઝખ મેં ડાલ દિયા જાએગા ! ઉસ વક્ત કહેગા : કાશ ! મૈં ખૂક (યા'ની સુઅર) યા સગ (યા'ની કુત્તા) પૈદા હુવા હોતા તો ખાક હો જાતા ક્યૂંકે વોહ (જાનવર) ઇસ અઝાબ સે મહફૂઝ ઓર આઝાદ હૈં. પસ જો શખ્સ (બે અમલ હોને કી સૂરત મેં) સુઅર ઓર કુત્તે સે બદતર હો ઉસ કો તકબ્બુર ઓર ફખ્ર કરના કિસ તરહ ઝૈબા હૈ ! (کیمیائے سعادت ج ۲ ص ۷۱۷)

યાદ રખ હર આન આખિર મૌત હૈં મત તૂ બન અન્જાન આખિર મૌત હૈં
પેશતર મરને કે કરના ચાહિયે મૌત કા સામાન આખિર મૌત હૈં
બારહા ઇલ્મી તુઝે સમઝા ચુકે
માન યા મત માન આખિર મૌત હૈં

પૈદા ન હોને વાલા કાબિલે રશક હૈ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! અબ તો હમ પૈદા હો હી ચુકે હૈં, વાપસી ના મુશ્કિન હૈ. જો અભી દુન્યા મેં નહીં આએ ઉન કા ઇન્તિઝાર કરને વાલોં યા'ની બે ઔલાદોં કે લિયે ગૌર કરને કા મકામ હૈ કે ઇન્તિઝાર મેં ઉન કી ક્યા નિચ્ચત હૈ ! દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 692 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “**કુફ્રિયા કલિમાત કે બારે મેં સુવાલ જવાબ**” સફહા 5 તા 6 પર દિયા હુવા મઝમૂન અપને અન્દર બહુત કુછ ઇબ્રત રખતા હૈ ચુનાન્યે લિખા હૈ : આજ દુન્યા મેં જો બે ઔલાદ હોતા હૈ વોહ ઉમૂમન ખૂબ દિલ જલાતા હૈ ઓર બચ્ચા પાને કે લિયે ન જાને કેસે કેસે જતન કરતા હૈ. અગર ઇસ કા મત્મહે નઝર (યા'ની મક્સદે અસ્લી) ફકત ઘર કી ઝીનત ઓર દુન્યા કી રાહત હૈ, હુસૂલે ઔલાદ સે મક્સૂદ આખિરત કી મન્ફઅત કી કોઈ અચ્છી નિચ્ચત નહીં, તો એસા બે ઔલાદ આદમી ના દાનિસ્તા તૌર પર ગોચા “કિસી” કે દુન્યા મેં પૈદા હોને ઓર ફિર બહુત બડે ઇમ્તિહાન મેં મુબ્તલા હોને કી આરઝૂ કર રહા હૈ ! મેરી યેહ બાત

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દુરૂદ શરીફ પઢેગા મેં કિયામત કે દિન ઉસ કી શફાઅત કરૂંગા. (કત્રાઅલ)

શાયદ વોહી શખ્સ સમઝ સકતા હૈ જો “બુરે ખાતિમે કે ખૌફ” મેં મુબ્તલા હો. એક ખાઈફ બુઝુર્ગ હઝરતે સય્યિદુના કુઝૈલ બિન ઇયાઝ ﷺ કે ફરમાન કા ખુલાસા હૈ : મુઝે બડે સે બડે નેક બન્દે પર ભી રશક નહીં આતા જો કે કિયામત કી હોલ નાકિયોં કા મુશા-હદા કરેગા, મુઝે સિર્ફ ઉસ પર રશક આતા હૈ જો “કુછ ભી” ન હો. (યા'ની પૈદા હી ન હો) (حِلَّةُ الْاَوَّلِيَّاءِ ج ٨ ص ٩٣ رقم ١٤٧٠ مُلَخَّصًا) અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના ફારૂકે આ'ઝમ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ ને ગ-લ-બઅે ખૌફ કે વક્ત ફરમાયા : કાશ ! મેરી માં ને હી મુઝ કો ન જના હોતા ! (الطَّبَقَاتُ الْكُبْرَى لِابْنِ سَعْدٍ ج ٣ ص ٢٧٤) અલ્લાહ કી ઉન પર રહમત હો ઓર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મઘ્ફિરત હો.

أَمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْأَمِين صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

કાશ ! કે મેં દુન્યા મેં પૈદા ન હુવા હોતા

(નઝૂઅ કી સખ્તિયોં, કબ્ર કી હોલ નાકિયોં, મહશર કી દુશ્વારિયોં ઓર જહન્નમ કી ખૌફનાક વાદિયોં કા તસવ્વુર બાંધ કર ખૌફે ખુદા عزوجل સે લરઝતે હુએ અશકબાર આંખોં સે ઇસ કલામ કો પઢિયે)

કાશ કે મેં દુન્યા મેં પૈદા ન હુવા હોતા	કબ્રો હશર કા હર ગમ ખત્મ હો ગયા હોતા
આહ ! સલ્બે ઇમાં કા ખૌફ ખાએ જાતા હૈ	કાશ ! મેરી માં ને હી મુઝ કો ન જના હોતા
આ કે ન ફંસા હોતા મેં બતૌરે ઇન્સાં કાશ !	કાશ ! મેં મદીને કા ઊંટ બન ગયા હોતા
દો જહાં કી ફિકોં સે યૂં ન જાત મિલ જાતી	મેં મદીને કા સયમુય કુત્તા બન ગયા હોતા
કાશ ! એસા હો જાતા ખાક બન કે તયબા કી	મુસ્તફા કે કદમોં સે મેં લિપટ ગયા હોતા
મેં બજાએ ઇન્સાં કે કોઈ પૌદા હોતા યા	નખલ બન કે તયબા કે બાગ મેં ખડા હોતા
ગુલશને મદીના કા કાશ ! હોતા મેં સબ્ઝા	યા બતૌરે તિન્કા હી મેં વહાં પડા હોતા
જાં કની કી તકલીફેં ઝબ્હ સે હેં બઢ કર કાશ !	મુર્ગ બન કે તયબા મેં ઝબ્હ હો ગયા હોતા

શોર ઉઠા યેહ મહશર મેં ખુલ્હ મેં ગયા અત્તાર

ગર ન વોહ બચાતે તો નાર મેં ગયા હોતા

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર દુરુદે પાક કી કસરત કરો બેશક યેહ તુમ્હારે લિયે તહારત હૈ.

(અરબી)

અગર ઉલ્ટે હાથ મેં આ'માલ નામા મિલા તો ક્યા હોગા ! : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી

ભાઈયો ! વાકેઈ મકામે ઇબ્રત હૈ હમ સભી કો ગુનાહોં સે બાઝ રહના ઔર કિયામત કે હોશરુબા હાલાત પર સન્જી-દગી સે ગૌર કરના ચાહિયે જિસ દિન અલ્લાહ ﷻ તમામ મખ્લૂક કે સામને ગુનાહોં ભરા આ'માલ નામા પઢને કા હુકમ ફરમાએગા, આહ ! ઉસ વક્ત હશર કી ખૌફનાક સખ્તિયાં દરપેશ હોંગી, શિદ્દતે ખ્યાસ સે ઝબાન બાહર નિકલ પડી હોગી, ભૂક સે કમર ટૂટ રહી હોગી. જન્નત મેં દાખિલે સે રોક દિયા ગયા હોગા, હર કિસ્મ કી રાહત બન્દ કર દી ગઈ હોગી, એસે તક્લીફ દેહ હાલાત મેં **લાખોં કરોડોં ગુનાહોં સે પુર આ'માલ નામા કિસ તરહ પઢ કર સુનાયા જા સકેગા !** આહ ! હમ યેહ ભી નહીં જાનતે કે આ'માલ નામા હમારે સીધે હાથ મેં દિયા જાએગા યા ઉલ્ટે હાથ મેં, જિસ કે ઉલ્ટે હાથ મેં આ'માલ નામા દિયા ગયા ઉસ કા ક્યા બનેગા ! પારહ 29 સૂ-રતુલ હાક્કહ આયત નમ્બર 19 તા 37 મેં આ'માલ નામે દિયે જાને કી કેફિયત બયાન કરતે હુએ ઇશદિ ઇલાહી હોતા હૈ, **તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન :** તો વોહ જો અપના નામએ આ'માલ દહને (યા'ની સીધે) હાથ મેં દિયા જાએગા, કહેગા : લો મેરે નામએ આ'માલ પઢો ★ મુઝે યકીન થા કે મેં અપને હિસાબ કો પહોંચુંગા ★ તો વોહ મન માનતે ચૈન મેં હૈ ★ બુલન્દ બાગ મેં ★ જિસ કે ખોશે ઝુકે હુએ ★ ખાઓ ઔર પિયો રચતા હુવા સિલા ઉસ કા જો તુમ ને ગુઝરે દિનોં મેં આગે ભેજા ★ ઔર વોહ જો અપના નામએ આ'માલ બાએ (યા'ની ઉલ્ટે) હાથ મેં દિયા જાએગા, કહેગા : હાએ ! કિસી તરહ મુઝે અપના નવિશ્તા (યા'ની લિખા હુવા) ન દિયા જાતા ★ ઔર મેં ન જાનતા કે મેરા હિસાબ ક્યા હૈ ★ હાએ ! કિસી તરહ મૌત હી કિસ્સા ચુકા જાતી ★ મેરે કુછ કામ ન આયા મેરા માલ ★ મેરા સબ ઝોર જાતા રહા (ફિર અલ્લાહ ﷻ જહન્નમ કે ખાઝિનોં યા'ની વહાં મામૂર ફિરિશ્તોં કો હુકમ દેગા) ★ ઇસે પકડો ફિર ઇસે તૌક ડાલો ★ ફિર ઇસે ભડકતી આગ મેં ધંસાઓ ★ ફિર એસી ઝન્જીર મેં જિસ કા નાપ સત્તર હાથ હૈ ઇસે પિરો દો ★ બેશક વોહ અ-ઝમત વાલે અલ્લાહ પર ઈમાન ન લાતા થા ★ ઔર મિસ્કીન કો ખાના દેને કી રગ્બત ન દેતા ★ તો આજ યહાં ઉસ કા કોઈ દોસ્ત નહીં ★ ઔર ન કુછ ખાને કો મગર દોઝખિયોં કા પીપ ★ ઉસે ન ખાએંગે મગર ખતાકાર.

મીઝાં પે સબ ખડે હેં આ'માલ તુલ રહે હેં
રખ લો ભરમ ખુદારા અત્તારે કાદિરી કા

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 195)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ફારૂક વ મુશ્તાક કે મઝાર કી મ-દની બહાર : મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો! દુન્યા વ આબિરત કી ભલાઈયાં પાને ઔર ખુદ કો કબ્રો હશર કી હોલ નાકિયોં સે બચાને કી કોશિશ કા ઝેહન બનાને કે લિયે તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક **દા'વતે ઈસ્લામી** કે “મ-દની માહોલ” સે હર દમ વાબસ્તા રહિયે, **નેકી કી દા'વત** કે મ-દની કામોં મેં ભરપૂર હિસ્સા લીજિયે, મ-દની ઈન્આમાત કે મુતાબિક અપની ઝિન્દગી ગુઝારિયે, સુન્નતોં કી તરબિયત કે **મ-દની કાફિલોં** મેં આશિકાને રસૂલ કે સાથ સુન્નતોં ભરે સફર કી તરકીબ ફરમાતે રહિયે. આઈયે ! ઈસ કી તરગીબ કે લિયે “એક મ-દની બહાર” સુનતે હૈં : યુનાન્થે ગુલઝારે તયબા (સરગોધા, પંજાબ, પાકિસ્તાન) કે એક ઈસ્લામી ભાઈ કે હક્કિયા (યા'ની કસમ ખા કર દિયે હુએ) બયાન કા લુબ્બે લુબાબ હૈ, ગાલિબન (1428 સિ.હિ. યા'ની 2006 સિ.ઈ.) મેં મુઝે અપને એક અઝીઝ કે હમરાહ **સહરાએ મદીના** બાબુલ મદીના (કરાચી) મેં દા'વતે ઈસ્લામી કી મર્કઝી મજલિસે શૂરા કે મહૂમ નિગરાન, ખુશ ઈલ્હાન ના'ત ખ્વાન, બુલબુલે રોઝએ રસૂલ અલહાજ કારી અબૂ ઉબૈદ **મુશ્તાક અત્તારી** عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْبَارِیْ ઔર મર્કઝી મજલિસે શૂરા કે રુક્ન **મુક્તિયે દા'વતે ઈસ્લામી** હઝરતે અલ્લામા મૌલાના અલ હાફિઝ અલ કારી અલહાજ અબૂ ઉમર **મુહમ્મદ ફારૂક અત્તારી** عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْبَارِیْ કે મઝારાતે તથ્થિબાત પર હાઝિરી કી સઆદત હાસિલ હુઈ. દો પહર કા વક્ત થા, **અલ્હમ્દુલિલ્લાહુ ઈન્ શાન્હુ** ઔન બેદારી કે આલમ મેં હમ દોનોં કો **હાજી મુશ્તાક અત્તારી** عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْبَارِیْ કે મઝારે પુર અન્વાર સે અંઝાને ઝોહર કી આવાઝ સાફ સુનાઈ દી. ફિર કુછ દેર બા'દ **મુક્તિયે દા'વતે ઈસ્લામી** قَدْ نَسَّيْتُ السَّامِیْ કી આવાઝ મેં **ઈકામત** સુની ફિર હાજી મુશ્તાક સાહિબ કી **તકબીરે તહરીમા** ઔર દીગર **તકબીરાતે ઈન્તિકાલાત** કી આવાઝોં સે યેહી સમઝ આઈ કે વોહ મઝાર શરીફ મેં **ઈમામત** ફરમા રહે હૈં. જમાઅત ખત્મ હોને કે બા'દ દુઆ કી આવાઝ ભી સાફ સુનાઈ દી, **દુઆ** ખત્મ હોને કે બા'દ હમેં **ખુશબૂ** કી મહક મહસૂસ હુઈ. મૈં ને હૈરત વ ઈસ્તિ'જાબ કે આલમ મેં ગુલઝારે તયબા (સરગોધા) કે એક ઝિમ્મેદાર ઈસ્લામી ભાઈ સે મોબાઈલ ફોન પર રાબિતા કિયા, ઔર વાકિઆ બયાન કિયા. ઈસ પર ઉન્હોં ને મુબારક બાદ દેતે હુએ ઈસ ઈમાન અફરોઝ **“મ-દની બહાર”** કી રોશની મેં અલ્લાહ તઆલા કે મકબૂલ બન્દોં ઔલિયાએ કિરામ رَحْمَةُ اللَّهِ الْبَارِیْ કે તસર્રફાત વ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर इस मरतबा दुइदें पाक पढा अल्लाह उस पर सो रહमतें नाज़िल फरमाता है. (طبرانی)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

ઈપ્તિયારાત ઓર દા'વતે ઈસ્લામી કી બ-રકાત સે આગાહ કિયા. યેહ સુન કર મેં જૂમ ઉઠા, અલ્લાહ તઆલા કા કરોડહા કરોડ શુક્ર કે ઉસ ને મુજે ઈસ નાઝુક દૌર મેં દા'વતે ઈસ્લામી કા મુશ્કબાર મ-દની માહોલ અતા ફરમાયા. મેં દુઆ ગો હૂં કે અલ્લાહ તઆલા મુજે દા'વતે ઈસ્લામી કે મ-દની કામોં મેં શબો રોઝ મસરૂફે અમલ રહતે હુએ સુન્નતોં ભરી ઝિન્દગી ગુઝારને ઓર ઈમાન વ આફિયત કે સાથ મરને કી સઆદત ઈનાયત ફરમાએ.

મદીનતુલ
મુનવ્વરહમક્કતુલ
મુકર્રમહમક્કતુલ
મુકર્રમહજવ્નતુલ
બકીઅજવ્નતુલ
બકીઅ

દા'વતે ઈસ્લામી ને દુન્યા ભર મેં ધૂમ મચાઈ હે

સારે જહાં મેં ઈશકે મુહમ્મદ કી ખુશ્બૂ ફેલાઈ હે

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

સાબિત બુનાની કા મઝાર મેં નમાઝ પઢના : મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ મ-દની બહાર સે મા'લૂમ હુવા કે દા'વતે ઈસ્લામી વાલોં પર પરવર દગાર عزوجل और म-दनी सरकार صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ का बेहद व बे शुमार करम है. अल्लाह के नेक बन्दों का अपने मझार में नमाज़ पढ़ना कोई अयम्मे (या'नी હૈરત) કી બાત નહીં. ઔલિયાએ કિરામ رَحْمَةُ اللهِ السَّلَام سے એસા સાબિત હૈ યુનાન્યે તાબેઈ બુઝુર્ગ હઝરતે સચ્ચિદુના સાબિત બુનાની فَدَيْسُ سِرَّةِ التَّوَرَانِ ને દુઆ માંગી : “એ અલ્લાહ ! અગર તૂ કિસી કો કબ્ર મેં નમાઝ પઢને કી ઈજાઝત દેતા હે તો મુજે ભી ઈજાઝત દેના.” વફાત કે બા'દ દેખા ગયા કે આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِ अपनी कब्र में नमाज़ पढ़ रहे थे. (جلية الأوليه ج ۲ ص ۳۶۲ رقم ۲۰۶۸)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહમદીનતુલ
મુનવ્વરહમક્કતુલ
મુકર્રમહમક્કતુલ
મુકર્રમહજવ્નતુલ
બકીઅજવ્નતુલ
બકીઅ

અમ્બિયા કબ્રોં મેં નમાઝ પઢતે હે : અમ્બિયાએ કિરામ عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَام ભી હયાત હેં ઓર અપની કબ્રોં મેં નમાઝ પઢતે હેં યુનાન્યે અલ્લાહ કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, મુનઝઝહુન અનિલ ઉયૂબ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ફરમાતે હેં : الْأَنْبِيَاءُ أَحْيَاءُ فِي قُبُورِهِمْ يُصَلُّونَ

[illegible]

ન જલતી શમ્બ મહફિલ મેં તો પરવાને કહાં જાતે ન હોતા દર નબી કા તો યેહ દીવાને કહાં જાતે

صَلُّوْا عَلَيَّ الْحَبِيبُ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيَّ مُحَمَّدٌ

રૌઝાએ અન્વર સે અઝાન વ ઇકામત કી આવાઝ : 63 સને હિજરી મેં વાકિઅએ હુર્ પેશ આયા જિસ મેં ઝલિમ યઝીદિયોં ને મદીનએ મુનવ્વરહ **رَدَاكَ اللَّهُ شَرَفًا وَتَعْظِيمًا** પર ચઢાઈ કી, 700 સહાબએ કિરામ **رَضَوَانَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ** ઓર મઝીદ આમ મુસલ્માન મિલા કર દસ હઝાર સે ઝાઈદ હઝરાત શહીદ કિયે ગએ, **અહલે મદીના** કો ખૂબ લૂટા ગયા, હઝારોં બાકિરહ (યા'ની કુંવારી) લડકિયોં કે સાથ **مَعَاذَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ** “ઝિયાદતી” કી ગઈ. મસ્જિદુન્ન-બવિયિશશરીફ **عَلَى صَاحِبِهَا الصَّلَاةُ وَالسَّلَام** કે સુતૂનોં સે ઘોરે બાંધે ગએ, તીન દિન તક મસ્જિદ શરીફ મેં લોગ નમાઝ સે મુશરફ ન હો સકે. ઈસ મૌકઅ પર સિર્ફ મશહૂર તાબેઈ બુઝુર્ગ હઝરતે સય્યિદુના સઈદ **بَيْنَ مُسَيَّيِبٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ** અપને આપ કો દીવાના બના કર વહાં હાઝિર રહે, દીવાના સમઝ કર યઝીદી લોગ આપ **رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ** કો શહીદ કરને સે બાઝ રહે. આપ **رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ** ફરમાતે હૈં : હુર્ કે દિનોં મેં લોગોં કે વાપસ આને તક મેં હમેશા નબિય્યે અકરમ **صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** કી કબ્રે મુબારક સે અઝાનો ઇકામત કી આવાઝ સુનતા થા.

(**دَلَائِلُ النُّبُوَّةِ لَام, نُعَيْم ٢٠٢٧, ١٠٦٧ غبره**)

મેરે આકા આ'લા હઝરત ઇમામે અહલે સુન્નત મુજદિદે દીનો મિલ્લત મૌલાના શાહ ઇમામ અહમદ રજા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن હદાઈકે બખ્ષિશ શરીફ મેં અર્જ કરતે હૈં :

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : اُسى شمس كى ناك باك آلود هو جس كے پاس ميرا نيك هو اور वोह मुझ पर दुर्दे पाक न पड़े. (۶)

તૂ ઝિન્દા હે વલ્લાહ તૂ ઝિન્દા હે વલ્લાહ
મેરે યશમે આલમ સે છુપ જાને વાલે !

(યા'ની યા રસૂલલ્લાહ ! અલ્લાહ કી કસમ ! આપ હયાત હે, ખુદા કી કસમ ! આપ ઝિન્દા હે, ઝાહિરી આંખો સે મુઝે ઐ મેરે નઝર ન આને વાલે !)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

મોમિન કી ફિરાસત સે કરો : ઇમામુત્તાઈફા હઝરતે સય્યિદુના શૈખ અબુલ કાસિમ જુનૈદ બગદાદી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْهَادِي ને ફરમાયા : (મેરે પીરો મુશિદ) હઝરતે સય્યિદુના શૈખ સરી સ-કતી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِي મુઝ સે ફરમાયા કરતે થે કે લોગોં મેં વા'ઝો નસીહત કિયા કરો મગર મેં ખુદ કો ઇસ કા અહલ નહીં સમઝતા થા ઇસ લિયે હિમ્મત ન હોતી થી. એક શબે જુમુઆ જનાબે રિસાલત મઆબ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને ખ્વાબ મેં નવાઝ કર મુઝ સે ફરમાયા : “લોગોં કો નસીહત કરો.” મેં બેદાર હુવા ઓર સુબહ કા ઇન્તિઝાર કિયે બિગૈર (અપને પીર રોશન ઝમીર) હઝરતે સય્યિદુના શૈખ સરી સ-કતી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِي કી ખિદમત મેં હાઝિર હો ગયા. (મેરે અઝ કરને સે પહલે હી) ઉન્હોં ને (ગૈબ કી ખબર દેતે હુએ) ફરમાયા : “જબ તક સરકારે નામદાર, મદીને કે તાજદાર صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને ખુદ ન ફરમાયા તુમ ને મેરે કહને કા એ'તિબાર નહીં કિયા.” હઝરતે સય્યિદુના શૈખ જુનૈદ બગદાદી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْهَادِي ને ઉસી સુબહ સે જામેઅ મસ્જિદ મેં બયાન શુરૂઅ કર દિયા. લોગોં મેં યેહ બાત ફૌરન ફેલ ગઈ કે આજ સે જુનૈદ બગદાદી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْهَادِي બયાન ફરમાને લગે હેં. એક દિન કિસી નૌ જવાન ને ઇજતિમાઅ મેં ખડે હો કર સુવાલ કિયા. ઐ શૈખ ! બતાઈયે હુઝૂરે અકદસ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કે ઇસ ઇશાદિ મુબારક : اَتَّقُوا فِرَاسَةَ الْمُؤْمِنِ فَإِنَّهُ يَنْظُرُ بِبُورِ اللَّهِ યા'ની “મોમિન કી ફિરાસત સે ડરો ક્યૂંકે વોહ અલ્લાહ કે عَزَّوَجَلَّ ને નૂર સે દેખા કરતા હૈ.” (ترمذی ج ۵ ص ۸۸ حدیث ۳۱۳۸) કા કયા મતલબ હૈ ? ઉસ કા સુવાલ સુન કર ચન્દ લમ્હોં કે લિયે હઝરતે સય્યિદુના શૈખ જુનૈદ બગદાદી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْهَادِي ને સર રુકા લિયા ફિર સરે મુબારક ઉઠા કર (ગૈબ કી ખબર

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જિસ ને મુઝ પર રોકે જુમુઆ દો સો બાર દુરૂદ પાક પઢા ઉસ કે દો સો સાલ કે ગુનાહ મુઆફ હોગે. (તર્મદીન)

દેતે હુએ) ઇશાદ ફરમાયા : ઐ નૌ જવાન ! તૂ નસરાની (યા'ની કિસ્ચેન) હૈ ઓર અબ તેરે મુસલ્માન હોને કા વક્ત આન પહોંચા હૈ, ઇમાન લે આ. વોહ જવાન જો કે વાકેઈ કિસ્ચેન થા. (رَوْضُ الرِّيَاحِينَ ص ۱۰۷) યેહ કરામત દેખ કર ઉસી વક્ત મુસલ્માન હો ગયા. (رَوْضُ الرِّيَاحِينَ ص ۱۰۷) યેહ કરામત દેખ કર ઉસી વક્ત મુસલ્માન હો ગયા. અલ્લાહ عزوجل કી ઉન પર રહમત હો ઓર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મઝિરત હો.

اٰمِيْنَ بِجَاہِ النَّبِيِّ الْاَمِيْنَ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

નિગાહે વહી મેં વોહ તાસીર દેખી

બદલતી હઝારોં કી તકદીર દેખી

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْ مُحَمَّد

અલ્લાહ અપને ઔલિયા કો ઇલ્મે ગૈબ અતા ફરમાતા હૈ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! ઇસ હિકાયત સે મુબલિગ કા મકામ મા'લૂમ હુવા. سُبْحَنَ اللّٰہ !

સચ્ચિદુના શૈખ જુનૈદ બગદાદી رَحْمَةُ اللّٰہِ عَلَیْہِ બતૌરે ઇન્કિસારી અપને આપ કો બયાન કે લિયે ના અહલ તસવ્વુર ફરમાતે થે, હાલાં કે અલ્લાહ عزوجل કે ફઝલો કરમ સે આપ કે રહમત અહલ તસવ્વુર ફરમાતે થે, આપ રહમત આલિમ થે, આપ رَحْمَةُ اللّٰہِ تَعَالٰی પર કરમ બાલાએ કરમ યેહ હુવા કે ખ્વાબ મેં તશરીફ લા કર રસૂલે અકરમ, નૂરે મુજસસમ, શાહે આદમ વ બની આદમ ﷺ ને બયાન કા હુકમ ફરમાયા. ઇસ હિકાયત સે યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે મેરે મક્કી મ-દની મુસ્તફા ﷺ બ અતાએ રબ્બુલ ઉલા

ગૈબ કા ઇલ્મ રખતે હૈં આપ ﷺ કો મા'લૂમ થા કે જુનૈદ બગદાદી કો ઇન કે પીરો મુશિદ કહ રહે હૈં ફિર ભી યેહ બયાન કરને સે ઝિજકતે હૈં, લિહાઝા બ નફસે નફીસ ખ્વાબ મેં તશરીફ લા કર બયાન કા હુકમ સાદિર ફરમાયા. યેહ ભી જાનને કો મિલા કે ફેઝાને મુસ્તફા ﷺ સે હઝરાતે ઔલિયા કો ભી ઇલ્મે ગૈબ હોતા હૈ જભી તો હઝરતે સચ્ચિદુના સરી સ-કતી رَحْمَةُ اللّٰہِ الْقَوِی ને અપને મુરીદે ખાસ કા ખ્વાબ જાન લિયા. નીઝ હઝરતે સચ્ચિદુના શૈખ જુનૈદ બગદાદી

મુરીદે ખાસ કા ખ્વાબ જાન લિયા. નીઝ હઝરતે સચ્ચિદુના શૈખ જુનૈદ બગદાદી رَحْمَةُ اللّٰہِ عَلَیْہِ ને ભી તો નસરાની યા'ની કિસ્ચેન કો મુઅમિનાના ફિરાસત સે પહચાન

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર કસરત સે દુરુદે પાક પઢો બેશક તુમહારા મુઝ પર દુરુદે પાક પઢના તુમહારે ગુનાહો કે લિયે મઝિફરત હૈ. (ખાતમ)

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

મિલી, હિમ્મત કર કે અર્ઝ કી : યા રસૂલલ્લાહ ﷺ ! કયા આપ કો ઇલ્મે ગૈબ હૈ ? ઇશાદિ ફરમાયા : હાં. ઇસ કે બા'દ સરકારે નામદાર ﷺ ને એક આયતે કુરઆની સુનાઈ, સરકારે મદીના ﷺ કે લબહાએ મુબા-રકા સે તિલાવત, આપ ﷺ કી ખુશ આવાઝી ઔર આદાએગિયે હુરફ કા હુસ્ને ઉસ્લૂબ (યા'ની હુરફ કી અપને મખારિજ સે અદાએગી કી ખૂબ સૂરતી) મરહબા ! એસી ઉમ્દા ઔર શીરી આવાઝ વ કિરાઅત મેં ને કભી નહીં સુની થી, આયતે શરીફા મેં ભૂલ ગયા હું, હાં ઇતના યાદ પડતા હૈ કે ઉસ કે આખિર મેં લફઝ “بَصْنَيْنِ” થા ઇસ પર મેં ને (યા'ની સગે મદીના ﷺ ને) પારહ 30 સૂ-રતુતકવીર કી આયત નમ્બર ડબલ બારહ (24) સુનાઈ : “وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنَيْنٍ” વોહ ઇસ્લામી ભાઈ બોલ ઉઠે : હાં હાં યેહી આયતે કરીમા થી. સગે મદીના ﷺ ને ઉન કો આયતે કરીમા કા તરજમા બતાયા ઔર અર્ઝ કી કે યકીનન સરકારે દો આલમ ﷺ કો અલ્લાહ ﷻ કી રહમત વ ઇનાયત સે ઇલ્મે ગૈબ હૈ.

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! ઇસ હિકાયત સે કોઈ ઇસ વસ્વસે મેં ન પડે કે લો ભઈ ! ખ્વાબોં સે ઇલ્મે ગૈબ સાબિત કિયા જા રહા હૈ હાલાં કે ગૈરે નબી કા દેખા હુવા ખ્વાબ તો હુજજત (યા'ની દલીલ) હી નહીં. સગે મદીના ﷺ ઇક્રાર કરતા હૈ કે વાકેઈ હર મસ્અલા ખ્વાબ સે હલ નહીં કિયા જાતા, મગર યહાં ખ્વાબ સે નહીં ખ્વાબ મેં અતા કદા જવાબ મેં બયાન કદા કુરઆની આયત સે ઇલ્મે ગૈબ કા સુબૂત પેશ કિયા જા રહા હૈ ઔર વોહ આયતે કરીમા વાકેઈ ઇલ્મે ગૈબે મુસ્તફા ﷺ પર દાલલ (યા'ની દલીલ) હૈ. લિહાઝા મઝકૂરા આયત મઅ તરજમા મુલા-હઝા ફરમાઈયે :

وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنَيْنٍ

(૨૦૫: التکویر)

તર-જ-મઅ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર યેહ નબી ગૈબ બતાને મેં બખીલ નહીં.

ઇસ આયતે મુબા-રકા સે મા'લૂમ હુવા કે મક્કી મ-દની મુસ્તફા ﷺ ગૈબ બતાતે હેં ઔર ઝાહિર (યા'ની UNDERSTOOD) હૈ કે બતાએગા વોહી જિસ કો ઇલ્મ હોગા. તો બેશક, બિલા શુબા રબ્બુલ આ-લમીન ﷻ કી ઇનાયત સે

(હુદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने किताब में मुज़ पर दुइइ पाक लिखा तो जब तक मेरा नाम उस में रहेगा फिरिश्ते उस के लिये इस्तिफ़ार करते रहेंगे. (طبرانی)

મદીનતુલ મુનવ્વરહે

મઝકૂરા હદીસ સે ઇલ્મે ગૈબ સાબિત હોતા હૈ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો !

મક્કતુલ મુકર્રમહે

“બુખારી શરીફ” કી મઝકૂરા હદીસે પાક સે **أَظْهَرَ مِنَ الشَّمْسِ وَأَبْيَنُ مِنَ الْأَمْسِ** (યા’ની સૂરજ સે ઝિયાદા રોશન ઓર રોઝે ગુઝશ્તા સે ઝિયાદા કાબિલે યકીન) હુવા કે હમારે પ્યારે પ્યારે આકા, મક્કી મ-દની મુસ્તફા ﷺ કો અતાએ ઇલાહી સે ઇલ્મે ગૈબ હૈ જભી તો આપ ﷺ ને જ-બલે ઉહુદ શરીફ સે ઇશાદ ફરમા દિયા કે તુઝ પર “એક નબી” એક સિદીક ઓર દો શહીદ હૈ. કિસી કે બારે મેં ઉસ કે જીતે જી બતા દેના કે યેહ શહીદ હૈ, યેહ ગૈબ કી ખબર નહીં તો ઓર ક્યા હૈ. ઇસ હદીસે પાક કે તહત મુફ્સિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન **عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَانِ** મિરઆત જિલ્દ 8 સફહા 408 તા 409 પર ફરમાતે હૈ : મા’લૂમ હુવા કે અલ્લાહ (عَزَّوَجَلَّ) કે મકબૂલ બન્દે સારી ખલ્કત (યા’ની શજર વ હજર દરિયા વ પહાડ સભી) કે મહબૂબ (ઓર પ્યારે) હોતે હૈ, ઇન કી તશરીફ આ-વરી સે સબ ખુશિયાં મનાતે હૈ, ઉન્હેં પથ્થર ઓર પહાડ ભી જાનતે હૈ. મઝીદ ફરમાતે હૈ : યેહ ભી મા’લૂમ હુવા કે હુઝૂર (ﷺ) સબ કે અન્જામ (યા’ની અચ્છા યા બુરા ખાતિમા હોને) સે ખબરદાર હૈ કે ફરમાયા : ઇન મેં સે દો સહાબા શહીદ હો કર વફાત પા જાએંગે. (મિરઆત, જિ. 8, સ. 408)

જવ્નતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વરહે

મક્કતુલ મુકર્રમહે

રબ કી અતા સે સબ કુછ જાને દેખે બઈદો કરીબ

ગૈબ કી ખબરેં દેને વાલા અલ્લાહ કા વોહ હબીબ

اللَّهُ اللَّهُ، اللَّهُ هُوَ، لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

જવ્નતુલ બકીઅ

ગૈબ કી તા’રીફ : મુફ્સિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન **عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَانِ** “તફ્સીરે નઈમી” મેં ફરમાતે હૈ : ગૈબ કે (લફઝી) મા’ના ગાઈબ યા’ની છુપી હુઈ ચીઝ. ઇસ્તિલાહ (યા’ની મખ્સૂસ. મુરાદી મા’ના) મેં ગૈબ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर एक बार दुर्रदे पाक पढा अल्लाह उस पर दस रहमते भेजता है. (स्म)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહે

વોહ ચીઝ કહલાતી હૈ જો કે ઝાહિરી બાતિની હવાસ (યા'ની મહસૂસ કરને કી કુવ્વતોં) ઔર અક્લ સે છુપી હો યા'ની ન તો આંખ, નાક, કાન વગૈરા સે મા'લૂમ હો સકે ઔર ન ગૌરો ફિક સે અક્લ મેં આ સકે. (તફસીરે નઈમી, જિ. 1, સ. 121) મ-સલન જન્નત હમારે લિયે ઇસ વક્ત ગૈબ હૈ ક્યૂંકે ઇસ કો હમ હવાસ (યા'ની આંખ, નાક, કાન વગૈરા) સે મા'લૂમ હી નહીં કર સકતે. ગૈબ વોહ હૈ જો હમ સે પોશીદા હો ઔર હમ અપને હવાસે ખમ્સા યા'ની દેખને, સુનને, સૂંધને, ચખને ઔર છૂંને સે જાન ન સકે ઔર ગૌરો ફિક સે અક્લ ઉસે મા'લૂમ ન કર સકે.

(مُلَخَّصٌ اَز تَفْسِيرِ بِيضَاوِي ج ١ ص ١١٦ وغيره)

મહીનતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીયા

ઇલ્મે ગૈબ કે મુતઅલ્લિક અકાબિરીને ઉમ્મત કે અકવાલ : ફૈઝાને અમ્બિયાએ કિરામ ﷺ સે ઔલિયાએ ઉઝ્ઝામ ﷺ કો ભી ઇલ્મે ગૈબ અતા કિયા જાતા હૈ યુનાન્યે ઇસ ઝિમ્ન મેં અકાબિરીને ઉમ્મત કે અકવાલ મુલા-હઝા ફરમાઇયે : હઝરતે અલ્લામા અલી કારી ﷺ ફરમાતે હેં : હમારા અકીદા હૈ કે બન્દા તરકિકયે મકામાત પા કર સિ-ફતે રૂહાની તક પહોંચતા હૈ ઉસ વક્ત ઉસે ઇલ્મે ગૈબ હાસિલ હોતા હૈ. (مِرْقَاةُ الْمَفَاتِيح ج ١ ص ١٢٨) મઝીદ એક ઔર મકામ પર લિખતે હેં : નૂરે ઈમાન કી કુવ્વત બઢને સે બન્દા હકાઇકે અશ્યા (યા'ની ચીઝોં કી હકીકતોં) પર મુતલઅ હોતા હૈ ઔર ઉસ પર ન સિફ ગૈબ બલ્કે ગૈબુલ ગૈબ યા'ની ગૈબ કા ગૈબ ભી રોશન હો જાતા હૈ.

(ایضاً ص ١١٩)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહેમહીનતુલ
મુકર્રમહે

ઇમામ ઇબ્ને હજર ﷺ ફરમાતે હેં : ઔલિયા કો કિસી વાકિએ યા વકાએઅ (યા'ની વાકિઆત) મેં ઇલ્મે ગૈબ હાસિલ હોતા હૈ યેહ બિલ્કુલ દુરુસ્ત હૈ, ઉન મેં સે કાફી હઝરાત સે એસા ઝાહિર હો કર મુશ્તહર (યા'ની મશહૂર ભી) હુવા. (اعلام بقواطع الاسلام ص ٣٥٩)

જન્નતુલ
બકીયા

સિલ્સિલએ આલિયા નક્શ બન્દિયા કે ઇમામ હઝરતે સય્યિદુના અઝીઝાન ﷺ ફરમાયા કરતે : “ઇસ ગુરૌહે ઔલિયા કી નઝર મેં ઝમીન દસ્તર ખ્વાન કી તરહ હૈ.” (نَفْحَاتُ الْاِنْس ص ٢٨٧) યા'ની જિસ તરહ દસ્તર ખ્વાન કી હર ચીઝ નઝર આ જાતી હૈ ઇસી તરહ ઝમીન કી હર ચીઝ ઇન કો દિખાઈ દેતી હૈ. હઝરતે ખ્વાજા બહાઉલ હકકે વદીન

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَالْاَسْلَمُ : જો શપ્સ મુઝ પર દુરુદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (طبرانی)

નકશ બન્દી عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْقَوِي येह कौल नकल कर के फरमाते : “उम कहते हैं के (जमीन उन के लिये) नाभुन की सत्ह की तरह है, कोई यीज उन की नजर से गाईज नही.” (ایضاً ص ۳۸۸-۳۸۷)

मुहसिरे शहीर हकीमुल उम्मत हजरते मुह्ती अहमद यार ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْخَنَان तहसीरे नईमी जिल्द 4 सफ़हा 371 पर “तहसीरे इहुल मआनी” के हवाले से लिखते हैं : “बा’ज अहले कश्फ औलियाउल्लाह भी गुयूब (या’नी गैबों) पर मुत्तलअ किये जाते हैं भगर नभी के वासिते से, बिवा वासिता नही.” (روح المعانی ج ۴ ص ۴۷۰)

हमारे गौसे आ’जम عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْأَكْرَم “कसीदअे गौसिया” में फरमाते हैं :
نَظَرْتُ إِلَى بِلَالِ اللَّهِ جَمْعًا كَخَرَدَلَةٍ عَلَى حُكْمِ التَّصَالِي
(तरजमा : मैं ने अब्दुल्लाह के सारे शहरों की इस तरह देख लिया जैसे राई के बन्दे दाने मिले हुअे हों)

હઝરતે સય્યિદુના શૈખ અબ્દુલ હક મુહદિસે દેહલવી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِي ने “अब्बारुल अब्यार” सफ़हा 15 पर हुजूर गौसुल आ’जम عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْأَكْرَم का येह एशदि मुअज़्जम नकल किया है : “अगर शरीअत ने मेरे मुंह में लगाई न डाली होती तो मैं तुम्हें बता देता के तुम ने घर में क्या खाया है और क्या रखा है, मैं तुम्हारे ज़ाहिर व बातिन को जानता हूँ क्योंकि तुम मेरी नज़र में आर पार नज़र आने वाले शीशे (या’नी कांच) की तरह हो.” हजरते मौलाना इम्र عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِي मस्नवी शरीफ में फरमाते हैं :

لَوْحٌ مَحْفُوظٌ أَسْتَ يَشِ الْأَوْلِيَاءِ

अज़चे مَحْفُوظٌ أَسْتَ مَحْفُوظٌ أَرِ خَطَا
(या’नी लौहे महफूज़ औलियाउल्लाह عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالٰى के पेशे नज़र होती है जो के हर ખતા से મહફૂઝ હોતી હૈ) શાહ અબ્દુલ અઝીઝ મુહદિસે દેહલવી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِي તહસીરે અઝીઝી મેં “સૂ-રતુલ જિન્ન” કી તહસીર મેં લિખતે હેં : “લૌહે મહફૂઝ કી ખબર રખના ઔર ઉસ કી તહરીર દેખના બા’જ ઔલિયાઉલ્લાહ સે બ તરીકે તવાતુર (યા’ની તસલ્સુલ કે સાથ) મન્કૂલ હૈ.”

करमाने मुस्तफ़ा: عَلَى اللَّهِ تَعَالَى فَيُؤْتِيهِ اللَّهُ مِمَّا يَشَاءُ: जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुरुहे पाक न पढ़ा। तलकीक वोड बढ अफ्त हो गया। (अल्लाह)

લૌહે મહફૂઝ કે બારે મેં દિલ યસ્પ મા'લૂમાત : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! હોશ સંભાલને કે બા'દ તક્રીબન હર મુસલ્માન લૌહે મહફૂઝ કા નામ સુન લેતા હૈ લેકિન સબ કો લૌહે મહફૂઝ કે બારે મેં મા'લૂમાત ભી હોં યેહ ઝરૂરી નહીં, આઈયે ! મા'લૂમ કરતે હેં કે લૌહે મહફૂઝ ક્યા હૈ. લૌહે મહફૂઝ કા તઝકિરા કરતે હુએ અલ્લાહ તબા-ર-ક વ તઆલા પારહ 30 સુ-રતુલ બુરૂજ આયત નમ્બર 21 ઔર 22 મેં ઇશાદિ ફરમાતા હૈ :

بَلْ هُوَ قُرْآنٌ مَّجِيدٌ ﴿٢١﴾ فِي لَوْحٍ مَّحْفُوظٍ ﴿٢٢﴾

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : બલ્કે વોહ કમાલ શરફ
વાલા ફરઆન હૈ લૌહે મહફૂઝ મેં.

હઝરતે અલ્લામા મુહમ્મદ બિન અહમદ અન્સારી કુરતુબી رَحْمَةُ اللهِ الْكَبِيْرُ تَعَالٰی તફસીરે કુરતુબી જિલ્દ 10 સફહા 210 પર ઇન આયાત કે તહ્ત લિખતે હૈં : યા'ની કુરઆને કરીમ એક લૌહ મેં લિખા ગયા હૈ જો શયાતીન કી પહોંચ સે દૂર, અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કે પાસ મહફૂઝ હૈ. ઉ-લમાઓ કિરામ رَحْمَةُ اللهِ الْكَبِيْرُ લિખતે હૈં : લૌહે મહફૂઝ મેં મખ્લૂક કી તમામ અક્સામ ઓર ઇન કે મુ-તઅલ્લિક તમામ ઉમૂર મ-સલન મૌત, રિઝ્ક, આ'માલ ઓર ઉસ કે નતાઈજ ઓર ઇન પર નાફિઝ હોને વાલે ફૈસલોં કા બયાન હૈ. (تفسير قرطبي، ج ١٠، ص ٢١٠)

લોહો મહફૂઝ ક્યાં છે ? : હઝરતે સય્યિદુના મુકાતિલ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ને ફરમાયા :
 લોહો મહફૂઝ અર્શ કી દાઈ (યા'ની સીધી) જાનિબ હૈ. (تفسير قرطبي ۱۰ ج ۲۱۰)

લૌહે મહફૂઝ સફેદ મોતી સે બની છે : હઝરતે સય્યિદુના ઇબ્ને અબ્બાસ રَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمَا સે રિવાયત છે કે અહલાહ عَزَّوَجَلَّ કે મહબૂબ, દાનાએ ગૂયૂબ, મુનઝ્ઝહુન અનિલ ઉયૂબ صَلَّی اللّٰهُ تَعَالَى عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ઇશાર્દ ફરમાયા : લૌહે મહફૂઝ સફેદ મોતી સે બની છે, ઉસ કા કલમ નૂર ઔર કિતાબત (યા'ની લિખાઈ) ભી નૂર હૈ.

(ماخوذ از جِلَّةُ الأولياء ج ٤ ص ٣٣٨ رقم ٥٧٦٧)

સબ સે પહલે લૌહે મહફૂઝ મેં કયા લિખા ગયા ? : હઝરતે સય્યિદુના ઈબ્ને અબ્બાસ
 رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمَا ને ફરમાયા : અલ્લાહ ે عَزَّ وَجَلَّ ને સબ સે પહલી ચીઝ લૌહે મહફૂઝ મેં યેહ લિખી
 કે મેં અલ્લાહ હું મેરે સિવા કોઈ ઈબાદત કા મુસ્તહિક નહીં ! મુહમ્મદ (صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर एक बार दुरंदे पाक पढा अल्लाह उस पर दस रजमते भेजता है. (स्)

મદીનતુલ
મુનવ્વારહ

મેરે રસૂલ હૈં. जिस ने मेरे कैसले को तस्लीम कर लिया और मेरी नाज़िल की हुई मुसीबत पर सभ्र किया और मेरी ने'मतों का शुक्र अदा किया तो मैं ने उस को सिद्दीक लिખा है और उस को सिद्दीकीन के साथ उठाविंगा और जिस ने मेरे कैसले को तस्लीम नहीं किया और मेरी नाज़िल की हुई मुसीबत पर सभ्र नहीं किया और मेरी ने'मतों का शुक्र अदा नहीं किया वोह मेरे सिवा जिसे याहे अपना मा'बूદ बना ले.

(تفسير قرطبي ج ١٠ ص ٢١٠)

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

તુમ નફ્સ કે પીછે લગ ગએ હો : હજજા બિન યુસૂફ ને હઝરતે સય્યિદુના મુહમ્મદ બિન હનફિયા رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ કો ધમકી આમેઝ મક્તૂબ ભેજા તો આપ મુહમ્મદ બિન હનફિયા رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ને જવાબ મેં લિખા : મુઝ તક યેહ રિવાયત પહોંચી હૈ કે અલ્લાહ عزوجل હર રોઝ લૌહે મહફૂઝ મેં ત્રીન સો સાઠ મર્તબા નઝર ફરમાતા હૈ, વોહ ઇઝઝત ઓર ઝિલ્લત દેતા હૈ, તંગી ઓર ફરાખી (યા'ની કુશા-દગી) ફરમાતા હૈ ઓર વોહ જો યાહે કરતા હૈ, શાયદ ઉન નઝરોં મેં સે એક નઝર ને તુમ્હે તુમ્હારે નફ્સ કે સાથ એસા મશગૂલ કર દિયા હૈ કે તુમ ઇસ સે ફરાગત હી નહીં પાતે.

(تفسير قرطبي ج ١٠ ص ٢١٠)

જન્નતુલ
બકીયા

કિયામત તક હોને વાલી હર બાત લૌહે મહફૂઝ મેં લિખી હુઈ હૈ : હઝરતે સય્યિદુના ઇબ્ને અબ્બાસ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ને ફરમાયા : અલ્લાહ عزوجل ને લૌહે મહફૂઝ કો પૈદા ફરમાયા, ઉસ કી લમ્બાઈ એક સો સાલ કી મસાફત (ફાસિલા, દૂરી) થી ફિર ઉસ ને મખ્લૂક કો પૈદા કરને સે પહલે કલમ કો ફરમાયા તૂ મેરી મખ્લૂક કે બારે મેં મેરા ઇલ્મ લિખ દે પસ ઉસ ને કિયામત તક હોને વાલા સબ કુછ લિખ દિયા.

(العظمة لابي الشيخ ص ٨٦ رقم ٢٢٣)

મદીનતુલ
મુનવ્વારહમક્કતુલ
મુકર્રમહ

“لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ” કી ગવાહી દેને વાલા દાખિલે જન્નત હોગા : હઝરતે સય્યિદુના અનસ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ સે રિવાયત હૈ કે અલ્લાહ عزوجل કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, મુનઝઝહુન અનિલ ઉયૂબ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને ફરમાયા : “બેશક અલ્લાહ عزوجل ને લૌહે મહફૂઝ મેં લિખા : “إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا” બિલા શુબા મેં અલ્લાહ હૂં ઓર મેરે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં મેં ને ત્રીન સો દસ સે કુછ ઝાઈદ (કિસ્મોં કી) મખ્લૂક પૈદા ફરમાઈ

જન્નતુલ
બકીયા

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો શપ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (ટર્મી)

ઉન મેં સે જિસ મખ્લૂક ને ભી યેહ શહાદત દી “لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ” વોહ જન્નત મેં દાખિલ હોગી.”

(તફસીર ડ્રમંથૂર ૮૪૧)

જન્નત કા હકદાર કૌન ? : હઝરતે સય્યિદુના ઇબ્ને અબ્બાસ રહીમાલ્લાહુનિઝ્ઝાલિહીમાને જો ફરમાયા : “લૌહે મહફૂઝ પર લિખા હૈ અલ્લાહ ઈબ્રાહીમ કોઈ મા'બૂદ નહીં, ઉસ કા દીન ઇસ્લામ હૈ ઓર મુહમ્મદ ﷺ ઉસ કે ખાસ બન્દે ઓર રસૂલ હૈ. જો ઉસ પર ઇમાન લાયા ઓર ઉસ કા વા'દા સચ્ચા ક્રિયા ઓર ઉસ કે રસૂલોં કી ઇત્તિબાઅ (યા'ની પૈરવી) કી તો અલ્લાહ ઈબ્રાહીમ (અસે) જન્નત મેં દાખિલ ફરમાએગા.”

(તફસીર બફૌયી ૪૬૧)

અજબ નહીં કે લિખા લૌહ કા નઝર આએ

જો નક્શો પા કા લગાઈ ગુબાર આંખોં મેં

(સામાને બખ્શિશ)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّد

બેટા પૈદા હોને કી બિશારત : હઝરતે શાહ વલિયુલ્લાહ મુહમ્મદિયે દેહલવી રહીમાલ્લાહુનિઝ્ઝાલિહીમાને ફરમાતે હૈં કે મેરે વાલિદે માજિદ હઝરતે શાહ અબ્દુરહીમ અલ્લાહી કરીમ રહીમાલ્લાહુનિઝ્ઝાલિહીમાને ફરમાતે હૈં : મેં એક બાર હઝરતે સય્યિદુના ખ્વાજા કુત્બુદીન બખ્તિયાર કાકી રહીમાલ્લાહુનિઝ્ઝાલિહીમાને મઝારે મુનવ્વર કી ઝિયારત કે લિયે ગયા. ઉન કી રૂહે મુબારક ઝાહિર હુઈ ઓર ફરમાયા : “તુમ્હારે યહાં ફરઝન્દ પૈદા હોગા ઉસ કા નામ કુત્બુદીન અહમદ રખના.” ચૂંકે ઝૌજા બુઢાપે કો પહોંચ ગઈ થીં ઇસ લિયે મેં ને ખયાલ ક્રિયા શાયદ ઇસ ઇશદિ સે મુરાદ બેટે કા બેટા યા'ની પોતા હોગા. હઝરતે સય્યિદુના ખ્વાજા કુત્બુદીન બખ્તિયાર કાકી રહીમાલ્લાહુનિઝ્ઝાલિહીમાને મેરે ઇસ દિલી ખયાલ પર ફૌરન મુત્તલઅ હો ગએ ઓર ફરમાયા : મેરી યેહ મુરાદ નહીં હૈ બલકે વોહ ફરઝન્દ તુમ્હારી સુલ્બ (યા'ની પીઠ) સે હોગા.” શાહ વલિયુલ્લાહ સાહિબ રહીમાલ્લાહુનિઝ્ઝાલિહીમાને મઝીદ ફરમાતે હૈં : વાલિદે માજિદ અલ્લાહી વાજિદ રહીમાલ્લાહુનિઝ્ઝાલિહીમાને એક મુદત કે બા'દ દૂસરી ખાતૂન સે અકદ (યા'ની નિકાહ) ફરમાયા તો યેહ કાતિબુલ હુરૂફ ફકીર વલિયુલ્લાહ પૈદા હુવા. શુરૂઅ મેં યેહ વાકિઆ યાદ ન રહા તો “વલિયુલ્લાહ” નામ રખ દિયા ઓર કુછ અર્સે કે બા'દ યાદ આયા તો દૂસરા નામ (હઝરતે સય્યિદુના

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुइदे पाक न पड़ा तलकीक वोह बढ भप्त हो गया. (उत्तर)

ખ્વાજા કુતબુદ્દીન બખ્તિયાર કાકી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْبَاقِي کے فرમાں کے मुताबिक) कुतबुद्दीन अहमद रभा.

(أَنفَاسُ الْعَارِفِينَ ص ٧٩) **अल्लाह عزَّوجلَّ की उन पर रहमत हो और उन के सड़के हमारी बे**

हिसाब भङ्गिरत हो.

اٰمِيْنَ بِجَاہِ النَّبِيِّ الْاَمِيْنَ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

પહલે ખયાલ પર ક્યૂં ન નિકલે ? : અલ્લાહ એઝ્ઝલ્ કી અતા સે હઝરતે

સય્યિદુના શૈખ જુનેદ બગદાદી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْهَادِي ભી દિલોં કે હાલ જાન લેતે થે યુનાન્યે

હઝરતે સય્યિદુના ખૈરુન્નસાજ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالٰی ફરમાતે હેં : મૈં અપને ઘર મેં થા કે

દિલ મેં ખયાલ આયા કે હઝરતે સય્યિદુના શૈખ જુનેદ બગદાદી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْهَادِي

દરવાઝે પર તશરીફ લાએ હેં મગર મૈં ને તવજજોહ હટા દી મગર ફિર દોબારા

ઔર સહબારા (યા'ની તીસરી બાર) યેહી ખયાલ આયા, નિકલા તો વાકેઈ આપ

દરવાઝે પર થે, મુઝ સે ફરમાયા : **પહલે ખયાલ પર ક્યૂં ન નિકલે !**

(رسالة قشيريہ ص ٢٧٤)

عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْهَادِي શૈખ જુનેદ બગદાદી ! દેખા આપ ને ! હઝરતે સય્યિદુના શૈખ જુનેદ બગદાદી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْهَادِي

ને ગૈબ કી ખબર ઇશાદિ ફરમા દી કે “પહલી બાર ખયાલ આતે હી ક્યૂં ન નિકલે !” જબ

ઔલિયા કે ઇલ્મે ગૈબ કા યેહ હાલ હૈ તો **મીઠે મીઠે મુસ્તફા** ﷺ કે ઇલ્મે

ગૈબ કા કયા મકામ હોગા ! હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ બૂસૈરી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِي અપને

મશહૂરે ઝમાના “કસીદએ બુદા શરીફ” મેં અર્ઝ કરતે હેં :

فَإِنَّ مِنْ جُودِكَ الدُّنْيَا وَضَرَّتْهَا وَمِنْ عُلُومِكَ عِلْمُ اللَّوْحِ وَالْقَلَمِ

(યા'ની યા રસૂલલ્લાહ ﷺ ! دُنْیَا व आभिरत दोनों छुज़ूर के जूदो अज्जिश में

से अेक छिस्सा हें और लौहो कलम का इल्म (जिस में तमाम مَا كَانَ يَا'नी जो हुवा और होगा

सब लिखा है) आप के उलूम का अेक छिस्सा हें.)

મેરે આકા આ'લા હઝરત عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالٰی બારગાહે રિસાલત મેં અર્ઝ ગુઝાર હેં :

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَسَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهٖ وَسَلَّمَ : जिस ने मुझ पर दस मरतबा सुब्ह और दस मरतबा शाम दुइदे पाक पढा उसे कियामत के दिन मेरी शफाअत मिलेगी. (ترمذی)

ખુદા ને ક્રિયા તુઝ કો આગાહ સબ સે દો આલમ મેં જો કુછ ખફી વ જલી હે
કરૂં અર્ઝ કયા તુઝ સે ઐ આલિમુસ્સિર કે તુઝ પર મેરી હાલતે દિલ ખુલી હે

શર્હે કલામે રઝા : મેરે આકા આ'લા હઝરત ﷺ ઈન અશઆર મેં ફરમાતે હેં (1) યા રસૂલલ્લાહ ﷺ ! દોનોં જહાનોં મેં જો કુછ ખફી વ જલી (યા'ની છુપા ઓર ઝાહિર) હે ઉસ સે અલ્લાહ તઆલા ને આપ કો આગાહ કર દિયા હે. (2) ઐ આલિમુસ્સિર (યા'ની ઐ છુપે હુએ હાલાત જાનને વાલે !) આપ સે કયા અર્ઝ કરૂં આપ પર તો મેરે દિલ કી સારી હાલત ઝાહિર હે.

ગિદાબે બલા મેં ફંસ કે કોઈ તયબા કી તરફ જબ તંકતા હે
સુલ્તાને મદીના ખુદ આ કર બિગડી કો બનાયા કરતે હેં

(ઈલ્મે ગૈબ કે મુ-તઅલ્લિક તફસીલી મા'લૂમાત કે લિયે રિસાલા ખાલિસુલ એ'તિકાદ (ફતાવા ર-ઝવિયા, જિ. 29, સફહા : 411 તા 483), અલ કલિ-મતુલ ઉલ્યા (અઝ : સદરુલ અફઝિલ મૌલાના નઈમુદીન મુરાદઆબાદી ﷺ) ઓર જાઅલ હક (અઝ : મુફતી અહમદ યાર ખાન ﷺ) કા મુતા-લઆ બેહદ મુફીદ હે)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَى مُحَمَّدٍ

વજાત કે બા'દ ભી નેકી કી દા'વત : સુલૈમાન ઉમરી કહતે હેં કે મેં ને હઝરતે અબૂ જા'ફર કારી ﷺ કો બા'દે વજાત ખ્વાબ મેં દેખા, ફરમા રહે થે : મેરે ભાઈયોં કો મેરા સલામ પહોંચા દેના ઓર કહ દેના કે મેરે રબ ેઝ્જલ ને મુઝ કો મકામે શુ-હદા અતા ફરમાયા હે ઓર અપની તરફ સે રિઝ્ક ઈનાયત ક્રિયા હે ઓર અબૂ હાઝિમ કો મેરી તરફ સે સલામ કહ દેના ઓર કહના કે હોશ કર ઓર સમઝ દારી સે કામ લે કયૂંકે અલ્લાહ ેઝ્જલ ઓર ઉસ કે ફિરિશ્તે તેરી રાત કી મજલિસોં કો દેખતે હેં.

(کتاب المناجات مع موسوعة الامام ابن ابي الدنيا ج ۳ ص ۱۰۳ رقم ۳۲۱)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جس کے پاس میرا لڑک ہوا اور اس نے مجھ پر دُرُود شریف نہ پڑھا اس نے جہنم کی۔ (عمر الزرقانی)

એક હઝાર રક્અત નમાઝ સે અફઝલ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! ઇસ હિકાયત સે મા'લૂમ હુવા કે હઝરતે સય્યિદુના અબૂ જા'ફર કારી عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْبَارِیٰ کو अपनी વફાત કે બા'દ “અબૂ હાઝિમ” કી સોહબતોં કી ભી મા'લૂમાત થીં ઓર બ ઝાહિર એસા લગતા હૈ કે “અબૂ હાઝિમ” રાત બુરી સોહબતોં મેં બેઠતે હોંગે ઇસ લિયે સલામ વ પયામ કે ઝરીએ બુરી બેઠકોં સે ખબરદાર કરતે હુએ ઉન્હેં “નેકી કી દા'વત” પેશ કી. બુરી સોહબત સે હમ સભી કો બચના ચાહિયે કે ઇસ સે અચ્છા ખાસા નેક ઇન્સાન ભી બિગડ જાતા હૈ. હમેશા નેક બન્દોં ઓર આશિકાને રસૂલ કી સોહબત ઇંતિયાર કરની ચાહિયે. હુજજતુલ ઇસ્લામ હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ અબૂ હામિદ મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْبَارِیٰ કીમિયાએ સઆદત મેં ફરમાતે હેં : એસે ઇન્સાન કો તલાશ કરે જિસ કી સોહબત ઓર બાતોં સે દુન્યા કી રગબત કમ ઓર આખિરત કી તરફ તબીઅત માઈલ હો જિસ આદમી કી બાતોં મેં એસી તાસીર ન હો ઉસ કી સોહબત કો “ઇલ્મી મજલિસ” નહીં કહા જાએગા, મન્કૂલ હૈ : ઇલ્મી મજલિસ મેં હાઝિર હોના એક હઝાર રક્અત નવાફિલ પઢને સે ઝિયાદા અફઝલ હૈ. (કિસાઈ સદાત ص ૧૧૧)

હઝરતે મૌલાના રૂમ عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْبَارِیٰ મસ્નવી શરીફ મેં ફરમાતે હેં :

یک زمانہ صحبت با اولیاء بہتر از صد سالہ طاعت ہے ریا

(થોડી સી દેર કી ઔલિયા કી સોહબત સૌ સાલહ બે રિયા યા'ની ખાલિસ ઇબાદત સે બેહતર હૈ)
ચૂહે ઓર મેંડક કી દોસ્તી : આરિફ બિલ્લાહ હઝરતે મૌલાના રૂમ عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْبَارِیٰ બુરી સોહબત કા નુક્સાન સમજાતે હુએ ફરમાતે હેં : ઇત્તિફાકન એક નદી કે કનારે પર એક ચૂહે કી મેંડક સે મુલાકાત હો ગઈ ઓર દોનોં મેં દોસ્તી હો ગઈ, ચૂહે ને કહા કે કભી મિલને કો દિલ ચાહે તો આપ પાની કી ગહરાઈ મેં હોતે હેં જહાં આવાઝ ભી નહીં પહોંચ સકતી તો ફિર આપ કો ઇત્તિલાઅ કિસ તરહ હો ? આખિર તૈ યેહ પાયા કે એક તાગા (ધાગા) ચૂહે કે પાઉં મેં ઓર ઇસ કા દૂસરા સિરા મેંડક કે પાઉં મેં બાંધ દિયા જાએ. વક્તે

फरमाने मुस्तफ़ा ﷺ : जो मुज़ पर रोके जुमुआ दुइद शरीफ़ पड़ेगा मैं किया मत के दिन उस की शफ़ाअत करूँगा। (क़ुत्बुल)

महीनतुल
मुनव्वरह

उररत धत्तिलाअ की तरकीब हो जाअगी, युनान्ये अैसा ही किया गया. अेक दिन अयानक कव्वे ने यूहे पर उपटा मारा और उस को मुंह में ले कर उडा तो मेंडक ली धागे में बंधा होने के सभब धस के साथ धिया धिया हवा में यला जा रहा था, मेंडक ने कडा के येह यूहे जैसे ना जिन्स (या'नी ना लाधक) से दोस्ती की सज़ा है. मा'लूम हुवा, ना जिन्सों (ना लाधकों) और बुरी बुरी सोहबतों के सभब बहुत आफ़ात पड़ोयती हैं.

महकुतुल
मुकर्रमह

اے نکال از یارِ ناپس اے نکال
ہم نشین نیک بھید اے مہاں

जवन्तुल
बकीअ

(फरियाद है ! ना जिन्स (या'नी ना लाधक) दोस्त से फरियाद है. औ दोस्तो ! नेक साथी तलाश करो)
(मशूय, फ़रश्म २११, २१७, २१८, २१९, २२०, २२१, २२२, २२३, २२४, २२५, २२६, २२७, २२८, २२९, २३०, २३१, २३२, २३३, २३४, २३५, २३६, २३७, २३८, २३९, २४०, २४१, २४२, २४३, २४४, २४५, २४६, २४७, २४८, २४९, २५०, २५१, २५२, २५३, २५४, २५५, २५६, २५७, २५८, २५९, २६०, २६१, २६२, २६३, २६४, २६५, २६६, २६७, २६८, २६९, २७०, २७१, २७२, २७३, २७४, २७५, २७६, २७७, २७८, २७९, २८०, २८१, २८२, २८३, २८४, २८५, २८६, २८७, २८८, २८९, २९०, २९१, २९२, २९३, २९४, २९५, २९६, २९७, २९८, २९९, ३००, ३०१, ३०२, ३०३, ३०४, ३०५, ३०६, ३०७, ३०८, ३०९, ३१०, ३११, ३१२, ३१३, ३१४, ३१५, ३१६, ३१७, ३१८, ३१९, ३२०, ३२१, ३२२, ३२३, ३२४, ३२५, ३२६, ३२७, ३२८, ३२९, ३३०, ३३१, ३३२, ३३३, ३३४, ३३५, ३३६, ३३७, ३३८, ३३९, ३४०, ३४१, ३४२, ३४३, ३४४, ३४५, ३४६, ३४७, ३४८, ३४९, ३५०, ३५१, ३५२, ३५३, ३५४, ३५५, ३५६, ३५७, ३५८, ३५९, ३६०, ३६१, ३६२, ३६३, ३६४, ३६५, ३६६, ३६७, ३६८, ३६९, ३७०, ३७१, ३७२, ३७३, ३७४, ३७५, ३७६, ३७७, ३७८, ३७९, ३८०, ३८१, ३८२, ३८३, ३८४, ३८५, ३८६, ३८७, ३८८, ३८९, ३९०, ३९१, ३९२, ३९३, ३९४, ३९५, ३९६, ३९७, ३९८, ३९९, ४००, ४०१, ४०२, ४०३, ४०४, ४०५, ४०६, ४०७, ४०८, ४०९, ४१०, ४११, ४१२, ४१३, ४१४, ४१५, ४१६, ४१७, ४१८, ४१९, ४२०, ४२१, ४२२, ४२३, ४२४, ४२५, ४२६, ४२७, ४२८, ४२९, ४३०, ४३१, ४३२, ४३३, ४३४, ४३५, ४३६, ४३७, ४३८, ४३९, ४४०, ४४१, ४४२, ४४३, ४४४, ४४५, ४४६, ४४७, ४४८, ४४९, ४५०, ४५१, ४५२, ४५३, ४५४, ४५५, ४५६, ४५७, ४५८, ४५९, ४६०, ४६१, ४६२, ४६३, ४६४, ४६५, ४६६, ४६७, ४६८, ४६९, ४७०, ४७१, ४७२, ४७३, ४७४, ४७५, ४७६, ४७७, ४७८, ४७९, ४८०, ४८१, ४८२, ४८३, ४८४, ४८५, ४८६, ४८७, ४८८, ४८९, ४९०, ४९१, ४९२, ४९३, ४९४, ४९५, ४९६, ४९७, ४९८, ४९९, ५००, ५०१, ५०२, ५०३, ५०४, ५०५, ५०६, ५०७, ५०८, ५०९, ५१०, ५११, ५१२, ५१३, ५१४, ५१५, ५१६, ५१७, ५१८, ५१९, ५२०, ५२१, ५२२, ५२३, ५२४, ५२५, ५२६, ५२७, ५२८, ५२९, ५३०, ५३१, ५३२, ५३३, ५३४, ५३५, ५३६, ५३७, ५३८, ५३९, ५४०, ५४१, ५४२, ५४३, ५४४, ५४५, ५४६, ५४७, ५४८, ५४९, ५५०, ५५१, ५५२, ५५३, ५५४, ५५५, ५५६, ५५७, ५५८, ५५९, ५६०, ५६१, ५६२, ५६३, ५६४, ५६५, ५६६, ५६७, ५६८, ५६९, ५७०, ५७१, ५७२, ५७३, ५७४, ५७५, ५७६, ५७७, ५७८, ५७९, ५८०, ५८१, ५८२, ५८३, ५८४, ५८५, ५८६, ५८७, ५८८, ५८९, ५९०, ५९१, ५९२, ५९३, ५९४, ५९५, ५९६, ५९७, ५९८, ५९९, ६००, ६०१, ६०२, ६०३, ६०४, ६०५, ६०६, ६०७, ६०८, ६०९, ६१०, ६११, ६१२, ६१३, ६१४, ६१५, ६१६, ६१७, ६१८, ६१९, ६२०, ६२१, ६२२, ६२३, ६२४, ६२५, ६२६, ६२७, ६२८, ६२९, ६३०, ६३१, ६३२, ६३३, ६३४, ६३५, ६३६, ६३७, ६३८, ६३९, ६४०, ६४१, ६४२, ६४३, ६४४, ६४५, ६४६, ६४७, ६४८, ६४९, ६५०, ६५१, ६५२, ६५३, ६५४, ६५५, ६५६, ६५७, ६५८, ६५९, ६६०, ६६१, ६६२, ६६३, ६६४, ६६५, ६६६, ६६७, ६६८, ६६९, ६७०, ६७१, ६७२, ६७३, ६७४, ६७५, ६७६, ६७७, ६७८, ६७९, ६८०, ६८१, ६८२, ६८३, ६८४, ६८५, ६८६, ६८७, ६८८, ६८९, ६९०, ६९१, ६९२, ६९३, ६९४, ६९५, ६९६, ६९७, ६९८, ६९९, ७००, ७०१, ७०२, ७०३, ७०४, ७०५, ७०६, ७०७, ७०८, ७०९, ७१०, ७११, ७१२, ७१३, ७१४, ७१५, ७१६, ७१७, ७१८, ७१९, ७२०, ७२१, ७२२, ७२३, ७२४, ७२५, ७२६, ७२७, ७२८, ७२९, ७३०, ७३१, ७३२, ७३३, ७३४, ७३५, ७३६, ७३७, ७३८, ७३९, ७४०, ७४१, ७४२, ७४३, ७४४, ७४५, ७४६, ७४७, ७४८, ७४९, ७५०, ७५१, ७५२, ७५३, ७५४, ७५५, ७५६, ७५७, ७५८, ७५९, ७६०, ७६१, ७६२, ७६३, ७६४, ७६५, ७६६, ७६७, ७६८, ७६९, ७७०, ७७१, ७७२, ७७३, ७७४, ७७५, ७७६, ७७७, ७७८, ७७९, ७८०, ७८१, ७८२, ७८३, ७८४, ७८५, ७८६, ७८७, ७८८, ७८९, ७९०, ७९१, ७९२, ७९३, ७९४, ७९५, ७९६, ७९७, ७९८, ७९९, ८००, ८०१, ८०२, ८०३, ८०४, ८०५, ८०६, ८०७, ८०८, ८०९, ८१०, ८११, ८१२, ८१३, ८१४, ८१५, ८१६, ८१७, ८१८, ८१९, ८२०, ८२१, ८२२, ८२३, ८२४, ८२५, ८२६, ८२७, ८२८, ८२९, ८३०, ८३१, ८३२, ८३३, ८३४, ८३५, ८३६, ८३७, ८३८, ८३९, ८४०, ८४१, ८४२, ८४३, ८४४, ८४५, ८४६, ८४७, ८४८, ८४९, ८५०, ८५१, ८५२, ८५३, ८५४, ८५५, ८५६, ८५७, ८५८, ८५९, ८६०, ८६१, ८६२, ८६३, ८६४, ८६५, ८६६, ८६७, ८६८, ८६९, ८७०, ८७१, ८७२, ८७३, ८७४, ८७५, ८७६, ८७७, ८७८, ८७९, ८८०, ८८१, ८८२, ८८३, ८८४, ८८५, ८८६, ८८७, ८८८, ८८९, ८९०, ८९१, ८९२, ८९३, ८९४, ८९५, ८९६, ८९७, ८९८, ८९९, ९००, ९०१, ९०२, ९०३, ९०४, ९०५, ९०६, ९०७, ९०८, ९०९, ९१०, ९११, ९१२, ९१३, ९१४, ९१५, ९१६, ९१७, ९१८, ९१९, ९२०, ९२१, ९२२, ९२३, ९२४, ९२५, ९२६, ९२७, ९२८, ९२९, ९३०, ९३१, ९३२, ९३३, ९३४, ९३५, ९३६, ९३७, ९३८, ९३९, ९४०, ९४१, ९४२, ९४३, ९४४, ९४५, ९४६, ९४७, ९४८, ९४९, ९५०, ९५१, ९५२, ९५३, ९५४, ९५५, ९५६, ९५७, ९५८, ९५९, ९६०, ९६१, ९६२, ९६३, ९६४, ९६५, ९६६, ९६७, ९६८, ९६९, ९७०, ९७१, ९७२, ९७३, ९७४, ९७५, ९७६, ९७७, ९७८, ९७९, ९८०, ९८१, ९८२, ९८३, ९८४, ९८५, ९८६, ९८७, ९८८, ९८९, ९९०, ९९१, ९९२, ९९३, ९९४, ९९५, ९९६, ९९७, ९९८, ९९९, १०००)

महीनतुल
मुनव्वरह

आशिकाने रसूल की सोहबतों में बैठो के उन की महबूबत और सोहबत से पौंके पुढा. और धशे मुस्तफ़ा ﷺ हासिल होता है. हदीसे कुदसी है :
اَللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّدٍ صَلَّوْا عَلٰی الْكَیِّبِ !
धशाद फरमाता है : जो लोग मेरी वजह से आपस में महबूबत रभते हैं और मेरी वजह से अेक दूसरे के पास बैठते हैं और आपस में मिलते जुलते हैं और माल पर््य करते हैं उन से मेरी महबूबत वाजिब हो गध.

महकुतुल
मुकर्रमह

हदीसे पाक बयान करने वाले मुबल्लिग की हिकायत : उररते सय्यिहुना अबदान बिन मुहम्मद मर्वज़ी عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِی फरमाते हैं : मैं ने हाकिज़ या'कूब बिन सुफ़यान عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْمَنَّان को ज्वाब में देजा तो पूछा : يا'नी अल्लाह मा'फ़ल الله بك ؟ ज्वाब दिया : अल्लाह ने मेरी मग्फ़िरत कर दी और फरमाया के तुम जिस तरह दुन्या में हदीस बयान करते थे, आस्मान पर ली बयान करो, युनान्ये मैं ने यौथे आस्मान पर हदीसे पाक बयान

जवन्तुल
बकीअ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર દુરુદે પાક કી કસરત કરો બેશક યેહ તુમ્હારે લિયે તહારત હૈ.

(અરબી)

કી ઓર ફિરિશતોં ને ઉસ (હદીસ શરીફ) કો સુનહરી કલમોં સે લિખા, હઝરતે સય્યિદુના જિબ્રીલ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَام ભી લિખને વાલોં મેં શામિલ થે. (شَرْحُ الصُّدُور ص ૨૧૩)

વાલિદે મહૂમ સબ્જ લિબાસ મેં મલ્બૂસ મુસ્કુરા રહે થે : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ઉ-લમાએ દીન ઓર હદીસોં કે મુબલ્લિગીન કા કિતના બુલન્દ

રુખા હૈ ! બા'દે વફાત મગ્ફિરત કી બિશારત ભી ઇનાયત હુઈ ઓર ચૌથે આસ્માન પર ફિરિશતોં કે દરમિયાન હદીસે પાક બયાન કરને કી સઆદત ભી મિલી, ઓર ફિરિશતોં ને બ શુમૂલ સરદારે મલાએકા સય્યિદુના જિબ્રીલે અમીન عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَام ઉસ હદીસે મુબારક કો સુનહરી કલમોં સે તહરીર ફરમાયા. આબિરત મેં જન્નત કી તલબ રખને વાલો ! આપ ભી દા'વતે ઇસ્લામી કે સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઆત ઓર સુન્નતોં કી તરબિયત કે

મ-દની કાફિલોં મેં આશિકાને રસૂલ કે હમરાહ સુન્નતોં ભરે સફર કે ઝરીએ ઇલ્મે દીન કા ખઝાના ઇકઠ્ઠા કીજિયે ઓર મ-દની ઇન્આમાત પર અમલ, સુન્નતોં ભરે બયાનાત ઓર રોઝાના **કૈઝાને સુન્નત** સે કમ અઝ કમ દો દર્સ દે કર જન્નતુલ ફિરદૌસ કે હુસૂલ કી સઅયે પૈહમ (યા'ની મુસલ્લવ કોશિશ) જારી રખિયે. આપ કી તરગીબ વ તહરીસ કે લિયે એક **મ-દની બહાર** ગોશ ગુઝાર કી જાતી હૈ યુનાન્થે નિશ્તર બસ્તી (બાબુલ મદીના કરાચી) કે એક

ઇસ્લામી ભાઈ ને જો કુછ બયાન કિયા વોહ બિત્તસરુફ અર્ઝ કરતા હૂં : મેં ને અપને વાલિદે મહૂમ કો ખ્વાબ મેં ઇન્તિહાઈ કમઝોરી કી હાલત મેં બરહૂના કિસી કે સહારે પર ચલતા હુવા દેખા. મુઝે તશવીશ હુઈ. મેં ને **ઈસાલે સવાબ** કી નિયત સે હર માહ ત્રીન દિન કે **મ-દની કાફિલે** મેં સફર કી નિયત કર લી ઓર સફર શુરૂઅ ભી કર દિયા. ત્રીસરે માહ મ-દની કાફિલે સે વાપસી કે બા'દ જબ ઘર પર સોયા તો મેં ને ખ્વાબ મેં યેહ દિલકશ મન્ઝર દેખા કે વાલિદે મહૂમ સબ્જ સબ્જ લિબાસ ઝેબે તન કિયે બેઠે મુસ્કુરા રહે હેં ઓર

ઉન પર બારિશ કી હલકી ફુલ્કી ફુવાર બરસ રહી હૈ. **મ-દની કાફિલે** મેં સફર કી અહમ્મિયત મુઝ પર ખૂબ ઉજાગર હુઈ ઓર અબ પક્કી નિયત હૈ કે **હર માહ ત્રીન દિન કે લિયે આશિકાને રસૂલ** કે સાથ સફર જારી રખૂંગા.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : તુમ જહાં ભી હો મુઝ પર દુરુદ પઢો કે તુમહારા દુરુદ મુઝ તક પહોંચતા હૈ. (ટ્રાન્.)

માંગો આ કર દુઆ, કાફિલે મેં ચલો

પાઓગે મુદઆ, કાફિલે મેં ચલો

ખૂબ હોગા સવાબ ઓર ટલેગા અઝાબ

હોગા ફઝલે ખુદા, કાફિલે મેં ચલો

ફોતગી હો ગઈ, ગુમ ગયા હૈ કોઈ

માંગને કો દુઆ, કાફિલે મેં ચલો

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

કયા ખ્વાબ સે યકીની ઇલ્મ હાસિલ હો જાતા હૈ ? : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈઓ !

અચ્છે ખ્વાબ બેશક અચ્છે હોતે હૈં. યાદ રખિયે ! નબી કા ખ્વાબ વહ્ય પર મુશ્તમિલ હોતા હૈ જબ કે ગૈરે નબી કે ખ્વાબ કી યેહ હૈસિયત નહીં ઓર ઉસ કા ખ્વાબ હુજજત યા'ની દલીલ નહીં હોતા. મ-સલન આપ ને ખ્વાબ મેં બારગાહે રિસાલત સે યેહ બિશારત સુની હૈ કે “આપ જન્નતી હૈં.” ઇસ સે કત્ઈ જન્નતી હોના મુરાદ નહીં લિયા જાએગા ક્યૂંકે મુઆ-મલા ખ્વાબ કા હૈ. બેશક અલ્લાહ ﷻ કે પ્યારે હબીબ ﷺ કી સૂરતે કો જિસ ને ખ્વાબ મેં દેખા ઉસ ને હક દેખા કે શૈતાન આપ ﷺ કી સૂરતે મુબા-રકા મેં નહીં આ સકતા. જો બાત ઇશ્દિ ફરમાઈ વોહ ભી હક હક ઓર હક કે સિવા કુછ નહીં. તાહમ ખ્વાબ મેં ચૂંકે હવાસ મુઝમહિલ (યા'ની કમઝોર) હોતે હૈં ઇસ લિયે યકીન કે સાથ યેહ નહીં કહા જા સકતા કે જો કુછ ફરમાયા ગયા વોહ ખ્વાબ દેખને વાલે ને હર્ફ બ હર્ફ દુરુસ્ત સુના, સુનને ઓર સમઝને મેં ગલત ફહમી કા હર ઇમ્કાન મૌજૂદ હૈ, લિહાઝા ખ્વાબ મેં દિયે હુએ હુકમ પર અમલ કરને સે પહલે હુકમે શરીઅત કો દેખના હોગા. અગર ખ્વાબ વાલી બાત શરીઅત સે નહીં ટકરાતી તો બેશક ઉસ પર અમલ કિયા જા સકતા હૈ તાહમ ખ્વાબ મેં મિલે હુએ હુકમ પર અમલ કરના શરઅન વાજિબ નહીં ઓર અગર વોહ બાત હી ખિલાફે શર-અ હૈ તો અમલ નહીં કિયા જાએગા. ઇસ બાત કો ઇસ મિસાલ સે સમઝિયે જિસ મેં

ખ્વાબ મેં શરાબ નોશી કા હુકમ દિયા યા મન્અ ફરમાયા ? : મેરે આકા આ'લા હઝરત, ઇમામે અહલે સુન્નત, વલિયે ને'મત, અઝીમુલ બ-ર-કત, અઝીમુલ મર્તબત, પરવાનએ શમ્એ રિસાલત, મુજદિદે દીનો મિલ્લત, હામિયે સુન્નત, માહિયે બિદઅત,

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर दस मरतबा दुरदे पाक पढा अल्लाह उस पर सो रહमत नाज़िल फरमाता है. (طبرانی)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

આલિમે શરીઅત, પીરે તરીકત, બાઈસે ખૈરો બ-ર-કત, હઝરતે અલ્લામા મૌલાના અલહાજ અલ હાફિઝ અલ કારી શાહ ઇમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن ફરમાતે હૈં, એક શખ્સ ને ખ્વાબ દેખા કે જનાબે રિસાલતે મઆબ ﷺ ને શરાબ નોશી કા હુકમ દે રહે હૈં. સચ્ચિદુના ઇમામ જા'ફરે સાદિક عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالٰی કી ખિદમત મેં મુઆ-મલા પેશ કિયા ગયા. આપ ﷺ ને ઇશાદિ ફરમાયા : رَسُوْلُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نُهُنَا شَرَابَ الْخَمْرِ مِنْكُمْ وَأَمَّا شَرَابُ الْخَمْرِ فَهُوَ مِنْكُمْ وَأَمَّا شَرَابُ الْخَمْرِ فَهُوَ مِنْكُمْ وَأَمَّا شَرَابُ الْخَمْرِ فَهُوَ مِنْكُمْ. (મહમ્મદ અલ-ફઝલ ૨-અવિયા મુખર્રજા, જિ. ૫, સ. ૧૦૦)

મક્કતુલ
મુકર્રમહેજવ્નતુલ
બકીઅ

મેરે તુમ ખ્વાબ મેં આઓ મેરે ઘર રોશની હોગી

મેરી કિસ્મત જગા જાઓ ઇનાયત યેહ બકી હોગી

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. ૨૭૮)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહેજવ્નતુલ
બકીઅ

سَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالٰی عَلَى مُحَمَّدٍ

જબ એક નૌ જવાન કો વુઝૂ ગલત કરતે દેખા : એક બુઝુર્ગ બગદાદ શરીફ કે કિસી અલાકે સે ગુઝરે રહે થે, ઉન્હોં ને એક નૌ જવાન કો દેખા જો અચ્છે તરીકે સે વુઝૂ ન કર રહા થા તો બડે પ્યાર ભરે અન્દાઝ મેં ઉસ સે ફરમાયા : “ઐ નૌ જવાન ! વુઝૂ ઠીક સે કીજિયે, અલ્લાહ ﷻ દુન્યા વ આખિરત મેં આપ પર એહસાન ફરમાએ.” યેહ ફરમા કર વોહ તશરીફ લે ગએ. વોહ નૌ જવાન ઉન બુઝુર્ગ કી નેકી કી દા'વત દેને કે મીઠે મીઠે અન્દાઝ સે બેહદ મુ-તઅસ્સિર હુવા ઓર વુઝૂ કે બા'દ ઉન બુઝુર્ગ કી ખિદમત મેં હાઝિર હો કર નસીહત કા તાલિબ હુવા, ઉન્હોં ને (નેકી કી દા'વત દેતે હુએ) ત્રીન મ-દની ફૂલ ઇશાદિ ફરમાએ : (૧) જાન લીજિયે ! जिस ने रब्बे का अनात कर के की मा'रिफत पा ली (या'नी अल्लाह तआला को पहचान लिया) वोह नज्मत पा गया (२) जिस ने अपने दीन के मुआ-मले में ખૌફ કિયા (या'नी अल्लाह तआला से डरा) वोह तबाही से बच गया (३) जिस ने दुन्या મેં ઝોહ્દ (या'नी બે રગબતી કો) ઇખ્તિયાર કિયા વોહ અલ્લાહ ﷻ કી તરફ સે જબ કલ યા'ની બરોઝે

મદીનતુલ
મુનવ્વરહેજવ્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહેજવ્નતુલ
બકીઅ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَسَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَالْهَ وَسَلَّم : जिस के पास मेरा जिक्र हो और वोह मुज पर दुइद शरीफ न पड़े तो वोह लोगो में से कन्जूस तरीन शप्स है. (ज़िदज़िया)

મહશર ઈસ કા સવાબ દેખેગા તો ઉસ કી આંખે ઠન્ડી હોંગી. (ફિર ફરમાયા) ક્યા કુછ મઝીદ ન બતાઊં ? અર્ઝ કી : ઝરૂર ઇશાદિ હો. ફરમાયા : જિસ મેં ત્રીન ખૂબિયાં જમ્મ હો ગઈ ઉસ કા ઈમાન મુકમ્મલ હો ગયા : ﴿1﴾ જો નેકી કા હુક્મ દે ઓર ખુદ ભી ઉસ પર

અમલ કરે ﴿2﴾ જો બુરાઈ સે મન્અ કરે ઓર ખુદ ભી ઉસ સે બાઝ રહે ઓર ﴿3﴾ જો હુદૂદે ઈલાહી ેઝ્ઝલ્ કી હિફાઝત કરે. (યા'ની શર-ઈ અહકામાત બજા લાએ ઓર શર-ઈ મમ્નૂઆત સે ખુદ કો બચાએ) ફિર ફરમાયા : ક્યા કુછ ઓર ભી બતાઊં ? અર્ઝ કી : ક્યું નહીં, ઝરૂર

ઈશાદિ ફરમાઈયે. ફરમાયા : દુન્યા સે બે રબ્બત ઓર આખિરત કા શૌક રખને વાલે હો જાઈયે ઓર અપને હર કામ મેં રબ્બુલ અનામ ેઝ્ઝલ્ સે સચ કા મુઆ-મલા કીજિયે નજાત પાને વાલોં કે સાથ નજાત પા જાએંગે. યેહ ફરમા કર વોહ તશરીફ લે ગએ. ઉસ નૌ જવાન ને ઉન બુઝુર્ગ કે મુ-તઅલ્લિક મા'લૂમાત કી તો ઉસે બતાયા ગયા : યેહ હઝરતે સય્યિદુના

ઈમામ શાફેઈ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِی (ص ٤٥ بتغيير). اَحْيَاءُ الْعُلُومِ ج ١) اَدْلَاٰهُ عَزَّ وَجَلَّ کی اُن پر رحمت اُمِّیْن بِجَاةِ النَّبِیِّ الْاُمِّیْن صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

હો ઓર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મફિરત હો. બે જા તન્કીદ કે બજાએ ઇસ્લાહ કરને વાલે બનેં : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને કરોડોં શાફેઈયોં કે પેશવા હઝરતે સય્યિદુના મુહમ્મદ બિન

ઈદરીસ, અલ મા'રૂફ “ઈમામ શાફેઈ” عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِی ને કિતની મહબ્બત વ શફકત કે સાથ ઇન્ફિરાદી કોશિશ ફરમાઈ ઓર અચ્છે તરીકે સે વુઝૂ ન કરને વાલે નૌ જવાન કે વુઝૂ કી ઇસ્લાહ ભી કી ઓર ઉસે નેકી કી દા'વત ભી દી. કાશ ! હમ ભી યેહી અન્દાઝ

ઇખ્તિયાર કરને મેં કામ્યાબ હો જાએ, હમેં ભી યેહ તૌફીક નસીબ હો જાએ કે જબ કિસી કી વુઝૂ મેં ગ-લતિયાં ઓર નમાઝ મેં કોતાહિયાં દેખેં, ઝૂટ, ગીબત વ યુગલી કે

ગુનાહોં મેં કિસી કો મુબ્તલા પાએં તો પીછે સે ઉસ પર બે જા તન્કીદ ઓર ઉસ કી બુરાઈ કર કે ખુદ ગીબત કી ગહરી ખાઈ મેં છલાંગ લગાને કે બજાએ ઉસ કો ગુનાહોં કી દલદલ સે નિકાલને કી સઅ્ય કરેં, નિહાયત નરમી ઓર પ્યાર સે ઉસ કો સમઝાને ઓર

સવાબે આખિરત કે ખઝાને સમેટને વાલે બનેં. હમ ખુલૂસે નિય્યત કે સાથ કિસી કો

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : ઉસ શખ્સ કી નાક ખાક આલૂદ હો જિસ કે પાસ મેરા ઝિક હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરુદે પાક ન પઢે. (૫૬)

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

સમજાએંગે તો إِنَّ شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ ઈસ કા ઝરૂર ફાએદા હોગા ઔર ફાએદા ક્યૂં ન હો કે સમજાને સે ફાએદા પહોંચને કા ખુદ રબ્બુલ અનામ ﷻ અપને સચ્ચે કલામ મેં એ'લાન ફરમા ચુકા (યા'ની ખબર ઈશાદિ ફરમા ચુકા હૈ) યુનાન્યે દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે મક-ત-બતુલ મદીના કે મત્બૂઆ તરજમે વાલે પાકીઝાકુરઆન, “કન્ઝુલ ઈમાન મઅ ખઝાઈનુલ ઈરફાન” સફહા 964 પર પારહ 27 સૂ-રતુઝઝારિયાત આયત નમ્બર 55 મેં હૈ :

મક્કતુલ મુકર્રમહ

وَذَكِّرْ فَإِنَّ الذِّكْرَى تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ ۝۵۵ તર-જ-મઅ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર સમજાઓ કે સમજાના મુસલ્માનોં કો ફાએદા દેતા હૈ.

જન્નતુલ બકીઅ

જિસે નેકી કી દા'વત દૂં, સુને દિલ સે કરમ યા રબ !

ઝબાં મેં દે અસર કર દે, અતા ઝોરે કલમ યા રબ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّد

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

વુઝૂ કા તરીકા (હ-નફી) : મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મઝકૂરા હિકાયત મેં હઝરતે સચ્ચિદુના ઈમામ શાફેઈ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِی કે નૌ જવાન કે વુઝૂ કી ઈસ્લાહ ફરમાને કા તઝકિરા હૈ, જબ ઉસ દૌર મેં ભી લોગ વુઝૂ મેં ગ-લતિયાં કર જાતે થે તૌ આજ કા દૌર તો ઉસ સે ભી નાઝુક તર હૈ બલકે ઈસ બાત કા મુશા-હદા હૈ કે મુસલ્માનોં કી અક્સરિયત દુરુસ્ત તરીકે પર વુઝૂ કરના નહીં જાનતી લિહાઝા આઈયે ! હમ ભી **વુઝૂ કા તરીકા** સીખતે હૈં. દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 496 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “નમાઝ કે અહકામ” સફહા 7 તા 13 પર હૈ : કા'બતુલ્લાહ શરીફ કી તરફ મુંહ કર કે ઊંચી જગહ બૈઠના મુસ્તહબ હૈ. વુઝૂ કે લિયે નિયત કરના સુન્નત હૈ, નિયત ન હો તબ ભી વુઝૂ હો જાએગા મગર સવાબ નહીં મિલેગા. નિયત દિલ કે ઈરાદે કો કહતે હૈં, દિલ મેં નિયત હોતે હુએ ઝબાન સે ભી કહ લેના અફઝલ હૈ લિહાઝા ઝબાન સે ઈસ તરહ નિયત કીજિયે કે મૈં **હુકમે ઈલાહી** عَزَّوَجَلَّ બજા લાને ઔર પાકી હાસિલ કરને કે લિયે **વુઝૂ કર રહા હૂં**. بِسْمِ اللَّهِ કહ લીજિયે કે યેહ ભી સુન્નત હૈ બલકે اللَّهُ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ કહ લીજિયે કે જબ તક બા વુઝૂ રહેંગે ફિરિશ્તે નેકિયાં લિખતે રહેંગે. (مَجْمَعُ الرُّوَايَاتِ ج ۱ ص ۵۱۳ حدیث ۱۱۱۲)

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुज पर रोजे जुमुआ दो सो बार दुइदे पाक पढा उस के दो सो साल के गुनाह मुआफ होगे. (अल-अल)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

અબ દોનોં હાથ તીન તીન બાર પહોંચોં તક ધોઈયે, (નલ બન્દ કર કે) દોનોં હાથોં કી ઉંગ્લિયોં કા ખિલાલ ભી કીજિયે. કમ અઝ કમ તીન તીન બાર દાએં બાએં ઊપર નીચે કે દાંતોં મેં મિસ્વાક કીજિયે ઓર હર બાર મિસ્વાક ધો લીજિયે. હુજજતુલ ઈસ્લામ હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ અબૂ હામિદ મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગઝાલી رحمه الله الوالی ફરમાતે હેં : “મિસ્વાક કરતે વક્ત નમાઝ મેં કુરઆને મજીદ કી કિરાઅત ઓર ઝિક્રુલ્લાહ کے لیے મુંહ પાક કરને કી નિયત કરની ચાહિયે.”

મક્કતુલ
મુકર્રમહજવ્નતુલ
બકીઅ

(احیاء العلوم ج ۱ ص ۱۸۲) અબ સીધે હાથ કે તીન ચુલ્હૂ પાની સે (હર બાર નલ બન્દ કર કે) ઈસ તરહ તીન ફુલ્હિયાં કીજિયે કે હર બાર મુંહ કે હર પુર્જે પર (હલ્ક કે કનારે તક) પાની બહ જાએ, અગર રોઝા ન હો તો ગર-ગરા ભી કર લીજિયે. ફિર સીધે હી હાથ કે તીન ચુલ્હૂ (અબ હર બાર આધા ચુલ્હૂ પાની કાફી હૈ) સે (હર બાર નલ બન્દ કર કે) તીન બાર નાક મેં નર્મ ગોશ્ત તક પાની ચઢાઈયે ઓર અગર રોઝા ન હો તો નાક કી જડ તક પાની પહોંચાઈયે, અબ (નલ બન્દ કર કે) ઉલ્ટે હાથ સે નાક સાફ કર લીજિયે ઓર છોટી ઉંગલી નાક કે સૂરાખોં મેં ડાલિયે. તીન બાર સારા ચેહરા ઈસ તરહ ધોઈયે કે જહાં સે આદતન સર કે બાલ ઉગના શુરૂઅ હોતે હેં વહાં સે લે કર ઠોડી (હુડી) કે નીચે તક ઓર એક કાન કી લૌ સે દૂસરે કાન કી લૌ તક હર જગહ પાની બહ જાએ. અગર દાઢી હૈ ઓર એહરામ બાંધે હુએ નહીં હેં તો (નલ બન્દ કરને કે બા'દ) ઈસ તરહ ખિલાલ કીજિયે કે ઉંગ્લિયોં કો ગલે કી તરફ સે દાખિલ કર કે સામને કી તરફ નિકાલિયે. ફિર પહલે સીધા હાથ ઉંગ્લિયોં કે સિરે સે ધોના શુરૂઅ કર કે કોહનિયોં સમેત તીન બાર ધોઈયે. ઈસી તરહ ફિર ઉલ્ટા હાથ ધો લીજિયે.

મદીનતુલ
મુનવ્વરહમક્કતુલ
મુકર્રમહજવ્નતુલ
બકીઅ

દોનોં હાથ આધે બાઝૂ તક ધોના મુસ્તહબ હૈ. અકસર લોગ ચુલ્હૂ મેં પાની લે કર પહોંચે સે તીન બાર છોડ દેતે હેં કે કોહની તક બહતા ચલા જાતા હૈ ઈસ તરહ કરને સે કોહની ઓર કલાઈ કી કરવટોં પર પાની ન પહોંચને કા અન્દેશા હૈ લિહાઝા બયાન કર્દા તરીકે પર હાથ ધોઈયે. અબ ચુલ્હૂ ભર કર કોહની તક પાની બહાને કી હાજત નહીં બલ્કે (બિગૈર ઈજાઝતે સહીહા એસા કરના) ઈસરાફ હૈ. અબ (નલ બન્દ કર કે) સર કા મસ્હ ઈસ તરહ કીજિયે

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : مَوْلَى اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : મુઝ પર દુરુદ શરીફ પઢો અલ્લાહ યુઝલ તુમ પર રહમત ભેજેગા.

(અનન્દી)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

જન્નતુલ
બકીઅ

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

જન્નતુલ
બકીઅ

કે દોનોં અંગૂઠોં ઓર કલિમે કી ઉઘ્લિયોં કો છોડ કર દોનોં હાથ કી તીન તીન ઉઘ્લિયોં કે સિરે એક દૂસરે સે મિલા લીજિયે ઓર પેશાની કે બાલ યા ખાલ પર રખ કર ખીંચતે હુએ ગુદી તક ઇસ તરહ લે જાઈયે કે હથેલિયાં સર સે જુદા રહેં, ફિર ગુદી સે હથેલિયાં ખીંચતે હુએ પેશાની તક લે આઈયે, કલિમે કી ઉઘ્લિયાં ઓર અંગૂઠે ઇસ દૌરાન સર પર બિલ્કુલ મસ નહીં હોને ચાહિએં, ફિર કલિમે કી ઉઘ્લિયોં સે કાનોં કી અન્દરૂની સત્હ કા ઓર અંગૂઠોં સે કાનોં કા બાહરી સત્હ કા મસ્હ કીજિયે ઓર છુંગિયાં (યા'ની છોટી ઉઘ્લિયાં) કાનોં કે સૂરાખોં મેં દાખિલ કીજિયે ઓર ઉઘ્લિયોં કી પુશ્ત સે ગરદન કે પિછલે હિસ્સે કા મસ્હ કીજિયે. બા'ઝ લોગ ગલે કા ઓર ધુલે હુએ હાથોં કી કોહનિયોં ઓર કલાઈયોં કા મસ્હ કરતે હેં યેહ સુન્નત નહીં હૈ. (ફતાવા ર-ઝવિયા મુખર્રજા જિલ્દ 4 સફહા 621 પર મસ્હ કા એક તરીકા યેહ ભી તહરીર હૈ : ઇસ મેં બિલ ખુસૂસ ઇસ્લામી બહનોં કે લિયે ઝિયાદા સહૂલત ભી હૈ યુનાન્થે લિખા હૈ : “મસ્હે સર મેં અદાએ સુન્નત કો યેહ ભી કાફી હૈ કે ઉઘ્લિયાં સર કે અગલે હિસ્સે પર રખે ઓર હથેલિયાં સર કી કરવટોં પર ઓર હાથ જમા કર ગુદી તક ખીંચતા લે જાએ.”)

સર કા મસ્હ કરને સે કબ્લ ટોંટી અચ્છી તરહ બન્દ કરને કી આદત બના લીજિયે બિલા વજહ નલ ખુલા છોડ દેના યા અધૂરા બન્દ કરના કે પાની ટપક કર ઝાએઝ હોતા રહે ઇસરાફ વ ગુનાહ હૈ. **પહલે સીધા ફિર ઉલ્ટા પાઉ** હર બાર ઉઘ્લિયોં સે શુરૂઅ કર કે ટપ્નોં કે ઊપર તક બલ્કે મુસ્તહબ હૈ કે આધી પિંડલી તક તીન તીન બાર ધો લીજિયે. દોનોં પાઉ કી ઉઘ્લિયોં કા ખિલાલ કરના સુન્નત હૈ. (ખિલાલ કે દૌરાન નલ બન્દ રખિયે) ઇસ કા મુસ્તહબ તરીકા યેહ હૈ કે ઉલ્ટે હાથ કી છુંગિયા સે સીધે પાઉ કી છુંગિયા કા ખિલાલ શુરૂઅ કર કે અંગૂઠે પર ખત્મ કીજિયે ઓર ઉલ્ટે હી હાથ કી છુંગિયા સે ઉલ્ટે પાઉ કે અંગૂઠે સે શુરૂઅ કર કે છુંગિયા પર ખત્મ કર લીજિયે.

(આમ્મએ કુતુબ)

હુજજતુલ ઇસ્લામ હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગઝાલી رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ફરમાતે હેં : હર ઉઝ્વ ધોતે વક્ત યેહ ઉમ્મીદ કરતા રહે કે મેરે ઇસ ઉઝ્વ કે ગુનાહ નિકલ રહે હેં.

(احياء العلوم ج ۱ ص ۱۸۳ مُلَخَّصًا)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર કસરત સે દુરૂદે પાક પઢો બેશક તુમહારા મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના તુમહારે ગુનાહો કે લિયે મઘિરત હૈ. (ખૂફર)

મદીનતુલ મુનવ્વરહે

વુઝૂ કે બચે હુએ પાની મેં 70 બીમારિયોં સે શિફા : લોટે વગૈરા સે વુઝૂ કરને કે

બા'દ બચા હુવા પાની ખડે હો કર પીના સુન્નત ભી હૈ ઓર શિફા ભી યુનાન્થે મેરે આકા

મક્કતુલ મુકર્રમહે

આ'લા હઝરત, ઇમામે અહલે સુન્નત, મૌલાના શાહ ઇમામ અહમદ રઝા ખાન

“ફતાવા ર-ઝવિયા” મુબર્રજા જિલ્દ 4 સફહા 575 તા 576 પર ફરમાતે

હૈં : **બકિય્યાએ વુઝૂ** (યા'ની વુઝૂ કે બચે હુએ પાની) કે લિયે શરઅન અ-ઝમત વ એહતિરામ

હૈ ઓર નબી ﷺ સે સાબિત, કે હુઝૂર ને વુઝૂ ફરમા કર બકિય્યા આબ

જન્નતુલ બકીયા

(યા'ની બચે હુવે પાની) કો ખડે હો કર નોશ ફરમાયા ઓર એક હદીસ મેં રિવાયત કિયા

ગયા કે **ઇસ કા પીના સત્તર મરઝ સે શિફા હૈ.** (અલ્ફરદૌસ ૨: ૩૧૨, હદીથ ૩૧૧૭)

તો વોહ ઇન ઉમૂર મેં આબે ઝમઝમ સે મુશા-બહત રખતા હૈ એસે (યા'ની વુઝૂ કે બચે હુએ) પાની સે

ઇસ્તિન્જા મુનાસિબ નહીં. “તન્વીર” કે આદાબે વુઝૂ મેં હૈ : “વુઝૂ કે બા'દ વુઝૂ કા

પસમાંદા (યા'ની બચા હુવા પાની) કિબ્લા રુખ ખડે હો કર પિયે.” (તન્વીરુલ અબ્સાર ૧: ૨૧૦)

મદીનતુલ મુનવ્વરહે

અલ્લામા અબ્દુલ ગની નાબુલુસી રહ્મેલ્લાહુત્તાલિએ ફરમાતે હૈં : મેં ને તજરિબા કિયા હૈ કે જબ

મેં બીમાર હોતા હૂં તો વુઝૂ કે બકિય્યા પાની સે શિફા હાસિલ હો જાતી હૈ. નબિય્યે સાદિક

કે ઇસ સહીહ તિબ્બે ન-બવી મેં પાએ જાને વાલે ઇશદિ ગિરામી પર

મક્કતુલ મુકર્રમહે

એ'તિમાદ કરતે હુએ મેં ને યેહ તરીકા ઇજ્તિયાર કિયા હૈ. (રૈઝુલ મુહતાર ૧: ૨૧૧)

وَاللَّهُ سُبْحَنَهُ وَتَعَالَى أَعْلَمُ بِالصَّوَابِ -

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

જન્નતુલ બકીયા

જન્નત કે આઠોં દરવાઝે ખુલ જાતે હૈં : હદીસે પાક મેં હૈ : જિસ ને અચ્છી તરહ

વુઝૂ કિયા ઓર ફિર આસ્માન કી તરફ નિગાહ ઉઠાઈ ઓર કલિમએ શહાદત પઢા ઉસ કે

લિયે **જન્નત કે આઠોં દરવાઝે ખોલ દિયે જાતે હૈં** જિસ સે યાહે અન્દર દાખિલ હો.

(સન્નિ દારમી ૧: ૧૧૬, હદીથ ૧૧૬)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો મુઝ પર એક દુરૂદ શરીફ પઢતા હૈ અલ્લાહ ઈસ કે લિયે એક કીરાત અજ લખતા હૈ ઓર કીરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (ખુર્રાઝા)

નઝર કભી કમઝોર ન હો : જો વુઝૂ કે બા'દ આસ્માન કી તરફ દેખ કર સૂરએ

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ પઢ લિયા કરે إِنَّ شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ ઈસ કી નઝર કભી કમઝોર ન હોગી.

(મસાઈલુલ કુરઆન, સ. 291)

વુઝૂ કે બા'દ ત્રીન બાર સૂરએ કદ્ર પઢને કે ફઝાઇલ : હદીસે મુબારક મેં હૈ :

જો વુઝૂ કે બા'દ એક મર્તબા સૂરએ કદ્ર પઢે તો વોહ સિદ્દીકીન મેં સે હૈ ઓર જો દો મર્તબા પઢે તો શુ-હદા મેં શુમાર કિયા જાએ ઓર જો ત્રીન મર્તબા પઢેગા તો અલ્લાહ ઈસ મૈદાને મહશર મેં ઈસે અપને અમ્બિયા કે સાથ રખેગા. (૨૫૧૧૭ હદીથ ૧૭૮૫૧)

વુઝૂ કે બા'દ પઢને કી દુઆ (અવ્વલ વ આખિર દુરૂદ શરીફ) : જો વુઝૂ કરને કે બા'દ

યેહ કલિમાત પઢે :

سُبْحَنكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ أَشْهَدُ
أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَسْتَغْفِرُكَ
وَأَتُوبُ إِلَيْكَ

તરજમા : ઐ અલ્લાહ તૂ પાક હૈ ઓર તેરે લિયે હી તમામ ખૂબિયાં હૈં મૈં ગવાહી દેતા હૂં કે તેરે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં, મૈં તુઝ સે બખ્શિશ ચાહતા હૂં ઓર તેરી બારગાહ મેં તૌબા કરતા હૂં.

તો ઈસ પર મોહર લગા કર અર્શ કે નીચે રખ દિયા જાએગા ઓર કિયામત કે દિન ઈસ પઢને વાલે કો દે દિયા જાએગા.

(شُعَبُ الْإِيمَان ۳ ص ۲۱ رقم ۲۷۰۴)

વુઝૂ કે બા'દ યેહ દુઆ બી પઢ લીજિયે (અવ્વલ વ આખિર દુરૂદ શરીફ)

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ
وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ

(سُنَنِ تِرْمِذِي ج ۱ ص ۱۲۱ حدیث ۵۵)

તરજમા : ઐ અલ્લાહ ઈસ મુઝે કસરત સે તૌબા કરને વાલોં મેં બના દે ઓર મુઝે પાકીઝા રહને વાલોં મેં શામિલ કર દે.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने किताब में मुझ पर दुइइ पाक लिखा तो जब तक मेरा नाम उस में रहेगा फिरिश्ते उस के लिये इस्तिफ़ार करते रहेंगे. (अ. 1)

40 મ-દની ફૂલોં કા ર-ઝવી ગુલદસ્તા : મેરે આકા આ'લા હઝરત, ઇમામે અહલે સુન્નત, મુજદિદે દીનો મિલ્લત મૌલાના શાહ ઇમામ અહમદ રઝા ખાન અલ્લે રَحْمَةُ الرَّحْمَنِ કે વુઝૂ વગૈરા કે મુ-તઅલ્લિક ઇનાયત કર્દા મુ-તફર્રક (યા'ની જુદા જુદા) રંગ બિરંગે ખુશનુમા 40 મ-દની ફૂલોં કા ર-ઝવી ગુલદસ્તા કબૂલ ફરમાઈયે. આપ કી મા'લૂમાત કો ۞ ٱلْحَمْدُ لِلّٰهِ ۞ મદીને કે 12 ચાંદ લગ જાએંગે. યેહ તમામ મ-દની ફૂલ ફતાવા ર-ઝવિયા મુખર્રજા (જિલ્દ 4) કે આખિર મેં દિયે હુએ “ફવાઈદે જલીલા” સફહા 613 તા 746 સે લિયે ગએ હેં.

❁ વુઝૂ મેં આંખે ઝોર સે ન બન્દ કરે મગર વુઝૂ હો જાએગા (સ. 613) ❁ અગર લબ (યા'ની હોંટ) ખૂબ ઝોર સે બન્દ કર કે વુઝૂ ક્રિયા ઔર કુલ્લી ન કી વુઝૂ ન હોગા. (એઝન, સ. 614) ❁ વુઝૂ કા પાની રોઝે ક્રિયામત નેકિયોં કે પલ્લે મેં રખા જાએગા. (એઝન) (મગર યાદ રહે ! ઝરત સે ઝિયાદા પાની ગિરાના ઇસરાફ હે) ❁ મિસ્વાક મૌજૂદ હો તો ઉંગલી સે દાંત માંજના અદાએ સુન્નત વ હુસૂલે સવાબ કે લિયે કાફી નહીં, હાં મિસ્વાક ન હો તો ઉંગલી યા ખર-ખરા (યા'ની ખુદરા) કપડા અદાએ સુન્નત કર દેગા ઔર ઔરતોં કે લિયે મિસ્વાક મૌજૂદ હો જબ ભી મિસ્સી કાફી હે (સ. 615) ❁ અંગૂઠી ઢીલી હો તો વુઝૂ મેં ઉસે ફિરા કર પાની ડાલના સુન્નત હે ઔર તંગ હો કે બે જુમ્બિશ દિયે પાની ન પહોંચે તો ફઝલ. યેહી હુકમ બાલી (યા'ની કાન કે ઝેવર) વગૈરા કા હે (સ. 616) ❁ આ'ઝા કા મલ મલ કર ધોના વુઝૂ ઔર ગુસ્લ દોનોં મેં સુન્નત હે (એઝન) ❁ આ'ઝાએ વુઝૂ ધોને મેં હદે શર-ઈ સે ઇતની ખફીફ તહરીર (યા'ની હર તરફ સે મા'મૂલી સા) બઢાના જિસ સે હદે શર-ઈ તક ઇસ્તીઆબ (યા'ની મુકમ્મલ હોને) મેં શુબા ન રહે વાજિબ હે (એઝન) ❁ વુઝૂ મેં કુલ્લી યા નાક મેં પાની ડાલને કા તર્ક મકરૂહ હે ઔર ઇસ કી આદત ડાલે તો ગુનહગાર હોગા. યેહ મસ્અલા વોહ લોગ ખૂબ યાદ રખે જો કુલ્લિયાં એસી નહીં કરતે કે હલક તક હર ચીઝ કો ધોએં ઔર વોહ કે પાની જિન કી નાક કો (ફકત) છૂ જાતા હે સૂંઘ કર ઊપર નહીં ચઢાતે યેહ સબ લોગ ગુનહગાર હેં ઔર ગુસ્લ મેં તો એસા ન હો તો સિરે સે ન ગુસ્લ હોગા ન નમાઝ (એઝન) ❁ વુઝૂ મેં હર ઉઝૂવ કા પૂરા ત્રીન બાર ધોના સુન્નતે મુઅક્કદા હે, તર્ક કી આદત સે ગુનહગાર હોગા (માખૂઝ અઝ એઝન)

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : जिस ने मुज पर अक बार दुइदे पाक पढा अल्लाह उस पर दस रहमते बेजता है. (स्म.)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહ

❁ વુઝૂ મેં જલ્દી ન ચાહિયે બલ્કે દરંગ (યા'ની ઇત્મીનાન) વ એહતિયાત કે સાથ કરે. અવામ મેં જો મશહૂર હૈ કે “વુઝૂ જવાનોં કા સા, નમાઝ બૂઢોં કી સી,” યેહ વુઝૂ કે બારે મેં ગલત હૈ (ઐઝન, સ. 617) ❁ મુંહ ધોને મેં ન ગાલોં પર ડાલે ન નાક પર ન ઝોર સે પેશાની પર, યેહ સબ અફઆલ જુહ્હાલ (યા'ની જાહિલોં) કે હેં બલ્કે બા આહિસ્તગી બાલાએ પેશાની (યા'ની પેશાની કે ઊપર) સે ડાલે કે ઠોડી સે નીચે તક બહતા આએ (ઐઝન, સ. 618) ❁ વુઝૂ મેં મુંહ સે ગિરતા હુવા પાની મ-સલન કલાઈ પર લિયા ઔર (કલાઈ પર) બહા લિયા (યા'ની મુંહ ધોને મેં મુંહ સે ગિરને વાલે પાની સે હાથ કી કલાઈ નહીં ધો સકતે કે) ઇસ સે વુઝૂ ન હોગા ઔર ગુસ્લ મેં (મુઆ-મલા જુદા હૈ) મ-સલન સર કા પાની પાઉં તક જહાં જહાં ગુઝરેગા પાક કરતા જાએગા વહાં નએ પાની કી ઝરૂરત નહીં (ઐઝન) ❁ આદમી વુઝૂ કરને બૈઠા ફિર કિસી માનેઅ (યા'ની રુકાવટ) કે સબબ તમામ (યા'ની મુકમ્મલ) ન કર સકા તો જિતને અફઆલ કિયે ઉન પર સવાબ પાએગા અગર્યે વુઝૂ ન હુવા (ઐઝન) ❁ જિસ ને ખુદ હી કસ્દ (યા'ની ઇરાદા) કિયા કે આધા વુઝૂ કરેગા વોહ ઇન અફઆલ પર સવાબ ન પાએગા, યૂંહી જો વુઝૂ કરને બૈઠા ઔર બિલા ઊઝૂર નાકિસ (યા'ની અધૂરા) છોડ દિયા વોહ ભી જિતને અફઆલ બજા લાયા ઉન પર મુસ્તહિક્કે સવાબ ન હોના ચાહિયે (ઐઝન) ❁ અગર સર પર મીંહ (યા'ની બારિશ) કી બૂંદેં ઇતની ગિરીં કે ચહારુમ (યા'ની ચૌથાઈ) સર ભીગ ગયા મસ્હ હો ગયા અગર્યે ઉસ શખ્સ ને હાથ લગાયા ન કસ્દ (યા'ની ન નિચ્યત વ ઇરાદા) કિયા (ઐઝન, સ. 619) ❁ ઓસ (યા'ની શબનમ) મેં સર બરહૂના (યા'ની નંગે સર) બૈઠા ઔર ઉસ સે ચહારુમ સર કે કદર ભીગ ગયા મસ્હ હો ગયા (ઐઝન) ❁ ઇતને ગર્મ યા ઇતને સર્દ પાની સે વુઝૂ મકરૂહ હૈ જો બદન પર અચ્છી તરહ ન ડાલા જાએ, તકમીલે સુન્નત ન કરને દે, ઔર અગર કોઈ ફઝૂ પૂરા કરને સે માનેઅ (યા'ની રુકાવટ) હુવા તો વુઝૂ હી ન હોગા (ઐઝન, સ. 620) ❁ પાની બેકાર સર્ફ (યા'ની ખર્ચ) કરના યા ફેંક દેના હરામ હૈ. (ઐઝન, સ. 621) (અપને યા દૂસરે કે પીને કે બા'દ ગિલાસ યા જગ કા બચા હુવા પાની ખ્વાહ મ ખ્વાહ ફેંક દેને વાલે તૌબા કરે ઔર આયન્દા ઇસ સે બચે) ❁ નાફ સે ઝર્દ પાની બહ કર નિકલે વુઝૂ જાતા રહે (ઐઝન, સ. 622) ❁ ખૂન યા પીપ આંખ મેં બહા મગર આંખ સે બાહર ન ગયા તો વુઝૂ ન જાએગા ઉસે કપડે સે પોંછ કર પાની મેં ડાલ દેં તો (પાની) નાપાક ન હોગા (ઐઝન, સ. 624) ❁ ઝખ્મ પર પટ્ટી બંધી હૈ ઉસ મેં ખૂન વગૈરા લગ ગયા અગર ઇસ કાબિલ થા કે બન્દિશ ન હોતી તો બહ જાતા તો વુઝૂ ગયા વરના નહીં, ન પટ્ટી નાપાક (ઐઝન) ❁ કતરા ઉતર આયા યા ખૂન વગૈરા

જવ્નતુલ
બકીઅમહીનતુલ
મુનવ્વરહમહીનતુલ
મુનવ્વરહજવ્નતુલ
બકીઅમહીનતુલ
મુનવ્વરહમક્કતુલ
મુકર્રમહજવ્નતુલ
બકીઅમહીનતુલ
મુનવ્વરહ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો શપ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (ખૂરાન)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

ઝકર (યા'ની ઉઝવે તનાસુલ) કે અન્દર બહા જબ તક ઉસ કે સૂરાખ સે બાહર ન આએ વુઝૂ ન જાએગા ઔર પેશાબ કા સિફ સૂરાખ કે મુંહ પર ચમકના (વુઝૂ તોડને કે લિયે) કાફી હૈ (ઐઝન) ❀ ના બાલિગ ન કભી બે વુઝૂ હો ન જુનુબ (યા'ની બે ગુસ્લા). ઉન્હેં (યા'ની ના બાલિગાન કો) વુઝૂ વ ગુસ્લ કા હુકમ આદત ડાલને ઔર આદાબ સિખાને કે લિયે હૈ વરના કિસી હદસ (યા'ની વુઝૂ તોડને વાલે અમલ) સે ઉન કા વુઝૂ નહીં જાતા ન જિમાઅ સે ઉન પર ગુસ્લ ફર્જ હો (ઐઝન, સ. 633) ❀ બા વુઝૂ ને માં બાપ કે કપડે યા ઉન કે ખાને કે લિયે ફલ યા મસ્જિદ કા ફર્શ સવાબ કે લિયે ધોયા પાની મુસ્તા'મલ ન હોગા અગર્યે યેહ અફઆલ કુર્બત (યા'ની રિઝાએ ઇલાહી) કે હૈં (ઐઝન, સ. 636) ❀ ના બાલિગ કા પાક હાથ યા બદન કા કોઈ જુઝ અગર્યે બે વુઝૂ હો પાની મેં ડાલને સે કાબિલે વુઝૂ રહેગા (ઐઝન, સ. 637) ❀ બદન સુથરા રખના, મૈલ દૂર કરના, શર-અ મેં મત્લૂબ હૈ કે ઇસ્લામ કી બિના (યા'ની બુન્યાદ) સુથરાઈ (યા'ની પાકીઝગી વ સફાઈ) પર હૈ. ઇસ નિયત સે બા વુઝૂ ને બદન ધોયા તો કુર્બત (યા'ની કારે સવાબ) બેશક હૈ મગર પાની મુસ્તા'મલ ન હુવા (ઐઝન) ❀ મુસ્તા'મલ પાની પાક હૈ ઇસ સે કપડા ધો સકતે હૈં મગર ઇસ સે વુઝૂ નહીં હો સકતા ઔર ઇસ કા પીના યા ઇસ સે આટા ગૂંધના મકરૂહે (તન્જીહી) હૈ (ઐઝન, સ. 637) ❀ પરાયા પાની બે ઇજાઝત લે ગયા અગર્યે ઝબર દસ્તી યા ચુરા કર ઉસ સે વુઝૂ હો જાએ મગર હરામ હૈ. અલબત્તા કિસી કે મમ્લૂક (યા'ની મિલ્કિયત કે) કૂંઝેં સે ઉસ કી મુમા-ન-અત પર ભી પાની ભર લિયા ઉસ કા ઇસ્તિ'માલ જાઈઝ હૈ (ઐઝન, સ. 650) ❀ જિસ પાની મેં માએ મુસ્તા'મલ કી ધાર પહોંચી યા વાઝેહ કતરે ગિરે ઉસ સે વુઝૂ ન કરના બેહતર (ઐઝન) ❀ જાડે મેં વુઝૂ કરને સે સર્દી બહુત મા'લૂમ હોગી ઇસ કી તક્લીફ હોગી મગર કિસી મરઝ કા અન્દેશા નહીં તો તયમ્મુમ કી ઇજાઝત નહીં (ઐઝન, સ. 662) ❀ શૈતાન કે થૂક ઔર ફૂંક સે નમાઝ મેં કતરે ઔર રીહ કા શુબા હો જાતા હૈ, હુકમ હૈ કે જબ તક ઐસા યકીન ન હો જિસ પર કસમ ખા સકે ઇસ (વસ્વસે) પર લિહાઝ ન કરે, શૈતાન કહે કે તેરા વુઝૂ જાતા રહા તો દિલ મેં જવાબ દે લે કે ખબીસ તૂઝૂટા હૈ ઔર અપની નમાઝ મેં મશ્ગૂલ રહે (ઐઝન, સ. 697) ❀ મસ્જિદ કો હર ઘિન કી ચીઝ સે બયાના વાજિબ હૈ અગર્યે પાક હો જૈસે લુઆબે દહન (મુંહ કી રાલ, થૂક, બલ્ગમ) આબે બીની (મ-સલન રીંઠ યા નાક સે નઝલે કા બહને વાલા પાની) આબે વુઝૂ (ઐઝન, સ. 706) ❀ તમ્બીહ : બા'ઝ લોગ, કે વુઝૂ કે બા'દ અપને મુંહ ઔર હાથોં સે પાની પોંછ કર મસ્જિદ મેં હાથ

મદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुश्मि पाक न पड़ा तलकीक वोह बह भण्ट हो गया. (उज्ज)

ઝાડતે હૈં (યેહ) મહૂઝ હરામ ઔર ના જાઈઝ હૈ. (ઐઝન) ❀ પાની મેં પેશાબ કરના મુત્લકન મકરૂહ હૈ અગર્યે દરિયા મેં હો (ઐઝન, સ. 725) ❀ જહાં કોઈ નજાસત પડી હો તિલાવત મકરૂહ હૈ (ઐઝન, સ. 727) ❀ પાની ઝાએઅ કરના હરામ હૈ (ઐઝન, સ. 728) ❀ માલ ઝાએઅ કરના હરામ હૈ (ઐઝન, સ. 728) ❀ ઝમઝમ શરીફ સે ગુસ્લ વ વુઝૂ બિલા કરાહત જાઈઝ હૈ (ઔર પેશાબ વગૈરા કર કે) ઢેલે (સે ખુશક કર લેને) કે બા'દ (આબે ઝમઝમ સે) ઇસ્તિન્જા મકરૂહ ઔર નજાસત ધોના (મ-સલન પેશાબ કે બા'દ ટિશ્યૂ પેપર વગૈરા સે સુખાએ બિગૈર) ગુનાહ (ઐઝન, સ. 742) ❀ (વોહ) ઇસરાફ, કે (જો) ના જાઈઝ વ ગુનાહ હૈ (વોહ) સિર્ફ (ઇન) દો સૂરતોં મેં હોતા હૈ, એક યેહ કે કિસી ગુનાહ મેં સર્ફ (યા'ની ખર્ય) વ ઇસ્તિ'માલ કરેં, દૂસરે બેકાર મહૂઝ માલ ઝાએઅ કરેં (ઐઝન, સ. 743) ❀ ગુસ્લે મય્યિત સિખાને કે લિયે મુર્દે કો નહલાયા ઔર ઉસે ગુસ્લ દેને કી નિયત ન કી વોહ ભી પાક હો ગયા ઔર ઝિન્દોં પર સે ભી ફર્જ ઉતર ગયા કે ફે'લ બિલ કસ્દ કાફી હૈ, હાં બે નિયત સવાબ ન મિલેગા. (ઐઝન, સ. 707)

* દીન કી બાતેં રહૂં સુન્ના સુન્નાતા યા ખુદા *
* ઔર રહૂં ઇસ પર અમલ કરતા કરાતા યા ખુદા *

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

વુઝૂ કે ઝરૂરી અહકામ જાનને કે લિયે નમાઝ કે અહકામ મેં શામિલ 63 સફહાત પર મુશ્તમિલ રિસાલા વુઝૂ કા તરીકા (હ-નફી) કા ઝરૂર મુતા-લઆ ફરમાઈયે.

ગુનાહ સે મન્અ કરના કબ ફર્જ હૈ ? : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! બેશક સુન્નતોં ભરા બયાન કરના કારે સવાબ ઔર બહુત બડી સઆદત કી બાત હૈ મગર યેહ ઝેહન મેં રહે કે વા'ઝ વ નસીહત પર મબ્ની બયાન કરના મુસ્તહબ કામ હૈ, અગર નહીં કિયા તો કુછ ગુનાહ નહીં મગર કિસી કો ગુનાહ કરતે દેખા ઔર ગુમાન ગાલિબ હૈ કે ઉસ કો બતાએગા તો બાઝ આ જાએગા તો કઈ ઘન્ટોં કે બયાન કે મુકાબલે મેં ઉસ કો ગુનાહ સે મન્અ કરને મેં ઝિયાદા સવાબ હૈ ક્યૂંકે અબ

करमाने मुस्तफ़ی علیہ السلام : जिस ने मुझ पर ओक बार दुरुदे पाक पढा अल्लाह उस पर दस रडमतें लेखता है. (مسلم)

ઉસ કો મન્ય કરના ફર્જ હૈ ઔર મન્ય ન કરને વાલા ગુનહગાર ઔર અઝાબે નાર કા હકદાર હૈ, યુનાન્યે **દા'વતે ઈસ્લામી** કે ઈશાઅતી ઈદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મતબૂઆ 1197 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, **“બહારે શરીઅત”** જિલ્દ 3 સફહા 615 પર સદરુશશરીઅહ, બદરુતતરીકહ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના મુફ્તી **મુહમ્મદ અમજદ અલી આ'ઝમી** رَحْمَةُ اللهِ الْاَوْیٰ ફરમાતે હૈં : “અગર ગાલિબ ગુમાન યેહ હૈ કે યેહ ઉન (બુરાઈ કરને વાલોં) સે કહેગા તો વોહ ઈસ કી બાત માન લેંગે ઔર બુરી બાત સે બાઝ આ જાએંગે, તો اَمْرًاۓ مَعْرُوۡف (યા'ની અચ્છાઈ કા હુકમ કરના) વાજિબ હૈ, ઈસ (યા'ની કિસી કો બુરાઈ કરતા દેખને વાલે) કો (બુરાઈ સે મન્ય કરને સે) બાઝ રહના જાઈઝ નહીં.”

જો નેકી કી દા'વત કી ધૂમેં મચાએ

ਮੈਂ ਦੇਵਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਆਰਾ ਮਦੀਨਾ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 152)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ઇમામે આ'ઝમ કો ગુનાહ નઝર આ જાતે થે ! : દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મતબૂઆ 308 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ **“ઇસ્લામી બહનોં કી નમાઝ”** સફહા 12 પર હે : હઝરતે અલ્લામા અબ્દુલ વહ્દાબ શા'રાની رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ હનીફા ફરમાતે હેં : એક મર્તબા સચ્ચિદુના ઇમામે આ'ઝમ અબૂ હનીફા જામેઅ મસ્જિદ કૂફા કે વુઝૂખાને મેં તશરીફ લે ગએ તો એક નૌ જવાન કો વુઝૂ બનાતે હુએ દેખા, ઉસ સે વુઝૂ (મેં ઇસ્તિ'માલ શુદા પાની) કે કતરે ટપક રહે થે. આપ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ને ઇશાદિ ફરમાયા : **ઐ બેટે ! માં બાપ કી ના ફરમાની** સે તૌબા કર લે. ઉસ ને ફૌરન અઝ કી : **“મેં ને તૌબા કી.”** એક ઔર શખ્સ કે વુઝૂ (મેં ઇસ્તિ'માલ મેં હોને વાલે પાની) કે કતરે ટપકતે દેખે, આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْه ને ઉસ શખ્સ સે ઇશાદિ ફરમાયા : **“ઐ મેરે ભાઈ ! તૂ ઝિના સે તૌબા કર લે.”** ઉસ ને અઝ કી : **“મેં ને તૌબા કી.”** એક ઔર શખ્સ કે વુઝૂ કે કતરાત ટપકતે દેખે તો ઉસે ફરમાયા : **“શરાબ નોશી ઔર ગાને બાજે**

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَى الشَّيْءِ مُؤْثَرٌ عَلَى دُرِّهِ دُرٌّ مُؤْثَرٌ عَلَى دُرِّهِ دُرٌّ مُؤْثَرٌ عَلَى دُرِّهِ دُرٌّ مُؤْثَرٌ عَلَى دُرِّهِ دُرٌّ مُؤْثَرٌ عَلَى دُرِّهِ دُرٌّ مُؤْثَرٌ عَلَى دُرِّهِ دُرٌّ مُؤْثَرٌ عَلَى دُرِّهِ دُرٌّ مُؤْثَرٌ عَلَى دُرِّهِ

સુનને સે તૌબા કર લે.” ઉસ ને અર્જ કી : “મૈં ને તૌબા કી.” સચ્ચિદુના ઇમામે આ'ઝમ અબૂ હનીફા رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ પર કશ્ફ કે બાઈસ ચૂંકે લોગોં કે ઉયૂબ ઝાહિર હો જાતે થે લિહાઝા આપ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ ને બારગાહે ખુદા વન્દી عَزَّوَجَلَّ મેં ઈસ કશ્ફ કે ખત્મ હો જાને કી દુઆ માંગી : اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْأَلُكَ بِاَنَّكَ تَعْلَمُ اَنَّكَ تَعْلَمُ اَنَّكَ تَعْلَمُ اَنَّكَ تَعْلَمُ اَنَّكَ تَعْلَمُ اَنَّكَ تَعْلَمُ اَنَّكَ تَعْلَمُ اَنَّكَ تَعْلَمُ اَنَّكَ تَعْلَمُ

(الميزان الكبيرى ج ١ ص ١٣٠)

જાનબૂઝ કર કિસી કા ઐબ મા'લૂમ કરના કેસા ? : મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો !

દેખા આપ ને ! કરોડોં હ-નફિયોં કે પેશવા ઇમામે આ'ઝમ, ફકીહે અફખમ, હઝરતે સચ્ચિદુના ઇમામ અબૂ હનીફા નો'માન બિન સાબિત رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ કી ચશમે વિલાયત લોગોં કી વુજૂ કે ઝરીએ ઝડને વાલી મા'સિયત યા'ની ના ફરમાનિયાં દેખ લેતી થી ! બેશક યેહ આપ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ કી અઝીમ કરામત થી તાહમ આપ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ કો લોગોં કે ઉયૂબ પર મુત્તલઅ હોના ગવારા ન હુવા ઔર દુઆ કે ઝરીએ અપના યેહ કશ્ફ ખત્મ કરવા દિયા ! યહાં વોહ લોગ ઇબ્રત હાસિલ કરેં જો કે ઇમામે આ'ઝમ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْاَكْرَم ઇમામે આ'ઝમ કી મહબ્બત કા દમ તો ભરતે હૈં મગર ઝબર દસ્તી આડે તિરછે સુવાલાત (CROSS QUESTIONS) કર કે લોગોં કે ઐબોં કી ટટોલ મેં ભી રહતે હૈં, યાદ રખિયે ! બિલા મસ્લ-હતે શર-ઈ ઇરાદતન કિસી મુસલ્માન કા ઐબ મા'લૂમ કરના ગુનાહ વ હરામ ઔર જહન્નમ મેં લે જાને વાલા કામ હૈ. દા'વતે ઈસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કે મતબૂઆ તરજમે વાલે પાકીઝા કુરઆન, “કન્ઝુલ ઇમાન મઅ ખઝાઈનુલ ઇરફાન” સફહા 950 પર પારહ 26 સૂ-રતુલ હુજુરાત આયત નમ્બર 12 મેં સાફ વારિદ હૈ :

وَلَا تَجَسَّوْا

તર-જ-મઅ કન્ઝુલ ઇમાન : ઔર ઐબ ન ઢૂંડો.

આલિમ કી ગ-લતી બયાન કરના દો વજહ સે હરામ હૈ : ઔર અગર ઉસ ઐબ કો દૂસરે પર ઈસ તરહ ઝાહિર કિયા કે ઉસ કો પતા હો કે યેહ ફુલાં કા ઐબ હૈ તો યેહ એક ઔર ગુનાહ હુવા, અગર વોહ ઐબ કિસી આલિમે દીન કા થા ઔર ઉસ કો ઝાહિર કિયા તો ગુનાહ મેં ઔર ભી બઢોતરી હોગી. યુનાન્યે હુજજતુલ ઈસ્લામ હઝરતે સચ્ચિદુના ઇમામ અબૂ હામિદ મુહમ્મદ બિન

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुर्इदे पाक न पड़ा तबकीक वोह बढ भप्त हो गया. (उज्जिन)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْوَالِي કીમિયાએ સઆદત મેં ફરમાતે હેં : આલિમ કી ગ-લતી બયાન કરના દો વજહ સે હરામ હે. એક તો ઈસ લિયે કે યેહ ગીબત હે. દૂસરે ઈસ લિયે કે લોગોં મેં જુરઅત પૈદા હોગી ઓર વોહ ઈસે દલીલ બના કર ઉસ કી પૈરવી કરેંગે (યા'ની બેબાકી કે સાથ ઉસી તરહ કી ગ-લતિયાં કરેંગે) ઓર શૈતાન ભી ઉસ (ગ-લતિયોં મેં પૈરવી કરને વાલે) કી મદદ કે લિયે ઉઠ ખડા હોગા ઓર (ગુનાહોં પર દિલેર બનાને કે લિયે) ઉસ સે કહેગા કે તૂ (ભી યૂં ઓર યૂં કર કે) ફુલાં આલિમ સે બઢ કર પરહેઝ ગાર તો નહીં હે. (કિમિયાઈ સદાત જ ૧૦૬). જિતને ઝિયાદા લોગોં કો ઉસ ખતા પર મુત્તલઅ કરેગા, ગુનાહોં મેં ઈઝાફા હોતા યલા જાએગા. મુસલ્માન કો યાહિયે કે અવ્વલ તો લોગોં કે ઉયૂબ જાનને સે બયે અગર કોઈ બતાને લગે તબ ભી સુનને સે ખુદ કો બયાએ. બિલફઝ કિસી તરહ કિસી કા ઐબ નઝર આ ગયા યા મા'લૂમ હો ગયા હો તો ઉસ કો દબા દે. બિલા મસ્લ-હતે શર-ઈ હરગિઝ કિસી પર ઝાહિર ન કરે.

મક્કતુલ
મુકર્રમહેજવ્નતુલ
બકીઆમદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહેજવ્નતુલ
બકીઆ

صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : **ઐબ પોશી કે મુ-તઅલ્લિક 3 ફરામીને મુસ્તફા**

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

ઐબ પોશી કે હવાલે સે **3 ફરામીને મુસ્તફા** صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ મુલા-હઝા હોં : ﴿1﴾ જો અપને મુસ્લમાન ભાઈ કી ઐબ પોશી કરે અલ્લાહ ેઝ્જલ ક્રિયામત કે દિન ઉસ કી ઐબ પોશી ફરમાએગા ઓર જો અપને મુસલ્માન ભાઈ કા ઐબ ઝાહિર કરે અલ્લાહ ેઝ્જલ ઉસ કા ઐબ ઝાહિર ફરમાએગા યહાં તક કે ઉસે ઉસ કે ઘર મેં રુસ્વા કર દેગા.

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

﴿2﴾ જો કિસી મુસલ્માન કી તકલીફ દૂર કરે અલ્લાહ ેઝ્જલ ક્રિયામત કી તકલીફોં મેં સે ઉસ કી તકલીફ દૂર ફરમાએગા ઓર જો કિસી મુસલ્માન કી ઐબ પોશી કરે તો ખુદાએ સત્તાર ેઝ્જલ ક્રિયામત કે રોઝ ઉસ કી ઐબ પોશી ફરમાએ (મુસ્લમ હદિથ ૧૦૮૦ ૧૩૧૬) ﴿3﴾ જો શખ્સ અપને ભાઈ કા ઐબ દેખ કર ઉસ કી પદા પોશી કર દે તો વોહ જન્નત મેં દાખિલ કર દિયા જાએગા. (મુસ્લમ હદિથ ૨૭૧ ૮૮૦)

જવ્નતુલ
બકીઆમદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહેજવ્નતુલ
બકીઆ

ઐબ ઢૂંડને કી 59 મિસાલેં : યહાં જો મિસાલેં દી જા રહી હેં ઉન મેં ઐબોં કી ટટોલ (યા'ની ઐબોં કી તલાશ) કે સાથ સાથ ઝિમ્નન ગીબતેં, તોહમતેં ઓર બદ ગુમાનિયાં વગૈરા ભી શામિલ હેં. અક્સર ઐસી મિસાલેં હેં જિન મેં નિયત કે સાથ અહકામ મુરતબ હોંગે

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुज पर दस मरतबा सुब्ह और दस मरतबा शाम दुइते पाक पढा उसे कियामत के दिन मेरी शफाअत मिलेगी. (अ. 1/1)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

મ-સલન નોકર રખને, શિરાકત દારી (યા'ની પાર્ટનર શિપ કરને) યા કહીં શાદી કા ઇરાદા હૈ તો હરબે ઝરરત મા'લૂમાત કરના ગુનાહ નહીં બલ્કે ઇસ તરહ કે મુઆ-મલે મેં જિસ સે પૂછા ગયા ઉસ પર વાજિબ હૈ કે દુરુસ્ત બાત બતાએ ઓર અગર ઇસ કિસ્મ કે મુઆ-મલાત કી વજહ સે સુવાલ ન કિયા ગયા હો તો **ગીબતોં** ઓર તોહ્મતોં કે ઝરીએ અપને લિયે જહન્નમ મેં જાને કા સામાન કરને કે બજાએ ઐબ પોશી સે કામ લે કર જન્નત કા હકદાર બને. મગર ઉમૂમન તરહ તરહ કે સુવાલાત કે ઝરીએ **ઐબોં કી ટટોલ** (યા'ની ઉયૂબ કી મા'લૂમાત ઓર કુરેદ) મેં યેહ નિયત નહીં હોતી, બસ લોગ પૂછને કી ખાતિર પૂછતે રહતે હેં ઓર બસા અવકાત ખુદ ભી ગુનાહોં મેં પડતે ઓર બારહા જવાબ દેને વાલે કો ભી ગુનહગાર કર દેતે હેં.

મક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઆ

❁ કિસી ને મકાન કિરાએ પર લિયા તો પૂછના : મકાન માલિક કેસા હૈ ? યેહ સુવાલ ફી નફિસહી ગુનાહ ન સહી મગર કઈ ગુનાહોં કા સબબ બન સકતા હૈ, મ-સલન કિરાએ દાર ને જવાબન કહા : મુઆ-મલાત કા સાફ નહીં, બહુત બદ અપ્લાક ઓર કન્જૂસ હૈ, ઇસ તરહ **તીન ઐબ ખોલે** વોહ ભી અગર ઉસ મેં મૌજૂદ હોં તો હી ઐબ કહલાએંગે ઓર અબ યેહ બતાના તીન **ગીબતેં** હુઈ વરના **તોહ્મતેં**. ઓર અગર સિફ ઇસ લિયે પૂછા કે મકાન માલિક કે ઉયૂબ મા'લૂમ હોં તો અબ યેહ “ઐબ ઢૂંડના” હુવા જો કે ગુનાહ વ હરામ ઓર જહન્નમ મેં લે જાને વાલા કામ હૈ.

મદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહે

❁ કિસી ને મકાન કિરાએ પર દિયા તો પૂછના : કિરાએ દાર કેસા હૈ ? યેહ સુવાલ ભી ફી નફિસહી ગુનાહ ન સહી મગર કઈ ગુનાહોં કા સબબ બન સકતા હૈ, મ-સલન માલિકે મકાન ને જવાબન કહા : બડા હી ચાલબાઝ હૈ, કભી વક્ત પર કિરાયા નહીં દેતા, ખ્વાહ મ ખ્વાહ કી ઠોકા ઠાકી કર કે મેરે મકાન કા હુલ્યા બિગાડ કર રખ દિયા હૈ. ઇસ તરહ **તીન ઐબ ખોલે** વોહ ભી અગર ઉસ મેં મૌજૂદ હોં તો હી ઐબ કહલાએંગે ઓર અબ યેહ બતાના તીન **ગીબતેં** હુઈ વરના **તોહ્મતેં**.

જન્નતુલ
બકીઆ

❁ આપ કા નયા નોકર બરાબર કામ કરતા હૈ યા નહીં ? યેહ ભી બિલા ઇજાઝતે શર-ઈ પૂછના ઐબ ઢૂંડના હૈ ઓર ઇસ સુવાલ કે જવાબ મેં પૂરા ખતરા હૈ કે જિસ સે પૂછા ગયા વોહ નોકર કે બારે મેં કામચોર હૈ, હરામ ખોર હૈ વગૈરા કહ કર ગુનહગાર હો જાએ.

❁ રાત દેર તક જાગતે રહતે હો ફજ ભી પઢતે હો યા નહીં ?

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جس کے پاس میرا لڑکھو اور اس نے مجھ پر دُرُودِ شریف نہ پڑھا (اس نے જફા કી. (عبدالرزاق))

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

❖ આપ નમાઝ પઢતે હોં યા નહીં ? ❖ આપ કે વાલિદ સાહિબ નમાઝી હોં યા નહીં ?

❖ તુમ ને અભી તક નએ કપડે નહીં પહને ! ઈદ કી નમાઝ ભી પઢી યા નહીં ?

❖ ર-મઝાન કે મહીને મેં કિસી સે પૂછના ! વાહ ભઈ ! આજ બડે ફેશ (fresh યા'ની તાઝાદમ) લગ રહે હો ! રોઝા ભી રખા હૈ યા નહીં ?

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

❖ ઈસ બાર ર-મઝાનુલ મુબારક મેં આપ ને કિતને રોઝે રખે ? ❖ કોઈ તરાવીહ છોડી તો નહીં ?

❖ તુમ પૂરી ઝકાત નિકાલતે હો યા નહીં ?

જવ્નતુલ
બકીઅ

❖ આપ કી બીવી શરીફ તો હૈ ના ? ❖ લડતી તો નહીં ? (યેહી સુવાલાત ઔરતોં મેં “શોહર”

કે બારે મેં એબોં કી ટટોલ વાલે હોં) ❖ શાદી શુદા બેટી કી માં સે પૂછના : આપ કી બેટી કી સાસ અચ્છી હૈ યા નહીં ? ❖ લડાકી તો નહીં ? ❖ રોટી દેતી હૈ યા નહીં ? ❖ બેટી કો સતાતી

તો નહીં ? ❖ અપને બેટે કે કાન તો નહીં ભરતી ? ❖ વોહ જો ઉસ કી તલાકકી નન્દ ઘર મેં બૈઠી હૈ વોહ મસાઈલ તો નહીં ખડે કરતી ? ❖ બેટે કી શાદી કે બા'દ ઉસ કી માં સે પૂછના :

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

અબ બેટા આપ કા ખયાલ રખતા હૈ યા નહીં ? ❖ પહલે કી તરહ તન્-ખ્વાહ લા કર આપ કે હાથ મેં દેતા હૈ યા અપની જોર કે હવાલે કર દેતા હૈ ? ❖ બહૂ ને કાલા ઈલ્મ કરા કે ઉસે

અપની તરફ તો નહીં કર લિયા ? બહૂ અચ્છી હૈ યા નહીં ? ❖ તા'વીઝ ગન્ડે તો નહીં કરતી ? ❖ ઝબાન દરાઝ તો નહીં ? ❖ આપ કી ઈઝ્ઝત કરતી હૈ યા નહીં ?

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

❖ ઉસ દિન ફુલાં કે ઘર સે તેઝ ગુફત-ગૂ કી આવાઝ આ રહી થી કૌન કૌન લડ રહે થે ?

❖ હાં ભઈ ! ઉસ કા શોહર બડા ઝલિમ હૈ કહીં બિચારી કી બે કુસૂર પિટાઈ તો નહીં લગાતા ?

જવ્નતુલ
બકીઅ

❖ દૂલ્હા સે પૂછના : સુસર સાહિબ ને જહેઝ દેને મેં બુખ્લ સે તો કામ નહીં લિયા ?

❖ ઉસ દિન ખૂબ બન ઠન કર સુસરાલ પહોંચે થે, સુસર સાહિબ ને લિફ્ટ ભી કરાઈ કે નહીં ?

❖ સહીહ તરીકે પર આવ ભગત કી યા નહીં ? ❖ શાદી શુદા ઈસ્લામી ભાઈ સે સુવાલ કરના : આપ કે બચ્ચોં કી અમ્મી પાંચ વક્ત કી નમાઝી હૈ યા નહીં ?

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِلْسِ نِي مُوْجِ پَر اَک بار دُورِ دِه پَاک پَدا اَولَلا اَک اِیس پَر دَس رَહ مَرتِ بَی جَતા هَی. (م)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહે

❖ આપ કે ભાઈયોં સે પદ્દા કરતી હૈ યા નહીં ? ❖ બે પદ્દા તો નહીં ઘૂમતી ? ❖ આપ કા બોસ (BOSS. સેઠ) સહીહ આદમી હૈ યા નહીં ? ❖ કન્જૂસ તો નહીં ? ❖ બદ અપ્લાક તો નહીં ? ❖ મુલાઝિમોં કો ગાલિયાં તો નહીં નિકાલતા ? ❖ ત-લબા સે બિલા હાજત પૂછના : આપ કે ફુલાં ઉસ્તાઝ સાહિબ કેસા પઢાતે હૈં ? ❖ ઉન કા પઢાના કુછ સમઝ મેં ભી આતા હૈ યા નહીં ? ❖ કિસી કા મેહમાન બનને વાલે સે પૂછના : હાં ભઈ ! ઉન કી મેઝબાની કા લુલ્ફ આ રહા હૈ યા નહીં ? ❖ ઉન્હેં મેહમાન નવાઝ પાયા યા નહીં ? ❖ દા'વતે ઈસ્લામી કે ફુલાં હલ્કે કી મુશા-વરત કા નયા નિગરાન આપ કો કેસા લગા ? ❖ ઈસ્લામી ભાઈયોં કો ઝાડતા તો નહીં ? ❖ નિગરાન સે પૂછના : ફુલાં મુબલ્લિગ આપ કી ઈતાઅત કરતા હૈ યા અપની ચલાતા હૈ ?

મહકતુલ
મુકર્રમહેજવ્નતુલ
બકીયા

❖ ફુલાં કો તન્જીમી ઝિમ્મેદારી સે હટા દિયા, કયા ઉસ કા કિરદાર કમઝોર થા ? ❖ ફુલાં મુદરિસ યા નાઝિમ કો ફારિગ કર દિયા, ઉસ ને કયા ગડબડ કી થી ? ❖ કિસી મુબલ્લિગ સે પૂછના : સય સય બતાઈયેગા કે આપ ને આજ કા બયાન અપની વાહ વાહ કરવાને કે લિયે કિયા યા રિઝાએ ઈલાહી કી ખાતિર ?

મહીનતુલ
મુનવ્વરહે

❖ કિસી મહફિલે ના'ત મેં ગૈર હાઝિર રહને વાલે ના'ત જ્વાં સે પૂછના : ફુલાં જગહ તુમ ના'ત જ્વાની મેં ઈસ લિયે નહીં આએ થે ના કે યહાં “કુછ” મિલેગા નહીં ?

મહકતુલ
મુકર્રમહે

❖ આપ સિર્ફ મ-દની ચેનલ હી દેખતે હૈં યા દૂસરે ચેનલ પર ગુનાહોં ભરે પ્રોગ્રામ ભી દેખ લેતે હૈં ? ❖ ફિલ્મેં ડિરામે તો નહીં દેખતે ? ❖ ફુલાં અફસર ને આપ કા કામ ફી (Free યા'ની મુફત) મેં હી કિયા હૈ ના ! પૈસે વૈસે તો નહીં માંગે ?

જવ્નતુલ
બકીયા

❖ ફુલાં કી ગાડી સે ટકરા કર આપ ઝખ્મી હુએ, કુસૂર ઉસ કા થા યા આપ કા ?

❖ ફુલાં ડોક્ટર ને સહીહ તરહ ચેક ભી કિયા યા મુફત મેં ફીસ વુસૂલ કર લી ?

❖ તલાક દેને વાલે દોસ્ત સે પૂછના : યાર ! તુમ ને ઉસે ક્યૂં તલાક દે દી ? (ઈસ સુવાલ પર ઉમૂમન ઠીકઠાક ગુનાહોં કા દરવાઝા ખુલતા હૈ)

❖ (જ્વાહ મ જ્વાહ પૂછના) વોહ દુકાનદાર કેસા હૈ ? ❖ ઠગ તો નહીં ? ❖ લૂટતા તો નહીં ? (યા'ની બહુત મહંગા માલ તો નહીં બેચતા ?)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો શખ્સ મુઝ પર દુરુદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (ખૂર્રાન)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

- ❁ વોહ દેખને મેં તો બડા શરીફ લગતા હૈ, આપ કો મા'લૂમ હોગા, કહીં ફડેબાઝ તો નહીં ?
- ❁ આપ કા નયા પડોસી કેસા હૈ ? બચ કર રહના મુઝે તો સહીહ આદમી નહીં લગતા !

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

કિસી કી ખામિયાં દેખેં ન મેરી આંખેં ઔર

સુનેં ન કાન ભી ઐબોં કા તઝકિરા યા રબ

(વસાઇલે બખ્શિશ, સ. 99)

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

જન્નતુલ
બકીઅ

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

જન્નતુલ
બકીઅ

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

صَلُّوْا عَلَيَّ الْحَبِيْبُ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيَّ مُحَمَّدٍ
શીરીં મકાલી ને દિલ કી દુન્યા બદલ ડાલી : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો !
 ફૂઝલ સુવાલોં ઔર લોગોં કે ઐબોં કી ટટોલ ઔર મા'લૂમાત કી મન્દૂસ આદાત નિકાલને, કોઈ કિસી કે ઐબ બયાન કરને લગે તો ઉસ કો હિકમતે અ-મલી સે ટાલને ઔર મુશ્કિના સૂરત મેં ઉસ કી ઐબ ખોલને કી બુરી ખસ્લત મિટાને કા જઝબા પાને, ગીબતોં, યુગ્લિયોં ઔર બદ ગુમાનિયોં સે બચને ઔર બચાને વગૈરા કી કુઢન અપનાને કે લિયે તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, **દા'વતે ઇસ્લામી** કે મ-દની માહોલ સે હર દમ વાબસ્તા રહિયે, અપને ઇમાન કી હિફાઝત કે લિયે કુઢતે રહિયે, નમાઝોં કી પાબન્દી જારી રખિયે, સુન્નતોં પર અમલ કરતે રહિયે, **મ-દની ઇન્આમાત** કે મુતાબિક ઝિન્દગી ગુઝારિયે ઔર ઇસ પર ઇસ્તિકામત પાને કે લિયે હર રોઝ **“ફિકે મદીના”** કર કે મ-દની ઇન્આમાત કા રિસાલા પુર કરતે રહિયે ઔર હર મ-દની માહ કી ઇબ્તિદાઈ દસ તારીખ કે અન્દર અન્દર અપને યહાં કે દા'વતે ઇસ્લામી કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્મ કરવા દીજિયે ઔર અપને ઇસ મ-દની મક્સદ **“મુઝે અપની ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઇસ્લાહ કી કોશિશ કરની હૈ”** કે હુસૂલ કી ખાતિર પાબન્દી સે હર માહ કમ અઝ કમ ત્રીન દિન કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે **મ-દની કાફિલે** મેં આશિકાને રસૂલ કે હમરાહ સુન્નતોં ભરા સફર કીજિયે. આઈયે ! આપ કી તરગીબ વ તહરીસ કે લિયે આપ કો એક મ-દની બહાર સુનાઊં યુનાન્થે **બાબુલ મદીના** (કરાચી) કે એક ઇસ્લામી ભાઈ કા કુછ ઇસ તરહ બયાન હૈ : નેક સોહબત સે દૂરી કે સબબ

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

જન્નતુલ
બકીઅ

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

જન્નતુલ
બકીઅ

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुइदे पाक न पड़ा तलकीक वोह बढ भप्त हो गया. (उज्ज)

મદીનતુલ
મુનવ્વારહ

મैं ગાને બાજે સુનને ઔર ફિલ્મં ડિરામે દેખને જૈસે ગુનાહોં મેં ડૂબા હુવા થા, મેરી ઝિન્દગી કે શબો રોઝ ના ફરમાનિયોં મેં ગુઝર રહે થે. મેરી બેહતરી કા સબબ યેહ બના કે એક રોઝ અપને અલાકે કે એક મુબલ્લિગે દા'વતે ઇસ્લામી આશિકે રસૂલ સે મેરી મુલાકાત હો ગઈ, સલામ વ મુસા-ફહા (યા'ની હાથ મિલાને) કે બા'દ ઇન્તિહાઈ અહસન (યા'ની ઉમ્દા) અન્દાઝ મેં ઉન્હોં ને અપના તઆરુફ પેશ કર કે મુઝ સે ભી મેરા નામ વગૈરા દરયાફત કિયા ઔર અપને મ-દની મક્સદ **“મુઝે અપની ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી**

મક્કતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીઅ

ઈસ્લાહ કી કોશિશ કરની હૈ” કે તહત ઇન્ફિરાદી કોશિશ કરતે હુએ નેકિયોં કી રગબત ઔર ગુનાહોં સે નફરત કા ઝેહન દેના શુરૂઅ કિયા ઔર ઇસ ઝિમ્ન મેં મુબલ્લિગીને દા'વતે ઇસ્લામી કે સુન્નતોં ભરે બયાનાત કી બ-ર-કત સે રુનુમા હોને વાલી હૈરત અંગેઝ **“મ-દની બહારેં”** બતૌરે તરગીબ સુનાઈ. **ઉન કી શીરીં મકાલી યા'ની મીઠી મીઠી બાતોં ને**

મદીનતુલ
મુનવ્વારહ

મેરે દિલ કી દુન્યા હી બદલ ડાલી ઔર મેં દા'વતે ઇસ્લામી કે મુશ્કબાર મ-દની માહોલ સે ઝિન્દગી ભર કે લિયે વાબસ્તા હો ગયા. ﷺ મ-દની માહોલ કી બ-ર-કત સે ગુનાહોં સે નફરત, નેકિયોં સે મહબ્બત ઔર નમાઝોં કી પાબન્દી કી સઆદત નસીબ હો ગઈ ઔર હુકૂલ્લાહ કે સાથ સાથ હુકૂલ ઇબાદ કી અદાએગી કા ભી ઝેહન બન ગયા.

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

હે ફલાહો કામરાની નરમી વ આસાની મેં હર બના કામ બિગડ જાતા હૈ નાદાની મેં ડૂબ સક્તી હી નહીં મૌજોં કી તુગ્યાની મેં **જિસ કી કશ્તી હો મુહમ્મદ કી નિગહબાની મેં**

જન્નતુલ
બકીઅ

નરમી કી અહમ્મિયત : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! વાકેઈ **“મીઠે બોલ”** મેં બડી તાસીર હોતી હૈ ઔર ઇસ સે પથ્થર દિલ ભી પિઘલ કર મોમ હો જાતે હૈં લિહાઝા **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કરતે હુએ હમેશા નરમી પેશે નઝર રખની યાહિયે. **દા'વતે ઇસ્લામી** કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 1197 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ **“બહારે શરીઅત”** જિલ્દ 3 સફહા 572 પર હદીસે પાક હૈ : જો નરમી સે મહરૂમ હુવા ખૈર (ભલાઈ) સે મહરૂમ હુવા.

મદીનતુલ
મુનવ્વારહમક્કતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વારહમક્કતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીઅ

((صحيح مسلم 1398 حديث 7092))

फ़रमाने मुस्तफ़ा ﷺ : जिस ने मुज़ पर दस मरतबा सुबह और दस मरतबा शाम दुइते पाक पढा उसे क्रियामत के दिन मेरी शफ़ाअत मिलेगी. (अहमद)

ईलाही हुस्ने अफ़्लाक और नरमी की सआदत दे

गुनाहों पर नदामत दे, सदाकत दे, शराफ़त दे

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِیْب! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

फ़िरऔन के पास नेकी की दा'वत के लिये भेजने पर नरमी का हुक्म :

अगर म-दनी माहोल वाले या वाली के मिज़ाज में गुस्सा, थिउथिउा पन और बढ अफ़्लाकी हुई तो काम्याबी मुश्किल है, लिहाज़ा अपने अफ़्लाक दुरुस्त कीजिये और वैसे भी जिसे दा'वते इस्लामी के म-दनी कामों की धुन हो उस के लिये ठन्डे मिज़ाज का होना ज़रूरी है के बे ज़ा सप्ती करने से बारहा काम बनते बनते बिगड़ जाते हैं. नरमी की अहमियत को इस हिकायत से समझने की कोशिश कीजिये युनान्हे मन्कूल है के किसी शप्स ने मामूनुर्शीद पर अहूतिसाब किया (या'नी किसी जता पर टोका) और उस से सप्ती के साथ गुफ़्त-गू की तो मामूनुर्शीद ने कहा : औ जवां मर्द ! हक़ तआला ने तुज़ से बेहतर अफ़राद को जब मुज़ से बढतर ईद के पास भेजा तो उन को हुक्म दिया के उस से नरमी से बात करो, या'नी हज़रते सय्यिदना मूसा और हारून عَلَيْهِمَا الصَّلَاةُ وَالسَّلَام को (जो तुज़ से बेहतर थे) फ़िरऔन (जो मुज़ से बढतर था) के पास जब भेजा तो फ़रमाया :

فَقُولَا لَهُ تَوَلَّيْنَا (٤: ١٦٣)

तर-ज-मअे क-ज़ुल ईमान : तो उस से नर्म बात कलना.

(اتحاف السادة للزبيدي ج ٨ ص ١٠٤ ملخصاً)

शराबी को पोलिस के हवाले करना कैसा ? : सहाबिये रसूल हज़रते सय्यिदना उक़्बा बिन आमिर رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ के कातिब हज़रते सय्यिदना अबू हैसम رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ फ़रमाते हैं : मैं ने हज़रते सय्यिदना उक़्बा बिन आमिर रَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ से अर्ज़ की : “मेरे पड़ोसी शराब नोशी करते हैं और मैं पोलिस को बुला कर उन्हें गिरफ़्तार करवाना चाहता हूँ.” आप रَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ने फ़रमाया : औसा मत करो, उन्हें वा'ज़ो नसीहत कर. अर्ज़ की : मैं ने उन्हें मन्अ किया है, लेकिन वोह बाज़

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِيسَ كَے پاس مَیرا جِيكِ دُوا اُورِ اُس نے مُجھ پَر دُڑدِ شَرِیكِ نِ پَدا اُس نے جِیكِ كِی. (مہاجر/زق)

મદીનતુલ મુનવ્વરહે

નહીં આતે, (તો અબ) મੈં પોલીસ કે ઝરીએ ઉન કો પકડવાના ચાહતા હૂં. યેહ સુન કર આપ ﷺ ને ફરમાયા : એસા મત કર, બેશક મੈં ને મજ્જને જૂદો સખાવત, પૈકરે અ-ઝ-મતો શરાફત ﷺ કો ઇશાદિ ફરમાતે સુના : જિસ ને કિસી કા એબ છુપાયા ગોયા ઉસ ને ઝિન્દા દરગોર (યા'ની કબ્ર મેં ડાલી ગઈ) બચ્ચી કો ઉસ કી કબ્ર મેં ઝિન્દા કિયા (યા'ની ઉસ કી જાન બચાઈ).

(الاحسان بترتيب صحيح ابن حبان ج ١ ص ٣٦٧ حديث ٥١٨)

મક્કતુલ મુકર્રમહે

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! શરાબ પીના બેશક બહુત બડા ઔર બુરા ગુનાહ હૈ

મગર જો છુપ કર એસા કરતા હો બેશક ઉસે નેકી કી દા'વત દે કર તૌબા કે લિયે આમાદા કિયા જાએ મગર ઉસ કી પદાપોશી લાઝિમી હૈ.

જવ્નતુલ બકીઆ

❦ શરાબ ખુદ બ ખુદ સિકા બન ગઈ ! કેસે ? : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો !

શરાબી કે લિયે દુન્યા વ આખિરત મેં ખરાબી હૈ ઉસે તૌબા કર લેની ચાહિયે હુસૂલે ઇબ્રત કે લિયે દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 132 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “તૌબા કી રિવાયાત વ હિકાયાત” મેં વારિદ દો ઇમાન અફરોઝ હિકાયાત ઝરરતન રદો બદલ કે સાથ પેશે ખિદમત હેં : અમીરુલ મુઅમિનીન, ઇમામુલ આદિલીન, મુતમ્મિમુલ અર-બઈન, હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ ﷺ એક બાર મદીનએ મુનવ્વરહ شَرَفًا وَتَعْظِيمًا કી એક પાકીઝા ગલી સે ગુઝર રહે થે કે એક નૌ જવાન સે આમના સામના હો ગયા, ઉસ ને કપડોં કે નીચે એક બોતલ છુપા રખી થી. હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ ﷺ ને પૂછા : “એ નૌ જવાન ! યેહ કપડોં કે નીચે ક્યા ઉઠા રખા હૈ ?” ઉસ બોતલ મેં શરાબ થી, નૌ જવાન કો ઉસે શરાબ કહને કી હિમ્મત ન પડી, ઉસ ને દિલ હી દિલ મેં દુઆ કી : “یا اَللّٰهُ اَللّٰهُ ! مُجِزْ a

જવ્નતુલ બકીઆ

મદીનતુલ મુનવ્વરહે

જવ્નતુલ બકીઆ

મદીનતુલ મુનવ્વરહે

મક્કતુલ મુકર્રમહે

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ જો મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દુરુદ શરીફ પઢેગા મેં કિયામત કે દિન ઉસ કી શફાઅત કરૂંગા. (કઝાઅલ)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહ

દેખા, તો વાકેઈ વોહ સિકા થા. (مكاشفة القلوب ص ۲۷-۲۸) **અલ્લાહ ઈઝરુજલ્લ ઉન પર રહમત હો ઓર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મઘ્ફિરત હો.**

મહીનતુલ
મુનવ્વરહ

اٰمِيْنَ بِجَاذِ النَّبِيِّ الْاَمِيْنَ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

﴿2﴾ **શરાબી નૌ જવાન વિલાયત કી મન્ઝિલ પર :** تَوْبَا كِي ભી કયા

મહકતુલ
મુકર્રમહ

ખૂબ બહાર હૈ કે તૌબા કી બ-ર-કત સે શરાબ “સિકે” મેં તબ્દીલ હો ગઈ ! એક ઓર શરાબી નૌ જવાન કી હિકાયત સમાઅત ફરમાઈયે, જિસ ને તૌબા કર કે બહુત બુલન્દ મકામ હાસિલ કિયા. યુનાન્થે હઝરતે સય્યિદુના ઉત્ખતુલ ગુલામ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ السَّلَام નૌ જવાન થે ઓર (તૌબા સે પહલે) ફિસ્કો ફુજૂર ઓર શરાબ નોશી મેં મશહૂર થે. એક દિન હઝરતે સય્યિદુના હસન બસરી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِي કી મજલિસ મેં આએ. હઝરતે સય્યિદુના હસન બસરી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِي ઈસ આયતે મુબારકા કી તફસીર કર રહે થે :

મહકતુલ
મુકર્રમહજવ્નતુલ
બકીયા

اَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا اَنْ تَخْشَعَ قُلُوْبُهُمْ
لِذِكْرِ اللّٰهِ

(پ ۲۷، الحديد: ۱۶)

તર-જ-મએ ક-જુલ ઈમાન : કયા ઈમાન વાલોં કો અભી વોહ વક્ત ન આયા કે ઉન કે દિલ ઝુક જાએ અલ્લાહ કી યાદ (કે લિયે).

જવ્નતુલ
બકીયામહીનતુલ
મુનવ્વરહ

આપ ને ઈસ કદર મુઅસ્સિર બયાન ફરમાયા કે લોગોં પર ગિર્યા (યા'ની રોના) તારી હો ગયા. એક નૌ જવાન ખડા હુવા ઓર કહને લગા : યા સય્યિદી ! કયા અલ્લાહ તઆલા મુઝ જૈસે ફાસિકો ફાજિર કી તૌબા કબૂલ કરેગા જબ મેં તૌબા કરૂં ? શૈખ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى ને ફરમાયા : બેશક અલ્લાહ તઆલા તેરી તૌબા કબૂલ કરેગા. જબ ઉત્ખતુલ ગુલામ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ السَّلَام ને યેહ બાત સુની તો ઉન કા ચેહરા ઝર્દ પડ ગયા, સારા બદન કાંપને લગા, ચિલ્લાએ ઓર ગશ ખા કર ગિર પડે. જબ ઉન્હેં હોશ આયા તો હઝરતે સય્યિદુના હસન બસરી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِي ને ઉન કે કરીબ આ કર યેહ અશઆર પઢે :

મહીનતુલ
મુનવ્વરહમહકતુલ
મુકર્રમહજવ્નતુલ
બકીયા

اَيَا شَابًا لِّرَبِّ الْعَرْشِ عَاصِي
اَتَذَرْنِيْ مَا جَزَاءُ ذَوِي الْمَعَاصِي

(ઐ રબ્બુલ અર્શ કી ના ફરમાની કરને વાલે નૌ જવાન ! કયા તૂ જાનતા હૈ કે ગુનહગારોં કી સજા કયા હૈ ?)

મહકતુલ
મુકર્રમહજવ્નતુલ
બકીયા

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર દુરુદે પાક કી કસરત કરો બેશક યેહ તુમહારે લિયે તહારત હૈ. (અબુલ)

سَعِيرٌ لِّلْعَصَا لَهَا زَفِيرٌ

وَعِظٌ يَوْمَ يُؤْخَذُ بِالنَّوَاصِي

(ના ફરમાનોં કે લિયે ગરજને વાલા જહન્નમ હૈ જિસ મેં ગરજ હોગી ઓર જિસ દિન પેશાનિયોં સે પકડે જાએંગે, ઉસ દિન ગઝબ હોગા)

فَإِنْ تَصَبَّرْ عَلَى النَّيِّرَانِ فَاعْصِهِ

وَالْأَكُنْ عَنِ الْعِصْيَانِ قَاصِي

(પસ અગર તૂ આગ પર સબ્ર કર સકે, તો ના ફરમાની કર લે, વરના ના ફરમાની સે દૂર હો જા)

وَفِيمَا قَدْ كَسَبْتَ مِنَ الْخَطَايَا

رَهْنَتِ النَّفْسِ فَاجْهَدْ فِي الْخَلَاصِي

(તૂ ને જો ગુનાહ કિયે હેં ઉન મેં તૂ ને અપને નફસ કો ફંસા દિયા, તો અબ નજાત કે લિયે કોશિશ કર)

ઉત્ખતુલ ગુલામ ઉલ્લે રહ્માલ્લે સલામ પર રિક્કત તારી થી, જબ ઇફાકા હુવા, તો કહને લગે : “ઐ શૈખ ! કયા મુઝ જૈસે કમીને કી તૌબા ભી રબ્બે રહીમ ઈઝાજલ કબૂલ ફરમાએગા ?” શૈખ રહ્માલ્લે સલામ ને ફરમાયા : “કયૂં નહીં, અલ્લાહ ઈઝાજલ અપને ગુનહગાર બન્દે કી તૌબા ઓર મુઆફી કબૂલ ફરમાતા હૈ.” ફિર હઝરતે સય્યિદુના ઉત્ખતુલ ગુલામ ઉલ્લે રહ્માલ્લે સલામ ને ત્રીન દુઆએં કી :

﴿1﴾ “ઐ મેરે અલ્લાહ ! અગર તૂને મેરી તૌબા કબૂલ કર લી ઓર મેરે ગુનાહ મુઆફ ફરમા દિયે હેં તો મુઝે ઐસી ફહમ (યા'ની સમજદારી) વ યાદ દાશત ઇનાયત કર, કે ઉલૂમે દીન ઓર કુરઆને કરીમ સે જો સુનૂં હિફઝ (યા'ની યાદ) હો જાએ ﴿2﴾ ઐ અલ્લાહ ! મુઝે પુરસોઝ આવાઝ કે એ'ઝાઝ સે નવાઝ કે અગર કોઈ પથ્થર દિલ ભી મેરી કિરાઅત સુને તો ઉસ કા દિલ નર્મ હો જાએ ﴿3﴾ ઐ અલ્લાહ ! રિઝકે હલાલ અતા ફરમા ઓર વહાં સે રોઝી દે કે જિસ કા મુઝે ગુમાન ભી ન હો.” અલ્લાહ તઆલા ને ઉન કી તમામ દુઆએં કબૂલ ફરમાઈ. ઉન કા હાફિઝા ખૂબ મઝબૂત હો ગયા, જબ વોહ કુરઆને કરીમ કી તિલાવત કરતે તો ઉન કી તિલાવત સુન કર ગુનહગાર તાઈબ હો

أَمِينَ بِجَاهِ النَّبِيِّ الْأَمِينِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

أَمِينَ بِجَاهِ النَّبِيِّ الْأَمِينِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर दस मरतबा दुइदे पाक पढा अल्लाह उस पर सो रहमत नाज़िल फरमाता है. (ખટ)

કાશ ! હમ ભી ગુનાહોં સે બચાને વાલે બનેં : કાશ ! હમ સબ ગુલામાને આ'લા હઝરત ભી, “નેકી કી દા'વત” દેને ઔર લોગોં કો ગુનાહોં સે બાઝ રખને કે મુઆ-મલે મેં ચાક ચૌબન્દ રહા કરેં, યેહ યાદ રખિયે કે અગર કિસી શખ્સ ને ના જાઈઝ અંગૂઠી યા ધાત કા છલ્લા યા ગલે મેં કિસી ભી ધાત કી ઝન્જીર પહની હો ઔર દેખને વાલે કો ઝન્ને ગાલિબ હો કે મન્અ કરુંગા તો યેહ માન લેગા તો ઉસ પર મન્અ કરના વાજિબ હે, મન્અ નહીં કરેગા તો ગુનહગાર હોગા. **દા'વતે ઇસ્લામી** કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 1232 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, **“બહારે શરીઅત”** (જિલ્દ 3) સફહા 424 સે પહલે દો અહાદીસે મુબા-રકા મુલા-હઝા હોં, ઇસ કે બા'દ અંગૂઠી કે મુ-તઅલ્લિક નેકી કી દા'વત કે કુછ મઝીદ મ-દની ફૂલ કબૂલ ફરમા લીજિયે.

«1» સોને કી અંગૂઠી.... અંગારા : સહીહ મુસ્લિમ મેં અબ્દુલ્લાહ બિન અબ્બાસ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا સે રિવાયત હૈ કે રસૂલુલ્લાહ ﷺ ને એક શખ્સ કે હાથ મેં **સોને કી અંગૂઠી** દેખી તો ઉસ કો ઉતાર કર ફેંક દિયા ઔર યેહ ફરમાયા કે ક્યા કોઈ અપને હાથ મેં **અંગારા** રખતા હૈ ! જબ હુઝૂર (ﷺ) તશરીફ લે ગએ. કિસી ને ઉન સે કહા : અપની અંગૂઠી ઉઠા લો (ઔર પહનને કે બજાએ) ઔર કિસી કામ મેં લાના. ઉન્હોં ને કહા : ખુદા કી કસમ ! મેં ઉસે કભી ન લુંગા જબ કે રસૂલુલ્લાહ ﷺ ને ઉસે ફેંક દિયા.

(صحيح مسلم من 1107 حديث 209)

«2» બુતોં ઔર જહન્નમિયોં કા ઝેવર : તિરમિઝી વ અબૂ દાવૂદ વ નસાઈ ને બુરૈદા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે રિવાયત કી કે એક શખ્સ **પીતલ કી અંગૂઠી** પહને હુએ થે, હુઝૂર (ﷺ) ને ફરમાયા : “ક્યા બાત હૈ કે તુમ સે બુત કી બૂ આતી હૈ ?” ઉન્હોં ને વોહ અંગૂઠી ફેંક દી, ફિર **લોહે કી અંગૂઠી** પહન કર આએ,

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हो और वोह मुज पर दुइद शरीफ न पड़े तो वोह लोगों में से कजूस तरीन शप्स है. (ज़िद्ज़िया)

ફરમાયા : क्या बात है કે तुम **जहन्नमियों का जेवर** पहने हुए हो ? उसे भी दें का और अर्ज की : **या रसूलल्लाह (ﷺ) ! किस चीज़ की अंगूठी बनाओ ?**
 ફરમાયા : **ચાંદી** કી બનાઓ ઓર એક મિસ્કાલ પૂરા ન કરો. (યા'ની સાઢે ચાર માશે સે કમ કી હો)
 (سنن ابوداؤد ج ٤ ص ١٢٢ حدیث ٤٢٢٣)

“અંગૂઠી કે ઝરૂરી અહકામ” કે ઉન્નીસ હુરફ કી નિસ્બત સે અંગૂઠી કે 19 મ-દની ફૂલ

❁ મદ્દ કો **સોને** કી અંગૂઠી પહનના **હરામ** હૈ. “સુલ્તાને દો જહાન, રહમતે આ-લમિય્યાન ﷺ ને સોને કી અંગૂઠી પહનને સે મન્અ ફરમાયા” (بخاری ج ٤ ص ٦٧ حدیث ٥٨٦٣) ❁ (ના બાલિગ) લડકે કો સોને ચાંદી કા ઝેવર પહનાના હરામ હૈ ઓર जिस ने पहनाया वोह गुनहगार होगा. ઇસી તરહ બચ્ચોં કે હાથ પાઉં મેં બિલા ઝરૂરત મેહંદી લગાના **ના જાઈઝ** હૈ. ઓરત ખુદ અપને હાથ પાઉં મેં લગા સકતી હૈ, મગર લડકે કો લગાએગી તો ગુનહગાર હોગી. (બહારે શરીઅત, જિ. 3 સ. 428, ٥٩٨ ص ٩ رُدُّ الْمُحْتَار ج ٩) બચ્ચોં કે હાથ પાઉં મેં મેહંદી લગાને મેં હરજ નહીં. ❁ લોહે કી અંગૂઠી જહન્નમિયોં કા ઝેવર હૈ (ترمذی ج ٣ ص ٣٠٥ حدیث ١٧٩٢) ❁ મદ્દ કે લિયે વોહી અંગૂઠી જાઈઝ હૈ જો મદ્દોં કી અંગૂઠી કી તરહ હો યા'ની સિફ એક નગીને કી હો ઓર અગર ઉસ મેં (એક સે ઝિયાદા યા) કઈ નગીને હોં તો અગર્યે વોહ ચાંદી હી કી હો, મદ્દ કે લિયે **ના જાઈઝ** હૈ (رُدُّ الْمُحْتَار ج ٩ ص ٥٩٧) ❁ બિગૈર નગીને કી અંગૂઠી પહનના **ના જાઈઝ** હૈ કે યેહ અંગૂઠી નહીં છલ્લા હૈ ❁ હુરફે મુક્તઆત કી અંગૂઠી પહનના જાઈઝ હૈ મગર હુરફે મુક્તઆત વાલી અંગૂઠી બિગૈર વુઝૂ પહનના ઓર છૂના યા મુસા-ફહે કે વક્ત હાથ મિલાને વાલે કા ઉસ અંગૂઠી કો બે વુઝૂ છૂ જાના જાઈઝ નહીં ❁ ઇસી તરહ મદ્દોં કે લિયે એક સે ઝિયાદા (જાઈઝ વાલી) અંગૂઠી પહનના યા (એક યા ઝિયાદા) છલ્લે પહનના ભી **ના જાઈઝ** હૈ કે યેહ (છલ્લા) અંગૂઠી નહીં. ઓરતેં છલ્લે પહન સકતી હૈં (બહારે શરીઅત, જિ. 3, સ. 428)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : اِس شَهِسْ كِى نَاك ٲَاك آلاؤء ٲو كِىس كَ ٲاس مَرا كِىك ٲو اُور
 वोء مِوُز ٲر ءُرءَ ٲَاك ن ٲءَ . (۴۶)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

❁ ચાંદી કી એક અંગૂઠી એક નગ (યા'ની નગીને) કી, કે વઝ્ન મેં સાઢે ચાર માશે (યા'ની ચાર ગ્રામ 374 મિલી ગ્રામ) સે કમ હો, પહનના જાઈઝ હે અગર્યે બે હાજતે મોહર, (મગર) ઇસ કા તર્ક (યા'ની જિસ કો સ્ટામ્પ કી ઝરૂરત ન હો ઉસ કે લિયે જાઈઝ અંગૂઠી ભી ન પહનના) અફઝલ હે ઔર (જિન કો અંગૂઠી સે સ્ટામ્પ લગાની હો ઉન કે લિયે) મોહર કી ગરઝ સે (પહનને મેં) ખાલી જવાઝ (યા'ની સિફ જાઈઝ હી) નહીં બલ્કે સુન્નત હે, હાં તકબ્બુર યા ઝનાના પન કા સિંગાર (યા'ની લેડીઝ સ્ટાઈલ કી ટીપ ટોપ) યા ઔર કોઈ ગ-રઝે મઝમૂમ (યા'ની કાબિલે મઝમ્મત મક્સદ) નિયત મેં હો તો એક અંગૂઠી (હી) કયા ઇસ નિયત સે (તો) અચ્છે કપડે પહનને ભી જાઈઝ નહીં (ફતાવા ર-ઝવિયા, જિ. 22, સ. 141) ❁ ઈદેન મેં અંગૂઠી પહનના મુસ્તહબ હે. (બહારે શરીઅત, જિ. 1, સ. 779, 780) મગર મર્દ વોહી જાઈઝ વાલી અંગૂઠી પહને ❁ અંગૂઠી ઉન્હીં કે લિયે સુન્નત હે જિન કો મોહર કરને (યા'ની સ્ટામ્પ STAMP લગાને) કી હાજત હોતી હે, જૈસે સુલ્તાન વ કાઝી ઔર ઉ-લમા જો ફતવે ٲર (અંગૂઠી સે) મોહર કરતે (યા'ની સ્ટામ્પ લગાતે) હેં, ઉન કે ઇલાવા દૂસરોં કે લિયે જિન કો મોહર કરને કી હાજત ન હો સુન્નત નહીં અલબત્તા પહનના જાઈઝ હે. (۳۰۰ ص ۰۲۰۰) ફી ઝમાના અંગૂઠી સે મોહર કરને કા ઉર્ફ (યા'ની મા'મૂલ વ રવાજ) નહીં રહા, બલ્કે ઇસ કામ કે લિયે “સ્ટામ્પ” બનવાઈ જાતી હે, લિહાઝા જિન કો મોહર ન લગાની હો ઉન કાઝી વગૈરા કે લિયે ભી અંગૂઠી પહનના સુન્નત ન રહા ❁ મર્દ કો ચાહિયે કે અંગૂઠી કા નગીના હથેલી કી જાનિબ ઔર ઔરત નગીના હાથ કી ٲુશત (યા'ની હાથ કી ٲીઠ) કી તરફ રખે (۳۱۷ ص ۰۲۰۰) ❁ ચાંદી કા છલ્લા ખાસ લિખાસે ઝનાન (યા'ની ઔરતોં કા પહનાવા) હે મર્દોં કો મકરૂહે (તહરીમી, ના જાઈઝ વ ગુનાહ હે) (ફતાવા ર-ઝવિયા, જિ. 22, સ. 130) ❁ ઔરત સોને ચાંદી કી જિતની ચાહે અંગૂઠિયાં ઔર છલ્લે પહન સકતી હે, ઇસ મેં વઝ્ન ઔર નગીને કી તા'દાદ કી કોઈ કેદ નહીં ❁ લોહે કી અંગૂઠી ٲર ચાંદી કા ખૌલ ચઢા દિયા કે લોહા બિલ્કુલ ન દિખાઈ દેતા હો, ઉસ અંગૂઠી કે પહનને કી (મર્દ વ ઔરત કિસી કો ભી) મુમા-ન-અત નહીં. (۳۰۰ ص ۰۲۰۰) ❁ દોનોં મેં સે કિસી ભી એક હાથ મેં અંગૂઠી પહન સકતે હેં ઔર છુંગિયા યા'ની સબ સે છોટી ઉગલી મેં પહની જાએ (۰۹۱ ص ۰۲۰۰) ❁ મન્નત કા યા દમ કિયા હુવા ધાત (METAL) કા કડા ભી મર્દ કો પહનના ના જાઈઝ વ ગુનાહ હે ઇસી તરહ

મક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِس نے مُوڑ પર روڑے جُمُوعَا દો સો બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસ કે દો સો સાલ કે ગુનાહ મુઆફ હોગે. (કૃત્તિ)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

❁ મદીનએ મુનવ્વરહ زَادَهَا اللَّهُ شَرَفًا وَتَعْظِيمًا या અજમેર શરીફ કે ચાંદી या किसी भी धात के छल्ले और स्टील की अंगूठी भी જાઈઝ નહીં ❁ બવાસીર વ દીગર બીમારિયોં કે લિયે દમ કિયે હુએ ચાંદી या किसी भी धात के छल्ले भी मर्हોં के लिये જાઈઝ નહીં ❁ अगर किसी ईस्લામી ભાઈ ને ધાત કા કડા या धात का छल्ला, ना જાઈઝ અંગૂઠી, या धात की जञ्जर (BRACELET-CHAIN) પહની હૈ તો શરઅન લાઝિમ હૈ કે અભી અભી ઉતાર કર તૌબા કર લીજિયે ઔર આયન્દા ન પહનને કા અહ્દ કીજિયે. નીઝ કિસી ઔર ઈસ્લામી ભાઈ કો ભી પહનને કે લિયે મત દીજિયે.

મક્કતુલ
મુકર્રમહજવ્નતુલ
બકીઅ

कर ले तौबा रख की रहमत है बड़ी

क़ब्र में वरना सज़ा होगी कड़ी

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 667)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

મદીનતુલ
મુનવ્વરહમક્કતુલ
મુકર્રમહજવ્નતુલ
બકીઅ

જામિઅતુલ મદીના મેં દાખિલા લે લિયા : ના જાઈઝ અંગૂઠિયોં વગૈરા સે બચને બચાને કા જઝબા પાને, ગુનાહોં કી આદતોં સે પીછા છુડાને, નેક બનને બનાને ઔર ખૂબ ખૂબ નેકી કી દા'વત કી ધૂમેં મચાને કા શૌક બઢાને કે લિયે તખ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, દા'વતે ઈસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે હર દમ વાબસ્તા રહિયે, અપને ઈમાન કી હિફાઝત કે લિયે કુઢતે રહિયે, નમાઝોં કી પાબન્દી જારી રખિયે, સુન્નતોં પર અમલ કરતે રહિયે, મ-દની ઈન્આમાત કે મુતાબિક ઝિન્દગી ગુઝારિયે ઔર ઈસ પર ઈસ્તિકામત પાને કે લિયે હર રોઝ “ફિકે મદીના” કર કે મ-દની ઈન્આમાત કા રિસાલા પુર કરતે રહિયે ઔર હર મ-દની માહ કી ઈબ્તિદાઈ દસ તારીખ કે અન્દર અન્દર અપને યહાં કે દા'વતે ઈસ્લામી કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્મ કરવા દીજિયે ઔર અપને ઈસ મ-દની મક્સદ “મુઝે અપની ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઈસ્લાહ કી કોશિશ કરની હૈ” કે હુસૂલ કી ખાતિર પાબન્દી સે હર માહ કમ અઝ કમ ત્રીન દિન કે લિયે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મ-દની કાફિલે મેં આશિકાને રસૂલ કે હમરાહ સુન્નતોં ભરા સફર કીજિયે. આઈયે ! આપ કી તરગીબ વ તહરીસ કે લિયે આપ કો એક મ-દની બહાર સુનાઈં યુનાન્યે પિન્ડી ઘેપ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર દુરુદ શરીફ પઢો અલ્લાહ ઇઝ્જલ તુમ પર રહમત ભેજેગા. (અનનુસાર)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅ

(પંજાબ, પાકિસ્તાન) કે એક ઈસ્લામી ભાઈ કે બયાન કા લુબ્બે લુબાબ હૈ : દા'વતે ઈસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા હોને સે કબલ ﷺ મૈં નમાઝોં સે કોસોં દૂર ગુનાહોં કે સમુન્દર મૈં ડૂબા હુવા થા ઔર બડે જોશો ખરોશ સે ઘર મૈં T.V. પર ફિલ્મેં ડિરામે દેખને, ગાને બાજે સુનને મૈં અપના વક્ત બરબાદ કરતા થા. રાહે તૌબા પર મેરે સફર કા આગાઝ કુછ ઈસ તરહ હુવા કે ર-મઝાનુલ મુબારક 1429 સિ.હિ. (બ મુતાબિક 2008 સિ.ઈ.) કે એક દિન કેબલ પર મુખ્તલિફ ચેનલ દેખતે હુએ મેરી નઝર **મ-દની ચેનલ** પર પડ ગઈ. મૈં ને દેખા તો દેખતા રહ ગયા ! મ-દની ચેનલ મુઝે બહુત અચ્છા લગા ઔર બસ મૈં ને મ-દની ચેનલ દેખને કા મા'મૂલ બના લિયા. મ-દની ચેનલ કી બ-ર-કત સે ﷺ મૈં આહિસ્તા આહિસ્તા મ-દની માહોલ કે કરીબ હોને લગા. શવ્વાલુલ મુકર્રમ (1429 સિ.હિ.) કે આખિરી અ-શરે મૈં દા'વતે ઈસ્લામી કા **બૈનલ અકવામી સુન્નતોં બરા ઈજતિમાઅ મ-દની ચેનલ પર બરાહે રાસ્ત (LIVE) દિખાયા જા રહા થા.** ઈજતિમાઅ કે આખિરી દિન ખુસૂસી નિશસ્ત મૈં મ-દની ચેનલ પર મુબલ્લિગ કા રિક્કત અંગેઝ બયાન બ ઉન્વાન **“ઝુલ્મ કા અન્જામ”** સુન કર હમ સબ ઘર વાલે ખૌફે ખુદા સે લરઝા ઉઠે, સબ ને ઘબરા કર **ઉસી વક્ત અપને ગુનાહોં સે તૌબા કી** ઔર ﷺ સબ કે સબ હુઝૂરે ગૌસે આ'ઝમ ﷺ કે સિલ્સિલે મૈં મુરીદ હો કર કાદિરી ર-ઝવી બન ગએ. અલ્લાહ ઇઝ્જલ કી રહમત સે હમારે ખાનદાન મૈં મ-દની ઈન્કિલાબ બરપા હો ગયા ઔર હમારે રિશ્તેદાર ભી ઈન્કિરાદી કોશિશ કી બ-ર-કત સે મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા હો કર ગૌસે પાક ﷺ કે સિલ્સિલે મૈં મુરીદ હો ગએ. તા દમે તહરીર મૈં ને ઈલ્મે દીન કે મ-દની ફૂલ સમેટને કી ખાતિર દા'વતે ઈસ્લામી કે તહ્ત ચલને વાલે જામિઅતુલ મદીના મૈં દર્સે નિઝામી કે લિયે દાખિલા ભી લે લિયા હૈ.

ઐ ગુનાહોં કે મરીઝોં ! ચાહતે હો ગર શિફા ઔન કરતે હી રહો તુમ મ-દની ચેનલ કો સદા
 ઈસ મૈં ઈસ્યાં સે હિફાઝત કા બહુત સામાન હૈ **إِنْ شَاءَ اللَّهُ** ખુલ્લ મૈં ભી દાખિલા આસાન હૈ
 મ-દની ચેનલ મૈં નબી કી સુન્નતોં કી ધૂમ હૈ
 ઈસ લિયે શૈતાં લઈ રન્જૂર હૈ મગમૂમ હૈ

(બિ તસરુફ વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 606)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર કસરત સે દુરુદે પાક પઢો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરુદે પાક પઢના તુમ્હારે ગુનાહોં કે લિયે મઝિફરત હૈ. (મુજીઝ)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

હમ દુન્યા મેં કિસ લિયે આએ હૈં ? : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! સુન્નતોં ભરા

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

બયાન **“જુલ્મ કા અન્જામ”** જિસે સુન કર સારા ઘરાના ગુનાહોં સે તાઈબ હો ગયા, ઇસે

જવ્નતુલ
બકીયા

આપ ભી કમ અઝ કમ એક બાર ઝરૂર સુન લીજિયે. ઇસ કી V.C.D. દા'વતે ઇસ્લામી કે

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

ઈશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના સે હદિથ્યતન ભી લે સકતે હૈં ઓર દા'વતે ઇસ્લામી

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

કી વેબ સાઈટ www.dawateislami.net પર ભી સુન સકતે હૈં. બયાન કા રિસાલા

જવ્નતુલ
બકીયા

“જુલ્મ કા અન્જામ” ભી મક-ત-બતુલ મદીના સે હાસિલ કર કે પઢિયે બલ્કે ઝિયાદા

તા'દાદ મેં હદિથ્યતન અપને મર્હૂમ અઝીઝોં કે ઇસાલે સવાબ કે લિયે તક્સીમ ફરમાઈયે.

ઇસ મ-દની બહાર સે મા'લૂમ હુવા કે જો કામ એક મુબલ્લિગ નહીં કર પાતા ﷻ

વોહ કામ **મ-દની યેનલ** કર દિખાતા હૈ યા'ની ગુનાહોં કી દલદલ મેં ધંસે હુએ મુઆ-શરે

કે વોહ અફરાદ જો ન મસ્જિદ કા રુખ કરતે હૈં ન કભી સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ મેં શરીક

હોતે હૈં ન હી ઉ-લમાએ કિરામ ઓર અલ્લાહ ﷻ કે નેક બન્દોં ઓર મ-દની હુલ્લે વાલે

બા રીશ વ બા ઇમામા આશિકાને રસૂલ સે મિલને જુલને કી તરફ રગબત રખતે હૈં,

મ-દની યેનલ એસોં કે ઘરોં મેં દાખિલ હો કર ઇન્હે ઇન કી ઝિન્દગી કા હકીકી મક્સદ

સમજાતા, સઆદત મન્દોં કો અલ્લાહ ﷻ કે હુઝૂર સુકાતા ઓર ઇશકે રસૂલ

ﷺ કે જામ પિલાતા હૈ. બેશક હમ દુન્યા મેં બેકાર યા'ની સિર્ફ દુન્યા

કી લઝઝતેં પાને ઓર યહાં કી આસાઈશોં સે લુલ્ફ ઉઠાને કે લિયે નહીં આએ, હમેં યહાં

ઇબાદત કે લિયે ભેજા ગયા હૈ, ફિર વક્તે મુકર્રરા પર હમારે લાખ ન ચાહને કે બા

વુજૂદ મૌત હમેં આ લેગી ઓર અંધેરી કબ્ર મેં તને તન્હા ઉતાર દિયે જાએંગે, ન જાને

કિતને હઝાર સાલ કબ્ર મેં ગુઝાર કર ફિર હશર મેં ઉઠના ઓર બરોઝે કિયામત હિસાબ

કિતાબ કા સામના હોગા. **દા'વતે ઇસ્લામી** કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કે

મત્બૂઆ તરજમે વાલે પાકીઝા કુરઆન, **“કન્જુલ ઇમાન મઅ ખઝાઈનુલ ઇરફાન”**

સફહા 647 પર પારહ 18 સૂ-રતુલ મુઅમિનૂન આયત નમ્બર 115 મેં અલ્લાહ તઆલા

કા ઇશાદિ મુબારક હૈ :

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : જો મુઝ પર એક દુરુદ શરીફ પઢતા હૈ અલ્લાહ ઓસ કે લિયે એક કીરાત અજ લિખતા હૈ ઓર કીરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (ખુવારઝ)

أَفَحَسِبْتُمْ أَنبَاءَ خَلْقِكُمْ عَبَثًا وَأَنْتُمْ إِلَيْنَا لَا تَرْجِعُونَ ﴿١٥﴾

તર-જ-મએ ક-ઝુલ ઈમાન : તો ક્યા યેહ સમજતે હો કે હમ ને તુમ્હે બેકાર બનાયા ઓર તુમ્હે હમારી તરફ ફિરના નહીં.

સદરુલ અફઝિલ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદ્દીન મુરાદઆબાદી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْهَادِي ઈસ આયતે કરીમા કે તહત ફરમાતે હૈં : ઓર (ક્યા તુમ્હે) આખિરત મેં જઝા કે લિયે ઉઠના નહીં ? બલ્કે તુમ્હે ઈબાદત કે લિયે પૈદા કિયા કે તુમ પર ઈબાદત લાઝિમ કરેં ઓર આખિરત મેં તુમ હમારી તરફ લૌટ કર આઓ તો તુમ્હે તુમ્હારે આ'માલ કી જઝા દેં. (ખજાઈનુલ ઈરફાન)

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હમ સભી કો અપની ઝિન્દગી કે હકીકી મક્સદ કે હુસુલ કે લિયે હર દમ કોશાં રહના ચાહિયે, ગુનાહોં સે બચના ઓર સવાબ કે કામોં કો કરતે રહના ચાહિયે. મ-દની ચેનલ દેખતે દિખાતે રહિયે કે અચ્છી અચ્છી નિયતોં કે સાથ મ-દની ચેનલ કે સિલ્સિલે દેખના ઓર દૂસરોં કો દેખને કી દા'વત દેના ભી બાઈસે રિઝાએ રબ્બુલ અનામ عَزَّوَجَلَّ ઓર જન્નત મેં લે જાને વાલા કામ હૈ. મૌત કી હર દમ યાદ રખિયે ! મૌત દૂલ્હા કો ઐન બારાત સે ઓર દુલ્હન કો હ-જ-લએ અરૂસી મેં બિસ્તરે રાહત વ મુસરત સે યંક દમ ઉચક લેતી હૈ.

બોલી ખલ્લત મેં અજલ દૂલ્હા દુલ્હન સે વક્તે ઐશ

હે તુમ્હે ભી કબ્ર કે ગોશે મેં સોના એક દિન

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

જબ મસ્જિદ મેં ઝોર સે કદમ રખ કર ચલના ભી મન્ઝ હૈ તો.....: મેરે

આકા આ'લા હઝરત, ઈમામે અહલે સુન્નત, મૌલાના શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ કા નેકી કી દા'વત દેને કા જઝબા મરહબા ! આપ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ નેકી કી દા'વત કા સવાબ કમાને કા કોઈ મૌકઅ હાથ સે ન જાને દેતે યુનાન્યે ખલીફએ આ'લા હઝરત મલિકુલ ઉ-લમા હઝરતે અલ્લામા મૌલાના મુફતી ઝ-ફરુદ્દીન બિહારી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْبَارِ લિખતે હૈં : એક સાહિબ જિન્હે “નવાબ સાહિબ” કહા જાતા

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَسَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : जिस ने किताब में मुज़ पर दुइदे पाक लिखा तो जब तक मेरा नाम उस में रहेगा इरिशते उस के लिये इस्तिफ़ार करते रहेंगे. (अबू)

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

થા મસ્જિદ મેં નમાઝ પઢને આએ ઓર ખડે ખડે બે પરવાઈ સે અપની છડી (યા'ની હાથ મેં રખને કી લકડી WALKING STICK) મસ્જિદ કે ફર્શ પર ગિરા દી, જિસ કી આવાઝ હાઝિરીન ને સુની. આ'લા હઝરત رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ (નેકી કી દા'વત દેતે હુએ) ફરમાયા : “નવાબ સાહિબ ! મસ્જિદ મેં ઝોર સે કદમ રખ કર ચલના ભી મન્અ હૈ, ફિર કહાં છડી કો ઇતની ઝોર સે ડાલના !” નવાબ સાહિબ ને મેરે સામને વા'દા કિયા કે إِنَّ شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ આયન્દા એસા નહીં હોગા. અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી આ'લા હઝરત પર રહમત હો ઓર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મઝિરત હો.

મક્કતુલ મુકર્રમહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જવ્નતુલ બકીયા

જવ્નતુલ બકીયા

મસ્જિદ મેં મોબાઇલ ફોન કી ઘન્ટી બન્દ રખિયે : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો !
હર મુસલમાન કે લિયે ઝરૂરી હૈ કે વોહ મસ્જિદ કા એહતિરામ કરે, મસ્જિદ મેં ચલતે વક્ત પાઉ કી ધમક પૈદા ન હો ઇસ કા ખયાલ રખના ઝરૂરી હૈ નીઝ છડી (WALKING STICK) છતરી, હાથ કા પંખા, ચપ્પલ, થેલા (BAG), બરતન વગૈરા કોઈ ચીઝ ભી ઇસ તરહ ન ડાલે કે આવાઝ પૈદા હો. અગર મોબાઇલ ફોન હો તો મસ્જિદ મેં ઉસ કી ઘન્ટી બન્દ રખી જાએ, અફસોસ ! ઇસ કી એહતિયાત કમ કી જાતી હૈ યહાં તક કે મસ્જિદુલ હરામ શરીફ મેં ઓર વોહ ભી ઐન ખાનએ કા'બા કે તવાફ મેં લોગોં કે મોબાઇલ ફોન કી ઘન્ટિયાં બલકે مَعَادُ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ મ્યૂઝીકલ ટ્યૂન્ઝ ગૂંજતી રહતી હૈં, હાલાં કે મ્યૂઝીકલ ટ્યૂન તો મસ્જિદ કે ઇલાવા ભી ના જાઈઝ હૈ.

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મદીનતુલ મુનવ્વરહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

”بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ” કે ઉન્નીસ હુરફ કી નિસ્બત સે મસ્જિદ કે મુ-તઅલ્લિક 19 મ-દની ફૂલ

જવ્નતુલ બકીયા

જવ્નતુલ બકીયા

એહતિરામે મસ્જિદ કે ઝિમ્ન મેં દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મતબૂઆ 1574 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, ફૈઝાને સુન્નત (જિલ્દ અવ્વલ) સફહા 1202 તા 1207 પર બયાન કર્દા મ-દની ફૂલ કહીં કહીં રદો બદલ કે સાથ પેશ કિયે જા રહે હૈં ઇન્હૈં કબૂલ ફરમા કર અપને દિલ કે મ-દની ગુલદસ્તે મેં સજા લીજિયે :

❦ 1) મરવી હુવા કે એક મસ્જિદ અપને રબ ડુઝર કે હુઝૂર શિકાયત કરને ચલી કે લોગ મુઝ મેં દુન્યા કા બાતેં કરતે હેં. મલાએકા ઉસે આતે હુએ મિલે ઔર બોલે : હમ ઉન (મસ્જિદ મેં દુન્યા કી બાતેં કરને વાલોં) કે હલાક કરને કો ભેજે ગએ હેં.

❧ 2❧ રિવાયત ક્રિયા ગયા હૈ કે “જો લોગ ગીબત કરતે ઔર જો લોગ મસ્જિદ મેં દુન્યા કી બાતેં કરતે હૈં ઉન કે મુહં સે ગન્દી બદબૂ નિકલતી હૈ જિસ સે ફિરિશ્તે અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કે હુઝૂર ઉન કી શિકાયત કરતે હૈં.” سُبْحَانَ اللَّهِ ! જબ મુબાહ વ જાઈઝ બાત બિલા ઝરૂરતે શરઈયા કરને કો મસ્જિદ મેં બૈઠને પર યેહ આફતેં હૈં તો (મસ્જિદ મેં) હરામ વ ના જાઈઝ કામ કરને કા ક્યા હાલ હોગા ! (ઐઝન)

❦ **3** દરઝી કો ઇજાઝત નહીં કે મસ્જિદ મેં બૈઠ કર કપડે સિયે. હાં અગર બચ્ચોં કો રોકને ઔર મસ્જિદ કી હિફાઝત કે લિયે બૈઠા તો હરજ નહીં. ઇસી તરહ કાતિબ કો (મસ્જિદ મેં) ઉજરત પર કિતાબત કરને કી ઇજાઝત નહીં. (عالمگیری ج ۱ ص ۱۱۰)

❦ **મસ્જિદ** કે અન્દર કિસી કિસ્મ કા કૂડા હરગિઝ ન ફેકેં. સચ્ચિદુના શૈખ અબ્દુલ હક મુહદ્દિસ દેહલવી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْوَعُی **“જાબુલ કુલૂબ”** મેં નક્લ કરતે હેં કે મસ્જિદ મેં અગર ખસ (યા’ની મા’મૂલી સા તિન્કા યા ઝરી) ભી ફેંકા જાએ તો ઇસ સે મસ્જિદ કો ઇસ કદર તક્લીફ પહોંચતી હૈ જિસ કદર તક્લીફ ઇન્સાન કો અપની આંખ મેં ખસ (યા’ની મા’મૂલી ઝરી) પડ જાને સે હોતી હૈ. (حَدَّث الْقُلُوب ص ۲۲۲)

❧ **5) મસ્જિદ** કી દીવાર, ઈસ કે ફર્શ, ચટાઈ યા દરી કે ઊપર યા ઉસ કે નીચે થૂકના, નાક સિનકના, નાક યા કાન મેં સે મૈલ નિકાલ કર લગાના, મસ્જિદ કી દરી યા ચટાઈ સે ધાગા યા તિન્કા વગૈરા નોચના સબ મમ્નૂઅ હૈ.

❖ **6) ઝરતન** (મસ્જિદ કે અન્દર) અપને રૂમાલ વગૈરા સે નાક પોંછને મેં કોઈ મુઝા-યકા નહીં.

❧ **7** **મસ્જિદ** મેં ઝાડૂ દેને મેં જો ગર્દ ઓર કૂડા વગૈરા નિકલે વોહ ઐસી જગહ મત ડાલિયે જહાં બે અ-દબી હો.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો શખ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (ટર્મીન)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

❧ 8 ❧ જૂતે ઉતાર કર મસ્જિદ મેં સાથ લે જાના ચાહેં તો ગર્દ વગૈરા બાહર ઝાડ લીજિયે. અગર પાઉં કે તલ્લોં મેં ગર્દ કે ઝર્રાત લગે હોં તો અપને રૂમાલ વગૈરા સે પોંછ કર મસ્જિદ મેં દાખિલ હોં. મસ્જિદ મેં ગર્દ કા કોઈ ઝર્રા ન ગિરને પાએ ઇસ કા ખયાલ રખિયે.

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

❧ 9 ❧ મસ્જિદ કે વુઝૂખાને પર વુઝૂ કરને કે બા'દ પાઉં વુઝૂખાને હી પર અચ્છી તરહ ખુશક કર લીજિયે, ગીલે પાઉં લે કર ચલને સે મસ્જિદ કા ફર્શ ગન્દા ઓર દરિયાં મૈલી ઓર બદનુમા હો જાતી હેં.

જન્નતુલ
બકીઅ

અબ મેરે આકા આ'લા હઝરત ઇમામે અહલે સુન્નત, મુજદિદે દીનો મિલ્લત મૌલાના શાહ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن કે મલ્ફૂઝાતે શરીફા સે બા'ઝ આદાબે મસ્જિદ પેશ કિયે જા રહે હેં :

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

❧ 10 ❧ મસ્જિદ મેં દૌડના યા ઝોર સે કદમ રખના, જિસ સે ધમક પૈદા હો મન્અ હૈ.

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

❧ 11 ❧ વુઝૂ કરને કે બા'દ આ'ઝાએ વુઝૂ સે એક ભી છીંટ પાની ફર્શે મસ્જિદ પર ન ગિરે. (યાદ રખિયે ! આ'ઝાએ વુઝૂ સે વુઝૂ કે પાની કે કતરે ફર્શે મસ્જિદ પર ગિરાના, ના જાઇઝ વ ગુનાહ હેં)

જન્નતુલ
બકીઅ

❧ 12 ❧ મસ્જિદ કે એક દ-રજે સે દૂસરે દ-રજે કે દાખિલે કે વક્ત (મ-સલન સેહન મેં દાખિલ હોં તબ ભી ઓર સેહન સે અન્દરૂની હિસ્સે મેં જાએ જબ ભી) સીધા કદમ બઢાયા જાએ હત્તા કે અગર સફ બિછી હો ઉસ પર ભી સીધા કદમ રખેં ઓર જબ વહાં સે હટેં તબ ભી સીધા કદમ ફર્શે મસ્જિદ પર રખેં (યા'ની આતે જાતે હર બિછી હુઈ સફ પર પહલે સીધા કદમ રખેં) યા ખતીબ જબ મિમ્બર પર જાને કા ઇરાદા કરે પહલે સીધા કદમ રખે ઓર જબ ઉતરે તો (ભી) સીધા કદમ ઉતારે.

જન્નતુલ
બકીઅ

❧ 13 ❧ મસ્જિદ મેં અગર છીંક આએ તો કોશિશ કરેં આહિસ્તા આવાઝ નિકલે ઇસી તરહ ખાંસી. સરકારે મદીના ﷺ મસ્જિદ મેં ઝોર કી છીંક કો ના પસન્દ ફરમાતે. ઇસી તરહ ડકાર કો ઝબ્ત કરના ચાહિયે ઓર ન હો તો હત્તલ ઇમ્કાન આવાઝ દબાઈ જાએ અગર્યે ગૈરે મસ્જિદ મેં હો. ખુસૂસન મજલિસ મેં યા કિસી મુઅઝ્ઝમ (યા'ની બુઝુર્ગ) કે સામને બે તહઝીબી હૈ.

જન્નતુલ
બકીઅ

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક હુવા ઓર ઉસ ને મુઝ પર હુરૂદે પાક ન પઢા તહકીક વોહ બદ બખ્ત હો ગયા. (ઈબ્રા)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅમહીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅ

હદીસ મેં હૈ : એક શખ્સ ને દરબારે અકદસ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ મેં ડકાર લી આપ મેં ઇશાદિ ફરમાયા : “હમ સે અપની ડકાર દૂર રખ, કે દુન્યા મેં જો ઝિયાદા મુદત તક પેટ ભરતે થે વોહ કિયામત કે દિન ઝિયાદા મુદત તક ભૂકે રહેંગે.” (شَرْحُ الشُّنَّةِ ج ٧ ص ٢٩٤ حديث ٢٩٤٤) ઓર જમાહી મેં આવાઝ કહીં ભી નહીં નિકાલની ચાહિયે. અગર્યે મસ્જિદ સે બાહર તન્હા હો ક્યૂંકે યેહ શૈતાન કા કહ્કહા હૈ. જમાહી જબ આએ હત્તલ ઇમ્કાન મુંહ બન્દ રખેં મુંહ ખોલને સે શૈતાન મુંહ મેં થૂક દેતા હૈ. અગર યૂં ન રુકે તો ઊપર કે દાંતોં સે નીચે કા હોંટ દબા લેં ઓર ઇસ તરહ ભી ન રુકે તો હત્તલ ઇમ્કાન મુંહ કમ ખોલેં ઓર ઉલ્ટા હાથ ઉલ્ટી તરફ સે મુંહ પર રખ લેં. ચૂંકે જમાહી શૈતાન કી તરફ સે હૈ ઓર અમ્બિયાએ કિરામ عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَام ઇસ સે મહફૂઝ હેં. લિહાઝા જમાહી આએ તો યેહ તસવ્વુર કરેંકે “અમ્બિયાએ કિરામ عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَام કો જમાહી નહીં આતી.” (رَدُّ الْمُحْتَار ج ٢ ص ٤٩٨-٤٩٩) ફૌરન રુક જાએગી.

❖ 14 ❖ તમસ્ખુર (મસ્બરા પન) વૈસે હી મમ્નૂઅ હૈ ઓર મસ્જિદ મેં સખ્ત ના જાઈઝ.

❖ 15 ❖ મસ્જિદ મેં હંસના મન્અ હૈ કે કબ્ર મેં તારીકી (યા'ની અંધેરા) લાતા હૈ. મૌકઅ કે લિહાઝા સે તબસ્સુમ મેં હરજ નહીં.

❖ 16 ❖ મસ્જિદ કે ફર્શ પર કોઈ ચીઝ ફેંકી ન જાએ બલ્કે આહિસ્તા સે રખ દી જાએ. મૌસિમે ગર્મા મેં લોગ પંખા ઝલતે ઝલતે ફેંક દેતે હેં (મસ્જિદ મેં ટોપી, ચાદર વગૈરા ભી ન ફેંકેં ઇસી તરહ ચાદર યા રૂમાલ સે ફર્શ ઇસ તરહ ન ઝાડેંકે આવાઝ પૈદા હો) યા લકડી, છત્રી વગૈરા રખતે વક્ત દૂર સે છોડ દિયા કરતે હેં. ઇસ કી મુમા-ન-અત હૈ. ગરઝ મસ્જિદ કા એહતિરામ હર મુસલ્માન પર ફર્ઝ હૈ.

❖ 17 ❖ મસ્જિદ મેં હદસ (યા'ની રીહ ખારિજ કરના) મન્અ હૈ ઝરૂરત હો તો (જો એ'તિકાફ મેં નહીં હેં વોહ) બાહર ચલે જાએ. લિહાઝા મો'તકિફ કો ચાહિયે કે અય્યામે એ'તિકાફ મેં થોડા ખાએ, પેટ હલકા રખે કે કઝાએ હાજત કે વક્ત કે સિવા કિસી વક્ત ઇખરાજે રીહ કી હાજત ન હો. વોહ ઇસ કે લિયે બાહર ન જા સકેગા. (અલબત્તા ઇહાતએ મસ્જિદ મેં મૌજૂદ બૈતુલ ખલા મેં રીહ ખારિજ કરને કે લિયે જા સકતા હૈ)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर एक बार दुरइदे पाक पढा अल्लाह उस पर दस रइमतें बेजता है. (स्)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

❧ 18 ❧ કિબ્લે કી તરફ પાઉં ફેલાના તો હર જગહ મન્અ હે. મસ્જિદ મેં કિસી તરફ ન ફેલાએ કે યેહ ખિલાફે આદાબે દરબાર હે. હઝરતે સરી સ-કતી ﷺ મસ્જિદ મેં તન્હા બેઠે થે, પાઉં ફેલા લિયા, ગોશએ મસ્જિદ સે હાતિફ ને આવાઝ દી : “સરી ! બાદશાહોં કે હુઝૂર મેં યૂં હી બેઠતે હેં ?” મઅન (યા'ની ફૌરન) પાઉં સમેટે ઔર એસે સમેટે કે વક્તે ઇન્તિકાલ હી ફેલે. (سبع سنابل ص ۱۳۱) (છોટે બચ્ચોં કો ભી પ્યાર કરતે, ઉઠાતે, લિટાતે વક્ત એહતિયાત કરેં કે ઉન કે પાઉં કિબ્લે કી તરફ ન હોં ઔર મુતાતે (પોટી કરવાતે) વક્ત ભી ઝરૂરી હે કે ઉસ કા રુખ યા પીઠ કિબ્લે કી તરફ ન હો)

મક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅ

❧ 19 ❧ ઇસ્તિ'માલ શુદા જૂતા મસ્જિદ મેં પહન કર જાના ગુસ્તાખી વ બે અ-દબી હે.

(મુલાખ્ખસ અઝ મલ્ફૂઝાતે આ'લા હઝરત, સ. 317 તા 323)

ઇલાહી કરમ બહરે શાહે અરબ હો

હમેં મસ્જિદોં કા મુયસ્સર અદબ હો

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

કેન્સર કા મરીઝ ઠીક હો ગયા : દા'વતે ઇસ્લામી પર અલ્લાહ ﷻ ઔર ઉસ કે પ્યારે હબીબ ﷺ કા બેહદ કરમ હે. બારહા સુનને મેં આયા કે ડોક્ટરોં ને જિન મરીઝોં કો લા ઇલાજ કરાર દે દિયા ઉન કા મ-દની કાફિલોં મેં સફર કર કે દુઆએ માંગને કે સબબ ખૈર સે ઇલાજ હો ગયા યુનાન્યે માડીપૂર (બાબુલ મદીના કરાચી) કે કિસી ઇસ્લામી ભાઈ ને એક ઇમાન અફરોઝ વાકિઆ લિખ કર દિયા જિસ કા મઝમૂન કુછ યૂં થા : હોકસ બે (બાબુલ મદીના કરાચી) કે મુકીમ એક ઇસ્લામી ભાઈ જો કે “કેન્સર” કે મરીઝ થે, ઉન્હોં ને તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની કાફિલે મેં આશિકાને રસૂલ કે સાથ સફર કી સઆદત હાસિલ કી. દૌરાને સફર બેચારે કાફી સહમે હુએ ઔર માયૂસ સે થે. આશિકાને રસૂલ ઢારસ બંધાતે ઔર

મદીનતુલ
મુનવ્વરહેમક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅ

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : જો શપ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (પ્રબં)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

ઉન કે લિયે દુઆએં ભી ફરમાતે. એક દિન સુબહ કે વક્ત બેઠે બેઠે અયાનક ઉન્હેં કે હુઈ ઔર ઉસ મેં એક ગોશ્ત કી બોટી હલ્ક સે નિકલ પડી ! કે કે બા'દ ઉન કો કાફી સુકૂન મિલ ગયા. મ-દની કાફિલે સે વાપસી પર જબ ડોક્ટર સે રુજૂઅ કિયા ઔર દોબારા ટેસ્ટ કરવાએ તો હૈરત બાલાએ હૈરત કે ઉન કા મ-રઝે સરતાન યા'ની કેન્સર ખત્મ હો ચુકા થા. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلَىٰ اِحْسَانِهِ.

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

મ-રઝે નિસ્યાન હો ચાહે સરતાન હો, કોઈ સી હો બલા, કાફિલે મેં ચલો
દૂર બીમારિયાં ઔર પરેશાનિયાં હોં બ ફઝલે ખુદા કાફિલે મેં ચલો

જન્નતુલ
બકીઅ

મ-દની કાફિલે કે મરીઝ મુસાફિરોં કે બારે મેં 5 મ-દની ફૂલ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! અલ્લાહ તઆલા ને મ-દની કાફિલે કી બ-ર-કત સે

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

કેન્સર કે મરીઝ કો સિહ્હત ઇનાયત ફરમા દી. મ-દની કાફિલે કે મરીઝ મુસાફિરોં કે બારે મેં 5 મ-દની ફૂલ કબૂલ ફરમાઈયે : (1) અલ્લાહ તબારક વ તઆલા હી હકીકત મેં શાફિઉલ અમરાઝ યા'ની બીમારિયોં સે શિફા દેને વાલા હૈ. સભી જાનતે હેં કે બા'ઝ અવકાત બડે બડે માહિર તબીબ બેહતર સે બેહતરીન દવાએં દેતે હેં મગર “મરઝ બઢતા ગયા જૂં જૂં દવા કી” કે મિસ્દાક મરઝ મેં મુસલ્સલ ઇઝાફા હોતા ઔર બિલ આખિર મરીઝ દમ તોડ દેતા હૈ. લિહાઝા મ-દની કાફિલે મેં કિસી મરીઝ કો અગર શિફા ન મિલે તો શૈતાન કે વસ્વસોં મેં ન આએં (2) એસે મરીઝોં કો મ-દની કાફિલે મેં સફર ન કરવાએં નીઝ એ'તિકાફ મેં ભી ન બિઠાએં જિન સે દૂસરોં કો ઘિન આએ યા ઇઝા પહોંચે. એક બાર દા'વતે ઇસ્લામી કે આલમી મ-દની મર્કઝ ફેઝાને મદીના બાબુલ મદીના કરાચી કે અન્દર એક કેન્સર કે મરીઝ મો'તકિફ હો ગએ, વહાં હઝારોં મો'તકિફીન હોતે હેં, હલ્કે બનાએ જાતે હેં, એક હલ્કે મેં વોહ ભી શામિલ કર લિયે ગએ. ઇસ્લામી ભાઈ જબ સ-હરી ઔર ઇફતારી કરતે વોહ ઉન કે સાથ બેઠ ભી જાતે તો મુંહ યા ગલે કા કેન્સર હોને કે સબબ બેચારે ખા નહીં સકતે થે, બેશક વોહ ગરીબ બડે કાબિલે રહૂમ થે મગર હર શપ્સ યેહ બાત સમઝ સકતા હૈ કે

મક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुर्इदे पाक न पड़ा तलकीक वोह बढ भप्त हो गया. (उज्ज)

મહીનતુલ
મુનવ્વારહે

ઉન કે હલ્કે વાલે મો'તકિફીન કો ઉસ મરીઝ કે સબબ કિસ કદર કોફત (યા'ની તક્લીફ) કા સામના હોતા હોગા ! વાકેઈ અગર કોઈ ખાને સે મા'ઝૂર મરીઝ જબ બૈઠે બૈઠે કિસી કે નિવાલે તાડેગા તો ઉસ ખાને વાલે પર જો કુછ ગુઝરેગી વોહ હર ઝી શુઊર આદમી સમઝ સકતા હૈ (3) બા'ઝ મરીઝોં કે ઝખ્મ ખરાબ હો ચુકે હોતે હૈં, ઉન સે મવાદ રિસ્તા ઔર બદબૂ ઉઠ રહી હોતી હૈ ગો વોહ હર તરહ સે હમદર્દી કે લાઈક ઔર કાબિલે રહ્મ હૈં મગર ઉન કા મરઝ દૂસરોં કે લિયે તક્લીફ દેહ હોતા હૈ ઈસ લિયે ઉન્હેં એ'તિકાફ ઔર મ-દની કાફિલે મેં સફર નહીં કરના ચાહિયે ઈસ હાલત મેં મસ્જિદ મેં દાખિલ હોના ભી શરઅન હરામ હૈ કે બદબૂ સે આમ મુસલ્માનોં ઔર ફિરિશ્તોં કો ઈઝા હોતી હૈ (4) એસા આદમી જિસ કે મુંહ સે રાલ બહતી હો, જિસ ને URINE BAG યા STOOL BAG લગાઈ હો નીઝ જુઝામી (યા'ની કોઢી) વગૈરા ભી મ-દની કાફિલે મેં સફર ઔર એ'તિકાફ ન કરે. મેરે આકા આ'લા હઝરત ઈમામે અહલે સુન્નત મુજદિદે દીનો મિલ્લત મૌલાના શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن ફતાવા ર-ઝવિયા (જિલ્દ 24) સફહા 220 પર નક્લ કરતે હૈં : એક જુઝામી ઔરત કા'બએ મુઅઝ્ઝમા કા તવાફ કર રહી થી અમીરુલ મુઅમિનીન ફારૂકે આ'ઝમ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ ને ઉસ સે ફરમાયા : **એ અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી બન્દી ! લોગોં કો ઈઝા ન દે, અચ્છા હો કે તુમ અપને ઘર મેં બૈઠી રહો, ફિર વોહ ઘર સે ન નિકલીં (5) એસે નફિસયાતી મરીઝ યા આસેબ ઝદા ભી મ-દની કાફિલે ઔર મસ્જિદ સે દૂર રખે જાએ, જો દૌરા પડને કી સૂરત મેં બેહોશ હો જાતે યા ચીખતે યા બે તહાશા હાથ પૈર ઉછાલ કર મસ્જિદ કી બે અ-દબી ઔર દૂસરોં કે લિયે પરેશાની કા સબબ હોં. ઈસ તરહ કે મરીઝોં કો એ'તિકાફ મેં બિઠાને યા મ-દની કાફિલોં મેં સફર કરવાને કે બજાએ ઉન કે નુમાયન્દે સફર કરેં યા એ'તિકાફ કર કે ઉન કે લિયે દુઆ કરેં. યેહ ભી હો સકતા હૈ કે એસા મરીઝ યા ઉન કે ઘર વાલે એક ઈસ્લામી ભાઈ કા યા હસ્બે તૌફીક જિતનોં કા દે સકેં ઈતનોં કા ખર્ચ દે કર ત્રીન દિન, 12 દિન, 30 દિન, 12 માહ યા 25 માહ કે મ-દની કાફિલે મેં સવાબ કી નિયત સે સફર કરવાએ. મરીઝ કા નુમાયન્દા દુઆએ માંગતા રહેગા અલ્લાહ ગફૂરુરહીમ અપની રહમત સે શિફા દે દેગા. મગર યાદ રહે ! રકમ સિર્ફ દા'વતે ઈસ્લામી કી તરફ સે નામઝદ કાફિલા ઝિમ્મેદાર કો જમ્અ

મહકતુલ
મુકર્રમહેજવ્નતુલ
બકીયામહીનતુલ
મુનવ્વારહેમહકતુલ
મુકર્રમહેજવ્નતુલ
બકીયામહીનતુલ
મુનવ્વારહેમહકતુલ
મુકર્રમહેજવ્નતુલ
બકીયામહીનતુલ
મુનવ્વારહેમહકતુલ
મુકર્રમહેજવ્નતુલ
બકીયા

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर दस मरतबा सुબह और दस मरतबा शाम दुइदें पाक पढा उसे कियामत के दिन मेरी शफाअत मिलेगी. (अ. १/१)

કરવાઈ જાએ કે વોહ અપની તરકીબ સે સફર કરવાએંગે, આપ કિસી કો રકમ દે ભી દેં તો ઝરૂરી નહીં કે વોહ સફર કરે યા મુઝ્કિન હૈ અધૂરે સફર સે વાપસ લૌટ જાએ. યાદ રહે ! મરીઝ કી બે જા દિલ આઝારી ન હોને પાએ, ઉસ કી ઇયાદત કી જાએ, ઉસ સે મેલ મિલાપ ભી રખા જાએ બલ્કે જહાં મ-દની કાફિલા બજાએ મસ્જિદ કે કિસી કે મકાન વગૈરા પર ઠહરતા હો ઔર મ-દની કાફિલે વાલે મુત્તફિકા તૌર પર કિસી ઘિન લાને વાલે મરીઝ કો અપને સાથ રખના ચાહેં તબ ભી હરજ નહીં. લેકિન ઇસ મેં યેહ દેખ લિયા જાએ કે બાહર સે આને વાલે આમ ઇસ્લામી ભાઈયોં કે આને સે કતરાને યા ઇઝા પાને કા અન્દેશા ન હો.

સદકા નબી દી આલ દા બખ્શે બુદા શિફા

મંગો દુઆવાં મેરે જે બીમાર વાસ્તે

હર બીમારી કી દવા હૈ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! કેન્સર એક મોહલિક (યા'ની હલાક કરને વાલા) મરઝ હૈ, યેહ બીમારી ડોક્ટરોં કે યહાં “લા ઇલાજ” સમજી જાતી હૈ મગર હકીકત મેં એસા નહીં, જૈસા કે મુસ્લિમ શરીફ મેં વારિદ હુવા, અલ્લાહ ﷻ કે હબીબ ﷺ કા ફરમાને સિદ્દત નિશાન હૈ : “હર બીમારી કી દવા હૈ, જબ દવા બીમારી તક પહોંચા દી જાતી હૈ તો અલ્લાહ ﷻ કે હુક્મ સે મરીઝ અચ્છા હો જાતા હૈ.” (૨૨:૬૧ હદિથ) યકીનન બુદાપે ઔર મૌત કે સિવા હર બીમારી કા ઇલાજ હૈ. હાં યેહ બાત અલગ હૈ કે કઈ અમરાઝ કા ઇલાજ અતિબ્બા (યા'ની ડોક્ટર્સ) અબ તક દરયાફત નહીં કર પાએ. લિહાઝા યેહ કહને કે બજાએ કે “ફુલાં મરઝ કા ઇલાજ નહીં હૈ” મુનાસિબ યેહ હૈ કે યૂં કહા જાએ કે હમારે પાસ ઇસ બીમારી કા ઇલાજ નહીં યા ડોક્ટર્સ અભી તક ઇસ મરઝ કા ઇલાજ દરયાફત નહીં કર સકે. બહર હાલ રબ્બે ઝુલ જલાલ ﷻ ચાહે તો દવા શિફા કા ઝરીઆ બને વરના એન મુઝ્કિન હૈ કે વોહી દવા મૌત કા પૈગામ સાબિત હો ! ઔર યેહ ભી દેખા જાતા હૈ કે માહિર ડોક્ટર કી તરફ સે મિલને વાલી દુરુસ્ત દવા કે બા વુજૂદ કિસી મરીઝ કો મન્ફી અસર (REACTION) હો જાતા ઔર વોહ મઝીદ શદીદ બીમાર યા મા'ઝૂર હો જાતા યા દમ તોડ દેતા હૈ ઔર ફિર બા'ઝ લોગોં કી જહાલત કે બાઈસ બેચારે ડોક્ટર કી શામત આ જાતી હૈ. હાલાં કે યેહ બાત અક્લ સે બહુત બઈદ (યા'ની કાફી દૂર) હૈ કે

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : जिस के पास मेरा जिक्र हुवा और उस ने मुझ पर दुश्द शरीफ न पढा (उस ने जफ़ा की. (عبدالرزاق)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

કોઈ ડોક્ટર કિસી મરીઝ કો નુમાયાં જિસ્માની નુક્સાન પહોંચાએ યા માર ડાલે ! ઝાહિર હૈ અગર વોહ એસા કરેગા તો ઉસ કી અપની બદનામી હોગી ઔર લોગ ઉસ કે પાસ ઇલાજ કરવાને સે કતરાએંગે. હાં દીની તઅસ્સુબ ઔર ઇસ્લામ દુશ્મની જુદા ચીઝ હૈ, ઇસી અન્દેશે કે પેશે નઝર મશહૂર ઉ-લમા ઔર દીની પેશવાઓં કો ગૈર મુસ્લિમોં સે ઇલાજ ન કરવાને હી મેં આફિયત હૈ કે મબાદા (યા'ની એસા ન હો) કોઈ શદીદ જાની નુક્સાન પહોંચ જાએ. આમ મુસલ્માનોં કો ગૈર મુસ્લિમ ડોક્ટર સે ઇસ તરહ કે મરઝ મેં ઇલાજ કરવાને કી ઇજાઝત હૈ જિસ મેં ગૈર મુસ્લિમ તબીબ કી બદ ખ્વાહી (યા'ની બુરા ચાહના) ચલ ન સકે.

મક્કતુલ
મુકર્રમહમદીનતુલ
મુનવ્વરહમક્કતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીયા

ગૈર મુસ્લિમ સે ઇલાજ કી ઇબ્ત આમોઝ હિકાયત : મેરે આકા આ'લા હઝરત મૌલાના શાહ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن “ફતાવા ર-ઝવિયા” જિલ્દ 21 સફહા 243 પર લિખતે હૈં : “ઇમામ મારઝી رَحْمَةُ اللّٰهُ تَعَالٰى અલીલ (યા'ની બીમાર) હુએ (તો) એક યહૂદી મુઆલિજ (યા'ની તબીબ, આપ કા ઇલાજ કર રહા) થા, અચ્છે હો જાતે ફિર મરઝ ઔદ કરતા (યા'ની દોબારા હો જાતા), કઈ બાર યૂં હી હુવા, આખિર ઉસે તન્હાઈ મેં બુલા કર દરયાફત ફરમાયા, ઉસ ને કહા : અગર આપ સચ પૂછતે હૈં તો હમારે નઝદીક ઇસ સે ઝિયાદા કોઈ કારે સવાબ નહીં કે આપ જૈસે ઇમામ કો મુસલ્માનોં કે હાથ સે ખો (યા'ની ઝાએઝ કર) દૂં. ઇમામ رَحْمَةُ اللّٰهُ تَعَالٰى ને ઉસે દફઅ (યા'ની દૂર) ફરમાયા, મૌલા તઆલા ને શિફા બખ્શી, ફિર ઇમામ رَحْمَةُ اللّٰهُ تَعَالٰى ને તિબ કી તરફ તવજજોહ ફરમાઈ ઔર ઇસ મેં તસાનીફ કીં ઔર ત-લબા કો હાઝિક અતિબ્બા (યા'ની માહિર તબીબ) કર દિયા ઔર મુસલ્માનોં કો મુમા-ન-અત ફરમા દી કે કાફિર તબીબ સે કભી ઇલાજ ન કરાએં. (ફતાવા ર-ઝવિયા, જિ. 21, સ. 243) (ગૈર મુસ્લિમોં સે ઇલાજ કરવાને કે બારે મેં મઝીદ તફસીલાત ફતાવા ર-ઝવિયા જિલ્દ 21 સફહા 238 તા 243 પર મુલા-હઝા કીજિયે)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહજન્નતુલ
બકીયામદીનતુલ
મુનવ્વરહમક્કતુલ
મુકર્રમહમક્કતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીયા

શિફા મિલને ન મિલને કા રાઝ : મુફસિરે કુરઆન, હકીમુલ ઉમ્મત, હઝરતે મુફતી અહમદ યાર ખાન رَحْمَةُ اللّٰهُ تَعَالٰى મઝકૂરા હદીસે પાક કે તહત મિરઆત શર્હે મિશકાત (જિલ્દ 6) સફહા 214 પર સાહિબે મિરકાત رَحْمَةُ اللّٰهُ تَعَالٰى કે હવાલે સે નક્લ ફરમાતે હૈં : “જબ અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કિસી બીમાર કી શિફા નહીં ચાહતા તો દવા ઔર મરઝ કે દરમિયાન

કરમાને મુસ્તફા ﷺ : على الله تعالى عليه واليه وسلم જો મુઝ પર રોજે જુમુઆ દુરુદ શરીફ પઢેગા મેં કિયામત કે દિન ઉસ કી શકાઅત કરૂંગા. (کنز العمال)

એક ફિરિશ્તે કે ઝરીએ આડ કર દેતા હૈ જિસ કી વજહ સે દવા મરઝ પર વાકેઅ (યા'ની લાગૂ) નહીં હોતી, જબ શિક્ષા કા ઇરાદા હોતા હૈ તો વોહ પર્દા હટા દિયા જાતા હૈ જિસ સે દવા મરઝ પર વાકેઅ (યા'ની લાગૂ) હોતી હૈ ઔર શિક્ષા હો જાતી હૈ.”

(مرقاۃ المفاتیح ج ۸ ص ۲۸۹ تحت الحديث ۴۵۱)

કેન્સર કા રૂઢાની ઇલાજ : એક ઇસ્લામી ભાઈ ને સગે મદીના عَنْهُ غُفَى કો બતાયા કે મેરે મામૂંજાન કો પેટ કા કેન્સર હો ગયા, ઇલાજ જારી થા, એક બાર અસ્પતાલ મેં ઉન્હેં કિસી ને એક પરચા દિયા જિસ મેં કુછ ઇસ તરહ કા મઝમૂન થા કે એક કેન્સર કે મરીઝ કો ડોક્ટરોં ને લા ઇલાજ કરાર દે દિયા. બેચારે સપ્ત અઝિયત મેં થે ઔર ઝિન્દગી સે માયૂસ. ઐસે મેં કિસી ને ઉન્હેં કુરઆને કરીમ કી મુખ્તલિફ સૂરતોં કી ચન્દ મુન્તાખખ આયાત પઢને કે લિયે દીં (જો આગે આ રહી હેં) ઉન્હોં ને ખુલૂસે દિલ સે ઉન કી રોઝાના તિલાવત શુરૂઅ કર દી, અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કે ફઝલો કરમ સે ઉન કી સિદ્દહત બહાલ હોને લગી ઔર ચન્દ બરસોં તક રોઝાના પઢને કી બ-ર-કત સે કેન્સર કી બીમારી જાતી રહી ઔર વોહ બિલ્કુલ સિદ્દહત મન્દ હો ગએ. મામૂંજાન ને ભી પરચે મેં દી હુઈ હિદાયત કે મુતાબિક તિલાવત શુરૂઅ કર દી. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ (તા દમે બયાન) હૈરત અંગેઝ તૌર પર મામૂંજાન કી સિદ્દહત બહાલ હોને લગી હૈં ઉન્હોં ને અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કા શુક્રિયા અદા કિયા ઔર મુસલ્માનોં કો નફઅ પહોંચાને કી નિચ્ચત સે મુફત બાંટને કે લિયે ખૂબ સૂરત કાર્ડ કી સૂરત મેં ઉસ પરચે કી 2000 કોપિયાં છપવાઈં. અગર મરીઝ ઇબાદત પર કુવ્વત હાસિલ કરને કી નિચ્ચત સે પક્કી અકીદત કે સાથ ઇન આયાત કી તિલાવત કરેગા اِنَّ شَاءَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ માયૂસ ન હોગા, (મુદ્દત તા હુસુલે શિફા)

(અવ્વલ વ આખિર ત્રીન બાર દુરુદ શરીફ કે સાથ રોઝાના એક બાર યેહ આયાત પઢિયે)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ○

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર દુરુદે પાક કી કસરત કરો બેશક પેહ તુમહારે લિયે તહારત હૈ.
(અરબી)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿وَنَزَّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ﴾^١ ﴿وَإِذَا
مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ﴾^٢ ﴿رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ
الرَّحِيمِينَ﴾^٣ ﴿أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ
السُّوءَ﴾^٤ ﴿قُلْنَا إِنَّا نُكُونُ فِي بَرْدٍ أَوْ سَلْبًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ﴾^٥ ﴿أَنِّي مَسْنِىَ
الضُّرِّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّحِيمِينَ﴾^٦ ﴿أَنِّي مَغْلُوبٌ فَانْتَصِرْ﴾^٧ ﴿لَا إِلَهَ
إِلَّا أَنْتَ سُبْحَنَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ﴾^٨ ﴿فَاسْتَجَبْنَا لَهُ
وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ وَكَذَلِكَ نُخَيِّجُ الْمُؤْمِنِينَ﴾^٩ ﴿إِنَّ رَبِّي عَلَىٰ كُلِّ
شَيْءٍ حَفِیْظٌ﴾^{١٠} ﴿حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ﴾^{١١} ﴿وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَ

دینه

١ (પ) ١, ٢ (બની اسرائیل: ٨٢) ٣ (١٩, ٢٠ الشعراء: ٨٠) ٤ (١٨, ١٩ المؤمنون: ١١٨) ٥ (٢, ٣ النمل: ٦٢) ٦ (١٧, ١٨ الانبياء: ٦٩)

٧ (١٧, ١٨ الانبياء: ٨٣) ٨ (٢٧, ٢٨ القمر: ١٠) ٩ (١٧, ١٨ الانبياء: ٨٧, ٨٨) ١٠ (١٢, ١٣ هود: ٥٧) ١١ (١٢, ١٣ هود: ٥٧) ١٢ (٤, ٥, ٦, ٧, ٨, ٩, ١٠, ١١, ١٢, ١٣, ١٤, ١٥, ١٦, ١٧, ١٨, ١٩, ٢٠, ٢١, ٢٢, ٢٣, ٢٤, ٢٥, ٢٦, ٢٧, ٢٨, ٢٩, ٣٠, ٣١, ٣٢, ٣٣, ٣٤, ٣٥, ٣٦, ٣٧, ٣٨, ٣٩, ٤٠, ٤١, ٤٢, ٤٣, ٤٤, ٤٥, ٤٦, ٤٧, ٤٨, ٤٩, ٥٠, ٥١, ٥٢, ٥٣, ٥٤, ٥٥, ٥٦, ٥٧, ٥٨, ٥٩, ٦٠, ٦١, ٦٢, ٦٣, ٦٤, ٦٥, ٦٦, ٦٧, ٦٨, ٦٩, ٧٠, ٧١, ٧٢, ٧٣, ٧٤, ٧٥, ٧٦, ٧٧, ٧٨, ٧٩, ٨٠, ٨١, ٨٢, ٨٣, ٨٤, ٨٥, ٨٦, ٨٧, ٨٨, ٨٩, ٩٠, ٩١, ٩٢, ٩٣, ٩٤, ٩٥, ٩٦, ٩٧, ٩٨, ٩٩, ١٠٠, ١٠١, ١٠٢, ١٠٣, ١٠٤, ١٠٥, ١٠٦, ١٠٧, ١٠٨, ١٠٩, ١١٠, ١١١, ١١٢, ١١٣, ١١٤, ١١٥, ١١٦, ١١٧, ١١٨, ١١٩, ١٢٠, ١٢١, ١٢٢, ١٢٣, ١٢٤, ١٢٥, ١٢٦, ١٢٧, ١٢٨, ١٢٩, ١٣٠, ١٣١, ١٣٢, ١٣٣, ١٣٤, ١٣٥, ١٣٦, ١٣٧, ١٣٨, ١٣٩, ١٤٠, ١٤١, ١٤٢, ١٤٣, ١٤٤, ١٤٥, ١٤٦, ١٤٧, ١٤٨, ١٤٩, ١٥٠, ١٥١, ١٥٢, ١٥٣, ١٥٤, ١٥٥, ١٥٦, ١٥٧, ١٥٨, ١٥٩, ١٦٠, ١٦١, ١٦٢, ١٦٣, ١٦٤, ١٦٥, ١٦٦, ١٦٧, ١٦٨, ١٦٩, ١٧٠, ١٧١, ١٧٢, ١٧٣, ١٧٤, ١٧٥, ١٧٦, ١٧٧, ١٧٨, ١٧٩, ١٨٠, ١٨١, ١٨٢, ١٨٣, ١٨٤, ١٨٥, ١٨٦, ١٨٧, ١٨٨, ١٨٩, ١٩٠, ١٩١, ١٩٢, ١٩٣, ١٩٤, ١٩٥, ١٩٦, ١٩٧, ١٩٨, ١٩٩, ٢٠٠, ٢٠١, ٢٠٢, ٢٠٣, ٢٠٤, ٢٠٥, ٢٠٦, ٢٠٧, ٢٠٨, ٢٠٩, ٢١٠, ٢١١, ٢١٢, ٢١٣, ٢١٤, ٢١٥, ٢١٦, ٢١٧, ٢١٨, ٢١٩, ٢٢٠, ٢٢١, ٢٢٢, ٢٢٣, ٢٢٤, ٢٢٥, ٢٢٦, ٢٢٧, ٢٢٨, ٢٢٩, ٢٣٠, ٢٣١, ٢٣٢, ٢٣٣, ٢٣٤, ٢٣٥, ٢٣٦, ٢٣٧, ٢٣٨, ٢٣٩, ٢٤٠, ٢٤١, ٢٤٢, ٢٤٣, ٢٤٤, ٢٤٥, ٢٤٦, ٢٤٧, ٢٤٨, ٢٤٩, ٢٥٠, ٢٥١, ٢٥٢, ٢٥٣, ٢٥٤, ٢٥٥, ٢٥٦, ٢٥٧, ٢٥٨, ٢٥٩, ٢٦٠, ٢٦١, ٢٦٢, ٢٦٣, ٢٦٤, ٢٦٥, ٢٦٦, ٢٦٧, ٢٦٨, ٢٦٩, ٢٧٠, ٢٧١, ٢٧٢, ٢٧٣, ٢٧٤, ٢٧٥, ٢٧٦, ٢٧٧, ٢٧٨, ٢٧٩, ٢٨٠, ٢٨١, ٢٨٢, ٢٨٣, ٢٨٤, ٢٨٥, ٢٨٦, ٢٨٧, ٢٨٨, ٢٨٩, ٢٩٠, ٢٩١, ٢٩٢, ٢٩٣, ٢٩٤, ٢٩٥, ٢٩٦, ٢٩٧, ٢٩٨, ٢٩٩, ٣٠٠, ٣٠١, ٣٠٢, ٣٠٣, ٣٠٤, ٣٠٥, ٣٠٦, ٣٠٧, ٣٠٨, ٣٠٩, ٣١٠, ٣١١, ٣١٢, ٣١٣, ٣١٤, ٣١٥, ٣١٦, ٣١٧, ٣١٨, ٣١٩, ٣٢٠, ٣٢١, ٣٢٢, ٣٢٣, ٣٢٤, ٣٢٥, ٣٢٦, ٣٢٧, ٣٢٨, ٣٢٩, ٣٣٠, ٣٣١, ٣٣٢, ٣٣٣, ٣٣٤, ٣٣٥, ٣٣٦, ٣٣٧, ٣٣٨, ٣٣٩, ٣٤٠, ٣٤١, ٣٤٢, ٣٤٣, ٣٤٤, ٣٤٥, ٣٤٦, ٣٤٧, ٣٤٨, ٣٤٩, ٣٥٠, ٣٥١, ٣٥٢, ٣٥٣, ٣٥٤, ٣٥٥, ٣٥٦, ٣٥٧, ٣٥٨, ٣٥٩, ٣٦٠, ٣٦١, ٣٦٢, ٣٦٣, ٣٦٤, ٣٦٥, ٣٦٦, ٣٦٧, ٣٦٨, ٣٦٩, ٣٧٠, ٣٧١, ٣٧٢, ٣٧٣, ٣٧٤, ٣٧٥, ٣٧٦, ٣٧٧, ٣٧٨, ٣٧٩, ٣٨٠, ٣٨١, ٣٨٢, ٣٨٣, ٣٨٤, ٣٨٥, ٣٨٦, ٣٨٧, ٣٨٨, ٣٨٩, ٣٩٠, ٣٩١, ٣٩٢, ٣٩٣, ٣٩٤, ٣٩٥, ٣٩٦, ٣٩٧, ٣٩٨, ٣٩٩, ٤٠٠, ٤٠١, ٤٠٢, ٤٠٣, ٤٠٤, ٤٠٥, ٤٠٦, ٤٠٧, ٤٠٨, ٤٠٩, ٤١٠, ٤١١, ٤١٢, ٤١٣, ٤١٤, ٤١٥, ٤١٦, ٤١٧, ٤١٨, ٤١٩, ٤٢٠, ٤٢١, ٤٢٢, ٤٢٣, ٤٢٤, ٤٢٥, ٤٢٦, ٤٢٧, ٤٢٨, ٤٢٩, ٤٣٠, ٤٣١, ٤٣٢, ٤٣٣, ٤٣٤, ٤٣٥, ٤٣٦, ٤٣٧, ٤٣٨, ٤٣٩, ٤٤٠, ٤٤١, ٤٤٢, ٤٤٣, ٤٤٤, ٤٤٥, ٤٤٦, ٤٤٧, ٤٤٨, ٤٤٩, ٤٥٠, ٤٥١, ٤٥٢, ٤٥٣, ٤٥٤, ٤٥٥, ٤٥٦, ٤٥٧, ٤٥٨, ٤٥٩, ٤٦٠, ٤٦١, ٤٦٢, ٤٦٣, ٤٦٤, ٤٦٥, ٤٦٦, ٤٦٧, ٤٦٨, ٤٦٩, ٤٧٠, ٤٧١, ٤٧٢, ٤٧٣, ٤٧٤, ٤٧٥, ٤٧٦, ٤٧٧, ٤٧٨, ٤٧٩, ٤٨٠, ٤٨١, ٤٨٢, ٤٨٣, ٤٨٤, ٤٨٥, ٤٨٦, ٤٨٧, ٤٨٨, ٤٨٩, ٤٩٠, ٤٩١, ٤٩٢, ٤٩٣, ٤٩٤, ٤٩٥, ٤٩٦, ٤٩٧, ٤٩٨, ٤٩٩, ٥٠٠, ٥٠١, ٥٠٢, ٥٠٣, ٥٠٤, ٥٠٥, ٥٠٦, ٥٠٧, ٥٠٨, ٥٠٩, ٥١٠, ٥١١, ٥١٢, ٥١٣, ٥١٤, ٥١٥, ٥١٦, ٥١٧, ٥١٨, ٥١٩, ٥٢٠, ٥٢١, ٥٢٢, ٥٢٣, ٥٢٤, ٥٢٥, ٥٢٦, ٥٢٧, ٥٢٨, ٥٢٩, ٥٣٠, ٥٣١, ٥٣٢, ٥٣٣, ٥٣٤, ٥٣٥, ٥٣٦, ٥٣٧, ٥٣٨, ٥٣٩, ٥٤٠, ٥٤١, ٥٤٢, ٥٤٣, ٥٤٤, ٥٤٥, ٥٤٦, ٥٤٧, ٥٤٨, ٥٤٩, ٥٥٠, ٥٥١, ٥٥٢, ٥٥٣, ٥٥٤, ٥٥٥, ٥٥٦, ٥٥٧, ٥٥٨, ٥٥٩, ٥٦٠, ٥٦١, ٥٦٢, ٥٦٣, ٥٦٤, ٥٦٥, ٥٦٦, ٥٦٧, ٥٦٨, ٥٦٩, ٥٧٠, ٥٧١, ٥٧٢, ٥٧٣, ٥٧٤, ٥٧٥, ٥٧٦, ٥٧٧, ٥٧٨, ٥٧٩, ٥٨٠, ٥٨١, ٥٨٢, ٥٨٣, ٥٨٤, ٥٨٥, ٥٨٦, ٥٨٧, ٥٨٨, ٥٨٩, ٥٩٠, ٥٩١, ٥٩٢, ٥٩٣, ٥٩٤, ٥٩٥, ٥٩٦, ٥٩٧, ٥٩٨, ٥٩٩, ٦٠٠, ٦٠١, ٦٠٢, ٦٠٣, ٦٠٤, ٦٠٥, ٦٠٦, ٦٠٧, ٦٠٨, ٦٠٩, ٦١٠, ٦١١, ٦١٢, ٦١٣, ٦١٤, ٦١٥, ٦١٦, ٦١٧, ٦١٨, ٦١٩, ٦٢٠, ٦٢١, ٦٢٢, ٦٢٣, ٦٢٤, ٦٢٥, ٦٢٦, ٦٢٧, ٦٢٨, ٦٢٩, ٦٣٠, ٦٣١, ٦٣٢, ٦٣٣, ٦٣٤, ٦٣٥, ٦٣٦, ٦٣٧, ٦٣٨, ٦٣٩, ٦٤٠, ٦٤١, ٦٤٢, ٦٤٣, ٦٤٤, ٦٤٥, ٦٤٦, ٦٤٧, ٦٤٨, ٦٤٩, ٦٥٠, ٦٥١, ٦٥٢, ٦٥٣, ٦٥٤, ٦٥٥, ٦٥٦, ٦٥٧, ٦٥٨, ٦٥٩, ٦٦٠, ٦٦١, ٦٦٢, ٦٦٣, ٦٦٤, ٦٦٥, ٦٦٦, ٦٦٧, ٦٦٨, ٦٦٩, ٦٧٠, ٦٧١, ٦٧٢, ٦٧٣, ٦٧٤, ٦٧٥, ٦٧٦, ٦٧٧, ٦٧٨, ٦٧٩, ٦٨٠, ٦٨١, ٦٨٢, ٦٨٣, ٦٨٤, ٦٨٥, ٦٨٦, ٦٨٧, ٦٨٨, ٦٨٩, ٦٩٠, ٦٩١, ٦٩٢, ٦٩٣, ٦٩٤, ٦٩٥, ٦٩٦, ٦٩٧, ٦٩٨, ٦٩٩, ٧٠٠, ٧٠١, ٧٠٢, ٧٠٣, ٧٠٤, ٧٠٥, ٧٠٦, ٧٠٧, ٧٠٨, ٧٠٩, ٧١٠, ٧١١, ٧١٢, ٧١٣, ٧١٤, ٧١٥, ٧١٦, ٧١٧, ٧١٨, ٧١٩, ٧٢٠, ٧٢١, ٧٢٢, ٧٢٣, ٧٢٤, ٧٢٥, ٧٢٦, ٧٢٧, ٧٢٨, ٧٢٩, ٧٣٠, ٧٣١, ٧٣٢, ٧٣٣, ٧٣٤, ٧٣٥, ٧٣٦, ٧٣٧, ٧٣٨, ٧٣٩, ٧٤٠, ٧٤١, ٧٤٢, ٧٤٣, ٧٤٤, ٧٤٥, ٧٤٦, ٧٤٧, ٧٤٨, ٧٤٩, ٧٥٠, ٧٥١, ٧٥٢, ٧٥٣, ٧٥٤, ٧٥٥, ٧٥٦, ٧٥٧, ٧٥٨, ٧٥٩, ٧٦٠, ٧٦١, ٧٦٢, ٧٦٣, ٧٦٤, ٧٦٥, ٧٦٦, ٧٦٧, ٧٦٨, ٧٦٩, ٧٧٠, ٧٧١, ٧٧٢, ٧٧٣, ٧٧٤, ٧٧٥, ٧٧٦, ٧٧٧, ٧٧٨, ٧٧٩, ٧٨٠, ٧٨١, ٧٨٢, ٧٨٣, ٧٨٤, ٧٨٥, ٧٨٦, ٧٨٧, ٧٨٨, ٧٨٩, ٧٩٠, ٧٩١, ٧٩٢, ٧٩٣, ٧٩٤, ٧٩٥, ٧٩٦, ٧٩٧, ٧٩٨, ٧٩٩, ٨٠٠, ٨٠١, ٨٠٢, ٨٠٣, ٨٠٤, ٨٠٥, ٨٠٦, ٨٠٧, ٨٠٨, ٨٠٩, ٨١٠, ٨١١, ٨١٢, ٨١٣, ٨١٤, ٨١٥, ٨١٦, ٨١٧, ٨١٨, ٨١٩, ٨٢٠, ٨٢١, ٨٢٢, ٨٢٣, ٨٢٤, ٨٢٥, ٨٢٦, ٨٢٧, ٨٢٨, ٨٢٩, ٨٣٠, ٨٣١, ٨٣٢, ٨٣٣, ٨٣٤, ٨٣٥, ٨٣٦, ٨٣٧, ٨٣٨, ٨٣٩, ٨٤٠, ٨٤١, ٨٤٢, ٨٤٣, ٨٤٤, ٨٤٥, ٨٤٦, ٨٤٧, ٨٤٨, ٨٤٩, ٨٥٠, ٨٥١, ٨٥٢, ٨٥٣, ٨٥٤, ٨٥٥, ٨٥٦, ٨٥٧, ٨٥٨, ٨٥٩, ٨٦٠, ٨٦١, ٨٦٢, ٨٦٣, ٨٦٤, ٨٦٥, ٨٦٦, ٨٦٧, ٨٦٨, ٨٦٩, ٨٧٠, ٨٧١, ٨٧٢, ٨٧٣, ٨٧٤, ٨٧٥, ٨٧٦, ٨٧٧, ٨٧٨, ٨٧٩, ٨٨٠, ٨٨١, ٨٨٢, ٨٨٣, ٨٨٤, ٨٨٥, ٨٨٦, ٨٨٧, ٨٨٨, ٨٨٩, ٨٩٠, ٨٩١, ٨٩٢, ٨٩٣, ٨٩٤, ٨٩٥, ٨٩٦, ٨٩٧, ٨٩٨, ٨٩٩, ٩٠٠, ٩٠١, ٩٠٢, ٩٠٣, ٩٠٤, ٩٠٥, ٩٠٦, ٩٠٧, ٩٠٨, ٩٠٩, ٩١٠, ٩١١, ٩١٢, ٩١٣, ٩١٤, ٩١٥, ٩١٦, ٩١٧, ٩١٨, ٩١٩, ٩٢٠, ٩٢١, ٩٢٢, ٩٢٣, ٩٢٤, ٩٢٥, ٩٢٦, ٩٢٧, ٩٢٨, ٩٢٩, ٩٣٠, ٩٣١, ٩٣٢, ٩٣٣, ٩٣٤, ٩٣٥, ٩٣٦, ٩٣٧, ٩٣٨, ٩٣٩, ٩٤٠, ٩٤١, ٩٤٢, ٩٤٣, ٩٤٤, ٩٤٥, ٩٤٦, ٩٤٧, ٩٤٨, ٩٤٩, ٩٥٠, ٩٥١, ٩٥٢, ٩٥٣, ٩٥٤, ٩٥٥, ٩٥٦, ٩٥٧, ٩٥٨, ٩٥٩, ٩٦٠, ٩٦١, ٩٦٢, ٩٦٣, ٩٦٤, ٩٦٥, ٩٦٦, ٩٦٧, ٩٦٨, ٩٦٩, ٩٧٠, ٩٧١, ٩٧٢, ٩٧٣, ٩٧٤, ٩٧٥, ٩٧٦, ٩٧٧, ٩٧٨, ٩٧٩, ٩٨٠, ٩٨١, ٩٨٢, ٩٨٣, ٩٨٤, ٩٨٥, ٩٨٦, ٩٨٧, ٩٨٨, ٩٨٩, ٩٩٠, ٩٩١, ٩٩٢, ٩٩٣, ٩٩٤, ٩٩٥, ٩٩٦, ٩٩٧, ٩٩٨, ٩٩٩, ١٠٠٠, ١٠٠١, ١٠٠٢, ١٠٠٣, ١٠٠٤, ١٠٠٥, ١٠٠٦, ١٠٠٧, ١٠٠٨, ١٠٠٩, ١٠١٠, ١٠١١, ١٠١٢, ١٠١٣, ١٠١٤, ١٠١٥, ١٠١٦, ١٠١٧, ١٠١٨, ١٠١٩, ١٠٢٠, ١٠٢١, ١٠٢٢, ١٠٢٣, ١٠٢٤, ١٠٢٥, ١٠٢٦, ١٠٢٧, ١٠٢٨, ١٠٢٩, ١٠٣٠, ١٠٣١, ١٠٣٢, ١٠٣٣, ١٠٣٤, ١٠٣٥, ١٠٣٦, ١٠٣٧, ١٠٣٨, ١٠٣٩, ١٠٤٠, ١٠٤١, ١٠٤٢, ١٠٤٣, ١٠٤٤, ١٠٤٥, ١٠٤٦, ١٠٤٧, ١٠٤٨, ١٠٤٩, ١٠٥٠, ١٠٥١, ١٠٥٢, ١٠٥٣, ١٠٥٤, ١٠٥٥, ١٠٥٦, ١٠٥٧, ١٠٥٨, ١٠٥٩, ١٠٦٠, ١٠٦١, ١٠٦٢, ١٠٦٣, ١٠٦٤, ١٠٦٥, ١٠٦٦, ١٠٦٧, ١٠٦٨, ١٠٦٩, ١٠٧٠, ١٠٧١, ١٠٧٢, ١٠٧٣, ١٠٧٤, ١٠٧٥, ١٠٧٦, ١٠٧٧, ١٠٧٨, ١٠٧٩, ١٠٨٠, ١٠٨١, ١٠٨٢, ١٠٨٣, ١٠٨٤, ١٠٨٥, ١٠٨٦, ١٠٨٧, ١٠٨٨, ١٠٨٩, ١٠٩٠, ١٠٩١, ١٠٩٢, ١٠٩٣, ١٠٩٤, ١٠٩٥, ١٠٩٦, ١٠٩٧, ١٠٩٨, ١٠٩٩, ١١٠٠, ١١٠١, ١١٠٢, ١١٠٣, ١١٠٤, ١١٠٥, ١١٠٦, ١١٠٧, ١١٠٨, ١١٠٩, ١١١٠, ١١١١, ١١١٢, ١١١٣, ١١١٤, ١١١٥, ١١١٦, ١١١٧, ١١١٨, ١١١٩, ١١٢٠, ١١٢١, ١١٢٢, ١١٢٣, ١١٢٤, ١١٢٥, ١١٢٦, ١١٢٧, ١١٢٨, ١١٢٩, ١١٣٠, ١١٣١, ١١٣٢, ١١٣٣, ١١٣٤, ١١٣٥, ١١٣٦, ١١٣٧, ١١٣٨, ١١٣٩, ١١٤٠, ١١٤١, ١١٤٢, ١١٤٣, ١١٤٤, ١١٤٥, ١١٤٦, ١١٤٧, ١١٤٨, ١١٤٩, ١١٥٠, ١١٥١, ١١٥٢, ١١٥٣, ١١٥٤, ١١٥٥, ١١٥٦, ١١٥٧, ١١٥٨, ١١٥٩, ١١٦٠, ١١٦١, ١١٦٢, ١١٦٣, ١١٦٤, ١١٦٥, ١١٦٦, ١١٦٧, ١١٦٨, ١١٦٩, ١١٧٠, ١١٧١, ١١٧٢, ١١٧٣, ١١٧٤, ١١٧٥, ١١٧٦, ١١٧٧, ١١٧٨, ١١٧٩, ١١٨٠, ١١٨١, ١١٨٢, ١١٨٣, ١١٨٤, ١١٨٥, ١١٨٦, ١١٨٧, ١١٨٨, ١١٨٩, ١١٩٠, ١١٩١, ١١٩٢, ١١٩٣, ١١٩٤, ١١٩٥, ١١٩٦, ١١٩٧, ١١٩٨, ١١٩٩, ١٢٠٠, ١٢٠١, ١٢٠٢, ١٢٠٣, ١٢٠٤, ١٢٠٥, ١٢٠٦, ١٢٠٧, ١٢٠٨, ١٢٠٩, ١٢١٠, ١٢١١, ١٢١٢, ١٢١٣, ١٢١٤, ١٢١٥, ١٢١٦, ١٢١٧, ١٢١٨, ١٢١٩, ١٢٢٠, ١٢٢١, ١٢٢٢, ١٢٢٣, ١٢٢٤, ١٢٢٥, ١٢٢٦, ١٢٢٧, ١٢٢٨, ١٢٢٩, ١٢٣٠, ١٢٣١, ١٢٣٢, ١٢٣٣, ١٢٣٤, ١٢٣٥, ١٢٣٦, ١٢٣٧, ١٢٣٨, ١٢٣٩, ١٢٤٠, ١٢٤١, ١٢٤٢, ١٢٤٣, ١٢٤٤, ١٢٤٥, ١٢٤٦, ١٢٤٧, ١٢٤٨, ١٢٤٩, ١٢٥٠, ١٢٥١, ١٢٥٢, ١٢٥٣, ١٢٥٤, ١٢٥٥, ١٢٥٦, ١٢٥٧, ١٢٥٨, ١٢٥٩, ١٢٦٠, ١٢٦١, ١٢٦٢, ١٢٦٣, ١٢٦٤, ١٢٦٥, ١٢٦٦, ١٢٦٧, ١٢٦٨, ١٢٦٩, ١

જાળવેલ
બકીયો

મહાકવિ
જાણીએ

لایپنه

મહત્ત્વ
મુકરમ્મહ

(યા'ની સીધે) હાથ સે પ્લેટ પકડી ઔર પીને લગા. જબ દોબારા કપ સે પિરય (યા'ની પ્લેટ) મેં ચાય ડાલને લગા તો ફિર આવાઝ આઈ. મૌલાના ! આપ બાએં (યા'ની ઉલ્ટે) હાથ સે ડાલ રહે હૈં. તો બન્દે ને પ્લેટ રખ દી, દાએં (યા'ની સીધે) હાથ મેં કપ લે કર પીને લગા. તો હઝરત મુહદિસે આ'ઝમ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْأَكْرَم ને તબસ્સુમ ફરમાયા ઔર ઝબાને મુબારક સે યેહ અલ્ફાઝ ફરમાએ : “**طَيْبُ طَيْبُ** યા'ની અબ ઠીક હૈ.” અબ ભી તન્હાઈ મેં બૈઠે હુએ જબ યેહ વાકિઆ યાદ આતા હૈ ઔર **طَيْبُ طَيْبُ** કે અલ્ફાઝ કી ગૂંજ કાનોં મેં આતી હૈ તો આંખોં મેં આંસુ આ જાતે હૈં. (હયાતે મુહદિસે આ'ઝમ, સ. 157)

ભાઈયો ! ઈસ હિકાયત સે હઝરત મુહમ્મદે આ'ઝમ **عَلَيْهِ وَحَمَةُ اللَّهِ الْكَرِيم** કી સુન્નત સે મહબ્બત કા બખૂબી અન્દાજા કિયા જા સકતા હૈ. કાશ ! હમ સબ ભી નેકી કી દા'વત કા યેહી અન્દાજ ઇખ્તિયાર કરતે હુએ ખૂબ ખૂબ સુન્નતોં કી ધૂમ મચાતે રહેં. મઝકૂરા (યા'ની બયાન કદી) **હિકાયત** મેં ઉલ્ટે હાથ સે ચાચ પીને સે મન્અ કરને કા તઝકિરા હૈ ઔર હદીસે પાક મેં ઉલ્ટે હાથ સે ખાને પીને કી મુમા-ન-અત મૌજૂદ. ચુનાચે **દા'વતે ઈસ્લામી** કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 1548 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, **“ફૈઝાને સુન્નત”** (જિલ્દ અવ્વલ) સફહા 230 તા 232 પર હૈ : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા **رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ** સે રિવાયત હૈ કે તાજદારે મદીના, કરારે કલ્બો સીના, સાહિબે મુઅત્તર પસીના **صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** ને ઇશાદિ ફરમાયા : “તુમ મેં સે હર એક સીધે હાથ સે ખાએ ઔર સીધે હાથ સે પિયે ઔર સીધે હાથ સે લે ઔર સીધે હાથ સે દે કયૂંકે શૈતાન ઉલ્ટે હાથ સે ખાતા ઔર ઉલ્ટે હાથ સે પીતા. ઉલ્ટે હાથ સે દેતા ઔર ઉલ્ટે હાથ સે લેતા હૈ.”

હર કામ મેં ઉલ્ટા હાથ ક્યૂં...? : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! અફસોસ !
આજ કલ હમ દુન્યા કે ચક્કર મેં ઇસ કદર ઘિર ચુકે હેં કે મહબૂબે બારી.
صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી પ્યારી પ્યારી સુન્નતોં કી તરફ હમારી તવજજોહ હી નહીં
રહતી. યાદ રખિયે ! હદીસે મુબારક મેં હૈ કે “બેશક શૈતાન ઇન્સાન (કે બદન)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हो और वोह मुज पर दुर्इद शरीफ न पड़े तो वोह लोगों में से कन्हूस तरीन शप्स है. (अबुअब्बा)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

में भून की तरह गर्दिश करता है.” (بخاری ج ۱ ص ۱۶۹ حدیث ۲۰۳۸) आहिर है કે येહ હમેં સુન્નતોં કી તરફ કહાં જાને દેગા ? શૈતાન પીછે લગા હી રહતા હૈ અગર્યે સીધે હાથ સે હી ખાના ખાતે હૈં લેકિન ફિર ભી ઉલ્ટે હાથ સે કુછ ન કુછ દાને ફાંક હી લિયે જાતે હૈં, ખાતે હુએ ચૂંકે સીધા હાથ આલૂદા હોતા હૈ લિહાઝા અકસર લોગ પાની ઉલ્ટે હી હાથ સે પીતે હૈં, ચાય પીતે વક્ત કપ સીધે હાથ મેં ઓર રિકાબી ઉલ્ટે હાથ મેં લિયે ચાય પીતે હૈં, કિસી કો પાની પિલાતે વક્ત જગ સીધે હાથ મેં હોતા હૈ જબ કે ગિલાસ ઉલ્ટે મેં ઓર ઉલ્ટે હાથ સે ગિલાસ દૂસરોં કો દેતે હૈં. “હયાતે મુહદિસે આ’ઝમ” સફહા 374 પર હૈ મુહદિસે આ’ઝમ પાકિસ્તાન હઝરતે મૌલાના મુહમ્મદ સરદાર અહમદ કાદિરી ચિશ્તી رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ ફરમાતે હૈં : “લેને ઓર દેને મેં દાએં (યા’ની સીધે) હાથ કો ઇસ્તિ’માલ કરો, યેહ આદત ઐસી પુખ્તા (યા’ની પક્કી) હો જાએ કે કલ કિયામત મેં જબ નામએ આ’માલ પેશ હો તો ઇસી આદત કે મુવાફિક દાયાં (યા’ની સીધા) હાથ આગે બઢ જાએ તબ તો કામ બન જાએગા.”

મક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅ

या ईवाही ! नामअे आ'माल जब भुलने लगें
औब पोशेे भल्क सत्तारेे भता का साथ हो

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

મુશ્કિલ અલ્ફાઝ કે મઆની : ઐબ પોશે બલ્ક : મખ્લૂક કે ઐબ છુપાને વાલા. **સત્તારે ખતા :** ગ-લતિયાં છુપાને વાલા.

મક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅ

શર્હે કલામે રઝા : મેરે આકા આ’લા હઝરતે ﷺ ને મુનાજાત કે ઇસ શે’ર કે પહલે મિસ્રએ મેં “નામએ આ’માલ જબ ખુલને લગે” લિખા હૈ, આખિરી લફઝ “લગે” ન લિખને મેં ભી અજબ હિક્મત હૈ. “લગે” લિખતે તો મા’ના યેહ હોતે હૈં કે જબ મેરા આ’માલ નામા ખુલ રહા હો, ઓર આપ ﷺ ચાહતે હૈં કે કાશ ! અપના આ’માલ નામા ખોલા હી ન જાએ બસ યૂં હી બે હિસાબ બખ્શિશ હો જાએ લિહાઝા “લગે” નહીં બલ્કે “લગે” લિખા ચુનાચે ઇસ શે’ર કે મા’ના યેહ બનેંગે : ઉસ વક્ત મેરા આ’માલ નામા ખોલા હી ન જાએ બલ્કે પ્યારે પ્યારે મુસ્તફા ﷺ કે સિપુર્દ કર દિયા જાએ જિન્હેં તૂને અપને ફઝલો કરમ સે “સત્તારે ખતા” યા’ની “ખતાએં છુપાને વાલા” બનાયા હૈ અગર તૂને યેહ કરમ ફરમા દિયા તો ફિર મેરી ના ફરમાનિયાં જાનેં ઓર ઉન કી કરમ નવાઝિયાં જાનેં.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : उस शप्स की नाक भाक आलूद हो जिस के पास मेरा जिक्र हो और वो छ मुज पर दुरदे पाक न पड़े. (१८)

હઝરતે સય્યિદ દીદાર અલી શાહ સાહિબ રَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَیْهِ બારગાહે ઇલાહી મેં અર્ઝ કરતે હોં :

વક્તે નઝઅ, વક્તે મર્ગો વક્તે વહ્શત, કબ્ર મેં હશર મેં ઉસ શાફેએ રોઝે જઝા કા સાથ હો
યા ઇલાહી જબ અમલ તુલને લગેં મીઝાન મેં શાફેએ મહશર શહે હર દો સરા કા સાથ હો

اٰمِيْنَ بِجَاۜزِ النَّبِيِّ الْاٰمِيْنَ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

صَلُّوْا عَلَيَّ الْحَبِيْب ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

વાલિદૈન કા ફરમાં બરદાર બન ગયા : ના ફરમાનિયોં પર નદામત કે આંસૂ બહાને, ગુનાહોં કી બીમારિયોં સે શિક્ષા પાને, ખુદ કો નેકિયોં કા હરીસ બનાને, અપને વુજૂદ કો સુન્નતોં સે સજાને ઓર અપને દિલ મેં શમ્મે ઇશ્કે રસૂલ જલાને કે લિયે તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે હર દમ વાબસ્તા રહિયે, અપને ઈમાન કી હિફાઝત કે લિયે કુઢતે રહિયે, નમાઝોં કી પાબન્દી જારી રખિયે, સુન્નતોં પર અમલ કરતે રહિયે, મ-દની ઇન્આમાત કે મુતાબિક ઝિન્દગી ગુઝારિયે ઓર ઇસ પર ઇસ્તિકામત પાને કે લિયે હર રોઝ “ફિકે મદીના” કર કે મ-દની ઇન્આમાત કા રિસાલા પુર કરતે રહિયે ઓર હર મ-દની માહ કી ઇબ્તિદાઈ દસ તારીખ કે અન્દર અન્દર અપને યહાં કે દા'વતે ઇસ્લામી કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્અ કરવા દીજિયે ઓર અપને ઇસ મ-દની મક્સદ “મુઝે અપની ઓર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઇસ્લાહ કી કોશિશ કરની હૈ” કે હુસૂલ કી ખાતિર પાબન્દી સે હર માહ કમ અઝ કમ ત્રીન દિન કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મ-દની કાફિલે મેં આશિકાને રસૂલ કે હમરાહ સુન્નતોં ભરા સફર કીજિયે. આઈયે ! આપ કી તરગીબ વ તહરીસ કે લિયે આપ કો એક મ-દની બહાર સુનાઊં, બસ્તી સમુન્દરી હીરવાલા (ઝિલઅ ડેરા ગાઝીખાન, પંજાબ, પાકિસ્તાન) કે એક ઇસ્લામી ભાઈ (ઉમ્ર : તક્રીબન 20 સાલ) કે બયાન કા લુબ્બે લુબાબ હૈ : મૈં ગાલિબન 2009 સિ.ઈ. મેં મિડલ કા ઇમ્તિહાન દેને કે બા'દ છુટ્ટિયાં ગુઝારને ઘર આયા હુવા થા. એક રોઝ સબ્જી ખરીદને નિકલા તો રાસ્તે મેં ચન્દ સબ્જ સબ્જ ઇમામા શરીફ કા તાજ પહને આશિકાને રસૂલ સે આમના સામના હો ગયા, ઉન્હોં ને પુર તપાક અન્દાઝ મેં મુલાકાત ફરમાઈ ઓર ઇન્ફિરાદી

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर रोके जुमुआ दो सो बार दुइदे पाक पढा उस के दो सो साल के गुनाह मुआफ होगे. (अल-अल)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

કોશિશ કરતે હુએ કુછ ઐસે દિલરુબા અન્દાઝ મેં હફતાવાર સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ કી દા'વત પેશ કી કે હાં કહતે હી બની. જબ તૈ શુદા વક્ત પર સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ મેં જાને કે લિયે મેં ઇસ્લામી ભાઈયોં કે પાસ પહોંચા તો ઉન્હોં ને બડી શફકત ફરમાઈ ઔર નિહાયત અ-દબો એહતિરામ સે મુઝે ગાડી મેં બિઠાયા. مُحَمَّدٌ ﷺ ફૈઝાને મદીના જામપૂર (ઝિલઅ રાજન પૂર) મેં હોને વાલે દા'વતે ઇસ્લામી કે સુન્નતોં ભરે હફતાવાર ઇજતિમાઅ મેં અપની ઝિન્દગી કી પહલી હાઝિરી સે મુશરફ હુવા. વહાં કી પુરસોઝ ના'ત શરીફ, સુન્નતોં ભરે બયાન, ઝિકુલ્લાહ ઔર રિક્કત અંગેઝ દુઆ ને મેરી ઝિન્દગી મેં મ-દની ઇન્કિલાબ બરપા કર દિયા બિલ ખુસૂસ દુઆ કે દૌરાન ખૌફે ખુદા કે બાઈસ મેરી આંખોં સે આસૂઓં કે ધારે **બહ નિકલે**, મેં ને ગુનાહોં સે તૌબા કી ઔર ઇજતિમાઅ સે વાપસી કે બા'દ સે નમાઝોં કી પાબન્દી શુરૂઅ કર દી, કુછ હી અર્સે બા'દ દાઢી શરીફ રખ લી ઔર સબ્ઝ ઇમામા શરીફ કા તાજ ભી સજા લિયા, **મેં જો કે ઇન્તિહાઈ બદ ઝબાન ઔર બે અદબ ઇન્સાન થા, માં બાપ કે સામને ચીખતા ચિલ્લાતા ઔર ઇન કી તૌહીન કિયા કરતા થા અબ વાલિદૈન કા મુતીઓ ફરમાં બરદાર બન ચુકા થા ઔર ઉન કે હાથ પાઉં ચૂમને લગા થા.** મેરી ઇસ મુસ્બત તબ્દીલી પર ન સિર્ફ ઘર વાલે બલ્કે સારા હી ખાનદાન હૈરાન થા. **મ-દની માહોલ** સે વાબસ્તગી સે પહલે મુઝે એક બીમારી થી जिस के बाईस काफ़ी परेशानी रहती थी, अल્લાહ ﷻ ने मुझे इस मरज़ से शिफ़ा अता फ़रमा दी, मेरा હુસ્ને ઝન હૈ કે યેહ સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઆત મેં શર્કત કી બ-ર-કત થી. યેહ **મ-દની બહાર દેખ કર મેરી વાલિદા ને મુઝે હુક્મ દિયા કે તુમહારે છોટે ભાઈ કો ગુદૌં કી તક્લીફ** હૈ, તુમ દા'વતે ઇસ્લામી કે તહ્ત હોને વાલે **“63 રોઝા મ-દની તરબિયતી કોર્સ”** મેં શામિલ હો કર અપને ભાઈ કી શિફા કે લિયે દુઆ કરો. મેં હુક્મ કી તા'મીલ મેં મ-દની તરબિયતી કોર્સ કે લિયે તક્રીબન 2010 સિ.ઈ. મેં ફૈઝાને મદીના સાહીવાલ જા પહોંચા ઔર વહાં ન સિર્ફ ભાઈ કે લિયે ખુદ દુઆએ માંગતા બલ્કે દીગર આશિકાને રસૂલ કો ભી દુઆ કે લિયે કહા કરતા. مُحَمَّدٌ ﷺ અભી મુઝે મ-દની તરબિયતી કોર્સ મેં દો હી હફતે હુએ થે કે **મેરે ભાઈ કી તબીઅત બહાલ હોને લગી હાલાં કે ઇસ કે લિયે ડૉક્ટર ઑપરેશન કા કહ ચુકે થે.** જબ દોબારા ચેકઅપ હુવા તો ડૉક્ટર્ઝ

મક્કતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વરહમક્કતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વરહમક્કતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વરહમક્કતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીઅ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : مَوْلَى اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : મુઝ પર દુરુદ શરીફ પઢો અલ્લાહ ઇઝ્જલુ ઇઝ્જલ તુમ પર રહમત ભેજેગા. (ابن سعد)

હૈરાન રહ ગએ ઓર કહને લગે કે અબ ઓપરેશન કી ઝરૂરત નહીં. الْحَمْدُ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ મેરા ભાઈ
અબ રૂ બ સિદ્દહત હો ચુકા હૈ.

હેં ઈસ્લામી ભાઈ સભી ભાઈ ભાઈ હૈ બેહદ મહબ્બત ભરા મ-દની માહોલ

એ બીમારે ઈસ્યાં તૂ આ જા યહાં પર ગુનાહોં કી દેગા દવા મ-દની માહોલ

શિક્ષાએં મિલેંગી, બલાએં ટલેંગી

યકીનન હૈ બ-ર-કત ભરા મ-દની માહોલ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 602)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

મઝફૂરા મ-દની બહાર કે ઝિમ્ન મેં નેકી કી દા'વત કે મ-દની ફૂલ :

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! દા'વતે ઈસ્લામી કે મ-દની માહોલ કી બ-ર-કત
સે વાલિદૈન કા ના ફરમાન વ ગુસ્તાબ રાહે રાસ્ત પર આ ગયા. યકીનન બડા બખ્ત
બેદાર હૈ વોહ ઈન્સાન જિસ કે માં બાપ ઉસ સે રાઝી રહેં ખુદા કી કસમ ! વોહ શખ્સ
નિહાયત બદ નસીબ હૈ જો અપને વાલિદૈન કો બિલા ઈજાઝતે શર-ઈ નારાઝ રખે ઓર
ચૂંકે આજ હર તરફ માં બાપ કી ના ફરમાનિયોં ઓર દિલ આઝારિયોં કા તૂફાન હૈ
લિહાઝા પેશ કર્દા **મ-દની બહાર** કે ઝિમ્ન મેં માં બાપ કી ખુશનૂદી કે સ-મરાત ઓર
નારાઝી કી વઈદાત કે મુન્તાઝિલ નેકી કી દા'વત કે કુછ **મ-દની ફૂલ** પેશ કિયે જાતે હૈં.
સબ સે પહલે અપને બેટે સે મહબ્બત કરને વાલી માં કી દુઆ કી ઈમાન અફરોઝ **હિકાયત**
સુનિયે ઓર સુમિયે :

માં કી દુઆ સે બેટે કો કલિમા નસીબ હો ગયા : એક ડોક્ટર કા બયાન
હૈ : એક શખ્સ કો દિલ કા શદીદ દૌરા પડા, બચને કી ઉમ્મીદ ન થી, ઉસ કી
માં બિછોને કે પાસ બૈઠી દુઆ કર રહી થી જો હાઝિરીન ને સુની : “યા અલ્લાહ
عَزَّوَجَلَّ ! મેં અપને બેટે સે રાઝી હૂં તૂ ભી રાઝી હો જા.” ડોક્ટર્ઝ ઈલાજ મેં મશગૂલ થે

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર કસરત સે દુરદે પાક પઢો બેશક તુમહારા મુઝ પર દુરદે પાક પઢના તુમહારે ગુનાહો કે લિયે મઝિરત હૈ. (ખાતમ)

ઔર મોહ-ત-રમા દુઆ મેં લગી હુઈ થી. જબ આખિરી વક્ત આયા, મરીઝ ને બુલન્દ આવાઝ સે કલિમા પઢા, હોંટોં પર તબસ્સુમ ફેલ ગયા ઔર રૂહ ક-ફસે ઉન્સુરી સે પરવાઝ કર ગઈ.

મરતે વક્ત કલિમા પઢને વાલા જન્નતી હૈ : سُبْحَانَ اللَّهِ ! जिस मुसल्मान की मां आखिरी वक्त उस से पुश हो उस की बी क्या शान है ! और जिस को आखिरी वक्त कलिमा नसीब हो ज़ाये जुदा की कसम ! वोह बड़ा ही पुश नसीब है. युना-न्ये صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ मलबूब, दानाये गुयूब, मुनज़्ज़हुन अनिल उयूब अल्लाह के मलबूब, दानाये गुयूब, मुनज़्ज़हुन अनिल उयूब का फरमाने जन्नत निशान है : “مَنْ كَانَ آخِرُ كَلَامِهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ دَخَلَ الْجَنَّةَ” या'नी जिस का आखिरी कलाम لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ हो, वोह जन्नत में दाखिल होगा.”

(अबु दाउद ज ३ व २०० हदीथ ३११६)

कलिमा पढने वाले की हिक्कायत : ફરમાને મુસ્તફા ﷺ હૈ : મ-લકુલ મૌત (عليه السلام) એક મરને વાલે શખ્સ કે પાસ આએ તો ઉસ કે દિલ કો દેખા લેકિન કોઈ અ-મલે ખૈર (યા'ની અચ્છા અમલ) ન પાયા, ફિર ઉસ કે જબડોં કો ખોલા તો ઝબાન કે કનારે કો તાલૂ સે મિલા હુવા દેખા ઔર વોહ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ કહ રહા થા તો ઈસ કલિમે કી વજહ સે ઉસ કી મઝિરત કર દી ગઈ.

(المحتضرين مع موسوعة الامام ابن ابي الدنيا ج ٥ ص ٣٠٤ رقم ٩)

જબ દમે વાપસીં હો યા અલ્લાહ લખ પે હો لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
હેં મુહમ્મદ મેરે રસૂલે ખુદા મરહબા મરહબા રસૂલુલ્લાહ
صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّد

મકબૂલ હજ કા સવાબ : મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! યકીનન માં બાપ કા દ-રજા બહુત બુલન્દો બાલા હૈ, ઉન કી દુઆએં ઔલાદ કે હક મેં મકબૂલ હોતી હૈં, બસ ઉન્હેં ખુશ રખિયે, ખૂબ ખિદમત કર કે ઉન કી દુઆએં લીજિયે. ઉન કી ખુશી ઈમાન કી સલામતી ઔર ઉન કી નારાઝી ઈમાન કી બરબાદી કા બાઈસ હો સકતી હૈ.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો મુઝ પર એક દુરૂદ શરીફ પઢતા હૈ અલ્લાહ ઘૉજલ્ ઓસ કે લિયે એક કીરાત અજ લખતા હૈ ઓર કીરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (મુવાઝઝ)

માં બાપ કા ફરમાં બરદાર સદા ફલા ફૂલા ઓર શાદો આબાદ રહતા હૈ, દુન્યા મેં જહાં કહીં રહે અપને માં બાપ કી દુઆઓં કા ફૈઝ ઉઠાતા હૈ. દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કે મતબૂઆ 32 સફહાત પર મબ્ની રિસાલે, “સમુન્દરી ગુમ્બદ” સફહા 6 તા 7 પર હૈ : ખૂબ હમદદી ઓર પ્યાર વ મહબ્બત સે માં બાપ કા દીદાર કીજિયે, માં બાપ કી તરફ બ નઝરે રહમત દેખને કે ભી ક્યા કહને ! સરકારે મદીના ﷺ કા ફરમાને રહમત નિશાન હૈ : જબ ઓલાદ અપને માં બાપ કી તરફ રહમત કી નઝર કરે તો અલ્લાહ તઆલા ઓસ કે લિયે હર નઝર કે બદલે હજજે મબરૂર (યા'ની મકબૂલ હજ) કા સવાબ લખતા હૈ. સહાબએ કિરામ રઝુઅન ને અઝ્ઝ કી : અગર્યે દિન મેં સો મરતબા નઝર કરે ! ફરમાયા : **نَعَمْ، اللَّهُ أَكْبَرُ وَأَطْيَبُ** : “હાં, અલ્લાહ ઘૉજલ્ સબ સે બડા હૈ ઓર અત્યબ (યા'ની સબ સે ઝિયાદા પાક) હૈ.” (૪૮૦૬ હદીથ ૧૮૧૬) યકીનન અલ્લાહ ઘૉજલ્ હર શૈ પર કાદિર હૈ, વોહ જિસ કદર ચાહે દે સકતા હૈ, હરગિઝ આજિઝ નહીં લિહાઝા અગર કોઈ અપને માં બાપ કી તરફ રોઝાના 100 તો ક્યા એક હઝાર બાર ભી રહમત કી નઝર કરે તો વોહ ઓસે એક હઝાર **મકબૂલ હજ** કા સવાબ ઇનાયત ફરમાએગા.

મશગૂલ જો રહતા હૈ, માં બાપ કી ખિદમત મેં અલ્લાહ કી રહમત સે, જાતા હૈ વોહ જન્નત મેં
માં બાપ કો ઇઝા જો દેતા હૈ શરાયત સે જાતા હૈ વોહ દોઝખ મેં આ'માલ કી શામત સે

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّد

માં કો તન્હા છોડ દેને વાલે કી ઇબ્રત નાક મૌત : એક શખ્સ કી માં સપ્ત બીમાર, મૌત કે બિછોને પર પડી થી, ઇસ કે બા વુજૂદ ના લાઈક બેટે ને ઓસ કે સાથ બદ તમીઝી કી ઓર બેચારી કો તન્હા છોડ દિયા ઓર વોહ ગરીબ ઇસી હાલતે તન્હાઈ મેં ઇન્તિકાલ કર ગઈ. વક્ત ગુઝરતા ગયા. 30 સાલ બા'દ ઓસ “ના લાઈક બેટે” કો દસ્ત લગ ગએ ઓર નિહાયત કમઝોર હો ગયા. હાથોં કા કિયા યૂં આડે આયા કે રો રો કર કહતા સુના ગયા : “મેરે ત્રીન બેટે હૈં મગર મેરી બિલ્કુલ પરવાહ નહીં કરતે, મેં કઈ રોઝ સે બીમાર પડા હૂં મગર એક બાર ભી મિલને નહીં આએ.” આખિર કાર

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने किताब में मुझ पर दुइइते पाक लिखा तो जब तक मेरा नाम उस में रहेगा किश्ते उस के लिये इस्तिफ़ार करते रहेंगे. (अबू)

વોહ અપની માં કી તરહ રાત કો અકેલા મર ગયા. સુબહ મહલ્લે વાલોં ને દેખા કે અકેલી લાશ પર ચૂંટિયાં ઇકઢી હો ચુકી થીં ઓર ઉસ કો કાટ રહી થીં.

દિલ દુખાના છોડ દેં માં બાપ કા

વરના હે ઇસ મેં ખસારા આપ કા

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 668)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! યેહ હકીકત હૈ કે માં બાપ કો સતાને વાલા દુન્યા મેં ભી સજા પાતા હૈ. ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : सब गुनाहों की सजा अल्लाह एज़्ज़અज़્જાલ તો ક્રિયામત કે લિયે ઉઠા રખતા હૈ મગર માં બાપ કી ના ફરમાની કી સજા જીતે જી પહોંચાતા હૈ.

વાકેઈ વોહ શખ્સ બડા ખુશ નસીબ હૈ જો માં બાપ કો ખુશ રખતા હૈ, જો બદ નસીબ માં બાપ કો નારાઝ કરતા હૈ ઉસ કે લિયે બરબાદી હૈ. અલ્લાહ તબા-ર-ક વ તઆલા પારહ 15 સૂરઅે બની ઇસ્રાઈલ આયત નમ્બર 23 તા 25 મેં ઇશાદિ ફરમાતા હૈ*:

وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا ۖ إِذَا بَلَغَنَّ عِنْدَكَ

الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أَوْ

لَا تَنْهَرُهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا ۝

وَاخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ

رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيْنِي صَغِيرًا ۝ رَبُّكُمْ

أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ ۝

તર-જ-મઅે કઝુલ ઇમાન : ઓર માં બાપ કે સાથ અચ્છા સુલૂક કરો, અગર તેરે સામને ઇન મેં એક યા દોનોં બુઢાપે કો પહોંચ જાએ તો ઇન સે “હૂ” (ઉફ તક) ન કહના ઓર ઇન્હેં ન ઝિડકના ઓર ઇન સે તા’ઝીમ કી બાત કહના ઓર ઇન કે લિયે આજિઝી કા બાઝૂ બિછા નર્મ દિલી સે ઓર અઝ્ઝ કર કે એ મેરે રબ ! તૂ ઇન દોનોં પર રહ્મ કર જૈસા કે ઇન દોનોં ને મુઝે છુટપન (છોટી ઉમ્મ) મેં પાલા. તુમ્હારા રબ ખૂબ જાનતા હૈ જો તુમ્હારે દિલોં મેં હૈ.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : عَلَى اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : जिस ने मुझ पर एक बार दुइदे पाक पढा अल्लाह उस पर दस रकमतें भेजता है. (स्लम)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

બચપન મેં માં ભી તો ઔલાદ કી ગન્દગી બરદાશત કરતી હૈ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

ભાઈયો ! મુન-દ-ર-જએ બાલા આયતે કરીમા મેં અલ્લાહ ﷻ ને વાલિદૈન કે સાથ હુસ્ને સુલૂક કા હુકમ દિયા હૈ ઓર ખુસૂસન ઉન કે બુઢાપે મેં ઝિયાદા ખિદમત કી તાકીદ ફરમાઈ હૈ. યકીનન માં બાપ કા બુઢાપા ઇન્સાન કો ઇમ્તિહાન મેં ડાલ દેતા હૈ, બસા અવકાત સખ્ત બુઢાપે મેં અક્સર બિસ્તર હી પર બૌલો બરાઝ (યા'ની ગન્દગી) કી તરકીબ હોતી હૈ જિસ કી વજહ સે ઉમૂમન ઔલાદ બેઝાર હો જાતી હૈ. મગર યાદ રખિયે ! એસે હાલાત મેં ભી માં બાપ કી ખિદમત લાઝિમી હૈ. બચપન મેં માં ભી તો બચ્ચે કી ગન્દગી બરદાશત કરતી હૈ. બુઢાપે ઓર બીમારિયોં કે બાઈસ માં બાપ કે અન્દર ખ્વાહ કિતના હી ચિડચિડા પન આ જાએ, સઠિયા જાએ, બિલા વજહ લેઝે, યાહે કિતના હી ઝગેઝગે ઓર પરેશાન કરે, સખ્ર, સખ્ર ઓર સખ્ર હી કરના ઓર ઉન કી તા'ઝીમ બજા લાના ઝરૂરી હૈ. ઉન સે બદ તમીઝી કરના, ઉન કો ઝાડના વગૈરા દર કનાર ઉન કે આગે “ઉફ” તક નહીં કરના હૈ, વરના બાઝી હાથ સે નિકલ સકતી ઓર દોનોં જહાનોં કી તબાહી મુકદ્દર બન સકતી હૈ કે વાલિદૈન કા દિલ દુખાને વાલા ઇસ દુન્યા મેં ભી ઝલીલો ખ્વાર હોતા હૈ ઓર આખિરત મેં ભી અઝાબે નાર કા હકદાર હૈ.

જવ્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વરહે

દિલ દુખાના છોડ દેં માં બાપ કા
વરના હૈ ઇસ મેં ખસારા આપ કા

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 668)

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

નઝ્ઝા મેં ખૌફનાક ચીખેં મારને વાલા નૌ જવાન : એક નૌ જવાન કે ગુદે ફેલ હો ગએ, અસ્પતાલ મેં દાખિલ કર દિયા ગયા, હાલત નિહાયત ખરાબ થી, નઝ્ઝા (યા'ની રૂહ નિકલને કા અમલ) તારી હુવા, ઉસ કે મુંહ ઓર નાક સે દર્દનાક આવાઝેં નિકલતી થી, ચેહરા નીલા હો જાતા ઓર આંખેં બાહર ઉબલ પડતી થી, ઇસ કેફિયત મેં દો દિન ગુઝર ગએ. ઇન દર્દનાક આવાઝોં ને ખૌફનાક ચીખોં કા રૂપ ધાર લિયા થા, વૉર્ડ (ward) કે મરીઝ ભાગને શુરૂઆ હો ગએ, લિહાઝા ઉસે વૉર્ડ સે દૂર એક કમરે મેં મુન્તકિલ કર દિયા ગયા, ઉસ કે બાપ ને ડૉક્ટર સે કહા :

જવ્નતુલ
બકીઅ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો શખ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (ખૂરાન)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

ઇસે ઝહૂર કા ટીકા લગા દો તાકે યેહ મર જાએ, હમ સે ઇસ કી હાલત દેખી નહીં જાતી. જબ પૂછા ગયા કે આખિર ઇસ કી યેહ અજીબો ગરીબ હાલત ક્યૂં હૈ ? બાપ બેઝારી કે સાથ બોલ ઉઠા : યેહ શખ્સ અપની બીવી કો ખુશ કરને કે લિયે માં કો મારતા થા ઓર મૈં ઇસ કો રોકા કરતા થા, ઐસા લગતા હૈ અબ ઇસ કી સઝા મિલ રહી હૈ ! કુલ ત્રીન દિન નઝૂઅ કી શદીદ તકલીફોં મેં મુબ્તલા રહને કે બા'દ ઉસ ને દમ તોડા.

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

માં કો જવાબ ન દેને વાલા ગૂંગા હો ગયા : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી બાઈયો !

જન્નતુલ
બકીઅ

હમ અલ્લાહ તવ્વાબ ﷻ કી જનાબ મેં તૌબા કરતે ઓર ઉસ સે આફિયત કા સુવાલ કરતે હૈં. આહ ! માં બાપ કી દિલ આઝારી કિસ કદર રુસ્વાઈ ઓર દર્દનાક અઝાબ કા બાઈસ હૈ. માં બાપ કા બહુત ખયાલ રખના ચાહિયે કે જૈસે હી પુકારેં સારે કામ છોડ કર જી અમ્મી, જી અબ્બૂ કહતે હુએ ઉન કી ખિદમત મેં હાઝિર હો જાના ચાહિયે, મન્કૂલ હૈ : એક શખ્સ કો ઉસ કી માં ને આવાઝ દી લેકિન ઉસ ને જવાબ ન દિયા ઇસ પર ઉસ કી માં ને ઉસે બદ દુઆ દી તો વોહ ગૂંગા હો ગયા.

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

(بِرُّ الْوَالِدَيْنِ لِلطَّرْطُوشِي ص ٧٩)

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

માં બાપ કે ના ફરમાન કી ઇબાદતેં ના મક્કૂલ : અપને બાપ કે ના ફરમાન કે મુ-તઅસ્લિક કિયે ગએ એક સુવાલ કે જવાબ મેં મેરે આકા આ'લા હઝરત, ઇમામે અહલે સુન્નત, મૌલાના શાહ **ઇમામ અહમદ રઝા ખાન** ﷺ ફરમાતે હૈં : બાપ કી ના ફરમાની અલ્લાહ જબ્બાર વ કહ્હાર કી ના ફરમાની હૈ ઓર બાપ કી નારાઝી અલ્લાહ જબ્બાર વ કહ્હાર કી નારાઝી હૈ, આદમી માં બાપ કો રાઝી કરે તો વોહ ઉસ કે જન્નત હૈં ઓર નારાઝ કરે તો વોહી ઉસ કે દોઝખ હૈં. જબ તક બાપ કો રાઝી ન કરેગા, ઉસ કા કોઈ ફર્જ, કોઈ નક્લ, કોઈ નેક અમલ અસ્લન (યા'ની હરગિઝ) કબૂલ નહીં, અઝાબે આખિરત કે ઇલાવા દુન્યા મેં હી જીતે જી સખ્ત બલા (યા'ની શદીદ આફત) નાઝિલ હોગી, મરતે વક્ત ﷻ કલિમા નસીબ ન હોને કા ખૌફ હૈ.

જન્નતુલ
બકીઅ

(ફતાવા ર-ઝવિયા, જિ. 24, સ. 384, 385)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَسَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : जिस के पास मेरा जिक्र हुवा और उस ने मुझ पर दुर्इदे पाक न पढा तलकीक वोह बढे भन्त हो गया. (उज्ज)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

ગઘા નુમા ઇન્સાન કા મુદ્દા : عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الرَّبِّ الشَّيْخِ ابْنِ أَبِي شَيْبَةَ : હઝરતે સય્યિદુના અવ્વામ બિન હૌશબ

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

(જો કે તબ્બે તાબેઈ બુરુગ ગુઝરે હૈં ઓર ઉન્હોં ને 148 સિ.હિ. મેં વફાત પાઈ) ફરમાતે હૈં : મેં

જવ્નતુલ
બકીઅ

એક મર્તબા કિસી મહલ્લે સે ગુઝરા, ઉસ કે કનારે પર કબ્રિસ્તાન થા, બા'દે અસ્ર એક કબ્ર

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

શક હુઈ (યા'ની ફટી) ઓર ઉસ મેં સે એક ઐસા આદમી નિકલા જિસ કા સર ગધે જૈસા ઓર

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

બાકી જિસ્મ ઇન્સાન કા થા, વોહ ત્રીન બાર ગધે કી તરહ રેંકા (યા'ની ચીખા), ફિર કબ્ર મેં

જવ્નતુલ
બકીઅ

ચલા ગયા ઓર કબ્ર બન્દ હો ગઈ. એક બકી બી બૈકી (સૂત) કાત રહી થીં, એક ખાતૂન ને

મુઝ સે કહા : બકી બી કો દેખ રહે હો ? મેં ને કહા : ઇસ કા ક્યા મુઆ-મલા હૈ ? કહા : યેહ

કબ્ર વાલે કી માં હૈ, વોહ શરાબી થા, જબ શામ કો ઘર આતા, માં નસીહત કરતી કે ઐ

બેટે ! اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْأَلُكَ مِنْ عَذَابِ النَّارِ, આખિર કબ તક ઇસ નાપાક કો પિયેગા ! યેહ જવાબ દેતા : તૂ

ગધે કી તરહ રેંકતી હૈ. ઇસ શખ્સ કા અસ્ર કે બા'દ ઇન્તિકાલ હુવા, જબ સે ફૌત હુવા હૈ હર

રોઝ બા'દે અસ્ર ઇસ કી કબ્ર શક હોતી હૈ ઓર યૂં ત્રીન બાર ગધે કી તરહ ચિલ્લા કર ફિર કબ્ર

મેં સમા જાતા હૈ ઓર કબ્ર બન્દ હો જાતી હૈ. (الترغيب والترهيب للمنذرى ج ٢ ص ٢٦٧ حديث ٣٨٣٣)

દિલ ન તૂ માં બાપ કા હરગિઝ દુખા

હો કહીં ન ખાતિમા તેરા બુરા

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَى مُحَمَّدٍ

تُوبُوا إِلَى اللَّهِ ! اَسْتَغْفِرُ اللَّهَ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَى مُحَمَّدٍ

માં કે ગુસ્તાખ કો ઝમીન ઝિન્દા નિગલ ગઈ ! : કિસી ગાઉ મે એક કિસાન

કે ઘર કે અન્દર સાસ બહૂ કે દરમિયાન હમેશા ઠની રહતી થી, કઈ બાર કિસાન કી

બીવી રૂઠ કર મયકે ચલી ગઈ ઓર વોહ મિન્નત સમાજત કર કે ઉસ કો લે આયા.

આખિરી બાર બીવી ને કિસાન સે કહ દિયા કે અબ ઇસ ઘર કે અન્દર મેં રહૂંગી

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर एक बार दुइदे पाक पढा अल्लाह उस पर दस रहमते बेजता है. (स्)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

યા તુમ્હારી માં. કિસાન અપની બીવી પર લટ્ટૂ થા, ઈસ નાદાન ને દિલ હી દિલ મેં તૈ કર લિયા કે રોઝ રોઝ કે ઝગડે કા હલ યેહી હૈ કે માં કો રાસ્તે સે હટા દિયા જાએ. યુનાન્યે એક બાર વોહ કિસી હીલે સે માં કો અપને ગન્ને કે ખેત મેં લે ગયા, ગન્ને કાટતે કાટતે મૌકઅ પા કર માં કા રુખ કર કે જૂં હી ઉસ પર કુલ્હાડી કા વાર કરના ચાહા એક દમ ઝમીન ને ઉસ કિસાન કે પાઉં પકડ લિયે, કુલ્હાડી હાથ સે છૂટ કર દૂર જા પડી ઔર માં ઘબરા કર ચિલ્લાતી હુઈ ગાઉં કી તરફ ભાગ નિકલી. ઝમીન ને આહિસ્તા આહિસ્તા કિસાન કો નિગલના શુરૂઅ કર દિયા, વોહ ઘબરા કર ચીખતા રહા ઔર અપની માં કો પુકાર પુકાર કર મુઆફી માંગતા રહા લેકિન માં બહુત દૂર જા ચુકી થી, કુછ દેર બા'દ જબ લોગ વહાં પહોંચે તો વોહ છાતી તક ઝમીન મેં ધંસ ચુકા થા, લોગ ઉસે નિકલને કી નાકામ કોશિશેં કરતે રહે મગર ઝમીન ઉસે નિગલતી હી રહી યહાં તક કે વોહ ઝમીન કે અન્દર સમા ગયા.

મક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વરહે

જહાં મેં હેં ઈબ્રત કે હર સૂ નુમૂને મગર તુઝ કો અન્ધા કિયા રંગો બૂ ને
કભી ગૌર સે ભી યેહ દેખા હૈ તૂ ને જો આબાદ થે વોહ મહલ અબ હેં સૂને
જગહ જી લગાને કી દુન્યા નહીં હૈ
યેહ ઈબ્રત કી જા હૈ તમાશા નહીં હૈ

મક્કતુલ
મુકર્રમહેજન્નતુલ
બકીઅ

તૌબા ! તૌબા !! : મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! તૌબા ! તૌબા !! લરઝ ઉઠો !!! ઔર અગર માં બાપ કો કભી નારાઝ કિયા હૈ તો જલ્દી જલ્દી ઉન કે કદમોં મેં ગિર કર રો રો કર ઉન સે મુઆફી કી ભીક માંગ લો, યેહ તો દુન્યા કી સજા થી જો ઉસ માં કે ના ફરમાન નાદાન કિસાન કી દેખી ગઈ અગર વોહ કિસાન મુસલ્માન થા તો હમ ખુદાએ રહમાન جَزَّوَجَزَّ સે ઉસ કે લિયે રહ્મો કરમ કી દર-ખ્વાસ્ત કરતે હેં. દુન્યા કી સજા જબ ના કાબિલે બરદાશત હુવા કરતી હૈ તો આખિરત કી સજા કેસે સહી જા સકેગી ! ખુદા કી કસમ ! માં બાપ કે ના ફરમાનોં કો મરને કે બા'દ મિલને વાલી સજા દુન્યવી સજા કે મુકાબલે મેં કરોડહા કરોડ ગુના ઝિયાદા ખૌફનાક હોગી. યુનાન્યે **દા'વતે ઈસ્લામી** કે ઈશાઅતી ઈદારે મક-ત-બતુલ મદીના કે મતબૂઆ 32 સફહાત પર મબની રિસાલે,

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم જો શપ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (طبرانی)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

“સમુન્દરી ગુમ્બદ” સફહા 20 તા 21 સે તીન રિવાયાત મુલા-હઝા ફરમાઈયે :

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

આગ કી શાખોં સે લટકને વાલે : હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ અહમદ બિન હજર મક્કી શાફેઈ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِي નકલ કરતે હેં : **સરવરે કાએનાત,** શાહે મૌજૂદાત **صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم** કા ફરમાને ઇબ્રત નિશાન હૈ : મે'રાજ કી રાત મેં ને કુછ લોગ દેખે જો **આગ કી શાખોં સે લટકે** હુએ થે તો મેં ને પૂછા : **એ જિબ્રઈલ !** યેહ કૌન લોગ હેં ? અર્ઝ કી : **يَا دَاوُدُ** યા'ની યેહ વોહ લોગ હેં જો દુન્યા મેં અપને બાપોં ઔર માંઓં કો બુરા ભલા કહતે થે.

જન્નતુલ
બકીઅ

(الرَّوَاظِعُ عَنْ أَقْبَرِ الْأَكْبَارِ ٢٤ ص ١٣٩)

બારિશ કે કતરોં જિતને અંગારે : મન્કૂલ હૈ : જિસ ને અપને વાલિદૈન કો ગાલી દી ઉસ કી કબ્ર મેં આગ કે ઇતને અંગારે ઉતરતે હેં જિતને (બારિશ કે) કતરે આસ્માન સે ઝમીન પર આતે હેં.

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

કબ્ર પસ્લિયાં તોડ દેતી હૈ : મન્કૂલ હૈ : જબ માં બાપ કે ના ફરમાન કો દફન ક્રિયા જાતા હૈ તો કબ્ર ઉસે દબાતી હૈ યહાં તક કે ઉસ કી પસ્લિયાં (ટૂટ ફૂટ કર) એક દૂસરે મેં પૈવસ્ત હો જાતી હેં.

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

પાઉં પકડ કર માં બાપ સે મુઆફી માંગ લીજિયે : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! અગર આપ કે માં બાપ યા ઇન મેં સે કોઈ એક નારાઝ હૈ તો ફૌરન સે પેશતર હાથ જોડ કર, પાઉં પકડ કર ઔર રો રો કર મુઆફી તલાફી કી તરકીબ ફરમા લીજિયે, ઉન કે જાઈઝ મુતા-લબાત પૂરે કર દીજિયે ઔર અલ્લાહ તબા-ર-ક વ તઆલા કી જનાબ મેં ભી ગિડગિડા કર તૌબા કર લીજિયે કે ઇસી મેં દોનોં જહાનોં કી ભલાઈ હૈ. વાલિદૈન કે હુકૂક કી મઝીદ મા'લૂમાત કે લિયે દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી જારી કર્દા દો અદદ V.C.Ds (1) **“માં બાપ કે હુકૂક”** ઔર

જન્નતુલ
બકીઅ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुश्मने पाक न पड़ा तलकीक वोह बढ भप्त हो गया. (उज्ज)

(2) એ'તિકાફે ૨-મઝાનુલ મુબારક (1430 સિ.હિ.) મેં હોને વાલે “મ-દની મુઝા-કરે” કી વી.સી.ડી બનામ “વાલિદૈન કે ના ફરમાનોં કા અન્જામ” મુલા-હઝા કીજિયે.

માં કી બદ દુઆ સે ટાંગ કટ ગઈ : વાકેઈ માં બાપ કે હુકૂક સે ઓહદા બર આ હોના નિહાયત દુશ્વાર હૈ, ઈસ કે લિયે ઉમ્ર ભર કોશાં રહના હોગા ઓર માં બાપ કી નારાઝી સે હમેશા બચના હોગા. જો લોગ માં બાપ કો સતાતે હૈં ઉન કા દુન્યા મેં ભી ભયાનક અન્જામ હોતા હૈ યુનાન્યે હઝરતે અલ્લામા કમાલુદ્દીન દમૈરી رَحْمَةُ اللهِ الْكَوْنِي નક્લ કરતે હૈં : “ઝમખશરી” (જો કે મો'તઝિલી ફિકે કા એક મશહૂર આલિમ ગુઝરા હૈં ઉસ) કી એક ટાંગ કટી હુઈ થી, લોગોં કે પૂછને પર ઉસ ને ઈન્કિશાફ કિયા કે યેહ મેરી માં કી બદ દુઆ કા નતીજા હૈ, કિસ્સા યૂં હુવા કે મેં ને બચપન મેં એક ચિડિયા પકડી ઓર ઉસ કી ટાંગ મેં ડોરી બાંધ દી, ઈત્તિફાક સે વોહ મેરે હાથ સે છૂટ કર ઉડતે ઉડતે એક દીવાર કી દરાઝ મેં ઘુસ ગઈ, મગર ડોરી બાહર હી લટક રહી થી, મેં ને ડોરી પકડ કર બે દર્દી સે ખીંચી તો ચિડિયા ફડકતી હુઈ બાહર નિકલ પડી, મગર બેચારી કી ટાંગ ડોરી સે કટ ચુકી થી, મેરી માં ને યેહ દર્દનાક મન્ઝર દેખા તો સદમે સે તડપ ઉઠી ઓર ઉસ કે મુંહ સે મેરે લિયે યેહ બદ દુઆ નિકલ ગઈ : “જિસ તરહ તૂ ને ઈસ બે ઝબાન કી ટાંગ કાટ ડાલી, અલ્લાહ તઆલા તેરી ટાંગ કાટે.” ખાત આઈ ગઈ હો ગઈ, કુછ અર્સે કે બા'દ તહસીલે ઇલ્મ કે લિયે મેં ને “બુખારા” કા સફર ઇખ્તિયાર કિયા, ઇસ્નાએ રાહ (યા'ની રાસ્તે મેં) સુવારી સે ગિર પડા, ટાંગ પર શદીદ ચોટ લગી, “બુખારા” પહોંચ કર કાફી ઇલાજ કિયા મગર તક્લીફ ન ગઈ બિલ આખિર ટાંગ કટવાની પડી. (ઓર યૂં માં કી બદ દુઆ રંગ લાઈ)

(حياة الحيوان الكبرى ٢٤ ص ١٦٢)

માં બાપ કી મહબ્બત કે ઓલાદ પર તિબ્બી અ-સરાત : વાલિદૈન કી અહમ્મિયત કો કૌન નહીં જાનતા, ઇસ્લામ ને હમેં માં બાપ કો ખુશ રખને ઓર ઉન કી નારાઝી સે બાઝ રહને કા હુકમ દિયા હૈ યકીનન ઈસ મેં હમારે લિયે દુન્યા વ આખિરત કી બે શુમાર ભલાઈયાં હૈં. ગૈર મુસ્લિમ સાઈન્સ દાનોં ને ભી માં બાપ કે તઅલ્લુક સે

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर दस मरतबा सुब्ह और दस मरतबा शाम दुर्दे पाक पढा उसे कियामत के दिन मेरी शफाअत मिलेगी. (अहमद)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

અજબો ગરીબ તહકીકાત કી હેં : યુનાન્યે ડૉક્ટર નિકલ્સન ડેવીઝ (DR. NICHOLSON DEVIS) ઓર પ્રોફેસર મિસ્લન કેમ (PROF. MISLON CAM) કી રપોર્ટ કા ખુલાસા હે :

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

માં બાપ કો જૂં જૂં બુઢાપા આતા હૈ ઉન કો ઔલાદ સે મહબ્બત બઢતી ચલી જાતી હૈ ઓર ઇસ મહબ્બત કે સબબ વાલિદૈન કી આંખોં કે અન્દર રોશની કી એક મખ્સૂસ શકલ પૈદા હોતી હૈ જો કે ઔલાદ કે હક મેં સિદ્દત કા સબબ બનતી હૈ ! માં બાપ ચાહે હઝારોં મીલ દૂર હોં (મગર ઔલાદ સે ખુશ હોં તો) ઉન કી હમદદિયોં ઓર ભલી તમન્નાઓં કે ઝરીએ ગૈર મર-ઈ (યા'ની નઝર ન આને વાલી) શુઆઓં કા સિલ્સિલા ઔલાદ તક પહોંચતા રહતા હૈ, વાલિદૈન બીમાર હોં તબ ભી ઉન કી ગૈર મર-ઈ શુઆએ કમઝોર નહીં હોતીં ઉન કી કુવ્વત બરાબર બઢતી રહતી હૈ. માં બાપ અગર કરીબ હોં તો ઉન કી મહબ્બતોં ભરી ગૈર મર-ઈ શુઆએ જિસ્મ ઓર આ'સાબ (યા'ની વોહ બારીક સફેદ રેશે જો દિમાગ ઓર હરામ મઝલ સે નિકલ કર તમામ બદન મેં ફેલે હુએ હેં ઉન) કો તક્વિયત પહોંચાતે ઓર ઉન કો લયક દાર યા'ની નર્મ વ મુલાયમ રખતે હેં. વાલિદૈન કા ઘૂના નફિસયાતી બીમારિયોં ઓર ઝેહની ઉલ્હાનોં કો દૂર કરતા હૈ. એક સાઈન્સ દાન અપના તજરિબા બયાન કરતે હુએ લિખતા હૈ : “મેં જબ ભી અપની માં સે મહબ્બત ભરી નિગાહેં મિલાતા હૂં મેરે અન્દર સુકૂન કી લહર દોડ જાતી હૈ.” ખૈર યેહ ગૈર મુસ્લિમોં કી તહકીકાત હૈં, હમેં દુન્યવી મફાદાત કે લિયે નહીં ખુદા વ મુસ્તફા ﷺ કે અહકામાત કી બજા આ-વરી કી નિયત સે વાલિદૈન કી ઇતાઅત કરની ચાહિયે. الْحَمْدُ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ મુસલ્માન તો ફિર ભી માં બાપ કી ખિદમત કરતે હેં ગૈર મુસ્લિમોં કે યહાં તો બૂઢે માં બાપ કી બહુત ઝિયાદા ના કદરી હૈ, ઇસે ઇસ વાકિએ સે સમઝને કી સઅય કીજિયે :

જવ્નતુલ
બકીઆ

ઓહ હાઉસ ઓર એક લાચાર બુઢિયા : ઇંગ્લેન્ડ કે એક જરીદે મેં કુછ ઇસ તરહ કા સન્સની ખૈઝ કિસ્સા લિખા થા, એક માં કી એક હી ઇકલૌતી બેટી “મૈરી” MARY કે ઇલાવા કોઈ ઔલાદ નહીં થી, “મૈરી” જબ જવાન હુઈ તો માં ને એક ખાતે પીતે ઓર સમાજ તૌર પર મુઅઝ્ઝઝ નૌ જવાન સે ઉસ કી શાદી કર દી. ઓર ખુદ ભી ઉન્હીં કે સાથ મુકીમ હો ગઈ. ઉન કે યહાં એક ચાંદ સી મુન્ની પૈદા હુઈ, ઉસ કા નામ

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

ઓહ હાઉસ ઓર એક લાચાર બુઢિયા : ઇંગ્લેન્ડ કે એક જરીદે મેં કુછ ઇસ તરહ કા સન્સની ખૈઝ કિસ્સા લિખા થા, એક માં કી એક હી ઇકલૌતી બેટી “મૈરી” MARY કે ઇલાવા કોઈ ઔલાદ નહીં થી, “મૈરી” જબ જવાન હુઈ તો માં ને એક ખાતે પીતે ઓર સમાજ તૌર પર મુઅઝ્ઝઝ નૌ જવાન સે ઉસ કી શાદી કર દી. ઓર ખુદ ભી ઉન્હીં કે સાથ મુકીમ હો ગઈ. ઉન કે યહાં એક ચાંદ સી મુન્ની પૈદા હુઈ, ઉસ કા નામ

મક્કતુલ
મુકર્રમહ

ઓહ હાઉસ ઓર એક લાચાર બુઢિયા : ઇંગ્લેન્ડ કે એક જરીદે મેં કુછ ઇસ તરહ કા સન્સની ખૈઝ કિસ્સા લિખા થા, એક માં કી એક હી ઇકલૌતી બેટી “મૈરી” MARY કે ઇલાવા કોઈ ઔલાદ નહીં થી, “મૈરી” જબ જવાન હુઈ તો માં ને એક ખાતે પીતે ઓર સમાજ તૌર પર મુઅઝ્ઝઝ નૌ જવાન સે ઉસ કી શાદી કર દી. ઓર ખુદ ભી ઉન્હીં કે સાથ મુકીમ હો ગઈ. ઉન કે યહાં એક ચાંદ સી મુન્ની પૈદા હુઈ, ઉસ કા નામ

જવ્નતુલ
બકીઆ

ઓહ હાઉસ ઓર એક લાચાર બુઢિયા : ઇંગ્લેન્ડ કે એક જરીદે મેં કુછ ઇસ તરહ કા સન્સની ખૈઝ કિસ્સા લિખા થા, એક માં કી એક હી ઇકલૌતી બેટી “મૈરી” MARY કે ઇલાવા કોઈ ઔલાદ નહીં થી, “મૈરી” જબ જવાન હુઈ તો માં ને એક ખાતે પીતે ઓર સમાજ તૌર પર મુઅઝ્ઝઝ નૌ જવાન સે ઉસ કી શાદી કર દી. ઓર ખુદ ભી ઉન્હીં કે સાથ મુકીમ હો ગઈ. ઉન કે યહાં એક ચાંદ સી મુન્ની પૈદા હુઈ, ઉસ કા નામ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِئِى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરુદ શરીફ ન પઢા ઉસ ને જફા કી. (عبر/رائز)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહ

એલીઝા બેથ (ELIZABETH) રખા ગયા, નાની કો ગોયા એક ખિલોના મિલ ગયા, નવાસી એલીઝા બેથ ઉસ કે સાથ ખૂબ હિલ ગઈ, વક્ત ગુઝરતા ગયા ઇધર એલીઝા બેથ બડી હોતી જા રહી થી તો ઉધર નાની બુઢાપે કી તરફ રવાં દવાં થી. અબ નન્હી એલીઝા બેથ ઇતની સંભલ ગઈ થી કે અપને કપડે વગૈરા ખુદ તબ્દીલ કર લેતી થી. “મૈરી” ને સોયા માં અબ બૂઢી હો ચુકી હૈ, મેહમાન વગૈરા આતે હૈં તો ઉન મેં યેહ જયતી નહીં હૈ, લિહાઝા ઉસ ને માં કો બૂઢોં કે ખુસૂસી ઘર યા’ની ઓલ્ડ હાઉસ (OLD HOUSE) મેં દાખિલ કરવા દિયા, માં ને બહુત એહતિજાજ કિયા, ઘર મેં અપની ઝરૂરત કા એહસાસ દિલાયા, નવાસી એલીઝા બેથ કી પરવરિશ કા ઉઝર કિયા, મગર ઉસ કી એક ન ચલી. એલીઝા બેથ કો ભી નાની સે પ્યાર હો ગયા થા, ઉસ ને ભી નાની કી બહુત હિમાયત કી મગર ઉસ કી ભી શિનવાઈ ન હુઈ. “મૈરી” હીલે બહાને કરતી રહી કે મકાન મેં તંગી હો રહી હૈ, આપ બે ફિક રહેં હમ વક્તન ફ વક્તન ઓલ્ડ હાઉસ મિલને આયા કરેંગે, હફતા ઇતવાર (દો દિન) ઘર પર ભી લાયા કરેંગે, ભલા ઓલ્ડ હાઉસ મેં જાને સે કોઈ રિશ્તે ભી ટૂટતે હૈં ! શુરૂઅ શુરૂઅ મેં “મૈરી” ને માં સે મુલાકાતેં ભી કીં મગર રફતા રફતા ઇસ મેં ફાસિલે બઢતે ગએ. ઔર બિલ આખિર “ઇન્તિઝાર” બુઢિયા કા મુકદ્દર બન ગયા. વોહ મહબ્બત ભરે લમ્બે લમ્બે ખત તય્યાર કરતી, નવાસી એલીઝા બેથ કો પ્યાર લિખતી મગર કોઈ ખાસ ફર્ક ન પડા. એક બાર ખત મેં બેટી ને લિખા કે અબ કી બાર ક્રિસ્મસ (CHRISTMAS) કી અગલી રાત મેં આપ કો લેને આઊંગી, ઘર ચલેંગે. બુઢિયા કી ખુશી કી ઇન્તિહા ન રહી, ઉસ ને ઊન (WOOL) સે અપની પ્યારી નવાસી કે લિયે સ્વેટર વગૈરા બુના તાકે ઉસે તોહફે મેં દે. 24 દિસમ્બર કો રાત સપ્ત બર્ફબારી થી “મૈરી” ને લેને કે લિયે આના થા ઇસ લિયે વોહ અપના “તોહફા મહબ્બત” લિયે ઇન્તિઝાર મેં બિલિંગ કી બાલકુની મેં બૈઠી બે કરારી કે સાથ સડક પર આને જાને વાલી હર ગાડી કો ગૌર સે દેખ રહી થી, કે દેખો “મૈરી” કી ગાડી કબ આતી હૈ ! ઓલ્ડ હાઉસ કી એક ખાદિમા લડકી “નેન્સી” (NENSI) કો બુઢિયા કી બે કરારી દેખ કર બડા તર્સ આ રહા થા ઉસ ને હીટર વાલે કમરે મેં ચલને કે લિયે બહુત ઇસરાર કિયા મગર બુઢિયા ન માની. નેન્સી ને એક ગર્મ શાલ લા કર ઉસે ઉઢા દી ઔર હમદર્દી કે સાથ બાર બાર ગર્મા ગર્મ ચાય પેશ કરતી રહી, બુઢિયા ને સપ્ત સર્દી કે અન્દર ઠિઠરતે ઠિઠરતે ઇન્તિઝાર મેં સારી રાત

મહકતુલ
મુકર્રમહજવ્નતુલ
બકીઝામહીનતુલ
મુનવ્વરહમહકતુલ
મુકર્રમહજવ્નતુલ
બકીઝામહીનતુલ
મુનવ્વરહમહકતુલ
મુકર્રમહજવ્નતુલ
બકીઝામહીનતુલ
મુનવ્વરહમહકતુલ
મુકર્રમહજવ્નતુલ
બકીઝા

ફરમાને મુસ્તફા : صلى الله تعالى عليه وسلم : જો મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દુરૂદ શરીફ પઢેગા મેં કિયામત કે દિન ઉસ કી શફાઅત કરૂંગા. (કુબરા)

જાગ કર ગુઝાર દી મગર બેટી ને ન આના થા ન આઈ. શદીદ સર્દી કી વજહ સે બુઢિયા કો સપ્ત નમોનિયા હો ગયા, જો કે સર્દી લગને, ખાંસી હો જાને ઓર ગલા ખરાબ હોને સે લાહિક હોતા હૈ, ઈસ મેં ફેફડે કે કિસી હિસ્સે મેં સૂજન હો જાતી હૈ, જિસ સે વહાં હવા નહીં જા સકતી ઓર મરીઝ કો સાંસ લેને મેં સપ્ત તકલીફ હોતી હૈ ઓર ઈસ કા દ-ર-જએ હરાત (યા'ની બુખાર) 105 ડિગ્રી તક બઢ જાતા હૈ. ઈસ બીમારી કી તાબ ન લાતે હુએ બુઢિયા ને દમ તોડ દિયા. કુછ દિન બા'દ “મૈરી” અપની માં કા સામાન લેને ઓલ હાઉસ આઈ, ઉસ ને વહાં કી ખાદિમા નેન્સી કા બહુત શુક્રિયા અદા કિયા ક્યૂંકે વોહ આખિરી વક્ત તક ઉસ કી બૂઢી માં કી ખિદમત કરતી રહી થી, ચૂંકે નેન્સી અભી જવાન થી ઓર કાફી ખિદમત ગુઝાર ભી, ઈસ લિયે “મૈરી” ને બેહતર તન-ખ્વાહ કા લાલચ દે કર ઉસે અપને ઘર ખિદમત ગારી કે કામ કે લિયે ચલને કી ઓફર કી. “નેન્સી” ને ચોટ કરતે હુએ કહા : આપ કે ઘર ઝરૂર આઊંગી, મગર અભી નહીં, જિસ દિન આપ કી બેટી “એલીઝા બેથ” આપ કો વહાં ઓલ હાઉસ મેં છોડ જાએગી, મેં ઉસ કે સાથ ઉસ કી ખિદમત કે લિયે ચલી જાઊંગી.

ઓલ હાઉસ કે મુકીમ દો પાકિસ્તાની બુઝુર્ગોં કી ફરિયાદ : મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો !

યેહ તો એક ગૈર મુસ્લિમ ખાનદાન કા વાકિઆ થા, ઈસે સુન કર આપ કો શાયદ કુછ અજબ સા મહસૂસ હો રહા હોગા. ગૈર ઈસ્લામી મુમાલિક મેં બ કસરત ઓલ હાઉસ હૈં ઓર અફસોસ અબ ઉન કી દેખા દેખી ઈસ્લામી મુલ્કોં હતા કે પાકિસ્તાન મેં ભી ઈસ કા આગાઝ હો ચુકા હૈ ! દા'વતે ઈસ્લામી કે આલમી મ-દની મર્કઝ ફૈઝાને મદીના મેં 16 રબીઉન્નૂર શરીફ 1432 સિ.હિ. (19.2.2011) કો મુઅમ્મર હઝરાત (યા'ની બૂઢોં) કા મ-દની મુઝા-કરા હુવા થા જિસ મેં મુલ્ક ભર સે હઝારોં સિન રસીદા બુઝુર્ગોં ને શિર્કત કી થી ઓર યેહ મ-દની મુઝા-કરા “મ-દની ચેનલ” પર બરાહે રાસ્ત ટેલી કાસ્ટ (TELECAST) કિયા ગયા થા. કિસી પાકિસ્તાની ઓલ હાઉસ મેં મુકીમ દો નિહાયત કમઝોર બુઝુર્ગોં ને ઈસ્લામી ભાઈયોં સે નિહાયત ગમગીન લહજે મેં અપના દર્દ બયાન કિયા ઓર ઓલ હાઉસ મેં છોડ કર ચલે જાને પર અપને અઝીઝોં કે મુ-તઅલ્લિક નિહાયત તઅસ્સુફ વ હસરત કા ઈઝહાર કિયા ઓર કહા કે હમારી આરઝૂ હૈ કે હમારે ખાનદાન વાલે હમેં ઘર

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર દુરુદે પાક કી કસરત કરો બેશક યેહ તુમ્હારે લિયે તહારત હૈ. (અબુ ડાવુદ)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહ

વાપસ લે ચલેં હમ યહાં કાફી દુખી હેં. હાએ ! હાએ ! વોહ ઔલાદ કિતની એહસાન ફરામોશ ઔર ના ખલફ વ ના લાઈક હૈ જો બચપન મેં માં બાપ કી તરફ સે કિયે જાને વાલે તમામ એહસાનાત કો ફરામોશ કર કે બુઢાપે મેં ઉન્હેં હુકરા દેતી હૈ. હાલાં કે બુઢાપે મેં તો બેચારોં કો હમદર્દિયોં કી ઝિયાદા હાજત હોતી હૈ. ઇસ્લામી ભાઈયો ! આપ અહ્દ કીજિયે કે ચાહે કુછ ભી હો જાએ માં બાપ કો ઉમ્ર ભર નિભાએંગે ઔર ઉન કી ખિદમત કર કે ખુદ કો જન્નત કા હકદાર બનાએંગે. إِنَّ شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ. યકીન માનિયે વાલિદૈન કે હુકૂક બહુત ઝિયાદા હેં ઔર ઉન સે સુબુક દોશ (યા'ની બરિયુઝ્ઝિમ્મા) હોના મુશ્કિન હી નહીં યુનાન્ચે

મહીનતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીયા

માં કો કન્ઘોં પર ઉઠાએ ગર્મ પથરોં પર છ^ઠ મીલ.....: એક સહાબી રઝી અલ્લે તૈઆલી એને ગર્મ પથર થે કે અગર ગોશ્ત કા ટુકડા ઉન પર ડાલા જાતા તો કબાબ હો જાતા ! મેં અપની માં કો ગરદન પર સુવાર કર કે છ મીલ તક લે ગયા હૂં, ક્યા મેં માં કે હુકૂક સે ફારિગ હો ગયા હૂં ? **સરકારે નામદાર** ﷺ ને ફરમાયા : તેરે પૈદા હોને મેં દર્દ કે જિસ કદર ઝટકે ઉસ ને ઉઠાએ હેં શાયદ યેહ ઉન મેં સે એક ઝટકે કા બદલા હો સકે.

મહીનતુલ
મુનવ્વરહમહીનતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીયા

(الْمُعْجَمُ الصَّغِيرُ لِلطَّبْرَانِيِّ، الْجُزْءُ الْأَوَّلُ ص ٩٢ حَدِيث ٢٠٧)

હમ્લ કી તકાલીફ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! વાકેઈ માં ને અપને બચ્ચે કે લિયે સખ્ત તકલીફેં ઉઠાઈ હોતી હેં, દર્દે ઝિહ યા'ની બચ્ચે કી વિલાદત (DELIVERY) કે વક્ત હોને વાલે દર્દ કો માં હી સમજ સકતી હૈ, મર્દ કે લિયે કિસ કદર આસાની હૈ કે ઉસે ડિલિવરી નહીં હોતી. **મેરે આકા** આ'લા હઝરત ઇમામે અહલે સુન્નત મુજદિદે દીનો મિલ્લત મૌલાના શાહ ઇમામ **અહમદ રઝા ખાન** عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمَنِ ફતાવા ર-ઝવિયા (જિલ્દ 27) સફહા 101 પર ફરમાતે હેં : મર્દ કા તઅલ્લુક સિર્ફ લઝ્ઝત કા હૈ ઔર ઔરત કો સદહા મસાઈબ કા સામના હૈ, નવ મહીને પેટ મેં રખતી હૈ કે ચલના ફિરના, ઉઠના, બેઠના દુશ્વાર હોતા હૈ, ફિર પૈદા હોતે વક્ત તો હર ઝટકે પર મૌત કા પૂરા સામના હોતા હૈ, ફિર અક્સામ અક્સામ કે દર્દ મેં નિફાસ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : તુમ જહાં ભી હો મુઝ પર દુરુદ પઢો કે તુમહારા દુરુદ મુઝ તક પહોંચતા હૈ. (ટર્કી)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહે

વાલી (યા'ની વિલાદત કે બા'દ આને વાલે ખૂન કી તક્લીફ મેં મુબ્તલા હોને વાલી) કી નીંદ ઉઝ જાતી હૈ. ઈસી લિયે (અલ્લાહ તબા-ર-ક વ તઆલા) ફરમાતા હૈ :

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

حَلَّتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا
وَحَلُّهُ وَفِضْلُهُ ثَلَاثُونَ شَهْرًا^۱
(۱۰: الاحقاف)

તર-જ-મએ ક-ઝુલ ઈમાન : ઉસ કી માં ને ઉસે પેટ મેં રખા તક્લીફ સે ઔર જની ઉસ કો તક્લીફ સે ઔર ઉસે ઉઠાએ ફિરના ઔર ઉસ કા દૂધ છુડાના તીસ મહીને મેં હૈ.

જન્નતુલ
બકીયા

તો હર બચ્ચે કી પૈદાઈશ મેં ઔરત કો કમ અઝ કમ તીન બરસ બા મશક્કત જેલખાના હૈ. (ફતાવા ર-ઝવિયા, જિ. 27, સ. 101)

મહીનતુલ
મુનવ્વરહે

ડ્રાઇવર કી જાન બચ ગઈ : મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! સુન્નતેં સીખને સિખાને, ઈન પર અમલ બઢાને, અપને આપ કો સુન્નતોં કા પૈકર બનાને ઔર નેકી કી દા'વત કી ખૂબ ધૂમેં મચાને કે લિયે તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક દા'વતે ઈસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે હર દમ વાબસ્તા રહિયે, અપને ઈમાન કી હિફાઝત કે લિયે કુઢતે રહિયે, નમાઝોં કી પાબન્દી જારી રખિયે, સુન્નતોં પર અમલ કરતે રહિયે, મ-દની ઈન્આમાત કે મુતાબિક ઝિન્દગી ગુઝારિયે ઔર ઈસ પર ઈસ્તિકામત પાને કે લિયે હર રોઝ “ફિકે મદીના” કર કે મ-દની ઈન્આમાત કા રિસાલા પુર કરતે રહિયે ઔર હર મ-દની માહ કી ઈબ્તિદાઈ દસ તારીખ કે અન્દર અન્દર અપને યહાં કે દા'વતે ઈસ્લામી કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્મ કરવા દીજિયે ઔર અપને ઈસ મ-દની મક્સદ “મુઝે અપની ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઈસ્લાહ કી કોશિશ કરની હૈ” કે હુસૂલ કી ખાતિર પાબન્દી સે હર માહ કમ અઝ કમ તીન દિન કે સુન્નતોં કી તરબિયત કે મ-દની કાફિલે મેં આશિકાને રસૂલ કે હમરાહ સુન્નતોં ભરા સફર કીજિયે. આઈયે ! આપ કી તરગીબ વ તહરીસ કે લિયે આપ કો એક મ-દની બહાર સુનાઝોં યુનાન્ચે બાબુલ મદીના (કરાચી) કે અલાકે નયાઆબાદ કી એક ઈસ્લામી બહન કે હલ્ફિયા બયાન કા ખુલાસા હૈ કે મેરે એક ભાઈ જો કે અરબ શરીફ કે શહર “રિયાઝ” મેં બ હૈસિયત ડ્રાઈવર મુલા-ઝમત કર રહે હૈં. એક દિન ડ્રાઈવિંગ કે દૌરાન ખતરનાક હાદિસા હુવા ઔર વોહ બેહોશ હો ગએ. દિમાગી ચોટ્ટેં ઈતની ઝિયાદા થીં

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِس نے مومن پر دس مرتبہا دُرُودے پاک پढا اءللاہ اُس پر سو رءماتوں نازل فرماتا ہے. (طبرانی)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહ

કે બચને કી ઉમ્મીદ ન રહી. હમ લોગ મજબૂર થે ઉન કો દેખને ભી ન જા સકતે થે. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ મેં તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક, દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇસ્લામી બહનોં કે હફતાવાર સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ મેં શિર્કત કિયા કરતી થી. મેં ને ભાઈજાન વાલી પરેશાની અપને અલાકે કી એક ઇસ્લામી બહન કો બતાઈ. ઉન્હોં ને મુઝે દિલાસા દિયા ઓર મશ્વરા દિયા કે ઇસી તરહ પાબન્દી સે ઇજતિમાઅ મેં શિર્કત કર કે ખૂબ દુઆ કિયા કરો. યુનાન્યે મેં ને ઐસા હી કિયા. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ ઇજતિમાઅ મેં કી જાને વાલી દુઆઓં કી બ-ર-કત સે તીન માહ કે અન્દર અન્દર ભાઈજાન ને બાતચીત શુરૂઅ કર દી. ડોક્ટર ભી હૈરાન રહ ગએ ક્યૂંકે દિમાગી ચોટેં બહુત ઝિયાદા થીં ઓર બઝાહિર બચને કી ઉમ્મીદ બહુત કમ થી. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ ઇજતિમાઆત કી બ-ર-કાત પર મેરી અકીદત ઓર ઝિયાદા મઝબૂત હુઈ.

મક્કતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીઅમદીનતુલ
મુનવ્વરહ

એ ઇસ્લામી બહનો ! ન માયૂસ હોના તુમ્હેં ખેર દેગા દિલા મ-દની માહોલ

તૂ પદેં કે સાથ ઇજતિમાઆત મેં આ તેરી દેગા બિગડી બના મ-દની માહોલ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ : સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ મેં રહમતોં કા નુઝૂલ હોતા હૈ

સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ મેં માંગી જાને વાલી દુઆએં ઝરૂર રંગ લાતી હેં, હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ સુફ્યાન બિન ઉયૈના رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ફરમાતે હેં : عَنْدَ نِكْرِ الصَّالِحِينَ تَنْزُلُ الرَّحْمَةُ

(حُلَّةُ الْاَوَّلِيَّاء ٧٤ ص ٣٣٠ رقم ١٠٧٠) જબ નેક બન્દોં કે તઝકિરોં પર રહમતોં કા નુઝૂલ હોતા હે તો જિસ ઇજતિમાઅ મેં અલ્લાહ વ રસૂલ ﷺ કા ઝિક્રે ખેર હોતા હો વહાં રહમતેં ક્યૂં નાઝિલ ન હોંગી ઓર જહાં છમાછમ રહમતેં બરસ રહી હોં વહાં દુઆએં ક્યૂં કબૂલ ન હોંગી. દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 743 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “જન્નત મેં લે જાને વાલે આ'માલ”

મક્કતુલ
મુકર્રમહજન્નતુલ
બકીઅ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हो और वो छ मुज पर दुइद शरीफ न पड़े तो वो छ लोगों में से क्यूँस तरीन शप्स है. (ज़िब्रिया)

સફહા 422 પર હૈ : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા ઓર હઝરતે સય્યિદુના અબૂ સઈદ રહીદ રહીદ ﷺ ફરમાતે હૈં કે હમ દોનોં મહબૂબે રબ્બે ઝુલ જલાલ, સાહિબે જૂદો નવાલ, શહન્શાહે ખુશ ખિસાલ, સુલ્તાને શીરીં મકાલ, પૈકરે હુસ્નો જમાલ ﷺ કી બારગાહે બેકસ પનાહ મેં હાઝિર થે કે રસૂલુલ્લાહ ﷺ ને ફરમાયા : “જો કૌમ અલ્લાહ ઈઝ્જલ્ ઈઝ્જલ્ કા ઝિક્ર કરને કે લિયે બૈઠતી હૈ ફિરિશ્તે ઉન્હેં ઘેર લેતે હૈં ઓર રહમત ઉન્હેં ઢાંપ લેતી હૈ ઓર ઉન પર સકીના (યા'ની સુકૂન) નાઝિલ હોતા હૈ ઓર અલ્લાહ ઈઝ્જલ્ અપને ફિરિશ્તોં કે સામને ઉન કા ચરયા ફરમાતા હૈ.”

ઝિક્ર કિસે કહતે હૈં ? : “અલ્લાહ હૂ” ઓર “હક હૂ” કી ઝર્બે લગાના બેશક ઝિક્ર હી હૈ. તાહમ તિલાવતે કુરઆન, હમ્દો સના, મુનાજાત વ દુઆ, દુરૂદો સલામ, ના'ત વ મન્કબત, ખુતબા, દર્સ, સુન્નતોં ભરા બયાન વગૈરા ભી **“ઝિક્રુલ્લાહ”** મેં શામિલ હૈં. લિહાઝા દા'વતે ઈસ્લામી કે સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઆત ભી ઝિક્ર કે હલ્કે હૈં.

સારે આલમ કો હૈ તેરી હી જુસ્ત-જૂ જિન્નો ઈન્સો મલક કો તેરી આરઝૂ
યાદ મેં તેરી હર એક હૈ સૂ બ સૂ બન મેં વહ્શી લગાતે હૈં ઝબાતે હૂ
અલ્લાહૂ અલ્લાહૂ અલ્લાહૂ અલ્લાહૂ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

યા રબ્બે મુસ્તફા ﷺ ! હમારી બે હિસાબ મઝિરત ફરમા, હમેં અપની ઓર અપને પ્યારે હબીબ કી મહબ્બત પર ઝિન્દા રખ, જબ તક જિયેં સુન્નતોં પર અમલ કરતે રહેં ઓર મરેં તો મદીને કી સર ઝમીન, ગુમ્બદે ખઝરા કા સાયા, નિગાહોં કે સામને પ્યારે મહબૂબ ﷺ કા જલ્લા ઓર લબ પર યેહ કલિમએ તય્યિબા હો (ﷺ) لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ (ﷺ) જન્નતુલ બકીઅ મેં તદફીન હો ઓર જન્નતુલ ફિરદૌસ મેં હમારે પ્યારે આકા ﷺ કા પડોસ મિલે.

أَمِينَ بِجَاوِزِ النَّبِيِّ الْأَمِينَ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : उस शप्स की नाक भाक आलूद हो जिस के पास मेरा ठिक हो और वो छ मुज पर दुरहे पाक न पड़े. (५)

યા ખુદા જિસ્મ મેં જબ તક કે મેરી જાન રહે તુઝ પે સદકે તેરે મહબૂબ પે કુરબાન રહે
કુછ રહે યા ન રહે પર યેહ દુઆ હે કે અમીર નઝ્અ કે વક્ત સલામત મેરા ઈમાન રહે

اٰمِيْنَ بِجَاۗءِ النَّبِيِّ الْاٰمِيْنَ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

صَلُّوْا عَلَيَّ الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد
تُوبُوْا اِلٰى اللّٰهِ! اَسْتَغْفِرُ اللّٰه
صَلُّوْا عَلَيَّ الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

ઇસરાફ કી તા'રીફ

ગૈરે હક મેં સર્ફ (યા'ની ખર્ચ) કરના. (ફતાવા ર-ઝવિયા મુખર્જા,
જિ. 1, સ. 690) મ-સલન ના ફરમાની કી જગહોં પર ખર્ચ કરના.

બુખલ કી તા'રીફ

જિસ થીઝ કા ખર્ચ કરના શરઅન યા મુરુવ્વતન ઝરૂરી હો વહાં
ખર્ચ ન કરના.

(حدیقه ندیه شرح طریقه محمدیه ج ۲ ص ۲۷)

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

નેકી કી દા'વત તર્ક કરને કે ગુસ્સાનાત

દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત કી હિકાયત : હઝરતે સય્યિદુના અબુલ મુવાહિબ શાઝિલી **رَحِمَةُ اللَّهِ الْقَوِي** ને **صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** ને જનાબે રિસાલત મઆબ મુજે ખ્વાબ મેં અપને દીદારે ફેઝ આસાર સે મુશરફ કિયા ઓર ફરમાયા : “તુમ બરોઝે કિયામત મેરે એક લાખ ઉમ્મતિયોં કી શફાઅત કરોગે.” મેં ને અર્ઝ કી : ઐ મેરે આકા **صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** ! મુઝ પર ઇસ કદર ઇન્આમો ઇકરામ કેસે હુવા ? ઇશદિ ફરમાયા : ઇસ લિયે કે તુમ મુઝ પર દુરૂદ કા હદિથ્યા પેશ કરતે રહતે હો.

(الطبقات الكبرى للشعراني، الجزء الثاني من ١٠١)

પઢતે રહો દુરૂદો સલામ ભાઈયો ! મુદામ

ફઝલે ખુદા સે દીનો જહાં કે બનેંગે કામ

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّد

હિકાયતે દુરૂદ કે ઝિમ્ન મેં “શફાઅત” કે મુ-તઅલ્લિક મ-દની ફૂલ ઉ-લમાએ કિરામ શફાઅત ફરમાએંગે : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! **سُبْحَنَ اللَّهِ** ! દુરૂદે પાક પઢને કી ભી કયા ખૂબ બ-ર-કતે હેં ! ઇસ હિકાયતે દુરૂદ સે યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે બરોઝે કિયામત અહલુલ્લાહ (યા'ની અલ્લાહ વાલે)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : **مُؤَلَّ** પર દુરુદ શરીફ પઢો અલ્લાહ ઈઝ્જલ તુમ પર રહમત ભેજેગા. (અનુદાન)

ગુનહગારોં કી શફાઅત ફરમાએંગે. યાદ રહે ! મુત્લકન શફાઅત કા ઇન્કાર હુકમે કુરઆની કા ઇન્કાર ઔર કુફ હૈ. મૌકઅ કી મુના-સબત સે શફાઅત કે બારે મેં **નેકી કી દા'વત** કે કુછ **મ-દની ફૂલ** આપ કી તરફ બઢાતા હૂં, કબૂલ ફરમા કર અપને દિલ કે **મ-દની ગુલદસ્તે** મેં સજાતે જાઈયે, **إِن شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ** ઇમાન કો તાઝગી મિલને કે સાથ સાથ કઈ વસ્વસોં કી કાટ ભી હો જાએગી. શફાઅત કે મા'ના હેં : “ગુનાહોં સે મુઆફી કી સિફારિશ.” સબ સે પહલે ઉ-લમાએ કિરામ કે શફાઅત કરને કે મુ-તઅલ્લિક એક ઇમાન અફરોઝ રિવાયત સમાઅત ફરમાઈયે યુનાન્યે હઝરતે સય્યિદુના જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહ **رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ** સે રિવાયત હૈ કે ખા-તમુલ મુર-સલીન, રહમતુલ્લિલ આ-લમીન, શફીઉલ મુઝિનબીન **صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** કા ઇશાદિ દિલ નશીન હૈ : (મૈદાને કિયામત મેં) આલિમ ઔર આબિદ લાએ જાએંગે, આબિદ (યા'ની ઇબાદત ગુઝાર) સે કહા જાએગા : જન્નત મેં દાખિલ હો જાઓ ઔર આલિમ સે કહા જાએગા : તુમ અભી ઠહરો તાકે લોગોં કી શફાઅત કરો, ઇસ સિલે મેં કે તુમ ને ઉન કો અદબ સિખાયા.

(شُعَبُ الْإِيمَان ج ٢ ص ٢٦٨ حديث ١٧١٧)

મુઝ કો એ અતાર સુન્ની આલિમોં સે પ્યાર હૈ

إِن شَاءَ اللَّهُ દો જહાં મેં મેરા બેઝા પાર હૈ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 646)

જિન આયાત મેં શફાઅત કા ઇન્કાર હૈ ઉન કી વાહત : કુરઆને કરીમ કી જિન આયતોં મેં શફાઅત કી નફી (યા'ની ઇન્કાર) હૈ વહાં મુરાદ હૈ અલ્લાહ તઆલા કે હાં કોઈ ભી જબ્રન શફાઅત નહીં કર સકતા યા ગૈર મુસ્લિમોં કી શફાઅત નહીં યા બુત શફીઅ (યા'ની શફાઅત કરને વાલે) નહીં હેં. મ-સલન પારહ 3 સૂ-રતુલ બ-કરહ આયત નમ્બર 254 મેં હૈ :

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ فِيهِ وَلَا خَلَّةٌ وَلَا شَفَاعَةٌ

(البقرة: ٢٥٤)

તર-જ-મએ ક-ઝુલ ઇમાન : વોહ દિન જિસ મેં ન ખરીદ ફરોખ્ત હૈ ન કાફિરોં કે લિયે દોસ્તી ઔર ન શફાઅત.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર કસરત સે દુરુદે પાક પઢો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરુદે પાક પઢના તુમ્હારે ગુનાહો કે લિયે મગ્ફિરત હૈ. (ખૂબી)

પારહ 29 સૂ-રતુલ મુદસ્સિર આયત નમ્બર 48 મેં ઇશાદિ હોતા હૈ :

فَمَا تَتَّغِيهِمْ شِفَاعَةُ الشَّافِعِينَ ۝

(પૃ ૨૧, મદશ: ૬૮)

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : તો ઉન્હે સિફારિશિયોં કી સિફારિશ કામ ન દેગી.

કુરઆન સે શફાઅત કા સુબૂત : જહાં કુરઆન શરીફ મેં શફાઅત કા સુબૂત હૈ વહાં અલ્લાહ કે પ્યારોં કી મોમિનોં કે લિયે “શફાઅત બિલ ઇઝ્ન” મુરાદ હૈ યા’ની અલ્લાહ કે عَزَّوَجَلَّ કે પ્યારે બન્દે અપની મહબૂબિયત ઔર વજાહત વ મર્તબે કી બિના પર અલ્લાહ તઆલા કી ઇજાઝત સે મોમિનોં કો બખ્શવાએંગે. મ-સલન પારહ ૩ સૂ-રતુલ બ-કરહ આયત 255 મેં ઇશાદિ રબ્બુલ ઇબાદ હૈ :

مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ ۚ

(પૃ ૩, બકર: ૨૦૦)

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : વોહ કોન હૈ જો ઉસ કે યહાં સિફારિશ કરે બે ઉસ કે હુકમ કે.

પારહ 16 સૂરએ મરયમ આયત નમ્બર 87 મેં હૈ :

لَا يَسْلُكُونَ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنِ اتَّخَذَ
عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا ۝

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : લોગ શફાઅત કે માલિક નહીં મગર વોહી જિન્હોં ને રહમાન કે પાસ કરાર કર રખા હૈ.

નેકિયાં બિલ્કુલ નહીં હેં નામએ આ’માલ મેં

કીજિયે અતાર કી આ કર શફાઅત યા રસૂલ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 142)

કોન કોન શફાઅત કરેગા ? : દા’વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 1250 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “બહારે શરીઅત જિલ્દ અવ્વલ” સફહા 139 તા 141 પર કિયામત કી મન્ઝર કશી મેં શફાઅત કે મુ-તઅલ્લિક તફ્સીલી મઝમૂન મેં યેહ ભી હૈ : અબ તમામ અમ્બિયા અપની ઉમ્મત કી શફાઅત ફરમાએંગે,

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો મુઝ પર એક દુરુદ શરીફ પઢતા હૈ અલ્લાહ ઓસ કે લિયે એક કીરાત અજ લખતા હૈ ઓર કીરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (ખુવારિઝ)

ઔલિયાએ કિરામ, શુ-હદા, ઉ-લમા, હુફફાઝ, હુજજાજ બલ્કે હર વોહ શખ્સ જિસ કો કોઈ મન્સબે દીની ઇનાયત હુવા અપને અપને મુ-તઅલ્લિકીન કી શફાઅત કરેગા. ના બાલિગ બચ્ચે જો મર ગએ હૈં (વોહ) અપને માં બાપ કી શફાઅત કરેંગે, યહાં તક કે ઉ-લમા કે પાસ કુછ લોગ આ કર અઝ કરેંગે : હમ ને આપ કે વુઝૂ કે લિયે ફુલાં વક્ત મેં પાની ભર દિયા થા, કોઈ કહેગા કે મેં ને આપ કો ઇસ્તિન્જે કે લિયે ઢેલા દિયા થા, ઉ-લમા ઉન તક કી શફાઅત કરેંગે.

હિઝે જાં ઝિકે શફાઅત કીજિયે
નાર સે બચને કી સૂરત કીજિયે

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

શહે કલામે રઝા : ઇસ શે'ર મેં મેરે આકા આ'લા હઝરત રَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْهِ ફરમાતે હૈં : ઐ આશિકાને રસૂલ ! શફાઅતે મુસ્તફા ﷺ કા ખૂબ તઝકિરા કરતે રહિયે ગોયા અપને લિયે ઇસે મિસ્લે પનાહ ગાહ બના લીજિયે કે “ઝિકે શફાઅત” આખિરત કી ભલાઈ ઓર અઝાબે જહન્નમ સે નજાત કા વસીલા બન જાએ.

તુઝ સા સિયાહ કાર કૌન ઉન સા શફીઅ હૈ કહાં !
ફિર વોહ તુઝી કો ભૂલ જાએં દિલ યેહ તેરા ગુમાન હૈ

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

શહે કલામે રઝા : ઇસ શે'ર મેં આ'લા હઝરત રَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْهِ અપને આપ સે તવાઝુઅન (યા'ની બતૌરે ઇન્કિસારી) ફરમા રહે હૈં : તૂ સબ સે બડા ગુનહગાર હી સહી મગર તૂ જિસ **પ્યારે મુસ્તફા** ﷺ કા ગુલામ હૈ ઉન સે બડા શફાઅત કરને વાલા ભી તો કોઈ નહીં. ઇસ લિયે ઐ મેરે ગમગીન દિલ ! તસલ્લી રખ ! બરોઝે હશર શફીઅ મહશર રَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ તુઝે હરગિઝ નહીં ભૂલેંગે.

યા રસૂલલ્લાહ ! મુજરિમ હાઝિરે દરબાર હૈ નેકિયાં પલ્કે નહીં સર પર ગુનહ કા બાર હૈ
તુમ શહે અબરાર યેહ સબ સે બડા ઇસ્યાં શિઆર યૂં શફાઅત કા યેહી સબ સે બડા હકદાર હૈ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 222)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰی عَلَى مُحَمَّدٍ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने किताब में मुझ पर दुश्मदे पाक लिखा तो जब तक मेरा नाम उस में रहेगा फिरिश्ते उस के लिये इस्तिफ़ार करते रहेंगे. (طبرانی)

શફાઅત કી 8 અકસામ : મુહકિક અલલ ઇત્લાક, ખાતિમુલ મુહદિસીન, હઝરતે

અલ્લામા શૈખ અબ્દુલ હક મુહદિસ દેહલવી رحمۃ اللہ علیہ શફાઅત કી કિસ્મેં બયાન કરતે

હુએ ફરમાતે હૈં : «1» શફાઅત કી પહલી કિસ્મ શફાઅતે ઉઝ્મા હૈ જિસ કા તમામ મખ્લૂકાત

કો નફઅ મિલેગા ઓર યેહ હમારે મોહતરમ નબી, મક્કી મ-દની ﷺ ઓર ﷺ હી

કે સાથ ખાસ હૈ યા'ની અમ્બિયાએ કિરામ عليهم الصلوة والسلام મેં સે કિસી ઓર નબી કો ઇસ પર

જુરઅત ઓર પેશ ક-દમી કી મજાલ ન હોગી ઓર યેહ શફાઅત લોગોં કો આરામ પહોંચાને,

મૈદાને હશર મેં દેર તક ઠહરને સે છુટકારા દિલાને, અલ્લાહ عز وجل કે ફૈસલે ઓર હિસાબ કે

જલ્દી કરને ઓર કિયામત કે દિન કી સખ્તી વ પરેશાની સે નિકાલને કે લિયે હોગી «2»

દૂસરી કિસ્મ કી શફાઅત એક કૌમ કો બે હિસાબ જન્નત મેં દાખિલ કરવાને કે લિયે હોગી

ઓર યેહ શફાઅત બી હમારે નબિયે પાક ﷺ કે લિયે સાબિત હૈ ઓર

બા'ઝ ઉ-લમાએ કિરામ કે નઝદીક યેહ શફાઅત હુઝૂરે અન્વર ﷺ હી કે

સાથ ખાસ હૈ «3» તીસરી કિસ્મ કી શફાઅત ઉન લોગોં કે બારે મેં હોગી કે જિન કી નેકિયાં

ઓર બુરાઈયાં બરાબર બરાબર હોંગી ઓર શફાઅત કી મદદ સે જન્નત મેં દાખિલ હોંગે

«4» ચૌથી કિસ્મ કી શફાઅત ઉન લોગોં કે લિયે હોગી જો કે દોઝખ કે હકદાર હો ચુકે હોંગે

તો હુઝૂરે પુરનૂર, શાફેએ યૌમુન્નુશૂર ﷺ શફાઅત ફરમા કર ઉન કો

જન્નત મેં લાઅંગે «5» પાંચવીં કિસ્મ કી શફાઅત મર્તબે કી બુલન્દી ઓર બુઝુર્ગી કી

ઝિયાદતી કે લિયે હોગી «6» છટી કિસ્મ કી શફાઅત ઉન ગુનહગારોં કે બારે મેં હોગી જો કે

જહન્નમ મેં પહોંચ ચુકે હોંગે ઓર શફાઅત કી વજહ સે નિકલ આઅંગે ઓર ઇસ તરહ કી

શફાઅત દીગર અમ્બિયાએ કિરામ عليهم الصلوة والسلام ફિરિશ્તે, ઉ-લમા ઓર શુ-હદા બી

ફરમાઅંગે «7» સાતવીં કિસ્મ કી શફાઅત જન્નત ખોલને કે બારે મેં હોગી «8» આઠવીં

કિસ્મ કી શફાઅત ખાસ કર મદીનએ મુનવ્વરહ زادها الله شرفاً وتعظيماً વાલોં ઓર મદીને કે

તાજવર, સુલ્તાને બહ્રો બર ﷺ કે રૌઝએ અન્વર કી ઝિયારત કરને

વાલોં કે લિયે ખુસૂસી તરીકે પર હોગી.

(مُلَخَّصٌ أَرَادُ شُعَبَةَ اللَّيْلَتَاتِ ج ٤ ص ٤٠٤)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَسَی اللّٰه تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર એક બાર દુરુદે પાક પઢા અલ્લાહ ઊસ પર દસ રહમતે ભેજતા હૈ. (મ)

હશર મેં હમ ભી સૈર દેખેંગે મુન્કિર આજ ઉન સે ઇલ્તિજા ન કરે

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

શર્હે કલામે રઝા : મેરે આકા આ'લા હઝરત ﷺ ઇસ શે'ર મેં ફરમાતે હૈં : જો લોગ આજ દુન્યા મેં અલ્લાહ ﷻ કે પ્યારોં કો “બે ઇખ્તિયાર” સમઝતે હૈં, બરોઝે મહશર હમ ભી ઉન કા ખૂબ તમાશા દેખેંગે કે કિસ તરહ બે બસી ઓર બેયૈની કે સાથ અમ્બિયાએ કિરામ علیہم الصلوٰۃ والسلام કે પાક દરબારોં મેં શફાઅત કી ભીક લેને કે લિયે ધક્કે ખા રહે હોંગે ! મગર નાકામી કા મુંહ દેખેંગે. જભી તો કહા જા રહા હૈ :

**આજ લે ઉન કી પનાહ આજ મદદ માંગ ઉન સે
ફિર ન માનેંગે કિયામત મેં અગર માન ગયા**

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

શર્હે કલામે રઝા : યા'ની આજ ઇખ્તિયારાતે મુસ્તફા ﷺ કા એ'તિરાફ કર લે ઓર ઇન કે દામને કરમ કી પનાહ મેં આ જા ઓર ઇન સે મદદ માંગ. અગર તૂને યેહ ઝેહન બના લિયા કે સરકારે મદીના ﷺ અલ્લાહ ﷻ કે અતા સે ભી મદદ નહીં કર સકતે તો યાદ રખ ! કલ બરોઝે કિયામત જબ અલ્લાહ તઆલા કે પ્યારે નબી ﷺ કી શાને મહબૂબી ઝાહિર હોગી ઓર તૂ ઇખ્તિયારાત તસ્લીમ કર લેગા ઓર શફાઅત કી સૂરત મેં મદદ કી ભીક લેને દૌડેગા તો ઊસ વક્ત સરકારે નામદાર ﷺ નહીં “માનેંગે” કે દુન્યા “દારુલ અમલ” (યા'ની અમલ કી જગહ) થી અગર વહીં “માન લેતા” તો કામ હો જાતા, અબ “માનના” કામ ન દેગા ક્યૂંકે આખિરત દારુલ અમલ નહીં “દારુલ જઝા” (યા'ની દુન્યા મેં જો અમલ કિયા ઊસ કા બદલા મિલને કી જગહ) હૈ.

શફાઅત કી ઉમ્મીદ પર ગુનાહ કરને વાલા કેસા હૈ ? : શફાઅત કી ઉમ્મીદ પર ગુનાહ કરને વાલા એસા હી હૈ જૈસે અચ્છા ડોક્ટર મિલ જાને કી ઉમ્મીદ પર કોઈ ઝહર ખા લે યા હડિયોં કે માહિર ડોક્ટર કે મિલને કી ઉમ્મીદ પર ગાડી કે નીચે ખુદ કો ગિરા કર સારે બદન કી હડિયાં તુડવા લે. ઓર યકીનન કોઈ ભી

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો શપ્સ મુઝ પર દુરુદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (طہران)

ઐસા નહીં કર સકતા. લિહાઝા હર દમ ગુનાહોં સે બચતે રહના ઝરૂરી હૈ. શફાઅત કી ઉમ્મીદ પર અલ્લાહ વ રસૂલ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી ના ફરમાનિયાં કર કે ખુદ કો જહન્નમ કે અઝાબ કે લિયે પેશ કરતે રહના નિહાયત ખતરનાક હૈ. અલ્લાહ કી ખુફ્યા તદબીર સે હર વક્ત ડરતે રહના ચાહિયે અગર ગુનાહોં કી નુહૂસત સે ઈમાન હી બરબાદ હો ગયા તો શફાઅત કેસી ! ખુદા કી કસમ ! હમેશા હમેશા કે લિયે દોઝખ કી ભડકતી આગ ઓર ગૂના ગૂં અઝાબોં કા સામના હોગા. (અલ્લાહ કી પનાહ) હાં બચને કી લાખ કોશિશ કે બા વુજૂદ ન ચાહતે હુમે ભી બસા અવકાત જો આદમી ગુનાહોં મેં ફંસ જાતા હૈ, ઉસે ચાહિયે કે તૌબા ઇસ્તિફાર ભી કરતા રહે ઓર શફીએ રોઝે મહશર صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم સે શફાઅત કી ખૈરાત ભી માંગતા રહે.

ઐ શાફે ઓમમ શહે ઝી જાહ લે ખબર લિલ્લાહ લે ખબર મેરી લિલ્લાહ લે ખબર
મુજરિમ કો બારગાહે અદાલત મેં લાએ હેં તકતા હે બે કસી મેં તેરી રાહ લે ખબર
અહલે અમલ કો ઉન કે અમલ કામ આએંગે
મેરા હે કૌન તેરે સિવા આહ લે ખબર

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

શહે કલામે રઝા : ઐ તમામ ઉમ્મતોં કી શફાઅત ફરમાને વાલે ઇઝ્ઝત વાલે શહન્શાહ ! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ખુદારા ! મુઝ ગુનહગાર કી ખબર લીજિયે ! ઐ પ્યારે આકા ! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰલِہٖ وَسَلَّم મુજરિમ કી અદાલત મેં પેશી હો ચુકી હૈ, ગુનહગાર ગુલામ નિહાયત બે કસી કે આલમ મેં શફાઅત કી ઉમ્મીદ લિયે આપ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰલِہٖ وَسَلَّم કી તશરીફ આ-વરી કા મુન્તઝિર હૈ. યા રસૂલલ્લાહ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰલِہٖ وَسَلَّم બેશક નેક બન્દોં કે લિયે ઉન કી નેકિયાં કારઆમદ હોંગી, આહ ! મુઝ નેકિયોં સે તહી દામન (યા'ની બિલ્કુલ ખાલી) ઓર સર તા પા ગુનાહોં સે લિથડે હુમે ગુલામ કા આપ صَلَّی اللہُ تَعَالٰી عَلَیْہِ وَاٰલِہٖ وَسَلَّم કે સિવા કૌન હૈ જો શફાઅત કર કે અઝાબે નાર સે બચા લે !

તસલ્વી રખ તસલ્વી રખ ન ઘબરા હશર સે અતાર
તેરા હામી વહાં પર આમિના કા લાડલા હોગા

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 188)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْ مُحَمَّد

करमाने मुस्तफ़। صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : जिस के पास मेरा ज़िक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुइदे पाक न पड़ा तहकीक वोह बट् बप्त हो गया. (उंज़)

कश्ती के मुसाफ़िर : उजरते सय्यिदुना नो'मान बिन बशीर رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ से मरवी है के रसूलों के सालार, नबियों के सरदार, दो आलम के मालिको मुप्तार صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم का इरमाने मुशकबार है : अल्लाह عزَّ وَّجل की हुदूद में सुस्ती करने वाले और उन में मुप्तला होने वाले की मिसाल उन लोगों जैसी है जिन्हों ने कश्ती में कुर्आ अन्दाजी की, तो बा'ज के हिस्से में नीचे वाला हिस्सा आया और बा'ज के हिस्से में उपर वाला. पस नीचे वालों को पानी के लिये उपर वालों के पास जाना होता था, तो उन्हीं ने ऐसे जहमत शुमार करते हुअे अक कुल्हाड़ी ली और कश्ती के नियले हिस्से में अक शप्स सूराम करने लगा, तो उपर वाले उस के पास आये और कहा के तुजे क्या हो गया है ? कहा के तुम्हें मेरी वजह से तकलीफ़ होती थी और पानी के बिगैर गुजारा नहीं. अब अगर उन्हीं ने उस का हाथ पकड़ लिया तो उसे बया लिया और फुट ली बय ज़ांगे और अगर उसे छोड़े रखा तो उसे हलाक करेंगे और अपनी ज़ानों को ली हलाक करेंगे.

(صحيح بخاری ج ۲ ص ۲۰۸ حدیث ۲۶۸۶)

गुनाहों की गुहूसत दूसरों को भी अपनी लपेट में लेती है : इस हदीसे पाक के तहत मिरआतुल मनाज्जह में है : इस हदीस शरीफ़ में अक मिसाल के जरीअे बुराई से रोकने और नेकी का हुक्म देने की अहम्मियत को वाजेह किया गया और बताया गया के अगर येह समज कर **أَمْرًا لِّمَعْرُوفٍ وَنَهْيًا عَنِ الْمُنْكَرِ** (या'नी नेकी की दा'वत देने और बुराई से मन्अ करने) का फ़रीजा तर्क कर दिया ज़ां के बुराई करने वाला फुट नुकसान उठायेगा हमारा क्या नुकसान है ! तो येह सोच गलत है, इस लिये के उस के गुनाह के अ-सरात तमाम मुआ-शरे को अपनी लपेट में ले लेते हैं और जिस तरह कश्ती तोड़ने वाला अकेला ही नहीं डूबता बल्के वोह सब लोग डूबते हैं जो कश्ती में सुवार हैं इसी तरह बुराई करने वाले यन्द् अफ़राह का येह जुर्म तमाम मुआ-शरे में नासूर बन कर फैलता है.

(मिरआतुल मनाज्जह, जि. 6, स. 504)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِيسِ نے مُوڙ ۾ر اَڪ ٻار دُڙدَ ۾اڪ ۾ڏا اَڌلا ۾اڪ اُڻس ۾ر دس رَڄمَرتَ ٻَڄتا ۾َ . (م)

યા શૈખ ! અપની અપની દેખ ! : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! “યા શૈખ ! અપની અપની દેખ !” કે તદ્દત સિફ અપની ઇસ્લાહ કી ફિક મેં લગે રહને કે બજાએ દૂસરોં કી દુરુસ્તી કી તરફ ભી તવજજોહ દેની યાહિયે, ક્યૂંકે કસીર ગુનાહ એસે હેં કે જિન કા નુક્સાન દૂસરોં કો ભી પહોંચતા હૈ મ-સલન અગર કોઈ શખ્સ ચોરી કા ગુનાહ કરે તો ઉસ શખ્સ કો ભી નુક્સાન હોગા જિસ કી ચીઝ ચુરાઈ ગઈ બિલ્કુલ યેહી મુઆ-મલા ડાકા ડાલને, અમાનત મેં ખિયાનત કરને, ગાલી દેને, તોહમત લગાને, ગીબત કરને, ચુગલી ખાને, કિસી કે ઐબ ઉઘાલને, નાહક કિસી કા માલ ખાને, ખૂન બહાને, કિસી કો બિલા ઇજાઝતે શર-ઈ તક્લીફ પહોંચાને, કર્ઝ દબા લેને, કિસી કી ચીઝ ઉસે ના ગવાર ગુઝરને કે બા વુજૂદ બિલા ઇજાઝત ઇસ્તિ'માલ કરને, માં બાપ કો સતાને ઔર બદ નિગાહી કરને વગૈરા કા હૈ. અબ અગર હર એક કો ઇન ગુનાહોં કે ઇરતિકાબ કી ખુલી છૂટ દે દી જાએ ફિર ન તો કિસી કા માલ સલામત રહેગા ઔર ન હી ઇજાઝત ! બલ્કે યૂં કહના યાહિયે કે હમારા મુઆ-શરા “દરિન્દોં કે જંગલ” કા મન્ઝર પેશ કરને લગેગા. બા'ઝ ગુનાહ એસે હેં જિન કે ઇરતિકાબ સે ઇન્સાન કી ઇજાઝત કો ભી નુક્સાન પહોંચતા હૈ મ-સલન જો શખ્સ યુગુલ ખોર યા ઝાની યા શરાબી કે તૌર પર મશહૂર હો જાએ તો સબ પર ઇયાં (યા'ની ઝાહિર) હૈ કે મુઆ-શરે મેં ઉસ કા ક્યા મકામ હોતા હૈ ? ઔર બા'ઝ ગુનાહ એસે હેં જો ઇન્સાન કે માલ કો નુક્સાન પહોંચાતે હેં મ-સલન જૂઆ ખેલને કી લત પડ જાના, સૂદ પર કર્ઝ લેના, કામકાજ કરને કે બજાએ ફિલ્મે ડિરામે દેખને મેં મશગૂલ રહના, મઝકૂરા કામોં મેં મુલવ્વસ અફરાદ માલી તૌર પર જિસ તરહ “દિન દુગની રાત ચૌગુની” ઉલટી તરક્કી કરતે હેં યેહ કિસી સાહિબે અક્લ સે મખ્ફી (યા'ની છુપા) નહીં. ઇન તમામ દુન્યાવી નુક્સાનાત કે સાથ સાથ એસે શખ્સ કો ઉખરવી તૌર પર ભી ખસારે (યા'ની નુક્સાન) કા સામના હૈ, જો જહન્નમ કે ભયાનક ઔર હોલનાક અઝાબ કી સૂરત મેં પેશ આ સકતા હૈ.

ગુનાહોં કે પાંચ દુન્યાવી નુક્સાનાત : ગુનાહોં કે દુન્યાવી નુક્સાનાત કે ઝિમ્ન મેં દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 148 સફહાત પર

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો શાપ્સ મુઝ પર દુરુદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (طرائف)

મુશ્તમિલ કિતાબ, “નેકિયોં કી જઝાએં ઓર ગુનાહોં કી સઝાએં” સફહા 51 પર હૈ : હુઝૂર નબિયે પાક, સાહિબે લૌલાક, સય્યાહે અફલાક ﷺ કા ફરમાને ઇબ્રત નિશાન હૈ : **એ લોગો !** પાંચ બાતોં સે બચને કે લિયે પાંચ બાતોં સે બચો (1) જો કૌમ કમ તોલતી હૈ અલ્લાહ ﷻ ઉન્હેં મહંગાઈ ઓર ફલોં કી કમી મેં મુખ્તલા કર દેતા હૈ (2) જો કૌમ બદ અહ્દી (યા'ની વા'દા ખિલાફી) કરતી હૈ અલ્લાહ ﷻ ઉન કે દુશ્મનોં કો ઉન પર મુસલ્લત કર દેતા હૈ (3) જો કૌમ ઝકાત અદા નહીં કરતી અલ્લાહ ﷻ ઉન સે બારિશ કા પાની રોક લેતા હૈ ઓર અગર ચૌપાએ ન હોતે તો ઉન કો પાની કા એક કતરા ભી ન દિયા જાતા (4) જિસ કૌમ મેં ફહ્લાશી ઓર બે હયાઈ ફૈલ જાતી હૈ અલ્લાહ તબા-ર-ક વ તઆલા ઉન કો તાઊન⁽¹⁾ કે મરઝ મેં મુખ્તલા કર દેતા હૈ ઓર (5) જો કૌમ કુરઆને પાક કે બિગૈર ફૈસલા કરતી હૈ અલ્લાહ ﷻ ઉન કો ઝિયાદતી (યા'ની ગલત ફૈસલે) કા મઝા ચખાતા હૈ ઓર ઉન્હેં એક દૂસરે કે ડર મેં મુખ્તલા કર દેતા હૈ. (قُرَّةُ الْعَيْنُون ص ૩૧૨)

દુઆ કબૂલ ન હોગી : અફસોસ ! સદ કરોડ અફસોસ ! આજ કલ મુસલ્માનોં મેં નેકિયોં કા ઝેહન બહુત કમ હો ગયા હૈ બસ હર તરફ ગુનાહોં કા દૌર દૌરા હૈ, **નેકી કી દા'વત** કી તરફ ભી કોઈ ખાસ રગ્બત નહીં રહી, આઈયે ! એક **ઇબ્રત નાક રિવાયત** સુનિયે ઓર અપને આપ કો અઝાબે ઇલાહી સે ડરાઈયે યુનાન્યે સરકારે મદીના, સુરે કલ્બો સીના ﷺ કા ફરમાને બા કરીના હૈ : કસમ હૈ ઉસ કી જિસ કે હાથ મેં મેરી જાન હૈ, યા તો તુમ અચ્છી બાત કા હુકમ કરોગે ઓર બુરી બાત સે મન્અ કરોગે યા અલ્લાહ તઆલા તુમ પર જલ્દ અપના અઝાબ ભેજેગા ફિર દુઆ કરોગે ઓર તુમ્હારી દુઆ કબૂલ ન હોગી.

(તૈરવીજ ૪ વ ૬૧ હદીથ ૨૧૧૬)

ઇસ હદીસે પાક કે તહ્ત મિરઆતુલ મનાજીહ મેં હૈ : **أَمْرٌ بِالْمَعْرُوفِ وَنَهْيٌ عَنِ الْمُنْكَرِ** : (યા'ની નેકી કા હુકમ દેને ઓર બુરાઈ સે મન્અ કરને) કી ઝિમ્મેદારી સે પહલૂ તહી (યા'ની ટાલમ ટોલ) કિતના બડા જુર્મ હૈ ઇસ હદીસ મેં નિહાયત વઝાહત કે સાથ ઇસ કા બયાન કિયા ગયા. રસૂલે અકરમ ﷺ ને ફરમાયા : યા તો તુમ્હેં યેહ ફરીઝા

دينه

1 : તાઊન કો ઇંગ્લિશ મેં (PLAGUE) બોલતે હૈં, યેહ ચૂહે કે પિસ્સૂઓં કે કાટને સે લાહિક હોને વાલા મોહલિક મરઝ હૈ, ઇસ મેં છાતી, બગલ યા ખુચ્ચે કે નીચે ગિલ્ટિયાં (યા'ની ગાંઠેં) નિકલતી હૈં ઓર તેઝ બુખાર હો જાતા હૈ.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुइदे पाक न पड़ा तलकीक वोह बढ भप्त हो गया. (उज्ज)

અન્જામ દેના હોગા યા અલ્લાહ તઆલા કે અઝાબ કા સામના કરના પડેગા ઓર ઇસ કે બા'દ અગર દુઆ ભી કરોગે તો કબૂલ ન હોગી, યેહ નિહાયત સખ્ત કિસ્મ કી વઈદ (યા'ની સજા દેને કી ધમકી) હે યા'ની જબ તક તુમ અપની કોતાહી કા ઇઝાલા (યા'ની ઇસે દૂર) નહીં કરોગે ઓર અલ્લાહ તઆલા સે મુઆફી નહીં માંગોગે તુમ્હારી કોઈ દુઆ કબૂલ ન હોગી.

(મિરઆતુલ મનાજીહ, જિ. 6, સ. 505)

हे धुन मुझ को नेकी की दा'वत की मौला

मया दूँ मैं धूम उन की सुन्नत की मौला

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِیْب! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلٰی مُحَمَّدٍ

મैं गुनाहों की तारीकियों में गुम था : भीठे भीठे ईस्लामी ભાઈયો ! નેક બનને ઓર ગુનાહોં સે બચને ઓર ઇમાન કી હિફાઝત કે લિયે ફી ઝમાના દા'વતે ઇસ્લામી કા મ-દની માહોલ કિસી ને'મતે ગૈર મુ-તરક્કબા (યા'ની વોહ દૌલત જિસ કે હુસૂલ કા ગુમાન ન હો) સે કમ નહીં, આજ કે ગુનાહોં ભરે માહોલ મેં પલને વાલે બડે બડે મુજરિમ મ-દની માહોલ મેં આ કર ﷺ સુન્નતોં કે સાંચે મેં ઢલ ગએ. આઈયે ! ઇસ ઝિમ્ન મેં એક “મ-દની બહાર” સુનતે હેં યુનાન્યે ગુજરાત (પંજાબ, પાકિસ્તાન) કે મુકીમ ઇસ્લામી ભાઈ કે બયાન કા ખુલાસા પેશે ખિદમત હૈ : તખ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક “દા'વતે ઇસ્લામી” કે મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા હોને સે કબ્લ મેં ગુનાહોં કી તારીકિયોં મેં ગુમ થા. ગફલત કે અંધેરોં ને મુઝે દીન સે અ-મલન ઇસ કદર દૂર કર રખા થા કે નમાઝ, રોઝે કી કુછ પરવાહ ન થી. એક રોઝ જબ હસ્બે મા'મૂલ મેરે કારી સાહિબ ઘર મેં મુઝે કુરઆને પાક પઢાને કે લિયે આએ તો ઉસ વક્ત મેં T.V. પર ડિરામા દેખને મેં મસરૂફ થા, મેં ને કહા : **“કારી સાહિબ ! આપ તશરીફ રખિયે મેં ડિરામા દેખ કર અભી આ રહા હૂં બસ થોડા હી રહ ગયા હૈ.”** કારી સાહિબ કા હૌસલા ભી કમાલ કા થા, ડાંટ ડપટ કે બજાએ નિહાયત હી શફકત સે **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કરતે હુએ ઉન્હોં ને મુઝે **દા'વતે ઇસ્લામી** કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કા

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَسَىٰ نَے مُؤْج پَر دَس مَرَتَبَا سُبُحْ اَوَر دَس مَرَتَبَا شَام دُڑدے پاک پَدا اُسے کِیَا مَت کَے دِین مَہرِی شَفَا مَت مِلے گی۔ (عَنْ اَبُو اَسْمَاءَ)

મતબૂઆ રિસાલા “ટીવી કી તબાહ કારિયાં” પઢ કર સુનાયા. રિસાલા સુન કર બે ઇંજિયાર નદામત વ શરમિન્દગી મુઝ પર ગાલિબ આઈ ઓર મૈં ખોફે ખુદા સે સર તા પા લરઝ ઉઠા ! કારી સાહિબ કી નસીહત પર અમલ કરતે હુએ મૈં ને જબ અપની ગુઝશ્તા ઝિન્દગી કા એહતિસાબ કિયા તો મેરા દિલ રોને લગા કે આહ ! સદ હઝાર આહ ! મૈં ને ઝિન્દગી કા ઇતના બડા હિસ્સા ફુઝૂલિયાત વ લગ્વિયાત મેં સર્ફ કર દિયા ઓર મુઝે ઇસ કા એહસાસ તક ન હુવા ! اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ મૈં ને સિદ્દકે દિલ સે તૌબા કી ઓર અઝમે મુસમ્મમ કર લિયા કે આયન્દા اِنْ شَاءَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ ગુનાહોં સે બચતા રહૂંગા, નમાઝ કી પાબન્દી કરતે હુએ સુન્નતોં ભરી ઝિન્દગી ગુઝારને કી કોશિશ કરતા રહૂંગા ઓર અલ્લાહ વ રસૂલ ﷺ کی نا ફરમાની, ઝૂટ, ગીબત, ચુગલી ઓર વા'દા ખિલાફી વગેરા વગેરા સે બચતા રહૂંગા. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ દા'વતે ઇસ્લામી કે મુશ્કબાર મ-દની માહોલ ને મેરી કાયા પલટ દી ઓર મુઝ સા બિગડા હુવા ઇન્સાન ભી સુધરને પર કમર બસ્તા હો ગયા. અલ્લાહ ﷻ સે દુઆ હૈ કે હમેં મ-દની માહોલ મેં ઇસ્તિકામત અતા ફરમાએ.

اٰمِيْنَ بِجَاۗءِ النَّبِيِّ الْاٰمِيْنَ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

તૂ નરમી કો અપનાના ઝગડે મિટાના રહેગા સદા ખુશનુમા મ-દની માહોલ
તૂ ગુસ્સે ઝિડકને સે બચના વગર્ના યેહ બદનામ હોગા તેરા મ-દની માહોલ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 604)

صَلُّوْا عَلٰى الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

ઇન્ફિરાદી કોશિશ કરના સુન્નત હૈ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! ઇસ મ-દની બહાર મેં ઇન્ફિરાદી કોશિશ ઓર દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કા મતબૂઆ રિસાલા “ટીવી કી તબાહ કારિયાં” પઢ કર સુનાને કી બ-ર-કત કા બયાન હૈ, હમ સભી કો ચાહિયે કે મૌકઅ બ મૌકઅ ઇન્ફિરાદી કોશિશ કે ઝરીએ નેકી કી દા'વત કી તરકીબ કિયા કરે. યકીનન ઇન્ફિરાદી કોશિશ કે ઝરીએ નેકી કી દા'વત દેના હમારે મીઠે મીઠે આકા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી પ્યારી પ્યારી સુન્નત હૈ ઓર બે શુમાર અહાદીસે મુબા-રકા કે ઇસ પર દાલ્લ (યા'ની દલીલ) હૈં.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुश्म शरीफ न पड़ा उस ने जफ़ा की. (عبدالرزاق)

મ-દની બેગ ઔર લંગરે રસાઇલ : બયાન કર્દા મ-દની બહાર મેં “દીવી કી તબાહ કારિયાં” રિસાલે કા ભી જિક મૌજૂદ હૈ કે જબ કારી સાહિબ ને અપને શાગિર્દ કો મઝકૂરા

રિસાલા પઢ કર સુનાયા તો ઉન કો તૌબા કી સઆદત નસીબ હુઈ, વોહ નમાઝી બને ઔર દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા હુએ. જિન જિન ઇસ્લામી ભાઈયોં ઔર ઇસ્લામી બહનોં સે બન પડે એક **“મ-દની બેગ”** ખરીદ લેં ઔર ઉસ મેં હસ્બે તૌફીક મક-ત-બતુલ મદીના કે મત્બૂઆ રસાઈલ, સુન્નતોં ભરે બયાનાત કી કેસિટેં વગૈરા રખેં. બેશક સારા દિન ન સહી સિર્ફ હસ્બે મૌકઅ વોહ મ-દની બેગ અપને સાથ હો ઔર રસાઈલ વગૈરા દૂસરોં કો તોહફતન પેશ કિયે જાએં. મૌકઅ કી મુના-સબત સે યેહ ભી હો સકતા હૈ કે બા'ઝ કો સિર્ફ પઢને કે લિયે દેં, જબ વોહ પઢ કર લૌટા દેં તો દૂસરા રિસાલા પેશ કરેં ઇસી તરહ કેસિટોં ઔર બડી કિતાબોં કી ભી તરકીબ કી જા સકતી હૈ. યૂં કરને સે આપ બે અન્દાઝા સવાબ કમા સકતે હેં મગર યેહ સબ કુછ અપની જેબે ખાસ સે હો ઇસ કે લિયે ચન્દા ન કિયા જાએ. નીઝ **જશને વિલાદત** કે મૌકઅ પર યા અપને મહૂમ અઝીઝોં કે ઇસાલે સવાબ કે લિયે મુખ્તલિફ અવકાત મેં **લંગરે રસાઈલ** કી તરકીબ ભી ફરમાઈયે. દર્સ વ ઇજતિમાઆત ઔર મ-દની મશ્વરોં મેં ઔર ઇસાલે સવાબ કી મજાલિસ મેં મક-ત-બતુલ મદીના કે **મ-દની રસાઈલ** વગૈરા તક્સીમ ફરમા કર ખૂબ ખૂબ નેકી કી દા'વત આમ કરને કા સવાબ કમાઈયે.

બાંટિયે મ-દની રસાઈલ મ-દની બેગ અપનાઈયે

ઔર હકદારે સવાબે આબિરત બન જાઈયે

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِیْب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْ مُحَمَّدٍ

અઝાબ નાઝિલ હોને કા સબબ : દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કે મત્બૂઆ તરજમે વાલે પાકીઝા કુરઆન, **“કન્ઝુલ ઈમાન મઅ ખઝાઈનુલ ઈરફાન”** સફહા 339 પર પારહ 9 સૂ-રતુલ અન્ફાલ કી આયત નમ્બર 25 મેં અલ્લાહુ રબ્બુલ ઈબાદ **عَزَّوَجَلَّ** ઇશાદિ ફરમાતા હૈ :

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : જો મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દુરૂદ શરીફ પઢેગા મેં ક્રિયામત કે દિન ઉસ કી શફાઅત કરૂંગા. (કુત્રાબાલ)

وَاتَّقُوا فِتْنَةً لَا تُصِيبَنَّ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْكُمْ خَاصَّةً وَعَلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ

الْعِقَابِ ﴿٢٥﴾

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર ઉસ ફિતને સે ડરતે રહો જો હરગિઝ તુમ મેં ખાસ ઝાલિમોં હી કો ન પહોંચેગા ઔર જાન લો કે અલ્લાહ કા અઝાબ સખ્ત હે.

સદરુલ અફઝિલ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદ્દીન મુરાદઆબાદી ઈસ કે તહ્ત ફરમાતે હેં : બલ્કે અગર તુમ ઉસ સે ન ડરે ઔર ઉસ કે અસ્બાબ યા'ની મમ્નૂઆત કો તર્ક ન ક્રિયા ઔર વોહ ફિતના નાઝિલ હુવા તો યેહ ન હોગા કે ઉસ મેં ખાસ ઝાલિમ ઔર બદકાર હી મુખ્તલા હોં બલ્કે વોહ (ફિતના) નેક ઔર બદ સબ કો પહોંચ જાએગા. હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا ને ફરમાયા કે અલ્લાહ તઆલા ને મુઅમિનીન કો હુકમ ફરમાયા કે વોહ અપને દરમિયાન મમ્નૂઆત ન હોને દેં યા'ની અપને મક્ફૂર તક (યા'ની અપને બસ ઔર ઈજ્તિયાર કે મુતાબિક) બુરાઈયોં કો રોકેં ઔર ગુનાહ કરને વાલોં કો ગુનાહ સે મન્અ કરેં અગર ઉન્હોં ને ઐસા ન ક્રિયા તો અઝાબ ઉન સબ કો આમ હોગા, ખતાકાર ઔર ગૈર ખતાકાર સબ કો પહોંચેગા. (تفسير طبري ج ٦ ص ٢١٧ رقم ١٠٩٢٣) હદીસ શરીફ મેં હે સય્યિદે આલમ અલમ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને ફરમાયા કે અલ્લાહ તઆલા મખ્સૂસ લોગોં કે અમલ પર અઝાબ આમ નહીં કરતા જબ તક કે આમ તૌર પર લોગ ઐસા ન કરેં કે મમ્નૂઆત કો અપને દરમિયાન હોતા દેખતે રહેં ઔર ઉસ કે રોકને ઔર મન્અ કરને પર કાદિર હોં બા વુજૂદ ઈસ કે ન રોકેં, ન મન્અ કરેં જબ ઐસા હોતા હે તો અલ્લાહ તઆલા અઝાબ મેં આમ વ ખાસ સબ કો મુખ્તલા કરતા હે. (شرح السنة للبغوي ج ٧ ص ٣٥٨ حديث ٤٠٠) “અબૂ દાવૂદ” કી હદીસ મેં હે કે જો શખ્સ કિસી કૌમ મેં સરગમેં મઆસી (યા'ની ના ફરમાનિયોં મેં મુખ્તલા) હો ઔર વોહ લોગ બા વુજૂદ કુદરત કે ઉસ કો ન રોકેં તો અલ્લાહ તઆલા મરને સે પહલે ઉન્હેં અઝાબ મેં મુખ્તલા કરતા હે. (ابوداؤد ج ٤ ص ١٦٤ حديث ٤٣٣٩) ઈસ સે મા'લૂમ હુવા કે જો કૌમ نَهَى عَنِ الْمُنْكَر (યા'ની બુરાઈ સે મન્અ કરના) તર્ક કરતી હે ઔર લોગોં કો ગુનાહોં સે નહીં રોકતી વોહ અપને ઈસ તર્કે ફર્જ કી શામત મેં મુખ્તલાએ અઝાબ હોતી હે.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝા પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક યેહ તુમ્હારે લિયે તહારત હૈ. (અબુ)

નેક શખ્સ ભી અઝાબ મેં : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! ફી ઝમાના મુસલ્માનોં કી એક ભારી તા'દાદ રૂહાની વ જિસ્માની ઔર સમાજી વ મઆશી વગૈરા તરહ તરહ કી પરેશાનીયોં કા શિકાર હૈ, કહીં **નેકી કી દા'વત** કે તર્ક કે સબબ તો યેહ હાલ નહીં ? આપ ખુદ પરહેઝ ગાર ઔર નેકોકાર હી સહી મગર દૂસરોં કો **નેકી કી દા'વત** નહીં દેતે ઔર બા વુજૂદે કુદરત ગુનાહોં સે નહીં રોકતે, આમ મુસલ્માનોં બલ્કે અપને ઘર વાલોં કો બુરાઈયોં મેં મુબતલા દેખ કર જી મેં કુઢતે તક નહીં તો ઇસ હદીસે મુબા-રકા કો બાર બાર પઢિયે, સુનિયે ઔર ખુદ કો અઝાબે ઇલાહી સે ડરા કર **નેકી કી દા'વત** પર કમર બસ્તા હો જાઈયે ચુનાન્થે સરકારે મક્કએ મુકર્રમા, સુલ્તાને મદીનએ મુનવ્વરહ ﷺ કા ફરમાને ઇબ્રત નિશાન હૈ : **अَلَلَاھُ عَزَّوَجَلَّ** ને હઝરતે જિબ્રઈલ (عليه السلام) કો હુકમ ફરમાયા : ફુલાં શહર કો ઉસ કે રહને વાલોં સમેત ઝેરો ઝબર કર દો, હઝરતે જિબ્રઈલ (عليه السلام) ને અર્ઝ કી : **اَعَزَّوَجَلَّ** ! ઉન લોગોં મેં તેરા એક ફુલાં નેક બન્દા ભી હૈ જિસ ને પલક ઝપકને કી મિકદાર ભી તેરી ના ફરમાની નહીં કી. **अَلَلَاھُ عَزَّوَجَلَّ** ને ફરમાયા : **اَقْلَبْهَا عَلَيْهِمْ فَإِنَّ وَجْهَهُ لَمْ يَتَمَعَّرْ فَيَسَاعَةً قَطُ** - **شُعَبُ الْإِيمَانِ ج ٦ ص ٩٧** حدیث ٧٠٩٠. (યા'ની તબદીલ) નહીં હુવા.

મુઆ-શ-રતી બુરાઈયોં કે સબબ પરેશાન હોના ઈમાન કા તકાઝા હૈ : ઇસ હદીસે પાક કે તહત મિરઆતુલ મનાજીહ મેં હૈ : ઇસ હદીસ શરીફ સે વાઝેહ હોતા હૈ કે જહાં આ'માલે સાલિહા (યા'ની નેકિયોં) સે તઅલ્લુક ઔર બુરાઈયોં સે ઇજતિનાબ (યા'ની પરહેઝ) ઝરૂરી હૈ વહાં દીનો મિલ્લત કે ખિલાફ સાઝિશોં ઔર મુસલ્માનોં પર ઝુલ્મો સિતમ નીઝ મુઆ-શ-રતી બિગાઝ કી વજહ સે પરેશાન હોના ભી ઈમાન કા તકાઝા હૈ. જો લોગ **अَلَلَاھُ** તઆલા કી રિઝા જૂઈ કી ખાતિર મુઆ-શ-રતી બુરાઈયોં કે ઇઝાલે (યા'ની ખાતિમે) કે લિયે કોશાં નહીં રહતે ઔર અ-દમે તાકત (યા'ની કુવ્વત ન હોને) કી સૂરત મેં ઇસ પર પરેશાન ભી નહીં હોતે ઉન કા તકવા કિસ કામ કા ! લિહાઝા અપની ઇસ્લાહ ઔર ઇબાદતે ખુદા વન્દી મેં મશગૂલિયત કે સાથ સાથ મુલ્ક વ મિલ્લત ઔર મુસલ્માનાને આલમ કી ઝબૂ હાલી કે ખાતિમે ઔર

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : તુમ જહાં ભી હો મુઝ પર દુરુદ પઢો કે તુમહારા દુરુદ મુઝ તક પહોંચતા હૈ. (ટર્મીન)

મુઆ-શરે કો ગૈર શર-ઈ હ-રકાત વ સ-કનાત સે પાક કરને કે લિયે કોશાં રહના હમ સબ કી ઝિમ્મેદારી હૈ. (મિરઆતુલ મનાજીહ, જિ. 6, સ. 516)

નેક લોગોં કી હલાકત કી વજહ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! જો ખુદ

નેકિયોં કે હરીસ હોતે હૈં, પાબન્દિયે વક્ત કે સાથ બા જમાઅત નમાઝેં ભી પઢતે હૈં, મગર દાઢી મુન્ઝે, મોર્ડન દોસ્તોં કી સોહબતોં સે કનારા કશી કરને કે બજાએ મહ્ઝ હઝ્ઝે નફસ કી ખાતિર (યા'ની મઝે લેને કે લિયે) ઉન કી બૈઠકોં કી રૌનક બનતે ઉન કી ગૈર મોહતાત ઔર ગુનાહોં ભરી ખાતોં મેં અગર્યે ચુપ રહતે મગર દિલ હી દિલ મેં લુત્ફ અન્દોઝ હોતે હૈં કે ઝાહિર હૈ નફસ કો મઝા ન આતા હોતા તો ઐસોં કે સાથ ક્યૂં દોસ્તિયાં નિભાતે ! અબ જો રિવાયત પેશ કી જા રહી હૈ વોહ ઐસે લોગોં કે લિયે તાઝિયાનએ ઇબ્રત (યા'ની નસીહત વ ઇબ્રત કા ચાબુક) હૈ ચુનાન્થે મન્કૂલ હૈ : અલ્લાહ તઆલા ને હઝરતે સય્યિદુના યૂશઅ બિન નૂન ﷺ પર વહ્ય ભેજી કે આપ કી કૌમ કે એક લાખ આદમી અઝાબ સે હલાક કિયે જાએંગે જિન મેં **ચાલીસ હઝાર** નેક હૈં ઔર સાઠ હઝાર બદ. આપ ﷺ ને અર્ઝ કી : **يَا رَبِّ اجْعَلْ** ! બદ કિરદારોં કી હલાકત કી વજહ તો ઝાહિર હૈ લેકિન નેક લોગોં કો ક્યૂં હલાક કિયા જા રહા હૈ ? ઇશાદિ ફરમાયા : “યેહ નેક લોગ ભી ઉન બદ કિરદારોં કે સાથ ખાતે ઔર પીતે હૈં, મેરી ના ફરમાનિયાં ઔર ગુનાહ દેખ કર કભી ઉન કે ચેહરોં પર ના ગવારી કા અસર તક નહીં આતા.” (شُعَبُ الْإِيمَان ٧ ص ٥٣ رقم ٩٤٢٨)

અપને દિલ મેં બુરા જાને : દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના

કી મત્બૂઆ 743 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “**જન્નત મેં લે જાને વાલે આ'માલ**” સફહા 595 પર હૈ : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ સઈદ ખુદરી રَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે રિવાયત હૈ કે હુઝૂરે પાક, સાહિબે લૌલાક, સય્યાહે અફલાક ﷺ કા ફરમાને ઇબ્રત નિશાન હૈ : તુમ મેં સે કોઈ જબ કિસી બુરાઈ કો દેખે તો ઉસે ચાહિયે કે બુરાઈ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर दस मरतबा दुर्रदे पाक पढा अल्लाह उस पर सो रलमत नाज़िल फरमाता है. (طبرانی)

કો અપને હાથ સે બદલ દે ઔર જો અપને હાથ સે બદલને કી ઇસ્તિતાઅત (યા'ની કુવ્વત) ન રખે ઉસે ચાહિયે કે અપની ઝબાન સે બદલ દે ઔર જો અપની ઝબાન સે બદલને કી ભી ઇસ્તિતાઅત ન રખે ઉસે ચાહિયે કે અપને દિલ મેં બુરા જાને ઔર યેહ કમઝોર તરીન ઇમાન કી અલામત હૈ.

(صحيح مسلم ص ٤٤٩، سنن نسائي ص ٨٠٢، حديث ٥٠١٨)

કયા હમ દિલ મેં બુરા જાનતે હૈં ? : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! અપને ઝમીર સે સુવાલ કીજિયે કે કિસી કો ગુનાહ કરતા દેખ કર હાથ યા ઝબાન સે રોકને મેં ખુદ કો લાચાર પાને કી સૂરત મેં આયા આપ ને દિલ મેં બુરા જાના ? સદ કરોડ અફસોસ ! બચ્ચોં કી અમ્મી ખાના પકાને મેં તાખીર કર દે, ખાને મેં નમક તેજ હો જાએ, બેટા સ્કૂલ કી છુટ્ટી કર લે તો ઝરૂર ના ગવાર ગુઝરે લેકિન ઘર વાલોં કી રોઝાના પાંચોં નમાઝેં કઝા હો રહી હોં તો માથે પર બલ તક ન આએ, ઉન્હેં સમજાને કી કોશિશ તક ન કી જાએ, હાલાં કે અગર બચ્ચા દસ બરસ કા હો જાએ ઔર નમાઝ ન પઢે તો બાપ પર **વાજિબ** હૈ કે માર કર ભી પઢાએ. વરના ગુનહગાર ઔર અઝાબે નાર કા હકદાર હોગા. આપ હી કહિયે ! કયા આપ કી યેહ રવિશ દુરુસ્ત હૈ ? મ-સલન મહકૂમ ઔલાદ કી બુરાઈ દેખ કર હાકિમ (યા'ની વાલિદ) **હાથ સે** બદલે, આલિમ **ઝબાન** સે બદલે, જિસ કો યેહ દોનોં કુદરતેં હાસિલ નહીં વોહ કમ સે કમ દિલ મેં તો બુરા જાને, મગર અબ એસા ઝેહન કિસ કા રહા હૈ ! આપ સોચિયે ! મ-સલન મ્યૂઝિક બજ રહા હૈ, બેશક રોકને પર કુદરત નહીં મગર કયા યેહ આપ કે દિલ મેં ખટક રહા હૈ ? કયા આપ ઇસે બુરા મહસૂસ કર રહે હૈં ? જી નહીં, ઇસ લિયે કે ખુદ અપને મોબાઈલ મેં ભી તો ﷻ **“મ્યૂઝીકલ ટ્યૂન”** મૌજૂદ હૈ ! દો અફરાદ ગલી મેં **ગાલમ ગલોચ** કર રહે હૈં, બુરા લગા ? જી નહીં, ક્યૂં ? ઇસ લિયે કે કભી કભી અપને મુંહ સે ભી ﷻ **ગાલી** નિકલ હી જાતી હૈ. ફુલાં ને ઝૂટ, બોલા, આપ કો ના ગવાર ગુઝરા ? જી હાં ક્યૂં ? ઇસ લિયે કે મેરા ઝાતી નુક્સાન હુવા, બાકી અલ્લાહ ﷻ કી રિઝા કે લિયે બુરા કહાં સે લગેગા કે ખુદ અપની ઝબાન સે ભી ﷻ ઝૂટ નિકલ હી જાતા હૈ. યેહ મિસાલેં સિર્ફ ચોટ કરને કે લિયે હૈં, વરના બહુત સારોં કી

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : जिस के पास मेरा जिक्र हो और वो ह मुझ पर दुश्म शरीफ़ न पड़े तो वो ह लोगों में से क्यूँस तरीन शप्स है. (तर्ज़ीब)

હાલત યેહ હે કે અપને ફોન મેં મ્યૂઝીકલ ટ્યૂન નહીં. ગાલી ઔર ઝૂટ કી આદત નહીં, ફિર ભી **“દિલ મેં બુરા જાનને”** કા ઝેહન નહીં. અગર રિઝાએ ઇલાહી ેઝ્ઝલ્ કે લિયે હકીકી મા'નોં મેં બુરાઈ કો દિલ મેં બુરા જાનને કી સોચ બન જાએ, કુઢને કી આદત પડ જાએ તબ તો મુઆ-શરે મેં ઇસ્લાહ કા દૌર દૌરા હો જાએ ક્યૂંકે જબ હમ બુરાઈયોં કો દિલ સે બુરા સમજને મેં ખુદ પકે હો જાએંગે, તો દૂસરોં કો સમજાના ભી શુરૂઅ કર દેંગે ઔર ﷻ હર તરફ સુન્નતોં કી બહાર આ જાએગી ઔર **“નેકી કી દા'વત”** કી ધૂમ મચ જાએગી. અલ્લાહ ેઝ્ઝલ્ હમારે હાલ પર રહમ ફરમાએ ઔર હમેં અક્લે સલીમ દે કે હમ ભી ખૂબ ખૂબ **નેકી કી દા'વત** ઔર આકા ﷻ કી સુન્નત કી ધૂમ મચાને વાલે બન જાએ. આઈયે ! સુન્નતેં આમ કરને કા જઝબા બઢાને કે લિયે એક **મ-દની બહાર** સુન્તે હેં.

ત્રીન શરાબી ભાઈ મ-દની માહોલ મેં આ ગએ ! : ઝિલઅ ઓકાડા કી તહસીલ દીપાલ પૂર (પંજાબ, પાકિસ્તાન) કે એક ઇસ્લામી ભાઈ કે બયાન કા લુબ્બે લુબાબ હે : દીપાલ પૂર મેં હમારે ખાનદાન કા શુમાર વહાં કે અમીર તરીન ઘરાનોં મેં હોતા થા મગર અફસોસ ! કે મેરે હોશ સંભાલને સે પહલે હી મેરે બડે ભાઈ બુરે દોસ્તોં કી સોહબત કી વજહ સે **શરાબ** કે આદી બન ચુકે થે. બુરી સોહબત ઔર શરાબ નોશી કી વજહ સે ભાઈ ને હમારી તા'લીમ વ તરબિયત પર કોઈ તવજજોહ ન દી, નશે કે ઇલાવા ઉન્હેં કિસી ચીઝ સે કોઈ સરોકાર હી ન થા. આહિસ્તા આહિસ્તા નશે કી લત ને ઉન્હેં ઘર કા સામાન ફરોખ્ત કરને પર મજબૂર કર દિયા હત્તા કે ઉન્હોં ને કપડે કી દુકાન, ફેક્ટરી ઔર એક પૂરી માર્કેટ જિસ મેં કઈ દુકાનેં થીં નશે કી આગ મેં ઝોંક દીં, ઘર મેં લગી આગ સે ભલા ઘર વાલે કેસે બચ સકતે થે ! આખિર વોહી હુવા જિસ કા ડર થા યા'ની ઉન સે છોટા ઔર મુઝ સે બડા ભાઈ ભી **મુનશિશ્યાત** કા આદી હો ગયા, ઇસ આગ ને ઔર ઝોર પકડા તો મેં ભી ઇસ કી લપેટ મેં આ હી ગયા ઔર મુઝે ભી નશે કી આદત પડ ગઈ. વાલિદએ મોહ-ત-રમા જો કે પહલે

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : اِنَّ شَيْئًا مِنْكُمْ لَا يَكُونُ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ : उस शब्द की नाक भाक आलूद हो जिस के पास मेरा जिक्र हो और वोह मुज पर दुरुहे पाक न पड़े. (१६)

હી બડે ભાઈ કે નશઈ હોને કી વજહ સે સદમે સે નિઢાલ થીં, હમ ગમ મેં મઝીદ ઇઝાફે કા બાઈસ બન ગએ. આખિરે કાર હમારે નસીબ કુછ યૂં જાગે કે હમારા મંઝલા (યા'ની દરમિયાના) ભાઈ જો કે નશે કી આફત સે મહફૂઝ થા વોહ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક દા'વતે ઇસ્લામી કે મહકે મહકે મુશકબાર મ-દની માહોલ મેં આને જાને લગા, મ-દની માહોલ સે વાબસ્તગી કી બ-ર-કત સે કભી કભાર હમેં ભી ઇન્ફિરાદી કોશિશ કે ઝરીએ ઇજતિમાઅ મેં લે જાને મેં કામ્યાબ હો જાતા, લેકિન વહાં હમારા દિલ નહીં લગતા થા મગર મેરે ભાઈ ને ઇન્ફિરાદી કોશિશ જારી રખી ઔર હમેં મહબ્બત કે સાથ ઇજતિમાઅ મેં લે જાતા રહા. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّ وَجَلَّ अपने ભાઈ કી ઇન્ફિરાદી કોશિશોં કી બ-ર-કત સે આજ હમ સબ ભાઈ જો કે કુછ અર્સા કબ્લ નશે કે આદી થે તૌબા કર કે દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા હો ચુકે હેં. મુઝે જબ કભી અપના સાબિકા દૌર યાદ આતા હૈ તો દિલ કાંપ જાતા હૈ કે અગર દા'વતે ઇસ્લામી કા મ-દની માહોલ ન મિલતા તો હમારા ક્યા બનતા ? શાયદ યેહી હોતા કે હમ આજ દર દર કી ઠોકરેં ખા રહે હોતે ઔર હમારે અપને ભી હમેં ધુત્કાર રહે હોતે, મગર اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّ وَجَلَّ મ-દની માહોલ કે તુફેલ હમારે ખઝાં રસીદા શુલઝાર મેં ફિર સે ખુશિયોં કી મ-દની બહાર આ ગઈ ! અલ્લાહ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّ وَجَلَّ કે કરોડહા કરોડ એહસાન કે મેં તા દમે તહરીર 63 દિન કા મ-દની તરબિયતી કોર્સ કર રહા હૂં ઔર સબ સે બડે ભાઈજાન કમો બેશ 17 માહ સે આશિકાને રસૂલ કે હમરાહ સુન્નતોં કી તરબિયત કે મ-દની કાફિલે કે મુસાફિર હેં.

દા'વતે ઇસ્લામી કી કય્યૂમ દોનોં જહાં મેં મય જાએ ધૂમ
ઇસ પે ફિદા હો બચ્યા બચ્યા યા અલ્લાહ મેરી ઝોલી ભર દે

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 109)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જિસ ને મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દો સો બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસ કે દો સો સાલ કે ગુનાહ મુઆફ હોગે. (તર્કીમ)

ઘસ મ-દની બહાર કે ઝિમ્ન મેં નેકી કી દા'વત : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો !

દેખા આપ ને ! ઇન્ફિરાદી કોશિશ કે ઝરીએ સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ મેં શિર્કત કી બ-ર-કત સે તીન શરાબી ભાઈ દા'વતે ઇસ્લામી કે **મ-દની માહોલ** સે વાબસ્તા હો ગએ. શરાબી કી ખરાબી આપ ને મુલા-હઝા ફરમાઈ કે ઉસ ને કારખાના, કપડે કી દુકાન ઓર અપની માર્કેટ સબ કુછ “નશે” કી આગ મેં ઝોક દિયા ! વાકેઈ **શરાબ** બડી ખરાબ શૈ હૈ ઓર ઇસ સે દુન્યા વ આખિરત દોનોં હી દાવ પર લગ જાતે હૈં. શરાબ ઇસ કદર બુરી બલા હૈ કે યેહ દવાઅન ભી નહીં પી જા સકતી યુનાન્યે હઝરતે સય્યિદુના તારિક બિન સુવૈદ ﷺ ને શરાબ કે મુ-તઅલ્લિક સુવાલ કિયા, હુઝૂરે પુરનૂર ﷺ પુરનૂર ﷺ ને મન્અ ફરમાયા : ઉન્હોં ને અર્ઝ કી : હમ તો ઉસે દવા કે લિયે બનાતે હૈં. ફરમાયા : “યેહ દવા નહીં હૈ, યેહ તો ખુદ બીમારી હૈ.” (મુસ્લિમ ૧૦૧૭, અહદિથ ૧૧૮૬) હઝરતે સય્યિદુના અબૂ મૂસા અશ્શરી રિવાયત હૈ, હુઝૂરે અકરમ, નૂરે મુજસસમ, શાહે આદમ વ બની આદમ ﷺ કા ફરમાને ઇબ્રત નિશાન હૈ : “તીન શખ્સ જન્નત મેં દાખિલ ન હોંગે. શરાબ કી મુદા-વમત કરને (યા'ની હમેશા પીને) વાલા ઓર કાતેએ રેહ્મ (યા'ની રિશ્તેદારી તોડને વાલા) ઓર જાદૂ કી તસ્દીક કરને વાલા.”

(મુસ્નદામ અમદ બિન હબીલ ૧૭૮૩, અહદિથ ૧૧૮૬)

જાદૂ કે બારે મેં : હઝરતે અલ્લામા અલી કારી ﷺ ઇસ હદીસે પાક કે ઇસ હિસ્સે “ઓર જાદૂ કી તસ્દીક કરને વાલા” કે તહત ફરમાતે હૈં : ઇસ સે મુરાદ વોહ શખ્સ હૈ જો જાદૂ કી તાસીર બિ ઝાતિહી (યા'ની ઇસ મેં અલ્લાહ કે દિયે બિગૌર ખુદ બ ખુદ તાસીર હોને) કા કાઈલ હો.

(મુત્લા અલ્લાહિય ૧૭૮૩, અહદિથ ૧૧૮૬)

જાદૂ ઓર જિન્ન કે વુજૂદ કા ઇન્કાર કુફ્ર હૈ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો !

“જાદૂ” કા વુજૂદ કુરઆને કરીમ સે સાબિત હૈ લિહાઝા ઇસ તરહ કા એ'તિકાદ રખના કે “જાદૂ” કા વુજૂદ હી નહીં બસ યું હી લોગોં કી બાતેં હૈં, યેહ કુફ્ર હૈ. ઇસી તરહ જિન્ન કે વુજૂદ કા ઇન્કાર ભી કુફ્ર હૈ.

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરુદ શરીફ પઢો અલ્લાહ غُورُجુલ તુમ પર રહમત ભેજેગા. (ابن سعد)

માલિક બિન દીનાર عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْغَفَّار کی تشریہ : હઝરતે સય્યિદુના માલિક બિન દીનાર عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْغَفَّار ફરમાતે હૈં : હમ ને દુન્યા કી મહબ્બત પર આપસ મેં સુલ્હ કર લી, લિહાજા અબ હમ આપસ મેં નેકી કા હુકમ દેતે હૈં ઓર ન હી એક દૂસરે કો બુરાઈયોં સે મન્અ કરતે હૈં, અલ્લાહ غُورُજુલ હમેં ઈસ હાલ પર ન રખે વરના ન જાને હમ પર કૌન સા અઝાબ નાઝિલ કિયા જાએ !

(شُعَبُ الْإِيمَان ج ٦ ص ٩٧ حدیث ٧٠٩٦)

આતશ પરસ્ત પડોસી મુસલમાન હો ગયા : મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! સય્યિદુના માલિક બિન દીનાર عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْغَفَّાર સદિયોં પુરાને બુઝુર્ગ હૈં. આપ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالٰی عَلَيْهِ ને અપને દૌર કી હાલત બયાન કર કે અઝાબ કી તશ્વીશ કા ઈઝહાર ફરમાયા જબ કે અબ તો હાલાત બે ઈન્તિહા અબ્તર હો ચુકે હૈં. સદ કરોડ અફસોસ ! અબ તો મુસલમાનોં કી ભારી અક્સરિય્યત એક દૂસરે સે બઢ ચઢ કર દુન્યા કી શૈદાઈ હો ચુકી હૈ ઓર હાલાત ઈતને ખરાબ હો ચુકે હૈં કે કિસી કો નેકી કી દા'વત દેના કુજા ! નેકી કી દા'વત દેને વાલે કી બા ઝાબિતા મુખા-લફત કી જાને લગી હૈ ઓર બુરાઈ સે કિસી કો મન્અ કરના તો બહુત દૂર રહા ! અબ તો ખૂબ ખૂબ બુરાઈ કી દા'વત પેશ કી જાતી હૈ. આહ ! ન અપની ઈસ્લાહ કી ફિક હૈ ન ઘરબાર કી સુધાર કી પરવાહ હૈ ઓર ન હી પડોસિયોં કી આખિરત બેહતર બનાને કી સોચ હૈ. બહર હાલ હમેં ચાહિયે કે હમ ખુદ સુધરને કી સમ્મય કે સાથ સાથ દીગર ઈસ્લામી ભાઈયોં કો ભી નેકી કી દા'વત પેશ કરેં નીઝ અપને પડોસિયોં પર ભી ઈન્ફિરાદી કોશિશ કિયા કરેં. رَحْمَةُ اللَّهِ الْبَرِّين દીન બુઝુર્ગાને દીન رَحْمَةُ اللَّهِ الْبَرِّين કે અપને પડોસિયોં પર ઈન્ફિરાદી કોશિશ કે કઈ વાકિઆત હૈં, યુનાન્યે શમઝીન નામી એક આતશ પરસ્ત હઝરતે સય્યિદુના હસન બસરી رَحْمَةُ اللَّهِ الْبَرِّين કા પડોસી થા. જબ ઉસ કે ઈન્તિકાલ કા વક્ત કરીબ આયા તો આપ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالٰی عَلَيْهِ ઉસ કે પાસ તશરીફ લે ગએ, ક્યા દેખતે હૈં કે ઉસ કા સારા જિસ્મ આગ કે ધુવેં કી વજહ સે સિયાહ પડ ગયા હૈ ! આપ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالٰی عَلَيْهِ ને ઈન્ફિરાદી કોશિશ કરતે હુએ ઉસે ઈસ્લામ કબૂલ કરને કી દા'વત પેશ કી ઓર રહમતે ઈલાહી غُરُજુલ કી ઉમ્મીદ દિલાઈ. ઉસ ને અર્ઝ કી કે મેં ત્રીન ચીઝોં કી વજહ સે ઈસ્લામ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર કસરત સે દુરદે પાક પઢો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરદે પાક પઢના તુમ્હારે ગુનાહો કે લિયે મર્ફિરત હૈ. (ખતિમ)

સે દૂર હું : ﴿1﴾ જબ ઇસ્લામ કે નઝદીક “દુન્યા” બહુત બુરી શૈ હૈ તો ફિર તુમ લોગ ઇસ કે હુસૂલ કી જુસ્ત-જૂ ક્યું કરતે હો ? ﴿2﴾ મૌત કો યકીની તસવ્વુર કરને કે બા વુજૂદ ઓસ કે લિયે તય્યારી ક્યું નહીં કરતે ? ﴿3﴾ તુમ્હારે કહને કે મુતાબિક દીદારે ઇલાહી ેજ્જ બહુત બડી ને'મત હૈ તો ફિર તુમ દુન્યા મેં ઓસ કી **મરઝી કે ખિલાફ** કામ ક્યું કરતે હો ? હઝરતે સય્યિદુના હસન બસરી رحمة الله القوي ને ઇશાદિ ફરમાયા : “ઇન સબ ચીઝોં કા તઅલ્લુક તો આ'માલ સે હૈ અકાઈદ સે નહીં, તુમ યેહ તો ગૌર કરો કે આતશ પરસ્તી મેં વક્ત **ઝાએઝ** કર કે તુમ્હેં હાસિલ ક્યા હુવા ? મોમિન ખ્વાહ જૈસા ભી હો કમ અઝ કમ અલ્લાહ ેજ્જ કી વહદાનિયત (યા'ની એક હોને) કો તો તસ્લીમ કરતા હૈ. દેખો ! તુમ ને 70 સાલ તક ઇસ આગ કો પૂજા હૈ ઇસ કે બા વુજૂદ હમ દોનોં અગર આગ મેં કૂદે તો યેહ હમ દોનોં કો યક્સાં યા'ની બરાબર જલાએગી યકીનન તુમ્હારા ઇસ કી ઇબાદત કરના તુમ્હેં નહીં બચા સકેગા, હાં મેરે માલિક વ મૌલા ેજ્જ મેં ઝરર યેહ **તાકત** હૈ કે અગર વોહ ચાહે તો યેહ આગ મુઝે ઝર્રા બરાબર નુક્સાન ન પહોંચા સકે.” યેહ ફરમા કર આપ رحمة الله تعالى عليه ને અપને હાથ મેં આગ ઉઠા લી લેકિન ઓસ ને આપ رحمة الله تعالى عليه કો કોઈ નુક્સાન ન પહોંચાયા. યેહ દેખ કર શમ્હીન બડા મુન્તઅસ્સિર હુવા મગર ઉદાસ હો કર કહને લગા : “મેં સત્તર સાલ આતશ પરસ્તી મેં મુબ્તલા રહા, અબ આખિરી વક્ત મેં ક્યા મુસલ્માન હોઉંગા.” આપ رحمة الله تعالى عليه ને ઓસ પર ઇન્ફિરાદી કોશિશ જારી રખી, આખિરે કાર ઓસ ને અર્ઝ કી : “મેં ઇસ શર્ત પર મુસલ્માન હો સકતા હું કે આપ رحمة الله تعالى عليه મુઝે યેહ અહ્દ નામા લિખ કર દેં કે મેરે મુસલ્માન હો જાને કે બા'દ અલ્લાહ ેજ્જ મેરે તમામ ગુનાહોં કી બખ્શિશ ફરમા દેગા.” આપ رحمة الله تعالى عليه ને ઓસી મઝમૂન કા અહ્દ નામા લિખ કર ઓસ કે હવાલે કર દિયા, લેકિન ઓસ ને કહા : “ઇસ પર આદિલ લોગોં કી ગવાહી ભી દર્જ કરવાઈયે.” આપ رحمة الله تعالى عليه ને ઓસ કા યેહ મુતા-લબા ભી પૂરા કર દિયા. ઇસ કે બા'દ વોહ મુસલ્માન હો ગયા ઔર વસિયત કી કે મેરે મરને કે બા'દ મુઝે આપ رحمة الله تعالى عليه ખુદ ગુસ્લ દે કર યેહ “અહ્દ નામા” મેરે હાથ મેં થમા દીજિયેગા તાકે **મૈદાને મહશર** મેં મેરે મોમિન હોને કા સુબૂત બન સકે. યેહ વસિયત કરને કે બા'દ ઓસ ને કલિમએ શહાદત પઢા ઔર ઓસ કી રૂહ **ક-ફસે ઉન્સુરી** સે પરવાઝ કર ગઈ. આપ رحمة الله تعالى عليه ને ઓસ કી

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَالْاٰلِهٖ وَسَلَّمَ : જો મુઝ પર એક દુરુદ શરીફ પઢતા હૈ અલ્લાહ ઈઝ કે લિયે એક કીરાત અજ લિખતા હૈ ઓર કીરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (ખુરૂઝ)

વસિયત પૂરી ફરમાઈ. ઉસી શબ આપ રَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْهِ ને ખ્વાબ મેં દેખા કે વોહ બહુત કીમતી લિબાસ ઓર નકશો નિગાર સે મુઝયન તાજ પહને જન્નત કી સૈર મેં મસરૂફ હૈ. આપ રَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْهِ ને પૂછા : તુઝ પર કયા ગુઝરી ? ઉસ ને અર્ઝ કી “ખુદા ઈઝ ને મેરી મઝિરત ફરમા દી ઓર મુઝે એસે એસે **ઈઆમાત** સે નવાઝા કે મેં બતા નહીં સકતા, લિહાઝા ! અબ આપ રَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْهِ પર કોઈ બાર (યા'ની બોઝ) નહીં ઓર યેહ “અહ્દ નામા” વાપસ લે લીજિયે ક્યૂંકે અબ મુઝે ઈસ કી હાજત નહીં.” જબ બેદાર હુએ તો વોહ અહ્દ નામા આપ રَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْهِ કે હાથ મેં મૌજૂદ થા. આપ રَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْهِ ને ઈસ કામ્યાબી પર અલ્લાહ ઈઝ ઈઝાજલ્લુલુલ્લાહ કા શુક્ર અદા કિયા. (તઝકરે الاولیاء ج ۱ ص ۶۱) **કી ઈઝાજલ્લુલુલ્લાહ અલ્લાહ ઈઝ ઈઝાજલ્લુલુલ્લાહ** ઉન પર રહમત હો ઓર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મઝિરત હો.

اٰمِيْنَ بِجَاہِ النَّبِيِّ الْاَمِيْنَ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ

ઝમાને ભર મેં મયા દેંગે ધૂમ સુન્નત કી
અગર કરમ ને તેરે સાથ દે દિયા યા રબ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 95)

صَلُّوْا عَلَيَّ الْحَبِيْبُ ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّدٍ

મેં આગ કે અન્દર પૂરે 20 મિનટ ખડા રહા ! : મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો !
અલ્લાહ વાલોં કી ભી કયા ખૂબ બુલન્દો બાલા શાનેં હુવા કરતી હૈં કે વોહ **નેકી કી દા'વત** ભી દેતે હૈં, અલ્લાહ ઈઝાજલ્લુલુલ્લાહ કી ઈનાયત સે **કરામાત** ભી દિખાતે હૈં ઓર ઈમાન કી ને'મત દિલા કર **જન્નત** મેં દાખિલે કી સૂરત ભી બના દેતે હૈં. બહર હાલ પડોસી કી ભી ફિક રખની યાહિયે ઓર ઉસે **નેકી કી દા'વત** સે મહરૂમ નહીં કરના યાહિયે. હાં ગૈર મુસ્લિમ સે દોસ્તી રખને કી ઈજાઝત નહીં કે એક આમ આદમી યેહ ઝેહન બનાએ કે મેં ઈસ હીલે સે ઉસ કો મુસલ્માન કર લૂંગા. અલબત્તા જો આલિમે દીન ઉસ ગૈર મુસ્લિમ કે મઝહબ ઓર બાતિલ અકીદોં કે રદ પર કુદરત રખતા હો વોહ બેશક શરીઅત કે દાઅરે મેં રહ કર ઉસે ઈસ્લામ મેં લાને કે લિયે અપને કરીબ કરે ઓર ઉસ કો ઈસ્લામ કી તરફ રગબત દિલાએ ઓર ઉસ કે એ'તિરાઝાત કે જવાબાત દે. **કરામત**

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જિસ ને કિતાબ મેં મુઝ પર દુરૂદ પાક લિખા તો જબ તક મેરા નામ ઉસ મેં રહેગા ફિરિશ્તે ઉસ કે લિયે ઇસ્તિઘ્કાર કરતે રહેગે. (ખાતમ)

કી બ-ર-કત સે સેંકડોં આગ કે પુજારિયોં કો દાખિલે ઇસ્લામ કરને સે મુ-તઅલ્લિક હયાતે આ'લા હઝરત જિલ્દ અવ્વલ સફહા 183 તા 184 પર વારિદ એક ઈમાન અફરોઝ હિકાયત સમાઅત ફરમાઈયે, જિસ મેં મેરે આકા આ'લા હઝરત ﷺ કે બે મિસાલ તકવે કા ભી તઝકિરા હૈ, હિકાયત કો કદરે આસાન કર કે પેશ કરને કી કોશિશ કરતા હૂં યુનાન્યે હઝરતે મૌલાના હુસૈન મેરઠી ﷺ ફરમાતે હૈં : હઝરત પીર અબ્દુલ હમીદ સાહિબ બગદાદી ﷺ હિન્દ કે સૂબે ગુજરાત કે એક શહર બડોદા મેં તશરીફ લાએ ઔર જામેઅ મસ્જિદ મેં એક દિન મગરિબ કી નમાઝ પઢાઈ, મેં ને ઐસા અસર કભી કુરઆન શરીફ પઢને કા નહીં દેખા, મા'લૂમાત કર કે ઉન સે મિલને ઉન કી કિયામ ગાહ પર ગયા. એ'જાઝે કુરઆની કે સિલ્સિલે મેં પીર સાહિબ ને અપના એક ઈમાન અફરોઝ વાકિઆ સુનાતે હુએ ફરમાયા : મેં એક મર્તબા “ઈરાન” ગયા, વહાં કે એક પુરાને આતશ કદે સે તઅલ્લુક રખને વાલે આતશ પરસ્તોં સે મુના-ઝરે કી મેરી તરકીબ બની. મેં ને કહ દિયા કે જિસ આગ કી તુમ લોગ પૂજા કરતે હો ઉસી કે અન્દર જા કર પૂછ લિયા જાએ કે આયા વોહ અપને પૂજને વાલોં કી કોઈ રિઆયત ભી કરતી હૈ યા ઉસ કો ભી જલા મારતી હૈ ! મેરી ઇસ બાત કો વોહ લોગ મઝાક સમઝે, મગર એક વક્ત તૈ કર લિયા ગયા. વક્તે મુકર્રરા પર સારા શહર યેહ “અનોખા મુના-ઝરા” દેખને કે લિયે ઉમંઝ આયા. મેં ને ઉન કે પુજારી સે કહા : ચલિયે આગ કે અન્દર ! વોહ ઘબરા ગયા. ﷺ મેં આતશ કદે કે અન્દર દાખિલ હો ગયા ઔર શો'લે મારતી આગ કે અન્દર પૂરે 20 મિનટ ખડારહા, ફિર બખૈરો આફિયત બાહર નિકલ આયા. યેહ મન્ઝર દેખ કર ﷺ બહુત સારે આતશ પરસ્ત તૌબા કર કે મુશરફ બ ઇસ્લામ હો ગએ. હઝરત મૌલાના હુસૈન મેરઠી ﷺ ફરમાતે હૈં : મેં ને પૂછા : આપ ને ઇતની હિમ્મત કેસે કી ? ફરમાયા : આગ મેં દાખિલ હોતે વક્ત મેં ને કુરઆને કરીમ હાથ મેં ઉઠા રખા થા ઔર મેરા યેહ ઝેહન બના હુવા થા કે જબ કુરઆને પાક હમં જહન્નમ કી આગ સે બચા સકતા હૈ તો દુન્યા કી મા'મૂલી આગ સે ક્યૂં નહીં બચા સકતા ! ઉન બુઝુર્ગ સે મેં ને સરકારે આ'લા હઝરત ﷺ કી નમાઝ કે મુ-તઅલ્લિક એક મખસૂસ એહતિયાત કા તઝકિરા કિયા તો વોહ બેહદ મુ-તઅસ્સિર હુએ, દૂસરે દિન

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर એક બાર દુરુદ પાક પઢા અલ્લાહ ઊસ પર દસ રહમતે ભેજતા છે. (મુસ્લમ)

મેરી ઉન સે ફિર મુલાકાત હુઈ તો ફરમાયા : આજ સારી રાત રોતે ગુઝરી યેહી કહતા રહા કે ખુદા વન્દા ! તેરે ઐસે બન્દે ભી હૈં જો ઈસ કદર એહતિયાત સે નમાઝ પઢતે હૈં.

(હયાતે આ'લા હઝરત, સ. 183, 184, બિ તગય્યુર)

અલ્લાહ કયા જહન્નમ અબ ભી ન સર્દ હોગા

રો રો કે મુસ્તફા ને દરિયા બહા દિયે હૈં

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

શહે કલામે રઝા : ઈસ શે'ર મેં મેરે આકા આ'લા હઝરત, મૌલાના શાહ ઈમામ અહમદ રઝા ખાન رَحْمَةُ الرَّحْمٰن عَلَيْهِ ખુદાએ ગફફાર કે દરબારે ગોહર બાર મેં અઝ ગુઝાર હૈં : યા અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ! કયા જહન્નમ કી આગ ગુલામાને મુસ્તફા કે હક મેં અબ ભી સર્દ ન હોગી ! મેરે પ્યારે પ્યારે પરવર દગાર તેરે પ્યારે હબીબ ﷺ અપની ઉમ્મત કી બખ્શિશ કે લિયે દુઆએ કરતે હુએ ઈતના રોએ હૈં ઈતના રોએ હૈં ગોયા રો રો કર દરિયા બહા દિયે હૈં.

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

મશામે જાં મુઅત્તર હો ગએ : મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! અપને દિલ કે અન્દર મહબ્બતે ઔલિયાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللهُ السَّلَام કી શમ્મ જલાને, ફેઝાને ઔલિયા પાને ઔર દુન્યા વ આખિરત બેહતર બનાને કે લિયે દા'વતે ઈસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે હર દમ વાબસ્તા રહિયે, આપ કા જઝૂબએ શૌક બઢાને કે લિયે એક મ-દની બહાર આપ કે ગોશ ગુઝાર કરતા હું યુનાન્યે ડેરા મુરાદ જમાલી (બલૂચિસ્તાન, પાકિસ્તાન) મેં મુકીમ ઈસ્લામી ભાઈ કે તહરીરી બયાન કા ખુલાસા પેશે ખિદમત હૈ : દા'વતે ઈસ્લામી કે મહકે મહકે મુશ્કબાર મ-દની માહોલ સે વાબસ્તગી સે કબ્લ ગુનાહોં ભરી ઝિન્દગી બસર હો રહી થી, મેરી ઝિન્દગી કે ખજાં રસીદા ચમન મેં નસીમે બહાર કુછ ઈસ તરહ ચલી કે એક દિન હરબે મા'મૂલ મેં અપને મેડીકલ સ્ટોર પર મૌજૂદ થા, એક ઈસ્લામી ભાઈ મેરે પાસ તશરીફ લાએ ઔર ઈન્ફિરાદી કોશિશ કરતે હુએ ઉન્હોં ને મુઝે બૈનલ અક્વામી સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ મેં શિર્કત કી દા'વત પેશ કી મગર મેં ને ઉન કી બાત સુની અનસુની કર દી. ઈસ્લાહે ઉમ્મત કે જઝબે સે સરશાર, ઊસ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો શખ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (ખુરાન)

આશિકે રસૂલ કે હૌસલે પસ્ત હોને કે બજાએ ગોયા મઝીદ બુલન્દ હો ગએ ! ઉન્હોં ને મુઝ પર ઇન્ફિરાદી કોશિશ બરાબર જારી રખી, اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ મેં ઉન કી મહબ્બત ઔર મુસ્તકિલ ઇન્ફિરાદી કોશિશ કે નતીજે મેં બૈનલ અકવામી સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ મેં શિર્કત કે લિયે તથ્યાર હો ગયા. જબ મેં ઇજતિમાઅ ગાહ કી પુરનૂર ફઝાઓં મેં પહોંચા તો આશિકાને રસૂલ કા ઠાઠે મારતા સમુન્દર દેખ કર બેહદ મુ-તઅસ્સિર હુવા. તિલાવતે કુરઆને પાક, સુન્નતોં ભરે બયાનાત, પુરસોઝ ના'તેં ઔર ઝિકુલ્લાહ કી કેફ આવર સદાએ મશામે જાં કો મુઅત્તર ઔર જિસ્મ વ રૂહ કો મુસલ્સલ તાઝગી બખ્શ રહી થીં, મેં ને ગુઝશ્તા ગુનાહોં સે તૌબા કી ઔર હાથોં હાથ દાઢી સજાને કી નિયત કર લી ઔર દા'વતે ઇસ્લામી કે તદ્દત રાહે ખુદા عَزَّوَجَلَّ મેં સુન્નતોં કી તરબિયત કે લિયે સફર કરને વાલે આશિકાને રસૂલ કે મ-દની કાફિલે કે હમરાહ સફર કરને કા ઝેહન ભી બના લિયા. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ દા'વતે ઇસ્લામી કે મહકે મહકે મુશકબાર મ-દની માહોલ સે વાબસ્તગી કી બ-ર-કત સે મુઝ ગુનાહગાર કો નેકિયોં સે મહબ્બત ઔર ગુનાહોં સે નફરત કા અઝીમ જઝબા નસીબ હો ગયા.

હેં ઇસ્લામી*ભાઈ સભી ભાઈ ભાઈ હેં બેહદ મહબ્બત ભરા મ-દની માહોલ
યકીનન મુકદ્દર કા વોહ હેં સિકન્દર જિસે ખેર સે મિલ ગયા* મ-દની માહોલ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 602)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

મ-દની બહાર કે ઝિમ્ન મેં “નેકી” કે મુ-તઅલ્લિક નેકી કી દા'વત : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! ઇસ્લામી ભાઈ કી ઇન્ફિરાદી કોશિશ પર ઇસ્તિકામત આખિરે કાર રંગ લાઈ ઔર ગુનાહોં ભરી ઝિન્દગી ગુઝારને વાલા નૌ જવાન સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ મેં આ ગયા ઔર આશિકાને રસૂલ કી સોહબત વ બ-ર-કત ને ગુનાહગાર કો નેકૂકાર બના દિયા, ઉસે દાઢી બઢાને, નેકિયાં અપનાને ઔર ગુનાહોં સે પીછા છુડાને કા જઝબા મિલ ગયા. વાકેઈ “નેકિયાં” કરના બડી સઆદત કી બાત હૈ. નેકી ગુનાહ મિટાતી અઝાબે કબ્ર વ જહન્નમ સે બચાતી ઔર જન્નત દિલાતી હૈ. દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી

મહત્વના
મુદ્દાઓ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جس نے مون پر اےک بار دھڑے پاک پٹا اٹھلا اے اُس پر دس رحمتیں بے جتا ہے. (مسلم)

તૌબા કે ઇરાદે સે ગુનાહ કરના કુફ્ર હૈ : યેહ હદીસે પાક પઢ કર مَعَادًا કોઈ યેહ ન સમજે કે બહુત ઝબર દસ્ત નુસ્ખા હાથ આ ગયા ! અબ તો ખૂબ ગુનાહ કરતે રહેંગે ઔર لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ કહ લિયા કરેંગે તો ગુનાહ મિટ જાએંગે. ખુદા કી કસમ ! યેહ શૈતાન કા બહુત બડા ઔર બુરા વાર હૈ. ઈસ ઇરાદે સે ગુનાહ કરના કે બા'દ મેં તૌબા કર લૂંગા યેહ અશદ કબીરા યા'ની સખ્ત તરીન કબીરા ગુનાહ હૈ. બલ્કે મુફ્ફિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن નૂરુલ ઇરફાન સફહા 376 પર સૂરએ યૂસુફ કી આયત નમ્બર 9 કે તહત ફરમાતે હૈં : “તૌબા કે ઇરાદે સે ગુનાહ કરના કુફ્ર હૈ.”

બ વક્તે નજ્મ સલામત રહે મેરા ઈમાં મુઝે નસીબ હો કલિમા હૈ ઇસ્તિજા યા રબ
જો “મ-દની કામ” કરેં દિલ લગા કે યા અલ્લાહ ઉન્હેં હો ખ્વાબ મેં દીદારે મુસ્તફા યા રબ
તેરી મહબ્બત ઉતર જાએ મેરી નસ નસ મેં
પએ રજા હો અતા ઈશકે મુસ્તફા યા રબ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

પડોસી કો બુરાઈ સે ન રોકને કા વખાલ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો !

પડોસિયોં કે બહુત સારે હુકૂક હૈં, ઈન કી બજા આ-વરી કે લિયે હમેં હર દમ કોશાં રહના યાહિયે. પડોસિયોં કો સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ મેં શિકત ઔર મ-દની કાફિલે મેં સુન્નતોં ભરે સફર વગૈરા કી દા'વત દેને મેં ભી ગફલત નહીં બરત્ની યાહિયે નીઝ ઉન કો مَعَادًا اللَّهِ ﷻ ગુનાહોં મેં મુબ્તલા દેખેં તો ઉન્હેં ઉન સે બાઝ રખને કે લિયે ભી ભરપૂર સઅય કરની યાહિયે. હઝરતે સય્યિદુના માલિક બિન દીનાર عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن ફરમાતે હૈં : મેં ને તૌરાત શરીફ મેં પઢા કે જિસ કા પડોસી ના ફરમાની મેં મુબ્તલા હો ઔર વોહ ઉસે ન રોકે તો વોહ ભી ઈસ ગુનાહ મેં શરીક હૈ.

(الْكَرْدُ لِلَامَامِ أَحْمَدَ ص ١٣٤ ر ٥٢٧)

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : જો શપ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (ટર્મી)

પડોસી કિયામત કે દિન દા'વા કરેગા : પડોસી કો નેકી કી દા'વત દેને ઔર ગુનાહોં સે મુમા-ન-અત કરને કી અહમ્મિયત બહુત ઝિયાદા હૈ જૈસા કે અબ જો રિવાયત પેશ કી જા રહી હૈ ઉસ સે ઝાહિર હૈ યુનાન્હે હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ફરમાતે હેં : હમ ને યેહ બાત સુની હૈ કે કિયામત કે દિન એક શપ્સ દૂસરે કે ખિલાફ દા'વા કરેગા હાલાં કે વોહ ઉસ કો જાનતા ન હોગા. મુદ્દઆ અલૈહ (યા'ની જિસ પર દા'વા કિયા ગયા) કહેગા : તેરા મુઝ પર ક્યા હક હૈ ? મૈં તો તુઝ કો (સહીહ સે) જાનતા તક ભી નહીં. મુદ્દઈ (યા'ની દા'વા કરને વાલા) કહેગા : તૂ મુઝ કો ગુનાહ કરતે દેખતા થા ઔર મુઝે મન્અ નહીં કરતા થા.

(الترغيب والترهيب ج ٣ ص ١٨٦ حديث ٣٥٤٦)

બે નમાઝી પડોસી કો નમાઝ કી દા'વત દીજિયે : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો !

બયાન કર્દા દોનોં રિવાયતોં સે મા'લૂમ હુવા કે પડોસિયોં કો ભી ઝરૂર નેકી કી દા'વત દેની ઔર બુરાઈ મે મુમા-ન-અત કરની ચાહિયે, આપ કા પડોસી અગર બે નમાઝી હૈ તો ઉસે નમાઝ કી દા'વત દીજિયે, અગર વોહ નમાઝી હૈ ઔર જમાઅત મેં સુસ્તી કરતા હૈ તો ઉસે જમાઅત કી તલ્કીન કીજિયે હત્તા કે અગર આપ કા ઝન્ને ગાલિબ હૈ કે સમઝાએંગે તો જમાઅત સે નમાઝ પઢના શુરૂઅ કર દેગા તો અબ ઉસે સમઝાના વાજિબ હો ગયા, નહીં સમઝાએંગે તો ગુનહગાર હોંગે યુનાન્હે દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 1250 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ “બહારે શરીઅત જિલ્દ અવ્વલ” સફહા 582 પર હૈ : આકિલ, બાલિગ, હુર (યા'ની આઝાદ), કાદિર (યા'ની કુદરત રખને વાલે) પર જમાઅત વાજિબ હૈ, બિલા ઉઝર એક બાર ભી છોડને વાલા ગુનહગાર ઔર મુસ્તહિકે સઝા હૈ ઔર કઈ બાર તર્ક કરે તો ફાસિક મરદ્દુશ્શહાદહ (યા'ની ઉસ કી ગવાહી કાબિલે રદ હૈ) ઔર ઉસ કો સપ્ત સઝા દી જાએગી, અગર પડોસિયોં ને સુકૂત કિયા (યા'ની ખામોશી ઇજ્તિયાર કી) તો વોહ ભી ગુનહગાર હુએ.

(دُرِّمُخْتَار و رَدُّ الْمُحْتَار ج ٢ ص ٣٤٠ غنيہ ص ٥٠٨)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुश्मि पाक न पड़ा तलकीक वोह बट भप्त हो गया. (उज्ज)

ઇમામ કો ચાહિયે કે મુક્તદી કી નિગરાની કરે : મસ્જિદોં કે પેશ ઇમામોં કી ખિદમતોં મેં મશવ-રતન અર્જ હૈ વોહ અપને મુક્તદિયોં કી નિગરાની કિયા કરેં કે ઉન મેં સે કૌન જમાઅત સે નમાઝ પઢતા હૈ ઓર કૌન નહીં, અગર કોઈ નમાઝી કિસી નમાઝ મેં ગૈર હાઝિર હો તો ઉસ કે ઘર જા કર યા ફોન કર કે ઉસ કી ખબર નિકાલેં, બીમાર હો ગયા હો તો ઇયાદત કરેં ઓર સુસ્તી કી વજહ સે ન આયા હો તો **નેકી કી દા'વત** દેં ઓર યેહ સિફ ઇમામ સાહિબાન હી કે લિયે નહીં હૈ તમામ ઇસ્લામી ભાઈયોં કો યેહ અન્દાઝ ઇજ્તિયાર કરના ચાહિયે.

ફારૂકે આ'ઝમ ને ફજ મેં ગૈર હાઝિર રહને વાલે કી મા'લૂમાત કી :

અમીરુલ મુઅમિનીન, ઇમામુલ આદિલીન, મુતમ્મિમુલ અર-બઈન, હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ કે નમાઝિયોં કી ખબર ગીરી કરને કી એક રિવાયત મુલા-હઝા ફરમાઈયે ઓર ઇસ કે મુતાબિક અમલ કા ઝેહન બનાઈયે યુનાન્યે અમીરુલ મુઅમિનીન ફારૂકે આ'ઝમ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ને સુબહ કી નમાઝ મેં હઝરતે સય્યિદુના સુલૈમાન બિન અબી હસ્મા رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ કો નહીં દેખા. બાઝાર તશરીફ લે ગએ, રાસ્તે મેં સય્યિદુના સુલૈમાન رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ કા ઘર થા ઉન કી માં હઝરતે સય્યિદુના શિફ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ કે પાસ તશરીફ લે ગએ ઓર ફરમાયા કે સુબહ કી નમાઝ મેં, મેં ને સુલૈમાન કો નહીં પાયા ! ઉન્હોં ને કહા : રાત મેં નમાઝ (યા'ની નફલેં) પઢતે રહે ફિર નીંદ આ ગઈ, સય્યિદુના **ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ** رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ને ફરમાયા : સુબહ કી નમાઝ જમાઅત સે પઢૂં યેહ મેરે નઝદીક ઇસ સે બેહતર હૈ કે રાત મેં કિયામ કરૂં. (યા'ની રાત ભર નફલેં પઢૂં) (موطا امام مالك ج ١ ص ١٣٤ حديث ٢٠٠)

ઇજતિમાએ ઝિકો ના'ત વગૈરા કે સબબ જમાઅત નહીં જાની ચાહિયે :

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ ને ઘર જા કર ખબર નિકાલી, ઇસ રિવાયત સે યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે શબ ભર નવાફિલ પઢને યા ઇજતિમાએ ઝિકો ના'ત મેં રાત ગએ તક શિર્કત કરને કે સબબ સુબહ કી નમાઝ કઝા હો જાના કુજા અગર ફજ કી જમાઅત ભી ચલી જાતી હો તો લાઝિમ હૈ કે ઇસ તરહ કે મુસ્તહબ્બાત છોડ કર રાત આરામ કર લે ઓર બા જમાઅત નમાઝે ફજ અદા કરે.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَسَّى اللّٰه تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર દસ મરતબા સુબહ ઓર દસ મરતબા શામ દુરૂદે પાક પઢા ઉસે કિયામત કે દિન મેરી શફાઅત મિલેગી. (ઈબ્નુ મુબારક)

નમાઝ કે વક્ત સો જાને વાલે કે લિયે સર કુયલને કા અઝાબ :

જો લોગ રાતોં કો બૈઠકેં જમાતે ઓર ખૂબ મહફિલેં ચમકાતે હૈં ઓર ફજ કી નમાઝ સે કબ્લ સો જાતે ઓર નમાઝ સે ખુદ કો મહરૂમ કર દેતે હૈં ઉન કે લિયે લમ્હએ ફિકિયા હૈ. યુનાન્યે સરકારે મદીનએ મુનવ્વરહ, સરદારે મક્કએ મુકર્રમા ﷺ ને સહાબએ કિરામ الرِّضْوَانُ عَلَيْهِمُ السَّلَام سے ફરમાયા : આજ રાત દો શખ્સ (યા'ની જિબ્રાઈલ عَلَيْهِ السَّلَام ઓર મીકાઈલ عَلَيْهِ السَّلَام) મેરે પાસ આએ ઓર મુઝે અર્ઝે મુકદ્દસા મેં લે આએ. મેં ને દેખા કે એક શખ્સ લૈટા હૈ ઓર ઉસ કે સિરહાને એક શખ્સ પથ્થર ઉઠાએ ખડા હૈ ઓર પૈ દર પૈ પથ્થર સે ઉસ કા સર કુયલ રહા હૈ, હર બાર કુયલને કે બા'દ સર ફિર ઠીક હો જાતા હૈ. મેં ને ફિરિશતોં સે કહા : سُبْحٰنَ اللّٰه يَهْد كَوْن هٖ ؟ उन्हों ने अर्ज की : आगे तशरीफ़ ले यलिये (મજીદ મનાઝિર દિખાને કે બા'દ) ફિરિશતોં ને અર્ઝ કી, કે પહલા શખ્સ જો આપ ﷺ ને દેખા يَهْد وَادَّيَا جِسَّ نَ كُورْآنَ پَڬَا فِيرِ اِس كُو اُڇوڊ دِيا تَا اَوَرِ اِزَّ نَمَازِوْ كَ وَڪْت سَوِ جَاتَا تَا اِس كَ سَاٲ يَهْدِ بَرْتَا و كِيا مَت تَك اُڄوگا.

(مُفَصَّلُ اَزْ صَحِيحِ بُخَارِي ج ٤ ص ٤٢٥ حديث ٧٠٤٧)

મેં પાંચોં નમાઝેં પઢૂં બા જમાઅત

હો તૌફીક એસી અતા યા ઈલાહી

صَلُّوْا عَلٰى الْحَبِيْبِ ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

ફિલ્મોં કી 2000 V.C.Ds તોડ દીં : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! નમાઝોં કી

આદત બનાને, સુન્નતેં અપનાને, નેકિયોં કી ખસ્લત પાને ઓર ગુનાહોં કી નુહસત સે પીછા છુડાને કે લિયે દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા હો જાઈયે ! આઈયે ! આપ કી તરગીબ વ તહરીસ કે લિયે એક મ-દની બહાર સુનાઊં યુનાન્યે એશિયા કી સબ સે બડી કચ્ચી આબાદી ઓરંગી ટાઊન (બાબુલ મદીના, કરાચી) મેં મુકીમ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَسَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَالْهَوَسَمُ : जिस के पास मेरा जिक्र हुवा और उस ने मुझ पर दुइद शरीफ न पढा उस ने जफ़ा की. (मेहरारज़)

ઇસ્લામી ભાઈ કે મક્તૂબ કા ખુલાસા હૈ : દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ મેં આને સે કબ્લ, મેં નેકિયોં સે કોસોં દૂર ગુનાહોં કી વાદિયોં મેં મહસૂર (યા'ની કેદ) થા, ખ્વાહિશાતે નફ્સાની કી તકમીલ ગોયા મેરા મક્સદે હયાત બન ચુકા થા. ફોહ્શ ફિલ્મોં ડિરામે દેખને કે સાથ સાથ તરહ તરહ કી દીગર બુરાઈયોં કી નુહસતોં કા ભી શિકાર થા. મેરી નેકિયોં સે હદ દ-રજા ગફલત ઔર ફિલ્મોં ડિરામોં સે જુનૂન કી હદ તક મહબ્બત કા અન્દાજા ઇસ બાત સે લગાયા જા સકતા હૈ કે ઘર સે મુઝે જો માહાના એક હઝાર રૂપૈ જેબ ખર્ચ મિલતા થા ઉન સે નિત નઈ ફિલ્મોં ઔર ડિરામોં કી V.C.Ds ખરીદ કર લાતા હતા કે મેરે પાસ દો હઝાર (2000) સે ઝાઈદ વીસીડીઝ જમ્મ હો ચુકી થી ! ﷺ મેરી કિસ્મત મેં નેક હિદાયત લિખી થી जिस की सूरत कुछ यूँ बनी के એક દિન એક આશિકે રસૂલ સબ્જ સબ્જ ઇમામા શરીફ કા તાજ સજાએ મેરે પાસ તશરીફ લાએ ઔર ઇન્ફિરાદી કોશિશ કરતે હુએ મુઝે ફિકે આખિરત સે મુ-તઅલ્લિક કુછ ઇસ તરહ નેકી કી દા'વત દી કે ખૌફે ખુદા મેરે રગો પૈ મેં સરાયત કરતા ચલા ગયા, બુરી આદાત વ મુફસિદ ખયાલાત કી ઇમારત મુ-તઝલ્જલ હો ગઈ, ઉસ આશિકે રસૂલ કે હુસ્ને અખ્લાક ઔર ઇન્ફિરાદી કોશિશ કી બ-ર-કત સે મેં દા'વતે ઇસ્લામી કે હફતાવાર સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ મેં હાઝિર હો ગયા. વહાં હોને વાલે સુન્નતોં ભરે બયાન ને મેરે ઇસ્યાં શિઆર દિલ કી તબ્દીલ કર કે રખ દિયા ઔર આખિર મેં માંગી જાને વાલી રિક્કત અંગેઝ દુઆ કા દિલ પર એસા અસર હુવા કે ઘર આ કર મેં ને ફિલ્મોં કી તમામ V.C.Ds તોડ ફોડ ડાલીં. દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે વાબસ્તગી કી બ-ર-કત સે મેં ને દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કે સુન્નતોં ભરે બયાનાત કી કેસિટૅં ઘર લા કર ખુદ ભી સુનીં ઔર ઘર વાલોં કો ભી સુનને કે લિયે દીં તો ઇન કી બ-ર-કતોં સે ﷺ હમારા સારા ઘરાના મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા હો કર કાદિરી ર-ઝવી સિલ્સિલે મેં દાખિલ હો ગયા.

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَى مُحَمَّدٍ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દુરુદ શરીફ પઢેગા મેં કિયામત કે દિન ઉસ કી શફાઅત કરૂંગા. (કુત્રાઅલ)

નેક બન્દોં કી શાનેં : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ કી

બ-ર-કતોં કે ક્યા કહને ! ઇસ મેં આશિકાને રસૂલ કી સોહબતેં, કુબતેં ઔર બ-ર-કતેં નસીબ હોતી હેં, ઇન મેં કઈ અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કે મકબૂલ બન્દે હોતે હેં જો અગર્યે પહચાને નહીં જાતે મગર ઉન કી બ-ર-કતોં સે બેડા પાર હો જાતા હૈ. ઉ-લમા ફરમાતે હેં : જહાં ચાલીસ મુસલ્માન સાલેહ (યા'ની નેક મુસલ્માન) જમ્મ હોતે હેં ઉન મેં સે એક વલિયુલ્લાહ ઝરૂર હોતા હૈ. (ફતાવા ર-ઝવિયા, જિ. 24, સ. 184,

۳۱۲) (تيسير شرح جامع صغير تحت الحديث ۷۱۴ ج ۱ ص ۳۱۲) **ફરમાને મુસ્તફા ﷺ** : બહુત સે બિખરે હુએ બાલોં, ગુબાર આલૂદા બદન વાલે ઔર દો પુરાને કપડોં વાલે એસે હોતે હેં કે જિન કી પરવાહ નહીં કી જાતી અગર વોહ અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ પર કસમ ખા લેં તો અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ઉન કી કસમ કો પૂરી ફરમા દેતા હૈ ઔર બરાઅ બિન માલિક (رَضِيَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ) ઉન્હોં લોગોં મેં સે હેં.

(سُنَنِ تِرْمِذِي ج ۵ ص ۴۶۰ حَدِيث ۳۸۸۰)

* **અપને અચ્છે અચ્છે બન્દોં કે તુફેલ એ કિબ્રિયા** *

* **મુઝ નિકમ્મે ઔર બુરે બન્દે કો ભી અચ્છા બના** *

اٰمِيْنَ بِجَاۗءِ النَّبِيِّ الْاٰمِيْنَ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِيْب ! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْ مُحَمَّد

હઝરતે બરાઅ બિન માલિક કી કબૂલિયતે દુઆ કી હિકાયત : મઝકૂરા

હદીસે પાક કે રાવી ને **સરકારે મદીના** صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે ઇસ ફરમાને આલીશાન કે નતીજે મેં એક ઈમાન અફરોઝ હિકાયત બયાન ફરમાઈ હૈ, આપ ભી સુનિયે ઔર ઈમાન તાઝા કીજિયે ચુનાન્થે રાવી કહતે હેં : એક મર્તબા મુસલ્માનોં કા કુફફાર સે આમના સામના હુવા તો કુફફાર ને મુસલ્માનોં કો સપ્ત તુકસાન પહોંચાયા. તો મુસલ્માનોં ને જમ્મ હો કર ઇન સે ગુઝારિશ કી : **એ બરાઅ બિન માલિક (رَضِيَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ) ! અપને રબ ઈબ્રાહીમ કી કસમ દે કર ફત્હ કી દુઆ માંગિયે ! ઉન્હોં ને અઝ કી : યા અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ !**

મેં તુજ કો તેરી હી કસમ દે કર દુઆ કરતા હું કે હમેં કુફર પર ગ-લબા અતા ફરમા
 ઔર મુજે અપને નબી صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કે પાસ પહોંચા દે (યા'ની શહાદત અતા
 ફરમા દે). ફૌરન હી આપ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ કી દુઆ મકબૂલ હો ગઈ ઔર મુસલમાનોં કો
 ફતહ નસીબ હુઈ ઔર ઉસી લડાઈ મેં હઝરતે સય્યિદુના બરાઅ બિન માલિક
 اَبْدَلَاہُ عَزَّوَجَلَّ (الْمُسْتَدْرَكُ لِلْحَاكِم ج ٤ ص ٣٤٠ حديث ٥٣٢٥) رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ
 પર રહમત હો ઔર ઉન કે સ-દકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.

امین بِجَاهِ النَّبِيِّ الْأَمِينِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

ਯਾਹੋਂ 'ਤੋ ਈਸ਼ਾਰੋਂ ਸੇ ਅਪਨੇ ਕਾਯਾ ਢੀ ਪਲਟ ਏਂ ਫੁਨ੍ਯਾ ਕੀ
ਯੇਹ ਸ਼ਾਨ ਹੈ ਝਿਫ਼ਮਤ ਗਾਰੋਂ ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਕਾ ਆਲਮ ਕ੍ਯਾ ਛੀਗਾ !

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ગવથ્યા, મુહદ્દિસ કેસે બના ! : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! الْحَمْدُ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ હમારે અસ્લાફِ عَلَيْهِمُ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى કિસી કો બુરાઈ મેં મુબતલા દેખ કર હમદર્દી સે લબરેઝ દિલ કે સાથ ઉસ કી ઇસ્લાહ કે લિયે કોશાં હોતે, ઇસ ઝિમ્ન મેં મશહૂર સહાબી હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ ઇબ્ને મસ્જીદ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ કી ઇન્ફિરાદી કોશિશ કી **અધૂતી હિકાયત** મુલા-હઝા ફરમાઈયે ઔર દેખિયે કિસ તરહ આપ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ ને એક ગવથ્યે કો અપની નઝરે કરામત સે અપને વક્ત કા અઝીમ મુહદ્દિસ વ ઇમામ બના દિયા ! યુનાન્થે હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ ઇબ્ને મસ્જીદ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ એક રોઝ કૂફે કે કરીબ કિસી મકામ સે ગુઝર રહે થે, એક ઘર કે પાસ ઝાઝાન નામી મશહૂર ગવથ્યા (યા'ની ગુલૂકાર) નિહાયત હી સુરીલી આવાઝ મેં ગા રહા થા ઔર કુછ ઔબાશ લોગ શરાબ કે નશે મેં મસ્ત ગાને બાજે કી ધુનોં પર ઝૂમ રહે થે. હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ ઇબ્ને મસ્જીદ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ ને ફરમાયા : કિતની પ્યારી આવાઝ હૈ ! અગર યેહ આવાઝ કિરાઅતે કુરઆને કરીમ કે લિયે ઇસ્તિ'માલ હોતી તો કુછ ઔર બાત હોતી ! યેહ ફરમા કર અપની મુબારક યાદર ઉસ ગવથ્યે (SINGER) કે સર પર ડાલી ઔર તશરીફ લે ગએ. ઝાઝાન ને લોગોં સે પૂછા :

નીચ ઈસ ઈમાન અફરોઝ હિકાયત સે યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે ગાને બાજે બહુત બુરી ચીઝ હૈં અગર યેહ અચ્છી ચીઝ હોતે યા ﷻ રૂહ કી ગિઝા હોતે તો સચ્ચિદના અબ્દુલ્લાહ

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : જિસ ને મુઝ પર દસ મરતબા દુરૂદે પાક પઢા અલ્લાહ ઉસ પર સો રહમતો નાઝિલ ફરમાતા હૈ. (ટર્મી)

ઇબ્ને મરઝીદે رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ ઝાઝાન પર “કરામાતી ઇન્ફિરાદી કોશિશ” કરને કે બજાએ ઉસ કી હૌસલા અફઝાઈ કરતે. مَعَاذَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ

ગાને બાજે કી મઝમ્મત પર ચાર રિવાયાત : નેકી કી દા'વત કા સવાબ કમાને કી

નિયત કે સાથ મૂસીકી કી મઝમ્મત પર વારિદ કુછ મ-દની ફૂલ પેશ કરતા હૂં ઇસ સે સઆદત મન્દોં કી સમઝ મેં આ જાએગા કે હરગિઝ યેહ રૂહ કી ગિઝા નહીં બલ્કે ઇસ સે રૂહાનિયત તબાહ હોતી હૈ : ﴿1﴾ દો આવાઝોં પર દુન્યા વ આખિરત મેં લા'નત હૈ (1)

ને'મત કે વક્ત બાજા (2) મુસીબત કે વક્ત ચિલ્લાના. (الکامل فی ضغفء الرجال لابن عیى ج ٧ ص ٢٩٩)

﴿2﴾ હઝરતે અલ્લામા જલાલુદ્દીન સુયૂતી શાફેઈ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِی નક્લ ફરમાતે હેં :

ગાને બાજે સે અપને આપ કો બચાઓ ક્યૂંકે યેહ શહ્વત કો ઉભારતે ઔર ગૈરત કો બરબાદ કરતે હેં ઔર યેહ શરાબ કે કાર્થમ મકામ હેં, ઇસ મેં નશે કી સી તાસીર હૈ.

﴿3﴾ જો ગાને વાલી કે પાસ બેઠે, કાન લગા કર ધ્યાન સે સુને તે અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ બરોઝે કિયામત ઉસ કે કાનોં મેં સીસા ઉડેલેગા.

﴿4﴾ ગાના ઔર લહ્વ દિલ મેં ઇસ તરહ નિફાક ઉગાતે હેં જિસ તરહ પાની સબ્ઝા ઉગાતા હૈ. કસમ હૈ ઉસ ઝાતે મુકદ્દસા કી જિસ કે કબ્જાએ કુદરત મેં મેરી જાન હૈ ! બેશક કુરઆન ઔર ઝિકુલ્લાહ ઝરૂર દિલ મેં ઇસ તરહ ઇમાન ઉગાતે હેં જિસ તરહ પાની સબ્ઝ ઘાસ ઉગાતા હૈ.

(ألفردوس بمأثور الخطاب ج ٣ ص ١١٥ حديث ٤٣١٩)

ગાને કે રસિયા કા ઇબ્ત નાક અન્જામ

અફસોસ ! સદ કરોડ અફસોસ ! આજ કલ મૂસીકી અક્સર મુસલ્માનોં કી નસ નસ મેં ઉતર ચુકી હૈ, તકરીબન હર હર ચીઝ મેં મૂસીકી મુસલ્લત હૈ. કાર હો યા હવાઈ જહાઝ, ટ્રક હો યા બસ, ટેક્સી હો યા સૂઝૂકી, ગધાગાડી હો યા બૈલગાડી, મકાન હો યા દુકાન, કારખાના હો યા ગોદામ, હોટલ હો યા પાન કી હટ્ટી, ધોબી કી પાટ હો યા હજજામ કી હાટ, તકરીબન હર જગહ મૂસીકી કી ધુનેં સુની જાતી હેં. બચ્યા આંખ હી મૂસીકી કે સુરોં મેં ખોલ રહા હૈ, બેચારે કે પિંધોડે કે ઊપર ખિલોના લટકા દેતે હેં જો ઉસ કો મૂસીકી સુનાતા ઔર સુલાતા હૈ,

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરુદ શરીફ ન પઢે તો વોહ લોગોં મેં સે કન્જીસ તરીન શખ્સ હૈ. (ترمذی)

(શાયદ યેહી સબબ હો કે કઈ બદ નસીબ સિરહાને ગાને ચલાતે હૈં જભી ઉન્હે નીંદ આતી હૈ) ખિલોનોં મેં ગુડિયા હો યા ભાલૂ, રેલગાડી હો યા હવાઈ જહાઝ સબ મેં મૂસીકી યહાં તક કે બચ્ચે કી જૂતિયાં ભી મૂસીકી બજાતી હૈં ! ફિર યેહ બચ્ચા અગર ઝિન્દા બચ ગયા તો બડા હો કર મૂસીકી સે કૈસે બચ સકેગા ? આઈયે ! એક “બડે બચ્ચે” કા ઈબ્રત નાક કિસ્સા સુનતે હૈં : મ-દની ચેનલ પર “મૂસીકી” કે ઉત્વાન પર હોને વાલે “મુકા-લમે” મેં સગે મદીના ﷺ ને સુના કે હિન્દ સે આઈ હુઈ એક મેલ (Mail) મેં બતાયા ગયા કે એક નૌ જવાન કાનોં મેં ઈયર ફોન (EAR PHONE) લગાએ મૂસીકી કી ધુનોં ઔર ગાને કી સુરોં મેં મસ્ત બઢતા ચલા જા રહા થા, ઈસ કો હોશ હી ન રહા કે જાના કહાં હૈ ! ચલતે ચલતે વોહ રેલ કી પટરી પર ચઢ ગયા, એક દમ રેલગાડી આઈ ઔર ઉસ કો કુચલ કર ગૂઝર ગઈ.

જહાં મેં હેં ઈબ્રત કે હર સૂ નુમૂને મગર તુઝ કો અન્ધા કિયા રંગો બૂ ને
કભી ગૌર સે ભી યેહ દેખા હૈ તૂ ને જો આબાદ થે વોહ મહલ અબ હેં સૂને
જગહ જી લગાને કી દુન્યા નહીં હૈ
યેહ ઈબ્રત કી જા હૈ તમાશા નહીં હૈ

લાશોં કે અમ્બાર : દુન્યાએ ઈસ્લામ કે મશહૂરો મા'રફ હ-નફી બુઝુર્ગ, આરિફ બિલ્લાહ, હઝરતે સય્યિદુના દાતા અલી હિજવેરી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْكُوفَى સે મન્કૂલ એક રિવાયત કા ખુલાસા હૈ : અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ને હઝરતે સય્યિદુના દાવૂદ عَلَيْهِ السَّلَام કો બેહદ સુરીલી આવાઝ અતા ફરમાઈ થી, આપ عَلَيْهِ السَّلَام કી ખુશ ઇલ્હાની સે પહાડ વજદ મેં આ જાતે, પરન્દે ઉડતે ઉડતે ગિર પડતે, ચરિન્દે ઔર દરિન્દે આવાઝ સુન કર જંગલોં સે નિકલ આતે, દરપ્ત ઝૂમને લગતે, બહતા પાની થમ જાતા, જંગલી જાનવર વગૈરા એક એક માહ તક ખાના પીના છોડ દેતે, છોટે બચ્ચે રોના ઔર દૂધ માંગના તર્ક કર દેતે, આપ عَلَيْهِ السَّلَام કી પુરસોઝ આવાઝ કે અસર સે બા'ઝ અવકાત ઇન્સાનોં કી રહેં પરવાઝ કર જાતીં. એક બાર આપ عَلَيْهِ السَّلَام કી પુરસોઝ આવાઝ સુન કર 100 ઔરતેં વફાત

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : उस शप्स की नाक भाक आलूद हो जिस के पास मेरा जिक्र हो और वोह मुज पर दुरहे पाक न पड़े. (म)

પા ગઈ. શૈતાન આપ ﷺ ને બન્સરી ઓર તમ્બૂરા બનાયા ઓર ખૂબ ગાયા બજાયા. અબ લોગ દો ગુરૌહોં મેં તક્સીમ હો ગએ જો સચાદત મન્દ થે વોહ હઝરતે સય્યિદુના દાવૂદ (کَشَفُ الْمَحْجُوبِ ص ۴۵۷، بَيِّنَات) વાકેઈ ગાના કે સાઝોં ઓર ગાનોં કી તરફ માઈલ હો ગએ. શૈતાન હી કી ઈજાદ હે જૈસા કે “તફસીરાતે અહમદિયા” કી ઈસ રિવાયત સે ભી ઈસ કી તાઈદ હોતી હે કે સરકારે નામદાર ﷺ ને ફરમાયા : શૈતાન ને સબ સે પહલે નૌહા ક્રિયા ઓર ગાના ગાયા. (تفسيرات أحمدية ص ۶۰۱، ألفريدوس بمأثور الخطاب ج ۱ ص ۲۷ حديث ۴۲)

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મા'લૂમ હુવા કે ગાને બાજોં કા મૂજિદ શૈતાન મલ્કિન હે ઓર ગાને બાજે સુનના સુનાના શૈતાન કે નક્શે કદમ પર ચલના ચલાના હે ઓર મુસલ્માનોં કો શૈતાન કે નક્શે કદમ પર ચલને કી મુમા-ન-અત કી ગઈ હે, યુનાન્યે દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે મક-ત-બતુલ મદીના કે મત્બૂઆ તરજમે વાલે પાકીઝા કુરઆન, “કન્જુલ ઈમાન મઅ ખઝાઈનુલ ઈરફાન” સફહા 69 પર અલ્લાહ તબા-ર-ક વ તઆલા પારહ 2 સૂ-રતુલ બ-કરહ આયત 208 મેં ઈશાદ ફરમાતા હે :

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ
كَآفَّةً وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوتَ الشَّيْطَانِ
إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ

તર-જ-મએ કન્જુલ ઈમાન : ઐ ઈમાન વાલો ! ઈસ્લામ મેં પૂરે દાખિલ હો ઓર શૈતાન કે કદમોં પર ન ચલો બેશક વોહ તુમ્હારા ખુલા દુશ્મન હે.

ફિલ્મ બીં કી આંખ મેં મહશર મેં આગ આહ ! ભર જાએગી તૂ ફિલ્મોં સે ભાગ
બેંડ બાજોં સે તૂ કોસોં દૂર ભાગ વરના દોઝખ કી તુઝે ખાએગી આગ
કર લે તૌબા રબ કી રહમત હે બડી
કબ્ર મેં વરના સઝા હોગી કડી

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 667, 669)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर रोके जुमुआ दो सो बार दुइटे पाक पढा उस के दो सो साल के गुनाह मुआफ़ होंगे. (अल-ખાલા)

કચા વાકેઈ મૂસીકી રહ કી ગિઝા હૈ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! મુખ્તલિફ રિવાયાત વ હિકાયાત સે ઝાહિર હુવા કે ગાને બાજે ઓર મૂસીકી હરગિઝ રહ કી ગિઝા નહીં બલકે ઇસ સે રહાનિયત તબાહ હોતી હૈ. રહ કી ગિઝા તો ઝિકુલ્લાહ હૈ જૈસા કે પારહ 13 સૂ-રતુર'દ આયત 28 મેં ઇશાદિ હોતા હૈ :

﴿لَا يَذْكُرُ اللَّهُ تَطْمِئِنُّ الْقُلُوبُ﴾

તર-જ-મએ ક-ઝુલ ઇમાન : સુન લો અલ્લાહ કી યાદ હી મેં દિલોં કા ચૈન હૈ.

રહ કી ગિઝા નમાઝ હૈ જો કે ઝિક હી હૈ યુનાન્યે પારહ 16 સૂરએ તાહા આયત નમ્બર 14 મેં ફરમાને ખુદાએ રહમાન عَزَّوَجَلَّ હૈ :

﴿وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي﴾

તર-જ-મએ ક-ઝુલ ઇમાન : ઓર મેરી યાદ કે લિયે નમાઝ કાઈમ રખ.

ગાને બાજે ઓર મૂસીકી યેહ તો રહ મેં બિગાડ પૈદા કરતે હૈં, નમાઝોં ઓર ઇબાદતોં કી લઝઝતેં તબાહ કરતે હૈં, શર્મો હયા કા ખૂન કરતે હૈં, મુસલ્માન ખવાતીન કો બે પર્દગી પર ઉભારતે હૈં, યકીનન ઇસે “રહ કી ગિઝા” કહના શૈતાની ઓર સાઝિશી ના'રા હૈ. અબ ગાને બાજે વાલોં ઓર ભંગડા ડાલને ઓર નાય નખરે દિખાને વાલોં કો નાદાન મુસલ્માનોં મેં ઇઝઝત કા મકામ દિયા જાને લગા ઓર ઇન્હેં ફનકાર, મૂસીકાર, ગુલૂકાર, પોપ સિંગર ઓર કોમેડિયન વગૈરા કહા જાને લગા હૈ વરના ઇન કે અસ્લી અલ્લાહ ગવથ્યા, મીરાસી, ડોમ વગૈરા હૈં. આજ કલ મન-ચલે લોગ જિસ કો “કોમેડિયન” કહતે ઓર ﷺ ઇઝઝત કી નઝર સે દેખતે હૈં, ઉસ કા અસ્લ નામ નક્કાલ, મસ્ખરા, સવાંગિયા બહરૂપિયા ઓર ભાંડ ભગતિયા હૈ !

ગુલૂકારોં ઓર કોમેડિયનોં કી ખિદમત મેં મ-દની ઇલ્તિજા : તમામ મુસલ્માન ગુલૂકારોં ઓર કોમેડિયનોં કી ખિદમત મેં નિહાયત દર્દ ભરી મ-દની ઇલ્તિજા કરતા હૂં કે ઇન હરામ ઓર જહન્નમ મેં લે જાને વાલે કામોં સે સચ્ચી તૌબા કર લીજિયે. અગર ઇન કામોં પર કુછ કમાયા ભી તો યાદ રખિયે ! યેહ હરામ રોઝી હૈ, આપ ઉતના હી ખાઅંગે જિતના પેટ હૈ, ઉતના હી પહનેંગે જિતના બદન કા સાઈઝ હૈ બાકી ઘર કે દીગર અફરાદ ઇસ્તિ'માલ કરેંગે ઓર આખિરત મેં જવાબ દેહ આપ હોંગે. દિલ બડા કીજિયે ઓર ગાને બાજે

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર દુરુદ શરીફ પઢો અલ્લાહ ઈબ્રાહીમ પર રહમત ભેજેગા. (અનૈદી)

યા કોમેડી કરને કી વજહ સે જિન જિન સે જો જો રકમ મિલી હૈ ઉન કો લૌટા દીજિયે, વોહ ન રહે હોં તો ઉન કે વારિસોં કો દે દીજિયે, જો ગાઈબ હો ચુકે હૈં યા જિન જિન કા યાદ નહીં ઉન કી રકમેં કિસી ફકીરે શર-ઈ કો પેશ કર દીજિયે. અગર્યે એસા કરના નફસ પર સખ્ત દુશ્વાર હૈ મગર યેહ ક્યૂં ભૂલતે હૈં કે હર હાલ મેં મરના ઓર કબ્ર મેં ઉતરના ઓર અપની કરની કા ફલ ભુગતના હૈ, હરામ સે હાસિલ કી હુઈ રકમેં ન લૌટાઈ ઓર યેહ કબ્ર મેં સાંપ બિચ્છૂ બન કર લિપટ ગઈ તો ક્યા કરેંગે !

કર લે તૌબા રબ કી રહમત હૈ બડી

કબ્ર મેં વરના સજા હોગી કડી

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 667)

(તફસીલી મા'લૂમાત કે લિયે બયાનાતે અત્તારિયા હિસ્સએ અવ્વલ મેં શામિલ રિસાલા “ગાને બાજે કી તબાહ કારિયાં” ઓર હિસ્સએ દુલુમ મેં સે “ગાનોં કે 35 કુફિયા અશઆર” કા મુતા-લઆ ફરમાઈયે)

ડાન્સ ડાયરેક્ટર કી તૌબા : કોરંગી (બાબુલ મદીના કરાચી) મેં મુકીમ ઈસ્લામી ભાઈ કે બયાન કા લુબ્બે લુબાબ હૈ : ગાલિબન 1992 સિ.ઈ. કી બાત હૈ, હમ ઉન દિનોં ગુલિસ્તાને જૌહર (બાબુલ મદીના) મેં રહતે થે. છોટી સી ઉમ્ર મેં T.V. પર ફિલ્મેં ડિરામે દેખને કે મન્દૂસ શૌક ને મુઝે નાયને કા શૌકીન બના દિયા યહાં તક કે મેં ને ડાન્સ કે મુકાબલોં મેં ભી હિસ્સા લિયા ઓર ઈન્આમાત ભી હાસિલ કિયે. જબ મેરી તસ્વીરેં અખ્બારાત મેં છપીં તો ખાનદાન મેં ખૂબ પઝીરાઈ મિલી, મેં “ફૂલ કર કુપ્પા” હો ગયા ઓર ડાન્સ સીખને કી એકેડમી કે અન્દર દાખિલા લે લિયા ઓર ઈસ મન્દૂસ ફન મેં ઈતની મહારત હાસિલ કી, કે “ડાન્સ ડાયરેક્ટર” (યા'ની ડાન્સ સિખાને વાલા) બન ગયા. મેં ને ફાન્સ, થાઈલેન્ડ વગૈરા કા સફર કિયા ઓર હિન્દ સે “કલાસિકલ કથક ડાન્સ” ભી સીખા. અબ મેં એસે મકામ પર પહોંચ ચુકા થા કે મશહૂર અદાકારાએ ઓર અદાકાર મુઝ સે ડાન્સ સીખા કરતે થે. ઈસ બે હયાઈ કે માહોલ મેં મુઝે એસી જવાન લડકિયાં ભી મિલીં જો અચ્છે સે અચ્છા ડાન્સ સીખને કે લાલચ મેં “કુછ ભી” કરને કો તથ્યાર થીં.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર કસરત સે દુરુદે પાક પઢો બેશક તુમહારા મુઝ પર દુરુદે પાક પઢના તુમહારે ગુનાહો કે લિયે મગ્ફિરત હૈ. (મુજીબ)

મુઝે દુરુદો સલામ સે મહબ્બત થી : ઈસી દૌરાન મેરી વાલિદા કા ઇન્તિકાલ ભી હુવા મગર મેરી આંખેં ન ખુલીં. લેકિન વાલિદા કી હિદાયત કી બદૌલત દુરુદે પાક સે મહબ્બત થી. ગાલિબન એપ્રિલ 2005 સિ.ઈ. મેં એક ડાન્સ પ્રોગ્રામ કે સિલ્સિલે મેં મર્કઝુલ ઔલિયા લાહોર જાના હુવા, **હુઝૂર દાતા ગન્જ બખ્શ** رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْهِ કે મઝારે પુર અન્વાર કે સામને સે ગુઝરતે હુએ મેં ને ઉન્હેં **દુરુદે પાક** પઢ કર ઇસાલે સવાબ ક્રિયા.

મહૂમ વાલિદૈન આગ કી લપેટ મેં થે : નાય નાય કર થક હાર કર જબ સોયા તો ખ્વાબ કે અન્દર ક્યા દેખતા હૂં કે મેરે મહૂમ વાલિદૈન ભડકતી આગ કે ઘેરે મેં હેં ઔર મુઝે દેખ કર ચિલ્લા ચિલ્લા કર કુછ યૂં કહ રહ હેં : “હમ તેરી ઇસ્લામી તરબિયત કરને મેં કોતાહી કર ગએ, હાએ હમારી ખરાબી ! તૂ ડાન્સર ઔર શરાબી બન ગયા ! અબ તેરી વજહ સે આગ હમેં જલા રહી હૈ, તૂ તૌબા કર લે તાકે તૂ ભી અઝાબ સે બચે ઔર હમ ભી છુટ્ટે.” મેં ખ્વાબ મેં રોને લગા ઔર મેરી આંખ ખુલ ગઈ ઔર મેં કાફી દેર તક રોતા રહા.

દાતા દરબાર મેં કરમ બાલાએ કરમ : ફિર મેં **હુઝૂર દાતા ગન્જ બખ્શ** رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْهِ કે મઝારે પુર અન્વાર પર હાઝિર હુવા, કદમોં કી તરફ બૈઠ કર રો રો કર મેં ને દાતા સાહિબ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْهِ સે ફરિયાદ કી : “યા દાતા ! અબ આપ હી મુઝે સંભાલિયે !” ઇતને મેં કિસી ને મેરે કન્યે પર હાથ રખા, સર ઉઠા કર દેખા તો સફેદ લિબાસ ઔર સર પર સબ્જ ઇમામે મેં મલબૂસ એક સાહિબ થે, જો કે મુશ્કિના લહજે મેં ફરમા રહે થે : બેટા ! મૌત કિસી ભી વક્ત આ સકતી હૈ, જલ્દ ગુનાહોં સે તૌબા કર લો. મેં ને પૂછા : મેં કહાં જાઊં ? મુસ્કુરા કર ફરમાને લગે : “બાબુલ મદીના કરાયી આ જાઓ.” યેહ કહ કર વોહ એક દમ મેરી નઝરોં સે ઓઝલ હો ગએ ! યેહ મેરી બેદારી કા વાકિઆ હૈ.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર એક દુરુદ શરીફ પઢતા હૈ અલ્લાહ ઓસ કે લિયે એક કીરાત અજ લખતા હૈ ઔર કીરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (ખુવારઝા)

જબ મૈં ને મ-દની કાફિલે મૈં સફર કિયા.....: મૈં બાબુલ મદીના કરાચી પહોંચા ઔર એક મુબલ્લિગે દા'વતે ઇસ્લામી સે મુલાકાત હુઈ તો ઉન કી ઇન્ફિરાદી કોશિશ સે મૈં ને સુન્નતોં કી તરબિયત કે **મ-દની કાફિલે** મૈં આશિકાને રસૂલ કે સાથ સુન્નતોં ભરા સફર ઇખ્તિયાર કિયા. જબ અમીરે કાફિલા ને સીખને સિખાને કે હલ્કે મૈં **ગુસ્લ કા તરીકા** બતાયા તો મેરા દિલ ઉછલ કર હલ્ક મૈં આ ગયા કે **યા ખુદા !** મૈં તો નાપાકી કી હાલત મૈં હૂં, ફૌરન મસ્જિદ સે બાહર નિકલા ઔર ઉસી વક્ત ગુસ્લ કિયા. મ-દની કાફિલે મૈં બતાએ જાને વાલે તરીકે કે મુતાબિક મૈં ને રાત સલાતુતૌબા પઢી ઔર સો ગયા.

મૈં ને ઈમાન અફરોઝ ખ્વાબ દેખા : મૈં ને ખ્વાબ મૈં દેખા કે વાલિદએ મહૂમા ચાંદ સા ચેહરા ચમકાએ **મસ્જિદુન્ન-બવિયિશરીફ** عَلَى صَاحِبِهَا الصَّلَاةُ وَالسَّلَام મૈં નમાઝ અદા કર રહી હૈં, સલામ ફેરને કે બા'દ ઉન્હોં ને મુઝે ગલે લગા લિયા. મૈં રોને લગા, અમ્મીજાન ને કહા : અબ મૈં બહુત ખુશ હૂં, આઓ ! નમાઝ પઢતે હૈં, ફારિગ હો કર મૈં ને અબ્બૂજાન કે બારે મૈં પૂછા તો ઉન્હોં ને એક તરફ ઇશારા કિયા. મૈં ઉસ તરફ ચલ દિયા, ચલતે ચલતે એક બહુત બડે મૈદાન મૈં પહોંચ ગયા, દરમિયાન મૈં શીશે કા એક કમરા થા, બહુત સે લોગ ઉસ કે અન્દર જાને કી નાકામ કોશિશે કર રહે થે, اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ મૈં બડે આરામ સે અન્દર ચલા ગયા, વહાં **પાંચ બુરુગ** થે, એક બુરુગ જો દરમિયાન મૈં કદરે ઊંચાઈ પર તશરીફ ફરમા થે, ઉન કે ચેહરે પર ઇતના નૂર થા કે નિગાહ નહીં ઠહર રહી થી. મૈં ને ઉન બુરુગોં સે પૂછા : મેરે અબ્બૂજાન કહાં હૈં ? તો એક બુરુગ ને કમરે કે પિછલે હિસ્સે કી તરફ ઇશારા કિયા. વહાં ગયા તો વાલિદ સાહિબ અંધેરે મૈં બૈઠે ઝારો કિતાર રો રહે થે. મૈં ને રોને કા સબબ પૂછા : જવાબ દિયા : હર એક ઉન બુરુગોં કો તોહફે પેશ કર રહા હૈ મગર મૈં ક્યા પેશ કરૂં, તુમ મુઝે કુછ ભિજવાતે હી નહીં ! યકાયક એક નૂર કા તશત મેરે હાથ મૈં આ ગયા, મૈં ને વાલિદે મહૂમ કો દે દિયા, વાલિદ સાહિબ મુઝે સાથ લિયે કમરે મૈં દાખિલ હો ગએ ઔર નૂરાની

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने किताब में मुझ पर दुइदे पाक लिखा तो जब तक मेरा नाम उस में रहेगा इरिशते उस के लिये ईस्तिफ़ार करते रहेंगे. (अ. 1)

ચેહરે વાલે બુરુગ કી ખિદમત મેં વોહ નૂરાની થાલ પેશ કર દિયા. ફિર હમ વહાં સે બાહર નિકલ આએ, **ઉસ વક્ત મેરે દિલ મેં ખયાલ આયા કે હો ન હો ચેહ નૂરાની ચેહરે વાલે બુરુગ મેરે નૂર વાલે આકા મુહમ્મદે મુસ્તફા** ﷺ થે. ફિર મેરી આંખ ખુલ ગઈ. દેખા તો મેરા જિસ્મ ખુશબૂ સે મહક રહા થા. ચેહ ઈમાન અફરોઝ ખ્વાબ દેખને કે બા'દ મેં ને તમામ ગુનાહોં સે સચ્ચી પક્કી તૌબા કી ઓર અમીરે કાફિલા કે હાથોં **અપને સર પર સબ્જ સબ્જ ઈમામા શરીફ સજા લિયા ઓર દાઢી શરીફ બઢાને કી ભી નિચ્ચત કર લી.**

લોહે કી સલાખ મેરે બાઝૂ કે આર પાર કર દી : ચૂંકે મ-દની કાફિલે મેં સફર સે પહલે મેં એક મેઝમ કે લિયે કામ કરતા થા જો ડાન્સ શોઝ કી બહુત બડી ઓર્ગેનાઈઝર (યા'ની મુન્તઝિમા) થી, ઉસ ને મુઝે કિયામ વ તઆમ ઓર સુવારી વગેરા કી બહુત સી આસાઈશોં દે રખી થી, ઉસ કો પતા ચલા તો વોહ મેરે ઘર પહોંચી ઓર મુઝે બુરા ભલા કહને લગી ઓર મેરા ઈમામા તક સર સે ઉતાર કર ફેંક દિયા ! જબ મેં ઉસ કે રો'બ મેં નહીં આયા તો દૂસરી મર્તબા વોહ સાથ મેં ગુન્હે લાઈ જિન્હોં ને મુઝ પર બે તહાશા તશદુદ કિયા યહાં તક કે લોહે કી એક સલાખ મેરે બાઝૂ કે આર પાર કર કે મુઝે શદીદ ઝખ્મી કર દિયા, મેં જાન બચા કર વહાં સે ભાગ નિકલા ઓર એક ઈસ્લામી ભાઈ કે હાં પનાહ લી, ઉન્હોં ને મેરા ઈલાજ કરવાને કે સાથ ઓર ભી બહુત કુછ તઆવુન કિયા. અલ્લાહ તઆલા ઉન્હે જઝાએ ખૈર દે.

امین بجاء النبى الامین ﷺ

મેં ને મ-દની મર્કઝ મેં મુખ્તાલિફ કોર્સિઝ કિયે : કુછ હી દિનોં બા'દ મેં ને દા'વતે ઈસ્લામી કે આલમી મ-દની મર્કઝ ફેઝાને મદીના બાબુલ મદીના કરાચી મેં 63 રોઝા **મ-દની તરબિચ્ચતી કોર્સ** ઓર 41 દિન કા **મ-દની કાફિલા કોર્સ** કરને કી સઆદત પાઈ. ફિર મેં ને **ઈમામત કોર્સ** મેં ભી દાખિલા લિયા, ચન્દ હી દિન ગુઝરે થે કે મેં ને 12 માહ કે મ-દની કાફિલે મેં સફર કે લિયે ખુદ કો પેશ કર દિયા.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर एक बार दुरदे पाक पढा अल्लाह उस पर दस रહमतें बेजता है. (स्म)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

મેરી પેન્ટ શર્ટ વાલી મોડર્ન બીવી : મેરા અક્સર ખાનદાન ઈંગ્લેન્ડ મેં મુકીમ થા, મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા હોને સે પહલે હી ખાનદાન કી એક પેન્ટ શર્ટ પહનને વાલી ઈન્ટિહાઈ મોડર્ન લડકી સે મેરા નિકાહ હો ચુકા થા. જબ ઉસે મેરી તૌબા કા ઈલ્મ હુવા તો બિદક ગઈ, દાઢી કટવાને કા મુતા-લબા કિયા, الْحَمْدُ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ મેં તૌબા પર કાઈમ રહા જિસ કે સબબ ઉસ ને કોર્ટ કે ઝરીએ મુઝ સે તલાક લે લી. ઈસ કિસ્સે કી વજહ સે મેરે અપને બહન ભાઈ ભી મુઝ સે રૂઠ ગએ. મેરે વાલિદૈન તો દુન્યા મેં થે નહીં યૂં મેં તને તન્હા રહ ગયા. અબ દા'વતે ઈસ્લામી વાલે હી મેરે રિશ્તેદાર ઔર સબ કુછ થે, الْحَمْدُ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ ઈસ્લામી ભાઈયોં ને ઈતની મહબ્બત દી કે મેં અપનોં કી જુદાઈ કા ગમ ભૂલ ગયા.

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

જન્મતુલ
બકીયા

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

જન્મતુલ
બકીયા

મ-દની મર્કઝ મેં એ'તિકાફ કિયા તો રોઝગાર મિલ ગયા : الْحَمْدُ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ ર-મઝાનુલ મુબારક (1426 સિ.હિ., 2005 સિ.ઈ.) મેં આલમી મ-દની મર્કઝ ફેઝાને મદીના કે અન્દર હોને વાલે ઈજતિમાઈ એ'તિકાફ મેં શિર્કત કી સઆદત મિલી, એક દિન બયાન મેં મુબલ્લિગે દા'વતે ઈસ્લામી ને મેરે મુ-તઅલ્લિક મ-દની બહાર સુનાઈ તો એક ઈસ્લામી ભાઈ કો મુઝ સે બહુત હમદદી હો ગઈ ઔર ઉન્હોં ને ઈદુલ ફિત્ર કે તક્રીબન એક હફ્તે બા'દ મુઝે સિટી ગવર્નમેન્ટ મેં મુલા-ઝમત પર લગવા દિયા, ફિર મેરી મ-દની માહોલ મેં શાદી ભી હો ગઈ, الْحَمْدُ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ ! તા દમે તહરીર ડિવીઝન સત્હ પર “મજલિસે ડૉક્ટર્ઝ” ઔર “મજલિસે ખેલ” કે રુક્ન કે તૌર પર અપની સુન્નતોં ભરી તહરીક, “દા'વતે ઈસ્લામી” કી તરક્કી કે લિયે કોશાં હૂં. اِنْ شَاءَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ ઈસી સાલ (યા'ની 2011 સિ.ઈ. મેં) દોબારા 12 માહ કે મ-દની કાફિલે મેં સફર કી પક્કી નિયત હૈ.

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

જન્મતુલ
બકીયા

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો શાખ્સ મુઝ પર દુરૂદ પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (ખુર્રાન)

મ-દની બહાર કે ઝરીએ મ-દની બહાર : મેરી યેહી મ-દની બહાર દુન્યા કે વાહિદ હકીકી ઇસ્લામી યેનલ **“મ-દની યેનલ”** પર ભી દિખાઈ ઓર સુનાઈ ગઈ તો મુઝે હૈદરઆબાદ કે ઇસ્લામી ભાઈ કા ફોન આયા કે યહાં પર એક બદ મઝહબ આપ કી **મ-દની બહાર** દેખ કર બહુત મુ-તઅસ્સિર હુવા હૈ ઓર આપ સે મિલના ચાહતા હૈ, અગર આપ સમજાએંગે તો ઉમ્મીદ હૈ વોહ તૌબા કર લેગા, મેં **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કી નિયત સે હૈદરઆબાદ પહોંચ ગયા, **اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ** ! ઉસ બદ મઝહબ ને ન સિર્ફ ખુદ બુરે અકાઈદ સે તૌબા કી બલ્કે ઉસ કે અક્સર ઘર વાલે ભી તાઈબ હો ગએ ઓર દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા હો કર સરકારે ગૌસે પાક **رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْهِ** કે મુરીદ બન ગએ. અલ્લાહ તઆલા મુઝે ઓર મેરે કુમ્બે કો દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ મેં ઇસ્તિકામત ઇનાયત ફરમાએ.

اٰمِيْنَ بِجَاوِزِ النَّبِيِّ الْاٰمِيْنَ صَلَّى اللهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

ગિર પડ કે યહાં પહોંચા, મર મર કે ઇસે પાયા

છૂટે ન ઇલાહી ! અબ સંગે દરે જાના ન

(સામાને બખ્શિશ, સ. 153)

صَلُّوْا عَلٰی الْحَبِيْب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

ઘસ માઝૂરા મ-દની બહાર કે મુ-તઅત્લિક મ-દની ફૂલ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! ઇસ “મ-દની બહાર” સે હમેં બે શુમાર **મ-દની ફૂલ** યુનને કો મિલતે હૈં. મસલન **﴿1﴾** ઘર કે અન્દર અગર T.V. પર ફિલ્મેં ડિરામે ગાને બાજે ચલતે હોં તો અપની ઓર ઔલાદ કે કિરદાર કી તબાહી કા સામાન હોતા હૈ જૈસા કે “બચ્ચા” ફિલ્મેં દેખ દેખ કર “ડાન્સ ડાએરેક્ટર” બન ગયા ! **﴿2﴾ દુરૂદ શરીફ** સે મહબ્બત ભી ગુનાહોં ભરી ઝિન્દગી સે છુટકારે કા સબબ બનતી હૈ જૈસા કે સાબિકા ડાન્સ ડાએરેક્ટર કા હુવા **﴿3﴾** બુઝુર્ગાને દીન **رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی** કો ઇસાલે સવાબ કરના હિદાયત કા ઝરીઆ બન સકતા હૈ જૈસા કે સાહિબે મ-દની બહાર ને દુરૂદ શરીફ પઢ કર **હુઝૂર દાતા સાહિબ** **رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی** કો **ઇસાલે સવાબ** કિયા તો

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुइद्वे पाक न पड़ा तबकीक वोह बढ भण्ट हो गया. (उज्ज)

હિદાયત કી સબીલ બનની શુરૂઅ હુઈ ﴿4﴾ ઔલાદ કી ઇસ્લામી તરબિયત ન કરના ઔર બા વુજૂદે કુદરત ઉન કો ગુનાહોં સે બાઝ ન રખના ભી અઝાબ કા બાઈસ બનતા હૈ જૈસા કે “સાહિબે મ-દની બહાર” ને અપને ફૌત શુદા વાલિદૈન કો ખ્વાબ મેં આગ કી લપેટ મેં દેખા ઔર વાલિદૈન ને અપને અઝાબ કા સબબ બેટે કા ડાન્સર ઔર શરાબી હોના બતાયા.

અલ્લાહ તબા-ર-ક વ તઆલા પારહ 28 સૂ-રતુહ્રીમ કી આયત 6 મેં ઇશાર્દિ ફરમાતા હૈ :

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ

તર-જ-મએ ક-ઝુલ ઈમાન : એ ઈમાન વાલો !

نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْجِبَارَةُ

અપની જાનોં ઔર અપને ઘર વાલોં કો ઉસ આગ સે બચાઓ જિસ કે ઈંધન આદમી ઔર પથ્થર હૈં.

(التحریم: ٢٨٤)

અહલે ખાના કો દોઝખ સે કૈસે બચાએ ? : ઇસ આયતે કરીમા કે તદ્દત ખઝાઈનુલ

ઈરફાન મેં હૈ, અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસ કે રસૂલ ﷺ કી ફરમાં બરદારી ઇખ્તિયાર કર કે, ઇબાદતેં બજા લા કર, ગુનાહોં સે બાઝ રહ કર ઘર વાલોં કો નેકી કી હિદાયત ઔર બદી સે મુમા-ન-અત કર કે ઔર ઉન્હેં ઇલ્મ વ અદબ સિખા કર (અપની જાનોં ઔર અપને ઘર વાલોં કો જહન્નમ કી આગ સે બચાઓ) ﴿5﴾ ઔલાદ ગુનાહોં સે તૌબા કર કે, નેકિયોં મેં લગે તો ફૌત શુદા વાલિદૈન કો કબ્ર મેં ઇસ કી બ-ર-કતેં પહોંચતી હૈં જૈસા કે સાહિબે મ-દની બહાર ને અપને વાલિદૈને મહૂમૈન કો ખ્વાબ કે અન્દર અઝાબ મેં પાયા, જબ તૌબા કી ઔર રાહે રાસ્ત અપનાઈ તો વોહી વાલિદૈન ખ્વાબ મેં અચ્છી હાલત મેં દિખાએ ગએ. લિહાઝા ગુનાહ કરને વાલી ઔલાદ કો ચાહિયે કે ઇસ લિયે ભી તૌબા કર લે કે ઉસ કે વાલિદૈને મહૂમૈન કબ્રોં મેં રન્જીદા ન હોં, ઇસ ઝિમ્ન મેં એક રિવાયત મુલા-હઝા હો ચુનાન્યે અલ્લાહ ﷻ કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ, મુનઝઝહુન અનિલ ઉયૂબ ﷻ કા ફરમાને ગૈબ નિશાન હૈ : “પીર ઔર જુમા’રાત કે દિન આ’માલ અલ્લાહ ﷻ કે હુઝૂર પેશ કિયે જાતે હૈં ઔર જુમુઆ કે દિન અમ્બિયાએ કિરામ (عليهم الصلوة والسلام) ઔર આબાઅ ઔર ઉમ્મહાત (યા’ની બાપોં ઔર માંઓં) કે સામને પેશ કિયે

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : જિસ ને મુઝ પર એક બાર દુરુદે પાક પઢા અલ્લાહ ઈસ પર દસ રહમતે ભેજતા હૈ. (મ)

જાતે હૈં વોહ ઈન કી નેકિયાં દેખ કર ખુશ હોતે હૈં ઔર ઉન કે ચેહરોં કી સફેદી ઔર ચમક મેં ઈઝાફા હોતા હૈ પસ તુમ અલ્લાહ ઈંજીલ સે ડરતે રહો ઔર અપને મુદ્દોં કો તક્લીફ ન પહોંચાઓ.”

(نَوَادِرُ الْأَصُول ج ١ ص ٦٧١ حديث ٩٢٥)

મહૂમ વાલિદૈન પર ઔલાદ કે આ'માલ કી પેશી : બેટે કે આ'માલ વાલિદે મહૂમ કો પેશ કિયે જાને કે ઝિમ્ન મેં દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મતબૂઆ 413 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “**ઉયૂનુલ હિકાયત જિલ્લ 2**” સફહા 343 પર દી હુઈ એક ઈમાન અફરોઝ હિકાયત ચન્દ અલ્ફાઝ કી તબ્દીલી કે સાથ પેશ કી જાતી હૈ યુનાન્યે હઝરતે સય્યિદુના સ-દકા બિન સુલૈમાન જા'ફરી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِي ફરમાતે હૈં : મેરા ઉન્કુવાને શબાબ થા (યા'ની જવાની કે ઈબ્તિદાઈ દિન થે) ઔર મૈં બુરી આદતોં ઔર દુન્યા કી રંગીનિયોં મેં મગન થા, મગર જબ મેરે વાલિદ સાલિહ કા ઈન્તિકાલ હુવા તો મેરા દિલ ચોટ ખા ગયા. મૈં ને અપની સાબિકા ખતાઓં પર શરમિન્દા હોતે હુએ બારગાહે ખુદા વન્દી જુઝુઝ મેં તૌબા કર લી ઔર આ'માલે સાલિહા (યા'ની નેકિયોં) કી તરફ રાગિબ હો ગયા. શામતે નફસ સે એક દિન ફિર કિસી બુરે કામ કા મુર-તકિબ હો ગયા તો ઉસી રાત વાલિદે મહૂમ ખ્વાબ મેં આએ ઔર ફરમાયા : “મેરે બેટે ! તેરે આ'માલ મેરે સામને પેશ કિયે જાતે હૈં તો મુઝે બહુત ઝિયાદા ખુશી હોતી હૈ ક્યૂંકે વોહ નેક લોગોં કે આ'માલ જૈસે હોતે હૈં, લેકિન ઈસ મર્તબા જબ તેરે આ'માલ પેશ કિયે ગએ તો મુઝે બહુત શરમિન્દગી કા સામના કરના પડા. ખુદારા ! મુઝે મેરે ફૌત શુદા દોસ્તોં કે સામને રુસ્વા ન કિયા કરો.” બસ ઈસ ખ્વાબ કે બા'દ મેરી ઝિન્દગી મેં ઈન્કિલાબ આ ગયા, મૈં ડર ગયા ઔર તૌબા પર ઈસ્તિકામત ઈખ્તિયાર કર લી. ઈસ હિકાયત કે રાવી કહતે હૈં : તહજજુદ કી નમાઝ મેં હમ હઝરતે સય્યિદુના સ-દકા બિન સુલૈમાન જા'ફરી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِي કો ઈસ તરહ મુનાજાત કરતે હુએ સુનતે થે : ઐ સાલિહીન કી ઈસ્લાહ કરને વાલે ! ઐ ભટકે હુવોં કો સીધી રાહ ચલાને વાલે ! ઐ ગુનાહગારોં પર રહમ ફરમાને વાલે ! મૈં તુઝ સે ઐસી તૌબા કા સુવાલ કરતા હૂં જિસ કે બા'દ કભી ગુનાહ કી તરફ ન જાઊં, કભી બુરાઈ વ ગુલ્મ કી તરફ નઝર ઉઠા કર ભી ન દેખૂં, ઐ ખાલિક વ માલિક ઈંજીલ ! મુઝે સચ્ચી તૌબા કી તૌફીક અતા ફરમા. (غِيُوثُ الْحِكَايَات ص ٤٠١)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો શપ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (ટર્મીન)

નફસો શૈતાન હો ગએ ગાલિબ ઇન કે ચુંગલ સે તૂ છુડા યા રબ
કર કે તૌબા મેં ફિર ગુનાહોં મેં હો હી જાતા હૂં મુબ્તલા યા રબ

નીમ જાં કર દિયા ગુનાહોં ને

મર્જે ઇસ્યાં સે દે શિફા યા રબ

ડાન્સ કો જાઘઝ કહના કેસા ? : દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 692 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “કુફ્રિયા કલિમાત કે બારે મેં સુવાલ જવાબ” સફહા 403 તા 404 સે એક નિહાયત મુફીદ સુવાલ વ જવાબ મુલા-હઝા કીજિયે : **સુવાલ** : “મુરવ્વજા ડાન્સ કો જાઈઝ કહના” કેસા હૈ ? **જવાબ** : હુ-કહાએ કિરામ ﷺ ફરમાતે હેં : જો રક્સ કરને કો જાઈઝ સમઝે ઓસ પર હુકમે ફુફ હૈ. (તૈઝ્ઝિલ્હ ૧/૩૧૧) યહાં રક્સ સે મુરાદ લયકે તોડે કે સાથ કિયા જાને વાલા વોહ નાય (ડાન્સ) હૈ જો કે શરઅન ના જાઈઝ હૈ. ઇશકે હકીકી કે બાઈસ બે ખુદી મેં ઝૂમના, વજદ તારી હોના યા તવાજુદ યા'ની આશિકાને ખુદા વ રસૂલ કે વજદે સાદિક કી મુખ્લિસાના નક્કાલી ﷻ ફુફ નહીં બલકે ઐન સઆદત હૈ.

મુઝે નાય ગાને સે નફરત અતા હો

મેરી મગ્ફિરત બે હિસાબ ઐ ખુદા હો

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

નેકી કી દા'વત કા તારિક હુમૂર ﷺ કે તરીકે પર નહીં : હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ ઇબ્ને અબ્બાસ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمَا સે રિવાયત હૈ કે સરદારે મક્કએ મુકર્રમા, સુલ્તાને મદીનએ મુનવ્વરહ ﷺ કા ઇશાદિ હૈ : **لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يَرْحَمْ صَغِيرَنَا وَيُوَقِّرْ كَبِيرَنَا وَيَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ**

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुर्इदे पाक न पड़ा तबकीक वोह बढ भप्त हो गया. (उज्ज)

યા'ની વોહ હમ મેં સે નહીં જો હમારે છોટોં પર રહ્મ ન કરે ઔર બડોં કી ઈઝ્જત ન કરે ઔર નેકી કા હુકમ ન દે ઔર બુરાઈ સે મન્અ ન કરે. (سُنَنِ تِرْمِذِي ج ٣ ص ٣٧٠ حدیث ١٩٢٨)

નેકી કી દા'વત સિર્ફ ઉ-લમા પર નહીં અવામ પર બી લાઝિમ છે : મુફસ્સિરે

શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફતી અહમદ યાર ખાન ﷺ ઈસ હદીસે પાક કે અલ્ફાઝ “નેકી કા હુકમ ન દે ઔર બુરાઈ સે મન્અ ન કરે” કે તહ્ત ફરમાતે હૈં : હર શખ્સ અપની તાકત ઔર અપને ઈલ્મ કે મુતાબિક દીની અહકામ લોગોં મેં જારી કરે. યેહ સિર્ફ ઉ-લમા કા હી ફર્જ નહીં સબ પર લાઝિમ હૈ, હાકિમ હાથ સે બુરાઈયાં રોકે, આલિમ આમ ઝબાની તબ્લીગ સે યેહ ફર્જ અન્જામ દે. ફી ઝમાના ઈસ સે બહુત ગફલત હૈ.

(મિરઆતુલ મનાજીહ, જિ. 6, સ. 416)

मैं नेकी की दा'वत की धूमें मचावीं

तू कर ऐसा जलबा अता या ईलाही

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

આ'રાબી ને જબ મસ્જિદ મેં પેશાબ કર દિયા.....: હઝરતે સય્યિદુના અનસ

રહ્મતે હૈં કે એક મર્તાબા હમ નૂર કે પૈકર, તમામ નબિયોં કે સરવર, દો જહાં કે તાજવર, સુલ્તાને બહ્રો બર ﷺ કે સાથ મસ્જિદ મેં મૌજૂદ થે કે એક આ'રાબી (યા'ની દેહાતી) આયા ઔર મસ્જિદ મેં ખડે હો કર પેશાબ કરના શુરૂઅ કર દિયા. જનાબે રિસાલત મઆબ ﷺ કે અસ્હાબ રَضِیَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمْ ને ઉસે પુકારા : “ઠહરો !” આપ ﷺ ને ઈશ્દિ ફરમાયા કે ઈસે ન રોકો છોડ દો. સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان ખામોશ હો ગએ હત્તા કે ઉસ ને પેશાબ કર લિયા. ફિર મુબલ્લિગે આ'ઝમ ﷺ ને ઉસે બુલા કર (નરમી વ શફકત) સે ફરમાયા : “યેહ મસાજિદ પેશાબ ઔર ગન્દગી કે લિયે નહી” યેહ તો સિર્ફ અલ્લાહ ﷻ કે ઝિક, નમાઝ ઔર તિલાવતે કુરઆન કે લિયે હૈં. ફિર આપ ﷺ ને ઉસે બુલા કર (નરમી વ શફકત) સે ફરમાયા : “યેહ મસાજિદ પેશાબ ઔર ગન્દગી કે લિયે નહી” યેહ તો સિર્ફ અલ્લાહ ﷻ કે ઝિક, નમાઝ ઔર તિલાવતે કુરઆન કે લિયે હૈં.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَسَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَالْاٰلِهٖ وَسَلَّمَ : જિસ ને મુઝ પર દસ મરતબા સુબહ ઓર દસ મરતબા શામ દુરૂદે પાક પઢા ઉસે કિયામત કે દિન મેરી શફાઅત મિલેગી. (મુસ્તદ્રક)

ને કિસી કો પાની લાને કા હુકમ દિયા, વોહ પાની કા ડોલ લાયા ઓર ઉસ (યા'ની પેશાબ કી જગહ) પર બહા દિયા.

(صَحِيحُ مُسْلِمٍ ص ١٦٤ حَدِيثُ ٢٨٠)

નેકી કી દા'વત મેં નરમી ઝરૂરી હૈ : મુફ્ફિસરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن ઇસ હદીસે મુબા-રકા કે તહ્ત ફરમાતે હૈં : ખયાલ રહે કે (નજિસ યા'ની નાપાક) ઝમીન અગર્યે સૂખ કર પાક હો જાતી હૈ (જબ કે ઉસ સે નજાસત કે અ-સરાત ઝાઈલ હો જાએ) લેકિન ઝમીન કા ધોના બહુત હી બેહતર હૈ કે ઇસ સે ગન્દગી કા રંગ વ બૂ ભી જલ્દી જાતા રહતા હૈ ઓર ઇસ સે તયમ્મુમ ભી જાઈઝ હો જાતા હૈ. ઇસ હદીસ (મેં પાની કા ડોલ બહાને કે તઝકિરે) સે યેહ લાઝિમ નહીં આતા કે નાપાક ઝમીન બિગૈર ધોએ પાક નહીં હો સકતી નીઝ મસ્જિદ મેં પાકી કે ઇલાવા સફાઈ ભી ચાહિયે ઓર યેહ ધુલને સે હી હાસિલ હોતી હૈ. મઝીદ ફરમાતે હૈં : ઇસ મેં મુબલ્લિગીન કો તરીકએ તબ્લીગ કી તા'લીમ હૈ કે તબ્લીગ અખ્લાક ઓર નરમી સે હોની ચાહિયે.

(મિરઆતુલ મનાજ્જહ, જિ. 1, સ. 326)

પેશાબ કરતે કરતે અયાનક રુક જાને કે તિબ્બી નુકસાનાત : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! જબ કોઈ પેશાબ કર રહા હો ઉસ કો ચોંકા દેને વાલી આવાઝ લગાને ઓર ડરાને સે બચના ચાહિયે ક્યૂંકે પેશાબ કરતે કરતે કિસી ખોફ વગૈરા કે સબબ અધૂરા પેશાબ ફૌરન રોક દેને સે તિબ્બી તૌર પર ઇતને સખ્ત નુકસાનાત પહોંચ સકતે હૈં જિતને સાંપ કે ડસને સે ભી નહીં હો સકતે ! પેશાબ અધૂરા છોડ દેને કી વજહ સે જુનૂન (યા'ની પાગલ પન ઓર બેહોશી કે દૌરે પડને) ઓર ગુદોં કી મોહલિક બીમારિયાં હો સકતી હૈં.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جئى الله تعالى عليه و آله و سلم : जिस के पास मेरा जिक्र हुवा और उस ने मुझ पर दुश्म शरीफ न पढा (उस ने जफ़ा की). (عبدالرزاق)

ખડે ખડે પેશાબ કરના સુન્નત નહીં : મીઠે મીઠે ઇસ્લામ ભાઈયો ! બયાન

કદાં રિવાયત મેં ખડે ખડે પેશાબ કરને કા તઝકિરા હૈ, ઇસ ઝિમ્ન મેં અર્જ હૈ કે ખડે ખડે પેશાબ કરના સુન્નત નહીં હૈ યુનાન્યે દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 1250 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “બહારે શરીઅત” જિલ્દ અવ્વલ સફહા 407 પર હૈ : ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિ-દતુના આઈશા સિદ્દીકા رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهَا ફરમાતી હૈં : જો શખ્સ તુમ સે યેહ કહે કે નબી ﷺ ખડે હો કર પેશાબ કરતે થે તો તુમ ઉસે સચ્ચા ન જાનો, હુઝૂર ﷺ નહીં પેશાબ ફરમાતે મગર બૈઠ કર.

(سُنَنِ تِرْمِذِي ج ١ ص ٩٠ ح ١٢)

ખડે ખડે પેશાબ કરને કે નુકસાનાત : અફસોસ ! આજ કલ ખડે ખડે પેશાબ કરને

કા આમ રવાજ હો ચુકા હૈ બિલ ખુસૂસ મતાર (AIR PORT) ઔર દીગર ખાસ ખાસ મકામાત પર ખડે હો કર પેશાબ કરને કા મખ્સૂસ ઇન્તિઝામ હોતા હૈ. ઇસ તરહ પેશાબ કરને સે જહાં સુન્નત ફૌત હોતી હૈ વહાં ઇસ કે તિબ્બી નુકસાનાત ભી હૈં યુનાન્યે તિબ્બી તહકીક કે મુતાબિક ખડે ખડે પેશાબ કરને સે મસાને કા ગુદ્દહ મુ-તવર્રિમ હો કર (યા'ની સૂજ કર) બઢ જાતા હૈ જિસ કે બાઈસ પેશાબ તક્લીફ સે આને, ધાર પતલી હોને, કતરા કતરા આને બલ્કે પેશાબ બન્દ હો જાને કે અમરાઝ પૈદા હો સકતે હૈં. ખડે ખડે પેશાબ કરને વાલે બા'ઝ લોગ બિગૈર ધોએ યા બે ખુશક કિયે પેન્ટ કા બટન યા ઝન્જીર બન્દ કર લેતે હૈં જિસ સે ઉન કી રાનોં વગૈરા પર પેશાબ કે છીટે ગિરતે હૈં, ઇસ તરહ બિલા ઉઝૂર બદન કો નાપાક કરને વાલે ગુનાહગાર હોને કે સાથ સાથ તિબ્બન ભી નુકસાન મેં પડ સકતે હૈં એક મુસ્તશરિક (યા'ની એસા ફિરંગી (યુરોપિયન ફદ) જો મશરિકી ઝબાનોં મ-સલન ઉર્દૂ વગૈરા કા માહિર હો) ડોક્ટર જૉટ મિલન (Dr. Jaunt Milen) કહતા હૈ : સુરીનોં (યા'ની બદન કા વોહ હિસ્સા જો બૈઠને મેં ઝમીન પર લગતા હૈ વોહ) ઔર ઉસ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर एक बार दुरदे पाक पढा अल्लाह उस पर दस रહमतें बेजता है. (مسلم)

કે અતરાફ કી એલજી, રાનોં કી ખુજલી ઓર ફુડિયોં, પેડૂ (યા'ની નાફ કે નીચે કે હિસ્સે) કી ખાલ ઉઘડને કી બીમારી, પદે કી મખ્સૂસ જગહ કે ઝખ્મ કે મરીઝ જબ મેરે પાસ આતે હૈં તો ઉન મેં અક્સર વોહી હોતે હૈં જો પેશાબ કે છીંટોં સે નહીં બચતે.

પેશાબ કે છીંટોં સે ન બચને કા અઝાબ : હઝરતે સય્યિદુના અબી બકરહ રઝી અલ્લેહુ અલૈહિ સલ્મુન કે સાથ મક્કતુલ મુકર્રમહ કે સાથ યલ રહા થા ઓર આપ ﷺ ને મેરા હાથ થામા હુવા થા. એક આદમી આપ ﷺ કે બાઈ તરફ થા. દરીં અસ્ના હમ ને અપને સામને દો કબ્રોં પાઈ તો મહબૂબે ખુદાએ તવ્વાબ, નુબુવ્વત કે આફતાબ, જનાબે રિસાલત મઆબ ને ફરમાયા : ઇન દોનોં કો અઝાબ હો રહા હૈ ઓર કિસી બડે અમ્ર કી વજહ સે નહીં હો રહા, તુમ મેં સે કૌન હૈ જો મુઝે એક ટહની લા દે. હમ ને એક દૂસરે સે આગે બઢને કી કોશિશ કી તો મેં સબકત લે ગયા ઓર એક ટહની (યા'ની શાખ) લે કર હાઝિરે ખિદમત હો ગયા. આપ ﷺ ને ઉસ કે દો ટુકડે કર દિયે ઓર દોનોં કબ્રોં પર એક એક રખ દિયા ફિર ઈશાદિ ફરમાયા : યેહ જબ તક તર રહેંગે ઇન પર અઝાબ મેં કમી રહેગી ઓર ઇન દોનોં કો ગીબત ઓર પેશાબ કી વજહ સે અઝાબ હો રહા હૈ.

(મુસ્નદ ઇમમ અહમદ ૪/૩૦૬ હદીથ ૨૦૩૧૦)

આકા કો ઇલ્મે ગૈબ હૈ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! ગીબતોં ઓર પેશાબ કે છીંટોં સે ન બચના કબ્ર કે અઝાબ કે અસ્બાબ મેં સે હૈ. આહ ! હમારા વોહ નાઝુક બદન જો કે મા'મૂલી કાંટે કી ચુભન, દો પહર કી ધૂપ કી તપિશ વ જલન ઓર બુખાર કી મા'મૂલી સી અગન બરદાશત નહીં કર સકતા વોહ કબ્ર કા હોલનાક અઝાબ કેસે સહ સકેગા. યા અલ્લાહ ! હમ પેશાબ કી આલૂ-દગિયોં કે જુમ્મોં, ગીબતોં, ચુગ્લિયોં ઓર છોટે બડે તમામ ગુનાહોં સે તૌબા કરતે હૈં, **પ્યારે પ્યારે માલિક** ! હમ સે હમેશા હમેશા કે લિયે રાઝી હો જા ઓર હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત ફરમા.

امین بجاء النبی الامین صلی الله تعالی علیه و آله وسلم

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم
ભૂલ ગયા. (طبرانی)

બયાન કર્દા રિવાયત સે યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે હમારે પ્યારે પ્યારે આકા
ઈલ્મે ગૈબ હૈ જભી તો બ અતાએ ખુદાએ વહ્દાબ કબ્ર કા
અઝાબ મુલા-હઝા ફરમા લિયા જૈસા કે બયાન કર્દા હદીસે પાક સે ઝાહિર હૈ. મેરે આકા
આ'લા હઝરત, ઈમામે અહલે સુન્નાત મુજદ્દિદે દીનો મિલ્લત મૌલાના શાહ ઈમામ અહમદ
રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ મેં ફરમાતે હૈં :

સરે અર્શ પર હૈં તેરી ગુઝર દિલે ફર્શ પર હૈં તેરી નઝર

મ-લકૂતો મુલક મેં કોઈ શૈ નહીં વોહ જો તુઝ પે ઈયાં નહીં

મુશ્કિલ અલ્ફાઝ કે મઆની : સરે અર્શ : અર્શ કે ઊપર. મ-લકૂત : ફિરિશતોં કે રહને કી
જગહ. ઈયાં : ઝાહિર.

શર્હે કલામે રઝા : યા રસૂલલ્લાહ ﷺ ! અર્શ કે ઊપર ઔર ફર્શ
યા'ની ઝમીન કે અન્દર કા સબ કુદ્ર આપ ﷺ કે પેશે નઝર હૈ. દુન્યા
જહાન મેં કોઈ ભી ઐસી શૈ નહીં જો આપ ﷺ પર ઝાહિર ન હો.

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِیْب! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّدٍ

શરાબી પર ઇન્કિરાદી કોશિશ કા નતીજા : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો !

“નરમી” સે જો કામ હોતા હૈ વોહ “ગરમી” સે નહીં હુવા કરતા ઔર મુબલ્લિગ કો
તો “મોમ” સે ઝિયાદા નર્મ ઔર બર્ફ સે ઝિયાદા ઠન્ડા રહના ચાહિયે, ઝાંટ ઝપટ ઔર
ઝાડ ઝપટ કરને સે કિસી કી ઇસ્લાહ હોની મુશ્કિલ હૈ. હુજજતુલ ઇસ્લામ હઝરતે
સય્યિદુના ઈમામ મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْوَالِی
“એહ્યાઉલ ઉલૂમ” મેં નક્લ કરતે હૈં : હઝરતે સય્યિદુના મુહમ્મદ બિન ઝ-કરિયા
આઈશા عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْوَالِی ફરમાતે હૈં : એક બાર મૈં હઝરતે અબ્દુલ્લાહ બિન મુહમ્મદ બિન
આઈશા عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْوَالِی કે પાસ હાઝિર હુવા, આપ ﷺ નમાઝે મગરિબ કે બા'દ
મસ્જિદ સે ઘર કી જાનિબ રવાના હુએ, રાસ્તે મેં એક કુરૈશી નૌ જવાન નશે મેં ધુત નઝર

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुर्इदे पाक न पड़ा तलकीक वोह बढ भन्त हो गया. (उज्ज)

આયા, ઉસ ને એક ઔરત કો પકડ લિયા, ઔરત ચિલ્લાઈ, લોગ લપકે ઔર ઉસ નૌ જવાન પર ટૂટ પડે, હઝરતે સય્યિદુના ઇબ્ને આઈશા رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ને ઉસે પહયાના ઔર લોગોં સે છુડા કર શફકત કે સાથ સીને સે લગા લિયા, અપને ઘર લાએ ઔર ઉસે સુલા દિયા. જબ વોહ જાગા તો ઉસ કા નશા ઉતર ચુકા થા. ઉસે નશે કે દૌરાન હોને વાલે બે હયાઈ કે કિસ્સે ઔર પિટાઈ કા મા'લૂમ હુવા તો મારે શર્મ કે રો પડા ઔર જાને લગા. હઝરતે સય્યિદુના ઇબ્ને આઈશા رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ને ઉસ કો રોકા ઔર નિહાયત નરમી કે સાથ નેકી કી દા'વત દી ઔર એહસાસ દિલાયા કે બેટા ! આપ તો કુરૈશી હૈં ! આપ કી ખાનદાની શરાફત મરહબા ! યેહ તો ગૌર ફરમાઈયે કે આપ કિસ અઝીમ હસ્તી કી ઔલાદ હૈં ! બેટા ! અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ સે ડરિયે ઔર હમેશા કે લિયે શરાબ નોશી ઔર દીગર ગુનાહોં સે તૌબા કર લીજિયે. વોહ નૌ જવાન ઇસ પ્યાર ભરી નેકી કી દા'વત સે પાની પાની હો ગયા ઔર ઉસ ને રો રો કર તૌબા કી. શરાબ ઔર દીગર ગુનાહોં કે કરીબ ન જાને કા અહ્દ કિયા. આપ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ને શફકત સે ઉસ કા માથા ચૂમા ઔર ખૂબ હૌસલા અફઝાઈ ફરમાઈ. વોહ બેહદ મુ-તઅરસિર હુવા ઔર આપ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ કી સોહબત મેં રહને લગા ઔર અહાદીસે મુબા-રકા લિખને પર મામૂર હુવા. (ماخوذ از: إحياء العلوم ج ٢ ص ٤١١)

હે ફલાહો કામરાની નરમી વ આસાની મેં હર બના કામ બિગડ જાતા હે નાદાની મેં
ડૂબ સકતી હી નહીં મૌજોં કી તુગ્યાની મેં જિસ કી કશ્તી હો મુહમ્મદ કી નિગહબાની મેં

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

મેં ને ઉસે કત્લ કર કે ખુદકુશી કર લેની થી : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! ગુનાહોં સે પીછા છુડાને, નમાઝ કી પાબન્દી કા ઝેહન બનાને, મક્કી મ-દની આકા ﷺ આકા ﷺ કી સુન્નતેં અપનાને, દિલ મેં ઇશ્કે રસૂલ કી શમ્મ જલાને, જન્નતુલ ફિરદૌસ મેં જગહ પાને ઔર અઝાબે નાર સે ખુદ કો બચાને કે લિયે દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે હર દમ વાબસ્તા રહિયે. સુન્નતોં ભરે મ-દની કાફિલોં મેં સફર કા મા'મૂલ બનાઈયે ઔર મ-દની ઇન્આમાત કે મુતાબિક અપની ઝિન્દગી કે શબો રોઝ ગુઝારિયે. આપ કી તરગીબ વ તહરીસ કે લિયે એક

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर दस मरतबा सुब्ह और दस मरतबा शाम दुइटे पाक पढा उसे कियामत के दिन मेरी शफाअत मिलेगी. (अ. 1/1)

મ-દની બહાર પેશ કી જાતી હૈ. એક મુબલ્લિગે દા'વતે ઈસ્લામી કે બયાન કા ખુલાસા હૈ : મુજે **મ-દની કાફિલે** મેં સફર કે દૌરાન એક મસ્જિદ મેં નમાઝે જુમુઆ સે કબ્લ સુન્નતોં ભરા બયાન કરને કી સઆદત હાસિલ હુઈ, બયાન કે ઇજ્તિતામ પર મસ્જિદ મેં મૌજૂદ ઈસ્લામી ભાઈયોં કો ઉન કી પેશ આ-મદદા પરેશાનિયોં કે રૂહાની ઇલાજ કે લિયે “તા’વીઝાતે અત્તારિયા” હાસિલ કરને કી તરગીબ દી. એક સાહિબ નમાઝે અસ્ર કે વક્ત મેરે પાસ તશરીફ લાએ ઓર અપના મસ્અલા કુછ ઈન અલ્ફાઝ મેં બયાન કિયા : **કુછ અર્સે કબ્લ મેં રૂઝગાર કે સિલ્સિલે મેં પાકિસ્તાન સે બાહર ગયા તો વહાં જા કર ચોરી, ડાકા ઝની જૈસે જરાઈમ ઓર દૂસરે ગૈર કાનૂની કામોં મેં મુલવ્વસ હો ગયા** જબ કે પાકિસ્તાન મેં મેરી ગૈર મૌજૂ-દગી મેં ઘર પર યેહ કિયામત ટૂટી કે કિસી ને મેરે બચ્ચોં કી અમ્મી પર ગલત વ બે બુન્યાદ ઇલામાત આઈદ કર દિયે जिस का नतीजा उस की ખुदकुशी की सूरत में जाहिर हुवा. જબ મુજે ઈસ સાનિહે કી ખબર દી ગઈ તો મેં સદમે સે પાગલ હો ગયા ઓર ફૌરી તૌર પર પાકિસ્તાન અપને ગાઉ આ પહોંચા. **નફસો શૈતાન કે બહકાવે મેં આ કર મેં ને અપની અહલિયા પર ગલત તોહમત લગાને વાલે કો કત્લ કર કે ખુદ ભી ખુદકુશી કર લેને કા ઇરાદા કર લિયા.** મેં ને ઈસ વારિદાત કે લવાઝિમાત ભી મુકમ્મલ કર લિયે થે લેકિન ઈસ મસ્જિદ મેં નમાઝે જુમુઆ અદા કરને કે સાથ સાથ મુજે આપ કા બયાન સુનને કી સઆદત ભી નસીબ હુઈ, બયાન કે ઇજ્તિતામ પર આપ ને મુશ્કિલાત કે હલ કે લિયે “તા’વીઝાતે અત્તારિયા” હાસિલ કરને કી જો તરગીબ દી ઉસ સે ઢારસ બંધી. આપ કા બયાન સુન કર મેરે ગુનાહોં ભરે ઇરાદે **મુ-તઝલ્લ** હો ગએ ઓર મેં ને યેહ ફૈસલા કિયા હૈ કે આપ સે અપના મસ્અલા બયાન કર કે કોઈ એસી સૂરત ઇજ્તિયાર કી જાએ કે સાંપ ભી મર જાએ ઓર લાઠી ભી ન ટૂટે. ઉસ કી બાતેં સુન કર પહલે તો મેં ઘબરાયા લેકિન ફિર અલ્લાહ વ રસૂલ ﷺ **કો યાદ કર કે મૌકઅ કી મુના-સબત સે મુઆ-મલે કો હલ કરને કે લિયે દા'વતે ઈસ્લામી** કે ઇશાઅતી ઇદારે **મક-ત-બતુલ મદીના** કે સુન્નતોં ભરે તહરીરી બયાનાત કે તીન રસાઈલ **“ગુસ્સે કા ઇલાજ, અફ્વો દર ગુઝર કી ફઝીલત ઓર ખુદકુશી કા ઇલાજ”** સે રહનુમાઈ લેતે હુએ તકરીબન એક ઘન્ટે તક ઉન પર **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કરતા રહા.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुश्म शरीफ न पड़ा उस ने जफ़ा की. (महारज़ा)

આખિરે કાર વોહ ઇસ્લામી ભાઈ અપને ખતરનાક ઇરાદે સે બાઝ આ ગએ ઓર યૂં દો કીમતી જાનેં જાએઅ હોને સે મહફૂઝ હો ગઈ ઉન્હોં ને અશકબાર આંખોં સે તૌબા કી ઓર મઅ ના બાલિગ બચ્ચોં કે ગૌસે આ'ઝમ **عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ وَكَرَّمَ** કે મુરીદ હો ગએ, ઘર કી હિફાઝત ઓર કારોબાર મેં બ-ર-કત કે લિયે “તા'વીઝાતે અત્તારિય્યા” ભી હાસિલ કિયે. જબ મેં ને ઉન્હેં **મ-દની કાફિલે** મેં સફર કી રગ્બત દિલાઈ તો પુરનમ આંખોં કે સાથ ભરઈ હુઈ આવાઝ મેં કહા : **“إِنَّ شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ”** અબ તો મેરી તમામ ઝિન્દગી દા'વતે ઇસ્લામી કે **મ-દની કામોં હી મેં ગુઝરેગી.**”

એ ઇસ્લામી ભાઈ ન કરના લડાઈ
સંવર જાએગી આખિરત **إِنَّ شَاءَ اللَّهُ**

કે હો જાએગા બદનુમા મ-દની માહોલ
તુમ અપનાએ રખ્યો સદા મ-દની માહોલ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 604)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

મુબલ્લિગીન જુમુઆ કો બયાન કિયા કરેં : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! ઇસ મ-દની બહાર સે જુમુઆ કે સુન્નતોં ભરે બયાન કી બ-ર-કતેં મા'લૂમ હુઈ, દા'વતે ઇસ્લામી કે તમામ ઝિમ્મેદારાન કો ચાહિયે કે જહાં જહાં મુમ્કિન હો જુમુઆ મેં બદલ બદલ કર **મુબલ્લિગીન** કે સુન્નતોં ભરે બયાનાત કી તરકીબ ફરમાયા કરેં કયૂંકે નમાઝે જુમુઆ મેં આને વાલે કઈ અફરાદ એસે હોતે હેં જો ઉમૂમન કિસી ભી ઇજતિમાઅ મેં શિર્કત નહીં કરતે, ઇસ તરહ એસોં તક ભી દા'વતે ઇસ્લામી કા **મ-દની પૈગામ** પહોંચ જાએગા ઓર કઈ ખુશ નસીબોં કા દિલ ચોટ ખા જાએગા ઓર **إِنَّ شَاءَ اللَّهُ** વોહ ગુનાહોં સે તાઈબ હો કર પાંચ વક્ત કે નમાઝી બન જાએંગે ઓર ઉન પર આપ કી મઝીદ **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** **إِنَّ شَاءَ اللَّهُ** ઉન્હેં મ-દની કાફિલે કા મુસાફિર બના કર દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા કર કે સુન્નતોં કે સાંચે મેં ઢાલ દેગી. જૈસા કે અભી આપ ને મુલા-હઝા ફરમાયા કે મુઆ-શરે કા બિગડા હુવા ઝિન્દગી સે બેઝાર શખ્સ મુબલ્લિગે દા'વતે ઇસ્લામી કે સુન્નતોં ભરે બયાન ઓર **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કી બ-ર-કત સે કત્લે મુસ્લિમ સે બાઝ રહ કર ઓર **બુદકુશી** કા ઇરાદા તર્ક કર કે તાઈબ હો ગયા.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દુરુદ શરીફ પઢેગા મેં કિયામત કે દિન ઉસ કી શફાઅત કરુંગા. (કુઝાલ)

હર દો મિનટ મેં ત્રીન ખુદ કુશિયાં : અફસોસ ! આજ કલ “ખુદકુશી” કુછ ઝિયાદા હી આમ હો ગઈ હૈ, ઇસ કા એક બહુત બડા સબબ ઇલ્મે દીન સે દૂરી હૈ, દાઢી મુન્ડોં, યા જઝબાતી મોડર્ન બે રીશ લડકોં, સ્કૂલ વ કોલેજ કે તાલિબે ઇલ્મોં, દુન્યવી તા'લીમ યાફતોં યા બે પદાં વ ફેશન એબલ ઔરતોં મેં હી ખુદકુશી કા મૈલાન દેખા જા રહા હૈ. આપ ને કબી નહીં સુના હોગા કે ફુલાં દીની તાલિબે ઇલ્મ યા આલિમે દીન યા મુફતી સાહિબ યા શરીઅત કી પાબન્દ પદાં નશીન નેક બીબી ને ખુદકુશી કર લી. **દા'વતે ઇસ્લામી** કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 472 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “**બયાનાતે અત્તારિયા (હિસ્સએ દુવુમ)**” સફહા 404 તા 406 પર હૈ : ગુનાહોં કી કસરત ઔર અહવાલે આખિરત કે મુઆ-મલે મેં જહાલત કે સબબ અફસોસ ! હમારે વતને અઝીઝ પાકિસ્તાન મેં **ખુદકુશી** કા રુજહાન બઢતા હી ચલા જા રહા હૈ. એક અખ્બારી રિપોર્ટ કે મુતાબિક અગસ્ટ 2004 સિ.ઈ. મેં પાકિસ્તાન મેં **ખુદકુશી** કી 68 વારિદાતેં હુઈ જિન મેં બાબુલ મદીના કરાચી કા પહલા નમ્બર રહા જબ કે દૂસરા નમ્બર મદીનતુલ ઔલિયા મુલ્તાન વાલોં કા આયા. ઉસી અખ્બાર કે મુતાબિક **દુન્યા મેં હર 40 સેકન્ડ મેં ખુદકુશી કી એક વારિદાત હોતી હૈ !**

ક્યા ખુદકુશી સે જાન છૂટ જાતી હૈ ? : ખુદકુશી કરને વાલે શાયદ પેહ સમજતે હેં કે હમારી જાન છૂટ જાએગી ! હાલાં કે ઇસ સે જાન છૂટને કે બજાએ ના રાઝિયે રબ્બુલ ઇઝ્ઝત ેઝ્ઝી સૂરત મેં નિહાયત બુરી તરહ ફંસ જાતી હૈ. ખુદા ેઝ્ઝી કી કસમ ! **ખુદકુશી** કા અઝાબ બરદાશ્ત નહીં હો સકેગા.

આગ મેં અઝાબ : હદીસે પાક મેં હૈ : જો શખ્સ જિસ ચીઝ કે સાથ **ખુદકુશી** કરેગા વોહ જહન્નમ કી આગ મેં ઉસી ચીઝ કે સાથ અઝાબ દિયા જાએગા.

(صحيح بخارى ج ٤ ص ٢٨٩ حديث ٦٦٠٢)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર દુરુદે પાક કી કસરત કરો બેશક યેહ તુમહારે લિયે તહારત હૈ.

(અરબી)

ઉસી હથિયાર સે અઝાબ : હઝરતે સય્યિદુના સાબિત બિન ઝહ્હાક રઝી ﷺ સે મરવી હૈ કે રાહતે કલબે નાશાદ, મહબૂબે રબ્બુલ ઇબાદ ﷺ કા ઇશાદિ ઇબ્રત બુન્યાદ હૈ : જિસ ને લોહે કે હથિયાર સે ખુદકુશી કી તો ઉસે જહન્નમ કી આગ મેં ઉસી હથિયાર સે અઝાબ દિયા જાએગા.

(صحيح بخارى ج ١ ص ٤٠٩ حديث ١٣٦٢)

ગલા ઘોંટને કા અઝાબ : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા રઝી ﷺ સે મરવી, સરકારે દો આલમ, નૂરે મુજસ્સમ, શાહે બની આદમ, રસૂલે મુહુતશમ ﷺ કા ફરમાને ઇબ્રત નિશાન હૈ : જિસ ને અપના ગલા ઘોંટા તો વોહ જહન્નમ કી આગ મેં અપના ગલા ઘોંટતા રહેગા ઓર જિસ ને ખુદ કો નેઝા મારા વોહ જહન્નમ કી આગ મેં ખુદ કો નેઝા મારતા રહેગા.

(ايضاً ص ٤٦٠ حديث ١٣٦٥)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ખાલી થૈલા : અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે મૌલાએ કાએનાત, અલિય્યુલ મુર્તાઝા શેરે ખુદા ﷺ ફરમાતે હેં : જો દિલ અચ્છાઈ કો અચ્છાઈ ન સમજે ઓર બુરાઈ કો બુરાઈ તસ્લીમ ન કરે તો ઉસ કે ઊપર વાલે હિસ્સે કો ઐસે નીચે કર દિયા જાએગા જૈસે થૈલે કો ઉલ્ટા કિયા જાતા હૈ ઓર ફિર થૈલે કે અન્દર કી ચીજેં બિખર જાતી હેં.

(مُصَنَّف ابن أبي شَيْبَةَ ج ٨ ص ٦٦٧ رقم ١٢٤)

દિલ કે “અન્ધે” ઓર “ઑંધે” હોને કે મા’ના : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! વાકેઈ ઇસ મેં બરબાદી હી બરબાદી હૈ કે આદમી કા દિલ અચ્છાઈ કો અચ્છાઈ ઓર બુરાઈ કો બુરાઈ માનને હી સે ઇન્કાર કર દે. હમેં ગુનાહોં સે હમેશા બચના ઓર અલ્લાહ ﷻ સે કલબે સલીમ (યા’ની સહીહ વ સલામત દિલ) તલબ કરના ચાહિયે, વરના અભી આપ ને દિલ કી તબાહી કે મુ-તઅલ્લિક મૌલા અલી ﷺ કા ઇશાદિ મુલા-હઝા ફરમાયા. યાદ રખિયે ! ગુનાહોં કી કસરત કે

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : તુમ જહાં ભી હો મુઝ પર દુરુદ પઢો કે તુમહારા દુરુદ મુઝ તક પહોંચતા હૈ. (ટર્કાન)

સબબ પહલે દિલ “અન્ધા” હોતા ઓર ફિર “ઓંધા” યા’ની ઉલ્ટા હો જાતા હૈ જો કે આખિરત કે લિયે ઇન્તિહાઈ તબાહ કુન હૈ યુનાન્ધે દા’વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મતબૂઆ 561 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “મલ્ફૂઝાતે આ’લા હઝરત” સફહા 405 પર હૈ : તીન ચીઝેં અલા-હદા અલા-હદા હેં, નફ્સ, રૂહ, કલ્બ (યા’ની દિલ). રૂહ બ મન્જિલા બાદશાહ કે હૈ ઓર નફ્સ વ કલ્બ ઇસ કે દો વઝીર હેં. નફ્સ ઇસ કો હમેશા શર કી તરફ લે જાતા હૈ ઓર કલ્બ જબ તક સાફ હૈ ખેર કી તરફ બુલાતા હૈ ઓર (عَزَّوَجَلَّ) ﷻ કરતે મઆસી (યા’ની ગુનાહોં કી ઝિયાદતી) ઓર ખુસૂસન કરતે બિદઆત સે “અન્ધા” કર દિયા જાતા હૈ. અબ ઉસ મેં હક કે દેખને, સમઝને ગૌર કરને કી કાબિલિયત નહીં રહતી મગર અબી હક સુનને કી ઇસ્તિ’દાદ (યા’ની કાબિલિયત) બાકી રહતી હૈ ઓર ફિર (عَزَّوَجَلَّ) ﷻ “ઓંધા” કર દિયા જાતા હૈ. અબ વોહ ન હક સુન સકતા હૈ ઓર ન દેખ સકતા હૈ, બિલ્કુલ ચૌપટ (યા’ની વીરાન) હો કર રહ જાતા હૈ. (ફિર આ’લા હઝરત ﷺ ને ફરમાયા :) કલ્બ (યા’ની દિલ) હકીકતન ઉસ મુઝગમે ગોશ્ત (યા’ની ગોશ્ત કે લોથરે) કા નામ નહીં બલ્કે વોહ એક “લતીફએ ગૈબિયા” હૈ જિસ કા મર્કઝ યેહ મુઝગમે ગોશ્ત (યા’ની દિલ) હૈ સીને કે બાઈ (યા’ની ઉલ્ટી) જાનિબ ઓર નફ્સ કા મર્કઝ ઝેરે નાફ (યા’ની નાફ કે નીચે) હૈ ઇસી વાસિતે શાફેઈયા (યા’ની શાફેઈ હઝરાત) સીને પર હાથ બાંધતે હેં કે “નફ્સ” સે જો વસાવિસ ઉઠેં વોહ “કલ્બ” તક ન પહોંચને પાઁ ઓર હ-નફિયા (યા’ની હ-નફી હઝરાત) ઝેરે નાફ બાંધતે હેં.

તૌફીક નેકિયોં કી ઐ રબ્બે કરીમ દે

બદિયોં સે બચને વાલા તૂ કલ્બે સલીમ દે

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

મુઆફી નહીં મિલેગી ? : હઝરતે સય્યિદુના અબુદદાઅિ ﷺ સે મરવી હૈ કે તુમ નેકી કા હુકમ દેતે રહના ઓર બુરાઈ સે રોકતે રહના વરના તુમ પર ઝાલિમ બાદશાહ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुज पर दस मरतबा दुइदे पाक पढा अल्लाह उस पर सो रહमत नाज़िल फरमाता है. (طبرانی)

મુસલ્લત કર દિયા જાએગા જો તુમ્હારે છોટે પર રહ્મ નહીં કરેગા ઓર તુમ્હારે નેક લોગ દુઆ કરેંગે મગર ઉન કી દુઆએ કબૂલ નહીં હોંગી, વોહ મુઆફી માંગેંગે મગર ઉન કો મુઆફી નહીં મિલેગી.

(احیاء العلوم ۲ ج ص ۳۸۳)

બુરી બાતોં સે રોકો વરના.....! : ખલી-ફતુલ મુસ્લિમીન હઝરતે સય્યિદુના અબૂ

બક સિદીક ﷺ ને ઇશદિ ફરમાયા : ઐ લોગો ! તુમ ઇસ આયત કો પઢતે હો :

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيْكُمْ أَنْفُسَكُمْ

તર-જ-મએ ક-જુલ ઈમાન : ઐ ઈમાન વાલો !

لَا يَصْرُكُمْ مَنْ صَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ

તુમ અપની ફિક રખો, તુમ્હારા કુછ ન બિગાડેગા જો ગુમરાહ હુવા જબ કે તુમ રાહ પર હો.

(۷۴، المائدة: ۱۰۰)

(યા'ની તુમ ઇસ આયત સે યેહ સમજતે હોગે કે જબ હમ ખુદ હિદાયત પર હેં તો ગુમરાહ કી ગુમરાહી હમારે લિયે મુજિર (યા'ની નુક્સાન દેહ) નહીં, હમ કો કિસી ગુમરાહ કો ગુમરાહી સે મન્અ કરને કી ઝરૂરત નહીં) મેં ને **મીઠે મ-દની આકા** ﷺ કો યેહ ફરમાતે સુના હૈ કે લોગ અગર બુરી બાત દેખે ઓર ઉસ કો ન બદલે તો કરીબ હૈ કે અલ્લાહ તઆલા ઉન સબ કો અપને અઝાબ મેં મુબ્તલા ફરમા દે.

(سَنَنِ ابْنِ مَاجَه ۴ ص ۳۰۹ حَدِيث ۴۰۰)

ઇસ હદીસે પાક કે તહ્ત “મિરઆતુલ મનાજીહ” મેં હૈ : કુરઆને કરીમ કી ઇસ આયત

“ **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيْكُمْ أَنْفُسَكُمْ** તર-જ-મએ ક-જુલ ઈમાન : ઐ

ઈમાન વાલો ! તુમ અપની ફિક રખો, તુમ્હારા કુછ ન બિગાડેગા જો ગુમરાહ હુવા જબ કે તુમ રાહ પર હો.” કે હવાલે સે બા'ઝ લોગ સમજતે થે કે **أَمْرًا لِمَعْرُوفٍ وَنَهْيًا عَنِ الْمُنْكَرِ** (નેકી કા હુક્મ કરને ઓર બુરાઈ સે મન્અ કરને) કી ઝરૂરત નહીં બલ્કે આદમી કો અપની ઇસ્લાહ કરની યાહિયે દૂસરોં કે ગુનાહ યા કોતાહિયાં ઇસ કા કુછ બિગાડ નહીં સકતીં, હઝરતે **અબૂ બક**

સિદીક ﷺ ને ઇસ મુગા-લતે કો દૂર કરતે હુએ **રસૂલુલ્લાહ** (ﷺ)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جالس کے پاس میرا جیک ڈો اور وہ مجھ پر دھڑھ شریف نہ پڑے
तो वोह लोगों में से क्यूँस तरीन शप्स है. (ज़िज़िया)

કે ઇસ ઇશદિ ગિરામી કે હવાલે સે બતાયા કે જબ લોગ બુરાઈ કો દેખ કર ઉસે બદલને કી કોશિશ ન કરે તો વોહ સબ અઝાબ મેં મુબતલા હોતે હેં. દૂસરી રિવાયાત સે યેહ બાત વાઝેહ હોતી હૈ કે ઇસ તબ્દીલી કા તઅલ્લુક તાકત સે હૈ યા'ની બુરાઈ કો બદલને વાલે લોગ ઇસ બાત કી તાકત રખને કે બા વુજૂદ ન બદલેં તો વોહ ભી અઝાબ કે મુસ્તહિક હોંગે.

(મિરઆતુલ મનાજીહ, જિ. 6, સ. 507)

મઝકૂરા આયતે મુકદ્દસા કે તહ્ત સદરુલ અફઝિલ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદ્દીન મુરાદઆબાદી رحمة الله عليه ફરમાતે હેં : મુસલ્માન કુફરાર કી મહરૂમી પર અફસોસ કરતે થે ઔર ઉન્હેં રન્જ હોતા થા કે કુફરાર ઇનાદ (યા'ની અદાવત) મેં મુબતલા હો કર દૌલતે ઇસ્લામ સે મહરૂમ રહે. અલ્લાહ તઆલા ને ઉન (મુસલ્માનો) કી તસલ્લી ફરમા દી કે ઇસ મેં તુમ્હારા કુછ ઝરર (યા'ની તુકસાન) નહીં અદા કર કે તુમ બરિયુઝિમ્મા હો ચુકે તુમ અપની નેકી કી જઝા પાઓગે. અબ્દુલ્લાહ બિન મુબારક رحمة الله تعالى عليه ને ફરમાયા : ઇસ આયત મેં **أَمْرٌ بِالْمَعْرُوفِ وَنَهْيٌ عَنِ الْمُنْكَرِ** કે વુજૂબ કી બહુત તાકીદ કી હૈ ક્યૂંકે અપની ફિક રખને કે મા'ના યેહ હેં કે એક દૂસરે કી ખબર ગીરી કરે, નેકિયોં કી રખત દિલાએ, બદિયોં સે રોકે.

ઝૌબ કી ઇન્ફિરાદી કોશિશ સે મ-દની માહોલ મિલ ગયા : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! હમારા મ-દની મક્સદ હૈ : મુઝે અપની ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઇસ્લાહ કી કોશિશ કરની હૈ. **إِنَّمَا هَدَى اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ**. ઇસ મ-દની મક્સદ કે હુસૂલ કે લિયે હમેં અપની ઇસ્લાહ કે સાથ સાથ દૂસરોં કી ઇસ્લાહ કી ભી ફિક કરની હોગી લિહાઝા ઈમાન કી હિફાઝત કી ફિક બઢાને, હર દિલે મુસ્લિમ મેં શમ્મે ઇશકે રસૂલ જલાને, હર તરફ સુન્નતોં કી ધૂમ મચાને ઔર નેક બનને કા મ-દની જઝબા પાને કે લિયે **દા'વતે ઇસ્લામી** કે મ-દની માહોલ સે હર દમ વાબસ્તા રહિયે, હર માહ કમ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : اِس شَهِسْ كِى نَاك ٲَاك آلاؤء ٲو ءِىسْ كَ ٲاسْ مَرا ءِىك ٲو اُورِ
ٲوٲ مِوُٲ ٲرِ ءُرُءَ ٲَاكْ نِ ٲءَ . (آآ)

અઝ કમ તીન દિન કે **મ-દની કાફિલે** મેં સુન્નતોં ભરે સફર ઔર **મ-દની ઇન્આમાત** પર અમલ કી તરકીબ રખિયે ! આઈયે ! આપ કી તરગીબ વ તહરીસ કે લિયે આપ કો એક **“મ-દની બહાર”** સુનાઊં યુનાન્યે **મસ્કત** (ઉમાન) કે એક ઇસ્લામી ભાઈ કે બયાન કા ખુલાસા કુછ ઇસ તરહ હૈ : તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે વાબસ્તગી સે કબ્લ **મેં એક ફેશન પરસ્ત દાઢી મુન્ડા નૌ જવાન થા, મેરા પસન્દીદા લિબાસ પેન્ટ શર્ટ** થા ઔર ﷻ દીન કી તરફ અ-મલન કોઈ ખાસ મૈલાન ન થા, બસ હર વક્ત દુન્યા કી લગન મેં મગન રહતા થા, આખિરત સંવારને વાલે આ'માલ બજા લાને કી તૌફીક હાસિલ થી ન હી મૌત કી તથ્યારી કા કુછ ઝેહન. આખિરે કાર મુઝ ગુનહગાર પર ભી પરવર દગાર કી રહમત છમાછમ બરસી ઔર મેરે ગુનાહોં સે આલૂદા વુજૂદ કે પાક હોને કે અસ્બાબ હો હી ગએ, હુવા કુછ યૂં કે મેરે દિલ મેં શૌક પૈદા હુવા કે મુઝે કોઈ ઐસી સોહબત મુયસ્સર આ જાએ જિસ કી બદૌલત મેં અપને ઇમાન કી હિફાઝત કા સામાન કર સકૂં યુનાન્યે અચ્છી સોહબત કે હુસૂલ કી ખાતિર મેં વક્તન ફ વક્તન મુખ્તલિફ દીની મહાફિલ મેં શિર્કત કરતા રહા લેકિન કહીં ભી હકીકી મા'નોં મેં ઇત્મીનાને કલબ હાસિલ ન હુવા, ઝિન્દગી મખ્સૂસ ડગર પર ગુઝરતી રહી ઔર ફિર મેં ઇઝદિવાજી ઝિન્દગી (યા'ની શાદી) કે બન્ધન મેં બંધ ગયા. **ખુશ કિસ્મતી સે મેરી રફીકએ હયાત (યા'ની બીવી) દા'વતે ઇસ્લામી કે મુશ્કબાર મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા થીં** ઔર ઉન કી **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** દા'વતે ઇસ્લામી સે મેરી વાબસ્તગી કા સબબ બની. ﷻ મ-દની માહોલ કી બ-ર-કત સે ન સિર્ફ ગુનાહોં સે તૌબા કી સઆદત મિલી બલ્કે તા દમે તહરીર શહર **મુશા-વરત** કે ખાદિમ કી હૈસિયત સે મ-દની કામોં કી ધૂમેં મયાને કી કોશિશ કરને વાલા ભી હું.

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : जिस ने मुझ पर रोझे जुमुआ दो सो बार दुइदे पाक पढा उस के दो सो साल के गुनाह मुआफ़ होंगे. (अल-अल)

નરમી ઔર પ્યાર મ-દની હથિયાર હૈં : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! ઇસ મ-દની બહાર સે યેહ ભી દર્સ મિલા કે ઝૌજૈન (યા'ની મિયાં બીવી) મેં સે અગર કોઈ એક મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા હો તો ઉસ કો ચાહિયે કે **ઇન્ફિરાદી કોશિશ** કે ઝરીએ દૂસરે કો ભી મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા કરને કી ભરપૂર સઅ્ય કરે. ઇસ કામ કે લિયે નરમી ઔર પ્યાર બહુત ઝબર દસ્ત **મ-દની હથિયાર** હૈં, અગર મ-દની માહોલ વાલે યા વાલી કે મિઝાજ મેં ગુસ્સા, ચિડચિડા પન ઔર બદ અપ્લાકી હુઈ તો કામ્યાબી મુશ્કિલ હૈ, લિહાઝા અપને અપ્લાક દુરુસ્ત કીજિયે ઔર વૈસે ભી જિસે **દા'વતે ઇસ્લામી** કે મ-દની કામોં કી ધુન હો ઉસ કે લિયે ઠન્ડે મિઝાજ કા હોના ઝરૂરી હૈ કે બે જા સપ્તી કરને સે બારહા કામ બનતે બનતે બિગડ જાતે હૈં.

શાદી કે ફઝાઇલ પર મબ્ની 4 અહાદીસે મુબારકા : બયાન કર્દા મ-દની બહાર મેં મઝકૂરા ઇસ્લામી ભાઈ કી મ-દની માહોલ સે વાબસ્તગી કા સબબ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ શાદી બની, “નિકાહ વ શાદી” સે હમારા હર હર ફર્દ મુ-તઆરિફ હોતા ઔર ઝિન્દગી કે એક મોડ પર આ કર તકરીબન સભી કો “શાદી” સે સાબિકા પડતા હૈ. ઇસ ઝિમ્ન મેં **નેકી કી દા'વત** પેશ કરતે હુએ ચન્દ **મ-દની ફૂલ** આપ કી જાનિબ બઢાતા હૂં કબૂલ ફરમા કર ઇન્હેં અપને દિલ કે **મ-દની ગુલદસ્તે** મેં સજા લીજિયે اِنَّا لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ દોનોં જહાનોં મેં બ-ર-કતેં પાઁંગે. અફસોસ ! આજ કલ અક્સર સિર્ફ હુસ્નો જમાલ ઔર માલો મનાલ ઔર દુન્યવી જાહો જલાલ દેખ કર **શાદી** કર દી જાતી હૈ ઔર એસી શાદી બારહા ખાના બરબાદી કા બાઈસ બનતી હૈ. લિહાઝા શાદી મેં સીરત વ કિરદાર પર ખુસૂસી નઝર રખની ચાહિયે. આઈયે ! હુસૂલે સઆદત કે લિયે શાદી કે ફઝાઇલ પર મુશ્તમિલ **4 ફરામીને મુસ્તફા** ﷺ સુનતે હૈં : ﴿1﴾ જો મેરે તરીકે કો મહબૂબ રખે, વોહ મેરી સુન્નત પર ચલે ઔર મેરી સુન્નત સે નિકાહ (ભી) હૈ. (شُعَبُ الْإِيمَان ٤٦ ص ٣٨١ حديث ٥٤٧٨) ﴿2﴾ ઔરત સે નિકાહ ચાર બાતોં કી વજહ સે કિયા જાતા હૈ (યા'ની નિકાહ મેં ઇન કા લિહાઝા હોતા હૈ) : (1) માલ વ (2) હસબ વ (3) જમાલ વ (4) દીન ઔર તૂ દીન વાલી કો તરજીહ દે (بُخَارِي ٣٦ ص ٤٢٩ حديث ٥٠٩٠) ﴿3﴾ જબ તુમ મેં કોઈ નિકાહ કરતા હૈ તો શૈતાન કહતા હૈ : હાએ અફસોસ ! ઇબ્ને આદમ ને મુઝ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : مَوْلَى اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : મુઝ પર દુરુદ શરીફ પઢો અલ્લાહ ઈંજલ તુમ પર રહમત ભેજેગા. (ابن سعد)

સે અપના દો તિહાઈ (2/3) દીન બચા લિયા (1222 હદીથ 309 જ 1) (الْفَرْدُوسُ بِمَأْثُورِ الْخَطَّابِ ج 1 ص 309) જો ઇતના માલ રખતા હૈ કે નિકાહ કર લે, ફિર નિકાહ ન કરે, વોહ હમ મેં સે નહીં. 1 (مُصَنَّفُ ابْنِ أَبِي شَيْبَةَ ج 3 ص 170)

નિકાહ કે બારે મેં ફરમાને સિદ્દીકી : અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ ને ફરમાયા કે અલ્લાહ ઈંજલ ને જો તુમ્હેં નિકાહ કા હુકમ ફરમાયા, તુમ ઉસ કી ઇતાઅત કરો, ઉસ ને જો ગની કરને કા વા'દા કિયા હૈ પૂરા ફરમાએગા. અલ્લાહ તઆલા ને ફરમાયા :

إِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُغْنِهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ

(પ 18, النور: 32)

તર-જ-મએ ક-ઝુલ ઈમાન : અગર વોહ ફકીર હોં તો અલ્લાહ ઉન્હેં ગની કર દેગા અપને ફઝલ કે સબબ. (تفسير ابن أبي حاتم ج 8 ص 2082)

રિવાયત મેં મઝકૂરા આયતે મુબારકા કે તહત હઝરતે સદરુલ અફઝિલ સય્યિદુના મૌલાના મુહમ્મદ નઈમુદીન મુરાદઆબાદી رَحِمَهُ اللَّهُ الْهَادِي ખજાઈનુલ ઈરફાન મેં ફરમાતે હેં : “ગના સે મુરાદ યા કનાઅત હૈ કે વોહ બેહતરીન ગના હૈ જો કાનેઅ કો તરદુદ (યા'ની કનાઅત કરને વાલે કો ફિક વ અન્દશે) સે બે નિયાઝ કર દેતા હૈ યા કિફાયત, કે એક

1: ﴿1﴾ એ'તિદાલ કી હાલત મેં યા'ની ન શહવત કા બહુત ઝિયાદા ગ-લબા હો ન ઈન્નીન (યા'ની ના મદ) હો ઔર મહર વ ન-ફકા (કપડે ખાને પીને વગેરા કે અખરાજત) પર કુદરત ભી હો તો નિકાહ સુન્નતે મઅક્કદા હૈ કે નિકાહ ન કરને પર અડા રહના ગુનાહ હૈ ઔર અગર હરામ સે બચના યા ઇતિબાએ સુન્નત વ તા'મીલે હુકમ યા ઔલાદ હાસિલ હોના મક્સૂદ હૈ તો સવાબ ભી પાએગા ઔર અગર મહઝ લઝઝત યા કઝાએ શહવત (યા'ની શહવત કો પૂરા કરના) મન્જૂર હો તો સવાબ નહીં. (مُتَّفَعُونَ رَوَوْهُ لُفْطًا ج 4 ص 73) 2: ﴿2﴾ શહવત કા ગ-લબા હૈ કે નિકાહ ન કરે તો અન્દેશએ ઝિના હૈ ઔર મહર વ ન-ફકા કી કુદરત રખતા હો તો નિકાહ વાજિબ. યૂં હી જબ કે અજનબી ઔરત કી તફ નિકાહ ઉઠને સે રોક નહીં સકતા યા અન્દાલ્લાહ હાથ સે કામ લેના પડેગા યા'ની મુશત ઝની કરની પડેગી. તો નિકાહ વાજિબ હૈ. (આ'લા હઝરત મૌલાના શાહ અહમદ રઝા ખાન رَحِمَهُ اللَّهُ الْخَيْرَان 22 સફહા 202 પર ફરમાતે હેં : યેહ કે'લે નાપાક હરામ વ ના જાઈઝ હૈ હદીસ શરીફ મેં હૈ : જલક લગાને વાલે (યા'ની મુશત ઝની કરને વાલે) પર અલ્લાહ તઆલા કી લા'નત હૈ (16) 3: ﴿3﴾ આ'લા હઝરત સફહા 244 પર ફરમાતે હેં : હશર મેં એસોં કી હથેલિયાં ગાભન (યા'ની હામિલા) ઉઠેગી જિસ સે મજમએ આ'ઝમ મેં ઉન કી રુવાઈ હોગી. (3) યેહ યકીન હો કે નિકાહ ન કરને મેં ઝિના વાકેઅ હો જાએગા તો ફઝલ હૈ કે નિકાહ કરે (مُتَّفَعُونَ ج 4 ص 73)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર કસરત સે દુરુદે પાક પઢો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરુદે પાક પઢના તુમ્હારે ગુનાહો કે લિયે મગ્ફિરત હૈ. (મુજીઝ)

કા ખાના દો કે લિયે કાફી હો જાએ જૈસા કે હદીસ શરીફ મેં વારિદ હુવા હૈ યા ઝૌજ (યા'ની શોહર) વ ઝૌજા કે દો રિઝકોં કા જમ્મ હો જાના યા ફરાખી બ બ-ર-કતે નિકાહ (યા'ની નિકાહ કી બ-ર-કત સે પુશહાલી) જૈસા કે અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે ઉમર રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે મરવી હૈ.”

સારા કબીલા મુસલ્માન હો ગયા : હઝરતે સય્યિદુના મુસ્અબ બિન ઉમૈર રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہુ હઝરતે સય્યિદુના અસ્અદ બિન ઝુરારા રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہુ કી રફાકત મેં રાહે ખુદા عَزَّوَجَلَّ મેં સફર પર રવાના હુએ તો કબીલએ બની ઝફર કે બાગ મેં “મરક” નામી કૂંએ પર જા કર બૈઠ ગએ. ઇન દોનોં કે પાસ કબીલએ બનૂ અસ્લમ કે લોગ જમ્મ હો ગએ, ઉન કે ચોટી કે સરદાર સા'દ બિન મુઆઝ ઓર ઉસૈદ બિન હુઝૈર થે જો અભી દામને ઇસ્લામ સે વાબસ્તા ન હુએ થે. હઝરતે સા'દ બિન મુઆઝ હઝરતે સય્યિદુના અસ્અદ બિન ઝુરારા રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہુ કે ખાલાઝાદ ભાઈ થે, સા'દ બિન મુઆઝ ને ઉસૈદ બિન હુઝૈર કો ભેજા કે જાઓ ઉન દોનોં મુબલ્લિગીન કો ડાંટ કર રોક દો જો કે હમારે કમઝોર લોગોં કો (مَعَاذَ اللہِ عَزَّوَجَلَّ) બહકાને કે લિયે આએ હૈં. યુનાન્યે ઉસૈદ બિન હુઝૈર ને અપના નેઝા લિયા ઓર ઉન કે પાસ પહોંચ ગએ, આતે હી ઉન કો બુરા ભલા કહના શુરૂઅ કર દિયા ઓર ધમકી દી કે અગર તુમ્હેં ઝિન્દગી પ્યારી હૈ તો યહાં સે ચલે જાઓ. હઝરતે સય્યિદુના મુસ્અબ બિન ઉમૈર રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہુ ને (ઇન્ફિરાદી કોશિશ કા આગાઝ કરતે હુએ નિહાયત) નરમી ઓર મિઠાસ સે ફરમાયા : “ઝરા બૈઠ કર બાત તો સુન લીજિયે, સમઝ મેં આએ તો માન લીજિયે ઓર અગર પસન્દ ન આએ તો હમ આપ કો મજબૂર નહીં કરેંગે.” ઉસૈદ બિન હુઝૈર પર **મીઠે બોલ** કા અસર હુવા ઓર અપના નેઝા ઝમીન પર ગાડ કર ઉન કે પાસ બૈઠ ગએ. હઝરતે સય્યિદુના મુસ્અબ બિન ઉમૈર રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہુ ને ઉન કો ઇસ્લામ કે બારે મેં **મ-દની ફૂલ** દિયે ઓર કુરઆને કરીમ પઢ કર સુનાયા, اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ عَزَّوَجَلَّ **ઉન કે દિલ મેં મ-દની ઇન્કિલાબ બરપા હો ગયા ઓર વોહ મુશર્ફ બ ઇસ્લામ હો ગએ.** મુસલ્માન હો જાને કે બા'દ કહા : મેરે પીછે સા'દ બિન મુઆઝ હૈ, અગર ઉસ ને તુમ દોનોં કી બાત માન લી તો મેરી સારી

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : જો મુઝ પર એક દુરુદ શરીફ પઢતા હૈ અલ્લાહ عُزَّ وَجَلُ ઉસ કે લિયે એક કીરાત અજ લખતા હૈ ઓર કીરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (ખુવારઝી)

કૌમ તુમ્હારી બાત માન લેગી, મૈં ઉસે અભી તુમ્હારે પાસ ભેજતા હૂં. યેહ કહ કર આપ રَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ વહાં સે સીધે સા'દ બિન મુઆઝ કે પાસ પહોંચે ઓર ઉન કો ઇન દોનોં મુબલ્લિગીન કે પાસ જાને પર રાઝી કર લિયા. સા'દ બિન મુઆઝ ને આતે હી દોનોં સાહિબાન કો બુરા ભલા કહના શુરૂઅ કર દિયા. હઝરતે સય્યિદુના મુસ્અબ બિન ઉમૈર رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ ને (ઇન્કિરાદી કોશિશ કા આગાઝ કરતે હુએ) ઉનહેં ભી નરમી ઓર મિઠાસ કે સાથ નેકી કી દા'વત સુનને કે લિયે આમાદા કર લિયા ઇસ પર વોહ અપના નેઝા ઝમીન પર ગાડ કર ઉન કે કરીબ બૈઠ ગએ. હઝરતે સય્યિદુના મુસ્અબ બિન ઉમૈર رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ ને ઉન પર ભી ઇસ્લામ કી ખૂબિયોં સે માલામાલ **મ-દની ફૂલ** પેશ કિયે ઓર સૂ-રતુઝ્ઝુખ્રુફ કી ઇબ્તિદાઈ આયાત પઢ કર સુનાઈ. **આયાતે કુરઆનિયા તાસીર કા તીર બન કર ઉન કે દિલ મેં પૈવસ્ત હો ગઈ ઓર વોહ ભી દાઈરએ ઇસ્લામ મેં દાખિલ હો ગએ.** ઇસ્લામ આ-વરી કે બા'દ હઝરતે સય્યિદુના સા'દ બિન મુઆઝ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ અપની કૌમ કી તરફ લૌટે ઓર ઉન સે ફરમાયા : “તુમ મેરે બારે મેં કયા રાય રખતે હો ?” સબ ને બ-યક ઝબાન હો કર કહા : આપ હમારે સરદાર હૈં ઓર આપ કી રાય દુરુસ્ત ઓર દૂર રસ હોતી હૈ. હઝરતે સય્યિદુના સા'દ બિન મુઆઝ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ ને ફરમાયા : “બસ ફિર મુઝ પર તુમ્હારે મદ્દો ઓર ઓરતોં સે ઉસ વક્ત તક બાત કરની **હરામ** હૈ જબ તક તુમ અલ્લાહ عُزَّ وَجَلُ ઓર ઉસ ઉસ કે રસૂલ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ પર ઇમાન નહીં લે આતે.” રાવી ફરમાતે હૈં : ખુદા عُزَّ وَجَلُ કી કસમ ! શામ નહીં હોને પાઈ થી કે ઉસ કબીલે કે તમામ મદ વ ઓરત મુસલ્માન હો ચુકે થે. **(البداية والنهاية ٢٦ ص ٥٢٧ تا ٥٢٩ مَخْصَصاً)** અલ્લાહ عُزَّ وَجَلُ કી ઉન પર રહમત હો ઓર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.

સારા કબીલા ઇમાં લાયા મીઠે બોલ કી બ-ર-કત સે

બનતે કામ બિગડ જાતે હૈં સુન લો બે જા શિદત સે

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّد

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْہُ وَآلِہٖ وَسَلَّم : जिस ने किताब में मुज़ पर दुइद्वे पाक लिखा तो जब तक मेरा नाम उस में रहेगा इरिशते उस के लिये इस्तिफ़ार करते रहेंगे. (अब्र)

શખ્સિયાત પર ઇન્ફિરાદી કોશિશ કી અહમિયત : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી

ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! હમારે સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان કિસ તરહ અપની જાન હથેલી પર રખ કર **નેકી કી દા'વત** કી તરકીબે ફરમાતે થે. ઇસ હિકાયત સે યેહ ભી દર્સ મિલા કે શખ્સિયાત પર ઇન્ફિરાદી કોશિશ કે નતાઈજ દૂર રસ નિકલ સકતે હૈં જૈસા કે કબીલએ બનૂ અસ્લમ કે દો સરદારોં પર જબ ઇન્ફિરાદી કોશિશ કી ગઈ તો ઉન્હોં ને “નેકી કી દા'વત” કબૂલ કર કે ઇસ્લામ કે દામન સે વાબસ્તગી કે બા'દ અપને સારે કબીલે કો મુસલ્માન કર લિયા. યેહ યાદ રહે ! “દુન્યવી શખ્સિયાત” સે મુલાકાત કર કે, ઉન કા એહતિરામ બજા લા કર, ઉન મેં સે બા'ઝ કી “બડી બડી બાતેં ઔર કારનામે” ખુદ ઉન્હીં કી ઝબાની સુન કર, વાહ ! વાહ ! કર કે ઔર હાં મેં હાં મિલા કર લૌટ આના મુબલિગ કી મન્જિલ નહીં, **કામ્યાબ મુબલિગ** વોહ હે જો બડી સે બડી દુન્યવી શખ્સિયત મ-સલન વઝીર, હુકૂમતી અફસર, સરમાયા દાર વગૈરા સે મરઊબ ન હો, ઉસ કી તરફ સે બિલફર્જ ઇધર ઉધર કી યા'ની દુન્યા કી બાતેં હોં ભી તો ઉસ કે મુકાબલે મેં **નેકી કી દા'વત** કે મ-દની ફૂલોં કે ઝરીએ ઉસ પર હાવી રહે, ખુદા ના ખ્વાસ્તા અગર કોઈ શખ્સિયત “ઝૂટી ડીંગે” મારને લગે તો હરગિઝ ઉસ કી હાં મેં હાં ન મિલાએ, હો સકે તો ઉસ કી ઇસ્લાહ કરે, અગર યેહ ન બન પડે તો દિલ મેં બુરા જાનતે હુએ બાત બદલને કી સઅ્ય કરે, ઉસે નમાઝ કી તલ્કીન કરે, સુન્નતોં પર અમલ કા ઝેહન દે, ઉસે યેહ બાવર કરવાએ કે ઇઝ્ઝત વ ઝિલ્લત દેને કા ઇખ્તિયાર પરવર દગાર ٱَرَّكَرْ کے पास હૈ, આપ અપને મન્સબ સે જાઈઝ ફાએદા ઉઠા કર ઇસ્લામ કી ખિદમત કીજિયે, ક્યૂંકે આમ લોગોં કી બહુત સારી જિદો જહ્દ સે જો કામ હો સકતા હૈ ઉસ કે મુકાબલે મેં આપ થોડી સી કોશિશ સે દીન કા બહુત ઝિયાદા કામ કર સકતે હૈં, આપ અગર સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ મેં શિર્કત ઔર મ-દની કાફિલે મેં સુન્નતોં ભરે સફર કે લિયે તારીખ ઇનાયત કરેંગે તો સિર્ફ આપ કા નામ સુન કર હો સકતા હૈ કઈ ઇસ્લામી ભાઈ ઇજતિમાઅ કી હાઝિરી ઔર મ-દની કાફિલે મેં સફર પર આમાદા હો જાએં વગૈરા. **મુબલિગ** કો ચાહિયે કે જબ એક બાર કિસી “શખ્સિયત” સે મિલ લે તો કમ અઝ કમ ઉતને અર્સે તક ઉસ સે રાબિતા ઝડૂર મરબૂત (યા'ની રાબિતે મેં) રહે જબ તક ઉસે મ-દની કાફિલોં મેં સફર કા આદી બના કર દૂસરોં કો મ-દની કાફિલે કા

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِئِىس نے مُوڙ ۾ر اَڪ ٻار دُڙدَ ۾اڪ ۾ڊا اَڌلا ۽ اُڻس ۾ر دس رڊمَتَ ٻَڄتا هُئ. (م)

મુસાફિર બનાવે વાલા ન બનાવે. હર નએ ઇસ્લામી ભાઈ સે ભી રાબિતે કા યેહી અન્દાઝ હોના ચાહિયે, આરિઝી તૌર ۾ર હાથ મિલા કર, સિર્ફ રસ્મી ગુફત-ગૂ કર લેને કો કાફી ન સમઝા જાએ. ખબરદાર ! કિસી “શખ્સિયાત” સે અપને ઝાતી કામ ન નિકલવાએ, નોકરી યા કારોબાર યા કર્ઝ વગૈરા કી તરકીબ ન બનાએ નીઝ ઇજતિમાઅ કી હાઝિરી ઔર મ-દની કાફિલે મેં સફર કે લિયે ઇન્ફિરાદી કોશિશ કરતે કરતે ચન્દે કી બાત ન છોડ દે કે ઇસ તરહ ઊસ કે બદઝન હોને કા અન્દેશા હૈ ક્યૂંકે ઊમૂમન “બડે લોગ” ચન્દા માંગને વાલોં સે કતરાતે હૈં.

સગે મદીના ઔર શખ્સિયાત : એક બાર સગે મદીના ﷺ બૈરૂને પાકિસ્તાન કિસી કે ઘર હાઝિર હુવા, હિન્દ કે કઈ મુબલ્લિગીન ઔર બા'ઝ મકામી ઝિમ્મેદારાન જમ્મ થે ઔર કુછ શખ્સિયાત સે મુલાકાત કી ભી તરકીબ થી. બા'ઝ “ઝિમ્મેદારાન” ને ગૈર ઝિમ્મેદારી કા સુબૂત દેતે હુએ શખ્સિયાત સે મક-ત-બતુલ મદીના કી જારી કદા સુન્નતોં ભરી V.C.Ds ખરીદ કર મુફત તક્સીમ કરને કે આ'દાદ લેને શુરૂઅ કર દિયે ! મેં ચોંકા કે ઇસ તરહ યેહ મુ-તમવ્વિલ (યા'ની માલદાર) તબ્કા કહીં દા'વતે ઇસ્લામી સે બદઝન ન હો જાએ કે હમેં બુલવાયા ગયા ઇલ્યાસ કી મુલાકાત કે નામ ۾ર જબ કે કામ કુછ ઔર હી શુરૂઅ હો ગયા ! લિહાઝા મેં ને મ-દની ફૂલ પેશ કરને શુરૂઅ કિયે ઔર V.C.Ds કી તરાકીબ ખત્મ કરવાતે હુએ શખ્સિયાત સે કુછ ઇસ તરહ અર્ઝ કિયા કે યેહ ઇસ્લામી ભાઈયોં કે જઝબાત હૈં, વરના આપ સે મેરા મુતા-લબા આપ કી રકમ કા નહીં, મુઝે “ચન્દા” નહીં “બન્દા” ચાહિયે, મેં તો આપ સે ખુદ “આપ” કા તલબ ગાર હૂં, આપ સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ મેં શિર્કત ફરમાઈયે, **મ-દની કાફિલોં** મેં આશિકાને રસૂલ કે હમરાહ સુન્નતોં ભરા સફર કીજિયે. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ બહુત અચ્છી તરકીબ બન ગઈ.

મૌલા દે હમેં હિકમતે અ-મલી કા ખઝીના

હમ આમ કરેં સુન્નતે સુલ્તાને મદીના

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

કરમાને મુસ્તફા : ﷺ : على الله تعالى غيبي و الله وسلم : જો શાપ્સ મુઝ પર દુરુદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (طبرانی)

શસ્ત્રિયાત કે અન્દર નેકી કી દા'વત કે મ-દની કામ કે તઅલ્લુક સે સુવાલન જવાબન કુછ મ-દની ફૂલ પેશ કિયે જાતે હૈં કબૂલ ફરમાઈયે ઔર હિકમતે અ-મલી કે સાથ શસ્ત્રિયાત મેં મ-દની કામોં કી ધૂમેં મચાઈયે.

શાખ્સિય્યાત સે મ-દની કાઢિલોં કે લિયે ખિદમાત લેને કા તરીકા

સુવાલ: જો શખ્સિય્યાત મ-દની કાફિલોં મેં સફર નહીં કરતીં ઉન સે મ-દની કાફિલોં કે લિયે હમ ખિદમાત કિસ તરહ હાસિલ કરેં ?

જવાબ: મ-દની કાફિલોં મેં સફર કી તરગીબ જારી રખિયે. હર ઝિમ્મેદાર કો ચાહિયે કે અપને અપને હલકોં કી અહલે મહબ્બત શખ્સિય્યાત કા ઈતના ઝેહન તો બના હી દેં કે આપ મેહરબાની ફરમા કર **મ-દની કાફિલે** કે મુસાફિરોં ઔર ઈન કે ઘર વાલોં કી હૌસલા અફઝાઈ મેં હમારા તઆવુન ફરમા દિયા કરેં. મ-સલન કોઈ ઈસ્લામી ભાઈ 30 દિન કે લિયે મ-દની કાફિલે મેં સુન્નતોં ભરે સફર પર હૈ, ઉસ કે ઘર પર આપ કે અલાકે કે મશહૂર આલિમ યા D.S.P. યા S.H.O. યા M.P.A. યા M.N.A., યા વઝીર યા મેજર યા કર્નલ યા કિસી ભી અહલે મહબ્બત બડે અફસર (ન મિલે તો છોટા અફસર હી સહી) કો લે કર ચલે જાએં ઔર વોહ ઘર કે અફરાદ કો મુબારક બાદ પેશ કરે કે આપ લોગ બહુત ખુશ નસીબ હેં કે આપ કે ભાઈ યા ફરઝન્દ ને 30 દિન કે લિયે રાહે ખુદા મેં સફર ઈખ્તિયાર કિયા હૈ, ઉન કી ગૈર હાઝિરી કી વજહ સે આપ કો અગર તકાલીફ હો ભી તો સખ્ર કર લીજિયે, **اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى** આપ કો ઈસ કા અજ મિલેગા વગૈરા. અગર શખ્સિય્યત સાથ ચલને કે લિયે વક્ત ન નિકાલ સકે તો કમ અઝ કમ ઉસ કે ઝરીએ ફોન હી પર મઝકૂરા કલિમાત કહલવા દેં, ઝબાની અલ્ફાઝ અદા કરને મેં દુશ્વારી હો તો લિખ કર “શખ્સિય્યત” કો દે દીજિયે ઔર વોહ તરકીબ બના લે. નીઝ મુશ્કિન હો તો શખ્સિય્યત હી કે ઘર કી કોઈ મુઅમ્મર ઈસ્લામી બહન ભી ખુદ તશરીફ લે જા કર યા ફોન પર **મ-દની કાફિલે** કે મુસાફિર કે ઘર કી ઈસ્લામી બહનોં કી ઈસી તરહ તરકીબ કરે તો **اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى** સબ મદીના મદીના હો જાએગા.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुइदे पाक न पड़ा तलकीक वोह बह भप्त हो गया. (उज्ज)

ઝિમ્મેદારાન ભી મ-દની કાફિલે વાલોં કી તરકીબ બનાઓ

સુવાલ: કયા શખ્સિયાત હી કે ઝરીએ તસલ્લી દિલવાના ઝરૂરી હૈ ?

જવાબ: શખ્સિયાત કા અસર બહુત પડેગા. આપ ખુદ ગૌર ફરમાઈયે કે આપ કી ગૌર મૌજૂ-દગી મેં અગર કોઈ વઝીર આપ કે ઘર ઈસી સિલ્સિલે મેં ચલા જાએ. ઈસ સે આપ કે ખાનદાન, બલ્કે પૂરે મહલ્લે મેં દા'વતે ઈસ્લામી કી કિસ કદર નેક નામી હોગી ! અરાકીને શૂરા વ દીગર ઝિમ્મેદારાન ભી ઈસ તરહ કી તરકીબ ફરમાઓ નીઝ યેહી ઝિમ્મેદારાન 30 દિન યા ઈસ સે ઝાઈદ વાલે બિલ ખુસૂસ દીગર મુમાલિક કે લિયે મ-દની કાફિલે મેં સુન્નતોં ભરા સફર કરને વાલોં કે સાથ હફતે અ-શરે મેં એક આઘ બાર ફોન પર સલામ દુઆ કર લિયા કરેં ઓર મૌકઅ કી મુના-સબત સે મુદત બઢાને કે લિયે ઉન પર ઈન્ફિરાદી કોશિશ ભી કરતે રહેં મ-સલન 30 દિન કે મ-દની કાફિલે કે મુસાફિર સે કહેં કે અગર કિસી કી હક ત-લફી ન હોતી હો ઓર બિગૈર કિસી ગુનાહ કે રુક્ના મુમ્કિન હો તો 92 દિન સે પહલે મત આના કે રાહે ખુદા કે મુસાફિર કા તો ગોયા એક એક સાંસ ઈબાદત મેં ગુઝરતા હૈ.

મ-દની કાફિલે સે વાપસી પર “ઈસ્તિકબાલિયા ઇજતિમાઅ”

સુવાલ: જો આશિકાને રસૂલ મ-દની કાફિલે સે વાપસ તશરીફ લાઓ, ઉન કે સાથ ઐસી કયા તરકીબ કી જાએ જિસ સે દીન કા મઝીદ ફાએદા હો ?

જવાબ: અગર 12 યા 30 દિન યા ઈસ સે ઝિયાદા અય્યામ કે સુન્નતોં ભરે સફર કે બા'દ આએ હૈં તો મુમ્કિન હો તો મહલ્લે કી મસ્જિદ મેં ઉન કા “ઈસ્તિકબાલિયા ઇજતિમાઅ” હો, મુખ્તસર સા સુન્નતોં ભરા બયાન હો જાએ, ઈન આશિકાને રસૂલ કો ખૂબ મુબારક બાદ દી જાએ ઓર હો સકે તો મ-દની રસાઈલ વગૈરા કા તોહફા ભી પેશ કિયા જાએ ઓર ખુસૂસન ઉન મેં કે નઅે ઈસ્લામી ભાઈ અપને તઅસ્સુરાત બયાન કરેં ઓર વહાં સે હાથોં હાથ મઝીદ મ-દની કાફિલે તય્યાર કિયે જાઓ. ફિર અગર કિસી કરીબી ઘર યા

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर अके बार दुरदे पाक पढा अल्लाह उस पर दस रहमते बेजता है. (स्)

ઇમામ સાહિબ કે હુજરે મેં લંગરે ર-ઝવિયા કે ઝરીએ ખૈર ખ્વાહી કી તરકીબ હો જાએ તો મદીના મદીના. અગર મેરી ઇસ મ-દની તજવીઝ કે મુતાબિક તરકીબ ફરમાએંગે તો ﷺ મ-દની કાફિલે કે મુસાફિરોં કી સારી થકન દૂર હો જાએગી ઔર અગર કિસી કો સફર મેં કોઈ ના ગવાર સૂરત પેશ આઈ થી તો ઉસ કા સદમા ભી ﷺ જાતા રહેગા ઔર બાર બાર સુન્નતોં ભરા સફર કરને કા હોસલા મિલેગા ઔર ﷺ હર તરફ મ-દની કાફિલોં કી બહારેં આ જાએંગી. મગર ઇન કામોં કે લિયે હરગિઝ ચન્દે કા દરવાઝા ન ખોલા જાએ જો કરના હૈ અપની જેબ સે કિયા જાએ. અગર પૈસે નહીં હૈં તો બેશક સિર્ફ પાની પિલા દિયા જાએ હાં અગર કોઈ મુખયર ઇસ્લામી ભાઈ ખૈર ખ્વાહી કે લિયે અપને ઘર લે જાએ યા ખાના પકા કર લે આએ તો હરજ નહીં.

મ-દની કાફિલોં કી ખૈર ખ્વાહી કી હિકમતેં

સુવાલ: આશિકાને રસૂલ કી ખૈર ખ્વાહી કી હિકમતેં બયાન ફરમાઈયે.

જવાબ: આપ અલાકે મેં તશરીફ લાએ હુએ મ-દની કાફિલે કી ઇખ્લાસે નિયત કે સાથ અગર ખૈર ખ્વાહી કરેંગે યા'ની ખાના વગૈરા પેશ કરેંગે તો ﷺ સવાબ કા અમ્બાર લગ જાએગા, આશિકાને રસૂલ કી દિલજૂઈ હોગી. હઝરતે સય્યિદુના બિશર હાફી ﷺ કા કૌલ હૈ : **કિસી મુસલ્માન કા દિલ ખુશ કરના 100 (નફલી) હજ સે બેહતર હૈ.** (ماخوذ از کتب سادات ج ۲ ص ۷۰۱) હો સકતા હૈ કે આપ કી બે લૌસ ખૈર ખ્વાહી સે જિન કા દિલ ન લગ રહા હો બલ્કે મ-દની કાફિલા છોડ કર ઘર જાને કી સોચ રહે હોં ઉન કા દિલ લગ જાએ, કિસી મેં ઐસા જઝબા પૈદા હો જાએ કે વોહ હાથોં હાથ મઝીદ સફર કે લિયે આમાદા હો જાએ. ઇસ તરહ કરને સે આપ દીને મુસ્તફા ﷺ કે મદદગાર કરાર પાએંગે. દીને મુસ્તફા ﷺ કી મદદ કરને વાલોં કે લિયે હર જુમુઆ ઔર ઈદેન મેં ન જાને કિતને હી ખુ-તબા દુઆએં દેતે હૈં બલ્કે યેહ દુઆએં તો બુઝુગાને દીને رَحْمَةُ اللهِ الْبُحَيْرِ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો શપ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (પ્રાન)

સદિયોં સે દેતે ચલે આ રહે હૈં. યેહ દુઆ મેરે આકા આ'લા હઝરત ઇમામે અહલે સુન્નત મુજદ્દિદે દીનો મિલ્લત મૌલાના શાહ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمَنِ અહમદ રઝા ખાન ને ભી “ખુત્બાતે ર-ઝવિયા” મેં શામિલ ફરમાઈ હૈ. વોહ દુઆ યેહ હૈ :

اَللّٰهُمَّ اَنْصُرْ مَنْ نَصَرَ دِيْنَ سَيِّدِنَا وَمَوْلَانَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهٖ وَصَحْبِهٖ اَجْمَعِيْنَ وَبَارِكْ وَسَلِّمْ

યા'ની ઐ અલ્લાહ જો દીને મુહમ્મદે મ-દની. صَلَّی اللہ تعالیٰ علیہ و آلہ وسلم کی મદદ કરે તૂ ભી ઉસ કી મદદ ફરમા.

نِکِی કી દા'વત દેને વાલોં, મ-દની કાફિલોં મેં સફર કરને વાલોં, ઘર્સ વ બયાન કરને વાલોં, ઇન્ફિરાદી કોશિશ કરને વાલોં, આશિકાને રસૂલ કી ખૈર ખ્વાહી કરને વાલોં, મ-દની કાફિલોં કે ગરીબ મુસાફિરોં કે લિયે માલી તઆવુન કરને વાલોં ઔર કિસી ભી તરહ સે દીને મુસ્તફા صَلَّی اللہ تعالیٰ علیہ و آلہ وسلم કી મદદ કરને વાલોં કો મુબારક હો કે ઉન કે લિયે સેંકડોં સાલ સે અલ્લાહ ેઝલ્ કી મદદ કરને વાલોં કો મુબારક હો કે ઉન કે લિયે સેંકડોં સાલ સે અલ્લાહ ેઝલ્ કી મદદ જિસ કે શામિલે હાલ હો જાએ ઉસ કા દોનોં જહાનોં મેં બેડા પાર હૈ. અલ્લાહ ેઝલ્ કી મદદ સે બડી બડી મુસીબતેં ટલ જાતી હોંગી ઔર હમેં ઇસ કી ખબર તક નહીં પડતી હોગી. ખુત્બે વાલી દુઆ કે બા'દ કુછ ઔર ભી હૈ ઔર વોહ યેહ હૈ :

وَ اخْذِلْ مَنْ خَذَلَ دِيْنَ سَيِّدِنَا وَمَوْلَانَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَعَلٰى اٰلِهٖ وَصَحْبِهٖ اَجْمَعِيْنَ وَبَارِكْ وَسَلِّمْ.

યા'ની ઐ અલ્લાહ ! જો દીને મુસ્તફા કો બે યાર વ મદદગાર છોડે તૂ ઉસે બે યાર વ મદદગાર છોડ.

મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈઓ ! ડર જાને કા મકામ હૈ જહાં જહાં હમ પર વાજિબ હૈ ખુદા ના ખ્વાસ્તા વહાં ભી હમ દીને મુસ્તફા કી મદદ કરને વાલે ન બને તો કહીં બરબાદ ન હો જાએ. અલ્લાહ ેઝલ્ જિસ કી મદદ ન ફરમાએગા યકીનન વોહ કહીં કા ન રહેગા. ઇસી દુઆ મેં આગે યેહ ભી હૈ :

رَبَّنَا يَا مَوْلَانَا وَلَا تَجْعَلْنَا مِنْهُمْ

યા'ની “ઐ હમારે પરવર દગાર ! ઐ હમારે માલિક વ મૌલા ેઝલ્ ! હમેં દીને મુસ્તફા કી મદદ સે મહરૂમ રહને વાલોં મેં સે ન કરના.” યકીનન નમાઝ ઔર રોઝા આ'લા દ-રજે કી ઇબાદતેં હેં લેકિન ઇન કી અદાએગી દીને મુસ્તફા صَلَّی اللہ تعالیٰ علیہ و آلہ وسلم કી ઇમદાદ કે રુમરે મેં નહીં આતી. હમ મેં સે હર એક કો ચાહિયે કે

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર હુરૂદે પાક ન પઢા તહકીક વોહ બદ બખ્ત હો ગયા. (ઉર્દુ)

ગૌર કરે કે વોહ અપને લિયે હુઆ લે રહા હૈ યા બદહુઆ ! હર વોહ કામ દીને મુસ્તફા કી મદદ હૈ જિસ સે શ-જરે ઇસ્લામ ફલે ઔર ફૂલે, કુફર દાખિલે ઇસ્લામ હોં ઔર બિગડે હુએ મુસલ્માનોં કી ઇસ્લાહ હો. બસ નેકી કી દા'વત કી ખૂબ ધૂમેં મચાઈયે, મ-દની કાફિલોં મેં સુન્નતોં ભરા સફર ફરમાઈયે ખુદ ભી સુન્નતેં સીખિયે ઔર દૂસરેં કો ભી સિખાઈયે ઔર યૂં દીને ખુદા વ મુસ્તફા કી ખૂબ ખૂબ મદદ કર કે અલ્લાહ ેઝ્ઝલ્ કી ઇમદાદ કી બિશારત પાઈયે કે ખુદ ઉસ કા વા'દા હૈ. યુનાન્યે દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કે મત્બૂઆ તરજમે વાલે પાકીઝા કુરઆન, “ક-તુલ ઇમાન મઅ ખઝાઈનુલ ઇરફાન” સફહા 932 પર પારહ 26 સૂરએ મુહમ્મદ કી સાતવીં આયત મેં ઇશાદિ પાક હૈ :

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَتَّخِذُوا اللَّهَ
يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ ۝

તર-જ-મઅ ક-તુલ ઇમાન : ઐ ઇમાન વાલો ! અગર તુમ દીને ખુદા કી મદદ કરોગે અલ્લાહ તુમ્હારી મદદ કરેગા ઔર તુમ્હારે કદમ જમા દેગા.

અલ્લાહ ેઝ્ઝલ્ કે મદદ ફરમાને કી તો કયા બાત હૈ ! સદરુલ અફઝિલ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદ્દીન મુરાદઆબાદી رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ ખઝાઈનુલ ઇરફાન મેં ઇસ આયતે કરીમા કે તહ્ત ફરમાતે હેં : દુશ્મન કે મુકાબલે મેં મદદ હોગી, જંગ મેં, હુજજતે ઇસ્લામ ઔર પુલ સિરાત પર સાબિત ક-દમી નસીબ હોગી.

(મુલખ્ખસ અઝ ખઝાઈનુલ ઇરફાન, સ. 932)

લોગ હમારી નહીં માનતે !

સુવાલ : બા'ઝ મુબલ્લિગીન મ-દની કામ મેં સુસ્ત પડ જાતે ઔર કહતે સુનાઈ દેતે હેં કે હમ ને બહુત કોશિશ કી કામ્યાબ ન હુએ લોગ હમારી માનતે હી નહીં, અબ હમ કિસ તરહ કામ કરેં ?

જવાબ : હમારે યહાં એક આમ દસ્તૂર સા હૈ કે જબ કિસી ઇજતિમાઅ મેં લોગોં કી કસરત દેખી જાતી હૈ તો કહ દેતે હેં, ઇજતિમાઅ બહુત કામ્યાબ રહા ઔર અગર લોગ થોડે હોં તો કહેંગે, ઇજતિમાઅ ફેલ યા'ની નાકામ હો ગયા, યા ઇસ તરહ એ'લાન કિયા જાતા હૈ, ઝિયાદા સે ઝિયાદા શિર્કત ફરમા કર મહફિલ કો કામ્યાબ બનાઈયે હાલાં કે હકીકી કામ્યાબી યા નાકામી કા દારો મદાર હાઝિરીન કી કસરત વ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جئى الله تعالى عليه و آله وسلم : जिस ने मुज पर दस मरतबा सुब्ह और दस मरतबा शाम दुइटे पाक पढा उसे कियामत के दिन मेरी शफाअत मिलेगी. (अहमद)

કિલ્લત (યા'ની ઝિયાદતી વ કમી) પર નહીં અલ્લાહ ﷻ કી રિઝા પર મૌકૂફ હૈ. એક તરફ સિર્ફ ચન્દ મુખ્લિસ અફરાદ દિલસોઝી કે સાથ ઝિકો ના'ત ઔર બયાન કરને સુનને મેં મશ્ગૂલ હોં જબ કે દૂસરી તરફ ઇસી તરહ કી કિસી મઝહબી તકરીબ મેં બડી બડી દુન્યવી શખ્સિયાત જમ્મ હુઈ હોં, અખ્બારી નુમાયન્દોં ઔર કેમરા મેનોં કા હુજૂમ ઔર દીગર સજાવટોં વગૈરા કે એહતિમામ કી કશિશ સે લોગોં કા કસીર ઇઝ્દિહામ હો, બેશક ઉર્ફે આમ મેં ઇસ દૂસરી તકરીબ કો કામ્યાબ કહા જાએગા મગર ઠન્ડે દિલ સે ગૌર કરેં તો અવ્વલુઝ્ઝિક (યા'ની જિસ કા પહલે ઝિક હુવા) ચન્દ અફરાદ પર મુશ્તમિલ મજલિસ કી બારગાહે ખુદા વન્દી ﷻ મેં કામ્યાબી કે બ ઝાહિર ઝિયાદા ઇમ્કાનાત હેં. અબ મુબલ્લિગીન જો ના કામ્યાબી કા શિક્વા લે કર સુસ્ત પડ ગએ ઉન કી ખિદમત મેં અર્ઝ હૈ કે આપ ને અવ્વલ તો કામ્યાબી કા મતલબ હી નહીં સમઝા, અગર યેહ ઝેહન બન જાએ કે કામ્યાબી ભીડભાડ કા નામ નહીં અલ્લાહ ﷻ કો ખુશ કરને કા નામ હૈ તો કભી દિલ બરદાશ્તા ન હોતે. દૂસરી ભૂલ યેહ હુઈ કે ઉન કે ઝેહન મેં યેહ બાત બૈઠ ગઈ કે “લોગ હમારી બાત નહીં માનતે.” તો અદબ સે અર્ઝ હૈ કે આપ કો “મનવાને” કા મન્સબ કિસ ને સૌપા? યાદ રખિયે! અમ્બિયા ﷺ કો ભી મનવાને કી નહીં “પહોંચાને” હી કી ઝિમ્મેદારી સૌંપી ગઈ. ઉન હઝરતે કુદસિયા ને તબ્લીગ ફરમાઈ ઔર તબ્લીગ કા મતલબ “પહોંચાના” હૈ ન કે “મનવાના”. હઝરતે સયિદુના ઇસા રુહુલ્લાહ ﷺ અલી કી ઉમ્મત કે મુબલ્લિગીન કા કૌલ નક્લ કરતે હુએ પારહ 22 સૂરએ યાસીન કી આયત નમ્બર 17 મેં ઇશાર્દિ હોતા હૈ :

﴿وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاءُ الْمُبِينُ﴾ ٢٥

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઇમાન : ઔર હમારે ઝિમ્મે નહીં મગર સાફ પહોંચા દેના.

મુફ્રિસિરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફતી અહમદ યાર ખાન ﷺ ફરમાતે હેં : “બા'ઝ નબી વોહ ભી હેં જિન કી બાત કિસી ને ન માની ઔર બા'ઝ વોહ કે જિન કી એક યા દો આદમિયોં ને હી ઇતાઅત કી.” (મિરઆતુલ મનાજીહ, જિ. 1, સ. 159) યકીનન ઇસ કે બા વુજૂહ હર નબી ﷺ ને તબ્લીગ કી ઝિમ્મેદારી

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : जिसके पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुश्म शरीफ़ न पड़ा उस ने जफ़ा की. (عبدالرزاق)

સો ફીસદ મુકમ્મલ અન્જામ દી, કિસી ને ભી કોતાહી ન કી, લિહાજા મેરે ભોલે ભાલે મુબલ્લિગો ! શૈતાન કે દામે તઝ્વીર મેં મત ફંસિયે, આપ કી ઔર હમ સબ કી કામ્યાબી કે લિયે યેહ શર્ત હી નહીં કે લોગ માન જાએ બલ્કે હમ મેં વોહ ઇસ્લામી ભાઈ કામ્યાબ હૈ જો ઇખ્લાસ કે સાથ નેકી કી દા'વત પહોંચાને મેં કામ્યાબ હો જાએ. હમ નેકી કી દા'વત દેતે હૈં , “દા'વત” કે મા'ના “લાના” નહીં સિર્ફ “બુલાના” હૈ. યા'ની હમ નેકી કી તરફ બુલાતે હૈં, હમ લાને યા મનવાને કે મુકલ્લફ વ ઝિમ્મેદાર નહીં. યેહ અલ્લાહ ﷻ કે ઝિમ્મએ કરમ પર હૈ કે જિસે યાહે ઉસે હમારી દા'વત કબૂલ કરને કી તૌફીક બખ્શ દે. હાં એક મ-દની ફૂલ યહાં ઝરૂર કાબિલે તવજ્જોહ હૈ, વોહ, યેહ કે જબ હમારી કોશિશ કે બા વુજૂદ કોઈ મુસલ્માન માઈલ ન હો તો હમેં ઉસ કો ﷻ સખ્ત દિલ, ઢીટ વગૈરા કહ કર ગીબત બલ્કે બોહતાન કા ઇરતિકાબ કરને સે બચના લાઝિમી હૈ કહીં એસા ન હો કે મુસ્તહબ કામ કરને નિકલેં ઔર કબીરા ગુનાહોં કા બોઝ સર પર લાદ કર પલટેં ! وَالْعِيَاذُ بِاللّٰهِ تَعَالٰى (યા'ની અલ્લાહ ﷻ કી પનાહ). એસે મૌકઅ પર હમેં અપને ઇખ્લાસ હી કી કમી ઔર અન્દાઝે દા'વત કી કોતાહી તસ્લીમ કરની યાહિયે ઔર ખૂબ તૌબા વ ઇસ્તિઝ્ફાર કર કે અલ્લાહ ﷻ કી બારગાહ મેં બ વસીલએ મુસ્તફા વ અમ્બિયા વ સહાબા વ ઔલિયા ﷺ લોગોં કી ઇસ્લાહ કી દુઆ કરની યાહિયે.

મુખા-લ-ફતોં કે ઝોર મેં કિસ તરહ મ-દની કામ કરેં ?

મુવાલ : બા'ઝ અલાકોં મેં મ-દની કામ કરને વાલે બહુત થોડે હોતે હૈં, મુખા-લ-ફત કા ઝોર, તા'નોં કા શોર, કામ કી હિમ્મત નહીં પડતી, કોઈ મુફીદ મશ્વરા ઇનાયત ફરમાઈયે.

જવાબ : સબ્ર વ હિમ્મત કે સાથ લગે રહિયે, અપને આ'માલ દુરુસ્ત કીજિયે, નેક લોગોં કો તલાશ કર કે ઉન કી બ-ર-કતેં હાસિલ કીજિયે, નેકોકારોં કી કુર્બત નિહાયત બા બ-ર-કત હોતી હૈ જૈસા કે હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ બિન ઉમર رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُمَا સે રિવાયત હૈ, સય્યિદુસ્સાલિહીન, રહ્મતુલ્લિલ આ-લમીન ﷺ કા ફરમાને બ-ર-કત નિશાન હૈ : અલ્લાહ ﷻ

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : જો મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દુરૂદ શરીફ પઢેગા મેં કિયામત કે દિન ઉસ કી શફાઅત કરૂંગા. (કુત્રાઅલ)

એક સાલેહ (યા'ની નેક) મુસલમાન કી બ-ર-કત સે ઉસ કે પડોસ કે સો ઘર વાલોં કી બલા દફઅ ફરમાતા હે.

(الْمُعْجَمُ الْأَوْسَطُ لِلطَّبْرَانِيِّ ج ٣ ص ١٢٩ حديث ٤٠٨٠)

તાલૂત જાલૂત કી ફુરઆની હિકાયત : મા'લૂમ હુવા નેકોં કા કુર્બ નફઅ પહોંચાતા હે. **تَالُوتُ بْنُ عِثْرٍ** ઉન કી દુઆઓં સે આપ કે અલાકે કી કાયા પલટ જાએગી. બાકી યેહ યાદ રખિયે કે કામ્યાબી કા ઇન્હિસાર કિલ્લત વ કસરત (યા'ની તા'દાદ કી કમી ઓર ઝિયાદતી) પર નહીં ખુલૂસ વ લિલ્લાહિયત પર હે, મુખા-લફત સે દિલ બદશિતા ન હોં કે ઇમ્તિહાન સે ઘબરાના મર્દોં કા કામ નહીં, દેખિયે, જબ હઝરતે સય્યિદુના તાલૂત **رَحِمَهُمُ اللَّهُ تَعَالَى** બની ઇસ્રાઈલ કે લશ્કર કો લે કર ઝાલિમ બાદશાહ જાલૂત સે મુકાબલે કે લિયે બૈતુલ મુકદ્દસ સે રવાના હુએ તો ઉન કે લશ્કર કી ઇસ તરહ આઝમાઈશ હુઈ :

قَالَ إِنَّ اللَّهَ مُبْتَلِيكُمْ بِنَهَرٍ فَمَنْ شَرِبَ તર-જ-મએ ક-જુલ ઈમાન : (તાલૂત) બોલા બેશક અલ્લાહ તુમ્હેં એક નહર સે આઝમાને વાલા હે, તો **مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّي وَمَنْ لَمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنِّي** જો ઉસ કા પાની પિયે વોહ મેરા નહીં ઓર જો ન **إِلَّا مَنِ اغْتَرَفَ غُرْفَةً بِيَدِهِ** પિયે વોહ મેરા હે મગર વોહ જો એક ચુલ્લૂ અપને હાથ સે લે લે. (٢٤٩: البقرة)

સદરુલ અફઝિલ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદીન મુરાદઆબાદી **رَحِمَهُمُ اللَّهُ تَعَالَى** ઇસ આયતે મુબા-રકા કે તહત ખઝાઈનુલ ઇરફાન મેં ફરમાતે હેં : સપ્ત ગરમી થી, સિર્ફ 313 અફરાદ ને સબ્ર કિયા ઓર સિર્ફ એક ચુલ્લૂ પાની લિયા. **الْحَمْدُ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ** વોહ એક ચુલ્લૂ ઉન કે લિયે ઓર ઉન કે જાનવરોં કે લિયે કાફી હો ગયા ઓર જિન્હોં ને બે સબ્રી કી ઓર ખૂબ પાની પિયા થા ઉન કે હોંટ સિયાહ હો ગએ, પ્યાસ ખૂબ બઢ ગઈ ઓર હિમ્મત હાર ગએ. જાલૂત કે અઝીમ લશ્કર સે 313 મુસલમાનોં કા મુકાબલા થા જો ઇતાઅત ગુઝાર થે ઉન કે હોંસલે મઝબૂત થે, ઉન કા નકશા ઇસી આયતે કરીમા મેં ઇસ તરહ પેશ કિયા ગયા હે :

ફરમાને મુસ્તફા : ﷺ : મુઝ પર દુરુદે પાક કી કસરત કરો બેશક યેહ તુમ્હારે લિયે તહારત હૈ.
(અરબી)

قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ
قَالَ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلْقُوا اللَّهَ لَا كَم
مِّنْ فِتْنَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِتْنَةٌ كَثِيرَةٌ بِإِذْنِ
اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٢٤٩﴾
(البقرة: ٢٤٩)

તર-જ-મએ કઝુલ ઈમાન : (બે સબ્રે) બોલે : હમ મેં આજ તાકત નહીં જાલૂત ઓર ઉસ કે લશ્કરોં (કે મુકાબલે) કી, બોલે વોહ જિન્હેં અલ્લાહ સે મિલને કા યકીન થા (યા'ની સબ્ર કરને વાલે કહને લગે) કે બારહા કમ જમાઅત ગાલિબ આઈ હૈ ઝિયાદા ગુરૌહ પર અલ્લાહ કે હુકમ સે ઓર અલ્લાહ સાબિરોં કે સાથ હૈ.

હઝરતે સય્યિદુના દાવૂદ ઈશા અપને તમામ ફરઝન્દોં કે સાથ સય્યિદુના તાલૂત ઈશા રહ્માતુલ્લાહિં ઉપર લશ્કર મેં શામિલ થે. હઝરતે સય્યિદુના દાવૂદ ઈશા રહ્માતુલ્લાહિં ઉપર સબ ભાઈયોં મેં છોટે થે, રંગ ઝંદ થા ઓર બીમાર થે. અલ્લાહ ઉપર નિશાન દેખિયે કે હઝરતે સય્યિદુના દાવૂદ ઈશા રહ્માતુલ્લાહિં ગોફન મેં પથ્થર રખ કર જાલૂત બાદશાહ કે સામને આ ગએ વોહ અઝીમુલજુસ્સા, શહઝોર ઓર કદઆવર થા મગર જૂં હી ઉસ કી નઝર દાવૂદ ઈશા રહ્માતુલ્લાહિં ઉપર પડી ઉસ પર ખોફ તારી હો ગયા મગર ઉસ ને અપને આપ કો સંભાલા ઓર મુ-તકઝ્બિરાના જુમ્લે બકતે હુએ રો'બ ડાલને કી કોશિશ કી. હઝરતે સય્યિદુના દાવૂદ ઈશા રહ્માતુલ્લાહિં ને ગોફન મેં પથ્થર લે કર ઉસ કે સર કા નિશાના લે કર જો મારા તો વોહ ઉસ કે સર સે આર પાર નિકલ ગયા ઓર વોહ ગોશ્ત કા પહાડ ધડામ સે ગિરા ઓર તડપ તડપ કર મર ગયા. અલ્લાહ ઉપર નિશાન દેખિયે કે 313 અફરાદ કે કલીલ કાફિલે કો જાલૂત કે લશ્કરે અઝીમ પર શાનદાર ફત્હ અતા ફરમાઈ. સય્યિદુના તાલૂત ઈશા રહ્માતુલ્લાહિં ને હઝરતે સય્યિદુના દાવૂદ ઈશા રહ્માતુલ્લાહિં કે નિકાહ મેં અપની શહઝાદી દી ઓર ઉન કો આધી સલ્તનત સોંપ દી ફિર એક મુદત કે બા'દ જબ હઝરતે સય્યિદુના તાલૂત ઈશા રહ્માતુલ્લાહિં કા વિસાલ હુવા તો બાકી તમામ મુલક પર હઝરતે સય્યિદુના દાવૂદ ઈશા રહ્માતુલ્લાહિં કી સલ્તનત કાઈમ હુઈ.

(મુલખખસ અઝ તફસીરે ખઝાઈનુલ ઈરફાન, 85, 86)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : تُمْ جَلَا لِي لَوْ مِثْلَ مَا فِي بَيْتِي مِنْ دَارِ الْكَافِرِينَ (طبرانی)

બાદશાહ કે ગુનાહોં કે બરાબર દોઝખ મેં ઘુસા : ઝાતી મફાદાત કે લિયે “શખ્સિયાત” મ-સલન સરમાયા દારાન, લીડરાન, અફસરાન ઓર હુકૂમતી અરકાન વગેરા સે મુરાસિમ રખને સે અવામ વ ખવાસ સભી કો બચના ચાહિયે ઓર બિલ ખુસૂસ ઉ-લમાએ કિરામ કો તો બહુત એહતિયાત કી ઝરૂરત હૈ. હઝરતે સચ્ચિદુના મુઆઝ બિન જબલ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે મરવી હૈ : “જબ કિસી ને કુરઆન પઢા ઓર તફકકોહ ફિદીન હાસિલ કિયા (યા’ની આલિમ બના) ફિર બાદશાહ કે દરવાઝે પર ઉસ કી ચાપલૂસી (ખુશામદ) ઓર માલ કે લાલચ મેં આયા તો વોહ બાદશાહ કે ગુનાહોં કે બરાબર દોઝખ કી આગ મેં ઘુસા.”

(ألفردوس بمأثور الخطاب ج ١ ص ٢٨٩ حديث ١١٣٤)

ઝાલિમ કા ચેહરા દેખને સે દિલ કાલા હોતા હૈ : કિતાબ “મુક્તિયે આ’ઝમ કી ઇસ્તિકામત વ કરામત” સફહા 111 પર હૈ : સબ્એ સનાબિલ શરીફ મેં હૈ કે બાદશાહે વક્ત હાઝન રશીદ ને ઇમામુલ અરફિયા હઝરતે દાવૂદ તાઈ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ સે મુલાકાત કરની ચાહી તો આપ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ને ઇન્કાર ફરમા દિયા ઓર હઝરતે સચ્ચિદુના ઇમામ અબૂ યૂસુફ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ કે હવાલે સે યેહ રિવાયત બયાન કી કે رُؤْيُ وَجْهِ الظَّالِمِ تَسْوَدُ الْقُلُوبُ * યા’ની ઝાલિમ કા ચેહરા દેખના દિલ કો કાલા કરતા હૈ.

(سبع سنابل ص ٩٥)

મુક્તિયે આ’ઝમે હિન્દ હુકમરાનોં સે દૂર રહતે થે : તાજદારે અહલે સુન્નાત, શહજાદએ આ’લા હઝરત, હુઝૂર મુક્તિયે આ’ઝમ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના મુસ્તફા રઝા ખાન رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ વુ-ઝરા ઓર હુકૂમતી અરકાન સે હમેશા દૂર રહા કરતે થે યુનાન્યે રઈસુલ કલમ હઝરતે અલ્લામા અરશદુલ કાદિરી رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ રકમ તરાઝ હૈં : ઓર યેહ ભી દીની ગૈરત હી કા એક બે મિસાલ નમૂના હૈ કે (સરકાર મુક્તિયે આ’ઝમે હિન્દ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ બાનવે સાલ કી તવીલ ઝિન્દગી મેં કભી કિસી સર બરાહે મમ્લકત કે ઘર ગએ ઓર ન કિસી બડે સે બડે ફરમાં રવા (યા’ની હુકમરાન) કે બંગલે મેં નઝર આએ બલ્કે હૈરત મેં ટૂબ જાને કી ખાત યેહ હૈ કે મમ્લકતોં કે કિતને હી સર-બરાહોં ઓર વક્ત કે કિતને હી સલાતીન ને ખુદ ઇન કી મજલિસ મેં બારયાબ (હાઝિર) હોને કી ઇજાઝત ચાહી ઓર મુક્તિયે આ’ઝમ

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર દસ મરતબા દુરુદે પાક પઢા અલ્લાહ ઉસ પર સો રહમતો નાઝિલ ફરમાતા હૈ. (طبرانی)

(عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْكَرِيم) ને યેહ કહ કર મિલને સે ઇન્કાર કર દિયા કે એક દરવેશ કા બાદશાહોં ઔર અરબાબે હુકૂમત સે સરોકાર હી કયા હૈ? (મુક્તિયે આ'ઝમ કી ઇસ્તિકામત વ કરામત, સ. 110)

કરું મદહે અહલે દુવલ રઝા પડે ઇસ બલા મેં મેરી બલા

મેં ગદા હૂં અપને કરીમ કા મેરા દીન પારએ નાં નહીં

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

શર્હે કલામે રઝા : આ'લા હઝરત صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે કલામ કે ઇસ મક્તઅ કા મતલબ હૈ, ઐ રઝા મેં ઔર દૌલત મન્દોં, દુન્યા કે નવાબોં ઔર હુકમરાનોં કી તા'રીફ વ ખુશામદ કરું? નહીં નહીં ઇસ બલા યા'ની માલદારોં કી ખુશામદ નુમા આફત વ બલા મેં તો બસ “મેરી બલા” હી પડે! (યા'ની મુઝ સે તો એસા હો હી નહીં સકતા) બસ મેં તો અપને રસૂલે કરીમ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કે દરબારે દુરબાર કા ભિકારી હૂં, મેરા દીન “રોટી કા ટુકડા” નહીં (કે જિધર “માલ” દેખા ઉધર લુઢક ગએ !)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

વાલિદ સાહિબ કી તરકીબ બની તો ઘર મેં મ-દની માહોલ બન ગયા :

સિર્ફ નૌ જવાન હી કો નેકી કી દા'વત દેને કા રુજહાન ક્યૂં? ઘર કે સર-કર્દા અફરાદ પર તવજ્જોહ કી ઝિયાદા ઝરૂરત હૈ અગર વોહ તરકીબ મેં આ ગએ તો ઘર કે અન્દર તેઝી સે મ-દની માહોલ બન સકતા હૈ ઔર ખાનદાન ભર મેં નમાઝોં ઔર સુન્નતોં કી બહારેં આ સકતી હેં, ઇસ બાત કી તૌસીક (તસ્દીક) ઇસ મ-દની બહાર સે હો સકતી હૈ જૈસા કે પંજાબ (પાકિસ્તાન) કે ઝિલઅ કુસૂર કી તહસીલ પતોકી કી એક ઇસ્લામી બહન કે બયાન કા ખુલાસા હૈ કે મુઆ-શરે કે બહુત સે ઘરોં કી તરહ હમારે ઘર મેં ભી T.V. પર ફિલ્મેં ડિરામે ઔર ખૂબ ગુનાહોં ભરે પ્રોગ્રામ દેખે જાતે થે, અબ એસી મન્હૂસ સૂરતે હાલ મેં ઘર મેં સુન્નતોં ભરા મ-દની માહોલ ક્યૂંકર કાઈમ હો સકતા થા! સબ સે પહલે ખુશ કિસ્મતી સે મેરે બડે ભાઈજાન દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા હુએ. વોહ હમેં બહુતેરા સમજાતે, બારહા ઇન્ફિરાદી કોશિશ કરતે મગર હમારે કાન પર જૂં તક ન રેંગતી. ઘર મેં T.V. કી મૌજૂ-દગી પર ભી ભાઈજાન તશ્વીશ કા શિકાર રહતે, ક્યૂંકે ઘર

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ : जिस के पास मेरा जिक्र हो और वोह मुज पर दुश्म शरीफ न पड़े तो वोह लोगों में से कन्जूस तरीन शप्स है. (अरबी)

કે અન્દર સુન્નતોં ભરે માહોલ કી રાહ મેં યેહ બહુત બડી રુકાવટ થા, વોહ ઉસે નિકાલના યાહતે થે મગર કુછ કર ન પાતે ક્યૂંકે ઘર મેં સિફ વાલિદ સાહિબ કી ચલતી થી. એક દિન હમ ઘર વાલે રાત કો T.V. પર ડિરામા દેખ કર અભી ફારિગ હી હુએ થે કે ભાઈજાન આએ ઔર ઉન્હોં ને ટેપ રિકોર્ડર પર મક-ત-બતુલ મદીના કી જારી કર્દા સુન્નતોં ભરે બયાન કી એક કેસિટ લગા દી. અન્દાજે બયાન બહુત દિલચસ્પ થા લિહાજા હમ ઉસે બડી તવજજોહ સે સુનને લગે. ઉસ બયાન મેં મુબલિગ ને જબ **T.V. કી તબાહ કારિયાં** બયાન કીં તો હમ આખિરત ખરાબ હોને કે ડર સે ઘબરા ગએ, બિલ ખુસૂસ અબ્બૂજાન તો ખૌફ કે મારે કાંપને લગે. જબ બયાન ખત્મ હુવા તો અબ્બૂજાન ને બુલન્દ આવાઝ મેં અપના ફેસલા સુનાયા : **અબ ઈસ ઘર મેં T.V. નહીં ચલેગા.** સારે ઘર વાલે ઉસી વક્ત છત પર ગએ ઔર ટીવી એન્ટીના ઉખાડ ફેંકા ઔર **ઘર સે T.V. નિકાલ દિયા ગયા.** કુછ દિનોં બા'દ મેરે છોટે ભાઈ ને અબ્બૂ સે T.V. દોબારા લાને કા મુતા-લબા કિયા તો અબ્બૂજાન ને પુરજોશ લહજે મેં ફરમાયા : **અબ ઈસ ઘર મેં T.V. રહેગા યા મેં.** યેહ સુન કર ભાઈ કો “ચુપ” લગ ગઈ. યૂં દા'વતે ઈસ્લામી કી બ-ર-કત સે **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ** હમારા ઘર ફિલ્મોં ડિરામોં ઔર ગાને બાજોં કી નુહૂસતોં સે પાક હો ગયા ઔર સારા હી ઘરાના દા'વતે ઈસ્લામી કે મહકે મહકે મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા હો ગયા.

તેરા શુક મૌલા દિયા મ-દની માહોલ

ન છૂટે કભી ભી ખુદા મ-દની માહોલ

સલામત રહે યા ખુદા મ-દની માહોલ

બચે બદ નઝર સે સદા મ-દની માહોલ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 602)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّدٍ

دِينُهُ

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો! યેહ “મ-દની બહાર” ગાલિબન ઉન દિનોં કી હૈ જબ આલમે ઈસ્લામ કા સો ફી સદી શર-ઈ ચેનલ યા'ની “મ-દની ચેનલ” જારી નહીં હુવા થા. ટીવી કી ગૈર ઈસ્લામી નશિરચ્યાત જૈસા કે ફિલ્મોં ડિરામોં, ગાને બાજોં, ઔરતોં કી નુમાઈશોં, મૂસીકિયોં કી ધુનોં ઔરત ઔર મૂસીકી સે આલૂદ ખબરોં નીઝ ગૈર અખ્લાકી પ્રોગ્રામોં સે ન મેં પહલે રાઝી થા ન અબ રાઝી હૂં, હર બા શુઊર મુસલ્માન યેહ જાનતા હૈ કે હમારે મુઆ-શરે

करमाने मुस्तफ़। حَسْبِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ وَسَلَّمَ : उस शप्स की नाक झाक आवूद हो जिस के पास मेरा जिक्र हो और वोह मुज़ पर दूउदे पाक न पड़े. (१७)

કી તબાહી મેં **T.V.** કા બહુત અહમ કિરદાર હૈ ! મુબલ્લિગીને દા'વતે ઇસ્લામી ને **T.V.** કી તબાહ કારિયોં કે બિલાફ અચ્છી ખાસી મુહિમ ચલાઈ, ઇન કાવિશોં મેં કુછ ન કુછ કામ્યાબી ભી મિલી, જિસ કા એક સુબૂત મઝકૂરા મ-દની બહાર ભી હૈ, મગર ફી ઝમાના હઝાર મેં સે શાયદ તક્રીબન નવ સો નિન્નાન્વે (999) મુસલ્માન **T.V.** કે રસિયા હો ચુકે હેં ઔર ગાલિબ અક્સરિય્યત દુન્યા વ આબિરત કી ભલાઈ બુરાઈ કી પરવાહ કિયે બિગૈર **T.V.** કી ગૈર શર-ઈ વ ગૈર અખ્લાકી નશિરિયાત દેખને મેં મશગૂલ હૈ. **T.V.** બીની મેં ઇન કી જુનૂન કી હદ તક દિલચસ્પી કી વજહ સે શૈતાન કી ઉન કે કિરદાર કે સાથ સાથ ઇસ્લામી અકદાર પર ભી ચલગાર હૈ. ઇબ્લીસ કી તહરીક પર ઇસ્લામ હી કા લબાદા ઓઢ કર બા'ઝ લોગ ઇસ્લામ કો મોડર્ન અન્દાઝ મેં પેશ કરને કી મઝમૂમ સમૂય કર રહે હેં, ઇસ્લામ કી હકીકી રૂહ મુસલ્માનોં કે દિલોં સે નિકાલી જા રહી હૈ. અબ અગર હમ મસાજિદ વગૈરા મેં **T.V.** કી તબાહ કારિયાં બયાન કરતે ભી હેં તો સુનને વાલોં કી તા'દાદ કિતની ? ક્યૂંકે બ મુશ્કિલ 5 ફીસદ મુસલ્માન નમાઝ પઢતે હોંગે, ઉન મેં ભી ઇક્કા દુક્કા હી મઝહબી બયાન સુનને મેં દિલચસ્પી લેતા હૈ, નીઝ ઇસ્લામી બહનોં કો મસ્જિદ કા બયાન કૌન સુનાએ ? અગર લિટ્ટેચર છાપતે હેં તો દીની મુતા-લઆ કરને વાલોં કી તા'દાદ માયૂસી કી હદ તક કમ હૈ ! ઇન ના મુસાઈદ હાલાત મેં ઇસ બાત કા શિદ્દત સે એહસાસ હુવા કે મુસલ્માનોં કી ઇસ ઇસ્લાહ કા દાઈરએ કાર અગર સિર્ફ મસાજિદ ઔર ઇજતિમાઆત વગૈરા કી હદ તક રખતે હેં તો ઉમ્મત કી ગાલિબ અક્સરિય્યત તક હમારા દર્દ ભરા મ-દની પૈગામ પહોંચ હી નહીં પાતા ઔર તાગૂતી તાકતેં યક તરફ તૌર પર અપને મુખ્તલિફ ચેનલઝ કે ઝરીએ મુસલ્માનોં કો ગુમરાહ કરતી રહેંગી. અગલબ ગુમાન યેહી હૈ કે મુસલ્માનોં કે ઘરોં સે અબ **T.V.** નિકલવાના મુશ્કિલ હી નહીં કરીબ બ ના મુશ્કિન હૈ, અસ એક હી સૂરત નઝર આઈ ઔર વોહ યેહ કે જિસ તરહ દરિયા મેં સૈલાબ આતા હૈ તો ઉસ કા રુખ ખેતોં વગૈરા કી તરફ મોડને કી કોશિશ કી જાતી હૈ તાકે ખેત ભી સૈરાબ હોં ઔર આબાદિયોં કો ભી હલાકત સે બચાયા જા સકે, એન ઇસી તરહ **T.V.** કે ઝરીએ આને વાલે તૂફાને બદ તમીઝી કે સૈલાબ કી રોકથામ કી કોશિશ કે લિયે **T.V.** હી કે ઝરીએ મુસલ્માનોં કે ઘરોં મેં દાખિલ હુવા જાએ ઔર ઉન કો ગફલત કી નીંદ સે બેદાર કિયા જાએ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જિસ ને મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દો સો બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસ કે દો સો સાલ કે ગુનાહ મુઆફ હોગે. (તર્મીઝી)

ઔર ગુનાહોં ઔર ગુમરાહિયોં કે સૈલાબ સે ઉન્હેં ખબરદાર ક્રિયા જાએ યુનાન્યે જબ મા'લૂમ હુવા કે અપના **T.V. ચેનલ** ખોલ કર ફિલ્મોં ડિરામોં, ગાનોં બાજોં, મૂસીકિયોં કી ધુનોં ઔર ઔરતોં કી નુમાઈશોં સે બચતે હુએ **100 ફી સદી ઇસ્લામી** મવાદ ફરાહમ કરના મુમ્કિન હૈ તો **اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ** દા'વતે ઇસ્લામી કી **મર્કઝી મજલિસે શૂરા** ને ખૂબ જિદ્દે જહ્દ કર કે **ર-મઝાનુલ મુબારક** 1429 સિ.હિ. બ મુતાબિક 2008 સિ.ઈ. મેં **મ-દની ચેનલ** કે ઝરીએ નેકિયોં ઔર ઘર ઘર સુન્નતોં કા મ-દની પૈગામ પેશ કરના શુરૂઆ કર દિયા ઔર દેખતે હી દેખતે બ શુમૂલ યૂરોપિયન મમાલિક દુન્યા કે બે શુમાર મુલ્કોં મેં **T.V.** પર મ-દની ચેનલ દેખા જાને લગા ઔર ઇન્ટરનેટ કે ઝરીએ તા દમે તહરીર દુન્યા કે તકરીબન 150 મુલ્કોં મેં **મ-દની ચેનલ** દાખિલ હો ચુકા હૈ ઔર યૂં ડેઢ સો કે કરીબ મુલ્કોં મેં દા'વતે ઇસ્લામી કા મ-દની પૈગામ પહોંચ ગયા હૈ. **اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ** ઇસ કે હૈરત અંગેઝ **મ-દની** નતાઈજ આને લગે હૈં. યકીનન ઇસ કી યેહ બ-ર-કત તો બચ્ચા ભી સમઝ સકતા હૈ કે જબ તક **મ-દની ચેનલ** ઘર યા દફતર વગૈરા મેં ઓન રહેગા કમ અઝ કમ ઉસ વક્ત તક તો મુસલ્માન દૂસરે ગુનાહોં ભરે ચેનલ સે બચે રહેંગે ! **اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ** **મ-દની ચેનલ** સો ફી સદી ઇસ્લામી ચેનલ હૈ, ન ઇસ મેં મૂસીકી હૈ ન હી ઔરત કી નુમાઈશ. ઇસ પર કારોબારી ઇશ્તિહારાત (એડવર્ટાઈઝ) ભી નહીં દિયે જાતે, **اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ** ઇસ કે અપ્પરાજાત **મુખયિર** મુસલ્માનોં કે અતિય્યાત (DONATIONS) સે પૂરે કિયે જાતે હૈં. **મ-દની ચેનલ** મેં ક્યા હૈ ? ઇસ મેં ફૈઝાને કુરઆન, ફૈઝાને હદીસ, ફૈઝાને અમ્બિયા, ફૈઝાને સહાબા ઔર ફૈઝાને ઔલિયા કે મા'લૂમાતી રૂહ પરવર સિલ્સિલે હૈં, ઇસ મેં તિલાવતેં, ના'તેં, મન્કબતેં દા'વતે ઇસ્લામી કી મ-દની ખબરેં ઔર મ-દની ખાકે હૈં, દુઆ વ મુનાજાત મેં ઇલ્લાહો ઝારી કે દિલ હિલા દેને વાલે ઔર ઇશ્કે રસૂલ મેં રોને રુલાને ઔર તડપાને વાલે રિક્કત અંગેઝ મનાઝિર હૈં, દારુલ ઇફતા અહલે સુન્નત, રૂહાની ઇલાજ, સુન્નતોં ભરે **મ-દની ફૂલ** ઔર આખિરત બેહતર બનાને વાલી ખૂબ **મ-દની બહારેં** હૈં. ઇસ મેં સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઆત, મ-દની મુઝા-કરાત, મ-દની મુકા-લમાત, સુબ્હ કે વક્ત “ખુલે આંખ સલ્વે અલા કહતે કહતે” વગૈરા કઈ સિલ્સિલે બરાહે રાસ્ત (LIVE) ભી દિખાએ જાતે હૈં. અલ ગરઝ **મ-દની ચેનલ** એક ઐસા ચેનલ હૈ કે ઇસ કે ઝરીએ ઇન્સાન

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : મુઝ પર દુરુદ શરીફ પઢો અલ્લાહ યુઝ પર રહમત ભેજેગા.

(અનિસ)

ઘર બેઠે અચ્છા ખાસા ઈલ્મે દીન સીખ સકતા હૈ ! **મ-દની યેનલ** કી મ-દની બહારોં કે ક્યા કહને ! **مَدْنِي يَنْعَل** દેખ કર કઈ ગૈર મુસ્લિમોં કો ઈમાન કી દૌલત નસીબ હો ગઈ, નીઝ ન જાને કિતને હી “બે નમાઝી” નમાઝી બન ગએ, મુન્તાઝિદિદ અફરાદ ને ગુનાહોં સે તૌબા કર કે સુન્નતોં ભરી ઝિન્દગી કા આગાઝ કર દિયા. એક **મ-દની બહાર** મુલા-હઝા હો.

જબ મુઝે મ-દની યેનલ દેખને કી સઆદત મિલી : સરદારઆબાદ (ફૈસલઆબાદ, પંજાબ, પાકિસ્તાન) કે એક ઈસ્લામી ભાઈ કે બયાન કા લુબ્બે લુબાબ હૈ કે દા'વતે ઈસ્લામી કે સુન્નતોં ભરે મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા હોને સે પહલે મેં એક આવારા ઔર ઝગડાલૂ નૌ જવાન થા, અખ્લાક ઈતને ગિરે હુએ થે કે બદ નિગાહી કરતે હુએ કોઈ શર્મ મહસૂસ ન હોતી, કિસી કો સલામ કરના ગવારા કરતા ન કિસી કા એહતિરામ કરના, અલ ગરઝ રાહે સુન્નત સે દૂર બહુત દૂર ગુનાહોં કી કીયડ મેં લત પત પડા થા. આખિરે કાર રહમતોં ભરી હવા ને મેરે આંગન કા ભી રુખ કર હી લિયા, હુવા યું કે ખુશ કિસ્મતી સે એક મર્તબા મુઝે **મ-દની યેનલ** દેખને કી સઆદત મિલ ગઈ, ખુદા કી શાન કે મુઝ ગુનાહોં સે લિથડે હુએ ગન્દે ઈન્સાન કો યેહ ઈતના પસન્દ આયા કે મેં રોઝાના ઈસ કે મુખ્તાલિફ મ-દની સિલ્સિલે દેખને લગા. **મ-દની યેનલ** દેખને કી સબ સે પહલી બ-ર-કત યેહ ઝાહિર હુઈ કે **مَدْنِي يَنْعَل** મેં નમાઝ પઢને કે લિયે મસ્જિદ જાને લગા. વહાં એક દિન મેરી મુલાકાત એક આશિકે રસૂલ, સુન્નતોં કે પૈકર, મુબલિગે દા'વતે ઈસ્લામી સે હુઈ, ઉન સે મિલ કર મેરે દિલ કો બહુત સુકૂન મિલા. વોહ ઈસ્લામી ભાઈ એક દિન મેરી દુકાન પર તશરીફ લાએ ઔર ઉન્હોં ને મુઝે “**નેકી કી દા'વત**” પેશ કી. ઉસ “નેકી કી દા'વત” કે તુફૈલ મેં ને ઝિન્દગી મેં પહલી બાર **દા'વતે ઈસ્લામી** કે હફ્તાવાર સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ મેં શિકત કી. વહાં પર હોને વાલી તિલાવત, ના'ત શરીફ, સુન્નતોં ભરા બયાન, ઝિક્રુલ્લાહ કી સદાએં સુન કર મુઝે ઈન્તિહાઈ લુલ્ફ આયા, ઈજતિમાઅ કે આખિર મેં હોને વાલી રિક્કત અંગેઝ દુઆ તો મુઝે ઈતની ભલી લગી કે મેં **દા'વતે ઈસ્લામી** કો દિલ દે બૈઠા, અબ મેરી હાલત ઔસી હો ગઈ કે

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર કસરત સે દુરદે પાક પઢો બેશક તુમહારા મુઝ પર દુરદે પાક પઢના તુમહારે ગુનાહો કે લિયે મર્ફિરત હૈ. (ખતિમ)

જહાં કહીં સબ્જ ઇમામે ઓર સફેદ લિબાસ મેં મલબૂસ આશિકાને રસૂલ નઝર આતે મેરી આંખેં ઠન્ડી હો જાતીં. ફિર મ-દની માહોલ કી બ-ર-કત સે **اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ** મેં ને અપને ચેહરે પર **સરકારે મદીના** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી મહબ્બત કી નિશાની દાઢી શરીફ ભી સજા લી. અલ્લાહ **عَزَّوَجَلَّ** કી રહમત સે ર-મઝાનુલ મુબારક (1430 સિ.હિ.) મેં દા'વતે ઇસ્લામી કે તહ્ત હોને વાલે 30 દિન કે ઇજતિમાઈ એ'તિકાફ મેં બૈઠને કી સઆદત પાઈ. અપને દો ભતીજોં કો મદ્ર-સતુલ મદીના મેં હિફઝે કુરઆન કે લિયે દાખિલ કરવાયા હૈ, મેં ને અપની દુકાન પર **ફૈઝને સુન્નત** કા દર્સ ભી શુરૂઅ કર દિયા હૈ. અલ્લાહ તઆલા દા'વતે ઇસ્લામી કો દિન 11વીં ઓર રાત 12વીં તરક્કી અતા ફરમાએ જિસ ને ઐસા પ્યારા **“મ-દની ચેનલ”** ખોલા કે મુઝ જેસે ગુનાહોં કે પુલન્દે કી ઇસ્લાહ કા સામાન હુવા. મેરે છોટે છોટે બચ્ચોં કો **“મ-દની ચેનલ”** દેખને કી બ-ર-કત સે શાયદ ઇતની મા'લૂમાત હેં જો મુઝે અબ ઇસ ઉમ્ર મેં આ કર મિલી હેં. **“વાહ ! ક્યા બાત હૈ મ-દની ચેનલ કી.”**

મ-દની ચેનલ સુન્નતોં કી લાએગા ઘર ઘર બહાર મ-દની ચેનલ સે હમેં ક્યું વાલિહાના હો ન પ્યાર
મ-દની ચેનલ કી મુહિમ હૈ નફસો શૈતાં કે ખિલાફ જો ભી દેખેગા કરેગા **اِنْ شَاءَ اللّٰهُ** એ'તિરાફ
* રાહે સુન્નત પર ચલા કર સબ કો જન્નત કી તરફ *
લે ચલે બસ ઇક ચેહી હૈ મ-દની ચેનલ કા હદફ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 605)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَى مُحَمَّدٍ

બની ઇસ્રાઈલ કી તબાહી કે અસ્બાબ : હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ ઇબને મસ્ઊદ **رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ** સે મરવી હૈ કે નબિયોં કે સરદાર, દો આલમ કે માલિકો મુખ્તાર, બિ ઇઝને પરવર દગાર ગૈબોં પર ખબરદાર **صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم** કા ઇશાદિ ઇબ્રત બુન્યાદ હૈ : બની ઇસ્રાઈલ મેં જો સબ સે પહલા (દીન મેં) નુક્સાન આયા વોહ ચેહ થા કે એક શખ્સ દૂસરે સે મિલતા ઓર (કિસી ગુનાહ કો દેખ કર) ઉસે કહતા : અલ્લાહ **عَزَّوَجَلَّ** સે ડર ઓર ઐસા ન કર ક્યૂંકે ચેહ તેરે લિયે હલાલ નહીં. અગલે દિન ઉસે ગુનાહ

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : જો મુઝ પર એક દુરૂદ શરીફ પઢતા હૈ અલ્લાહ ઈસ કે લિયે એક કીરાત અજ લખતા હૈ ઓર કીરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (ખુલ્લાત)

કરતા દેખને કે બા વુજૂદ વોહ ઈસ કે સાથ અપને તઅલ્લુકાત, ખાને પીને ઓર નિશસ્તો બરખાસ્ત કી વજહ સે મન્અ ન કરતા, જબ (આમ તૌર પર) ઉન્હોં ને ઐસા કિયા તો અલ્લાહ તઆલા ને ઉન કે દિલ એક દૂસરે કે સાથ ખલ્ત કર દિયે. (યા'ની ના ફરમાનોં કી નુહૂસત સે ફરમાં બરદારોં કે દિલ ભી વૈસે હી હો ગએ) ફિર હુઝૂર સરવરે કાએનાત મક્કતુલ મુકર્રમહે ને તાઈદ મેં કુરઆને કરીમ કી યેહ આયાત પઢીં :

لُعِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ
عَلَى لِسَانِ دَاوُدَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ
ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ۝
كَانُوا يَكْفُرُونَ ۝
لَا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُنْكَرٍ فَعَلُوهُ ۚ لَبِئْسَ مَا
كَانُوا يَفْعَلُونَ ۝ (۷۹-۷۸: المائدة)

તર-જ-મએ ક-ઝુલ ઈમાન : લા'નત કિયે ગએ વોહ જિન્હોં ને કુફ કિયા બની ઈસ્રાઈલ મેં દાવૂદ ઓર ઈસા બિન મરયમ કી ઝબાન પર, યેહ બદલા ઉન કી ના ફરમાની ઓર સરકશી કા. જો બુરી બાત કરતે આપસ મેં એક દૂસરે કો ન રોકતે ઝરૂર બહુત હી બુરે કામ કરતે થે.

ફિર સરકાર : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને ઈશાઈદ ફરમાયા : અલ્લાહ ઈસ કે કસમ ! તુમ ઝરૂર નેકી કા હુકમ દેતે રહો ઓર ગુનાહોં સે મન્અ કરતે રહો ઓર ઝાલિમ કો ઝુલ્મ સે રોકતે રહો ઓર ઈસ કો હક બાત કી તરફ ખીંચ કર લાતે રહો, વરના અલ્લાહ તઆલા તુમ્હારે દિલ ભી ખલ્ત (યા'ની ના ફરમાનોં કી નુહૂસત સે ઉન્હીં જૈસે) કર દેગા ઓર તુમ પર ભી લા'નત ફરમાએગા, જૈસે ઉન પર લા'નત ફરમાઈ.

(السنن الكبرى للبيهقي ج ۱ ص ۱۰۹ حدیث ۲۰۱۹۶، ابوداؤد ج ۴ ص ۱۶۲ حدیث ۴۳۳۶، ۴۳۳۷)

બયાન કદા હદીસે પાક કે તહત “મિરઆતુલ મનાજીહ” મેં હૈ : સરકારે દો આલમ : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને અપની ઉમ્મત કે અરબાબે ઈજ્તિયાર ઓર ઉ-લમા કો મુ-તનબ્બેહ (યા'ની ખબરદાર) કિયા કે તુમ્હેં ઈસ તરીકએ કાર સે બચના હોગા ઓર બુરાઈ કા ઈરતિકાબ કરને વાલોં કા હાથ રોકના હોગા, મુના-ફકત વ મુદા-હનત (બુરાઈ મિટાને પર કુદરત કે બા વુજૂદ બે હમિય્યતી, લાલચ યા જાનિબ દારી કી વજહ સે ખામોશ રહને) સે કામ લેને કે બજાએ ગૈરતે ઈમાની કા મુઝા-હરા કરના ઓર اَمْرٌ بِالْمَعْرُوفِ وَنَهْيٌ عَنِ الْمُنْكَرِ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने किताब में मुझ पर दुइदे पाक लिखा तो जब तक मेरा नाम उस में रहेगा किश्ते उस के लिये ईस्तिफ़ार करते रहेंगे. (अ. 6)

સે મુન્તઅલ્લિક અપની ઝિમ્મેદારી કો પૂરા કરના હોગા, આલિમ કા હાથ રોક કર ઉસે રાહે હક પર લાના હોગા વરના તુમ ભી બની ઇસ્રાઈલ કી તરહ લા'નત કે મુસ્તલિક હો જાઓગે.

(મિરઆતુલ મનાજીહ, જિ. 6, સ. 513)

या भुदा ! नेकों से उल्कित नेकियों से प्यार दे

જો કરે બદિયોં સે નફરત વોહ દિલ ઐ ગફકાર દે

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

દીન કે દો હિસ્સે ઝાઘલ કર દિયે : અમીરુલ મુઅમિનીન, ઇમામુલ આદિલીન, મુતમ્મિમુલ અર-બઈન, હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ રَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ કી ખિદમતે બા બ-ર-કત મેં એક શખ્સ હાઝિર હુવા ઔર અર્જ કી : મેં દો કે સિવા ભલાઈ કે તમામ કામ કરતા હૂં. ફરમાયા : વોહ દો કામ કૌન સે હૈં ? અર્જ કી : «1» મેં કિસી કો નેકી કા હુકમ નહીં દેતા ઔર «2» કિસી કો બુરાઈ સે નહીં રોકતા. ઇશાદિ ફરમાયા : તૂ ને દીન કે દો હિસ્સે ઝાઈલ કિયે, અબ અલ્લાહ તઆલા ચાહે તો તેરી મઝિફરત ફરમા દે યા તુઝે અઝાબ મેં મુખ્તલા કર દે.

(آحكام القرآن للجصاص ٢٤ ص ٦١٢)

अल्लाह में देता ही रहूँ नेकी की दा'वत

એસા મુઝે જઝબા દે પએ શાહે રિસાલત

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

બેચારા મુસલ્માન ! : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! મા'લૂમ હુવા કે નેકી કી દા'વત સે બાઝ રહને વાલા ઔર દૂસરોં કો બુરાઈ સે મન્અ ન કરને વાલા બહુત ઝિયાદા નુક્સાન મેં હે. આજ મુસલ્માનાને આલમ કી અક્સરિય્યત કી જો હાલત હે વોહ કિસી સે મખ્ફી (યા'ની ઢકી છુપી) નહીં હર તરફ બે અ-મલી કા દૌર દૌરા હે, ઉમૂમન કોઈ કિસી કો ખતાઓં પર ટોકને કે લિયે તય્યાર નહીં, મુસલ્માન અ-મલી તૌર પર તનઝૂલ કે અમીક (યા'ની ગહરે) ગઢે મેં તેઝી સે ગિરતા ચલા જા રહા હે,

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर एक बार दुरदे पाक पढा अल्लाह उस पर दस रહमतें भेजता है. (مسلم)

પાક વ હિન્દ કે મુસલ્માનોં કી હાલત તો શાયદ અબ ભી ગનીમત હૈ દૂસરે ઈસ્લામી મમાલિક મેં જા કર દેખેં તો મુસલ્માનોં કા હાલ દેખ કર ખૂન રોએં તબ ભી કમ હૈ.

ઔલાદ કો સુન્નતેં સિખાધયે વરના પછતાએંગે : الْحَمْدُ لِلَّهِ عَزَّوَجَلَّ - જબુલ મુરજજબ

1406 સિ.હિ મેં સગે મદીના ગુફા કો કરબલાએ મુઅલ્લા વ બગદાદ શરીફ વગૈરા મુકદ્દસ શહરોં મેં હાઝિરી કી સઆદત નસીબ હુઈ, મગર આહ ! વહાં કે મુસલ્માનોં કી હાલતે ઝાર બયાન કરને સે ઝબાન વ કલમ કાસિર હૈં, તાહમ ચન્દ બાતેં અર્ઝ કરતા હૂં તાકે હમ લોગ અલ્લાહ ઈંકાર કે કહરો ગઝબ સે ડરેં ઔર અલ્લાહ ઈંકાર કે નેકી કી દા'વત આમ કરને કે લિયે કમર બસ્તા હોં, વરના કયા અજબ હમારી આયન્દા નસ્લેં એસી તબાહ વ બરબાદ હોં કે તબાહી વ બરબાદી ભી ઉન કો દેખ કર થર્ા ઉઠે ! ક્યૂંકે હાલાત હી એસે હૈં. મૌજૂદા તા'લીમી ઈદારે ઔર ઉન કા માહોલ, વાલિદૈન કી સિર્ફ ઔર સિર્ફ યેહ ધુન કે બચ્ચા પઢ લિખ કર પૂરા મોડર્ન બને ઔર ખૂબ ધન દૌલત કમા કર લાએ, અગર્યે મગરિબી તહઝીબ કા દિલદાદા બચ્ચા જવાન હો કર માં બાપ સે પીઠ હી ફૈર લે, યા કબલ અઝ જવાની હી મૌત બચ્ચે કો આ સંભાલે ઔર વાલિદૈન ઉસ કી કમાઈ ખાને કે સુહાને સપને શર્મિન્દએ તા'બીર હોતે ન દેખ સકેં, નીઝ હમારે યહાં કે ઝરા-ઈએ ઈબ્લાગ (MEDIA) ભી ઈસ્લામ કે ઝર્ી ઉસૂલોં પર મુસલ્સલ કારી ઝર્ો લગા રહે હૈં, અગર યેહી હાલત રહી તો હમારી આયન્દા નસ્લોં કી હલાકત સે બચને કી બઝાહિર કોઈ સૂરત નઝર નહીં આતી.

એ ખાસએ ખાસાને રુસુલ વક્તે દુઆ હૈ ઉમ્મત પે તેરી આ કે અજબ વક્ત પડા હૈ
જો દીન બડી શાન સે નિકલા થા વતન સે પરદેસ મેં વોહ આજ ગરીબુલ ગુ-રબા હૈ
વોહ દીન હુઈ બઝમે જહાં જિસ સે ફરોઝાં અબ ઉસ કી મજાલિસ મેં ન બત્તી ન દિયા હૈ
ડર હૈ કહીં યેહ નામ ભી મિટ જાએ ન આખિર મુદત સે ઈસે દોરે ઝમાં મૈટ રહા હૈ

ફરિયાદ હૈ એ કશિયે ઉમ્મત કે નિગહ્યાં

બોડા યેહ તબાહી કે કરીબ આન લગા હૈ

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : જો શપ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (ખુર્રાન)

મુસલ્માનાને ઘરાક કી દિલ ખરાશ દાસ્તાન : અબ ઇરાક શરીફ કે ચન્દ રોઝા સફર સે મુ-તઅલ્લિક બા'ઝ વોહ બાતેં બયાન કરતા હું કે જિન સે ઇસ્લામ કા દર્દ રખને વાલોં કા જિગર પાશ પાશ હો જાતા હૈ. યુનાન્યે હમ **તીન ઇસ્લામી ભાઈ**, ઇરાકી તય્યારે મેં બાબુલ મદીના (કરાચી) કે **બૈનલ અક્વામી** હવાઈ અડે સે સુવાર હુએ, પરવાઝ મેં દો ઘન્ટે તાખીર હુઈ, દૌરાને પરવાઝ નમાઝે મગરિબ કા વક્ત આ ગયા, તય્યારે હી મેં અઝાન દે કર હમ તીનોં ને જમાઅત કાઈમ કી, નમાઝ સે ફરાગત કે બા'દ જબ હમ અપની નિશસ્તોં કી તરફ ચલે તો ઇરાકી મુસાફિરીન હમેં બડી હૈરત સે દેખ રહે થે ઔર નમાઝ પઢને પર દુઆએ કબૂલિયત વ બ-ર-કત સે નવાઝ રહે થે, જૈસે હમ ને કોઈ બહુત બડા કમાલ કર ડાલા હો ! ઇસ સે હમ પર યેહ તઅસ્સુર કાઈમ હુવા કે ગાલિબન યેહ લોગ નમાઝ નહીં પઢતે મગર નમાઝ કો પસન્દ ઝરૂર કરતે હેં ઔર ઇરાક શરીફ જા કર ભી મસાજિદ ખાલી દેખ કર યેહી અન્દાઝા હુવા કે શાયદ હઝાર ઇરાકી મુસલ્માનોં મેં ઇક્કા દુક્કા મુસલ્માન હી નમાઝ પઢતા હોગા !!

જાએ નમાઝ મેં ગાને બાજે ! : હમ જબ અરસુલ બિલાદ બગદાદ શરીફ કે બૈનલ અક્વામી મતાર પર ઉતરે ઔર ઇશા કી નમાઝ કે લિયે મતાર (AIR PORT) હી કી એક જાએ નમાઝ મેં દાખિલ હુએ તો આપ માનેં યા ન માનેં ઉસ જાએ નમાઝ કી અન્દરૂની છત મેં સ્પીકર લગા હુવા થા ઔર બા કાઈદા મૂસીકી કે સાથ ગાને જબ રહે થે !! જી હાં, વોહ જગહ નમાઝ હી કે લિયે મખસૂસ થી ઔર ઉસ કે બાહર જલી હુરૂફ મેં લિખા હુવા થા : **هَذَا يَتُكَلِّمُكَ اللَّهُ** યા'ની “યેહ અલ્લાહ ઝુઝુઝુ કા ઘર હૈ.” હમ હૈરાન રહ ગએ હમ અજનબી મુસાફિર થે દિલ મેં બુરા જાનને કે સિવા કર ભી કયા સકતે થે ! એસે મૌકએ પર બુરાઈ કો રોકને પર જો કાદિર ન હો ઉસે ચાહિયે કે ઉસ બુરાઈ કો કમ અઝ કમ દિલ મેં ઝરૂર બુરા જાને. જૈસા કે હદીસે પાક મેં હૈ : “જબ ઝમીન મેં ગુનાહ ક્રિયા જાએ તો જો વહાં મૌજૂદ હૈ મગર ઉસે બુરા જાનતા હૈ વોહ ઉસ કી મિસ્લ હૈ જો વહાં નહીં હૈ ઔર જો વહાં નહીં હૈ મગર ઉસ પર રાઝી હૈ વોહ ઉસ કી મિસ્લ હૈ જો વહાં હાઝિર હૈ.”

(سَنَنِ ابوداؤد ج ٤ ص ١٦٦ حدیث ٤٣٤٥)

કયા તમાશા હે કે અબ નાકા સુવારાને અરબ પૈરવી કરતે હેં યોરપ કે હુદી ખ્વાનોં કી

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક હુવા ઓર ઉસ ને મુઝ પર દુરુદે પાક ન પઢા તહકીક વોહ બદ બખ્ત હો ગયા. (ઉઝ્ઝ)

ફૂંડે કી જામેઅ મસ્જિદ મેં જુમુઆ નહીં હોતા ! : આહ ! ફૂંડે કી વોહ જામેઅ મસ્જિદ

જિસ સે મુત્તસિલ હઝરતે મૌલાએ કાએનાત, અલિય્યુલ મુર્તઝા શેરે ખુદા ﷻ કૈમ લાજિર કા મઝારે ફાઈઝુલ અન્વાર હૈ. વહાં ઝિયારત કે લિયે હમ જુમુઆ કી નમાઝ કે વક્ત હાજિર હુએ, ઝાઈરીન કા બે પનાહ હુજૂમ થા. મા'લૂમ કરને પર પતા ચલા કે **યહાં કોઈ નમાઝ નહીં**

પઢાઈ જાતી હત્તા કે જુમુઆ કી નમાઝ ભી કાઈમ નહીં કી જાતી.....!!

સબી દાઢી મુન્ડે : બગદાદે મુઅલ્લા મેં હમેં ઈસ બાત કા શિદ્દત સે એહસાસ હુવા કે યહાં કે મુસલ્માન મુસલ્માની શઆઈર સે બિલ્કુલ ના બલદ હો ચુકે હૈં ક્યૂંકે ઉમૂમન કોઈ મકામી બાશિન્દા દાઢી રખતા હી નહીં, હત્તા કે આઈમ્મા વ મુઅઝ્ઝિઝનીન વગૈરા સબ કે સબ દાઢી મુન્ડે ! ચૂંકે હમ તીનોં બા રીશ ઓર બા ઈમામા થે, બગદાદે મુઅલ્લા કી ગલિયોં મેં જબ હમ નિકલતે તો લોગ હમેં ઈન્તિહાઈ હૈરત સે તકતે રહતે ઓર કભી કભી તો નૌબત યહાં તક આતી કે હમેં ઘેર કર મુ-તઅજિજબાના સુવાલ ક્રિયા જાતા : **“هَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ؟”** ક્યા તુમ લોગ મુસલ્માન હો ? જબ હમ ઈક્રાર કરતે કે **“الْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ نَحْنُ مُسْلِمُونَ”** યા'ની **“الْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ”** હમ મુસલ્માન હૈં” તો વોહ ખુશ હો કર આગે ગુઝર જાતે.

શહાદત કી ખુશી મેં ખવાતીન કા રક્સ : એક બાર “બાબુશૈખ” યા'ની શહન્શાહે બગદાદ, **હુઝૂરે ગૌસે આ'ઝમ** ﷺ કે **મઝારે પુર અન્વાર** વાલી ગલી મેં એક નિહાયત હી બેહૂદા ઓર શર્મનાક મન્ઝર થા, ખૂબ તબ્લે પર થાપ પડ રહી થી, શહનાઈયાં બજ રહી થી ઓર કાફી લોગોં કા હુજૂમ થા ઓર બીચ મેં બે પર્દા ઓરતેં રક્સ કર રહી થી, કુછ લોગોં ને જનાઝા ઉઠા રખા થા. ઈસ મન્ઝર સે હમ લોગોં કો બડી હૈરત હુઈ. દરયાફત કરને પર પતા ચલા કે યહાં યેહ દસ્તૂર હૈ કે જબ કોઈ મુસલ્માન ઈરાક વ ઈરાન કી હાલિયા જંગ (જો ઉન દિનોં જારી થી) મેં શહીદ હોતા હૈ, ઉસ કે અઈઝ્ઝા ઉસ શહીદ કી લાશ કો **હુઝૂર સય્યિદુના ગૌસે આ'ઝમ** ﷺ કે રૌઝએ પાક પર હાજિરી કે લિયે લાતે હૈં ઓર ઉસ મર્દે મુજાહિદ કી **“શહાદત કી ખુશી મેં”** ઉસ કે ખાનદાન કી ઓરતેં ઈસ તરહ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर एक बार दुर्रदे पाक पढा अल्लाह उस पर दस रजमते भेजता है. (स्)

સડકો પર રક્સ કરતી હુઈ જનાઝે કે સાથ સાથ જાતી હૈં. !!

દર્સે કુરઆન અગર હમ ને ન ભુલાયા હોતા યેહ ઝમાના ને દિખાયા હોતા

કુરતુબા કી જામેઅ મસ્જિદ મેં નમાઝ પર પાબન્દી હૈ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી

ભાઈયો ! ઇરાકી મુસલમાનોં કા હાલ દેખ કર કલેજા મુંહ કો આતા હૈ, કાશ ! વહાં કોઈ ઐસી મ-દની તહરીક ઉઠ ખડી હો જો **નેકી કી દા'વત** આમ કરે ઔર એક બાર ફિર ઉધર **સુન્નતોં** કા દૌર દૌરા હો ઔર મુસલમાનોં કો ઇન કી ખોઈ હુઈ શાનો શૌકત વાપસ મિલ જાએ. **કુરતુબા** મેં આજ જિસ જગહ જામેઅ મસ્જિદ વાકેઅ હૈ, યહાં બુત પરસ્તોં કે ઝમાને મેં ઉન કી ઇબાદત ગાહ થી. જબ સ્પેન મેં ઇસાઈ મઝહબ ફૈલા તો ઉન્હોં ને ઉસ ઇબાદત ગાહ કો ગિરા કર યહાં **કલીસા** (યા'ની ગિર્જા) તા'મીર કર લિયા. જબ મુસલમાનોં ને **કુરતુબા** ફત્હ કિયા તો કલીસા કો સુલ્હ કી શરાઈત કે મુતાબિક દો હિસ્સોં મેં બાંટ દિયા ગયા એક હિસ્સે મેં મુસલમાનોં ને બ દસ્તૂર “કલીસા” રહને દિયા ઔર દૂસરા હિસ્સા “મસ્જિદ” બના દિયા. લેકિન જબ **કુરતુબા** મુસલમાનોં કા દારુસ્સલ્તનત (CAPITAL) કરાર પાયા ઔર યહાં કી આબાદી તેઝી સે બઢી તો મસ્જિદ કા હિસ્સા નમાઝોં કે લિયે તંગ પડ ગયા યહાં તક કે જબ **અબ્દુરહમાન અદાબિલ** કી હુકૂમત આઈ તો ઉન કે સામને જામેઅ **કુરતુબા** કી તૌસીઅ કા સુવાલ આયા, કલીસા કો મસ્જિદ મેં શામિલ કિયે બિગૈર તૌસીઅ મુમ્કિન ન થી બિના બરીં (યા'ની ઇસ લિયે) **અબ્દુરહમાન અદાબિલ** ને ઇસાઈયોં સે ઝમીન ખરીદ લી. વસીઅ ઝમીન હાસિલ કરને કે બા'દ ઉન્હોં ને જામેઅ મસ્જિદ **કુરતુબા** કી તા'મીર અઝ સરે નૌ શુરૂઅ કી, મસ્જિદ કા નકશા બડા અઝીમુશ્શાન થા. ઇસે પાયએ તકમીલ તક પહોંચાને કે લિયે તવીલ મુદત દરકાર થી. લેકિન **અબ્દુરહમાન અદાબિલ** તા'મીર શુરૂઅ હોને કે બા'દ દો સાલ હી મેં (172 સિ.હિ.) મેં ફૌત હો ગએ ઉન કે બા'દ ઉન કે બેટે **હશ્શામ** ને તા'મીર જારી રખી. બા'દ મેં **ખુ-લફાએ બની ઉમય્યા** ઇસ મસ્જિદ મેં મઝીદ તૌસીઆત કરતે રહે યહાં તક કે તા'મીરી કામ કા ઇખ્તિતામ તકરીબન 392 સિ.હિ. બ મુતાબિક 1002 સિ.ઈ. મેં હુવા. ઇસ તરહ **કુરતુબા** કી તારીખી જામેઅ મસ્જિદ કી તા'મીરાત મેં કમો બેશ દો

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : જો શપ્સ મુઝ પર દુરુદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (ટ્રાવે)

સો સાલ કા અર્સા લગા. કુરતુબા કી અઝીમુશ્શાન શોહરએ આફાક જામેઅ મસ્જિદ કો અગર્યે તારીખી આસાર કી હૈસિયત સે બાકી રખા ગયા હૈ મગર સદ કરોડ અફસોસ ! મુસલ્માનોં કી બદ આ'માલિયોં કે સબબ વહાં નમાઝ પઢને પર પાબન્દી હૈ. હાં સચ્ચાહ (TOURIST) સિફ દેખને કે લિયે આ સકતે હૈં.

18 સાલ સે કમ ઉમ્ર નૌ જવાનોં કા મસ્જિદ મેં દાખિલા બન્દ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! અફસોસ ! હમારે ગુનાહોં કી નુહસત બઢતી ચલી જા રહી હૈ, દુન્યા કે એક એસે મુલક મેં જહાં મુસલ્માનોં કી આબાદી 90 ફીસદ બતાઈ જાતી હૈ, વહાં બે અ-મલી કા એસા ઝબર દસ્ત સૈલાબ આ ગયા કે અબ ૨-જબુલ મુરજજબ 1432 સિ.હિ. જૂન 2011 સિ.ઈ. કી એક અખ્બારી રિપોર્ટ કે મુતાબિક 18 સાલ સે કમ ઉમ્ર કે નૌ જવાનોં કે લિયે મસ્જિદ મેં નમાઝ પઢને પર કાનૂની તૌર પર પાબન્દી આઈદ કર દી ગઈ હૈ !!!

આહ ! ઇસ્લામ તરે ચાહને વાલે ન રહે જિન કા તૂ ચાંદ થા અફસોસ વોહ હાલે ન રહે

મસાજિદ કા વુજૂદ ખતમ કિયા જા રહા હૈ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! અફસોસ ! નમાઝોં સે હમારી દૂરી કી વજહ સે મસ્જિદેં ખાલી દેખ કર ઓર હમેં અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી ઇબાદત સે બે રગબત પા કર દુશ્મનાને ઇસ્લામ એક દમ ખબાસત પર ઉતર આએ હૈં ઓર હમેં ઇસ્લામી અકદાર સે દૂર કરને કી નિત નઈ સાઝિશેં કર રહે હૈં. યેહ નહીં ચાહતે કે હમ નમાઝેં પઢેં ઓર બા અમલ રહેં, ઇસ લિયે હમારે દીની મરાકિઝ યા'ની મસાજિદ કો હદફ (યા'ની નિશાને) પર લે લિયા હૈ ઓર હમ હૈં કે દુન્યા કી દૌલત ઇકઠી કરને હી સે કુરસત નહીં પાતે ! બા'ઝ રૂહ ફરસા ખબરેં સુનિયે ઓર અગર દિલ ઝિન્દા હૈ તો સદમે સે સર ધુનિયે : ❀ એક મુલક મેં ગૈર મુસ્લિમોં ને **157 મસાજિદ** કો તાલે લગા દિયે ઓર મસાજિદ કો તિજારતી ઓર રિહાઈશી મકાસિદ કે લિયે ગૈર મુસ્લિમોં કે હવાલે કર દિયા ગયા ❀ સરકારી તહવીલ કે બહાને 324 મસાજિદ કો નમઝિયોં કે લિયે બન્દ કર દિયા ગયા ❀ એક મુલક કે એક શહર મેં 92 મસાજિદ કો રિહાઈશ ગાહોં ઓર મવેશિયોં કે બાઝોં મેં તબ્દીલ કર દિયા ગયા ❀ ઇસી તરહ એક મુલક કે એક કસ્બે મેં મસ્જિદ પર ના જાઈઝ કબ્જા કર કે ઉસ મેં અપને બાતિલ મા'બૂદોં કે

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક હુવા ઓર ઉસ ને મુઝ પર દુરુદે પાક ન પઢા તહકીક વોહ બદ બખ્ત હો ગયા. (ઉઝ્બેક)

મુજસ્સમે રખ દિયે ગએ ❁ ઇસી તરહ એક અખ્બાર મેં ખબર શાએઅ હુઈ કે એક મુલક કે એક શહર મેં તુર્ક મુસલ્માનોં કી એક મસ્જિદ કો આગ લગા કર શહીદ કર દિયા ગયા ❁ કિસી મુલક કે એક મુફતી સાહિબ ને બતાયા કે “કમ્યૂનિસ્ટ ઇન્કિલાબ” સે પહલે હમારે મુલક મેં 1200 મસાજિદ મૌજૂદ થીં જિન મેં સે અકસર ગૈર મુસ્લિમોં કી ઇબાદત ગાહ, સ્ટોર ઓર અજાઇબ ઘર મેં તબ્દીલ કર દી ગઈ.

“મસ્જિદ ભરો તહરીક” ચલાઈયે : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! મસ્જિદોં કી વીરાની પર ખૂબ દિલ જલાઈયે, ઝોર શોર સે **“મસ્જિદ ભરો તહરીક”** ચલાઈયે, ઓર એક એક બે નમાઝી પર **ઇન્ફિરાદી કોશિશ** કર કે ઉસે નમાઝી બનાઈયે ઓર યૂં અપની મસાજિદ કા તહફ્ફુઝ ભી ફરમાઈયે કે જો મકાન અપને મકીનોં (યા'ની રહને વાલોં) સે આબાદ હો ઉસ પર કોઈ કબ્જા નહીં જમા સકતા, વરના ખાલી મકાન પર કોઈ ભી કાબિઝ હો સકતા હૈ જૈસા કે ફારસી મકૂલા હૈ : **خانه خالی را دیوی گیرد** : “ખાલી ઘર પર જિન્ન ભૂત કબ્જા કર લેતે હૈ.” બહર હાલ જો મસ્જિદ નમાઝિયોં સે આબાદ હોગી ઉસ કી તરફ નાપાક ઇરાદે સે આંખ ઉઠાને સે પહલે દુશ્મને ઇસ્લામ 420 બાર સોયેગા. યહાં એક મસ્અલા ઝેહન નશીન ફરમા લીજિયે કે જિસ જગહ એક બાર શરઅન મસ્જિદ બન ગઈ અબ વોહ તા કિયામત મસ્જિદ હી રહેગી. **તહ્તસ્સરા** (યા'ની સાતવીં ઝમીન કે નીચે) સે લે કર અર્શે મુઅલ્લા જો કે સાતવેં આસ્માન કે ભી ઊપર હૈ વહાં તક ઉસ કી સારી ફઝા ભી મસ્જિદ હૈ. અબ ચાહે **مَعَاذَ اللّٰهِ عَزَّوَجَلَّ** ઉસ પર સડક તા'મીર હો જાએ યા માર્કેટ બના દી જાએ, વોહ જગહ કિયામત તક મસ્જિદ હી કે હુકમ મેં રહેગી ઓર ઉસ કા એહતિરામ ભી બર કરાર રહેગા. યુનાન્યે મેરે આકા આ'લા હઝરત, ઇમામે અહલે સુન્નત, મુજદિદે દીનો મિલ્લત, મૌલાના શાહ ઇમામ અહમદ રઝા ખાન **عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن** “તન્વીરુલ અબ્સાર ઓર દુર્રે મુખ્તાર” કે હવાલે સે નક્લ ફરમાતે હૈ : **وَلَوْ خَرِبَ مَا حَوْلَهُ وَاسْتُغْنِيَ عَنْهُ يَتَقَىٰ مَسْجِدًا عِنْدَ الْإِمَامِ وَالثَّانِي أَبَدًا إِلَىٰ قِيَامِ السَّاعَةِ وَبِهِ يُفْتَىٰ** ઓર અગર ઉસ (યા'ની મસ્જિદ) કા ઇર્દ ગિર્દ વીરાન હો ગયા ઓર ઉસ કી ઝરૂરત ન રહી તો ભી મસ્જિદ બાકી રહેગી ઇમામ સાહિબ (યા'ની ઇમામ અબૂ હનીફા) ઓર

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَسَى نَى مَوْجَ پَر دَس مَرَتَبَا سُوْخُ اَوْر دَس مَرَتَبَا شَا م دُرْدَہ پا ک پِدا اُسے کِیا مَت کَہ دِن مَہرِی شَکَا مَت مِیلَہِی. (مُحَمَّدِیہ)

ઇમામે સાની (યા'ની ઇમામ અબૂ યુસુફ) કે નઝદીક હમેશા ક્રિયામત તક, ઓર ઇસી પર ફતવા હે. (તَنْوِیْرُ الْاَبْصَارِ دُرْمُخْتَار ۶ ص ۵۰۰) વકારુલ મિલ્લત હઝરતે અલ્લામા મૌલાના મુફતી મુહમ્મદ વકારુદ્દીન કાદિરી રઝવી ﷺ ફરમાતે હે : “જિસ જગહ એક મર્તબા મસ્જિદ બન જાતી હે વોહ ઇસ તરહ ક્રિયામત તક મસ્જિદ હો જાતી હે કે ઊપર અર્શ તક ઓર નીચે તહ્તસસરા તક મસ્જિદ હે ઉસ મેં એક ઇંચ (ભી) જગહ કમ નહીં કી જા સકતી.” (વકારુલ ફતાવા, જિ. 2, સ. 297)

કર મસ્જિદે આબાદ તેરી કબ્ર હો આબાદ

ફિરદૌસ અતા કર કે ખુદા તુઝ કો કરે શાદ

اٰمِیْن بِجَاہِ النَّبِیِّ الْاَمِیْن صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب ! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

ઈન્ફિરાદી કોશિશ કી બ-ર-કત : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! الْحَمْدُ لِلّٰہِ عَزَّوَجَلَّ દા'વતે ઇસ્લામી મસ્જિદે આબાદ કરતી હે, આપ ભી મસ્જિદ આબાદ કર કે અપને કલ્બે નાશાદ કો શાદ કરને, પાંચો વક્ત મસ્જિદ મેં હાઝિર હો કર અપને રબ ેઝ્જલ કો યાદ કરને, ઇશ્કે રસૂલ સે અપને દિલ કી ઉજડી બસ્તી આબાદ કરને કે લિયે દા'વતે ઇસ્લામી કા મ-દની માહોલ અપનાએ રહિયે, ખૂબ ખૂબ મ-દની કાફિલોં મેં સુન્નાતોં ભરા સફર કીજિયે ઓર “ફિકે મદીના” કે ઝરીએ રોઝાના મ-દની ઇન્આમાત કા રિસાલા પુર કીજિયે ઓર હર મ-દની માહ કી 10 તારીખ કે અન્દર અન્દર અપને યહાં કે દા'વતે ઇસ્લામી કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્મ કરવા દીજિયે, આઈયે ! આપ કી તરગીબ વ તહ્રીસ કે લિયે આપ કો એક મ-દની બહાર સુનાતા હૂં : બાબુલ મદીના (કરાચી) મેં મુકીમ ઇસ્લામી ભાઈ કે બયાન કા લુબ્બે લુબાબ હે : મેં બહરે ઇસ્યાં મેં મુસ્તગરક અપની ઝિન્દગી કે “અનમોલ હીરે” ગફલત કી નઝર કિયે જા રહા થા, રાત ગએ તક દોસ્તોં કે સાથ ખુશ ગપ્પિયોં મેં મસરૂફ રહના મેરા મા'મૂલ થા. 18 ર-મઝાનુલ મુબારક 1429 સિ.હિ. બ મુતાબિક 19 સિતમ્બર 2008 સિ.ઈ. કો હસ્બે મા'મૂલ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुश्म शरीफ न पड़ा उस ने जफ़ा की. (عبدالرزاق)

હમ દોસ્ત મિલ કર બેઠે મઝાક મસ્ખરિયોં મેં મશગૂલ થે ઓર ઈસ કે સબબ મજલિસ સે કડકહોં કે ફવ્વારે ઉબલ રહે થે, દરીં અસ્ના દા'વતે ઈસ્લામી સે વાબસ્તા એક આશિકે રસૂલ હમારે પાસ તશરીફ લાએ, ઉન્હોં ને સલામ ક્રિયા ઓર બેઠ ગએ, ઉન કી આમદ સે હમારી મહફિલ મેં કુછ સન્જ-દગી આઈ, ઉન્હોં ને હમેં નિહાયત ઉમ્દા મ-દની ફૂલોં સે નવાઝા, ઉન કે હુસ્ને આવાઝ ઓર મ-દની અન્દાઝ સે હમેં ઈતના સુરૂર મિલા કે હમ ઉન કે મીઠે બોલોં મેં ખો ગએ. કુછ દેર બા'દ વોહ જાને લગે તો હમ ને અર્ઝ કી : ભાઈ ! મઝીદ કુછ દેર તશરીફ રખિયે ! ઓર હમેં અચ્છી અચ્છી બાતેં બતાઈયે, નેકી કી દા'વત કા જઝબા રખને વાલે ઈસ્લામી ભાઈ ને હમારી દર-ખ્વાસ્ત મન્જૂર ફરમા લી. દૌરાને ગુફ્ત-ગૂ ફિકે આખિરત વ ઈસ્લાહે ઉમ્મત કા મૌઝૂઅ ભી ઝેરે બહસ રહા, ઉસ આશિકે રસૂલ કી પુર તાસીર ઈન્ફિરાદી કોશિશ ને હમારે દિલોં પર ગહરે નુકૂશ છોડે. દૂસરી રાત હમ ફિર ઉસી જગહ મહફિલ સજાએ ઉન ઈસ્લામી ભાઈ કે મુન્તાઝિર થે કે હસ્બે ઉમ્મીદ વોહ તશરીફ લાએ ઓર હમેં દા'વતે ઈસ્લામી કે આલમી મ-દની મર્કઝ ફેઝાને મદીના ચલને કી દા'વત પેશ કી, ઉન કે કિરદાર વ ગુફ્તાર કો દેખ કર કમ અઝ કમ મેં તો ઈન્કાર ન કર સકા ઓર ઉન કે સાથ ફેઝાને મદીના કી પાકીઝા ફઝાઓં મેં પહોંચ ગયા. ખૌફે ખુદા عَزَّوَجَلَّ વ ઈશકે મુસ્તફા ﷺ કા જઝબા દિલ મેં ઉજાગર કરને વાલે રૂહ પરવર મ-દની માહોલ ને મેરે દિલ મેં મ-દની ઈન્કિલાબ બરપા કર દિયા ઓર યૂં ઉસ આશિકે રસૂલ કી “ઈન્ફિરાદી કોશિશ” કી બ-ર-કત સે મુઝે દા'વતે ઈસ્લામી કા મ-દની માહોલ નસીબ હો ગયા.

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِیْب! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

મુહદિસે આ'ઝમ પાર્કિસ્તાન કી ઇન્ફિરાદી કોશિશ : મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! ઈન્ફિરાદી કોશિશ કે કિતને ઝબર દસ્ત નતાઈજ નિકલતે હેં ! સગે મદીના ﷺ કા અપના તજરિબા યેહી હૈ કે ઈજતિમાઈ તૌર પર હોને વાલે બયાનાત બારહા સુનને કે બા વુજૂદ જિન મેં તબ્દીલી નહીં આતી, થોડી સી ઈન્ફિરાદી કોશિશ ઉન કો બદલ કર રખ દેતી હૈ. નેકી કી દા'વત કે મ-દની કામ મેં ઈન્ફિરાદી કોશિશ કા એક

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દુરુદ શરીફ પઢેગા મેં ક્રિયામત કે દિન ઉસ કી શફાઅત કરુગા. (કુબરાલ)

મુન્ફરિદ મકામ હૈ. અમ્બિયાએ કિરામ الصَّلوة وَالسَّلَام عَلَيْهِمْ ને તબ્લીગે દીન કે લિયે જહાં ઇજતિમાઈ કોશિશેં ફરમાઈ હૈં વહાં ઇન્ફિરાદી કોશિશ ભી કી હૈં ઓર એક એક કે પાસ જા કર ભી ઉન્હેં ઇસ્લામ કા પૈગામ દિયા હૈ. બુઝુગાને દીન رَحْمَةُ اللهِ الْبُيِّنَاتِ ને ભી નેકી કી દા'વત કે લિયે ખૂબ ઇન્ફિરાદી કોશિશેં ફરમાઈ હૈં યુનાન્હે મુહદિસે આ'ઝમ પાકિસ્તાન હઝરતે અલ્લામા મૌલાના સરદાર અહમદ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ મદીનતુલ ઔલિયા મુલતાન શરીફ મેં થે. ઇસ દૌરાન તીન નૌ જવાન આપ સે બૈઅત હુએ. આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ને ઉન્હેં મસ્લકે અહલે સુન્નાત પર કાઈમ દાઈમ રહને, ઇસ કી તબ્લીગ કરને, નમાઝ-હાએ પંજગાના પાબન્દી સે પઢને કી તલ્કીન ફરમાઈ. ફિર ઉન્હેં દાઢી રખને ઓર મૂંછેં કાટને કા બડે પ્યારે અન્દાઝ મેં હુકમ દિયા ઓર ફરમાયા કે જિસ તરહ વિત્રોં કી નમાઝ કો વાજિબ સમઝતે હો ઇસી તરહ દાઢી બઢાને કો ભી વાજિબ સમઝો. એક મુશ્ત દાઢી રખના વાજિબ હૈ, ઇસ કે ખિલાફ કરને યા'ની કમ કરને પર ગુનાહ ઓર અઝાબ હોગા. હઝરતે મુહદિસે આ'ઝમ رَحْمَةُ اللهِ الْكَرِيم عَلَيْهِ કી હસીન તલ્કીન કા ઉન પર ગહરા અસર પડા ઉન્હોં ને દાઢિયાં રખ લીં. અબ વોહ بِحَمْدِ تَعَالَى શરીઅત કે પાબન્દ હૈં ઓર બડી વજાહત (યા'ની ઇઝ્ઝત) રખતે હૈં. (હયાતે મુહદિસે આ'ઝમ, સ. 89)

સરકાર કા આશિક ભી ક્યા દાઢી મુંડાતા હૈ !

કયૂં ઇશક કા ચેહરે સે ઇઝહાર નહીં હોતા

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 234)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

મરને સે કબ્લ નૌ જવાન કી દાઢી ઘર વાલોં ને કાટ ડાલી ! : સદ કરોડ અફસોસ ! હાલાત દિન બ દિન બિગડતે ચલે જા રહે હૈં, એક તરફ મગરિબી તહઝીબ કી યલગાર, ફેશન કી તૂમાર, ફિલ્મ બીની કે લિયે ઘર ઘર ટીવી, ઇન્ટરનેટ ઓર વીસીઆર હૈ તો બદ કિસ્મતી સે દૂસરી તરફ મુસલ્માન કહલાને વાલે અ-મલન સુન્નાતોં સે બેઝાર નઝર આ રહે હૈં ! દા'વતે ઇસ્લામી સે વાબસ્તા ઓરંગી ટાઉન, બાબુલ મદીના કરાચી કા એક નૌ જવાન આશિકે રસૂલ જિસ કી ઉમ્ર બ મુશ્કિલ 20 સાલ હોગી, દાઢી જબ સે આઈ રખ લી થી, બેયારા ખૂન કે સરતાન (યા'ની બ્લડ કેન્સર.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક યેહ તુમ્હારે લિયે તહારત હૈ. (અબુ)

BLOOD CANCER) મેં મુબતલા હો ગયા. મેં (યા'ની સગે મદીના ﷺ) ઉસ કી ઇયાદત કે લિયે અસ્પતાલ પહોંચા, બેયારા ઝિન્દગી ઓર મૌત કી કશ્મકશ મેં થા.....ઝબાન સાથ નહીં દે રહી થી.....દાઢી ચેહરે સે ઉતાર લી ગઈ થી, મેં ચોંકા.....ઉસ મઝલૂમ ને ચેહરે કી તરફ બ મુશ્કિલ તમામ હાથ ઉઠાયા ઓર ઇશારે સે ફરિયાદ કી.....મેં ઇતના સમઝ સકા ગોયા વોહ કહ રહા થા “મેં ને **مَاذَا اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ** નહીં મુંડવાઈ” મેરે ઘર વાલોં ને નીંદ યા બેહોશી કી હાલત મેં મેરી દાઢી સાફ કર ડાલી હૈ. આહ ! ચન્દ હી દિનોં કે બા'દ વોહ દુખિયારા દુન્યા સે ચલ બસા. અલ્લાહ **عَزَّوَجَلَّ** મર્હૂમ કી બે હિસાબ મગ્ફિરત ફરમાએ ઓર ઉસ કી દાઢી સાફ કર ડાલને વાલે કો તૌબા કી સઆદત બખ્શે.

‘AMIN بِجَاذِ النَّبِيِّ الْآمِينَ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

રૂહ મેં સોઝ નહીં, કલ્બ મેં એહસાસ નહીં

કુછ ભી પૈગામ મુહમ્મદ કા તુમ્હેં પાસ નહીં

મુસલ્માન કહલાને વાલોં કી સુન્નતોં સે દૂરી : અફસોસ સદ કરોઝ અફસોસ !

કૈસા નાઝુક દૌર આ પહોંચા હૈ કે આજ મુસલ્માન કહલાને વાલે અપની ઓલાદ કો બિલજબ્ર સુન્નતોં સે દૂર રખતે હેં બલ્કે સુન્નતોં પર અમલ કરને પર બસા અવકાત તરહ તરહ કી સઝાએં દેતે હેં, એસે એસે **દિલ ખરાશ વાકિઆત** દેખે ગએ કે બસ ખુદા કી પનાહ. કઈ નૌ જવાન ઇસ્લામી ભાઈયોં ને મ-દની માહોલ સે મુ-તઅસ્સિર હો કર દાઢી રખ લી તો ખાનદાન ભર મેં ગોયા ઝલ્ઝલા આ ગયા ! અગર ધોંસ ધમકી ઓર મારપીટ સે બાઝ ન આએ તો દાઢી રખને કે સબબ બેયારે ઘરોં સે નિકાલ દિયે ગએ, નીંદ કી હાલત મેં આશિકાને રસૂલ કી દાઢિયોં પર કેંચિયાં ચલા દી ગઈ. દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની કામ કે આગાઝ સે પહલે કા વાકિઆ હૈ, એક નૌ જવાન સગે મદીના ﷺ કે પાસ આને જાને, ઉઠને બેઠને લગા, ઉસ પર માહોલ કા અસર પડને લગા. ઉસ ને ઘર પર આતે જાતે “**السَّلَامُ عَلَيْكُمْ**” કહના શુરૂઅ કર દિયા, બા'ઝ અવકાત દૌરાને ગુફ્ત-ગૂ ઉસ ને “**إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ**” કહ દિયા ! મુસલ્માન કહલાને વાલે વાલિદૈન કે કાન ખડે હો ગએ !

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : તુમ જહાં ભી હો મુઝ પર દુરુદ પઢો કે તુમહારા દુરુદ મુઝ તક પહોંચતા હૈ. (ટ્રાન્.)

બાઝપુર્સ શુરૂઅ હો ગઈ, યુનાન્યે ઉસ સે ઘર મેં સુવાલ હુવા : બેટા ! બાત ક્યા હૈ કે આજ કલ સલામ કરને ઔર **إِنَّ شَاءَ اللَّهُ** કરને લગ ગયા હૈ ! ઉસ ગરીબ ને સુન્નતોં કે અદના ખાદિમ સગે મદીના **غُفَى** કા નામ લે દિયા, બસ ખેલ ખત્મ, ઉસે સખ્તી કે સાથ રોક દિયા ગયા કે ખબરદાર ! આજ કે બા'દ ઇસ “મુલ્લા” કી સોહબત મેં તુઝે નહીં રહના ! આખિરે કાર વોહ બેચારા મોડર્ન બન ગયા.

વોહ દૌર આયા કે દીવાનએ નબી કે લિયે

હર એક હાથ મેં પથ્થર દિખાઈ દેતા હૈ

મ-દની માહોલ સે રોકા તો હેરોઇન્યી બન ગયા, બાપ પછતા રહા હૈ : ઇસી સે મિલતા જુલતા એક ઔર ઇબ્રત અંગેઝ વાકિઆ સુનિયે, યુનાન્યે એક ઇસ્લામી ભાઈ કે બયાન કા ખુલાસા હૈ કે (હેદરઆબાદ, બાબુલ ઇસ્લામ, પાકિસ્તાન) કા એક નૌ જવાન ગાલિબન 1988 સિ.ઈ. મેં દા'વતે ઇસ્લામી કે **મ-દની માહોલ** સે વાબસ્તા હુવા. નમાઝોં કી પાબન્દી કે સાથ સાથ ચેહરે પર દાઢી શરીફ સજા લી, સર પર ઇમામા શરીફ અપની બહારેં દિખાને લગા. ઉસ ને મદ્ર-સતુલ મદીના (બાલિગાન) મેં પઢના ભી શુરૂઅ કર દિયા. ઉસ કા તઅલ્લુક એક મોડર્ન ઔર અમીર ઘરાને સે થા, ઘર વાલોં કો ઉસ કી ઝિન્દગી મેં આને વાલા **મ-દની ઇન્કિલાબ** સમઝ મેં ન આયા યુનાન્યે ઉસ કી મુખા-લફ્ત શુરૂઅ હો ગઈ, તરહ તરહ સે ઉસ કી દિલ આઝારિયાં કી જાતીં, સુન્નતોં પર ચલને કી રાહ મેં રુકાવટેં ખડી કી જાતીં ઔર **દા'વતે ઇસ્લામી** કા મ-દની માહોલ છોડને પર મજબૂર કિયા જાતા. વોહ કભી કભાર બે બસ હો કર ફરિયાદ કરતા કે મુઝે ઇસ મ-દની માહોલ સે દૂર ન કરો વરના પછતાઓગે, મગર ઉસ કી કિસી ને ન સુની. મુખા-લફ્ત કા ચેહ સિલ્સિલા તકરીબન ત્રીન સાલ તક ચલતા રહા બિલ આખિર તંગ આ કર ઉસ ને ઘર વાલોં કે સામને હથિયાર ડાલ દિયે ઔર દાઢી શરીફ મુંડવા કર દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ કો “ખૈર આબાદ” કહ દિયા. બેઝે ભાઈ ચૂંકે ડોક્ટર થે ઇસ લિયે ઇસે ભી ડોક્ટર બનને કે લિયે સરદારઆબાદ (પંજાબ, પાકિસ્તાન) કે એક મેડીકલ કોલેજ મેં દાખિલ કરવા દિયા ગયા. જહાં વોહ હોસ્ટેલ (ઇકામત ગાહ) મેં બુરી સોહબત કી નુહૂસતોં કા શિકાર હો કર ચરસ પીને લગા ઔર સખ્ત બીમાર હો ગયા, ઘર વાલે ઉસે વાપસ હેદરઆબાદ લે આએ.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જિસ ને મુઝ પર દસ મરતબા દુરુદે પાક પઢા અલ્લાહ ઉસ પર સો રહમતો નાઝિલ ફરમાતા હૈ. (ખૂત)

વાલિદ સાહિબ ને ઇલાજ પર લાખોં રૂપૈ ખર્ચ કર ડાલે મગર ન સિદ્દહત યાબ હુવા ન હી સુધરા બલ્કે અબ વોહ હેરોઈન કા નશા કરને લગા. કસરત સે નશા કરને કી વજહ સે વોહ સૂખ કર કાંટા હો ગયા, દાંતોં કી સફેદી ગાઈબ હો કર ઉન પર કાલક કી તહ ચઢ ગઈ ઔર અબ તા દમે તહરીર ઉસ કી હાલત પાગલોં કી સી હો ચુકી હૈ. અલ્લાહ કી રહમત સે અબ વાલિદ સાહિબ દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા હો ચુકે હૈં, ઔર બેચારે બહુત પછતા રહે હૈં કે કાશ ! ઉસ વક્ત મુઝે દા'વતે ઇસ્લામી કી અહમિયત સમઝ મેં આ જાતી ઔર મેં અપને બેટે કો દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે દૂર ન કરતા તો શાયદ આજ મુઝે યેહ દિન ન દેખને પડતે. મગર “અબ પછતાએ ક્યા હોત જબ ચિડિયાં યુગ ગઈ ખેત.” અલ્લાહ તઆલા ઉસ નૌ જવાન કો નશે કી આદતે બદ છોડ કર ફિર સે દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા હોને કી તૌફીક અતા ફરમાએ.

اٰمِيْنَ بِجَاٰهِ النَّبِيِّ الْاَمِيْنَ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

ઔલાદ કી દુરુસ્ત તરબિયત કીજિયે વરના પછતાઓંગે : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! ઇસ સચ્ચી હિકાયત મેં ઉન વાલિદૈન કે લિયે ઇબ્રત હી ઇબ્રત હૈ જો અપની ઔલાદ કો સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ મેં શિર્કત, મ-દની કાફિલે મેં સફર કી સઆદત, આશિકાને રસૂલ કી સોહબત નીઝ દાઢી ઔર ઇમામા શરીફ સજાને, સુન્નતોં ભરા લિબાસ અપનાને સે રોકતે ઔર સુન્નતોં પર અમલ કરને પર બાર બાર ટોકતે બલ્કે મ-દની માહોલ સે દૂર હોને પર મજબૂર કરતે હૈં, યાદ રખિયે ! આપ કા પ્યારા બેટા, આપ કે જિગર કા ટુકડા ઔર અપની અમ્મી કી આંખોં કા તારા હી સહી લેકિન યેહ મત ભૂલિયે કે વોહ અલ્લાહ ેઝ્ઝલ્ કા બન્દા, ઉસ કે પ્યારે હબીબ ેઝ્ઝલ્ કા ઉમ્મતી ઔર ઇસ્લામી મુઆ-શરે કા એક ફર્દ હૈ. અગર આપ કી તરબિયત ઉસે અલ્લાહ ેઝ્ઝલ્ કી દુરુસ્ત તરીકે પર ઇબાદત, સરકારે મદીના ેઝ્ઝલ્ કા સુન્નતેં ઔર ઇસ્લામી મુઆ-શરે મેં ઉસ કી ઝિમ્મેદારી ન સિખા સકી તો ઉસે અપના ઇતાઅત ગુઝાર ફરઝન્દ દેખને કે સુનહરે ખ્વાબ ભી મત દેખિયે ક્યૂંકે યેહ ઇસ્લામ હી તો હૈ જો એક મુસલ્માન કો અપને વાલિદૈન કી ઇતાઅત ઔર ઉન કે હુકૂમ કી બજા આ-વરી કા દર્સ દેતા હૈ. દેખા યેહ ગયા હૈ કે જબ ઔલાદ કી તરબિયત સે ગફલત કે અ-સરાત સામને આતે હૈં તો યેહી વાલિદૈન હર કસો નાકસ કે સામને

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : जिस के पास मेरा जिक्र हो और वोह मुज पर दुश्म शरीफ न पड़े तो वोह लोगों में से कन्जूस तरीन शप्स है. (ज़िज़्ज़िया)

અપની ઔલાદ કે બિગડને કા રોના રોતે દિખાઈ દેતે હૈં, ઉન્હેં યેહ નહીં ભૂલના ચાહિયે કે ઔલાદ કો ઈસ હાલ તક પહોંચાને મેં ખુદ ઉન કા અપના હી હાથ હૈ. ઉન્હોં ને અપને બચ્ચે કો ABC બોલના તો સિખાયા મગર કુરઆન પઢના ન સિખાયા, મગરિબી તહઝીબ કે તૌર તરીકે તો સમજાએ મગર રસૂલે અ-રબી ﷺ કી સુન્નતેં ન સિખાઈ, જનરલ નોલેજ (મા'લુમાતે આમ્મા) કી અહમ્મિયત પર તો ઉસ કે સામને ઘન્ટોં લેક્યર દિયે મગર ફર્ઝ દીની ઉલૂમ કે હુસૂલ કી રગ્બત ન દિલાઈ, ઉસ કે દિલ મેં માલ કી મહબ્બત તો ડાલી મગર ઈશ્કે રસૂલ ﷺ કી શમ્મ ન જલાઈ, ઉસે દુન્યવી ના કામિયોં કા ખૌફ તો દિલાયા મગર કબ્ર વ હશર કે ઇમ્તિહાન કી નાકામી કે ભયાનક નતાઈજ સે ન ડરાયા, ઉસે “હેલો ! હાઉ આર યૂ !” કહના તો સિખાયા મગર સલામ કરને કા સહીહ તરીકા ન બતાયા.

ઘરતિકાબે ગુનાહ કી માદર પિદર આઝાદી : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! યાદ રખિયે ! ઇરતિકાબે ગુનાહ કી માદર પિદર આઝાદી, કેબલ, વીસીઆર ઓર ઇન્ટરનેટ કી દસ્ત-યાબી, રક્સો સુરુદ કી મહફિલોં કી આબાદી ઓર બિગડા હુવા ઘરેલૂ માહોલ, યેહ સબ કુછ મિલ કર કિરદાર કી અ-ઝ-મતોં કો બે ઇન્તિહા દાગદાર કર દેતે હૈં ઓર ફિર ઐસે ઇન્સાન સે પાકીઝા અફઝાલ કા સુદૂર મુહાલ ન સહી મગર નિહાયત દુશ્વાર ઝરૂર હો જાતા હૈ. ઈસ લિયે વાલિદૈન કો ચાહિયે કે અપની ઔલાદ કી ઝાહિરી ઝૈબો ઝીનત, અચ્છી ગિઝા, ઉમ્દા લિબાસ ઓર દીગર ઝરૂરિયાત કી કફાલત (યા'ની ઝિમ્મેદારી નિભાને) કે સાથ સાથ ઉન કી મ-દની તરબિયત કે લિયે ભી કોશાં રહેં, ઓર સિફ ઔલાદ હી કી નહીં અપની ઇસ્લાહ કી ભી ફિક કરની ચાહિયે ક્યૂંકે જો ખુદ ડૂબ રહા હો વોહ દૂસરોં કો ક્યા બચાએગા ! જો ખુદ ખ્વાબે ગફલત મેં હો વોહ દૂસરોં કો ક્યા જગાએગા, જો ખુદ પસ્તિયોં કી તરફ લુઢક રહા હો વોહ કિસી ઓર કો બુલન્દિયોં પર ક્યૂંકર પહોંચાએગા ! લિહાઝા ખુદ ભી નેકિયાં અપનાના, રિઝાએ ઇલાહી પાના, અપને આપ કો ગુનાહોં સે મહફૂઝ બનાના, જહન્નમ કે હોલનાક અઝાબોં સે બચાના ઓર રહમતે ઇલાહી عَزَّوَجَلَّ સે જન્નતુલ ફિરદૌસ મેં જાના હૈ ઓર અપની પ્યારી પ્યારી ઔલાદ કો ભી ઇસી ડગર (યા'ની રાહ) પર ચલાના હૈ. ઇસ મક્સદ કે હુસૂલ કે લિયે **દા'વતે ઇસ્લામી** કા મ-દની માહોલ એક ઝબર દસ્ત ને'મત હૈ. કુરઆનો અહાદીસ ઓર અકવાલે બુઝુગાને દીન رَحْمَةُ اللّٰهِ الْبَرِيَّةِ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : उस शप्स की नाक भाक आलूद हो जिस के पास मेरा ठिक हो और वोह मुज पर दुरुहे पाक न पड़े. (१७)

કી રોશની મેં ઔલાદ કી તરબિયત કા તરીકા જાનને કે લિયે દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મતબૂઆ 188 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “તરબિયતે ઔલાદ” કા ઝરૂર મુતા-લઆ કીજિયે.

सूना जंगल रात अंधेरी, छाई बढली काली है

सोने वालो जागते रहियो योरों की रबवाली है

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

શર્હે કલામે રઝા : મેરે આકા આ'લા હઝરત رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی کے ઇસ શે'ર કે મા'ના યેહ હો સકતે હેં કે ઐ મુસલ્માનો ! ઇસ દુન્યા કા જંગલ સુન્સાન વ વીરાન હૈ, રાત ભી ઘુપ અંધેરી ઔર ઊપર સે કાલી ઘટા ભી છાઈ હુઈ હૈ, ઐસી ખૌફનાક સૂરતે હાલ મેં અવ્વલ તો નીંદ આ નહીં સકતી ઔર અગર ફિર ભી સો ચુકે હો તો ફૌરન જાગ ઉઠો ક્યૂંકે યહાં કે હિફાઝત કરને વાલે તુમ્હારી હિફાઝત ખાક કરેંગે યેહ તો ખુદ હી લુટેરે હેં. યા'ની ગફલતોં ઔર નફસાની ખ્વાહિશોં કા હર તરફ ઘટા ટોપ અંધેરા છાયા હુવા હૈ, યેહ નફસો શૈતાન જો હર વક્ત તુમ્હારે સાથ લગે હુએ હેં ઇન કો અપના ખૈર ખ્વાહ મત સમઝ બૈઠના યેહ મુહાફિઝ નહીં બલ્કે ચોર હેં ખબરદાર ! હોશિયાર !! જાગતે રહો !!! કહીં યેહ તુમ્હારા **ઈમાન** ન ચુરા લેં.

यन्द रोजा है येह दुन्या की बहार दिल लगा इस से न गाड़िल जी नहार

उम्र अपनी यूँ न गइलत में गुजार होशियार ऐ भइवे गइलत होशियार

એક દિન મરના હૈ આખિર મૌત હૈ

કર લે જો કરના હૈ આખિર મૌત હૈ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ક્યા બેટા ભી કભી બાપ કો મારતા હૈ ? : તમ્બીહુલ ગાફિલીન મેં હૈ કે “સમર કન્દ” કે એક આલિમે દીન હઝરતે સય્યિદુના અખૂ હફસ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی کے पास એક શપ્સ આયા ઔર કહને લગા : “મેરે બેટે ને મુઝે મારા હૈ.” ઉન્હોં ને હૈરત સે પૂછા : ક્યા બેટા ભી કભી બાપ કો મારતા હૈ ? ઉસ ને કહા : જી હાં ! ઐસા હી હુવા હૈ.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જિસ ને મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દો સો બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસ કે દો સો સાલ કે ગુનાહ મુઆફ હોગે. (તર્કીમ)

હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હફ્સ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْهِ ને દરયાફત ક્રિયા : ક્યા આપ ને ઇસે દીની ઇલ્મો અદબ સિખાયા હૈ ? ઉસ શખ્સ ને નફી (યા'ની ઇન્કાર) મેં જવાબ દિયા. આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْهِ ને પૂછા : કુરઆને કરીમ સિખાયા હૈ ? ઉસ ને કહા : નહીં. ફિર પૂછા : તો વોહ ક્યા કરતા હૈ ? ઉસ ને બતાયા ખેતીબાડી કરતા હૈ. હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હફ્સ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْهِ ને ફરમાયા : જાનતે હૈં કે ઉસ ને આપ કો ક્યું મારા હૈ ? કહા : નહીં. આપ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْهِ ને ઇસ્લાહ કી ખાતિર ઉસ પર ચોટ કરતે હુએ ફરમાયા : શાયદ વોહ સુબહ કે વક્ત ગધે પર સુવાર હો કર જબ ખેત કી તરફ જા રહા હોગા, બૈલ ઉસ કે આગે ઔર કુત્તા ઉસ કે પીછે હોગા, કુરઆને પાક તો ઉસે પઢના આતા નહીં કે કુછ રૂહાનિયત નસીબ હોતી બસ યૂં હી ગફલત મેં કુછ ગુનગુના રહા હોગા, ઐસે મેં આપ ઉસ કે સામને આ ગએ હોંગે, ઉસ ને સમજા હોગા કે બૈલ આડે આ ગયા હૈ ઔર ઉસ કો હાંકને કે લિયે સર પર કોઈ ચીઝ દે મારી હોગી ! શુક કીજિયે કે આપ કા સર ફટા નહીં. (تنبيه الغافلين ص ۶۸)

મહશર મેં પિટાઈ સે બાપ કા ગોશ્ત પોસ્ત ઝડ જાએગા : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! અપની ઔલાદ કો ઇસ્લામી તરબિયત ન દેને વાલે કા અન્જામ ! આજ ભી બે શુમાર બાપ ઐસે મિલેંગે જિન્હેં યેહ શિકાયત હોગી કે હમારી ઔલાદ હમેં ગાલિયાં સુનાતી, હમ પર શોર મચાતી, હમારી પિટાઈ લગાતી ઔર ઘર સે નિકાલ દેને કી ધમ્કિયાં સુનાતી હૈ. બસ માં બાપ કી દુન્યા વ આખિરત કી ભલાઈ ઇસી મેં હૈ કે ઐન શરીઅત વ સુન્નત કે મુતાબિક ઔલાદ કી તરબિયત કરેં. વરના દુન્યા અગર સંવર ભી ગઈ તો આખિરત મેં આફિયત કા હુસૂલ દુશ્વાર હો જાએગા. ઔલાદ કી દુરુસ્ત તરબિયત ન કરને વાલે એક બાપ કે તઅલ્લુક સે એક લરઝા ખૈઝ રિવાયત સમાઅત ફરમાઈયે યુનાન્યે ફકીહ અબુલ્લૈસ સમર કન્દી رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْهِ નકલ કરતે હૈં : મરવી હૈ કે મર્દ સે તઅલ્લુક રખને વાલોં મેં પહલે ઉસ કી ઝૌજા ઔર ઉસ કી ઔલાદ હૈ, યેહ સબ (યા'ની બીવી, બચ્ચે ક્રિયામત મેં) અલ્લાહ جَزَّوَجَزَّ કી બારગાહ મેં અર્ઝ કરેંગે : ઐ હમારે રબ جَزَّوَجَزَّ ! હમેં ઇસ શખ્સ સે હમારા હક દિલા, ક્યૂંકે ઇસ ને કભી હમેં **દીની ઉમૂર કી તા'લીમ** નહીં દી ઔર યેહ હમેં હરામ ખિલાતા થા જિસ કા હમેં ઇલ્મ ન થા, ફિર ઉસ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : مَوْلَى اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : મુઝા પર દુરુદ શરીફ પઢો અલ્લાહ યુઝુજલ તુમ પર રહમત ભેજેગા.

(અનિસ)

શખ્સ કો હરામ કમાને પર ઇસ કદર મારા જાએગા કે ઉસ કા ગોશ્ત ઝડ જાએગા ફિર ઉસ કો મીઝાન (યા'ની તરાઝૂ) કે પાસ લાયા જાએગા, ફિરિશ્તે પહાડ કે બરાબર ઉસ કી નેકિયાં લાએંગે તો ઉસ કે ઇયાલ (યા'ની બાલ બચ્ચો) મેં સે એક શખ્સ આગે બઢ કર કહેગા :

“મેરી નેકિયાં કમ હૈં.” તો વોહ ઉસ કી નેકિયોં મેં સે લે લેગા, ફિર દૂસરા આ કર કહેગા :

“તૂ ને મુઝે સૂદ ખિલાયા થા.” ઔર ઉસ કી નેકિયોં મેં સે લે લેગા, ઇસ તરહ ઉસ કે ઘર વાલે ઉસ કી સબ નેકિયાં લે જાએંગે ઔર વોહ અપને અહલો ઇયાલ કી તરફ હસરત વ યાસ (યા'ની રન્જ વ માયૂસી) સે દેખ કર કહેગા : “અબ મેરી ગરદન પર વોહ ગુનાહ વ મઝાલિમ રહ ગએ જો મૈં ને તુમ્હારે લિયે કિયે થે.” (ઉસ વક્ત) ફિરિશ્તે કહેંગે : “યેહ વોહ (બદ નસીબ) શખ્સ હૈ જિસ કી નેકિયાં ઇસ કે ઘર વાલે લે ગએ ઔર યેહ ઉન (યા'ની ઘર વાલોં) કી વજહ સે જહન્નમ મેં ચલા ગયા.”

(قُرَّةُ الْعَيْنُون ص ૬૦૧)

જો ઘર વાલોં કી વજહ સે મ-દની માહોલ સે દૂર હો ગએ : ન જાને કિતને ઇસ્લામી ભાઈ એસે હોંગે જિન્હોં ને દા'વતે ઇસ્લામી સે મુ-તઅસ્સિર હો કર દાઢી શરીફ સજાઈ હોગી, દીગર ફરાઈઝ વ વાજિબાત ઔર સુન્નતોં પર અમલ કી તરકીબ બનાઈ હોગી મગર ઘર વાલોં યા કિસી ઔર કી તરફ સે કી જાને વાલી મુખા-લફત કે સબબ દિલ બરદાશ્તા હો કર દા'વતે ઇસ્લામી કે સુન્નતોં ભરે મ-દની માહોલ સે દૂર જા પડે હોંગે. એસોં કી ખિદમતોં મેં સગે મદીના ﷺ કી દસ્ત બસ્તા મ-દની ઇસ્તિજા હૈ કે દા'વતે ઇસ્લામી આપ કી અપની સુન્નતોં ભરી તહરીક હૈ, બરાએ કરમ ! ઇસ સે પહલે પહલે પલટ આઈયે કે મૌત આપ કો દુન્યા કી રૌનકોં સે ઉઠા કર કબ્ર કી તન્હાઈયોં મેં મુન્તકિલ કર દે ઔર આપ પર યેહ હસરત તારી હો જાએ કે કાશ ! દુન્યા મેં ઝિયાદા સે ઝિયાદા નેકિયાં કમા લેતા. ઉઠિયે ! હિમ્મત કીજિયે ! ગુનાહોં સે હિફાઝત ઔર નેકિયોં પર ઇસ્તિકામત પાને કે લિયે દા'વતે ઇસ્લામી કે સુન્નતોં ભરે મ-દની માહોલ સે એક બાર ફિર વાબસ્તા હો જાઈયે. હો સકતા હૈ અબ મુખા-લફત ન હો, યા હો ભી તો પહલે સે કમ હો ક્યૂંકે વક્ત કે સાથ સાથ હાલાત વ ખયાલાત બદલ જાતે હૈં, મગર યાદ રહે કે મુખા-લફત કી સૂરત મેં ભી આપ કો નરમી

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર કસરત સે દુરુદે પાક પઢો બેશક તુમ્હારા મુઝ પર દુરુદે પાક પઢના તુમ્હારે ગુનાહો કે લિયે મગ્ફિરત હૈ. (મુસ્લિમ)

નરમી ઓર સિફ નરમી સે કામ લેના હૈ ઓર ગુફ્તાર વ કિરદાર ઓર આદાત વ અત્વાર મેં એસા મ-દની ઇન્કિલાબ લાના હૈ કે ઘર વાલે ઝબાને હાલ સે પુકાર ઉઠે : **“વાહ ક્યા બાત હૈ દા'વતે ઇસ્લામી કી !”** આપ કી તરગીબ વ તહરીસ કે લિયે એક **મ-દની બહાર** આપ કે ગોશ ગુઝાર કરતા હું, યુનાન્યે

ગિર ગિર કર સંબલ ગયા : પંજાબ (પાકિસ્તાન) કે ઝિલઅ મુઝફ્ફર ગઢ કે એક ઇસ્લામી ભાઈ કે બયાન કા ખુલાસા હૈ કે જબ મેં ને **દા'વતે ઇસ્લામી** કે મ-દની માહોલ સે મુ-તઅસ્સિર હો કર **દાઢી** રખના શુરૂઅ કી તો ઘર મેં મ-દની માહોલ ન હોને કી વજહ સે એસી મુખા-લફ્ત હુઈ કે મુઝે **الله** કટવાતે હી બની મગર મેં ને દા'વતે ઇસ્લામી સે અપના નાતા નહીં તોડા. સુન્નતોં ભરે હફ્તાવાર ઇજતિમાઅ મેં ગાહે ગાહે હાઝિરી દેતા રહા, ઇસ સે ગોયા મેરી “બેટરી યાજ” હોતી રહી ઓર નમાઝોં કી પાબન્દી જારી રહી. કુઇ અર્સા ગુઝરને કે બા'દ ફિર જઝબે ને ઉઠાન લી, ઝેહન બના ઓર મેં ને દોબારા દાઢી બઢાની શુરૂઅ કી, ફિર મુખા-લફ્ત શુરૂઅ હો ગઈ, ઇસ મર્તબા પહલે કે મુકાબલે મેં ઝિયાદા અર્સા મુખા-લફ્ત ઝેલી મગર ફિર હિમ્મત હાર ગયા ઓર **اَسْتَغْفِرُالله** મેં ને દાઢી કટવા દી. બિલ આબિર હિમ્મત કર કે તીસરી બાર મેં ને દાઢી કા આગાઝ કર દિયા, અબ કી બાર ઘર વાલોં કી તરફ સે સિફ બરાએ નામ મુખા-લફ્ત કી ગઈ ઓર **اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ** મેં દાઢી બઢાને મેં કામ્યાબ હો ગયા. યહાં તક કે સર પર ઇમામા શરીફ કા તાજ ભી સજા લિયા ઓર દા'વતે ઇસ્લામી કે **મ-દની માહોલ** મેં રચ બસ ગયા ઓર મ-દની કામ ભી શુરૂઅ કર દિયા. આજ (તા દમે તહરીર) તકરીબન 14 સાલ હોને કો આએ હું, દાઢી શરીફ બ દસ્તૂર મેરે ચેહરે પર ઓર સર પર સબ્જ સબ્જ ઇમામા શરીફ કા તાજ મૌજૂદ હૈ, અલ્લાહ તઆલા યેહ સુન્નતેં કબ્ર મેં ભી સાથ લે જાને કી સઆદત ઇનાયત ફરમાએ. આમીન. આજ સોચતા હું કે અગર મેં દાઢી મુંડાને કી હાલત મેં મર જતા તો મેરા ક્યા બનતા ! અલ્લાહ તઆલા દા'વતે ઇસ્લામી કે સુન્નતોં ભરે મ-દની માહોલ કો દિન ગ્યારહવીં રાત બારહવીં તરક્કી અતા ફરમાએ, જિસ ને મુઝે તબાહી કી

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો મુઝ પર એક દુરુદ શરીફ પઢતા હૈ અલ્લાહ ઓસ કે લિયે એક કીરાત અજ લખતા હૈ ઓર કીરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (ખુરૂઝ)

તંગ ગલી સે નિકાલ કર જન્નત કી શાહરાહ પર ગામઝન કર દિયા ઓર મેરે ઝાહિરો બાતિન પર ઐસા મ-દની રંગ ચઢાયા કે અબ મેરે ઘર વાલે બલ્કે દીગર રિશ્તેદાર ભી દા'વતે ઇસ્લામી કી બ-ર-કતોં કે કાઈલ હો ચુકે હૈં.

અગર સુન્નતેં સીખને કા હૈ જઝબા તુમ આ જાઓ દેગા સિખા મ-દની માહોલ
તૂ દાઢી બઢા લે ઇમામા સજા લે નહીં હૈં યેહ હરગિઝ બુરા મ-દની માહોલ

إِنْ شَاءَ اللَّهُ

તુમ અપનાએ રખો સદા મ-દની માહોલ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 604)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

મૌત કે બા'દ કી હોશરુબા મન્ઝર કશી : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો !

ઔર ઐ આશિકાને રસૂલ ! યેહ અહુદ કીજિયે : ખ્વાહ કિતની હી સખ્તિયાં સહની પરેં **મક્કી મ-દની આકા** ﷺ કી પ્યારી પ્યારી સુન્નત **દાઢી મુબારક** ચેહરે પર મુસ્તફિલ સજાની ઔર કબ્ર મેં ભી સાથ લે જાની હૈ. યાદ રહે ! દાઢી મુંડવાના ઔર એક મુઢી સે ઘટાના દોનોં હરામ હૈ. **દા'વતે ઇસ્લામી** કે ઇશાઅતી ઇદારે **મક-ત-બતુલ મદીના** કા મતબૂઆ રિસાલા, **“કાલે બિઝઘૂ”** સફહા 4 સે શુરૂઅ હોને વાલા દિલ હિલા દેને વાલા મઝમૂન બિત્તસરૂફ પેશ કિયા જાતા હૈ બગોશે હોશ સુનિયે : ઐ ગાફિલ ઇસ્લામી ભાઈ ! ઝરા હોશ કર !! મરને કે બા'દ તેરી એક ન ચલેગી, **તેરે નાઝ ઉઠાને વાલે** તેરે કપડે ભી ઉતાર લેંગે. તૂ કિતના હી બડા સરમાયા દાર સહી, તુઝે વોહી **કોરે લઢ્ઢે કા કફન** પહનાએંગે જો ફુટપાથ પર દમ તોડને વાલે લા વારિસ કો પહનાયા જાતા હૈ. તેરી કાર હૈ તો વોહ ભી ગેરાજ (GARAGE) મેં ખડી રહ જાએગી. તેરે બેશ કીમત લિબાસ સન્દૂક મેં ધરે રહ જાએંગે. તેરા માલ વ મતાઅ ઔર ખૂન પસીને કી કમાઈ પર વુ-રસા કાબિઝ હો જાએંગે.

“અપને” અશક બહા રહે હોંગે, **“બેગાને”** (યા'ની પરાએ) ખુશિયાં મના રહે હોંગે. તેરે નાઝ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જિસ ને કિતાબ મેં મુઝ પર દુરૂદ પાક લિખા તો જબ તક મેરા નામ ઉસ મેં રહેગા ફિરિશ્તે ઉસ કે લિયે ઈસ્તિઘ્કાર કરતે રહેગે. (ખુર્દા)

ઉઠાને વાલે તુઝે અપને કન્યોં પર લાદ કર ચલ દેંગે ઔર એક ઐસે વીરાને મેં લે જાએંગે કે તૂ કભી ઈસ હોલનાક સન્નાટે મેં ખુસૂસન રાત કે વક્ત એક ઘડી કે લિયે ભી તન્હા ન આયા થા ન આ સકતા થા બલ્કે ઈસ કે તસવ્વુર સે હી કાંપ જાયા કરતા થા. અબ ગઢા ખોદ કર તુઝે **મનોં મિટ્ટી તલે** દફન કર કે તેરે સારે અઝીઝ ચલ દેંગે, તેરે પાસ એક રાત કુજા એક ઘન્ટા ભી ઠહરને કે લિયે કોઈ રાઝી ન હોગા. ખ્વાહ તેરા ચહીતા બેટા હી ક્યૂં ન હો, વોહ ભી ભાગ ખડા હોગા. તૂ હસરત ભરી નિગાહોં સે અઝીઝોં ઔર દોસ્તોં કો નિગાહોં સે ઓઝલ હોતા દેખ રહા હોગા, દિલ ડૂબતા જા રહા હોગા. ઈતને મેં **દો ખૌફનાક શકલોં વાલે ફિરિશ્તે** (મુન્કર વ નકીર) અપને લમ્બે લમ્બે દાંતોં સે કબ્ર કી દીવારેં ચીરતે હુએ તેરે સામને આ મૌજૂદ હોંગે, ઉન કી આંખોં સે આગ કે શો'લે નિકલ રહે હોંગે, કાલે કાલે મુહીબ (યા'ની હેબત નાક) બાલ સર સે પાઉં તક લટક રહે હોંગે, તુઝે ઝિડક કર બિઠાએંગે, કરખ્ત (યા'ની નિહાયત હી સખ્ત) લહજે મેં ઈસ તરહ **સુવાલાત** કરેંગે : **“مَنْ رَبُّكَ؟”** (યા'ની તેરા રબ કૌન હે?) **“مَا دِيْنُكَ؟”** (યા'ની તેરા દીન ક્યા હે?) ઈતને મેં તેરે ઔર મદીને કે દરમિયાન હાઈલ શુદ્ધ તમામ પદે ઉઠા દિયે જાએંગે કિસી કી હસીન વ દિલરુબા ઔર પ્યારી પ્યારી સૂરત સામને આ જાએગી, યા વોહ અઝીમ ઔર પ્યારી હસ્તી ખુદ તશરીફ લે આએગી. ક્યા અજબ ! તેરી આંખેં શર્મ સે ઝુક જાએ ! હો સકતા હૈ કે તૂ સોચ મેં પડ જાએ કે નિગાહેં ઉઠાઊં તો કેસે ઉઠાઊં ! અપની બિગડી હુઈ સૂરત દિખાઊં તો કેસે દિખાઊં ! યેહ વોહી તો **મ-દની આકા** ﷺ હૈ જિન કા મૈં કલિમા પઢા કરતા થા, અપને આપ કો ઈન ﷺ કા ગુલામ ભી કહતા થા, લેકિન મૈં ને મહબ્બતે રસૂલ કી નિશાની અપની દાઢી શરીફ કે સાથ યેહ ક્યા કિયા ! મીઠે મીઠે આકા ﷺ ને તો યેહ ફરમાયા : **“મૂંછેં ખૂબ પસ્ત કરો ઔર દાઢિયોં કો મુઆફી દો ઔર ચહૂદિયોં જૈસી સૂરત મત બનાઓ.”** (شرح معاني الآثار للطحاوی ج ٤ ص ٢٨) લેકિન હાએ મેરી બદ બખ્તી ! મૈં ચન્દ રોઝા દુન્યા કી ઝીનત મેં ખો ગયા, ફેશન ને મેરા સત્તિયાનાસ કર દિયા, આહ ! આકા ﷺ કે સખ્તી સે મન્અ કરને કે બા વુજૂદ મૈં ને દાઢી મુંડવા કર અપના યેહરા

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જિસ ને મુઝ પર એક બાર દુરુદે પાક પઢા અલ્લાહ ઁઝ્ઝલ ઉસ પર દસ રહમતો ભેજતા હૈ. (મુસ્લમ)

યહૂદિયોં યા'ની મ-દની આકા ﷺ કે દુશ્મનોં જેસા બનાએ રખા ! હાએ ! અબ કયા હોગા ! કહીં એસા ન હો કે મેરી બિગડી હુઈ શકલ દેખ કર સરકારે આલી વકાર ﷺ મુંહ ફેર લેં ઓર યેહ ફરમા દેં કે “યેહ તો મેરે દુશ્મનોં વાલા યેહરા હૈ મેરે ગુલામોં વાલા નહીં !!” અગર ખુદા ના ખ્વાસ્તા એસા હુવા તો સોચ ઉસ વક્ત તુઝ પર કયા ગુઝરેગી !

ન ઉઠ સકેગા કિયામત તલક ખુદા કી કસમ

અગર નબી ને નઝર સે ગિરા કે છોડ દિયા

એસા નહીં હોગા, ﷺ હરગિઝ નહીં હોગા. અભી તૂ ઝિન્દા હૈ, માન જા ! અપને કમઝોર બદન પર તરસ ખા ! ઝટપટ ઉઠ હિમ્મત કર ! અંગ્રેઝી ફેશન ઓર ફિરંગી તહઝીબ કો તીન તલાકેં દે ડાલ ઓર અપના યેહરા મીઠે મીઠે આકા, મક્કી મ-દની મુસ્તફા ﷺ કી પાકીઝા સુન્નાત સે આરાસ્તા કર લે ઓર એક મુઢી દાઢી સજા લે. હરગિઝ હરગિઝ શૈતાન કે ઇસ ફરેબ મેં ન આ ઓર ઇન વસાવિસ કી તરફ તવજજોહ મત લા, કે “અભી તો મેં ઇસ કાબિલ નહીં હુવા, મેરી તો ઉમ્મ હી કયા હૈ ? મેરા ઇલ્મ ભી ઇતના કહાં હૈ ! અગર કિસી ને દીન કે બારે મેં સુવાલ કર દિયા તો મુઝે જવાબ નહીં આએગા મેં તો જબ કાબિલ હો જાઊંગા ઉસ વક્ત દાઢી રખૂંગા.” યાદ રખ ! યેહ શૈતાન કા કામ્યાબ તરીન વાર હૈ કે ઇન્સાન અપને બારે મેં યેહ સમઝ બૈઠે કે “હાં ! અબ મેં કાબિલ હો ગયા હૂં.” યાદ રખિયે ! અપને આપ કો “કાબિલ” સમઝના યેહી “ના કાબિલિયત” કી સબ સે બડી દલીલ હૈ. આજિઝી ઇખ્તિયાર કર ! બડે બડે ઉ-લમાએ કિરામ ભી હર સુવાલ કા જવાબ નહીં દેતે તો કયા હર સુવાલ કા જવાબ દેને કી તૂ ને કોઈ ઝિમ્મેદારી લે રખી હૈ ? નફ્સ કી હીલા બાઝિયોં મેં મત આ ! ઓર માન જા, ખ્વાહ માં રોકે, બાપ મન્અ કરે, મુઆ-શરા આડે આએ, શાદી મેં રુકાવટ ખડી હો. કુછ હી હો જાએ અલ્લાહ ઁઝ્ઝલ ઓર ઉસ કે ખ્વારે રસૂલ મેં રુકાવટ ખડી હો. કુછ હી હો જાએ અલ્લાહ ઁઝ્ઝલ ઓર ઉસ કે ખ્વારે રસૂલ ﷺ કા હુક્મ માનના માનના ઓર માનના હી હૈ, તસલ્લી રખ ! અગર જોડા લૌહે મહફૂઝ પર લિખા હુવા હૈ તો તેરી શાદી હો કર રહેગી ઓર અગર નહીં લિખા તો દુન્યા કી કોઈ તાકત તેરી શાદી નહીં કરવા સકતી. ઝિન્દગી કા કયા ભરોસા ?

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : જો શપ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (طبرانی)

દાદી મુંડવાતે હી મૌત : કિસી ને સગે મદીના ﷺ (રાકિમુલ હુરૂફ) કો કુછ ઈસ તરહ કા વાકિઆ સુનાયા થા કે બંગલાદેશ મેં એક નૌ જવાન ને દાદી રખી થી, જબ ઉસ કી શાદી કા વક્ત કરીબ આયા તો વાલિદૈન ને દાદી મુંડવાને પર મજબૂર કિયા. બા દિલે ના ખ્વાસ્તા (યા'ની ન ચાહતે હુએ ભી) નાઈ કે પાસ જા કર દાદી મુંડવા કર ઘર કી તરફ આતે હુએ સડક ઉબૂર કર રહા થા કે કિસી તેઝ રફતાર ગાડી ને કુચલ કર રખ દિયા, ઉસ કા દમ નિકલ ગયા ઔર ઉસ કી શાદી કે અરમાન ખાક મેં મિલ ગએ, માં બાપ ન બચા સકે ! ન શાદી હુઈ ન દાદી રહી. **તો પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈ !** હોશ મેં આ ! અલ્લાહ ﷻ પર ભરોસા કર કે આજ હી દાદી મુંડવાને સે તૌબા કર કે અહ્દ કર લે કે તાજદારે રિસાલત ﷺ કી મહબ્બત મેં ગરદન તો કટ સકતી હૈ મગર અબ મેરી દાદી દુન્યા કી કોઈ તાકત મુઝ સે જુદા નહીં કર સકતી. શાબાશ.....! મુબારક.....! મુબારક.....! મુબારક.....!!!

ઉન કા દીવાના ઈમામા ઔર જુલ્ફો રીશ મેં
વાહ ! દેખો તો સહી લગતા હૈ કિતના શાનદાર

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 399)

દાદી મુન્ડોં સે આકા ﷺ કી નફરત કા ઘબ્રત નાક વાકિઆ : સગે ઈરાન ખુસ્રવ (પરવેઝ) કે પાસ હઝરતે અબ્દુલ્લાહ બિન હુઝાફા ﷺ કે હાથ સરકારે મદીના ﷺ કા નેકી કી દા'વત પર મુશ્તમિલ નામએ મુબારકા (યા'ની મક્તૂબ શરીફ) પહોંચા તો ઈસ ગુસ્તાખે રસૂલ ને મક્તૂબે વાલા કો દેખતે હી ગુસ્સે સે શહીદ કર ડાલા ઔર ઉસ બદ ઝબાન ને બકા : (.....પરવેઝ કા બે અ-દબાના જુમ્લા નક્લ કરને કી હિમ્મત નહીં, લિહાઝા હઝફ કિયા જાતા હૈ.....) ઈસ કે બા'દ સગે ઈરાન ખુસ્રવ (પરવેઝ) ને બાઝાન કો જો યમન મેં ઉસ કા ગવર્નર થા ઔર અરબ કા તમામ મુલક ઉસ કે ઝેરે ઈક્તિદાર સમજા જાતા થા યેહ હુકમ ભેજા કે..... (યહાં પર ભી સગે ઈરાન પરવેઝ કી બક્વાસ હઝફ કી જાતી હૈ) બાઝાન ને એક ફૌજ દસ્તા મામૂર કિયા, જિસ કે અફસર કા નામ ખર ખસ્સરહ થા. નીઝ સરકારે મદીના ﷺ કે

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुइदे पाक न पड़ा तबकीक वोह बढ भन्त हो गया. (उज्ज)

અ-સરો રુસૂખ પર ગહરી નઝર ડાલને કે લિયે એક મુલ્કી અફસર ભી ઉસ કે સાથ કિયા જિસ કા નામ બાન્વિયા થા. યેહ દોનોં અફસરાન જિસ વક્ત સરકારે મદીના મુસ્તફા ﷺ કી બારગાહે બેકસ પનાહ મેં પેશ કિયે ગએ તો રો'બે નુબુવ્વતે મુસ્તફા ﷺ કી વજાહ સે ઉન કી ગરદન કી રગેં થરથરા રહી થીં. યેહ લોગ ચૂંકે આતશ પરસ્ત (પારસી) થે. ઈસ લિયે દાદિયાં મુંડી હુઈં ઓર મૂંછેં ઈસ કદર બઢી હુઈ થીં કે ઉન સે ઉન કે લબ ઢકે હુએ થે ઓર અપને બાદશાહ પરવેઝ કો “રબ” કહા કરતે થે. ઉન કે ચેહરે દેખ કર પ્યારે આકા ﷺ કો તક્લીફ પહોંચી, કરાહત (યા'ની બેઝારી) કે સાથ ફરમાયા : “તુમ પર હલાકત હો કે એસી સૂરત બનાને કા તુમ સે કિસ ને કહા હૈ?” ઉન્હોં ને જવાબ દિયા : “હમારે રબ પરવેઝ ને.” પ્યારે આકા ﷺ ને ફરમાયા : “મગર મેરે રબ તઆલા ને તો મુઝે યેહ હુકમ દિયા હૈ કે દાઢી બઢાઊં ઓર મૂંછેં કતરવાઊં.”

(تاريخ الخبيس ج ٢ ص ٣٥, ફતાવા ર-ઝવિયા, જિ. 22, સ. 647, મુલખખસન)

કિયામત કા દિલ હિલા દેને વાલા મન્ઝર : મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ વાકિએ પર ગૌર ફરમાઈયે ! સમઝ મેં ન આયા હો તો દોબારા પઢિયે ! ખૂબ ગૌર કીજિયે ! દો એસે અશખાસ જો અભી ગૌર મુસ્લિમ હેં મુસલ્માન નહીં હુએ. અહકામે શરીઅત સે ના વાકિફ ભી હેં. મગર ચૂંકે ઉન્હોં ને ફિતરી વઝૂઅ કે સાથ ઝિયાદતી કી, ચેહરે કે કુદરતી હુસ્ન કો બરબાદ કિયા. સરકારે આલી વકાર ﷺ કી તબીઅતે મુબા-રકા કો ઉન કા યેહ (યા'ની દાઢી મુંડાને કા) ફે'લ ઇન્તિહાઈ ના ગવાર ગુઝરા ઓર બા લુજૂદ રહ્મતુલ્લિલ આ-લમીન હોને કે ફરમાયા : “તુમ પર હલાકત હો.” ઝરા સોચિયે ! ગૌર કીજિયે ! જબ મૈદાને કિયામત મેં સબ જમ્મ હોંગે, નફસી નફસી કા આલમ હોગા, માં અપને બેટે સે ઓર બેટા અપને બાપ સે ભાગ રહા હોગા, ઉસ વક્ત એક હી તો ઝાતે પાક ﷺ હોગી જો આસિયોં કી ઉમ્મીદ ગાહ હોગી, ઉસી સરકારે નામદાર ﷺ કી ખિદમતે અકદસ મેં સબ કો હીઝિરી દેની હોગી. યાદ રખિયે ! જો જિસ હાલ મેં મરેગા, ઉસી હાલ મેં

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर એક બાર દુરુદ પાક પઢા અલ્લાહ એસ પર દસ રહમતે બેજતા છે. (મ)

કિયામત કે રોજ ઉઠાયા જાએગા. દાઢી વાલા, દાઢી કે સાથ ઉઠેગા ઔર દાઢી મુન્ડા, દાઢી મુન્ડા હી ઉઠેગા.

ઐ મહબૂબ ﷺ કી સુન્નત કો અપને ચેહરે સે દૂર કરને વાલો ! અગર પ્યારે સરકાર, શહન્શાહે અબરાર ﷺ ને આપ સે ઇસ્તિફસાર ફરમા લિયા : **“ક્યા તુમ મુઝ સે મહબ્બત કરતે રહે હો ?”** ઝાહિર હૈ ઇન્કાર તો કર હી નહીં સકતે યેહી અઝ્ઝ કરેંગે : **યા રસૂલલ્લાહ ﷺ** ! આપ હી હમારે સબ કુછ હૈં, હમ આપ ﷺ કો અપને માં બાપ, માલ વ ઔલાદ સબ સે અઝીઝ તર સમઝતે હૈં. સરકાર ﷺ ! હમ તો દુન્યા મેં ઝૂમ ઝૂમ કર અઝ્ઝ કિયા કરતે થે :

મેરે તો આપ હી સબ કુછ હૈં રહમતે આલમ !

મેં જી રહા હૂં ઝમાને મેં આપ હી કે લિયે

હુઝૂર ﷺ ! હમારી બેતાબી કા આલમ તો યેહ થા કે બે કરાર હો કર અઝ્ઝ ગુઝાર હુવા કરતે થે :

ગુલામે મુસ્તફા બન કર મેં બિક જાઊં મદીને મેં

મુહમ્મદ નામ પર સૌદા સરે બાઝાર હો જાએ

ઐ આકા ﷺ ! જબ મહબ્બત કુછ ઝિયાદા હી જોશ મારતી થી તો યેહ તક કહ દેતે થે :

જાન બી મેં તો દે હૂં ખુદા કી કસમ !

કોઈ માંગે અગર મુસ્તફા કે લિયે !

યેહ સબ કુછ સુન કર (અલ્લાહ એઝ્ઝ ન કરે) આકા ﷺ બિલફઝ્ઝ યેહ ઇશાદિ ફરમાએ : **ઐ મેરે ગુલામો ! અગર વાકેઈ તુમ મુઝે માં બાપ ઔર માલ વ ઔલાદ સબ સે અઝીઝ તર સમઝતે થે ઔર સિફ મેરી હી ખાતિર દુન્યા મેં ઝિન્દા થે. નીઝ મેરે નામ પર બિકને બલકે જાન તક દેને કે લિયે તય્યાર થે તો ફિર આખિર ક્યા વજહ થી કે શકલો સૂરત મેરે દુશ્મનોં જૈસી બનાએ ફિરતે થે ?**

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો શખ્સ મુઝ પર દુરુદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (ટર્મી)

ક્યા તુમ્હે મેરે યેહ ઇશાદાત ન પહોંચે થે કે ﴿1﴾ “મૂંછે ખૂબ પસ્ત (યા'ની છોટી) કરો ઔર દાઢિયોં કો મુઆફી દો (યા'ની ઇન કો બઢને દો) ઔર યહૂદિયોં કી સી સૂરત મત બનાઓ. ” (شرح معانی الآثار للطحاوی ج ٤ ص ٢٨) ﴿2﴾ “જો મેરી સુન્નત ઇખ્તિયાર કરે વોહ મેરા ઔર જો મેરી સુન્નત સે મુંહ ફેરે વોહ મેરા નહીં.” (ابن عساکر ج ٢٨ ص ١٢٧) ﴿3﴾ “જો મેરી સુન્નત પર અમલ ન કરે વોહ મુઝ સે નહીં.”

(ابن ماجه ج ٢ ص ٤٠٦ حدیث ١٨٤٦)

અગર આકા ﷺ રૂઠ ગએ તો.....! : ફેશન પર મર મિટને વાલો ! યેહ ઇશાદાતે આલિયા યાદ દિલાને કે બા'દ અગર ખુદા ના ખ્વાસ્તા હમારે **પ્યારે આકા** ﷺ રૂઠ ગએ તો આપ ક્યા કરેંગે ? કિસ કે દરવાઝે પર ફરિયાદ કરેંગે ? કિસ કે દરવાઝે પર **શફાઅત** કી ભીક લેને જાએંગે ? કૌન **અલ્લાહ** કે **ઘરો** ગઝબ સે બચાને વાલા હોગા ? અભી મૌકઅ હૈ, જબ તક સાંસ બાકી હૈ વક્ત હૈ, ઝટપટ તૌબા કર લીજિયે, અપના ચેહરા **પ્યારે પ્યારે ઔર મીઠે મીઠે આકા** ﷺ કી **મીઠી મીઠી સુન્નત** સે આરાસ્તા કર લીજિયે, અપને રુખ પર **મહબ્બત કી નિશાની** સજા લીજિયે. યેહ ખુશ ફહમી ખત્મ કર દીજિયે કે અભી તો ઉમ્મ હી ક્યા હૈ ? બા'દ મેં રખ લેંગે, શાદી કે બા'દ દેખી જાએગી ! **ભોલે ભાલે ઇસ્લામી ભાઈયો !** શૈતાન કે ચક્કર મેં મત આઈયે ! વોહ કેસે હી કરીબી અઝીઝ કી ઝબાની તુમ્હે યેહ બાવર કરવાને કી કોશિશ કરે કે અભી તુમ્હારી ઉમ્મ **દાઢી** રખને જિતની નહીં હુઈ હૈ, બા'દ મેં રખ લેના. યકીન માનિયે યેહ શૈતાન કા બહુત બડા ઔર બુરા વાર હૈ, ઇસ વાર સે ઉસ મરદૂદ ને ન જાને કિતનોં કો તબાહ કર દિયા. **આઈયે ! આપ કો એક ઇબ્રત નાક વાકિઆ સુનાઊં.**

મરને સે પહેલે શામત : એક નૌ જવાન કમો બેશ સાલ ભર “દા'વતે ઇસ્લામી” કે સુન્નતોં ભરે મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા રહા ઔર દાઢી ભી સજા લી. ફિર ન જાને ક્યા સૂઝી ! શાયદ બુરે દોસ્ત મિલ ગએ. **مَدَدَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ** દાઢી સાફ કરવા દી. શબે જુમુઆ કો બાબુલ મદીના કરાચી કે

ફરમાને મુસ્તફા : صلى الله تعالى عليه وآله وسلم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક હુવા ઓર ઉસ ને મુઝ પર દુરુદે પાક ન પઢા તહકીક વોહ બદ બખ્ત હો ગયા. (ઉજા)

હફતાવાર સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ મેં ગૈર હાઝિર રહા. જુમુઆ કે રોઝ દોસ્તોં કે સાથ બાબુલ મદીના (કરાચી) કે સાહિલે સમુન્દર પર પિકનિક મનાને કે લિયે ગયા. ઓર આહ ! દાઢી મુંડવાને કે સિર્ફ 15 દિન કે બા'દ બેચારા સમુન્દર મેં ડૂબ કર મૌત કે ઘાટ ઉતર ગયા.

મિલે પાક મેં અહલે શાં કેસે કેસે મકીં હો ગએ લા મકાં કેસે કેસે
હુએ નામવર બે નિશાં કેસે કેસે ઝમીં ખા ગઈ નૌ જવાં કેસે કેસે !

જગહ જ લગાને કી દુન્યા નહીં હૈ

યેહ ઇબ્રત કી જા હૈ તમાશા નહીં હૈ

ફેશન પરસ્તોં કી સોહબત કી નુહૂસત : ઉસ મહૂમ નૌ જવાન કી ઉમ્મ તકરીબન બીસ સાલ હોગી, ક્યા ઉમ્મ થી ! બકૌલ કસે શાયદ દાઢી રખને કી અભી ઉમ્મ હી નહીં આઈ થી ! કહીં ઇસ લિયે તો ઇન્તિકાલ સે સિર્ફ પન્દરહ દિન પહલે દાઢી સાફ નહીં કરવા દી થી ! નહીં હરગિઝ નહીં, બસ બેચારે કે નસીબ ! બુરી સોહબત કા અસર ! અલ્લાહ ેزَّوَجَّل ! મહૂમ કી મગ્ફિરત કરે. યેહ ડૂબને વાલા નૌ જવાન હમ સબ કો ઉત્તારને કે લિયે બહુત કુછ સામાને ઇબ્રત છોડ ગયા ! જો કોઈ દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે દૂર હોને કા ખયાલ કરે યા સૈરો તફરીહ કે શાએકીન સે દોસ્તી કા રિશ્તા જોડે, ઉસે ચાહિયે કે ઇસ ઇબ્રત નાક વાકિએ પર અચ્છી તરહ ગૌર કર લે કે કહીં મેં ભી દૂસરોં કે લિયે સામાને ઇબ્રત ન બન જાઊં ! કહીં એસા ન હો કે મેરે યેહ ફેશન પરસ્ત દોસ્ત ખુદ ભી ડૂબેં ઓર મુઝે ભી લે ડૂબેં ! ઓર ગૌર કરે કે કહીં એસા તો નહીં કે મેરી ઝિન્દગી કે દિન પૂરે હોને કો આ ગએ હૈં ઓર ઇસી વજહ સે શૈતાન અપના પૂરા ઝોર મુઝ પર લગા રહા હૈ, કહીં ચન્દ રોઝ કી બુરી સોહબત કી નુહૂસત કે ઝરીએ વોહ મેરી ઝિન્દગી ભર કી કમાઈ પર પાની ન ફૈર દે. બે નમાઝિયોં ઓર ફાસિકોં કી સોહબતોં મેં બૈઠને વાલો ! ખબરદાર !!! રબ્બુલ અનામ ેزَّوَجَّل પારહ 7 સૂરતુલ અન્આમ આયત નમ્બર 68 મેં ઇશાદિ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर इस मरतबा सुब्ह और इस मरतबा शाम दुइटे पाक पढा उसे कियामत के दिन मेरी शफाअत मिलेगी. (मुहम्मद)

ફરમાતા હે :

وَأَمَّا يُنْسِيَنَّكَ الشَّيْطَانُ فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ
الدِّكْرِ مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۝

તર-જ-મએ કન્જુલ ઈમાન : ઓર જો કહીં તુએ શૈતાન ભુલાવે તો યાદ આએ પર ઝાલિમોં કે પાસ ન બેઠ.

દાઢી સિફ મુસ્તફા ﷺ કી પસન્દ કી રખો : ઐ મ-દની મહબૂબ

ﷺ કે યાહને વાલો ! માન જાઓ ! અપની જવાની પર મત ઇતરાઓ ! દુન્યવી મજબૂરિયોં કો હીલા મત બનાઓ, આઓ ! આઓ ! ઐ આશિકાને રસૂલ ! આઓ ! રસૂલે અકરમ ﷺ કે દામને કરમ સે લિપટ જાઓ ! **ઇન કે પરવર દગાર, રબ્બે ગફફાર** عَزَّوَجَلَّ સે ભી મઝિરત કી ભીક તલબ કર લો. ઇન સે ભી મુઆફી માંગ લો ! યેહ બારગાહ કરમ વાલી બારગાહ હે, યહાં સે કોઈ સાઈલ માયૂસ નહીં જાતા, **સુન્નત** કી ખૈરાત લે લો, અપને ચેહરે સે દુશ્મને ખુદા વ મુસ્તફા કી નુહસત કી અલામત કો હમેશા હમેશા કે લિયે ઘો ડાલો ઓર પ્યારી પ્યારી **સુન્નત** ચેહરે પર સજા લો. ઓર હાં ! ખયાલ રખના ! શૈતાન બડા મક્કાર વ અચ્ચાર હે, કહીં ઐસા ન હો કે આપ અંગ્રેજોં ઓર યહૂદિયોં સે તો દામન છુડા લેં ઓર **દાઢી** ભી સજા લેં મગર શૈતાન દૂસરે ઝાવિયે સે ફિર ઘેર લે ઓર આપ કો ફાન્સીસિયોં કે કદમોં મેં પટખ દે. મતલબ યેહ કે કહીં “ફેન્ય કટ” યા’ની ખશખશી દાઢી ન રખ લેના કે દાઢી મુંડાના ઓર કતરવા કર એક મુઢી સે છોટી કર દેના દોનોં હી હરામ હે. દાઢી રખિયે ઓર ઝરૂર રખિયે મગર મીઠે મુસ્તફા ﷺ કી પસન્દ કી રખિયે યા’ની એક મુઢી પૂરી રખિયે.

દાઢી મુંડે કી 30 શામતેં : ફતાવા ર-ઝવિયા જિલ્દ 22 મેં દાઢી મુંડાને ઓર એક મુઢી સે ઘટાને કી મઝમ્મત મેં “لَمْعَةُ الضُّحَى فِي إِغْفَاءِ اللَّحَى” નામી એક રિસાલા હે ઓર ઉસ રિસાલે કે ઇખ્તિતામ પર યા’ની **ફતાવા ર-ઝવિયા** જિલ્દ 22 સફહા 675 તા 676 પર દાઢી મુંડાને ઓર એક મુઢી સે ઘટાને વાલોં કે મુ-તઅલ્લિક કુરઆનો હદીસ કી રોશની મેં 30 સઝાઓં, વઈદોં ઓર મઝમ્મતોં કી ફેહરિસ દર્જ ફરમાઈ હે :

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : حَسْبِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुश्म शरीफ न पड़ा उस ने जफ़ा की. (عبدالرزاق)

(બખૌફે તવાલત હવાલે હઝ્રફ કર દિયે હૈં, જિન્હેં દેખના હો વોહ વહીં સે દેખ લેં) જલ્ જલાલે વસલ્લી અલ્લે તૈઆલી અલૈહે વાલે વસલ્મ હૈં ફરમાન હૈં અલ્લાહ વ રસૂલ કે ના ફરમાન હૈં શૈતાને લઈન કે મહકૂમ (યા'ની મા તહત) હૈં સપ્ત અહમક હૈં અલ્લાહ (عَزَّوَجَلَّ) ઉન સે બેઝાર હૈં રસૂલુલ્લાહ ﷺ બેઝાર હૈં રસૂલુલ્લાહ ﷺ સૂરત દેખને સે કરાહત આતી હૈં યહૂદી સૂરત હૈં નસરાની વઝ્ઝ હૈં ફિરંગિયોં સે મુશાબેહ (યા'ની મિલતે જુલતે હૈં) મજૂસ (આતશ પરસ્તોં) કે પૈરવ (યા'ની નકશે કદમ પર) હૈં હિન્દૂઓં કી સૂરત, મુશ્રિકીન કી સીરત હૈં મુસ્તફા ﷺ કે ગુરૌહ સે નહીં ઉન્હીં (ઉન હી) અપને હમ સૂરતોં નસારા વ યહૂદ વ મજૂસ વ હુનૂદ કે ગુરૌહ સે હૈં વાજિબુત્તા'ઝીર (યા'ની લાઈકે સઝા) હૈં શહર બદર કરને કે કાબિલ હૈં મુબદિલીને ફિતરત (યા'ની ફિતરત બદલને વાલે) હૈં મુગયિરે ખલિકલ્લાહ (યા'ની અલ્લાહ કે બનાએ હુએ કો બિગાડને વાલે) હૈં ઝનાને મુખન્નસ (યા'ની હિજડે) હૈં ખુદા કે અહ્દ શિકન (વા'દા ખિલાફ) હૈં ઝલીલો ખ્વાર હૈં ઘિનોને કાબિલે નફરત હૈં મરદુદુશ્શહાદહ (યા'ની ગવાહી કે લિયે ના લાઈક) હૈં પૂરે ઈસ્લામ મેં દાખિલ ન હુએ હલાકત મેં હૈં, મુસ્તહિકે બરબાદી હૈં દીન મેં બે બહરા (મહઝમ) આખિરત મેં બે નસીબ હૈં અઝાબે ઈલાહી કે મુન્તઝિર અલ્લાહ ﷻ કો સપ્ત દુશ્મન વ મબગૂઝ હૈં સુબ્હ હૈં તો અલ્લાહ કે ગઝબ મેં, શામ હૈં તો અલ્લાહ કે ગઝબ મેં કિયામત કે દિન ઉન કી સૂરતેં બિગાડી જાએંગી અલ્લાહ વ રસૂલ ﷺ કે મલ્હીન હૈં, દુન્યા વ આખિરત મેં મલ્હીન (લા'નત કિયે ગએ) હૈં, અલ્લાહ વ મલાએકા વ બશર (ઈન્સાન) સબ કી ઉન પર લા'નત હૈ, ફિરિશતોં ને ઉન કે લા'નતી હોને પર આમીન કહી અલ્લાહ તઆલા ઉન પર નઝરે રહમત ન ફરમાએગા વોહ બિહિશત (યા'ની જન્નત) મેં ન જાએંગે અલ્લાહ ﷻ ઉન્હેં જહન્નમ મેં ડાલેગા. وَالْعِيَادُ بِاللَّهِ تَعَالَى (યા'ની ઔર (ઈસ સે) અલ્લાહ તઆલા કી પનાહ)

ફરમાને મુસ્તફા : صلى الله تعالى عليه وآله وسلم : જો મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દુરુદ શરીફ પઢેગા મેં કિયામત કે દિન ઉસ કી શફાઅત કરુગા. (કુત્રઅમલ)

મકે શૈતાં મેં મત આઓ ભાઈયો ! રુખ પે તુમ દાઢી સજાઓ ભાઈયો !
છોડો ફેશન માન જાઓ ભાઈયો ! ખુદ કો દોઝખ સે બચાઓ ભાઈયો !
બિલ ચકીં દુન્યા બડી હૈ બે વફા ઈસ સે તુમ મત દિલ લગાઓ ભાઈયો !

મેં નિહાયત હી બિગડે હુએ કિરદાર કા માલિક થા : મીઠે મીઠે ઈસ્લામી

ભાઈયો ! મહબ્બતે રસૂલ કી નિશાની દાઢી બઢાને કા જઝબા પાને, સર પર ઈમામા શરીફ કા તાજ સજાને કા શૌક બઢાને, જઝબએ ઈશકે રસૂલ સે સરશાર હો કર ઝુલ્ફેં રખાને કી સુન્નત અપનાને કા ઝૌક નિભાને, મ-દની હુલ્લે પર ઈસ્તિકામત પાને ઔર કુરઆને કરીમ પઢને પઢાને કે લિયે દા'વતે ઈસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે હર દમ વાબસ્તા રહિયે. સુન્નતોં ભરે **મ-દની કાફિલોં** મેં સફર કા મા'મૂલ બનાઈયે ઔર **મ-દની ઈન્આમાત** કે મુતાબિક અપની ઝિન્દગી કે શબો રોઝ ગુઝારિયે. આપ કી તહરીસ કે લિયે એક **મ-દની બહાર** પેશ કી જાતી હૈ. **બાબુલ મદીના** (કરાચી) મેં મુકીમ ઈસ્લામી ભાઈ કે બયાન કા લુબ્બે લુબાબ હૈ : મ-દની માહોલ સે વાબસ્તગી સે કબ્લ મેં નિહાયત હી બિગડે હુએ કિરદાર કા માલિક થા, રાત ગએ તક દોસ્તોં કે ઝુરમટ મેં ખુશ ગપ્પિયોં મેં મસરૂફ રહતા, ન તો વાલિદૈન કી ઈઝ્ઝત કા પાસ થા ઔર ન હી અપને કીમતી વક્ત કે ઝિયાઅ (યા'ની ઝાએઅ હોને) કા એહસાસ, મેરી ઝિન્દગી કે ચારોં તરફ ગફલતોં કા પહરા થા. ઘર વાલે મેરી હ-ર-કતોં કી વજહ સે સખ્ત પરેશાન, મુઝે સુધારને કી તગો દૌ મેં લગે રહતે ક્યૂંકે નેક ઔલાદ સે મુઆ-શરે મેં વાલિદૈન કી ભી નેક નામી હોતી હૈ. એક રોઝ મેરે ભાઈ ને એક **આશિકે રસૂલ** સે મેરી મુલાકાત કરવાઈ, ઉન્હોં ને નિહાયત મહબ્બત ભરે અન્દાઝ મેં દા'વતે ઈસ્લામી કે તહ્ત હોને વાલે હફતાવાર સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ મેં શિર્કત કી દા'વત પેશ કી ઔર **મદ્ર-સતુલ મદીના** (બરાએ બાલિગાન) મેં દાખિલા લેને કી રગ્બત દિલાઈ નીઝ અહકામે શરીઅત પર અમલ કી બ-ર-કતેં ઔર ફઝીલતેં બતાઈ. ઉન કી ભરપૂર ઈન્ફિરાદી કોશિશ ને દિલ પર ગહરા અસર ડાલા ઔર મેં ઈન્કાર ન કર સકા. મેં ને **મદ્ર-સતુલ મદીના** (બરાએ બાલિગાન) મેં દાખિલા લે લિયા.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર દુરુદે પાક કી કસરત કરો બેશક યેહ તુમ્હારે લિયે તહારત હૈ.

(અરબી)

મદ્ર-સતુલ મદીના (બરાએ બાલિગાન) મેં મુઝે દુરુસ્ત મખારિજ સે હુરફ કી અદાએગી કે સાથ કુરઆને મજીદ ફુરકાને હમીદ પઢને કી સઆદત મિલી ઓર **સુન્નતે મુસ્તફા** ﷺ કે મુતાબિક ઝિન્દગી ગુઝારને વાલે **આશિકાને રસૂલ** કી સોહબત કી બ-ર-કત સે દીન સે એસી મહબ્બત પૈદા હો ગઈ કે આજ કે બિગડે હુએ હાલાત મેં જબ કે ચહાર સૂ ફેશન પરસ્તી કા દૌર દૌરા હૈ. મેં ચેહરે પર દાઢી શરીફ ઓર સર પર ઇમામા શરીફ કા તાજ સજાએ ન સિર્ફ ખુદ સુન્નતોં ભરી ઝિન્દગી બસર કરને કી કોશિશ કર રહા હૂં બલકે સુન્નતોં કે પરચાર કા ભી કોશાં (યા'ની કોશિશ કરને વાલા) હૂં, **અલ્હમ્દુલિલ્લાહુઝ્ઝલ** તા દમે તહરીર મુઝે ઝેલી મુશા-વરત કે નિગરાન કી હૈસિયત સે મ-દની કામોં કી ઝિમ્મેદારી મિલી હુઈ હૈ.

બુરી સોહબતોં સે કનારા કશી કર કે અચ્છોં કે પાસ આ કે પા મ-દની માહોલ
તનઝૂલ કે ગહરે ગઢે મેં થે ઉન કી તરક્કી કા બાઈસ બના મ-દની માહોલ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 604)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

દા'વતે ઇસ્લામી કે જમિઆત વ મદારિસ કી તા'દાદ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! ઇસ મ-દની બહાર મેં ઇન્ફિરાદી કોશિશ ઓર **મદ્ર-સતુલ મદીના** (બાલિગાન) કી બ-ર-કતે નુમાયાં હૈં કે જિન કી વજહ સે એક ઔબાશ નૌ જવાન રાહે સુન્નત પર ચલ કર દૂસરોં કો ચલાને વાલા બના. તમામ ઇસ્લામી ભાઈયોં ઓર ઇસ્લામી બહનોં સે મેરી મ-દની ઇલ્તિજા હૈ કે અપને અપને **મદ્ર-સતુલ મદીના** (બાલિગાન વ બાલિગાત) મેં ઝરૂર દાખિલા લેં ઓર કુરઆને કરીમ ન પઢે હોં તો પઢેં ઓર અગર તજવીદ કે સાથ પઢે હુએ હોં તો અપને તન્જીમી ઝિમ્મેદાર સે તરકીબ બના કર દૂસરોં કો પઢાએ. **અલ્હમ્દુલિલ્લાહુઝ્ઝલ** મેરી મા'લૂમાત કે મુતાબિક તા દમે તહરીર (14 ર-મઝાનુલ મુબારક 1432 સિ.હિ./15 અગસ્ટ 2011 સિ.ઈ.) સિર્ફ પાકિસ્તાન મેં બરાએ હિફઝ વ નાઝિરા મ-દની મુન્નોં કે તકરીબન 766 ઓર મ-દની મુન્નિયોં કે તકરીબન 316 મદારિસુલ મદીના ચલાએ જા રહે હૈં જિન મેં મ-દની મુન્નોં ઓર મ-દની મુન્નિયોં કી મિલા કર કુલ તા'દાદ તકરીબન 72000 હૈ. નીઝ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : તુમ જહાં ભી હો મુઝ પર દુરુદ પઢો કે તુમહારા દુરુદ મુઝ તક પહોંચતા હૈ. (ટર્મીન)

ઇસ્લામી ભાઈયોં કે **મદ્ર-સતુલ મદીના** બાલિગાન (ઉમૂમન વક્ત : બા'દે ઇશા દૌરાનિયા : તકરીબન 40 મિનટ) કી તા'દાદ તકરીબન **3316** હૈ ઓર ઇસ્લામી બહનોં કે **મદ્ર-સતુલ મદીના** બાલિગાત (ઉમૂમન વક્ત : સુબહ 8:00 સે લે કર અસ્ર તક મુખ્તલિફ અવકાત મેં, દૌરાનિયા : 1 ઘન્ટા 12 મિનટ) કી તા'દાદ તકરીબન **39938** હૈ. નીઝ (10 ર-જબુલ મુરજજબ 1432 સિ.હિ.. 12-6-2011) ઇસ્લામી ભાઈયોં કે દર્સે નિઝામી કે જામિઆતુલ મદીના કી તા'દાદ તકરીબન 90 ઓર ઇસ્લામી બહનોં કે જામિઆતુલ મદીના કી તા'દાદ તકરીબન 72 હૈ, ત-લબા કી તા'દાદ તકરીબન **6671** ઓર તાલિબાત કી તા'દાદ તકરીબન **2841** હૈ. ઇન તમામ જામિઆતુલ મદીના (લિલ બિનીન વ લિલ બનાત) ઓર મદારિસુલ મદીના (લિલ બિનીન વ લિલ બનાત) મેં મુફત તા'લીમ દી જાતી હૈ ઓર ઇન કે અખરાજાત મુખ્તયિર ઇસ્લામી ભાઈયોં કે અતિથ્યાત સે પૂરે કિયે જાતે હેં. હર મુસલ્માન કો દુરુસ્ત કુરઆને કરીમ પઢના ઓર ફર્જ દીની ઉલૂમ સે આશના (યા'ની વાકિફ) હોના ઝરૂરી હૈ.

તા'લીમે કુરઆને કરીમ કે મુ-તઅલ્લિક દો અહમ મ-દની ફૂલ : દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 1250 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “**બહારે શરીઅત જિલ્દ અવ્વલ**” સફહા 545 તા 546 પર હૈ : (1) એક આયત કા હિફઝ કરના હર મુસલ્માન મુકલ્લફ (યા'ની આકિલ વ બાલિગ) પર ફર્જે એન હૈ ઓર પૂરે કુરઆને મજીદ કા હિફઝ કરના ફર્જે કિફાયા ઓર સૂરએ ફાતિહા ઓર એક દૂસરી છોટી સૂરત યા ઉસ કે મિસ્લ, મ-સલન ત્રીન છોટી આયતે યા એક બડી આયત કા હિફઝ, વાજિબે એન હૈ. (رُؤُفُ الْخُتَار ۲ ص ۳۱۰) (2) બ કદરે ઝરૂરત મસાઈલે ફિક્હ કા જાનના ફર્જે એન હૈ ઓર હાજત સે ઝાઈદ (મસાઈલ) સીખના હિફઝે જમીઅ કુરઆન (યા'ની હાફિઝે કુરઆન બનને) સે અફઝલ હૈ.

(رُؤُفُ الْخُتَار ۲ ص ۳۱۰)

યેહી હૈ આરઝૂ તા'લીમે કુરઆં આમ હો જાએ

તિલાવત કરના અપના કામ સુબ્હો શામ હો જાએ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : જિસ ને મુઝ પર દસ મરતબા દુરુદે પાક પઢા અલ્લાહ ઊસ પર સો રહમતો નાઝિલ ફરમાતા હૈ. (ટાં.)

ક્યા ફેશન પરસ્ત હી મુઅમ્મઝ હૈ ? : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! મકામે ગૌર હૈ ! ક્યા આજ દુન્યા કો “બહુત બડી ચીઝ” નહીં સમજા જા રહા ? ક્યા આજ કલ કે મુસલ્માનોં કી ભારી અક્સરિયત કે દિલોં સે ઇસ્લામ કી હકીકી હૈબત નિકલતી નહીં જા રહી ? ક્યા નેકી કી દા'વત દેના ઔર બુરાઈ સે મન્અ કરના તર્ક નહીં કર દિયા ગયા ? ક્યા આપસ મેં ગાલી ગલોચ કા સિલ્સિલા ઝોરોં પર નહીં ? સદ કરોડ અફસોસ ! આજ ભારી અક્સરિયત કી ઝિન્દગી કા અન્દાઝ યેહી બતા રહા હૈ કે દુન્યા કો આબિરત પર તરજીહ દી જા રહી હૈ, શરીઅત વ સુન્નાત સે **مَعَادِلُ اللَّهِ** લોગ દૂર હોતે ચલે જા રહે હૈં, સુન્નાતોં સે યેહ દૂરી ઔર ફિરંગી ફેશન કા જુનૂન આબિર ઇસ મુઆ-શરે કો કહાં લે જાએગા !

દુન્યા કી મહબ્બત તમામ ગુનાહોં કી જડ હૈ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! હોશ મેં આઈયે ઔર મરને સે પહલે સંભલ જાઈયે ! યકીન માનિયે ! યેહ સારી તબાહી દુન્યા કી મહબ્બત હી ને મયાઈ હૈ, હુબ્બે દુન્યા કે સબબ આજ લોગ સુન્નાતોં સે દૂર જા પડે હૈં, **सरकारे मदीना** **حُبُّ الدُّنْيَا أَسْ كُلِّ خَطِيئَةٍ** : યા'ની દુન્યા કી મહબ્બત તમામ ગુનાહોં કી જડ હૈ. (કتاب નમોલનિયામ મુસોએ અમમ અબી અલ દુનિયા ૫: ૨૨ હદીથ ૧) સદ કરોડ અફસોસ ! જન્નાત કી લા ઝવાલ ને'મતોં કે હુસૂલ કે લિયે મા'મૂલી સી ઘરેલૂ આસાઈશેં છોડ કર ફક્ત ચન્દ દિન કે લિયે ભી સુન્નાતોં કી તરબિયત કી ખાતિર રાહે ખુદા **عَزَّ وَجَلَّ** મેં સફર કે લિયે આજ હમ તય્યાર નહીં હોતે જબ કે ફાની દુન્યા કી આરિઝી દૌલત કમાને કે લિયે અપને ઘર વાલોં સે બરસહા બરસ કે લિયે હઝારોં મીલ દૂર જાને કે લિયે ફૌરન તય્યાર હો જાતે હૈં. ક્યા મુસલ્માનોં કી દીની એ'તિબાર સે બરબાદી ઔર ગૈર મુસ્લિમોં કા ઇન પર હાવી હોના, મસ્જિદોં કી વીરાની, સીનેમા ઘરોં ઔર ઐશો નશાત કે અઝોં કી આબાદી, ફિરંગી તહઝીબ કી ચલગાર, મગારિબી ફેશન કી ભરમાર, ફિલ્મેં ડિરામે દેખને કે લિયે ઘર ઘર ટીવી, કેબલ સિસ્ટમ, ઇન્ટરનેટ ઔર વીસીઆર, હર તરફ ગુનાહોં કા ગર્મ બાઝાર ઔર મુસલ્માનોં કી ભારી અક્સરિયત કા બિગડા હુવા કિરદાર, યેહ સબ કુછ હમેં પુકાર પુકાર કર દા'વતે ફિક નહીં દે રહા કે “હમેં અપની ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઇસ્લાહ કી કોશિશ કે લિયે

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِلْسِی اللہ تعالیٰ علیہ و آلہ وسلم : जिस के पास मेरा जिक्र हो और वो ह मुझ पर दुश्म शरीफ न पड़े तो वो ह लोगों में से कन्जूस तरीन शम्स है. (ज़ुबैर)

મ-દની કાફિલોં કા ઝરૂર બિઝઝર મુસાફિર બનના ચાહિયે.” આજ હમેં ઝિન્દગી મેં યક મુશ્ત 12 માહ હર 12 માહ મેં 30 દિન ઔર ઉમ્ર ભર હર માહ 3 દિન કે લિયે દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની કાફિલોં મેં **આશિકાને રસૂલ** કે સાથ સુન્નતોં ભરા સફર કરના બેહદ મુશ્કિલ મહસૂસ હોતા હૈ. સોચિયે તો સહી ! અગર હમ મેં સે હર એક અપની મજબૂરિયોં મેં ફંસ કર રહ ગયા તો આબિર કૌન ઇન મ-દની કાફિલોં મેં સફર કરેગા ? કૌન સારી દુન્યા કે લોગોં તક **નેકી કી દા'વત** પહોંચાએગા ? તાજદારે મદીના ﷺ કી પ્યારી પ્યારી ઉમ્મત કી ખૈર ખ્વાહી કૌન કરેગા ? કૌન અગ્યાર કી વઝૂઅ કત્અ પર ઇતરાને વાલે નાદાન મુસલ્માનોં કો સુન્નતોં કે સાંચે મેં ઢલને કા ઝેહન દેગા ? કૌન ઇન્હેં યેહ મ-દની મક્સદ અપનાને કી તરગીબ દેગા કે **“મુઝે અપની ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઇસ્લાહ કી કોશિશ કરની હૈ.”** . اِنَّ شَاءَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ . ઐ કાશ ! હર ઇસ્લામી ભાઈ યેહ નિચ્ચત કર લે કે ઝિન્દગી મેં યક મુશ્ત 12 માહ હર 12 માહ મેં યક મુશ્ત 30 દિન ઔર ઉમ્ર ભર હર માહ 3 દિન કે લિયે આશિકાને રસૂલ કે સાથ દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની કાફિલોં મેં સુન્નતોં ભરા સફર ઇજ્તિયાર કરેગા, اِنَّ شَاءَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ . **મ-દની કાફિલે** કી બ-ર-કતોં કો સમઝને કે લિયે એક મ-દની બહાર મુલા-હઝા હો, યુનાન્યે **બદ તરીન, અઘીઝ તરીન ફેસે બના ?** : લાસીગોઠ (બાબુલ મદીના કરાચી) કે મુકીમ ઇસ્લામી ભાઈ કા કુછ યૂં બયાન હૈ : મેં બેહદ બિગડા હુવા ઇન્સાન થા, ફિલ્મોં ડિરામોં કા રસિયા હોને કે સાથ સાથ ઔબાશ લડકોં સે દોસ્તિયાં ઔર રાત ગએ તક ઉન કે સાથ આવારા ગર્દિયાં કરના મેરે મા'મૂલાત મેં શામિલ થા. મેરી બુરી હ-ર-કતોં કી વજહ સે ન સિર્ફ ખાનદાન ભર કે લોગ બલ્કે મેરે અપને વાલિદૈન ભી મુઝ સે કતરાતે, ઘર મેં મેરી આમદ સે ઘબરાતે ઔર યહાં તક કે દૂસરોં કો ભી મેરી સોહબત કી નુહૂસત સે બચને કી તલ્કીન ફરમાતે. મુઆ-મલા ઇસ હદ તક બદ યુકા થા કે વાલિદ સાહિબ મુઝે ઘર સે નિકાલ દેને પર તથ્યાર હો ચુકે થે. મેરી ગુનાહોં ભરી ખઝાં રસીદા શામ કે સુબહ બહારાં બનને કી સબીલ કુછ ઇસ તરહ હુઈ કે એક મુબલ્લિગે દા'વતે ઇસ્લામી ને નિહાયત હી શફકત કે સાથ **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કરતે હુએ મુઝે દા'વતે ઇસ્લામી કે તહ્ત પાકિસ્તાન કે મશહૂર શહૂર કોએટા

करमाने मुस्तफ़। عَمِلَى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالهِ وَسَلَّمَ : उस शप्स की नाक झाक आवूद हो जिस के पास मेरा जिक्र हो और वोह मुज पर दुरइते पाक न पड़े. (१७)

મેં સૂબાઈ સત્તહ પર હોને વાલે દો રોઝા **સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ** મેં શિર્કત કી દા'વત પેશ કી. મેં
 ને મુઆ-મલા વાલિદ સાહિબ કી ઇજાઝત પર છોડ દિયા. નેકી કી દા'વત કે જઝબે સે સરશાર
 આશિકે રસૂલ ઇસ્લામી ભાઈ મેરે ઇસ ફૈસલે કો સુન કર ખુશી સે ઝૂમ ઉઠે ક્યૂંકે વાલિદ સાહિબ
 પહલે હી દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે બહુત મહબ્બત કરતે થે. મૌકઅ પાતે હી ઉન
 મુબલ્લિગે દા'વતે ઇસ્લામી ને વાલિદ સાહિબ પર ઈન્ફિરાદી કોશિશ કરતે હુએ મેરે ઇજતિમાઅ
 મેં શિર્કત કી ઇજાઝત ચાહી. વાલિદ સાહિબ ને મેરી ઇસ્લાહ કા ઝરીઆ સમઝતે હુએ મઅ
 અપ્રાજાત ઇજતિમાઅ મેં જાને કી બખુશી ઇજાઝત બખ્શ દી. મુકર્રરા તારીખ પર **આશિકાને**
 રસૂલ કી મઈય્યત મેં ઇજતિમાઅ મેં શિર્કત કી સઆદત નસીબ હુઈ. ઇજતિમાઅ મેં હોને વાલે
 સુન્નતોં ભરે બયાનાત, **ઝિકુલ્લાહ** **وَأَجْرُ** ઔર રિક્કત અંગેઝ દુઆ ને મેરે દિલ મેં હલચલ મચા
 કર રખ દી. મ-દની કાફિલે મેં સફર કી દા'વત મિલને પર મેં હાથોં હાથ આશિકાને રસૂલ કે
 હમરાહ દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની કાફિલે કા મુસાફિર બન ગયા. **اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ** મ-દની
 કાફિલે મેં **આશિકાને રસૂલ** કી સોહબતોં ઔર શફક્તોં ને મુઝ સિયાહ કાર વ બદકાર કે દિલ મેં
 મ-દની ઇન્કિલાબ બરપા કર દિયા. ગુનાહોં સે તૌબા કા તોહફા ઔર સુન્નતોં ભરે મ-દની
 લિબાસ કા જઝબા મિલા, વાલિદૈન કી હક ત-લફિયોં કી મુઆફી માંગને કા ઝેહન બના, ચેહરે
 પર સુન્નતે મુસ્તફા **وَاللهُ وَاسَّلَامُ** યા'ની દાઢી શરીફ ઔર સર પર સબ્ઝ સબ્ઝ ઇમામા
 શરીફ કા તાજ સજાને કી નિય્યત બની. **મ-દની કાફિલે** સે વાપસી પર ઘર મેં દાખિલ હોતે હી
 વાલિદ સાહિબ કે કદમોં મેં ગિર ગયા ઔર ઉન સે રો રો કર મુઆફી તલબ કી. ઇસ તરહ મુઝ
 જૈસા ગુનહગાર ઔર અબુલ ફુઝૂલ સુન્નતોં કે મ-દની ફૂલ લુટાને મેં મશ્ગૂલ હુવા. કલ તક જો
 અઝીઝો અકારિબ મુઝે દેખ કર કતરાતે થે **اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ** અબ વોહ મુઝે ગલે લગાતે હૈં. કલ તક
 મેં ખાનદાન કે અન્દર “બદ તરીન” થા **اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ** દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ કી
 બ-ર-કત સે આજ ઉન કે નઝદીક “અઝીઝ તરીન” બન ગયા હું.

જબ તક બિકે ન થો કોઈ પૂછતા ન થા
તુમ ને ખરીદ કર મુઝે અનમોલ કર દિયા
صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर रोजे जुमुआ दो सो बार दुइदे पाक पढा उस के दो सो साल के गुनाह मुआफ़ होंगे. (अल-अल)

ઘર વાલોં કો નેકી કી દા'વત કી તાકીદ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! આશિકે રસૂલ કી ઇન્કિરાદી કોશિશ રંગ લાઈ ઔર મુઆ-શરે કા એક નાસૂર નુમા “બદ તરીન” ઇન્સાન સબ કી આંખોં કા તારા ઔર “અઝીઝ તરીન” મુસલ્માન બન ગયા. હમ સભી અગર હર મિલને જુલને વાલે કો નમાઝ કી તલ્કીન કરતે, સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ કી દા'વત દેતે ઔર મ-દની કાફિલોં મેં સફર કી રગ્બત દિલાતે રહેં તો દેખતે હી દેખતે મુઆ-શરે મેં મ-દની ઇન્કિલાબ બરપા હો જાએ ! બિલ ખુસૂસ અપને ઘર વાલોં કો ભી નેકી કી દા'વત દેની ઔર ઉન્હેં ગુનાહોં સે બચાના ચાહિયે. યુનાન્યે હઝરતે સય્યિદુના ઝૈદ બિન અસ્લમ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે રિવાયત હૈ કે સરકારે અબદ કરાર, સાહિબે પસીનએ ખુશ્બૂદાર ﷺ ને યેહ આયતે મુબારકા તિલાવત ફરમાઈ :

قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا

(التحریم: ٦)

તર-જ-મએ કન્જુલ ઈમાન : અપની જાનોં ઔર અપને ઘર વાલોં કો ઉસ આગ સે બચાઓ.

સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان ને અર્ઝ કી : یا રસૂલલ્લાહ ﷺ હમ અપને ઘર વાલોં કો કિસ તરહ આગ સે બચાએ ? હુઝૂરે પુરનૂર, શાફેએ યૌમુન્નુશૂર ને ફરમાયા : ઉન કો ઉન કામોં કે કરને કા હુકમ દો જો અલ્લાહ ઈંજલ કો મહબૂબ (યા'ની પ્યારે) હેં ઔર ઉન કામોં સે મન્અ કરો જો અલ્લાહ ઈંજલ કો ના પસન્દ હેં.

(તફસીર રૈઝ મન્થૂર જ ૮ વ ૨૨૦)

ખૌફે ખુદા કી ઈમાન અફરોઝ હિકાયત : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો !

બયાન કદર્ હદીસે પાક મેં હમારે પ્યારે પ્યારે આકા ﷺ ને પારહ 28 સૂ-રતુત્તહરીમ કી આયત નમ્બર 6 કા જો હિસ્સા તિલાવત ફરમાયા હૈ ઉસ કી તફસીર સે કબલ એક ઈમાન અફરોઝ હિકાયત સમાઅત ફરમાઈયે યુનાન્યે દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 1012 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “જહન્નમ મેં લે જાને વાલે આ'માલ” જિલ્દ 2 સફહા 881 પર હૈ : હઝરતે સય્યિદુના ઈબ્ને અબ્બાસ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا ફરમાતે હેં કે જબ અલ્લાહ તઆલા

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ: મુઝ પર દુરુદ શરીફ પઢો અલ્લાહ તુમ પર રહમત ભેજેગા..

(ابن عدی)

ને મીઠે મીઠે આકા, મક્કી મ-દની મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ પર યેહ આયતે મુબારકા નાઝિલ ફરમાઈ :

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ
نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ

(پ ۲۸، التحريم: ۶)

તો શહન્શાહે મદીના, કરારે કલ્બો સીના صَلَّی اللہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઉસે અપને સહાબએ કિરામ عَلَیْہِمُ الرِّضْوَانُ اللہ تَعَالٰی عَلَیْہِمْ اَجْمَعِیْن કે સામને તિલાવત ફરમાયા તો એક નૌ જવાન ગશ ખા કર ગિર ગયા. આપ صَلَّی اللہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઉસ કે દિલ પર અપના દસ્તે મુબારક રખા તો વોહ હ-ર-કત કર રહા થા. આપ صَلَّی اللہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઇશાદિ ફરમાયા : “ઐ નૌ જવાન ! لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ” કહો.” ઉસ ને કહા તો આપ صَلَّی اللہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઉસે જન્નત કી બિશારત (યા’ની ખુશ ખબરી) દી, સહાબએ કિરામ عَلَیْہِمُ الرِّضْوَانُ ને અર્જ કી : યા રસૂલલ્લાહ صَلَّی اللہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ! કયા હમારે દરમિયાન મેં સે ? (યા’ની હમ મેં સે કિસી ઔર કી યેહ હાલત હો જાએ તો ?) આપ صَلَّی اللہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰલِہٖ وَسَلَّم ને ઇશાદિ ફરમાયા : કયા તુમ ને અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કા યેહ ફરમાન નહીં સુના :

ذَلِكَ لِمَنْ خَافَ مَقَامِي وَخَافَ وَعِيدِ ﴿١٣﴾

(پ ۱۳، ابراہیم: ۱۴)

તર-જ-મએ ક-જુલ ઈમાન : યેહ ઉસ કે લિયે હૈ જો મેરે હુઝૂર ખડે હોને સે ડરે ઓર મેં ને જો અઝાબ કા હુકમ સુનાયા હૈ ઉસ સે ખૌફ કરે.

(الْمُسْتَدْرَكُ لِلْحَاكِمِ ج ٣ ص ٩٣ حديث ٣٣٩٠، الزَّوْجَرُ ج ٢ ص ٤٧١)

અઝાબ સે કિસ તરહ બચાએ ? : સદરુલ અફઝલિલ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદ્દીન મુરાદઆબાદી رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه બઝાઈનુલ ઈરફાન મેં ઈસ આયતે મુબા-રકા **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا** કે તહત ફરમાતે હેં : “અલ્લાહ તઆલા ઔર ઈસ કે રસૂલ صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી ફરમાં બરદારી ઈખ્તિયાર કર કે, ઈબાદતેં બજા લા કર, ગુનાહોં સે બાઝ રહ કર ઔર ઘર વાલોં કો નેકી કી હિદાયત ઔર બદી સે મુમા-ન-અત

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર કસરત સે દુરુદે પાક પઢો બેશક તુમહારા મુઝ પર દુરુદે પાક પઢના તુમહારે ગુનાહો કે લિયે મગ્ફિરત હૈ. (ખતિમ)

કર કે ઓર ઉન્હેં ઇલ્મો અદબ સિખા કર.” (એ ઇમાન વાલો ! અપની જાનોં ઓર અપને ઘર વાલોં કો ઉસ આગ સે બચાઓ)

અહલે ખાના કો નેકી કી બાતેં બતાઓ : હઝરતે મૌલાએ કાએનાત, અલિય્યુલ મુર્તઝા શેરે ખુદા ﷻ બયાન કદા આયતે કરીમા કે તહ્ત ફરમાતે હેં : ખુદ ભી ભલાઈ કી બાતેં સીખો ઓર અપને અહલે ખાના કો ભી નેકી કી બાતેં ઓર અદબ સિખાઓ. (جَمْعُ الْجَوَائِعِ لِلشُّيُوعِيِّ ج ١٣ ص ٢٤٤ حديث ٦٧٧٦)

બાલિગ ઔલાદ કી ઇસ્લાહ કે મુ-તઅલ્લિક આ'લા હઝરત કા ફતવા :

ફતાવા ર-ઝવિયા જિલ્દ 24 સફહા 370 સે એક મા'લૂમાતી ફતવા આસાન કર કે પેશ કરને કી સઅય કી હૈ : મુલા-હઝા ફરમાઈયે : **સુવાલ :** બાલિગ ઔલાદ કો નેકી કી દા'વત દેના ઓર બુરાઈ સે મન્અ કરના વાલિદૈન પર ફર્જ હૈ યા વાજિબ ? **અલ જવાબ :** જિસ ફે'લ (કામ) કી જો શર-ઈ હૈસિયત હૈ વાલિદૈન કે લિયે ઇસ્લાહ કે તઅલ્લુક સે શરઅન વૈસા હી હુકમ હૈ યા'ની ફર્જ પર ફર્જ, વાજિબ પર વાજિબ, સુન્નત પર સુન્નત, મુસ્તહબ પર મુસ્તહબ મગર બશર્તે કુદરત બ કદરે કુદરત બ ઉમ્મીદે મન્ફઅત (યા'ની જિતની કુદરત હો ઉસી કે મુતાબિક ઇસ્લાહ કી બાત કહે જબ કે નફઅ કી ઉમ્મીદ હો) વરના (હુકમે કુરઆની વાઝેહ હૈ કે) :

عَلَيْكُمْ أَنْفُسُكُمْ لَا يَصْرُكُمْ مَنْ صَلَّى
إِذَا اهْتَدَيْتُمْ (١٠٥: المائدة)

તર-જ-મએ ક-ઝુલ ઇમાન : તુમ અપની ફિક રખો તુમહારા કુછ ન બિગાડેગા જો ગુમરાહ હુવા જબ કે તુમ રાહ પર હો. (ફતાવા ર-ઝવિયા, જિ. 24, સ. 370)

જહન્નમ કા તઆરુફ : મીકે મીકે ઇસ્લામી ભાઈયો ! હમેં અપની ઓર ઘર વાલોં કી ઇસ્લાહ પર ખુસૂસી તવજજોહ દેતે હુએ ખુદ કો ઓર ઉન કો જહન્નમ કી અંધેરી ઓર ખૌફનાક કાલી આગ સે બચાને કી પૈહમ કોશિશ જારી રખની ચાહિયે. ખુદા કી કસમ ! જહન્નમ કી આગ બેહદ શદીદ હૈ, ઇસે કિસી સૂરત સે ભી કોઈ બરદાશત નહીં કર સકેગા. ફર્જ નમાઝ, રોઝા, ઝકાત ઓર હજ મેં કોતાહી કરને વાલોં, માં બાપ કો સતાને વાલોં, અપની ઔલાદ કી શરીઅત વ સુન્નત કે મુતાબિક

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો મુઝ પર એક દુરુદ શરીફ પઢતા હૈ અલ્લાહ ઓઝ ઉસ કે લિયે એક કીરાત અજ લખતા હૈ ઓર કીરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (ખુરૂઝ)

તરબિયત ન કરને વાલોં, અપને બેટોં કો દાઢી રખને સે રોકને વાલોં ઓર ખુદ ભી દાઢી મુંડાને વાલોં, દાઢી કો એક મુઢી સે ઘટાને વાલોં, મિલાવટ વાલા માલ ધોકે સે ગાહક કો પકડાને વાલોં, ડન્ડી માર કર સૌદા ચલાને વાલોં, ચોરોં, ડાકૂઓં, જેબ કતરોં, ટીવી, (T.V.), વીસીઆર (V.C.R.) ઓર ઇન્ટરનેટ (INTERNET) પર ફિલ્મોં ડિરામે દેખને વાલોં, ગાને બાજે સુનને વાલોં, અપને ઘર વાલોં કો ઇસ કી સહૂલત ફરાહમ કરને વાલોં, અપને ઘરોં પર ફિલ્મોં દેખને કે લિયે ડિશ એન્ટિના (DISH ANTENNA) લગાને વાલોં, લોગોં કો ફિલ્મોં કી લીડ (LEAD) યા કેબલ (CABLE) દેને વાલોં ! ઓર તરહ તરહ સે ગુનાહોં કા બાઝાર ગર્મ કરને વાલોં કે લિયે લમ્હએ ફિકિયા હૈ. યકીન માનિયે ! જહન્નમ કે અંધેરે મેં ડૂબી હુઈ કાલી કાલી આગ સહી નહીં જા સકેગી, તિરમિઝી શરીફ મેં હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા રઝી અલ્લે તૈઆલી એન્ને સે રિવાયત હૈ કે સરકારે મદીનએ મુનવ્વરહ, સરદારે મક્કએ મુકર્રમા ﷺ કા ફરમાને ઇબ્રત નિશાન હૈ : દોઝખ કી આગ હઝાર સાલ જલાઈ ગઈ યહાં તક કે સુખ હો ગઈ, ફિર હઝાર સાલ ભડકાઈ ગઈ યહાં તક કે સફેદ હો ગઈ, ફિર હઝાર સાલ દહકાઈ ગઈ યહાં તક કે સિયાહ (ચા'ની કાલી) હો ગઈ પસ (અબ) વોહ નિહાયત હી સિયાહ હૈ.

(સન્નિરિઝ્ઝી ૬૮ વ ૨૧૧ હદિથ ૨૧૦૦)

જહન્નમ કી લગ્ગા ખેઝ કહાની જિબ્રઈલ કી ઝબાની : ખુદા કી કસમ ! જહન્નમ કા અઝાબ કિસી સે ભી ન સહા જાએગા. હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ હાફિઝ અબુલ કાસિમ સુલૈમાન ત-બરાની قَدَسَ سِرُّهُ التَّوَرَانِي નકલ કરતે હૈં : એક બાર સરકારે નામદાર, મદીને કે તાજદાર, રસૂલોં કે સાલાર, નબિયોં કે સરદાર, બિ ઇઝને પરવર દગાર ગૈબોં પર ખબરદાર, હમ ગરીબોં કે ગમ ગુસાર, હમ બે કસોં કે મદદગાર, સાહિબે પસીનએ ખુશબૂદાર, શફીએ રોઝે શુમાર, જનાબે અહમદે મુખ્તાર صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કે દરબારે દુરબાર મેં હઝરતે જિબ્રઈલ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ હાઝિર હુએ ઓર અર્ઝ કી : યા રસૂલલ્લાહ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ઉસ ઝાત કી કસમ ! જિસ ને આપ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કો નબિયે બરહક બના કર ભેજા હૈ, અગર જહન્નમ કો સૂઈ કે નાકે કે બરાબર ખોલ દિયા જાએ તો તમામ ઝમીન વાલે ઉસ કી ગર્મી સે હલાક હો જાએ, અગર અહલે જહન્નમ કા એક કપડા ઝમીન વ આસ્માન કે

મહત્વના
મુકરમ્મલ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर एक बार दुर्रदे पाक पढा अल्लाह उस पर दस रહमतें भेजता है. (स्म)

તુમ્હારે પીછે જહન્નમ છે, અગર તુમ વોહ બાતે જાનતે જો મૈં જાનતા હૂં તો તુમ થોડા હંસતે ઔર ઝિયાદા રોતે ઔર તુમ ખાના પીના છોડ દેતે ઔર પહાડોં કી તરફ નિકલ જાતે ઔર ખૂબ મશક્કતેં બરદાશત કર કે ઇબાદતે ઇલાહી (عَزَّوَجَلَّ) બજા લાતે.” આવાઝ આઈ : ઐ મુહમ્મદ ! ﷺ મેરે બન્દોં કો માયૂસ મત કીજિયે, મૈં ને આપ કો ખુશ ખબરી દેને વાલા બના કર ભેજા છે ઔર તંગી કરને વાલા બના કર નહીં ભેજા. પસ રસૂલુલ્લાહ ﷺ ને ફરમાયા : રાહે રાસ્ત પર ગામઝન રહો (યા'ની સીધે રાસ્તે પર ચલો) ઔર મિયાના રવી ઇખ્તિયાર કરો. (أَلْفَعَمُ الْأَوْسَطُ لِلطَّبْرَانِيِّ ج ٢ ص ٧٨ حديث ٢٠٨٣)

અફસોસ ! હમારા દિલ નહીં લરઝતા ! : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો !

ગૌર ફરમાઈયે હમારે મીઠે મીઠે આકા ﷺ મા'સૂમ બલકે સચ્ચિદુલ મા'સૂમીન હો કર ભી ઔર સચ્ચિદુના જિબ્રઈલે અમીન (عليه السلام) ભી મા'સૂમ ઔર મા'સૂમ ફિરિશતોં કે આકા હોને કે બા વુજૂદ અઝાબે જહન્નમ કા તઝકિરા છિડને પર ખૌફે રબ્બે બારી عَزَّوَجَلَّ સે ગિર્યા વ ઝારી ફરમાએ. ઔર એક હમ હૈં કે ગુનાહ પર ગુનાહ કિયે જાએ મગર જહન્નમ કા હોલનાક તઝકિરા સુન કર ન દિલ લરઝે ઔર ન હમારા કલેજા કાંપે ઔર ન હી પલ્કેં ભીગે. અફસોસ ! અઝાબે જહન્નમ કી ખૌફનાંક બાતેં સુન કર ભી ન હમેં પશેમાની હૈ ન પરેશાની, ખજાલત હૈ ન નદામત.

નદામત સે ગુનાહોં કા ઈઝાલા કુછ તો હો જાતા

હમેં રોના ભી તો આતા નહીં હાએ નદામત સે

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 238)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

રાત કી તન્હાઈ મેં આયાત સુન કર વફાત : હમારે બુઝુગાને દીન رَحِمَهُمُ اللَّهُ السُّبِّحِينَ દીન જહન્નમ કે અઝાબાત કે બયાન કી હાલત યેહ હોતી કે જહન્નમ કા તઝકિરા સુન કર યા જહન્નમ કે અઝાબાત કે બયાન પર મુશ્તમિલ કુરઆની આયાત સુન કર બેહોશ હો જાતે બલકે બા'ઝોં કી તો રૂહેં પરવાઝ કર જાતીં યુનાન્યે હઝરતે મન્સૂર બિન ઇમામા رَحِمَهُمُ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ ફરમાતે હૈં :

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَالْوَسْلَم : જો શપ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (طبرانی)

મैं સફરે હજ કે દૌરાન ફૂફે કી એક ગલી મેં ઠહરા હુવા થા. અંધેરી રાત મેં કિસી ઝરરત સે નિકલા, એક ઘર સે રિક્કત અંગેઝ મુનાજાત કી કુછ ઇસ તરહ આવાઝ સુની : ઐ મેરે પરવર દગાર તેરી ઇઝ્ઝત ઔર તેરે જલાલ કી કસમ ! મેં ને અપની મા'સિયત મેં તેરી મુખા-લફ્ત કા ઇરાદા નહીં કિયા થા, હાં ઇતના ઝરર હૈ કે ગુનાહ કરતે વક્ત તુઝ સે ના વાકિફ ભી ન થા, બસ મુઝ સે ગુનાહ સરઝદ હો ગયા ઔર મુઝ પર તેરી ઢીલ દેને વાલી પદાપોશી ને મુઝે ગુનાહ પર દિલેર કર દિયા ઔર મેરી બદ બખ્તી ને ગુનાહ પર મેરી મદદ કી ઔર મેં અપની નાદાની કે સબબ ના ફરમાની મેં મુખ્તલા હો ગયા. અબ મેં તેરે ફઝલ સે ઉમ્મીદ રખતા હૂં કે તૂ મેરા ઉઝર કબૂલ ફરમાએગા. અબ અગર તૂને મેરી મા'ઝિરત કબૂલ ન કી ઔર મુઝ પર રહમ ન ફરમાયા તો હાએ અઝાબ મેં મેરે ગમ કી દરાઝી ! જબ વોહ ખામોશ હુવા તો મેં ને પારહ 28 સૂરતુત્તહરીમ કી છટી આયતે કરીમા પઢી :

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ
نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْجِبَارَةُ عَلَيْهِمْ مَلَائِكَةٌ
غِلَاطٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ
وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ①

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઇમાન : ઐ ઇમાન વાલો ! અપની જાનો ઔર અપને ઘર વાલોં કો ઉસ આગ સે બચાઓ જિસ કે ઇંધન આદમી ઔર પથ્થર હેં. ઉસ પર સખ્ત કરે ફિરિશ્તે મુકર્રર હેં, જો અલ્લાહ કા હુકમ નહીં ટાલતે ઔર જો ઉન્હેં હુકમ હો વોહી કરતે હેં.

આયતે મુખા-રકા પઢને કે બા'દ મેં ને એક શદીદ ચીખને ઔર ધડામ સે ગિરને કી આવાઝ સુની ઔર ઉસ કે બા'દ ખામોશી તારી હો ગઈ ઔર કિસી કિસ્મ કે હિલ જુલ કી આવાઝ મહસૂસ ન હુઈ. ફિર મેં અપના કામ નિમટા કર અપની કિયામ ગાહ પર વાપસ આ ગયા. જબ મેં સુબહ ઉસ તરફ ગયા તો લોગ તા'ઝિયત કે લિયે જમ્મ થે ઔર રોને કી આવાઝેં આ રહી થીં, દરીં અસ્ના એક ઝઈફ બુઢિયા દેખી જો રો રો કર કહ રહી થી અલ્લાહ તઆલા મેરે બેટે કે કાતિલ કો જઝાએ ખૈર ન દે કે ઉસ ને મેરે બેટે પર અઝાબે ઇલાહી કે બયાન પર મુશ્તમિલ આયતે કરીમા તિલાવત કી, જિસ કી તાબ ન લા કર વોહ ખૌફે ખુદા عزوجل કે સબબ ગિરા ઔર ફૌત હો ગયા. હઝરતે મન્સૂર બિન ઇમામા رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالٰى عَلَيْهِ કહતે હેં : ઉસ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुश्मि पाक न पड़ा तलकीक वोह बढ भप्त हो गया. (उज्ज)

રાત મેં ને ખ્વાબ મેં એક શખ્સ કો દેખા જો મુઝ સે કહ રહા થા : “મેં વોહી હૂં જિસ ને આપ કી ઝબાની સૂ-રતુત્તહરીમ કી છટી આયતે કરીમા કી તિલાવત સુન કર ખોફે ખુદા عزوجل કે સબબ દમ તોડા હૈ.” મેં ને પૂછા : **مَا فَعَلَ اللَّهُ بِكَ ؟** અલ્લાહ તઆલા ને તેરે સાથ ક્યા મુઆ-મલા ફરમાયા ? ઉસ ને જવાબ દિયા : અલ્લાહ તઆલા ને મેરે સાથ વોહ ક્રિયા હૈ જો શુ-હદાએ બદ્ર કે સાથ ક્રિયા. મેં ને પૂછા યેહ કેસે ? ઉસ ને કહા : ઈસ લિયે કે અલ્લાહ તઆલા ને ઉન કો કાફિરોં કી તલવાર સે શહીદ ક્રિયા ઓર મુઝે અપને ઇશક કી તલવાર સે.

(بَيِّنَاتُ مَوَاقِلِهِ حَسَنَةً ٤٢: ٤٣)

ખુદાયા તેરે ખોફે કા હૂં મેં સાઈલ સદા દિલ રહે તેરી ઉલ્લત મેં ઘાઈલ
ગુનાહોં સે હર આન ડરતા રહૂં મેં ફકત નેક હી કામ કરતા રહૂં મેં
તૂ કર દર ગુઝર મુઝ કો હર મા'સિયત સે નવાઝ ઐ ખુદાએ કરીમ મગ્ફિરત સે

أَمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْأَمِين صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

سَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ઘર વાલોં કો ભી નેકી કી દા'વત દીજિયે : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! ખાઈફીન (યા'ની અલ્લાહ عزوجل સે ડરને વાલોં) કી ભી ક્યા શાન હોતી હૈ ! જિસ આયતે કરીમા કો સુન કર ખોફે ખુદા રખને વાલે બન્દે ને દમ તોડા થા, ઉસ મેં અપને સાથ સાથ અપને ઘર વાલોં કો ભી જહન્નમ કી આગ સે બચાને કા હુકમ દિયા ગયા હૈ. હર એક કો ચાહિયે કે ખુદ ભી નેકિયાં કરે, ગુનાહોં સે બચે ઓર અહલે ખાના કી ભી ઇસ્લાહ કા સામાન કરતા રહે. હઝરતે અલ્લામા કુરતુબી رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِي ने હઝરતે સય્યિદુના ઇલ્કિયા رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ કા કૌલ નકલ ફરમાયા : હમ પર ફર્ઝ હૈ કે અપની ઔલાદ ઓર અપને અહલે ખાના કો દીન કી તા'લીમ દેં, અચ્છી બાતેં સિખાએં ઓર ઉસ અદબ વ હુનર કી તા'લીમ દેં જિસ કે બિગૈર ચારા નહીં.

(تفسير قرطبي ج ٩ ص ١٤٨)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुज पर ऐक बार दुइदे पाक पढा अल्लाह उस पर दस रलमते भेजता है. (स्)

બચ્ચે કો સબ સે પહલે દીન સિખાઇયે : સદરુશરીઅહ, બદરુતરીકહ હઝરતે

અલ્લામા મૌલાના મુફતી મુહમ્મદ અમજદ અલી આ'ઝમી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِی ફરમાતે હેં :

સબ સે મુકદમ યેહ હૈ કે બચ્ચોં કો કુરઆને મજ્હદ પઢાએં ઓર દીન કી ઝરૂરી બાતેં સિખાઈ જાએં, રોઝા વ નમાઝ વ તહારત ઓર બૈઅ વ ઈજારા (યા'ની ખરીદ વ ફરોખ્ત ઓર ઉજરત વગૈરા કે લૈન દૈન) વ દીગર મુઆ-મલાત કે મસાઈલ જિન કી રોઝ મર્આ હાજત પડતી હૈ ઓર ના વાકિફી સે ખિલાફે શર-અ અમલ કરને કે જુર્મ મેં મુબતલા હોતે હેં ઉન કી તા'લીમ હો. અગર દેખેં કે બચ્ચે કો ઈલ્મ કી તરફ રુજહાન (યા'ની મૈલાન) હૈ ઓર સમજદાર હૈ તો ઈલ્મે દીન કી ખિદમત સે બઢ કર ક્યા કામ હૈ ઓર અગર ઈસ્તિતાઅત ન હો તો તસ્હીહ વ તા'લીમે અકાઈદ ઓર ઝરૂરી મસાઈલ કી તા'લીમ કે બા'દ જિસ જાઈઝ કામ મેં લગાએં ઈજ્તિયાર હૈ. (બહારે શરીઅત, જિ. 2, સ. 256) લડકી કો ભી અકાઈદ વ ઝરૂરી મસાઈલ સિખાને કે બા'દ કિસી ઓરત સે સિલાઈ ઓર નક્શો નિગાર વગૈરા એસે કામ સિખાએં જિન કી ઓરતોં કો અક્સર ઝરૂરત પડતી હૈ ઓર ખાના પકાને ઓર દીગર ઉમૂરે ખાનાદારી મેં ઉસ કો સલીકે હોને કી કોશિશ કરેં કે સલીકે વાલી ઓરત જિસ ખૂબી સે ઝિન્દગી બસર કર સકતી હૈ બદ સલીકા નહીં કર સકતી. (ایضاً ص ۲۰۷، رُدُّ الْفِتْحَار ج ۱ ص ۲۷۹)

ઔલાદ કો સખાવત વ એહસાન કી તા'લીમ દેના વાજિબ હૈ : દા'વતે

ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે મક્ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 1197 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, “બહારે શરીઅત જિલ્દ 3” સફહા 68 પર હૈ : ઈમામ અબૂ મન્સૂર માતુરીદી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِی ફરમાતે હેં : મોમિન પર અપની ઔલાદ કો જૂદ (યા'ની સખાવત) વ એહસાન કી તા'લીમ વૈસી હી વાજિબ હૈ જિસ તરહ તૌહીદ વ ઈમાન કી તા'લીમ વાજિબ હૈ ક્યૂંકે જૂદ વ એહસાન સે દુન્યા કી મહબ્બત દૂર હોતી હૈ ઓર મહબ્બતે દુન્યા હી હર ગુનાહ કી જડ હૈ. (رُدُّ الْفِتْحَار ج ۱ ص ۸۰۸)

બે ઔલાદ કો જબ ઔલાદ મિલી ! : કહા જાતા હૈ : એક માલદાર શખ્સ કે યહાં

ઔલાદ ન થી, ઉસ ને ઉસ કે લિયે બડે જતન કિયે મગર કામ્યાબી ન મિલી, કિસી ને મશ્વરા

કરમાને મુસ્તફા : عَلَى اللَّهِ تَعَالَى غَيْرُكَ وَغَيْرُكَ : જો શાપ્સ મુઝ પર દુરુદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (طبرانی)

દિયા કે **મક્કએ મુકર્રમા** ۞ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ شَرَفًا وَتَعْظِيمًا હાઝિર હોં और मस्जिदुल इराम शरीफ़ के अन्दर **मकामे ईब्राहीम** के पास हुआ मांगिये ۞ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ आप का काम हो जाएगा. उस ने अैसा ही किया और अब्दुल्लाह ۞ عَزَّوَجَلَّ ने उसे यांछ सा बेटा दिया. उस ने बड़े याव योयले से उस की परवरिश की, ईकलौते बच्चे को ज़रूरत से ज़ियादा प्यार मिला और दुरुस्त तरबियत न की गई, जिस के सबब वोह आवारा और उठागि ખર્ચ हो गया. बाप को बहुत ढेर में હોશ આયા, उस ने अपने बिगड़े हुए बेटे को पैसे देने बन्द कर दिये, ईस से वोह अपने बाप का मुआलिफ़ हो गया और जहां उस के बाप ने औलाद के लिये हुआ मांगी थी जिस का येह समर (या'नी नतीजा) था वहीं या'नी **મક્કએ મુકર્રમા** ۞ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ شَرَفًا وَتَعْظِيمًا હાઝિર હો કર **મકામે** **ઈબ્રાહીમ** કે पास येह ना लाईक बेटा अपने बाप के मरने की हुआअें मांगने लगा ताके बाप की मौत की सूरत में ईसे तर्के (या'नी विरसे) में उस की दौलत હાથ આ જાએ.

औलाद के तलब गारों की बिदमत में नेकी की दा'वत : मीठे मीठे ईस्लामी
भाईयो ! जो लोग बे औलादी का रोना रोते हैं ! उन के दिलिये ईस डिक्कयत में ईब्रत ही ईब्रत
 है, **अल्वाह** عَزَّوَجَلَّ से सिर्फ “औलाद” का नहीं **आइय्यत वाली औलाद** का सुवाल करना
 चाहिये वरना कहीं ऐसा न हो के औलाद तो हो मगर सप्त बीमार हो या मा'जूर हो या
 ओपरेशन से आये या आते ही अपनी अम्मी की मौत का सबब बने जैसा के बिल ખુસूस
 पड़ली ઝયગી में कई मामें झौत हो जाती हैं वगैरा. कभी ऐसा भी होता है के बच्चा बड़ा हो कर
 बे नमाज़ी बन जाता है, मां बाप को सताता है, बुरी सोलबत की वजह से **मुनश्शियात** का आदी
 हो जाता है या चोर, डाकू बन कर मुआ-शरे में उभरता है, या बढ अकीदा लोगों की सोलबत के
 बाईस बढ मजलब हो जाता है, छत्ता के कभी कभी **गुस्ताफे रसूल** बन कर या सरीह
 कुइय्यात बक कर या ईस्लाम से मुन्हरिफ (या'नी बागी) हो कर **मुरतद** हो जाता है. बहर छाल
 किसी का दुन्या में “आना” दुन्या व आभिरत के बहुत बहुत और बहुत ही सारे ईम्तिहानात
 में मुब्तला होना है. ईस ज़िम्न में दा'वते ईस्लामी के ईशाअती ईदारे **मक-त-बतुल मदीना**
 की मत्बूआ 692 सफ़्हात पर मुश्तमिल किताब, **“कुइय्या कलिमात के बारे में सुवाल**

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुश्मि पाक न पड़ा तलकीक वोह बढ भप्त हो गया. (उज्ज)

જવાબ” સફહા 5 તા 6 પર દિયા હુવા મઝમૂન નિહાયત ઇબ્રત ખૈઝ હૈ, મઅ તસરુફ અર્ઝ હૈ : હદીસે મુબારક મેં કસ્રતે ઉમ્મત કી તરગીબ દિલાઈ ગઈ હૈ ઓર હમારે પ્યારે પ્યારે આકા મુસ્તફા જાને રહમત ﷺ બરોઝે કિયામત ઇસ ઉમ્મત કે કસીર હોને પર ખુશ હોંગે ઓર દીગર ઉમ્મતોં પર ફખ્ર કરેંગે લિહાઝા ઔલાદ કે હુસૂલ કી ખ્વાહિશ મેં દુન્યા વ આખિરત કી ભલાઈ પાને કે લિયે અચ્છી અચ્છી નિચ્ચતેં કરની ચાહિએં. આજ દુન્યા મેં જો બે ઔલાદ દિલ જલાતા ઓર બચ્ચા પાને કે લિયે ખૂબ જતન કરતા હૈ, વોહ અચ્છી તરહ ગૌર કર લે કે અગર ઇસ કા મત્મહે નઝર (યા'ની મક્સદે અસ્લી) ઔલાદ સે ફક્ત ઘર કી ઝીનત ઓર દુન્યા કી રાહત હૈ, હુસૂલે ઔલાદ સે મક્સૂદ આખિરત કી મન્ફઅત કી કોઈ અચ્છી નિચ્ચત નહીં, તો ઐસા બે ઔલાદ આદમી ના દાનિસ્તા તૌર પર (યા'ની અન્જાન પન મેં) ગોયા “કિસી” કે દુન્યા મેં પૈદા હોને ઓર ફિર બહુત બડે ઇમ્તિહાન મેં મુબ્તલા હોને કી આરઝૂ કર રહા હૈ ! મેરી યેહ બાત શાયદ વોહી શખ્સ સમઝ સકતા હૈ જો ખુદ “બુરે ખાતિમે કે ખૌફ” મેં મુબ્તલા હો. એક ખાઈફ (યા'ની ખૌફે ખુદા રખને વાલે) બુઝુર્ગ હઝરતે સય્યિદુના ફુઝૈલ બિન ઇયાઝ ﷺ કે ફરમાન કા ખુલાસા હૈ : **મુઝે બડે સે બડે નેક બન્દે પર ભી રશક નહીં આતા જો કે કિયામત કી હોલ નાકિયોં કા મુશા-હદા કરે (યા'ની દેખે) ગા, મુઝે સિર્ફ ઉસ પર રશક આતા હૈ જો “કુછ ભી” ન હો.** (યા'ની પૈદા હી ન હો) (جِلَّةُ الاولياء ج ٨ ص ٩٣ رقم ١١٤٧٠ مَلْخَصًا) **અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના ફારૂકે આ'ઝમ રઝી અલ્લે તૈઆલી એન્હે ને ગ-લ-બઅે ખૌફ કે વક્ત ફરમાયા : કાશ ! મેરી માં ને હી મુઝ કો ન જના હોતા !** (الطَّبَقَاتُ الْكُبْرَى لِابْنِ سَعْد ج ٣ ص ٢٧٤) **અલ્લાહ ેઝલ્ કી ઉન પર રહમત હો ઓર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.**

اٰمِيْنَ بِجَاٰزِ النَّبِيِّ الْاٰمِيْنَ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

કાશ કે મેં દુન્યા મેં પૈદા ન હુવા હોતા કબ્રો હશર કા હર ગમ ખત્મ હો ગયા હોતા

આહ ! કસ્રતે ઇશ્યાં હાએ ખૌફ દોઝખ કા કાશ ! ઇસ જહાં કા મેં ન બશર બના હોતા

આહ ! સલ્બે ઇમાં કા ખૌફ ખાએ જાતા હૈ

કાશ ! મેરી માં ને હી મુઝ કો ન જના હોતા

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 256, 258)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَسَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَالْهَوَسَمُ : जिस ने मुज पर दस मरतबा सुब्ह और दस मरतबा शाम दुइटे पाक पढा उसे कियामत के दिन मेरी शफाअत मिलेगी. (मु'तावा'र)

એક આલિમ બાપ કા ઇબ્રત નાક અન્જામ : માં બાપ કે હક મેં ઔલાદ ગો કભી ને'મત ભી સાબિત હોતી હૈ મગર કભી સહીહ ઇસ્લામી તરબિયત પર વાલિદૈન કે તવજજોહ ન દેને કે બાઈસ બહુત બડી ઝહમત ભી બન જાતી હૈ, ઇસ બાત કો હિલ્યતુલ ઔલિયા મેં વારિદ શુદા ઇસ હિકાયત સે સમજને કી કોશિશ કીજિયે યુનાન્યે હઝરતે સય્યિદુના માલિક બિન દીનાર عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْغَفَّار ફરમાતે હૈં : **મન્ફૂલ** હૈ કે બની ઇસ્રાઈલ મેં એક આલિમ સાહિબ ઘર મેં ઇજતિમાઅ કર કે ઉસ મેં બયાન ફરમાયા કરતે થે, એક દિન ઉન કે જવાન લડકે ને એક ખૂબ સૂરત લડકી કી તરફ આંખ સે ઇશારા કિયા, જો કે ઉન આલિમ સાહિબ ને દેખ લિયા ઔર કહા : **“ઐ બેટે સબ્ર કર.”** યેહ કહતે હી આલિમ સાહિબ અપને મન્ય સે મુંહ કે બલ ગિર પડે યહાં તક કે ઉન કી હડિયોં કે બા'ઝ જોડ ટૂટ ગએ, ઉન કી બીવી કા હમ્લ સાકિત હો ગયા ઔર ઉન કે લડકે જંગ મેં મારે ગએ. અલ્લાહ ﷻ ને ઉસ વક્ત કે નબી ﷺ કો વહ્ય ફરમાઈ કે **ફુલાં આલિમ** કો ખબર કર દો કે મેં ઉસ કી નસ્લ સે કભી સિદીક પૈદા નહીં કરુંગા, ક્યા મેરે લિયે સિફ ઇતના હી નારાઝ હોના થા કે વોહ બેટે કો કહ દે : **“ઐ બેટે સબ્ર કર.”** (جلية الأولياء ٢٦ ص ٤٢٢ رقم ٢٨٢٢) મતલબ યેહ કે અપને બેટે પર સખ્તી ક્યું નહીં કી ઔર ઉસે ઉસ બુરી હ-ર-કત સે અચ્છી તરહ બાઝ ક્યું ન રખા ? ઇસ રિવાયત મેં “સિદીક” કા ઝિક્ર હૈ, ઔલિયાએ કિરામ કી સબ સે અફઝલ કિસ્મ સિદીક કહલાતી હૈ. اَحْمَدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ હમારે **ગૌસે આ'ઝમ** عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْاَكْرَم સિદીક થે.

પેન્સિલ કી ચોરી સે ફાંસી કે ફન્ટે તક : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! ઔલાદ કી ઐસી તરબિયત કરની ચાહિયે કે વોહ બચપન હી સે અચ્છાઈયોં સે પ્યાર કરેં ઔર બુરાઈયોં સે બેઝાર રહેં, અગર ઐસા ન કિયા ગયા તો હો સકતા હૈ કે બચ્ચા બિગડ જાએ ઔર બડા હો કર કુછ કા કુછ કર ડાલે જૈસા કે કહા જાતા હૈ કે એક ખતરનાક ડાકૂ ગિરિફતાર કર લિયા ગયા, મુકદ્દમા ચલા, ઉસ પર ડકેતિયોં ઔર કત્લો ગારત ગારિયોં કી મુખ્તલિફ વારિદાતેં સાબિત હો ગઈ જિન કે સબબ ઉસે **ફાંસી કી સજા** સુનાઈ ગઈ. જબ ફાંસી કા વક્ત કરીબ આયા તો ઉસ સે ઉસ કી આખિરી આરઝૂ પૂછી ગઈ, ઉસ ને

ફરમાને મુસ્તફા : حَسْبِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક હુવા ઓર ઉસ ને મુઝ પર દુરુદ શરીફ ન પઢા ઉસ ને જફા કી. (મુજારરાત)

અપની માં સે મુલાકાત કી ખ્વાહિશ ઝાહિર કી, યુનાન્યે ઉસ કી માં કો બુલા લિયા ગયા, જૂં હી ઉસ ને અપની માં કો દેખા, એક દમ ઉસ પર હમ્લા કર દિયા ઓર નોચા નાચી ઓર મારા મારી શુરૂ કર દી, ડ્યૂટી પર મૌજૂદ અમલે ને જૂં તૂં ઝખ્મી માં કો બે રહમ બેટે કે ચુંગલ સે છુડાયા. જબ ઉસ ડાકૂ સે ઇસ સફફાકાના હ-ર-કત કા સબબ પૂછા ગયા તો બોલા : મુઝે ફાંસી કે ફન્દે તક ઇસી માં ને પહોંચાયા હૈ, દર અસ્લ કિસ્સા યૂં હૈ કે મેં ને બચપન કે લા શુઝિરી કે દૌર મેં સ્કૂલ કે અન્દર એક તાલિબે ઇલ્મ કી પેન્સિલ ચુરા લી ઓર ઘર લા કર અપની ઇસ માં કો દિખાઈ, અબ ચાહિયે તો યેહ થા કે વોહ મુઝે ઇસ ગલત કામ સે નફરત દિલાતી મગર યેહ સિર્ફ મુસ્કુરા કર ચુપ હો રહી, ઉસ વક્ત મુઝ મેં અક્લ હી કિતની થી ! મેં સમજા કે મેં ને કોઈ બહુત હી અચ્છા કારનામા અન્જામ દિયા હૈ ! લિહાઝા મેરા હૌસલા બઢા ઓર મેં મઝીદ પેન્સિલેં ઓર કોપિયાં ચુરાને લગા, જબ બડા હુવા તો ચોરી કી આદત કાફી પક્કી હો ચુકી થી ઓર દિલ ખૂબ ખુલ ગયા થા લિહાઝા મેં ને **ડકેતિયાં** શુરૂ કર દી, ઇસી લૂટમાર કે દૌરાન મુઝ સે બા'ઝ કત્લ કી વારિદાતેં ભી સરઝદ હો ગઈ ઓર મેં બહુત **“બતરનાક ડાકૂ”** બન ગયા આખિર પોલીસ કે હાથોં ગિરિફતાર હો કર આજ અપની ઇસી ના લાઈક માં કી ગલત તરબિચ્ચત કી બદૌલત ચન્દ હી લમ્હોં કે બા'દ અપને ગલે મેં ફાંસી કા ફન્દા પહનને વાલા હૂં.

આખિરત કી સઝા કે મુકાબલે મેં દુન્યા કી સઝા કુછ ભી નહીં ! : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! બચપન કી ગલત તરબિચ્ચત કેસા રંગ લાઈ ! હો સકતા હૈ કે કોઈ સોચે કે હમ અપને બચ્ચે કો ચોર ચકાર થોડે હી બના રહે હૈં ! ઠીક હૈ સબ માં બાપ “મા'રૂફ ચોરી” યા'ની બા કાઈદા દૂસરોં કા માલ ચુરાને કી તા'લીમ નહીં દિયા કરતે લેકિન સિર્ફ ચોરી હી કો તો બુરાઈ નહીં કહતે, ઓર ભી તો બહુત સારી બુરાઈયાં હૈં જો કઈ માં બાપ આજ કલ અપની ઔલાદ કો સિખાતે હૈં મ-સલન ઝૂટ બોલ કર, ધોકા દે કર, કમ નાપ તોલ કર માલ બેચના વગૈરા. ક્યા સૂદી લૈન દૈન, નાકિસ માલ કો ઉમ્દા ઝાહિર કર કે બેચને કા ગુર સિખાના યા બેટે કો દાઢી બઢાને ઓર બેટી કો શર-ઈ પર્દા કરને વગૈરા સે રોકના ગુનાહ નહીં ? ક્યા ઇસ તરહ કરને વાલે મુઆ-શરે કે **“મુહઝઝબ ચોર ઓર સફેદ પોશ ડાકૂ”** નહીં કહલાએ જા સકતે ? યેહ દુન્યા મેં મુઅઝઝબ નઝર

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : *على الله تعالى عليهم واليه وسلم* : જો મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દુરુદ શરીફ પઢેગા મેં કિયામત કે દિન ઉસ કી શફાઅત કરૂંગા. (કુઝાલ)

આને વાલે ક્યા આખિરત મેં ભી ઈઝ્ઝત મિલને કી ઉમ્મીદેં બાંધે હુએ હેં ! ખુદા કી કસમ ! ઉસ ડાકૂ કો હોને વાલી ફાંસી કી દુન્યવી તક્લીફ ઓર ઉસ માં કો પહોંચને વાલી લમ્હે ભર કી ઈઝા કે મુકાબલે મેં ઔલાદ કો ગુનાહોં કી તરબિયત દેને વાલોં કો મિલને વાલે અઝાબ કા કરોડવાં હિસ્સા કરોડહા કરોડ ગુના સે ભી શદીદ વ અશદઢ ઓર સખ્ત તર હોગા. **الْأَمَانُ وَالْحَفِظُ**

બાપ કો જલાને કે લિયે લકડિયાં લે આઊં : હમારે મૌજૂદા મુઆ-શરે કા એક અજબો ગરીબ દિલ ખરાશ વાકિઆ સુનિયે ઓર હૈરત સે સર ધુનિયે કે વાલિદૈન કી તરફ સે સુન્નતોં ભરી તરબિયત ન મિલને કી સૂરત મેં ઔલાદ કેસે કેસે અનોખે કારનામે અન્જામ દેતી હૈ ! યુનાન્યે શહૂર હૈદરઆબાદ (પાકિસ્તાન) કે એક ઈસ્લામી ભાઈ કે બયાન કા લુબ્બે લુબાબ હૈ કે 2001 સિ.ઈ. મેં હમારે યહાં એક બહુત બડે સેઠ કા ઇન્તિકાલ હો ગયા. લોગ ઉસ કે આલીશાન બંગલે મેં જમ્મ થે કે મહૂમ કા 19 સાલહ બેટા જો કે એક મોડર્ન સ્કૂલ મેં પઢતા થા, કહીં જાને કે લિયે એક દમ ઉજલત (યા'ની જલ્દી) મેં ઉઠા, કિસી ને ઉજલત (યા'ની જલ્દી) કા સબબ દરયાફત કિયા તો કહને લગા : “મેરે વાલિદ સાહિબ મેરે સાથ બહુત મહબ્બત કરતે થે, મેં ને સોચા કે આખિરી વક્ત અપને હાથોં સે ઇન કી કુછ ખિદમત કર લૂં, યુનાન્યે ઇન કી મય્યિત કો જલાને કે લિયે મેં ખુદ લકડિયાં લે કર આઊંંગા.” યેહ સુન કર લોગોં કી હૈરત કી ઇન્તિહા ન રહી કે ઇસ કા બાપ તો મુસલ્માન થા, ફિર ઇસ કો જલાને કે લિયે લકડિયાં ક્યૂં લેને જા રહા હૈ ! ગૌર કિયા તો અન્દાઝા હુવા કે ઇસ નાદાન ને ગૌર મુસ્લિમોં કી ફિલ્મોં મેં લાશેં જલાને કે મનાઝિર દેખ લિયે હોંગે તો ઇસ કે ઝેહન મેં યેહ બાત બૈઠ ગઈ હોગી કે જો ભી મર જાએ ઉસ કો જલાના હોતા હૈ ઇસ ફિલ્મેં દેખને કે શૌકીન કો યેહ પતા હી ન હોગા કે મુસલ્માનોં કો જલાયા નહીં દફનાયા જાતા હૈ. બહર હાલ ઉસ કે મહૂમ વાલિદ કી તદફીન કર દી ગઈ. જબ ફિલ્મોં કે ઇસ ખૌફનાક મન્ફી અસર (SIDE EFFECT) કા યેહ વાકિઆ ઉસ અલાકે કે લોગોં કો મા'લૂમ હુવા તો ઉન્હેં બડી ઇખ્ત હુઈ, કઈ નૌ જવાનોં ને જોશ મેં આ કર “કેબલ” કાટ ડાલે કુછ અર્સે તક યેહી સૂરતે હાલ રહી મગર રફતા રફતા નફસો શૈતાન ગાલિબ આએ ઓર કેબલ ફિર સે જોડ લિયે ગએ !

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર દુરુદે પાક કી કસરત કરો બેશક યેહ તુમ્હારે લિયે તહારત હૈ.

(અરબી)

સરવરે દીં લીજે અપને ના તુવાનોં કી ખબર
નફસો શૈતાં સચ્ચિદા કબ તક દબાતે જાએંગે

(હદાઈકે બખ્શિશ શરીફ)

શર્હે કલામે રઝા : મેરે આકા આ'લા હઝરત ﷺ કે ઇસ શે'ર કે મા'ના હેં :

યા રસૂલલ્લાહ ﷺ ! હમ કમઝોર ગુલામોં કી ગુનાહોં સે હિફાઝત ફરમાઈયે, ઐ આકા ! હમ ગુનાહોં કે મરઝ સે આખિર કબ શિફા પાએંગે ! આખિર યેહ નફસો શૈતાન હમેં કબ તક ગુનાહોં મેં ફંસાએ રહેંગે ! (નફસો શૈતાન કે શર સે બચને કા એક બેહતરીન તરીકા યેહ હૈ કે કિસી પીરે કામિલ કા મુરિદ હો જાએ કે જબ ઉસ કે જામેએ શરાઈત પીર પર નફસો શૈતાન કે વાર નહીં ચલ પાએંગે તો ઉસ કી બ-ર-કત સે ઉસ કે મુરિદીન કી ભી હિફાઝત કી સૂરત બની રહેગી. એક સરાઈકી શાઈર ને ક્યા ખૂબ કહા હૈ)

પીર દે હથ વિચ હથ ફૂં કે કર

નફસ દી બાંહા મરોડ તાં તૂં હિક થીવેં

(યા'ની અપના હાથ કિસી પીરે કામિલ કે હાથોં મેં દે કર નફસ કા બાઝૂ મરોડ દે તાકે તુઝે મકામે ફનાઈયત હાસિલ હો)

ઈસાલે સવાબ કા ઇન્તિઝાર : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈઓ ! ઇસ અનોખે વાકિએ મેં ઇબ્રત હી ઇબ્રત હૈ. અગર્યે આપ આજ ઝિન્દા હેં મગર કલ યકીનન મરના પડેગા, અગર આપ ને અપને બેટે કો સિફ ઔર સિફ દુન્યા પઢાઈ, દૌલત કમાની હી સિખાઈ, ખૂબ મૂસીકી સુનાઈ, એક સે એક ફિલ્મ દિખાઈ, દીની તા'લીમ ન દિલાઈ ન સિખાઈ, મસ્જિદ કી રાહ ન દિખલાઈ, ઉસ કે દિલ મેં મહબ્બતે રસૂલ કી શમ્મ ન જલાઈ, મક્કી મ-દની આકા ﷺ કી મહબ્બત કી નિશાની પ્યારી પ્યારી મુબારક દાઢી ઉસ કે ચેહરે પર ન સજવાઈ બલકે ઠીકઠાક ફેશન કરવાયા તો યાદ રખિયે ! ન વોહ આપ કા જનાઝા પઢ સકેગા ઔર ન હી ઉસે આપ કે લિયે **ઈસાલે સવાબ** કરના આએગા ! હાલાં કે મરને કે બા'દ ઇસાલે સવાબ કી આપ કો બહુત ઝિયાદા હાજત હોગી. **સરકારે નામદાર** ﷺ કા ઇશાદિ મુશકબાર હૈ : મુર્દે કા હાલ કબ્ર મેં ડૂબતે હુએ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : તુમ જહાં ભી હો મુઝ પર દુરુદ પઢો કે તુમહારા દુરુદ મુઝ તક પહોંચતા હૈ. (ટર્કાન)

ઇન્સાન કી માનિન્દ હૈ કે વોહ શિદ્દત સે ઇન્તિઝાર કરતા હૈ કે બાપ યા માં યા ભાઈ યા કિસી દોસ્ત કી દુઆ ઉસ કો પહોંચે ઔર જબ કિસી કી દુઆ ઉસે પહોંચતી હૈ તો ઉસ કે નઝદીક વોહ દુન્યા વ મા ફીહા (યા'ની દુન્યા ઔર ઇસ મેં જો કુછ હૈ) સે બેહતર હોતી હૈ. અલ્લાહ ﷻ કબ્ર વાલોં કો ઉન કે ઝિન્દા મુ-તઅલિફીન કી તરફ સે હદિથ્યા કિયા હુવા સવાબ પહાડોં કી માનિન્દ અતા ફરમાતા હૈ, ઝિન્દોં કા હદિથ્યા (યા'ની તોહફા) મુદ્દોં કે લિયે “દુઆએ મઝિફરત કરના” હૈ.

(شُعَبُ الْإِيمَان ج ٦ ص ٢٠٣ حدیث ٧٩٠٥)

હર ભલે કી ભલાઈ કા સદકા
ઇસ ખુરે કો ભી કર ભલા યા રબ

(ઝૈકે ના'ત, સ. 60)

سَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

મુઝે મેરે બાપ ને બરબાદ કર દિયા ! : એક નૌ જવાન ને સગે મદીના ﷺ કો એક તવીલ ઔર દર્દનાક મક્તૂબ દિયા, જિસે બ તસરુફ પેશ કરતા હું યુનાન્યે ઉસ નૌ જવાન કા બયાન હૈ : મેં દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે નયા નયા વાબસ્તા હુવા થા. એક બાર રાત કે ઇન્તિદાઈ હિસ્સે મેં અપને કમરે કે અન્દર હાથ ઉઠાએ બસદ નદામત રો રો કર અપને ગુનાહોં સે તૌબા કર રહા થા. રોને કી આવાઝ સુન કર વાલિદ સાહિબ ઘબરા કર મેરે કમરે મેં આ ગએ. દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે ના વાકિફિયત વ દૂરી કે બાઈસ મેરી ગિર્યા વ ઝારી ઉન કી સમઝ મેં નહીં આઈ, ઉન્હોં ને મેરા બાઝૂ થામ કર મુઝે ખડા કર દિયા ઔર પકડ કર અપને કમરે મેં બિઠા કર T.V. ઓન કર કે કહા : બિલ્કુલ હી મૌલવી મત બન જાઓ, યેહ ભી દેખ લિયા કરો. મેં અગર્યે દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ કી બ-ર-કત સે દીગર ગુનાહોં કે સાથ સાથ ફિલ્મોં, ડિરામોં ઔર ગાને બાજોં સે ભી તાઈબ હો (યા'ની તૌબા કર) ચુકા થા, મગર વાલિદ સાહિબ ને મુઝે T.V. દેખને પર મજબૂર કર દિયા, ઉસ વક્ત T.V. પર કોઈ “ડિરામા” ચલ રહા થા, બે હયા લડકિયોં કી ફોહ્શ અદાઓં ને મેરે જઝબાત મેં હૈજાન પૈદા કરના શુરૂ કિયા, આહ ! અભી થોડી હી દેર પહલે મેં ખૌફે ખુદા ﷻ કે બાઈસ ગિર્યા કનાં

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : જિસ ને મુઝ પર દસ મરતબા દુરુદે પાક પઢા અલ્લાહ ઉસ પર સો રહમતો નાઝિલ ફરમાતા હૈ. (ખૂત્રા)

(યા'ની રો ધો રહા) થા ઓર અબ..... અબ..... નફસાની ખ્વાહિશાત ને મુઝ પર એક દમ ગ-લબા ક્રિયા, મૌકઅ દેખ કર શૈતાન ને અપના દાવ ચલા દિયા ઓર વહીં બૈઠે બૈઠે મુઝ પર “ગુસ્લ ફર્ઝ” હો ગયા ! ઇસ વાકિએ કે બા'દ એક બાર ફિર મૈં ગુનાહોં કી દલદલ મૈં ઉતરતા ચલા ગયા. ચૂંકે **ઝલિમ મુઆ-શરે** કે બે જા રસ્મો રવાજ મેરે નિકાહ કે મુકાબિલ બહુત બડી દીવાર બને હુએ હૈં, મૈં શહૂવત કી તસ્કીન કે લિયે અપને હાથોં સે અપની જવાની પામાલ કરને લગ ગયા હૂં ઓર ગન્દી હ-ર-કતોં કે બાઈસ અબ નૌબત યહાં તક આ પહોંચી હૈ કે મૈં શાદી કે કાબિલ નહીં રહા. બતાઈયે ! **મુજરિમ કૌન ? મૈં ખુદ યા કે મેરે વાલિદ સાહિબ ?**

હકીકી મ-દની મુન્ને કા ખૌફે ખુદા : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! કેસા નાઝુક દૌર આ ગયા હૈ કે આજ અક્સર વાલિદૈન “શફકત નુમા હલાકત” કે ઝરીએ અપને હાથોં અપની ઔલાદ કો તબાહી કે ગઢે મૈં ઝોંક રહે હૈં યહાં તક કે અગર બચ્યા અઝ ખુદ સુધરના ચાહે તબ ભી ઉસ કી રાહે મસ્ફૂદ (યા'ની બન્દ) કર દી જાતી હૈં, ઇસ તરહ કે વાલિદૈન ગોયા ઝબાને હાલ સે યેહ એ'લાન કરતે સુનાઈ દે રહે હૈં : “હમ જહન્નમ મૈં અકેલે ક્યૂં જાએં અપની ઔલાદ કો ભી સાથ લે કર જાએંગે (الله).” એક દૌર વોહ થા કે ખૌફે ખુદા رَحْمَةً رَحِيمَةً રખને વાલી માં કી રહમત ભરી ગોદ મૈં પલને ઓર ઇશકે મુસ્તફા રખને વાલે બાપ કી શફકત કે સાએ મૈં પરવાન ચઢને વાલે **મ-દની મુન્ને** મુઆ-શરે પર એસે નુકૂશ છોડતે થે કે ઉન કી દિલરુબા અદાએં આજ ભી હમારા દિલ મોહ લેતી હૈં, યુનાન્યે એક ચાર સાલહ **હકીકી મ-દની મુન્ના** સચ્ચિદ ઝાદા સરે બાઝાર ઝારો કિતાર રો રહા થા, કિસી સાહિબ ને આલે રસૂલ કી ખિદમત કે જઝબે સે સરશાર હો કર અર્ઝ કી : શહઝાદે ! કયા બાત હૈ ? અગર કિસી ચીઝ કી ઝરૂરત હો તો હુકમ ફરમા દીજિયે અભી હાઝિર કરતા હૂં. યેહ સુન કર મ-દની મુન્ને કે રોને કી આવાઝ ઓર બુલન્દ હો ગઈ ઓર કહા : ચચાજાન ! અલ્લાહ رَحْمَةً رَحِيمَةً કે ગઝબ ઓર અઝાબે જહન્નમ કે ખૌફ સે દિલ બૈઠા જા રહા હૈ ! ઉન સાહિબ ને શફકત સે અર્ઝ કી : શહઝાદે ! આપ બહુત હી કમસિન હૈં, અભી સે ઇતના ખૌફ કેસા ! ખાતિર જમ્મ (યા'ની ઇત્મીનાન) રખિયે બચ્ચોં

इरमाने मुस्तफ़ा ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हो और वोह मुज पर दुर्इद शरीफ़ न पड़े तो वोह लोगो में से कजूस तरीन शप्स है. (ज़िज़िया)

को अज़ाब नहीं दिया जायेगा. येह सुन कर म-दनी मुन्ने का भौंफ़ मज़ीद नुमायां हो गया और रोते हुअे बोला : ययाज़न ! मैं ने देभा है के बडी लकड़ियां सुलगाने के लिये उन के गिर्द छपटियां (या'नी लकड़ी की छीलन और छोटी छोटी अपख्यियां वगैरा) युन दी जाती हैं, छपटियां जल्दी से आग पकड़ लेती हैं और उन की बटौलत फिर बडी लकड़ियां भी जल उठती हैं ! मैं उरता हूं के अबू जहूल और अबू लहब जैसे बडे बडे काफ़िरो को जहन्नम में जलाने के लिये छपटियों की जगह कहीं मुझे आग में न डाल दिया जाये !

भीडे भीडे ईस्लामी भाईयो ! आप जानते हैं वोह चार सालह लकीकी म-दनी मुन्ना कौन था ? वोह कोई और नहीं ! हमारे टूटे दिलों के सडारे और अहले बैते अत्हार की आंभों के तारे डग़रते सय्यिदुना **ईमाम जा'फ़रे सादिक** رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ थे.

(بَتَغْيَرَانِيسِ الْوَاعِظِينَ ص ٧٥)

तेरी नस्ले पाक में है बय्या बय्या नूर का
तू है ऐने नूर तेरा सब धराना नूर का

(हदाईके बज्शिश शरीफ़)

शई कलामे रज़ा : मेरे आका आ'ला उज़रत عليه رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى ईस शे'र में इरमाते हैं : **या नूरव्लाह !** صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ आप तो हैं ही नूर बढे नूरुन अला नूर (या'नी नूर पर नूर). आप صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ की मुबारक नस्ल में ता कियामत जितने भी बय्ये होंगे या'नी सादाते किराम वोह भी सब के सब नूर हैं. ऐ नूर वाले प्यारे प्यारे आका ! आप صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ का सारे का सारा धराना ही नूर, नूर और बस नूर है.

नूर अन्दर नूर बाहर धर का धर सब नूर है
आ गया वोह नूर वाला जिस का सारा नूर है
صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : उस शप्स की नाक भाक आबूद हो जिस के पास मेरा जिक्र हो और वोह मुज पर दुरदे पाक न पड़े. (१७)

દીની મુઆ-મલે મેં હૈસલા શિ-ફની કરને વાલી માં કા પછતાવા : વાલિદેન

કો ચાહિયે કે અપની ઔલાદ કો શુરૂઅ હી સે નેકિયોં ઔર સુન્નતોં ભરા મ-દની માહોલ ફરાહમ કરે, વરના બુરી સોહબત કી વજહ સે બિગડ જાને કી સૂરત મેં બાઝી હાથ સે નિકલ સકતી હૈ. સગે મદીના ﷺ કો ઇસ કી બડી બહન ને બતાયા : એક ઇસ્લામી બહન ને અપને બેટે કી ઇસ્લાહ કે લિયે રો રો કર દુઆ કા કહા હૈ, બેચારી કહ રહી થી, હાએ ! હાએ ! મેં ને ખુદ હી ઉસ કો બરબાદ કિયા હૈ, ઇસ કો દા'વતે ઇસ્લામી કે મદ્ર-સતુલ મદીના મેં હિફ્ઝ કે લિયે બિઠાતે તો બિઠા દિયા મગર બેચારા જો સુન્નતેં વગૈરા સીખ કર આતા વોહ ઘર મેં આ કર બયાન કર દેતા તો હમ ઉસ કા મઝાક ઉડાતે. આબિરશ ઉસ કા દિલ ટૂટ ગયા ઔર ઉસ ને મદ્ર-સતુલ મદીના મેં જાના છોડ દિયા. અબ બુરે દોસ્તોં કી સોહબત મેં રહ કર આવારા હો ગયા હૈ, ખુશ કિસ્મતી સે મુઝે દા'વતે ઇસ્લામી કા મ-દની માહોલ મિલ ગયા હૈ અબ મેં સપ્ત પછતા રહી હું, હાએ મેરા ક્યા બનેગા !

صَحْبَتِ صَالِحٍ تَرَا صَالِحٌ كُنْتُ صَحْبَتِ طَالِحٍ تَرَا طَالِحٌ كُنْتُ

(યા'ની અચ્છે કી સોહબત તુઝે અચ્છા બના દેગી બુરે કી સોહબત તુઝે બુરા બના દેગી)

સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ કી ફઝીલત : અપની ઔલાદ કો ભી દા'વતે

ઇસ્લામી કે સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ મેં શિર્કત કી રગબત દિલાઈયે ઔર ખુદ ભી હાઝિરી કી સઆદત પાઈયે, ઇસ તરહ કે ઇજતિમાઆત કી બ-રકાત કે ભી ક્યા કહને ! યુનાન્યે નબિય્યે કરીમ, રઊફુરહીમ ﷺ કા ફરમાને અઝીમ હૈ : કિયામત કે દિન કુછ ઐસે લોગ હોંગે જો ન અમ્બિયા હોંગે ન શુ-હદા, (મગર) ઉન કે ચેહરોં કા નૂર દેખને વાલોં કી નિગાહોં કો ખીરા (યા'ની ચકાચોંદ) કરતા હોગા. અમ્બિયા વ શુ-હદા ઉન કે મકામ ઔર કુર્બે ઇલાહી ﷻ કો દેખ કર ઇઝહારે મસરત ફરમાએંગે. સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان મેં સે કિસી સહાબી ને અર્ઝ કી : યા રસૂલલ્લાહ ﷺ ! येह कौन (ખુશ નસીબ) હોંગે ? ઇશાદ ફરમાયા : येह मुप्तलिफ़ कबाईल और बस्तियों के लोग होंगे जो (दुन्या में) अल्लाह ﷻ की याद करने

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : જિસ ને મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દો સો બાર દુરૂદે પાક પઢા ઉસ કે દો સો સાલ કે ગુનાહ મુઆફ હોગે. (તર્કમાલ)

કે લિયે ઇકદ્દે હોતે થે ઓર પાકીઝા બાતેં ઇસ તરહ યુનતે થે જિસ તરહ ખજૂર ખાને વાલા બેહતરીન ખજૂરેં યુનતા હૈ.

(الترغيب والترهيب للمنذرى ج ٢ ص ٢٥٢ حديث ٢٣٣٤)

યકીનન મુકદ્દર કા વોહ હે સિકન્દર

જિસે ખેર સે મિલ ગયા મ-દની માહોલ

યહાં સુન્નતેં સીખને કો મિલેંગી

દિલાએગા ખૌફે ખુદા મ-દની માહોલ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 602)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

ગાફિલ નૌ જવાન : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! ખૌફે ખુદા સે દિલ કો લરઝાને, ઇશ્કે મુસ્તફા મેં રૂહ કો તડપાને, ગુનાહોં કી આદતેં મિટાને, નેકિયોં કા જઝબા બઢાને ઓર અપને આપ કો સુન્નતોં કા પૈકર બનાને કે લિયે દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા રહતે હુએ હર માહ કમ અઝ કમ તીન દિન કે લિયે **મ-દની કાફિલે** મેં આશિકાને રસૂલ કે સાથ સુન્નતોં ભરા સફર કરતે રહિયે ઓર **મ-દની ઇન્આમાત** પર અમલ કરતે હુએ ઝિન્દગી કે શબો રોઝ ગુઝારિયે. આઈયે ! આપ કા જઝબા બઢાને કે લિયે એક **“મ-દની બહાર”** સુનાઊં, યુનાન્યે ગુલઝારે તયબા (સરગોધા, પંજાબ, પાકિસ્તાન) કે એક ઇસ્લામી ભાઈ ને અપની તૌબા કે અહવાલ બયાન કિયે જિન કા લુબ્બે લુબાબ પેશ કરને કી સઅ્ય કી જાતી હૈ : દા'વતે ઇસ્લામી કે પાકીઝા ઓર મહકે મહકે મ-દની માહોલ સે ઇક્તિસાબે ફૈઝ સે કબ્લ મેં જવાની કે નશે મેં મસ્ત આવારા દોસ્તોં કી સોહબત મેં અપની ઝિન્દગી કે કીમતી લમ્હાત બરબાદ કર રહા થા, મુઆન્શરે મેં પાયા જાને વાલા કૌન સા ઐસા ગુનાહ થા કે જિસ કે અન્દર મેં મુબ્તલા ન હુવા થા, લડકિયોં કા પીછા કરના, ઉન પર આવાઝે કસના, રાત કલબ મેં ઓર દિન તાશ વ બિલયર્ડ (સ્નોકર કી કિસ્મ કા એક ખેલ) ખેલને મેં બરબાદ કર દેના, ઘર વાલોં કે સમજાને પર ઝબાન દરાઝી કરના મેરી આદાત બન ચુકી થીં. ઝિન્દગી યૂં હી ગુનાહોં ભરી ગફલત મેં ગુઝર રહી થી કે ખુશ કિસ્મતી સે એક આશિકે રસૂલ કી **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કી બ-ર-કત સે દા'વતે ઇસ્લામી કા મહકા મહકા મુશ્કબાર મ-દની માહોલ મુયસ્સર આ ગયા. આશિકાને રસૂલ કી સોહબત સે મુઝે નેકિયોં પર અમલ કરને ઓર ગુનાહોં સે દૂર રહને કા જઝબા મિલ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : مُؤَنَّا پَر دُرُودَ شَرِیْکِ پَدُو اَللّٰہُ عَلٰی عَزَّوَجَلَّ تُوْمَ پَر رَحْمَتُ بَہِیْجَا.

(ابن سعد)

ગયા, الْحَمْدُ لِلّٰہِ عَزَّوَجَلَّ મેં ને ચેહરે પર દાઢી મુબારક સજા લી ઓર સર પર સજા સજા ઇમામા શરીફ કા તાજ સજા લિયા મ-દની કામોં કા શૌક મિલા ઓર દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કે મ-દની રસાઈલ ગલી કૂયોં ઓર ઘર ઘર જા કર તકસીમ કરને કા ભી ઝેહન બના.

મેરા હર અમલ બસ તેરે વાસિતે હો કર ઇખ્લાસ એસા અતા યા ઇલાહી

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

ઇસ મ-દની બહાર કે ઝિમ્ન મેં નેકી કી દા'વત : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો !

દેખા આપ ને “ઇન્ફિરાદી કોશિશ” કી ભી ક્યા ખૂબ બહારે હેં ! ગુનાહોં મેં બદ મસ્ત રહને વાલા ગાફિલ નૌ જવાન **ઇશકે રસૂલ** મેં મસ્ત હો ગયા. હમેં ભી હર એક પર ઇન્ફિરાદી કોશિશ કરતે રહના ચાહિયે, કોઈ હમારી બાત માને યા ન માને હમારા સમજાને કા સવાબ કહીં નહીં જાતા ! હમારી **ઇન્ફિરાદી કોશિશ** કી વજહ સે અગર કોઈ રાહે રાસ્ત પર આ ગયા તો **إِنَّا لِلّٰہِ عَزَّوَجَلَّ** હમારા ભી બેડા પાર હો જાએગા. **બુરી સોહબત** સે હમેશા દૂર રહના ચાહિયે કે ઇસ કી વજહ સે આદમી બિગડ જાતા ઓર તરહ તરહ કે ગુનાહોં મેં પડ જાતા હે જબ કે **અચ્છી સોહબત** નિહાયત અચ્છા ફલ લાતી હે યુનાન્યે **દા'વતે ઇસ્લામી** કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના કી મત્બૂઆ 56 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, **“અચ્છે માહોલ કી બ-ર-કતે”** સફહા 18 તા 19 પર હે : એક હદીસ શરીફ મેં હે, હઝરતે અબૂ રઝીન رَضِيَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે રિવાયત હે કે ઉન સે રસૂલુલ્લાહ ﷺ ને ફરમાયા : کَیَا مَیْنِ تُوْمَہُیْنِ اُوْسَ یَیْزِ کِی اَسْلَ پَر رَحْبَرِی ن کَرું جِیس સે તુમ દુન્યા વ આખિરત કી ભલાઈ પા લો (પસ વોહ અસ્લ ચીઝ ચેહ હે કે) તુમ ઝિક કરને વાલોં કી મજલિસ ઇખ્તિયાર કરો.

(شُعَبُ الْإِيمَان ج ٦ ص ٤٩٢ حدیث ٩٠٢٤)

ઇસ હદીસે પાક કે તહ્ત મુફરિસરે શહીર હકીમુલ ઉમ્મત હઝરતે મુફતી અહમદ **યાર ખાન** عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَّان ફરમાતે હેં કે (ઝિક કરને વાલોં કી) મજલિસ સે મુરાદ ઉ-લમાએ દીન વ ઔલિયાએ કામિલીન, સાલિહીન વ વાસિલીન (યા'ની અલ્લાહ عَلَّوَجَلَّ કે મુકર્રબ બન્દોં)

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : મુઝ પર કસરત સે દુરુદે પાક પઢો બેશક તુમહારા મુઝ પર દુરુદે પાક પઢના તુમહારે ગુનાહો કે લિયે મગ્ફિરત હૈ. (ખૂબ)

કી મજલિસે હૈ, ક્યૂંકે યેહ મજલિસે જન્નત કે બાગાત હૈ જૈસા કે દૂસરી હદીસ શરીફ મેં હૈ. યેહ મજલિસે ખ્વાહ મદ્રસે હોં યા દર્સે કુરઆનો હદીસ કી મજલિસે યા હઝરાતે સૂફિયાએ કિરામ કી મહફિલેં. યેહ ફરમાન બહુત જામેઅ હૈ. જિસ મજલિસ મેં અલ્લાહ કા ખૌફ, હુઝૂર ﷺ કા ઇશક ઔર ઇતાઅતે રસૂલ ﷺ કા શૌક પૈદા હો વોહ મજલિસ ઇક્સીર (યા'ની મુફીદ તરીન) હૈ.

(મિરઆતુલ મનાજીહ, જિ. 6, સ. 603 તા 604)

સંવર જાએગી આબિરતે ﷻ

તુમ અપનાએ રખ્ખો સદા મ-દની માહોલ

બહુત સખ્ત પછતાઓગે યાદ રખ્ખો

ન અતાર તુમ છોડના મ-દની માહોલ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 604)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

કલિમએ તય્યિબા નફઅ દેગા જબ તક.....: હઝરતે સય્યિદુના અનસ બિન માલિક રَضِیَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ સે રિવાયત હૈ, રસૂલોં કે સાલાર, નબિયોં કે સરદાર ﷺ કા ઇશદિ હકીકત બુન્યાદ હૈ : “لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ (مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ)” હમેશા અપને કહને વાલોં કો નફઅ પહોંચાતા રહેગા ઔર ઉન સે અઝાબ કો દૂર કરતા રહેગા જબ તક ઇસ કા હક હલકા ન જાને. **સહાબએ કિરામ** عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان ને અઝાબ કી : યા રસૂલલ્લાહ ﷺ કલિમએ તય્યિબા કે હક કો હલકા જાનના ક્યા હૈ ? ઇશદિ ફરમાયા : **يُظْهَرُ الْعَمَلُ بِمَقَاصِي اللَّهِ فَلَا يَنْكَرُ وَلَا يَغَيِّرُ-** યા'ની (“لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ”) કે હક કો હલકા જાનના યેહ હૈ કે) અલ્લાહ તઆલા કી ના ફરમાની વાલા કામ હોતા દેખ કર ન ઉસે રોકા જાએ ઔર ન હી ઉસે તબદીલ કિયા જાએ.

(الترغيب والترهيب ج 3 ص 184 حديث 3038)

ઇસ્લામ કે 8 હિસ્સે : હઝરતે સય્યિદુના હુઝૈફા રَضِیَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ સે રિવાયત હૈ કે ઇસ્લામ કે આઠ હિસ્સે હૈં ❶ ઇસ્લામ ❷ નમાઝ ❸ ઝકાત ❹ ❺ ર-મઝાન કા રોઝા ❻ હજજે બૈતુલ્લાહ ❼ નેકી કા હુકમ દેના ❽ બુરાઈ સે રોકના ઔર ❾ અલ્લાહ તઆલા કી રાહ મેં જિહાદ કરના. ઔર વોહ શખ્સ કામ્યાબ નહીં

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : જો મુઝ પર એક દુરુદ શરીફ પઢતા હૈ અલ્લાહ ઇંજલ ઉસ કે લિયે એક કીરાત અજ લખતા હૈ ઓર કીરાત ઉહુદ પહાડ જિતના હૈ. (ખુર્રાઝ)

જિસ કા કોઈ હિસ્સા ન હો.

(شُعَبُ الْإِيمَان ج ٦ ص ٩٤ حديث ٧٥٨٠)

દુન્યા મેં ભી સઝા મિલેગી : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! જો કૌમ કુદરત કે બા વુજૂદ ગુનાહ કરને વાલે કો ઇસ સે રોકતી નહીં, અન્દેશા હૈ કે વોહ ન રોકને વાલી કૌમ મરને સે પહલે દુન્યા હી મેં અઝાબ મેં ગિરિફતાર હો જાએ. યુનાન્યે હઝરતે સચ્ચિદુના જરીર رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે રિવાયત હૈ કે રસૂલોં કે સાલાર, દો આલમ કે માલિકો મુખ્તાર صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કા ઇશાદિ હૈ : અગર કિસી કૌમ મેં કોઈ શપ્સ ગુનાહ કા મુર-તકિબ હો ઓર કૌમ કે લોગ બા વુજૂદે કુદરત ઉસે ગુનાહ સે ન રોકે તો અલ્લાહ ઇંજલ ઉન કે મરને સે પહલે ઉન પર અપના અઝાબ નાઝિલ ફરમાએગા.

(سُنَنِ ابوداؤد ج ٤ ص ١٦٤ حديث ٤٣٣٩)

આખિરત મેં ભી સઝા મિલેગી દુન્યા મેં ભી સઝા મિલેગી : ઇસ હદીસે પાક કે તહત “મિરઆતુલ મનાજીહ” મેં હૈ : જિસ કૌમ યા જમાઅત મેં કુછ લોગ બુરાઈ કે મુર-તકિબ હોં ઓર વોહ કૌમ ઉન કો રોકને કી તાકત રખને કે બા વુજૂદ ન રોકે તો વોહ ભી અઝાબે ખુદા વન્દી કે મુસ્તહિક હોંગે ઓર યેહ અઝાબ વોહ લોગ મરને સે પહલે દુન્યા હી મેં દેખ લેંગે. હઝરતે શૈખ અબ્દુલ હક મુહદિસ દેહલવી (عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِي) ફરમાતે હેં કે બુરાઈ કો બદલને મેં કોતાહી કરના દૂસરે જરાઈમ કે મુકાબલે મેં ઇસ લિહાઝ સે મુફરિદ હૈ કે દૂસરે ગુનાહોં કી સઝા આખિરત મેં મિલેગી જબ કે ઇસ કોતાહી કી સઝા દુન્યા મેં ભી મિલેગી ઓર આખિરત કા અઝાબ ઇસ કે ઇલાવા હોગા.

(મિરઆતુલ મનાજીહ, જિ. 6, સ. 507)

આપ કા દિલ નહીં લરઝતા ! : જન્નત કી અ-બદી વ સર-મદી ને'મતોં કે તલબ ગાર ઇસ્લામી ભાઈયો ! આપ કા દિલ નહીં લરઝતા ? આપ પર ખૌફ તારી નહીં હો જાતા ? કે અલ્લાહ ઇંજલ તો બે નિયાઝ હૈ, ઉસે પરવાહ હી કબ હૈ કે લોગ ઉસે સજદા કરેં હી કરેં, યકીનન અગર સારી કી સારી મખ્લૂક ભી ઉસ કી બારગાહ મેં રુક જાએ,

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِس نے کِتاب میں مَوجہ پر دُڑدے پاک لیا تو جب تک میرا نام اُس میں رہے گا کِشِرتے اُس کے لیے اِستِغفار کرتے رہے گا۔ (طبرانی)

તબ ભી ઉસ કી ઝાત પર કિસી કા કોઈ એહસાન નહીં. હમ્ને ઉસ કી બે નિયાઝી ઔર ખુફ્યા તદબીર સે ડરના ઔર ઉસ કી ગિરિફત સે પનાહ માંગની ચાહિયે, આખિર દુન્યા મેં કબ તક ગુલછરેં ઉડાએંગે ! યાદ રખિયે ! એક ન એક દિન સબ કો મરના પડેગા, અંધેરી કબ્ર મેં ઉતરના પડેગા ઔર અપની કરની કા ફલ ભુગતના પડેગા

اَلْمَوْتُ بَابٌ كُلُّ نَفْسٍ دَاخِلُهَا اَلْمَوْتُ قَدَحٌ كُلُّ نَفْسٍ شَارِبُهُ

યા'ની મૌત એક એસા દરવાઝા હૈ જિસ મેં સે હર જાનદાર ને ગુઝરના હૈ ઔર મૌત એક એસા જામ હૈ જિસે હર શખ્સ ને પીના હૈ.

જ લગાને કી જા નહીં દુન્યા કિસ કો હાસિલ દવામ હોતા હૈ

મુદ્દે કી બે બસી : મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઉસ વક્ત કેસી બે કસી હોગી જબ રૂહ જિસ્મ સે જુદા હો ચુકી હોગી, ઉસ દમ કિસ કદર બે બસી કા આલમ હોગા જબ બેશ કીમત કપડે બદન સે ઉતારે જા રહે હોંગે, ગસ્સાલ નહલા રહા હોગા, લહે કા કફન પહનાયા જા રહા હોગા, કેસી હસરત કી ઘડી હોગી જબ જનાઝા ઉઠાયા જા રહા હોગા, હાએ ! હાએ ! વોહ દુન્યા જિસે સંવારને કે લિયે ઉમ્ર ભર ભાગદૌડ કી થી, જિસ કી ખાતિર રાતોં કી નીદેં ઉડાઈ થી, તરહ તરહ કે ખતરે મોલ લિયે થે, હાસિદીન કે રુકાવટેં ખડી કરને કે બા વુજૂદ ભી જાન લડા કર દુન્યા કા માલ કમાતે રહે થે, ખૂબ ખૂબ દૌલત બઢાતે રહે થે, જિસ મકાન કો મઝબૂત તા'મીર કિયા થા ફિર ઉસ કો તરહ તરહ કે ફર્નીચર સે આરાસ્તા કિયા થા, વોહ સભી કુછ છોડ કર રુખ્સત હોના પડ રહા હોગા. આહ ! કીમતી લિબાસ ખૂંટી પર ટંગા રહ જાએગા, કાર હુઈ તો ગેરાજ મેં ખડી રહ જાએગી, બેલકૂદ કે આલાત, એશો તરબ કે અસ્બાબ ઔર હર તરહ કા માલો સામાન ધરા કા ધરા રહ જાએગા. ઉસ વક્ત મુદ્દે કી બે બસી ઈન્તિહા કો પહોંચેગી જબ ઉસ કો રોશનિયોં સે જગ-મગાતી આરિઝી ખુશિયોં સે મુસ્કુરાતી દુન્યાએ ના પાએદાર કે ફાની ઘર સે નિકાલ કર અંધેરી કબ્ર મેં મુન્તકિલ કરને કે લિયે ઉસ કે નાઝ ઉઠાને વાલે ઉસ કો કન્ધોં પર લાદ કર સૂએ કબ્રિસ્તાન ચલ પડેંગે.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : जिस ने मुज़ पर अेक बार दुरदे पाक पढा अल्लाह उस पर दस रलमतें बेजता है. (स्म)

આલમે ઇન્કિલાબ હૈ દુન્યા ચન્દ લમ્હોં કા ખ્વાબ હૈ દુન્યા

ફખ્ર કયૂં દિલ લગાએં ઇસ સે નહીં અચ્છી, ખરાબ હૈ દુન્યા

કબ્ર કી દિલ હિલા દેને વાલી નેકી કી દા'વત : હઝરતે સય્યિદુના ઉમર બિન

અબ્દુલ અઝીઝ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ એક જનાઝે કે સાથ કબ્રિસ્તાન તશરીફ લે ગએ, વહાં એક કબ્ર કે પાસ બેઠ કર ગૌરો ફિક મેં ડૂબ ગએ, કિસી ને અઝ કી : યા અમીરલ મુઅમિનીન ! આપ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ યહાં તન્હા કેસે તશરીફ ફરમા હૈં ? ફરમાયા : અભી અભી એક કબ્ર ને મુઝે પુકાર કર બુલાયા ઓર બોલી : ઐ ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ (رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ) મુઝ સે કયૂં નહીં પૂછતે કે મેં અપને અન્દર આને વાલોં કે સાથ ક્યા બરતાવ કરતી હૂં ? મેં ને ઉસ કબ્ર સે કહા : મુઝે ઝરૂર બતા. વોહ કહને લગી : જબ કોઈ મેરે અન્દર આતા હૈ તો મેં ઉસ કા **કફન ફાસ** કર જિસ્મ કે ટુકડે ટુકડે કર ડાલતી ઓર ઉસ કા ગોશત ખા જાતી હૂં. ક્યા આપ મુઝ સે યેહ નહીં પૂછેંગે કે મેં ઉસ કે જોડોં કે સાથ ક્યા કરતી હૂં ? મેં ને કહા : યેહ ભી બતા. તો કહને લગી : “હથેલિયોં કો કલાઈયોં સે, ઘુટનોં કો પિંડલિયોં સે ઓર પિંડલિયોં કો કદમોં સે જુદા કર દેતી હૂં.” ઇતના કહને કે બા'દ હઝરતે સય્યિદુના ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ હિચકિયાં લે કર રોને લગે, જબ કુછ ઇફાકા હુવા તો કુછ ઇસ તરહ ઇબ્રત કે “મ-દની ફૂલ” લુટાને લગે : **ઐ ઇસ્લામી ભાઈયો !** ઇસ દુન્યા મેં હમેં બહુત થોડા અર્સા રહના હૈ, જો ઇસ દુન્યા મેં સાહિબે ઇક્તિદાર હૈ વોહ (આખિરત મેં) ઇન્તિહાઈ ઝલીલો ખ્વાર હોગા, જો ઇસ જહાં મેં માલદાર હૈ વોહ (આખિરત મેં) ફકીર હોગા. ઇસ કા જવાન બૂઢા હો જાએગા ઓર જો ઝિન્દા હૈ વોહ મર જાએગા. દુન્યા કા તુમ્હારી તરફ આના તુમ્હેં ધોકે મેં ન ડાલ દે, કયૂંકે તુમ જાનતે હો કે યેહ બહુત જલ્દ રુખ્સત હો જાતી હૈ. કહાં ગએ તિલાવતે કુરઆન કરને વાલે ? કહાં ગએ બૈતુલ્લાહ કા હજ કરને વાલે ? કહાં ગએ માહે ર-મઝાન કે રોઝે રખને વાલે ? ખાક ને ઉન કે જિસ્મોં કા ક્યા હાલ કર દિયા ? કબ્ર કે કીડોં ને ઉન કે ગોશત કા ક્યા અન્જામ કિયા ? ઉન કી હકિયોં ઓર જોડોં કે સાથ ક્યા બરતાવ હુવા ? અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી કસમ ! જો (બે અમલ) દુન્યા મેં આરામ દેહ નર્મ નર્મ બિસ્તર પર હોતે

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : જો શપ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (ખુરૂાન)

થે લેકિન અબ અપને ઘર વાલોં ઔર વતન કો છોડ કર રાહત કે બા'દ તંગી મેં હેં, ઉન કી ઔલાદ ગલિયોં મેં દર બદર હૈ ક્યૂંકે ઉન કી બેવાઓં ને દૂસરે નિકાહ કર કે ફિર સે ઘર બસા લિયે, ઉન કે રિશ્તેદારોં ને ઉન કે મકાનાત પર કબ્જા કર લિયા ઔર મીરાસ આપસ મેં બાંટ લી. વલ્લાહ ! ઉન મેં બા'ઝ ખુશ નસીબ ભી હેં જો કે કબ્રોં મેં મઝે લૂટ રહે હેં જબ કે બા'ઝ એસે હેં જો અઝાબે કબ્ર મેં ગિરિફતાર હેં.

અફસોસ સદ હઝાર અફસોસ, ઐ નાદાન ! જો આજ મરતે વક્ત કભી અપને બાપ કી, કભી અપને બેટે કી તો કભી સગે ભાઈ કી આંખેં બન્દ કર રહા હૈ, ઉન મેં સે કિસી કો નહલા રહા હૈ, કિસી કો કફન પહના રહા હૈ, કિસી કે જનાઝે કો કન્થે પર ઉઠા રહા હૈ તો કિસી કો કબ્ર કે તંગ વ તારીક ગઢે મેં દફના રહા હૈ. (યાદ રખ ! કલ યેહ સભી કુછ તેરે સાથ ભી હોને વાલા હૈ) કાશ ! મુઝે ઈલ્મ હોતા કે કૌન સા ગાલ (કબ્ર મેં) પહલે સડેગા ફિર હઝરતે સય્યિદુના ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ રોને લગે ઔર રોતે રોતે બેહોશ હો ગએ ઔર એક હફતે કે બા'દ ઈસ દુન્યા સે તશરીફ લે ગએ.

(الرَّوْضُ الْفَائِقُ ص ૧૦૧)

હુજ્જતુલ ઈસ્લામ હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ અબૂ હામિદ મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ બિન મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْوَالِي “એહયાઉલ ઉલૂમ” મેં નક્લ ફરમાતે હેં : બ વક્તે વફાત હઝરતે સય્યિદુના ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ કી ઝબાન પર યેહ આયતે કરીમા જારી થી :

تِلْكَ الدَّارُ الْأَخْرَى نَجْعُهَا لِلَّذِينَ لَا
يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فُسَادًا
وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٢﴾ (پ ૨૦, القصص: ૮૩)

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : યેહ આખિરત કા ઘર હમ ઉન કે લિયે કરતે હેં જો ઝમીન મેં તકબ્બુર નહીં ચાહતે ઔર ન ફસાદ, ઔર આકિબત પરહેઝ ગારોં હી કી હૈ.

(احياء القلوب ج ૨ ص ૨૩૦)

યાદ રખ હર આન આખિર મૌત હે

બન તૂ મત અન્જાન આખિર મૌત હે

મરતે જાતે હેં હઝારોં આદમી

આકિલો નાદાન આખિર મૌત હે

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَالْاٰلِهٖ وَسَلَّمَ : जिस के पास मेरा जिक्र हुवा और उस ने मुझ पर दुइदे पाक न पढा तलकीक वोह बढ भप्त हो गया. (उज्ज)

કયા ખુશી હો દિલ કો ચન્દે ઝીસ્ત સે ગમઝદા હે જાન આખિર મૌત હે
મુલ્કે ફાની મેં ફના હર શૈ કો હે સુન લગા કર કાન આખિર મૌત હે

બારહા ઇલ્મી તુઝે સમઝા ચુકે

માન યા મત માન આખિર મૌત હે

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ مُحَمَّد

ઘમ્મત વાલે ઝલીલ કર દિયે જાતે હૈં : હઝરતે સય્યિદુના જરીર બિન અબ્દુલ્લાહ રَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ ફરમાતે હૈં : કિસી કૌમ મેં મુઅઝ્ઝઝીન યા'ની ઇઝ્ઝત વાલે લોગ એસી બુરાઈ કો ન રોકે જિસે રોકને પર વોહ કુદરત રખતે હોં તો અલ્લાહ તઆલા ઉન કો ઝલીલ કર દેતા હૈ.

(تَنْبِيْهُ الْمُغْتَرِّينَ ص ۲۳۶)

કટે હુએ કાનોં વાલા બહરા : હઝરતે સય્યિદુના અનસ બિન માલિક રَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ ફરમાતે હૈં : જો કોઈ સુને કે ફુલાં શખ્સ ફે'લે બદ (યા'ની ગુનાહ) કા મુર-તકિબ હુવા ઔર ફિર (બા વુજૂદે કુદરત) વોહ ઉસ ગુનાહ કરને વાલે કો ન રોકે તો કિયામત કે રોઝ વોહ **કટે હુએ કાનોં વાલા બહરા હોગા.**

(ایضاً)

ગુનાહ સે ન રોકના કબ ગુનાહ હૈ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! બયાન કર્દા દોનોં રિવાયતોં પર બાર બાર ગૌર કીજિયે ! ગુનાહ કરને વાલે કો બા વુજૂદે કુદરત ગુનાહ સે બાઝ ન રખને વાલે કે લિયે ઝિલ્લત ઔર કિયામત મેં “કાન કટે હુએ બહરે” કી સૂરત મેં ઉઠાએ જાને કી વઈદ હૈ, યેહ મસ્અલા ઝેહન નશીન ફરમા લીજિયે કે જબ કોઈ ગુનાહ કર રહા હો ઔર દેખને વાલે કા ઝન્ને ગાલિબ હો કે મેં મન્અ કરુંગા તો બાઝ આ જાએગા તો અબ મન્અ કરના વાજિબ હો જાએગા અગર મન્અ નહીં કરેગા તો ગુનાહગાર ઔર અઝાબે નાર કા હકદાર હૈ. આદમી કો તકરીબન રોઝાના હી એસે મવાકેઅ પેશ આતે હૈં કે બા'ઝ લોગ લા ઇલ્મી કી વજહ સે યા બ સ-બબે ગફલત “ગુનાહે બે લઝ્ઝત” કર રહે હોતે હૈં અબ અગર ગૌર કિયા જાએ તો બારહા એસા ઝેહન બનતા હૈ

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : જિસ ને મુઝ પર એક બાર દુરુદે પાક પઢા અલ્લાહ ઊસ પર દસ રહમતે ભેજતા હૈ. (મ)

કે ફુલાં કો સમજાડિંગા તો માન જાએગા. મગર આદમી સુસ્તી યા શર્મ વ મુરવ્વત કી વજહ સે મન્અ કરને સે બાઝ રહતા ઔર યૂં ગુનહગાર વ અઝાબે નાર કા હકદાર હો જાતા હૈ. મેરા અપના તજરિબા હૈ કે **ના જાઈઝ અંગૂઠી** પહનને વાલોં, ગલે મેં ધાત (METAL) કી ઝન્જીર (CHAIN) લટકાને વાલોં વગૈરા કો જબ સમજાયા હૈ તો અક્સર હાથોં હાથ ઉતાર દેતે હૈં, બા'ઝોં કો તો જોશ મેં આ કર સોને કી ઝન્જીર તક તોડ ડાલતે દેખા હૈ ! ઠીક હૈ હર એક એસા નહીં કરતા ઔર હર એક કા દૂસરોં પર ઈતના અસર ભી નહીં હોતા મગર જો બા અસર શખ્સિયત હો ઊસ કે લિયે ઈસ તરહ કે ગુનાહોં સે મન્અ કરના મુશ્કિલ નહીં હોતા ઔર ગુનાહ કરને વાલે કે માન જાને કે ઝન્ને ગાલિબ હોને કી સૂરત મેં તો મન્અ કરના વાજિબ હો જાએગા.

સોને કી અંગૂઠી મર્દ કો હરામ હૈ : શહઝાદએ આ'લા હઝરત, તાજદારે અહલે સુન્નાત, હુઝૂર મુફિતયે આ'ઝમ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْكَرِيم ઈસ તરહ કે મુઆ-મલાત મેં બહુત ઝિયાદા મુ-તહર્રિક (ACTIVE) થે યુનાન્થે **“મુફિતયે આ'ઝમ કી ઈસ્તિકામત વ કરામત”** સફહા 146 પર રઈસુલ કલમ હઝરતે અલ્લામા અશ્રફુલ કાદિરી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْكَرِيم કે હવાલે સે નક્લ હૈ :
 ઉન (યા'ની સરકારે મુફિતયે આ'ઝમે હિન્દ) કે લિયે સબ સે ઝિયાદા તકલીફ દેહ વોહ મન્ઝર હોતા થા જબ વોહ કિસી મુસલ્માન કો ઈસ્લામી શરીઅત કી ખિલાફ વર્જી કરતે હુએ પાતે થે.....
أَمْرًا لِمَعْرُوفٍ وَنَهْيًا عَنِ الْمُنْكَرِ (યા'ની નેકી કા હુકમ દેને ઔર બુરાઈ સે મન્અ કરને) કા ફર્જ અદા કરતે વક્ત વોહ છોટે બડે, અમીર વ ગરીબ ઔર હાકિમ વ મહકૂમ કે દરમિયાન કોઈ ઈમ્તિયાઝ નહીં કરતે થે. ઉન કે દરબાર કા આમ મા'મૂલ થા કે કોઈ બડે સે બડા રઈસ હો યા ઊંચે સે ઊંચે મન્સબ કા અફસર, ઉન કી ખિદમત મેં હાઝિર હોતે વક્ત અગર ઊસ કી ઉંગલી મેં **સોને કી અંગૂઠી** હોતી તો વોહ ફૌરન ઉતરવા દેતે ઔર નિહાયત શફકત ઔર મહબ્બત કે સાથ ઉન્હેં તલકીન ફરમાતે કે અઝ રૂએ શરીઅતે મુહમ્મદી صَلَّوْهُ وَالسَّلَام عَلَیْهَا صَلَواتُ اللَّهِ وَسَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا કો લિયે (કઈ સૂરતોં મેં) સોને કા ઈસ્તિ'માલ હરામ હૈ. ફિર દિલ કા કિશ્વર (યા'ની દિલ કા મુલ્ક) ફત્હ કર લેને વાલે લહજે મેં ઈશાદિ ફરમાતે : કોઈ ગુનાહ લમ્હે દો લમ્હે યા ઘન્ટે દો ઘન્ટે કા હોતા હૈ લેકિન **સોને કી અંગૂઠી** કા ગુનાહ એસા ગુનાહ હૈ કે જબ તક પહને

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهٖ وَسَلَّمَ : જો શપ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢના ભૂલ ગયા વોહ જન્નત કા રાસ્તા ભૂલ ગયા. (طبرانی)

રહો મુસલ્સલ ગુનાહ હી ગુનાહ હૈ. (અંગૂઠી કે બારે મેં તફસીલી અહકામ ઈસી બાબ કે સફહા નમ્બર 409 તા 412 પર મુલા-હઝા ફરમાઈયે)

મુફિતયે આ'ઝમ સે હમ કો પ્યાર હૈ

اِنْ شَاءَ اللّٰهُ અપના બેડા પાર હૈ

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

બન્દર ઓર ખિન્ઝીર કી શકલ વાલે : બે નમાઝિયોં, ગાલિયાં બકને વાલોં, ગીબતોં ઓર યુગ્લિયોં કે આદિયોં, ફિલ્મેં ડિરામે દેખને વાલોં ઓર તરહ તરહ કે ગુનાહોં કી ગન્દગિયોં મેં લતપત રહને વાલોં કી સોહબતોં મેં રહને વાલોં ઓર બા વુજૂદે કુદરત ઉન્હેં ગુનાહોં સે ન રોકને વાલોં કો ડર જાના ચાહિયે કે અલ્લાહ ﷻ કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ ﷺ ઇશાદિ ફરમાતે હૈં : ઉસ ઝાતે પાક કી કસમ જિસ કે કબ્જાએ કુદરત મેં મુહમ્મદ (ﷺ) કી જાન હૈ ! મેરી ઉમ્મત મેં સે બા'ઝ લોગ અપની કબ્રોં સે બન્દર ઓર ખિન્ઝીર કી શકલ મેં ઉઠેંગે, યેહ વોહ લોગ હોંગે જિન્હોં ને ગુનાહગારોં કે સાથ તઅલ્લુકાત રખે ઓર કુદરત રખને કે બા વુજૂદ ઉન્હેં ગુનાહોં સે મન્અ ન કિયા.

(તફસીર રિઝા મન્થૂરજ ૩ વ ૧૨૧)

બન્દર ઓર ખિન્ઝીર જૈસે યેહરે : ઈસી તરહ યેહરા મસ્ખ હોને યા'ની બિગડ જાને સે મુ-તઅલ્લિક એક ઓર રિવાયત પઢિયે ઓર કુઢિયે યુનાન્યે હઝરતે સય્યિદુના અબૂ ઉમામા મુ-તઅલ્લિક એક ઓર રિવાયત પઢિયે ઓર કુઢિયે યુનાન્યે હઝરતે સય્યિદુના અબૂ ઉમામા ﷺ ફરમાતે હૈં કે ઈસ ઉમ્મત મેં સે બા'ઝ લોગ કિયામત કો બન્દર ઓર ખિન્ઝીર કી શકલ મેં ઉઠેંગે ક્યૂંકે વોહ ના ફરમાનોં સે મેલજૂલ રખતે હૈં ઓર ઉન કો (ગુનાહોં સે) રોકતે નહીં હાલાં કે વોહ ઉન્હેં રોકને કી કુદરત રખતે હૈં. ઈસ રિવાયત કો નક્લ કરને કે બા'દ હઝરતે અલ્લામા અબ્દુલ વહ્દાબ શા'રાની ﷺ ફરમાતે હૈં : મૈં કહતા હૂં જબ ના ફરમાનોં સે મુખા-લતત (યા'ની મેલજૂલ) કરને વાલોં કા યેહ હાલ હો જો કે ખુદ ગાફિલ ન હોં ઓર ગુનાહોં મેં મુલવ્વસ ભી ન હોં તો ખુદ ઉન લોગોં કા ક્યા હાલ હોગા જિન કે

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुर्इदे पाक न पड़ा तलकीक वोह बढ भप्त हो गया. (उज्ज)

આ'ઝા ગુનાહ સે નહીં રુકતે ! હમ અલ્લાહ તઆલા સે ઉસ કી મેહરબાની તલબ કરતે હૈં.

(تنبيه المفترين ص ۲۳۷)

આજ ચેહરે કે કીલ મુહાસે તો પરેશાન કરેં મગર.....: મીઠે મીઠે ઇસ્લામી

ભાઈયો ! ઇન દોનોં રિવાયતોં કો પઢ કર ક્યા આપ કો કોઈ તશ્વીશ નહીં હુઈ ? સોચિયે તો સહી ! આજ અગર કિસી કે ચેહરે પર કીલ મુહાસે નિકલ આએં યા કોઈ દાગ ધબ્બા પડ જાએ તો વોહ ડોક્ટરોં કે પાસ ખૂબ ધક્કે ખાએ યા'ની આદમી અપને ચેહરે કે રંગ રૂપ મેં મા'મૂલી સી ઔર વોહ ભી આરિઝી ખામી ભી બરદાશત ન કર પાએ તો ગૌર કીજિયે કે ગુનાહ કરને વાલે કો દેખ કર ચેહ ઝન્ને ગાલિબ આ જાને કે બા વુજૂદ કે સમઝાઉંગા તો માન જાએગા ફિર ભી ઉસે ઉસ ગુનાહ સે ન રોકને કે સબબ અગર કલ કિયામત મેં ﷻ શકલ બિગડ કર બન્દર ઔર સુઅર જૈસી હો ગઈ તો ક્યા બનેગા ! ચેહ તો ગુનાહ સે ન રોકને વાલે હમ-સોહબત કા હાલ હૈ ઔર જો બજાતે ખુદ ગુનાહ કરતા હૈ ઉસ કા અપના તો ન જાને ક્યા અન્જામ હોગા !

મેરી તારીફ રાહેં રોશન હો ગઈ : મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો ! જન્નતુલ ફિરદૌસ પાને ઔર દૂસરોં કો ભી ઇસ રાહ પર લગાને, અઝાબે જહન્નમ સે અપને આપ કો બચાને ઔર દૂસરોં કો ભી ઇસ કા ખૌફ દિલાને કે લિયે **નેકી કી દા'વત** કે મ-દની કામ મેં હર દમ લગે રહિયે. રોઝાના ફિકે મદીના કે ઝરીએ ખુદ ભી **મ-દની ઇન્આમાત** કા રિસાલા પુર કીજિયે ઔર દૂસરોં કો ભી ઇસ કી રગ્બત દિલાઈયે, ખુદ ભી હર માહ કમ અઝ કમ ત્રીન દિન મ-દની કાફિલે મેં સફર કીજિયે ઔર દૂસરોં કો ભી ઇસ કી દા'વત દીજિયે. આપ કી તરગીબ વ તહ્સીસ કે લિયે એક **મ-દની બહાર** આપ કે ગોશ ગુઝાર કરતા હું : હાફિઝઆબાદ (પંજાબ, પાકિસ્તાન) કે મુકીમ ઇસ્લામી ભાઈ કે બયાન કા લુબ્બે લુબાબ હૈ : દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા હોને સે કબ્લ મેં ગુનાહોં કે અમીક (યા'ની ગહરે) ગઢે મેં ધંસતા ચલા જા રહા થા. ફિલ્મેં ડિરામે દેખના, ગાને બાજે સુનના ઔર ફોહ્શ નાવિલેં પઢના મેરે મા'મૂલાતે ઝિન્દગી મેં શામિલ થા. મેરે સર પર આવા-રગી કા ઐસા ભૂત સુવાર થા કે રાત ભર ઘર સે બાહર બુરે દોસ્તોં કી સોહબત મેં ઝિન્દગી

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جِئِىس نە مۇج پار دس مەرتەبا سۇڭۇڭ اور دس مەرتەبا شام دۇرۇڭ
پاك پەدا ۇسە كىيامەت كە دىن مەرى شەفائەت مەلەگى. (مۇتەفەكك) (۱۰/۱۰۰)

કે નાદિર લમ્હાત બરબાદ કરતા રહતા, મૈં ને અપની ઈન હ-ર-કતોં સે ઘર વાલોં કી નાક મેં દમ કર રખા થા. **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મ-દની માહોલ સે મુન્સલિક મેરે બડે ભાઈજાન હર ચન્દ મેરી ઈસ્લાહ કી સચ્ચ (યા'ની કોશિશ) ફરમાતે મગર ઉન કી નસીહત આમોઝ બાતોં પર અમલ કરના દર કનાર મૈં સિરે સે ઉન કી બાતેં સુનને કો હી તય્યાર ન હોતા. ભાઈજાન મુસ્તકિલ મિઝાજ કે સાથ કોશિશ કરતે રહે. આખિરે કાર ઉન કી કુઢન રંગ લે હી આઈ. એક રોઝ બે સાપ્તા મેરી તવજ્જોહ ઉન કે **મીઠે બોલ** કી જાનિબ મબ્જૂલ (યા'ની મુ-તવજ્જોહ) હોને લગી, ખૌફે ખુદા ﷻ મેં ડૂબી હુઈ ઉન કી બાતેં સુન કર જઝબાતે તઅસ્સુર સે મૈં રોને લગા. **الحَمْدُ لِلّٰهِ** મેરી આંખોં સે ગફલત કા પદા હટ ગયા ઔર ખૌફે ખુદા ﷻ મેરે દિલ મેં ઘર કર ગયા. મૈં ને હાથોં હાથ અપને ભાઈ કે સામને તમામ ગુનાહોં સે સચ્ચી તૌબા કી ઔર ઈસ્લામી ઝિન્દગી ગુઝારને કા અહ્દ કર લિયા, **اَللّٰهُمَّ** કી રહમત સે ભાઈજાન કી હમરાહી મેં **દા'વતે ઈસ્લામી** કે હફતાવાર સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ મેં શિર્કત કી સઆદત હાસિલ હોને લગી, ઔર **ઈસ કી બ-ર-કત સે મેરી ઝિન્દગી કી તારીક રાહેં રોશન સે રોશન તર હોતી ચલી ગઈ**. ભાઈજાન ને સુન્નતોં કી તરબિયત કે લિયે મ-દની કાફિલે મેં સફર કરને કા ઝેહન દિયા તો ઉન કી ઈસ ખ્વાહિશ કો અ-મલી જામા પહનાતે હુએ તા દમે તહરીર **الحَمْدُ لِلّٰهِ** યક મુશ્ત **છબ્બીસ માહ કે મ-દની કાફિલે** કા મુસાફિર હૂં. યેહ સબ એક મુબલિગે દા'વતે ઈસ્લામી યા'ની મેરે પ્યારે પ્યારે ભાઈજાન કી મુસ્તકિલ મિઝાજ સે કી જાને વાલી **ઈન્ફિરાદી કોશિશ** કા નતીજા હે કે મુઝ જૈસા દીન સે અ-મલન કોસોં દૂર રહને વાલા ગુનહગાર શખ્સ અબ અપની ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઈસ્લાહ કી કોશિશ મેં મસરૂફે અમલ હૈ.

તુમ્હેં લુત્ફ આ જાએગા ઝિન્દગી કા કરીબ આ કે દેખો ઝરા મ-દની માહોલ
નબી કી મહબ્બત મેં રોને કા અન્દાઝ ચલે આઓ સિખલાએગા મ-દની માહોલ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 604)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને બિલ આખિર બડે ભાઈ કી કુઢન ભરી મુસલ્સલ ઈન્ફિરાદી કોશિશ રંગ લાઈ ઔર છોટા ભાઈ ગુનાહોં કી દલદલ સે નિકલ કર

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : جَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهٖ وَسَلَّمَ : जिस के पास मेरा जिक्र हुआ और उस ने मुझ पर दुश्म शरीफ़ न पड़ा (उस ने जफ़ा की). (عبدالرزاق)

26 માહ કે મ-દની કાફિલે કા મુસાફિર બન ગયા. હર ઇસ્લામી ભાઈ કો ચાહિયે કે વોહ ઘર મેં ઓર બાહર હર જગહ દૂસરોં કો નેક બનાને કે લિયે ખૂબ ખૂબ ઇન્ફિરાદી કોશિશ કરતા ઓર સવાબ કમાતા રહે, ઇસ મ-દની કામ સે હરગિઝ ન ઉક્તાએ. **ઇન્ફિરાદી કોશિશ તો ગોયા સોને કી કાન હૈ જિતના ખોદેંગે ઉતના સોના નિકલતા રહેગા** યા'ની જિતની ઇન્ફિરાદી કોશિશ ઝિયાદા હોગી ઉતના હી સવાબ ભી ઝિયાદા મિલેગા તો બસ “સવાબ કા સોના” ઇકઠ્ઠા કરતે જાઈયે, **ફરમાને મુસ્તફા** ﷺ : अगर अल्लाह عزَّوجلَّ तुम्हारे जरीअे किसी अक शप्स को छिदायत अता फरमाए तो येह तुम्हारे लिये इस से अच्छा है કે तुम्हारे पास **सुर्भ गिंट** हों. (۲۶۰۶ حديث ۱۳۱۱ مسلم) अगर आप के जरीअे कोई छिदायत पा गया और म-दनी माहोल में आ गया तो इस का सवाब मज़ीद बरआं या'नी इस के ઇલાવા. કોઈ **મ-દની કાફિલે** કા મુસાફિર બન ગયા ઇસ કા સવાબ જુદા ઓર અગર કોઈ **મ-દની ઇન્આમાત** કા આમિલ બન ગયા ફિર તો આપ કે વારે હી ન્યારે હો ગએ ! બસ જિતનોં કી ઇસ્લાહ કા સબબ આપ બનેંગે ઉતના હી આપ કે લિયે સવાબ મેં ઇઝાફા હોતા ચલા જાએગા. બસ **નેકી કી દા'વત** દેતે ચલે જાઈયે. **ફરમાને મુસ્તફા** ﷺ : إِنَّ الدَّالَّ عَلَى الْخَيْرِ كَفَاعِلِهِ : جَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهٖ وَسَلَّمَ : કરને વાલે કી તરહ હે. (ترمذی ۴ ص ۳۰۰ حديث ۲۶۷۹)

જનતી હે વોહ જિસ ને સુન્નત કે

ખુદ કો સાંચે મેં ઢાલ રખ્યા હે

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 357)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَآلِهٖ وَسَلَّمَ

યા રબ્બે મુસ્તફા ﷺ ! બ તુફેલે મુસ્તફા ﷺ હમેં ખુદ નેકિયાં કરતે હુએ, દૂસરોં કો નેકી કી દા'વત દેને વાલા ઓર ગુનાહોં સે બચતે હુએ દૂસરોં કો ગુનાહોં

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જો મુઝ પર રોઝે જુમુઆ દુરુદ શરીફ પઢેગા મેં કિયામત કે દિન ઉસ કી શફાઅત કરેગા. (કુતબના)

સે બયાને વાલા બના, યા અલ્લાહ હમેં જન્નતુલ ફિરદૌસ મેં બે હિસાબ દાખિલા અતા ફરમા ઓર વહાં અપને પ્યારે હબીબ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કા પડોસ નસીબ ફરમા.

اٰمِیْن بِجَاہِ النَّبِیِّ الْاَمِیْن صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

મુઆફ ફઝલો કરમ સે હો હર ખતા યા રબ હો મઝ્ફિરત પએ સુલ્તાને અસ્ખિયા યા રબ
બિલા હિસાબ હો જન્નત મેં દાખિલા યા રબ પડોસ ખુદ્દ મેં સરવર કા હો અતા યા રબ
નબી કા સદકા સદા કે લિયે તૂ રાઝી હો કબી ભી હોના ન નારાઝ યા ખુદા યા રબ

(વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 98)

اٰمِیْن بِجَاہِ النَّبِیِّ الْاَمِیْن صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْ مُحَمَّد

આવાજ બેઠ જાએ તો ત્રીન ઘલાજ

❶ નમક કા છોટા સા ટુકડા આગ મેં ખૂબ ગર્મ કર કે કિસી ચીઝ સે પકડ કર ફોરન ઠન્ડે પાની કે ગિલાસ મેં બુઝા દીજિયે, ફિર વોહ નમક કી ડલી પાની સે નિકાલ કર ઉસ પાની કો પી જાઈયે. દો ત્રીન બાર યેહ ઇલાજ કરને સે ફાએદા હો જાએગા ❷ એક ચમ્મચ જવ શરીફ કે દાને ચબાઈયે ઓર ચૂસિયે ફિર આખિર મેં નિગલ જાઈયે ❸ ખશખાશ કે છિલકે ઓર અજવાઈન હમ-વઝૂન લીજિયે ઓર પાની મેં ઉબાલ કર બરદાશત કે કાબિલ હો જાને કે બા'દ ઉસ પાની સે ગરારે કીજિયે.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : મુઝ પર હુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક યેહ તુમહારે લિયે તહારત હૈ. (બુયી)

اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ وَالصَّلٰوۃُ وَالسَّلَامُ عَلٰی سَیِّدِ الْمُرْسَلِیْنَ اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰہِ مِنَ الشَّیْطٰنِ الرَّجِیْمِ بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ط

“મુઝે દા’વતે ઇસ્લામી સે ખ્યાર હૈ” કે બાઈસ હુરૂફ કી નિસ્બત સે દર્સે ફૈઝાને સુન્નત કે 22 મ-દની ફૂલ

મક્કતુલ મુકર્રમહે

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : “જો શખ્સ મેરી ઉમ્મત તક કોઈ ઇસ્લામી બાત પહોંચાએ તાકે ઉસ સે સુન્નત કાઈમ કી જાએ યા ઉસ સે બદ મઝહબી દૂર કી જાએ તો વોહ જન્નતી હૈ.” (જલ્લે الاولیاء ج ۱۰ ص ۴۵ رقم ۱۴۴۶)

મક્કતુલ મુકર્રમહે

સરકારે મદીના ﷺ ને ઇશાદિ ફરમાયા : “અલ્લાહ عزوجل ઉસ કો તરો તાઝા રખે જો મેરી હદીસ કો સુને, યાદ રખે ઔર દૂસરોં તક પહોંચાએ.”

જન્નતુલ બકીઅ

હઝરતે સય્યિદુના ઇદરીસ عَلَی نَبِیْنَا وَعَلِیْہِ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام કી એક હિકમત યેહ ભી હૈ કે કુતુબે ઇલાહિય્યાહ કી કસરતે દર્સોં તદરીસ કે બાઈસ આપ (તફસીર કબીર ج ۷ ص ۵۵۰، تفسیر الحسنات ج ۴ ص ۴۸) કા નામ ઇદરીસ હુવા.

જન્નતુલ બકીઅ

હુઝૂરે ગૌસે પાક رَضِی اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ ફરમાતે હૈં : “يَا نَبِیُّنِیْ مَیْنِیْ نَہْ یَا دَرْسُکِیْمَ یَا دَرْسُکِیْمَ حَتّٰی صِرْتُ قَطْبًا : ”

મદીનતુલ મુનવ્વરહે

ફૈઝાને સુન્નત સે દર્સ દેના ભી દા’વતે ઇસ્લામી કા એક મ-દની કામ હૈ. ઘર, મસ્જિદ, દુકાન, સ્કૂલ, કોલેજ, ચૌક વગેરે મેં વક્ત મુકર્રર કર કે રોઝાના દર્સ કે ઝરીએ ખૂબ ખૂબ સુન્નતોં કે મ-દની ફૂલ લુટાઈયે ઔર દેરોં સવાબ કમાઈયે.

મદીનતુલ મુનવ્વરહે

ફૈઝાને સુન્નત સે રોઝાના કમ અઝ કમ દો? દર્સ દેને યા સુનને કી સઆદત હાસિલ કીજિયે. (ઇન દો મેં એક “ઘર દર્સ” ઝરૂર હો)

મક્કતુલ મુકર્રમહે

પારહ 28 સૂરતુતહરીમ કી છટી આયત મેં ઇશાદિ હોતા હૈ :

يٰۤاَيُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا قَوُّۤاۤ اَنْفُسَكُمْ وَاٰهْلِیْکُمْ

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઇમાન : ઐ ઇમાન વાલો ! અપની જાનોં ઔર અપને ઘર વાલોં કો ઉસ આગ સે બચાઓ જિસ કે ઇધન આદમી ઔર પથ્થર હૈં.

نَارًا وَاَوْقُوْۤاۤهَا النَّاسَ وَالْجِبَارَۃَ

અપને આપ કો ઔર અપને ઘર વાલોં કો દોઝખ કી આગ સે બચાને કા એક ઝરીઆ **ફૈઝાને સુન્નત** કા દર્સ ભી હૈ. (દર્સ કે ઇલાવા દા’વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના સે જારી કર્દા સુન્નતોં ભરે બચાન યા મ-દની

ફરમાને મુસ્તફા : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : તુમ જહાં ભી હો મુજ પર દુરુદ પઢો કે તુમહારા દુરુદ મુજ તક પહોંચતા હૈ. (પ્રાન)

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

8.

મુઝા-કરે કી એક કેસિટ યા V.C.D ભી ઘર વાલોં કો સુનાઈયે)

ઝિમ્મેદાર ઘડી કા વક્ત મુકર્રર કર કે રોઝાના **ચૌકદર્સ** કા એહતિમામ કરે.

મ-સલન : રાત **9** બજે મદીના ચૌક (સાઢે નવ બજે) **બગદાદી ચૌક** મેં વગૈરા.

છુટ્ટી વાલે દિન એક સે ઝિયાદા મકામાત પર **ચૌકદર્સ** કા એહતિમામ કીજિયે.

(મગર હુકૂકે આમ્મા તલફ ન હોં મ-સલન આપ કી વજહ સે મુસલ્માનોં કા રાસ્તા ન રુકે વરના ગુનહગાર હોંગે)

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

9.

દર્સ કે લિયે વોહ નમાઝ મુત્તખબ કીજિયે જિસ મેં ઝિયાદા સે ઝિયાદા ઇસ્લામી ભાઈ શરીક હો સકે.

જન્નતુલ
બકીઅ

10.

દર્સ વાલી નમાઝ ઉસી મસ્જિદ કી પહલી સફ મેં તકબીરે ઊલા કે સાથ **બા જમાઅત** અદા ફરમાઈયે.

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

11.

મેહરાબ સે હટ કર (સેહન વગૈરા મેં) કોઈ એસી જગહ દર્સ કે લિયે મખસૂસ કર લીજિયે જહાં દીગર નમાઝિયોં ઔર તિલાવત કરને વાલોં કો દુશ્વારી ન હો.

મક્કતુલ
મુકર્રમહે

12.

ઝૈલી મુશા-વરત કે નિગરાન કો યાહિયે કે અપની મસ્જિદ મેં **દો ખૈર ખ્વાહ** મુકર્રર કરે જો દર્સ (બયાન) કે મૌકઅ પર જાને વાલોં કો નરમી સે રોકે ઔર સબ કો કરીબ કરીબ બિઠાએ.

જન્નતુલ
બકીઅ

13.

પર્દે મેં પર્દા કિયે દોટ જાનૂ બૈઠ કર **દર્સ** દીજિયે. અગર સુનને વાલે ઝિયાદા હોં તો ખડે હો કર યા માઈક પર દેને મેં ભી હરજ નહીં જબ કે કિસી એક ભી નમાઝી યા તિલાવત કરને વાલે વગૈરા કો તશવીશ ન હો.

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

14.

આવાઝ ન તો ઝિયાદા બુલન્દ હો ઔર ન હી બિલ્કુલ આહિસ્તા, હત્તલ ઇમ્કાન ઇતની આવાઝ સે દર્સ દીજિયે કે સિર્ફ હાઝિરીન સુન સકે. ઇસ બાત કી હમેશા એહતિયાત ફરમાઈયે કે દર્સ વ બયાન કી આવાઝ સે કિસી સોએ હુએ યા કિસી નમાઝી યા મશગૂલે તિલાવત વગૈરા કો તક્લીફ ન હો.

જન્નતુલ
બકીઅ

15.

દર્સ હમેશા ઠહર ઠહર કર ઔર ધીમે અન્દાઝ મેં દીજિયે.

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

16.

જો કુછ **દર્સ** દેના હૈ પહલે ઉસ કા કમ અઝ કમ એક બાર મુતા-લઆ કર લીજિયે તાકે ગ-લતિયાં ન હોં.

મદીનતુલ
મુનવ્વરહે

17.

ફૈઝાને સુન્નત કે મુઅર્રબ અલ્ફાઝ એ'રાબ કે મુતાબિક હી અદા કીજિયે ઇસ તરહ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर दस मरतबा दुर्रदे पाक पढा अल्लाह उस पर सो रलमत नालिज फरमाता है. (ط)

મદીનતુલ મુનવ્વારહ

18

تِلْكَ كِتَابُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ کی دुरुست અદાએગી કી આદત બનેગી.

હમ્દો સલાત, દુર્રદો સલામ કે દોનોં સીગે, આયતે દુર્રદ ઓર ઇજ્તિતામી આયાત વગૈરા કિસી સુન્ની આલિમ યા કારી કો ઝરર સુના દીજિયે. ઇસી તરહ અ-રબી દુઆએ વગૈરા જબ તક ઉ-લમાએ અહલે સુન્નત કો ન સુના લેં અકેલે મેં ભી ન પઢા કરેં.

મક્કતુલ મુકર્રમહ

19

ફેઝાને સુન્નત કે ઇલાવા દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે મક-ત-બતુલ મદીના સે શાએઅ હોને વાલે **મ-દની રસાઈલ** સે ભી દર્સ દે સકતે હેં.¹

મક્કતુલ મુકર્રમહ

20

દર્સ મઅ ઇજ્તિતામી દુઆ સાત મિનટ કે અન્દર અન્દર મુકમ્મલ કર લીજિયે.

જન્નતુલ બકીઅ

21

હર મુબલ્લિગ કો ચાહિયે કે વોહ **દર્સ કા તરીકા,** બા'દ કી તરગીબ ઓર **ઇજ્તિતામી દુઆ** ઝબાની યાદ કર લે.

જન્નતુલ બકીઅ

22

દર્સ કે તરીકે મેં ઇસ્લામી બહનેં હસ્બે ઝરરત તરમીમ કર લેં.

મદીનતુલ મુનવ્વારહ

ફેઝાને સુન્નત સે દર્સ દેને કા તરીકા

તીન બાર ઇસ તરહ એ'લાન ફરમાઈયે : “કરીબ કરીબ તશરીફ લાઈયે.” પદે મેં પદા કિયે દો ઝાનૂ બેઠ કર ઇસ તરહ ઇજ્તિદા કીજિયે :

મદીનતુલ મુનવ્વારહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
مَا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ઇસ કે બા'દ ઇસ તરહ દુર્રદો સલામ પઢાઈયે :

الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَعَلَىٰ آلِكَ وَأَصْحَابِكَ يَا حَبِيبَ اللَّهِ

الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ اللَّهِ وَعَلَىٰ آلِكَ وَأَصْحَابِكَ يَا نَوَّارَ اللَّهِ

અગર મસ્જિદ મેં હેં તો ઇસ તરહ એ'તિકાફ કી નિચ્ચત કરવાઈયે :

જન્નતુલ બકીઅ

نَوَيْتُ سُنَّةَ الْإِعْتِكَافِ (તરજમા : મેં ને સુન્નતે એ'તિકાફ કી નિચ્ચત કી.)

لَدِينِهِ

1 : અમીરે અહલે સુન્નત દાલિલે શરીફે કે રસાઈલ કે ઇલાવા કિસી ઓર કિતાબ સે દર્સ કી ઇજ્ઝત નહીં. મર્કઝી મજલિસે શૂરા

મદીનતુલ મુનવ્વારહ

મદીનતુલ મુનવ્વારહ

જન્નતુલ બકીઅ

મદીનતુલ મુનવ્વારહ

મક્કતુલ મુકર્રમહ

જન્નતુલ બકીઅ

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हो और वोह मुज पर दुइद शरीफ न पढे तो वोह लोगो में से कन्जूस तरीन शम्स है. (ज़िब)
 ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस के पास मेरा जिक्र हो और वोह मुज पर दुइद शरीफ न पढे तो वोह लोगो में से कन्जूस तरीन शम्स है. (ज़िब)

ફિર ઇસ તરહ કહિયે, **મીઠે મીઠે ઇસ્લામી ભાઈયો !** કરીબ કરીબ આ કર દર્સ કી તા'ઝીમ કી નિયત સે હો સકે તો દો ઝાનૂ બેઠ જાઈયે અગર થક જાએ તો જિસ તરહ આપ કો આસાની હો ઉસી તરહ બેઠ કર નિગાહેં નીચી કિયે તવજજોહ કે સાથ રિઝાએ ઇલાહી કે લિયે ઇલ્મે દીન હાસિલ કરને કી નિયત સે ફેઝાને સુન્નત કા **દર્સ** સુનિયે કે લા પરવાહી કે સાથ ઇધર ઇધર દેખતે હુએ, ઝમીન પર ઉંગલી સે ખેલતે હુએ, લિબાસ બદન યા બાલોં વગેરા કો સહલાતે હુએ સુનને સે ઇસ કી બ-ર-કતેં ઝાઈલ હોને કા અન્દેશા હૈ. (બયાન કે આગાઝ મેં ભી ઇસી અન્દાઝ મેં રગ્બત દિલાઈયે ઔર અચ્છી અચ્છી નિયતેં ભી કરવાઈયે) યેહ કહને કે બા'દ ફેઝાને સુન્નત સે દેખ કર એક દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત બયાન કીજિયે. ફિર કહિયે :

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ ! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

જો કુછ લિખા હુવા હૈ વોહ પઢ કર સુનાઈયે. આયાત વ અ-રબી ઇબારાત કા સિર્ફ તરજમા પઢિયે. કિસી ભી આયત યા હદીસ કા અપની રાય સે હરગિઝ ખુલાસા મત કીજિયે.

દર્સ કે આખિર મેં ઇસ તરહ તરગીબ દિલાઈયે

(હર મુબત્લિગ કો ચાહિયે કે ઝબાની યાદ કર લે ઔર દર્સો બયાન કે આખિર મેં બિલા કમી બેશી ઇસી તરહ તરગીબ દિલાયા કરે)

تَبْلِیْغِے کुरآنو سوننت کی آلامگیری گئر سیياسی تھریک **દા'વતે ઇસ્લામી** કે મહકે મહકે મ-દની માહોલ મેં બ કસરત સુન્નતેં સીખી ઔર સિખાઈ જાતી હેં, હર જુમા'રાત ઇશા કી નમાઝ કે બા'દ આપ કે શહર મેં હોને વાલે દા'વતે ઇસ્લામી કે હફતાવાર સુન્નતોં ભરે ઇજતિમાઅ મેં રિઝાએ ઇલાહી કે લિયે અચ્છી અચ્છી નિયતોં કે સાથ સારી રાત ગુઝારને કી મ-દની ઇલ્તિજા હૈ. આશિકાને રસૂલ કે **મ-દની કાફિલોં** મેં બ નિયતે સવાબ સુન્નતોં કી તરબિયત કે લિયે સફર ઔર રોઝાના **ફિકે મદીના** કે ઝરીએ **મ-દની ઇન્આમાત** કા રિસાલા પુર કર કે હર મ-દની માહ કે ઇબ્તિદાઈ દસ દિન કે અન્દર અન્દર અપને યહાં કે ઝિમ્માદાર કો જમ્અ કરવાને કા મા'મૂલ બના લીજિયે, اِنَّ شَاءَ اللهُ عَزَّوَجَلَّ ઇસ કી બ-ર-કત સે પાબન્દે સુન્નત બનને, ગુનાહોં સે નફરત કરને ઔર **ઈમાન કી હિફાઝત** કે લિયે કુઢને કા ઝેહન બનેગા.

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : (સા શખ્સ કી નાક પાક આલૂદ હો જિસ કે પાસ મેરા ઝિક હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરુદે પાક ન પઢે. (૫૭)

હર ઇસ્લામી ભાઈ અપના યેહ ઝેહન બનાએ કે **“મુઝે અપની ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઇસ્લાહ કી કોશિશ કરની હે. اِنْ شَاءَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ”** અપની ઇસ્લાહ કી કોશિશ કે લિયે મ-દની ઇન્આમાત પર અમલ ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઇસ્લાહ કી કોશિશ કે લિયે¹ મ-દની કાફિલોં મેં સફર કરના હૈ. اِنْ شَاءَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ

અલ્લાહ કરમ એસા કરે તુઝ પે જહાં મેં

એ દા'વતે ઇસ્લામી ! તેરી ધૂમ મચી હો

આખિર મેં ખુશૂઓ ખુશૂઅ (યા'ની જિસ્મ વ દિલ કી આજિઝી) ઔર કબૂલિયત કે યકીન કે સાથ દુઆ મેં હાથ ઉઠાને કે આદાબ બજા લાતે હુએ બિલા કમી બેશી ઇસ તરહ દુઆ માંગિયે :

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ

યા રબ્બે મુસ્તફા ﷺ ! બ તુફૈલે મુસ્તફા ﷺ હમારી, હમારે માં બાપ કી ઔર સારી ઉમ્મત કી મગ્ફિરત ફરમા. યા અલ્લાહ ﷻ ! દર્સ કી ગ-લતિયાં ઔર તમામ ગુનાહ મુઆફ ફરમા, નેક અમલ કા જઝબા દે, હમેં પરહેઝ ગાર ઔર માંપ કા ફરમાં બરદાર બના. યા અલ્લાહ ﷻ ! હમેં અપના ઔર અપને મ-દની હબીબ ﷺ હમારી, હમારે માં કા મુખ્લિસ આશિક બના. હમેં ગુનાહોં કી બીમારિયોં સે શિફા અતા ફરમા. યા અલ્લાહ ﷻ ! હમેં મ-દની ઇન્આમાત પર અમલ કરને, મ-દની કાફિલોં મેં સફર કરને ઔર ઇન્ફિરાદી કોશિશ કે ઝરીએ દૂસરોં કો ભી મ-દની કામોં કી તરગીબ દિલવાને કા જઝબા અતા ફરમા. યા અલ્લાહ ﷻ ! મુસલ્માનોં કો બીમારિયોં, કર્ઝ દારિયોં, બે રોઝગારિયોં, બે ઔલાદિયોં, બે જા મુકદ્દમા બાઝિયોં ઔર તરહ તરહ કી પરેશાનિયોં સે નજાત અતા ફરમા. યા અલ્લાહ ﷻ ! ઇસ્લામ કા બોલબાલા કર ઔર દુશ્મનાને ઇસ્લામ કા મુંહ કાલા કર. યા અલ્લાહ ﷻ ! હમેં દા'વતે ઇસ્લામી કે મ-દની માહોલ મેં ઇસ્તિકામત અતા ફરમા. યા અલ્લાહ ﷻ ! હમેં ઝેરે ગુમ્બદે ખઝરા જલ્લએ મહબૂબ ﷺ હમારી, હમારે માં શહાદત, જન્નતુલ બકીઅ મેં મદફન ઔર જન્નતુલ ફિરદૌસ મેં અપને મ-દની હબીબ ﷺ કા પડોસ નસીબ ફરમા. યા અલ્લાહ ﷻ ! મદીને કી ખુશ્બૂદાર ઠન્ડી ઠન્ડી હવાઓં કા વાસિતા હમારી જાઈઝ દુઆએ કબૂલ ફરમા.

ادبیتہ

1 : ઇસ્લામી બહન કહે : “ઘર કે મદોં કો મ-દની કાફિલોં મેં સફર કરવાના હૈ .”

ફરમાને મુસ્તફા ﷺ : जिस ने मुझ पर रोके जुमुआ द्यो सो बार दुइदे पाक पढा उस के द्यो सो साल के गुनाह मुआफ़ छोंगे. (क़ुरआन)

કહતે રહતે હેં દુઆ કે વાસિતે બન્દે તેરે
કર દે પૂરી આરઝૂ હર બે કસો મજબૂર કી

اٰمِيْنَ بِجَاٰزِ النَّبِيِّ الْاٰمِيْنَ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

શે'ર કે બા'દ યેહ આયતે મુબારક પઢિયે :

اِنَّ اللّٰهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّوْنَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيْمًا ﴿٥٦﴾ (الاحزاب: ٥٦)

સબ દુરૂદ શરીફ પઢ લેં ફિર પઢિયે :

سُبْحَنَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُوْنَ ﴿٦٠﴾ وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِيْنَ ﴿٦١﴾ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ ﴿٦٢﴾ (الصُّفَّت: ٦٠-٦٢)

દર્સ કી કમાઈ પાને કે લિયે સવાબ કી નિયત કે સાથ (ખડે ખડે નહીં બલ્કે) બેઠ કર ખન્દા પેશાની કે સાથ લોગોં સે મુલાકાત કીજિયે, ચન્દ નઅે ઇસ્લામી ભાઈયોં કો અપને કરીબ બિઠા લીજિયે ઓર ઇન્ફિરાદી કોશિશ કે ઝરીઅે ખૂબ મુસ્કુરાતે હુઅે ઉન્હેં મ-દની ઇન્આમાત ઓર મ-દની કાફિલોં કી બ-ર-કતેં સમજાઈયે. (બેઠ કર મિલને મેં હિકમત યેહ હૈ કે કુછ ન કુછ ઇસ્લામી ભાઈ હો સકતા હૈ આપ કે સાથ બેઠે રહેં વરના ખડે ખડે મિલને વાલે ઉમૂમન યલ પડતે હેં યૂં ઇન્ફિરાદી કોશિશ કી સઆદત સે મહરૂમી હો સકતી હૈ)

તુમ્હેં ઓ મુબલ્લિગ યેહ મેરી દુઆ હૈ
કિયે જાઓ તે તુમ તરક્કી કા ઝીના

દુઆઅે અત્તાર : یا اےلّٰہ! عَزَّوَجَلَّ! મુઝે ઓર પાબન્દી કે સાથ ફેઝાને સુન્નત સે રોઝાના કમ અઝ કમ દો² દર્સ એક ઘર મેં ઓર દૂસરા મસ્જિદ, ચૌક યા સ્કૂલ વગેરા મેં દેને ઓર સુનને વાલે કી મઘ્ફિરત ફરમા ઓર હમેં હુસ્ને અખ્લાક કા પૈકર બના.

اٰمِيْنَ بِجَاٰزِ النَّبِيِّ الْاٰمِيْنَ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

મુઝે દર્સો ફેઝાને સુન્નત કી તૌફીક
મિલે દિન મેં દો મરતબા યા ઇલાહી

ماخذ ومراجع

نمبر شمار	كتاب	مصنف/ مؤلف	مطبوعه/ سال اشاعت
1	قرآن پاک	کلام الہی عزوجل	مکتبۃ المدینہ باب المدینہ کراچی ۱۴۳۲ھ
2	ترجمہ کنز الایمان	اعلیٰ حضرت امام احمد رضا خان علیہ رحمۃ الرحمن	مکتبۃ المدینہ باب المدینہ کراچی ۱۴۳۲ھ
3	تفسیر عبدالرزاق	امام ابوبکر عبدالرزاق بن ہام صنعانی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار الکتب العلمیہ بیروت ۱۴۱۹ھ
4	تفسیر طبری	علامہ ابو جعفر محمد بن جریر طبری رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار الکتب العلمیہ بیروت ۱۴۲۰ھ
5	احکام القرآن	ابوبکر احمد بن علی رازی جصاص رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار الکتب العلمیہ بیروت
6	تفسیر بغوی	امام ابو محمد حسین بن مسعود رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار الکتب العلمیہ بیروت ۱۴۱۴ھ
7	تفسیر کبیر	امام فخر الدین محمد بن عمر رازی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار احیاء التراث العربی بیروت ۱۴۲۰ھ
8	تفسیر قرطبی	امام ابو عبد اللہ محمد بن احمد انصاری رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار الفکر بیروت ۱۴۱۹ھ
9	تفسیر خازن	علامہ علاء الدین علی بن محمد بغدادی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	اکوڑہ خٹک
10	تفسیر بیضاوی	علامہ عبد اللہ ابو عمر بن محمد بیضاوی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار الفکر بیروت ۱۴۲۰ھ
11	تفسیر درمنثور	امام جلال الدین سیوطی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار الفکر بیروت ۱۴۰۳ھ
12	تفسیرات احمدیہ	علامہ احمد بن ابوسعید جوہوری المعروف ملا جیون رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	پشاور
13	تفسیر روح البیان	شیخ اسماعیل حقی بروسی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار احیاء التراث العربی بیروت ۱۴۰۵ھ
14	حاشیۃ الصاوی علی الجلالین	احمد بن محمد صاوی مالکی خلونی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار الفکر بیروت ۱۴۲۱ھ

15	روح المعاني	علامہ شہاب الدین سید محمود آلوسی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار احیاء التراث العربی بیروت ۱۴۲۰ھ
16	تفسیر خزائن العرفان	سید نعیم الدین مراد آبادی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	مکتبۃ المدینہ باب المدینہ ۱۴۳۲ھ
17	تفسیر نعیمی	مفتی احمد یار خان نعیمی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	مکتبۃ اسلامیہ مرکز الاولیاء لاہور
18	تفسیر نور العرفان	مفتی احمد یار خان نعیمی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	پیر بھائی اینڈ کمپنی
19	صحیح بخاری	امام محمد بن اسماعیل بخاری رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار الکتب العلمیہ بیروت ۱۴۱۹ھ
20	صحیح مسلم	امام مسلم بن حجاج قشیری رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار ابن حزم بیروت ۱۴۱۹ھ
21	سنن ترمذی	امام محمد بن عیسیٰ ترمذی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار الفکر بیروت ۱۴۱۴ھ
22	سنن نسائی	امام احمد بن شعبہ نسائی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار الکتب العلمیہ بیروت ۱۴۲۶ھ
23	سنن ابوداؤد	امام سلیمان بن اشعث جعفی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار احیاء التراث العربی بیروت ۱۴۲۱ھ
24	سنن ابن ماجہ	امام محمد بن یزید قزوینی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار المعرفہ بیروت ۱۴۲۰ھ
25	سنن کبریٰ	امام ابوبکر احمد بن حسین بیہقی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار الکتب العلمیہ بیروت ۱۴۲۳ھ
26	سنن دارمی	امام عبداللہ بن عبد الرحمن دارمی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار الکتب العربی بیروت ۱۴۰۷ھ
27	موطا امام مالک	امام مالک بن انس رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار المعرفہ بیروت ۱۴۲۰ھ
28	نوادرا الاصول	علامہ محمد بن علی بن حسن حکیم ترمذی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	مکتبۃ الامام البخاری القاہرہ ۱۴۲۹ھ
29	مسند البزار	امام ابوبکر احمد بن عمرو بن عبد الحلق بزار رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	مکتبۃ العلوم والحکم مدینہ منورہ ۱۴۲۳ھ
30	مسند عبد بن حمید	علامہ عبد بن حمید بن نصر ابو محمد الکسی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	مکتبۃ السنۃ القاہرہ ۱۴۰۸ھ

31	شعب الایمان	امام ابو بکر احمد بن حسین بن یحیی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دارالکتب العلمیہ بیروت ۱۴۲۱ھ
32	مستدرک	امام محمد بن عبد اللہ حاکم نیشاپوری رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دارالمعرفہ بیروت ۱۴۱۸ھ
33	المسد	امام احمد بن حنبل رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دارالفکر بیروت ۱۴۱۱ھ
34	مسند ابی یعلیٰ	امام احمد بن علی موصلی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دارالکتب العلمیہ بیروت ۱۴۱۸ھ
35	الفردوس بآثور الخطاب	علامہ شیرویہ بن شہر داردیلمی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دارالکتب العلمیہ بیروت ۱۴۰۶ھ
36	معجم کبیر	امام سلیمان بن احمد طبرانی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	داراحیاء التراث العربی بیروت ۱۴۲۲ھ
37	معجم الاوسط	امام سلیمان بن احمد طبرانی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دارالفکر بیروت ۱۴۲۰ھ
38	معجم صغیر	امام سلیمان بن احمد طبرانی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دارالکتب العلمیہ بیروت ۱۴۰۳ھ
39	مسند الشامیین	امام سلیمان بن احمد طبرانی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	مؤسسۃ الرسالہ بیروت ۱۴۰۵ھ
40	مکارم الاخلاق	امام سلیمان بن احمد طبرانی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دارالکتب العلمیہ بیروت ۱۴۲۱ھ
41	اکامل فی ضعف الرجال	امام ابو احمد عبد اللہ بن عدی جرجانی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دارالکتب العلمیہ بیروت ۱۴۱۸ھ
42	شرح السنۃ	امام ابو محمد الحسین بن مسعود بغوی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دارالکتب العلمیہ بیروت ۱۴۲۳ھ
43	مصنف عبدالرزاق	امام ابو بکر عبد الرزاق بن ہمام صنعانی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دارالکتب العلمیہ بیروت ۱۴۲۱ھ
44	مصنف ابن ابی شیبہ	امام عبد اللہ بن محمد بن ابی شیبہ کوفی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دارالفکر بیروت ۱۴۱۴ھ
45	کتاب ذکر الموت	امام عبد اللہ بن محمد ابو بکر بن ابی الدنیا رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	المکتبۃ العصریہ بیروت ۱۴۲۶ھ
46	کتاب التوبۃ	امام عبد اللہ بن محمد ابو بکر بن ابی الدنیا رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	المکتبۃ العصریہ بیروت ۱۴۲۶ھ

47	کتاب الصمت	امام عبداللہ بن محمد البکر بن ابی الدنیا رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	المکتبۃ العصریہ بیروت ۱۴۲۶ھ
48	کتاب المناجات	امام عبداللہ بن محمد البکر بن ابی الدنیا رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	المکتبۃ العصریہ بیروت ۱۴۲۶ھ
49	کتاب المحضرين	امام عبداللہ بن محمد البکر بن ابی الدنیا رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	المکتبۃ العصریہ بیروت ۱۴۲۶ھ
50	کتاب ذم الدنيا	امام عبداللہ بن محمد البکر بن ابی الدنیا رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	المکتبۃ العصریہ بیروت ۱۴۲۶ھ
51	الزهد	امام عبداللہ بن مبارک مروزی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دارالکتب العلمیہ بیروت
52	الزهد	امام احمد بن حنبل رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار الفکر بیروت مصر ۱۴۲۶ھ
53	الزهد	ابوداود سليمان بن الأشعث رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دارالمشكاة بحلوان بمصر ۱۴۱۳ھ
54	الزهد الكبير	امام ابوبکر احمد بن حسين بن عتيق رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	مؤسسة الكتب الثقافية بیروت ۱۴۱۷ھ
55	الاحسان بترتيب صحيح ابن حبان	حافظ محمد بن حبان بن احمد رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دارالکتب العلمیہ بیروت ۱۴۱۷ھ
56	جمع الجوامع	امام جلال الدين سيوطي رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دارالکتب العلمیہ بیروت ۱۴۲۱ھ
57	جامع صغير	امام جلال الدين سيوطي رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دارالکتب العلمیہ بیروت ۱۴۲۵ھ
58	مجمع الزوائد	امام حافظ نور الدين بن عثمي رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دارالفکر بیروت ۱۴۲۰ھ
59	كنز العمال	علامہ علاؤ الدین علی مرتضیٰ رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دارالکتب العلمیہ بیروت ۱۴۱۹ھ
60	حلیۃ الاولیاء	علامہ ابوالعزم احمد بن عبداللہ اصفہانی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دارالکتب العلمیہ بیروت ۱۴۱۸ھ
61	البدور السافرة فی امور الآخرة	امام جلال الدين عبد الرحمن سيوطي رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	مؤسسة الكتب الثقافية بیروت ۱۴۲۵ھ
62	شرح معانی الآثار	امام احمد بن محمد طحاوی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دارالکتب العلمیہ بیروت ۱۴۲۲ھ

63	کشف الخفاء	شیخ اسماعیل بن محمد عجّلونی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دارالکتب العلمیہ بیروت ۱۴۲۲ھ
64	عمدة القاری	علامہ ابو محمد محمود بن احمد عینی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دارالفکر بیروت ۱۴۱۸ھ
65	شرح صحیح مسلم	علامہ ابو زکریا یحییٰ بن شرف نووی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دارالکتب العلمیہ بیروت ۱۴۰۱ھ
66	إرشاد الساری	علامہ شہاب الدین احمد بن محمد قسطلانی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دارالفکر بیروت ۱۴۲۱ھ
67	مرقاۃ المفاتیح	علامہ علی قاری رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دارالفکر بیروت ۱۴۱۴ھ
68	التیسیر	علامہ محمد عبدالرؤف مناوی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دارالحديث مصر
69	فیض القدر	علامہ محمد عبدالرؤف مناوی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دارالکتب العلمیہ بیروت ۱۴۲۲ھ
70	اشعة المعاني	شیخ عبدالحق محدث دہلوی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	کونینہ
71	مراۃ المناجیح	مفتی احمد یار خان نعیمی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	ضیاء القرآن پبلی کیشنز مرکز الاولیاء لاہور
72	نزہۃ القاری	مفتی محمد شریف الحق امجدی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	فرید بک اسٹال مرکز الاولیاء لاہور ۱۴۲۱ھ
73	مبسوط	علامہ محمد بن احمد بن ابی سہل سرخسی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دارالکتب العلمیہ بیروت ۱۴۲۱ھ
74	ہدایہ	علامہ علی بن ابی بکر مرغینانی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	داراحیاء التراث العربی بیروت
75	تبیین الحقائق	علامہ عثمان بن علی زلیعی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دارالکتب العلمیہ بیروت ۱۴۲۰ھ
76	شرح الوقایہ	علامہ صدر الشریعہ عبید اللہ بن مسعود رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	باب المدینہ کراچی
77	جوہرہ نیرہ	علامہ ابوبکر بن علی حداد رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	باب المدینہ کراچی
78	غنیۃ الممتلی	علامہ محمد ابراہیم بن حلبي رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	سہیل اکیڈمی مرکز الاولیاء لاہور
79	المیزان الکبری	علامہ عبدالوہاب بن احمد شعرائی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	مصطفیٰ البابی مصر

80	الفتاوى الحديثية	علامہ احمد بن محمد بن علی بن حجر مکی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار احیاء التراث العربی بیروت ۱۴۱۹ھ
81	تنوير الابصار	علامہ محمد بن عبد اللہ بن احمد ترمذی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار المعرفہ بیروت ۱۴۲۰ھ
82	مرآة الفلاح	علامہ حسن بن عمار بن علی شرنبلالی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	باب المدینہ کراچی
83	در مختار	علامہ علاء الدین محمد بن علی حصکفی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار المعرفہ بیروت ۱۴۲۰ھ
84	فتاویٰ عالمگیری	شیخ نظام و جماعت من علماء الہند رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہم	دار الفکر بیروت ۱۴۰۳ھ
85	حاشیۃ الطحاوی علی المراقی	علامہ احمد بن محمد طحاوی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	باب المدینہ کراچی
86	حاشیۃ الطحاوی علی الدر المختار	علامہ احمد بن محمد طحاوی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	کوئٹہ
87	رد المحتار	علامہ ابن عابدین محمد امین شامی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار المعرفہ بیروت ۱۴۲۰ھ
88	جد الممتار	اعلیٰ حضرت امام احمد رضا خان علیہ رحمۃ الرحمن	مکتبہ المدینہ باب المدینہ کراچی
89	فتاویٰ رضویہ	اعلیٰ حضرت امام احمد رضا خان علیہ رحمۃ الرحمن	رضا فاؤنڈیشن مرکز الاولیاء لاہور
90	المفوض	مفتی مصطفیٰ رضا خان رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	مکتبہ المدینہ باب المدینہ ۱۴۲۹ھ
91	فتاویٰ امجدیہ	مفتی محمد امجد علی اعظمی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	مکتبہ رضویہ باب المدینہ ۱۴۱۹ھ
92	بہار شریعت	مفتی محمد امجد علی اعظمی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	مکتبہ المدینہ باب المدینہ ۱۴۲۹ھ
93	وقار الفتاویٰ	مفتی وقار الدین رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	بزم وقار الدین باب المدینہ ۲۰۰۱ء
94	تاریخ بغداد	حافظ احمد بن علی خطیب بغدادی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار الکتب العلمیہ بیروت ۱۴۱۷ھ
95	تاریخ دمشق	علامہ ابوالقاسم علی بن حسن رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار الفکر بیروت ۱۴۱۶ھ
96	الطبقات الکبریٰ	علامہ محمد بن سعد المعروف بابن سعد رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار الکتب العلمیہ بیروت ۱۴۱۸ھ

97	الطبقات الكبرى	علامه عبد الوهاب بن احمد شعراني رحمه الله تعالى عليه	دار الفكر بيروت ١٣١٩هـ
98	المنتظم في تاريخ الملوك والامم	علامه ابن جوزي رحمه الله تعالى عليه	دار الكتب العلمية بيروت ١٣١٥هـ
99	الاستيعاب في معرفة الاصحاب	علامه يوسف بن عبد الله بن محمد بن عبد البر رحمه الله تعالى عليه	دار الكتب العلمية بيروت ١٣٢٢هـ
100	تاريخ الخلفاء	امام جلال الدين سيوطي رحمه الله تعالى عليه	باب المدينة كراچی
101	شماكل محمديه	امام محمد بن عيسى ترمذی رحمه الله تعالى عليه	دار احیاء التراث العربی بیروت
102	دلائل النبوة	علامه ابو نعیم احمد بن عبد الله صفيہانی رحمه الله تعالى عليه	دار الكتب العلمية بيروت ١٣٢٣هـ
103	مدارج النبوت	شیخ عبدالحق محدث دہلوی رحمه الله تعالى عليه	نوریہ رضویہ مرکز الاولیاء لاہور ١٩٩٤ء
104	المواهب اللدنیة	علامه شهاب الدین احمد بن محمد قسطلانی رحمه الله تعالى عليه	دار الكتب العلمية بيروت ١٣١٦هـ
105	شرح الزرقانی علی المواهب	علامه محمد بن عبدالباقی الزرقانی رحمه الله تعالى عليه	دار الكتب العلمية بيروت ١٣١٤هـ
106	بجہ الاسرار	علامه نور الدین علی بن یوسف شطرنوی رحمه الله تعالى عليه	دار الكتب العلمية بيروت ١٣٢٣هـ
107	الخیرات الحسان	علامه شهاب الدین احمد بن حجر ہیتمی رحمه الله تعالى عليه	دار الكتب العلمية بيروت ١٣٠٣هـ
108	القول البدیع	امام حافظ محمد بن عبد الرحمن سخاوی رحمه الله تعالى عليه	مؤسسة الريان بیروت ١٣٢٢هـ
109	رساله قشیریہ	امام ابوالقاسم عبد الکریم بن ہوازن قشیری رحمه الله تعالى عليه	دار الكتب العلمية بيروت ١٣١٨هـ
110	قوت القلوب	شیخ ابوطالب محمد بن علی مکی رحمه الله تعالى عليه	دار الكتب العلمية بيروت ١٣٢٦هـ
111	تنبيه المفترین	علامه عبد الوهاب بن احمد شعراني رحمه الله تعالى عليه	دار المعرفه بیروت ١٣٢٥هـ
112	احیاء العلوم	امام ابو حامد محمد بن محمد بن محمد غزالی رحمه الله تعالى عليه	دار صادر بیروت ١٣٢١هـ
113	منہاج العابدین	امام ابو حامد محمد بن محمد بن محمد غزالی رحمه الله تعالى عليه	دار الكتب العلمية بيروت

114	کیمیائے سعادت	امام ابو حامد محمد بن محمد بن محمد غزالی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	انتشارات گنجینہ تہران ۱۳۷۹ھ
115	اتحاف السادہ	علامہ سید محمد بن محمد حسینی زبیدی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دارالکتب العلمیہ بیروت
116	حدیقہ ندیہ	علامہ عبدالغنی نابلسی حنفی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	پشاور
117	سبح سنابل	علامہ میر عبدالواحد بکرامی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	مکتبہ قادریہ مرکز الاولیاء لاہور ۱۴۰۲ھ
118	تذکرۃ الاولیاء	شیخ فرید الدین محمد عطار رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	انتشارات گنجینہ تہران
119	اخبار الاخیار	شیخ عبدالحق محدث دہلوی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	فاروق اکیڈمی
120	التذکرہ	امام ابو عبد اللہ محمد بن احمد انصاری رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دارالسلام مصر ۱۳۲۹ھ
121	کشف الغمہ عن جمیع الامہ	علامہ عبد الوہاب بن احمد شعرائی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دارالکتب العلمیہ بیروت ۱۴۱۹ھ
122	کتاب العظمت	امام عبد اللہ بن محمد ابوالشیخ رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دارالکتب العلمیہ بیروت ۱۴۱۴ھ
123	روض الریاحین	علامہ عبد اللہ بن اسعد بن علی یافعی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دارالکتب العلمیہ بیروت ۱۴۲۱ھ
124	الروض الفائق	علامہ شعیب بن سعد عبدالکافی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار احیاء التراث العربی بیروت ۱۴۱۶ھ
125	بحر الدموع	علامہ ابن جوزی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	مکتبہ دار الفجر دمشق ۱۴۲۲ھ
126	عیون الحکایات	علامہ ابن جوزی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دارالکتب العلمیہ بیروت ۱۴۲۳ھ
127	ذم الہوی	علامہ ابن جوزی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	مکتبہ الکتاب والنسہ پشاور
128	قرۃ العیون	فقیہ ابواللیث سمرقندی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار احیاء التراث العربی بیروت ۱۴۱۶ھ
129	الزواجر عن اقتراف الکبائر	علامہ ابوالعباس احمد بن محمد بن حجر ہیتمی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	دار المعرفہ بیروت ۱۴۱۹ھ
130	شرح الصدور	امام جلال الدین سیوطی رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ	مرکز اہلسنت برکات رضا ہند ۱۴۲۳ھ

131	નજીત અંશ	લામલ દલરહમન જામી રહમલ લલલ લલલ	શીર દલરઝ મરકઝ લલલ લલલ લલલ ૧૩૨૩
132	શીર લલલ	ફીર લલલ લલલ લલલ લલલ રહમલ લલલ	૧૩૨૦
133	મકાશી લલલ	લામ લલલ લલલ લલલ લલલ રહમલ લલલ	લલલ લલલ લલલ લલલ
134	મસૂર	લામ લલલ લલલ લલલ લલલ રહમલ લલલ	લલલ લલલ લલલ લલલ ૧૩૧૯
135	હીલ લલલ લલલ	લામ લલલ લલલ લલલ લલલ રહમલ લલલ	લલલ લલલ લલલ લલલ ૧૩૧૬
136	લલલ લલલ	શીર લલલ લલલ લલલ લલલ રહમલ લલલ	લલલ લલલ લલલ લલલ ૧૩૧૮
137	લલલ લલલ	શીર લલલ લલલ લલલ લલલ રહમલ લલલ	લલલ લલલ લલલ લલલ ૧૩૧૮
138	લલલ લલલ	લામ લલલ લલલ લલલ લલલ રહમલ લલલ	લલલ લલલ લલલ લલલ
139	લલલ લલલ	લલલ લલલ લલલ લલલ લલલ રહમલ લલલ	મરકઝ લલલ લલલ લલલ
140	લલલ લલલ	લામ લલલ લલલ લલલ લલલ રહમલ લલલ	લલલ લલલ લલલ લલલ ૧૩૨૩
141	લાલ લલલ લલલ	લામ લલલ લલલ લલલ લલલ રહમલ લલલ	લલલ લલલ લલલ લલલ ૧૩૧૮
142	લલલ લલલ	શીર લલલ લલલ લલલ લલલ રહમલ લલલ	લલલ લલલ લલલ લલલ
143	લલલ લલલ	લામ લલલ લલલ લલલ લલલ રહમલ લલલ	લલલ લલલ લલલ લલલ
144	લલલ	લામ લલલ લલલ લલલ લલલ રહમલ લલલ	મરકઝ લલલ લલલ લલલ ૧૩૨૩
145	લલલ લલલ	લામ લલલ લલલ લલલ લલલ રહમલ લલલ	લલલ લલલ લલલ લલલ ૧૩૨૦
146	હીલ લલલ લલલ	લામ લલલ લલલ લલલ લલલ રહમલ લલલ	લલલ લલલ લલલ લલલ ૧૩૨૦

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

સુન્નત કી બહારે

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ مُرْسِلِ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક દા'વતે ઈસ્લામી કે મહકે મહકે મ-દની માહોલ મેં બ કસરત સુન્નતેં સીખી ઔર સિખાઈ જાતી હૈં, હર જુમા'રાત ઈશા કી નમાઝ કે બા'દ આપ કે શહર મેં હોને વાલે દા'વતે ઈસ્લામી કે હફતાવાર સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ મેં રિઝાએ ઈલાહી કે લિયે અચ્છી અચ્છી નિય્યતોં કે સાથ સારી રાત ગુઝારને કી મ-દની ઈલ્તિજા હૈ. આશિકાને રસૂલ કે મ-દની કાફિલોં મેં બ નિય્યતે સવાબ સુન્નતોં કી તરબિય્યત કે લિયે સફર ઔર રોઝાના ફિકે મદીના કે ઝરીએ મ-દની ઈન્આમાત કા રિસાલા પુર કર કે હર મ-દની માહ કે ઈબ્તિદાઈ દસ દિન કે અન્દર અન્દર અપને યહાં કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્મ કરવાને કા મા'મૂલ બના લીજિયે, اِنَّ اللّٰهَ عَزَّوَجَلَّ ઈસ કી બ-ર-કત સે પાબન્દે સુન્નત બનને, ગુનાહોં સે નફરત કરને ઔર ઈમાન કી હિફાઝત કે લિયે કુઢને કા ઝેહન બનેગા.

હર ઈસ્લામી ભાઈ અપના યેહ ઝેહન બનાએ કે “મુઝે અપની ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઈસ્લાહ કી કોશિશ કરની હૈ. اِنَّ اللّٰهَ عَزَّوَجَلَّ” અપની ઈસ્લાહ કી કોશિશ કે લિયે “મ-દની ઈન્આમાત” પર અમલ ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઈસ્લાહ કી કોશિશ કે લિયે “મ-દની કાફિલોં” મેં સફર કરના હૈ. اِنَّ اللّٰهَ عَزَّوَجَلَّ

મક-ત-બતુલ મદીના કી શાખેં

સૂરત : વલિયાભાઈ મસ્જિદ, ખ્વાજા દાના દરગાહ કે પાસ, 9898615071

જામનગર : પાંચ હાટડી, 9327977293

મોડાસા : સુકા બજાર, 9725824820

ગાંધીધામ : સપના નગર, મદીના મસ્જિદ કે પાસ, 8141474279

ધોલકા : તાજદારે મદીના મસ્જિદ કે સામને, ટાવર બાજાર, 9374915797

મક-ત-બતુલ મદીના®

દા'વતે ઈસ્લામી

مكتبة الدينة

ફેઝાને મદીના, શ્રી કોનિયા બગીચે કે સામને, મિરઝાપુર, અહમદઆબાદ, ગુજરાત, ઇન્ડિયા
Mo.091 93271 68200 E-mail : maktabaahmedabad@gmail.com www.dawateislami.net